შორენა თავაძე, ნინო მეგენეიშვილი
თამარ აბულაძე, ლიანა ახობაძე, იზო ჯიძიძე

ეტრატზე შესრულებული ფრაგმენტული ხელნაწერების კოდიკოლოგიური ანალიზი და მასალის სტრუქტურული კვლევა

CODICOLOGICAL ANALYSIS OF FRAGMENTARY MANUSCRIPTS PERFORMED ON PARCHMENT AND STRUCTURAL RESEARCH OF MATERIAL

შოთა რუსთაველის ეროვნული
სამეცნიერო ფონდი
Shota Rustaveli National Science Foundation

კორნელი კეკელიძის სახელობის
საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნუ-
ლი ცენტრი
Korneli Kekelidze Georgian National
Centre of Manuscripts

თბილისი
Tbilisi
2023

UDC(უაკ)091(=353.1)
ო-159

Consultant: Professor Erich Renhart, PhD, Karl-Franzens-University of Graz, Department of Manuscripts – Special Collection & VESTIGIA – Manuscript Research Centre, Austria

უცხოელი კონსულტანტი: პროფესორი ერიხ რენჰარტი, გრაცის უნივერსიტეტი, სპეციალური კოლექციების დეპარტამენტი და VESTIGIA - ხელნაწერი, გრაცის უნივერსიტეტის კვლევითი ცენტრი

მონოგრაფია განხორციელდა კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის პროექტის ფარგლებში (FR-19-7472, 2020–2023) შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის ფინანსური მხარდაჭერით. პუბლიკაციაში გამოთქმული ნებისმიერი აზრი ეკუთვნის ავტორებს და, შესაძლოა, არ ასახავდეს სსიპ - შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის შეხედულებებს.

Monograph was implemented under the project (FR-19-7472, 2020–2023) of Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts with financial support of Shota Rustaveli Natioanal Science Foundation of Georgia. The views and ideas expressed in the present publication belongs to the authors and may not represent the views of the Shota Rustaveli National Science Foundation.

მონოგრაფიაში გამოქვეყნებული ფოტომასალისა და თითოეული მონაკვეთის რაიმე ფორმით (ელექტრონული, ბეჭდური) გამოყენება შესაძლებელია მხოლოდ საავტორო უფლების მფლობელის წერილობითი ნებართვის საფუძველზე.

The photos published in the monograph and each section in any form (electronic, printed) may be used only with the written permission of the copyright holder.

პროექტის მონაწილეები: თამარ აბულაძე (ხელმძღვანელი), შორენა თავაძე (კოორდინატორი), ნინო მეგენეიშვილი, ლია ახობაძე, იზოლდა ჯიქიძე.

Project participants: Tamar Abuladze (head of the project), Shorena Tavadze (coordinator), Nino Megeneishvili, Lia Akhobadze, Izolda Jikidze.

პროექტი თანამშრომლობისთვის მადლობას უხდის საქართველოს სვანეთის ეთნოგრაფიულ-ისტორიულ მუზეუმსა (მესტია) და გრაცის უნივერსიტეტს (ავსტრია).

The project thanks Svaneti Historical-Ethnographic Museum and Karl-Franzens-Universität Graz (Austria) for cooperation.

მთავარი რედაქტორები:	ლიანა ახობაძე, ნინო მეგენეიშვილი
რედაქტორი:	შორენა თავაძე
Editors-in-Chief:	Liana Akhobadze, Nino Megeneishvili
Editor:	Shorena Tavadze

ლიანა ახობაძე, ნინო მეგენეიშვილი - ტექსტოლოგიურ-კოდიკოლოგიური კვლევა

Liana akhobadze, Nino Megeneishvili, - Textological-codicological study

შორენა თავაძე, იზოლდა ჯიქიძე - არქეოგრაფიული აღწერილობა, მასალის სტრუქტურული კვლევა

Shorena Tavadze, Izolda Jiqidze - Archeographic description, structural research of the material

მთარგმნელი: თამარ ბალამწარაშვილი

Translator: Tamar Balamtsarashvili

დიზაინი: დალი ჯვარშეიშვილი

Design: Dali Jvarsheishvili

ISBN 978-9941-9884-1-7

@ კ.კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი

@ ახობაძე ლ., თავაძე შ., მეგენეიშვილი ნ.

სარჩევი

შორენა თავაძე, ნინო მეგენეიშვილი
ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევის მნიშვნელობისათვის 5

საძიებლები:
ფონდების მიხედვით..... 41
ქრონოლოგიის მიხედვთ..... 50
თემატიკის მიხედვით 59

თამარ აბულაძე, ლიანა ახობაძე, იზო ჯიქიძე
თანამედროვე ფრაგმენტოლოგიის პრინციპები:
ტექსტოლოგიის საკითხები, შენიშვნები მელნის შესახებ 71

Shorena Tavadze, Nino Megeneishvili
FOR THE IMPORTANCE OF FRAGMENTARY MANUSCRIPTS RESEARCH.... 88

INDEXES:
COLLECTION INDEX..... 117
CHRONOLOGICAL INDEX..... 125
THEMATIC INDEX..... 135

Tamar Abuladze, Liana Akhobadze, Izolda Jikidze
ISSUES OF TEXROLOGY AND INK 146

ტექსტები..... 160
texts
ბიბლიოგრაფია..... 830
BIBLIOGRAPHY

შორენა თავაძე, ნინო მეგენეიშვილი

ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევის მნიშვნელობისათვის

შესავალი

პროექტი - „ფრაგმენტული ხელნაწერების კოდიკოლოგიური ანალიზი და მასალის სტრუქტურული კვლევა" - დაეყრდნო კორნელი კეკელიძის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის, სვანეთის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმისა და გრაცის უნივერსიტეტის ხელნაწერთა დეპარტამენტის ფონდებში დაცული 1-დან 5 ფურცლამდე მოცულობის ეტრატის საწერ მასალაზე გადაწერილი ქართული ფრაგმენტული ხელნაწერების კოდიკოლოგიურ-ტექსტოლოგიურ და სტრუქტურულ კვლევას.

ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევა წარიმართა შემდეგი მიმართულებებით: შედგა ყოველი ერთეულის არქეოგრაფიული აღწერილობა, ფრაგმენტები დაჯგუფდა ამჟამინდელი დაცულობის ადგილისა და ფონდების, ქრონოლოგიური და თემატური თავისებურებების მიხედვით, თითოეული საკვლევი ერთეულის მნიშვნელობის გამოკვეთის მიზნით შესრულდა ფრაგმენტების კოდიკოლოგიურ-ტექსტოლოგიური და სტრუქტურული ანალიზი. ეტრატის საწერ მასალაზე გადაწერილი ხელნაწერი სიძველეების დაცვაში არსებული სირთულეების გამოვლენის, მათი დაძლევისა და ოპტიმალური სამომავლო პირობების დადგენის მიზნით განისაზღვრა ფრაგმენტების დაზიანების ხარისხი, შესაძლებლობის ფარგლებში გაიმიჯნა როგორც ადრეული (სიძველეთა დაცვის ცენტრებში ერთეულთა შეტანამდე არსებული), ასევე შემდეგდროინდელი დაზიანებები და მათი გამომწვევი ფაქტორები, ცალკეულ ფრაგმენტზე ფიქსირებული ადრეული რესტავრაციის შედეგების მდგრადობის ანალიზის საფუძველზე შემუშავდა რეკომენდაციები ფრაგმენტულ ხელნაწერთა პრევენციული კონსერვაციისთვის. შესრულებული კოდიკოლოგიურ-ტექსტოლოგიური და საკონსერვაციო სამუშაოების საფუძველზე შეიქმნა მონაცემთა ელექტრონული ბაზა.

პროექტი წარმოადგენს კვლევითი სამუშაოს ნაწილს, დაგეგმილია ხუთ ფურცელზე მეტი მოცულობის ეტრატსა და ქაღალდზე შესრულებული ფრაგმენტული ხელნაწერების ინტერდისციპლინური კვლევა.

ხელნაწერთმცოდნეობის ახალი დარგი - ფრაგმენტოლოგია, რომელიც სწავლობს ხელნაწერი ფრაგმენტის რაობას, წარმომავლობას, მის მიგრაციას, საწერი მასალის თავისებურებებს, დეკორირების პრინციპებს, მიმართებას როგორც შესაბამისი შინაარსის ხელნაწერ კრებულებთან,

ასევე, ზოგადად, წარმომშობ კულტურულ-ისტორიულ გარემოსთან, თანამედროვე კოდიკოლოგიის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან დარგს წარმოადგენს. ის ითვალისწინებს ხელნაწერი ფრაგმენტების მულტიდისციპლინურ შესწავლას: არქეოგრაფიულ აღწერას, ტექსტოლოგიურ-კოდიკოლოგიურ კვლევას, საწერი მასალის (ეტრატი, ქაღალდი, მელანი) სტრუქტურის თავისებურებების გამოვლენასა და მიმდინარე ცვლილებების დიაგნოსტიკას, დაცვის პირობებისა და რეჟიმების განსაზღვრას, მონაცემთა ბაზის შექმნასა და არსებული მასალის ჩართვას საერთაშორისო სამეცნიერო მიმოქცევაში **(დუბა, ფლუელერ 2018)**.

ქართულ ენაზე არსებულ ფრაგმენტულ ხელნაწერთა ქრონოლოგიური ჩარჩო მეტად ფართოა. მათი უძველესი ნიმუშები ქართული სამწერლობო ტრადიციის სათავეებს უკავშირდება. ქართული სამწიგნობრო კულტურა კი დადასტურებულად V საუკუნიდან „შუშანიკის წამებით" იწყება. სწორედ ეს თხზულება იძლევა ინფორმაციას, რომ საქართველოში V ს-ში უკვე არსებობდა ქრისტიანული მოძღვრების უმნიშვნელოვანესი წიგნების - ბიბლიური, ძველი და ახალი აღთქმის, ფსალმუნის, სახარების, პავლეს ეპისტოლეებისა და ჰაგიოგრაფიულ თხზულებათა შემცველი ხელნაწერები, რომელთაც ჩვენამდე სრული სახით არ მოუღწევიათ. ის ფაქტი, რომ სახარებისა და ფსალმუნის სრული ტექსტების შემცველი ადრეული ხელნაწერები IX-X სს-ით (897 წ-ის ადიშის სახარება Svan.- 478 (კ 82), 936-940 წწ-ის ჯრუჭის პირველი სახარება H-1660, X ს-ის მცხეთის ფსალმუნი A-38) თარიღდება, არ გვაძლევს იმის საფუძველს, რომ „შაშუნიკის წამების" ზემოთ მოხმობილი ცნობა გვიანდელ ინტერპოლაციად აღვიქვათ[1]. სწორედ ადრეული პალიმფსესტური ფრაგმენტები წარმოადგენენ არა მხოლოდ ამ აგიოგრაფიულ თხზულებაში დაცული ინფორმაციის დოკუმენტურ დადასტურებას, არამედ გაცილებით ფართო წარმოდგენას გვიქმნიან V-VIII სს-ის ქართული ხელნაწერი წიგნის რეპერტუარზე. პალიმფსესტურ ფრაგმენტებზე დაცულია ფსალმუნის, სახარების, წინასწარმეტყველთა წიგნების, ლიტურგიკული კრებულების ტექსტები. ადრეული პალიმფსესტური ფრაგმენტების შინაარსობრივი ანალიზი შემდეგ სურათს იძლევა: V-VI სს-ით თარიღდება სახარებისა (H-999, A-89, A-844-1,3) და ესაიას წიგნის ფრაგმენტები (A-844-2), VII-VIII სს-ით - იერუსალიმური ლექციონარისა (H-999-1) და ჰაგიოგრაფიული კრებულის (A-737-2) შემორჩენილი ტექსტები (**პალიმფსესტი, 2017**). როგორც ვხედავთ, ფრაგმენტულ ხელნაწერებს დიდი მნიშვნელობა ენიჭებათ ქართული სამწიგნობრო კულტურის წარმოშობისა და განვითარების სურათის აღდგენის საქმეში, მაგრამ მათი კვლევის შედეგები სცილდება მხოლოდ ეროვნული წერილობითი ძეგლების მნიშვნელობის ჩარჩოებს, ვინაიდან ქართული ხელნაწერი ტრადიცია შუა საუკუნეების ქრისტიანული მწიგნობრობის ერთ-ერთ განშტოებას წარმოადგენს. იგი ვითარდება ისტორიული პალეს-

[1] როგორც ცნობილია, ქართული ორიგინალური ჰაგიოგრაფიის ამ თხზულების უძველესი ტექტი შემორჩენილია X ს. ხელნაწერ კრებულში, პარხლის მრავალთავში A-95.

ტინისა და ბიზანტიის სამწერლობო გარემოსთან მჭიდრო ურთიერთობების პირობებში და ასახავს ვრცელი პერიოდის განმავლობაში (V-XIV სს.) ამ წერილობითი კულტურების განვითარების სურათს საწერი მასალის (ეტრატი, ქაღალდი, მელანი) დამუშავებისა და შედგენილობის თავისებურებებიდან დაწყებული ნაწერის სტრუქტურირება-დეკორირებისა და ტექსტების რედაქციული თავისებურებების ჩათვლით. შესაბამისად, ქართული ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევა შუა საუკუნეების ქრისტიანული მწიგნობრობის ისტორიის დოკუმენტური ილუსტრაციის ფუნქციასაც იძენს. სწორედ ამ თვალსაზრისით იპყრობს იგი უცხოელ მკვლევართა ყურადღებას, რის დასტურსაც წარმოადგენს საქართველოს საზღვრებს გარეთ დაცული ამგვარი ტექსტებისადმი მათი მაღალი ყურადღება. დღეს ქართული ხელნაწერი ფრაგმენტები ინახება ავსტრიის ნაციონალური ბიბლიოთეკის (Vien.Geo.2), გრაცის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის (Graz. Geo,2058/1, Graz.Geo.2058/5, Graz.Geo.2058/A,B,C,D), საფრანგეთის ნაციონალური ბუბლიოთეკის (Geo.30, Geo.31), კემბრიჯის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის (Georgian Ms.1/Taylor-Scherter Ms.12,183; Georgian Ms.2/Taylor-Scherter Ms.12,741; Georgian Ms.3/Ms.add. 1890), ლაიფციგის უნივერსიტეტის (Cod.Ms. V. 1095, Cod.Ms. V 1096 UB), ჰილის მუზეუმისა და ხელნაწერთა ბიბლიოთეკის (Schøyen Collection Ms. 1599) ფონდებში **(ჩხიკვაძე, კარანაძე, კეკელია, შათირიშვილი 2018: 15, 21-22, 29, 37-38, 211-212)**.

ქართული ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევისას ჩვენ უმთავრესად ვეყრდნობოდით კორნელი კეკელიძის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის ფონდებში დაცულ ერთეულებს, ვინაიდან სწორედ ეს ცენტრი წარმოადგენს არა მხოლოდ ქართული ხელნაწერი მემკვიდრეობის ერთ-ერთ მსხვილ საცავს, არამედ ხელნაწერთა კოდიკოლოგიურ-ტექტოლოგიური კვლევისა და წერილობით სიძველეთა კონსერვაცია-რესტავრაციის უმნიშვნელოვანეს სამეცნიერო ცენტრს. მისი სამეცნიერო მიმართულებების საფუძველში დევს ხელნაწერები მემკვიდრეობის დაცვა-აღრიცხვისა და ფუნდამენტური კვლევის საუკუნე-ნახევრის გამოცდილება. ცენტრი აერთიანებს XIX-XX სს-ში ხელნაწერი მემეკვიდრეობის დაცვა-აღრიცხვის მიზნით მოქმედი მუზეუმებისა და საზოგადოებების (ყოფილი საეკლესიო მუზეუმი - ამჟამად A ფონდი; წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება, ამჟამად S ფონდი; საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზოგადოება, ამჟამად H ფონდი; საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა განყოფილება, ახალი კოლექციის მზარდი Q ფონდი) ოთხ ფონდს, რომლებშიც დაცულია V-XX სს-ის 10 000–მდე ქართული ხელნაწერი[2], მათგან 1300-მდე ერთეული ეტრატსა (300 ერთ.) და ქაღალდზე (1000 ერთ.) გადაწერილი ფრაგმენტული ხელნაწერია. მათი ქრონოლოგიური ჩარჩო მოიცავს V-XVI საუკუნეებს.

[2] გარდა ქართული ხელნაწერი წიგნებისა, ცენტრში დაცულია სხვადასხვაენოვანი (ბერძნული, სომხური, არაბული, ებრაული, ოსმალური, სირიული, ლათინური, ეთიოპური, ფრანგული, გერმანული) ხელნაწერი წიგნები, ქართული და უცხოენოვანი ისტორიული დოკუმენტები და საზოგადო მოღვაწეთა არქივები.

ფრაგმენტების ფონდი მუდმივად განახლებადია, რასაც, უპირველეს ყოვლისა, ხელს უწყობს ცენტრში მიმდინარე კოდიკოლოგიური და წყაროთმცოდნეობითი კვლევები. ხელნაწერი კოდექსების ყდების შესწავლის ან კერძო პირთა პირადი საარქივო ფონდების დამუშავებისას აღმოჩენილა ხელნაწერთა ფრაგმენტები, მათ შორის - ეტრატზე გადაწერილიც კი. 2010 წელს ალ. ლომთათიძის პირადი საარქივო ფონდის დამუშავებისას აღმოჩნდა ეტრატზე დაწერილი ერთი ფურცელი, რომელიც პალეოგრაფიული თავისებურებების საფუძველზე XV-XVI სს-ით დათარიღდა[3]. აღსანიშნავია, რომ ფრაგმენტების ფონდში ინახება სოფ. მუშკიერიდან (სვანეთი, მულახის თემი) შემოსული ქაღალდზე შესრულებული თავბოლონაკლული ხელნაწერი (46 ფ.), რომლის ყდის ზედა და ქვედა ფრთებზე საცავ ფურცლად გამოყენებულია ნუსხურითა და სხვადასხვა ხელით გადაწერილი ეტრატის ორი ფურცელი, რომლებიც, დიდი ალბათობით, სხვადასხვა ხელნაწერის ფრაგმენტებს წარმოადგენენ. ქაღალდზე შესრულებული თავბოლონაკლული ხელნაწერი XVI ს-ის ლოცვანია, ხოლო ყდის ფრთებზე დაკრული ეტრატის ფრაგმენტების სავარაუდო თარიღი XI-XII სს-ით განისაზღვრა (Fr -121, XVI სს.). ფრაგმენტული ხელნაწერების რაოდენობის ზრდისა და ყდების საცავ ფურცლებად გამოყენებული ფრაგმენტების ცალკე ერთეულებად გამოყოფასა და კვლევაში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება რესტავრატორის საქმიანობას. ყდის დაფებიდან გამოთავისუფლებული საცავი ფურცლების ამოკითხვა შეუძლებელი იქნება საცავ ფურცლად გამოყენებული ფრაგმენტისათვის ძველი წებოების, რიგ შემთხვევებში, ნესტის ლაქებისა და მჭვარტლის ფენისაგან გაწმენდის გარეშე. ხელნაწერების დამუშავება ხორციელდება შემუშავებული სტანდარტების დაცვით.

ფრაგმენტული ხელნაწერების რაოდენობის ზრდამ აუცილებელი გახადა, შექმნილიყო ცალკე ფონდი ფრაგმენტებისათვის (Fr), რომელშიც ამჟამად აღნუსხულია 295 ერთეული, აქედან ეტრატზე შესრულებულია 45 ფრაგმენტული ხელნაწერი.

1920 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ სვანეთში მოწყობილი სამეცნიერო ექსპედიციიდან ა.შანიძემ თბილისში ჩამოიტანა 23 ფრაგმენტული ხელნაწერი, რომლებიც ამჟამად ინახება ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში სვანეთის პალიმფსესტების კოლექციაში (Svan). XX საუკუნის 60-იან წლებში პალიმფსესტების ზედა შრის აღწერლობა მოამზადა ც.ჭანკიევმა, ხოლო ქვედა შრე 2017 წელს შეისწავლა ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მეცნიერთა ჯგუფმა **(ოთხმეზური, 2019; ჭანკიევი 2019)**.

ფრაგმენტთა კვლევასთან დაკავშირებული საკითხები. ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევა, უპირველეს ყოვლისა, დაგვაფიქრებს ამგვარ ერთეულთა წარმოშობის განმაპირობებელ მიზეზებზე. ამ პრობლემაზე დაფიქრებას თავად ხელნაწერი ფრაგმენტებისა და, რაც მთავარია, მათი

[3] არქივი დაამუშავა და ფრაგმენტული ხელნაწერი აღმოაჩინა ცენტრის მეცნიერმა თანამშრომელმა თ.იმნაძემ.

შემცველი კრებულების რაობისა და მნიშვნელობის საკითხებამდე მივყავართ. ჩვენ მიერ შესწავლილი ფრაგმენტების უმეტესობა სასულიერი შინაარსისა და ლიტურგიკული დანიშნულების ხელნაწერის შემადგენელი ნაწილი უნდა ყოფილიყო, რაც თავისთავად გულისხმობს, რომ შუა საუკუნეებში ეტრატზე გადაწერილი კრებულები საეკლესიო-სამონასტრო სივრცის კუთვნილებას წარმოადგენდა. ამგვარი მფლობელის არსებობის პირობებში ქრისტიანული მოძღვრების შესწავლა-ათვისებასა და საღვთისმსახურო პრაქტიკასთან დაკავშირებული კრებული შეიძლებოდა მხოლოდ იმ შემთხვევაში დაშლილიყო, თუკი მასში შესული ტექსტი დროთა განმავლობაში რედაქციულად არ უპასუხებდა ეკლესიის მოთხოვნებს. საყოველთაოდ ცნობილია, რომ ამგვარი დარტყმის ქვეშ სწორედ ადრექრისტიანული, პალესტინური რედაქციის კრებულები იდგა. პალიფსესტური ფურცლების ქვედა ფენაზე შენარჩუნებული ტექსტების კვლევამ ეს სავსებით ნათელი გახადა. მაგრამ, გარდა ადრეული (V-IX სს.) ტექსტებისა, პალიმფსესტური ფურცლების ქვედა ფენასა და სხვა სახის ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე გვხვდება არა ადრეული იერუსალიმური რედაქციის, არამედ შემდეგდროინდელი ტექსტებიც. მაგრამ თუკი რედაქციული არააქტუალურობით შეიძლება აიხსნას ჩვენი სამწერლობო ტრადიციის კონსტანტინოპოლიზაციამდელი პერიოდის (V-X სს.) ფრაგმენტების წარმომავლობა, რა მიზეზს უნდა განეპირობებინა შედარებით გვიანდელი (XII-XVI სს.) ხელნაწერების დაშლა-დანაწევრება (A-257ე, XIII-XIV სს., A-492გ, XVI ს., H-2084ბ, XV ს., Q-223, XV-XVI სს. და სხვ.). ერთ-ერთი მიზეზი ამგვარი ფრაგმენტებს არსებობისა უკავშირდება თავდაპირველი ხელნაწერის როგორც კინძვის ხარვეზებს, ასევე მისი დაცვის პირობებს. ამ კითხვაზე პასუხის გაცემა შესაძლებელი ხდება მხოლოდ რესტავრატორის მიერ შესრულებული სტრუქტურული ანალიზის საფუძველზე.

ფრაგმენტთა დიდი რაოდენობის არსებობის ერთ-ერთი მიზეზი ხელნაწერთა იძულებით მიგრაციაშიც უნდა ვეძებოთ. შესაძლოა, ხელნაწერის ძირითადი ნაწილი ინახებოდეს ერთ გარკვეულ ფონდში, ხოლო მისი ფრაგმენტული ნაწილი - სხვა ქვეყნის კერძო თუ სამუზეუმო კოლექციაში.

როგორც ცნობილია, ხელნაწერები ინახებოდა ეკლესია–მონასტრებში, ან კერძო პირთა პირად ბიბლიოთეკებში. ორივე შემთხვევაში მტრის შემოსევებისას საცავები მომხვდურთა სამიზნე იყო, ამიტომ „ევაკუაციის" დროს უსაფრთხო ადგილებზე სხვა საგანძურთან ერთად წიგნებსაც გადამალავდნენ, ასევე დადასტურებულია, რომ მომხვდური საგანძურს ანადგურებდა, ან გაჰქონდა.

პირველი ცნობა საქართველოდან ქართული განძისა და ხელნაწერების გატანის შესახებ გვხვდება იოანე ბატონიშვილის „კალმასობაში", საიდანაც ვიგებთ, რომ თემურ ლენგმა ორი ურემი ხელნაწერი გაიტანა საქართველოდან: „მეისტორიენი და მოგზაურნი კაცნი იტყვიან და მსმენიეს მე თვით, რომელ ლანგთემურმა, რაიცა საღმრთო და სხვანი წერილნი წაიღო საქართველოდან თურქისტანსა შინა, გააკეთებინა ქვიტკირისა დიდი სახლი და რკი-

ნისა ფანჯრიანი და კარნი შეასხა, და მას შინა დასდო ყოველივე წერილნი და შიგნნი და დასდო წყევა, რომელ არავინ გაიღოს მუნიდგან იგი წერილნი და არც აწცა ისევ ისე დაკრძალული" **(იოანე ბატონიშვილი, 1948)**.

შაჰ-აბასმა საქართველოში პირველი ლაშქრობის დროს 1616 წელს ეკლესია- მონასტერები ააოხრა და გაძარცვა. სპარსეთში გატანილ იქნა საეკლესიო განძი და უნიკალური ხელნაწერები, მათ შორის - უძვირფასესი სახარებები, რომლებიც მდიდრულად იყო შემკობილი ძვირფასი თვლებით, მოჭედილი ოქროსა და ვერცხლის ფურცლებით.

მეფის რუსეთის რეჟიმის დროს კი საქართველოს ეკლესია-მონასტრების ძარცვამ არნახულ მასშტაბს მიაღწია. ცნობილი ქართველი ისტორიკოსი თედო ჟორდანია წერდა, რომ 1882 წელს მცხეთაში გაუგზავნიათ ნამესტნიკის ბრძანებით რუსი ოფიცრები და ორი ურმით წაუღიათ უნიკალური ხატები, კვერთხები, თვალ-მარგალიტი და წიგნები.

„ეს ნივთები ახლა ყველა გამქრალია და არ მოიპოვება. თურმე რადეს გაუყიდია. საბინინს უნახავს ბრილიანტის ჯვარი ქართული წარწერით ლაიპციგის მუზეუმში. მიუნხენში, პარიზსა და ვენის მუზეუმებშიც ბევრი ნივთი უნახავს, რაც თბილისის მუზეუმში ყოფილა წინათ შენახული. ქართული წიგნები უმეტესად გაყიდულია შვეიცარიაში, ინგლისში, ლონდონში და პარიზში. პარიზის სამეფო მუზეუმში უნახავს ნიქოზის ეკლესიის კუთვნილი ოქროთი ნაწერი ძველი წირვა წმინდის იაკობის", - წერდა თედო ჟორდანია 1884 წელს **(დურნოვი1907)**.

ხელნაწერები საქართველოდან გაედინებოდა ქართველთა ემიგრაციაში წასვლისას, როდესაც სხვა ნივთებთან ერთად პირადი ბიბლიოთეკაც გაჰქონდათ. მაგ., ასე გავიდა ბატონიშვილების კუთვნილი ხელნაწერი კოლექცია. ასეთ შემთხვევებში ხელნაწერები ხშირად ზიანდებოდა და იკარგებოდა გარკვეული ფურცლები (C9, C12) **(ცერაძე, ხოფერია 2016)**.

ხელნაწერების დიდი რაოდენობის ფრაგმენტებად ქცევის ერთ-ერთი მიზეზი სოციალური გარემო, ისტორიული პირობები, მიგრაცია და არასათანადო შენახვის პირობები იყო **(რენჰარტ 2013)**.

დიდი მნიშვნელობა აქვს იმასაც, მოხვდება თუ არა ადგილგადანაცვლებული ხელნაწერი არახელსაყრელ სოციალურ გარემოში. როდესაც ვსაუბრობთ არახელსაყრელ გარემოზე, ჩვენ ვგულისხმობთ სხვაენოვან სოციალურ სივრცეს, რომლისთვისაც გაუგებარია ქართული ხელნაწერი წიგნის მნიშვნელობა და ვერ ხედავს მისი შენარჩუნების საჭიროებას. ამ საკითხებზე დაგვაფიქრებს არაქართულ ხელნაწერ წიგნთა ყდის საცავ ფურცლებად გამოყენებული ფრაგმენტების არსებობა. ამჯერად შეგვიძლია, მოვიყვანოთ ორი მაგალითი: საფრანგეთის ნაციონალური ბიბლიოთეკის X ს-ის ქართული ფრაგმენტი Geo. 31, რომელიც სომხური ხელნაწერის ყდაზე, როგორც მისი საცავი ფურცელი, აღმოაჩინა ფრანგმა ქართველოლოგმა ბერნარ უტიემ. ასეთივეა ამავე ბიბლიოთეკის ფონდებში დაცული გვიანდელი სირიული სახარების Arabe 53 ყდის საცავ ფურცლებად გამოყენებული IX-X სს-ის მთავრულით გადაწერილი ლექციონარის ოთხი ფურ-

ცელი. საყურადღებოა, რომ სირიული ხელნაწერი სამხრეთ-აღმოსავლეთ თურქეთში, ქ. დიარბაქირში არის შეძენილი **(ჩხიკვაძე, კარანაძე, კეკელია, შათირიშვილი, 2018: 212-213)**. ამ სახის მაგალითების კვლევის დროს რთულია, მკვლევარმა პასუხი გასცეს კითხვას: საიდან და როგორ მოხვდა ეს ფრაგმენტები ან მათი შემცველი ხელნაწერი ამჟამინდელი თურქეთის ამ რეგიონში. ან კიდევ: შესაძლებელია თუ არა, კვლავ ველოდოთ უცხოეთში გადაწერილი ან გვიან აკინძული სხვაენოვანი ხელნაწერების ყდის საცავ ფურცლებად არსებული ქართული ფრაგმენტების გამოვლენას.

გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ქართულ სინამდვილეშიც ღვთისმსახურებისთვის არაპრაქტიკული დანიშნულების ტექსტების შემცველ და დაზიანებული ხელნაწერი ფურცლების ფრაგმენტებს იყენებდნენ საცავ ფურცლად, ან რამდენიმე ფენის შეწებებით (ქაღალდი, ეტარტი) ამზადებდნენ ახალი ყდისთვის მასალას (ფიცრის ან მუყაოს მაგივრად). ამიტომაც დღემდე ყდების დაშლისას ხშირად აღმოჩენილა ეტრატის ფრაგმენტი.

კვლევის სირთულეები. ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე კვლევისას მნიშვნელოვანია ფრაგმენტების დეფინიცია. უპირველესად უნდა აღინიშნოს სხვაობა და სტრუქტურული მახასიათებლები ფრაგმენტულსა და ნაკლულ ხელნაწერებს შორის. თუკი მოცულობითი თავბოლონაკლული კოდექსების შემთხვევაში შესაძლებელია თავად ხელნაწერის რაობის განსაზღვრა, სხვაგვარ ვითარებას ვაწყდებით ფრაგმენტების შესწავლისას. კვლევამ გვიჩვენა, რომ ჩვენ ხელთ არსებული ფრაგმენტების დიდი ნაწილი სხვადასხვა მიზეზის გამო (ტექსტის მცირე მოცულობის ან სხვადასხვაგვარი დაზიანების ხარისხის გამო ტექსტის წაკითხვა შეუძლებელია), არ იძლევა საშუალებას, განვსაზღვროთ არც ტექსტის რაობა და არც რედაქციის ტიპი. შეუძლებელია ფრაგმენტული ტექსტის შინაარსობრივი ნაწილის სრულად აღქმა, რადგან ტექსტის ძირითადი ნაწილი დაკარგულია, ასევე ფრაგმენტები ხშირად ერთი და იმავე ტექსტის სხვადასხვა ნაწილსაც შეიძლება წარმოადგენდეს. ეს ეხება არა მხოლოდ 1-5 - ფურცლიან ფრაგმენტებს, არამედ შედარებით დიდი მოცულობის ხელნაწერს, რომლის მნიშვნელოვანი ნაწილი დაკარგულია. ამგვარ ერთეულსაც, შესაძლოა, ვუწოდოთ ფრაგმენტული და არა თავბოლონაკლული ხელნაწერი (H-1437, XII-XIII სს. 64ფ., H-1830, XIII ს. 68 ფ. და სხვ.).

არსებით სხვაობას ფრაგმენტულ და თავბოლონაკლულ ხელნაწერს შორის ქმნის არა მხოლოდ შემორჩენილი ტექსტის მოცულობა, ანუ ფურცელთა რაოდენობა, არამედ ფაქტი, თუ რამდენ სრულ ინფორმაციას ვიღებთ საკვლევი ერთეულიდან. ნაკლული ტექსტი, ფრაგმენტულისგან განსხვავებით, უნდა იძლეოდეს ვრცელ და სანდო ინფორმაციას ხელნაწერის სრულ ტექსტოლოგიურ სტრუქტურასა და არქეოგრაფიულ მახასიათებლებზე, ასევე ზუსტი რედაქციულობისა და რაობის განსაზღვრის საშუალებას. მარტივი დასადგენი უნდა იყოს ნაკლული ტექსტის მოცულობა, მისი მთლიანი კოდიკოლოგიურ-ტექსტოლოგიური კონტურის აღდგენა.

მაგალითად, X საუკუნით დათარიღებული კალის ლექციონარი (Q-1653, X ს.) არ არის სრული სახით მოღწეული ჩვენამდე, ნაკლულია (222 ფ.), მაგრამ დასახელებული ნიშნებითა და პარამეტრებით არ ითვლება ფრაგმენტულ ხელნაწერად. აქედან გამომდინარე, თავბოლონაკლულ ხელნაწერად მიიჩნევა ის ხელნაწერები, რომლებიც შეიცავს ტექსტის ძირითად ნაწილს, ადვილი შესაძლებელია რედაქციულობის განსაზღვრა და გვაძლევს კვლევისათვის საკმარის ტექსტოლოგიურ მასალას. შედარებით მცირე მოცულობისაა (ძირითადად 5-7 კეფისგან შედგება) გრაგნილი კონდაკების ტექსტი, მათი უმეტესი ნაწილი თავბოლონაკლულია, მაგრამ გვხვდება ფრაგმენტული ნაწილებიც, სადაც ხშირ შემთხვევაში რთული დასადგენია რედაქციული თავისებურება (H-2431, XI-XII სს.), ტექსტი წარმოადგენს ჟამისწირვის ფრაგმენტს, თუმცა მისი მოცულობა და ტექსტოლოგიური შემადგენელი არ იძლევა საშუალებას, განვსაზღვროთ, ლიტურგიის რომელ სახეს განეკუთვნება.

ფრაგმენტის არსიდან გამომდინარე, ფრაგმენტულ ხელნაწერში შემორჩენილი ტექსტი უნდა წარმოადგენდეს სრული კოდექსის მცირე ნაწილს, რომელშიც ხშირ შემთხვევაში რთულია რედაქციულობისა და ზოგჯერ თავდაპირველი კოდექსის, რომლის ნაწილსაც ის წარმოადგენდა, რაობის დადგენაც კი. თუკი ვისაუბრებთ პალიმფსესტურ ფრაგმენტებზე, უნდა აღინიშნოს, რომ ხშირ შემთხვევაში საწერი მასალის ხელმეორედ გამოყენებისას ფრაგმენტის ერთ მხარეს ტექსტის სრულად გადაშლილია, ამიტომ ტექსტის წაკითხვა და სრული შინაარსის აღქმა შეუძლებელია. მართალია, ფრაგმენტთა არსებულ აღწერილობებში უმეტეს შემთხვევაში მითითებულია ტექსტის რაობა, მაგრამ ეს არ კმარა იმისათვის, რომ ვიმსჯელოთ თავად დედახელნაწერის შესახებ. შესაძლოა, ფრაგმენტის აღწერილობაში მითითებული ოთხთავი იყოს ლექციონარის, საწელიწდო სახარების ან ეგზეკეტიკური შინაარსის ფრაგმნტი; ასევეა ჰაგიოგრაფიული შინაარსის ტექსტის შემთხვევაშიც; შესაძლოა, ის წარმოადგენდეს მრავალთავის, სვინაქსარის ან სადღესასწაულოს ფრაგმენტს. ამდენად, მკვლევარს მართებს არა მხოლოდ ფრაგმენტზე შემორჩენილი ტექსტის, არამედ ყოველი სახის მარგინალური ნიშნის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) გაანალიზება.

ფრაგმენტები, შემორჩენილი ტექსტების მოცულობის მიხედვით, შეიძლება დაიყოს ჯგუფებად: 1. მცირე ზომის ფრაგმენტი, რომელზეც შეუძლებელია რაობის და სტრუქტურის განსაზღვრა, გაირკვეს კოდექსის ფურცელია თუ გრაგნილის (H-2093ვ, XVIს.); 2. ფრაგმენტული ხელნაწერები, რომლებშიც ტექსტის ამოკითხვა შესაძლებელია, თუმცა ზუსტი რაობის განსაზღვრა - რთული (A-1287ე, XII-XIII ს.); 3. ფრაგმენტული ხელნაწერები, მათ შორის გრაგნილებიც, სადაც შესაძლებელია ტექსტის წაკითხვა და რაობის დადგენა, თუმცა რედაქციულობის განსაზღვრა რთულია (A-493დ, XII ს.; H-146, XI-XII ს.); 4. სრული ფორმატით მოღწეული ხელნაწერები, სადაც შედარებით მარტივი დასადგენია რაობა, ხშირად რედაქციულობაც

კი, მაგრამ ის წარმოადგენს სრული ტექსტის მცირე ნაწილს (S-1699, XIII-XIV სს, მარხვანი, 34 ფ.; H-1813, XV-XVI სს. კურთხევანი, 33 ფ.).

ტექსტოლოგიურ-კოდიკოლოგიური და სტრუქტურული თავისებურებების გათვალისწინებით ფრაგმენტული ხელნაწერების შესწავლამ გვიჩვენა კვლევის განსხვავებული მიდგომისა და მეთოდოლოგიის აუცილებლობა გრაგნილი ფორმატისა და კოდექსის ტიპის ერთეულებს შორის. გრაგნილ ხელნაწერებზე დაცული ტექსტოლოგიური მასალა თემატურად მწირია, არ არის მრავალფეროვანი. ძირითადად შემორჩენილია ლიტურგიკული (ჟამისწირვა, ლოცვანი, წირვის წესი), დამცავი ანუ თილისმის ფუნქციის (ავგაროზები) და საერო (სულთა მატიანე) შინაარსის ტექსტები (მეგენეიშვილი, თავაძე 2022).

აღსანიშნავია, რომ ქართულ ხელნაწერ ფონდებში არ არის შემონახული დიდი მოცულობის გრაგნილი ხელნაწერები, რომლებზეც შესაძლებელი იქნებოდა ვრცელი რედაქციების დატანა. აქედან გამომდინარე, გრაგნილის ფორმატზე იწერებოდა შედარებით მცირე მოცულობის ტექსტები, ამიტომ, როცა ვსაუბრობთ მათ ფრაგმენტულ ნაწილებზე, უპირველესად დასადგენია გრაგნილებში მოყვანილი ტექსტების თემატური რაობა, მათი რედაქციული თავისებურება, საწერი მასალის სტრუქტურისა და კეფების გადაბმის ხერხი, რაც მოგვცემს საშუალებას, განვსაზღვროთ, ტექსტები ფრაგმენტული სახითაა მოღწეული თუ ნაკლულია.

კვლევის შედეგები. ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე მუშაობამ ტექსტოლოგიურ, კოდიკოლოგიურ და სტრუქტურულ თავისებურებებთან ერთად მოგვცა რამდენიმე სტატისტიკური მონაცემი, კერძოდ, რაოდენობრივი, თემატური და ქრონოლოგიური სხვადასხვაობა (იხ. ცხრილები).

ფრაგმენტების ყველაზე დიდი რაოდენობა შემორჩენილია H ფონდში. აქ გვხვდება როგორც ლიტურგიკული (H-1357, XIV-XV სს.), ბიბლიოლოგიური (H-1409, XI-XII სს.) და ეგზეგეტიკური (H-3186, XV-XVI სს.) შინაარსის ფრაგმენტები, ისე საერო შინაარსისა, ე.წ. სულთა მატიანეს რამდენიმე ნუსხა (H-2093ა, XV-XVI სს.; H-2093ბ, XV-XVI სს.). გვხვდება აგრეთვე შერეული ხასიათის ერთეულები ე.წ. კრებულები და 2 მინიატურა. პირველ მინიატურაში - H-2065, X ს. ტექსტი გადაშლილია, შემორჩენილია ფრაგმენტის 4 ფურცელი. მინიატურების გამოსახულება გადასულია, იკითხება მხოლოდ წარწერები - გამოსახულების ქვემოთ იკითხება წმიდა იოანე ნათლისმცემელი - 1v; წმიდა ლუკა - 2r; წმიდა იოანე - 3v; მინიატურა და წარწერა მოხეულია - 3r-v; მიქაელი - 4r; ორი გამოსახულება წარწერით „დედა ღვთისა", „წმიდა ივ..."; მეორე მინიატურა H-2805, XIII საუკუნისაა, გამოსახულია ღვთისმშობლის ტაძრად მიყვანება, მინიატურაზე სახეები თითქმის გადაშლილია, კონტურის სახით, წითელი წრეხაზით შეინიშნება შარავანდედი, ხელნაწერის v-ზე, ქვედა მარჯვენა კუთხეში მითითებულია პაგინაცია 281, სავარაუდოდ, ეტრატის ეს ფრაგმენტი ამოვარდნილი უნდა იყოს დიდი მოცულობის ხელნაწერიდან. ფრაგმენტი

ხელნაწერთა ეროვნულმა ცენტრმა მიიღო ექვთიმე თაყაიშვილის პირად საარქივო ფონდთან ერთად. H ფონდში შემორჩენილია გრაგნილი ხელნაწერის ფრაგმენტები - H-146 (XI-XII სს.), H-2431 (XIII-XIV სს.) და სხვ **(აღწერილობა (H))**.

ყოფილი საეკლესიო მუზეუმის ფონდში (A) ყველა ფრაგმენტული ხელნაწერი სასულიერო, ძირითადად, ლიტურგიკული (A-257გ, XII-XIII სს.; A-493დ, XII ს.) შინაარსისაა (საგალობლები, მარხვანი და ა.შ.) ასევე გვხვდება ბიბლიური წიგნები - სახარების (A-492ბ, XII-XIII სს.), ლექციონარის (A-257დ, X ს.) ტექსტების და ეგზეგეტიკური (A-371, XI ს.) და მცირე რაოდენობის ჰაგიოგრაფიული შინაარსის და კრებულების (A-492გ, XVI ს.) შემცველი ფრაგმენტები **(აღწერილობა (A))**.

S ფონდში დაცულია შერეული შინაარსის ფრაგმენტული ხელნაწერები, ძირითადად, ლიტურგიკული (S-3477ბ, XV ს.) და აპოკრიფული (S-5221, X ს.) შინაარსის თხზულებათა ფრაგმენტები. გვხვდება რამდენიმე ბიბლიური შინაარსის თხზულება (S-2855, XII ს.), ასევე დაცულია ერთი გრაგნილის ფრაგმენტი - S-3485დ (XVI-XVII სს.), რომელშიც შემორჩენილია გრაგნილის ერთი სრული კეფი და მეორე კეფის მცირე ნაწილი. ხელნაწერი ძლიერ დაზიანებულია, ძნელად იკითხება ოთხივე კიდე, ნაწერი თითქმის გადაშლილია **(აღწერილობა (S))**.

Q ფონდში შემორჩენილია, ძირითადად, ბიბლიური (Q-208ს, X ს.; Q-208ბ, X ს.) ლიტურგიკული (Q-215, XI ს.) შინაარსის თხზულებები, შედარებით მცირეა ჰაგიოგრაფიული (Q-189ბ, XV-XVI სს.) და დოგმატიკური (Q-209, X ს.; Q-2017, XIს.) თხზულებები **(აღწერილობა (Q))**.

რაც შეეხება ფრაგმენტების ფონდს (Fr), ძირითადად გვხვდება ლიტურგიკული და ბიბლიური შინაარსის ტექსტები, ასევე მცირე რაოდენობით ჰიმნოგრაფიული, ჰაგიოგრაფიული და ეგზეგეტიკური შინაარსის თხზულებები **(ხეც. ფრაგმენტების კატალოგი 1978)**.

სვანული პალიმფსესტურ კოლექციაში (Svan) 23 ერთეულიდან 5 ფურცლამდე დაცულია 9 ერთეული. აქედან თემატურად ყველაზე მეტია ჰიმნოგრაფიული შინაარსის ფრაგმენტული ხელნაწერი, სამი სახარების, ლიტურგიკული და აპოკრიფული (იხ. ცხრილი).

ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე მუშაობის პროცესში გამოიკვეთა მრავალი სიახლე, კონკრეტულად, აღმოჩნდა დღემდე უცნობი და შეუსწავლელი პალიმფსესტების ნიმუშები[4]. ფრაგმენტებში ზოგჯერ ქვედა ფენა იმდენად კარგად არის შემორჩენილი, რომ მისი ამოკითხვა მარტივადაა შესაძლებელი, უფრო მეტიც, ქვედა ფენა მკვეთრია (H-1893ა (XIII-XIVსს), H-1893ბ (XIV-XV სს.), H-2084ვ (XV ს.), H-2093გ (XV-XVI სს.), H-2093დ (XVI ს.), H-2093ვ (XVI ს.) და სხვ.).

[4] ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის მეცნიერთა ჯგუფმა შეისწავლა პალიმფსესტური ხელნაწერები (V-VII სს.). თუმცა ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევისას აღმოჩნდა შეუსწავლელი პალიმფსესტები (A-257ე, A-836ბ, H-3014, H-3170 და სხვ) და მეცნიერთა მიერ გაკეთდა შესაბამისი ფრაგმენტის სტრუქტურული, კოდიკოლოგიური, არქეოგრაფიული და ტექსტოლოგიური ანალიზი.

სვანეთის ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ მუზეუმში დაცულ ფრაგმენტულ ხელნაწერებში გვხვდება ბიბლიური (491(კ-8), XII ს.,), ლიტურგიკული (3386 (კ-68), XI-XII სს., 3383 (კ-39), XIV ს.), საერო (723 (კ-16), XVI ს. კალანდა), ჰიმნოგრაფიული (727 (კ-20), XVI ს.) შინაარსის ტექსტები **(რეგიონები 2015).**

გრაცის უნივერსიტეტში დაცულია სამი ფრაგმენტული ხელნაწერი: იოანეს სახარება (AI 2058), მამათა სწავლანი (CIII 2058) და მრავალთავი (BI 2058). ტექსტები გამოცემულია ი. იმნაიშვილის მიერ. პროექტის ფარგლებში, გრაცის უნივერსიტეტში დაცული ფრაგმენტული ხელნაწერების ინტერდისციპლინური კვლევის მიზნით განხორციელდა სამეცნიერო მივლინება **(იმნაიშვილი 2001; 2004)**.

ფრაგმენტული ხელნაწერების გარდა კვლევითი ექსპედიციის მონაწილეები გაეცნენ გრაცის უნივერსიტეტში დაცულ ქართულ ხელნაწერ კოლექციას. აღმოჩნდა, რომ Graz.2058$_3$ იოანე ზოსიმეს X ს-ის ხელნაწერის ყდის ორივე ფრთაზე საცავ ფურცლად გამოყენებულია სხვადასხვა ხელითა და დამწერლობით შესრულებული ფრაგმენტების ნაწილები. ზედა ფრთის საცავ ფურცლად გამოყენებულია ეტრატის ფრაგმენტი, სადაც შეიმჩნევა დიდი ზომის, კალიგრაფიული ასომთავრულით სიმეტრიულად შესრულებული ტექსტი, შეიმჩნევა მხოლოდ ასოთა მოხაზულობის კონტურები, ტექსტის წაკითხვა რთულია. საცავი ფურცლის მხოლოდ ქვედა კიდეზე გაირჩევა სიტყვის ნაწილი „სადიდებ[...]".

ქვედა ფრთაზე შემორჩენილია საცავი ფურცლის ორი ფენა. ფრაგმენტის ქვედა ფენა შესრულებულია კალიგრაფიული ნუსხურით, შავი მელნით, ხოლო ზედა ფრაგმენტი - ბერძნულად ყავისფერი მელნით **(ნინო მეგენეიშვილი).**

ფრაგმენტული ხელნაწერების ზომოთ დასახელებული კვლევის სტანდარტებისა და მეთოდოლოგიიდან გამომდინარე, ფრაგმენტული ხელნაწერების შესწავლამ მოიცვა შემდეგი კომპონენტები: პალეოგრაფიული ნაწილი, ტექსტოლოგიური თავისებურებები, ქრონოლოგიური თანამიმდევრობა, სტრუქტურული ელემენტები. კვლევით ნაწილში გათვალისწინებულია ყველა ეს კომპონენტი.

პალეოგრაფიული და ენობრივი თავისებურებანი. როგორც ცნობილია, პალეოგრაფია არის მეცნიერება, რომელიც სწავლობს დამწერლობის წარმოშობა-განვითარების თანამიმდევრობასა და ეტაპებს. ივ. ჯავახიშვილი წერდა: „წერის ხელოვნებას ქართულად დამწერლობა ეწოდება და ამიტომ ამ ძველ ქართულ მწერლობაზე დამყარებული დამწერლობათმცოდნეობა მნიშვნელობით ევროპულ მეცნიერებაში მიღებულ პალეოგრაფიას უდრის (ჯავახიშვილი, 1949). პალეოგრაფია იკვლევს დამწერლობასთან დაკავშირებულ თავისებურებებსა და კომპონენტებს - საწერ მასალას, ხელნაწერის შემკულობას, დაკანონვას, დაქარაგმებას, სასვენ, ე.წ. განკვეთის, ნიშნებს, ამიტომ ფრაგმენტების შესწავლისას აუცილებელია მათი საფუძვლიანი პალეოგრაფიული აღწერა, ყველა კანონზომიერების გათვალისწინება.

ეტრატზე შესრულებულ ჩვენამდე მოღწეულ ფრაგმენტულ ხელნაწერებში გვხვდება მხოლოდ ასომთავრული და ნუსხური დამწერლობა, მასში დადასტურებული მხედრული წერის ნიმუშები არის მოგვიანო პერიოდის მინაწერები და არა ხელნაწერის ძირითადი ტექსტის ნაწილი. ეს პალეოგრაფიული მახასიათებელი, ფონეტიკურ თავისებურებებთან ერთად, ფრაგმენტის დათარიღების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი განმსაზღვრელია, რადგან XI საუკუნიდან აქტიურად მკვიდრდება ნუსხური დამწერლობა, ასევე გვხვდება ასომთავრულით დაწერილი, ძირითადად, ბიბლიური ტექსტები ძველი (Q-208ა, X ს. გამოსვლათა წიგნი; Q-208ბ, X ს. ბიბლიის საკითხავები) და ახალი აღთქმის ტექსტების ფრაგმენტები (Fr-294 XV ს., Fr-221 XI ს. A-1090ა, X ს; A-1287ა, X ს.; H-1326, X ს. და სხვ.), ლექციონარები (A-257დ, X ს.). ასე რომ, დამწერლობის ტიპი გვიადვილებს ხელნაწერის სავარაუდო დათარიღებას, რადგან X ს. შემდეგ, ბიბლიური წიგნების გარდა, ასომთავრულით ნაწერი სხვა სასულიერო შინაარსის თხზულებები თითქმის აღარ გვხვდება.

კვლევისას გამოვლინდა, რომ რამდენიმე ფურცლით შემორჩენილ ფრაგმენტულ ხელნაწერებში იშვიათია ტექსტების უწყვეტობისა და თანამიმდევრობის დაცვის შემთხვევები. ხშირ შემთხვევაში გვხვდება ერთი ხელნაწერის სხვადასხვა ფურცლის ფრაგმენტი (H-2084დ, XV ს.) თავდაპირველი პაგინაციის აღნიშვნის გარეშე.

კვლევის დროს გამოიკვეთა ადრე შედგენილ აღწერილობებში ფრაგმენტული ხელნაწერების პაგინაციის ხარვეზები, სადაც ტექსტის თანამიმდევრობა და განაწილება (r-v) დარღვეულია. ერთფურცლიან ფრაგმენტებზე r-v არასწორადაა მითითებული (Q-213, X ს., H-2431, XI-XII სს.), ხოლო რამდენიმე ფურცლის შემთხვევაში დარღვეულია ტექსტის შინაარსობრივი თანამიმდევრობა. მაგალითად, H-2084დ, XV ს. 1r-2v ზე იკითხება იოანეს თავის სახარება, ხოლო 3r-4v მათეს - სახარება. ფრაგმენტის ოთხივე გვერდი შესრულებულია ერთი ხელით. ფრაგმენტის პაგინაცია შეიცვალა ჩვენ მიერ.

ფრაგმანტებზე შემორჩენილი რვეულებრივი პაგინაცია საშუალებას გვაძლევს, განვსაზღვროთ, რა მოცულობის ხელნაწერის ნაწილი იყო ჩვეთვის საინტერესო ფურცელი/ფურცლები. მაგ., A-492გ (XVI ს.) სვინაქსარია (2 ფ.), ფრაგმენტზე შემორჩენილია რვეულებრივი პაგინაციის კვალი. 1v-ზე, ქვედა მხარეს, შუაში ასომთავრულით წერია „გ„, ანუ მესამე რვეულის დასასრული, ხოლო 3r-ს ზედა კიდის შუაში მითითებულია მეჩვიდმეტე რვეულის დასაწყისი „იზ".

როგორც ვხედავთ, ფრაგმენტული ხელნაწერების პალეოგრაფიული, კოდიკოლოგირი და ტექსტოლოგიური კვლევა საშუალებას იძლევა, გამოვთვალოთ, სავარაუდოდ, რა მოცულობის ტექსტი აკლია. ამის საინტერესო მაგალითს ვაწყდებით XIII ს-ის ფრაგმენტულ სვინაქსარში A-1090გ, რომელშიც გვხვდება გადაწერის თანადროული ფურცლობრივი პაგინაციის ნიმუშიც: ქვედა მხარეს, ფურცლის შუაში ტექსტის ხელით, ნუსხურით

აღნიშნულია „სკბ"-222, „სკგ"-223, „სკდ"-224, „სკე"-225. ამ მაგალითის საფუძველზე შეგვიძლია, აღვნიშნოთ, რომ XIII ს-ში ქართულ სამწერლობო კულტურაში ფურცლობრივი პაგინაცია მიღებული ტრადიცია ყოფილა.

ფრაგმენტული ხელნაწერების დათარიღებისა და სრულყოფილი კვლევისთვის მნიშვნელოვანია ე.წ განკვეთისა და სასვენი ნიშნების შესწავლა. ძველ წერილობით ძეგლებში ტექსტი, სიტყვები და წინადადებები, ხშირად ინტერვალის გარეშე იწერებოდა. არ იყო სასვენი ნიშნების გამოყენების ტრადიცია. სასვენი ნიშნები ქართულ მწერლობაში VI ს-დან ჩნდება, ამას ადასტურებს სახარების ხანმეტი ძეგლები, მაგრამ VII საუკუნიდან განკვეთა ანუ სასვენი ნიშნები თითქმის აღარ გვხვდება. ჩვენ მიერ შესწავლილ X ს-ის ფრაგმენტულ ხელნაწერებში - Q-209, X ს., Q-210 X ს., Q-211 X ს., Q-212 X ს., Q-213 X ს. და სხვ. რომლებიც შესრულებულია ასომთავრულით, განკვეთის ნიშნები არ დასტურდება.

როგორც ლ.ქაჯაია აღნიშნავს, განკვეთის ნიშნების აღდგენა ქართულ მწერლობაში ეფრემ მცირეს მიეწერება. ხოლო შედარებით უფრო გვიან ჩნდება ახალი სისტემა, რომელიც ანტონ პირველის სახელთან არის დაკავშირებული. წერილობით ძეგლებში დადასტურებულია განკვეთის შემდეგი ნიშნები: >; -; /; .; : ; :. ; ::: ; :-; >:, ასევე სხვადასხვა კომბინაციაში გამოიყენებოდა ერთწერტილი, ორწერტილი, კერძოდ, ტირეს შემდეგ, ზემოთ, ქვედა მხარეს და სხვ. სასვენ ნიშანთა ხმარება იცვლებოდა დროის მიხედვით. მაგალითად, V-VI სს-ში აბზაცის, თავის დასაწყისისა და ტექსტის ბოლოს იწერებოდა ერთწერტილი (.), შემდგომ პერიოდში კი შეიცვალა სამწერტილით (∴ ∴ ∴), ოთხწერტილით, ექვსწერტილითაც. ეს ნიშნები გვხვდება ნუსხური დამწერლობით შესრულებულ თითქმის ყველა ფრაგმენტულ ხელნაწერში, მაგრამ გვაქვს გამონაკლისები. მაგალითად, არაკალიგრაფიული ნუსხურით შესრულებულ ფრაგმენტებში: H-146 (XI-XII ს.) ჟამისწირვა, H-1807 (XV-XVI სს.) კურთხევანი და სხვ. არ გვხვდება განკვეთის არცერთი ნიშანი **(ქაჯაია, 2018: 12)**.

ტექსტში სიმეტრიისა და ასოთა თანაბრობის დასაცავად საჭირო იყო გარკვეული საორიენტაციო დანაყოფების შექმნა, რაც ხელს უწყობდა ასოების, წინადადებების, სტრიქონების, სვეტების თანაბარ დაშორებას, ასევე საჭირო იყო ჩარჩოს შექმნა, რომელიც უზრუნველყოფდა ტექსტის თანაბარ დაშორებას ფურცლის ოთხივე კიდიდან. ამ მეთოდს ეწოდებოდა ფურცლის **დაკანონვა**. მსგავსი სიმეტრიული სტრუქტურის გამოყენება ხელს უწყობდა ხელნაწერის მაღალ კალიგრაფიულ სტანდარტსა და მხატვრულ ღირებულებას. დაკანონვა სრულდებოდა ბასრი იარაღით ფრთხილად როგორც ვერტიკალურად, ისე ჰორიზონტალურად. ვერტიკალური დაკანონვა გამოიყენებოდა სიმეტრიის დასაცავად, ჰორიზონტალური კი - საზედაო ასოებისთვის. ხშირ შემთხვევაში დაკანონვა იმდენად ფრთხილად და მაღალკვალიფიციურად არის შესრულებული, რომ შეუიარაღებელი თვალისთვის ძნელად შესამჩნევია, თუმცა ხშირად გვხვდება დაკანონვის შედეგად მიღებული ღრმად ჩასერილი ადგილები. ზოგიერთი ფურცლის

კიდეებზე გვხვდება თანაბრად დაშორებული ნაჩხვლეტი ადგილები, რაც აუცილებელი იყო ფურცლის თანაბრად დახაზვისთვის, დაკანონვისთვის.

გვხვდება ისეთი ფრაგმენტული ხელნაწერებიც, რომელთა კალიგრაფიული მხარე და ასიმეტრიული წერის კულტურა მიგვანიშნებს დაკანონვის არარსებობაზე, ასეთი მაგალითები დასტურდება, ძირითადად, ერთ სვეტად დაწერილ ფრაგმენტებში: H-2085გ (XV ს.), H- 2085ბ (XV ს.), H-2093ე (XVI ს.), H-2093ვ (XVI ს.), H-3169 (XVI-XVII სს.), H-2093ზ (XVI ს.), Q-487გ (X ს.), 723(კ-16) XVI ს., 727(კ-20) XVI ს. და სხვ.

ძველი წერილობითი ძეგლებისათვის დამახასიათებელია **დაქარაგმება**. ქარაგმული, ანუ შემოკლებული, წერის გაჩენას სხვადასხვა მიზეზი ჰქონდა - სწრაფი წერა, მასალის ეკონომიური გამოყენება. დაქარაგმებისას ზოგჯერ იწერებოდა სიტყვის პირველი ასო, მაგ: ხ~ - ხოლო, რ~-რამეთუ; ან პირველი და ბოლო ასო - ა~დ- არამედ; რ~ი-რომელი; წ~ე-წინაშე; იყო შემთხვევა, როდესაც სიტყვაში მხოლოდ პირველ მარცვალს დააქარაგმებდნენ: ზ~და-ზედა; ც~ცხლსა-ცეცხლსა; ზოგჯერ იწერებოდა მხოლოდ ერთი ხმოვანი სიტყვის ბოლოს და ყველა თანხმოვანი იყო დატოვებული წ~წმტყვლი-წინაჲსწარმეტყუელი; ქ~კზი-ქართლის კათალიკოზი. აღსანიშნავია, რომ ფრაგმენტულ ხელნაწერთა კოდიკოლოგიურ-ტექსტოლოგიური სურათის, სტრუქტურულ, ლინგვისტურ ღირებულებასა და დათარიღებაში დაქარაგმება მნიშვნელოვან ინფორმაციას არ იძლევა.

ენობრივი თავისებურებანი. დათარიღებისას მნიშვნელოვანია ხელნაწერთა ფონეტიკური და ენობრივი მახასიათებლები. ზ. სარჯველაძე აღნიშნავს: „სალიტერატურო ენას, ზოგადად, ახასიათებს მისი განვითარების ორი ურთიერთსაწინააღმდეგო ტენდენცია: მისწრაფება მოქმედი ნორმის შენარჩუნებისა და განმტკიცებისა და ამავე დამკვიდრებული ენობრივი ნორმის შეცვლისა„ **(სარჯველაძე, 1975: 11)**. ქართული სალიტერატურო ენის ჩამოყალიბებამ განვითარების სხვადასხვა ეტაპი განვლო. ზ.სარჯველაძის აზრი, რომ ქართული ენის დამოუკიდებელ ერთეულად ჩამოყალიბება ჩვ.წ.აღ-მდე VII საუკუნიდან დაწყებულა, არარსებული ფაქტობრივი მასალის ათსაუკუნოვანი ისტორია იძლევა ვარაუდების და არა დასკვნების გაკეთების საშუალებას. ძველი ქართული ენის ძეგლები იყოფა ჯგუფებად: ხანმეტი, ჰაემეტი, სანნარევი. გვხვდება ხმოვანმეტობაც (ი-მეტობა, ა-მეტობა) **(სარჯველაძე, 1975: 24-25).**

ეს დაყოფა ემყარება იმას, თუ რომელი პრეფიქსები გამოხატავენ ზმნაშიმეორე სუბიექტურსა და მესამე ობიექტურ პირებს. ხმოვანმეტობის შემთხვევაში ამეტობა არის დიალექტური მახასიათებელი, ხოლო ი-მეტობა - ქრონოლოგიური მოვლენა. ე.წ. ხანმეტი ძეგლები ძირითადად გვხვდება V-VIII სს-ში, ჰაემეტი ძეგლების უმრავლესობა - VII საუკუნიდან, ე.წ. სანნარევი ფორმები - IX ს-ში. ჩვენ მიერ შესწავლილ ფრაგმენტულ ხელნაწერებში გამოვლინდა შემდეგი ენობრივი თავისებურებანი: ფრაგმენტულ ხელნაწერებში ხ, ს, ჰ მეტობა არ დასტურდება, თუმცა გვაქვს ა და ი მეტობის

შემთხვევები (H-1795ბ, H-1808, H-1811, H-1823). X ს-ით დათარიღებულ ფრაგმენტებში, რომლებიც, ძირითადად, ასომთავრულითაა შესრულებული, გვხვდება ო-უ გრაფემების მონაცვლეობის შემთხვევები (GRAC-b, Xს.; Q-213, Xს. მარკოზის სახარება). მოგვყავს რამდენიმე მაგალითი: . ...რაჲ ეგოდენ ძუირი **ოქმნიეს** და ეგენი **ოჴმობდეს**, ჯუარს-აცუ ეგე" (Q-213, X ს.). მსგავსი ფორმა, ო - უ ხმოვნების მონაცვლეობა, გვხვდება გრაცის უნივერსიტეტში დაცულ X ს-ით დათარიღებულ ქართულ ფრაგმენტულ ხელნაწერში, მრავალთავში (B I 2058, გრაცი): „თავნი თოისნი შეწერვად მსხოერპლად სათნოდ ღმრთისა...". XII ს-დან დასტურდება ამეტობის შემთხვევები (H-1866ბ, XIV-XVსს., (722კ-32ბ (XV-XVI სს.), Fr-83 (XV-XVI სს.).

ზ.სარჯველაძის მოსაზრებით, ხელნაწერ წერილობით ძეგლებში ხშირად ენობრივი ნორმებიდან გადახვევა გადამწერის კონსერვატიულ, სალიტერატურო ენასა და ყოფით, საკომუნიკაციო ენას შორის არსებული დაპირისპირების შედეგი შეიძლება ყოფილიყო **(სარჯველაძე, 1975: 9-10).**

ტექსტოლოგიური ანალიზი და მისი სირთულეები. ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევისას მნიშვნელოვანია ტექსტოლოგიური ანალიზი. სრულყოფილმა ტექსტოლოგიურმა ანალიზმა მოგვცა ფრაგმენტულ ხელნაწერთა რაობის დაზუსტების საშუალება. მაგალითად, A-492გ (XVI ს.) ფრაგმენტი აღწერილობაში მითითებულია, როგორც „კრებული", მაგრამ თხზულების ლექსიკოგრაფიულ-ტერმინოლოგიური თავისებურება და ტექსტოლოგიური მახასიათებლები მიუთითებენ იმაზე, რომ ფრაგმენტი არის „სვინაქსარი". ფრაგმენტში დაცული ტექსტი უცვლელად მისდევს დიდ სვინაქარში დაცულ მონაკვეთებს **(დოლაქიძე, ჩიტუნაშვილი, 2017: 84, 295)**. მსგავსი უზუსტობა დასტურდება A-493გ, აღწერილობის მიხედვით, ხელნაწერი თარიღდება XII-XIII საუკუნეებით და არის „სადღესასწაულო", თუმცა ცნობილია, XII-XIII საუკუნეებში ლიტურგიკული ღვთისმსახურების კრებული იწოდებოდა, როგორც „სვინაქსარი" და არა „სადღესასწაულო" **(დოლაქიძე, ჩიტუნაშვილი, 2017: 004)**. ფრაგმენტის ტექსტოლოგიურმა და პალეოგრაფიულმა ანალიზმაც გვიჩვენა, რომ ხელნაწერი წარმოადგენს XII-XIII საუკუნეებით დათარიღებულ სვინაქსარს.

ფრაგმენტული ხელნაწერების ანალიზისას დიდ სირთულეს წარმოადგენს ფრაგმენტებში დაცული ტექსტების რედაქციის განსაზღვრა. ფრაგმენტებზე დაცული ბიბლიური და ლიტურგიკული წიგნების უმრავლესობა გიორგი მთაწმიდლის რედაქციას თითქმის უცლელად მიჰყვება. გიორგი მთაწმიდლის რედაქციისაა სვინაქსარის შემორჩენილი ფრაგმენტები, თუმცა გვაქვს ორი განსხვავებული ნუსხა A-492გ (XVI ს.) და A-1090გ (XIII ს.), რომლებიც ახლოს დგას ე.წ. შიომღვიმის რედაქციასთან. როგორც ცნობილია, ადრექრისტიანულ ქართულ საეკლესიო პრაქტიკაში გამოიყენებოდა ე.წ. „იერუსალიმური კანონები", რომელიც ჩაანაცვლა კონსტანტინოპოლის დიდი ეკლესიის ტიპიკონმა. კ.კეკელიძის აზრით **(კეკელიძე, 1960),** „იერუსალიმური ტიპიკონი" სრულად ვერ აკმაყოფილებდა ლიტურგიკულ მოთხოვნებს, ამიტომ გიორგი მთაწმინდელმა თარგმნა „დიდი სვი-

ნაქსარი". ქართული საღვთიმსახურო პრაქტიკა XI-XII სს-დან ხელმძღვანელობდა ორი მეტად მნიშვნელოვანი რედაქციის ლიტურგიკული კრებულით, ესენია გიორგი ათონელის რედაქციის სვინაქსარი და სვიმეონწმინდის რედაქციის ე.წ. საბაწმინდური ტიპიკონი, რომელიც დავით აღმაშენებლის დროს შემოიღეს შიომღვიმის მონასტერში **(კოჭლამაზაშვილი, გიუნაშვილი, 2005)**. ამ რედაქციამ ჩვენში XVIII საუკუნის შუა პერიოდამდე იარსება, შემდეგ ის სლავური ტიპიკონების მიხედვით ჩაუსწორებია ანტონ კათალიკოსს. დასახელებული ფრაგმენტული ხელნაწერები არცერთ რედაქციას არ მისდევს, მათი გადაწერის თარიღი ემთხვევა იმ პერიოდს, როდესაც ჩვენში ორი რედაქცია, გიორგი მთაწმინდლისა და საბაწმნიდური რედაქციები, გამოიყენებოდა პრაქტიკაში. შესაძლოა, ეს ფრაგმენტები არ განეკუთვნებოდეს არცერთ რედაქციას და იყოს სხვა, გარდამავალი რედაქციისა.

ფრაგმენტულ ხელნაწერებში მცირე რაოდენობითაა შემორჩენილი ჰაგიოგრაფიული-ჰომილეტიკური თხზულებები. ძირითადად გვხვდება ნათარგმნი ჰაგიოგრაფიული თხზულებები. მათი დიდი ნაწილი მეტაფრასული რედაქციისაა (მაგ. Q-189ბ, XXVI სს.). ესაა დეკემბრის თვის მეტაფრასული თხზულებები - წმინდა ბარბარასა და ივლისის თვის - წმინდა მარინას მარტვილობები. უძველესი ჰაგიოგრაფიული თხზულებები ე.წ. კიმენური რედაქციის იყო. კიმენური რედაქციის ჰაგიოგრაფიული თხზულებები X საუკუნიდან თითქმის აღარ გვხვდება. ამ პერიოდიდან ქართულ მწერლობაში უმეტესად ჩანს ე.წ მეტაფრასული ჰაგიოგრაფიული ძეგლები. აქედან გამომდინარე, ჰაგიოგრაფილ ტექსტთა რედაქციულობა მნიშვნელოვანი განმსაზღვრელია ხელნაწერთა დათარიღებაში **(ახობაძე, 2017)**.

ხაზგასასმელია ერთი დეტალი, ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევისას აღმოჩნდა ნიმუშები (ჟამისწირვა H-1852, XV-XVI სს., H-2431, XI-XII სს., Q-213, X ს.) ლიტურგიკული, დოგმატიკური, ბიბლიური შინაარსის ტექსტები (Q-209, X ს.), რომლებიც დღემდე ცნობილი ყველა რედაქციისა და ნუსხისგან განსხვავდება, რაც გვაძლევს დასკვნის გაკეთების შესაძლებლობას, რომ ქართული ხელნაწერი კორპუსი კიდევ უფრო მდიდარი იყო რედაქციულობის თვალსაზრისით, ვიდრე დღემდე სამეცნიერო მიმოქცევაში დადასტურებული ერთეულებიდან ჩანს **(რაფავა, ჩიკვატია, შენგელია, 2015)**.

ფრაგმენტთა დეკორი. ხელნაწერი წიგნის ხელოვნების განვითარების ადრეულ ეტაპზე, კერძოდ, V-VIII საუკუნეებში, ხელნაწერები შეიცავდა ნაკლები გაფორმების ნიმუშებს. შემდგომ პერიოდში კი გვხვდება ორნამენტული და მინიატურული მხატვრობით გაფორმებული არაერთი ხელნაწერი, თუმცა შემორჩენილი ფრაგმენტული ხელნაწერები ღარიბია მხატვრული გაფორმებით.

ფრაგმენტული ხელნაწერები ძირითადად შესრულებულია ყავისფერი ან შავი მელნით. ხოლო მათ გაფორმებას წარმოადგენს მხოლოდ ტექსტის

მელნითა და სინგურით გამოყოფილი საზედაო ასოები (A-492ზ, კ-51 და სხვ). იშვიათად გვხვდება უხეშად შესრულებული დაბალი მხატვრული ღირებულების თავსამკაულები.,ძირითადად შესრულებული სინგურითა და ტექსტის მელნით (Q-189იგ და სხვ).

ფრაგმენტულ ხელნაწერებში შემორჩენილია სამი ერთეული, რომლებზეც მინიატურაა შესრულებული. აქედან ორი - ღვთისმშობლის ტაძრად მიყვანება (H-2805, XIII ს.) და გადაშლილი ჩანახატი (H-2065, X ს.) - ორი ერთეული დაცულია ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში, ერთი კი - სვანეთში, სოფ. ნესგუნის ეკლესიაში დაცული XII-XIII ს-ის ხლნაწერის ფრაგმენტი, მინიატურა, ვედრების კომპოზიცია, მინიატურაზე გამოსახულია მაცხოვარი მარცხნივ ღვთისმშობელით და მარჯვნივ იოანე მახარებლით.

მარგინალური ნიშნები, რომლებიც ხელნაწერებში უმეტესად ტექსტის სტრუქტურირებისა თუ კომენტართა მონიშვნის მიზნით ერთვის ნაწერს, რიგ შემთხვევებში ერთგვარი მხატვრული დეკორის ფუნქციასაც ასრულებენ. ფრაგმენტული ხელნაწერების ტექსტში ამა თუ იმ საკითხავის ან თავის გამოსაყოფად გვხვდება სხვადასხვა ნიშანი, ჰორიზონტალურად დასმული სამწერტილი (...), გამოყენებულია კლაკნილი ხაზები (~), საზედაო ასოს მუცელსა და თავში გვხვდება ასეთი ნიშნები ※, ∴ ,⁜, ⁖. დასახელებულ ფრაგმენტთა კვლევამ წარმოაჩინა მათ შორის საერთო ნიშნები და განსხვავებები. დეკორის ფუნქციას ასრულებს, ასევე, მომდევნო სტრიქონამდე ჩამოგრძელებული ზოგიერთი საზედაო ასოც (H-1807, 1v; H-2084დ, 2r; A-492ზ, 2r).

ფრაგმენტულ ხელნაწერთა კონსერვაცია-რესტავრაცია

ხელნაწერების კვლევა მოიცავს ინტერდისციპლინურ მიდგომას და მოითხოვს სხვადასხვა დარგის სპეციალისტების (პალეოგრაფების, კოდიკოლოგების, ტექსტოლოგების, ხელოვნებათმცოდნეების, კონსერვატორ-რესტავრატორების და სხვ.) ჩართულობას. უცხოეთის წამყვან სარესტავრაციო კვლევით ცენტრებში რესტავრატორებთან ერთად მუშაობენ საბუნებისმეტყველო დარგის სპეციალისტები. ეტრატზე შესრულებული ფრაგმენტული ხელნაწერების ზედაპირის სტრუქტურისა და მელნის მდგომარეობის, დაზიანების გამომწვევი მიზეზების შესწავლის მიზნით, გერმანელ კოლეგებთან თანამშრომლობითა და კონსულტაციით პროექტის ერთ-ერთ ძირითად ამოცანას წარმოადგენდა სპექტრული ანალიზი, რის საფუძველზეც შემუშავდა დაცვის რეკომენდაციები. კვლევის ახალი მეთოდი - X-ray რენტგენის დიფრაქციის (XRD), ფურიეს ტრანსფორმაციის ინფრაწითელი სპექტროსკოპიის (FT-IR) და FT-Raman სპექტროსკოპიის, UV-vis-NIR რეფლექტოგრაფიისა და რენტგენის ფლუორესცენციის (XRF) მეთოდების გამოყენება - ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაინერგა და განხორციელდა 2018 წელს (შორენა თავაძე)[5], კერძოდ, XVII საუკუნის დაზიანებულ ხელნაწერზე მასკანირებელი ელექტრონული მიკროსკოპით

[5] ქ.კოლნის რესტავრაციისა და კონსერვაციის კვლევითი ინსტიტუტი (CICS) 2014-2015 წწ.

ჩატარდა მელნის მორფოლოგიური და ელემენტური ანალიზი[6] **(თავაძე, კლდიაშვილი, ჯიქიძე)**.

სწორედ ამ პრინციპებით ვიხელმძღვანელეთ ეტრატზე შესრულებული ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევისას. კვლევის შედეგად თითოეული ფრაგმენტული ხელნაწერისთვის შედგა დეტალური არქეოგრაფიული აღწერა და შეფასდა დაზიანებების ხარისხი, გაიცა შესაბამისი რეკომენდაციები.

ხელნაწერი წიგნების რესტავრაციის პროცესი იძლევა იშვიათ შესაძლებლობას, შევისწავლოთ ხელნაწერი წიგნის ტექნიკური მახასიათებლები - კინძვის, ყდის წარმოების, კონსერვაცია-რესტავრაციის შუა საუკუნეების ან ახალი ისტორიის (XVI-XVIII სს.) მეთოდები და საშუალებები - დავინახოთ და გავარკვიოთ ხელნაწერის შექმნის სახელოსნო ისტორია და ტექნოლოგია, რაც ზედაპირული დათვალიერებით სრულყოფილად ვერ ხერხდება. ხელნაწერების რესტავრაციისას სპეციალისტები ადგენენ, რა მეთოდებითა და მასალით იქმნებოდა ხელნაწერი წიგნი. მაგ., A 1090გ, XIII ს. - ამ ფრაგმენტის ორივე გვერდი კარგად იკითხება, მაგრამ არის ზედმეტად გამომშრალი და მსხვრევადი, რაც იმაზე მიანიშნებს, რომ ის, სავარაუდოდ, ამოვარდნილი იყო ბლოკიდან და არასათანადო პირობებში ინახებოდა, მას მღრღნელებისგან მიყენებული დაზიანებებიც აღენიშნება. ამავე ფრაგმენტზე შემორჩენილია ადრეული რესტავრაციის ნიშნები, შესრულებული ქაღალდით. მასზე კარგადაა გამოხატული ადრეული აკინძვის კვალი, ხუთი რომბისებური ჭრილით, რაც იმაზე მიგვითითებს, რომ ხელნაწერი წიგნის ბლოკი „ჯაჭვური„ პრინციპით იყო აკინძული. ეს დამახასიათებელი იყო XIII საუკუნის ქართული წიგნის კინძვის პრაქტიკისთვის (**კარანაძე, 2002**). ხელნაწერის ყდისა და აკინძვის კვლევა დამატებით ინფორმაციას იძლევა ხელნაწერის დათარიღებისათვის.

ძველი ქართული ხელნაწერები მდიდარ და საინტერესო მასალას გვაძლევენ წიგნის კინძვის ტექნოლოგიის განვითარების ისტორიის თვალსაზრისითაც. ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე შემორჩენილია თანაბრად დაშორებული 2, 3, 4 ან 5 რომბისებური ან ოვალური ასაკინძი ჭრილი. აკინძვა ძირითადად ხდებოდა „ჯაჭვისებური" პრინციპით, რაც არ იყო მყარი და იწვევდა ხელნაწერის ბლოკის დაშლას. შესაძლებელია, ესეც გამხდარიყო ფრაგმენტული ხელნაწერების გაჩენის მიზეზი. XVI-XVII საუკუნიდან გვხვდება ფურცელთა ე.წ. თასმებზე აკინძვა, რაც უფრო მყარი ტექნოლოგიაა და ბლოკის მთლიანობის შენარჩუნებას უწყობდა ხელს. ფრაგმენტულ ხელნაწერზე შემორჩენილია სხვადასხვაგვარი ძაფის კვალი (H-1866ბ, XIV-XV სს. და სხვ.). გრაგნილ ფრაგმენტულ ხელნაწერებში დაცულია არაკალიგრაფიული ნუსხურით შესრულებული სულთა მატიანე (H-2093ვ, XVI ს.), რომელშიც სხვადასხვა შინაარსის ტექსტების შემცველი კეფები უხეშად არის გადაბმული წითელი ძაფით.

შევისწავლეთ ეტრატზე შესრულებული ქართული ფრაგმენტული

[6] საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ფიზიკური მასალათმცოდნეობისა და მასალათა ტექნოლოგიების ინსტიტუტის ლაბორატორია.

ხელნაწერების მდგომარეობა. მათი უმრავლესობა დაზიანებულია სხვადასხვა მიზეზითა და ხარისხით, ზოგიერთ გვერდზე ტექსტი ძნელად ან საერთოდ არ იკითხება (Q-219, XIII-XIV სს.), აღენიშნება ასევე ნესტის, სანთლის პიგმენტური ლაქები.

რამდენიმე ფრაგმენტზე გვხვდება ადრეული რესტავრაციის კვალი - ძაფით გაკერილი და გამაგრებული ადგილები, რაც იმ დროს ფურცლის შეკეთება-გამაგრების ერთ-ერთი მეთოდი იყო, მოგვიანო პერიოდში კი მიკალენტი და ქაღალდი გამოუყენებიათ (Q-189იგ, XVს. და სხვ.).

პრევენციული კონსერვაციისას გასათვალისწინებელი რეკომენდაციები გულისხმობს აუცილებლობის შემთხვევაში მექანიკური დაზიანებების გამაგრებას, მათ სწორად განთავსებასა და შესაბამისი პირობების შექმნას.

ფრაგმენტული ხელნაწერები დაჯგუფდა დაზიანებები ხარისხის მიხედვით.

1. ა) გვხვდება დაუზიანებელი ფრაგმენტული ხელნაწერები, ტექსტი ადვილად იკითხება, თუმცა ფურცლის უმნიშვნელო ნაწილია შემორჩენილი, ამიტომ შეუძლებელია ტექსტის შინაარსის აღდგენა (H-2093ზ, XVI ს.). ბ) ბასრი საგნით ჩამოჭრილია ფრაგმენტების გვერდები, სავარაუდოდ, მომზადებული სხვა ხელნაწერის ყდის საცავ ფურცლად (A-1090ა, X ს., Q-218, XII-XIV სს.).

2. ა) ხელნაწერები, რომელთა ცალი მხარე მთლიანად გადარეცხილია; ბ) ფურცლის ორივე მხარე სინესტისგან გადარეცხილია და შეუძლებელია ტექსტის გარჩევა: იკითხება მხოლოდ რამდენიმე ასო; გ) გვხვდება ყდიდან ამოღებული ფრაგმენტები, რომლებზეც შეიმჩნევა წებოს კვალი, შესაბამისად, მასზე ტექსტი არ იკითხება (H-2703, XVს., H-1885დ, XIს.); დ) ძირითადი ტექსტის გარჩევა შესაძლებელია, მაგრამ მელნის გაუფერულების გამო არ იკითხება სინგურით შესრულებული ადგილები (A-929ა, XV-XVI სს.).

3. შესწავლილ ფრაგმენტებზე გვხვდება მექანიკური, მღრღნელებისა და მწერებისგან მიყენებული დაზიანებები (A-1287გ, XIV ს., სვან. 3383 (კ-39),XIV ს.).

ფრაგმენტული ხელნაწერების კვლევის მეთოდოლოგიის თავისებურებების საილუსტრაციოდ მოგვყავს რამდენიმე ნიმუში:

1. H-2093ე, სულთა მატიანე, XVI ს.

ეს ფრაგმენტი საინტერესო აღმოჩნდა მრავალი პარამეტრით. აღწერილობის მიხედვით, XVI საუკუნით დათარიღებული H-2093დ შედგებოდა ოთხი სხვადასხვა ფურცლისგან, თუმცა კვლევისას აღმოჩნდა, რომ ოთხივე ფურცელი არის სხვადასხვა ხელნაწერის ოთხი ფრაგმენტი. ხელნაწერი დაიყო ცალკე ერთეულებად (H-2093 დ, ე, ვ, ზ). H-2093ე წარმოადგენს პალიმფსესტურ გვერდს, ზედა ფენა არის XVI საუკუნით დათარიღებული საერო შინაარსის თხზულება, სულთა მატიანე, ხელნაწერის ქვედა შრე კი - ორ სვეტად დაწერილი ლუკას სახარება 23, 48-52. ფრაგმენტის სტრუქტურა შემდეგნაირია: ფურცლის ზომა 22,5X12,5; r -არშიებზე დაშორება

ტექსტამდე: ყუიდან 2,5 სმ, კიდიდან-3,5; ზედა არშია-0,7 სმ, ქვედა - 1,5 სმ; სვეტი - 17,5x7,5; v -არშიებზე დაშორება ტექსტამდე: ყუიდან 5 სმ, კიდიდან- ჩამოჭრილია; ზედა არშია-2 სმ, ქვედა-4,5 სმ; სვეტი-5×16; სვეტებს შორის დაშორება 1,5 სმ; სტრიქონთა რაოდენობა -24; საზედაო ასოები ტექსტის მელნით; მელანი - ყავისფერი; შეიმჩნევა დაკანონვის ხაზები; ეტრატის ფურცელი - მუქი ფერის; სისქე - 003 მმ; ფორმატი - არასრული, არაკონსერვირებული.

r-ზე ქვედა ფენა ძლიერ გადარეცხილია, ძნელად გაირჩევა რამდენიმე ასოს კონტური თავისუფალ ადგილებში. ზედა შრე გამოყენებულია მხოლოდ r-ზე; v-ზე შემორჩენილი სახარების ტექსტი არ არის გადარეცხილი, მაგრამ ჩამოჭრილია სახარების მე-2-ე სვეტი, იკითხება მხოლოდ ასოების დასაწყისი. სახარების ქვედა ფენა ნაწერია კალიგრაფიული ნუსხურით მუქი ყავისფერი მელნით, ხელის მიხედვით შესაძლებელია დათარიღდეს XII-XIII საუკუნეებით. რთული დასადგენია ხელნაწერის ფრაგმენტებად ქცევის მიზეზი. ფრაგმენტზე ტექსტების განაწილება ორივე, ზედა და ქვედა, შრეზე სხვადასხვაგვარია. ხელნაწერი ფურცელი დაჭრილია სიგრძით, ვერტიკალურად, თავდაპირველი ფურცლის შუაში, ამიტომ ზედა შრე, სულთა მატიანე, ნაწერია სიგანით, ხოლო ქვედა შრე, სახარება, ნაწერია სიგრძით. ამრიგად, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ პალიმფსესტური ფურცელი წარმოადგენს ხმარებიდან გამოსული (დაშლილი, დაზიანებული ან მიგრირებული) ძველი ხელნაწერის ფრაგმენტს. სავარაუდოდ, დაკარგული უნდა ყოფილიყო სრული კოდექსი, ამიტომ გამოიყენეს სხვა ტექსტისთვის, ხოლო მეორე გვერდი არ დასჭირდათ და არ გადაფხიკეს.

ფრაგმენტის ტექსტოლოგიურმა კვლევამ გვიჩვენა, რომ v-ზე შემორჩენილი სახარება ტექსტოლოგიური და მუხლობრივი წყობით გიორგი მთაწმინდლის რედაქციის თანხვედრილია. გიორგი მთაწმინდლისეულ რედაქციის ხელნაწერებსა და ამ ფრაგმენტში ტექსტი ასე იკითხება:

„ლუკა 23,51. ესე არა თანაშერთულ იყო ზრახვასა მათსა..." (Q-908, XII ს., 122v). იგივე მუხლი წყაროსთავის სახარებაში შემდეგნაირადაა გადმოცემული: „ესე არა იყო ზრახვასა..." (A-98, Xს. 164v), აქ „თანაშერთული" გამოტოვებულია, ანალოგიური მონაკვეთი ბერძნულ რედაქციაში ამგვარადაა:

„οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ..." συγκατατεθειμένος ნიშნავს თანხმობას, დასტურს;

„ლუკა 23,52. ესე მივიდა პილატესა და მოითხოვა გუამი იგი იესუჲსი". ეს ტექსტი სიტყვასიტყვით მისდევს ფრაგმენტის იმავე მუხლს (A-98, Xს. 164v). მაგრამ, ძველი რედაქციის სახარებებში აღნიშნული მუხლი სხვაგვარად იკითხება: ადიშის სახარებაში _ „[ე]სე წარდგა წინაშე პილატესა...", ხოლო H-1660, X ს. (ჯრუჭის სახარება 223v)[7], A-1453, 973 წ. (პარხლის

[7] H-1660, X ს ჯრუჭის სახარება - წინაათონური, ე.წ. ოპიზური რედაქციის.

სახარება, 182v)[8], A-98, X ს. (წყაროსთავის სახარება, 164v)[9] მუხლი იწყება შემდეგნაირად: „ესე მოუჴდა...„ შესაბამისი მუხლი ბერძნულ რედაქციაში ასეა ფორმულირებული: „οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ..." ბერძნულად προσελθὼν-Προσερχομαι ნიშნავს მისვლას. სწორედ ამ ფორმითაა დაცული 52-ე მუხლი ფრაგმენტში. ამ შედარებების გათვალისწინებით დარწმუნებით შეიძლება ითქვას, რომ ფრაგმენტი გიორგი მთაწმინდელის რედაქციისაა, ამას ადასტურებს მუხლობრივი დაყოფა და სხვაობებიც ჩამოთვლილ ნუსხებთან. კერძოდ, A-98-ში 48 მუხლს მოსდებს 49 მუხლი, არ არის ცალკე მუხლად გამოყოფილი. ფიქსირდება მორფოლოგიური განსხვავება, მაგ. ჰხედვიდეს A98 164v, A-1453 182v (49 მუხლი), H-2093ე ხედვიდეს (ხედვიდეს მას). არის სტილისტური განსხვავებაც - „51. და იყო კაცი იგი (H-2093ე), კაცი გამოტოვებულია H-1660, X ს. 223v; A-98, X ს. 164v; A-1453, 973 წ. 182v.

ლუკას სახარება 23, 48-52

ქართული	ბერძნული
1v	
48. იხილეს ხილვაჲ ესე და საქმენი ესე, იცემდეს მკერდსა მათსა და წარვიდოდეს.	Λουκ. 23,48a καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον.
49. და დგეს ყოველნი მეცნიერნი მისნი შორით და დედანი, რომელნი შეუდგეს მას გალილეაჲთ, ხედვიდეს მას	Λουκ. 23,49 εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.
50. და აჰა ესერა კაცი, სახელით იოსებ, მზრახვალი, იყო კაცის სახიერი და მართალი.	Λουκ. 23,50 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτὴς ὑπάρχων καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος - Λουκ.
51. ესე არა თანაშერთულ იყო ზრახვასა მათსა და საქმესა. იყო კაცი იგი არიმათიაჲთ, ქალაქისაგან ჰურითაჲსა, რომელი იგიცა მოელოდა სასუფეველსა ღმრთისასა.	Λουκ. 23,51 οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν- ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,
52. ესე მივიდა პილატესა და მოითხოვა გუამი იგი იესუჲსი ...	Λουκ. 23,52 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ...

[8] A-1453, 973 წ. პარხლის სახარება - წინაათონური, ე.წ. ოპიზური რედაქციის.

[9] A-98, X ს. წყაროსთავის სახარება - წინაათონური, ე.წ. ოპიზური რედაქციის.

ფრაგმენტის ზედა შრე, სულთა მატიანე, მცირე მოცულობის, 9 სტრიქონისგან შემდგარი ტექსტია, რომელშიც მოხსენიებული არიან ოჯახის წევრები, ვინმე შგერანი მეუღლითა და შვილებით, ასევე მისი ძმის ოჯახი. ტექსტის მიხედვით რთული დასადგენია, რომელ გეოგრაფიულ არეალს ეკუთვნის აღნიშნული ფრაგმენტი.

ფრაგმენტის ინტერდისციპლინური, ტექსტოლოგიური-კოდიკოლოგიური, კვლევის შედეგად ფრაგმენტული ხელნაწერი გამოეყო H-2093დ და მიენიჭა „H-2093ე".

2.ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე მუშაობამ გამოკვეთა ერთი დეტალი, აღწერილობებში ხშირად რაობა არასწორადაა მითითებული. მაგალითად მოგვყავს Fr-294.

აღნიშნული ფრაგმენტი განსაკუთრებით საინტერესო აღმოჩნდა კვლევის თვალსაზრისით. კ. კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის ფრაგმენტების კატალოგში აღნიშნული ფრაგმენტის შენიშვნებში მითითებულია, რომ ფრაგმენტი შემოწირულია დ.მეგრელაძის მიერ[10], საქაღალდის დამცავ ფურცელზე კი მითითებულია, რომ ის ილია აბულაძეს 1962 წლის აგვისტოში სოფ. არგვეთში გადასცეს. ილ. აბულაძემ ხელის მიხედვით ფრაგმენტი XV საუკუნით დაათარიღა. მისი მოსაზრებით, ფრაგმენტი ოთხთავის ტექსტის შემცველი უნდა ყოფილიყო, თუმცა მიმდინარე ტექსტოლოგიური კვლევისას აღმოჩნდა, რომ ფრაგმენტი წარმოადგენს არა სახარებას, არამედ ფსალმუნს, კერძოდ, არის მე-14 კანონის, 104, 39-45 მუხლი და მე-15 კანონის, 105, 1-9 მუხლი.

ფრაგმენტის არქეოგრაფიული კვლევისას მივიღეთ შემდეგი სურათი: ტექსტი ნაწერია ყავისფერი მელნით, კალიგრაფიული ნუსხურით, ერთ სვეტად და იკითხება თავისუფლად. ფრაგმენტის ზომებია: სიგანე – 9,4, სიგრძე – 14,2; სიტყვებს შორის მანძილი – 0,3 მმ.; ასოებს შორის მანძილი – 0,1 მმ; ასოები სხვადასხვა ზომისაა – 0,2-0,3-0,4 მმ.

ფრაგმენტზე დაკანონვა შესრულებულია ფრთხილად და ფაქიზად, ამიტომ ეტრატი არ არის დაზიანებული, გაჭრილი. როგორც წესი, ხელნაწერებში დაკანონვა სრულდებოდა თანაბარი დაშორებით, თუმცა აღნიშნულ ფრაგმენტში ეს პარამეტრი დარღვეულია და სტრიქონებს შორის მანძილი სხვადასხვაა.

ფრაგმენტი დაზიანებულია: ფერი შეცვლილია, გაშავებული, შემოჭრილია გარშემო, ამის გამო ტექსტი ნაკლულია. ყუის მხარეს გამოკვეთილია რამდენიმე საზედაო ასო, რომლებიც ტექსტის მელნით არის შესრულებული უფრო მუქად. თითოეული მუხლი იწყება აბზაცით. r-ზე, ქვედა ნაწილში, მითითებულია მე-15 კანონის ნომერი ნუსხურით, ქარაგმის გამოყენებით. აღნიშნული ფრაგმენტის კვლევამ აჩვენა, თუ რა მნიშვნელობა აქვს ინტერდისციპლინურ მიდგომას, ხელნაწერის კომპლექსურ, სტრუქტურულ და ტექსტოლოგიურ ანალიზს **(თავაძე, 2020)**.

10. შემოწირულობის N 1231/1.

ფსალმუნი 104, მე-14 კანონის 39-45 მუხლი
ფსალმუნი 105 მე-15 კანონის 1-9 მუხლი.

ქართული	ბერძნული
39. 1 r: [განჰმარტა ღრუბელი სა] გრილა [დ მათდა და ცეცხლი მნათო] ბჲდ მათდა ღამე.	Ψαλ. 104,39 διεπέτασε νεφέλην είς σκέπην αὐτοῖς καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα.
40. [ითხო]ვეს, და მოჴდა მწყერ-მარ[ხილი, და პ]ურითა ზეცისაჲთა განაძღნაჲ იგ[ინი;	Ψαλ. 104,40 ᾔτησαν, καὶ ἦλθεν ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς·
41. სცა] კლდესა, და გამოეცნეს წყალნი, [და] ვიდოდეს ურწყულსა მდინარე[ნი.	Ψαλ. 104,41 διέῤῥηξε πέτραν, καὶ ἐῤῥύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί.
42. რამეთუ მო]იჴსენა სიტყჳსა წმიდისა თჳსისა, [რომელ] ჰყო აბრაჰამის მიმართ მონისა თჳსისა.	Ψαλ. 104,42 ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ τοῦ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
43. [და გა]მოიყვანა ერი თვისი სიხარულით [და] რჩეულნი მისნი შუჱბით.	Ψαλ. 104,43 καὶ ἐξήγαγε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.
44. [და] მისცა მათ სოფლები წარმართთაჲ, და ნაშრომი ერთა დაიმკჳდრეს,	Ψαλ. 104,44 καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόνους λαῶν κατεκληρονόμησαν,
45. [რაითა და]იცვნენ სამართალნი მისნი [და] შჯული მისი მოიძიონ.	Ψαλ. 104,45 ὅπως ἂν φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.
[1. აუ]ვარებდით უფალსა, რამეთუ ტკბილ არ[ს, რამეთუ] უკუნისამდე [არს წყალო]ბაჲ მისი. [2. ვინ-მე იტყოდეს ძლიერებათა უფლისათა, სასმენელ-ჰყვნეს ყოველნი ქებულებანი მისნი? 3. ნეტარ არიან, რომელთა დაიცვან სამართალი და ჰყონ სიმართლე ყოველსა ჟამსა. 4.]	Ψαλ. 105,1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ψαλ. 105,2 τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ;

1v:[მ]ომიჴსენენ ჩუენ, უფალო, სათნოებ[ითა] ერ[ისა შენისაითა და მ]ომჴედენ ჩუენ მაცხოვარებითა [შენითა.	Ψαλ. 105,3 μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ. Ψαλ. 105,4 μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου
5. რაით]ა ვიხილოთ ჩუენ სიტკბოებაჲ რჩე[ულთა შენთაი დ]ა ვიხარებდეთ ჩუენ სიხარულითა [ნათე]სავისა შენისაითაჲ, [რაით]ა ვიქებოდით ჩუენ სამკჳდრებელთა [შენთა თანა.]	Ψαλ. 105,5 τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου.
6. ვცოდეთ მამათა ჩუენთა თანა, უშჯულ[ო] ვიქმნენით და გეცრუვენით [შენ].	Ψαλ. 105,6 ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.
7. მამათა ჩუენთა ეგჳპტეს შინა არა [გული]ს ჴმაჲ-ყვნეს საკჳრველებანი შენნი, არცა მოიჴსენნეს მრავალნი წყალობანი შ[ენნი დ]ა განგამწარეს წიაღსლვასა [ზღჳსა] მის მეწამულისასა.	Ψαλ. 105,7 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου καὶ παρεπίκραναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.
8. და იჴსნა იგინი სახელისა მისისათ[ჳს, რაითამცა] გულისჴმა-ყვეს ძლიერებაჲ [მისი;	Ψαλ. 105,8 καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ·
9. და შეჰ]რისჴნა [ზღუასა] მეწამულსა.	Ψαλ. 105,9 καὶ ἐπετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,

3. X საუკუნით დათარიღებული ფრაგმენტი Q 213 (X ს.) ერთ-ერთი საინტერესო ერთეულია როგორც რედაქციული თვალსაზრისით, ასევე ტექსტოლოგიური, პალეოგრაფიული, ლინგვისტური თავისებურებითა და საწერი მასალის სტრუქტურით.

ეს ერთეული სხვა მრავალ ფრაგმენტთან -Q-209 (X ს.), Q-210 (X ს.), Q-212 (X ს.) და ა.შ.- ერთად აღმოჩნდა მხითარისტ კალატოზიშვილის საარქივო მასალაში, რომელიც შეძენილია მისი მემკვიდრეებისგან.

ფრაგმენტის სტრუქტურა შემდეგნაირია: ტექსტი და საზედაო ასოები ნაწერია ასომთავრულით, ყავისფერი მელნით; შეიმჩნევა ჰორიზონტალუ-

რი და ვერტიკალური დაკანონვაის ხაზები; ფურცელთა რაოდენობა- 2, ნაწერი ერთ სვეტად, ორივე ფურცელზე შემორჩენილია ასაკინძად მონიშნული ოთხი რომბისებური ჭრილი; ფურცლების ფორმატი არასრული და არაკონსერვირებულია; ორივე ფურცლის ზომა და სტრიქონთა რაოდენობა დაზიანების გამო განსხვავებულია: I ფურცელი: სტრიქონი 12; ზომა 14,2x11,5 არშიებზე დაშორება ტექსტამდე: ზედა-0,7სმ; ქვედა და ყუის მხარე ჩამოჭრილია, მარჯვენა მინდორი--3,0სმ; სვეტის სიმაღლე-13სმ.

II ფურცელი: სტრიქონი - 11; ზომა 13,5x11,7 არშიებზე დაშორება ტექსტამდე: ზედა-1,4სმ. ქვედა - ჩამოჭრილია; ყუიდან--1,5 სმ; მარჯვენა მინდორი--1,7სმ; სვეტის სიმაღლე-11,3სმ; ეტრატი მუქი ფერის; სისქე -0,4.

რედაქციული თვალსაზრისით საინტერესოა Q-213-ში დაცულია მარკოზის სახარების 14,72; 15, 1-15 მუხლები. 14 თავის 72-ე მუხლიდან შემორჩენილია მხოლოდ ბოლო ფრაზა: „... და იწყო ტირილად". ფრაგმენტში დაცული ტექსტი შედარდა ქართულ მწერლობაში დაცულ ყველა რედაქციას. აღნიშნული ტექსტი განსხვავდება ყველა მათგანისგან. ამიტომ დანარჩენი საკვლევი ერთეულებისგან განსხვავებით ცხრილში მთლიანად მოგვყავს აღნიშნული ტექსტი და მის პარალელურად შესაბამისი მონაკვეთები გიორგი მთაწმინდლის თარგმანიდან და ბერძნული ტექსტიდან, რომელიც ცხადყოფს ხელნაწერის ტექსტოლოგიურ სახესხვაობას. მოვიყვანთ რამდენიმე მაგალითს: მე-15 თავი იწყება - „და მუნ თქუეს-ვე ხვალისაგან ძრახვა-ყვეს მღდელთმოძღუართა..." ეს მუხლი ყველა დასახელებულ ხელნაწერში შემდეგნაირადაა გადმოცემული - „და მეყსეულად განთიად ზრახვა-ყვეს (Q-908, 72v, XIIს. გელათის სახარება, A-98, 58r, Xს. წყაროსთავი და სხვ.), აღნიშნული მონაკვეთი ბერძნულ ნუსხაში კი შემდეგნაირადაა „Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωΐ" συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς...". τὸ πρωΐ" - ნიშნავს „დილით ადრე, გამთენიისას" და არა ხვალინდელ ანუ მომდევნო დღეს, როგორც აღნიშნულ ფრაგმენტშია მოცემული.

საინტერესოა ფრაგმენტში დაცული მარკოზის სახარების დანარჩენი მუხლები, რომელებიც განსხვავდება ქართულ წერილობით წყაროებში დაცული ყველა ნუსხისგან, არა მარტო ტერმინოლოგიურად და ცალკეული სიტყვებით, არამედ მთელი წინადადებით: „4. და იგი არა სმიოდა სახე მერმე ეტყოდა მას: არა სმიოდენსა ესე იტყოიან (Q-213)- 4. ხოლო პილატე კუალად ჰკითხა მას და ჰრქუა: არარას მიუგება? აჰა, რაოდენსა შეგწამებენ შენ! (Q-908, A-98) 15,4 ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν. ამგვარია ფრაგმენტის სრული ტექსტოლოგიური სურათი.

საინტერესოა ფრაგმენტში დაცული სახარების ენობრივი თავისებურებები. ზოგჯერ „უ"-ს ნაცვლად გამოიყენება „ო" „14. ...რაჲ ეგოდენ ძუირი ოქმნიეს და ეგენი ოჴმობდეს, ჯუარს აცუ ეგე".

თავისებურია ტექსტის განაწილება გვერდებზე. როგორც აღვნიშნეთ,

შემორჩენილი ფრაგმენტი იწყება მარკოზის სახარების მე-14 თავის 72-ე მუხლის ბოლო ფრაზით და გრძელდება მე-15 თავის 1-ლი მუხლით. აღნიშნული ტექსტი შემორჩენილია ფრაგმენტის 2v-ზე, ამ გვერდის r-ზე დატანებულია ამავე სახარების 15 თავის მე-13 და მე-15 მუხლები, ხოლო შემორჩენილი მე-2 ფურცლის r-ზე მარკოზის სახარების 15 თავი 4-6 მუხლი, აკლია მე-7-8 მუხლები, ხოლო v-ზე მე-9-11 მუხლი, აკლია მე-12 მუხლი. შემორჩენილი ფრაგმენტი ნაწერია ერთი ხელით, ასომთავრულით შუაში გაკეცილ ფურცლებზე. საინტერესოა, როგორ გაანაწილეს r-სა და v-ზე ტექსტი იმგვარად, რომ სახარების თანამიმდევრობის დადგენა საკმაოდ რთულია, რადგანაც შემორჩენილი ფრაგმენტის დასაწყისი, 14 თავის 72 მუხლი და 15 თავის 1 მუხლი, 2v გვერდზეა, რომლის წინა გვერდზე, ანუ 2r-ზე - 15 თავის 13-15 მუხლებია. ფრაგმენტზე შემორჩენილი აკინძვის ჭრილები და მიკროსკოპული დათვალიერებისას აღმოჩენილი ბეწვის მიმართულების კვალი საშუალებას გვაძლევს, შეუცდომლად განვსაზღვროთ ფურცლის r და v გვერდები.

ხაზგასასმელია, რომ 1r-v ტექსტი ნაწერია ჩარჩოს გარეშე და სცდება ასაკინძ ჭრილებს. ტექსტის არათანაბარი განაწილებით ფურცლებზე და დაუგეგმავად შესრულებული ნაწერით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ ეს იყო კალიგრაფის სავარჯიშო ფურცელი და არა რომელიმე ხელნაწერის ნაწილი.

მარკოზი 14,72; 15, 1-15

ქართული Q-213	გიორგი მთაწმინდლის რედაქცია	ბერძნული
2v მუხლი1 14.72 და იწყო ტირილად	14.72 და იწყო ტირილად	Μαρκ.14,72 καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.
15.1 და მუნ თქუეს-ვე ხვალისაგან ძრახვაყვეს მღდელთ-მოძღუართა მათ მოხუცებულთა თანა და მწიგნობართა და ყოვლისა კრებულსა. და შეკრეს იესუ, წარიყვანეს და მისცეს	15.1 და მეყსეულად განთიად ზრახვა-ყვეს მღდელთმოძღუართა მათ მოხუცებულთა თანა და მწიგნობართა და ყოველმან კრებულმან. და შეკრეს იესუ და წარიყვანეს და მისცეს იგი პილატეს.	Μαρκ. 15,1 Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ.
1r 4.და იგი არა სმიოდა სახე მერმე ეტყოდა მას: არა სმიოდენსა ესე იტყოდიან:	4.ხოლო პილატე კუალად ჰკითხა მას და ჰრქუა: არარას მიუგებ̈ა? აჰა, რაოდენსა შეგწამებენ შენ!	Μαρκ. 15,4 ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν.

5. შენ … არაჲ მიუგო და საკურველებამდე …ტესა.	5.ხოლო იესუ არარაჲ მიუგო, ვიდრემდის უკჳრდაცა პილატეს.	Μαρκ. 15,5 ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλᾶτον.
6. ხოლო დღესასწაულად მიოტევეს ერთი პყრობილიცა [მი]თხოიან	6.და რაჲ დღესასწაულსა მიუტევის მათ ერთი პყრობილი, რომელიცა გამოითხოიან.	Μαρκ. 15,6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ἠτοῦντο.
1v		
9.ვითარცა ყვეს მამამ… მიმართ, პილატე მიუგო და ჰრქუა მას: გნებავს, მიგიტეო … ჳნ მეოფჲ ჰორიათაჲ.	9 ხოლო პილატე მიუგო და ჰრქუა მათ: გნებავსა, რაჲთა მიგიტეო თქუენ მეუფჳ ჰურიათაჲ?	Μαρκ. 15,9 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;
10.ოწყოდა, რამეთუ შურით მიეცა მღდელთ-მთავართა.	10.რამეთუ იცოდა, ვითარმედ შურითა მისცეს იგი მღდელთა-მოძღუართა მათ.	Μαρκ. 15,10 ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς...
11.ხოლო მღდელთ-მთავართა, რომელთა მათ აღძრეს ერი იგი, რაჲთა ბარაბა მიუტეოს მათ.	11.ხოლო მღდელთ-მოძღუართა მათ აღძრეს ერი იგი, რაჲთა ბარაბა მიუტეოს მათ.	Μαρκ. 15,11 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς...
2r		
13 .ხ[ოლო] იყვნეს მღვდელთ-მოძღუართაგან და იტყოდეს: ჯუარს-აცუ ეგე და	13.ხოლო მათ კუალად ღაღატ-ყვეს და ჰრქუეს: ჯუარს-აცუ ეგე.	Μαρκ. 15,13 οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν...
14. პილატე ეტყოდა მათ: რაჲ ეგოდენ ძუირი ოქმნიეს და ეგენი ოჴმობდეს, ჯუარს-აცუ ეგე.	14 ხოლო პილატე ეტყოდა მათ: რაჲ ბოროტი უქმნიეს? და იგინი უმეტესად ღაღადებდეს და იტყოდეს: ჯუარს-აცუ ეგე.	Μαρκ. 15,14 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ ἐποίησε κακόν; οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν...
15. ხოლო პილატე იზრახა.	15 ხოლო პილატეს უნდა ერისა მის მომადლებაჲ,	Μαρκ. 15,15 ὁ δὲ Πιλᾶτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ...

4. საინტერესოა გრაგნილზე შესრულებული ფრაგმენტული ხელნაწერის კვლევის თავისებურება. არის შემთხვევები, როცა აღწერილობაში კეფების ნაცვლად მითითებულია ფურცელი, ანუ ხელნაწერის სტრუქტურა (კოდექსი, გრაგნილი) შეცდომითაა განსაზღვრული.

H-2093ვ, სულთა მატიანე, XVI ს. შედგება სამი ერთმანეთზე გადაკერებული კეფისგან, თუმცა აღწერილობაში მითითებულია, როგორც ერთი ფურცელი. ფრაგმენტული ხელნაწერი საინტერესოა სტრუქტურის თვალსაზრისითაც.

ფრაგმენტის სამი ნაწილი, კეფი, გადაკერილია წითელი ძაფებით. ზედა და ქვედა მხარეს შეიმჩნევა სხვა კეფებთან გადაბმის ნახვრეტები, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ შემორჩენილი ნაწილი წარმოადგენს ვრცელი ტექსტის ფრაგმენტს. საწერი მასალა, ეტრატი, ასიმეტრიულია, ზედა და ქვედა ნაწილი ჩამოჭრილია. ეტრატი მუქი ფერისაა, 002 მმ სისქის, არაკონსერვირებული, არასრული ფორმატის. არქეოგრაფიული პარამეტრებით განისაზღვრა ფურცლის სავარაუდო ზომა - 17×16 სმ; კეფების ზომები სხვადასხვაა: I კეფი - 4,7×16,6; II კეფი - 4,4×16,5; III კეფი - 6,9×17. გრაგნილის r-სა და v-ზე შემორჩენილია სხვადასხვა ტექსტი, ამიტომ განსხვავებულია კეფებზე ტექსტების განაწილება და მათი კოდიკოლოგიური სურათი. r-ზე არშიების ზომა ერთნაირია: ყუიდან - 1სმ., კიდიდან - 0,5სმ; სვეტი - 16×13; სტრიქონთა რაოდენობა - 17, კეფების მიხედვით: I-5, II-5, III-7; r-ზე ტექსტი ნაწერია ერთ სვეტად, არაკალიგრაფიული ნუსხურით, ყავისფერი მელნით, ასიმეტრიულად. არ შეიმჩნევა დაკანონვის ხაზები.

r-ზე შემორჩენილია საერო შინაარსის ტექსტი „მოსახსენებელი, სულთა მატიანე„. ტექსტი ნაკლულია, ნახევრად გადაშლილი პირველი და მეორე კეფი, შედარებით მარტივად იკითხება მესამე კეფი, სადაც შეინიშნება ძველი ტექსტის დაკანონვის ხაზები. სულთა მატიანე შეიცავს საქართველოს აღმოსავლეთ-მთიანეთის დიალექტისთვის დამახასიათებელ ფორმას: „ღმერთმან ... არს ... შასწირს", ამიტომ ის, შესაძლოა, იყოს ამ კუთხეების ერთ-ერთი გვარის მოსახსენებელი:

v-ზე 1-ლი და მე-2 კეფი გადაშლილია, შეიმჩნევა რამდენიმე ასოს კონტური. მე-2 კეფის სამ სტრიქონზე განირჩევა რამდენიმე ასო: 1-ელ სტრიქონზე - ო, ჴ; მე-2-ეზე - ო, ა; მე-3-ეზე - მ. კეფებზე არ შეინიშნება დაკანონვის ხაზები. მე-3-ე კეფზე შემორჩენილია მათეს სახარების ფრაგმენტი (I სვეტი - მათე 12, 2-3; II სვეტი - მათე 12, 7-10). ტექსტი განაწილებულია ორ სვეტზე. პირველი სვეტი ჩამოჭრილია. სვეტებს შორის დაშორება - 2 სმ; სვეტის სიგანე - 6 სმ; სვეტზე სტრიქონთა რაოდენობა - 8; მელანი - ყავისფერი; კეფზე შეიმჩნევა მკვეთრად შესრულებული დაკანონვის ვერტიკალური და ჰორიზონტალური ხაზები; ტექსტი ოდნავ გადაშლილია, მაგრამ მარტივად იკითხება. ნაწერია კალიგრაფიული ნუსხურით. ოთხთავი უცვლელად მისდევს გიორგი მთაწმინდლის რედაქციას.

ფრაგმენტული ხელნაწერის არქეოგრაფიული, ტექსტოლოგიური, კო-

დიკოლოგიური და სტრუქტურული კვლევის საფუძველზე შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ სამივე კეფი წარმოადგენს ხმარებიდან გამოსული სხვადასხვა ხელნაწერის ფრაგმენტს, რაზეც მიუთითებს მე-3-ე კეფის v-ზე შემორჩენილი სახარების ფრაგმენტი.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, H-2093დ ერთეული დაიყო ოთხ სხვადასხვა ერთეულად. კვლევის შედეგად დასახელებულ ერთეულს მიენიჭა შიფრი H-2093ვ.

1 კეფი	პირველი სვეტი. დასაწყისი ჩამოჭრილია.
ღმერთმან გ…ა ლ… ევედრა	„… შენნი იქმან, რომელი არა
…ინ დ… რ… სახლისათვის	ჯერ-არს შაბათსა
სოფელსა შინა მოსული …	შინა საქმედ.
… შინ ღმერთმან დ…ლს	…ო თავადმან ჰრქუა მათ:
… ღმერმან მის შვილ შორის შედ… არს	არა აღმოგიკითხ … რაჲ-იგი …ო დავით, ოდეს-იგი შეემშია და მის…
	(მეორე სვეტი)
2 კეფი	სხუერპლი, არამცა
ღმერთმან არს შ…, ღმერთმან	დასაჯენით უბრა
ოს …რ … შ…ს ერთგულს	ლონი. უფალ არს ძე კაცისაჲ
შინა ღმერთმან … არს … შასწირს … რს	შაბათისაცა. და წარმო ვიდა მიერ იესუ და მო
სა… ლ ო… ცჴრი და ვერძი დაკლეს	ვიდა შესაკრებელ
ისხ ლ… ო … …ნარვლი შვილების	სა მათსა და იყო მუნ კაცი ერთი, რომელსა ჴელი ..."
3 კეფი	
დღეგრძელობ უძ გაბრიელ	
და ერ ანგელოზისა დიდის მამის,	
უფალო, შინა ღმერთმან სიბიზოს ბდერ	
ჯუარსა ღმერთმან საგმზ…ს ბიბუოს მხო…	
ღმერთს ბ…შის შ…ღ ღმერთმან ქადაგის,	
მის … უნას შინა ღმერთმან"	

5. უნდა აღინიშნოს, რომ აღწერილობებში ზოგიერთ ფრაგმენტულ ერთეულზე მითითებული არ არის რაობა.

H-2431-ის აღწერილობაში რაობის ნაცვლად მითითებულია „ფრაგმენტი", XI-XII სს. ფრაგმენტის ტექსტოლოგიურმა ანალიზმა აჩვენა, რომ ის არის ჟამისწირვა. შემორჩენილია 1 კეფი, კეფის ზომა 55×17,5; აშიებ-

ზე დაშორება ტექსტამდე: ყუიდან - 2სმ, კიდიდან-3სმ., ზედა არშია-1,4სმ, ქვედა-1,5სმ; სვეტი-11×48სმ. ნაწერია ერთ სვეტად ნუსხურად, ყავისფერი მელნით, საზედაო ასოები - სინგურით. სტრიქონთა რაოდენობა - 71. დაკანონვის ხაზები არ შეიმჩნევა. სტრიქონებს შორის სიმეტრია დარღვეულია, არ გამოირჩევა კალიგრაფიული ხელით, ტექსტი შესრულებულია ნუსხური დამწერლობით. გრაგნილის ფორმატი არასრული, არაკონსერვირებულია, სისქე - 001-002 მმ.

ეტრატის ფურცელის მარცხენა კიდე მთელ სიგრძეზე დაზიანებულია, სავარაუდოდ, მღრღნელებისგან და ნაკლულია ტექსტთან ერთად. ეტრატის ზედაპირზე შეიმჩნევა ბზარები, სინესტის, ჭუჭყისა და ცხიმის ლაქები. კიდეები არათანაბარია. კეფის ზედა და ქვედა ნაწილში შეიმჩნევა სხვა კეფთან გადაბმის ნახვრეტები, რაც ადასტურებს, რომ ხელნაწერი უნდა წარმოადგენდეს გრაგნილის შუა ნაწილს. ზედა ნაწილში შემორჩენილია მოწითალო ძაფის ფრაგმენტი. ხელნაწერი, სავარაუდოდ, შენახული იყო მოკეცილი, ფურცლისთვის და არა გრაგნილისთვის დამახასიათებელი დახვეული ფორმით. გადაკეცვის ადგილი მცირედ ჩახეულია, აღენიშნება მექანიკური დაზიანებები.

ეტრატის ზედაპირზე სხვადასხვა შეფერილობის ლაქების შედეგად მელნის მდგომარეობა და შეფერილობა სხვადასხვაა. ზოგიერთ ადგილას მელანი გაღიავებულია და ტექსტის გარჩევა რთულია. ტექსტში რამდენიმე ადგილას ასოები გაცხოველებულია.

საინტერესოა ხელნაწერი ტექსტოლოგიური თვალსაზრისით. როგორც აღვნიშნეთ, იგი ძალიან დაზიანებულია, ტექსტი თითქმის გადაშლილი და მისი ამოკითხვა რთული, მაგრამ მაინც შესაძლებელია გარკვეული ნაწილების ამოკითხვა. ტექსტის სტრუქტურა იძლევა საშუალებას, დავადგინოთ მისი რაობა, რადგან აღწერილობაში რაობა აღნიშნული არ არის და მითითებულია, როგორც ფრაგმენტი. ტექსტოლოგიურმა ანალიზმა გვიჩვენა, რომ ის არის ლიტურგიკული შინაარსის თხზულება - ჟამისწირვა. ქრისტიანულ ლიტურგიკაში ცნობილი იყო წირვის რამდენიმე წესი: იერუსალიმური ანუ მოციქულთა ჟამისწირვა; კონსტანტინოპოლური ანუ ბასილი დიდისა და იოანე ოქროპირის ჟამისწირვა და პირველშეწირული ანუ გრიგოლ დიალოღოსის ჟამისწირვა. ქართულ წერილობით წყაროებში შემორჩენილია იაკობის ჟამისწირვა (A-81, A-86, sin-53, ვატიკანის ბიბლიოთეკასა Vat. და გრაცის უნივერსიტეტში Graz.Geo. 2058/4), პეტრე მოციქულის ჟამისწირვა (A-81 (XVIII ს.), ვატიკანის ბიბლიოთეკაში), ასევე დაცულია ე.წ. კონსტანტინოპოლური იოანე ოქროპირისა და ბასილი დიდის ჟამისწირვები (შიფრები). ფრაგმენტი შედარდა დასახელებულ ლიტურგიკულ კრებულებს: პეტრე მოციქულის ჟამისწირვას (A-81, XVIII ს.), იაკობის (A-86, XIს.), ბასილი დიდისა (H-531, ს.) (ქაჯაია, 1992) და იოანე ოქროპირის ჟამისწირვებს. ფრაგმენტის r-ზე შემორჩენილი ტექსტი ზოგან

გადაშლილია და ამოკითხვა შეუძლებელია, ზოგიერთ ადგილას ტექსტი გაცხოველებულია, მაგრამ ამგვარი მცირე მონაკვეთი ვერ იძლევა ტექსტოლოგიური ანალიზის საშუალებას. ფრაგმენტული ხელნაწერის v-ზე შემორჩენილი მონაკვეთი შედარებით კარგად იკითხება, სავარაუდოდ, უნდა იყოს „ლოცვაჲ მორწმუნეთაჲ", რომელიც ენობრივი თავისებურების მიუხედავად, ავლენს გარკვეულ მსგავსებას იოანე ოქროპირის ჟამისწირვის შემცველ ტექსტებთან (H-512, H-513, ქუთაისის ისტორიულ მუზეუმში K-605, K-606), გრაცის უნივერსიტეტსა და ბერლინის სახელმწიფო ბიბლიოთეკაში დაცული ხელნაწერები[11]). დასახელებული ხელნაწერები XV-XVI საუკუნეებით თარიღდება.

მართალია, H-2431 XIII-XIV საუკუნეებით თარიღდება, მაგრამ ხელნაწერი საწერი მასალის სტრუქტურითა და პალეოგრაფიული თვისებურებებით ახლოს დგას დასახელებულ გრაგნილ ხელნაწერებთან, ამიტომ, შესაძლოა, ისიც უფრო მოგვიანო პერიოდს, XVI-XVII საუკუნეებს, განეკუთვნებოდეს.

H-2431	ბერლინის ბიბლიოთეკის ხელნაწერი
დიაკონ. მერმე და მერმე მშჯადობით უფალი საჲ ...სა ამის ჴსნად ჩუენდა და ყოველთათჳს მინ ...ალად და მრავალგზის შენ გევედრებით და შენ შეგივრდებით, სახიერო, და კაცთმოყვაროო, რაჲთა მოხედვითა ვედრებათა ჩუენთა და განწმიდენ ჩუენი სულნი და ჴორცნი ყოვლისაგან შეგინებისა სულისა და ჴორცისაჲ და მომეც ჩუენ უბრალოდ დაუსჯელად წარდგომად წმიდისა შენსა საკურთხევლისაჲ და მომადლე ჩუენთა მლოველთაცა წარმატებაჲ ცხორებისა და სარწმუნუნოებისაჲ და გულისჴმისყოფისა მოეც მათ ყოვლადვე შუათაჲ ...თა ძუელითა მსახურთა შენთა უბრალო ...ყსეულად მოღებად წმიდათა შენთასაჲ მო ...ლოთაჲ და ზეცისა სასუფეველსა ღირსყოფად.	დიაკონმან. მერმეცა. მღდელმან ლოცვაჲ მორწმუნეთაჲ: კუალადცა და მრავალგზის შენ შეგივრდებით და შენ გევედრებით, სახიერო და კაცთმოყვარეო, ღმერთო, რაჲთა მოიხილო ვედრებასა ჩუენსა ზედა. განწმიდენ ჩუენნი სულნი და ჴორცნი ყოვლისაგან შეგინებისა ჴორცთაისა და სულისა და მომეც ჩუენ უბრალოდ და დაუსჯელად წარდგომად წინაშე წმიდასა შენსა საკურთხევლისა. **მოანიჭე, ღმერთო, თანამლოცველთა** ამათ ჩუენთა წარმატებული ცხორებაჲ და სარწმუნუნოებაჲ და გულისჴმისყოფაჲ სულიერი და მოეც მათ ყოვლადვე შიშით და სიყუარულით მსახურებად შენდა, უბრალოდ და დაუსჯელად ზიარებად წმიდასა შენსა საიდუმლოსა და ზეცისა შენსა სასუფეველსა ღირსყოფად.

[11] შეისწავლა და გამოსცა შ. გუგუშვილმა. https://www.academia.edu/. შედარებისთვის სწორედ ბერლინში დაცული ხელნაწერი გამოვიყენეთ.

ამღბჲ. რაჲთა ძლიერებათა შენთა მიერ დაცულნი ყოვლადვე შენდაჲ დიდებასა აღვავლენთ მამისა და ძისა და რომელმან ლოცვა მოდრეკითაჲ, ვიდრე რომელნი …ა ქერობინთასა …გალობებოდეს ერისგა …რავინ არს ღირს თანაშეკრული ჴორ …ლთაჲ გულისთქმათაჲ და გემოთაჲ წარ დგომად ანუ მიახლებად შინა მსახურებ ად შენდაჲ მეუფეო დიდებისაო.	ამაღლებაჲ. რაჲთა ძლიერებათა შენთა ყოვლადვე დაცვულნი, შენდა დიდებასა შევსწირვიდეთ, მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა. ერმან: ამენ. და იწყონ „რომელნი ქერაბინთა". მღდელი მზავრ ამას ლოცვასა იტყოდის, ოდეს სიწმიდე შემოყვანდეს: არავინ არს ღირს, რომელი შეკრულ არს ჴორციელთაგან გულისთქმათა და გემოთა. წარდგომად გინა მიახლებად ანუ მსახურებად შენდა, მეუფეო დიდებისაო.

გრაგნილი ხელნაწერი H-2431 არ არის ფუნდამენტურად შესწავლილი, იგი უცნობია სამეცნიერო წრეებისთვის. როგორც აღვნიშნეთ, ხელნაწერი დაზიანებულია, გადაშლილი, განსაკუთრებით recto, მაგრამ შემორჩენილი ფრაგმენული ტექსტი არ მისდევს ჟამისწირვის არცერთ რედაქციას, ამიტომ დაზუსტებით რთული სათქმელია, რომელი ლიტურგიის ტექსტს შეიცავს ის.

5. არქეოგრაფიული აღწერილობებისა და საკონსერვაციო-სარესტავრაციო თვისებურებების გათვალისწინებით საინტერესო მაგალითია ფრაგმენტული გრაგნილი ხელნაწერი H-1852 (XV-XVI სს.) **(აღწერილობა (H), 1950: 243)**.

ფრაგმენტი წარმოადგენს XVI საუკუნით დათარიღებული გრაგნილი ხელნაწერის ორი სხვადახვა ზომის კეფს; ეტრატი თავბოლონაკლულია, გრაგნილის ერთიანი ზომაა 69x17,5; I კეფი -29x17,5; II კეფი -40x17,8; ნაწერის ზომა - I 27x12; II -39x12; სტრიქონთა რაოდენობა - r - I კეფი-42; II კეფი -70; v - I კეფი - 40; II კეფი -68; არშიებზე დაშორება ტექსტამდე: ზედა არშია-1,5სმ, ქვედა-0,8სმ; მარჯვენა - 2,5სმ; მარცხენა 1,5-2,5 სმ; დამწერლობის ტიპი - ნუსხური; მელანი- ყავისფერი; დასაწყისები სინგურით; პაგინაცია - არ აქვს; სისქე -003; ფორმატი - არასრული; არაკონსერვირებული; ნაწერის მიმართულება გვერდზე (r-v) - ტექსტი r-დან v-ზე გადადის შებრუნებული თანამიმდევრობით. კეფები ერთმანეთთან გადაკერებულია ძაფით თანაბარი დაშორებით, ირიბად; ტექსტი ნაწერია ერთ სვეტად, ხელნაწერი მხატვრული გაფორმებით, ორნამენტული შემკულობებითა და მინიატურებით არ გამოირჩევა. მის შემკულობას წარმოადგენს სინგურით შესრულებული საზედაო ასოები. გრაგნილზე დაკანონვა შესრულებულია ფრთხილად და ფაქიზად, ამიტომ ეტრატი დაკანონვის შედეგად არ არის დაზიანებული.

ხელნაწერის საერთო მდგომარეობა იყო სავალალო. გრაგნილის კე-

ფებზე შეიმჩნეოდა შემდეგი ტიპის დაზიანებები: ეტრატის მთელი ზედაპირი დაფარულია პიგმენტებით, სინესტისა და ჭუჭყის ლაქებით. პიგმენტების ადგილებში მელანი დაშლილი და გადარეცხილია. მუქი ფერის ლაქების ადგილებში ტექსტის გარჩევა შეუძლებელია, ზოგიერთ ადგილას მხოლოდ ცალკეული ასოები იკითხება, ზოგან შემორჩენილია მხოლოდ კონტური. ალაგ-ალაგ კი გაცხოველებულია შავი მელნით. ტექსტი რთულად წასაკითხია. გრაგნილი იყო სამ ნაწილად გადაკეცილი. 1 კეფი - ოვალურად შუაზე გახეული; ეტრატს აღენიშნებოდა მექანიკური დაზიანებები, მრავლობითი პატარ-პატარა ჩახევები, ზედა მარჯვენა კიდის დიდი ნაწილი იყო ჩახეული და პატარა ნაწილით მიმაგრებული, შესაძლებელი იყო კეფს მოსცილებოდა; კიდეზე ზოგიერთი ჩახეული ნაწილი იყო გადაკეცილი. ზედაპირზე შეიმჩნეოდა მრავლობითი ბზარი, რაც დროთა განმავლობაში გამოიწვევდა გახევას. ეტრატი იყო გამომშრალი, ეს ქმნიდა გადატეხის საშიშროებას; ნესტიან ადგილებში ეტრატის სტრუქტურა იყო დაშლილი. მეორე კეფის ბოლოში შემორჩენილი, თანაბრად დაშორებული ნახვრეტები, რაც უნდა იყოს მომდევნო კეფის გადაკერების კვალი.

აღწერილობის მიხედვით, გრაგნილის არქეოგრაფიული სურათი შემდეგნაირია: არ არის მითითებული კეფების რაოდენობა, მაგრამ ხელნაწერის საქაღალდეს აწერია „2 ფ.„ ეს კი ნიშნავს, რომ ფრაგმენტი შედგება არა კეფებისგან, არამედ ფურცლებისგან, რაც არასწორი ინფორმაციაა. აღწერილობის მიხედვით, ფრაგმენტი ბოლონაკლულია, ტექსტის ანალიზისა და სტრუქტურის შედეგად გაირკვა, რომ გრაგნილი წარმოადგენს ჟამისწირვის შუა ნაწილს.

ფრაგმენტის სავალალო მდგომარეობის გამო, გადაწყდა გრაგნილის რესტავრაცია. დაიგეგმა საკონსერვაციო-სარესტავრაციო სამუშაოების მეთოდები და ეტაპები კონსოლიდირებულად კოდიკოლოგთან ერთად.

ვინაიდან ყოველი ხელნაწერის დაზიანების გამომწვევი მიზეზებიცა და ხარისხიც სხვადასხვანაირია, ნებისმიერი სტრუქტურის ხელნაწერი და ბეჭდური გამოცემა მოითხოვს მდგომარეობის საგანგებო, ინდივიდუალურ დიაგნოსტიკასა და საკონსერვაციო პროცესს. სასურველია ხელნაწერის დათვალიერება ულტრაიისფერი (UV) შუქით **(თავაძე, 2016: 216-223)**.

რესტავრაციამდელი ვიზუალური დიაგნოსტიკის, მდგომარეობის აღწერისა და ფოტოფიქსირების შემდეგ გრაგნილს ჩაუტარდა პირველადი დამუშავება. პირველ რიგში, ეტრატის ტექსტის ნაწილი გაიწმინდა მშრალად, ხოლო არშიები და დაუწერელი ადგილები დამუშავდა სველი წესით.

ეტრატის დარბილებამდე შემოწმდა და ტესტირება ჩაუტარდა მელანს წყალში ხსნადობაზე, რათა თავიდან აგვეცილებინა მელნის შესაძლო დაზიანება დატენიანებისას. დატენიანებისა და დარბილების შემდეგ გრაგნილი გასწორდა. ზოგადად, დატენიანების ხანგრძლივობა დამოკიდებულია ეტრატის სტრუქტურაზე - სისქესა და სიმკვრივეზე. ეტრატი დარბილდა ე.წ. „სენდვიჩის მეთოდის" გამოყენებით. კონსერვაცია-რესტავრაციის პროცესში, ბზარების ამოვსების დროს გავითვალისწინეთ ეტრატის სისქე. აღსანიშნავია, რომ წინა

საკონსერვაციო პერიოდში დაკვირვებამ დაგვარწმუნა, აღნიშნული ეტრატისთვის სასურველი იყო მსუბუქი წნეხის გამოყენება. გადაწყდა, ამოვსებულიყო მხოლოდ ის ბზარები, რომლებიც ერთეულის სტაბილურობისთვის არის აუცილებელი, ხოლო ის ბზარები, რომლებიც არ დაარღვევენ გრაგნილის ფორმატის მთლიანობას, ხელშეუხებლად დარჩენილიყო. რესტავრაციისას გავითვალისწინეთ და შევაფასეთ თითოეული ბზარის დაზიანების ხარისხი, მდგომარეობა და ისიც, რამდენად გაუძლებდა მცირე ზომის ბზარები დამატებით წებოს, რამდენად სტაბილური იქნებოდა სიმძიმის მოხსნის შემდეგ და არ მივიღებდით რესტავრაციიდან მოკლე დროში დამატებით დაზიანებას ან დეფორმაციას. საბოლოოდ კონსერვაცია წარმატებით განხორციელდა (**თავაძე, 2023: 32**).

ამრიგად, ჩატარებულმა სამუშაომ ნათელყო, რომ ხელნაწერის შესწავლა, დიაგნოსტიკა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სფეროა და ის კომპლექსურ, ინტერდისციპლინურ სტრუქტურულ-კოდიკოლოგიურ კვლევას მოითხოვს.

საქართველო ადრექრისტიანული ქვეყანაა, სადაც პირველი საუკუნიდან ცხოვრობდნენ მისი მიმდევრები და, შესაბამისად, იქმნებოდა ქრისტიანული კულტურა. ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე, მათ შორის, გრაგნილებზე, მუშაობამ გვიჩვენა, რომ ამგვარი ხელნაწერები, მცირე მოცულობის მიუხედავად, შეიცავს მდიდარ და საინტერესო ტექსტოლოგიურ მასალას, რომლის კვლევამ, გამოქვეყნებამ და სამეცნიერო მიმოქცევაში ჩართვამ, შესაძლოა, გამოავლინოს ჯერ კიდევ უცნობი ტექსტები და სხვადასხვა თხზულების რედაქციული სხვადასხვაობა.

ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე კომპლექსურად მუშაობამ გამოავლინა აგრეთვე ერთეულები, რომელთა ძირითადი ტექსტის მიგნება შეუძლებელია. ეს შეეხება ან პალიმფსესტური ხელნაწერის ნაწილს, ან სპეციალურად დაშლილ და სხვა ხელნაწერის საცავ ფურცლად გამოყენებულ ფრაგმენტს, რომლის სრული კორპუსი დაკარგულია. ზოგიერთი ფრაგმენტული ხელნაწერის დაზიანების ხარისხის მიხედვით ირკვევა, რომ ის უნდა იყოს ძირითადი ტექსტიდან ამოვარდნილი. ამიტომ მისი სრული არქეოგრაფიული აღწერა, კოდიკოლოგიური შესწავლა, ტექსტოლოგიური ანალიზი და რედაქციულობის განსაზღვრა დაგვეხმარება სრული კორპუსის მიგნებასა და ტექსტის აღდგენაში, რისი არაერთი შემთხვევა ფიქსირდება ხელნაწერთმცოდნეობაში (A-345, პავლე მოციქულის ეპისტოლენი X ს. შეუერთდა S-1138-ს.) ამ მხრივ ფრაგმენტების კომპლექსურ შესწავლას მაღალი კულტურული ღირებულებაც აქვს, რაც ფრაგმენტებზე მომუშავე მკვლევართა ერთ-ერთ მიზანს წარმოადგენს.

ფრაგმენტული ხელნაწერების ფუნდამენტური, მულტიდისციპლინური კვლევა უზრუნველყოფს აგრეთვე ფრაგმენტების პრევენციულ კონსერვაციასა და შესაბამისი პირობების განსაზღვრას, რაც კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის უმნიშვნელოვანეს ამოცანას წარმოადგენს.

კონსერვაციამდე და კონსერვაციის შემდეგ

BEFORE AND AFTER CONSERVATION

საძიებლები

ფონდების მიხედვით

N	A
1	A-257-ა, საწელიწდო საწინასწარმეტყველო, XI ს., 2 ფ., 24,5X17,5; ნუსხური
2	A-257გ, სვინაქსარი, XII-XIII სს., 3 ფ., 31ხ21,4; ნუსხური
3	A-257დ, ლექციონარი, X ს., 2 ფ., 31X23; ასომთავრული
4	A-257ე, საგალობელი, XIII-XIV სს., 2 ფ., 16,5X14; პალიმფსესტი, ნუსხური
5	A-371, იოანე ოქროპირი, იოანეს თავის თარგმანება, XI ს., 2 ფ., 29,2X23; ნუსხური
6	A-492ა, ჟამნი, X ს., 2 ფ., 24,3x18,2; ნუსხური
7	A-492ბ, ოთხთავი, XII-XIII სს., 2 ფ., 22,5X20; ნუსხური
8	A-492გ, სვინაქსარი, XVI ს., 2ფ., 22X14,2; ნუსხური
9	A-492დ, ოთხთავი, XIV ს., 2 ფ., 21X16; ნუსხური
10	A-492ე, იოანე ოქროპირი, იოანეს თავის თარგმანება, XI ს., 3 ფ., 31X22,5; ნუსხური
11	A-492ვ, იოანე ოქროპირი, მათეს თავის თარგმანება, XI-XII სს., 2 ფ., 32,5X23; ნუსხური
12	A-492ზ, სწავლანი, XI ს., 2 ფ., 23,2X17,3; ნუსხური
13	A-493გ, სადღესასწაულო, XII-XIII სს., 4 ფ., 25,5X19,5; ნუსხური
14	A-493დ, თვენი, XII ს., 1 ფ., 23X17,8; ნუსხური
15	A-494, სახარების საკითხავების საძიებელი, XII-XIII სს., 4 ფ., 22,5x19,5; ნუსხური
16	A-764, იოანე ოქროპირი, სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 33X14,7; ნუსხური
17	A-765ა (1), იოანე ოქროპირი, სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
18	A-765ა (2), იოანე ოქროპირი, სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
19	A-765ა (3), იოანე ოქროპირი, სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
20	A-765ა (4), იოანე ოქროპირი, სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
21	A-765ა (5), იოანე ოქროპირი, სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
22	A-765ა (6), იოანე ოქროპირი, სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
23	A-765ბ, იოანე ოქროპირი, სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური, XI ს., 5ფ., 29X24; ნუსხური
24	A-836ა, პარაკლიტონი, XI-XII სს., 1ფ., 25,6X17; ნუსხური
25	A-836ბ, შესხმა სტეფანესი, XI-XII სს., 1ფ., 28,3X17,6; პალიმფსესტი, ნუსხური

26	A-836გ, საკითხავები ძველი და ახალი აღთქმიდან, XI-XII სს., 3 ფ., 24,5X18,3; ნუსხური
27	A-836დ, ზატიკი, XI-XII სს., 1ფ., 25,3X19; ნუსხური
28	A-836ე, ქრისტეს შობის საგალობელი, XI-XII სს., 1ფ., 26,4X17,1; ნუსხური
29	A-836ვ, ტექსტი ძველი აღთქმიდან, XI-XII სს., 1ფ., 24,3X18,5; ნუსხური
30	A-836ზ, ტექსტი ძველი აღთქმიდან, XI-XII სს., 1ფ., 24,2X18,3; ნუსხური
31	A-923, მარხვანი, XII-XIII სს., 2ფ., 25,7X21,3; ნუსხური
32	A-929ა, თვეთა მეტყველება, XV-XVI სს., 2ფ., 17X12.3; ნუსხური
33	A-929ბ, საგალობელი, XV ს., 1ფ., 15,5X11; ნუსხური
34	A-1090ა, სახარება, X ს., 1 ფ., 8,4X17,6; ასომთავრული
35	A-1090ბ, სახარება, XIII ს., 1ფ., 19,7X20; ნუსხური
36	A-1090გ, საგალობელი, XIII ს., 4 ფ., 22,7X17,2; ნუსხური
37	A-1090დ, თეოფილაქტე ბულღარელი, იოანეს სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 27X20; ნუსხური
38	A-1119ბ, ბიბლიის ფრაგმენტი, X ს., 1 ფ., 12.5X17,6; ასომთავრული
39	A-1248, საქმე მოციქულთა, XI ს., 3 ფ., 20X12,8; ნუსხური
40	A-1287ა, სახარება, X-XI სს., 1ფ., 15ხ12; ასომთავრული
41	A-1287ბ, სახარება, XII-XIII სს., 3ფ., 18,5ხ25; ნუსხური
42	A-1287გ, საგალობლები; XIV ს., 1ფ., 25,5ხ15,3; ნუსხური
43	A-1287დ, მათეს სახარების თარგმანება, XI ს., 2ფ., 12X25,5; ნუსხური
44	A-1287ე, სახარება; XII-XIII სს., 1ფ., 19,5X17; ნუსხური
45	A-1423ა, საგალობელი, XI-XII სს., 2ფ., 15X13; ნუსხური
46	A-1529ა, ზატიკი, XV ს., 4 ფ., 19X15 ნუსხური
47	A-1538, ბიბლია, X ს., 1 ფ., 21,5x15; ასომთავრული
48	A-1608, პარაკლიტონი, XI ს., 2 ფ., 23,8X14,8; ნუსხური
49	A-1769, სწავლანი, X ს., 2 ფ., 16,2ხ13; ნუსხური

N	H
1	H-41, საწელიწდო, XII-XIII სს., 4 ფ., 26X21,6; ნუსხური
2	H-146, ნაწყვეტი, XI-XII სს., 1 ფ., 20,8X12,2; ნუსხური
3	H-362, სახარება, XIII ს., 1 ფ., 24,3X19; ნუსხური
4	H-536, კონდაკი, XIV-XV სს., 2 ფ., 11,8x9,2; ნუსხური
5	H-536ა, კონდაკი, XIV-XV სს., 2 ფ., 11,7x9; ნუსხური
6	H-536ბ, ლოცვანი, XIV-XV სს., 2 ფ., 12,3x9,3; ნუსხური
7	H-1326, სახარება მათესი, X ს., 2 ფ., 23X18; ასომთავრული
8	H-1357, მარხვანი, XIV-XV სს., 2 ფ., 28X21; ნუსხური
9	H-1395, სახარება, პალიმფსესტი XIII-XIV სს., 3 ფ., 20X17; ნუსხური
10	H-1396, სახარება, XIII-XIV სს., 4 ფ., 21,7X18,4; ნუსხური

11	H-1409, იოანეს სახარება, XI-XII სს., 2 ფ., 14X14,6; ნუსხური
12	H-1410, სინანულის ლოცვა, XIV-XV სს., 1 ფ., 16,2X12; ნუსხური
13	H-1411, კონდაკი, XIV-XV სს., 1 კეფი, გრაგნილი, 58X17; ნუსხური
14	H-1558დ, საგალობლები, XV-XVI სს., 1ფ., 13X10,5; ნუსხური.
15	H-1694ა, საგალობლები, XII-XIII სს., 4ფ., 22,5ხ17,8; ნუსხური
16	H-1699ბ, კონდაკი, XV-XVI სს., 1ფ., 7X14; ნუსხური
17	H-1723ა, კონდაკი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 9,8x7,8; ნუსხური
18	H-1723ბ, კონდაკი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 14,3x10; ნუსხური
19	H-1725ა, სახარება-სამოციქულოს საკითხავები, XVს., 2ფ., 12X8,5; ნუსხური
20	H-1725ბ, ლოცვანი, XVII ს., 2ფ., 14X10,3; ნუსხური
21	H-1725გ, კურთხევანი, XVI-XVII სს., 2ფ., 12,7X9,5; ნუსხური
22	H-1793, ოთხთავი, XV-XVI სს., 4 ფ., 20,4X13,4; ნუსხური
23	H-1795ბ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 5 ფ., 21X10; ნუსხური
24	H-1795გ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 2 ფ., 18X13; ნუსხური
25	H-1795დ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 14,5X14; ნუსხური
26	H-1795ე, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 1 ფ., 18X13,5; ნუსხური
27	H-1801ა, ლოცვანი, XIV-XV სს., 4 ფ., 13,5x10; ნუსხური
28	H-1803ბ ,ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 12,5ხ16,5; ნუსხური
29	H-1807, კურთხევანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 20,5X16,5; ნუსხური
30	H-1811, კურთხევანი, XIII-XIV სს., 4 ფ., 13X9,8; ნუსხური
31	H-1814გ, კონდაკი, XV-XVI სს., 4 ფ., 15X10; ნუსხური
32	H-1814დ, კურთხევანი, XVI ს., 2 ფ., 14X11; ნუსხური
33	H-1815ბ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 1 ფ., 15,5X11; ნუსხური
34	H-1816გ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 15X12; ნუსხური
35	H-1820ბ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 4ფ., 13X9,5; ნუსხური
36	H-1821ბ, კურთხევანი, XIV-XV სს., 4ფ., 13,5X11; ნუსხური
37	H-1824, კურთხევანი, XV-XVI სს., 5ფ., 14X11,5; ნუსხური
38	H-1829, ზატიკნი, XII-XIII სს., 4ფ., 10,3X13,5; ნუსხური
39	H-1833, საკითხავები, XI ს., 4ფ., 12,5X15; ნუსხური
40	H-1835ა, საგალობელი, XI ს., 4ფ., 19,8ხ25,4; ნუსხური
41	H-1837, საგალობლები, XI ს., 2ფ., 18X14,2; ნუსხური
42	H-1850, საკითხავები, პალიმფსესტი, XIII-XIV სს., 2ფ., 20,5X16; ნუსხური
43	H-1851ა, სახარების საკითხავთა საძიებელი, პალიმფსესტი, XIII-XIV სს., 4ფ., 21,5X18; ნუსხური
44	H-1851ბ, საგალობლები, XII-XIII სს., 1ფ., 21X19,5; ნუსხური
45	H-1852, ჟამისწირვა, XV-XVI სს., 2ფ., 69x17,5; ნუსხური
46	H-1853ა, საგალობლები, პალიმფსესტი XIII-XIV სს., 2ფ., 15X14; ნუსხური
47	H-1853ბ, ოთხთავი, XIV-XV სს., 1ფ., 18,5x14; ნუსხური
48	H-1853გ, საკითხავები, XIII-XIV სს., 2 ფ., 16x14; ნუსხური

49	H-1855ა, საგალობლები XI ს., 2ფ., 17X21,5; ნუსხური
50	H-1857, საგალობლები, XIV-XV სს., 4ფ., 12,5x10,5; ნუსხური
51	H-1862, ლოცვანი, პალიმფსესტი, XVIII ს., 4(5) ფ., 8,5X8; ნუსხური
52	H-1863, საკითხავები, XI ს., 2ფ., 14X12,3; ნუსხური
53	H-1864ბ, ლოცვა, XV-XVI სს., 1 ფ., 13,5X9; ნუსხური
54	H-1866ბ, სულთა განმანათლებელი მატიანე, XIV-XV სს., 2 ფ., 14x12; ნუსხური
55	H-1867გ, ლოცვანი, XIV-XV სს., 1 ფ., 14,7X11,5; ნუსხური
56	H-1868, ლოცვანი, პალიმფსესტი, XV-XVI სს., 4 ფ., 15,5X11; ნუსხური
57	H-1885ა, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 3 ფ., 18ხ20,8; ნუსხური
58	H-1885ბ სახარება, XVI ს., 2 ფ., 20,5X14; ნუსხური
59	H-1885გ, მარკოზის სახარების თავები, XI ს., 1 ფ., 21X14,5; ნუსხური
60	H-1885დ, საგალობლები, XI ს., 1 ფ., 19X15,7; ნუსხური
61	H-1885ე, საგალობლები, XI ს., 1 ფ., 18,2X16,2; ნუსხური
61	H-1888, საკითხავები, X ს., 2 ფ., 24X19,5; ასომთავრული
63	H-1889, საგალობლები, X-XI სს., 3 ფ., 27,5X21,5; ნუსხური
64	H-1890, ოთხთავი, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 2 ფ., 26X25; ნუსხური
65	H-1891ა, საგალობლები, XI ს., 2 ფ., 20,5X16,7; ნუსხური
66	H-1891ბ, საგალობლები, XI ს., 2 ფ., 23,3X16; ნუსხური
67	H-1892, ოთხთავი, XI ს., 2 ფ; 21,5X15; ნუსხური
68	H-1893ა, საკითხავები, პალიმფსესტი, XIII-XIV სს., 3 ფ., 18X13,7; ნუსხური
69	H-1893გ, საკითხავები, X-XI სს., 2 ფ., 18X14; ნუსხური
70	H-1893დ, სიტყვა გულისთქმისათვის, XII-XIII სს., 1 ფ., 24X14; ნუსხური
71	H-1893ე, ფრაგმენტი, XI ს., 2 ფ., 14,5X10,7; ნუსხური
72	H-1897ბ, საეკლესიო კალენდარი, XIV-XV სს., 4 ფ., 13X9,5; ნუსხური
73	H-1899, საკითხავები, XIII-XIV სს., 4 ფ., 15,5X13,4; ნუსხური
74	H-1900ა, კურთხევანი, XIV-XV სს., 4 ფ., 11,9X9; ნუსხური
75	H-1900ბ, საგალობლები, XIII-XIV სს., 4 ფ., 14X10; ნუსხური
76	H-1900გ, ფსალმუნი, XV ს., 2 ფ., 13X10,5; ნუსხური.
77	H-1900დ, ლოცვანი, XV-XVI სს., 1 ფ., 10,7X11,2; ნუსხური
78	H-1900ე, კონდაკი, XIV-XV სს., 2 ფ., 9ხ10,7; ნუსხური
79	H-1900ვ, საკითხავები, X ს., 1 ფ., 14X10; ნუსხური
80	H-1900ზ, საგალობლები, XIV-XV სს., 2 ფ., 12,3X10,5; ნუსხური
81	H-1900ჱ, საგალობლები, XIV-XV სს., 1 ფ., 13X12; ნუსხური
82	H-2065, ფრაგმენტები (სახარებიდან) X ს., 4 ფ., 25X25; ასომთავრული, ნუსხური
83	H-2083, ფსალმუნი, XI-XII სს., 2 ფ., 11,7X15,2; ნუსხური
84	H-2084ბ, სახარება, XV ს., 2 ფ., 24,2X12; ნუსხური
85	H-2084დ, სახარება, XV ს., 4 ფ., 26,2X19,4; ნუსხური
86	H-2084ე, სახარება, XV ს.; 2 ფ., 20X27,2; ნუსხური

87	H-2084ვ, სახარება, XV ს., 4 ფ., 21,5X25,5; ნუსხური
88	H-2084ზ, სახარების საძიებელი, XV ს., 2 ფ., 19,9X24,5; ნუსხური
89	H-2085ბ, ნაწყვეტი გამოკრებილ სახარება-სამოციქულოდან, XV ს., 4 ფ., 10X14,2; ნუსხური
90	H-2085გ, ლოცვანი, XV ს., 2 ფ., 7X10,5; ნუსხური
91	H-2093ა, სულთა მატიანე, XV-XVI სს., 1 კეფი; 13,6X18,5; ნუსხური
92	H-2093ბ, სულთა მატიანე, XV-XVI სს., 1 კეფი; 20X22; ნუსხური
93	H-2093გ, კურთხევანი, პალიმფსესტი, XV-XVI სს., 1 ფ., 17X16; ნუსხური
94	H-2093დ, სულთა მატიანე, პალიმფსესტი, XVI ს., 1 კეფი; 30X28; ნუსხური
95	H-2093ე, სულთა მატიანე, XVI ს., 1 ფ., 22,5X12,5; ნუსხური
96	H-2093ვ, სულთა მატიანე, XVI ს., 1 კეფი; 17X16; ნუსხური
97	H-2093ზ, სულთა მატიანე, XVI ს., 1 ფ., 9,2X5; ნუსხური
98	H-2129, სახარება, XIII ს., 2 ფ., 16X20,5; ნუსხური
99	H-2431, ჟამის წირვა, XIII-XIV სს., 1 ფ., 55X17,5; ნუსხური
100	H-2432, სახარების საკითხავები, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 2 ფ., 18,4X27,5; ნუსხური
101	H-2433, ჟამისწირვა, X-XI სს., 1 ფ., 28X21; ნუსხური
102	H-2701, შესხმა ღვთისმშობლისა, XI ს., 2 ფ., 22X16; ნუსხური
103	H-2702, სახარება, XII ს., 1 ფ., 21X14,9; ნუსხური
104	H-2703, საგალობელი XIV ს., ½ ფ., 16,6X15,5; ნუსხური
105	H-2704, სახარება, XI ს., 1 ფ., 16,5X11,8; ნუსხური
106	H-2805, მინიატიურა, XIII ს., 1 ფ., 21X16; ნუსხური
107	H-3014, სახარება, პალიმფსესტი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 11,5X9; ნუსხური
108	H-3098გ, სახარება, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 2 ფ., 21,2x19; ნუსხური
109	H-3098დ, სახარება, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 1 ფ., 18,5x17,5; ნუსხური
110	H-3168, ლოცვა, XVI-XVII სს., 1ფ., 10,8X7,5; ნუსხური
111	H-3169, კურთხევანი, XVI-XVII სს., 1ფ., 11X8,7; ნუსხური
112	H-3170, ქადაგების, პალიმფსესტი, XVI-XVII სს., 1ფ., 11X10; ნუსხური
113	H-3171, კურთხევანი, XVI ს., 1ფ., 10X12,5; ნუსხური
114	H-3172, კვიმატი დღეები, XVI-XVII სს., 1 ფ., 12X8,5; ნუსხური
115	H-3173, საკითხავები, XIV-XV სს., 1 ფ., 12,2X10,5; ნუსხური
116	H-3174, კურთხევანი, XVI ს., 1 ფ., 13,3X10; ნუსხური
117	H-3175, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 13,3X11,3; ნუსხური
118	H-3176, შელოცვა, XV-XVI სს., 1 ფ., 13,5X11,7; ნუსხური
119	H-3177, კურთხევანი, XIV-XV სს., 1ფ., 12,3X11,7; ნუსხური
120	H-3178, ფსალმუნი, პალიმფსესტი, XVI ს., 1ფ., 15X17; ნუსხური
121	H-3179, ლოცვა, XIII-XIV ს., 1 ფ., 14,5X16,7; ნუსხური
122	H-3180, საგალობლები, XV-XVI სს., 1 ფ., 17,1X16; ნუსხური
123	H-3181, ოთხთავი, XI ს., 1ფ., 15,7X8,4; ნუსხური
124	H-3182, კურთხევანი, XIV-XV სს., 2ფ., 11,5X8,1; ნუსხური
125	H-3183, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 2ფ., 12,2X8,8; ნუსხური

126	H-3184, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 2 ფ., 11,5ხ10,5; ნუსხური
127	H-3185, კურთხევანი, XIV-XV სს., 4 ფ., 12,8X9,7; ნუსხური
128	H-3186, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 2 ფ., 10X12,5; ნუსხური
129	H-3187, ათანასე ჰრომთა პაპის ცხოვრება, პალიმფსესტი, XVI ს., 2 ფ., 14,5X12; ნუსხური
130	H-3188, საგალობლები, XV-XVI სს., 2 ფ., 15,3X12,2; ნუსხური
131	H-3189, ღვთისმშობლის მიმოსვლა, პალიმფსესტი, XVI ს., 2 ფ., 14X12; ნუსხური
132	H-3190, საკითხავები, XV-XVI სს., 2 ფ., 17,4X14,5; ნუსხური
133	H-3230, სადღესასწაულო; XIII ს., 1ფ., 26X17; ნუსხური
134	H-3231, ჟამისწირვა, XIV-XV სს., 1 ფ., 34X20,7; ნუსხური
135	H-3232, სადღესასწაულო, XV ს., 1 ფ., 26X19,7; ნუსხური
136	H-3247, თვეთა მეტყველება, XVI-XVII სს., 2 ფ., 16,8X12,3; ნუსხური
137	H-3261, საგალობლები, XV-XVI სს., 2 ფ., 26X19,7; ნუსხური

N	**S**
1	S-2855, ოთხთავი, XIII ს., 2 ფ., 23,5X22,5; ნუსხური
2	S-3280ა, მათეს თავის სახარება, XII-XIII სს., 4ფ., 25,5X17; ნუსხური
3	S-3280ბ, თვენი, XIV-XV ს., 3ფ., 20X13,5, ნუსხური
4	S-3477ბ, სვინაქსარი, XV ს., 2ფ., 23X16; ნუსხური
5	S-3479გ, შესხმანი ღვთისმშობლისანი, XI ს., 4ფ., 21X16; ნუსხური
6	S-3480ბ, მარხვანი, XII ს., 2ფ., 22,5X18; ნუსხური
7	S-3485ა, საკითხავები სახარებისა და სამოციქულოსი, XIV-XV სს., 1 ფ., 14,8X13; ნუსხური
8	S-3485ბ, კურთხევანი, XV ს., 2 ფ., 13,9X12,8; ნუსხური
9	S-3485გ, საგალობელი, XV-XVI სს., 2 ფ., 15X11; ნუსხური
10	S-3485დ, წირვის წესი, XVI-XVII სს., 2 კეფი, გრაგნილი, 30,3X17; ნუსხური
11	S-3947, კურთხევანი, XVI-XVII სს., 2 ფ., 12X9; ნუსხური
12	S-5221, ღვთისმშობლის აპოკრიფი, X ს., 1/2 ფ., 19,5X32; ასომთავრული
13	S-5222, ფსალმუნი, X ს., 5 ფ., 15,5X15; ასომთავრული
14	S-5224, მარხვანი, XV ს., 2 ფ., 26,5X18,5; ნუსხური
15	S-5231, სადღესასწაულო, XI ს., 2ფ., 26X20,5; ნუსხური

N	**Q**
1	Q-182ბ, კითხვა-მიგება, XI ს., 1 ფ., 9,5X15; ნუსხური
2	Q-182გ, საგალობლები, XI ს., 2 ფ., 16,7X22,3; ნუსხური
3	Q-182დ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 15,5X11,7; ნუსხური
4	Q-186ა, საგალობლები, XV ს., 2 ფ., 13,3X10,2; ნუსხური
5	Q-186დ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 11,3X9,4; ნუსხური
6	Q-189ბ, ბარბარას წამება, XV-XVI სს., 1 ფ., 10,3X11,5; ნუსხური
7	Q-189იგ, კონდაკი, XV ს., 2 ფ., 9,7X14,5; ნუსხური

8	Q-208ა, გამოსვლათა წიგნი, X ს., 1 ფ., 12X16,2; ასომთავრული
9	Q-208ბ, ბიბლიის საკითხავები, X ს., 1 ფ., 21X29; ასომთავრული
10	Q-209, დოგმატიკური კრებული, X ს., 2 ფ., 34,5X27,5; ასომთავრული
11	Q-210, დაზიანებული ფრაგმენტი, X ს., 1 ფ., 13,8ხ23; ასომთავრული
12	Q-211, მათეს თავის სახარება, X ს., 1 ფ., 16,8ხ20,8;ასომთავრული
13	Q-212, სწავლანი, X ს., 1 ფ., 13ხ17,8; ასომთავრული
14	Q-213, მარკოზის თავის სახარება, X ს., 2 ფ., 14,2ხ11,5; ასომთავრული
15	Q-214, მარკოზის თავის სახარება, XI ს., 2 ფ., 8,5X13,5; ნუსხური
16	Q-215, თვენი, XI ს., 4 ფ., 19,6X14,8; ნუსხური
17	Q-217, დოგმატიკურ-პოლემიკური ხასიათის, XI ს., 2 ფ., 17,8X13,9; ნუსხური
18	Q-218, მარკოზის თავის სახარება, XIII-XIV სს., 1ფ., 9,3X14,9; ნუსხური
19	Q-219, დაზიანებული ფრაგმენტი, XIII-XIVსს., 1 ფ., 20,8X15,2; ნუსხური
20	Q 221, საგალობლები, XIV ს., 1 ფ., 20,7X14,8; ნუსხური
21	Q-222, საგალობლები, XIV-XV სს., 4 ფ., 16,3X12; ნუსხური
22	Q-223, საგალობლები, XV-XVI სს., 2 ფ., 12,5X13; ნუსხური
23	Q-275, სვინაქსარი, XI ს., 1 ფ., 23X16,5; ნუსხური
24	Q-486ა, დაბადება, X ს., 2 ფ., 22,9X14; ნუსხური
25	Q-486ბ, იოანეს თავის სახარება, X ს., 1 ფ., 25,3X21,5; ასომთავრული
26	Q-486გ, ქადაგებათა კრებული, XI ს., 2 ფ., 36,4X27,5; ნუსხური
27	Q-487გ, საკითხავები, XVI-XVII სს., 4 ფ., 11,5X8,4; ნუსხური
28	Q-637ა, სვინაქსარი, XIV-XV სს., 1 ფ., 27,8X21,5; ნუსხური
29	Q-637ბ, ოთხთავი, XIII ს., 5 ფ., 23,5ხ18; ნუსხური
30	Q-783, ოთხთავი, XIII ს., 3 ფ., 25,9ხ19,8; ნუსხური
31	Q-987, თომა მოციქულის წამება, XIII ს., 2 ფ., 34,4X24,5; ნუსხური
32	Q-996, ფსალმუნი, XI ს., 1 ფ., 19,8X14,7; ნუსხური.
33	Q-1054, ოთხთავი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 25,2X19,3; ნუსხური
34	Q-1126ა, თვენი, XIII ს., 2 ფ., 22,2X16,6; ნუსხური
35	Q-1126ბ, მარხვანი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 23X17,7; ნუსხური
36	Q-1126გ, ლიტურგიკული ხასიათის, XII ს., 1 ფ., 30X17,5; ნუსხური
37	Q-1126დ, ლიტურგიკული ხასიათის, X-XI სს., 1 ფ., 11,5X8,5; ნუსხური
38	Q-1126ე, სახარების თარგმანება, XII ს., 1ფ., 32,2X21,5; ნუსხური
39	Q-1153, იადგარი, X ს., 1 ფ., 33,5X23,5; ნუსხური

N	**FR**
1	Fr-43, საგალობელი, XII-XIII სს. 1ფ., 22x16; ნუსხური
2	Fr-55, სადღესასწაულო, 1ფ., 19,7x13,7; ნუსხური
3	Fr-56, საგალობელი, XIს., 2 ფ., 19,5x16; ნუსხური
4	Fr-83, საგალობელი, XV-XVI ს., 4 ფ., 11x8,6; ნუსხური

5	Fr-91ა, სასულიერო შინაარსის თხზულებები, XIV ს., 3 ფ., 14,8x 6,8; ნუსხური
6	Fr-91გ, ჰაგიოგრაფიულ ჰომილეტიკური კრებული, X ს., 4 ფ., 21x12,8; ნუსხური
7	Fr-91დ, ლექციონარი, X ს., 1ფ., 25x17,4; ნუსხური
8	Fr-91ე, მრავალთავის საკითხავი, X-XI სს., 1ფ., 39x31,6; ნუსხური
9	Fr-91ვ, ჰაგიოგრაფიული თხზულება, X ს., 1ფ., 21x12,8 ნუსხური
10	Fr-92ბ, პავლეს ეპისტოლე, XI ს., 1 ფ., ნუსხური
11	Fr-119, ჰომილეტიკური ხასიათი, XIV ს., 1 ფ., 15,6x13; ნუსხური
12	Fr-121, ლოცვა, XVI ს., 2 ფ., 13,6x9; ნუსხური
13	Fr-122, მარხვანი, XII-XIII სს., 1 ფ., 12,4x20,2; ნუსხური
14	Fr-148, მარხვანი, XIII ს., 1ფ., 28,7x20,3; ნუსხური
15	Fr-148ა, მარხვანი, XII-XIII სს., 1 ფ., 16,5x14,5; ნუსხური
16	Fr-148ბ, ლოცვა, XIII ს., 1ფ., 7,5x7 ნუსხური
17	Fr-150, დიდი სჯულისკანონი, XI-XII სს. 1 ფ., 8,5x13,5; ასომთავრული
18	Fr-151, კოზმან და დამიანეს ცხოვრება, XI ს., 2ფ., 18,4x13,8; ნუსხური
19	Fr-153, საგალობლი გიორგი მთაწმინდელის ანდერძით, XI ს., 2 ფ., 24,9x17; ნუსხური
20	Fr-154, მარხვანი, XI ს., 4 ფ., 25x16; ნუსხური
21	Fr-156, ლოცვანი, 2 ფ., 11x9,4; ნუსხური
22	Fr-157, მარხვანი, 4 ფ., 20,7x16,5; ნუსხური
23	Fr-184, „ეტრატოვანი„, XIII-XIV სს., 4(5) ფ., 13,5x15; ნუსხური
24	Fr-184ა, „ეტრატოვანი„, XIII-XIV სს., 1(5) ფ., 16,4x13; ნუსხური
25	Fr-185, მარხვანი, XIII-XIV სს., 1ფ., 24,9x17,7; ნუსხური
26	Fr-194, ოთხთავი, XII ს., 1ფ., 16,5x11,5; ნუსხური
27	Fr-195, საგალობელი ლიტურგიკული წიგნიდან, 1ფ., 10,2x20,2; ნუსხური
28	Fr-202, სადღესასწაულო, XII-XIII სს., 3ფ., 26x20; ნუსხური
29	Fr-217, ოთხთავი, XII ს., 1 ფ., 12,9x19; ნუსხური
30	Fr-218, ლოცვანი, XVI ს., 1 ფ., 10,5x8,5; ნუსხური
31	Fr-221, ოთხთავი, XI ს., 1 ფ., 17x10,3; ნუსხური
32	Fr-223, საგალობლები, 1 ფ., 22,1x17,5; ნუსხური
33	Fr-223ა, საგალობლები, 1 ფ., 15x3; ნუსხური
34	Fr-223ბ, საგალობლები, 1 ფ., 4x15; ნუსხური
35	Fr-223გ, საგალობლები, 1 ფ., 12,5x7,5; ნუსხური
36	Fr-224, სახარება, XII ს., 1 ფ., 24x16,5; ნუსხური
37	Fr-228, საბუთის ფრაგმენტი, XIII-XIV სს., 1ფ., 20,5x3,9; ნუსხური
38	Fr-229, ლოცვანი, X ს., 1ფ., 18x13; ნუსხური
39	Fr-231, სახარება, XII ს., 1 ფ., 10x6; ნუსხური
40	Fr-233, სახარების თარგმანება, XV ს., 4 ფ., 30x22,2; ნუსხური
41	Fr-284, სახარების საკითხავების საძიებელი, XII ს., 1 ფ., ნუსხური

42	Fr-285, ოქტოიხოსის ფრაგმენტი, XV ს., 1ფ., 19,5x15,5; ნუსხური
43	Fr-294, ფსალმუნნი, XV ს., 1 ფ., ნუსხური

N	Svan
1	Svan-4, სახარების საკითხავი, XV-XVII სს., 1 ფ., 17,5x13; ნუსხური
2	Svan-5, სახარების საკითხავი, XV-XVI სს., 4 ფ., 21,5x15,5; ნუსხური
3	Svan-6, საგალობელი, XV ს., 2 ფ., 15,2x13; ნუსხური
4	Svan-7, სახარება, XIV-XV სს., 2ფ., 21x19; ნუსხური
5	Svan-12, ღვთისმშობლის მიმოსვლა, XIII-XIV სს., 2 ფ., 14,3x12; ნუსხური
6	Svan-13, საგალობელთა კრებული, იბაკონ-იკოსნი, XIV-XV სს., 4 ფ., 14,5x12,3; ნუსხური
7	Svan-14, ჟამნი, XVI ს., 2 ფ., 14,5x13; ნუსხური
8	Svan-19, ლოცვანი, XIV-XV ს., 2 ფ., 13,8x11,4; ნუსხური
9	Svan-19ა, ლოცვანი, XIV-XV ს., 2 ფ., 14,4x12; ნუსხური
10	Svan-19ბ, ლოცვანი, XIV-XV ს., 1 ფ., 14,5x11,6; ნუსხური
11	Svan-19გ, ლოცვანი, XIV-XV ს., 1 ფ., 14x11,9; ნუსხური
12	Svan-19დ, ლოცვანი, XIV-XV ს., 3 ფ., 14,3x11,8; ნუსხური
13	Svan-20, სახარების საკითხავი, XVI ს., 2 ფ., 20,5x16; ნუსხური
14	Svan-21, ლოცვანი, XIV ს., 2 ფ., 12x9; ნუსხური

სვანეთის ისტორიულ ეთნოგრაფიული მუზეუმი

N	
1	13 (1) (კ-4), ოთხთავი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 28,5X26; ნუსხური
2	13 (2) (კ-4), ოთხთავი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 25,6X20,4; ნუსხური
3	15 (კ-7), ლოცვანი, XVI-XVII სს., 2 ფ., 17,5X13,5; ნუსხური
4	481 (კ-3), საგალობელნი, XVI ს., 2 ფ., 14X12,5; ნუსხური
5	487 (კ-5), საგალობელნი, XIV-XV სს., 2 ფ., 22X17,5; ნუსხური
6	491 (კ-8), ოთხთავი (ჩვაბიანი), XII ს., 4 ფ., 20,3X14,5; ნუსხური
7	495 (3) (კ-10), ფსალმუნი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 19,4X14,5; ნუსხური
8	497 (კ-35), ლოცვანი, XVI ს., 2 ფ., 12,5X9,5; ნუსხური
9	722 (ბ) (კ-32), ლოცვანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 12,5X8,5; ნუსხური
10	723 (კ-16), კალანდა, XVI ს., 4 ფ., 12X10,5; ნუსხური
11	727 (კ-20), ლოცვანი, XVI ს., 4 ფ., 12,5X9,5; ნუსხური
12	730 (ა) (კ-1), კურთხევანი, X-XI სს., 5 ფ., 12,9X9,8; ნუსხური
13	3383 (კ-39), ლიტურგიკული ტექსტები, XIV ს., 4 ფ., 13X11,5; ნუსხური
14	3385 (კ-41), სასულიერო შინაარსის ტექსტი, XII-XIII სს., 2 ფ., 11,2X9,5; ნუსხური
15	3386 (კ-68), პარაკლიტონი, XI-XII სს., 4 ფ., 18,5X12,5; ნუსხური

16	3407 (კ-136), სასულიერო შინაარსის ტექსტი, XV ს., 2 ფ., 9,5X7; ნუს-ხური
17	მინიატურა - ნესგუნის ეკლესიაში დაცული, XII-XIII სს., 1 ფ., 24,1X17,8; ნუსხური

გრაცის კარლ ფრანზენის უნივერსიტეტი (ავსტრია)

N	
1	A I 2058, იოანეს სახარება, ს., X ს., 1ფ., 31,3X25; ასომთავრული
2	B I 2058, მრავალთავი, X-XI სს., 1ფ., 33,8X27,3; ასომთავრული
3	C III 2058, მამათა სწავლანი, X ს., 1ფ., 33X24,5; ასომთავრული

ქრონოლოგიური საძიებელი

N	**X**
1	A-257-დ, ლექციონარი, X ს., 2 ფ., 31X23; ასომთავრული
2	A-492ა, ჟამნი, X ს., 2 ფ., 24,3X18,2; ნუსხური
3	A-1090ა, სახარება, X ს., 1 ფ., 8,4X17,6; ასომთავრული
4	A-1119ბ, ბიბლიის ფრაგმენტი, X ს., 1 ფურცლის ნაშთი; 12,5X17,6; ასომთავრული
5	A-1538, ბიბლია, X ს., 1 ფ., 21,5ხ15; ასომთავრულით
6	A-1769, სწავლანი, X ს., 2 ფ., 16,2X13; ნუსხური
7	H-1326, სახარება მათესი, X ს., 2 ფ., 23X18; ასომთავრული
8	H-1888, საკითხავები, X ს,. 2 ფ., 24X19,5; ასომთავრული
9	H-1900ვ, საკითხავები, X ს., 1 ფ., 14X10; ნუსხური
10	H-2065, ფრაგმენტები X ს., 4 ფ., 25X25; აასომთავრული, ნუსხური
11	S-5221, ღვთისმშობლის აპოკრიფი, X ს. 1/2 ფ., 19,5X32; ასომთავრული
12	S-5222, ფსალმუნნი, X ს., 5 ფ., 15,5X15; ასომთავრული
13	Q-208ა, გამოსვლათა წიგნი, X ს., 1 ფ., 12X16,2; ასომთავრული
14	Q-208ბ, ბიბლიის საკითხავები, X ს., 1 ფ., 21X29; ასომთავრული
15	Q-209, დოგმატიკური კრებული, X ს., 2 ფ., 34,5X27,5; ასომთავრული
16	Q-210, დაზიანებული ფრაგმენტი, X ს., 1 ფ., 13,8X23; ასომთავრული
17	Q-211, მათეს თავის სახარება, X ს., 1 ფ., 16,8X20,8; ასომთავრული
18	Q-212, სწავლანი, X ს., 1 ფ., 13X17,8; ასომთავრული
19	Q-213, მარკოზის თავის სახარება, X ს., 2 ფ., 14,2X11,5; ასომთავრული
20	Q-486ა, დაბადება, X ს., 2 ფ., 22,9X14; ნუსხური
21	Q-486ბ, იოანეს თავის სახარება, X ს., 1 ფ., 25,3X21,5; ასომთავრული
22	Q-1153, იადგარი, Xს., 1 ფ., 33,5X23,5; ნუსხური
23	Fr-91გ, ჰაგიოგრაფიულ-ჰომილეტიკური კრებული, X ს., 4 ფ., 21x12,8; ნუსხური
24	Fr-91დ, ლექციონარი, X ს., 1 ფ., 25x17,4; ნუსხური
25	Fr-91ვ, ჰაგიოგრაფიული თხზულება, X ს., 1ფ., 21x12,8 ნუსხური
26	Fr-229, ლოცვანი, X ს., 1 ფ., 18x13; ნუსხური

27	A I 2058, იოანეს სახარება, X ს., 1ფ., 31,3X25; ასომთავრული
28	C III 2058, მამათა სწავლანი, X ს., 1ფ., 33X24,5; ასომთავრული

N	X-XI
1	A-1287ა, სახარება, X-XI სს., 1 ფ., 15ხ12; ასომთავრულით
2	H-1889, საგალობლები, X-XI სს., 3 ფ., 27,5X21,5; ნუსხური
3	H-1893გ, საკითხავები, X-XI სს., 2 ფ., 18X14; ნუსხური
4	H-2433, ჟამისწირვა, X-XI სს., 1 ფ., 28X21; ნუსხური
5	Q-1126დ, ლიტურგიკული ხასიათი, X-XI სს., 1ფ., 11,5X8,5; ნუსხური
6	Fr-91ე, მრავალთავის საკითხავი, X-XI სს., 1 ფ., 39x31,6; ნუსხური
7	730 (ა) (კ-1), კურთხევანი X-XI სს., 5 ფ., 12,9x9,8; ნუსხური
8	B I 2058, მრავალთავი, X-XI სს., 1ფ., 33,8X27,3; ასომთავრული

N	XI
1	A-257-ა, საწელოწდო საწინასწარმეტყველო, XI ს., 2 ფ., 24,5X17,5; ნუსხური
2	A-371, იოანე ოქროპირი, იოანეს თავის თარგმანება, XI ს., 2 ფ., 29,2X23; ნუსხური
3	A-492ე, იოანე ოქროპირი, იოანეს თავის თარგმანება, XI ს., 3 ფ., 31X22,5; ნუსხური
4	A-492ზ, სწავლანი, XI ს., 2 ფ., 23,2X17,3; ნუსხური
5	A-764, სახარების თარგმანება XI ს., 1ფ., 33X14,7; ნუსხური
6	A-765ა (1), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
7	A-765ა (2), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
8	A-765ა (3), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
9	A-765ა (4), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
10	A-765ა (5), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
11	A-765ა (6), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
12	A-765ბ, სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 5ფ., 29X24; ნუსხური
13	A-1090დ, თეოფილაქტე ბულღარელი, იოანეს სახარების თარგმანება XI ს., 1 ფ., 27X20; ნუსხური
14	A-1248, საქმე მოციქულთა, XI ს., 3 ფ., 20X12,8; ნუსხური
15	A-1287დ, მათეს სახარების თარგმანება, XI ს., 2ფ., 12X25,5; ნუსხური
16	A-1608, პარაკლიტონი, XI ს., 2 ფ., 23,8ხ14,8; ნუსხური
17	H-1835ა, საგალობლები, XI ს., 4ფ., 19,8X25,4; ნუსხური

18	H-1837, საგალობლები, XI ს., 2ფ., 18X14,2; ნუსხური
19	H-1855ა, საგალობლები XI ს., 2ფ., 17X21,5; ნუსხური
20	H-1863, საკითხავები, XI ს., 2ფ., 14X12,3; ნუსხური
21	H-1885გ, თავები მარკოზის სახარებისა, XI ს., 1 ფ., 21X14,5; ნუსხური
22	H-1885დ, საგალობლები, XI ს., 1 ფ., 19X15,7; ნუსხური
23	H-1885ე, საგალობლები, XI ს., 1 ფ., 18,2X16,2; ნუსხური
24	H-1891ა, საგალობლები, XI ს., 2 ფ., 20,5X16,7; ნუსხური
25	H-1891ბ, საგალობლები, XI ს., 2 ფ., 23,3X16; ნუსხური
26	H-1892, ოთხთავი, XI ს., 2 ფ; 21,5X15; ნუსხური
27	H-1893ე, ფრაგმენტი, XI ს., 2 ფ., 14,5X10,7; ნუსხური
28	H-2701, შესხმა ღვთისმშობლისა, XI ს., 2 ფ., 22X16; ნუსხური
29	H-2704, სახარება, XI ს., 1 ფ., 16,5X11,8; ნუსხური
30	H-3181, ოთხთავი, XI ს., 1 ფ., 15,7X8,4; ნუსხური
31	S-3479გ, შესხმანი ღვთისმშობლისანი, XI ს., 4ფ., 21X16; ნუსხური
32	S-5231, სადღესასწაულო, XI ს., 2 ფ., 26X20,5; ნუსხური
33	Q-182ბ, კითხვა-მიგება, XI ს. 1 ფ., 9,5X15; ნუსხური
34	Q-182გ, საგალობლები, XI ს., 2 ფ., 16,7X22,3; ნუსხური
35	Q-214, მარკოზის თავის სახარება, XI ს., 2 ფ., 8,5,13,5; ნუსხური
36	Q-215, თვენი, XI ს., 4 ფ., 19,6X14,8; ნუსხური
37	Q-217, დოგმატიკურ-პოლემიკური ხასიათ ის, XI ს., 2 ფ., 17,8X13,9; ნუსხური
38	Q-275, სვინაქსარი, XI ს., 1 ფ., 23X16,5; ნუსხური
39	Q-486გ, ქადაგებათა კრებული, XI ს., 2 ფ., 36,4X27,5; ნუსხური
40	Q-996, ფსალმუნი, XI ს., 1 ფ., 19,8X14,7; ნუსხური
41	Fr-56, საგალობელი, XI ს., 2 ფ., 19,5x16; ნუსხური
42	Fr-92ბ, პავლეს ეპისტოლე XI ს., 1 ფ., ნუსხური
43	Fr-151, კოზმან და დამიანეს ცხოვრება, XI ს., 2 ფ., 18,4x13,8; ნუსხური
44	Fr-153, საგალობელი გიორგი მთაწმიდელის ანდერძით, XI ს., 2 ფ., 24,9x17; ნუსხური
45	Fr-154, მარხვანი, XI ს., 4 ფ., 25x16; ნუსხური
46	Fr-221, ოთხთავი, XI ს., 1 ფ., 17x10,3; ნუსხური

N	XI-XII
1	A-492ვ, იოანე ოქროპირი, მათეს თავის თარგმანება, XI-XII სს., 2 ფ., 32,5X23; ნუსხური
2	A-836ა, პარაკლიტონი, XI-XII სს., 1ფ., 25,6X17; ნუსხური
3	A-836ბ, შესხმა სტეფანესი, XI-XII სს., 1ფ., 28,3X17,6; პალიმფსესტი, ნუსხური
4	A-836გ, საკითხავები ძველი და ახალი აღთქმიდან, XI-XII სს., 3ფ., 24,5X18,3; ნუსხური
5	A-836დ, ზატიკი, XI-XII სს., 1ფ., 25,3X19; ნუსხური
6	A-836ე, ქრისტეს შობის საგალობელი, XI-XII სს., 1ფ., 26,4X17,1; ნუსხური

7	A-836ვ, ტექსტი ძველი აღთქმიდან, XI-XII სს., 1ფ., 24,3X18,5; ნუსხური
8	A-836ზ, ტექსტი ძველი აღთქმიდან, XI-XII სს., 1ფ., 24,2X18,3; ნუსხური
9	A-1423ა, საგალობელი, XI-XII სს., 2ფ., 15X13; ნუსხური
10	H-146, ნაწყვეტი, XI-XII სს., 1 ფ., 20,8ხ12,2; ნუსხური
11	H-1409, იოანეს სახარება, XI-XII სს., 2 ფ., 14X14,6; ნუსხური
12	H-2083, ფსალმუნი, XI-XII სს., 2 ფ., 11,7X15,2; ნუსხური
13	Fr-150, დიდი სჯულისკანონი, XI-XII სს., 1 ფ., 8,5x13,5; ასომთავრული
14	3386 (კ-68), პარაკლიტონი, XI-XII სს., 4ფ., 18,5x12,5; ნუსხური

N	XII
1	A-493დ, თვენი, XII ს., 1 ფ., 23X17,8; ნუსხური
2	H-2702, სახარება, XII ს., 1 ფ., 21X14,9; ნუსხური
3	S-3480ბ, მარხვანი, XII ს., 2ფ; 22,5X18; ნუსხური
4	Q-1126გ, ლიტურგიკული ხასიათის, XII ს., 1 ფ., 30X17,5; ნუსხური
5	Q-1126ე, სახარების თარგმანება, XII ს., 1ფ., 32,2X21,5; ნუსხური
6	Fr-194, ოთხთავი, XII ს., 1 ფ., 16,5x11,5; ნუსხური
7	Fr-217, ოთხთავი, XII ს., 1 ფ., 12,9x19; ნუსხური
8	Fr-224, სახარება, XII ს., 1 ფ., 24x16,5; ნუსხური
9	Fr-231, სახარება, XII ს., 1 ფ., 10x6; ნუსხური
10	Fr-284, სახარების საკითხავების საძიებელი, XII ს., 1 ფ., ნუსხური
11	491 (კ-8), ოთხთავი ჩვაბიანის, XII ს., 4 ფ., 20,3x14,5; ნუსხური

N	XII-XIII
1	A-257გ, სვინაქსარი, XII-XIII სს., 3 ფ., 31Xხ21,4; ნუსხური
2	A-492ბ, ოთხთავი, XII-XIII სს., 2 ფ., 22,5X20; ნუსხური
3	A-493გ, სადღესასწაულო, XII-XIII სს., 4 ფ., 25,5X19,5; ნუსხური
4	A-494, სახარების საკითხავების საძიებელი, XII-XIII სს., 4 ფ., 22,5X19,5; ნუსხური
5	A-923, მარხვანი, XII-XIII სს., 2ფ., 25,7X21,3; ნუსხური
6	A-1287ბ, სახარება, XII-XIII სს., 3ფ., 18,5ხ25; ნუსხური
7	A-1287ე, სახარება, XII-XIII სს., 1ფ., 19,5ხ17; ნუსხური
8	H-41, საწელიწდო, XII-XIII სს; 4 ფ., 26X21,6; ნუსხური
9	H-1694ა, საგალობლები, XII-XIII სს., 4ფ., 22,5X17,8; ნუსხური
10	H-1829, ზატიკნი, XII-XIII სს., 4ფ., 10,3X13,5; ნუსხური
11	H-1833, საკითხავები, XII-XIII სს., 4ფ., 12,5X15; ნუსხური
12	H-1851ა, სახარების საკითხავთა საძიებელი, XIII-XIV სს., 4 ფ., 21,5X18; ნუსხური
13	H-1851ბ, საგალობლები, XII-XIII სს., 1ფ., 21X19,5; ნუსხური
14	H-1893დ, სიტყვა გულისთქმისათვის, XII-XIII სს., 1 ფ., 24X14,5; ნუსხური
15	S-3280ა, მათეს თავის სახარება, XII-XIII სს., 4ფ., 25,5X17; ნუსხური

16	Fr-43, საგალობელი, XII-XIII სს. 1ფ., 22x16; ნუსხური
17	Fr-122, მარხვანი, XII-XIII სს., 1 ფ., 12,4x20,2; ნუსხური
18	Fr-148ა, მარხვანი, XII-XIII სს., 1 ფ., 16,5x14,5; ნუსხური
19	Fr-202, სადღესასწაულო, XII-XIII სს., 3 ფ., 26x20; ნუსხური
20	3385 (კ-41), სასულიერო შინაარსის ტექსტი, XII-XIII სს., 2 ფ., 11,2X9,5; ნუსხური
21	მინიატურა ნესგუნის ეკლესიაში დაცული, XII-XIII სს., 1 ფ., 24,1x17,8;

N	XIII
1	A-754იგ, ლიტურგიული ტექსტი, XIII ს., 5 ფ.,
2	A-1090ბ, სახარება, XIII ს., 1ფ., 19,7X20; ნუსხური
3	A-1090გ, საგალობლები, XIII ს., 4 ფ., 22,7X17,2; ნუსხური
4	H-362, სახარება, XIII ს., 1 ფ., 24,3X19; ნუსხური
5	H-2129, სახარება, XIII ს., 2 ფ., 16X20,5; ნუსხური
6	H-2805, მინიატიურა, XIII ს., 1 ფ., 21X16; ნუსხური
7	H-3230, გამოკრებილი სადღესასწაულო, XIII ს., 1ფ., 26X17; ნუსხური
8	S-2855, ოთხთავი, XIII ს., 2 ფ., 23,5X22,5; ნუსხური
9	Q-637ბ, ოთხთავი, XIII ს., 5 ფ., 23,5ხ18; ნუსხური
10	Q-783, ოთხთავი, XIII ს., 3 ფ., 25,9ხ19,8; ნუსხური
11	Q-987, თომა მოციქულის წამება, XIII ს., 2 ფ., 34,4X24,7; ნუსხური
12	Q-1126ა, თვენი, XIII ს., 2 ფ., 22,2X16,6; ნუსხური
13	Fr-148, მარხვანი, XIII ს., 1 ფ., 28,7x20,3; ნუსხური
14	Fr-148ბ, ლოცვა, XIII ს., 1 ფ., 7,5x7; ნუსხური

N	XIII-XIV
1	A-257-ე, საგალობელი, XIII-XIV სს., 2 ფ., 16,5X14; პალიმფსესტი, ნუსხური
2	H-1395, სახარბა, პალიმფსესტი, XIII-XIV სს., 3 ფ., 20X17; ნუსხური
3	H-1396, სახარება, XIII-XIV სს., 4 ფ., 21,7X18,4; ნუსხური
4	H-1811, კურთხევანი, XIII-XIV სს., 4 ფ., 13X9,8; ნუსხური
5	H-1850, საკითხავები, პალიმფსესტი, XIII-XIV სს., 2ფ., 20,5X16; ნუსხური
6	H-1851ა, სახარების საკითხავთა საძიებელი, XIII-XIV სს., 4 ფ., 21,5X18; ნუსხური
7	H-1853ა, საგალობლები, პალიმფსესტი XIII-XIV სს., 2ფ., 15X14; ნუსხური
	H-1853გ, საკითხავები, XIII-XIV სს., 2 ფ., 16x14; ნუსხური
8	H-1893ა, საკითხავები, პალიმფსესტი, XIII-XIV სს., 3 ფ., 18X13,7; ნუსხური
9	H-1899, საკითხავები, XIII-XIV სს., 4 ფ., 15,5X13,4; ნუსხური
10	H-1900ბ, საგალობლები, XIII-XIV სს., 4 ფ., 14X10; ნუსხური
11	H-2431, ჟამისწირვა, XIII-XIV სს., 1 კეფი; 55X17,5; ნუსხური

12	H-3179, ლოცვა, XIII-XIV სს., 1 ფ., 14,5X16,7; ნუსხური
13	Q-218, მარკოზის თავის სახარება, XIII-XIV სს., 1 ფ., 9,3X14,9; ნუსხური
14	Q-219, ფრაგმენტი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 20,8X15,2; ნუსხური
15	Q-1054, ოთხთავი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 25,2X19,3; ნუსხური
16	Q-1126ბ, მარხვანი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 23X17,7; ნუსხური
17	Fr-184, ეტრატოვანი, XIII-XIV სს., 4 (5) ფ., 13,5x15; ნუსხური
18	Fr-184ა, ეტრატოვანი, XIII-XIV სს., 1(5) ფ., 16,4x13; ნუსხური
19	Fr-185, მარხვანი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 24,9x17,7; ნუსხური
20	Fr-228, საბუთი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 20,5x3,9; ნუსხური
21	Svan-12, ღვთისმშობლის მიმოსვლა, XIII-XIV სს., 2ფ., 14,3x12; ნუსხური
22	13 (1) (კ-4), ოთხთავი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 28,5x26; ნუსხური
23	13 (2) (კ-4), ოთხთავი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 25,6x20,4; ნუსხური

N	XIV
1	A-492დ, ოთხთავი, XIV ს., 2 ფ., 21X16; ნუსხური
2	A-1287გ, საგალობლები, XIV ს., 1ფ., 25,5ხ15,3; ნუსხური
3	H-2703, საგალობელი, XIV ს., ½ ფ., 16,6X15,5; ნუსხური
4	Q-221, საგალობლები, XIV ს., 1 ფ., 20,7X14,8; ნუსხური
5	Fr-91ა, სასულიერო შინაარსის თხზულებები, XIV ს., 3 ფ., 14,8x6,8; ნუსხური
6	Fr-119, ჰომილეტიკური ხასიათის თხზულება, XIV ს., 1 ფ., 15,6x13; ნუსხური
7	Svan-21, ლოცვანი, XIV ს., 2 ფ., 12X9; ნუსხური
8	3383 (კ-39), ლიტურგიკული ტექსტები, XIV ს., 4 ფ., 13x11,5; ნუსხური
9	3407 (კ-136), სასულიერო შინაარსის ტექსტი, XIV ს., 2 ფ., 9,5x7; ნუსხური

N	XIV-XV
1	H-536, კონდაკი, XIV-XV სს., 2 ფ., 11,8x9,2; ნუსხური
2	H-536ა, კონდაკი, XIV-XV სს., 2 ფ., 11,7x9; ნუსხური
3	H-536ბ, ლოცვანი, XIV-XV სს., 2 ფ., 12,3x9,3; ნუსხური
4	H-1357, მარხვანი, XIV-XV სს., 2 ფ., 28X21; ნუსხური
5	H-1410, სინანულის ლოცვა, XIV-XV სს., 1 ფ., 16,2X12; ნუსხური
6	H-1411, კონდაკი, XIV-XV სს., 1 კეფი; გრაგნილი, 58X17; ნუსხური
7	H-1795ბ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 5 ფ., 21X10; ნუსხური
8	H-1795გ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 2 ფ., 18X13; ნუსხური
9	H-1795დ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 14,5X14; ნუსხური
10	H-1801ა, ლოცვანი, XIV-XV სს., 4 ფ., 13,5x10; ნუსხური
11	H-1803ბ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 12,5X16,5; ნუსხური
12	H-1821ბ, კურთხევანი, XIV-XV სს., 4ფ., 13,5ხ11; ნუსხური
13	H-1824, კურთხევანი, XIV-XV სს., 5ფ., 14X11,5; ნუსხური

14	H-1853ბ, ოთხთავი, XIV-XV სს., 1ფ., 18,5x14; ნუსხური
15	H-1857, საგალობლები, XIV-XV სს., 4ფ., 12,5x10,5; ნუსხური
16	H-1866ბ, სულთა განმანათლებელი მატიანე, XIV-XV სს., 2 ფ., 14x12; ნუსხური
17	H-1867გ, ლოცვანი, XIV-XV სს., 1 ფ., 14,7X11,5; ნუსხური
18	H-1890, ოთხთავი, XIV-XV სს., 2 ფ., 26X25; ნუსხური
19	H-1897ბ, საეკლესიო კალენდარი, XIV-XV სს., 4 ფ., 13X9,5; ნუსხური
20	H-1900ა, კურხთევანი, XIV-XV სს., 4 ფ., 11,9X9; ნუსხური
21	H-1900ე, კონდაკი, XIV-XV სს., 2 ფ., 9X10,7; ნუსხური
22	H-1900ზ, საგალობლები, XIV-XV სს., 2 ფ., 12,3X10,5; ნუსხური
23	H-1900ჩ, საგალობლები, XIV-XV სს., 1 ფ., 13X12; ნუსხური
24	H-2432, სახარების საკითხავები, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 2 ფ., 18,4X27,5; ნუსხური
25	H-3098გ, სახარება, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 2 ფ., 21,2x19; ნუსხური
26	H-3098დ, სახარება, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 1 ფ., 18,5x17,5; ნუსხური
27	H-3173, საკითხავები, XIV-XV სს., 1 ფ., 12,2X10,5; ნუსხური
28	H-3175, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 13,3X11,3; ნუსხური
29	H-3182, კურთხევანი, XIV-XV სს., 2ფ., 11,5X8,1; ნუსხური
30	H-3183, ფსალმუნი, XV-XV სს., 2ფ., 12,2X8,8; ნუსხური
31	H-3184, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 2 ფ., 11,5ხ10,5; ნუსხური
32	H-3185, კურთხევანი, XIV-XV სს., 4 ფ; 12,8X9,7; ნუსხური
33	H-3231, ჟამისწირვა, XIV-XV სს., 1 ფ., 34X20,7; ნუსხური
34	S-3280ბ, თვენი, XIV-XVსს., 3ფ., 20X13,5; ნუსხური
35	S-3485ა, საკითხავები სახარებისა და სამოციქულოსი, XIV-XV სს., 1 ფ., 14,8X13; ნუსხური
36	Q-182დ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 15,5X11,7; ნუსხური
37	Q-222, საგალობლები, XIV-XV სს., 4 ფ., 16,3X12; ნუსხური
38	Q-637ა, სვინაქსარი, XIV-XV სს., 1 ფ., 27,8X21,5; ნუსხური
39	Svan-7, სახარება, XIV-XV სს., 2ფ., 210x190; ნუსხური
40	Svan-13, საგალობელთა კრებული, იბაკონ-იკოსნი, XIV-XV სს., 4 ფ., 14,5x12,3; ნუსხური
41	Svan-19, ლოცვანი, XIV-XV ს., 2 ფ., 13,8x11,4; ნუსხური
42	Svan-19ა, ლოცვანი, XIV-XV ს., 2 ფ., 14,4x12; ნუსხური
43	Svan-19ბ, ლოცვანი, XIV-XV ს., 1 ფ., 14,5x11,6; ნუსხური
44	Svan-19გ, ლოცვანი, XIV-XV ს., 1 ფ., 14x11,9; ნუსხური
45	Svan-19დ, ლოცვანი, XIV-XV ს., 3 ფ., 14,3x11,8; ნუსხური
46	487 (კ-5), საგალობელნი, XIV-XV სს., 2 ფ., 22X17,5; ნუსხური

N	XV
1	A-929ბ, საგალობელი, XV ს., 1ფ., 15,5X11; ნუსხური
2	A-1529-ა, ზატიკი, XV ს., 4 ფ., 19ხ15; ნუსხური

3	H-1725ა, სახარება-სამოციქულოს საკითხავები, XVს., 2ფ., 12X8,5; ნუსხური
4	H-1900გ, ფსალმუნი, XV ს., 2 ფ., 13X10,5; ნუსხური
5	H-2084ბ, სახარება, XV ს., 2 ფ., 24,2X12; ნუსხური
6	H-2084დ, სახარება, XV ს., 4 ფ., 26,2X19,4; ნუსხური
7	H-2084ე, სახარება, XV ს., 2 ფ., 20X27,2; ნუსხური
8	H-2084ვ, სახარება, XV ს., 4 ფ., 21,5X25,5; ნუსხური
9	H-2084ზ, სახარების საძიებელი, XV ს., 2 ფ., 19,9X24,5; ნუსხური
10	H-2085ბ, ნაწყვეტი გამოკრებილ სახარება-სამოციქულოდან, XVს., 4 ფ., 10X14,2; ნუსხური
11	H-2085გ, ლოცვანი, XV ს., 2 ფ., 7X10,5; ნუსხური
12	H-3232, გამოკრებილი სადღესასწაულო, XV ს., 1 ფ., 26X19,7; ნუსხური
13	S-3477ბ, სვინაქსარი, XV ს., 2ფ., 23X16; ნუსხური
14	S-3485ბ, კურთხევანი, XV ს., 2 ფ., 13,9X12,8; ნუსხური
15	S-5224, მარხვანი, XV ს., 2 ფ., 26,5X18,5; ნუსხური
16	Q-186ა, საგალობლები, XV ს., 2 ფ., 13,3X10,2; ნუსხური
17	Q-189იგ, კონდაკი, XV ს., 2 ფ., 9,7X14,5; ნუსხური
18	Fr-233, სახარების თარგმანება, XV ს., 4 ფ., 30x22,2; ნუსხური
19	Fr-285, ოქტოიხოსის, XV ს., 1 ფ., 19,5x15,5; ნუსხური
20	Fr-294, ფსალმუნი, XV ს., 1 ფ., x; ნუსხური
21	Svan-6, საგალობელი, XV ს., 2ფ., 250x130; ნუსხური

N	XV-XVI
1	A-929ა, თვეთა მეტყველება, XV-XVI სს., 2ფ., 17X12,3; ნუსხური
2	H-1558დ, საგალობლები, XV-XVI სს., 1ფ., 13X10,5; ნუსხური
3	H-1699ბ, კონდაკი, XV-XVI სს., 1ფ., 7X14; ნუსხური
4	H-1793, ოთხთავი, XV-XVI სს., 4 ფ., 20,4X13,4; ნუსხური
5	H-1795ე, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 1 ფ., 18X13,5; ნუსხური
6	H-1807, კურთხევანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 20,5X16,5; ნუსხური
7	H-1814გ, კონდაკი, XV-XVI სს., 4 ფ., 15X10; ნუსხური
8	H-1815ბ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 1 ფ., 15,5X11; ნუსხური
9	H-1816გ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 15X12; ნუსხური
10	H-1820ბ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 4ფ., 13X9,5; ნუსხური
11	H-1852, ჟამისწირვა, XV-XVI სს., 2ფ., 69x17,5; ნუსხური
12	H-1864ბ, ლოცვა, XV-XVI სს., 1 ფ., 13,5X9; ნუსხური
13	H-1868, ლოცვანი, პალიმფსესტი, XV-XVI სს., 4ფ., 15,5X11; ნუსხური
14	H-1885ა, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 3 ფ., 18X20,8; ნუსხური
15	H-1900დ, ლოცვანი, XV-XVI სს., 1 ფ., 10,7X11,2; ნუსხური
16	H-2093ა, სულთა მატიანე, XV-XVI სს., 1 კეფი, 13,6X18,5; ნუსხური
17	H-2093ბ, სულთა მატიანე, XV-XVI სს., 1 კეფი, 20X22; ნუსხური
18	H-2093გ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 1 ფ., 17X16; ნუსხური

19	H-3176, შელოცვა, XV-XVI სს., 1 ფ., 13,5X11,7; ნუსხური
20	H-3177, კურთხევანი, XIV-XV სს., 1ფ., 12,3X11,7; ნუსხური
21	H-3180, საგალობელი, XV-XVI სს., 1 ფ., 17,1X16; ნუსხური
22	H-3186, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 2 ფ., 10X12,5; ნუსხური
23	H-3188, საგალობლები, XV-XVI სს., 2 ფ., 15,3X12,2; ნუსხური
24	H-3190, საკითხავები, XV-XVI სს., 2 ფ., 17,4X14,5; ნუსხური
25	H-3261, საგალობლები, XV-XVI სს., 2 ფ., 26X19,7; ნუსხური
26	S-3485გ, საგალობელი, XV-XVI სს., 2 ფ., 15X11; ნუსხური
27	Q-186დ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 11,3X9,4; ნუსხური
28	Q-189ბ, ბარბარას წამება, XV-XVI სს., 1ფ., 10,3X11,5; ნუსხური
29	Q-223, საგალობლები, XV-XVI სს., 2 ფ., 12,5X13; ნუსხური
30	Fr-83, საგალობლები, XV-XVI სს., 4 ფ., 11,4x18,6; ნუსხური
31	Svan-5, სახარების საკითხავი, XV-XVI სს., 4 ფ., 21,5x15,5; ნუსხური
32	722 (ბ) (კ-32), ლოცვანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 12,5x8,5; ნუსხური

N	XV-XVII
1	Svan-4, სახარების საკითხავი, XV-XVII სს., 1ფ., 17,5x13; ნუსხური

N	XVI
1	A-492გ, სვინაქსარი, XVI ს., 2ფ., 22X4,2; ნუსხური
2	H-1814დ, კურთხევანი, XVI ს., 2 ფ., 14X11; ნუსხური
3	H-1885ბ, სახარება, XVI ს., 2 ფ., 20,5X14; ნუსხური
4	H-2093დ, სულთა მატიანე ნაწყვეტი, XVI ს., 4 კეფი, 30X28; ნუსხური
5	H-2093ე, სულთა მატიანე, XVI ს., 1 ფ., 22,5X12.5; ნუსხური
6	H-2093ვ, სულთა მატიანე, XVI ს., 1 კეფი; 17X16; ნუსხური
7	H-2093ზ, სულთა მატიანე, XVI ს., 1 ფ., 9,2X5; ნუსხური
8	H-3171, კურთხევანი, XVI ს., 1ფ., 10X12,5; ნუსხური
9	H-3174, კურთხევანი, XVI ს., 1 ფ., 13,3X10; ნუსხური
10	H-3178, ფსალმუნი, პალიმფსესტი, XVI ს., 1ფ., 15X17; ნუსხური
11	H-3187, ათანასე ჰრომთა პაპის ცხოვრება, პალიმფსესტი, XVI ს., 2 ფ., 14,5X12; ნუსხური
12	H-3189, ღვთისმშობლის მიმოსვლა, პალიმფსესტი, XVI ს., 2 ფ., 14X12; ნუსხური
13	Fr-121, ლოცვა, XVI ს., 2 ფ., 13,6x9; ნუსხური
14	Fr-218, ლოცვანი, XVI ს., 1 ფ., 10,5x8,5; ნუსხური
15	Svan-14, ჟამნი, XVI ს., 2 ფ., 14,5x13; ნუსხური
16	Svan-20, სახარების საკითხავი, XVI ს., 2 ფ., 20,5x16; ნუსხური
17	481 (კ-3), საგალობელნი, XVI ს., 2 ფ., 14X12,5; ნუსხური
18	497 (კ-35), ლოცვანი, XVI ს., 2 ფ., 12,5 X9,5; ნუსხური
19	723 (კ-16), კალანდა, XVI ს., 4 ფ., 12x10,5; ნუსხური
20	727 (კ-20), ლოცვანი, XVI ს., 4 ფ., 12x9,5; ნუსხური

N	**XVI-XVII**
1	H-1723ა, კონდაკი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 9,8x7,8; ნუსხური
2	H-1723ბ, კონდაკი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 14,3x10; ნუსხური
3	H-1725გ, კურთხევანი, XVI-XVII სს., 2ფ., 12,7X9,5; ნუსხური
4	H-3014, სახარება, პალიმფსესტი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 11,5X9; ნუსხური
5	H-3168, ლოცვა, XVI-XVII სს., 1ფ., 10,8X7,5; ნუსხური
6	H-3169, კურთხევანი, XVI-XVII სს., 1ფ., 11X8,7; ნუსხური
7	H-3170, ქადაგების ფრაგმენტი, XVI-XVII სს., 1ფ., 11X10; ნუსხური
8	H-3172, კვიმატი დღეები, XVI-XVII სს., 1 ფ., 12X8,5; ნუსხური
9	H-3247, თვეთა მეტყველება, XVI-XVII სს., 2 ფ., 16,8X12,3; ნუსხური
10	S-3485დ, წირვის წესი, XVI-XVII სს., გრაგნილი, 2 კეფი, 30,3X17; ნუსხური
11	S-3947, კურთხევანი, XVI-XVII სს., 2 ფ., 12X9; ნუსხური
12	Q-487გ, საკითხავები, XVI-XVII სს., 4 ფ., 11,5X8,4; ნუსხური
13	15 (კ-7), ლოცვანი, XVI-XVII სს., 2 ფ., 17,5X13,5; ნუსხური
14	495 (3) (კ-10), ფსალმუნი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 19,4x14,5; ნუსხური

N	**XVII**
1	H-1725ბ, ლოცვანი, XVII ს., 2ფ., 14X10,5; ნუსხური

	XVIII
1	H-1862, ლოცვანი, პალიმფსესტი, XVIII ს., 4(5) ფ., 8,5X8; ნუსხური

თემატური საძიებელი

ბიბლიოლოგია

N	A
1	A-492ბ, ოთხთავი, XII-XIII სს., 2 ფ., 22,5X20; ნუსხური
2	A-492დ, ოთხთავი, XIV ს., 2ფ., 21X16; ნუსხური
3	A-494, სახარების საკითხავების საძიებელი, XII-XIII სს., 4 ფ., 22,5x19,5; ნუსხური
4	A-836გ, საკითხავები ძველი და ახალი აღთქმიდან, XI-XII სს., 3ფ., 24,5X18,3; ნუსხური
5	A-836ვ, ტექსტი ძველი აღთქმიდან, XI-XII სს., 1ფ., 24,3X18,5; ნუსხური
6	A-836ზ, ტექსტი ძველი აღთქმიდან, XI-XII სს., 1ფ., 24,2X18,3; ნუსხური
7	A-1090ა, სახარება, X ს., 1 ფ., 8,4X17,6; ასომთავრული

8	A-1090ბ, სახარება, XIII ს., 1ფ., 19,7X20; ნუსხური
9	A-1119ბ, ბიბლია, X ს., 1 ფ.-ის ნაშთი; 12,5X17,6; ასომთავრული
10	A-1287ა, სახარება, X-XVII სს., 1ფ., 15ხ12; ასომთავრული
11	A-1287ბ, სახარება, XII-XIII სს., 3ფ., 18,5ხ25; ნუსხური
12	A-1287ე, სახარება, XII-XIII სს., 1ფ., 19,5ხ17; ნუსხური

N	**H**
1	H-362, სახარება, XIII ს., 1 ფ., 24,3X19; ნუსხური
2	H-1326, სახარება მათესი, X ს., 2ფ., 23X18; ასომთავრული
3	H-1395, სახარება, XIII-XIV სს., 3ფ., 20X17; ნუსხური
4	H-1396, სახარება, XIII-XIV სს., 4 ფ., 21,7X18,4; ნუსხური
5	H-1409, სახარება, XI-XII სს., 2 ფ., 14X14,6; ნუსხური
6	H-1725ა, სახარება-სამოციქულოს საკითხავები, XVს., 2ფ., 12X8,5; ნუსხური
7	H-1793, ოთხთავი, XV-XVI სს., 4 ფ., 20,4ხ13,4; ნუსხური
8	H-1795ბ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 5 ფ., 21X10; ნუსხური
9	H-1795გ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 2 ფ., 18X13; ნუსხური
10	H-1795დ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 14,5X14; ნუსხური
11	H-1795ე, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 1 ფ., 18X13,5; ნუსხური
12	H-1803ბ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 12,5X16,5; ნუსხური
13	H-1853ბ, ოთხთავი, XIV-XV სს., 1ფ., 18,5x14; ნუსხური
14	H-1885ა, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 3 ფ., 18X20,8; ნუსხური
15	H-1885ბ, სახარება, XVI ს., 2 ფ., 20,5X14; ნუსხური
16	H-1885გ, მარკოზის სახარება, XIს., 1ფ., 21X14,5; ნუსხური
17	H-1892, ოთხთავი, XI ს., 2 ფ., 21,5X15; ნუსხური
18	H-1900გ, ფსალმუნი, XV ს., 2 ფ., 13X10,5; ნუსხური
19	H-2083, ფსალმუნი, XI-XII სს., 2 ფ., 11,7X15,2; ნუსხური
20	H-2084ბ, სახარება, XV ს., 2 ფ., 24,2X12; ნუსხური
21	H-2084დ, სახარება, XV ს., 4 ფ., 26,2X19,4; ნუსხური
22	H-2084ე, სახარება, XV ს., 2 ფ., 20X27,2; ნუსხური
23	H-2084ვ, სახარება, XV ს., 4 ფ., 21,5X25,5; ნუსხური
24	H-2084ზ, სახარების საძიებელი, XV ს., 2 ფ., 19,9X24,5; ნუსხური
25	H-2085ბ, გამოკრებილი სახარება სამოციქულოდან, XV ს., 4 ფ., 10X14,2; ნუსხური
26	H-2129, სახარება, XIII ს., 2 ფ., 16X20,5; ნუსხური
27	H-2432, სახარების საკითხავები, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 2 ფ., 18,4X27,5; ნუსხური
28	H-2702, სახარება, XII ს., 1 ფ., 21X14,9; ნუსხური
29	H-2704, სახარება, XI ს., 1 ფ., 16,5X11,8; ნუსხური
30	H-3014, სახარება, პალიმფსესტი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 11,5X9; ნუსხური
31	H-3098გ, სახარება, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 2 ფ., 21,2x19; ნუსხური

30	H-3098დ, სახარება, პალიმფსესტი, XIV-XV სს., 1 ფ., 18,5x17,5; ნუსხური
31	H-3175, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 13,3X11,3; ნუსხური
32	H-3178, ფსალმუნი, პალიმფსესტი, XVI ს., 1ფ., 15X17; ნუსხური
33	H-3181, ოთხთავი, XIს., 1ფ., 15,7X8,4; ნუსხური
34	H-3183, ფსალმუნი, XV-XV სს., 2ფ., 12,2X8,8; ნუსხური
35	H-3184, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 2 ფ., 11,5ხ10,5; ნუსხური
36	H-3186, ფსალმუნი, XV-XVI სს., 2ფ., 10X12,5; ნუსხური

N	S
1	S-2855, ოთხთავი, XIII ს., 2 ფ., 23,5X22,5; ნუსხური
2	S-3280ა, მათეს თავის სახარება, XII-XIII სს., 4ფ., 25,5X17; ნუსხური
3	S-3485ა, საკითხავები სახარებისა და სამოციქულოსი, XIV-XV სს., 1 ფ., 14,8X13; ნუსხური
4	S-5222, ფსალმუნი, X ს., 5 ფ., 15,5X15; ასომთავრული

N	**Q**
1	Q-182დ, ფსალმუნი, XIV-XV სს., 1 ფ., 15,5X11,7; ნუსხური
2	Q-208ა, გამოსვლათა წიგნი, X ს., 1 ფ., 12X16,2; ასომთავრული
3	Q-208ბ, ბიბლიის საკითხავები, X ს., 1 ფ., 21X29; ასომთავრული
4	Q-211, მათეს თავის სახარება, X ს., 1 ფ., 16,8X20,8; ასომთავრული
5	Q-212, სწავლანი, X ს., 1 ფ., 13X17,8; ასომთავრული
6	Q-213, მარკოზის თავის სახარება, X ს., 2 ფ., 14,2X11,5; ასომთავრული
7	Q-214, მარკოზის თავის სახარება, XI ს., 2 ფ., 8,5X13,5; ნუსხური
8	Q-218, მარკოზის თავის სახარება, XIII-XIV სს., 1 ფ., 9,3X14,9; ნუსხური
9	Q-486ა,დაბადება, X ს., 2 ფ., 22,9X14; ნუსხური
10	Q-486ბ, იოანეს თავის სახარება, X ს., 1 ფ., 25,3X21,5; ასომთავრული
11	Q-637ბ, ოთხთავი, XIII ს., 5 ფ., 23,5X18; ნუსხური
12	Q-783, ოთხთავი, XIII ს., 3 ფ., 25,9X19,8; ნუსხური
13	Q-996, ფსალმუნი, XI ს., 1 ფ., 19,8X14,7; ნუსხური
14	Q-1054, ოთხთავი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 25,2X19,3; ნუსხური

N	**Fr**
1	Fr-91დ, ლექციონარი, X ს. 1 ფ. 25X17,4; ნუსხური
2	Fr-92ბ, პავლეს ეპისტოლე, XI ს. 1 ფ. 25X17,4; ნუსხური
3	Fr-184, ეტრატოვანი, XIII-XIV სს., 1 (5) ფ., 16,4X13; ნუსხური
4	Fr-184, ეტრატოვანი, XIII-XIV სს., 4 (5) ფ., 13,5X15; ნუსხური
5	Fr-194ბ, ოთხთავი, XII ს. 1 ფ. 16,5X11,5; ნუსხური
6	Fr-217, ოთხთავი, XII ს. 1 ფ. 12,9X19; ნუსხური
7	Fr-221, ოთხთავი, XI ს. 1 ფ. 17X10,3; ნუსხური

8	Fr-224, სახარება, XII ს. 1 ფ. 24X16,5; ნუსხური
9	Fr-231, სახარება, XII ს. 1 ფ. 10X6; ნუსხური
10	Fr-284, **სახარების საკითხავების საძიებელი**, XII ს. 1 ფ; ნუსხური
11	Fr-294, ფსალმუნი, XV ს. 1 ფ. X; ნუსხური

N	Svan
1	Svan-5, სახარების საკითხავი, XV-XVI სს., 4 ფ., 21,5x15,5; ნუსხური
2	Svan-7, სახარება, XIV-XV სს., 2 ფ., 21X19; ნუსხური
3	Svan-20, სახარების საკითხავი, XVI ს., 2 ფ., 20,5x16; ნუსხური

N	სვანეთი
1	13 (1) კ-4, ოთხთავი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 28,5X26; ნუსხური
2	13 (2) კ-4, ოთხთავი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 25,6X20,4; ნუსხური
3	491 (კ-8), ოთხთავი (ჩვაბიანი), XII ს., 4 ფ., 20,3X14,5; ნუსხური
4	495 (ვ) (კ-10), ფსალმუნი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 19,4X14,5; ნუსხური

N	გრაცი
1	A I 2058, იოანეს სახარება, ს., X ს., 1ფ., 31,3X25; ასომთავრული

ეგზეგეტიკა

N	A
1	A-371, იოანე ოქროპირი, იოანეს თავის თარგმანება, XI ს., 2 ფ., 29,2X23; ნუსხური
2	A-492ე, იოანე ოქროპირი, იოანეს თავის თარგმანება, XI ს., 3 ფ., 31X22,5; ნუსხური
3	A-492ვ, იოანე ოქროპირი, მათეს თავის თარგმანება, XI-XII სს., 2 ფ., 32,5X23; ნუსხური
4	A-764, სახარების თარგმანება, XI ს., 1 ფ., 33X14,7; ნუსხური
5	A-765ა (1), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
6	A-765ა (2), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
7	A-765ა (3), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
8	A-765ა (4), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
9	A-765ა (5), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური
10	A-765ა (6), სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 1 ფ., 33X15; ნუსხური

11	A-765ბ, სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა, XI ს., 5ფ., 29X24; ნუსხური
12	A-1090დ, თეოფილაქტე ბულღარელი, იოანეს სახარების თარგმანება XI ს., 1 ფ., 27X20; ნუსხური
13	A-1287დ, მათეს სახარების თარგმანება; XI ს., 2ფ., 12ხ25,5; ნუსხური
14	Q-1126ე, სახარების თარგმანება, XII ს., 1ფ., 32,2X21,5; ნუსხური
15	Fr-233, სახარების თარგმანება, XV ს. 4 ფ. 30X22.2; ნუსხური

ჰიმნოგრაფია

N	A
1	A-257-ე, საგალობელი, XIII-XIV სს., 2 ფ., 16,5X14; პალიმფსესტი, ნუსხური
2	A-836ბ, შესხმა სტეფანესი, პალიმფსესტი, XI-XII სს., 1ფ., 28,3X17,6; ნუსხური
3	A-836ე, ქრისტეს შობის საგალობელი, XI-XII სს.; 1ფ., 26,4X17,1; ნუსხური
4	A-923, მარხვანი, XII-XIII სს., 2ფ., 25,7X21,3; ნუსხური
5	A-929ბ, საგალობელი, XV ს., 1ფ., 15,5X11; ნუსხური
6	A-1090გ, საგალობლები, XIII ს., 4 ფ., 22,7X17,2; ნუსხური
7	A-1287გ, საგალობლები, XIV ს., 1ფ., 25,5ხ15,3; ნუსხური
8	A-1423ა საგალობელი, XI-XII სს.; 2ფ., 15X13; ნუსხური

N	H
	H-1357, მარხვანი, XIV-XV სს., 2 ფ., 28X21; ნუსხური
1	H-1558დ, საგალობლები, XV-XVI სს., 1ფ., 13X10,5; ნუსხური
2	H-1694ა, საგალობლები, XII-XIII სს., 4ფ., 22,5X17,8; ნუსხური
3	H-1837, საგალობლები, XIს. 2ფ., 18X14,2; ნუსხური
4	H-1855ა, საგალობლები, XIს., 2ფ., 17X21,5; ნუსხური
5	H-1857, საგალობლები, XIV-XV სს., 4ფ., 12,5x10,5; ნუსხური
6	H-1885დ, საგალობლები, XI ს., 1 ფ., 19X15,7; ნუსხური
7	H-1885ე, საგალობლები, XI ს., 1 ფ., 18,2X16,2; ნუსხური
8	H-1889, საგალობლები, X-XI სს.; 3 ფ., 27,5X21,5; ნუსხური
9	H-1891ა, საგალობლები, XI ს., 2 ფ., 20,5X16,7; ნუსხური
10	H-1891ბ, საგალობლები, XI ს., 2 ფ., 23,3X16; ნუსხური
11	H-1900ბ, საგალობლები, XIII-XIV სს., 4 ფ., 14X10; ნუსხური
12	H-1900ზ, საგალობლები, XIV-XV სს., 2 ფ., 12,3X10,5; ნუსხური
13	H-1900ჱ, საგალობლები, XIV-XV სს., 1 ფ., 13X12; ნუსხური
14	H-2701, შესხმა ღვთისმშობლისა, XI ს., 2 ფ., 22X16; ნუსხური
15	H-2703, საგალობელი, XIV ს.; ½ ფ., 16,6X15,5; ნუსხური
16	H-3180, საგალობელი, XV-XVI სს., 1 ფ., 17,1X16; ნუსხური
17	H-3188, საგალობლები, XV-XVI სს., 2 ფ., 15,3X12,2; ნუსხური

18	H-3261, საგალობლები, XV-XVI სს., 2 ფ., 26X19,7; ნუსხური

N	S
1	S-3485გ, საგალობელი, XV-XVI სს., 2 ფ., 15X11; ნუსხური
2	S-3479გ, შესხმანი ღვთისმშობლისანი, XI ს., 4ფ., 21X16; ნუსხური
3	S-5224, მარხვანი, XV ს., 2 ფ., 26,5X18,5; ნუსხური

N	Q
1	Q-182გ, საგალობლები, XI ს., 2 ფ., 16,7X22,3; ნუსხური
2	Q-186ა, საგალობლები, XV ს., 2 ფ., 13,3X10,2; ნუსხური
3	Q-221, საგალობლები, XIV ს., 1 ფ., 20,7X14,8; ნუსხური
4	Q-222, საგალობლები, XIV-XV სს.; 4 ფ., 16,3X12; ნუსხური
5	Q-223, საგალობლები, XV-XVI სს., 2 ფ., 12,5X13; ნუსხური

N	Fr
1	Fr-43, საგალობელი, XII-XIII სს. 1ფ., 22x16; ნუსხური
2	Fr-56, საგალობელი, XI ს., 2 ფ., 19,5X16; ნუსხური
3	Fr-83, საგალობელი, XV-XVI სს., 4 ფ., 11X8,6; ნუსხური
4	Fr-153, საგალობელი გიორგი მთაწმიდელის ანდერძით, XI ს., 2 ფ., 24,9x17; ნუსხური
5	Fr-195, საგალობლები, 1 ფ., 10,2X20,2; ნუსხური
6	Fr-223, საგალობლები, 1 ფ., 22,1X17,5; ნუსხური
7	Fr-223ა, საგალობლები, 1 ფ., 15X3; ნუსხური
8	Fr-223ბ, საგალობლები, 1 ფ., 15X4; ნუსხური
9	Fr-223გ, საგალობლები, 1 ფ., 12X7,5; ნუსხური
10	Fr-285, ოქტოიხოსი, XV ს., 1 ფ., 19,5X15,5; ნუსხური

N	Svan
1	Svan-6, საგალობელი, XV ს., 2 ფ., 150X130; ნუსხური
2	Svan-13, საგალობელთა კრებული, იბაკონ-იკოსნი, XIV-XV სს., 4 ფ., 14,5x12,3; ნუსხური

N	სვანეთი
1	481 (კ-3), საგალობელნი, XVI ს., 2 ფ., 14X12,5; ნუსხური
2	487 (კ-5), საგალობელნი, XIV-XV სს., 2 ფ., 22X17,5; ნუსხური
3	722 (ბ) (კ-32), ლოცვანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 12,5X8,5; ნუსხური
4	727 (კ-20), ლოცვანი, XVI ს., 4 ფ., 12,5X9,5; ნუსხური

ლიტურგიკა

N	A
1	A-257-ა, საწელიწდო საწინასწარმეტყველო, XI ს., 2 ფ., 24,5X17,5; ნუსხური
2	A-257-გ, სვინაქსარი, XII-XIII სს., 3 ფ., 31X21,4; ნუსხური
3	A-257-დ, ლექციონარი, X ს., 2 ფ., 31X23; ასომთავრული
4	A-492ა, ჟამნი, X ს., 2 ფ., 24,3X18,2; ნუსხური
5	A-492გ, სვინაქსარი, XVI ს., 2ფ., 22X14,2; ნუსხური
6	A-492ზ, სწავლანი, XI ს., 2 ფ., 23,2X17,3; ნუსხური
7	A-493გ, სადღესასწაულო, XII-XIII სს., 4 ფ., 25,5X19,5; ნუსხური
8	A-493დ, თვენი, XII ს., 1 ფ., 23X17,8; ნუსხური
9	A-836ა, პარაკლიტონი, XI-XII სს., 1ფ., 25,6X17; ნუსხური
10	A-836დ, ზატიკი, XI-XII სს., 1ფ., 25,3X19; ნუსხური
12	A-929ა, თვეთა მეტყველება, XV-XVI სს., 2ფ., 17X12,3; ნუსხური
13	A-1248, საქმე მოციქულთა, XI ს., 3 ფ., 20X12,8; ნუსხური
14	A-1529-ა, ზატიკი, XV ს., 4 ფ., 19X15; ნუსხური
15	A-1608, პარაკლიტონი, XI ს., 2 ფ., 23,8X14,8; ნუსხური
16	A-1769, სწავლანი, X ს., 2 ფ., 16,2ხ13; ნუსხური

N	H
1	H-41, საწელიწდო, XII-XIII სს., 4 ფ., 26X21,6; ნუსხური
2	H-536, კონდაკი, XIV-XV სს., 2 ფ., 11,8x9,2; ნუსხური
3	H-536ა, კონდაკი, XIV-XV სს., 2 ფ., 11,7x9; ნუსხური
4	H-536ბ, ლოცვანი, XIV-XV სს., 2 ფ., 12,3x9,3; ნუსხური
5	H-1410, სინანულის ლოცვა, XIV-XV სს., 1 ფ., 16,2X12; ნუსხური
6	H-1411, კონდაკი, XIV-XV სს., 1 კეფი, გრაგნილი, 58X17; ნუსხური
7	H-1699ბ, კონდაკი, XV-XVI სს., 1ფ., 7X14; ნუსხური
9	H-1723ა, კონდაკი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 9,8x7,8; ნუსხური
9	H-1723ბ, კონდაკი, XVI-XVII სს., 1 ფ., 14,3x10; ნუსხური
10	H-1725ბ, ლოცვანი, XVII ს., 2ფ., 14X10,3; ნუსხური
11	H-1725გ, კურთხევანი, XVI-XVII სს., 2ფ., 12,7X9,5; ნუსხური
12	H-1801ა, ლოცვანი, XIV-XV სს., 4 ფ., 13,5x10; ნუსხური
13	H-1807, კურთხევანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 20,5X16,5; ნუსხური
14	H-1811, კურთხევანი, XIII-XIV სს., 4 ფ., 13X9,8; ნუსხური
15	H-1814გ, კონდაკი, XV-XVI სს., 4 ფ., 15X10; ნუსხური
16	H-1814დ, კურთხევანი, XVI ს., 2 ფ., 14X11; ნუსხური
17	H-1815ბ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 1 ფ., 15,5X11; ნუსხური
18	H-1816გ, კურთხევანი, XV-XVI სს.; 2 ფ., 15X12; ნუსხური
19	H-1820ბ, კურთხევანი. XV-XVI სს. 4ფ., 13X9,5; ნუსხური

20	H-1821ბ, კურთხევანი, XIV-XV სს., 4ფ., 13,5X11; ნუსხური
21	H-1824, კურთხევანი, XIV-XV სს., 5ფ., 14X11,5; ნუსხური
22	H-1829, ზატიკნი, XII-XIII სს., 4ფ., 10,3X13,5; ნუსხური
23	H-1833, საკითხავები, XII-XIII სს., 4ფ., 12,5X15; ნუსხური
24	H-1835ა, საგალობელი, XI ს., 4ფ., 19,8X25,4; ნუსხური
25	H-1850, საკითხავები, პალიმფსესტი, XIII-XIV სს., 2ფ., 20,5X16; ნუსხური
26	H-1851ბ, საგალობლები, XII-XIII სს., 1ფ., 21X19,5; ნუსხური
27	H-1852, ჟამისწირვა, XV-XVI სს., 2ფ., 69x17,5; ნუსხური
28	H-1853გ, საგალობლები, პალიმფსესტი XIII-XIV სს., 2ფ., 15X14; ნუსხური
29	H-1853გ, საკითხავები, XIII-XIV სს., 2 ფ., 16x14; ნუსხური
30	H-1862, ლოცვანი, პალიმფსესტი, XVIII ს., 4(5) ფ., 8,5X8; ნუსხური
31	H-1863, საკითხავები, XIს., 2ფ., 14X12,3; ნუსხური
32	H-1864ბ, ლოცვა, XV-XVI სს., 1 ფ., 13,5X9; ნუსხური
33	H-1867გ, ლოცვანი, XIV-XV სს., 1 ფ., 14,7X11,5; ნუსხური
34	H-1868, ლოცვანი, პალიმფსესტი, XV-XVI სს., 4 ფ., 15,5X11; ნუსხური
35	H-1888, საკითხავები, X ს., 2 ფ., 24X19,5; ასომთავრული
36	H-1893ა, საკითხავები, პალიმფსესტი, XIII-XIV სს., 3 ფ., 18X13,7; ნუსხური
37	H-1893გ, საკითხავები, X-XI სს., 2 ფ., 18X14; ნუსხური
38	H-1893დ, სიტყვა გულისთქმისათვის, XII-XIII სს., 1 ფ., 24X14; ნუსხური
39	H-1897ბ, საეკლესიო კალენდარი, XIV-XV სს., 4 ფ., 13X9,5; ნუსხური
40	H-1899, საკითხავები, XIII-XIV სს., 4 ფ., 15,5X13,4; ნუსხური
41	H-1900ა, კურთხევანი, XIV-XV სს., 4 ფ., 11,9X9; ნუსხური
42	H-1900დ, ლოცვანი, XV-XVI სს., 1 ფ., 10,7X11,2; ნუსხური
43	H-1900ე, კონდაკი, XIV-XV სს., 2 ფ., 9ხ10,7; ნუსხური
44	H-1900ვ, საკითხავები, X ს., 1 ფ., 14X10; ნუსხური
45	H-2085გ, ლოცვანი, XV ს., 2 ფ., 7X10,5; ნუსხური
46	H-2093გ, კურთხევანი, პალიმფსესტი, XV-XVI სს., 1 ფ., 17X16; ნუსხური
47	H-2433, ჟამისწირვა, X-XI სს., 1 ფ., 28X21; ნუსხური
48	H-3168, ლოცვა, XVI-XVII სს., 1ფ., 10,8X7,5; ნუსხური
49	H-3169, კურთხევანი, XVI-XVII სს., 1ფ., 11X8,7; ნუსხური
50	H-3171, კურთხევანი, XVIს., 1ფ., 10X12,5; ნუსხური
51	H-3173, საკითხავები, XIV-XV სს., 1 ფ., 12,2X10,5; ნუსხური
52	H-3174, კურთხევანი, XVI ს., 1 ფ., 13,3X10; ნუსხური
53	H-3177, კურთხევანი, XIV-XV სს., 1ფ., 12,3X11,7; ნუსხური
54	H-3179, ლოცვა, XIII-XIV სს., 1 ფ., 14,5X16,7; ნუსხური
55	H-3182, კურთხევანი, XIV-XV სს., 2ფ., 11,5X8,1; ნუსხური
56	H-3185, კურთხევანი, XIV-XV სს., 4 ფ., 12,8X9,7; ნუსხური
57	H-3190, საკითხავები, XV-XVI სს., 2 ფ., 17,4X14,5; ნუსხური
58	H-3230, გამოკრებილი სადღესასწაულო, XIII ს., 1 ფ., 26X17; ნუსხური

59	H-3231, ჟამისწირვა, XIV-XV სს., 1 ფ., 34X20,7; ნუსხური
60	H-3232, გამოკრებილი სადღესასწაულო, XV ს., 1 ფ., 26X19,7; ნუსხური
61	H-3247, თვეთა მეტყველება, XVI-XVII სს., 2 ფ., 16,8X12,3; ნუსხური

N	**S**
1	S-3280ბ, თვენი, XIV-XV სს., 3ფ., 20X13,5; ნუსხური
2	S-3477ბ, სვინაქსარი, XV ს., 2ფ., 23X16; ნუსხური
3	S-3480ბ, მარხვანი, XII ს., 2ფ., 22,5X18; ნუსხური
4	S-3485ბ, კურთხევანი, XV ს., 2 ფ., 13,9X12,8; ნუსხური
5	S-3485დ, წირვის წესი, XVI-XVII სს., გრაგნილი, 2 კეფი; 30,3X17; ნუსხური
9	S-3947, კურთხევანი, XVI-XVII სს., 2 ფ., 12X9; ნუსხური
7	S-5231, სადღესასწაულო, XI ს., 2 ფ., 26X20,5; ნუსხური

N	**Q**
1	Q-186დ, კურთხევანი, XV-XVI სს., 2 ფ., 11,3X9,4; ნუსხური
2	Q-189იგ, კონდაკი, XV ს., 2 ფ., 9,7X14,5; ნუსხური
3	Q-215, თვენი, XI ს., 4 ფ., 19,6X14,8; ნუსხური
4	Q-275, სვინაქსარი, XI ს., 1 ფ., 23X16,5; ნუსხური
5	Q-487გ, საკითხავები, XVI-XVII სს.; 4 ფ., 11,5X8,4; ნუსხური
6	Q-637ა, სვინაქსარი, XIV-XV სს., 1 ფ., 27,8X21,5; ნუსხური
7	Q-1126ა, თვენი, XIII ს., 2 ფ., 22,2X16,6; ნუსხური
8	Q-1126ბ, მარხვანი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 23X17,7; ნუსხური
9	Q-1126გ, ლიტურგიკული ხასიათის, XII ს., 1 ფ., 30X17,5; ნუსხური
10	Q-1126დ, ლიტურგიკული ხასიათის, X-XI სს., 1 ფ., 11,5X8,5; ნუსხური
11	Q-1153, იადგარი, X ს., II ნახევარი, 1 ფ., 33,5X23,5; ნუსხური

N	სვანეთი
1	15 (კ-7), ლოცვანი, XVI-XVII სს., 2 ფ.,17,5X13,5; ნუსხური გამორჩენილია
2	497 (კ-35), ლოცვანი, XVI ს., 2 ფ., 12,5 X9,5; ნუსხური გამორჩენილია
3	730 (ა) კ-1, კურთხევანი, X-XI სს., 5 ფ., 12,9X9,8; ნუსხური
4	3383 (კ-39), ლიტურგიკული ტექსტები, XIV ს., 4 ფ., 13X11,5; ნუსხური
5	3386 (კ-68), პარაკლიტონი, XI-XII სს., 4 ფ., 18,5X12,5; ნუსხური

N	Fr
1	Fr-55, სადღესასწაულო, 1ფ., 19,7X13,7; ნუსხური
2	Fr-91დ, ლექციონარი, X ს., 1ფ., 25x17,4; ნუსხური
3	Fr-121, ლოცვანი, XVI ს., 2 ფ., 13,6X9; ნუსხური
4	Fr-122, მარხვანი, XII-XIII სს., 1ფ., 12,4X20,2; ნუსხური
5	Fr-148, მარხვანი, XIII ს., 1ფ., 28,7X20,3; ნუსხური

6	Fr-148ა, მარხვანი, XII-XIII სს., 1ფ., 16,5X14,5; ნუსხური
7	Fr-148ბ, ლოცვა, XIII ს., 1ფ., 7,5X7; ნუსხური
8	Fr-154, მარხვანი, XI ს, 4ფ., 25x16; ნუსხური
9	Fr-156, ლოცვანი, 2 ფ., 11X9,4; ნუსხური
10	Fr-157, მარხვანი, 4 ფ., 20,7X16,5; ნუსხური
11	Fr-185, მარხვანი, XIII-XIV სს., 1ფ., 24,9X17,7; ნუსხური
12	Fr-202, სადღესასწაულო, XII-XIII სს., 3ფ., 26X20; ნუსხური
13	Fr-218, ლოცვანი, XVI ს., 1ფ., 10,5X8,5; ნუსხური
14	Fr-229, ლოცვანი, X ს., 1ფ., 18X13; ნუსხური

N	Svan
1	Svan-4, სახარების საკითხავი, XV-XVII სს., 1 ფ., 175X132; ნუსხური
2	Svan-14, ჟამნი, XVI ს., 2 ფ., 14,5x13; ნუსხური
3	Svan-19, ლოცვანი, XIV-XV ს., 2 ფ., 13,8x11,4; ნუსხური
4	Svan-19ა, ლოცვანი, XIV-XV ს., 2 ფ., 14,4x12; ნუსხური
5	Svan-19ბ, ლოცვანი, XIV-XV ს., 1 ფ., 14,5x11,6; ნუსხური
6	Svan-19გ, ლოცვანი, XIV-XV ს., 1 ფ., 14x11,9; ნუსხური
7	Svan-19დ, ლოცვანი, XIV-XV ს., 3 ფ., 14,3x11,8; ნუსხური
8	Svan-21, ლოცვანი, XIV ს., 2 ფ., 12X9; ნუსხური

აპოკრიფი

N	**S**
1	H-3189, ღვთისმშობლის მიმოსვლა, პალიმფსესტი, XVI ს., 2 ფ., 14X12; ნუსხური
2	Q-987, თომა მოციქულის წამება, XIII ს., 2 ფ., 34,4X24,7; ნუსხური
3	S-5221, ღვთისმშობლის აპოკრიფი, X ს., ½ ფ., 19,5X32; მთავრული
4	Svan-12, ღვთისმშობლის მიმოსვლა, XIII-XIV სს., 2 ფ., 14,3X12; ნუსხური

დოგმატიკა

N	**Q**
1	Q-209, დოგმატიკური კრებული, X ს., 2 ფ., 34,5X27,5; ასომთავრული
2	Q-217, დოგმატიკურ-პოლემიკური ხასიათის, XI ს.; 2 ფ., 17,8X13,9; ნუსხური

ჰაგიოგრაფია

N	**Q**
1	H-3187, ათანასე ჰრომთა პაპის ცხოვრება, პალიმფსესტი, XVI ს., 2 ფ., 14,5X12; ნუსხური
2	Q-189ბ, ბარბარას წამება, XV-XVI სს.; 1 ფ., 10,3X11,5; ნუსხური
3	Fr-91ე, მრავალთავის საკითხავი, X-XI სს., 1 ფ., 39X31,6; ნუსხური

4	Fr-91ვ, ჰაგიოგრაფიული თხზულება, X ს., 1ფ., 21x12,8 ნუსხური
5	Fr-151, კოზმან და დამიანეს ცხოვრება, XI ს., 2ფ., 18,4x13,8; ნუსხური

N	გრაცი
1	B I 2058, მრავალთავი, X-XI სს., 1ფ., 33,8X27,3; ასომთავრული

ასკეტიკა

N	**Q**
1	Q-182ბ, კითხვა-მიგება, XI ს., 1 ფ., 9,5X15; ნუსხური
2	Q-486გ, ქადაგებათა კრებული, XI ს., 2 ფ., 36,4X27,5; ნუსხური

N	H
1	H-3170, ქადაგება, პალიმფსესტი, XVI-XVII სს., 1ფ., 11X10; ნუსხური

N	გრაცი
1	C III 2058, მამათა სწავლანი, X ს., 1ფ., 33X24,5; ასომთავრული

ჰომილეტიკა

N	Fr
1	Fr-119, ჰომილეტიკური ხასიათის თხზულება, XIV ს., 1 ფ., 15,6X13; ნუსხური

კანონიკა

N	
1	Fr-150, დიდი სჯულის კანონი, XI-XII სს., 1 ფ., 8,5X13,5; ასომთავრული

კრებული

N	Fr
1	Fr-91ა, სასულიერო შინაარსის თხზულებები, XIV ს., 3 ფ., 14,8X6,8; ნუსხური
2	Fr-91გ, ჰაგიოგრაფიულ ჰომილეტიკური კრებული, X ს., 4 ფ., 21X12,8; ნუსხური

N	**H**
1	H-146, საგალობელი, XI-XII სს., 1 ფ., 20,8x12,2; ნუსხური
2	H-1893ე, ბიბლიური საკითხავები, XI ს., 2 ფ., 14,5X10,7; ნუსხური

3	H-2065, ნაწყვეტები სახარებიდან მინიატურით, X ს., 4 ფ., 25X25; ნუსხური
4	H-2431, ჟამისწირვა, XIII-XIV სს., 1 ფ., 55X17,5; ნუსხური
5	H-3172, კვიმატი დღეები, XVI-XVII სს., 1 ფ., 12X8,5; ნუსხური
6	H-3176, შელოცვა, XV-XVI სს., 1 ფ., 13,5X11,7; ნუსხური

N	**Q**
1	Q-210, დაზიანებული ფრაგმენტი, X ს., 1 ფ., 13,8X23; ასომთავრული
2	Q-219, დაზიანებული ფრაგმენტი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 20,8X15,2; ნუსხური

N	სვანეთი
1	3385 (კ-41), სასულიერო შინაარსის ტექსტი, XII-XIII სს., 2 ფ., 11,2X9,5; ნუსხური
2	3407 (კ-136), სასულიერო შინაარსის ტექსტი, XV ს., 2 ფ., 9,5X7; ნუსხური

საერო შინაარსის თხზულებები

N	
	H-1866ბ, სულთა განმანათლებელი მატიანე, XIV-XV სს., 2 ფ., 14x12; ნუსხური
1	H-2093ა, სულთა მატიანე, XV-XVI სს., 1 კეფი, 13,6X18,5; ნუსხური
2	H-2093ბ, სულთა მატიანე, XV-XVI სს., 1 კეფი, 20X22; ნუსხური
3	H-2093დ, სულთა მატიანე, XVI ს., 4 კეფი, 30X28; ნუსხური
4	H-2093ე, სულთა მატიანე, XVI ს., 1 ფ., 22,5X12.5; ნუსხური
5	H-2093ვ, სულთა მატიანე, XVI ს., 1 კეფი; 17X16; ნუსხური
6	H-2093ზ, სულთა მატიანე, XVI ს., 1 ფ., 9,2X5; ნუსხური
7	Fr-228, საბუთის ფრაგმენტი, XIII-XIV სს., 1 ფ., 20,5X3,9; ნუსხური
8	723 (კ-16), კალანდა, XVI ს., 4 ფ., 12X10,5; ნუსხური

H

N	მინიატურა
1	H-2065, მინიატურა, X ს., 4 ფ., ასომთავრული, 25x25; ნუსხური
2	H-2805, მინიატურა, XIII ს., 1 ფ., 81X16 ნუსხური
3	მინიატურა - ნესგუნის ეკლესიაში დაცული, XII-XIII სს., 1 ფ., 24,1X17,8; ნუსხური

თამარ აბულაძე, ლიანა ახობაძე, იზო ჯიქიძე

თანამედროვე ფრაგმენტოლოგიის პრინციპები: ტექსტოლოგიის საკითხები, შენიშვნები მელნის შესახებ

ქართული ხელნაწერების ისტორია, რომელიც მოიცავს IX-XIX საუკუნეებს, არის ისეთივე მძიმე და რთული, როგორიც ჩვენი ქვეყნის ისტორია. ამას ადასტურებენ ჩვენამდე მოღწეული ხელნაწერები, რომელთაგან ბევრმა სრული სახითაც ვერ მოაღწია-ზოგის მხოლოდ ფრაგმენტები შემოგვრჩა.

პირველი თარიღიანი ხელნაწერი, როგორც ცნობილია, არის 864 წლის სინური მრავალთავი. მაგრამ ქართული მწიგნობრობა, ქართული ხელნაწერების ისტორია ამით არ დაწყებულა. როგორც კ.კეკელიძე მიუთითებს, პირველი ცნობა ქართული ლიტერატურული ძეგლების არსებობის შესახებ V ს-ს ეკუთვნის. ამრიგად, V საუკუნეში ქართული სასულიერო მწერლობის არსებობა უტყუარი ფაქტია (კეკელიძე, 1980).

მაგრამ როგორც არ შემოგვრჩა ამ პერიოდის ხელნაწერები, ასევე დაკარგულია ის ფრაგმენტები, რომლებიც დედახელნაწერებს სხვადასხვა მიზეზის გამო ჩამოსცილდა.

ჩვენი საკვლევი ფრაგმენტული ხელნაწერების სავარაუდო წარმოქმნის პერიოდი ძალიან ფართოა და ამ პროცესის, სახელდობრ, ძირითადი ხელნაწერებიდან ფრაგმენტების ჩამოცილების (ე.ი. ხელნაწერის დაზიანების), დროც X საუკუნიდან XVIII საუკუნემდე უნდა ვივარაუდოთ.

ფრაგმენტების დათარიღებაც პირობითია: გათვალისწინებულია ტექსტის რაობა, შინაარსი. მაგრამ ამ თვალსაზრისით უფრო მნიშვნელოვანია კალიგრაფია და ენობრივი მონაცემები, რადგან საკვლევი პერიოდის ხანგრძლივობის გამო ფრაგმენტებზე წარმოდგენილი ტექსტები სწორედ კალიგრაფიითა და ენობრივი მახასიათებლებით განსხვავდებიან, რაც გარკვეულწილად ამ ფრაგმენტების დათარიღების საშუალებას იძლევა.

ძნელი სათქმელია, რომელი იყო უკანასკნელი ქართული ხელნაწერი, როცა უკვე არსებობდა ბეჭდვითი პრაქტიკა. თუმცა პარალელურად მაინც იქმნებოდა ხელნაწერები, რომელთაც პრაქტიკული დანიშნულება თითქმის აღარ ჰქონდათ.

თვალსაჩინოა ის ფაქტი, რომ როგორც იცვლებოდა ქვეყნის ისტორია, მისი კულტურა, რომელსაც ჰქონდა აღზევებისა და დაცემის პერიოდები, ისეთივე სურათი ჩანს ქართულ ხელნაწერებშიც: მათში გარკვეული სიზუსტით აისახა ქართული ისტორიის განსხვავებული პერიოდები. თუ კარგად გავეცნობით ქართულ ხელნაწერებს და განვიხილავთ მათ კალიგრაფიის, მართლწერის, ენობრივი ნორმების გამოყენების თვალსაზრისით, თვალნათლივ დავინახავთ აყვავების, ზეასვლისა და შემდეგ თანდათანობით დაკნინება-დაცემის პერიოდებს.

ზუსტად იგივე შეიძლება ითქვას ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე, რომლებიც დროთა განმავლობაში ჩამოსცილდნენ ძირითად ხელნაწერებს. ამ

ხანგრძლივ პერიოდში დაგროვდა ფრაგმენტული ხელნაწერების საკმაოდ დიდი რაოდენობა, ზუსტი რიცხვი განსაზღვრულიც ვერ იქნება, რადგან ისინი სხვადასხვა საცავში ინახება და არამხოლოდ საქართველოში....

ხელნაწერთა ფრაგმენტებს განსაკუთრებული, თავისთავადი ღირებულება აქვს, როგორც კულტურული მემკვიდრეობის ცალკეულ ნიმუშებს, მნიშვნელოვან ელემენტებს ხელნაწერი კოდექსის მეტ-ნაკლებად სრული სურათის წარმოსადგენად, ზოგადად, შუა სუკუნეების წიგნიერების, რელიგიის, ხელნაწერი წიგნის კულტურის დონის განსაზღვრისთვის. ხშირ შემთხვევაში, მხოლოდ ფრაგმენტი აგრძელებს სიცოცხლეს და წარმოადგენს სრული ხელნაწერის არსებობის ერთადერთ მტკიცებულებას; იგი შეიცავს უძველეს ინფორმაციას წარმომშობი კულტურის, წიგნის შინაარსის, მისი ისტორიის შესახებ.

თანამედროვე სამეცნიერო ლიტერატურაში ხელნაწერი ფრაგმენტი ასე განიმარტება: ფრაგმენტი არის ნებისმიერი ხელნაწერის მცირე ან უფრო დიდი ზომის ერთი ან რამდენიმე ფურცელი (ეტრატის ან ქაღალდის), რომლის წარმომავლობა, უმეტესწილად, არ არის გარკვეული; მისი ფრაგმენტაციის ხარისხი დამოკიდებულია ობიექტის (კოდექსის, გრაგნილის და სხვ.) დანაწილების მიზეზებსა და ტექნიკაზე (შემთხვევით ან განზრახ დაზიანება, წიგნის აკინძვის შედეგი და სხვ.), ასევე, შენახვისა და დაცულობის ადგილის პირობებზე.

ქრისტიანულმა კულტურამ შემოინახა ხელნაწერი ფრაგმენტების დიდი რაოდენობა, არაერთგვაროვანი მასალა, რომელიც შეიცავს სასულიერო მწერლობის ნიმუშებს, ბიბლიურ, ლიტურგიკულ, ჰომილეტიკურ, ჰაგიოგრაფიულ ტექსტებს, ეგზეგეტურ კომენტარებს, სამართლებრივი შინაარსის ჩანაწერებს, წიგნის შემკულობისა და მხატვრობის ელემენტებს. მათი შესწავლა და ინტერპრეტაცია კულტურათა ფართო კონტექსტში საგანგებო მნიშვნელობას იძენს და უშუალოდ უკავშირდება მწერლობის ცალკეული დარგის კვლევას, ხელნაწერი მასალის კოდიკოლოგიურ შესწავლას, პალეოგრაფიის, ტექსტოლოგიის, ხელოვნების ისტორიის, ენობრივი და კულტურული კავშირების, საერთო კულტურული არეალის ტენდენციების კვლევის საკითხებს.

აქვე უნდა აღინიშნოს ერთი თავისებურება, განსხვავება ფრაგმენტების დარგობრივ კუთვნილებასა და მასალის წარმოების ეტაპებს შორის. შუა საუკუნეების ქრისტიანულ კულტურებს შორის ჩვენ ვხვდებით გასაოცარ მსგავსებას ხელნაწერის, როგორც ობიექტის ხასიათის და მისი დამუშავების კუთხით. ეს ნაწილობრივ აიხსნება ქრისტიანული სამყაროს წიგნის კულტურის გამაერთიანებელი ეფექტით, ასევე მსგავსი (ანუ ხშირად სასულიერო პირების) პროფესიის ადამიანებს შორის კულტურული კონტაქტებით. ამასთან, თავად დარგობრივ თავისებურებებთან დაკავშირებით ვითარება სხვაგვარია - მაგალითად, ლიტურგიკული ტექსტები მეტად კონსერვატიულია ღვთისმეტყველებასთან შედარებით. ამდენად, წარმოებისა და გამოყენების სფეროები ცალ-ცალკე უნდა იყოს განხილული და გაანალიზებული **(Libby Melzer, Flood, Fire and War)**.

ფრაგმენტების ფიქსირება, მათი დეტალური შესწავლა და ვირტუალური რეკონსტრუქცია შესაძლებელია მათი დიგიტალიზაციით. დიგიტალური ტექნოლოგიისა და პრაქტიკის გამოყენებამ ციფრულ ჰუმანიტარიაში შექმნა ფრაგმენტული მასალისადმი ახალი მიდგომისა და ობიექტურად დადასტურებული შედეგების მიღების ფართო შესაძლებლობა.

ჯერ კიდევ ორი ათეული წლის წინ ფრაგმენტებს ხელნაწერთმცოდნეობაში უფრო ნაკლები ყურადღება ეთმობოდა, ვიდრე კოდექსებს. ბოლო წლებში, 2000-იანი წლების დასაწყისიდან, ვითარება შეიცვალა, დაიწყო ამ საკითხთან დაკავშირებული პროექტების განხორციელება, შეიქმნა ონლაინპლატფორმები, რაც, ცხადია, ხელს შეუწყობს ფრაგმენტის არსის თანამედროვე გაგებას და დიდწილად შეაფერხებს ან, უკეთეს შემთხვევაში, შეაჩერებს მათი გაქრობის პროცესს.

ზემოთქმულის დასტურია პროექტი Fragmentarium, რომელიც დაფუძნდა ფრაიბურგში. იგი აერთიანებს თანამედროვე პროგრამულ შესაძლებლობებს, ძლიერ მონაცემთა ბაზებს, რაც ქმნის ცალკეული ფრაგმენტის კატალოგიზაციის საშუალებას, რომლის საფუძველზე შესაძლებელი ხდება ამოსავალი ხელნაწერების რეკონსტრუქცია საერთო ქსელურ სამუშაო სივრცეში. ეს უაღრესად დინამიკური, ფართომასშტაბიანი, პერსპექტიული საერთაშორისო პროექტია, რომელიც აერთიანებს სხვადასხვა პროფილის მეცნიერებსა და კოლექციებს მსოფლიოს სიძველეთსაცავებიდან.

საკითხისადმი თანამედროვე მიდგომა და ზემოთ ჩამოთვლილი მიმართულებები გაერთიანდა ახალ დისციპლინაში, ფრაგმენტოლოგიაში, რომელიც სცილდება კოდიკოლოგიის ფარგლებს და მოიცავს ფილოლოგიურ და ისტორიულ მეცნიერებათა სრულ სპექტრს, ქმნის უფრო ფართო თანამშრომლობისა და შუა საუკუნეების კულტურის ცალკეული დარგის დოკუმენტურად შესწავლის საშუალებას.

მოვიყვანთ Wiliam Duba-სა და Christoph Fluerer-ის გამონათქვამს თანამედროვე ფრაგმენტოლოგიის, როგორც ინტერდისციპლინური დარგის, შესახებ: ფრაგმენტოლოგიის ტრანსდისციპლინური ბუნება მოითხოვს სპეციალისტების თანამშრომლობას, რომლებიც მომზადებულნი არიან სხვადასხვა დარგში, არა მხოლოდ პალეოგრაფიაში, კოდიკოლოგიასა და დიპლომატიკაში, არამედ ბეჭდური წიგნის, ბიბლიოთეკების, ხელოვნებისა და ინტელექტუალური აზროვნების ისტორიაში, მუსიკოლოგიაში, ციფრულ ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში -- მთლიანობაში, იმ დარგების უმეტესობაში, რომლებიც ხელნაწერი გვერდის არსს, მის შინაარსსა და შედგენილობას ეხება **(Duba, Flüeler, 2018)**.

რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ დაფინანსებული პროექტის ფარგლებში ეტრატზე შესრულებული ქართული ფრაგმენტების, როგორც ტექსტური ჩანაწერებისა და ფიზიკური ობიექტების, კვლევა და კატალოგიზაცია დაეფუძნა იმ დადგენილ პრინციპებს, რომლებითაც აღიწერებოდა ხელნაწერები და ფრაგმენტები ქართველი კოდიკოლოგების მიერ ათეული წლების განმავლობაში. აღწერის პრინციპები შეივსო ფრაგმენტოლოგიის თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისად, კერძოდ,

ტექსტისა და მისი დარგობრივი კუთვნილების პარალელურად, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო ფრაგმენტებში გამოყენებული ეტრატისა და მელნის, როგორც საწერი მასალის, კვლევას, დაზიანების ხარისხის დეტალურ ანალიზს და მათი დაცვისა და შენახვის პრევენციული ღონისძიებების განსაზღვრას.

ფრაგმენტების კატალოგიზაციის ამოსავალი პრინციპი გულისხმობს შემდეგს: თითოეული ფრაგმენტი აღიქმება, როგორც ორმაგი იდენტობის, ორმაგი ბუნების მქონე ერთეული: ფრაგმენტები აღწერილია, როგორც ცალკე, დამოუკიდებლად არსებული ერთეულები, და, ამავე დროს, როგორც ნაწილი „დაკარგული ხელნაწერისა", რომელიც შეიძლება შეივსოს სხვა გამოვლენილი ფრაგმენტებითაც და შედგეს წარმოსახვითი, ვირტუალური კოდექსი.

ფრაგმენტი ვერ ამოწურავს ინფორმაციას სრული კოდექსის შესახებ, მას შეუძლია მხოლოდ შეავსოს არსებული მონაცემები მცირე დეტალებით, მინიმალური მონაცემებით; უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ფრაგმენტი ხშირად გვერდზე უფრო მცირე ზომისაა, შემორჩენილია უმნიშვნელო ნახევით.

თანამედროვე ფრაგმენტოლოგიაში გამოიყოფა ფრაგმენტის შეფასების შემდეგი კრიტერიუმები: რამდენად წარმოადგენს ფრაგმენტი სრულ ერთეულს (კოდექსს); დაცულობის/შენარჩუნების ხარისხი; ფრაგმენტი, როგორც ხელნაწერის მტკიცებულება; ტექსტისა და წიგნის ტიპის განსაზღვრა, რაც გულისხმობს არა მხოლოდ ტექსტის რაობის, მწერლობის კონკრეტული დარგისადმი კუთვნილების დადგენას, კოდიკოლოგიურ, პალეოგრაფიულ შესწავლას, არამედ საარქივო კონტექსტის გენეზისის გაცნობას (კოლექციები) და რაც შეიძლება მეტი ინფორმაციის მოპოვებას ერთეულის ფრაგმენტაციისა და მისი შენარჩუნების პროცესის შესახებ.

ფრაგმენტის აღწერა პირველ ეტაპზე ეფუძნება მის ვიზუალურ სახეს, თუმცა შემდეგ გადის კვლევის სხვა ეტაპებს - ხელისა და ტექსტის იდენტიფიკაცია, პალეოგრაფიული თავისებურებები, პერსონალია და სხვ.

ქართულ ხელნაწერთა ეტრატზე შესრულებული ფრაგმენტების აღწერა/კატალოგიზაცია განხორციელდა ფრაგმენტოლოგიის მოთხოვნების შესაბამისად შექმნილი სქემის მიხედვით. იგი შედგება შემდეგი პარამეტრებისაგან:

არქეოგრაფიული აღწერილობა, შედგენილობა, მოხატულობა, ტექსტოლოგიური შენიშვნები, მასალის დახასიათება, ეტრატისა და მელნის დაზიანებების დეტალური აღწერა, რეკომენდაციები - შენახვის/განთავსების პირობების განსაზღვრა. ყოველ ერთეულს დაერთვის ფრაგმენტის ტექსტი, რამდენადაც შესაძლებელია მისი ამოკითხვა და ბიბლიოგრაფია.

აღნიშნული სქემის მიხედვით შეიქმნა მონაცემთა ბაზის მოდელი, რომელიც ჩამოთვლილი პარამეტრების შესაბამისი ველების გარდა შეიცავს PDF ფაილებს ფრაგმენტის სრული აღწერილობით, დიგიტალურ ფოტოებს.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ფრაგმენტის ინფორმაციული ღირებულების განსაზღვრა,რაც უკავშირდება ავტორს/მთარგმნელს/შემდგენელს, ტექსტის კვლევისას გამოვლენილ საკითხებს - რაობას, რედაქციულობას, მოხატულობის - მინიატურების, საზედაო ასოების - სტილურ თავისებურებებს, თარიღის განსაზღვრას და სხვ.

ფრაგმენტის კვლევის უმთავრესი საკითხი ტექსტის რაობის, მისი კონკრეტული დარგისადმი კუთვნილების დადგენას უკავშირდება. არსებობს იდენტიფიკაციის სხვადასხვა დონე - ტექსტი ან ტექსტის ნაწილები (რაც შეიძლება - დეტალურად) და კონკრეტული შინაარსი, რომელიც წარმოაჩენს ხელნაწერი წიგნის ტიპს, სოციოკულტურულ კონტექსტს.

კვლევისას საგანგებო ყურადღება სწორედ ფრაგმენტების ტექსტებს დაეთმო. გამოვლინდა ზოგიერთი ტექსტის რაობა, რედაქცია, დაზუსტდა დეტალები ტექსტებისა და კოლოფონების მიხედვით.

ერთ-ერთი ფრაგმენტი ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის ფრაგმენტების კოლექციიდან, Fr-151 **(ფრაგმენტების კატალოგი)**, წარმოადგენს „კოზმან და დამიანეს ცხოვრების" ტექსტს. ფრაგმენტი 2 ფურცლიანია, მეორე ფურცელი არასრულადაა შემონახული, ძლიერ დაზიანებულია; დათარიღებულია მე-11 ს-ით. არ იყო ცნობილი, რომელი რედაქციის იყო ფრაგმენტით შემონახული ტექსტი. კვლევისას გავარკვიეთ, რომ იგი უშუალოდ მიჰყვება სინურ ხელნაწერს - Sin.Geo. 62-ს **(Mapp 1940, ჩხიკვაძე, 2018)**, ჰაგიოგრაფიულ კრებულში დაცულ ტექსტს. ჟერარ გარიტი აღნიშნულ ხელნაწერს 983 წლის შემდგომი პერიოდით ათარიღებს; გადამწერია იოვანე (გარიტის მიხედვით, იოვანე ზოსიმე). „კოზმან და დამიანეს ცხოვრების" ტექსტი სინური ხელნაწერიდან გამოქვეყნებულია ივანე იმნაიშვილის მიერ **(იმნაიშვილი 1963)**.

ასევე, თანამედროვე საძიებო სისტემების გამოყენებით, დადგინდა ერთ-ერთი ფრაგმენტის რაობა - Q-208/ბ, რუთის წიგნი, 1:9.

ეტრატზე შესრულებულ ქართულ ხელნაწერ ფრაგმენტთა მხატვრულ სახეს განსაზღვრავს ის არავერბალური ინფორმაცია, რომელიც უკავშირდება კალიგრაფიას, ტექსტის დანაწილებას, საზედაო ასოებსა და მინიატურებს.

როგორც ცნობილია, ხელნაწერის მხატვრული არქიტექტონიკის ჩამოყალიბებაში გადამწერს განსაკუთრებული როლი ეკისრებოდა. ფრაგმენტებში, როგორც ასომთავრულით, ისე ნუსხურით ნაწერ ერთეულებში, საზედაო ასოები (ძირითადად, ასომთავრულით შესრულებული) აბზაცის თავში იწერებოდა, ხშირად მუხლებისა და სხვა მისათითებელი ადგილების გამოსაყოფად და მკითხველისათვის ერთგვარ ორიენტირს ქმნიდა. ძირითადი ტექსტისაგან ისინი განირჩეოდა ზოგჯერ მხოლოდ მოზრდილი ზომით, ზოგჯერ კი ფერითაც — ასეთი საზედაო ასოები, უმეტესად, სინგურითაა შესრულებული **(მაჭავარიანი, 2012)**.

თანამედროვე ფრაგმენტოლოგიაში მოხატული ინიციალებისა და მინიატურების შემცველ ხელნაწერ ფრაგმენტებს „ჩამონაჭრებს" *(cutting)* უწოდებენ. ისინი ხშირად დეკორისა და მინიატურის გადასარჩენად იყო

ჩამოჭრილი ძირითადი ხელნაწერიდან - ეს იყო მთელი ფურცელი ან ფურცლის ნაწილი. თანამედროვე ეტაპზე ილუმინირებული ხელნაწერი ფრაგმენტების ერთ-ერთ საუკეთესო კატალოგად მიჩნეულია Peter Kidd-ის მიერ შედგენილი სამტომეული McCarthy -ის კოლექციის მიხედვით **(Kidd, 2019, 2021)**.

რაც შეეხება იმას, თუ რა ხასიათის თხზულებათა ფრაგმენტებია შემორჩენილი, ამაზე შეიძლება პირდაპირი პასუხის გაცემა. ძირითადად ეს არის საღვთისმეტყველო ლიტერატურა, რაც გამოიყენებოდა პრაქტიკულ ღვთისმსახურებაში.

ღვთისმსახურება კი სამი უმთავრესი ელემენტისაგან შედგება: საკითხავები საღმრთო წერილიდან, ლოცვები და საგალობელი ჰიმნები. სწორედ ამ მასალის შემცველი ხელნაწერები ზიანდებოდა უმეტესად მათი გამოყენების სიხშირის გამო და ეს იყო ფრაგმენტების წარმოქმნის მიზეზიც.

ამ გარემოებამ განსაზღვრა ის ფაქტიც, რომ ფრაგმენტულ ხელნაწერებში ნაკლებად გვხვდება ჰაგიოგრაფიული მასალა, განსაკუთრებით-ბოლო პერიოდის ფრაგმენტებში.

როგორც ცნობილია, X საუკუნის გასულამდე ქართული ლიტერატურული ძეგლები ასომთავრულით იწერებოდა, XI საუკუნიდან ბატონობს ნუსხური; ჩვენი განსახილველი მასალის დიდი ნაწილი სწორედ ნუსხური ანბანით არის შესრულებული.

ფრაგმენტები სხვადასხვა მოცულობისაა. ერთი ნომრის ქვეშ ზოგჯერ მოქცეულია 2 ან მეტი სხვადასხვა ხელნაწერის ფრაგმენტი. მუშაობის პროცესში ეს ფრაგმენტები გავაცალკევეთ და საკუთარი ნომრები მივანიჭეთ.

ფრაგმენტულ ხელნაწერებში, განსაკუთრებით ადრეული პერიოდის ტექსტებში, მათი მოცულობითი სიმცირის მიუხედავად, ლიტერატურის ისტორიის თვალსაზრისით საინტერესო და მრავალმნიშვნელოვანი ფაქტები დასტურდება.

საყურადღებოა X ს. ფრაგმენტი A1769, რომლის ტექსტი უნდა იყოს ეფრემ ასურის „მამათა სწავლანის" ნაწილი. კ.კეკელიძეს აღნიშნული აქვს, რომ ექვთიმე ათონელმა თარგმნა ეფრემ ასურის „სწავლანი", რიცხვით ხუთი **(კეკელიძე, 1980, 204)**, აქედან ერთ-ერთია „იოვანეს მიმართ, მონაზონისა და მამასახლისისა", რომელიც უთარგმნია ექვთიმე ათონელს. დასახელებულ ფრაგმენტში წარმოდგენილ ტექსტს ერთვის ექვთიმეს ანდერძი (1v), რომელიც სინგურით არის დაწერილი და, შეიძლება, ავტოგრაფული იყოს. აი, ეს ანდერძი: „ლოცვა-ყავთ, წმიდანო ღმრთისანო, გლახაკისა ეფთჳმისთჳს, რომელმან წმიდაჲ ესე წიგნი ვთარგმნე".

XI საუკუნისაა Fr151, რომელიც შეიცავს ჰაგიოგრაფიული თხზულების, „კოზმან და დამიანეს ცხოვრების", ფრაგმენტს. ქართულ ხელნაწერებში ამ თხზულების სხვადასხვა ნაწილი, როგორც კიმენური, ისე მეტაფრასული რედაქციისა, ძალიან ბევრ ხელნაწერშია წარმოდგენილი. დასახელებული ხელნაწერის ფრაგმენტში მოთხრობილია კაცისა და გველის ეპიზოდი; ლაპარაკია იმ სასწაულზე, რომელიც კოზმან და დამიანეს სახელებს უკავშირდება. ეს ვარიანტი ემთხვევა Sin62 ხელნაწერში დაცულ ტექსტს,

რომელიც კიმენური რედაქციისაა და თარიღდება 983 წლის შემდგომი პერიოდით.

ძალიან საინტერესოა XI საუკუნის Fr153, რომელშიც საგალობლების („მარხვანი„)ტექსტია დაცული. ტექსტის ბოლოს იოანეს სახელით დართულია საკმაოდ ვრცელი ანდერძი: „სხუანი გალობანი ამისვე დღისანი თავედნი წმიდისა იოანე დამასკელის იამბიკონი ამას გუარსა ზედა არიან თჳნიერ, რომელ მათ ყოველსა დასდებულსა ხუთითავე ზის. ხოლო მათ უმრავლესნი სხედან და ამას უფროჲსი ჭირი უნა. და ვინაჲთგან ამათი თარგმნაჲ უღონოჲ არს ყოვლადვე შეუძლებელი, ამისთჳს მე, გლახაკმან იოანე, ქართულად აღვწერენ ესე გალობანი დიდითა შრომითა. ლოცვა-ყავთ ღმრთისათჳს, რაჲთა უფალმან შემიწყალოს თქუენითა წმიდითა ლოცვითა. ამინ."

ვინ არის იოანე? ანდერძში იოანე წერს, რომ მან ქართულად აღწერა „ესე გალობანი" . აქ საყურადღებოა სიტყვა ა ღ წ ე რ ა. ამ სიტყვის მნიშვნელობის შესახებ საგულისხმო მოსაზრება აქვს გამოთქმული და ძველი ტექსტებიდან მოხმობილი მასალით საფუძვლიანად დამტკიცებული ც.კახაბრიშვილს **(კახაბრიშვილი, 2016-85)**. სიტყვა ა ღ წ ე რ ა ძველ ქართულში ნიშნავს შექმნას, შეთხზვას, დაწერა კი - გადაწერას. ე.ი. აღმწერელი არის ავტორი.

თუ ამ აზრს გავითვალისწინებთ, ანდერძის დამწერი იოანე არის საგალობლების ავტორი. ხომ არ არის ეს იოანე მინჩხი, რომელიც ერთერთი იმ ავტორთაგანია, რომელთაც, როგორც კ.კეკელიძე ამბობს: „ხელი შეუწყვეს ქართული ჰიმნოგრაფიის აყვავებას X საუკუნეში" **(კეკელიძე, 1980, 171)**. იოანეს დაწერილი აქვს „თავედნი" ანუ აკროსტიქული საგალობლები. სწორედ ამ ტიპის საგალობლებზე არის ლაპარაკი ანდერძში.

როგორც ზემოთ ვთქვით, ფრაგმენტი, აღწერილობის მიხედვით, XI ს-ით თარიღდება მაგრამ, ჩვენი აზრით, უფრო გვიანდელი უნდა იყოს, რადგან ტექსტში ბევრი ორთოგრაფიული და სხვა სახის შეცდომა ფიქსირდება, რაც ამ პერიოდის ტექსტებისათვის არ უნდა იყოს დამახასიათებელი. სიტყვები, რომლებშიც გამოტოვებულია ასოები, უქარაგმოდ არის დაწერილი: ნესით(=ნებსით), სლისაგან(=სულისაგან), დაძუებულსა (=დაძუელებულსა), შ ე მ ო ს ა, როცა კონტექსტით უნდა იყოს შ ე ი მ ო ს ა.

ო-----ჳ : ბჳნება, ვარსკჳლავი, უწყებჳლნი. გვაქვს ჲ -მეტობის ფაქტიც: ჲ შემასმენლის ბოლოს - „ევაჲს წყევაჲ დაჰჴსნაჲ". სიტყვაში ა ღ გ ზ ნ ე ბ უ ლ ი (რა ფორმითაც ეს ლექსემა ამ ტექსტში გვხვდება) ასო ნ გვიანდელი გაჩენილია. ეს ყველაფერი გვაფიქრებინებს, რომ ფრაგმენტი XI ს-ზე გვიანდელი უნდა იყოს.

Fr91-ის ქვეშ გაერთიანებული იყო 6 სხვადასხვა ტექსტის ფრაგმენტები, მათგან ერთ-ერთი, რომელიც ცალკე ნომრით- Fr91/ვ-გამოვყავით, წარმოადგენს იოვანეს სახელით დაწერილ ანდერძს:

„მამისაჲთა და... ისა წმიდისაჲთა მეოხე.....სა ღმრთისმშობელისაჲთა ...ებითა ცხოველსმყოფელისა [პატიო]სნისა ჯუარისაჲთა და მეოხე[ბითა] წმიდათა მისთაჲთა

ღირს ვიქმენ მე, გლახაკი და უღირსი იოვანე, აღსრულებად საქმისა [ა] მის, რომელი ჰმატდ[ა] უ[ღი]რსე[ბასა] ჩემსა და დ ა ვ წ ე რ ე

....ე და უაღრესი .... სამონათურთ ..... აჲ ..... მეტესი მაქუნდა ...უა ....ყოველთა წიგნთასა რავ ..... არს იგი საქმე სამო.... ...რს ამას შინა არა ..... სალოცველად სულიერი ...[ჴო]რციელისა მამისა ჩე[მისა] სარგებელად ...ისა სულისა ჩემისა ....მარადის ჩუენ ყოველთა, რამეთუ ა .... არ .... თე...ა .... სათნოებათა სა..... და შეერთებ.... ხარ ..... უარულ .... ხ.... ლი არს ..... რომლისაჲ არს დიდებაჲ და სიმტკიცე აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე . ამინ."

ფრაგმენტი (Fr91/ვ), რომლის მხოლოდ ერთი ფურცელია შემორჩენილი, ძალიან არის დაზიანებული, რის გამოც ანდერძი სრულად არ იკითხება და ძნელია თქმა, სახელდობრ, რომელი ტექსტი დ ა წ ე რ ა იოვანემ. სიტყვა დ ა წ ე რ ა კი, ზემოთქმულის გათვალისწინებით, ძველ ქართულში გ ა დ ა წ ე რ ა ს ნიშნავს, ე.ი. იოვანეს გადაუწერია ტექსტი, რომლის რაობაც, როგორც ვთქვით, ამ ფრაგმენტის მიხედვით ნათელი არ არის. მაგრამ ანდერძში ნახსენები ს ა მ ო ნ ა ს სახელი გვაფიქრებინებს, რომ იოვანე უნდა იყოს გადამწერი ჰაგიოგრაფიული თხზულებისა „წამებაჲ წმიდათა აღმსარებელთა-სამონა, გურია და აბიბოჲსი". სახელის ფორმა ს ა მ ო ნ ა თ უ რ თ გულისხმობს სამონასთან ერთად სხვებსაც, ვფიქრობთ, ესენი უნდა იყვნენ გურია და აბიბოსი.

დასახელებული თხზულების მეტაფრასული რედაქცია წარმოდგენილია ხელნაწერებში: A128(XII-XIIIსს.) და S384(XI-XIIსს.), კიმენური რედაქცია-A95(XIს.) Sin11(Xს.), H341(XIს.). რადგან Fr191/ვ XIს-ით თარიღდება, იოვანე (რომლის ვინაობაც უცნობია) ამ თხზულების კიმენური რედაქციის ტექსტის გადამწერი უნდა იყოს.

საინტერესოა XI ს. ფრაგმენტი A371, რომელშიც დაცულია იოანე ოქროპირის იოანეს სახარების თარგმანების ტექსტის ნაწილი. აღმატებითი ხარისხის საწარმოებლად ყველგან გამოყენებულია ჱ, რაც არცთუ ხშირია ძველ ტექსტებში: უფიცხლჱსად. მაგრამ ჱ არ გვხვდება უჱ კომპლექსში, რაც ამ შემთხვევაში იყო მოსალოდნელი. ამავე ფრაგმენტში დასტურდება სიტყვაწარმოების საინტერესო ფორმა: უშემაწუხებელჱსად. საყურადღებოა ის ფაქტიც, რომ X ს. ფრაგმენტში A257/დ („ლექციონარი") სიტყვაში „გულისხმისყოფა„ დასტურდება ხ და არა ჴ, ე.ი. ხუმა და არა ჴმა, რაც ენათმეცნიერული თვალსაზრისით არის საინტერესო. XI საუკუნის ფრაგმენტში H 1229 („თვენი") გვხვდება ზმნის საინტერესო ფორმა: „ზაკუვისა ისარნი დ ა გ ა ს რ ი ნ ა". მნიშვნელოვან ცნობას შეიცავს XII საუკუნის ფრაგმენტული ხელნაწერი H1854 („საგალობლები"). 1r-ს მარჯვენა კიდეზე საგალობლის გვერდით მიწერილია სავარაუდო ავტორის დაქარაგმებული სახელი: თფნეჲ, 5v -ს მარცხენა კიდეზე - ...ფანე, 7r-ს მარჯვენა კიდეზე - თფნე. ეს არის საგალობლების ცნობილი ავტორი თეოფანე აღმსარებელი.

ჩვენ აღვნიშნეთ, რომ ამ პერიოდის (X-XIსს.) ფრაგმენტულ ხელნაწერებში წარმოდგენილი ტექსტების ძირითადი ნაწილი ენობრივად და

აზრობრივად გამართულია. მაგრამ არის გამონაკლისებიც, მაგ., ასეთია X საუკუნის ფრაგმენტი H1888, რომელშიც ახალი აღთქმის ტექსტებია დაცული. ამ ტექსტებში გვხვდება არც თუ მცირე რაოდენობის ორთოგრაფიული და გრამატიკული შეცდომები: მაქქუს, მათჯს, მოვიდ, განვიდა შემთხუვათ.

X საუკუნის ფრაგმენტული ხელნაწერის H1887 ტექსტში, რომელიც აგრეთვე ახალი აღთქმის საკითხავებს წარმოადგენს, შემდეგი ენობრივი თავისებურებები შეინიშნება: უ-ს ნაცვლად არის ჳ : თჳმცა(=თუმცა), გამოჳცხადე(=გამოუცხადე).

ე ხმოვნის შემდეგ სისტემურად გვხვდება ჱ : ძეჱ, მძიმეჱ, სიბრძნეჱ, ჰეროდეჱსნი.

ჳ გადმოცემულია ორი ასოთი: ტუირთი, მშუიდი, გეტყუი.

უ და ო ხმოვნები გამოყენებულია შენაცვლებით: უ-ს ნაცვლად არის ო და პირიქით, თუმცა ამ ფაქტს სისტემური სახე არა აქვს: ჴოვილი(=ჴუვილი), ოფალი (=უფალი). ტექსტში ბევრია ორთოგრაფიული შეცდომა, როგორიც არის, მაგ.: შეემხია(=შეემთხჳა). არ არის გამორიცხული, რომ ეს ფრაგმენტი გვიანდელი იყოს.

H1229 (XIს.თვენი) ხასიათდება მცირე ორთოგრაფიული შეცდომებით: სუალთა(=სულთა). ზოგიერთ სიტყვაში დაკარგულია ვ სპირანტი: ახოანი, ითხოენ. ზოგჯერ სიტყვები არასწორად არის დაქარაგმებული. დაკარგულია მიმღეობის მაწარმოებელი პრეფიქსი მ: განმზადებული. არის ბგერათა შენაცვლების შემთხვევები: სურმილისაგან(=სურვილისაგან), უბულთა (=ობოლთა). გვხვდება აღმავალი და დამავალი დიფთონგები: ჲოვანე, მიჲღე, მოჲსთულეს. ყველაფერი ეს გვაფიქრებინებს, რომ ეს ფრაგმენტიც გვიანდელია.

ფრაგმენტი Q 214, რომელიც XI საუკუნეს მიეკუთვნება და შეიცავს მარკოზის სახარების გამოკრებილ ტექსტს, ნაწერია ძალიან განსხვავებული, დამახასიათებელი ნუსხურით, ერთი შეხედვით, არაპროფესიული ხელით. ტექსტში დარღვეულია ენობრივი ნორმები, ადგილი აქვს ო-სა და უ-ს შენაცვლების ფაქტს: მეყსეოლად (=მეყსეულად), მონ(=მუნ). ი-ს ნაცვლად ო: დათესოლნი. უჱ კომპლექსში არ არის ჱ, მაგრამ: აღდგის ღამჱ. არასწორად არის ნახმარი პირის ნიშანი: დაჰბრკოლდინ.

H1889 (X-XIსს.), რომელიც წარმოადგენს საგალობლების კრებულის ფრაგმენტებს, საერთოდ არ იყენებს ჱ-ს, მის ნაცვლად ყველგან გვაქვს ეჲ: ძეჲ, მტკიცეჲ. სადაც საჭიროა, არ გვხვდება არც ჳ: კაცთათუის, ვიტყუით. ვ----უ : იყაუ, ჴმა-ჰყაუ.

შემდგომი პერიოდის, XIII საუკუნის, ფრაგმენტულ ხელნაწერებში წარმოდგენილი ტექსტები წინა პერიოდის ტექსტებისგან მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება.

სრულიად გამართულია და უშეცდომო Q637/ბ, ოთხთავის ტექსტი-ნაწყვეტები მათეს და ლუკას სახარებებიდან. არცერთი შეცდომა არ არის ამ პერიოდის ფრაგმენტის ტექსტში - H419 („საწელიწდოჲ"). მაგრამ ყოველთვის ასე არ არის; მაგ., ფრაგმენტი H1835/ბ, რომელიც საგალობლებს წარმოადგენს, მნიშვნელოვანი ორთოგრაფიული შეცდომებით ხასიათდება,

სიტყვებში გამოტოვებული ასოები („სამნათობი"). ამ ტექსტისათვის დამახასიათებელია უ---ჯ: სიკჯდილი. შეცდომები გვხვდება აგრეთვე Q1126/ა („თვენი") ფრაგმენტულ ხელნაწერშიც.

XIII-XIV სს., რომელიც, ძირითადად, საღვთისმსახურებო ტექსტებს წარმოადგენს (უკვე აღარ გვხვდება ჰაგიოგრაფიული მასალა, რომელიც წინა პერიოდებშიც მცირე რაოდენობით იყო), უკვე განსხვავდება ენობრივი ნორმების დაცვის თვალსაზრისით. ბევრია შეცდომა, ტექსტობრივი თუ ენობრივი, თითქმის აღარ გვხვდება გამართული და უშეცდომო ტექსტები, შეცდომები სისტემურ ხასიათს იღებს. დამახასიათებელია ჲ-მეტობა, ა-მეტობა, ე-მეტობა, არასწორად არის დაქარაგმებული სიტყვები. მაგ., XII-XIV საუკუნეების ფრაგმენტული ხელნაწერისათვის H1811 („კურთხევანი") დამახასიათებელია ჲ-მეტობა: ჲ გვხვდება სიტყვის უკიდურეს ბოლოში: განმტკიცებითჲ(=განმტკიცებითა), დამდაბლებულჲ (=დამდაბლებული). უსისტემოდ არის დასმული ქარაგმის ნიშნები. ამავე პერიოდისაა H1394 („საგალობლები"). ეს ტექსტიც გაუმართავია აზრობრივად და ენობრივად: ჯ---- უ: დაიმკუდრე (=დაიმკჱდრე), თუსი(=თჯსი). და პირიქით უ--ჯ: მეჯფე (=მეუფე), დაგლახაკებულთა (=დაგლახაკებულთა). სიტყვებში გამოტოვებულია ასოები: აწნდელი, უკნაჲსკნელი. გაუმართავია ფრაზები: ამან დაჰჯსნა ადამის ცოდვისაჲ.

Q1054 („ოთხთავი") - ახასიათებს ე-მეტობა: მკელობელესა. დამავალი დიფთონგი: მოჲკუჱთე. ყველაზე მეტი ფრაგმენტი მაინც უფრო გვიანდელია. ორიოდე გამონაკლისის გარდა, ამ დროის ტექსტები გაუმართავია და შეცდომებით სავსე.

XIV-XV სს. ფრაგმენტი H 3098/ა („მათეს სახარების" ფრაგმენტი). ხშირად გამეორებულია სიტყვები: ძისა(+ძისა)აბრაჰამასი, აბრაჰამ (+აბრაჰამ) შვა ისაკ. სიტყვებში გამოტოვებულია ასოები და მარცვლებიც კი: ნსომ(=ნაასომ), სულონ(=სოლომონ), რობამ(=რობოამ). უ----ვ: მოვჯდეს (=მოუჯდეს). ობიექტის რიცხვი არ არის ასახული ზმნაში: ბრმანი განკურნა. სხვადასხვა ხასიათის შეცდომებია H 3098/ბ ფრაგმენტის ტექსტშიც, რომელშიც აგრეთვე სახარების საკითხავებია. მართლწერის არავითარი ნორმა არ არის დაცული: ყჯიან, მაგრამ-მოიკითხჯდეს; ქუველის საქმე, მაგრამ იქვე -ქველის საქმე, ილოცჯდე, მოჯდა. ამ ტექსტშიც ი-ს და ა-ს ნაცვლად გვხვდება ჲ: ალჲლოჲ. უ---ო : მოგომადლე.

ა-მეტობა ახასიათებს ფრაგმენტს H 1824 („კურთხევანი"), ისე, როგორც ამ პერიოდის ბევრ სხვა ტექსტს, მაგრამ ამ მხრივ ეს ფრაგმენტი განსაკუთრებულია: მაგალითების მოხმობაც არ არის საჭირო, რადგან ყველა სიტყვა-სახელი იქნება თუ ზმნა-ასეა დაწერილი. ისეთი შთაბეჭდილება რჩება, რომ ამ ტექსტის დამწერმა ქართული არ იცის.

ა-მეტობისა და ე-მეტობის თვალსაზრისით გამორჩეულია აგრეთვე H 1867/ა-ს ტექსტი: ვექამენენით, ჟამამადე, ვდევანებით, მაქუნადეს, ბარათალაომეოს, შემუსრენეს, საკადემელჲ. თანხმოვნის შემდეგ ზოგჯერ ა-ს ნაცვლად წერს ჲ-ს, გამორჩეულად--- ბ-სა და ლ-ს შემდეგ : დაუსაბჲმოდ, არაქმნილჲდ.

გაუგებრად და არასტანდარტულად არის დაქარაგმებული ლექსიკური ერთეულები H 536 („ლოცვანი")-ის ტექსტში, რის გამოც ჭირს სიტყვის სწორი ფორმის ამოკითხვა, მაგ.: წერია წ ა (ქარაგმის ნიშნის გარეშე), რაც გულისხმობს ფორმას წ მ ი დ ა ს ა, თუმცა შინაარსის მიხედვით უნდა იყოს სიტყვის ნათესაობითი ფორმა. ძალიან ბევრი ორთოგრაფიული შეცდომაა H 523 ფრაგმენტში წარმოდგენილ „კურთხევანის" ტექსტში. გვხვდება შეუთანხმებლობა ბრუნვებსა და რიცხვში. არასწორია დაქარაგმებაც. სიტყვებში არა მხოლოდ ასოები, მარცვლებია გამოტოვებული, ამის გამო აზრი ხშირად გაუგებარია. ფრაგმენტული ხელნაწერი H 1801 („კრებული") ორ ნაწილად გავყავით. ორივე ნაწილში იმდენი შეცდომაა, რომ აზრის გაგება ჭირს. არეულია ჯ და ვ-ს ადგილი: შთაიცჯ, მაგრამ: დაიმკვიდრონ, შეგვიწყალენ. ბ-ს შემდეგ ა-ს ნაცვლად იხმარება ჲ: ლიბჲნისანი, დაბჲდებულთა. უწიგნურად არის დაწერილი საგალობლების ტექსტი ფრაგმენტში H 1814 v (XV ს.), ვ--უ: ვესაუთ, აღუსებაჲ, აღვისუენით, ვითხოუთ. უ ასო პირველი სუბიექტური პირის ნიშნადაც არის გამოყენებული: უდღესასწაულობდით.

H 1893/ბ („საგალობლები")-ნაწერია ძალიან ცუდი ნუსხურით. ამ ტექსტში ისე, როგორც ბევრგან - ვ---უ: უნება (ვნება), მაუნებელი (მავნებელი).

ტექსტში მიმღეობის საინტერესო ფორმა დადასტურდა: მ ტ ი რ ა ლ ე. მ-ე ფორმანტის გამოყენების იშვიათ შემთხვევასთან გვაქვს საქმე, თუ, რა თქმა უნდა, მექანიკური შეცდომა არ არის.

იშვიათი გამონაკლისია XV საუკუნის H 3178 („დავითნი"), რომელიც გამართულია და უშეცდომო.

განსაკუთრებით გაუმართავი ტექსტებია წარმოდგენილი XV-XVIსს. ფრაგმენტულ ხელნაწერებში: ამ ტექსტებისთვის დამახასიათებელია ა - მეტობა, ე - მეტობა, ჲ - მეტობა და მისთ. რის გამოც შინაარსი უმეტეს შემთხვევაში გაუგებარია. მაგ.: ამ პერიოდის ფრაგმენტი H1838 („კურთხევანი"): განაუსუნე, აბარმისა, თავანი, აღასრაულა, უცოდველად, საწაუთარაოსა...

გინა-ს ნაცვლად გვხვდება ი გ ი ნ ა: იგინა საქმითა, იგინა გონებითა.

დამახასიათებელია ბ-ს შემდეგ ჲ-ს ხმარება: დასულებჲსა, ჰბჲრაძანე, დიდებჲსა. აქ უნდა ვიფიქროთ, რომ ა---ჲ, - მეტობა ჲ - მეტობაში გადავიდა.

XV-XVI საუკუნეებს განეკუთვნება ფრაგმენტული ხელნაწერი H 1810, რომელშიც დაცულია „კურთხევანის" ნაწილი. ხელი არაკალიგრაფიულია, დარღვეულია მართლწერის ნორმები ტექსტში არ არის დაცული დაქარაგმების წესი, აქაც ბ-ს შემდეგ გვხვდება ჲ მიცემითის, ნათესაობითისა და მოქმედებითი ბრუნვის ფორმებში: გონებჲსა, უნდა ყოფილიყო : გონებისა. ამ ა-ს ყველგან ენაცვლება ჲ.

უ---ო: შემოსრვითა

უ---ჯ: გჯლი

ამავე პერიოდის ფრაგმენტისათვის H 1868 დამახასიათებელია ე-მეტობა: მეცნებათა (=მცნებათა). იკარგება I პირის ობიექტის ნიშანი მ: მომადლე.

ო---უ: მაცხუვნე.

სიტყვის ბოლოში გვხვდება უფუნქციო ჲ.

ძალიან თავისებური კალიგრაფიით ხასიათდება XV ს. ფრაგმენტი Q991 („საგალობლები"). აქაც გვხვდება ა და ე-მეტობა, ხანდახან - ი-მეტობაც: კილდისა (=კლდისა), გალხაკთა (=გლახაკთა), ძამად (=ძმად), სერეაბინთასა (=სერაბინთასა). ბ-ს შემდეგ არის ჲ, ზოგჯერ ჲ ენაცვლება ა-ს: დამბჲდებელი, განვიბჲნო, იდევჲ. დაქარაგმება არის უსისტემო, წინადადებები - გაუგებარი.

გაუმართავია და შეცდომებით სავსე XVI ს-ის ფრაგმენტი H 1814ბ („ლოცვანი„). ახასიათებს ა-მეტობა და ე-მეტობა: ნაუმცა (=ნუმცა), დიდასა (=დიდსა), საყდარანი (=საყდარნი), ძრაწიან (=ძრწიან), რატო (=რტო).

უფუნქციო ა გვხვდება სიტყვათა უკიდურეს ბოლოში როგორც სახელებში, ისე ზმნებში: გაწჳმებისა, თავადა. ჲ- სიტყვის ბოლოს და შუა ნაწილში: კოლჲტი, ბჲრძანება, ჭურჭელსაჲ. ზოგჯერ ჲ გამოიყენება ა-ს ფუნქციით, მაგრამ არც ეს არის სისტემური. ბევრია ასოთა გადანაცვლების ფაქტები, რაც ტექსტის შინაარსს გაუგებარს ხდის: მსგვასად (=მსგავსად), ღურბელჲთა (ღრუბელთა), კრაძლულნი (=კრძალულნი), კარვანი (=კარავნი), ნათესვასაჲ (=ნათესავსა), ეშამაკისა (=ეშმაკისა). გვხვდება სახელისა და ზმნის შეუთანხმებლობა ბრუნვასა და რიცხვში: შექმნა ცანი, რომელმან ვიდოდა ზღუა ზედა.

ა - მეტობა ახასიათებს H 3247 („თვეთა მეტყველება", XVI-XVII სს.) ფრაგმენტში წარმოდგენილ ტექსტსაც: ქანარი, მაღდელობისა, ქმანა. სიტყვის ბოლოში გვხვდება უფუნქციო ჲ: მიანიჭებ მადლსაჲ, მეოხებითა შენითაჲ.

XVIII ს-ისაა ფრაგმენტი H 1862 („ლოცვანი"). ამ პატარა ტექსტის ამოკითხვა შეუძლებელია, იკითხება მხოლოდ ცალკეული ასოები. და ეს იმიტომ კი არა, რომ ტექსტი გადარეცხილია ან სხვა რაიმე მიზეზით არის დაზიანებული, არამედ ხელწერაა გაურკვეველი. ასეთია ამ პერიოდის თითქმის ყველა ტექსტი; მაგ.: H 1801/ა, Q 186/ა, H 1723, H 3187 და სხვ.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს XVIII ს-ში სვანეთში დაწერილი მცირე ზომის სულთა მატიანეები, რომელთა წაკითხვა ძალიან ჭირს ცუდი კალიგრაფიისა და უამრავი შეცდომის გამო.

აქედან ჩანს, რომ წერისა და წიგნიერების ძველი კულტურა და ტრადიციები დაკარგული და დავიწყებულია, ახალი კი არ არის ჩამოყალიბებული.

ასეთია გზა, რომელიც გაიარეს ქართულმა ხელნაწერებმა და, შესაბამისად, მათგან ჩამოცილებულმა და მათთვის დაკარგულმა ფრაგმენტებმა. ეს გზა კარგად გვიჩვენებს იმ ქარტეხილების კვალს, რომლებიც ჩვენმა ქვეყანამ გამოიარა, ქართული ხელნაწერი კი ამ ისტორიის სარკეა.

ფრაგმენტზე შემორჩენილი ტექსტის ამოკითხვა და მისი იდენტიფიკაცია დიდად არის დამოკიდებული საწერ მასალასა და მისი დაცულობის ხარისხზე; კერძოდ, იმაზე თუ როგორი მელნით არის შესრულებული ტექსტი და როგორ არის ის შერწყმული საწერ მასალასთან.

პროექტის ფარგლებში კვლევა ჩატარდა Agilent Technologies ფირმის

ფურიე ინფრაწითელ სპექტრომეტრ Cary 630 FTYR-ზე ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პეტრე მელიქიშვილის სახელობის ფიზიკური და ორგანული ქიმიის ინსტიტუტის ფიზიკურ-ქიმიური პროცესების კვლევით ლაბორატორიაში.

ფურიე ი.წ. სპექტროსკოპიული მეთოდით შესწავლილია XI, XII, XIII და XV საუკუნეების პერგამენტების ქიმიური აღნაგობა. დადგენილია, რომ მათი სტრუქტურა, ძირითადად, ცილოვანი ნივთიერებისაგან, ამიდებისაგან შედგება. შესამჩნევი განსხვავება პერგამენტის ი.წ. სპექტრებს შორის მათი წარმოშობიდან გამომდინარეობს (ცხოველის ასაკის და სხეულის ნაწილის, საიდანაც პერგამენტია დამზადებული). ამასთანავე, ეს დროთა განმავლობაში პერგამენტის შიგა სტრუქტურაში მიმდინარე ცვლილებების შედეგია. შესწავლილია ამ პერგამენტებზე არსებული მელნის (შავი და წითელი ფერის) შემადგენლობა. დავადგინეთ, რომ ორივე სახის მელანში ბუნებრივი მთრიმლავი ნივთიერებებია, კერძოდ, გალუს მჟავა, ასევე გუმიარაბიკი. შავი მელნის შემთხვევაში გვხვდება რკინის სულფატი, ხოლო წითელი მელნის შემთხვევაში - სამვალენტიანი რკინის ჟანგი. მელანში არსებული რკინის სულფატი რეაქციაში შევიდა პერგამენტზე არსებულ კალციუმის ჰიდროქსიდთან, კალციუმის სულფატის წარმოქმნით, რომელიც შემდგომში პერგამენტის სტრუქტურაში განაწილდა. აღსანიშნავია, რომ რკინის მარილებმა დროთა განმავლობაში ეტრატის ჟანგვითი დესტრუქცია არ გამოიწვია.

ქართულ ხელნაწერებში, ძირითადად, გამოყენებულია: ღია ყავისფერი, ყავისფერი, შავი, ოქრომელანი, წითელი მელნი (სინგური). ძალიან იშვიათად გვხვდება მწვანე მელანი. ადრეულ პერიოდში მელნის მიღების რეცეპტები იმდენად ყოფილა დახვეწილი, რომ უმეტესობა ხელნაწერების ტექსტებისა დღესაც კარგად იკითხება. მაგრამ არის შემთხვევები, როცა უხარისხო მელნის გამო ზოგიერთი ხელნაწერი აღარ იკითხება და ბევრი ძვირფასი ცნობა სამუდამოდაა დაკარგული (გაუფერულებული ტექსტები, მელნისგან დაზიანებული).

ხელნაწერთა ფრაგმენტების ანალიზის შედეგად გამოვლინდა საწერად გამოყენებული მელნის ტონალობის სხვადასხვა სპექტრი. ძირითადად, გვხვდება მელანი ღია ყავისფერი და მუქი ყავისფერი შეფერილობის, ასევე შავი მელანი, ძალიან მუქი და შედარებით ღია ტონალობის. მელნის მდგომარეობის შესაფასებლად მნიშვნელოვანია მისი დამაგრების მდგომარეობა საწერ მასალაზე-ეტრატზე **(გოგაშვილი, 2004)**. აქ დიდ როლს ასრულებს როგორც გამოყენებული მელნის დამზადების ტექნოლოგია, ასევე ის, თუ რამდენად კარგადაა ეტრატი დამუშავებული, მისი სისქე, ზედაპირის სიგლუვე. ფრაგმენტებში გვხვდება სხვადასხვა სახის ეტრატი, რომლებმაც უკვე განიცადეს გარემოს და დროის გავლენა, მათი დიდი ნაწილი დაზიანებულია.

საწერად გამოყენებულ მელანს სხვადასხვა სახის დაზიანება ახასიათებს: დაზიანება, რომელიც გამოიწვია ეტრატის არასახარბიელო პირობებში მოხვედრამ, დატენიანებამ და ამის შედეგად შეიცვალა ეტრატის სტრუ-

ქტურა - ზედა მხარეს მომჩვარული და თხელია დაზიანებული ადგილები, ფურცლებზე შეინიშნება სინესტის, ჭუჭყისა და ცხიმის ლაქები. სინესტის ლაქებზე კი ზოგან რუხი ფერის პიგმენტაციებია. ყოველივე ამის შედეგად დაზიანებულ ადგილებზე გაუფერულდა და გადაიცრიცა მელნის ფენა, არ იკითხება ტექსტი. ამის მაგალითია ფრაგმენტები: H 1854, H 1803/ბ, H 1851/ბ, H 1885/ე, H 1900/გ, A 765/ა, A 1287/ბ, Q 1126/ე, Q 219 და სხვ.

ზოგიერთ ფრაგმენტზე ტექსტის მელანი ფურცლის დიდ მონაკვეთზე გადაცრეცილი და ჩამოშლილია, მაგ., H 1411, რომელიც ნაწერია ღია ყავისფერი მელნით, საზედაო ასოები კი სინგურითაა შესრულებული. v-ს დიდ ნაწილზე. ტექსტი არ იკითხება, გარდა ცალკეული სიტყვებისა. r-ზე ნაწერი ტექსტი უფრო მკვეთრი და ადვილად გასარჩევია. თუმცა აქაც ცალკეულ სიტყვებზე მელანი გაღიავებული და გადაცრეცილია. ზოგადად, უნდა აღინიშნოს, რომ ადრეულ პერიოდში ღია ყავისფერი მელნით შესრულებული ტექსტები კარგი მდგრადობით გამოირჩევა. სავარაუდოდ, ეს გამოწვეულია ეტრატის ზედაპირის დამუშავების ან მელნის შექმნის არასწორი ტექნოლოგიით, რამაც გამოიწვია აღნიშნული დაზიანება. ასეთი დაზიანებებია ასევე შემდეგ ფრაგმენტებში: A 257/დ, A 492/ზ, A 836/დ, Q 1126/ბ და სხვ.

მელნის დაზიანებების ფართო სპექტრია მოცემული ფრაგმენტების ფონდისა და სვანური პალემფსესტების ფონდის ერთეულებზეც.

ადრეულ პერიოდში ქართველი გადამწერლები იყენებდნენ ყავისფერ მელანს. საქართველოში სხვადასხვა დროს სხვადასხვა შემადგენლობის მაღალხარისხოვან მელანს ამზადებდნენ და იყენებდნენ. VI-VII საუკუნის პალიმფსესტთა ნაწერის ქიმიური ანალიზით ი. ქუთათელაძემ ცხადყო, რომ იმხანად რკინის ფხვნილის მინარევით დამზადებული მელანი უხმარიათ **(ქუთათელაძე, 1949)**.

ქართულ ხელნაწერებში მელნის დამზადების წესებზე ადრინდელი რაიმე ცნობები ჯერჯერობით დადასტურებული არ არის, თუმცა ცნობილია გვიანდელი რეცეპტები ქართულ ხელნაწერებში: S 3730 (XVIII ვახტანგ VI-ის წიგნი ზეთების შეზავებისა და ქიმიის ქმნისა"), H2157(XIXს.), H1103(XIXს.), Q 841(XXს.) **(გოგაშვილი)**.

S-269 ხელნაწერის ერთ მინაწერში მელნის სიავეზე ჩივილით ნათქვამია: „ვინცა ესე ჩემი ნაშრომი წიგნი ნახოთ, ღმერთს გულისათვის, ნუ დამწყევლით და ნუცა მაგინებთ, მის გულისათვს რომ ჯერ სხვაი მართებული წიგნი არაფერი დამიწერია, მერმე მართებული მელანი ვიშოვე. სადაც ურიგო ხელი ნახოთ, მელნის ბრალია, თუ არა მოსწავლე ვიყავ, მაგრამ უკეთესს ხელს ვიქმოდი, კარგი მელნით რატომ არ წერეო, თუ მიბრძანებთ, აჯასფი ვერ ვიშოვე და ამის გულისა კარგი არა იქნა და ნუ გამიწყრებით" (320v).

ადრეულ პერიოდში (X-XIIIსაუკუნეები) შესრულებული ხელნაწერთა ფრაგმენტები, რომელთა ნაწილი წარმოადგენს პალემფსესტებს, დაწერილია ღია და მუქი ყავისფერი მელნით. ჩვენი ანალიზიდან ჩანს, რომ პალიმფსესტებში გამოყენებული მელანი კარგად შეღწევადია საწერი

მასალის ფორებში, ღრმად არის ჩამჯდარი სტრუქტურაში, რასაც ვერ ვიტყვით, სავარაუდოდ, სხვადასხვა სახის მურისაგან დამზადებულ მელანზე. მურისგან დამზადებული მელანი რელიეფურად ჯდება საწერი მასალის ზედაპირზე. თუ საწერი მასალის ზედაპირი პრიალაა, მისი დამაგრება ზოგჯერ გაძნელებულია. სავარაუდოდ, ამის გამოა, რომ რიგ შემთხვევებში მელანი ჩამოცვენილია და ასოთა კონტურებიც არ შეინიშნება, თუმცა ამასაც აქვს დადებითი მხარე - მურისგან დამზადებული მელანი სინათლისა და სითბური ზემოქმედების შედეგად არ იცვლის ფერს.

საზედაო ასოების და დასაწყისების გამოსაყოფად და მხატვრული გაფორმებისათვის გამოყენებულია სინგურის სხვადასხვა ტონალობა: ღია და მუქი წითელი, ჯოლოსფერი და მოყავისფრო. –იმ საღებავებს შორის, რომელთაც შუასაუკუნეების ხელნაწერი წიგნის ოსტატები ხმარობენ, განსაკუთრებული ადგილი სინგურს უკავია. წითელი საღებავი სამი ტონალობისაა. ეს არის ფორთოხლისფერი, შინდისფერი და სინგური ანუ ცეცხლისფერი, როგორც ეს სულხან-საბა ორბელიანს აქვს განმარტებული თავის ლექსიკონში **(ორბელიანი, 1949, 449)**.

თვით სინგურით ნაწერი ტექსტი, როგორც აღნიშნავს ივ. ჯავახიშვილი, განსაკუთრებული ბრწყინვალებით ხასიათდება. იგი განირჩევა ჩვეულებრივ წითელი მელნით ნაწერისაგან **(ჯავახიშვილი, 1949, 46)**.

ეტრატის შესწავლამ და მათზე დაკვირვებამ გვიჩვენა, რომ ფრაგმენტების ნაწილი შესრულებულია კარგად დამუშავებულ ეტრატზე, მაგალითად, Fr158 (საუკუნე არ არის დადგენილი). ამ ფრაგმენტზე ლ. ქავჯაიას აქვს შენიშნვა მიწერილი, „ათონურ ხელწერას გავს. ხომ არ არის ქართველთა მონასტრიდან?" ტექსტი კი შესრულებულია განსხვავებული წვრილი ნუსხურით, საწერად გამოყენებულია ყავისფერი მელანი, საზედაო ასოები და დასაწყისები ნაწერია სინგურით და ტექსტისავე მელნით. ტექსტის მელანი, ძირითადად, ყველა ფურცელზე კარგ მდგომარეობაშია, კარგადაა შერწყმული ეტრატის სტრუქტურასთან და იკითხება, მხოლოდ ზოგან მელანი და სინგური უმნიშვნელოდაა გადაცრეცილი. მიუხედავად მრავალი ქარტეხილისა, ამ ფრაგმენტმა ჩვენამდე მოაღწია, შეიძლება ითქვას, დაუზიანებლად.

ფრაგმენტი Fr 92 (XI საუკუნე) ამოღებულია ხელნაწერის რესტავრაციის დროს ყდიდან. წებომ დააზიანა ეტრატის ზედაპირი და ხელნაწერის ტექსტის მელანი.

Q 132 ყდის რესტავრაციის დროს აღმოჩნდა ყდაში ჩაკრული. ამ ფრაგმენტის მელანი ასე უნდა დავახასიათოთ: ფურცლის ორივე მხარეს ტექსტი შესრულებულია ნუსხურით, შავი მელნით, საზედაო ასოები და დასაწყისები ნაწერია სინგურით და ტექსტისვე მელნით. თუ არ ჩავთვლით ეტრატის დაზიანებულ ადგილებს, შავი მელნის მდგომარეობა კარგია, ტექსტზე არ შეინიშნება მელნის ზედაპირის გადაცრეცვა და ჩამოცვენა, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ წებოს გამოყენებამ გაამაგრა მელნის ზედაპირიც. ეტრატის დაზიანებულ ადგილებზე ზოგან ტექსტი არ არის, ძალიან ძნელად ან საერთოდ არ იკითხება.

XI-XII სს-ის სვანური ხელნაწერი 3386 კ-68, პარაკლიტონი, დაცულია მესტიის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმში. ტექსტი შესრულებულია ნუსხურად, ყავისფერი მელნით, საზედაო ასოები და სათაურები ნაწერია ყავისფერი მელნით და სინგურით. 1r-ზე ზოგან მელანი უმნიშვნელოდ გადაცრეცილია. სინგური და ტექსტის სხვა ადგილებზე მელანი კარგადაა ჩამჯდარი ეტრატის სტრუქტურაში, დაზიანებული და გადაცრეცილია ეტრატის დაზიანების ადგილების მიმდებარედ.

Fr 202, სადღესასწაულო. ამ ფრაგმენტს წარმოშობის საინტერესო ისტორია აქვს: შემომწირველია ნ.შონია, გალის რაიონის სოფელ წარჩედან. ფრაგმენტი ნ. შონიას წერილიდან: „1952-1953 წელს სოფ. წარჩეში დიტო შონიასთან ცხოვრობდა ბერი (ილორის ეკლესიის მსახური) იაკიმე შენგელაია, რომელიც ერთ დროს ათონის ივერთა მონასტერში მოღვაწეობდა (ეს მისი ეპიტაფიიდანაც ჩანს-ილორის ეკლესიის შესასვლელთან). ი. შენგელაიას მრავალი ხელნაწერი და წიგნები ჩამოუტანია ს. წარჩეში. სიკვდილის შემდეგ (1953წ.) მისი ბიბლიოთეკა დაიტაცეს, ზოგი დაწვეს კიდეც, მხოლოდ იმის გამო, რომ ის ბერი იყო. სინამდვილეში ის იყო განათლებული პიროვნება და ქართული კულტურისათვის თავდადებული. ი.შენგელაიას კოლექციიდან „ჩვენც მივიღეთ სამი ფურცელი ეტრატისა, რომელიც გადმოცემით კუთვნებია ლიხნის მონასტერს (აფხაზეთი). მეორე ხელნაწერი მაგარ ყდაში, იწოდება „საყვავილედ", რომელიც შეუდგენია მღვდელ ალექსი ბაქრაძეს 1906 წელს ათონის ივერთა მონასტერში. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ იაკინთე შენგელაიამ გარდა ზემოთ აღნიშნული ხელნაწერებისა სხვაც ჩამოიტანა ალბათ. პირველი გადავეცით ხელნაწერთა ინსტიტუტს, მეორე ჩვენთან ინახება- ნოდარ იასონის ძე შონია სოფ. ნარჩე, გალის რაიონი-06.10. 1969წელი".

ფრაგმენტის ტექსტი შესრულებულია ნუსხურით, ყავისფერი მელნით. საზედაო ასოები და დასაწყისები ნაწერია სინგურით. ტექსტის მელანი, ძირითადად, ყველა ფურცელზე კარგ მდგომარეობაშია, ტექსტის მელანი კარგადაა შერწყმული ეტრატის სტრუქტურასთან და იკითხება,

ფრაგმენტულ ხელნაწერებზე დაკვირვებამ და მათმა შესწავლამ გვიჩვენა, რომ საწერად გამოყენებული მელანი განსხვავებულია ფერით, მდგრადობით და ეტრატის ზედაპირის სტრუქტურასთან შერწყმით. ადრეული პერიოდში გამოყენებული იყო უფრო მეტად ღია ყავისფერი მელანი, რომელიც უფრო კარგადაა ჩამჯდარი ეტრატის ზედაპირის სტრუქტურაში. თუმცა აქაც შეინიშნება ტექსტის გაუფერულება. განსხვავებულია მუქი ყავისფერი მელნის და შავი მელნის მდგომარეობა. აქ შეიძლება შეგვხვდეს როგორც კარგად შემორჩენილი ტექსტები, ასევე ეტრატის ზედაპირიდან ატკეჩილი და მთლიანად ჩამოშლილი მელნის ფენა, რომლის ახსნაც მრავალგვარია. სავარაუდოდ, ეს შეიძლება გამოწვეული იყოს იმ გარემო პირობებით, რომელშიც მოხვდა ხელნაწერი, მასალის მექანიკური ცვეთით, მიკოლოგიური და ენტომოლოგიური დაზიანებებით, ჭარბი ტენის გარემოში მოხვედრით, მელნის დამზადების ტექნოლოგიაში არსებული ან ეტრატის არასწორი დამუშავების გამო. მელნის დაზიანება,

მისი გაუფერულება და სრულიად გაქრობა ზოგ შემთხვევაში გამოწვეულია ეტრატზე მიკროორგანიზმების მოქმედების შედეგად: H1829(XII-XIII ს.), Q 4867/ბ(X ს), A493/გ(XII-XIII ს.), A765/ა(XI ს.) და სხვ.

რამდენიმე შემთხვევა და ისიც ძალიან მცირე ზომით იყო ეტრატის მელნის ჟანგვით გამოწვეული დაზიანება, ისიც მხოლოდ ცალკეული რამდენიმე ასოსი. Fr 91/დ (X ს), A 257/გ(XII-XIII ს), A1090/ბ(XIIIს.), Q 209(X/ს.). აღსანიშნავია, რომ ეტრატის ხელნაწერებში მელნით გამოწვეული დაზიანება, ქაღალდზე შესრულებული ხელნაწერებისაგან განსხვავებით, ვლინდება განსხვავებულად.

მელნის დაზიანება რიგ შემთხვევებში იყო გამოწვეული ეტრატის ზედაპირზე არსებული ლაქებით და მასალის სტუქტურის ცვლილებებით. ფრაგმენტებში საზედაო ასოების და დასაწყისების გამოსაყოფად გამოყენებულია წითელი ფერის საწერი საშუალება-სინგური. გვხვდება წითელი, მკვეთრი წითელი, ჟოლოსფერი, მოყავისფრო ტონალობის სინგური. ეს უკანასკნელი სავარაუდოდ გამოწვეულია გარე ფაქტორების და მინერალში შემავალი ელემენტების ურთიერთმოქმედების შედეგად. ფრაგმენტებში მოყავისფრო სინგურის ნიმუშებია: H1814/ბ, H1815/ბ, H 1803/ა, Q214 და სხვ.

ნატურალური სინგური მთის სინგურად იწოდება, იგი სხვადასხვა ელფერისაა – ღია წითელიდან მუქ წითლამდე. შედგება გოგირდისა და ვერცხლისწყლისაგან (HgS). ის ერთ-ერთი ძირითადი წყაროა ვერცხლისწყლის მისაღებად. ხელოვნური სინგურის დამზადება დაიწყეს ალქიმიკოსებმა XIII საუკუნეში. შუა საუკუნეებში იცნობდნენ ხელოვნური სინგურის წარმოებას ჩინეთში. თუმცა სინგური, როგორც საღებავი, ცნობილი იყო ჯერ კიდევ უძველეს დროში. სინგურის საბადოები საქართველოში ცნობილია აფხაზეთში (ახეის, ავადჰარის, ახახჩოს, აღურაფსთისა და ბითაგის საბადოები) **(ფოფხაძე, 2005)**, სვანეთში (ენგურის ზემოწელი), მთიან რაჭაში (კოდისძირ-ის, ტალახიანის, მამისონის, გომისა და სხვ. საბადოები), ჯავის მუნიციპალიტეტში (ერწოს საბადო, ყემულთის მადან გამოვლინება).

ჩვენ წარმოვადგენთ ფრაგმენტულ ხელნაწერებში დაცული ტექსტების დიპლომატურ-ინტერპრეტაციულ გამოცემას. ტექსტებში ჩარევა მინიმალურია: გახსნილია ქარაგმები, სადაც კი ეს შესაძლებელია; გამოყენებულია სასვენი ნიშნების თანამედროვე სისტემა; ტექსტებში გასწორებულია მხოლოდ მექანიკური შეცდომები, მაგრამ ეს უმთავრესად ადრეულ ტექსტებს ეხება. შემდგომი პერიოდების ტექსტებში იმდენად არის დარღვეული ენობრივი ნორმები, რომ შეცდომების გასწორება შეუძლებელია და არც არის მიზანშეწონილი. ადგილები, რომლებიც ფრაგმენტების მნიშვნელოვანი დაზიანების გამო არ იკითხება, შევსებულია წერტილებით.

Shorena Tavadze Nino Megeneishvili

FOR THE IMPORTANCE OF FRAGMENTARY MANUSCRIPTS

INTRODUCTION

The project "Codicological analysis of fragmentary manuscripts and structural research of material" was based on the codicological-textological and structural research of Georgian fragmentary manuscripts transcribed on the writing material of 1 to 5 folios preserved in the funds of Korneli Kekelidze Georgian National Center of Manuscripts, Svaneti Museum of History and Ethnography and the Department of Manuscripts of the University of Graz.

The research of fragmentary manuscripts was carried out in the following directions: an archeographic description of each unit was made, the fragments were grouped according to the current place of preservation and funds, chronological and thematic features, a codicological-textological and structural analysis of the fragments was performed in order to outline the meaning of each research unit. In order to identify the existing difficulties in the protection of manuscript antiquities transcribed on parchment writing material, to overcome them and to determine the optimal future conditions, the degree of damage of the fragments was determined, within the scope of the possibility, both early (existing before the inclusion of the units in the Antiquities Protection Centers) and later damages and their causing factors were distinguished, recommendations for the preventive conservation of fragmentary manuscripts were developed based on the stability analysis of the early restoration results fixed on individual fragments. Electronic database was created based on the codicological-textological and conservation works.

The project is a part of the research work, it is planned to conduct an interdisciplinary study of fragmentary manuscripts made on parchments and paper of more than five folios.

For the importance of the research of fragmentary manuscripts

New and complex field of manuscript studies, fragmentology, which studies origin, composition, migration, material and issues connected to it, direct relation with the manuscript and, generally, with the generating culture in combination, is one of the important fields of modern codicology.

It provides for the multidisciplinary study of manuscript fragments: archeographic description, textological-codicological research, revealing the peculiarities of the structure of the writing material (parchment, paper, ink) and diagnosing current changes, determining the conditions and modes of protection, creating a database and including the existing material in the international scientific circulation.

The chronological framework of the fragmentary manuscripts transcribed in the Georgian language is very broad. Their oldest samples are related to the beginnings of the Georgian writing tradition. The Georgian literary culture has been proven to start from the 5th century with "The Martyrdom of the Holy Queen Shushanik". It is the work that provides information that in the 5th century in Georgia there were already manuscripts containing the most important books of Christian teachings - the Bible, Psalms, Gospels, Paul's epistles and hagiographic works, which have not reached us in their complete form. The fact that the early manuscripts containing the complete texts of the Gospels and Psalms date by the 9th-10th centuries (Gospels of Adischi 897 y. Svan.- 478 (K 82); the first Gospel of Jruchi, 936-940 yy. H-1660; Psalm of Mtskheta, 10th c. A-38) does not give us a reason to consider the above mentioned "The Martyrdom of the Holy Queen Shushanik" as a later interpolation12. It is the early palimpsest fragments that represent not only the documentary confirmation of the information preserved in this hagiographic work, but also give us a much broader idea of the Georgian manuscript book repertoire of the V-VIII centuries. The texts of the Gospels, books of prophets, psalms, and liturgical collections are preserved on palimpsest fragments. The content analysis of the early palimpsest fragments gives the following picture: the fragments of the Gospels (H-999, A-89, A-844-1,3) and the Book of Isaiah (A-844-2) date by V-VI centuries, surviving texts of the Jerusalem lectionary (H-999-1) and the hagiographic collection (A-737-2) – date by VII-VIII centuries (Palimpsest, 2017). As we can see, fragmented manuscripts are of great importance in restoring the image of the origin and development of the Georgian literary culture, but the results of their research go beyond the framework of the importance of the national written culture, since the Georgian manuscript tradition is one of the branches of the Christian scribes of the Middle Ages. It develops in the conditions of close relations with the literary environment of historical Palestine and Byzantium and reflects the picture of the development of these written cultures over a long period (V-XIV cc.) starting from the peculiarities of processing and composition of writing materials (parchment, paper, ink) including the structuring-decoration of the writing and the editorial peculiarities of the texts. Accordingly, the research of Georgian fragmentary manuscripts acquires the function of a documentary illustration of the history of medieval Christian scribes. This is the reason why it attracts the attention of foreign researchers, which is evidenced by their high attention to such texts preserved outside the borders of Georgia. Today Georgian manuscript fragments are kept at foundations of National Library of Austria (Vien.Geo.2), Graz University Library (Graz.Geo,2058/1, Graz.Geo.2058/5, Graz.Geo.2058/A,B,C,D), National Library of France (Geo.30, Geo.31), Cambridze University Library (Georgian Ms.1/ Taylor-Scherter Ms.12,183; Georgian Ms.2/Taylor-Scherter Ms.12,741; Georgian Ms.3/Ms.add. 1890), Leipzig University (Cod.Ms. V. 1095, Cod.Ms. V 1096 UB),

[12] As it is known, the oldest text of these poems of the original Georgian hagiography is preserved in Parkhali Polycephalon manuscript A-95 dated by the 10th century..

Hill Museum and Manuscript Library (Schøyen Collection Ms. 1599) (ჩხიკვაძე, კარანაძე, კეკელია, შათირიშვილი 2018: 15, 21-22, 29, 37-38, 211-212).

In the research of Georgian fragmentary manuscripts, our project mainly relied on the units preserved in the funds of Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts as this center is not only one of the great repositories of Georgian manuscript heritage, but also the most important scientific center for the codicological-tectological research of manuscripts and the conservation-restoration of written antiquities. Its scientific directions are based on a century and a half of experience in manuscript heritage protection-accounting and fundamental research. The center unites four funds of museums and societies (Former church museum - now A fund; Literacy Society- now S fund; Historical-ethnographic society- now H fund; Manuscripts department of the State Museum of Georgia, new collection Q fund) operating for the preservation and registration of manuscripts in the 19th-20th centuries, in which there are preserved up to 10,000 Georgian manuscripts13 dated by the 5th-20th centuries. From them 1300 are performed on parchment (300 pieces) and others (1000 each.) are copied fragmentary manuscripts. Their chronological framework covers the V-XVI centuries.

The fund of fragments is constantly updated, which is primarily facilitated by the ongoing codicological and source studies at the center. During the study of the covers of manuscript codices or the processing of personal archival funds of private individuals, fragments of manuscripts were found, including those copied on parchment. In 2010 during the processing of Al. Lomtatidze's personal archival fund, one folio written on parchment was found, which was dated to the 15th-16th centuries based on paleographic features. It should be noted that the fragments fund contains a manuscript (46 folios) written on paper that lacks its beginning and ending and is from the village of Mushkieri (Svaneti, Mulakhi community). Two folios of parchment copied by different hands are used as endpapers on the upper and lower wings of the cover. Presumably they represent fragments of different manuscripts. The headless manuscript written on paper is a prayer of the 16th century, and the approximate date of the parchment fragments affixed to the wings of the cover was determined as 11th-12th centuries (Fr -121, 16th century). Great importance is attached to the work of the restorer in increasing the number of fragmentary manuscripts and in separating and researching the fragments used as cover endpapers into separate units. It will be impossible to read endpapers released from the cover boards without cleaning the fragment used as an endpaper from old glues, in some cases, moisture stains and a layer of soot. Processing of manuscripts is carried out in compliance with the developed standards.

The increase in the number of fragmentary manuscripts made it necessary to create a separate fund for fragments (Fr), which currently contains 295 units, of which 45 fragmentary manuscripts were written on parchment.

[13] In addition to Georgian handwritten books, the center preserves handwritten books in different languages (Greek, Armenian, Arabic, Hebrew, Ottoman, Syriac, Latin, Ethiopian, French, German), Georgian and foreign language historical documents and archives of public figures.

In 1920, A. Shanidze brought 23 fragmentary manuscripts to Tbilisi from the scientific expedition organized by Tbilisi State University in Svaneti, which are currently kept in the National Center of Manuscripts in the collection of palimpsests of Svaneti (Svan). In the 60s of the 20th century, the description of the upper layer of palimpsests was prepared by T. Chankiev, and the lower layer was studied in 2017 by a group of scientists of Georgian National Centre of Manuscripts. (ოთხმეზური, 2019).

Issues related to fragment research. The study of fragmentary manuscripts will, first of all, make us think about the reasons for the origin of such entities. Thinking about this problem leads to issues about the number and significance of the manuscript fragments themselves and, more importantly, the collections containing them. Most of the fragments studied by us should have been part of a manuscript with spiritual content and liturgical purpose, which in itself implies that the collections transcribed on parchment in the Middle Ages belonged to the church-monastic space. In the presence of such an owner, the collection related to the study and assimilation of Christian doctrine and liturgical practice could be dismantled only if the text included in it did not respond editorially to the requirements of the church over time. It is widely known that the pre-Christian, Palestinian editorial collections were under such a blow. A study of the texts preserved on the lower layer of the palipsest folios made this quite clear. But in addition to the early (V-IX centuries) texts, on the lower layer of palimpsest folios and other types of fragmentary manuscripts, there are texts not only of the early Jerusalem redaction, but also of later times. But if the origin of the fragments of the pre-Constantinople period (V-X centuries) of our writing tradition can be explained by editorial irrelevance, what reason should have led to the disintegration of relatively later (XII-XVI centuries) manuscripts? (A-257ე, XIII-XIV cc., A-492გ, XVI c., H-2084ბ, XV c., Q-223, XV-XVI cc. etc.). One of the reasons for the existence of such fragments is related to the binding defects of the original manuscript, as well as its preservation conditions. The answer to this question becomes possible only on the basis of the structural analysis performed by the restorer.

One of the reasons for the existence of a large number of fragments should be found in the forced migration of manuscripts. It is possible that the main part of the manuscript is kept in one certain fund, and its fragmentary part - in a private or museum collection of another country.

As is known, manuscripts were kept either in churches-monasteries or in private libraries of private individuals. In both cases, during the enemy's invasion, the storehouses were the target of the invaders, therefore, during the "evacuation", they hid books along with other treasures in safe places, and it is also confirmed that the invaders either destroyed the treasure or took it away.

The first information about the export of Georgian treasures and manuscripts from Georgia can be found in "Kalmasoba" by Ioane Batonishvili, from which we learn that Temur Leng exported two cartloads of manuscripts from Georgia: "I have

heared from historians and travellers that Langtemur, who took Bible and other letters from Georgia to Turkestan, built a big house from mortared stone that had iron windows and door, and he put all the letters inside and put a curse on it that nobody could open it." (იოანე ბატონიშვილი, 1948).

During his first invasion in Georgia in 1616, Shah-Abbas looted churches and monasteries. Ecclesiastical treasures and unique manuscripts were brought to Persia, including the most precious gospels, which were richly decorated with precious stones, covered with gold and silver leaves.

During the regime of Tsar Russia, the looting of Georgian churches and monasteries reached an unprecedented scale. The famous Georgian historian Tedo Zhordania wrote that in 1882 Russian officers were sent to Mtskheta by the order of viceroy and took two carts with unique icons, wands, eye-pearls and books.

"These things are now all gone and cannot be found. It turns out that Rade sold it. Sabinin saw a diamond cross with a Georgian inscription in the Leipzig museum. He has also seen many things in the museums of Munich, Paris and Vienna, which were stored in the Tbilisi museum beforeGeorgian books are mostly sold in Switzerland, England, London and Paris. In the Royal Museum of Paris, he saw the old liturgy of St. James written in gold belonging to the Church of Nicosia" - wrote Tedo Jordania in 1884. (ჟორდანია).

Manuscripts flowed out of Georgia when Georgians emigrated, when they took their personal library along with other things. For example, this is how the manuscript collection belonging to Batonishvili's dynasty passed away. In such cases, the manuscripts were often damaged and some pages were lost.

One of the reasons for the fragmentation of a large number of manuscripts was the social environment, historical conditions, migration and improper storage conditions.

It is also of great importance whether the displaced manuscript falls into an unfavorable social environment. When we talk about an unfavorable environment, we mean a foreign language social space, which does not understand the meaning of the Georgian handwritten book and does not see the need to preserve it. The existence of fragments used as endpapers of non-Georgian handwritten books will make us think about these issues. This time we can cite two examples: the 10th century Georgian fragment of the French National Library Geo. 31, which was found by French Kartvelologist Bernard Utier on the cover of the Armenian manuscript as its endpaper. The same is the case with the four pages of the lectionary copied from the 9th-10th centuries used as endpapers of the late Syriac Gospel Arabe 53, preserved in the funds of the same library. It's worth mentioning that the Syriac manuscript is purchased in Diyarbakır, south-eastern Turkey. (ჩხიკვაძე, კარანაძე, კეკელია, შათირიშვილი, 2018: 212-213). During the study of these types of examples, it is difficult for the researcher to answer the question: where and how these fragments or the manuscript containing them got to this region of present-day Turkey. Or again: is it possible to still wait for the discovery of the Georgian fragments existing as cover endpapers of foreign language manuscripts copied abroad or bound later.

It should also be taken into account that even in Georgian reality, fragments of manuscript pages containing texts of impractical purpose or damaged ones were used either as an endpaper, or by gluing several layers (paper, parchment) they prepared material for a new cover (instead of board or cardboard). That's why a fragment of parchment is often found when disassembling the covers.

Difficulties of the reasearch. When researching fragmentary manuscripts, it is important to define the definition of fragments. First of all, the difference and structural characteristics between fragmentary and incomplete manuscripts should be noted. If in the case of voluminous end-to-end codices it is possible to determine the number of the manuscript itself, we face a different situation when studying the fragments. Research has shown us that a large part of the fragments available to us does not allow us to determine either the amount of the text or the type of redaction due to various reasons (due to the small volume of the text or various degrees of damage, due to which the text cannot be read). It is impossible to fully perceive the content of a fragmented text, because the main part of the text is lost, and fragments can often represent different parts of the same text. This applies not only to fragments with 1-5 pages, but also to a relatively large manuscript, a significant part of which is lost. We can also call such a unit a fragmentary rather than incomplete manuscript (H-1437, XII-XIII cc. 64 f., H-1830, XIII c. 68 f., etc.).

The essential difference between a fragmentary and an incomplete manuscript is not only the volume of the surviving text, i.e. the number of folios, but also the fact of how much complete information we get from the research unit. An incomplete text, in contrast with the fragmentary one, should provide extensive and reliable information on the full textological structure and archeographic features of the manuscript, as well as the ability to determine the exact redaction and authenticity. It should be easy to determine the volume of the incomplete text, to restore its entire codicological-textological outline. For example, the 10th century Kala lectionary (Q-1653, 10th century) has not reached us in its complete form, it is incomplete (222 folios), but with the named signs and parameters it is not considered as a fragmentary manuscript. Therefore, manuscripts that contain only the main part of the text are considered to be incomplete manuscripts, it is easy to determine the redaction and provide us with sufficient textological material for the research. The text of scrolled Kontakions is relatively small (mainly consists of 5-7 folios), most of them are incomplete, but there are also fragmentary parts, where in many cases it is difficult to determine the editorial feature (H-2431, XI-XII cc.), the text is a fragment of divine liturgy, although its volume and textological composition do not allow to determine which type of liturgy it belongs to.

Due to the nature of the fragment, the text preserved in the fragmentary manuscript must represent a small part of the complete codex, in which it is often difficult to determine the redaction and sometimes even the identity of the original codex of which it was a part. If we talk about palimpsest fragments, it should be noted that in many cases, when writing material is reused, the text on one side of the fragment is completely removed, so it is impossible to read the text and perceive the full content.

It is true that in most cases the existing descriptions of the fragments indicate the main point of the text, but this is not enough to judge about the initial manuscript itself. It is possible that the four Gospels indicated in the description of the fragment is a fragment of the lectionary, lections from the New testament for the whole year or of exegetical content; It is the same in the case of the text of hagiographical content; Perhaps it is a fragment of a polycephalon, Synaxarion or holiday menanion. Thus, the researcher has to analyze not only the text remaining on the fragment, but also every type of marginal sign (if any).

According to the volume of the surviving texts, the fragments can be divided into groups: 1. A small fragment, the number and structure of which cannot be determined, whether it is a part of a codex or a scroll (H-2093ვ, XVI c.); 2. Fragmentary manuscripts in which the text can be read, but the exact point is difficult to determine (A-1287ე, XII-XIII cc.); 3. Fragmentary manuscripts, including scrolls, where it is possible to read the text and determine the identity, although it is difficult to determine the recensional attribution (A-493დ, XII c.; H-146, XI-XII c.). 4. Manuscripts in full format, where it is relatively easy to determine the number, often even recensional attribution, but it represents a small part of the complete text (S-1699, XIII-XIV cc., Triodion, 34 folios; H-1813, XV-XVI cc. Euchologion, 33 f.).

Taking into account the textological-codicological and structural features, the study of fragmentary manuscripts showed us the need for a different research approach and methodology between scroll format and codex-type units. The textual material preserved on scroll manuscripts is thematically scarce, not diverse. Mainly, the texts of liturgical (liturgy, prayers, the rule of liturgy), protective or talisman function (amulets) and secular (synodal records) texts have been preserved. (მეგენეიშვილი, თავაძე 2022).

It should be noted that there are no large scroll manuscripts preserved in the Georgian manuscript funds, on which it would be possible to add extensive editorship. Therefore, relatively small volumes of texts were written on the scroll format, therefore, when we talk about their fragmentary parts, first of all, it is necessary to determine the thematic nature of the texts in the scrolls, their editorial features, the structure of the writing material and the way of gluing the covers, which will allow us to determine whether the texts were obtained in a fragmentary form or missing.

Results of the research. The work on fragmentary manuscripts together with textological, codicological and structural peculiarities gave us some statistical data, namely quantitative, thematic and chronological differences (see charts).

Fragments of liturgical (H-1357, XIV-XV cc.), bibliological (H-1409, XI-XII cc.) and exegetical (H-3186, XV-XVI cc.) content can be found here, as well as of secular content, several lists of the so-called Synodal Records (H-2093ა, XV-XVI cc.; H-2093ბ, XV-XVI cc.). There are also mixed units so-called collections and 2 miniatures. In the first miniature H-2065, X century, the text is erased, 4 leaves of the fragment have survived. The image of the miniatures is gone, only the inscriptions

are readable - below the image is St. John the Baptist - 1v; St. Luke - 2r; St. John - 3v; Miniature and inscription are engraved - 3r-v; Michael - 4r; two images with the inscription "Mother of God", "Holy Iv..."; The second miniature, H-2805, is from the 13th century, it depicts the Entry of the Virgin Mary the Theotokos into the Temple, the faces on the miniature are almost erased, aureole can be seen in outline, with a red circle, on v of the manuscript, pagination 281 is indicated in the lower right corner. Most likely, this fragment of the parchment must have been dropped from a large manuscript. The fragment was received by the National Center of Manuscripts together with the personal archival fund of Ekvtime Takaishvili. Fragments of scroll manuscripts are preserved in the H fund - H-146 (XI-XII cc.), H-2431 (XIII-XIV cc.) and others **(Description (H)).**

All fragmentary manuscripts in the fund of the former church museum (A) are of religious, mainly liturgical (A-257ⴆ, XII-XIII cc.; A-493ⴓ, XII c.) content (Chants, Triodion, etc.) There are also biblical books - gospels (A-492ⴋ, XII-XIII cc.), lectionary (A-257ⴓ, X c.) and exegetical texts (A-371, XI c.) and a small number of hagiographic contents and collections (A- 492ⴆ, XVI c.) containing fragments **(Description (A))**.

S Fund preserves fragmentary manuscripts of mixed content, mainly fragments of works of liturgical and exegetical content (S-3477ⴋ, XV c.) and apocryphal (S-5221, X c.) novels. There are several works of biblical content (S-2855, XII c.) as well as a fragment of one scroll S-3485 ⴓ (XVI-XVII cc.), one complete folio and a small part of the other folio of the scroll are preserved. The manuscript is badly damaged, it is difficult to read all four edges, the writing is almost torn. **(Description (S))**.

In the Q fund, works of mainly biblical (Q-208ⴑ, 10th c.; Q-208ⴋ, 10th c.) and liturgical (Q-215, 11th c.) content have survived, relatively hagiographical ones (Q-189ⴋ, 15th-16th centuries.) and dogmatic (Q-209, X century; Q-2017, XI century) writings are less. **(Description (Q))**.

As for the fragment fund (Fr), there are mainly texts of liturgical and bibliological content, as well as a small number of works of hymnographic, hagiographic and exegetical content.

In the Svan palimpsest collection (Svan), 9 items out of 23 items up to 5 folios are preserved. Of these, there are the most fragmentary manuscripts of hymnographic content, three gospels, liturgical and apocryphal. (See the chart).

In the process of working on fragmentary manuscripts, many novelties were revealed, in particular, until now unknown and unstudied samples of palimpsests were found.14. In fragments, sometimes the lower layer is so well preserved that it can be read easily, moreover, the lower layer is sharp (H-1893ⴍ (XIII-XIV centuries), H-1893ⴋ (XIV-XV centuries), H-2084ⴗ (XV century) , H-2093ⴆ (XV-XVI centuries), H-2093ⴓ (XVI centuries), H-2093ⴗ (XVI centuries), etc.).

[14] A group of scientists from the National Center of Manuscripts studied palimpsest manuscripts (V-VII centuries). However, during the research of fragmentary manuscripts, unstudied palimpsests (A-257e, A-836b, H-3014, H-3170, etc.) were found, and the structural, codicological, archeographic and textological analysis of the corresponding fragment was made by the scientists.

In the fragmentary manuscripts preserved in the Historical Ethnographic Museum of Svaneti, there are texts of biblical (491(ჳ-8), XII century), liturgical (3386 (ჳ-68), XI-XII centuries, 3383 (ჳ-39), XIV century), Secular (723 (ჳ-16), XVI c. Kalanda), hymnographic (727 (K-20), XVI c.) content **(Regions 2015).**

Three fragmentary manuscripts are preserved at the University of Graz: the Gospel of John (AI 2058), Sermons of Fathers (CIII 2058) and Polycephalon (BI 2058). The texts were published by I. Imnaishvili. Within the framework of the project, a scientific visit was carried out for the purpose of interdisciplinary research of fragmentary manuscripts preserved at the University of Graz. **(Imnaishvili 2001; 2004).**

In addition to fragmentary manuscripts, the participants of the research expedition visited the collection of Georgian manuscripts preserved at the University of Graz. It was found that on both sides of the cover of the 10th century manuscript of Graz.20583 by Iovane Zosime (John Zosimus), parts of fragments made by different hands and scripts were used as endpapers. A fragment of a parchment is used as an endpaper of the front cover, where a large-sized, calligraphic, symmetrical text can be seen, only the outlines of the letters are visible, the text is difficult to read. Only on the lower edge of the endpaper is visible the part of the word "Sadideb[…]". Two layers of endpaper remain on the back cover. The lower layer of the fragment is made with calligraphic script, black ink, and the upper fragment is written in Greek with brown ink (Nino Megeneishvili).

Based on the standards and methodology of the above-mentioned research of fragmentary manuscripts, the research of fragmentary manuscripts included the following components: paleographical part, textological features, chronological sequence, structural elements. These components are considered in the research part.

Paleographic and linguistic features. As is known, paleography is a science that studies the order and stages of the origin and development of writing. Iv. Javakhishvili wrote: "The art of writing is called script in Georgian, and therefore the science of writing based on this ancient Georgian writing is equal in meaning to paleography accepted in European science." **(ჯავახიშვილი, 1949)**. Paleography studies the features and components related to writing - writing material, manuscript decoration, rulling lines, punctuation, the so-called division marks, therefore, when studying the fragments, it is necessary to thoroughly describe them, to take into account all regularities.

In the fragmentary manuscripts performed on parchment that have reached us, only Asomathuruli and Nuskhuri script can be found, the examples of Mkhedruli writing confirmed in them are inscriptions of the later period and not part of the main text of the manuscript. This palaeographic feature, along with phonetic features, is one of the important determinants of the dating of the fragment, because the Nuskhuri script has been actively established since the 11th century, and there are also ancient biblical texts written in Asomathuruli (Q-208ა, 10th century Book of Exodus; Q-208ბ, 10th century. Bible readings) and fragments from Old and New Testament (Fr-294 XV c., Fr-221 XI c. A-1090ა, X c; A-1287ა, X c.; H-1326, X c. etc.), lectionaries (A-257დ, X c.). So, the type of writing makes it easier for us to approximate the

dating of the manuscript, since the 10th century. works of other theological content written in Asomaturli are almost no longer found apart from biblical books.

During the research, it was revealed that in the fragmentary manuscripts preserved with a few leaves, there are rare cases of preserving the continuity and order of the texts. In many cases, there are fragments of different pages of one manuscript (H-2084ფ, XV century) without indicating the initial pagination.

During the research, the pagination errors of the fragmentary manuscripts where the sequence and distribution of the text (r-v) are disturbed were identified in the previously compiled descriptions. On one-sheet fragments, r-v is wrongly indicated (Q-213, X century, H-2431, XI-XII century), and in the case of several pages, the content sequence of the text is broken. For example, H-2084ფ, XV c., the Gospel of John is read on 1r-2v, and the Gospel of Matthew - on 3r-4v. All four pages of the fragment are performed by one hand. The pagination of the fragment has been changed by us.

The quire-by-quire pagination that remains on the fragments allows us to determine which page/pages of manuscript was of our interest. For example, A-492g (XVI century) Synaxarion (2 f.), the fragment has traces of quire-by-quire pagination. The letter „გ“ is written in Asomtavruli on 1v, in the middle of on the lower side, that is, the end of the third notebook, and in the middle of the upper edge of 3r, the beginning of the seventeenth notebook “ოზ” is indicated.

As we can see, paleographical, codicological and textological research of fragmentary manuscripts allows us to calculate, probably, what volume of text is missing. We come across an interesting example of this in the fragmentary Synaxarion A-1090ჳ of the 13th century, in which we can also find a page pagination sample of the same time as the copy: on the bottom side, in the middle of the page, the text is written in Nuskhuri “SKB”-222, “SKG”-223, “SKD”-224, “Ske”-225. Based on this example, we can note that page pagination was an accepted tradition in Georgian literary culture in the 13th century.

For the dating and complete research of fragmentary manuscripts, it is important to study the so-called punctuation and division marks. In ancient written monuments, text, words and sentences were often written without spaces. There was no tradition of using punctuation marks. Punctuation marks appear in Georgian writing since the 6th century, this is confirmed by the ancient monuments of the Gospels, but from the 7th century, punctuation marks are almost no longer found. In the fragmentary manuscripts of the 10th century studied by us - Q-209, 10th century, Q-210 10th century, Q-211 10th century, Q-212 10th century, Q-213 10th century, etc. which are performed in Asomtavruli, the marks of division are not confirmed. As L. Kajaia points out, the restoration of division marks in Georgian writing is attributed to “Ephrem Mtsire”. And relatively later, a new system appears, which is associated with the name of Anton the First. The following division marks are confirmed in written monuments: >; -; /; .; : ; :. ; ::: ; :-; >:, Also, fullstop and colon were used after, above and below the dash, etc in different combinations. The use of punctuation

changed over time. For example, in the V-VI centuries, a single dot (.) was written at the beginning of the paragraph, chapter, and text, and in the later period it was replaced by ellipses (QQQ), four dots, and six dots. These marks are found in almost all fragmentary manuscripts written in Nuskhuri script, but we have exceptions. For example, in the fragment made with non-calligraphic script: H-146 (XI-XII centuries) Liturgy, H-1807 (XV-XVI centuries) Euchologion and others. There are no division marks. **(ქაჯაია, 2018: 12).**

In order to protect the symmetry and equality of letters in the text, it was necessary to create some orientation divisions, which contributed to the equal spacing of letters, sentences, lines, columns, and it was also necessary to create a frame that ensured the equal distance of the text from all four edges of the page. This method was called **rulling**. The use of a similar symmetrical structure contributed to the high calligraphic standard and artistic value of the manuscript. Rulling was performed with a sharp weapon carefully both vertically and horizontally. Vertical alignment was used to protect symmetry, and horizontal alignment was used for initials. In many cases, the rulling is so carefully and highly skilled that it is hardly noticeable to the unaided eye, although deep indented areas resulting from the rulling are often found. On the edges of some folios, there are evenly spaced notched areas, which were necessary for equal rulling.

There are also such fragmentary manuscripts that calligraphic side and asymmetric writing culture indicate the absence of rullying, such examples are confirmed mainly in fragments written in one column: H-2085გ (XV c.), H- 2085ბ (XV c.), H-2093ე (XVI c.), H-2093ვ (XVI c.), H-3169 (XVI-XVII cc.), H-2093ზ (XVI c.), Q-487გ (X c.), 723(K-16) XVI c., 727(K-20) XVI c. etc.

Old written monuments are characterized by **encrypting**. Encrypting, writing with contractions had its reasons. Among them were fast writing and economical use of material. Sometimes the first letter of the word was written while encrypting, for example: ხ~ - ხოლო (whereas), რ~- რამეთუ (since); or the first and the last letter - ა~დ- არამედ (but); რ~ი- რომელი (which); წ~ე- წინაშე (before, in front of); There were cases of encrypting only the first syllable in the word: ზ~და- ზედა (upper); ც~ცხლსა- ცეცხლსა (fire); Sometimes only one vowel was written at the end of a word and all consonants were left out წ~წმტყვლი- წინაჲსწარმეტყუელი (prophet); ქ~კზი-ქართლის კათალიკოზი (Catholicos of Kartli).

It should be noted that encrypting does not provide important information on the codicological-textological picture, structural, linguistic value and dating of the fragmentary manuscripts.

Linguistic peculiarities. Phonetic and linguistic characteristics of manuscripts are important in dating. Z. Sarjveladze notes: "The literary language, in general, is characterized by two contradictory trends in its development: the aspiration to maintain and strengthen the existing norm and to change the same established linguistic norm" (**სარჯველაძე, 1975: 11**). The formation of the Georgian literary language went through different stages of development. Z.Sarjveladze considered that the formation

of the Georgian language as an independent entity started from the 7th century BC, the ten-century history of non-existent factual material allows making assumptions and not conclusions. Monuments of the old Georgian language are divided into groups: *Khanmeti* ("khan" excessive), *Haemeti* ("hae" excessive), Sannarevi ("san" containing). Khmovanmetoba (vowel excess) are also found *(Imetoba, Ametoba)* (სარჯველაძე, 1975: 24-25).

This division is based on which prefixes express second subjective and third objective persons. In the case of sonority, ametoba is a dialectal feature, while Ametoba is a chronological phenomenon. The so-called *Khanmeti* monuments are mainly found in the V-VIII centuries. The majority of Haemeti monuments - from the VII century, the so-called Sannarevi forms in the 9th century. In the fragmentary manuscripts studied by us, the following linguistic features were revealed: in the fragmentary manuscripts, the abundance of ხ, ს, ჰ is not confirmed, although we have cases of ა and ი abundance (H-1795ბ, H-1808, H-1811, H-1823). In the fragments dated to the 10th century, which are mostly composed by Asomaturli, there are cases of alternating ო-უ graphemes (GRAC-ბ, 10th century; Q-213, Gospel of Mark 10th century). Here are some examples: . ...რაჲ ეგოდენ ძუირი ოქმნიეს და ეგენი ოჴმობდეს, ჯუარს აცუ ეგე" (Q-213, X c.). A similar form, alternation of vowels ო - უ (o-u), can be found in a fragmentary Georgian manuscript dated to the 10th century preserved at the University of Graz, in polycephalon (B I 2058, Graz): „თავ-ნი თოისნი შეწერვად მსხოერპლად სათნოდ ღმრთისა...". Ametoba cases are confirmed from the XII century (H-1866ბ, XIV-XV centuries, (722k-32ბ (XV-XVI centuries), Fr-83 (XV-XVI centuries). According to Z.Sarjveladze, the deviation from the linguistic norms in the handwritten monuments could be the result of the conflict between the copyist's conservative, literary language and the communicative language. (სარჯველაძე, 1975: 9-10).

Tectological analysis and its difficulties. Tectological analysis and its difficultiesTextological analysis is important in the study of fragmentary manuscripts. Complete textological analysis allowed us to clarify the main points of fragmentary manuscripts. For example, the fragment A-492გ (XVI century) is indicated in the description as a "collection", but the lexicographical-terminological features and textological features of the works indicate that the fragment is "Synaxarion". The text preserved in the fragment follows the passages preserved in the Great Synaxarion without changes (დოლაქიძე, ჩიტუნაშვილი, 2017: 84, 295). A similar inaccuracy is confirmed by A-493g, according to the description, the manuscript dates back to XII-XIII centuries and is "Holiday Menaion", although it is known that in XII-XIII centuries, the collection of liturgical services was called "Synaxarion" and not "Holiday Menaion". (დოლაქიძე, ჩიტუნაშვილი, 2017: 004). The textological and paleographical analysis of the fragment also showed us that the manuscript is Synaxarion dated to the XII-XIII centuries.

In the analysis of fragmentary manuscripts, it is a great difficulty to determine the redaction of the texts preserved in the fragments. Most of the biblical and liturgical books preserved in fragments follow the editorship of Giorgi the Athonite (George the Hagiorite) almost without exception. The surviving fragments of Synaxarion are edited by Giorgi the Athonite, although we have two different lists A-492გ (XVI century) and A-1090გ (XIII century), which are close with the so-called editorial office of Shiomghvime. As it is known, in early Christian Georgian church practice, the so-called "Jerusalem Canons", which was replaced by the Typicon of the Great Church of Constantinople. According to K. Kekelidze **(Kekelidze, 1960)**, the "Jerusalem Typicon" could not fully meet the liturgical requirements, therefore Giorgi the Athonite translated "Great Synaxarion".

From the 11th-12th centuries, Georgian liturgical practice was guided by the liturgical collections of two very important editions, namely Synaxarion of Giorgi the Athonite's edition and Sabatsminda Typicon with the edition of Monastery of St. Simeon, which was introduced to the Shiomghvime Monastery during the reign of Davit the Builder **(კოჭლამაზაშვილი, გიუნაშვილი, 2005).** This edition was used by us until the middle of the 18th century, then it was corrected according to the Slavic typicons by Catholicos Anton. The named fragmentary manuscripts do not belong to any redaction, the date of their copying coincides with the period when two redactions, Giorgi the Athonite's and Monastery of St. Simeon's redactions were used in practice. Perhaps these fragments do not belong to any edition and belong to another, transitional edition.

A small number of hagiographic-homiletic writings have survived in fragmentary manuscripts. There are mostly translated hagiographic works. A large part of them is a metaphrastic edition (e.g. Q-189ბ, XXVI century). These are the metaphrastic writings of December - The Martyrdom of Saint Barbara and those of July - The Martyrdom of Saint Marina. The ancient hagiographical writings were of Keimenon redaction. Hagiographic writings of the Keimenon redaction are almost no longer found since the 10th century. From this period, the so-called metaphrastic hagiographic monuments are mostly seen in Georgian literature. Therefore, the redaction of hagiographic texts is an important determinant in the dating of manuscripts. **[ახობაძე, 2017]**.

One detail should be emphasized, that during the research of fragmentary manuscripts samples (Liturgy H-1852, XV-XVI cc., H-2431, XI-XII cc., Q-213, X c.) texts of liturgical, dogmatic, bibliological content were found (Q-209, X century), that differ from all redactions and lists known up to now, which gives us the opportunity to conclude that the Georgian manuscripts were even richer in terms of redaction than it appears from the units confirmed in scientific circulation. **(რაფავა, ჩიკვატია, შენგელია, 2015).**

Decor of fragments. In the early stages of the development of manuscript book art, namely in the 5th-8th centuries, manuscripts contained less patterns of decoration. In the later period, there are many manuscripts decorated with ornamental and miniature painting, although the surviving fragmentary manuscripts are poor in artistic decoration.

Fragmentary manuscripts are mostly written in brown or black ink. And their decoration is represented only by the initials separated by cinnabar ink and ink of the text (A-492ზ, K-51, etc.). Roughly made headpieces of low artistic value are rarely found. Mostly executed in cinnabar ink and ink of the text (Q-189ოგ, etc.).

In fragmentary manuscripts, three units with miniatures have been preserved. Two of them - Entry of the Virgin Mary the Theotokos into the Temple (H-2805, XIII century) and an erased sketch (H-2065, X century) – two of them are preserved in the Georgian National Center of Manuscripts, and one - in Svaneti, at the church of village of Nesguni. It is a fragment of a 12th-13th century, miniature, composition of Deesis. The miniature depicts the Savior with the Virgin Mary on the left and John the Evangelist on the right.

Marginal marks, which in manuscripts are mostly attached to the writing for the purpose of structuring the text or marking comments, also perform the function of a kind of artistic decor in some cases. In the text of fragmentary manuscripts, there are various signs to separate this or that reading or chapter, for example ellipeses placed horizontally (...), dashed lines (~~), such signs are met in the beginning and the middle of initials ※, ∴ ,⁖, ⁖.. A study of the named fragments revealed common features and differences between them. Also, initials extending to the next line perform the function of decoration (H-1807, 1v; H-2084ღ, 2r; A-492ზ, 2r).

Conservation-restoration of fragmentary manuscripts.

Manuscript research includes an interdisciplinary approach and requires the involvement of specialists from various fields (paleographers, codicologists, textologists, art historians, conservators-restorers, etc.). Specialists in the field of natural sciences work together with restorers in leading restoration research centers abroad. In order to study the surface structure and ink condition of the fragmentary manuscripts made on parchment, the causes of damage, in cooperation and consultation with German colleagues, one of the main tasks of the project was spectral analysis, on the basis of which protection recommendations were developed. New research method - use of X-ray X-ray diffraction (XRD), Fourier transform infrared spectroscopy (FT-IR) and FT-Raman spectroscopy, UV-vis-NIR reflectography and X-ray fluorescence (XRF) methods - was introduced and implemented in the National Center of Manuscripts in 2018 (Shorena Tavadze)[15], in particular, a morphological and elemental analysis of ink was carried out on a

[15] Cologne Institute for Conservation Sciences (CICS) 2014-2015 yy..

damaged manuscript of the 17th century with a scanning electronic microscope.[16] (თავაძე, კლდიაშვილი, ჯიქიძე).

We were guided by these principles in the research of fragmentary manuscripts made on parchment. As a result of the research, a detailed archeographic description was made for each fragmentary manuscript and the degree of damage was assessed, appropriate recommendations were given.

The process of restoration of manuscript books provides a rare opportunity to study the technical characteristics of a manuscript book - methods and means of binding, cover production, methods of conservation-restoration of the Middle Ages or modern history (XVI-XVIII centuries)- to see and find out the workshop history and technology of manuscript creation, which is not fully possible with a superficial inspection. During the restoration of manuscripts, specialists determine the methods and materials used to create a handwritten book. For example to take A 1090გ fragment of XIII c. - both sides of this fragment is readable well, but are extremely dry and brittle, indicating that it was probably dropped from the block and was stored in poor conditions, it also shows signs of rodent damage. On the same fragment there are signs of early restoration, made with paper. It has well-defined traces of early binding, with five diamond-shaped notches, which suggests that the manuscript book was bound on the "chain" principle. This was characteristic of the Georgian book binding practice of the 13th century (კარანაძე, 2002). The study of the cover and binding of the manuscript provides additional information for the dating of the manuscript.

Old Georgian manuscripts provide us with rich and interesting material from the point of view of the history of the development of bookbinding technology. Fragmentary manuscripts have 2, 3, 4 or 5 equally spaced diamond-shaped or oval-shaped incisions. The binding was mainly done on the "chain" principle, which was not strong and caused the manuscript block to fall apart. It is possible that this was also the reason for the appearance of fragmentary manuscripts. From the 16th-17th centuries, the method of the so-called strapping folios can be found, which is a more solid technology, helped to maintain the integrity of the block. Traces of various threads have been preserved on the fragmentary manuscript (H-1866ბ, XIV-XV centuries, etc.). In the scroll fragmentary manuscripts, Synodal Records (H-2093ვ, 16th century) made with non-calligraphic script is preserved, in which the scrolls containing texts of different content are roughly tied with red thread.

We have studied the condition of Georgian fragmentary manuscripts written on parchment. Most of them are damaged for various reasons and degrees, on some pages the text is hard to read or not at all (Q-219, XIII-XIV centuries). Damp and candle pigment spots are also observed.

Traces of early restoration can be found on several fragments - places sewn and strengthened with thread, which was one of the methods of repairing and strengthening

[16] In the laboratory of the Institute of Physical Materials Science and Material Technologies of Georgian Technical University.

the folio at that time. In the later period, micalent and paper were used (Q-189ოგ, 15th century, etc.)

Recommendations to be considered during preventive conservation include, if necessary, strengthening of mechanical injuries, their correct placement and creation of appropriate conditions.

Fragmentary manuscripts were grouped according to the degree of damage.

1. A) Undamaged fragmentary manuscripts are found, the text is easy to read, however, an insignificant part of the page has survived, so it is impossible to restore the content of the text (H-2093ზ, XVI ს.). B) The pages of the fragments have been cut off with a sharp object, probably prepared as an endpaper for another manuscript **(A-1090ა, X c., Q-218, XII-XIV cc.)**.

2. A) Manuscripts, one side of which is completely washed out; B) both sides of the folio are washed away from moisture and it is impossible to distinguish the text: only a few letters are legible; C) There are fragments removed from the cover, on which traces of glue can be observed, therefore, the text on it is not readable (H-2703, XVth century, H-1885დ, XIth century); D) The main text can be discerned, but due to discoloration of the ink, the parts written in cinnabar ink cannot be read (A-929ა, XV-XVI centuries).

3. Mechanical, rodent and insect damage can be found on the studied fragments (A-1287გ, XIV century, Svan. 3383 (k-39), XIV century).

***

Here are some examples to illustrate the compatibility of the fragmentary manuscript research methodology:

H-2093ე, Synodal Records, XVI c.

This fragment turned out to be interesting in many ways. According to the description, H-2093დ, dated to the 16th century, consisted of four different folios, but research revealed that all four folios are four fragments of different manuscripts. The manuscript was divided into separate units (H-2093 დ, ე, ვ, ზ). H-2093ე is a palimpsest page, the upper layer is a work of secular content dated from the 16th century, the Synodal Records, and the lower layer of the manuscript - the Gospel of Luke 23, 48-52 written in two columns. The structure of the fragment is as follows: Size 22.5X12.5; distance from the text to the r-head: 2.5 cm from the bottom, 3.5 from the edge; The top is 0.7 cm, the bottom is 1.5 cm; column - 17.5x7.5; v-space before text: 5 cm from the spine is cut from the edge; The top is 2 cm, the bottom is 4.5 cm; column-5×16; The distance between the columns is 1.5 cm; number of lines - 24; Initials are writter with the ink of the text; Ink - brown; The lines of rulling are observed; parchment folio - dark color; Thickness 003 mm. Format - incomplete, not conserved.

On recto (r), the lower layer is heavily washed, the outline of a few letters in free places can hardly be distinguished. The upper layer is applied only to recto; The

remaining text of the gospel on verso is not washed away, but the 2nd column of the gospel is cut off, only the beginning of the letters is readable. The lower layer of the Gospel is written with calligraphic Nuskhuri in dark brown ink, according to the handwriting it can be dated to the XII-XIII centuries. It is difficult to determine the reason for the fragmentation of the manuscript. The distribution of texts on the fragment is different on both upper and lower layers. The manuscript folio is cut lengthwise, vertically, in the middle of the original folio, so the top layer, Synodal Records, is written in width, and the bottom layer, the Gospels, is written in length. Thus, it can be assumed that the palimpsest folio is a fragment of an old manuscript that has fallen out of use (disintegrated, damaged or migrated). Presumably, the complete codex must have been lost, so it was used for another text, and the second page was not needed and was not scraped.

The textological research of the fragment showed us that the textual and verse arrangement of the Gospel preserved on verso belongs to the redaction of Giorgi the Athonite. In the manuscripts of Giorgi the Athonite 's redaction and in this fragment, the text reads like this:

„Luke 23,51. ესე არა თანაშერთულ იყო ზრახვასა მათსა..." (Q-908, XII c., 122v). The same verse in Tskarostavi Gospel is presented as follows: „ესე არა იყო ზრახვასა..." (A-98, Xc. 164v), Here "conjoined" is omitted, the analogous passage in the Greek edition being thus:

„οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ..." συγκατατεθειμένος means confirmation;

„Luke 23,52. ესე მივიდა პილატესა და მოითხოვა გუამი იგი იესუჲსი". This text follows the same verse of the passage verbatim (A-98, Xc. 164v). But, in the gospels of the old edition, the mentioned part is read differently: Adishi Gospel _ „[ე]სე წარდგა წინაშე პილატესა...", and in H-1660, X c. (Jruchi Gospel 223v)17, A-1453, 973 y. (Parkhali Gospel 182v)18, A-98, X c. (Tskarostavi Gospel 164v)19 the passage starts as follows: „ესე მოუჴდა..." The relevant passage in the Greek edition is worded as follows: „οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ..." In Greek προσελθὼν-Προσερχομαι means to arrive. It is mentioned in 52nd article in this way. Considering these comparisons, it can be said with certainty that the fragment belongs to the redaction of Giorgi the Athonite, this is confirmed by the article division and the differences with the listed catalogues. In particular, in A-98, article 48 is followed by article 49, they are not separated into separate articles. A morphological difference is recorded, e.g. "ჰხედვიდეს" A98 164v, A-1453 182v (article 49), H-2093e "ხედვიდეს" (see him). There is also a stylistic difference - „51. და იყო კაცი იგი (there was a man) (H-2093ე), the word "man" is missed H-1660, X c. 223v; A-98, X c. 164v; A-1453, 973 y. 182v.

[17] H-1660, X c. Jruchi Gospel - Pre-Athonian, the so-called redaction of Opiza.
[18] A-1453, 973 y. Parkhali Gospel - Pre-Athonian, the so-called redaction of Opiza.
[19] A-98, X c. Parkhali Gospel - Pre-Athonian, the so-called redaction of Opiza.

Gospel of Luke 23, 48-52

Georgian	Greek
1v	
48. იხილეს ხილვაჲ ესე და საქმენი ესე, იცემდეს მკერდსა მათსა და წარვიდოდეს.	Λουκ. 23,48a καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον.
49. და დგეს ყოველნი მეცნიერნი მისნი შორით და დედანი, რომელნი შეუდგეს მას გალილეაჲთ, ხედვიდეს მას	Λουκ. 23,49 εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.
50. და აჰა ესერა კაცი, სახელით იოსებ, მზრახვალი, იყო კაცის სახიერი და მართალი.	Λουκ. 23,50 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτὴς ὑπάρχων καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος - Λουκ.
51. ესე არა თანაშერთულ იყო ზრახვასა მათსა და საქმესა. იყო კაცი იგი არიმათიაჲთ, ქალაქისაგან ჰურითაჲსა, რომელი იგიცა მოელოდა სასუფეველსა ღმრთისასა.	Λουκ. 23,51 οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν- ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,
52. ესე მივიდა პილატესა და მოითხოვა გუამი იგი იესუჲსი ...	Λουκ. 23,52 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ...

The upper layer of the fragment, Synodal Records, is a small text consisting of 9 lines, in which family members are mentioned -Shgeran with his wife and children, as well as his brother's family. According to the text, it is difficult to determine to which geographical area the mentioned fragment belongs. As a result of the interdisciplinary, textological-codicological research of the fragment, the fragmentary manuscript was separated from H-2093დ and assigned "H-2093ე".

Work on fragmentary manuscripts highlighted one detail, in the descriptions, the quantity is often indicated incorrectly. For example, we can name Fr-294.

The mentioned fragment turned out to be particularly interesting from the point of view of research. In the catalog of fragments of K. Kekelidze Georgian National Center of Manuscripts, it is indicated in the notes of the mentioned fragment that it was donated by D. Megreladze20, and on the cover of the folder it is indicated that it was delivered to Ilia Abuladze in August 1962 in the village of Argveti. Ilia Abuladze dated the fragment to the 15th century according to his handwriting. In his opinion,

20 Donation N 1231/1.

the fragment should contain the text of Four Gospels, however, during the ongoing textological research, it was found that the fragment is not a Gospel, but a psalm, namely, the 14th canon, 104, 39-45, and the 15th canon, 105, 1-9 articles.

During the archeological research of the fragment, we got the following picture: the text is written with brown ink, calligraphic Nuskhuri, in one column and is read freely. The dimensions of the fragment are: width – 9.4, length – 14.2; distance between words - 0.3 mm.; distance between letters - 0.1 mm; The letters are of different sizes - 0.2-0.3-0.4 mm.

The rulling of the fragment is done carefully, so the parchment is not damaged or cut. As a rule, rulling in manuscripts was done with equal spacing, however, in the mentioned fragment this parameter is violated and the distance between the lines is different.

The fragment is damaged: the color is changed, blackened, cut around and because of this the text is missing. On the side of the spine there are several initials, which are performed in darker ink of the text. Each article begins with a paragraph. On recto, in the lower part, the number of the 15th canon is indicated with Nuskhuri. The study of the mentioned fragment showed the importance of the interdisciplinary approach, the complex, structural and textological analysis of the manuscript. (თავაძე, 2020).

Psalm 104, 39-45 articles of the 14th canon

Psalm 105, 1-9 articles of the 15th canon

Georgian	Greek
39. 1 r: [განჰმარტა ღრუბელი სა]გრილა [დ მათდა და ცეცხლი მნათო]ბად მათდა ღამე.	Ψαλ. 104,39 διεπέτασε νεφέλην είς σκέπην αὐτοῖς καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα.
40. [ითხო]ვეს, და მოჳდა მწყერმარ[ხილი, და პ]ურითა ზეცისაჲთა განაძღნაჲ იგ[ინი;	Ψαλ. 104,40 ᾔτησαν, καὶ ἦλθεν ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς·
41. სცა] კლდესა, და გამოეცნეს წყალნი, [და] ვიდოდეს ურწყულსა მდინარე[ნი.	Ψαλ. 104,41 διέῤῥηξε πέτραν, καὶ ἐῤῥύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί.
42. რამეთუ მო]იჴსენა სიტყჳსა წმიდისა თჳსისა, [რომელ] ჰყო აბრაჰამის მიმართ მონისა თჳსისა.	Ψαλ. 104,42 ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ τοῦ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
43. [და გა]მოიყვანა ერი თვისი სიხარულით [და] რჩეულნი მისნი შუჱბით.	Ψαλ. 104,43 καὶ ἐξήγαγε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.

44. [და] მისცა მათ სოფლები წარმართთაჲ, და ნაშრომი ერთა დაიმკჳდრეს,	Ψαλ. 104,44 καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν, καὶ πόνους λαῶν κατεκληρονόμησαν,
45. [რაითა და]იცვნენ სამართალნი მისნი [და] შჯული მისი მოიძიონ.	Ψαλ. 104,45 ὅπως ἂν φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.
[1. აუ]ვარებდით უფალსა, რამეთუ ტკბილ არ[ს, რამეთუ] უკუნისამდე [არს წყალო]ბაჲ მისი. [2. ვინ-მე იტყოდეს ძლიერებათა უფლისათა, სასმენელ-ჰყვნეს ყოველნი ქებულებანი მისნი? 3. ნეტარ არიან, რომელთა დაიცვან სამართალი და ჰყონ სიმართლე ყოველსა ჟამსა. 4.]	Ψαλ. 105,1 Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ψαλ. 105,2 τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ; Ψαλ. 105,3 μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ.
1v:[მ]ომიჴსენენ ჩუენ, უფალო, სათნოებ[ითა] ერ[ისა შენისაითა და მ]ომჴედენ ჩუენ მაცხოვარებითა [შენითა.	Ψαλ. 105,4 μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου
5. რაით]ა ვიხილოთ ჩუენ სიტკბოებაჲ რჩე[ულთა შენთაი დ]ა ვიხარებდეთ ჩუენ სიხარულითა [ნათე]სავისა შენისაითაჲ, [რაით]ა ვიქებოდით ჩუენ სამკჳდრებელთა [შენთა თანა.]	Ψαλ. 105,5 τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου, τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου.
6. ვცოდეთ მამათა ჩუენთა თანა, უშჯულ[ო] ვიქმნენით და გეცრუვენით [შენ].	Ψαλ. 105,6 ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.
7. მამათა ჩუენთა ეგჳპტეს შინა არა [გული]ს ჴმაჲ-ყვნეს საკჳრველებანი შენნი, არცა მოიჴსენნეს მრავალნი წყალობანი შ[ენნი დ]ა განგამწარეს წიაღსლვასა [ზღუსა] მის მეწამულისასა.	Ψαλ. 105,7 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου καὶ παρεπίκραναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.
8. და იჴსნა იგინი სახელისა მისისათ[ჳს, რაითამცა] გულისჴმა-ყვეს ძლიერებაჲ [მისი;	Ψαλ. 105,8 καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ·
9. და შეჰ]რისჴნა [ზღუასა] მეწამულსა.	Ψαλ. 105,9 καὶ ἐπετίμησε τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,

3. The fragment Q 213 (X century) dated to the 10th century is one of the interesting units from the editorial point of view, as well as for its textological, paleographical, linguistic peculiarities and the structure of the written material.

This unit together with many other fragments - Q-209 (X century), Q-210 (X century), Q-212 (X century) was found in the archive material of Mkhitarist Kalatozishvili, which was purchased from his heirs.

The structure of the fragment is as follows: the text and initials are written in Asomtavruli, in brown ink; Horizontal and vertical lines of rulling are observed; Number of folios - 2, writing in one column, On both folios there are four rhombic cuts marked as age markers; The format of folios is incomplete and unpreserved; The size and number of lines of both folios are different due to damage: Folio I: line 12; Size 14.2x11.5, distance from the text to the top: 0.7 cm. The bottom and spine side are cut off. Right field--3.0 cm. column height - 13 cm;

Folio II: line - 11; Size 13.5x11.7, distance from the pages to the text: top - 1.4 cm. The bottom is cut off. From the spine--1.5 cm. Right field--1.7 cm. The height of the column is 11.3 cm. Parchment is of dark color; thickness -0.4;

From the editorial point of view 14,72; 15, and 1-15 articles of Gospel of Mark preserved in Q-213 are interesting. Only the last phrase remains from Article 72 of Chapter 14: „… და იწყო ტირილად“ (…started crying). The text preserved in the fragment was compared with all the redactions preserved in Georgian writing. This text is different from all others. Therefore, in contrast to the rest of the research units, in the table we bring the mentioned text in its entirety and parallel to it relevant passages from Giorgi the Athonite's translation and from the Greek text, which reveals the textological difference of the manuscript. Here are some examples: Chapter 15 begins with: - „და მუნ თქუეს-ვე ხვალისაგან ძრახვა-ყვეს მღდელთ-მოძღუართა...“ This article is rendered as follows in all named manuscripts - „და მეყსეულად გან-თიად ზრახვა-ყვეს (Q-908, 72v, XIIc. Gelati Gospel A-98, 58r, Xc. Tskarostavi, etc.), The mentioned passage in the Greek list is as follows „Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωΐ" συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς...“. τὸ πρωΐ" - means „early in the morning, at dawn“ and not tomorrow or the next day, as stated in the mentioned fragment.

The rest of the articles of Mark's Gospel preserved in the fragment are also interesting, that differ from all the lists preserved in Georgian written sources, not only in terms of terminology and individual words, but also in the whole sentence: „4. და იგი არა სმიოდა სახე მერმე ეტყოდა მას: არა სმიოდენსა ესე იტყოიან (Q-213)- 4. ხოლო პილატე კუალად ჰკითხა მას და ჰრქუა: არარას მიუგება? აჰა რაოდენსა შეგწამებენ შენ! (Q-908, A-98) 15,4 ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν. This is the complete textual picture of the fragment.

The linguistic features of the Gospel preserved in the fragment are interesting. Sometimes "ო" (o) is used instead of "უ" (u). „14. ...რაჲ ეგოდენ ძუირი ოქმნიეს და ეგენი ოჴმობდეს, ჯუარს აცუ ეგე“.

The distribution of the text on the pages is peculiar. As noted, the surviving fragment begins with the last phrase of Mark 14, article 72, and continues with Mark 15, article 1. The mentioned text is preserved on 2v of the fragment, the 13th and 15th articles of the 15th chapter of the same Gospel are placed on recto of this page, and the recto of the preserved 2nd page includes the 15th chapter of the Mark's Gospel, articles 4-6. Articles 7-8 are missing. On verso tehre are articles 9-11, article 12 is missing. The surviving fragment is written by one hand, with Asomtavruli on folios folded in the middle. It is interesting how they divided the text on r and v in such a way that it is quite difficult to determine the order of the Gospel, because the beginning of the preserved fragment, article 72 of chapter 14 and article 1 of chapter 15 is on page 2v, and on the previous page, on 2r – there are articles 13-15 of chapter 15. The binding notches preserved on the fragment and the traces of the direction of the fur found during microscopic examination allow us to define the recto and verso sides of the folio without fail.

It should be emphasized that the text of 1r-v is written without a frame and misses the binding cuts. With the uneven distribution of the text on the pages and the haphazard writing, it can be assumed that this was an exercise sheet for a calligrapher, and not part of any manuscript.

Mark 14,72; 15, 1-15

Georgian Q-213	Redaction of Giorgi the Athonite	Greek
2v მუხლი1 14.72 და იწყო ტირილად	14.72 და იწყო ტირილად	Μαρκ. 14,72 καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.
15.1 და მუნ თქუეს-ვე ხვალისაგან ძრახვა ყვეს მღდელთ-მოძღუართა მათ მოხუცებულთა თანა და მწიგნობართა და ყოვლისა კრებულსა. და შეკრეს იესუ, წარიყვანეს და მისცეს	15.1 და მეყსეულად განთიად ზრახვა-ყვეს მღდელთ-მოძღუართა მათ მოხუცებულთა თანა და მწიგნობართა და ყოველმან კრებულმან. და შეკრეს იესუ და წარიყვანეს და მისცეს იგი პილატეს.	Μαρκ. 15,1 Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ.
1r 4.და იგი არა სმიოდა სახე მერმე ეტყოდა მას: არა სმიოდენსა ესე იტყოიან:	4.ხოლო პილატე კუალად ჰკითხა მას და ჰრქუა: არარას მიუგებ? აჰა რაოდენსა შეგწამებენ შენ!	Μαρκ. 15,4 ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν.

5. შენ … არაჲ მიუგო და საკურველებამდე …ტესა.	5.ხოლო იესუ არარაჲ მიუგო, ვიდრემდის უკჳრდაცა პილატეს.	Μαρκ. 15,5 ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλᾶτον.
6. ხოლო დღესასწაულად მიოტევეს ერთი პყრობილიცა [მი]თხოიან	6.და რაჲ დღესასწაულსა მიუტევის მათ ერთი პყრობილი, რომელიცა გამოითხოიან.	Μαρκ. 15,6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ᾐτοῦντο.
1v		
9.ვითარცა ყვეს მამამ… მიმართ პილატე მიუგო და ჰრქუა მას: გნებავს, მიგიტეო … ჱნ მეოფეჲ ჰორიათაჲ.	9 ხოლო პილატე მიუგო და ჰრქუა მათ: გნებავსა, რაჲთა მიგიტეო თქუენ მეუფჱ ჰურიათაჲ?	Μαρκ. 15,9 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;
10.ოწყოდა, რამეთუ შურით მიეცა მღდელთმთავართა.	10.რამეთუ იცოდა, ვითარმედ შურითა მისცეს იგი მღდელთა-მოძღუართა მათ.	Μαρκ. 15,10 ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς...
11.ხოლო მღდელთ-მთავართა, რომელთა მათ აღძრეს ერი იგი, რაჲთა ბარაბა მიუტეოს მათ.	11.ხოლო მღდელთ-მოძღუართა მათ აღძრეს ერი იგი, რაჲთა ბარაბა მიუტეოს მათ.	Μαρκ. 15,11 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς...
2r		
13 .ხ[ოლო] იყვნეს მღვდელთ-მოძღუართაგან და იტყოდეს: ჯუარს აცუ ეგე და	13.ხოლო მათ კუალად ღაღატ-ყვეს და ჰრქუეს: ჯუარს-აცუ ეგე.	Μαρκ. 15,13 οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν...
14. პილატე ეტყოდა მათ: რაჲ ეგოდენ ძუირი ოქმნიეს და ეგენი ოჴმობდეს, ჯუარს აცუ ეგე.	14 ხოლო პილატე ეტყოდა მათ: რაჲ ბოროტი უქმნიეს? და იგინი უმეტესად ღაღადებდეს და იტყოდეს: ჯუარს-აცუ ეგე.	Μαρκ. 15,14 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ ἐποίησε κακόν; οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν...
15. ხოლო პილატე იზრახა	15 ხოლო პილატეს უნდა ერისა მის მომადლებაჲ,	Μαρκ. 15,15 ὁ δὲ Πιλᾶτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ...

4. The peculiarity of the study of the fragmentary manuscript on the scroll is interesting. There are cases when the description indicates a sheet instead of folio, thus, the structure of the manuscript (codex, scroll) is defined by mistake.

H-2093ვ, Synodal Records, XVI c. consists of three overlapping sheets, although the description states it as one sheet. The fragmentary manuscript is also interesting in terms of structure.

Three parts of the fragment, sheets, are sewn with red threads. At the top and bottom there are holes for binding to other sheets, indicating that the extant part is a fragment of a large text. The writing material, parchment, is asymmetrical, the upper and lower parts are cut off. The parchment is dark in color, thicknes- 002 mm., unpreserved, incomplete format. The approximate size of the sheet was determined by archeographic parameters - 17×16 cm; The sizes of sheets are different: I sheet - 4.7×16.6; II sheet - 4.4×16.5; III sheet - 6.9×17. Different texts are preserved on recto and verso of the scroll, therefore the distribution of the texts and their codicological structure are different. The sizes on recto are the same: 1 cm from the spine and 0.5 cm- from the edge; column - 16×13; number of lines – 17; According to sheets: I-5, II-5, III-7; On r, the text is written in one column, with non-calligraphic Nuskhuri, in brown ink, asymmetrically. No rulling is observed.

On recto the text of the secular content "Synodal Records" is preserved. The text is incomplete, the first and second sheets are half torn, the third sheet is relatively easy to read, where the rulling of the old text can be observed. Synodal Records contain a form characteristic of the dialect of Eastern-mountainous region of Georgia: „ღმერ-თმან … არს … შასწირს", Therefore, it may be testament of one of these regions.

On v, the 1st and 2nd sheets are erased, the outline of several letters is selected. Several letters can be distinguished on the three lines of the 2nd sheet: on the 1st line - ო (o), ჴ; on the 2nd - ო, ა (o. a); on the 3rd - მ (m). There is no rulling on the sheets. A fragment of the Gospel of Matthew is preserved on the 3rd sheet (column I - Matthew 12, 2-3; column II - Matthew 12, 7-10). The text is divided into two columns. The first column is cut off. Distance between columns - 2 cm; column width - 6 cm; number of lines per column - 8. Ink - brown; There are vertical and horizontal lines of rulling on the sheet; The text is slightly erased, but easy to read. The writing is performed in calligraphic Nuskhuri. The Four Gospels coincides with the redaction of Giorgi the Athonite.

Based on the archeographic, textological, codicological and structural research of the fragmentary manuscript, it can be assumed that all three sheets represent fragments of different manuscripts that have fallen out of use, as indicated by the remaining fragment of the Gospel on v of the 3rd sheet.

As mentioned above, the H-2093დ was divided into four different units. The code H-2093ვ was assigned to the unit named as a result of the research.

1 sheet ღმერთმან გ…ა ლ… ევედრა …ინ დ… რ… სახლისათვის სოფელსა შინა მოსული … … შინ ღმერთმან დ…ლს … ღმერმან მის შვილ შორის შედ… არს 2 sheet ღმერთმან არს შ…, ღმერთმან ოს …რ … შ…ს ერთგულს შინა ღმერთმან … არს … შასწირს …რს სა… ლ ო… ცჴრი და ვერძი დაკლეს ისხ ლ… ო … …ნარვლი შვილების 3 sheet დღეგრძელობ უძ გაბრიელ და ერ ანგელოზისა დიდის მამის, უფალო, შინა ღმერთმან სიბიზოს ბდერ ჯუარსა ღმერთმან საგმზ…ს ბიბუოს მხო… ღმერთს ბ…შის შ…ღ ღმერთმან ქადაგის, მის … უნას შინა ღმერთმან"	The first column, the beginning is cut. „… შენნი იქმან, რომელი არა ჯერ-არს შაბათსა შინა საქმედ. …ო თავადმან ჰრქუა მათ: არა აღმოგიკითხ … რაჲ-იგი …ო დავით, ოდეს იგი შეემშია და მის… (მეორე სვეტი) სხუერპლი, არამცა დასაჯენით უბრა ლონი. უფალ არს ძე კაცისაჲ შაბათისაცა. და წარმო ვიდა მიერ იესუ და მო ვიდა შესაკრებელ სა მათსა და იყო მუნ კაცი ერთი, რომელსა ჴელი .."

5. It should be noted that the main points aren't indicated on some fragmentary units in the descriptions.

In the description of H-2431, "fragment" is indicated instead of main point, XI-XII cc. The textual analysis of the fragment showed that it is Liturgy. 1 sheet is preserved, size: 55×17.5; The distance between the pages and the text: from the spine - 2 cm, from the edge - 3 cm., the upper part - 1.4 cm, the bottom - 1.5 cm; column-11×48 cm. It is written in one column in Nuskhuri with brown ink, initials - in cinnabar ink. The number of lines - 71. There is no rulling. The symmetry between the lines is broken, the calligraphic hand is not distinguished, the text is written in Nuskuri script. The format of the scroll is incomplete, unpreserved, thickness - 001-002 mm.

The left edge of the parchment is damaged along its entire length, probably by rodents, and is missing along with the text. Cracks, stains of moisture, dirt and grease can be observed on the surface of the parchment. The edges are uneven. At the top and bottom of the sheet there are holes for binding to another sheet, which proves that the manuscript must be the middle part of a scroll. A fragment of a reddish thread remains in the upper part. The manuscript was probably preserved in a folded form,

typical of a sheet rather than a scroll. The folding area is slightly scratched, there are mechanical damages.

The condition and color of the ink are different as a result of spots of different color on the surface of the parchment. In some places the ink has faded and the text is hard to read. In several places in the text, the letters are defined.

The manuscript is interesting from the textological point of view. As we mentioned, it is very damaged, the text is almost erased and difficult to read, but it is still possible to read some parts. The structure of the text allows us to determine its quantity, since the main point is not mentioned in the description and it is indicated as a fragment. The textological analysis showed us that it is a work of liturgical content - Liturgy. In the Christian liturgy, several rules of service were known: the Jerusalem service or the Apostles' Service; Constantinople or Basil the Great and John Chrysostom and Grigol Dialoghos. Liturgy of Jacob is preserved in Georgian written sources (A-81, A-86, sin-53, in the Vatican Library Vat. and the University of Graz, Graz.Geo. 2058/4), the liturgy of Peter the Apostle (A-81 (XVIII century), in the Vatican Library), also the so-called Liturgies of John Chrysostom and Basil the Great **(Codes)**. The fragment was compared with the named liturgical collections: The Liturgy of Peter the Apostle (A-81, XVIII century), James (A-86, XI century), Basil the Great (H-531, century) **(ქაჯაია, 1992)** and John Chrysostom. The text remaining on recto of the fragment is erased and unreadable or defined in some places, but such a small section does not allow textological analysis. The surviving section on verso of the fragmentary manuscript is relatively well read, it should probably be the „ლოცვაჲ მორწმუნეთაჲ", ("Prayer of the Believers"), which, despite the linguistic peculiarities, shows some similarity with the texts containing the liturgy of John Chrysostom (H-512, H-513, manuscripts preserved at Kutaisi Historical Museum K-605, K-606), University of Graz and Berlin State Library[21]). The mentioned manuscripts date back to the XV-XVI centuries.

It is true that H-2431 dates back to the 13th-14th centuries, but the structure of the writing material and paleographic features of the manuscript are close to the named scroll manuscripts, so it may also belong to a later period, to the 16th-17th centuries.

[21] Was studied and published by Sh. Gugushvili. https://www.academia.edu/. For comparison, we used the manuscript preserved in Berlin.

H-2431	Berlin Library Manuscript
დიაკონ. მერმე და მერმე მშჯადობით უფალი საჲ …სა ამის ჴსნად ჩუენდა და ყოველთათჳს მინ …ალად და მრავალგზის შენ გევედრებით და შენ შეგივრდებით სახიერო და კაცთმოყვაროო, რაჲთა მოხედვითა ვედრებათა ჩუენთა და განწმიდენ ჩუენი სულნი და ჴორცნი ყოვლისაგან შეგინებისა სულისა და ჴორციսაჲ და მომეც ჩუენ უბრალოდ დაუსჯელად წარდგომად წმიდისა შენსა საკურთხევლისაჲ და მომადლე ჩუენთა მლოველთაცა წარმატებაჲ ცხორებისა და სარწმუნუნოებისაჲ და გულისჴმის ყოფისა მოეც მათ ყოვლადვე შუათაჲ …თა ძუელითა მსახურთა შენთა უბრალო …ყსეულად მოღებად წმიდათა შენთასაჲ მო …ლოთაჲ და ზეცისა სასუფეველსა ღირსყოფად. ამღბჲ. რაჲთა ძლიერებათა შენთა მიერ დაცულნი ყოვლადვე შენდაჲ დიდებასა აღვავლენთ მამისა და ძისა და რომელმან ლოცვა მოდრეკითაჲ, ვიდრე რომელნი …ა ქერობინთასა …გალობებოდეს ერისგა …რავინ არს ღირს თანაშეკრული ჴორ …ლთაჲ გულისთქმათაჲ და გემოთაჲ წარ დგომად ანუ მიახლებად შინა მსახურებად შენდაჲ მეუფეო დიდებისაო.	დიაკონმან. მერმეცა. მღდელმან ლოცვაჲ მორწმუნეთაჲ: კუალადცა და მრავალგზის შენ შეგივრდებით და შენ გევედრებით, სახიერო და კაცთმოყვარეო, ღმერთო, რაჲთა მოიხილო ვედრებასა ჩუენსა ზედა. განწმიდენ ჩუენნი სულნი და ჴორცნი ყოვლისაგან შეგინებისა ჴორცთაისა და სულისა და მომეც ჩუენ უბრალოდ და დაუსჯელად წარდგომად წინაშე წმიდასა შენსა საკურთხევლისა. **მოანიჭე, ღმერთო, თანამლოცველთა** ამათ ჩუენთა წარმატებული ცხორებაჲ და სარწმუნუნოებაჲ და გულისჴმისყოფაჲ სულიერი და მოეც მათ ყოვლადვე შიშით და სიყუარულით მსახურებად შენდა, უბრალოდ და დაუსჯელად ზიარებად წმიდასა შენსა საიდუმლოსა და ზეცისა შენსა სასუფეველსა ღირსყოფად. ამაღლებაჲ. რაჲთა ძლიერებათა შენთა ყოვლადვე დაცვულნი, შენდა დიდებასა შევსწირვიდეთ, მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა. ერმან: ამენ. და იწყონ „რომელნი ქერაბინთა". მღდელი მზავრ ამას ლოცვასა იტყოდის, ოდეს სიწმიდე შემოყვანდეს: არავინ არს ღირს, რომელი შეკრულ არს ჴორციელთაგან გულისთქმათა და გემოთა. წარდგომად გინა მიახლებად ანუ მსახურებად შენდა მეუფეო დიდებისაო.

The scroll manuscript H-2431 has not been fundamentally studied, it is unknown to scientific circles. As we mentioned, the manuscript is damaged, erased, especially the recto, but the surviving fragmentary text does not follow any edition of the Liturgy, so it is difficult to say exactly which liturgical text it contains.

5. Taking into account the archeographic descriptions and conservation-restoration features, an interesting example is the fragmentary scroll manuscript H-1852 (XV-XVI centuries) **(Description (H), 1950: 243).**

The fragment represents two different-sized sheets of a scroll manuscript dated to the 16th century; The parchment is endless, the total size of the scroll is 69x17.5; I sheet -29x17.5; II sheet - 40x17.8; The size of the writing - I 27x12; II - 39x12; Number of lines - r - I sheet-42; II sheet -70; v - I sheet - 40; II sheet -68; The distance between the borders and the text: upper border-1.5 cm, lower border-0.8 cm; right - 2.5 cm; left 1.5-2.5 cm; Writing type - Nuskhuri; ink- brown; beginning with cinnabar ink; pagination - does not have; thickness -003; format - incomplete; unpreserved; Direction of writing on the page (r-v) - the text goes from r to v in reverse order. The sheets are sewn together with a thread at equal distances, indirectly; The text is written in one column, the manuscript is not distinguished by artistic decoration, ornamental decorations and miniatures. Its decoration is represented by initials made with cinnabar ink. The rulling is done carefully of the scroll, so the parchment is not damaged as a result of rulling.

The overall condition of the manuscript was poor. The following types of damage were noticed on the sheets of the scroll: the entire surface of the parchment is covered with pigments, stains of moisture and dirt. In places of pigments, the ink is dissolved and washed away. In areas of dark spots, the text cannot be distinguished, in some places only individual letters are read, in some places only the outline remains. In several places text is painted with black ink. The text is difficult to read. The scroll was folded into three parts. 1 sheet - oval cut in the middle; Parchment had mechanical damages, multiple small torn places, a large part of the upper right edge was torn and attached with a small part, it could be removed from the sheet; Some of the torn parts at the edge were folded over. Multiple cracks were observed on the surface, which would lead to tearing over time. Parchment was dry, it created a risk of breakage; In damp areas, the parchment structure was dismantled. Here are equally spaced holes at the end of the second sheet, which must be traces of sewing of two sheets.

According to the description, the archeological image of the scroll is as follows: the number of sheets is not indicated, but the manuscript folder is labeled “2f.” This means that the fragment does not consist of sheets, but folios, which is incorrect information. According to the description, the fragment is incomplete, as a result of the analysis and structure of the text, it became clear that the scroll represents the middle part of the liturgy.

Due to the poor condition of the fragment, it was decided to restore the scroll. The methods and stages of the conservation-restoration works were planned together with the codicologist.

Since the causes and degree of damage of each manuscript are different, manuscripts and printed editions of any structure require special, individual condition diagnosis and conservation process. Inspection of the manuscript with ultraviolet (UV) light is preferred (თავაძე, 2016: 216-223).

After pre-restoration visual diagnosis, condition description and photo-fixation, the scroll was subjected to initial processing. First, part of the text of the parchment was dry-cleaned, and the borders and unwritten areas were wet-cleaned.

Before softening the parchment, the ink was checked and tested for water solubility to avoid possible damage of the ink upon wetting. After moistening and softening, the scroll was straightened. In general, the duration of hydration depends on the parchment structure - thickness and density. Parchment was softened using the so-called "sandwich method". During the conservation-restoration process, we took into account the thickness of the parchment when filling the cracks. It should be noted that the observation during the previous conservation period convinced us that it was preferable to use light pressure for the mentioned parchment. It was decided to fill only those cracks that are necessary for the stability of the unit, and those cracks that would not violate the integrity of the scroll format were left untouched. During the restoration, we took into account and assessed the degree of damage, the condition of each crack, and how small cracks could withstand additional glue, how stable it would be after the weight was removed and we wouldn't get additional damage or deformation in the short time after the restoration. Finally, the conservation was successfully carried out (თავაძე, 2023: 32).

Thus, the conducted work clarified that the study and diagnostics of the manuscript is one of the important fields and it requires a complex, interdisciplinary structural-codicological research.

Conclusion

Georgia is a pre-Christian country, where its followers lived from the first century and, accordingly, Christian culture was created. Work on fragmentary manuscripts, including scrolls, showed us that such manuscripts, despite their small volume, contain rich and interesting textological material, thats research, publication and inclusion in scientific circulation may reveal still unknown texts and editorial differences of different works.

Complex work on fragmentary manuscripts has also revealed items which main text cannot be traced. This concerns either a part of a palimpsest manuscript, or a fragment that has been specially disassembled and used as a an endpaper for another manuscript, the complete part of which has been lost. According to the degree of damage of some fragmentary manuscripts, it becomes clear that it must have been dropped from the main text. Therefore, its complete archeographic description, codicological study, textological analysis and redaction determination will help us to find the complete part and restore the text, which is recorded in many cases in manuscript studies. (A-345, Epistles of Paul X c. joined S-1138.) In this regard, the complex study of fragments has a high cultural value, which is one of the goals of researchers working on fragments.

Also, the fundamental, multidisciplinary research of fragmentary manuscripts ensures the preventive conservation of fragments and the determination of appropriate conditions, which is the most important task of cultural heritage protection.

Thematical index according to funds

N	A
1	A-257ა, Prophetologion, XI c., 2 f., 24,5×17,5; Nuskhuri
2	A-257ბ, Synaxarion, XII-XIII cc., 3 f., 31x21,4; Nuskhuri
3	A-257ფ, Lectionary, X c., 2 f., 31×23; Asomtavruli
4	A-257ე, Chant, XIII-XIV cc., 2 f., 16,5×14; Palimpsest, Nuskhuri
5	A-371, John Chrysostom, Commentary on the Gospel of John, XI c., 2 f., 29,2×23; Nuskhuri
6	A-492ა, Horologion, X c., 2 f., 24,3×18,2; Nuskhuri
7	A-492ბ, Four Gospels, XII-XIII cc., 2 f., 22,5×20; Nuskhuri
8	A-492გ, Synaxarion, XVI c., 2f., 22×14,2; Nuskhuri
9	A-492ფ, Four Gospels, XIV c., 2 f., 21×16; Nuskhuri
10	A-492ე, John Chrysostom, Commentary on the Gospel of John, XI c., 3 f., 31×22,5; Nuskhuri
11	A-492ვ, John Chrysostom, Commentary on the Gospel of Matthew, XI-XII cc., 2 f., 32,5×23; Nuskhuri
12	A-492ზ, Teachings, XI c., 2 f., 23,2×17,3; Nuskhuri
13	A-493გ, Festal Menaion, XII-XIII cc., 4 f., 25,5×19,5; Nuskhuri
14	A-493ფ, Menologion, XII c., 1 f., 23×17,8; Nuskhuri
15	A-494, The Four Gospel, XII-XIII cc., 4f., 22,5x19,5; Nuskhuri
16	A-764, Commentaries on the Gospel, palimpsest, XI c., 1 f., 33X14,7; Nuskhuri
17	A-765ა (1), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
18	A-765ა (2), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
19	A-765ა (3), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
20	A-765ა (4), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
21	A-765ა (5), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
22	A-765ა (6), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
23	A-765ბ, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 5f., 29X24; Nuskhuri
24	A-836ა, Parakliton, XI-XII cc., 1f., 25,6X17; Nuskhuri
25	**A-836ბ, Praise of St. Stepane,** XI-XII cc., 1f., 28,3X17,6; Palimpsest, Nuskhuri
26	A-836გ, Readings from the Old and New Testament, XI-XII cc., 3f., 24,5X18,3; Nuskhuri
27	A-836ფ, Triodion, XI-XII cc., 1f., 25,3X19; Nuskhuri
28	A-836ე, Hymns of Christ, XI-XII cc., 1f., 26,4X17,1; Nuskhuri
29	A-836ვ, Text from Old Testament, XI-XII cc., 1f., 24,3X18,5; Nuskhuri
30	A-836ზ, Text from Old Testament, XI-XII cc., 1f., 24,2X18,3; Nuskhuri
31	A-923, Triodion, XII-XIII cc., 2f., 25,7X21,3; Nuskhuri
32	A-929ა, Calendar, XV-XVI cc., 2f., 17X12,3; Nuskhuri
33	A-929ბ, Chants, XV c., 1f., 15,5X11; Nuskhuri
34	A-1090ა, Gospel, X c., 1 f; 8,4×17,6; Asomtavruli
35	A-1090ბ, Gospel, XIII c., 1f., 19,7×20; Nuskhuri

36	A-1090გ, Chants, XIII c., 4 f., 22,7×17,2; Nuskhuri
37	A-1090დ, Theophylact of Bulgaria, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 27×20; Nuskhuri
38	A-1119ბ, Bible, X c., 1 f; 12,5×17,6; Asomtavruli
39	A-1248, Catholic Epistels, XI c., 3 f., 20×12,8; Nuskhuri
40	A-1287ა, Gospel, X-XI cc., 1f., 15x12; Asomtavruli
41	A-1287ბ, Gospel, XII-XIII cc., 3f., 18,5x25; Nuskhuri
42	A-1287გ, Chants; XIV c., 1f., 25,5x15,3; Nuskhuri
43	A-1287დ, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of Matthew, XI c., 2f., 12x25,5; Nuskhuri
44	A-1287ე, Gospel; XII-XIII cc., 1f., 19,5x17; Nuskhuri
45	A-1423ა, Chants, XI-XII cc., 2f., 15×13; Nuskhuri
46	A-1529ა, Triodion, XV c., 4 f., 19x15; Nuskhuri
47	A-1538, Bible, X c., 1 f., 21,5x15; Asomtavruli
48	A-1608, Parakliton, XI c., 2f., 23,8x14,8; Nuskhuri
49	A-1769, Teachings, X c., 2 f., 16,2x13; Nuskhuri

N	H
1	H-41, Lectionary, XII-XIII cc., 4 f., 26×21,6; Nuskhuri
2	H-146, Fragment, XI-XII cc., 1 f., 20,8x12,2; Nuskhuri
3	H-362, Gospel, XIII c., 1 f., 24,3×19; Nuskhuri
4	H-536, Kontakion, 1, XIV-XV cc., 2 f., 11,8x9,2; Nuskhuri
5	H-536ა, Kontakion, XIV-XV cc., 2 f., 11,7x9; Nuskhuri
6	H-536ბ, Prayer, XIV-XV სს., 2 f., 12,3x9,3; Nuskhuri
7	H-1326, Gospel of Mathew, X c., 2 f., 23X18; Asomtavruli
8	H-1357, Triodion, XIV-XV cc., 2 f., 28X21; Nuskhuri
9	H-1395, Gospel (Palimpsest) XIII-XIV cc., 3 f., 20X17; Nuskhuri
10	H-1396, Gospel, XIII-XIV cc., 4 f., 21,7x18,4; Nuskhuri
11	H-1409, Gospel of John, XI-XII cc., 2 f., 14x14,6; Nuskhuri
12	H-1410, Prayer, XIV-XV cc., 1 f., 16,2X12; Nuskhuri
13	H-1411, Kontakion, XIV-XV cc., 1 f, Scroll, 58X17; Nuskhuri
14	H-1558დ, Hymns, XV-XVI cc., 1f., 13X10,5; Nuskhuri
15	H-1694ა, Hymns, XII-XIII cc., 4f., 22,5x17,8; Nuskhuri
16	H-1699ბ, Kontakion, XV-XVI cc., 1f., 7X14; Nuskhuri
17	H-1723ა, Kontakion, XVI-XVII cc., 1 f., 9,8x7,8; Nuskhuri
18	H-1723ბ, Kontakion, XVI-XVII cc., 1 f., 14,3x10; Nuskhuri
19	H-1725ა, Readings from Gospel and Acts of the Apostles, XVc., 2f., 12X8,5; Nuskhuri
20	H-1725ბ, Prayers, XVII c., 2f., 14X10,3; Nuskhuri
21	H-1725გ, Euchologion, XVI-XVII cc., 2f., 12,7X9,5; Nuskhuri
22	H-1793, Four Gospels, XV-XVI cc., 4 f., 20,4x13,4; Nuskhuri
23	H-1795ბ, Psalter, XIV-XV cc., 5f., 21X10; Nuskhuri

24	H-1795გ, Psalter, XIV-XV cc., 2f., 18X13; Nuskhuri
25	H-1795დ, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 14,5X14; Nuskhuri
26	H-1795ე, Psalter, XV-XVI cc., 1f., 18X13,5; Nuskhuri
27	H-1801ა, Prayers, XIV-XV სს., 4 ფ., 13,5x10; Nuskhuri
28	H-1803ბ, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 12,5x16,5; Nuskhuri
29	H-1807, Euchologion, XV-XVI cc., 2f., 20,5X16,5; Nuskhuri
30	H-1811, Euchologion, XIII-XIV cc., 4f., 13×9,8; Nuskhuri
31	H-1814გ, Kontakion, XV-XVI cc., 4f., 15X10; Nuskhuri
32	H-1814დ, Euchologion, XVI c., 2f., 14X11; Nuskhuri
33	H-1815ბ, Euchologion, XV-XVI cc., 1f., 15,5X11; Nuskhuri
34	H-1816გ, Euchologion, XV-XVI cc., 2f., 15X12; Nuskhuri
35	H-1820ბ, Euchologion, XV-XVIcc., 4f., 13X9,5; Nuskhuri
36	H-1821ბ, Euchologion, XIV-XV cc., 4f., 13,5X11; Nuskhuri
37	H-1824, Euchologion, XV-XVI cc., 5f., 14X11,5; Nuskhuri
38	H-1829, Triodion, XII-XIII cc., 4f., 10,3X13,5; Nuskhuri
39	H-1833, Sermons, XII-XIII cc., 4f., 12,5X15; Nuskhuri
40	H-1835ა, Hymns, XII-XIII cc., 4f., 19,8x25,4; Nuskhuri
41	H-1837, Hymns, XI c., 2f., 18X14,2; Nuskhuri
42	H-1850, Sermons, Palimpsest, XIII-XIV cc., 2f., 20,5X16; Nuskhuri
43	H-1851ა, The Four Gospels (selected texts), Palimpsest, XIII-XIV cc., 4f., 21,5X18; Nuskhuri
44	H-1851ბ, Hymns, XII-XIII cc., 1f., 21X19,5; Nuskhuri
45	H-1852, Liturgy (scroll), XV-XVI cc., 2 sheet, 69X17,5; Nuskhuri
46	H-1853ა, Hymns, Palimpsest, XIII-XIV cc., 2f., 15X14; Nuskhuri
47	H-1853ბ, Four Gospels, XIV-XV cc., 1f., 18,5x14; Nuskhuri
48	H-1853გ, Sermons, XIII-XIV cc., 2f., 16x14; Nuskhuri
49	H-1855ა, Hymns, XI c., 2f., 17X21,5; Nuskhuri
50	H-1857, Hymns, XIV-XV cc., 4f., 12,5x10,5; Nuskhuri
51	H-1862, Prayer, Palimpsest, XVIII c., 4(5) f., 8,5X8; Nuskhuri
52	H-1863, Sermons, XI c., 2f., 14X12,3; Nuskhuri
53	H-1864ბ, Prayer, XV-XVI cc., 1f., 13,5X9; Nuskhuri
54	H-1866ბ, Synodikon, XIV-XV cc., 2f., 14x12; Nuskhuri
55	H-1867გ, Prayers, XIV-XV cc., 1f., 14,7X11,5; Nuskhuri
56	H-1868, Prayers, Palimpsest, XV-XVI cc., 4f., 15,5X11; Nuskhuri
57	H-1885ა, Psalter, XV-XVI cc., 3f., 18x20,8; Nuskhuri
58	H-1885ბ, Gospel, XVI c., 2f., 20,5X14; Nuskhuri
59	H-1885გ, The Gospel of Mark, XI c., 1f., 21X14,5; Nuskhuri
60	H-1885დ, Hymns, XI c., 1f., 19X15,7; Nuskhuri
61	H-1885ე, Hymns, XI c., 1f., 18,2X16,2; Nuskhuri
62	H-1888, Sermons, X c., 2f., 24X19,5; Asomtavruli

63	H-1889, Hymns, X-XI cc., 3f., 27,5X21,5; Nuskhuri
64	H-1890, Four Gospels, Palimpsest, XIV-XV cc., 2f., 26X25; Nuskhuri
65	H-1891ა, Hymns, XI c., 2f., 20,5X16,7; Nuskhuri
66	H-1891ბ, Hymns, XI c., 2f., 23,3X16; Nuskhuri
67	H-1892, Four Gospels, XI c., 2f; 21,5X15; Nuskhuri
68	H-1893ა, Sermons, Palimpsest, XIII-XIV cc., 3f., 18X13,7; Nuskhuri
69	H-1893გ, Sermons, X-XI cc., 2f., 18X14; Nuskhuri
70	H-1893d, A word for the heart, XII-XIII cc., 1f., 24X14; Nuskhuri
71	H-1893ე, Fragment, XI c., 2f., 14,5X10,7; Nuskhuri
72	H-1897ბ, Ecclesiastical calendar, XIV-XV cc., 4f., 13X9,5; Nuskhuri
73	H-1899, Sermons, XIII-XIV cc., 4f., 15,5X13,4; Nuskhuri
74	H-1900ა, Euchologion, XIV-XV cc., 4f., 11,9X9; Nuskhuri
75	H-1900ბ, Hymns, XIII-XIV cc., 4f., 14X10; Nuskhuri
76	H-1900გ, Psalter, XV c., 2f., 13X10,5; Nuskhuri
77	H-1900დ, Prayers, XV-XVI cc., 1f., 10,7X11,2; Nuskhuri
78	H-1900ე, Kontakion, XIV-XV cc., 2f., 9x10,7; Nuskhuri
78	H-1900ვ, Sermons, X c., 1f., 14X10; Nuskhuri
80	H-1900ზ, Hymns, XIV-XV cc., 2f., 12,3X10,5; Nuskhuri
81	H-1900ჱ, Hymns, XIV-XV cc., 1f., 13X12; Nuskhuri
82	H-2065, Fragments (from the Gospel) X c., 4f., 25X25; Asomtavruli, Nuskhuri
83	H-2083, Psalter, XI-XII cc., 2f., 11,7X15,2; Nuskhuri
84	H-2084ბ, Gospel, XV c., 2f., 24,2X12; Nuskhuri
85	H-2084დ, Gospel, XV c., 4f., 26,2X19,4; Nuskhuri
86	H-2084ე, Gospel, XV c.; 2f., 20X27,2; Nuskhuri
87	H-2084ვ, Gospel, XV c., 4f., 21,5X25,5; Nuskhuri
88	H-2084ზ, **Index of the Gospel**, XV c., 2f., 19,9X24,5; Nuskhuri
89	H-2085ბ, The Four Gospels (selected texts), XV c., 4f., 10X14,2; Nuskhuri
90	H-2085გ, Prayers, XV c., 2f., 7X10,5; Nuskhuri
91	H-2093ა, Synodikon, XV-XVI cc., 1f; 13,6X18,5; Nuskhuri
92	H-2093ბ, Synodikon,, XV-XVI cc., 1f; 20X22; Nuskhuri
93	H-2093გ, Euchologion, Palimpsest, XV-XVI cc., 1f., 17X16; Nuskhuri
94	H-2093დ, Synodikon,, Palimpsest, XVI c., 4f; 30X28; Nuskhuri
95	H-2093ე, Synodikon, XVI c., 1f., 22,5X12,5; Nuskhuri
96	H-2093ვ, Synodikon, XVI c., 1f; 17X16; Nuskhuri
97	H-2093ზ, Synodikon,, XVI c., 1f., 9,2X5; Nuskhuri
98	H-2129, Gospel of Mathew, XIII c., 2f., 16X20,5; Nuskhuri
99	H-2431, Liturgy, XIII-XIV cc., 1f., 55X17,5; Nuskhuri
100	H-2432, Sermons, Palimpsest, XIV-XV cc., 2f., 18,4X27,5; Nuskhuri
101	H-2433, Liturgy, X-XI cc., 1f., 28X21; Nuskhuri

102	H-2701, **Praise of the Mother of God**, XI c., 2f., 22X16; Nuskhuri
103	H-2702, Gospel, XII c., 1f., 21X14,9; Nuskhuri
104	H-2703, Hymns, XIV c., ½ f., 16,6X15,5; Nuskhuri
105	H-2704, Gospel, XI c., 1f., 16,5X11,8; Nuskhuri
106	H-2805, Miniature, XIII c., 1f., 21X16; Nuskhuri
107	H-3014, Gospel, Palimpsest, XVI-XVII cc., 1f., 11,5X9; Nuskhuri
108	H-3098ა, Gospel, Palimpsest, XIV-XV cc., 2 f., 21,2x19; Nuskhuri
109	H-3098ჳ, Gospel, Palimpsest, XIV-XV cc., 1 f., 18,5x17,5; Nuskhuri
110	H-3168, Prayer, XVI-XVII cc., 1f., 10,8X7,5; Nuskhuri
111	H-3169, Euchologion, XVI-XVII cc., 1f., 11X8,7; Nuskhuri
112	H-3170, Preaching, Palimpsest, XVI-XVII cc., 1f., 11X10; Nuskhuri
113	H-3171, Euchologion, XVIc., 1f., 10X12,5; Nuskhuri
114	H-3172, **Quimat days**, XVI-XVII cc., 1f., 12X8,5; Nuskhuri
115	H-3173, Sermons, XIV-XV cc., 1f., 12,2X10,5; Nuskhuri
116	H-3174, Euchologion, XVI c., 1f., 13,3X10; Nuskhuri
117	H-3175, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 13,3X11,3; Nuskhuri
118	H-3176, **Prayer, XV-XVI cc.**, 1f., 13,5X11,7; Nuskhuri
119	H-3177, Euchologion, XIV-XV cc., 1f., 12,3X11,7; Nuskhuri
120	H-3178, Psalter, Palimpsest, XVI c., 1f., 15X17; Nuskhuri
121	H-3179, Prayer, XIII-XIV c., 1f., 14,5X16,7; Nuskhuri
122	H-3180, Hymns, XV-XVI cc., 1f., 17,1X16; Nuskhuri
123	H-3181, Four Gospels, XI c., 1f., 15,7X8,4; Nuskhuri
124	H-3182, Euchologion, XIV-XV cc., 2f., 11,5X8,1; Nuskhuri
125	H-3183, Psalter, XV-XVI cc., 2f., 12,2X8,8; Nuskhuri
126	H-3184, Psalter, XIV-XV cc., 2f., 11,5x10,5; Nuskhuri
127	H-3185, Euchologion, XIV-XV cc., 4f., 12,8X9,7; Nuskhuri
128	H-3186, Psalter, XV-XVI cc., 2f., 10X12,5; Nuskhuri
129	H-3187, **The Life of Pope Atanase**, Palimpsest, XVI c., 2f., 14,5X12; Nuskhuri
130	H-3188, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 15,3X12,2; Nuskhuri
131	H-3189, **The Life of the Mother of God**, Palimpsest, XVI c., 2f., 14X12; Nuskhuri
132	H-3190, Sermons, XV-XVI cc., 2f., 17,4X14,5; Nuskhuri
133	H-3230, Festal Menaion; XIII c., 1f., 26X17; Nuskhuri
134	H-3231, Liturgy, XIV-XV cc., 1f., 34X20,7; Nuskhuri
135	H-3232, Festal Menaion, XV c., 1f., 26X19,7; Nuskhuri
136	H-3247, **Speech of the Months**, XVI-XVII cc., 2f., 16,8X12,3 Nuskhuri
137	H-3261, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 26X19,7; Nuskhuri

N	S
1	S-2855, Four Gospels, XIII c., 2f., 23,5X22,5; Nuskhuri

2	S-3280ა, The Gospel of Mattew, XII-XIII cc., 4f., 25,5X17; Nuskhuri
3	S-3280ბ, Menologion, XIV-XV cc., 3f., 20X13,5, Nuskhuri
4	S-3477ბ, Synaxarion, XV c., 2f., 23X16; Nuskhuri
5	S-3479გ, **The Life of the Mother of God**, XI c., 4f., 21X16; Nuskhuri
6	S-3480ბ, Triodion, XII c., 2f., 22,5X18; Nuskhuri
7	S-3485ა, **Readings of the Acts** of the Apostles and Gospel, XIV-XV cc., 1f., 14,8X13; Nuskhuri
8	S-3485ბ, Euchologion, XV c., 2f., 13,9X12,8; Nuskhuri
9	S-3485გ, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 15X11; Nuskhuri
10	S-3485დ, The rule of liturgy, XVI-XVII cc., 2f, Scroll, 30,3X17; Nuskhuri
11	S-3947, Euchologion, XVI-XVII cc., 2f., 12X9; Nuskhuri
12	S-5221, Apocrypha of Theotokos, X c., 1/2½ f., 19,5X32; Asomtavruli
13	S-5222, Book of Psalms, X c., 5f., 15,5X15; Asomtavruli
14	S-5224, Triodion, XV c., 2f., 26,5X18,5; Nuskhuri
15	S-5231, Festal Menaion, XI c., 2f., 26X20,5; Nuskhuri

N	Q
1	Q-182ბ, Questions and Responses, XI c., 1f., 9,5X15; Nuskhuri
2	Q-182გ, Hymns, XI c., 2f., 16,7X22,3; Nuskhuri
3	Q-182დ, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 15,5X11,7; Nuskhuri
4	Q-186ა, Hymns, XV c., 2f., 13,3X10,2; Nuskhuri
5	Q-186დ, Euchologion, XV-XVI cc., 2f., 11,3X9,4; Nuskhuri
6	Q-189ბ, The Martyrdom of St. Barbara, XV-XVI cc., 1f., 10,3X11,5; Nuskhuri
7	Q-189ოგ, Kontakion, XV c., 2f., 9,7X14,5; Nuskhuri
8	Q-208ა, Book of Exodus, X c., 1f., 12X16,2; Asomtavruli
9	Q-208ბ, Lections from the Bible, X c., 1f., 21X29; Asomtavruli
10	Q-209, Dogmatical collection, X c., 2f., 34,5X27,5; Asomtavruli
11	Q-210, Damaged Fragment, X c., 1f., 13,8X23; Asomtavruli
12	Q-211, Gospel of Mathew, X c., 1f., 16,8X20,8; Asomtavruli
13	Q-212, Teachings, X c., 1f., 13X17,8; Asomtavruli
14	Q-213, Gospel of Mark, X c., 2f., 14,2X11,5; Asomtavruli
15	Q-214, Gospel of Mark, XI c., 2f., 8,5X13,5; Nuskhuri
16	Q-215, Menologion, XI c., 4f., 19,6X14,8; Nuskhuri
17	Q-217, Dogmatic-polemical Collection, XI c., 2f., 17,8X13,9; Nuskhuri
18	Q-218, Gospel of Mark, XIII-XIV cc., 1f., 9,3X14,9; Nuskhuri
19	Q-219, Damaged Fragment, XIII-XIV cc., 1f., 20,8X15,2; Nuskhuri
20	Q-221, Hymns, XIV c., 1f., 20,7X14,8; Nuskhuri
21	Q-222, Hymns, XIV-XV cc., 4f., 16,3X12; Nuskhuri
22	Q-223, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 12,5X13; Nuskhuri
23	Q-275, Synaxarion, XI c., 1f., 23X16,5; Nuskhuri

24	Q-486ა, Genesis, X c., 2f., 22,9X14; Nuskhuri
25	Q-486ბ, Gospel of John, X c., 1f., 25,3X21,5; Asomtavruli
26	Q-486გ, Collection of sermons, XI c., 2f., 36,4X27,5; Nuskhuri
27	Q-487გ, Sermons, XVI-XVII cc., 4f., 11,5X8,4; Nuskhuri
28	Q-637ა, Synaxarion, XIV-XV cc., 1f., 27,8X21,5; Nuskhuri
29	Q-637ბ, Four Gospels, XIII c., 5f., 23,5x18; Nuskhuri
30	Q-783, Four Gospels, XIII c., 3f., 25,9x19,8; Nuskhuri
31	Q-987, The Martyrdom of St. Thomas the Apostle, XIII c., 2f., 34,4X24,5; Nuskhuri
32	Q-996, Psalter, XI c., 1f., 19,8X14,7; Nuskhuri
33	Q-1054, Four Gospels, XIII-XIV cc., 1f., 25,2X19,3; Nuskhuri
34	Q-1126ა, Menologion, XIII c., 2f., 22,2X16,6; Nuskhuri
35	Q-1126ბ, Triodion, XIII-XIV cc., 1f., 23X17,7; Nuskhuri
36	Q-1126გ, Collection of Liturgical Texts, XII c., 1f., 30X17,5; Nuskhuri
37	Q-1126დ, Collection of Liturgical Texts, X-XI cc., 1f., 11,5X8,5; Nuskhuri
38	Q-1126ე, Commentaries to the Gospel, XII c., 1f., 32,2X21,5; Nuskhuri
39	Q-1153, Iadgari, Xc., 1f., 33,5X23,5; Nuskhuri

N	FR
1	Fr-43, Hymns, XII-XIII cc., 1f., 22x16; Nuskhuri
2	Fr-55, Festal Menaion, 1f., 19,7x13,7; Nuskhuri
3	Fr-56, Hymns, XI c., 2f., 19,5x16; Nuskhuri
4	Fr-83, Hymns, XV-XVI cc., 4f., 11x8,6; Nuskhuri
5	Fr-91ა, Text of theological content (religious) content, XIV c., 3f., 14,8x 6,8; Nuskhuri
6	Fr-91გ, Hagiographical-Homiletical Collection, X c., 4f., 21x12,8; Nuskhuri
7	Fr-91დ, Lectionary, X c., 1f., 25x17,4; Nuskhuri
8	Fr-91ე, Reading of Polychapter, X-XI cc., 1f., 39x31,6; Nuskhuri
9	Fr-91ვ, Hagiographic writtings, X c., 1f., 21x12,8 Nuskhuri
10	Fr-92ბ, Epistles of Paul, XI c., 1f., Nuskhuri
11	Fr-119, Text of Homiletic Content, XIV c., 1f., 15,6x13; Nuskhuri
12	Fr-121, Prayers, XVI c., 2f., 13,6x9; Nuskhuri
13	Fr-122, Triodion, XII-XIII c., 1f., 12,4x20,2; Nuskhuri
14	Fr-148, Triodion, XIII c., 1f., 28,7x20,3; Nuskhuri
15	Fr-148ა, Triodion, XII-XIII ს., 1f., 16,5x14,5; Nuskhuri
16	Fr-148ბ, Prayer, XIII ს., 1f., 7,5x7 Nuskhuri
17	Fr-150, The Great Nomocanon, XI-XII cc. 1f., 8,5x13,5; Asomtavruli
18	Fr-151, Life of Cosma and Damian, XI c., 2f., 18,4x13,8; Nuskhuri
19	Fr-153, Hymns with the testament of Giorgi the Athonite, XI c., 2f., 24,9x17; Nuskhuri

20	Fr-154, Triodion, XI c., 4f., 25x16; Nuskhuri
21	Fr-156, Prayers, 2f., 11x9,4; Nuskhuri
22	Fr-157, Triodion, 4f., 20,7x16,5; Nuskhuri
23	Fr-184, „Parchment“, XIII-XIV cc., 4(5)f., 13,5x15; Nuskhuri
24	Fr-184ა, „Parchment“, XIII-XIV cc., 1(5)f., 16,4x13; Nuskhuri
25	Fr-185, Triodion, XIII-XIV cc., 1f., 24,9x17,7; Nuskhuri
26	Fr-194, Four Gospels, XII c., 1f., 16,5x11,5; Nuskhuri
27	Fr-195, Hymns from Liturgical Books, 1f., 10,2x20,2; Nuskhuri
28	Fr-202, Festal Menaion, XII-XIII cc., 3f., 26x20; Nuskhuri
29	Fr-217, Four Gospels, XII c., 1f., 12,9x19; Nuskhuri
30	Fr-218, Prayers, XVI c., 1f., 10,5x8,5; Nuskhuri
31	Fr-221, Four Gospels, XI c., 1f., 17x10,3; Nuskhuri
32	Fr-223, Hymns, 1f., 22,1x17,5; Nuskhuri
33	Fr-223ა, Hymns, 1f., 15x3; Nuskhuri
34	Fr-223ბ, Hymns, 1f., 4x15; Nuskhuri
35	Fr-223გ, Hymns, 1f., 12,5x7,5; Nuskhuri
36	Fr-224, Four Gospels, XII c. 1f. 24X16,5; Nuskhuri
37	Fr-228, Fragment of the document, XIII-XIV cc, 1f., 20,5x3,9; Mkhedruli
38	Fr-229, Prayers, X c., 1f., 18x13; Nuskhuri
39	Fr-231, Four Gospels, XII c., 1f., 10x6; Nuskhuri
40	Fr-233, Commentaries to the Gospel, XV c., 4f., 30x22,2; Nuskhuri
41	Fr-284, Gospels Lectionary, XII c., 1f., Nuskhuri
42	Fr-285, Fragments of Octoechos, XV c., 1f., 19,5x15,5; Nuskhuri
43	Fr-294, Psalter, XV c., 1f., Nuskhuri

N	Svan
1	Svan-4, Readings of the Gospel, XV-XVII cc., 1f., 17,5x13; Nuskhuri
2	Svan-5, Readings of the Gospel, XV-XVI cc., 4f., 21,5x15,5; Nuskhuri
3	Svan-6, Hymns, XV c., 2f., 15,2x13; Nuskhuri
4	Svan-7, Four Gospels, XIV-XV cc., 2f., 21X19; Nuskhuri
5	Svan-12 The Journey of the Mother of God, XIII-XIV cc., 2f., 14,3x12; Nuskhuri
6	Svan-13, Collection of hymns, Ibakon-ikosni, XIV-XV cc., 4f., 145x125; Nuskhuri
7	Svan-14, Horologion, XVI c., 2f., 14,5x13; Nuskhuri
8	Svan-19, Prayers, XIV-XV cc., 2 f., 13,8x11,4; Nuskhuri
9	Svan-19ა, Prayers, XIV-XV cc., 2 f., 14,4x12; Nuskhuri
10	Svan-19ბ, Prayers, XIV-XV cc., 1 f., 14,5x11,6; Nuskhuri
11	Svan-19გ, Prayers, XIV-XV cc., 1 f., 14x11,9; Nuskhuri
12	Svan-19ჳ, Prayers, XIV-XV cc., 3 f., 14,3x11,8; Nuskhuri
13	Svan-20, Readings of the Gospel, XVI c., 2f., 20,5x16; Nuskhuri

14	Svan-21, Prayers, XIV c., 2f., 12x9; Nuskhuri

Svaneti Museum of History and Ethnography

N	
1	13 (1) (ჯ-4), Four Gospels, XIII-XIV cc., 1f., 28,5X26; Nuskhuri
2	13 (2) (ჯ-4), Four Gospels, XIII-XIV cc., 1f., 25,6X20,4; Nuskhuri
3	15 (ჯ-7), Prayers, XVI-XVII cc., 2 f., 17,5X13,5; Nuskhuri
4	481 (ჯ-3), Hymns, XVI c., 2 f., 14X12,5; Nuskhuri
5	487 (ჯ-5), Hymns, XIV-XV cc., 2 f., 22X17,5; Nuskhuri
6	491 (ჯ-8), Four Gospels, (Chvabiani), XII c., 4f., 20,3X14,5; Nuskhuri
7	495 (3) (ჯ-10), Psalms, XVI-XVII cc., 1f., 19,4X14,5; Nuskhuri
8	497 (ჯ-35), Prayers, XVI c., 2 f., 12,5x9,5; Nuskhuri
9	722 (ბ) (ჯ-32), Prayers, XV-XVI cc., 2f., 12,5X8,5; Nuskhuri
10	723 (ჯ-16), Kalanda, XVI c., 4f., 12x10,5; Nuskhuri
11	727 (ჯ-20), Prayers, XVI c., 4f., 12,5X9,5; Nuskhuri
12	730 (ა) (ჯ-1), Euchologion, X-XI cc., 5f., 12,9X9,8; Nuskhuri
13	3383 (ჯ-39), Liturgical Texts, XIV c., 4f., 13X11,5; Nuskhuri
14	3385 (ჯ-41), Text of theological content, XII-XIII cc., 2f., 11,2X9,5; Nuskhuri
15	3386 (ჯ-68), Parakliton, XI-XII cc., 4f., 18,5X12,5; Nuskhuri
16	3407 (ჯ-136), Text of theological content, 2f., 9,5X7; Nuskhuri
17	Miniature – preserved at Nesguni Church, XII-XIII cc., 1f., 24,1X17,8; Nuskhuri

Karl Franzens University of Graz (Austria)

N	
1	A I 2058, Gospel of John, ს., X c., 1f., 31,3X25; Asomtavruli
2	B I 2058, Polychapter, X-XI cc., 1f., 33,8X27,3; Asomtavruli
3	C III 2058, Teachings of the Apostolic Fathers (Paterikes), X c., 1f., 33X24,5; Asomtavruli

Chronological Index

N	X
1	A-257-ლ, Lectionary, X c., 2f., 31×23; Asomtavruli
2	A-492ა, Horologion, X c., 2f., 24,3×18,2; Nuskhuri
3	A-1090a, Gospel, X c., 1f., 8,4×17,6; Asomtavruli
4	A-1119b, Fragmnet from the Bible, X c., part of 1 f; 12,5×17,6; Asomtavruli
5	A-1538, Bible, X c., 1f., 21,5x15; Asomtavruli
6	A-1769, Teachings, X c., 2 f., 16,2x13; Nuskhuri
7	H-1326, Gospel of Mattew, X c., 2f., 23X18; Asomtavruli
8	H-1888, Sermons, X c., 2f., 24X19,5; Asomtavruli
9	H-1900ჳ, Sermons, X c., 1f., 14X10; Nuskhuri
10	H-2065, Fragments (from the Gospel) X c., 4f., 25X25; Asomtavruli, Nuskhuri

11	S-5221, Apocrypha of Theotokos, X c. 2f., 19,5X32; Asomtavruli
12	S-5222, Psalm Book, X c., 5f., 15,5X15; Asomtavruli
13	Q-208ა, Book of Exodus, X c., 1f., 12X16,2; Asomtavruli
14	Q-208ბ, Lections from the Bible, X c., 1f., 21X29; Asomtavruli
15	Q-209, Dogmatical collection, X c., 2f., 34,5X27,5; Asomtavruli
16	Q-210, Damaged Fragment, X c., 1f., 13,8X23; Asomtavruli
17	Q-211, Gospel of Mattew, X c., 1f., 16,8X20,8; Asomtavruli
18	Q-212, Teachings, X c., 1f., 13X17,8; Asomtavruli
19	Q-213, Gospel of Mark, X c., 2f., 14,2X11,5; Asomtavruli
20	Q-486ა, Genesis, X c., 2f., 22,9X14; Nuskhuri
21	Q-486ბ, Gospel of John, X c., 1f., 25,3X21,5; Asomtavruli
22	Q-1153, Iadgari, X c., 1f., 33,5X23,5; Nuskhuri
23	Fr-91გ, Hagiographical-Homiletical Collection, X c., 4f., 21x12,8; Nuskhuri
24	Fr-91ღ, Lectionary, X c., 1f., 25x17,4; Nuskhuri
25	Fr-91ვ, Hagiographic writtings, X c., 1f., 21x12,8 Nuskhuri
26	Fr-229, Prayers, X c., 1f., 18x13; Nuskhuri
27	A I 2058, Gospel of John, ს., X c., 1f., 31,3X25; Asomtavruli
28	C III 2058, Teachings of the Apostolic Fathers (Paterikes), X c., 1f., 33X24,5; Asomtavruli

N	X-XI
1	A-1287a, Gospel, X-XI cc., 1f., 15x12; Asomtavruli
2	H-1889, Hymns, X-XI cc., 3f., 27,5X21,5; Nuskhuri
3	H-1893გ, Sermons, X-XI cc., 2f., 18X14; Nuskhuri
4	H-2433, Liturgy, X-XI cc., 1f., 28X21; Nuskhuri
5	Q-1126ღ, Collection of Liturgical Texts, X-XI cc., 1f., 11,5X8,5; Nuskhuri
6	Fr-91ე, Reading of Polychapter, X-XI cc., 1f., 39x31,6; Nuskhuri
7	730 (ა) (ჯ-1), Euchologion, X-XI cc., 5f., 12,9X9,8; Nuskhuri
8	B I 2058, Polychapter, X-XI cc., 1f., 33,8X27,3; Asomtavruli

N	XI
1	A-257a, Prophetologion, XI c., 2f., 24,5×17,5; Nuskhuri
2	A-371, John Chrysostom, Commentary on Gospel of John, XI c., 2f., 29,2X23; Nuskhuri
3	A-492e, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 3f., 31×22,5; Nuskhuri
4	A-492z, Teachings, XI c., 2f., 23X17,5; Nuskhuri
5	A-764, Commentaries on the Gospel, palimpsest, XI c., 1f., 33X14,7; Nuskhuri
6	A-765a (1), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1f., 33X15; Nuskhuri

7	A-765a (2), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; nusxuri
8	A-765a (3), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; nusxuri
9	A-765a (4), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; nusxuri
10	A-765a (5), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; nusxuri
11	A-765a (6), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; nusxuri
12	A-765b, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 5f., 29X24; Nuskhuri
13	A-1090d, Theophylact of Bulgaria, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 27×20; Nuskhuri
14	A-1248, Catholic Epistels, XI c., 3 f., 20×12,8; Nuskhuri
15	A-1287d, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of Matthew, XI c., 2f., 12x25,5; Nuskhuri
16	A-1608, Parakliton, XI c., 2f., 23,8x14,8; Nuskhuri
17	H-1835ა, Hymns, XII-XIII cc., 4f., 19,8x25,4; Nuskhuri N
18	H-1837, Hymns, XI c., 2f., 18X14,2; Nuskhuri
19	H-1855ა, Hymns, XI c., 2f., 17X21,5; Nuskhuri
20	H-1863, Sermons, XI c., 2f., 14X12,3; Nuskhuri
21	H-1885გ, The Gospel of Mark, XI c., 1f., 21X14,5; Nuskhuri
22	H-1885ლ, Hymns, XI c., 1f., 19X15,7; Nuskhuri
23	H-1885ე, Hymns, XI c., 1f., 18,2X16,2; Nuskhuri
24	H-1891ა, Hymns, XI c., 2f., 20,5X16,7; Nuskhuri
25	H-1891ბ, Hymns, XI c., 2f., 23,3X16; Nuskhuri
26	H-1892, Four Gospels, XI c., 2f; 21,5X15; Nuskhuri
27	H-1893ე, Fragment, XI c., 2f., 14,5X10,7; Nuskhuri
28	H-2701, Praise **of the Mother of God**, XI c., 2f., 22X16; Nuskhuri
29	H-2704, Gospel, XI c., 1f., 16,5X11,8; Nuskhuri
30	H-3181, Four Gospels, XI c., 1f., 15,7X8,4; Nuskhuri
31	S-3479გ, **The Life of the Mother of God**, XI c., 4f., 21X16; Nuskhuri
32	S-5231, Festal Menaion, XI c., 2f., 26X20,5; Nuskhuri
33	Q-182ბ, Questions and Responses, XI c., 1f., 9,5X15; Nuskhuri
34	Q-182გ, Hymns, XI c., 2f., 16,7X22,3; Nuskhuri
35	Q-214, Gospel of Mark, XI c., 2f., 8,5X13,5; Nuskhuri
36	Q-215, Menologion, XI c., 4f., 19,6X14,8; Nuskhuri
37	Q-217, Dogmatic-polemical composition, XI c., 2f., 18,5X13,5; Nuskhuri
38	Q-275, Synaxarion, XI c., 1f., 23X16,5; Nuskhuri
39	Q-486გ, Collection of sermons, XI c., 2f., 36,4X27,5; Nuskhuri
40	Q-996, Psalter, XI c., 1f., 19,8X14,7; Nuskhuri

41	Fr-56, Hymns, XI c., 2f., 19,5x16; Nuskhuri
42	Fr-92ბ, Epistles of Paul, XI c., 1f., Nuskhuri
43	Fr-151, Life of Cosma and Damian, XI c., 2f., 18,4x13,8; Nuskhuri
44	Fr-153, Hymns with the testament of Giorgi the Athonite, XI c., 2f., 24,9x17; Nuskhuri
45	Fr-154, Triodion, XI c., 4f., 25x16; Nuskhuri
46	Fr-221, Four Gospels, XI c., 1f., 17x10,3; Nuskhuri

N	XI-XII
1	A-492v, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of Matthew, XI-XII cc., 3f., 32,5×23; Nuskhuri
2	A-836a, Parakliton, XI-XII cc., 1f., 25,6X17; Nuskhuri
3	A-836b, Panegyric on Stephanos**,** XI-XII ss., 1f., 28,3X17,6; palimfsesti, nusxuri
4	A-836g, Readings from the Old and New Testaments, XI-XII cc., 3f., 24,5X18,3; Nuskhuri
5	A-836d, Triodion, XI-XII cc., 1f., 25,3X19; Nuskhuri
6	A-836e, Hymns of Christ, XI-XII cc., 1f., 26,4X17,1; Nuskhuri
7	A-836v, Text from Old Testament, XI-XII cc., 1f., 24,3X18,5; Nuskhuri
8	A-836z, Text from Old Testament, XI-XII cc., 1f., 24,2X18,3; Nuskhuri
9	A-1423a, Chants, XI-XII cc., 2f., 15×13; Nuskhuri
10	H-146, Fragment, XI-XII cc., 1f., Nuskhuri
11	H-1409, Gospel of John, XI-XII cc., 2 f., 14x14,6; Nuskhuri
12	H-2083, Psalter, XI-XII cc., 2f., 11,7X15,2; Nuskhuri
13	Fr-150, The Great Nomocanon, XI-XII cc. 1f., 8,5x13,5; Asomtavruli
14	3386 (ჯ-68), Parakletike, XI-XII cc., 4f., 18,5x12,5; Nuskhuri

N	XII
1	A-493d, Menologion, XII c., 1f., 23×17,8; Nuskhuri
2	H-2702, Gospel, XII c., 1f., 21X14,9; Nuskhuri
3	S-3480ბ, Triodion, XII c., 2f., 22,5X18; Nuskhuri
4	Q-1126გ, Collection of Liturgical Texts, XII c., 1f., 30X17,5; Nuskhuri
5	Q-1126ე, Commentaries to the Gospel, XII c., 1f., 32,2X21,5; Nuskhuri
6	Fr-194, Four Gospels, XII c., 1f., 16,5x11,5; Nuskhuri
7	Fr-217, Four Gospels, XII c., 1f., 12,9x19; Nuskhuri
8	Fr-224, Four Gospels, XII c. 1f. 24X16,5; Nuskhuri
9	Fr-231, Four Gospels, XII c., 1f., 10x6; Nuskhuri
10	Fr-284, Gospels Lectionary, XII c., 1f., Nuskhuri
11	491 (ჯ-8), Four Gospels, (Chvabiani), XII c., 4f., 20,3X14,5; Nuskhuri

N	XII-XIII
1	A-257g, Synaxarion, XII-XIII cc., 3f., Nuskhuri
2	A-492b, Four Gospels, XII-XIII cc., 2f., 22,5×20; Nuskhuri
3	A-493g, Festal Menaion, XII-XIII cc., 4f., 25,6×19,5; Nuskhuri
4	A-494, The Four Gospel, XII-XIII cc., 4f., 22,5×19,5; Nuskhuri
5	A-923, Triodion, XII-XIII cc., 2f., 25,7X21,3; Nuskhuri
6	A-1287b, Gospel, XII-XIII cc., 3f., 18,5x25; Nuskhuri
7	A-1287e, Gospel; XII-XIII cc., 1f., 19,5x17; Nuskhuri
8	H-41, Lectionary, XII-XIII cc., 4 f., 26×21,6; Nuskhuri
9	H-1694ა, Hymns, XII-XIII cc., 4f., 22,5x17,8; Nuskhuri
10	H-1829, Triodion, XII-XIII cc., 4f., 10,3X13,5; Nuskhuri
11	H-1833, Sermons, XII-XIII cc., 4f., 12,5X15; Nuskhuri
12	H-1851ა, The Four Gospels (selected texts), Palimpsest, XIII-XIV cc., 4f., 21,5X18; Nuskhuri
13	H-1851ბ, Hymns, XII-XIII cc., 1f., 21X19,5; Nuskhuri
14	H-1893d, A word for the heart, XII-XIII cc., 1f., 24X14; Nuskhuri
15	S-3280ა, Gospel of Mattew, XII-XIII cc., 4f., 25,5X17; Nuskhuri
16	Fr-43, Hymns, XII-XIII cc., 1f., 22x16; Nuskhuri
17	Fr-122, Triodion, XII-XIII c., 1f., 12,4x20,2; Nuskhuri
18	Fr-148ა, Triodion, XII-XIII cc., 1f., 16,5x14,5; Nuskhuri
19	Fr-202, Festal Menaion, XII-XIII cc., 3f., 26x20; Nuskhuri
20	3383 (ჯ-41), Text of the Ecclesiastical content, XII-XIII cc., 2f., 11,2x9,5; Nuskhuri
21	Miniature preserved at Nesguni church, XII-XIII cc., 1f., 24,1x17,8;

N	XIII
1	A-754ოგ, liturgical text, XIII c., 5f.,
2	A-1090b, Gospel, XIII c., 1f., 19,7×20; Nuskhuri
3	A-1090g, Chants, XIII c., 4f., 22,7×17,2; Nuskhuri
4	H-362, Gospel, XIII c., 1f; 24,3×19., Nuskhuri
5	H-2129, Gospel of Mathew, XIII c., 2f., 16X20,5; Nuskhuri
6	H-2805, Miniature, XIII c., 1f., 21X16; Nuskhuri
7	H-3230, Festal Menaion, XIII c., 1f., 26X17; Nuskhuri
8	S-2855, Four Gospels, XIII c., 2f., 23,5X22,5; Nuskhuri
9	Q-637ბ, Four Gospels, XIII c., 5f., 23,5x18; Nuskhuri
10	Q-783, Four Gospels, XIII s., 3f., 25,9x19,8; Nuskhuri
11	Q-987, The Martyrdom of St. Thomas the Apostle, XIII c., 2f., 34,4X24,5; Nuskhuri
12	Q-1126ა, Menologion, XIII c., 2f., 22,2X16,6; Nuskhuri
13	Fr-148, Triodion, XIII c., 1f., 28,7x20,3; Nuskhuri
14	Fr-148ბ, Prayer, XIII c., 1f., 7,5x7; Nuskhuri

N	XIII-XIV
1	A-257-e, sagalobeli, XIII-XIV ss., 2 f., 16,5×14; palimfsesti, nusxuri
2	H-1395, Gospel (Palimpsest) XIII-XIV cc., 3 f., 20X17; Nuskhuri
3	H-1396, Gospel, XIII-XIV cc., 4 f., 21,7x18,4; Nuskhuri
4	H-1811, Euchologion, XIII-XIV cc., 4f., 13×9,8; Nuskhuri
5	H-1850, Sermons, Palimpsest, XIII-XIV cc., 2f., 20,5X16; Nuskhuri
6	H-1851ა, The Four Gospels (selected texts), Palimpsest, XIII-XIV cc., 4f., 21,5X18; Nuskhuri
7	H-1853ა, Hymns, Palimpsest XIII-XIV cc., 2f., 15X14; Nuskhuri
	H-1853ბ, Sermons, XIII-XIV cc., 2f., 16x14; Nuskhuri
8	H-1893ა, Sermons, Palimpsest, XIII-XIV cc., 3f., 18X13,7; Nuskhuri
9	H-1899, Sermons, XIII-XIV cc., 4f., 15,5X13,4; Nuskhuri
10	H-1900ბ, Hymns, XIII-XIV cc., 4f., 14X10; Nuskhuri
11	H H-2431, Liturgy, XIII-XIV cc., 1f., 55X17,5; Nuskhuri
12	H-3179, Prayer, XIII-XIV c., 1f., 14,5X16,7; Nuskhuri
13	Q-218, Gospel of Mark, XIII-XIV cc., 1f., 9,3X14,9; Nuskhuri
14	Q-219, Damaged Fragment, XIII-XIV cc., 1f., 20,8X15,2; Nuskhuri
15	Q-1054, Four Gospels, XIII-XIV cc., 1f., 25,2X19,3; Nuskhuri
16	Q-1126ბ, Triodion, XIII-XIV cc., 1f., 23X17,7; Nuskhuri
17	Fr-184, „Parchment“, XIII-XIV cc., 4(5)f., 13,5x15; Nuskhuri
18	Fr-184ა, „Parchment“, XIII-XIV cc., 1(5)f., 16,4x13; Nuskhuri
19	Fr-185, Triodion, XIII-XIV cc., 1f., 24,9x17,7; Nuskhuri
20	Fr-228, Fragment of the document, XIII-XIV cc, 1f., 20,5x3,9; Mkhedruli
21	Svan-12 The Journey of the Mother of God, XIII-XIV cc., 2f., 14,3x12; Nuskhuri
22	13 (1) (ჯ-4), Four Gospels, XIII-XIV cc., 1f., 28,5X26; Nuskhuri
23	13 (2) (ჯ-4), Four Gospels, XIII-XIV cc., 1f., 25,6X20,4; Nuskhuri

N	XIV
1	A-492d, Four Gospels, XIV c., 2f., 21×16; Nuskhuri
2	A-1287g, Chants; XIV c., 1f., 25,5x15,3; Nuskhuri
3	H-2703, Hymns, XIV c., ½ f., 16,6X15,5; Nuskhuri
4	Q-221, Hymns, XIV c., 1f., 20,7X14,8; Nuskhuri
5	Fr-91ა, Text of theological content (religious) content, XIV c., 3f., 14,8x 6,8; Nuskhuri
6	Fr-119, Text of Homiletic Content, XIV c., 1f., 15,6x13; Nuskhuri
7	Svan-21, Prayers, XIV c., 2f., 12x9; Nuskhuri
8	3383 (ჯ-39), Liturgical Texts, XIV c., 4f., 13X11,5; Nuskhuri
9	3407 (ჯ-136), Texts of ecclesiastical content, XIV c., 2f., 9,5x7; Nuskhuri

N	XIV-XV
1	H-536, Kontakion, 1, XIV-XV cc., 2 f., 11,8x9,2; Nuskhuri
2	H-536ა, Kontakion, XIV-XV cc., 2 f., 11,7x9; Nuskhuri
3	H-536ბ, Prayer, XIV-XV სს., 2 f., 12,3x9,3; Nuskhuri
4	H-1357, Triodion, XIV-XV cc., 2f., 28X21; Nuskhuri
5	H-1410, Prayer, XIV-XV cc., 1 f., 16,2X12; Nuskhuri
6	H-1411, Kontakion, XIV-XV cc., 1 f, Scroll, 58X17; Nuskhuri
7	H-1795ბ, Psalter, XIV-XV cc., 5f., 21X10; Nuskhuri
8	H-1795გ, Psalter, XIV-XV cc., 2f., 18X13; Nuskhuri
9	H-1795დ, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 14,5X14; Nuskhuri
10	H-1801ა, Prayers, XIV-XV სს., 4 ფ., 13,5x10; Nuskhuri
11	H-1803ბ, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 12,5x16,5; Nuskhuri
12	H-1821ბ, Euchologion, XIV-XV cc., 4f., 13,5X11; Nuskhuri
13	H-1824, Euchologion, XIV-XV cc., 5f., 14X11,5; Nuskhuri
14	H-1852, Liturgy (scroll), XV-XVI cc., 2 sheet, 69X17,5;NNuskhuri
15	H-1853ბ, Four Gospels, XIV-XV cc., 1f., 18,5x14; Nuskhuri
16	H-1857, Hymns, XIV-XV cc., 4f., 12,5x10,5; Nuskhuri
17	H-1866ბ, Synodikon, XIV-XV cc., 2f., 14x12; Nuskhuri
18	H-1867გ, Prayers, XIV-XV cc., 1f., 14,7X11,5; Nuskhuri
19	H-1890, Four Gospels, Palimpsest, XIV-XV cc., 2f., 26X25; Nuskhuri
20	H-1897ბ, Ecclesiastical calendar, XIV-XV cc., 4f., 13X9,5; Nuskhuri
21	H-1900ა, Euchologion, XIV-XV cc., 4f., 11,9X9; Nuskhuri
22	H-1900ე, Kontakion, XIV-XV cc., 2f., 9x10,7; Nuskhuri
23	H-1900ზ, Hymns, XIV-XV cc., 2f., 12,3X10,5; Nuskhuri
24	H-1900ჱ, Hymns, XIV-XV cc., 1f., 13X12; Nuskhuri
25	H-2432, Sermons, Palimpsest, XIV-XV cc., 2f., 18,4X27,5; Nuskhuri
26	H-3098გ, Gospel, Palimpsest, XIV-XV cc., 2 f., 21,2x19; Nuskhuri
27	H-3098დ, Gospel, Palimpsest, XIV-XV cc., 1 f., 18,5x17,5; Nuskhuri
28	H-3173, Sermons, XIV-XV cc., 1f., 12,2X10,5; Nuskhuri
29	H-3175, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 13,3X11,3; Nuskhuri
30	H-3182, Euchologion, XIV-XV cc., 2f., 11,5X8,1; Nuskhuri
31	H-3183, Psalter, XV-XVI cc., 2f., 12,2X8,8; Nuskhuri
32	H-3184, Psalter, XIV-XV cc., 2f., 11,5x10,5; Nuskhuri
33	H-3185, Euchologion, XIV-XV cc., 4f., 12,8X9,7; Nuskhuri
34	H-3231, Liturgy, XIV-XV cc., 1f., 34X20,7; Nuskhuri
35	S-3280b, Menologion, XIV-XV cc., 3f., 20X13,5; Nuskhuri
36	S-3485ა, Readings of the Acts of the Apostles and Gospel, XIV-XV cc., 1f., 14,8X13; Nuskhuri
37	Q-182დ, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 15,5X11,7; Nuskhuri
38	Q-222, Hymns, XIV-XV cc., 4f., 16,3X12; Nuskhuri

39	Q-637ა, Synaxarion, XIV-XV cc., 1f., 27,8X21,5; Nuskhuri
40	Svan-7, Four Gospels, XIV-XV cc., 2f., 21X19; Nuskhuri
41	Svan-13, Collection of hymns, Ibakon-ikosni, XIV-XV cc., 4f., 145x125; Nuskhuri
42	Svan-19, Prayers, XIV-XV cc., 2 f., 13,8x11,4; Nuskhuri
43	Svan-19ა, Prayers, XIV-XV cc., 2 f., 14,4x12; Nuskhuri
44	Svan-19ბ, Prayers, XIV-XV cc., 1 f., 14,5x11,6; Nuskhuri
45	Svan-19გ, Prayers, XIV-XV cc., 1 f., 14x11,9; Nuskhuri
46	Svan-19დ, Prayers, XIV-XV cc., 3 f., 14,3x11,8; Nuskhuri
47	487 (კ-5), Hymns, XIV-XV cc., 2 f., 22X17,5; Nuskhuri

N	XV
1	A-929ბ, Chants, XV c., 1f., 15,5X11; Nuskhuri
2	A-1529ა, Triodion, XV c., 4 f., 19x15; Nuskhuri
3	H-1725ა, Readings of Gospel and Apostles, XV c., 2f., 12X8,8; Nuskhuri
4	H-1900გ, Psalter, XV c., 2f., 13X10,5; Nuskhuri
5	H-2084ბ, Gospel, XV c., 2f., 24,2X12; Nuskhuri
6	H-2084დ, Gospel, XV c., 4f., 26,2X19,4; Nuskhuri
7	H-2084ე, Gospel, XV c.; 2f., 20X27,2; Nuskhuri
8	H-2084ვ, Gospel, XV c., 4f., 21,5X25,5; Nuskhuri
9	H-2084ზ, Index of the Gospel, XV c., 2f., 19,9X24,5; Nuskhuri
10	H-2085ბ, The Four Gospels (selected texts), XV c., 4f., 10X14,2; Nuskhuri
11	H-2085გ, Prayers, XV c., 2f., 7X10,5; Nuskhuri
12	H H-3232, Festal Menaion, XV c., 1f., 26X19,7; Nuskhuri
13	S-3477ბ, Synaxarion, XV c., 2f., 23X16; Nuskhuri
14	S-3485ბ, Euchologion, XV c., 2f., 13,9X12,8; Nuskhuri
15	S-5224, Triodion, XV c., 2f., 26,5X18,5; Nuskhuri
16	Q-186ა, Hymns, XV c., 2f., 13,3X10,2; Nuskhuri
17	Q-189ოგ, Kontakion, XV c., 2f., 9,7X14,5; Nuskhuri
18	Fr-233, Commentaries to the Gospel, XV c., 4f., 30x22,2; Nuskhuri
19	Fr-285, Fragments of Octoechos, XV c., 1f., 19,5x15,5; Nuskhuri
20	Fr-294, Psalter, XV c., 1f., Nuskhuri
21	Svan-6, Hymns, XV c., 2f., 15,2x13; Nuskhuri

N	XV-XVI
1	A-929ა, Calendar, XV-XVI cc., 2f., 17X12,3; Nuskhuri
2	H-1558დ, Hymns, XV-XVI cc., 1f., 13X10,5; Nuskhuri
3	H-1699b, Fragment of Kontakion, XV-XVI cc., 1f., 7X14; Nuskhuri
4	H-1793, Four Gospels, XV-XVI cc., 4 f., 20,4x13,4; Nuskhuri
5	H-1795ე, Psalter, XV-XVI cc., 1f., 18X13,5; Nuskhuri

6	H-1807, Euchologion, XV-XVI cc., 2f., 20,5X16,5; Nuskhuri
7	H-1814ჹ, Kontakion, XV-XVI cc., 4f., 15X10; Nuskhuri
8	H-1815ბ, Euchologion, XV-XVI cc., 1f., 15,5X11; Nuskhuri
9	H-1816ჹ, Euchologion, XV-XVI cc., 2f., 15X12; Nuskhuri
10	H-1820ბ, Euchologion, XV-XVIcc., 4f., 13X9,5; Nuskhuri
11	H-1864ბ, Prayer, XV-XVI cc., 1f., 13,5X9; Nuskhuri
12	H-1868, Prayers, Palimpsest, XV-XVI cc., 4f., 15,5X11; Nuskhuri
13	H-1885ა, Psalter, XV-XVI cc., 3f., 18x20,8; Nuskhuri
14	H-1900ფ, Prayers, XV-XVI cc., 1f., 10,7X11,2; Nuskhuri
15	H-2093ა, Synodikon, XV-XVI cc., 1f; 13,6X18,5; Nuskhuri
16	H-2093ბ, Synodikon,, XV-XVI cc., 1f; 20X22; Nuskhuri
17	H-2093ჹ, Euchologion, Palimpsest, XV-XVI cc., 1f., 17X16; Nuskhuri
18	H-3176, Prayer, XV-XVI cc., 1f., 13,5X11,7; Nuskhuri
19	H-3177, Euchologion, XIV-XV cc., 1f., 12,3X11,7; Nuskhuri
20	H-3180, Hymns, XV-XVI cc., 1f., 17,1X16; Nuskhuri
21	H-3186, Psalter, XV-XVI cc., 2f., 10X12,5; Nuskhuri
22	H-3188, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 15,3X12,2; Nuskhuri
23	H-3190, Sermons, XV-XVI cc., 2f., 17,4X14,5; Nuskhuri
24	H-3261, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 26X19,7; Nuskhuri
25	S-3485ჹ, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 15X11; Nuskhuri
26	Q-186ფ, Euchologion, XV-XVI cc., 2f., 11,3X9,4; Nuskhuri
27	Q-189ბ, The Martyrdom of St. Barbara, XV-XVI cc., 1f., 10,3X11,5; Nuskhuri
28	Q-223, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 12,5X13; Nuskhuri
29	Fr-83, Hymns, XV-XVI cc., 4f., 11x8,6; Nuskhuri
30	Svan-5, Readings of the Gospel, XV-XVI cc., 4f., 21,5x15,5; Nuskhuri
31	722 (ბ) (ჯ-32), Prayers, XV-XVI cc., 2f., 12,5X8,5; Nuskhuri

N	XV-XVII
1	Svan-4, Readings of the Gospel, XV-XVII cc., 1f., 17,5x13; Nuskhuri

N	XVI
1	A-492g, Synaxarion, XVI c., 2f., 22×14,2; Nuskhuri
2	H-1814ფ, Euchologion, XVI c., 2f., 14X11; Nuskhuri
3	H-1885ბ, Gospel, XVI c., 2f., 20,5X14; Nuskhuri
4	H-2093ფ, Synodikon,, Palimpsest, XVI c., 4f; 30X28; Nuskhuri
5	H-2093ე, Synodikon, XVI c., 1f., 22,5X12,5; Nuskhuri
6	H-2093ჳ, Synodikon, XVI c., 1f; 17X16; Nuskhuri
7	H-2093ზ, Synodikon,, XVI c., 1f., 9,2X5; Nuskhuri
8	H-3171, Euchologion, XVI c., 1f., 10X12,5; Nuskhuri

9	H-3174, Euchologion, XVI c., 1f., 13,3X10; Nuskhuri
10	H-3178, Psalter, Palimpsest, XVI c., 1f., 15X17; Nuskhuri
11	H-3187, The Life of Pope Atanase, Palimpsest, XVI c., 2f., 14,5X12; Nuskhuri
12	H-3189, The Life of the Mother of God, Palimpsest, XVI c., 2f., 14X12; Nuskhuri
13	Fr-121, Prayers, XVI c., 2f., 13,6x9; Nuskhuri
14	Fr-218, Prayers, XVI c., 1f., 10,5x8,5; Nuskhuri
15	Svan-14, Horologion, XVI c., 2f., 14,5x13; Nuskhuri
16	Svan-20, Readings of the Gospel, XVI c., 2f., 20,5x16; Nuskhuri
17	481 (ჯ-3), Hymns, XVI c., 2 f., 14X12,5; Nuskhuri
18	497 (ჯ-35), Prayers, XVI c., 2 f., 12,5x9,5; Nuskhuri
19	723 (ჯ-16), Kalanda, XVI c., 4f., 12x10,5; Nuskhuri
20	727 (ჯ-20), Prayers, XVI c., 4f., 12,5X9,5; Nuskhuri

N	XVI-XVII
1	H-1723ა, Kontakion, XVI-XVII cc., 1 f., 9,8x7,8; Nuskhuri
2	H-1723ბ, Kontakion, XVI-XVII cc., 1 f., 14,3x10; Nuskhuri
3	H-1725გ, Euchologion, XVI-XVII cc., 2f., 12,7X9,5; Nuskhuri
4	H-3014, Gospel, Palimpsest, XVI-XVII cc., 1f., 11,5X9; Nuskhuri
5	H-3168, Prayer, XVI-XVII cc., 1f., 10,8X7,5; Nuskhuri
6	H-3169, Euchologion, XVI-XVII cc., 1f., 11X8,7; Nuskhuri
7	H H-3170, Preaching, Palimpsest, XVI-XVII cc., 1f., 11X10; Nuskhuri
8	H-3172, Quimat days, XVI-XVII cc., 1f., 12X8,5; Nuskhuri
9	H-3247, Speech of the Months, XVI-XVII cc., 2f., 16,8X12,3 Nuskhuri
10	S-3485ღ, The rule of liturgy, XVI-XVII cc., 2f, Scroll, 30,3X17; Nuskhuri
11	S-3947, Euchologion, XVI-XVII cc., 2f., 12X9; Nuskhuri
12	Q-487გ, Sermons, XVI-XVII cc., 4f., 11,5X8,4; Nuskhuri
13	15 (ჯ-7), Prayers, XVI-XVII cc., 2 f., 17,5X13,5; Nuskhuri
14	495 (3) (ჯ-10), Psalms, XVI-XVII cc., 1f., 19,4X14,5; Nuskhuri

N	XVII
1	H-1725ბ, Prayers, XVII c., 2f., 14X10,3; Nuskhuri
	XVIII
1	H-1862, Prayer, Palimpsest, XVIII c., 4(5) f., 8,5X8; Nuskhuri

Thematical Index

bibliologia

N	A
1	A-492b, Four Gospels, XII-XIII cc., 2f., 22,5×20; Nuskhuri
2	A-492d, Four Gospels, XIV c., 2f., 21×16; Nuskhuri
3	A-494, The Four Gospel, XII-XIII cc., 4 f., 22,5x19,5; Nuskhuri
4	A-836g, Readings from the Old and New Testament, XI-XII cc., 3f., 24,5X18,3; Nuskhuri
5	A-836v, Text from Old Testament, XI-XII cc., 1f., 24,3X18,5; Nuskhuri
6	A-836z, Text from Old Testament, XI-XII cc., 1f., 24,2X18,3; Nuskhuri
7	A-1090a, Gospel, X c., 1f., 8,4×17,6; Asomtavruli
8	A-1090b, Gospel, XIII c., 1f., 19,7×20; Nuskhuri
9	A-1119b, Fragment from the Bible, X c., 1 f; 12,5×17,6; Asomtavruli
10	A-1287a, Gospel, X-XVII cc., 1f., 15x12; Asomtavruli
11	A-1287b, Gospel, XII-XIII cc., 3f., 18,5x25; Nuskhuri
12	A-1287e, Gospel; XII-XIII cc., 1f., 19,5x17; Nuskhuri

N	H
1	H-362, Gospel, XIII c., 1f., 24,3×19; Nuskhuri
2	H-1326, Gospel of Mathew, X c., 2f., 23X18; Asomtavruli
3	H-1395, Gospel (Palimpsest) XIII-XIV cc., 3 f., 20X17; Nuskhuri
4	H-1396, Gospel, XIII-XIV cc., 4 f., 21,7x18,4; Nuskhuri
5	H-1409, Gospel of John, XI-XII cc., 2 f., 14x14,6; Nuskhuri
6	H-1725a, Readings of Gospel and Apostles, XV c., 2f., 12X8,8; Nuskhuri
7	H-1793, Four Gospels, XV-XVI cc., 4 f., 20,4x13,4; Nuskhuri
8	H-1795ბ, Psalter, XIV-XV cc., 5f., 21X10; Nuskhuri
9	H-1795გ, Psalter, XIV-XV cc., 2f., 18X13; Nuskhuri
10	H-1795ღ, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 14,5X14; Nuskhuri
11	H-1795ე, Psalter, XV-XVI cc., 1f., 18X13,5; Nuskhuri
12	H-1803ბ, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 12,5x16,5; Nuskhuri
13	H-1853ბ, Four Gospels, XIV-XV cc., 1f., 18,5x14; Nuskhuri
14	H-1885ა, Psalter, XV-XVI cc., 3f., 18x20,8; Nuskhuri
15	H-1885ბ, Gospel, XVI c., 2f., 20,5X14; Nuskhuri
16	H-1885გ, The Gospel of Mark, XI c., 1f., 21X14,5; Nuskhuri
17	H-1890, Four Gospels, Palimpsest, XIV-XV cc., 2f., 26X25; Nuskhuri
18	H-1892, Four Gospels, XI c., 2f; 21,5X15; Nuskhuri
19	H-1900გ, Psalter, XV c., 2f., 13X10,5; Nuskhuri
20	H-2083, Psalter, XI-XII cc., 2f., 11,7X15,2; Nuskhuri
21	H-2084ბ, Gospel, XV c., 2f., 24,2X12; Nuskhuri

22	H-2084ჳ, Gospel, XV c., 4f., 26,2X19,4; Nuskhuri
23	H-2084ჟ, Gospel, XV c.; 2f., 20X27,2; Nuskhuri
24	H-2084ჳ, Gospel, XV c., 4f., 21,5X25,5; Nuskhuri
25	H-2084ზ, Index of the Gospel, XV c., 2f., 19,9X24,5; Nuskhuri
26	H-2085ბ, The Four Gospels (selected texts), XV c., 4f., 10X14,2; Nuskhuri
27	H-2129, Gospel of Mathew, XIII c., 2f., 16X20,5; Nuskhuri
28	H-2432, Sermons, Palimpsest, XIV-XV cc., 2f., 18,4X27,5; Nuskhuri
29	H-2702, Gospel, XII c., 1f., 21X14,9; Nuskhuri
30	H-2704, Gospel, XI c., 1f., 16,5X11,8; Nuskhuri
31	H-3014, Gospel, Palimpsest, XVI-XVII cc., 1f., 11,5X9; Nuskhuri
32	H-3098ჯ, Gospel, Palimpsest, XIV-XV cc., 2 f., 21,2x19; Nuskhuri
33	H-3098ჳ, Gospel, Palimpsest, XIV-XV cc., 1 f., 18,5x17,5; Nuskhuri
34	H-3175, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 13,3X11,3; Nuskhuri
35	H-3178, Psalter, Palimpsest, XVI c., 1f., 15X17; Nuskhuri
36	H-3181, Four Gospels, XI c., 1f., 15,7X8,4; Nuskhuri
37	H-3183, Psalter, XV-XVI cc., 2f., 12,2X8,8; Nuskhuri
38	H-3184, Psalter, XIV-XV cc., 2f., 11,5x10,5; Nuskhuri
39	H-3186, Psalter, XV-XVI cc., 2f., 10X12,5; Nuskhuri

N	S
1	S-2855, Four Gospels, XIII c., 2f., 23,5X22,5; Nuskhuri
2	S-3280ა, Gospel of Mattew, XII-XIII cc., 4f., 25,5X17; Nuskhuri
3	S-3485ა, Readings of the Acts of the Apostles and Gospel, XIV-XV cc., 1f., 14,8X13; Nuskhuri
4	S-5222, Psalm Book, X c., 5f., 15,5X15; Asomtavruli

B

N	Q
1	Q-182ჳ, Psalter, XIV-XV cc., 1f., 15,5X11,7; Nuskhuri
2	Q-208ა, Book of Exodus, X c., 1f., 12X16,2; Asomtavruli
3	Q-208ბ, Lections from the Bible, X c., 1f., 21X29; Asomtavruli
4	Q-211, Gospel of Mathew, X c., 1f., 16,8X20,8; Asomtavruli
5	Q-212, Teachings, X c., 1f., 13X17,8; Asomtavruli
6	Q-213, Gospel of Mark, X c., 2f., 14,2X11,5; Asomtavruli
7	Q-214, Gospel of Mark, XI c., 2f., 8,5X13,5; Nuskhuri
8	Q-218, Gospel of Mark, XIII-XIV cc., 1f., 9,3X14,9; Nuskhuri
9	Q-486ა, Genesis, X c., 2f., 22,9X14; Nuskhuri
10	Q-486ბ, Gospel of John, X c., 1f., 25,3X21,5; Asomtavruli
11	Q-637ბ, Four Gospels, XIII c., 5f., 23,5x18; Nuskhuri
12	Q-783, Four Gospels, XIII c., 3f., 25,9x19,8; Nuskhuri

13	Q-996, Psalter, XI c., 1f., 19,8X14,7; Nuskhuri
14	Q-1054, Four Gospels, XIII-XIV cc., 1f., 25,2X19,3; Nuskhuri

NN	Fr
1	Fr-91დ, Lectionary, X c. 1f. 25X17,4; Nuskhuri
2	Fr-92ბ, Epistles of Paul, XI c., 1f., Nuskhuri
3	Fr-184, Parchment, XIII-XIV cc., 1 (5)f., 16,4X13; Nuskhuri
4	Fr-184ა, „Parchment“, XIII-XIV cc., 1(5)f., 16,4x13; Nuskhuri
5	Fr-194ბ, Four Gospels, XII c. 1f. 16,5X11,5; Nuskhuri
6	Fr-217, Four Gospels, XII c. 1f. 12,9X19; Nuskhuri
7	Fr-221, Four Gospels, XI c. 1f. 17X10,3; Nuskhuri
8	Fr-224, Four Gospels, XII c. 1f. 24X16,5; Nuskhuri
9	Fr-231, Four Gospels, XII c. 1f. 10X6; Nuskhuri
10	Fr-284, Gospels Lectionary, XII c., 1f., Nuskhuri
11	Fr-294, Psalter, XV c., 1f., Nuskhuri

N	Svan
	Svan-5, Readings of the Gospel, XV-XVI cc., 4f., 21,5x15,5; Nuskhuri
1	Svan-7, Four Gospels, XIV-XV cc., 2f., 21X19; Nuskhuri
2	Svan-20, Readings of the Gospel, XVI c., 2f., 20,5x16; Nuskhuri

N	სვანეთი
1	13 (1) (კ-4), Four Gospels, XIII-XIV cc., 1f., 28,5X26; Nuskhuri
2	13 (2) (კ-4), Four Gospels, XIII-XIV cc., 1f., 25,6X20,4; Nuskhuri
3	491 (კ-8), Four Gospels, (Chvabiani), XII c., 4f., 20,3X14,5; Nuskhuri
4	495 (3) (კ-10), Psalms, XVI-XVII cc., 1f., 19,4X14,5; Nuskhuri

N	გრაცი
1	A I 2058, Gospel of John, X c., 1f., 31,3X25; Asomtavruli

egzegetika

N	A
1	A-371, John Chrysostom, Commentary on Gospel of John, XI c., 2f., 29,2×23; Nuskhuri
2	A-492e, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 3f., 31×22,5; Nuskhuri
3	A-492v, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of Matthew, XI-XII cc., 3f., 32,5×23; Nuskhuri
4	A-764, Commentaries on the Gospel, palimpsest, XI c., 1f., 33X14,7; Nuskhuri

5	A-765a (1), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of Iohn, palimpsest XI c., 1f., 33X15; Nuskhuri
	A-765a (2), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
	A-765a (3), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
	A-765a (4), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
	A-765a (5), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
	A-765a (6), John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 33X15; Nuskhuri
6	A-765b, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 5f., 29X24; Nuskhuri
7	A-1090d, Theophylact of Bulgaria, Commentaries on the Gospel of John, XI c., 1 f., 27×20; Nuskhuri
8	A-1287d, John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of Matthew, XI c., 2f., 12x25,5; Nuskhuri
	Q-1126ე, Commentaries on the Gospel, XII c., 1f., 32,2X21,5; Nuskhuri
9	Fr-233, Commentaries to the Gospel, XV c., 4f., 30x22,2; Nuskhuri

himnografia

N	A
1	A-257-e, sagalobeli, XIII-XIV ss., 2 f., 16,5×14; palimfsesti, nusxuri
2	A-836b, შესხმა სტეფანესი, XI-XII ss., 1f., 28,3X17,6; palimfsesti, nusxuri
3	A-836e, Hymns of Christ, XI-XII cc., 1f., 26,4X17,1; Nuskhuri
4	A-923, Triodion, XII-XIII cc., 2f., 25,7X21,3; Nuskhuri
5	A-929ბ, Chants, XV c., 1f., 15,5X11; Nuskhuri
6	A-1090g, Chant, XIII c., 4f., 22,7×17,2; Nuskhuri
7	A-1287g, Chants; XIV c., 1f., 25,5x15,3; Nuskhuri
8	A-1423a, Chants, XI-XII cc., 2f., 15×13; Nuskhuri

N	H
1	H-1357, Triodion, XIV-XV cc., 2f., 28X21; Nuskhuri
2	H-1558დ, Hymns, XV-XVI cc., 1f., 13X10,5; Nuskhuri
3	H-1694ა, Hymns, XII-XIII cc., 4f., 22,5x17,8; Nuskhuri
4	H-1837, Hymns, XI c., 2f., 18X14,2; Nuskhuri
5	H-1855ა, Hymns, XI c., 2f., 17X21,5; Nuskhuri

6	H-1857, Hymns, XIV-XV cc., 4f., 12,5x10,5; Nuskhuri
7	H-1885ლ, Hymns, XI c., 1f., 19X15,7; Nuskhuri
8	H-1885ე, Hymns, XI c., 1f., 18,2X16,2; Nuskhuri
9	H-1889, Hymns, X-XI cc., 3f., 27,5X21,5; Nuskhuri
10	H-1891ა, Hymns, XI c., 2f., 20,5X16,7; Nuskhuri
11	H-1891ბ, Hymns, XI c., 2f., 23,3X16; Nuskhuri
11	H-1900ბ, Hymns, XIII-XIV cc., 4f., 14X10; Nuskhuri
12	H-1900ზ, Hymns, XIV-XV cc., 2f., 12,3X10,5; Nuskhuri
13	H-1900ჱ, Hymns, XIV-XV cc., 1f., 13X12; Nuskhuri
14	H-2701, Praise **of the Mother of God**, XI c., 2f., 22X16; Nuskhuri
15	H-2703, Hymns, XIV c., ½ f., 16,6X15,5; Nuskhuri
16	H-3180, Hymns, XV-XVI cc., 1f., 17,1X16; Nuskhuri
17	H-3188, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 15,3X12,2; Nuskhuri
18	H H-3261, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 26X19,7; Nuskhuri

N	S
1	S-3485გ, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 15X11; Nuskhuri
2	S-3479გ, The Life of the Mother of God, XI c., 4f., 21X16; Nuskhuri
3	S-5224, Triodion, XV c., 2f., 26,5X18,5; Nuskhuri

N	Q
1	Q-182გ, Hymns, XI c., 2f., 16,7X22,3; Nuskhuri
2	Q-186ა, Hymns, XV c., 2f., 13,3X10,2; Nuskhuri
3	Q-221, Hymns, XIV c., 1f., 20,7X14,8; Nuskhuri
4	Q-222, Hymns, XIV-XV cc., 4f., 16,3X12; Nuskhuri
5	Q-223, Hymns, XV-XVI cc., 2f., 12,5X13; Nuskhuri

N	Fr
1	Fr-43, Hymns, XII-XIII cc., 1f., 22x16; Nuskhuri
2	Fr-56, Hymns, XI c., 2f., 19,5x16; Nuskhuri
3	Fr-83, Hymns, XV-XVI cc., 4f., 11x8,6; Nuskhuri
4	Fr-153, Hymns with the testament of Giorgi the Athonite, XI c., 2f., 24,9x17; Nuskhuri
5	Fr-195, Hymns from Liturgical Books, 1f., 10,2x20,2; Nuskhuri
6	Fr-223, Hymns, 1f., 22,1x17,5; Nuskhuri
7	Fr-223ა, Hymns, 1f., 15x3; Nuskhuri
8	Fr-223ბ, Hymns, 1f., 4x15; Nuskhuri
9	Fr-223გ, Hymns, 1f., 12,5x7,5; Nuskhuri
10	Fr-285, Fragments of Octoechos, XV c., 1f., 19,5x15,5; Nuskhuri

N	Svan
1	Svan-6, Hymns, XV c., 2f., 15,2x13; Nuskhuri
2	Svan-13,Collection of hymns, Ibakon-ikosni, XIV-XV cc., 4f., 145x125; Nuskhuri

N	Svaneti
1	481 (კ-3), Hymns, XVI c., 2 f., 14X12,5; Nuskhuri გამორჩენილია
2	487 (კ-5), Hymns, XIV-XV cc., 2 f., 22X17,5; Nuskhuri გამორჩენილია
3	727 (კ-20), Prayers, XVI c., 4f., 12,5X9,5; Nuskhuri

Liturgical

N	A
1	A-257a, Prophetologion, XI c., 2f., 24,5×17,5; Nuskhuri
2	A-257g, Synaxarion, XII-XIII cc., 3f., Nuskhuri
3	A-257d, Lectionary, X c., 2f., 31×23; Asomtavruli
4	A-492ა, Horologion,, X c., 2 f., 24,3x18,2; Nuskhuri
5	A-492g, Synaxarion, XVI c., 2f., 22×14,2; Nuskhuri
6	A-492z, Teachings, XI c., 2f., 23×17,5; Nuskhuri
7	A-493g, Festal Menaion, XII-XIII cc., 4f., 25,6×19,5; Nuskhuri
8	A-493d, Menologion, XII c., 1f., 23×17,8; Nuskhuri
9	A-754, Liturgical text, XIII c., 5f.,
10	A-836a, Parakliton, XI-XII cc., 1f., 25,6X17; Nuskhuri
11	A-836d, Triodion, XI-XII cc., 1f., 25,3X19; Nuskhuri
12	A-929ა, Calendar, XV-XVI cc., 2f., 17X12,3; Nuskhuri
13	A-1248, Catholic Epistels, XI c., 3 f., 20×12,8; Nuskhuri
14	A-1529a, Triodion, XV c., 4 f., 19x15; Nuskhuri
15	A-1608, Parakliton, XI c., 2f., 23,8x14,8; Nuskhuri
16	A-1769, Teachings, X c., 2 f., 16,2x13; Nuskhuri

N	H
1	H-41, Lectionary, XII-XIII cc., 4 f., 26×21,6; Nuskhuri
2	H-536, Kontakion, 1, XIV-XV cc., 2 f., 11,8x9,2; Nuskhuri
3	H-536ა, Kontakion, XIV-XV cc., 2 f., 11,7x9; Nuskhuri
4	H-536ბ, Prayer, XIV-XV სს., 2 f., 12,3x9,3; Nuskhuri
5	H-1410, Prayer, XIV-XV cc., 1 f., 16,2X12; Nuskhuri
6	H-1411, Kontakion, XIV-XV cc., 1 f, Scroll, 58X17; Nuskhuri
7	H-1699b, Kontakion, XV-XVI cc., 1f., 7X14; Nuskhuri
8	H-1723ა, Kontakion, XVI-XVII cc., 1 f., 9,8x7,8; Nuskhuri
9	H-1723ბ, Kontakion, XVI-XVII cc., 1 f., 14,3x10; Nuskhuri
10	H-1725a, Readings of Gospel and Apostles, XV c., 2f., 12X8,8; Nuskhuri

11	H-1725ბ, Prayers, XVII c., 2f., 14X10,3; Nuskhuri
12	H-1725გ, Euchologion, XVI-XVII cc., 2f., 12,7X9,5; Nuskhuri
13	H-1801ა, Prayers, XIV-XV სს., 4 ფ., 13,5x10; Nuskhuri
14	H-1807, Euchologion, XV-XVI cc., 2f., 20,5X16,5; Nuskhuri
15	H-1811, Euchologion, XIII-XIV cc., 4f., 13×9,8; Nuskhuri
16	H-1814გ, Kontakion, XV-XVI cc., 4f., 15X10; Nuskhuri
17	H-1814დ, Euchologion, XVI c., 2f., 14X11; Nuskhuri
18	H-1815ბ, Euchologion, XV-XVI cc., 1f., 15,5X11; Nuskhuri
19	H-1816გ, Euchologion, XV-XVI cc., 2f., 15X12; Nuskhuri
20	H-1820ბ, Euchologion, XV-XVIcc., 4f., 13X9,5; Nuskhuri
21	H-1821ბ, Euchologion, XIV-XV cc., 4f., 13,5X11; Nuskhuri
22	H-1824, Euchologion, XIV-XV cc., 5f., 14X11,5; Nuskhuri
23	H-1829, Triodion, XII-XIII cc., 4f., 10,3X13,5; Nuskhuri
24	H-1833, Sermons, XII-XIII cc., 4f., 12,5X15; Nuskhuri
25	H-1835ა, Hymns, XII-XIII cc., 4f., 19,8x25,4; Nuskhuri
26	H-1850, Sermons, Palimpsest, XIII-XIV cc., 2f., 20,5X16; Nuskhuri
27	H-1851ბ, Hymns, XII-XIII cc., 1f., 21X19,5; Nuskhuri
28	H-1852, Liturgy (scroll), XV-XVI cc., 2 sheet, 69X17,5;NNuskhuri
29	H-1853ა, Hymns, Palimpsest XIII-XIV cc., 2f., 15X14; Nuskhuri
30	H-1853გ, Sermons, XIII-XIV cc., 2f., 16x14; Nuskhuri
31	H-1862, Prayer, Palimpsest, XVIII c., 4(5) f., 8,5X8; Nuskhuri
32	H-1863, Sermons, XI c., 2f., 14X12,3; Nuskhuri
33	H-1864ბ, Prayer, XV-XVI cc., 1f., 13,5X9; Nuskhuri
34	H-1867გ, Prayers, XIV-XV cc., 1f., 14,7X11,5; Nuskhuri
35	H-1868, Prayers, Palimpsest, XV-XVI cc., 4f., 15,5X11; Nuskhuri
36	H-1888, Sermons, X c., 2f., 24X19,5; Asomtavruli
37	H H-1893ა, Sermons, Palimpsest, XIII-XIV cc., 3f., 18X13,7; Nuskhuri
38	H-1893გ, Sermons, X-XI cc., 2f., 18X14; Nuskhuri
39	H-1893d, A word for the heart, XII-XIII cc., 1f., 24X14; Nuskhuri
40	H-1897ბ, Ecclesiastical calendar, XIV-XV cc., 4f., 13X9,5; Nuskhuri
41	H-1899, Sermons, XIII-XIV cc., 4f., 15,5X13,4; Nuskhuri
42	H-1900ა, Euchologion, XIV-XV cc., 4f., 11,9X9; Nuskhuri
43	H-1900დ, Prayers, XV-XVI cc., 1f., 10,7X11,2; Nuskhuri
44	H-1900ე, Kontakion, XIV-XV cc., 2f., 9x10,7; Nuskhuri
45	H-1900ვ, Sermons, X c., 1f., 14X10; Nuskhuri
46	H-2085გ, Prayers, XV c., 2f., 7X10,5; Nuskhuri
47	H-2093გ, Euchologion, Palimpsest, XV-XVI cc., 1f., 17X16; Nuskhuri
48	H-2433, Liturgy, X-XI cc., 1f., 28X21; Nuskhuri
49	H-3168, Prayer, XVI-XVII cc., 1f., 10,8X7,5; Nuskhuri

50	H H-3169, Euchologion, XVI-XVII cc., 1f., 11X8,7; Nuskhuri
51	H-3171, Euchologion, XVI c., 1f., 10X12,5; Nuskhuri
52	H-3173, Sermons, XIV-XV cc., 1f., 12,2X10,5; Nuskhuri
53	H-3174, Euchologion, XVI c., 1f., 13,2X10; Nuskhuri
54	H-3177, Euchologion, XIV-XV cc., 1f., 12,3X11,7; Nuskhuri
55	H-3179, Prayer, XIII-XIV c., 1f., 14,5X16,7; Nuskhuri
56	H-3182, Euchologion, XIV-XV cc., 2f., 11,5X8,1; Nuskhuri
57	H-3185, Euchologion, XIV-XV cc., 4f., 12,8X9,7; Nuskhuri
58	H-3190, Sermons, XV-XVI cc., 2f., 17,4X14,5; Nuskhuri
59	H-3230, Festal Menaion, XIII c., 1f., 26X17; Nuskhuri
60	H-3231, Liturgy, XIV-XV cc., 1f., 34X20,7; Nuskhuri
61	H-3232, Festal Menaion, XV c., 1f., 26X19,7; Nuskhuri
62	H-3247, Speech of the Months, XVI-XVII cc., 2f., 16,8X12,3 Nuskhuri

N	S
1	S-3280b, Menologion, XIV-XV c., 3f., 20X13,5; Nuskhuri
2	S-3477ბ, Synaxarion, XV c., 2f., 23X16; Nuskhuri
3	S-3480ბ, Triodion, XII c., 2f., 22,5X18; Nuskhuri
4	S-3485ბ, Euchologion, XV c., 2f., 13,9X12,8; Nuskhuri
5	S-3485დ, The rule of liturgy, XVI-XVII cc., 2f, Scroll, 30,3X17; Nuskhuri
6	S-3947, Euchologion, XVI-XVII cc., 2f., 12X9; Nuskhuri
7	S-5231, Festal Menaion, XI c., 2f., 26X20,5; Nuskhuri

N	Q
1	Q-186დ, Euchologion, XV-XVI cc., 2f., 11,3X9,4; Nuskhuri
2	Q-189ი, Kontakion, XV c., 2f., 9,7X14,5; Nuskhuri
3	Q-215, Menologion, XI c., 4f., 19,6X14,8; Nuskhuri
4	Q-275, Synaxarion, XI c., 1f., 23X16,5; Nuskhuri
5	Q-487გ, Sermons, XVI-XVII cc., 4f., 11,5X8,4; Nuskhuri
6	Q-637ა, Synaxarion, XIV-XV cc., 1f., 27,8X21,5; Nuskhuri
7	Q-1126ა, Menologion, XIII c., 2f., 22,2X16,6; Nuskhuri
8	Q-1126ბ, Triodion, XIII-XIV cc., 1f., 23X17,7; Nuskhuri
9	Q-1126გ, Collection of Liturgical Texts, XII c., 1f., 30X17,5; Nuskhuri
10	Q-1126დ, Collection of Liturgical Texts, X-XI cc., 1f., 11,5X8,5; Nuskhuri
11	Q-1153, Iadgari, X c., 1f., 33,5X23,5; Nuskhuri

N	Svaneti
1	15 (ჳ-7), Prayers, XVI-XVII cc., 2 f., 17,5X13,5; Nuskhuri
2	497 (ჳ-35), Prayers, XVI c., 2 f., 12,5x9,5; Nuskhuri

3	722 (ბ) (ჯ-32), Prayers, XV-XVI cc., 2f., 12,5X8,5; Nuskhuri
4	730 (ა) (ჯ-1), Euchologion, X-XI cc., 5f., 12,9X9,8; Nuskhuri
5	3383 (ჯ-39), Liturgical Texts, XIV c., 4f., 13X11,5; Nuskhuri
6	3386 (ჯ-68), Parakletike, XI-XII cc., 4f., 18,5X12,5; Nuskhuri

N	Fr
1	Fr-55, Festal Menaion, 1f., 19,7x13,7; Nuskhuri
2	Fr-121, Prayers, XVI c., 2f., 13,6x9; Nuskhuri
3	Fr-122, Triodion, XII-XIII c., 1f., 12,4x20,2; Nuskhuri
4	Fr-148, Triodion, XIII c., 1f., 28,7X20,3; Nuskhuri
5	Fr-148ა, Triodion, XII-XIII cc., 1f., 16,5X14,5; Nuskhuri
6	Fr-148ბ, Prayer, XIII c., 1f., 7,5X7; Nuskhuri
7	Fr-154, Triodion, XI c., 4f., 25x16; Nuskhuri
8	Fr-156, Prayers, 2f., 11x9,4; Nuskhuri
9	Fr-157, Triodion, 4f., 20,7X16,5; Nuskhuri
10	Fr-185, Triodion, XIII-XIV cc., 1f., 24,9X17,7; Nuskhuri
11	Fr-202, Festal Menaion, XII-XIII cc., 3f., 26x20; Nuskhuri
12	Fr-218, Prayers, XVI c., 1f., 10,5X8,5; Nuskhuri
13	Fr-229, Prayers, X c., 1f., 18X13; Nuskhuri

N	Svan
1	Svan-4, Readings of the Gospel, XV-XVII cc., 1f., 17,5x13; Nuskhuri
2	Svan-14, Horologion, XVI c., 2f., 14,5x13; Nuskhuri
3	Svan-19, Prayers, XIV-XV cc., 2 f., 13,8x11,4; Nuskhuri
4	Svan-19ა, Prayers, XIV-XV cc., 2 f., 14,4x12; Nuskhuri
5	Svan-19ბ, Prayers, XIV-XV cc., 1 f., 14,5x11,6; Nuskhuri
6	Svan-19გ, Prayers, XIV-XV cc., 1 f., 14x11,9; Nuskhuri
7	Svan-19დ, Prayers, XIV-XV cc., 3 f., 14,3x11,8; Nuskhuri
8	Svan-21, Prayers, XIV c., 2f., 12x9; Nuskhuri

Apocrypha

N	S
1	H-3189, The Life of the Mother of God, Palimpsest, XVI c., 2f., 14X12; Nuskhuri
2	Q-987, The Martyrdom of St. Thomas the Apostle, XIII c., 2f., 34,4X24,5; Nuskhuri
3	S-5221, Apocrypha of Theotokos, X c., 1/2½ f., 19,5X32; Asomtavruli
4	Svan-12 The Journey of the Mother of God, XIII-XIV cc., 2f., 14,3x12; Nuskhuri

Dogmatics

N	Q
1	Q-209, Dogmatical collection, X c., 2f., 34,5X27,5; Asomtavruli
2	Q-217, Dogmatic-polemical works, XI c.; 2f., 17,8X13,9; Nuskhuri

Hagiography

N	Q
1	H-3187, The Life of Pope Atanase, Palimpsest, XVI c., 2f., 14,5X12; Nuskhuri
2	Q-189ბ, The Martyrdom of St. Barbara, XV-XVI cc., 1f., 10,3X11,5; Nuskhuri
3	Fr-91ე, Reading of Polychapter, X-XI cc., 1f., 39x31,6; Nuskhuri
4	Fr-91ვ, Hagiographic writtings, X c., 1f., 21x12,8 Nuskhuri
5	Fr-151, Life of Cosma and Damian, XI c., 2f., 18,4x13,8; Nuskhuri

N	Graz
1	B I 2058, Polychapter, X-XI cc., 1f., 33,8X27,3; Asomtavruli

Ascetic

N	Q
1	Q-182ბ, Questions and Responses, XI c., 1f., 9,5X15; Nuskhuri
2	Q-486ვ, Collection of sermons, XI c., 2f., 36,4X27,5; Nuskhuri

N	H
1	H-3170, Preaching, Palimpsest, XVI-XVII cc., 1f., 11X10; Nuskhuri

N	Graz
1	C III 2058, Teachings of the Apostolic Fathers (Paterikes), X c., 1f., 33X24,5; Asomtavruli

Homiletics

N	Fr
1	Fr-119, Text of Homiletic Content, XIV c., 1f., 15,6x13; Nuskhuri

Canonical

N	
1	Fr-150, The Great Nomocanon, XI-XII cc. 1f., 8,5x13,5; Asomtavruli

Collection

N	Fr
1	Fr-91ა, Text of theological content (religious) content, XIV c., 3f., 14,8x 6,8; Nuskhuri

2	Fr-91ჯ, Hagiographical-Homiletical Collection, X c., 4f., 21x12,8; Nuskhuri

N	H
1	H-146, Fragment, XI-XII cc., 1f., 20,8x12,2; Nuskhuri
2	H-1893ე, Fragment, XI c., 2f., 14,5X10,7; Nuskhuri
3	H-2065, Fragments (from the Gospel) X c., 4f., 25X25; Asomtavruli, Nuskhuri
4	H-2431, Liturgy, XIII-XIV cc., 1f., 55X17,5; Nuskhuri
5	H-3172, Quimat days, XVI-XVII cc., 1f., 12X8,5; Nuskhuri
6	H-3176, Prayer, XV-XVI cc., 1f., 13,5X11,7; Nuskhuri

N	Q
	Q-210, Damaged Fragment, X c., 1f., 13,8X23; Asomtavruli
	Q-219, Damaged Fragment, XIII-XIV cc., 1f., 20,8X15,2; Nuskhuri

N	Svaneti
1	3383 (კ-41), Text of the Ecclesiastical content, XII-XIII cc., 2f., 11,2x9,5; Nuskhuri
2	3407 კ-136, Text of theological content, 2f., 9,5X7; Nuskhuri

Texts of of secular content

N	
1	H-1866ბ, Synodikon, XIV-XV cc., 2f., 14x12; Nuskhuri
2	H-2093ა, Synodikon, XV-XVI cc., 1f; 13,6X18,5; Nuskhuri
3	H-2093ბ, Synodikon,, XV-XVI cc., 1f; 20X22; Nuskhuri
4	H-2093ღ, Synodikon,, Palimpsest, XVI c., 4f; 30X28; Nuskhuri
5	H-2093ე, Synodikon, XVI c., 1f., 22,5X12,5; Nuskhuri
6	H-2093ვ, Synodikon, XVI c., 1f; 17X16; Nuskhuri
7	H-2093ზ, Synodikon,, XVI c., 1f., 9,2X5; Nuskhuri
8	Fr-228, Fragment of the document, XIII-XIV cc, 1f., 20,5x3,9; Nuskhuri
9	723 (კ-16), Kalanda, XVI c., 4f., 12x10,5; Nuskhuri

N	Miniature
1	H-2065, Miniatiure, X c., 4f., Asomtavruli; 25x25; Nuskhuri
2	H-2805, Miniature, XIII c., 1f., 21X16; Nuskhuri
3	Miniature preserved at Nesguni church, XII-XIII cc., 1f., 24,1X17,8; Nuskhuri

Tamar Abuladze Liana Akhobadze Izolda Jikidze

ISSUES OF TEXROLOGY AND INK

The history of Georgian manuscripts, covering the 9th-19th centuries, is as difficult and complex as the history of our country. This is confirmed by the manuscripts that have reached us, many of which did not reach us in their complete form - only fragments of some manuscripts have survived.

The earliest dated manuscript is known to be a Sinai Polycephalon of 864. But Georgian writing, the history of Georgian manuscripts did not begin with this. As K. Kekelidze points out, the first information about the existence of Georgian literary monuments belongs to the 5th century **(K.Kekelidze, 1980)**.

But just as we have not survived the manuscripts of this period, the fragments that were left behind from the original manuscripts for various reasons are also lost.

The period of probable creation of our researched fragmentary manuscripts is very wide, and the time of this process, namely, the removal of fragments from the original manuscripts (i.e., damage of the manuscript), should be assumed from the 10th century to the 18th century.

The dating of the fragments is also conditional: the amount and content of the text is taken into account. But from this point of view, calligraphy and linguistic data are more important, because due to the duration of the study period, the texts presented on the fragments differ in calligraphy and linguistic characteristics, which to a certain extent allows the dating of these fragments.

It is difficult to say which was the last Georgian manuscript when there was already a printing practice. However, at the same time, manuscripts were created, which had almost no practical purpose.

It is obvious that as the history of the country changed, its culture, which had periods of rise and fall, the same picture can be seen in Georgian manuscripts. They depict different periods of Georgian history. If we study Georgian manuscripts well and examine them from the point of view of the use of calligraphy, spelling, language norms, we will clearly see the periods of prosperity, rise and then gradual decline.

Exactly the same can be said about the fragmentary manuscripts, which over time fell behind the original manuscripts. During this long period, a large number of fragmentary manuscripts were accumulated, the exact number cannot be determined, because they are kept in different repositories, not only in Georgia....

Fragments of manuscripts have a special, independent value as individual samples of cultural heritage, important elements for presenting a more or less complete picture of the manuscript codex, in general, for determining the level of literacy, religion, manuscript book culture of the Middle Ages. In many cases, only a fragment survives and is the only evidence of the existence of a complete manuscript; It contains ancient information about the native culture, the content of the book, its history.

In modern scientific literature, a manuscript fragment is defined as follows: a fragment is one or more folios (of parchment or paper) of any manuscript, smaller or larger, the origin of which is, for the most part, uncertain; The degree of its fragmentation depends on the reasons and technique of dividing the object (codex, scroll, etc.) (accidental or intentional damage, the result of book binding, etc.), as well as the conditions of the place of storage and protection.

Christian culture has preserved a large number of manuscript fragments, heterogeneous material containing samples of sacred writing, biblical, liturgical, homiletic, hagiographical texts, exegetical commentaries, records of legal content, elements of book decoration and painting. Their study and interpretation in the broad context of cultures acquires special importance and is directly related to the research of a separate field of writing, the codicological study of manuscript material, the issues of paleography, textology, art history, linguistic and cultural connections, research issues of general cultural area trends.

One peculiarity should be noted here, the difference between the sectoral affiliation of the fragments and the stages of material production. Among medieval Christian cultures we find striking similarities in the nature of the manuscript as an object and its treatment. This is partly explained by the unifying effect of the book culture of Christendom, as well as cultural contacts between people of similar (ie often clerical) professions. At the same time, the situation is different with regard to the specifics of the field itself - for example, liturgical texts are more conservative compared to theology. Thus, production and application areas should be considered and analyzed separately **(Libby Melzer, Flood, Fire and War).**

Fixing fragments, their detailed study and virtual reconstruction is possible by digitizing them. The use of digital technology and practices in digital humanities has created a wide opportunity for new approaches to fragmented material and obtaining objectively verified results.

About two decades ago, fragments received less attention in manuscript studies than did codices. In recent years, since the beginning of the 2000s, the situation has changed, projects related to this issue have started to be implemented, online platforms have been created, which, of course, will contribute to the modern understanding of the essence of the fragment and will largely delay or, at best, stop the process of their disappearance.

The proof of the above is the project Fragmentarium, which was founded in Freiburg. It combines modern software capabilities, powerful databases, which creates a means of cataloging individual fragments, on the basis of which it is possible to reconstruct the source manuscripts in a common network workspace. This is a highly dynamic, large-scale, prospective international project that brings together scientists of various profiles and collections from antiquities around the world.

The modern approach to the issue and the directions listed above were combined in a new discipline, fragmentology, which goes beyond the scope of codicology and

includes the full range of philological and historical sciences, creates an opportunity for wider collaboration and documentary study of a particular branch of medieval culture.

We quote William Duba and Christoph Fluerer's statement about modern fragmentology as an interdisciplinary field: The transdisciplinary nature of fragmentology requires the collaboration of specialists trained in different fields, not only in paleography, codicology and diplomacy, but also in the history of the printed book, libraries, art and intellectual thought, musicology, digital humanities - overall, in most fields that deal with the essence of the manuscript page, its content and composition **(Duba, Flüeler, 2018)**.

As part of a project funded by the Rustaveli National Science Foundation, the research and cataloging of Georgian fragments as textual records and physical objects was based on the established principles by which Georgian codicologists have been describing manuscripts and fragments for decades. The principles of description were filled in accordance with the modern requirements of fragmentology, in particular, along with the text and its field affiliation, special attention was paid to the research of parchment and ink used in the fragments as writing materials, a detailed analysis of the degree of damage and the determination of preventive measures for their protection and storage.

The starting principle of fragment cataloging implies the following: each fragment is perceived as a unit with a dual identity, a dual nature: The fragments are described as separate, independent entities, and at the same time as part of a "lost manuscript" that can be filled in with other discovered fragments to form an imaginary, virtual codex.

A fragment cannot exhaust the information about the complete codex, it can only supplement the existing data with small details, minimal data; It should be taken into account that the fragment is often smaller on the page, surviving with an insignificant view.

In modern fragmentology, the following criteria for evaluating a fragment are distinguished: the extent to which the fragment represents a complete unit (codex); degree of protection/maintenance; fragment as manuscript evidence; determining the type of text and book, which implies not only the identification of the text, its affiliation to a specific field of writing, codicological, paleographical study, but also familiarization with the genesis of the archival context (collections) and obtaining as much information as possible about the fragmentation of the unit and the process of its preservation.

The description of the fragment, at the first stage, is based on its visual appearance, but then it goes through other stages of research - handwriting and text identification, paleographic features, personnel, etc.

The description/cataloging of the fragments of Georgian manuscripts on parchment was carried out according to the scheme created in accordance with the requirements of fragmentology. It consists of the following parameters:

Archeographic description, composition, painting, textological notes, material characterization, detailed description of parchment and ink damage, recommendations - determination of storage/placement conditions. Each unit will be accompanied by the text of the fragment, as far as it is possible to read it, and a bibliography.

According to the mentioned scheme, a database model was created, which, in addition to the fields corresponding to the listed parameters, contains PDF files with a full description of the fragment, digital photos.

It is especially important to determine the informational value of the fragment, which is related to the author/translator/compiler, the issues revealed during the text research - authenticity, redaction, painting - miniatures, initials - stylistic features, determining the date, etc.

The main issue of the research of the fragment is related to determining the relevance of the text, its belonging to a specific field. There are different levels of identification - the text or parts of the text (as detailed as possible) and the specific content that represents the type of manuscript, the socio-cultural context.

During the research, special attention was paid to the texts of the fragments. The number of some texts was revealed, the redaction was clarified, the details according to the texts and colophons were clarified.

One of the fragments from the National Center of Manuscripts Fragment Collection, Fr-151 (**Catalogue of fragments**), is the text of the "Life of Cosmas and Damian". The fragment has 2 folios, the second folio is incompletely preserved, it is badly damaged; It is dated to the 11th century. It was not known which edition the preserved text fragment belonged to. In research, we found out that it directly follows the Sinic manuscript - Sin.Geo. 62 (**Mapp 1940,** ჩხიკვაძე**, 2018**), the text preserved in the hagiographic collection. Gerard Garrit dates the mentioned manuscript to the period after 983; Copied by Iovane (according to Garrit, Iovane Zosime). The text of "The Life of Cosmas and Damian" from the Sinai manuscript was published by Ivane Imnaishvili **(**იმნაიშვილი **1963).**

The artistic appearance of the Georgian manuscript fragments made on parchment is determined by the non-verbal information related to calligraphy, text division, initials and miniatures.

As is known, the copyist had a special role in shaping the artistic architecture of the manuscript.

In fragments, written both in Asomathuruli and in Nuskhuri, initials (mostly in Asomathuruli) were written at the beginning of the paragraph, often to separate verses and other reference points and create a kind of landmark for the reader. Sometimes they were distinguished from the main text only by their increased size, and sometimes by their color - such initials were mostly written with cinnabar ink **(Machavariani, 2012)**.

In modern fragmentology, manuscript fragments containing painted initials and miniatures are called "cuttings". They were often cut from the main manuscript to save decoration and miniatures. It was a whole folio or part of the folio. The three-

volume McCarthy Collection by Peter Kidd is considered one of the best catalogs of illuminated manuscript fragments up to date **(Kidd, 2019, 2021)**.

As for what kind of writing fragments have survived, a direct answer can be given. It is mainly theological literature that was used in practical worship.

The religious service consists of three main elements: readings from the Gospel, prayers and hymns. Manuscripts containing this material were mostly damaged due to the frequency of their use, and this was also the reason for the formation of fragments.

This circumstance also determined the fact that hagiographic material is rarely found in fragmentary manuscripts, especially in the fragments of the last period.

As it is known, until the end of the 10th century, Georgian literary monuments were written in Asomtavruli; from the 11th century, Nuskhuri dominates; A large part of the material under discussion is written in Nuskhuri alphabet.

Fragments are of different sizes. Fragments of 2 or more different manuscripts are sometimes included under one number. In the process of work, we separated these fragments and assigned their own numbers.

In the fragmentary manuscripts, especially the texts of the early period, despite their voluminous scarcity, interesting and significant facts from the point of view of the history of literature are confirmed.

The 10th century fragment A1769 is noteworthy, the text of which is supposed to be part of Ephrem the Syrian's "Sermons of the Fathers". K. Kekelidze has mentioned that Ephtvime the Athonite translated Ephrem the Syrian's "Sermons" **(Kekelidze, 1980)**, five of them, one of which is "To John, the Monk and Superior", which was translated by Ephtvime the Athonite. In the text presented in the named fragment, Ephtvime's will (1r-v) is preserved, which could be considered autograph if not for one circumstance: Ephtvime's will, which is written in cinnabar ink, is not at the end, but is included in the main part of the text. Here is the will: "ლოცვა-ყავთ, წმიდანო ღმრთისანო, გლახაკისა ეფთჳმისთჳს, რომელმან წმიდაჲ ესე წიგნი ვთარგმნე".

Fr 151, which contains a fragment of the hagiographic works, "Life of Cosmas and Damian", is from the 11th century. In the Georgian manuscripts, various parts of these works, both of the keimena and metaphorical editions, are presented in many manuscripts. The fragment of the named manuscript tells the story of the man and the snake; We are talking about the miracle that is connected with the names of Cosmas and Damian. This variant corresponds to the text preserved in the Sin62 manuscript, which is keimena version and dates from the period after 983.

Fr153 of the 11th century is very interesting, in which the text of the hymns ("Triodion") is preserved. At the end of the text, a rather extensive will is attached in the name of John: "სხუანი გალობანი ამისვე დღისანი თავედნი წმიდისა იოანე დამასკელის იამბიკონი ამას გუარსა ზედა არიან თჳნიერ, რომელ მათ ყოველსა დასდებულსა ხუთითავე ზის. ხოლო მათ უმრავლესნი სხედან და ამას უფროჲსი ჭირი უნა. და ვინაჲთგან ამათი თარგმნაჲ უღონოჲ არს

ყოვლადვე შეუძლებელი, ამისთჳს მე, გლახაკმან იოანე, ქართულად აღვწერენ ესე გალობანი დიდითა შრომითა. ლოცვა-ყავთ ღმრთისათჳს, რაჲთა უფალმან შემიწყალოს თქუენითა წმიდითა ლოცვითა. ამინ.“

Who is john? In his will, John writes that he described “Hymns” in Georgian. Here the word “*describe*” is noteworthy. Ts. Kakhabrishvili has expressed an important opinion about the meaning of this word and thoroughly confirmed it with the material taken from old texts (**Kakhabrishvili, 2016, 85**). In old Georgian, the word “*describe*” means to create, and “to write” means to copy. i.e. the descriptor is the author.

If we consider this idea, John the writer of the will is the author of the hymns. Isn’t this Iovanee Minchkhi, who is one of those authors who, as K. Kekelidze says: “helped the flourishing of Georgian hymnography in the 10th century“ (Kekelidze, 1980, 171). Iovanee wrote “Tavedni” or Acrostic hymns. This type of hymns are mentioned in the will.

As we said above, the fragment, according to the description, dates back to the 11th century, but, in our opinion, it should be later, because there are many spelling and other errors in the text, which should not be typical for the texts of this period. Words in which the letters are omitted are written without vowels: ნესით(=ნებსით), სლისაგან(=სულისაგან), დაძუებულსა(=დაძუელებულსა), შ ე მ ო ს ა, when according to the context it should be შ ე ი მ ო ს ა.

ო-----ჳ : ბჳნება, ვარსკჳლავი, უწყებჳლნი. We have the fact of ჲ excess: ჲ in the end of predicate - „ევაჲს წყევაჲ დაჰჴსნაჲ“. In the word ა ღ გ ზ ნ ე ბ უ ლ ი (excited) (In what form this lexeme is found in this text) the letter “ნ” (“N”) appeared later. All this suggests that the fragment should be later than the 11th century.

The fragment A371 of the 11th century is interesting, in which a part of the text of the translations of the Gospel of John by John Chrysostom is preserved. ჱ is used everywhere to produce the superlative, which is not uncommon in older texts: უფიცხლჲსად. But ჲ is not found in the უჱ (uჱ) complex, which was expected in this case. In the same fragment, an interesting form of word formation is confirmed: უშემაწუხებელჱსად.

The fact that in the fragment of the 10th century A257/დ (“Lectionary”) in the word “გულისხმისყოფა” (compassion) is confirmed by „kh“ and not „P“, i.e. „Khuma“, not „Pma”, which is interesting from a linguistic point of view. In the 11th century fragment H 1229 (“Menaion”) we find an interesting form of the verb: „ზაკუვისა ისარნი დ ა გ ა ს რ ი ნ ა“.

Important information is contained in the fragmentary manuscript H1854 (“Chants”) of the 12th century. On the right edge of 1r next to the chant is written abbreviated name of the alleged author: Tfneჲ, on the left edge of 5v - ...fane, on the right edge of 7r - Tfne. This is the famous author of hymns, Theophanes the Confessor. The text of the hymn presented here did not coincide with any other text known as Theophanes.

We noted that the main part of the texts presented in the fragmentary manuscripts of this period (X-XI centuries.) is linguistically and meaningfully correct. But there are exceptions, for example, such is the fragment H1888 of the 10th century, in which the texts of the New Testament are preserved. There are quite a few spelling and grammatical errors in these texts: მაქქუს, მათჳს, მოვიდ, განვიდა შემთხუვათ. In the text of the fragmentary manuscript H1887 of the 10th century, which also represents the readings of the New Testament, the following linguistic features can be observed: instead of u, there is ჳ: თჳმცა (=however), გამოჳცხადე (=declare).

ე is systematically found after the vowel E: ძეჱ, მძიმეჱ, სიბრძნეჱ, ჰეროდეჱსნი.

ჳ is represented by two letters: ტუირთი, მშუიდი, გეტყუი.

The vowels u and o are used interchangeably: instead of u there is o and vice versa, although this fact does not have a systematic appearance.: ჴოვილი(=ჴუვილი), ოფალი (=God). There are many spelling mistakes in the text, such as: შეემხია(=შეემთხჳა). It is possible that this fragment is of later period.

H1229 (XIc. Menaion) is characterized with few spelling errors: სუალთა (=Souls). In some words, the v spirant is lost: ახოანი, ითხოენ. Sometimes words are abbreviated incorrectly. The participle-producing prefix M is missing: განმზადებული. There are cases of sound substitution: სურმილისაგან(=with desire), უბულთა (=orphans'). There are ascending and descending diphthongs: იოვანე, მიჲღე, მოჲსთულეს. All this suggests that this fragment is also of the later period.

Fragment Q 214, which belongs to the 11th century and contains a selected text of the Gospel of Mark, is written in a very different, characteristic to Nuskhuri, apparently by a non-professional hand. The language norms are violated in the text, there is a fact of substitution of o and u: მეყსეოლად (=instantly), მონ(=მუნ). ჲ instead of i: დათესოლნი. There is no ჱ in the complex, but: აღდგის ღამჱ. Person point of view is used incorrectly: დაჰბრკოლდინ.

H1889 (10th-11th centuries), which is a fragment of a collection of hymns, does not use ჱ at all, instead we have EO everywhere: ძეჲ, მტკიცეჲ. Neither ჳ is found where it is needed: კაცთათუის, ვიტყუით. ვ----უ : იყაუ, ჴმა-ჰყაუ.

The texts presented in the fragmentary manuscripts of the later period, the 13th century, do not differ significantly from the texts of the previous period.

The text of Q637/ბ, Four Gospels, fragments from the Gospel of Mathew and Luke, is completely correct. There are no mistakes in the text of the fragment of this period - H419 (Annual - "საწელიწდოჲ"). But this is not always the case; For example, fragment H1835/ბ, which represents hymns, is characterized by significant orthographic mistakes, missing letters in words („სამნათობი"). This text is characterized by u---ჳ : სიკჳდილი (death). Mistakes are also found in the fragmentary manuscript Q1126/ა ("Menaion").

13th-14th centuries, which are mainly liturgical texts (hagiographical material, which was in small quantity in previous periods, is no longer found), already differs in terms of the observance of linguistic norms. There are many mistakes, both textual and linguistic, there are almost no correct texts without mistakes, the mistakes are systematic. It is characterized by dominance of O, A, E, the words are wrongly abbreviated. E.g.: the fragmentary manuscript of the 12th-14th centuries H1811 ("Euchologion") is characterized by ჲ-predominance: ჲ is found at the extreme end of the word: განმტკიცებითი (=consolidation), დამდაბლებული (=humiliated). Encrypting signs are placed unsystematically. H1394 ("Hymns") is from the same period. This text is also conceptually and linguistically incorrect: ჯ---- უ: დაიმკუდრე (=დაიმკჯდრე), თუსი(=თჯსი) and on the contrary---u--ჯ: მეუფე (=sovereign), დაგლახაკებულთა (=of the insulted). Letters are omitted in the words: აწნდელი, უკნაჲსკნელი (present, the last). The phrases are incorrect: ამან დაჰჴსნა ადამის ცოდვისა.

Q1054 ("Four Gospels") is characterized by dominance of "e": მკელობელესა. Descending diphthong: მოჯკუჱთე.

Most of the fragments are still of later period. With a few exceptions, the texts of this time are full of mistakes.

Fragment H 3098/ა dated by XIV-XV centuries (fragment from "Gospel of Matthew"). The words are often repeated: Son of Abraham, Abraham gave birth to Isaac (ძისა(+ძისა)აბრაჰამასი, აბრაჰამ(+აბრაჰამ) შვა ისაკ). Letters and even syllables are omitted in the words: Nsom(=Naasom), Sulon(=Solomon), Robam (=Roboam). (ნსომ (=ნაასომ), სულონ (=სოლომონ), რობამ (=რობოამ)). U----V: to come მოვჴდეს (=მოუჴდეს). The number of the object is not reflected in the verb: the blind men were cured (ბრმანი განკურნა).

There are various errors in the text of fragment H 3098/ბ, which also contains readings from the Gospel. No spelling rule is followed: ყჴიან, but-მოიკითხჯდეს; ქუველის საქმე, but იქვე -ქველის საქმე, ილოცჴდე, მოჴდა. In this text as well, instead of i and a, we find O : ალჲლოჲ (Alilo). U----O: მოგომადლე.

Fragment H 1824 ("Euchologion"), like many other texts of this period, is characterized by dominance of A, but in this respect this fragment is special: there is no need to give examples, because all the words, be they nouns or verbs, are written that way. It seems that the writer of this text does not know Georgian.

The text of H 1867/ა is also outstanding by the dominance of A and E: ვექა-მენენით, ჟამამადე, ვდევანებით, მაქუნადეს, ბარათალაომეოს, შემუ-სრენეს, საკადემელჲ. Sometimes he writes O instead of A after a consonant, especially after B and L: დაუსაბჲმოდ, არაქმნილჲდ.

The lexical units in the text of H 536 ("Prayers") are unintelligibly and non-standardly arranged, which makes it difficult to read the correct form of the word. E.g.: წ ა is written (without abbreviation sign), that means word წ მ ი დ ა ს ა (saint), However, according to the content, there should be a relative form of the word.

There are too many spelling mistakes in the text of the "Euchologion", presented in the H 523 fragment. There is a discrepancy in cases and number. Encrypting is also incorrect. Not only letters, syllables are omitted in the words, because of this the meaning is often incomprehensible.

We divided the fragmentary manuscript H 1801 ("Collection") into two parts. There are so many mistakes in both parts that it is difficult to understand the meaning. The place of ჯ and ვ is incorrect: შთაიცჯ, but: დაიმკვიდრონ, შეგვიწყალენ (let them inherit, have mercy on us).

ჲ is used instead of a after b: ლიბჲნისანი, დაბჲდებულთა.

The text of the hymns is written illiterately in a fragment H 1814 v (XV c.), V___U: ვესაუთ, აღუსებაჲ, აღვისუენით, ვითხოუთ. The letter U is also used for the first subjective person: უდღესასწაულობდით.

H 1893/ბ ("Chants") - writing with very poor Nuskhuri. In this text as in many places - V---U: უნება (passion), მაუნებელი (harmful).

An interesting form of participle was confirmed in the text: მ ტ ი რ ა ლ ე. We are dealing with a rare case of using the M format, unless, of course, there is a mechanical mistake.

A rare exception is the 15th century H 3178 ("Psalter"), which is correct and without mistakes

Especially incorrect texts are presented in fragmentary manuscripts of XV-XVI centuries. These texts are characterized by domination of A, E, ჲ, etc. That's why the content is mostly incomprehensible. e.g.: fragment of this period H1838 ("Euchologion"): განაუსუნე, აბარმისა, თავანი, აღასრაულა, უცოდველად, საწაუთარაოსა...

ი გ ი ნ ა instead of გინა: იგინა საქმითა, იგინა გონებითა.

It is characteristic to use ჲ after ბ: დასულებჲსა, ჰბჲრაძანე, დიდებჲსა. Here we have to think that ა---ჲ, - domination moved to ჲ.

The fragmentary manuscript H 1810 belongs to the XV-XVI centuries, in which part of the "Euchologion" is preserved. The handwriting is not calligraphic, the rules of spelling are violated in the text, the rule of encrypting is not observed, here also after b we find ჲ in the subjunctive, relative and active case forms: გონებჲსა, it should have been: გონებისა (mind). A is replaced by ჲ everywhere.

უ---ო: შემოსრვითა

უ---ჯ: გჯლი

For the fragment of the same period, H 1868, the domination of E is characteristic: მეცნებათა (= Commandments). The sign of the object of the first person M is lost: მომადლე

ო---უ: მაცხუვნე.

At the end of the word there is a non-functioning ჲ.

The 15th century fragment Q991 ("Hymns") is characterized by peculiar calligraphy. Here we also have domination of "A", "E" and sometimes "I" as

well. კილდისა (=of the rock), გალხაკთა (=of the poor), ძამად (=as a brother), სერეაბინთასა (=of seraphims). There is ჲ, after B, sometimes ჲ substitutes A: დამბჲდებელი, განვიბჲნო, იდევჲ. Encrypting isn't systematic, sentences are obscure.

The 16th century fragment H 1814ბ ("Prayers") is full of mistakes. Here we have domination of letters A and E: ნაუმცა (=ნუმცა), დიდასა (=big), საყდარანი (=churches), ძრაწიან (=trembling), რატო (=branch).

Functionless A is found at the extreme end of words both in nouns and in verbs:

ჲ - in the end and middle of the word: კოლჲტი, ბჲრძანება, ჭურჭელსაჲ. Sometimes ჲ is used with the function of A, but this isn't systematic.

There are many facts of shifting letters, which make the content of the text incomprehensible: მსგვასად (=like), ღურბელჲთა (of the clouds), კრაძლულნი (=respectful), კარვანი (=camps), ნათესვასაჲ (=to the relative), ეშამაკისა (=of the devil). There is a disagreement between the noun and the verb in case and number: შექმნა ცანი, რომელმან ვიდოდა ზღუა ზედა.

Domination of A is characteristic to fragment H 3247 („Calendar", XVI-XVII cc.) and to the text in the fragment: ქანარი, მაღდელობისა, ქმანა. In the end of the word we have functionless ჲ: მიანიჭებ მადლსაჲ, მეოხებითა შენითაჲ.

Fragment H 1862 („Prayers") dated by the XVIII century. This small text cannot be read, only individual letters are readable. And this is not because the text is washed out or damaged for any other reason, but the handwriting is completely distorted.

Almost all texts of this period are like this; E.g.: H 1801/ა, Q 186/ა, H 1723, H 3187, etc.

Special mention should be made of the small Synodal Records written in Svaneti in the 18th century, which are very difficult to read due to poor calligraphy and numerous mistakes.

From this it can be seen that the old culture and traditions of writing and literacy have been lost and forgotten, and new ones have not been formed.

Such is the path taken by Georgian manuscripts and, accordingly, the fragments removed from them. This road clearly shows the traces of the fractures that our country went through, and the Georgian manuscript is a mirror of this history.

Within the framework of the project, research was conducted on the Fourier infrared spectrometer Cary 630 FTYR of the Agilent Technologies company in the physical-chemical processes research laboratory of the Petre Melikishvili Institute of Physical and Organic Chemistry of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University.

The chemical structure of the parchments of the XI, XII, XIII and XV centuries was studied using the Fourier infrared spectroscopic method. It is established that their structure mainly consists of protein substances, amides. The noticeable difference between the infrared spectra of the parchment stems from their origin (the age of the animal and the body part from which the parchment is made). In addition, it is the result of changes in the internal structure of the parchment over time. The composition

of the ink (black and red) on these parchments has been studied. We found that both types of ink contain natural tanning substances, namely, gallic acid, as well as gummi arabicum. Black ink contains iron sulfate, and red ink contains trivalent iron oxide. The ferrous sulfate in the ink reacted with the calcium hydroxide on the parchment to form calcium sulfate, which was then distributed throughout the parchment structure. It should be noted that iron salts did not cause oxidative destruction of parchment over time.

Georgian manuscripts mainly use: light brown, brown, black, golden ink, red ink (cinnabar ink). Green ink is very rare. Early ink recipes were so sophisticated that most manuscripts are still legible today. But there are cases when some manuscripts are no longer readable due to poor quality ink, and many valuable information are lost forever (discolored texts, damaged by ink).

As a result of the analysis of the fragments of the manuscripts, a different range of tones of the ink used for writing was revealed. Basically, there are light brown and dark brown inks, as well as black inks, very dark and relatively light in tone. To evaluate the state of the ink, it is important the state of its fixation on the writing material-parchment. The technology used to make the ink, as well as how well the ink is processed, its thickness, and the smoothness of the surface, play a big role here. In the fragments there are various types of parchment, which have already experienced the influence of the environment and time, a large part of them is damaged.

The ink used for writing is characterized by different types of damage: damage caused by exposure to unfavorable conditions, moisture, and as a result, the structure of the print has changed - the damaged areas are dry and thin on the upper side, there are spots of moisture, dirt and grease on the sheets. In some places, there are gray pigmentations on the dark spots. As a result of all this, the ink layer on the damaged areas has faded, the text is illegible. Examples of this are fragments: H 1854, H 1803/ბ, H 1851/ბ, H 1885/ე, H 1900/გ, A 765/ა, A 1287/ბ, Q 1126/ე, Q 219, etc.

On some fragments, the ink of the text has slipped over a large part of the sheet, eg, H 1411, which is written in light brown ink, and the initials with cinnabar ink on a large part of v. The text is not readable, except for individual words. The text written on r is sharper and easier to distinguish. However, even here, the ink on individual words is lightened and smeared. In general, it should be noted that the texts written in light brown ink in the early period have good durability. Most likely, this is due to the incorrect technology of processing the surface of the parchment or creating the ink, which caused the mentioned damage. Such damages are also found in the following fragments: A 257/დ, A 492/ზ, A 836/დ, Q 1126/ბ, etc.

A wide range of ink damage is also present on items from the fragmentary fund and the Svan palimpsests fund.

In the early period, Georgian copyists used brown ink. At different times in Georgia, high-quality ink of different composition was prepared and used. By chemical analysis of palimpsest writings of VI-VII century I. Kutateladze made it clear that at that time ink made with iron powder was useless **(Kutateladze, 1949)**.

Any earlier references to the rules of making ink in Georgian manuscripts have not yet been confirmed, although later recipes are known in Georgian manuscripts: S 3730 (XVIII Vakhtang VI's book on mixing oils and making chemistry"), H2157(XIXc.), H1103(XIXc.), Q 841(XXc.) (Gogashvili).

One note in manuscript S-269, complaining about the thinness of the ink, states: "Whoever sees this book of mine, for God's sake, don't curse me, for I haven't written any other good book yet, I have earned a good ink. Where you see a wrong hand, it's the ink's fault, I'm a student, but I could do better, don't judge me for why don't you write with a good ink, I couldn't get a good ink" (320v).

Fragments of manuscripts made in the early period (X-XIII centuries), some of which are palimpsests, are written in light and dark brown ink. Our analysis shows that the ink used in palimpsests penetrates well into the pores of the writing material, is deeply embedded in the structure, which cannot be said about ink made from different types of soot. The ink made from charcoal sits in relief on the surface of the writing material. If the surface of the writing material is glossy, it is sometimes difficult to stick it. It is probably due to this that in some cases the ink has fallen off and the contours of the letters are not visible, although this also has a positive side - the ink made from charcoal does not change color due to light and heat.

Different shades of cinnabar ink are used to distinguish initials and for artistic decoration: light and dark red, crimson and brownish. Cinnabar ink occupies a special place among the paints used by medieval manuscript book masters. Red paint has three tones. It is orange, burgundy, and cinnabar ink, or fire-colored, as explained by Sulkhan-Saba Orbeliani in his dictionary **(Sulkhan-Saba Orbeliani, 1949)**.

The text written in cinnabar ink itself, as noted by Iv. Javakhishvili, is characterized by exceptional brilliance. It is distinguished from the usual writing in red ink **(Javakhishvili, 1949)**.

The study of parchments and their observation showed us that some of the fragments were made on well-processed parchments, for example, Fr158 (the century is not defined). On this fragment L. Kajaia has written a note: "It looks like Athonic handwriting. Isn't it from the Georgian monastery?" The text is written with different Nuskhuri, brown ink is used for writing, upper letters and initials are written in cinnabar ink and in the ink of the text. The ink of the text is generally in good condition on all pages, well integrated with the parchment structure and legible, ink and cinnabar ink are erased in some places. Despite many cracks, this fragment reached us, one might say, undamaged.

Fragment Fr 92 (XI century) was removed from the cover during the restoration of the manuscript. The glue damaged the surface of the parchment and the ink of the manuscript text.

During the restoration of the Q 132 cover, it was found stuck in the cover. The ink of this fragment should be characterized as follows: the text on both sides of the sheet is written in black ink, the upper letters and initials are written in cinnabar ink and in the ink of the text itself. Apart from the damaged areas of the parchment, the

condition of the black ink is good, there is no flaking and peeling of the ink surface on the text, it can be assumed that the use of glue strengthened the ink surface as well. In some places, the text is missing, very difficult or not readable at all on the damaged parts of the parchment.

Svan manuscript 3386 K-68, Parakliton, dated by XI-XII centuries is preserved in the Historical-Ethnographic Museum of Mestia. The text is written in Nuskhuri, with brown ink, initials and headings are written in brown ink and cinnabar ink. On 1r, the ink has slightly faded in some places. Cinnabar ink and the ink of the text is well embedded in the structure of the parchment, it is damaged and smeared around the areas of parchment damage.

Fr 202, Holiday Menaion. This fragment has an interesting history of its origin: the donor is N.Shonia, from the village of Tsarche, Gali district. Fragment from N.Shonia's letter: "In 1952-1953, monk Iakime Shengelaia (servant of Ilori church) lived in the village of Tsarche with Dito Shonia, who at one time worked in Iverta monastery of Athos (this can be seen from his epitaph - at the entrance of Ilori church). I.Shengelaia brought many manuscripts and books to the village of Tsarche. After his death (1953), his library was looted, some even burned, just because he was a monk. In fact, he was an educated person and devoted to Georgian culture. From the collection of I. Shengelaia, we also received three folios of parchment, which according to tradition belong to Likhni monastery (Abkhazia). The second manuscript in a hard cover is called "flower vase", which was written by priest Aleksi Bakradze in 1906 in the Iverta Monastery of Athos. We think that Iakinte Shengelaia probably brought other manuscripts in addition to the above-mentioned manuscripts. We handed over the first one to the Institute of Manuscripts, the second one is kept by us - Nodar Shonia son of Iason, village of Narche, Gali district - 06.10.1969 year.

The text of the fragment is written in Nuskhuri with brown ink. Initials are written with cinnabar ink. The text ink is generally in good condition on all pages, it is well integrated with the parchment structure and is legible.

Observations and studies of fragmentary manuscripts have shown us that the inks used for writing are different in color, persistence, and blending with the structure of the parchment surface. Observations and studies of fragmentary manuscripts have shown us that the inks used for writing are different in color, persistence, and blending with the structure of the parchment surface. The condition of dark brown ink and black ink is different. Here we can find well-preserved texts, as well as a layer of ink that has crumbled and completely fallen off the surface of the parchment, the explanation of which is various. Presumably, this can be caused by the environmental conditions in which the manuscript was exposed, mechanical wear of the material, mycological and entomological damage, exposure to excess moisture in the environment, existing in the ink production technology, or due to incorrect processing of the parchment.

Damage to the ink, its discoloration and complete disappearance in some cases are caused by the action of microorganisms on the parchment: H1829(XII-XIII c.), H 1854 (XIIc.), Q 4867/ბ(X c), A 493/გ(XII-XIII c.), A765/ა(XI c.) etc.

In several cases very little damage was caused by the oxidation of the parchment ink, it touched only a few isolated letters. Fr 91/ფ(X c.), A 257/გ(XII-XIII c.), A1090/ბ(XIIIc.), Q 209(X/c.). It should be noted that the damage caused by ink in parchment manuscripts, in contrast to the manuscripts made on paper, manifests itself differently.Ink damage in some cases was caused by stains on the parchment surface and changes in the structure of the material.

Cinnabar ink is used to distinguish the initials and the headings in the fragments. There are red, bright red, crimson, brownish tones of cinnabar ink. This latter is probably caused by the interaction of external factors and elements included in the mineral. In the fragments there are samples of brownish cinnabar ink: H1814/ბ, H 1803/ა, Q214 etc.

Natural cinnabar ink is called mountain cinnabar, it has different shades - from light red to dark red. It consists of sulfur and mercury (HgS). It is one of the main sources of mercury. Alchemists started making artificial cinnabar ink in the 13th century. In the Middle Ages, the production of artificial cinnabar ink was known in China, although cinnabar ink, as a dye, was known even in ancient times.

Cinnabar ink deposits in Georgia are known in Abkhazia (Akhei, Avadhari, Akakhcho, Agurapst and Bitagi deposits) **(Popkhadze, 2005)**, in Svaneti (headwaters of Enguri), in Mountainous Racha (Kodisdziri, Talakhiani, Mamisoni, Gomi, etc.), in Java municipality (Ertso deposit, Kemulti mine).

We present a diplomatic-interpretive edition of texts preserved in fragmentary manuscripts. Interference in the texts is minimal: encrypting is used wherever possible; A modern punctuation system is used; Only mechanical mistakes have been corrected in the texts, but this mainly concerns the early texts. In the texts of the later periods, the linguistic norms are so violated that it is impossible and not advisable to correct the mistakes.

Places that cannot be read due to significant damage of the fragments are filled with dots.

A 257ა*

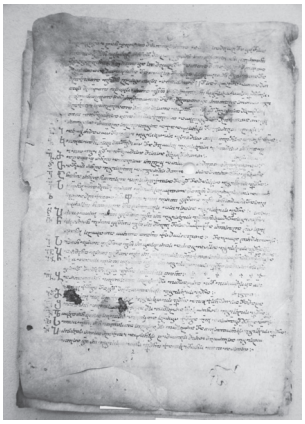
რაობა:	საწელიწდო საწინასწარმეტყუელო
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,5x17,5

Content:	Prophetologion
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	24,5 x 17,5

A 257გ

რაობა:	სვინაქსარი
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 (აკლია 2r-სა და 2 v-ს შორის)
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	31x21,4;

Content:	Synaxarion
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	3 folios (missing between 2r and 2v)
Script:	Nuskhuri
Size:	31x21,4;

ტექსტი

წყდება „პატრიარქნი კოსტანტინეპოლისანი იდ პერტინაქს ით წელ", აკლია ჟა თეოფილაკტემდე, ასევე მეფენი სოფლისა ქურიათანი, ასუასტანელთა, მაკედონელთა, ჰრომისანი და კოსტანტინqეპოლელთას ნაწილი, 3r-დან გრძელდება „მეფენი ქრისტეანენი კოსტანტინეპოლელნი" ი-დან ივ-მდე. მოცემული ტექსტის პალეოგრაფიულ-კოდიკოლოგიური ანალიზის საფუძველზე შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ ფრაგმენტს უნდა აკლდეს 2 ფურცელი.

1r **/ თუესა ივლისსა კელია წინასწარმეტყუელისაჲ ყოველნი
თუესა ივლისსა კზ წმინდისა პანტელეიმონისა

---

* შენიშვნა: A-257ა შეუერთდა H-1350, H-1350 შეუერთდა A-192.

** მინაწერი:

1. ქ. თვესა აპრილსა ერთსა, განგებულებასა ღმრთისა ქართველთზე, რომელ იქმნა ჟამთა მეფობისა ქართველთზე თეიმურაზისასა, ხოლო კახთზე ერეკლესსა იქმნა სასწაული საკვირველი (მხედრული, სინგურით, უცნაური, შემობრუნებული გრაფემა „თ") (1r);

2. „შემდეგ ბერათ ფრიათ ცოდვილი ბერი გერმანე თვესა დეკენბერსა კდ, შემაყენა ჩემმა მასწავლებელმა, წინამძღვარმან სვიმეონ შემკულმან ყოვლითავე სათნოებითა. ქრისტე, მიჩვენე იმისი სული [შენვე ხითარი] ზედა მხარეს შემობრუნებული ასოები მხედრულით, სინგურით, გრძელდება მარცხენა ყუის ჩაყოლებაზე; „ქრისტე, შეიწყალე ცოდვილი ბერი გერმანე, განქიქებული სახითა. ქ… ღმერთო, მომეც ⸗ი" - ქვედა მხარეს, არაკალიგრაფიული მხედრულით, სინგურით (2r).

თუესა აგჳსტოსსა გ ფერისცვალებაჲ იესუ ქრისტესი ყოველნი.
თუესა აგჳსტოსსა იე წმინდისა ღმრთისმშობელისა დაძინებაჲ ყოველნი.
თუესა აგჳსტოსსა კთ წმიდისა იოვანეს თავისკუეთაჲ ყოველნი.
თუესა აგჳსტოსსა ლა პატიოსნისა სარტყლისაჲ წმინდისა ღმრთისმშობელისაჲ ხალკუპრატას, ხოლო მარხვათა პირველი შაბათი წმიდისა თეოდორეს.
ოთხშაბათი შუამარხვისაჲ, ჯუარისა თაყვანისცემაჲ, ხუთშაბათი, ოდეს დიდთა გალობათა ვიტყოდით. დიდი ხუთშაბათი, ოთხშაბათი შუაზატიკისაჲ.
ხუთშაბათი ამაღლებისაჲ საცნაურ იყავნ, რამეთუ ესე, სადა ყოველნი სწერიან. მიზდებელთაჲ და ძმათაჲ ზოგად ჯერ-არს და ცადებაჲ საქმისაჲ. ხოლო სადა ყოველნი არა სწერიან მათ დღეთა ძმანი, ოდენ დააცადებენ საქმესა და მუშანი შურებოდიან.

პატრიარქნი ჰრომისანი. გაჰმარჯუჱ, უფალო:
ა პეტრე მოციქული კბ წელ;
ბ კლემენტოს თ წელ;
გ ლინოს იბ წელ;
დ ანაკლიტე იბ წელ;
ე ევარესტოს ი წელ;
ვ ალექსანდრე იბ წელ;
ზ ქუსტოს ი წელ;
ჱ ტელესფორე ია წელ;
თ უგინოს იდ წელ;
ი პიოს იე წელ;
ია ანიკიტოს ია წელ;
იბ სოტირიოს ჱ წელ;
იგ ელეფთერ იგ წელ;
იდ ბიქტორ ი წელ;
იე ზეფირე იჱ წელ;
ივ კალისტოს ჱ წელ;
იზ ორვანოს ზ წელ;
…ჱ პონტიანე თ წელ;
…თ ანტერადე ლე წელ;
კ ფლაბიანე ი წელ;
კა კორნილეოს გ წელ;
(მეორე სვეტი)
კბ ლუკიოს ჱ თუჱ;
კგ სტეფანე ბ წელ;
კდ ქუსტოს ია წელ;
კე დიონოსიოს თ წელ;
კვ ფელიქს ე წელ;
კზ ევსტჳქანე ჱ წელ;
კჱ გაიოს იბ წელ;
კთ მაკელეოს ბ წელ;
ლ მელიტიდი დ წელ;
ლა ევსევი იდ წელ;

ლბ სილიბისტროს ვ წელ;
ლგ ლივერი კთ წელ;
ლდ დამასუ იე წელ;
ლე სირიკიოს გ წელ;
ლვ ანასტასი იე წელ;
ლზ ინოკენტი დ წელ;
ლჱ ვუნიფანტი ჱ წელ;
ლთ სოსიმეოს ი წელ;
მ კელესტინე ჱ წელ;
მა ქსჯსტო კე წელ;
მბ ლეონ ი წელ;

1v / მგ ილარიონ ვ წელ;
მდ სიმპლიკიო დ წელ;
მე ფელიქს თ წელ;
მვ გელასი ე წელ;
მზ ანასტასი ბ წელ;
მჱ სჯნმახოს იდ წელ;
მთ ორმეზდ ი წელ;
ნ იოვანე გ წელ;
ნა ფელიქს დ წელ;
ნბ ვინიფანტი ბ წელ;
ნგ იოვანე ვ წელ;
ნდ აღაპიტოს ა წელ;
ნე სილვერ ა წელ;
ნვ ვიგილიონ იჱ წელ;
ნზ პელაგიოს ე წელ;
ნჱ იოვანე ვ წელ;
ნთ ვენედიქტე ზ წელ;
ჲ პელაგიონ ე წელ;
ჲა გრიგოლ ი წელ;
იბ საბინე ჱ წელ;
იგ ბონიფანტი იგ წელ;
ჲდ ონორი თ წელ.

პატრიარქნი იჱრუსალიმისანი:
ა იაკობ ძმაჲ იაკობისი კჱ წელ;
ბ სჯმეონ კლეოპაჲსი კვ წელ;
გ იუდა მართალი ზ წელ;
დ ზაქე თ წელ;
ე ტოვა ე წელ;
ვ ბენიამენ გ წელ;
ზ იოვანე ბ წელ;
ჱ მატათია ბ წელ;
თ ფილიპე ბ წელ;

ი სეთია ა წელ;
ია იოსტოს ე წელ;
(მეორე სვეტი)
იბ ლევი ე წელ;
იგ ეფრემ ლ წელ;
იდ იოსებ გ წელ;
იე იუდა ბ წელ;
ივ მარკოზ ჱ წელ;
იზ პლუსიოს ე წელ;
იჱ კასიანე ჱ წელ;
ით მაქსიმე დ წელ;
კ ივლიანე გ წელ;
კა გაიოსს გ წელ;
კბ სჳნმახოს ბ წელ;
კგ ივლიანე დ წელ;
კდ კაპიტონ დ წელ;
კე მაქსიმე ე წელ;
კვ ანტონინე გ წელ;
კზ უვალი გ წელ;
კჱ დოლიქიანე გ წელ;
კთ ნარკისა გ წელ;
ლ დიოს ჱ წელ;
ლა გერმანასონ ჲ წელ;
ლბ ალექსანდრე იჱ წელ;
ლგ იმენეოს იგ წელ;
ლდ გორდიოს ე წელ;
ლე ფლაგიოს იე წელ;
ლვ ზავდა ი წელ;
ლზ ერმონ თ წელ;
ლჱ მაკარი კ წელ;
ლთ მაქსიმოს ვ წელ;
მ კჳრილე იე წელ;
მა ჰერაკლე ვ წელ;
მბ ელადი იბ წელ;
მგ კჳრილე ზე წელ;
მდ იოვანე ვ წელ;
მე პრავლიოს კ წელ;

2r / მვ იობენალი ლჱ წელ;
მზ ანასტასი ჱ წელ;
მჱ მარტჳრი ჱ წელ;
მთ სალუსტიანე ჱ წელ;
ნ ელია კგ წელ;
ნა იოვანე ია წელ;
ნბ პეტრე კ წელ;

ნგ მაკარი ბ წელ;
ნდ ევსტუქი ა წელ;
ნე მაკარი დ წელ;
ნვ იოვანე კ წელ;
ნზ ამოს ჱ წელ;
ნჱ ისაკ კ წელ;
ნთ ზაქარია კბ წელ;
ჲ მოდისტოს ა წელ.

პატრიაქნი ალექსანდრიისანი:
ა მარკოზ მახარებელი ბ წელ;
ბ ანიანე კბ წელ;
გ ემილიოს იგ წელ;
დ კერდონ ა წელ;
ე პრიმოს იბ წელ;
ვ იუსტოს ია წელ;
ზ ევმენი იგ წელ;
ჱ მარკოს ი წელ;
თ კელადიონ იდ წელ;
ი ასირიპინოს იბ წელ;
ია ივლიანე ი წელ;
იბ დიმიტრი მგ წელ;
იგ ჰერაკლე ივ წელ;
იდ დიონოსი იზ წელ;
იე მაქსიმე იჱ წელ;
ივ თეონა ით წელ;
იზ პეტრე მოწამე ი წელ;
იჱ ალექსანდრე იზ წელ;
(მეორე სვეტი)
ით ათანასე დიდი მვ წელ;
კ ტიმოთე ე წელ;
კა თეოფილე კჱ წელ;
კბ კჳრილე კბ წელ;
კგ დიოსკორე ზ წელ;
კდ პროტერი ვ წელ;
კე ტიმოთე გ წელ;
კვ იოვანე ჱ წელ;
კზ ათანასე ზ წელ;
კჱ იოვანე ია წელ;
კთ დიოსკორე გ წელ;
ლ ტიმოთე იზ წელ;
ლა გაიანოს ა წელ;
ლბ თევდოსი გ წელ;
ლგ პავლე ბ წელ;
ლდ ზოილე ზ წელ;

ლე აპოლინარი ით წელ;
ლვ იოვანე ია წელ;
ლზ ევლოგი იზ წელ;
ლჱ თევდოსი ე წელ;
ლთ იოვანე ე წელ;
მ გიორგი თ წელ;
მა კჯრიღე ი წელ;
მბ პეტრე ჱ წელ.

პატრიაქნი ანტიოქიისანი:
ა პეტრე მოციქული ბ წელ და წარვიდა ჰრომედ;
ბ ევღადოს კზ წელ, რომელმანცა პ…;
გ ეგნატიოს ღმერთშემოსილი ლე წელ;
დ ირონ კ წელ;
ე კორნილიოს იდ წელ;
ვ ეროს კვ წელ;
ზ თეოფილე კდ წელ;
ჱ მაქსიმე იდ წელ;
თ სერაპიონ იე წელ;

2v / ი ასკლიპიადი თ წელ;
ია ფილიპოს ი წელ;
იბ ზამბინოს ბ წელ;
იგ ბაბილა მოწამე გ წელ;
იდ ფაბიოს თ წელ;
იე დიმიტრი დ წელ;
ივ პავლე სამოსატელი ჱ წელ;
იზ ტიმოთეოს გ წელ;
იჱ კჯრიღე იე წელ;
ით ტჯრანოს იგ წელ;
კ ვიტალი ვ წელ;
კა ფილოპონოს ე წელ;
კბ ევსტათი ჱ წელ;
კგ პავლინოს იჱ წელ;
კდ ევსები ბ წელ;
კე ევალი იგ წელ;
კვ ევფრონი იჱ წელ;
კზ ფლაკიტონ იბ წელ;
კჱ სტეფანე დ წელ;
კთ ლეონტი ჱ წელ;
ლ ევდოქსი ჱ წელ და მოვიდა საყდარსა კოსტანტინეპოლისა;
ლა ანიანე გ წელ;
ლბ მელეტი კე წელ;
ლგ ფლაბიანე კბ წელ;
ლდ იოვანე ჱ წელ;

ლე დომნოს ჱ წელ;
ლვ მაქსიმე იდ წელ;
ლზ აკაკი ბ წელ;
ლჱ მარტჳრი იგ წელ;
ლთ ივლიანე იე წელ;
მ პეტროზ კნაფელი ბ წელ და გაიძო და მოვიდა და აცთუნა სომხითი წყეულმან;
(მეორე სვეტი)
მა სტეფანე გ წელ;
მბ პალადი ი წელ;
მგ სტეფანე ი წელ;
მდ კლანდიონ დ წელ და გაიძო, რამეთუ ნესტორიანი იყო;
მე ფლაბიანე იდ წელ;
მვ სევეროს, მცირედ დაყო და ივლტოდა;
მზ პავლე ე წელ;მთ ეფრემი იჱ წელ;
მჱ ევფრასი ეწელ;
მთ ეფრემი იჱ წელ;
ნ ანასტასი ლ წელ;
ნა გრიგოლ კდ წელ;
ნბ ანასტასი სინელი ბ წელ.

პატრიაქნი კოსტანტინეპოლისანი:
ა სტაქეოს სამეოცდაათთაგანი, რომელი დაადგინა ბიზინტიას ანდრია მოციქულმან ებისკოპოზად და დაყო ივ წელ;
ბ ონისიმე, მონამან ფილიმონისმან და მოწაფემან პავლე მოციქულისმან და დაყო იდ წელ;
გ პოლიკარპოს ჱ წელ;
დ პლუტაროს ივ წელ;
ე სედეკიონ თ წელ;
ვ დიოგენი იე წლ;
ზ ელევთერი ზ წელ;
ჱ ფელიქს ე წელ;
თ პოლიკარპოს იზ წელ;
ი ათუნოდორე დ წელ;
ია ევზოვის ვ წელ;
იბ ლავრენტი ია წელ;
იგ აპიპი ივ წელ;
იდ პერტინაქს ით წელ;

3r
[მეფენი ქრისტიანენი კოსტანტინეპოლისანი]:
იზ იუსტინოს იგ წელ;
იჱ ტიბერიოს დ წელ;
ით მავრიკ კ წელ;
კ ფოკა ჱ წელ;
კა ჰერაკლე ღ წელ;

კბ კოსტანტინე, ძე მისი, ა წელ;
კგ კოსტანტინე, ძე მისი, კზ წელ;
კდ კოსტანტინე, ძე მისი, იზ წელ;
კე იოსტინიანოს, ძე მისი, ი წელ;
კვ ლეონტი იბ წელ;
კზ ტიბერიოს ავსიმარი ზ წელ;
კჱ იოსტინიანოს ზ წელ;
კთ ვარდან ფაფკოჲ ბ წელ;
ლ არტემონ სტასი მწვალებელი ბ წელ;
ლა თევდოსი ბ წელ;
ლბ ლეონ ხტთამბრძოლი ბ წელ;
ლგ კოსტანტინე უსჯულოჲ კდ წელ;
ლდ წელ [აქ მეფე და წელი გამოტოვებულია];
ლე ლეონ, ძე მისი, ე წელ;
ლვ კოსტანტინე, ძე მისი, იზ წელ;
ლზ ერინე, დედაჲ მისი, რომელმან ქმნა მართლმადიდებლობაჲ, ე წელ;
ლჱ ნიკიფორე, რომელი მოიკლა ბორღალეთს ჱ წელ;
ლთ სტავრაკი, ძე მისი, ა წელ;
მ მიქაელ, სიძე მისი, ა წელ;
მა მიქაელ ჱ წელ;
მბ თეოფილე, ძე მისი, იბ წელ;
მგ მიქაელ, ძე მისი, გ წელ;
მდ ბასილი ით წელ;
მე ლეონ, ძე მისი, კა წელ;
მვ ალექსანდრე, ძე მისი, ა წელ;
მზ ჰრომანოს ბერი [...] წელ;
(მეორე სვეტი)
მჱ კოსტანტინე, ძე ლეონისი, [...] წელ;
მთ ჰრომანოს, ძე კოსტანტინესი, ჱ წელ;
ნ ნიკიფორე ფოკაჲსი ვ წელ;
ნა იოვანე ტიმოსკი ე წელ;
ნბ ბასილი, ძე ჰრომანოზისაჲ, ნდ წელ;
ნგ კოსტანტინე, ძმაჲ ბასილისაჲ, გ წელ;
ნდ ჰრომანოს ე წელ;
ნე მიქაელ ფებლაღონი თ წელ;
ნვ კესაროსი, დისწული მისი, თ წელ;
ნზ კოსტანტინე მონიონაშ[...] წელ.

აღწერილი საეკლესიოჲ სამეოცდაათთა მათთჳს მოწაფეთა უფლისათა, დოროთეოსის მიერ ებისკოპოსისა, პირველისა მის კაცისა მოხუცებულისა და სულითა შემოსილისა, რომელი იწამა ჟამთა ივლიანე მეფისათა.

ამან, პირველმოჴსენებულმან და დიდად განთქმულმან კაცმან, ერთად აღწერილი დაუტევა ჰრომაელებრი და ბერძული, ვინათგან ორთავე ენათა წურთილ იყო, ხოლო იქმნა მრავლად გამომთქუმელცა და მაუწყებელ საქმეთა კეთილად გულისჴმისყოფისა მიერ და სიმახჳლისა გონებისა, ხოლო შემდგომად სიკუდილისა

დეოკლიტიანესსა და ლიკინიოზისსა მიიწია იგი თჳსად სამკჳდრებლად და მწყისიდა ტჳრელთა სამწყსოსა, ვიდრე ელიანე მძლავრისამდე და ვინაჲთგან არა თჳთ ცხადად, არამედ ფარულად მთავართა მიერ მოსწყუჱდ და ქრისტეანეთა ივლიანე, კუალად ოდისო ქალაქდ მიიწია დორეთეოს, სადა-იგი შპყრობილ იქმნა მთავართა მიერ ივლიანესთა და მრავალნი ტანჯვანი დაითმინნა და ქრისტეს აღსარებისათჳს დიდად (3v) მოხუცებული ტანჯვით მიერ აღესრულა სამეოცდაშჳდისა წლისაჲ. ამან უკუჱ დიდად მოხუცებულმან საეკლესიონი წერილნი დაგჳტევნა ჩუენ, რომელთა შინა სამეოცდაათთა მათთჳსცა მოწაფეთა მაცხოვრისათა მოიჴსენა და თუ სადა თითოეულმან წინასწარმეტყუელთა და მოციქულთაგანმან ცხორებაჲ თჳსი აღასრულა.

პირველად სამეოცდაათთა მათთჳს მოწაფეთა იტყჳს, რომელთგანნი უმრავლესნი ებისკოპოს იქმნნეს თჳთოსახეთა სამრემლოთა და ადგილთა შინა, რომელთაცა საღმრთოჲ იგი მოციქული კითხვათა მათ შინა მისთა აჴსენებს, რამეთუ შემდგომად მაცხოვრისა მკუდრეთით აღდგომისა ყოველთა მათ მოქცევასა აუწყებს და მოციქულთა თანა შერთვასა, რომელთაცა სახელებსა აქა აჴსენებს და ესრეთ იტყჳს:

ა იაკობ, ძმაჲ უფლისაჲ და პირველი ებისკოპოსი იერუსალიმისაჲ, თჳთ თავადისა უფლისაგან იკურთხა;

ბ კლეოპა, ნათესავ მოდგამი უფლისაჲ და მეორე ებისკოპოსი იერუსალიმისაჲ, რომელმანცა იხილა იგი შემდგომად აღდგომისა მისისა მკუდრეთით;

გ მატათა, რომელმანცა აღავსო რიცხჳ ათთვრამეტთა მოციქულთაჲ;

დ თადეოზ, რომელმანცა ებისტოლე ავგაროზს, მთავარსა, მიართუა და განკურნა;

ე ანანა, რომელმანცა ნათელ-სცა პეტრეს, მოციქულსა და შემდგომად დამასკოსა ებისკოპოს იქმნა;

ვ სტეფანე პირველმოწამე, ერთი გამორჩეულთა მათგანი მსახურებისათჳს ათორმეტთა მოციქულთა მიერ;

ზ ფილიპე ერთი შჳდთაგანი, რომელნი სიმონს და საჭურისსა ნათელ-სცა და ტრალეს ასიისასა ებისკოპოს იქმნა;

ჱ პროხორე ერთი შჳდთაგანი, რომელი ებისკოპოს იქმნა ნიკომიდას ბითჳნიისასა;

თ ნიკარონ ერთი შჳდთაგანი, რომელი მასვე დღესა მოკუდა, რომელსაცა წმიდაჲ სტეფანე სხუათა ორთა თანა ქრისტეს მოსავთაჲ დაიწუა წარმართთაგან;

ი სიმონ ერთი შჳდთაგანი, რომელი ბოსტრას არაბიაჲსასა ებისკოპოს იქმნა და…

ია პარმენა, ერთი ერთი შჳდთაგანი, რომელი წინაშე პირსა მოციქულთასა მოკუდა მსახურებასა შინა თჳსსა;

იბ ნიკოლაოს, ერთი შჳდთაგანი, რომელი ებისკოპოს იქმნა სამარიას და ბოროტად მადიდებელ იქმნა სიმონის თანა;

იგ ბარნაბი, რომელმან პავლეს თანა სიტყუასა მას ჰმსახურა, პირველად ჰრომეს შინა უფალი იესუ ქრისტე ქადაგა და შემდგომად მედიოლანეს ებისკოპოს იქმნა;

იდ მარკოზ, ძე პეტრე მოციქულისა, ებისკოპოს იქმნა ალექსანდრიისა და მახარებელ;

იე შილა, რომელმან პავლეს თანა სიტყუასა მას ჰმსახურა და კორინთოს ებისკოპოს იქმნა;

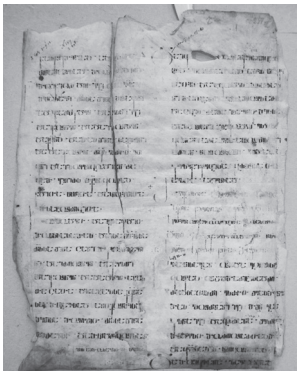
ივ ლუკა, რომელმან ყოველსა სოფელსა პავლეს თანა სახარებაჲ ქადაგა ვიდრე აღსრულებამდეცა პავლესთა;

იზ სილოვანე, რომელმან პავლეს თანა სიტყჳსა მას ჰმსახურა და თესალონიკს ებისკოპოს იქმნა;

იჱ პრისკას, რომელსა მოციქული აჴსენებს ტიმოთეს მიმართ მეორესა ებისტოლესა შინა, რომელი ებისკოპოს იქმნა ქალკიდონს ღალიაჲსასა.

A 257 დ

რაობა:	ლექციონარი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	31x23
Content:	Lectionary
Date:	X c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Asomtavruli
Size:	30x23

ტექსტი

1r /[22] [წინაშე] მდგომელთა … პირსა ცემაჲ მისი. [მ]აშინ პავლჱ ჰრქუა მას: და გცეს შენ ღმერთმან, კედელო განგოზილო, და შენ ჰზი მსაჯულად მსგავსად შჯულისა და თჳნიერ შჯულისა ჰბრძანე ცემაჲ ჩემი.

[ხოლო] წინაშემდგომარეთა მათ ჰრქუეს მას: მღდელთმოძღუარსა ღმრთისასა აგინება?

ჰრქუა პავლე: არა ვიცოდე, ძმანო, ვითარმედ არს იგი მღდელთმოძღუარ. რამეთუ წერილ არს: მთავარსა ერისა შენისასა არა ჰრქუა ბოროტი.

ვითარცა გულისხმა-ყო პავლჱ, ვითარმედ: ერთკერძოჲ იგი კრებული სადუკეველთაჲ არს და ერთკერძოჲ - ფარისეველთაჲ,

ჴმა-ყო კრებულსა მას შორის მე ფარისეველ ვარ და ძჱ ფარისეველისაჲ და სასოებისათჳს და აღდგომისა მკუდართაჲსა [მე] ვისაჯები.

II სვეტი

საქმე მოც., თავი 23, 9-11

და იყო ღაღადებაჲ დიდი [და] აღ-ვინმე-დგეს მწიგნობართაგანნი კრებულისა მისგან ფარისეველთაჲსა, ილალვიდეს და იტყოდის, ვითარმედ: არარასა ბოროტსა ვპოებთა კაცისა ამის თანა, გინა სული ეტყოდა მას, გინა თუ ანგელოზი.

და ვითარ მრავალი შფოთი იყო, შეეშინა ათასისთავსა მას, ნუუკუე განიჭრეს პავლჱ მათგან და უბრძანა ერსა შთასლვად და გამოცხადებაჲ მისი შორის მათსა და მოყვანებაჲ მისი ბანაკად.

მეორისა მას ღამესა დადგა მას უფალი და ჰრქუა მას: ნუ გეშინინ, რამეთუ

[22] მარცხენა კიდეზე პატარა ნაწილი ჩამოჭრილია. 1r-ს ზემო კიდეზე მხედრულით: ბ... კაი ჴელი გა[უ]ვლია.

ვითარცა-ეგე სწამე ჩემთჳს იჱრუსალემს, ეგრეცა ჯერ-არს შენდა ჰრომეს შინა წამებაჲ ჩემთჳს[23]. [24]

1v / წარწყმედაჲ, არამედ … მაც
სინანულად მოს … ჩუენი.
ხოლო მოიწიოს დღჱ იგი …
ვითარცა მპარავი, რომელსა შინა მძაფრიად
წარჴდენ და წესნი იგი დაიწუნენ და
დაიზულენ და ქუეყანაჲ და მას შინა

საქმენი და დაიწუნენ, რაჟამს ესრჱთ ესე ყოველნი დაიზულებოდიან, რაბამ გიღირს თქუენ ყოფაჲ წმიდითა სულითა და კეთილითა მსახურებითა.

მოელოდეთ და იწრაფდით მოსლვასა მას დღისა ღმრთისასა, რომელსა შინა ცანი მჴურვალენი და ირღუნნ და წესნი დაიწუნენ და დადნენ ახალთა ცათა და ახალსა ქუეყანასა, მსგავსად აღთქუმისა მისისა. მოვედით, რომელსა შინა სიმრავლჱ დამკჳდრებულ არს[25].

II სვეტი
და იყ[ო] განწვალებაჲ
კუალად ჰურიათა შორის ამის [სიტყჳსათჳს].

და იტყოდეს მრავალნი მათგანნი: ეშმაკეულ არ[ს] და ცბის. რაჲსა ისმინეთ მისს[ა]

და სხუანი იტყოდეს: ესე სიტყუანი არა ეშმაკეულისანი არიან. ნუუკუჱ ეშმაკსა ჴელ-ეწიფებისა ბრმისა თუალთა ახილვად?

მეექუსესა ო … ა … [26]
ზაქარია წმ … … ყოველი ჴმაჲ
კეთილი უყავ, უფალო, …[27] ბითა.
საკუერთ …
დიდებული[28]
მიწყალე მე, უფალო დი … … ე[29] ჩემი.

საკითხავი საქმეთაგან წმიდათა მოციქულთა

ხვალისაგან უნდა გულისხ[მის]ყოფად უჭეშმარიტეს ადრე, რაჲსათჳსძი ესრჱთ შეასმენენ მას ჰურიანი იგი. მაშინ განჴსნა იგი და ბრძანა შეკრ[ებაჲ] მღდელთმოძრუართაჲ მ[ათ] და ყ[ოვლისა] მის კრებულისაჲ.

და მოიყვანა პავლე და დ...

[23] გა[უ]ვლია. II სვეტის ბოლოს, ქვემო კიდეზე იმავე ხელით წარწერაა: [მ]ტკიცედ დეგით, შვილნო, ნ …

[24] სვეტებს შორის (1r) გვიანდელი ჩანაწერია ნუსხურით უცხო კარგი დაუწერია, ბატონო ჩემო. ამ გვერდის ბოლოს, სტრიქონებს შორის ასოებია ჩაწერილი 1 სვეტში - ა ბ ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ ი კ ლ მ, 2 სვეტში - ა ა ბ გ დ ვ ზ წ ა თ ა ბ გ ი კ ლ მ შ ნ ჳ ო პ ჟ რ.

[25] ქვემო კიდეზე სინგურით ნაწერი სათაური გადაშლილია. შემდეგ წერია მთავრულით: მზის აღმოსალით (!) იმ (სინგურით, კარგად არ იკითხება) შემდეგ: ბი... არს ; ამის ქვემოთ სინგურით, თითქმის მთლიანად გადაშლილია ... მა ...დ.

[26] სინგურით: გადაშლილია.

[27] სინგურით: გადაშლილია.

[28] სინგურით.

[29] სინგურით, მთავრულით.

არ გადადის

2r / … ილით რავდენი სიყუარული მომცა ჩუენ მამამან, რაჲთა შვილ ღმრთისა ვიწოდნეთ, და ვირთცა. ამისთჳს სოფელმან არა მიცნის ჩუენ, რამეთუ არცა იგი იცნეს, საყუარელნო. აწ შვილნი ღმრთისანი ვართ და არღა გამოჩინებულ არს, რაჲ ყოფად არს.

ესე ვიცით, რამეთუ რაჟამს გამოცხადნეს, მსგავს მისა ვიყვნეთ, რამეთუ ვიხილოთ იგი, ვითარცა იგი არს და ყოველსა, რომელსა აქუნდეს სასოებაჲ ესე მისა მიმართ, განიწმიდოს თავი თჳსი, ვითარცა იგი წმიდა არს.

ყოველმან, რომელმან ქმნეს ცოდვაჲ, მან უშჯულოებაჲ ქმნეს და ცოდვაჲ იგი არს უშჯულოებაჲ. და იცით, რამეთუ იგი გამოჩნდა, რაჲთა ცოდვანი ჩუენნი აჴოცნეს და ცოდვაჲ მის თანა არა არს. ყოველი, რომელი მის თანა ეგოს, მან არა ცოდოს.

ყოველი, რომელი ცოდვიდეს, მას მაო …[30]

II სვეტი
ყოვლისა წინა, ძმანო ჩემნო.
ჰპო ზატიკთა ბ. შაბათსა [ყოველნი][31]
რამეთუ უფალი მაღალ და საშინელ
და მე …

სახარებაჲ …[10]
ნუ შეძრწუნდებიან გულნი თქუენ[ნი]
ბე(?) მამაჲ ძისა თანა ლი… [10]
ანდერძსა შინა
მ… ქოეს [ღმერთმან] … ხ … [ბა]თსა …
[ა]მაღლება უფლისა ჩუენისა …
ზეცად, ვინაჲცა გარდამოჴდა წინა
დღით, შეკრბეს წმიდა[ნი] ა…
და აღვიდენ წმიდასა აღსამაღლებელსა …[10]

მწუ … ყ… და ქრისტესა ოხ …
მთათა შინა წმიდათასა ჰხედვიდეს მოციქულნი.

ფსალმუნი მ˜ვ ჴმაჲ ა
აღმაღლდა ღმერთი ღაღადები.
ვ˜ე. კურთხევისათა
დბ … სუფევს ღმერთი წარმ.
ლი(?) მისისათა.
ს…დ. ოხთ ყ …
ყოველივე საიდუმლოჲ განგე. ფსალმუნი …[32]
აღმაღლდა ღმერთი ღაღადებითა და უფალი ჴმითა.
… … …
უფალი ღმერთი არს, რომელი შეახებს … ნასა
და შე[ს]რავს … მას მა…ოვ …

[30] ბოლო მოხეულია.

[31] სინგურით, გადაშლილია.

[32] სინგურით, გადაშლილია.

I სვეტი

2v / და მიჰფინეს იგი პირსა ზედა ყოვლისა ქუეყანისასა. უფალ ყოვლისა ქუეყანისასა უფალ ყოვლისა მპყრობელ არს სახელი მისი.

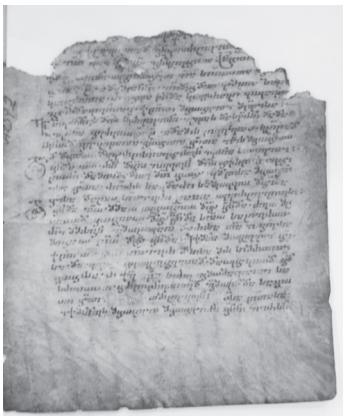
საკითხავი ზაქარიაჲს წინაჲსწარმეტყუელისაჲ
… დგენ ფერჴნი მისნი მას …
…ვი ჰურიასტანისათა ჰპოო
… დღესა პარასკევსა საკითხავსა შინა იე.
[სა]კითხავი საქმეთაგან მიქაელისთ[ა]
[პ]ირველად ესე სიტყუაჲ ვყავ
ყოვლისა მისთჳს, ჶ ღმრთისმოყუარეო, რომელთაჲ იწყო იესუ ყოფად და სწავლად, ვიდრე დღედ, რომელადმდე ამცნებდა მოციქულთა სულითა წმიდითა, რომელნი გამოიჩინა და აღმაღლდა, რომელთაცა წარუდგინა თავი თჳსი ცხოველი.

შემდგომად ვნებისა მისისა მომავლითა
სახითა ორმეოცთა დღეთა ეჩუენებოდა მათ და ეტყოდა სასუფეველისათჳს ცათაჲსა და თანა-ექცეოდა მათ და ამცნებდა იჳრუსალემით ცნე მოვრებით, არამედ მოე …[33]

II სვეტი

უფალო, უკუეთუ ამათ ჟამთა კუალად-მოაგო სასუფეველი ისრაჱლსა?
ხოლო მან ჰრქუა მათ: არა თქუენი არს ცნობაჲ ჟამთა და წელთაჲ, რომელნი-იგი მამამან დადვა თჳსითა ჴელმწიფებითა, არამედ მოიღოთ ძალი მოსლვასა სულისა წმიდისასა თქუენ ზედა და იყვნეთ თქუენ ჩემდა მოწამე იჳრუსალემს და ყოველსა ჰურიასტანსა და სამარისა და ვიდრე დასასრულადმდე ქუეყანისა.
და ესე ვითარცა თქუა, ვიდრე ჰხედვიდესღა იგინი, აღმაღლდა და ღრუბელმან შეიწყნარა იგი თუალთაგან მათთა და ვიდრე ხედვიდეს იგინი ზეცად აღსლვას მისსა, აჰა ესერა, ორ კაც წარმოუდგეს მათ სამ[ოს]ლითა სპეტაკითა, რომელთა ჰრქუეს:
კაცნო გალილეველნო, რაჲსა
სდგათ და ჰხედავთ ზეცად.

A 257 ე

რაობა:	საგალობელი (პალიმფსესტი XI ს.)
თარიღი:	XIII- XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,5x14
Content:	Chant
Date:	XIII- XIV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	16,5x14

[33] ბოლო მოჭრილია.

ტექსტი

1r / [34]… … … … … …
… … … უთქმელ … … …
… … … უქცეველად განჴორციელდ [ა]… … …
… … … ა ღმერთ ყ … … … კ … … … ბაჲ განკაცებ … … … ითა.
ანგელოზ[თა] კრებულნი უგალობდე … … … ღმერთსა
საღმრთოთა … … … ბითა, ხოლო ადამიანნი
ღაღადებდით ჴმითა … კრებისათა,
რამეთუ შვა ჩუენდა კუჱრთხი ყუავ … … …
გარდაფენილი, ქალწული, მშობელი მეუფისა
განიჴსნნეს დღეს საკრველნი ევას
დასჯისანი და დაიჴსნა ბერწობაჲ, ხოლო
ადამის წყევაჲ კურთხევად საუკუნოდ შეიცვალა
შობითა შენითა, ღმრთისმშობელო, ყოვლად დი
დებულო და ჴრწნილებისაგან იჴსნა სოფელი.
და შენდა, ღმერთო, მამაო უშობელო, დიდებაჲ
შენდა! ძეო მხოლოდშობილო, დიდებაჲ შენდა!
სულო სახიერო, რომელი მამისაგან გამოხუალ
და ძისა თანა ჰგიე, სამებაო წმიდაო, დიდებაჲ
შენდა!
იქმნა მუცელი შენი, ქალწულო ო … … …[35]
სულიერ მზისა მის სიმართლისა ეგო შეუხებელად
და უბიწოდ შემდგომად შობისა, რამეთუ ქრისტე,
ვითარცა სიძე გამომავალი სასძლოჲთ, ბრწყინ
ვალედ გამოჩნდა საშოჲთ შენით.

[36]… … …
აქებდითსა
ძლ. მ ომიტევენ
წმიდასა წმიდათასა
იქმნნეს მშობელ მშობელნი შენნი, ღირსო.

1v / [37]… … …
… … …
… … … ა ბ … … …
… … … ით დღეს და განსცხრებოდეთ
და კ … … … იერნი ადიდებდით სული … … …
რამეთუ ბერწთა … … … გეშვეს (გებვეს)
დედა უფლისაჲ,
მჴსნელი კაცთა ნათესავისაჲ

[34] ფურცლის ზედა ნაწილი მოხეულია, რამდენი სტრიქონია, არ ვიცით.
[35] გადაფხეკილია.
[36] სინგურით, არ ჩანს.
[37] ზემო ნაწილი მოხეულია. რამდენიმე სტრიქონი დაკარგულია.

გიგალობდა შენ ათძალითა საფსალმუნისათა,
ღმრთისმშობელო ქალწულო,
და წინაჲსწარმეტყუელნი
შენთჳს ღმრთის-მეტყუელებდეს,
რომელთა თანა მორწმუნენი გიგალობთ შენ.

დიდებულსა შობასა
შენსა პატივ-სცემთ, უბიწოო,
და მიდგომილებასა
შენსა, ყოვლადწმიდასა
და ჩუენ თანა ყოველნი
ძალნი ცათანი
და სულნი წმიდათანი ადიდებენ.

ოქროსა საკუმევლედ
გიცნობთ მორწმუნენი, რამეთუ
ცხოველმან ღმრთეებისამან
შენ შორის დაიმკჳდრა
და კაც იქმნა ყოვლითურთ,
ღმრთისა დედაო,
მადლითა სულისა წმიდითა.

კურთხეულარსა
ძლ. საღმრთოჲ საშუ
უგალობთ, უბიწოო,
შობასა შენსა წმიდასა და თაყუანის-ვსცემთ
და ვდღესასწაულობთ დღეს
და ვადიდებთ ქრისტესა, ძესა შენსა,
რომლისა მიერ ვიჴსნენით პირველისა მისგან
განჩინებისა ადამ, მამისა ჩუენისა.

აწ მხიარულ არს ანნა
და ღაღადებს სიხარულით ჴმამაღლად:
ბერწმან ვშევ დედა ღმრთისა,
რომელმან დაჰჴსნეს წყევაჲ იგი ევასი
და შვილიერი ვღაღადებდე და ვიტყოდე:
კურთხეულ ხარ შენ, უფალო ღმერთო მამათა ჩ(უენთაო).

ადამ განთავისუფლდა
და ევაჲ განსცხრების.

2r /[38] … … …
… … …
… … … გა გე … … … შენი … … …

[38] ამ ფურცლის ზედა და მარცხენა კიდეები მოხეულია, შუაში ნაწილობრივ ამოგლეჯილია.

… … … ო ქრისტე, ღმერთო ჩუენო,
ცოდვათა … … … დობაჲ მ … … … ე,
რომელნი მას შინა შიშით გიგალობ … … … შ ს

ცად ნათლად დიდად გამოჩნდა დღეს ეკლ … … …
განმანათლებელად მორწმუნეთა,
რომელსა … … … [მ]დგომარენი ესე ვღაღადებთ:
სახლი ესე დაამტკიცე, უფალო.

გ
[39]… … … თისა ძალო …
და სიტყუაჲ, უფალო ქრისტე, ძეო მამისაო,
ვ … … … აღსასრულამდე სახლი ესე დაამტკიცე და
პირველნი შენნი ხედევდ ამ … … … იწყნარებდ ჴმათა
ამას შინა მლოცვ … … … ასა კაცთმოყუარე,
მშჯდობაჲ მოჰმადლე … … … რსა შენსა
დ … … … ოტენ წვალებანი და ტომ … … … [ბა] რბაროზთ[ა] ნი,
ხოლო მორწმუნენი მეფენ[ი] … … … სიონი მა[რ]თლმადი
დებლობით და … … …
[ს]ოფელი და სული ჩემი შეიწყალე… … …
ლი … … … ესე დაამტკიცე, უფალო.
და იყო მაშინ სატფურებაჲ ი … … …
ი იყო და იქცეოდა ისო და … … …
სტოასა სოლომონისსა გრე … … …
ურიანი იგი და ეტყოდეს;
ვიდრემდის[40] წარგუჴდი, უკუეთუ შენ ხარ, ქრისტე … … …
განცხადებულად.

მიუგო იესუ … … …

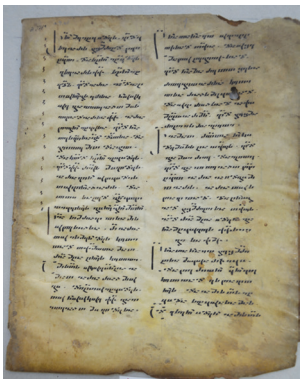
2v / … … …
… … …
… … … ა … … …
… … … დ … … …
… … … ჩემი, რამეთუ … … … რთ ცხოვართა ჩემთაგანნი
… … … ა გარქ … … … - თქუენ
ც[ხოვართა] ჩ~თ … … …
… … … მისა ჩემისა ისმინიან
და გარე … … … ელნი იგინი
მომდევდენ მე და … … … ცხო[ვა]რიცა საუკუნო
მივსცე მათ … … …[41] დინარე შინა
… … … ლობდეთ: ერნო ჴრ … … … ქებ … … … და
… … …ა … … … სახეო ე … … … თუ ვ
… … … ხალი ოდეს პირ … … … ყოველთა სისხლითა

[39] სინგურით დაწერილი მთავრული ასო, რომელიც გადაშლილია.
[40] ვდი.
[41] გადაშლილია.

არამედ ... ... რ ... ... ი ... ... ნო
სა ... ... ღმრთისასა.
მ ... ... და ... ... ქრისტეს
... ... დავ დღეს ... ... ეკლესიაჲ, ვითარცა სძ-
... ...ითა და ვ ... ... ქრისტემან ს[ახელ]ითა
საღმრთოჲთა ... ... სახველად ... ...სრა.
მოვისწრაფოთ ... ... მორ ... ... მნე ... ... სატფურებისა
კრა ... ... რითა ჭ~ა ვამკობდ
... ... და ს... მნოებით მას შინა ქა-
... ... მხოლოო
[42]... ... ... ნ უჩუჩნა
... ... ნასა გამოსახვით კარა
... ...დე ... ... აქა დღეს ეკლესიაჲ
... ...დ ... ...ა ... ... და(მ) დი რომლისა
... ...ოჲ ... ...
... ...ე ... ...რა მით საწადე
... ...დ ... ... სულისა წმიდისათა გან
... ...ეს ... ... და შეამკო სასძ
... ...ნა ქადებებულ წინაჲსწარმეტყ ... ...

A 371

რაობა:	იოანე ოქროპირი, იოანეს თავის თარგმანება
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	29,2x23
Content:	John Chrysostom, Commentary on the Gospel of John
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	29,2 x 23

ტექსტი

1r / რომელნიმე იტყოდეს, ვითარმედ: ესე არს ჭეშმარიტად წინაჲსწარმეტყუელი, და სხუანი იტყოდეს: ესე არს ქრისტჱ!

სხუანი იტყოდეს, ვითარმედ: არა, არამედ აცთუნებს ერსა. ნუუკუე გალილეაჲთ მოსლვად არსა ქრისტჱ? არა წიგნი იტყჳსა, ვითარმედ: ნათესავისაგან დავითისა და ბეთლემით დაბით.

და კუალად სხუანი იტყოდეს, ვითარმედ: ქრისტჱ რაჟამს მოვიდეს, არავინ უწყოდის, თუ ვინაჲ არს და თითოსახედ განყოფილ იყვნეს გონებანი მათნი.

[42] სინგურით ნაწერი, გამქრალია.

ვითარცა სიმრავლისა მის უწესოჲსა, რამეთუ არა თუ ისმენდეს კეთილად თქუმულთა მათ, რაჲთამცა ცნეს კეთილი.

ამისთჳს უკუე უფალმანცა ამათ არარაჲ მიუგო, დაღაცათუ იტყოდეს, თუ: ნუუკუე ქრისტჱ გალილეაჲთ მოვიდესა?

ხოლო ნათანაელ უფიცხლჱსად თქუა და უშემაწუხებელჱსად, ვითარმედ: ნაზარეთით შესაძლებელ არსა კეთილისა რაჲსმე ყო[ფ]ად? და უფროჲსად აქო მაცხოარმან, ვითარმედ ჭეშმარიტი ისრაიტელი.

რამეთუ ამათ, რომელთა ნიკოდემოზსცა ჰრქუეს, ვითარმედ: გამოიძიე და იხილე, ვითარმედ გალილეაჲთ წინაჲსწარმეტყუელი არა აღდგომილ არს, არა თუ სწავლად და ცნობად ჭეშმარიტისა თქუეს, არამედ რაჲთამცა ოდენ განამტყუვეს ქრისტჱსი იგი საქმჱ.

ხოლო ნათანაელ ჭეშმარიტისა მოყუარჱ იყო და წერილნი ყოველნივე კეთილად ესწავლნეს და ამისთჳს იტყოდა სიტყუასა მას.

1v არამედ ესენი ოდენ ამისთჳს / იყვნეს, რაჲთამცა არავინ ჰგონებდა მისთჳს, თუ ქრისტჱ არს.

ამისთჳსცა არარაჲ გამოუცხადა მათ, რამეთუ …ნი თავისა თჳსისა წინააღმდგომსა იტყოდეს და ოდესმე თქჳან, ვითარმედ: ვიცით,

ვინაჲ არს და კუალად ოდესმე ბეთლემით მოვალსო.

ხოლო საცნაურ არს, ვითარმედ ცნესცა და წინა-აღუდგეს, რამეთუ აჰა, ვთქუათ თუ, ადგილსა უმეცარ იყვნეს ნაზარეთს შინა აღზრდისა მისისათჳს,

დაღაცათუ ესეცა შეუძლებელ არს, რამეთუ საცნაურ იყო, ვითარმედ არა მუნ შობილ იყო.

არამედ ვთქუათ თუ: არა იცოდეს, ნუუკუე ნათესავიცა არა იცოდესა? რამეთუ თესლისაგან და ნათესავისა დავითისი იყო.

ვითარ უკუე იტყოდის თუ: არა დავითის

ნათესავისაჲ არს. არამედ ამას ყოველსა უკეთურებისაგან მათისა იტყოდეს, რაჲთამცა

დაფარეს ჭეშმარიტებაჲ.

ხოლო რაჲსათჳს არა მოუჴდეს მას და ჰრქუეს, ვითარმედ: ყოველივე გჳკჳრს ჩუენ, არამედ შენ ჰბრძანებ, რაჲთა ვირწმუნოთ შენი, ვითარცა იტყჳს წიგნი.

გჳთხარ უკუე, ვითარ, რამეთუ წერილ არს, ვითარმედ: ბეთლემით მოსლვად არს ქრისტე და შენ გალილეაჲთ მოსრულ ხარ.

გარნა არარაჲ ჰრქუეს მას ესევითარი, არამედ ყოველსავე უკეთურებით იტყოდეს და რაჲთა სცნა, ვითარმედ არა ჭეშმარიტებისა ცნობად

2r იტყოდის / სიტყუათა მათ.

ამისთჳს თქუა მახარებელმან, ვითარმედ: რომელთამე უნდა შეპყრობაჲ მისი და არავინ მიყვნა ჴელნი მის ზედა, რამეთუ დაღაცათუ სხუაჲ არარაჲმცა იყო ესეოდენ, კმა იყო ლმობიერყოფად მათა.

არამედ არა ლმობიერ იქმნნეს, არცა შეინანეს, ვითარცა წერილ არს, ვითარმედ: განიბნინეს და არა ინანეს.

რამეთუ ესევითარი არს უკეთურებაჲ, არა ვისი ჰნებავს მორჩილებაჲ და მოდრეკაჲ,

არამედ ერთისა მიმართ ოდენ მოსწრაფე არს, რაჲთამცა სიბოროტჱ თჳსი დაამტკიცა და რომლისათჳს იზრახა ბოროტი, იგიმცა მოკლა.

არამედ ისმინეთ, რასა იტყჳს წერილი, ვითარმედ: რომელმან უთხარის მოყუასსა თჳსსა მთხრებლი, შთავარდის მას შინა, რომელი-იგი მათ ზედაცა მიიწია.

რამეთუ მათ ენება მო[კ]ლვაჲ მისი, რაჲთამცა ქადაგებაჲ იგი მისი დაშრტა და იქმნა წინააღმდგომი ამის საქმისაჲ, რამეთუ მადლი იგი ბრწყინავს ქრისტჱს მადლითა.

ხოლო მათი იგი ყოველივე დაშრტა და წარწყმდა და განვარდეს იგინი მამულისაგანცა და აზნაურობისა და განსუენებისა და მსახურებისა ღმრთისა და ყოვლისა კეთილისაგან გამოეჴუნეს და იქმნეს მონა და ტყუჱ.

ნა[43]

ხოლო ჩუენ, რომელთა-ესე ყოველი უწყით, ნუ-მცა-ოდეს განვიზრახავთ ბოროტსა მეორისათჳს,

2v რამეთუ / გულსავსჱ იყვენით, რომელნი ამას ვიქმოდით თავთა ჩუენთათჳს, ვლესავთ მახჳლსა და უ[ბო]როტჱსად მოვიწ[ყლ]ვით ჩუენითავე ჴელითა.

არამედ უკუეთუ ვინ შეგაწუხოს და გენებოს ნაცვლისა მიგებაჲ, ნუ მიაგებ ბოროტსა და მიგიგიეს, უკუეთუ კულა ბოროტი უყო, არა მიგიგიეს, და ნუ ჰგონებ, თუ ცუდად ვიტყჳ სიტყუასა ამას, რამეთუ ჭეშმარიტ არს ესე.

და უკუეთუ იტყჳ, თუ ვითარ იყოს ესე, ისმინე თუ ვითარ, რამეთუ რაჟამს არა ავნო, მაშინ ღმერთი იქმნების ბოროტისმყოფელ ბოროტისმყოფელისა მის შენისა. ხოლო რაჟამს შენ თჳთ იწყო ბოროტისყოფად მისა, მერმე ღმერთი არღარა მას, არამედ შენ შეგემტერების.

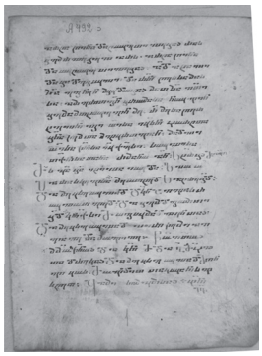
რამეთუ დაჰჴსენ სიტყუაჲ იგი წერილისაჲ, რომელი იტყჳს: ჩემი არს სასჯელი, მე მივაგო, იტყჳს უფალი.

რამეთუ უკუეთუ მონანი იყვნენ ჩუენნი და ურთიერთას შეშფოთნენ და არა ჩუენდა მოვიდენ სამართლისა სასჯელისა ყოფად, არამედ თჳთ იგინი განსჯიდენ, არა შევწუხნებითა?

ხოლო უკუეთუ ჩუენ ესრეთ ვართ, არა უფროჲსად ღმერთი იყოსა ესრეთ, რომელმან ბრძანა ყოვლისავე სასჯელისა მისდა მიგდებად?

რამეთუ არა უგუნურება არსა, უკუეთუ ესეზომსა სიბრძნესა და მორჩილებასა ჩუენ ღმერთსა არა ვაჩუენებდეთ, რაჲზომსა ჩუენ მონათა ჩუენთაგან ვეძიებთ?

A 492 ა

რაობა:	ჟამნი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,3x18,2
Content:	Horologion
Date:	X c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	24,3 x 18,2

[43] მთავრული ასოები, სინგური.

ტექსტი

1r / არცა წინადაცუეთილებაჲ რას შემძლებელ არს, არცა წინადაუცუეთილებაჲ, არამედ ახალი დაბადებული, და რომელნი წესსა მას ზედა ეგნენ, მშჯდობაჲ მათ ზედა ღმრთისა. ამიერითგან შრომასა ნუვინ შემამთხუევნ მე, რამეთუ მე საწერტელნი იგი უფლისა იესუჲსნი ჴორცთა შინა ჩემთა მიტჯრთვან, მადლი უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი სულისა თქუენისა თანა, ძმანო, ამინ.

სახარებაჲ მათესი.
მას ჟამსა შინა იხილა იუდა.
ჰპოო პარასკევსა მეოთხედ სახარებად.
და მეყსეულად დიაკონმან: აღვასრულოთ ვედ.
და შემდგომითი შემდგომად კუერექსი მოგუმადლენთაჲ.
და მეყსეულად პირი ჩემი აღვაღე და მოვიღე.
წმიდაო ღმერთოჲ, მამაო ჩუენოჲ
და კანონი მ და გ˜ მუჴლთა დრეკაჲ.
და მეყსეულად მღდელმან იწყოს: მოვედით,[44]
თაყუანის-ვსცეთ. ჟამი სამი ყმისაჲ.
ფსალმუნი ი˜ვ

1v / ესმინე, უფალო, ვიდრე
განვძღე
ფსალმუნი ლ˜დ.
საჯენ, უფალო, ვიდრე ენაჲ ჩემი იტყოდი (!),
ფსალმუნი ˜ნ. მიწყალე მე
და კუერექსი. და ლოცვაჲ და
ასამაღლებელი.
დასდებელი. ჴმაჲ დ გუერდი.

შიშისათჳს ჰურიათაჲსა. საყუარელმან და
მეგობარმან შენმან პეტრე უვარ-გყო
შენ, უფალო, და გოდებით ესრეთ
ღაღადებდა და იტყოდა: ცრემლთა
ჩემთასა ნუ დაიდუმებ, რამეთუ ვთქუ
დამარხვად მცნებაჲ შენი, სახიერ, და
არაჲ დავიმარხე ჩუენიცა სინანული, ესრეთ
მიითუალე და შეგჳწყალენ ჩუენ.

მუჴლი:
განმაშორენ ჩემგან მეგობარნი
მახლობელნი.
და იგივე მუჴლი:
განმაშორენ ჩემგან.
იგივე სხუაჲ.
დასდებელი ჴმაჲ დ გუერდი.
უწინარეს პატიოსნისა ჯუარისა მჴედართა მიერ

[44] მოვდით.

კიცხევისათჳს, უფალო, ზეცისა ძალნი შეძრ
წუნდეს, რამეთუ დაიდგ … გჳრგჳნი კიცხევისაჲ.

2r / რომელმან ქუეყანაჲ შეამკვე ყუავილითა და
ქლამინდი განბასრებულმან შეიმოსე; რომელმან
შეჰმოსენ ცანი ღრუბლითა, ესევითარითა
განგებულებითა გუეუწყა შენი მრავალი სახიერებაჲ,
ღმერთო, და დიდი წყალობაჲ.
დიდებაჲ შენდა!

მუჳლი:
გულმან მისმან შეიკრიბა. იგივე მუჳლი.
ჩემთჳს ცუნდრუკებდეს.
იგივე დასდებელი, ჴმაჲ ა˜ გუერდი.

მოსლვასა შენსა ჯუარად ესრეთ ეტყოდე,
უფალო, ჰურიათა: რომლისა საქმისათჳს
გნებავს მოკლვაჲ ჩემი, ჰ ჰურიანო?
განრღუეულნი განვჰკურნენ და მკუდარნი,
ვითარცა ძილისაგან, აღვადგინენ, წიდოვანი
განვწმიდე, ქანანელი შევიწყალე, რომლისა
საქმისათჳს გნებავს მოკლვაჲ ჩემი, ჰ
ჰურიანო? არამედ იხილეთ, რომელსა უგუ
მირეთ ქრისტესა, ჰ უშჯულონო.
დიდებაჲ და იგივე.

2v / აწ და გიხაროდენ, ბჭეო განუღებელო,
გიხაროდენ!
და კუერექსი და ლოცვაჲ და ჳსამაღ
ლებელი და, უფალო, რომელმან ყოვლად
წმიდაჲ სული შენი.
ამის წილ ესე.

წარდგომაჲ. ჴმაჲ ბ˜ გუერდი

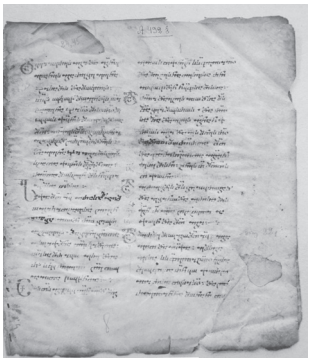
მხოლოჲ დაენერგა ძელი ჯუარისა შენისაჲ,
უფალო, და საფუძველნი შეიძრნეს სიკუდილისანი,
რამეთუ რომელნი შთანთქნა ჯოჯოხეთმან
სურვილით, განუტევნა იგინი ძრწოლით,
რომლითა გჳჩუენე ჩუენ მაცხოვარებაჲ შენი,
წმიდაო, და დიდების-გმეტყუელებთ შენ, ძეო
ღმრთისაო, შეგჳწყალენ ჩუენ!

მუჳლი. განჳურიტნეს და დიდების-გმეტ
ყუელებთ. მუჳლი. მათ მიხილეს მე

და დიდების-გმეტყუ. …
დიდებაჲ აწ და.
ღმრთისმშობელო ქალწულო, მეოხ-გუეყავ.
წარდგომაჲ. ჴმაჲ დ˜ გუერდი.
რამეთუ მე გუემად განმზადებულ ვ.
დასდებელი. უფალო, ნუ გულისწყრომი…
წინაწარმეტყუელებაჲ ესაიასი, საკი[თ]ხავი.

A 492 ბ

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22,5x20

Content:	Four Gospels
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22,5x20

ტექსტი

მათეს სახარება 21, 39-46; 22, 1-11

1r

და შეიპყრეს იგი და განიყვანეს გარეშე ვენაჯისა მის და მოკლეს. რაჟამს უკუჱ მოვიდეს უფალი სავენაჯისაჴ მის, რაჲ-მე უყოს ქუეყანისმოქმედთა მათ. ჰრქუეს მას: ბოროტნი იგი ბოროტად წარწყმიდნეს და ვენაჯი იგი მისცეს სხუათა ქუეყანის-მოქმედთა, რომელთა მოსცენ მას ნაყოფი ჟამსა თჳსსა.

ჰრქუა მათ იესუ: არასადა აღმოგიკითხავსა წიგნთა შინა: ლოდი, რომელ შეურაცხ-ყვეს მაშენებელთა, ესე იქმნა თავ კიდეთა. უფლისა მიერ იყო ესე და არს საკჳრველ წინაშე თუალთა ჩუენთა.

ამისთჳს გეტყჳ თქუენ, ვითარმედ: მიგ(მეორე სვეტი)ეღოს თქუენგან სასუფეველი ღმრთისაჲ და მიეცეს ნათესავსა, რომელნი ჰყოფდენ ნაყოფსა მისსა.

და რომელი დაეცეს ლოდსა მას ზედა, შეიმუსროს; და რომელსა ზედა დაეცეს, განანქრიოს იგი. და ესმნეს რაჲ მღდელთმოძღუართა მათ და ფარისეველთა იგავნი ესე მისნი, ცნეს, რამეთუ მათთჳს თქუნა.

და ეძიებდეს მას შეპყრობად და ეშინოდა ერისა მისგან, რამეთუ ვითარცა წინაწარმეტყუელი აქუნდა მათ იგი.

და მერმე მიუგო მათ იესუ იგავით და ჰრქუა: ემსგავსა სასუფეველი ცათაჲ კაცსა მეუფესა, რომელმან-ყო ქორწილი ძისა თჳსისაჲ. და წარავლინნა მონანი თჳ(1v)სნი მოწოდებად ჩინებულთა მათ ქორწილსა მას, და არა ინებეს მოსლვად. კუალად წარავლინნა სხუანი მონანი და ჰრქუა: არქუთ ჩინებულთა მათ:

აჰა ესერა პური ჩემი მზა მიყოფიეს, ზუარაკები და უსხები ჩემი დაკლულ არიან, და ყოველივე მზა არს, მოვედით ქორწილსა ამას, ხოლო მათ უდებ-ყვეს და წარ-

ვიდეს, რომელიმე თჳსსა აგარაკსა, რომელიმე სავაჭროსა თჳსსა, ხოლო სხუათა შეიპყრეს მონანი იგი მისნი, აგინეს და მოსწყჳდნეს.

ხოლო მეუფე იგი განრისხნა, ესმა რაჲ ესე, და მია(მეორე სვეტი)ვლინა ერი თჳსი და მოსრნა კაცის მკლველნი იგი და ქალაქი იგი მათი მოწუა ცეცხლითა. მაშინ ჰრქუა მონათა თჳსთა: ქორწილი ესე მზა არს, ხოლო ჩინებულნი იგი არა ღირს იყვნეს. წარვედით მებოძირთა გზათასა და რაოდენიცა ჰპოოთ, მოუწოდეთ ქორწილსა ამას.

და განვიდეს მონანი იგი მისნი გზათა ზედა და შეკრიბეს ყოველი, რაოდენი პოვეს ბოროტი და კეთილი. და აღივსო ქორწილი იგი მეინაჴითა.

ხოლო შე-რაჲ-ვიდა მეუფე იგი ხილვად მეინაჴეთა მათ, იხილა მუნ კაცი, რომელსა არა ემოსა სამოსელი ...

მათეს სახარება 24, 44-51; 25, 1

2r

...დებულ, რამეთუ რომელსა ჟამსა არა ჰგონებდეთ, ძე კაცისაჲ მოვიდეს.

ვინმე არს სარწმუნოჲ იგი მონაჲ და ბრძენი, რომელი დაადგინოს უფალმან თჳსმან მონათა თჳსთა ზედა მიცემად საზრდელი მათი ჟამსა თჳსსა.

ნეტარ არს მონისა მის, რომლისაჲ მოვიდეს უფალი მისი და პოოს იგი ესრეთ მოქმედი. ამინ გეტყჳ თქუენ, ვითარმედ ყოველთა ზედა მონაგებთა მისთა დაადგინოს იგი.

ხოლო უკუეთუ თქუას ბოროტმან მონამან მან გულსა თჳსსა: ჰყოვნის უფალი ჩემი მოსლვად, და იწყოს გუჱმად მისთანათა მათ მონათა და ჭამდეს და სუმიდეს მომთრვალეთა თანა, მო(მეორე სვეტი)ვიდეს უფალი იგი მონისაჲ მის დღესა, რომელსა არა მოელოდის და ჟამსა, რომელი არა უწყოდის და ორგან განკუჱთოს იგი და ნაწილი მისი დადვას ორგულთა თანა. მუნ იყოს ტირილი და ღრჭენაჲ კბილთაჲ.

მაშინ ემსგავსოს სასუფეველი ცათაჲ ათთა ქალწულთა, რომელთა აღიხუნეს ლამპარნი თჳსნი და განვიდეს მიგებებად სიძისა.

ხოლო ხუთნი მათგანნი იყვნეს ბრძენნი და ხუთნი – სულელნი. მიიხუნეს სულელთა მათ ლამპარნი მათნი და არა მიიღეს მათ თანა ზეთი, (2v) ხოლო ბრძენთა მათ მიიღეს მათ თანა ზეთი ჭურჭელთა მათთა ლამპართა მათთა თანა.

და დაყოვნებასა მას სიძისასა მიერულა ყოველთა და დაიძინეს. ხოლო შუაღამეს ოდენ ღაღადებაჲ იყო, ვითარმედ: აჰა ესერა სიძე მოვალს, გამოვედით მიგებებად მისა.

მაშინ აღდგეს ყოველნი იგი ქალწულნი და აღიგნეს ლამპარნი მათნი, ხოლო სულელნი იგი ეტყოდეს ბრძენთა მათ: მეცით ჩუენ ზეთისაგან თქუენისა, რამეთუ ლამპარნი ჩუენნი დაშრტებიან.

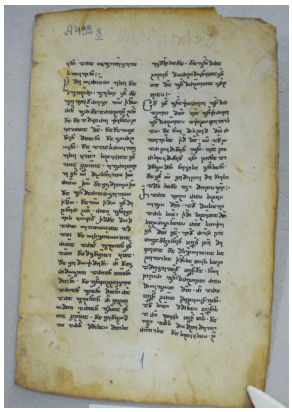
მიუგეს ბრძენთა მათ და ჰრქუეს: ნუუკუჱ ვე(მეორე სვეტი)რ კმა-გუჱყოს ჩუენ და თქუენ, არამედ უფროჲსღა წარვედით სავაჭროდ და იყიდეთ თავისა თქუენისა.

და ვითარცა წარვიდეს იგინი სყიდად, მოვიდა სიძე იგი, და განმზადებულნი იგი შევიდეს სიძისა თანა ქორწილსა მას, და დაეჴშა კარი.

შემდგომად მათსა მოვიდეს სხუანიცა იგი ქალწულნი და იტყოდეს: უფალო, უფალო, განგჳღე ჩუენ! ხოლო მან მიუგო და ჰრქუა მათ: ამენ გეტყჳ თქუენ: არა გიცნი თქუენ. იღჳძებდით უკუჱ, რამეთუ არა იცით დღე იგი, არცა ჟამი, რომელსა შინა ძე კაცისაჲ მოვიდეს.

ვითარცა იგი რაჟამს წარვალნ კაცი და მოუწესის მონა...

A 492 გ

რაობა:	სვინაქსარი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22x14,2
Content:	Synaxarion
Date:	XVI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22x14,2

ტექსტი

1r

წმიდა ბარბარას წამება

ყოველნი არა უგულებელს-ჰყვნი.

ხოლო მე, უძლური ესე და გლახაკი, გესავ შენ და გევედრები, ღმერთო ჩემო, რომელმან გარდაართხენ ცანი და დაამყარე ქუეყანაჲ წყალთა ზედა და დაჰბადენ მთანი და ბორცუნი და აღასრულე ესე ყოველნი სიტყჳთა შენითა ჭეშმარიტითა. ეგრეთვე შენ, უფალო, მჴსნელო ჩუენო და განმაძლიერებელო ჩემო და ღმერთო ჩემო, შენ მეცნიერ ხარ, რაჲ გნებავს ყოფად ჩემდა მომართ? უღმრთოჲთა ამათ და უსჯულოჲთა, რომელთა არა გიცან შენ, რომელი დამბადებელი ყოველთა და შემოქმედი, რამეთუ დაბრმობილ არიან თუალნი მათნი და განფიცხებულ არიან გულნი მათნი, რაჲთა არა გიცნან, რამეთუ შეცთომილ არიან გზათა შენთა ჭეშმარიტთა და შედგომილ არიან მამისაჲ მათისა (მეორე სვეტი) ეშმაკისა და განიზრახვენ მორწმუნეთა შენთა ზედა განზრახვათა ბოროტთაჲ.

არამედ შენ განაქარვე განზრახვა მათი, ვითარცა განაქარვე განზრახვაჲ აქიტოფელისაჲ და ნუ მისცემ მათ ძლევასა ჩემ ზედა, უფალო, არამედ წარწყმიდენ იგინი, ვითარცა წარსწყმიდენ ყოველნი წინააღmდგომნი ნებისა შენისანი და შენ, უფალო, შემეწიე მე დღესა ამას, სადა იგი მიწაჲ-ყავ.

რანეთუ არა ვიცი, რაჲ სიტყუაჲ უგო მათ, არამედ მოსავ არს სული ჩემი სიტყჳთა მათ სახარებისათა, რომელ სთქუ შენ მათ შინა, ვითარმედ რაჟამს წარგადგინენ თქუენ წინაშე მეფეთა და მსაჯულთა სახელისა ჩემისათჳს საწამებელად თქუენდა. ნუ წინასწარ განიზრახავთ, რაჲ მიუგოთ მათ, რამეთუ არა თქუენ ხართ მეტყუ֍ლნი, არამედ სული მამისაჲ თქუენისა, რომელი იტყჳს თქუენთჳს და იგი არს მომცემელი ძუელისა და სიტყჳსაჲ, ხოლო (1v) მე მხიარულ ვარ აღთქმათა შენთა ზედა, არამედ მოყავ ყური შენი ვედრებათაჲ ჩემთა მომართ და ნუ მარცხუ֍ნ ჟამსა მას წამებისა ჩემისასა.

და ვითრცა წარდგა წმიდაჲ ბარბარა წინაშე მსაჯულისა უსჯულოჲსაჲ, განუკჳრდა მას შუ֍ნიერებაჲ იგი მისი და ხატი პირისა მისისა, მიუგო და ჰქუა: „დედოფალო ჩემო, შეჰგავს ხატისა ამის შენისა შუ֍ნიერებასა მორჩილებაჲ მეფეთა, არამედ დაემორჩილე განზრახვასა ჩემსა, რომელსა მე გიბრძანებ შენ. მინებს შენგან, რაჲთა შესწირო შესაწირავი ღმერთთა მიმართ და უზოროჲ მიმართ, რომელ შეგიწყალონ შენ, რამეთუ არავინ არს კაცთაგანი, რომელიმცა შეიწევდა მათ და

არამცა შეიწევნეს იგინი. აწ დამემორჩილე მე, რაჲთა წარვიდეთ მე და შენ და თაყუანის-ვცეთ მათ.

(მეორე სვეტი) მიუგო წმიდამან ბარბარა და ჰრქუა მათ: „არა გარცხუ⳩ნანა? ჰ, უღთოო და მემრუშევო და მეძავო, რამეთუ მე სჯულსა ზედა ქრისტესსა ვარ, ხოლო პირნი შენნი, ვითარცა წინასწარმეტყველსა დავით და თქუა: „პირ-ათქუს და არა იტყჳან, თუალ-ასხენ და არა ესმის, ჴელ-ასხენ და არა იქმან, ფერჴ-ასხენ და არა ვლენან. ემსგავსნენ მათ მოქმედნი მათნი და ყოველნი, რომელნი ესვიდნენ მათ. ესე არიან პირნი თქუენნი„.

ვითარცა ესმაჲ ესე უღმრთოჲსა მას სიტყუაჲ მისი, იცვალა ფერი პირისა მისისა და უბრძანა გულისწყრომითა დიდითა ოთხთა განრთხმაჲ მისი, დაცემაჲ შოლტთა ზროხისაჲთა და ვითარცა სცემდეს წმიდასა ბარბარას, წარსდიოდა სისხლი მისი ქუეყანასა ზედა.

და ბრძანაჲ მოღებად უროჲ რკინისაჲ და ცე

2r

წმიდა მარინას წამება

რომელთა გრწამს სახელი უფლისაჲ ჩუენისა, იესუ ქრისტესი, თუ ვითარ აღესრულაჲ წმიდაჲ ესე ქალწული. ესე ნეტარი მარინა იყო ვისიმე ემესიოჲსი სახელით იყო მამაჲ მისი მღდელი ეშმაკთაჲ. ერთი მხოლოდშობილი ესუა მას ასული და ვითარცა იშვა, მისცეს იგი მზარდულსა სწავლად ათხუთმეტსა მილიონსა ქალაქისაგან ანტიოქიაჲსა.

ხოლო განიზრახა სახელსა მზარდულისა თჳსისსა და იყოფვოდა შემდგომად აღსრულებისა დედისა წმიდისა წმიდისა მარინასა უფროჲსი პატივი აქუნდა მზარდულისა თჳსისაგან, ვითარცა ქრისტიანე იყო, ხოლო მამასა მისსა სძულდა, რამეთუ იყო იგი მისათხუველ ჭეშმარიტისა ზეცათა მეფისაჲ და უფლისაჲ ჩუენისა იესუ ქრისტესა.

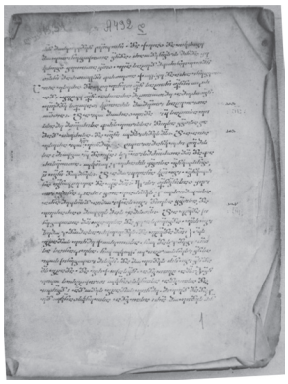
და ვითარ იქმნა იგი ათხუთმეტისა წლის, წარემატებოდა მადლით ქრისტესითა, ესმა მას ღუაწლი (მეორე სვეტი) წმიდათა მოწამეთა, რამეთუ მრავალი ბრძოლაჲ დაითმინეს მათ დღთა შინა უფლისაჲ ჩუენისა იესუ ქრისტესთჳს, ილოცჳდა და თქუაჲ: „უფალო, კაცმოყუარეო, შენ უწყი ერთობაჲ კაცთა, შეგივრდები, განმაძლიერე მე წინააღდგომისა მიმართ, რაჲთა ვსძლო მას და დავთრგუნო და დიდებასა შევსწირვიდე შენდა უკუნითი უკუნისამდე".

მათ დღეთა შინა წარმოვიდა ლომბრიოზ მთავარი. მოვიდა ასიათ ანტიოქიაჲდ, ჭირად და ტანჯვად რაოდენთა ჰპოებდა ქრისტიანეთაჲ. ხოლო წმიდაჲ მარინა იქცეოდა სამწყსოთაჲ თანა დიდისა მეუფისაჲთა სხუათა თანა ქველთა და ემსგავსებოდა დედასა ნეტარისა იოსებისსა. რაქაელის დასა თანა წარვიდოდა უშვილოჲ ლორბიოს კერპთმსახური და იხილაჲ ნეტარი ქალწული შუ⳩ნიერი ფრიად და ბრძანაჲ და ჰრქუა, უკუეთუ აზნაური არს, ეპყრაჲ იგი ცოლად ჩემდა და უკეთუ მჴევალი არს, მივსცე (2v) სასყიდელი მისი და იყოს იგი ხარჭად ჩემდა. და ვითარცა შეიპყრეს, იწყო ახალმან სძალმან ქრისტესმიერმან სიტყვად, ილოცვიდა და იტყოდა: „მიწყალე მე, ღმერთო, მიწყალე, და ნუ წარსწყმედ უსჯულოჲთა თანა სულსა ჩემსა და კაცთა მოსისხლეთა თანაცხორებასა ჩემსა და განმაგდებ მე, უფალო იესო ქრისტე, და ნუ დაუტეობ სულსა ჩემსა შეგინებად და ნუმცა დაითრგუნვის სარწმუნოებაჲ ჩემი და ნუმცა შეიბღალებიან სასმენელნი ჩემნი და ნუმცა იცვალების გულისჴმისყოფა ჩემნი და ნუ შთააგდებ სარწმუნოებასა ჩემსა თიჴასა და უყუსა და ნუმცა შეიძრვიან ფერჴნი ჩემნი მხარისაგან კეთილისმოძულისა ეშმაკისა.

არამედ მოავლინე მაღლით წმიდით შენით შენი სიბრძნე აღებასა პირისა ჩემისასა, რაჲთა განვმტკიცდე (მეორე სვეტი) მე ძალითა შენითა, რაჲთა უშიშ ვიყო და მივსცე სიტყუაჲ, რომელსა მკითხვიდეს უღირსი მძლავრი, რამეთუ ესერაჲ ვხედავ თავსა ჩემსა, ვითარცა ცხოვარსა შორის მჴეცთა და ვითარცა შეწყდომილსა მახესა და ვითარცა თევზსა - ბადესა შინა. მოვედ, უფალო იესო ქრისტე, და მიჴსენ მე, რამეთუ შუეჱნის შენდა დიდებაჲ უკუნითი უკუნისამდე, ამინ!

და მიუთხრეს მჴედართა მათ ესე ყოველი მთავარსა მას და ჰრქუეს: ჩუენ ვერშემძლებელ ვართ ცვად მისსა, რამეთუ არა არს იგი ჩუენისა ნათესავისა, არამედ ძლიერსა ღმერთსა იესუ ქრისტესა ჰხადის, რომელი ჰურიათა მიერ ჯუარს -ეცუა. ხოლო მთავარსა რაჲ ესმა ესე შეძრწუნდა და ბრძანაჲ დადებაჲ საჭურველისა და წარმოდგინებაჲ მისი და ჰრქუა მას: „მითხარ მე, აწ რომლისა ნათესავისა ხარ?" ხოლო მან ჰრქუაჲ მას: „მე..."

A 492 დ

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XIV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21x16
Content:	Four Gospels
Date:	XIV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	21x 16

ტექსტი

1r / რომელმან მოსწყჳდენ წინაჲსწარმეტყუელნი და ქვაჲ დაჰკრიბე მოვლინებულთა შენდა, რაოდენგზის მინდა შეკრებაჲ შვილთა შენთაჲ, ვითარცა სახედ მფრინველმან თჳსნი მართუჱნი ფრთეთა ქუჱშე და არა ინებეთ.

აჰა ესერა, დაუტევნეთ თქუენ სახლნი თქუენნი ოჴრად. გეტყჳ თქუენ: არღარა მიხილოთ მე ამიერითგან, ვიდრემდე სთქუათ: კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისაჲთა.

და იყო, მო-რაჲ-ვიდა იესუ სახლსა ვისსამე მთავრისა ფარისეველისასა დღესა შაბათსა ჭამად პურისა, და იგინი უმზირდეს მას.

და, აჰა ესერა, იყო კაცი ვინმე წყლითმანკიერი წინაშე მისსა. მიუგო იესუ და ჰრქუა სჯულისმოძღუართა მათ და ფარისეველთა: უკუჱთუ ჯერ-არს შაბათსა განკურნებაჲ?

ხოლო იგინი დუმნეს.

და მოიყვანა კაცი იგი, განკურნა, განუტევა და ჰრქუა მათ: ვისი თქუენგანისაჲ შვილი გინა ჴარი შთავარდეს ჯურღმულსა, არა მეყსეულად აღმოიქუას იგი დღესა შაბათსა?

და ვერარაჲ მიუგეს მას ამისთჳს.

და ეტყოდა ჩინებულთა მათ იგავსა და შეასწავებდა, ვითარ-იგი ზემოჯდომასა ირჩევდეს და ეტყოდა მათ: რაჟამს გხადოს ვინმე ქორწილსა, ნუ დასჯდები პირ-

ველსა საინაჴესა, ნუუკუ̃ უპატიოსნეს შენსა იყოს ჩინებული მისგან; და მოვიდეს, რომელმან-იგი შენ და მას გხადა და გრქუას შენ: ადგილ-ეც ამას!

მაშინ იწყო სირცხჳლით უკუანაჲსკნელსა ადგილსა დაპყრობად, არამედ ოდეს გხადოს ვინმე, მივედ და დაჯედ უკუანაჲსკნელსა ადგილსა,

1v რაჲთა მოვიდეს, რომელმან- /იგი გხადა შენ და გრქუას: მეგობარო, აღმოგუალე ზემოკერძო! მაშინ იყოს შენდა დიდებაჲ წინაშე ყოველთა მეინაჴეთა შენთა.

რამეთუ ყოველმან, რომელმან აღ[ი]მაღლოს თავი თჳსი, დამდაბლდეს; და რომელმან დაიმდაბლოს თავი თჳსი, ამაღლდეს.

ეტყოდა მასცა, რომელმან-იგი ხადა მას: ოდეს ჰყოფდე სამხარსა, გინა სერსა, ნუ ხდი მეგობართა შენთა, ნუცა ძმათა შენთა, ნუცა ნათესავთა შენთა, ნუცა მოძმეთა მდიდართა, ნუუკუ̃ მათცა კუალად გხადონ შენ და გექმნეს შენ მოსაგებელ.

არამედ ოდეს ჰყოფდე შენ სამხარსა, ხადე გლახაკთა, უმეცართა, მკელობელთა და ბრმათა და ნეტარ იყო, რამეთუ არარაჲ აქუს, რაჲმცა მოგაგეს შენ და მოგეგოს შენ აღდგომასა მას მართალთასა.

ესმა ვისმე მის თანამეინაჴესა ესე და ჰრქუა მას: ნეტარ არს, რომელმან ჭამოს პური სასუფეველსა ღმრთისასა.

ხოლო თავადმან მან ჰრქუა მას: კაცმან ვინმე ყო პური დიდი და მოუწოდა მრავალთა. და წარავლინა მონაჲ თჳსი ჟამსა პურისასა, რაჲთა ჰრქუას ჩინებულთა მათ მოსლვად, რამეთუ: აჰა ესერა, პური ჩემი, მზა არს ყოველი.

და იწყო თითოეულმან ყოველმან ჯმნად. პირველმან მან ჰქრუა მას: აგარაკი ვიყიდე და უნებელი ზედა-მაც მისლვად და ხილვად იგი. გლოცავ შენ, განმიტევე, ჯმნულმცა ვარ შენგან. და სხუამან ჰრქუა: უღლეული ჴართაჲ ვიყიდე ხუთი და მივალ გამოცდად მათთა. გლოცავ შენ, ჯმნულმცა ვარ.

და სხუამან ჰრქუა: ცოლი შევირთე და მის გამო ვერ ჴელ-მეწიფების მოსლვად.

და მოვიდა მონაჲ იგი და უთხრა ესე უფალსა თჳსსა.

2r / მაშინ განრისხნა სახლისა უფალი იგი და ჰრქუა მონასა მას თჳსსა: განვედ ადრე უბანთა და ყურეთა ქალაქისათა და გლახაკთა და უცხოთა და ბრმათა და მკელობელთა შემოხადე აქა.

და თქუა მონამან მან: უფალო, იქმნა ბრძანებაჲ შენი და ადგილი არსღა.

და ჰრქუა უფალმან მან მონასა მას: განვედ გზათა ზედა და ფოლოცთა და აიძულე შემოსლვად, რაჲთა აღივსოს სახლი ჩემი.

ხოლო გეტყჳ თქუენ: არავინ მათ კაცთაგანმან გემოჲ იხილოს სერობისა ამის ჩემისაჲ, რამეთუ მრავალნი არიან ჩინებულ და მცირედნი - რჩეულ.

და შეკრბებოდა მისსა ერი მრავალი, მიექცა და ჰრქუა მათ: რომელი მოვალს ჩემდა და არა მოიძულოს მამაჲ თჳსი და დედაჲ თჳსი და ცოლი და შვილნი და ძმანი და დანი და მერმე კუალად სულიცა თჳსი, ვერ ჴელ-ეწიფების მოწაფეყოფად ჩემდა.

და რომელმან არა აღიღოს ჯუარი თჳსი და შემომიდგეს მე, ვერ ჴელ-ეწიფების მოწაფეყოფად ჩემდა. ვის-მე უკუე თქუენგანსა უნდეს გოდოლი შენებად, არა-მე-ა პირველად დაჯდეს და აღირაცხოს, რაოდენი წარაგოს?

უკუ̃თუ აქუს, რაჲთა კმა-ეყოს მას აღსრულებადმდე.

ნუუკუ̃ დადვას საფუძველი და ვერ შეუძლოს აღსრულებად მისსა. და ყოველნი, რომელნი ხედვიდენ მას, იწყონ კიცხევად მისსა და თქუან, ვითარმედ: კაცმან ამან იწყო შენებად და ვერ შეუძლო აღსრულებად. ანუ რომელი მეფე მივალნ სხჳსა მეფისა ბრძოლად, არა-მე პირველად დაჯდის და განიზრახის, უკუ̃თუ

2v შემძლებელ არს ათითა / ათასითა შემთხუევად ოცითა ათასითა მომავალსა მის ზედა. უკუჱთუ არა, ვიდრე შორსღა არნ, მოციქული მიუვლინის და მოიკითხის იგი მშჯდობით.

ეგრეცა ყოველმანვე თქუენგანმან, რომელმან არა იჯმნეს ყოვლისაგან მონაგებისა თჳსისა, ვერ ჴელ-ეწიფების მოწაფეყოფად ჩემდა.

კეთილ არს მარილი, უკუჱთუ მარილი იგი განქარდეს, რაჲთა დაიმარილოს? არცა ქუეყანასა, არცა სკორესა სარგებელ არს, არამედ გარე განდვან იგი. რომელსა ასხენ ყურნი სმენად, ესმოდენ!

და იყვნეს ყოველნი მეზუერენი და ცოდვილნი მახლობელად მისსა და ისმენდეს მისსა და დრტჳნვიდეს ფარისეველნი და მწიგნობარნი და იტყოდეს, ვითარმედ: ესე ცოდვილთა შეიწყნარებს და მათ თანა ჭამს და სუამს.

და ეტყოდა მათ იგავსა ამას და ჰრქუა: ვის თქუენგანსა კაცსა ედგას ასი ცხოვარი და წარუწყმდეს მას ერთი მათგანი, არა-მე დაუტევნესა ოთხმეოცდაათცხრამეტნი იგი უდაბნოსა ზედა და წარვიდეს წარწყმედულისა მისთვის, ვიდრემდე პოოს იგი? და პოოს რაჲ, დაისუას იგი მჴართა თჳსთა ზედა სიხარულით. და მო-რაჲვიდეს იგი სახიდ თჳსსა, მოუწოდოს მეგობართა და მოძმეთა და ჰრქუას მათ: ჩემ თანა გიხაროდენ, რამეთუ ვპოვე ცხოვარი ჩემი წარწყმედული.

გეტყჳ თქუენ: ესრეთ იყოს სიხარული ცათა შინა ერთისათჳს ცოდვილისა, რომელმან შეინანოს, ვიდრეღა არა ოთხმეოცდაათცხრამეტთა მათ მართალთა, რომელთა არა უჴმს სინანული; გინა დედაკაცსა, რომელსა

A 492 ე*

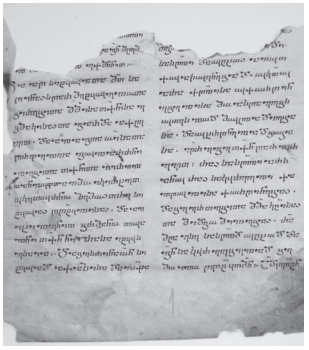
რაობა:	იოანე ოქროპირი, იოანეს თავის თარგმანება
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	31x22,5

Content:	John Chrysostom, Commentary on the Gospel of John
Date:	XI c.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	31x22,5

A 492 ვ

რაობა:	იოანე ოქროპირი, მათეს თავის თარგმანება
თარიღი:	XI- XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	32,5x23

Content:	John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of Matthew
Date:	XI- XII cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	32,5x23

* შენიშვნა: A-492ე შეუერთდა A-765.

ტექსტი

1r */[45] … … … თლი

… … … ა განმცემელ … … … ლ ექმნნით. [დ]ა აწ სიტყუათა მათ საწინაჲსწარმეტყუელოთა ბირებითა მამისა თქუენისა ეშმაკისაჲთა გარდააქცევთ და ალაგთა უფლისათა წრფელთა გულარძნილებითა თქუენითა ღირღლოან-ჰყოფთ.

აღმოიკითხეთ, უკეთურნო, ზემოჲთრე სიტყუაჲ წინაჲსწარმეტყუელისაჲ და აღიხილენით, ბრმანო, თუალნი თქუენნი, რასა იტყჳს ესაია.

და შესძინა უფალმან სიტყუად აქაზისა და ჰრქუა … … …

… … აჲ

თგ … დი

სასწაული და უცხოჲ აღუთქუა ჩუენებად. უკუეთუ არა ქალწულისა უქორწინებელისა მოასწავებს უთესლოდ მუცლადღებასა და უხრწნელად შობასა, ვითარ-ეგე თქუენ წარჰ … ევთ, რაჲ სასწაული არს, ანუ რაჲ საკჳრველი ქალწულისა ქორწინებაჲ და შეერთებითა მამაკაცისათა მიდგომილებაჲ, რაჲთამცა ესე სასწაულად უცხოდ და განსაკჳრვებელად შემოიღო წინაჲსწარმეტყუელმან. არამედ წინაჲსწარმეტყ … … … … … …

1v / [46]… … …

… … …

სახ … … … … … … ვდ

ღმერთი, მოსრული ჩუენდა მომართ, ვითარცა მცირედ ქუემორე იტყჳს განცხადებულადრე. და ვითარმცა მუნ მდგომარე იყო სულითა მით წინაჲსწარმეტყუელებისაჲთა, ყრმაჲ იშვა ჩუენდა და ძედ მოგუეცა ჩუენ, რომლისა მთავრობაჲ ზედა მჳართა მისთა და ჰრქჳან[47] მას სახელი დიდისა ზრახვისა ანგელოზ საკჳრველი თანამზრახვალი, ღმერთი ძლიერი, ჴელმწიფე მთავარი, მშჳდობისაჲ მამაჲ მერმეთა მათ საუკუნეთაჲ … … … … … …

… … …

ესმა სიტ … … …

და იჭჳ იგი ბო … … …

და მეყსეულად ყოველივე ორგულებისა გულისსიტყუაჲ აღმოიგდო გულისაგან თჳსისა და წარიყვანა ო.

ესე იგი არს, თუ მიითუალა გონებითა ყოფად ქალწულისა სახლსა შინა მისსა, რამეთუ არაჲ თუ სხუაჲ რაჲმე იყო, ანუ განსრულ იყო სახლით, რომელ იტყჳს, თუ წარიყვანა, არამედ გონებისა მისისა იტყჳს ზრახვასა, რამეთუ პირველ ჩუენებისა განეზრახა განტევებაჲ მისი და განვლინებაჲ სახლისა.

2r /[48] … … …

ხოლო ესმა რაჲ სი[ტყ]უაჲ ანგელოზისაჲ და გულსავსე იქმნა, დაამტკიცა გონებასა თჳსსა მსახურებად ესრეთ საკჳრველისა მის ქალწულისა.

რამეთუ ცნა, ვითარმედ ესე არს ქალწული იგი, რომლისათჳს მარადის აღმო-

* **შენიშვნა**: ფრაგმენტის მესამე ფურცელი ადრე შეუერთდა A 765 ა-ს, როგორც მისი ნაწილი - ექვთიმე მთაწმიდლის რედაქცია.

[45] ფურცლის ზემო ნაწილი მოხეულია.

[46] 1v-ს ზემო ნაწილი მოხეულია.

[47] ჰქჳან.

[48] აქედან სხვა ხელია, ტექსტიც არ გადადის.

იკითხვიდა წინაჲსწარმეტყუელთა მიერ ქადაგებულსა, ვითარმედ: აჰა, ქალწული მიუდგეს და შვეს ძე და უწოდიან სახელი მისი ემმანოელ.

და კუალად იტყჳს: აღმოვიდეს კუერთხი ძირისაგან იესესისა და ყუავილი ძირისაგან მისისა აღმოსცენდეს.

გულისჴმა-ყო, ვითარმედ: ესე არს ბჭე იგი, რომელსა მოასწავებდა ეზეკიელ და იტყოდა:

ვიხილე ბჭე იგი, რომელი იყო აღმოსავალით და იგი იყო დაჴშულ, და მრქუა მე უფალმან: ბჭე ესე დაჴშულ იყოს და არა განეღოს და არცა განვიდეს ვინ მიერ, რამეთუ უფალი ღმერთი ისრაჱლისაჲ შევიდეს და იყოს დაჴშულ.

გულისჴმა-ყო, ვითარმედ: ესე არს, რომლისათჳს იტყოდა დავით: წმიდა-ყო საყოფელი მ … ლმან, ღმერთი მის[49] … … …

არა იძრას უკუნისამდჱ … … …

რს, რომელსა მანვე … … …

სიწმიდისად სახ … … …

გულისჴმა-ყო, ვითარმედ: ესე … … …

იაკობ კიბედ იხილა ზ[ე] … … …

აღწევნულად და … … …

ვითარმედ საშინე … … …

ესე გ … … …

არს რ … … …

შეუ … … …

რ … … …

… … …

იწ … … … … … … სე არს, რომელსა

სოლომონ ცხედრად მეუფისა და წყაროდ დაბეჭდულად სახელ-სდვა.

გულისჴმა-ყო იოსებ ყოველი იგი ქადაგებული წინაჲსწარმეტყუელთაჲ, რამეთუ განიღჳძა ძილისა მისგან უმეცრებისა და განაგდო საბურველი იგი, რომელი ძეს გულსა ზედა ჰურიათასა, და მიითუალა გონებითა მსახურებაჲ ქალწულისაჲ მის და წარიყვანა ცოლი თჳსი.

იხილვა ესეცა, ვითარ პირველშობისა ზედაჲსზედა ცოლად მისა სახელ-სდებს, რამეთუ ვითარცა იგი მაშინ განგებულებით ცოლად მის … … …

2v /[50] … … … ნებელ იყო ზემოთ … … …

… … … ლთა მათ მლე

… … … ვე მახარებე … … …

… … … უასა თჳსსა შე … … …

… … … ბს სიტყჳთ იტყჳს

… … … ლსა ცოლებისასა

… … … ა მაშინ საგონებელ იყო

… … … მით გამოაჩინე

… … … ს საქმისა

… … …

სახარებაჲ

[49] მოხეულია.

[50] ფურცლის ზემოთ მარცხენა მხარე ჩამოხეულია.

… … … ვიდრემდე
… … … ოჲ და
… … … ნი
… … … ო

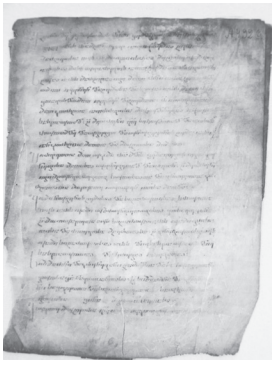
ლად აღ … უშჯულონი ჰურიანი და მათისა მის სიბოროტისა მისგავსებულნი მწვალებელნი ვინმე უცხონი შვილთაგან ეკლესიისათა და ცუდად-მეტყუელებენ და ამას ზრახვენ, თუ შემდგომად საკჳრველისა მის შობისა კუალად მოასწავებსო სახარებაჲ შობასა ქალწულისასა შჯულითა მით ქორწინებისაჲთა. და ამას სიტყუასა შემწედ თჳსისა უგუნურებისა მოიღებენ, ვითარმედ არა იცოდა იგი, ვიდრემდე შვა ძე თჳსი პირმშოჲ.

ხოლო ჩუენდა ვითარმედ ჰრომ … საჴმარ იყო. ამისთჳს … ესეოდენ იყო საძიებე[ლ], რომელ მახარებელმანცა გამოაჩინა, ვითარმედ უთესლოდ შვა და ქალწულადვე ეგო და შემდგომი ამისი.

ცხად არს ყოვლისავე კაცისა მიერ გულისჴმისსაყოფელად, ვითარმედ შეუძლებელ იყო ქალწული იგი ესევითარისა მის უცხოჲსა მიდგომილებისა და საკჳრველისა შობისა ღირსქმნული შემდგომად შობისა მის წესსა მას ქორწინებისასა მონებისად, ანუ იოსებისა კადრებად შეხებად მისა.

არამედ რაჲთა განჩინებულადცა პირი დაუყოთ პირთა მათ უღობავთა და გულთა მწჳრისსახეთა, ესრეთ ვიტყჳთ: ნუ იყოფინ ესე, უშჯულონო, ნუ იყოფინ! უბიწოდ ეგო მარადის და შეუხებელად, საუნჯე იგი ქალწულებისაჲ არა განელო ყოვლადვე ტაძარი იგი ღმრთისაჲ, რომლისათჳს ჰრქუა უფალმან ეზეკიელს: ბჭე ესე დაჴშულ იყოს და არა განელოს და არცა განვიდეს.

A 492 ზ

რაობა:	სწავლანი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	23,2x17,3
Content:	Teachings
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	23,2x17,3

ტექსტი

სწავლანი მარხვისათჳს

1r

ეცინოდე ეშმაკსა მას, რომელი შემდგომად სერობისა
გეტყოდის, რამცა ჰყავ აღთქუმაჲ ხვალისა
მარხვისათჳს, რამეთუ მოიწიის რაჲ მეცხრე ხვ
ალისა მისა, უვარ-ყვის აღთქუმათა გულისა.
სხუაჲ არს მარხვაჲ იგი მათი, რომელნი არა შთავრდ
ომილ იყვნენ დაცემასა და სხუაჲ არს მათი, რომელნი

შთავრდომილ იყვნენ დაცემათა, რამეთუ პირველთა
მათ ჴორცთა აღძრვისა მოკუდინებაჲ აქუს
სასწაულად, ხოლო მეორენი ვიდრე სიკუდილად და აღსას
რულამდე დაუგებელ და უნუგეშინისცემულ არი
ან ჴორცთა მათთა და მუცლისა მიმართ.
პირველთა მათ უჴმს, რაჲთა მარადის შეზავებულებაჲ ბუ
ნებისა მათისაჲ უვნებელად დაიცვან, ხოლო მეორენი
იგი მჭუნვარებითა სულისაჲთა და განლევითა ჴო
რცთაჲთა მოწყალე-ჰყოფენ ღმერთსა მათსა.
ჟამი ნუგენისცემისაჲ და სიხარულისა სრულთა
თჳს არს ჟამი უზრუნველობისაჲ ყოველსავე შინა,
ხოლო მოღუაწეთათჳს სიხარულ არს ჟამი ბრძო
ლისა და ძლევისა მტერთაჲსა, ხოლო ვნებულისათჳს
ჟამი სიხარულისაჲ არს დღსასწაულის დღე
სასწაულთაჲ და კრებაჲ კრებათაჲ.
სიზმარნი და ჴსენებანი ჭამადთა და სანუაგეთანი
გულსა შინა ნაყრუანთასა, ხოლო სიზმარნი დაიჴსნენით
და საშჯელთა და სატანჯუელთა საუკუნეთანი
გულსა შინა მგლოიარეთასა.
ეუფლე მუცელსა, ვიდრე … [უფლებულსა].

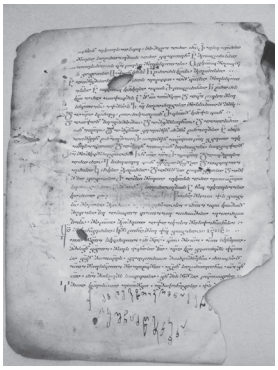
1v

და მაშინ იმარხვიდე სიხარულითა.
იციან თქუმული ესე, რომელნი-იგი გამოუთქუმელსა მას
მთხრებლსა სიძვისასა შთაძრომილ არიან, ხოლო
კაცნი საჭურისნი გამოუცდელ არიან ამას.
აღჳრ-ვასხნეთ მუცელსა ჩუენსა ჴსენებითა ცეცხლი
ს ამის საუკუნოჲსაჲთა, რამეთუ მრავალნი მორჩილ
იქმნეს მუცლისა თჳსისა და უკუანაჲსკნელ ას
ონიცა მათნი მოიკუეთნეს და ორკერძოჲთავე
სიკუდილითა მოკუდეს.
გამოვიძიოთ და გულისჴმა-ვყოთ და ვპოოთ უე
ჭუელად, ვითარმედ ჩუენ შორის დანთქმანი იგი ბოროტნი ამას ოდენ უქმნიეს.
გონებაჲ მმარხველისაჲ ჰლოცავნ ფრთხილად, ხოლო გო
ნებაჲ ნაყროვნისაჲ სავსე არს კერპებითა არა …იდებ …
სიმაძღრემან მუცლისამან განაჴმნის ცრემლნი თუ
ალთანი, ხოლო მოყმობამან მუცლისამან გამოადინნის წყარონი ცრემლითა,
რომელი განუსუენებდეს მუცელსა თჳსსა და ჰგო
ნებდეს, ვითარმედ მძლე ექმნას ეშმაკსა სიძვისასა, მს
გავს არს იგი კაცსა, რომელი შრეტნ ზეთითა ცეცხლსა.
რამეთუ რაჟამს შეიწრდის მუცელი, დამდაბლდის გული, ხოლო განი
სუჩნებნ რაჲ იგი, მაღლოინ გონებაჲ
და განაბნინიან გულის სიტყუანი.
 განიკითხე თავი შენი, ძმაო, განთიად, შუადღე და მ
წუხრა და უწინარეს საზრდელისა მიღებისა

და თჯთ გულისჴმა-ჰყო სარგებელი მარხვისაჲ.
განთიად შფოთებდიან და განიბნეოდიან
გულისსიტყუანი, ხოლო შუვადღე რაჲ იქმნის მცირედ
2r
დინებისაგან, ხოლო სრული საზომი სიწმიდისაჲ არს
მოკუდინებაჲ ჴორცთაჲ პირველვე მოკუ
დინებითა გულისსიტყუათაჲთა.
ნეტარ არს ჭეშმარიტად იგი მონაზონი, რომელი
ყოვლისავე ფერისა მიმართ და ყოვლისა გუამისა და
ყოვლისა პირისა მიმართ და ყოვლისა კეთილისა, სადა
უმეცრებაჲ ვნებისაჲ მოიგო, რაჲთა ვერა სადა შე
ატყუას თავსა შორის თჯსსა ვნებისა, რაჲმე კუა
ლი ესევითართა მიმართ საქმეთა.
არა თუ რომელმან თიჴაჲ ესე შეუგინებელად დაიცვა.
იგი არს წმიდაჲ, არამედ რომელმან ასონი მისნი სრულიად
სულსა დაუმორჩილნა.
დიდ არს, რომელი შეხებისა შინა უვნებელად ეგოს
და უდიდეს მისსა არს, რომელი ხედვისაგან ეგოს
მოუწყლველად და სძლოს ხედვასა ცეცხლის
ასა ჴსენებითა სიკეთეთა მათ და შუჱნიერები
თა ზეცისათა, რომელი ლოცვითა განსდევ
ნიდეს ძალსა მას. მსგავს არს იგი კაცსა, რომელი
ჰბრძავნ ლომსა, ხოლო რომელი სიტყჯსგებითა და წი
ნააღდგომითა გონებისაჲთა ჰბრძოდის მას.
მსგავს არს იგი კაცსა, რომელი სდევნინ მტერსა
თჯსსა, ხოლო რომელსა უდებ-უყოფიეს სრულიად ზედა მოსლვაჲ
მისა, იგი დაღაცათუ ჴორცთა შინა იყოს, საფ
ლავისაგან აღდგომილვე არს.
უკუეთუ ესე ჭეშმარიტისა სიწმიდისა სახჱ
არს, რომელ აღუძრველად იყოს უცნებათა შინა.
2v
… შინა ესე უეჭუელად საზღუარი არს
… მისა ბუნებისაჲ და ბილწებისა, რომელ მღვიძ
არესა … და დიდებაჲ წინა-ეზიდებოდის გულის …
… ჴორციელით ჰბრძო
დის … მსგავს არს იგი კაცსა, რომელმან
… … …ვისაჲთა, ხოლო რომელი
… თა ე…უვებოდის მას იგი
… …კილა რკინითა წინა
…ომდაბლითა დაურისხე
ვ… …ინა აღუდგებოდის იგი,
მსგავს არს მისა, რ… მოკლა მბრძოლი
სასა და დაჰფლა ქჯშასა შინაჲ.
ქჯშა დგ…ს ჴმა იყო სიმ … …რ… ზრდის იგი სა
… ვნებათასა, არამედ არს ყოვლითურთ მიწა და ნაცარ

ცუა არს, რომლისა საღმრთოჲთა ნიჭითა და გამოცხად
ებათა შეეკრას მძლავრი იგი და ერთი იგი მთიებსა
მსგავს არს და მეორე დიდსა მას მთოვარესა და
მესამე ბრწყინვალესა მას მზესა და მათ ყოველ
თა საყოფელი ცათა შინა არს.
პირველად ცისკარი აღენთის და მერმე ნათლითა
ეფინის და მაშინათა გამობრწყინდის მზ[illegible], ეგრეთ
ვე ზემოთქუმულნი იგი გულისკმა-ყვე…
იჩემებნ მ…ი ორგულებ… და ეშმაკისა
…ისაჲ დაცდებასა ბრძოლისასა ერთმან მან, რომელმან
ფრინველი შე…როს და მეორემან ამან, რომელმან

A 493 გ

რაობა:	სადღესასწაულო
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25,5x19,5
Content:	Festal Menaion
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	25,5x19,5

ტექსტი

1r */
არს რომელსა ენებოს ცნობაჲ სიმაღლისა მათისაჲ. წი
გნი მისი ჴელად მიიღენ და მისგან იწავლოს ყოველივე,
რამეთუ ჩუენ ნებსით დავდუმენით, რაჲთა არა სიმრავლე
წერილისაჲ იქმნას, ხოლო წამებადცა მიიწია ყოვლად ქებულ
ი ესე მამათმთავარი და ტანჯვანი ძლიერნი თავს ის
ხნა ახოვნითა გონებითა და შემდგომად დაცხრომისა დე
ვნულებისა სავსე ტჳრთითა წამებისაჲ თანა თჳსა
დვე ეკლესიად მოიქცა, რამეთუ ღმერთმან განგებულებით დაჰმა
რხა საცხოვრებლად სულითა მრავალთა და ნიკიისა

---

* აღწერილობაში აღნიშნულია, როგორც **სადღესასწაულო**, მაგრამ ეს არის **სვინაქსარი.**
მინაწერი:
ფსალმუნი მღდელნი შეიმოსნეს.
დასდებელი. მოიჴსენე …დთ …ქ…ლსა [ნუსხურად, ტექსტის ხელით, 1r];
ქართული ანბანი მხედრულით [მოგვიანო მინაწერები შავი მელნით 2v, 3r,3v,4r,4v].
შენიშვნები:
1v რვეულებრივი პაგინაცია ქვედა მხარეს, შუაში ასომთავრულით „გ", ამიტომ ეს უნდა იყოს რვეულის დასასრული, რადგანაც ქვედა მხარეს წერია; 3r ზედა მხარეს შუაში - „იზ", ეს კი უნდა იყოს რვეულის დასაწყისი, რადგანაც ზედა მხარეს წერია.

კრებასა მრავალი სარწმუნოებაჲ წინაშე წმიდისა მის კრებისა გამო
თქუა, რომელსა ეწამნეს ყოველნი და დაამტკიცეს და ესრე
თ მოხუცებული წმიდაჲ და ესე დღითა კეთილითა ღმერთი
სა მიიცვალა და საფლავით სულნელ
ი აღმოაცენა საკურნებელი ყოვლისა ვნებისაჲ, რომელი-იგი
დღენდელად დღედმდე მარადის აღმოდის სადიდებელად ღმრთისა
და საქებელად მღდელღმთავრისა მისისა. სახარებაჲ იოვანესი (10: 7-16):
„მე ვარ კარი ცხოვართაჲ. ყოველნი, რომელნი პირველ ჩემსა მოვიდეს,
მპარავნი იყვნეს და ავაზაკნი, არამედ არა ისმინეს მათი ცხოვ
ართა, მე ვარ კარი, ჩემ მიერ თუ ვინმე შევიდეს, ცხოვნ
დეს, შევიდეს და გამოვიდეს და საძოვარი პოოს, ხოლო მპარავი
იგი არა მოვიდეს, არამედ რაჲთა იპაროს და დაკლას და წ
არწყმიდოს, ხოლო მე მოვედ, რაჲთა ცხორებაჲ აქუნდეს და
უმეტესი აქუნდეს; მე ვარ მწყემსი კეთილი. მწყეს
მან კეთილმან სული თჳსი დადვის ცხოვართათჳს, ხოლო სასყიდლი
თ დადგინებულმან და რომელი არა არნ მწყემსი, რომლისა ა
რა არიედ ცხოვარნი თჳსნი, იხილის რაჲ მგელი მომავალ
ი, დაუტევნის ცხოვარნი და იქლტინ და მგელმან
წარიტაცნის იგინი და განაბნივნის, რამეთუ სასყიდლით დადგინე
ბული არნ და არარაჲ სჭირნ მას ცხოვართათჳს; მე ვარ
1v
მწყემსი კეთილი და ვიცნი ჩემნი იგი და მიციან ჩემ თანა მათ,
ვითარცა მიცის მე მამამან, ვიცი მეცა მამაჲ და სულსა ჩემსა დავ
სდებ ცხოვართათჳს. და სხუანიცა ცხოვარნი მიდგან, რომელნი არა
არიან ამის ეზოჲსაგანნი, იგინიცა ჯერ-არიან მოყვ
ანებად ჩემდა და ჴმისა ჩემისაჲ ისმინონ და იყვნენ ერთ
სამწყსო და ერთ მწყემს".

თვესა დეკენბერსა ვ. წმიდისა მამი
სა ჩუენისა ნიკოლაოსისი მღვდელმთავრისა მირონ. ჴმაჲ ა. ზეცისა განწ. ლუ-
კიისაჲ. უფალო ღაღადყავსა.

ეკლესიისა შვილნი სწავლითა აღაფრინვენ, ვითარცა მ
ართუჱნი ზეცისა ბუნებისანი, სამგზის სანატრელო ნიკო
ლაოს, და მეოხ ხარ ღმრთისა მიმართ და იჴსნი ჭირისაგან
და განსაცდელთა, რომელნი გევედრებიან. სამღდელოჲ
იგი სამოსელი ყოვლად შუჱნიერი, შრომითა მით შენითაჲ
საღმრთოჲთა შეიმოსე, რომლითა გჳჩუჱნებ სასწაულთა და
ნიშებთა ქრისტეს მიმართ სამარადისოდ, ნეტარო ნიკოლაოს, და გჳ
ჴსნი ჩუენ ბოროტისაგან. უხილავსა მას კეთილსა თუალითა
ხედავ შენ და მარადის განიცდი საშინელსა ხილვასა და დიდე
ბასა მას წმიდათასა, მღდელთმთავარო ნიკოლაოს, რომლითა სა
იდუმლონი ზეცისანი გამოგეცხადნეს, ნეტრეულო.

საჭურველი უძლეველი აღიღე, ნეტარო, და იწროსა მას
გზასა ხჳდოდე, ღირსო საბა, მიმყვანებელსა მას შუჱ
ნიერსა სამოთხისა საშუჱბლითა, რომელსაცა დაემკჳდ

რე ნეტარო, მომიჴსენენ წინაშე ღმრთისა.
სხუანი ჴმაჲ დ. მჴნეო თანა ზედა.
მიჰრონითა მით საღმროჲთა გუაცხოვნე შენ მადლმან ს[აღმრთოჲ]სამან
და სათნოებათა შენთა მირონითა, ღირსო, სულნელ-ჰყვეს
ყოველსა სოფელსა, ნეტარო ნიკოლაოს, ხოლო სულმყრალობასა ვნე
ბათსა განიოტებს. ამისთჳსცა ჩუენ გაქებთ სარწმუნოები
თ და საღმრთოსა და წმიდა ჴსენებასა შენსა აღვასრულებთ.
მამაო, ვითარმედ ბრწყინვალებასა და მზისთუალსა დაუვალ
სა განმანათლებელსა ყოვლისა სოფელისასა და ეკლესიათა,
2r
რომელნი აღვასრულებთ დღესასწაულსა შენსაბ…
მიემსგავსე ხატსა მას ღმრთაებისასა, ღირსო საბა, და მ
ოიგე მისგან პატივად ცხორებაჲ წარუვალ და აწ წინაშე ღ
ირსა ღმრთისასა მდგომარე ხარ მოგჳჴსენენ ჩუენ, სანატრელო
და მეოხ-გვყავ, ვედრებითა შენითა წარუმართე სი
მრავლესა მას მონაზონთასა ზეცად მიმართ და ს…ითა
ბითა განანათლენ მონებად სამებისა მოწაფენი შენნი, წმიდაო
ღმრთისაო საბა. შენ უქორწ … გამოავლინე იგი. ნათელ
ო უცვა … უდაბნოჲ მხიარულ-ჰყვენ და ყუაოდენ,
ვითარცა შროშანი, რამეთუ განამრავლე შენ მისნი შვილნი, საბა
ღმერთშემოსილო, ქუეყანაჲ იორდანისაჲ აწ განსცხრებო
დენ წმიდა ამას ჴსენებასა შ… დიდებულ მეოხ-გვყავ სულთა ჩუენთათჳს.

აქებდითსა. არაჲ დააკლდა სიყრთ შენითგან, ნეტარო, მო
იძულე განსიწმენებაჲ ჴორციელებაჲ და შეუდეგ
მაცხოვრისა უბიწოდ განგებითა, საბა, და მისდევდი, ვითარცა
ცხოვარი კუალსა მწყემსმთავრისასა ნ…რთა და
ჰპოვე განსუწმენებაჲ მ…სა მას ბანაკთა წმიდათასა
მოაკუდინე შენ გულის თ… …აცხოვლე სიწმიდე,
განეშორე გემოთა სფ… და ეძიებდ წარ…
სა, ნეტარო, და ვითარცა გურიტი უდაბნოს მყოფ იყავ იწ
როებასა შინა, ღირსო საბა, და …რთოებასა მ…
ზეცისა სასუფევლისასა ღირს იქმენ …ძან… …სა
მჴეცთასა არაჲ შესძრწუნდეს, ნეტარო, და უდაბნ
ოჲთ განიოტე სიმრავლე მტერთა ბოროტთა და დაჰნე
რგე ნაყოფი სულიერისა საბა და მოჰრწყე ცრემლით
და მორჩად კეთილად აღაორძინენ შვილნი შენნი, ნეტარო,
მგალობლად სამებისა წმიდისა. სიტყჳთ და საქმით ადი
დე ქრისტე ღმერთი, სანატრელო, და მცნებათა მისთა
სავანე-ჰყოფდ შენ დღით და ღამით განგებითა, წმიდაო, და ვითარცა კი
2v
ბე სივრცესა ცისასა წინაშე ღმრთისაჲ მიიწეოდა ლოცვაჲ
შიში, მამაო, გჳთხოვე, ღმრთისა განადიდე წყალობაჲ.
აღძრვაჲ.
თვესა დეკენბერსა ვ. წმიდისა და საკჳრველთმოქმედისა

მამისა ჩუენისა ნიკოლოზისი, მთავარეპისკოპოსისა მი
რონ ქალაქისაჲ, რომელი იყო ჟამთა დიდისა კოსტანტინესთა.
ესე წმიდაჲ პირველად უკუჱ მონაზონებისა მისთათჳს პირველისა
მარიამითა გამოცხადებითა მღდელთმთავრობისა პატივისა ღ
ირს იქმნა. ამან, ვითარცა მისთჳს აღწერილი ცხოვრებაჲ მო
გჳთხრობს, მრავალნი სასწაულნი სხუანიცა აღასრულნა,
რომელნი-იგი კნინღადა კაცობრივსა ბუნებისა უზეშთაეს
არიან სიმრავლითა და საკჳრველებითა და მათ თანა
იჴსნნა სამნიცა იგი მთავარნი სიკუდილისაგან, რომელ
თათჳს ცილისწამებით შესმენითა განჩინებულ იყო
უმშჯავროჲ სიკუდილი, რომელთა აგრძნეს რაჲ ჟამი
იგი აღსრულებისა თჳსისაჲ საპყრობილესა შინა ი
წყეს ვედრებად და წმიდასა ამას შემწედ ჰხადო
დეს და მოაჴსენებდეს სხუასა ესევითარსავე მი
ს მიერ ქმნილსა ქველისსაქმესა, რომელი უყო სამთა
მათ კაცთა ლუკიას და ვითარ-იგი იჴსნნა უსამართლ
ოდ მოკლვისაგან. მაშინ უკუჱ უჩუწმიდაჲ ეს
ე მეფესა ძალსა შინა და ეგრეთვე ავლავიო
ს ეპარხოზსა ბრალობით და თქუმით ტყუვილი
თ შესმენისათჳს უბრალოთა მათ კაცთაჲსა, ხოლო მეფე
სა მოძულურებით და სწავლით და ვითარმედ უბრალო არი
ან და შურითა შთავრდომით ესევითარსა ბრა
ლსა და ესრეთ იჴსნნა იგინი სიკუდილისაგან მწარი
სა ნეტარმან ნიკოლაოს, არამედ ვინაჲთგან საკჳრველე
ბათა და სათნოებათა მისთა სიმრავლე აურაცხელ
3r
და ყოველსა მჴსნელსა ზედა ამას იტყჳან: „შემეწიე მე"

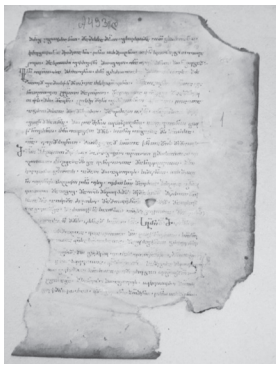
ფსალმუნი ბ. რად აღიძრნეს წარმართნი და ერმან იზრა
ხა ცუდი. შეითქუნეს მეფენი ქუეყანისანი და მთავარნი
შეკრბეს ერთად უფლისათჳს და ცხებულისა მისისათჳს
და ყოველსა მოჴელესა ზედა. ოხითა წმიდისა ღ…ლისაჲთა
მაცხოვარ, აცხოვნენ სულნი ჩემნი დიდებაჲ და აწ… ფსალმუნი გ.
ჰრქუა უფალმან უფალსა ჩემსა, დაჯედ მარჯუენით ჩემსა, ვიდრემდის და
ვსხნე მტერნი შენნი ქუეშე ფერჴთა შენთა.
კუჱრთხი ძლიერებისაჲ გამოგივლინოს შენ უფალმან სიო
ნით და უფლებდის შორის მტერთა შენთა. შენ თანა არს მთავ
რობაჲ დღესა ძლიერებისა შენისასა ბრწყინვალება
სა წმიდათა შენთასა და ყოველსა მოჴელესა ზედა სამკეცსა
ალილუიასა დიაკონმან კუერექსი. წმიდაო ღმრთისაჲ და დასხდენ მღ
დელნი და მეფსალმონემან. ფსალმუნი გ. გიორგი აღუთქუთ
 ღმერთსა ჩუენსა ყოველნი, რომელნი არიან გარე
მოჲს მისა, შეწირონ ძღუჱნი. დასდებელი. განცხადებულ არს
პატიოსანი ღმერთი და იჱრუსალემსა ზედა დიდ არს სახელი მისი.
ებრაელთა მიმართ ებისტოლე პავლესი საკითხავი. მრავლ

ით კერძო და მრავლით სახით მაშინვე ღმერთი ეტყოდა
მამათა წინასწარმეტყუელთა მიერ უკუნაჲსკნელთა დღეთა მეტყოდა
ჩუენ ძისა მიმართ თჳსისა, რომელი-იგი დაადგინა მკჳდრად ყოველთა,
რომლისაგანცა შექმნნა საუკუნენი, რომელი იგი არს ბრწყინვ
ალებაჲ ჩუენთაჲ-ყო და დაჯდა იგი მარჯუენით მათსა დაიმკჳდრა სახელ
ი, ოდეს სადა ვის ჰრქუა ანგელოზთაგანსა: „ძე ჩემი ხარი
შენ და მე დღეს მიშობიე შენ„. და მერმე იტყჳს: „მე ვყო
მისა მამა და იგი იყოს ჩემდა ძე„. და ოდეს კუალად შემოჰყავს
3v
პირმშოჲ იგი სოფლად იტყჳს: „და თაყუანისცემდენ მას ყოველნი
ანგელოზნი ღმრთისანი", ხოლო ანგელოზთათჳს იტყჳს: „რომელმან შემქნ
ნა ანგელოზნი მისნი სულად და მსახურნი მისნი ალად ცეც
ხლისა„, ხოლო ძისათჳს იტყჳს: „საყდარი შენი, ღმერთო, უკუნითი უკუნისამდე
კუჱრთხი …შისაჲ არს კუჱრთხი სუფევისა შენისაჲ.
შეიყუარე სიმართლე და მოიძულე უსჯულებაჲ. ამის
თჳს გცხო შენ ღმერთმან შენ მიერ საცხებელი სიხარულისაჲ
უმეტეს მოყუასთა შენთა და შენ დასაბამსა, უფალო, ქუეყანაჲ.
დააფუძნე და ქმნულნი ჴელთა შენთანი ცანი არღა
ნი იგინი წარჴდენ, ხოლო შენ ეგო უკუნისამდე და ყოველნი, ვითარცა სამო
სელნი დაძუჱლდენ და შენ, ვითარცა სამოსელნი სცვალნე იგინი
და იცვალნენ, ხოლო შენ თავადი იგივე ხარ და წელიწადთა
შენთა არა მოაკლდეს. ალილუია. ჰრქუა უფალმან უფალსა ჩემსა: „და
ჯედ მარჯუენით ჩემსა, ვიდრემდის დავსხნე მტერნი შენნი ქუეშე
ფერჴთა შენთა". დასდებელი. საშოჲთ მთებისა წინა
გშევ შენ.
თავისაგან ლუკასი, წმიდისა სახარებისა საკითხავი.
მათ დღეთა შინა გამოჴდა ბრძანებაჲ აგჳსტოს კეისრი
საგან აღწერად ყოვლისა საოფლისა. ესე აღწერაჲ პირველ
იყო მთავრობასა ასურეთს კჳრინესსა და წარვიდ
ოდეს ყოველნი აღწერად თოთოეული ქალაქით ნაზარეთით,
ჰურიასტანად, ქალაქად დავითისა, რომელსა ჰქჳან ბეთლ
ე… მისთა თანა, რომელი თხოვილ იყო მისა ცოლად და იყო
იგი მიდგომილ და იყო ვიდრე იყვნესღა იგინი მუნ. აღ
ივსნეს დღენი იგი შობისა მისისანი და შვა ძე იგი მის
ი პირმშოჲ და შეხჳა იგი სახუჱველითა და მიაწვი
ნა იგი ბაგასა, რამეთუ არა იყო მათა ადგილ სავანესა მას.
და მწყემსნი იყვნეს მასვე სოფელსა ჴუმლვიდეს და სცვ
4r
იდეს საჴუმილავსა ღამისასა სამწყსოსათა მათთასა
და აჰა, ანგელოზი უფლისაჲ, დაადგრა მათ და დიდებაჲ უფლისაჲ გამოუბრ
წყინდა მათ და შეეშინა მათ შიშითა დიდითა და ჰრქუა
მათ ანგელოზმან მან: „ნუ გეშინინ, რამეთუ აჰა, გახარებ თქუენდა
სიხარულსა დიდსა, რომელი არს ყოვლისა ე…, რამეთუ იშვა თქუენდა
მაცხოვარი, რომელ არს ქრისტე უფალი ქალაქსა მათისასა და ესე
იყოს თქუენდა სასწაულად, ვპოვოთ ყრმაჲ იგი შეხუჱ

ული და მწოლარე ბაგასა„. და მეყსეულად იყო ანგ
ელოზისა მის თანა სიმრავლე ერთა ცისათაჲ, აქებდეს
ღმერთსა და იტყოდეს: „დიდებაჲ მაღალთ შინა ღმერთსა და ქუეყანასა ზედა მშჳდობაჲ
და კაცთა შორის სათნოებაჲ". და იყო, ვითარცა აღვიდეს ანგელოზნი ზეცად,
თქუეს მწყემსთა მათ ურთიერთას: „განვიდეთ ჩუენ, ვიდრე ბე
თლემადმდე და ვიხილოთ სიტყუაჲ ესე, რომელი იყო ჩემდა
მომართ, რომელი-იგი უფალმან მაუწყა ჩუენ და მოვიდეს მსწრ
აფლ და პოვეს მარიამ და იოსებ და ყრმაჲ იგი მწოლარე
ბაგასა შინა. და ვითარცა იხილეს, გულისჴმა-ყვეს სიტყვაჲ იგ
ი, რომელი ითქუა მათ მიმართ ყრმისა მისთჳს და რომელთა ესმ
ოდა და უკჳრდა სიტყუაჲ იგი მწყემსთაჲ მათა მიმართ, ხოლო
მარიამს დაემარხნეს სიტყუანი ესე და დაედვა გულსა თჳს
სა და მიიქცეს მწყემსნი იგი, ადიდებდეს და აკურთხებდეს
ღმერთსა ამას ყოველსა ზედა, რომელი ესმა და იხილეს, ვითარცა ითქუნე
ს მათა მიმართ. და აღესრულოს ჟამისწირვაჲ. წმიდისა ბასილი.
განიცადე. აქებდით უფალსა ცათგან. უწყებაჲ ჯერ-არს, რამეთუ …უ
წინადღე მარხვისა დღესა დახუდეს ესრეთ ჯე…ა
რს აღსრულებაჲ, ვითარცა ზემო წერილ არს. ხოლო უკუჱთუ შა
ბათსა ანუ კჳრიაკესა დახუდეს წინადღე წმიდაჲ ჟამის
წირვაჲ და განგებაჲ წინა შაბათისაჲ, გინა დაგინა წინა კჳრიაკ
…ჲ აღესრულოს. განწესებულსა ჟამსა. სამხრისასა ჩუჱ
…ებრ და ძმათა მიიღონ განატეხი და ირღ
4v
უნან ეკლესიასვე და მეთი არა რაჲ. რამეთუ ესევითარსა
დღესა სატრაპეზოს არა შევლენ, ხოლო მწუხრისასა
აღესრულოს ყოველი წესი დღესასწაულისაჲ. უკეთუ დახუდე
ს შაბათსა. თქუან კანონი. ნეტარ არს კაცისაჲ მაცხოვრისასა.
ხოლო აღდგომისას… …რას ვიტყჳთ, არამედ ყოველსა დღესასწაულ
ისასა, ხოლო უკუჱთუ კჳრიაკესა იყოს. მწუხრისასა ნეტარ არს
კაცი არა ითქუმის, არამედ, უფალო, ღაღად-ყავ და ყოველი წესი დღე
სასწაულისაჲ იქმნას, ვიდრე სახარებისა დასასრუ;ადმდე.
და ვითარცა სახარებაჲ წარიკითხონ, მეყსეულად კუერექს ყონ
და თქუან: „ზეგარდამოჲ და მოგუმადლენთაჲ და აღასრულ
ონ ლოცვაჲ და მაშინღა შევიდენ ლოცვით წინაშე ბჭეთა ეკ
ლესიისათა და მუნ ილოცონ სერობისაჲ სუბუქად
რომელი დამკჳდრებულ არს. ჩუენ თანა ღმერთი. მიწყალე. და უმეტესი
არა რაჲ. ესრეთვე ყონ განცხადებულცა. და ყველი
ერისა. კჳრიაკესა მწუხრსა. დადიდსა ხუთშაბათსა და დი
დსა შაბათსა, რამეთუ ამათ დღეთა ეკლესიას არა ვილოცავთ
სერობისასა. არამედ ანუ სატრაპეზოს ანუ ეკლესიისა
კართა წინაშე. თუესა დეკენბერსა კდ. წინა დღით ქრისტეს შობი
საჲ დ წმიდისა მოწამისა ევგენიაჲსი, რომელი იყო კომოდ
მეფისა ზე ასული ფილიპე ჰრომისა ეპარხო
ზისაჲ და წმიდათა მოწამეთა აქაიკისი და სქინონისი.

თუესა დეკენბერსა კდ. წინადღე ქრისტეს შობისაჲ. ჴმაი ა.
ეჰა, დიდებული საკჳრველი, რამეთუ მეფჱ ყოველთაჲ კაცი ბეთლემს ქალწულ
სა შობად მოჰყვეს შევწიროთ მორწმუნენო ძღუნად
პირველი დღესასწაული და ვიტყოდით. გიხაროდენ სახარულვანო, უფალი შენ
თანა, რომელი მოსცემს სოფელსა შენ მიერ დიდსა წყალობასა.
ჴმითა კურთხევისაჲთა ვღაღადებთ გამოჩინებასა ქრისტეს…

A 493 დ

რაობა:	თვენი
თარიღი:	XII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	23x17,8
Content:	Menologion
Date:	XII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	23x17,8

ტექსტი

1r

მიერ შეიჭურენით და მისსა მიმართ გსუროდა, ღმერთშემოსილნო კრებულნო, მოწამეთანო, წმინდანო ორმეოცნო, თქუენ სწორებით იღუაწეთ და სწორი გჳრგჳნი მოიგეთ. ღმერთსა ევედრენით მონიჭებად.

გიხაროდენ, ღუაწლისა მძლენო, რომელნი ბრძოლით მძ…სა ძლედ გამოსჩნდით, ვარსკულავნო მნათობნო, რომელთა განვლეთ ცეცხლი და წყალი და წყალთა ყინებაჲ დაადნეთ ქრისტეს მიერ და ყოველნივე ცისკიდენი განანათლენით, რომელნი აწ წიაღთა აბრაჰამისათა მკჳდრ ხართ და იხარებთ თქუენ ანგელოზთა მ… გუნდსა თანა, მოწამენო ურმეოცნო, ყუავილნო შუჱნიერნო, რომელნი ჰფშჳთ მარადის სულნელებასა მას სულიერსა, ღმერთსა ვევედრენით მონიჭებად სულთა ჩუენთა დღეს დიდი წყა …

მოდით მარტჳლთმოყუარენო და კრებული ღუაწლით შემოსილთაჲ ვიხილოთ, რამეთუ ტბასა მას შინა ყინვილითა და ნეფხვითა, მზაკუვარო ბელიარ, ამათ მოაშთვეს სიმჴნით. ორმეოცნი იყვნეს რიცხჳთ წმიდანი ესე, ერთ სულ და ერთ ზრახვა განუყოფელ და უშიშ და ღმრთისმსახურმან დედაკაცმან მჴართა თჳსთა ზედა აღიკიდა ძე თჳსი და მიჰყვანდა …მედ და ურემთა შეუდგა და ძღუჱნი სათნოჲ ღმერთსა შეწირა და…რს … არიან მარადის ჴსნად სულთ ჩუენთა.

სხუანი დ. მჴნენი ორმეოცთა ყუავილთა მათ შუჱნიერთა სულნელითა ყოვლისა სოფლისათა და გჳრგჳნითა ბრწყინვა … ზეგარდამო შემკულთა ელვ … … შეურკველთა(!) ყოვლად ქებული სამებისა მსხუერ… შესხმითა სულიერითა წადიერებით უგალობდეთ. ტბასა შინა მზაკვარი მოაშთვეს უკეთური მაცთუ… …შექმნულისაჲ, ყოვლად ქებულნო მოწამენო წმიდანო ორმეოცნო.

1v

და ვითრცა ზუარაკნი ცეცხლითა წამებისაჲთა შეიწირენით მსხუჩრპლად სულნელად. ამისთჳსცა ზეცისა იგი უხრწნელი დიდებაჲ დაიმკჳდრეთ.

გჳრგჳნთა მათ ბრწყინვალითა ზეგარდამო მომავლთა ხედვიდა რაჲ მცველი იგი ორმეოცთა და მეოხსა მას დარღუჩულსა, მეყსეულად განშიშვლდა და შეერთო გუნდსა თანა წმიდათა ორმეოცთასა და ნათელსა მას მარტჳლთასა, ღირს იქმნა და მათ თანა ევედრების ღმერთსა, რაჲთა ვიჴსნნეთ განსაცდელ.

დიდებაჲ.

ედემი დიდებაჲ. მოითმენდეს ტანჯვასა ჴორცთასა, იხარებდეს სულითა მჴნენი მარტჳლნი და ესრეთ იტყოდეს: არაჲ სამოსელთა აღვიძარცჳთ, არამედ ძუჩლთა ...კ˜ცსა განვაგდოთ ჩუენგან. ჵ ქრისტეს მჴედარნო, ფიცხელ არს ნ... არამედ ჰამოჲ არს სასუფეველი, ძნელ არს ყინელი, არამედ ტკბილ არს ფუფუნებაჲ სამოთხისაჲ მცირედ მოვითმინოთ, რაჲთა გჳრგჳნნი დიდებისანი დავიდგნეთ, ძმანო, და ნუმცა მომედგრდებით, რაჲთა ვსუფევდეთ ანგელოზთა თანა ქრისტეს მიერ უფლისა და მცხ...სა სულთა ჩუჩნთაჲსა სტიქარონი მჯდომი. მოვედით ყოველნი გალობით შევასხმიდეთ ევსუქის, მელიტონს დ... მჴნესა ჰერაკლეს, სამარგდეს და დომნოსს, ევნ...სს, ვალენტიანოს და ბიბიანოსს და კლ˜ვადის და ...კოსს ღირსთა, თეოდორეს, ევტუქის და ... ქსანთის და ელიანოსს, კჳრინოს და სისენის ...ას ფლაბიანეს, აეტის, აკაკის, ეგდიკის, ...ხოს თანა ბრძენსა ალექსანდრეს აღლ... დიდისა ქრისტეს მჴედართა და მჴნეთა მოწამეთა.

თეოფილეს, კანდიდეს თანა, ვჰნატრიდეთ დომენტ...

A 494

რაობა:	სახარების საკითხავების საძიებელი
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22,5x19,5

Content:	The Four Gospel
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22,5x19,5

ტექსტი

1r / წმიდისა მოწამისა ფოკაჲსი და იონა წინაწარმეტყუელისაჲ. სახარებაჲ იოვანესი რ ლ ჱ. ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: ამას გამცნებ თქუენ, რაჲთა იყუა ...

ვიდრე - მსხუერპლი შეწირა ღმრთისა.

იონაჲსთჳს სახარებაჲ მათესი.

მას ჟამსა შინა მ ...ეთ მიუგეს მწიგნ.

ვიდრე - ღმერთსა ისრაჩლისასა.

კ გ. ზაქარიაჲსი დადუმებაჲ. სახარებაჲ ლუკაჲსი ა. მათ დღეთა შინა იყო დღეთა მათ ჰეროდე მეფისა ჰურიასტანისა

ვიდრე - ყუჱდრებაჲ ჩემი კაცთა შორის.
კ დ. წმიდისა თეკლა პირველმოწამისაჲ
სახარებაჲ მათესი ს მ ჩ.
თქუა უფალმან
იგავი ესე: ემსგავსა სასუფეველი ცათაჲ
ათთა ქალწულთა.
ვიდრე - ძე კაცისაჲ მოვიდეს.
ჴსენებაჲ ძრვისაჲ. სახარებაჲ ლუკაჲსი, პ გ.
მას ჟამსა შინა აღვიდა იესუ ნავსა
და მოწაფეთა.
ვიდრე - და ერჩიან მას.
ამასვე დღესა წმიდისა ევფროსინესი და მამისა მისისა პაფნოტისი. სახარებაჲ ლუკაჲ სი, კვ.
მას ჟამსა შინა შევიდა იესუ სახლსა სჳმონ.
ვიდრე - შესაკრებელთა მათთა.
კ ვ. გარდაცვალებაჲ წმიდისა იოვანე მახარებლისაჲ ცისკრად.
სახარებაჲ იოვანესი სბ. მას ჟამსა შინა
დგეს ჯუარსა მას თანა იესუჲსსა …
ვიდრე - რაჲთა თქუენ გრწმენეს.
ამხრად. სახარებაჲ იოვანესი ს კ ვ.
მას ჟამსა შინა გამოუცხადა თავი თჳსი
იესუ მოწაფ.
ვიდრე - წიგნები. ამინ.
კ ზ. წმიდისა ეპიტაროჲსი. სახარებაჲ მათესი ს ნ თ.
ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფ[ეთა].
ამინ გეტყჳ თქუენ, არა წარჴდეს
ნათესავი.
ვიდრე - ძე კაცისაჲ მოვიდეს.
კ ჩ. წმიდისა ხარიტონისი. სახარებაჲ ლუკაჲსი
რ პ ბ.
მას ჟამსა შინა მისდევდა იესუს ერი მრავალი,
მოიქცა და ჰრქუა მას, რომელი მო.
ვიდრე - მოწაფეყოფად ჩემდა.
კ თ. წმიდისა კჳრიაკესი. სახარებაჲ მათესი რია.
თქუა უფალმან: ყოველივე მომეცა მე მამისა ჩემი.
ვიდრე - თჳრთი ჩემი მცირე არს.
ლ. წმიდისა გრიგოლ პართეველისაჲ. სახარებაჲ
მათესი სიგ.
თქუა უფალმან: იღჳძებდით,
რამეთუ არა იცით, ოდეს უფალი თქუენი.
ვიდრე - თჳსსა დაადგინოს იგი …
თუესა ოკდონბერსა აქუს დღე ლ, დღეთა აქუს ჟამი ია და ღამეთა-ჟამი იგ.
წმიდისა მოციქულისა ანანიაჲსი. სახარებაჲ მათესი ლ ბ.
ჰრქუა უფალმან თჳს მოწაფ[ეთა]:
თქუენ ხართ ნათელი სოფლი[სანი].

ვიდრე - დიდ ერქუას სასუფეველსა ცა[თასა].
ბ. წმიდისა კჳპრიანე და იოსტინესი.
სახარებაჲ მათესი რ პ ა.
თქუა უფალმან: იხილეთ, ნუუკუჱ ვინმე შე/[უ]რაცხ-ჰყოთ ერთ.
ვიდრ - მუნ ვარ მე მათ შორის.
წმიდისა დიონოსი არიოპაგელისაჲ. სახარებაჲ მათესი რ მ …
თქუა უფალმან იგავი ესე: მსგავს [ა]რს
სასუფეველი ცათაჲ საუნჯესა დაფ
ვიდრე - შესაკრებელთა მათთა.
დ. წმიდისა იეროთსი. სახარებაჲ მარკოზი[სი] რ ლ ა.
მას ჟამსა შინა მწიგნობარი ვინმე მოუჴდა.
ვიდრე - ისმენდა მისსა ტკბილად.
ე. წმიდისა … მელ … სი, სახარებაჲ ლუკაჲსი რ მ ვ.
თქუა უფალმან იგავი ესე კაცისა ვისმე მდიდრისა: ნაყოფიერ იყო აგარაკი.
ვიდრე - ღმრთისა მიერ განმდიდრდებოდის.
ვ. წმიდისა მოციქულისა თომაჲსი. სახარებაჲ იოვანესი სიგ.
და ვითარცა შემწუხრდა დღე იგი.
ვიდრე - სახელითა მისი[თა].
ზ. წმიდათა სერგის ბაქოჲსთაჲ. სახარებაჲ ლუკაჲსი ს ნ.
ჰრქუა უფალმან თჳს მოწაფ[ეთა]: ეკრძალენით კაცთაგან, რამეთუ დაგ.
ვიდრე - მოიპოვნეთ სულნი თქუენნი.
ჱ. წმიდისა პელაგიაჲსი სახარებაჲ მათესი რ პ ბ.
თქუა უფალმან იგავი ესე: კაცსა
თუ ვისმე ედგას ასი ცხოვარი.
ვიდრე - ცოდვილსა, რომელმან შეინანოს.
თ. წმიდისა მოციქულისა იაკობ ალფესი სახარებაჲ მათესი ჟ. ბ.
ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: არა არს დაფარული, რომელი.
ვიდრე - სირთა უმჯობეს ხართ.
ი. წმიდათა ევლამპი და ევლამპიაჲსი
სახარებაჲ ლუკაჲსი …
თქუა უფალმან: ყოველმან, რომელმან აღიარა
ჩემდამო წინაშე კაცთა, ძემანცა კაცისამან.
ვიდრე - ჯერ-არს თქუმად.
ია. წმიდათა პატრიაქთა - ნეკტარის, არსაკისი,
სისინისი. სახარებაჲ მათესი ლ ბ.
ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: თქუენ
ხართ ნათელნი სოფლი[სანი].
ვიდრე - ერქუას სასუფეველსა ცათასა.
იბ. წმიდათა ტრახოს, პრათოს და ანდრონიკესი. სახარებაჲ ლუკაჲსი რ მ ე.
ჰრქუა უფალმან თჳს მოწაფეთა:
არარაჲ არს დაფარული.
ვიდრე - [ს]ირთა უმჯობეს ხართ.
იგ. წმიდათა კარპო და პაპილოჲსი და
ტროფიმოჲსი. სახარებაჲ მათეს ნ დ.
ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: ყოველი,

რომელი გინდეს, რაჲთა გიყონ თქუენ.
ვიდრე - ჩემისა ზეცათაჲსა.
იდ. წმიდათა მოწამეთა ნაზარისი, გერვასი,
სპროტასა და კელსისი.
სახარებაჲ ლუკაჲსი … მას ჟამსა შინა
ვიდოდეს იესუს თანა ერნი მრავალნი
და ძე ქურივისა.

2r / ვიდრე - უჴმს სინანული
[იე] წმიდისა ლუკიანესი სახარებაჲ იოვანესი რ ლ ჱ.
ჰრქუა უფალმან თჳს მოწაფ[ეთა]:
ამას გამცნებ თქუჱნ, რაჲთა იყუარებო.
ვიდრე - შეწირალმრთისა.
ივ. წმიდისა ლონგინოს ერისთავისაჲ. სახარებაჲ ლუკაჲსი … მას ჟამსა შინა, ვითარცა ჯუარს-აცუჱს იესუ, იყო ჟამი მეექუ[სე].
ვიდრე - ესე ძე ღმრთისაჲ იყო.
იზ. წმიდისა წინაწარმეტყუჱლისა ოსესი. სახარებაჲ ლუკაჲსი რ ო დ.
მას ჟამსა შინა მო-ვინმე-[უ]ჴდეს ფარისეველნი იესუს და ეტყოდეს.
ვიდრე - მომავალი სახელითა უფლისაჲთა.
იჱ. წმიდისა ლუკა მახარებელისაჲ. სახარებაჲ ლუკაჲსი რივ.
თქუა უფალმან თჳსთა მოწაფ[ეთა]: რომელმან თქუენ (!) ისმინოს ჩემი.
ვიდრე - სათნო-იყო შენ წინაშე.
კ. წმიდისა მოწამისა არტემისი. სახარებაჲ მათესი პვ.
ჰრქუა უფალმან თჳს მოწაფ[ეთა]:
აჰა, მიმავლინებ.
ვიდრე - სრულიად იგი ცხოვნდეს.
კა. წმიდისა ილარიონისი სახარებაჲ ლუკაჲსი მე.
მას ჟამსა შინა დადგა იესუ ადგილსა.
ვიდრე - დიდ არს ცათა შინა.
კბ. წმიდისა აბერკი, მოციქულთა სწორისაჲ.
სახარებაჲ იოვანესი პთ.
თქუა უფალმან: რომელი არა შევალს კარით.
ვიდრე - საძოვარი პოოს.
კგ. წმიდისა მოციქულისა იაკობ, ძმისა უ…
სახარებაჲ მარკოზისი ნ.
მას ჟამსა შინა იწყო იესუ სწავლად შესაკრებ …
ვიდრე - ქადაგებად დასწავლად.
კდ. წმიდისა არეთაჲსი. სახარებაჲ ლუკაჲსი რნა.
თქუა უფალმან: ნუგეშინინ მცირესა მაგას სამწყსოსა, რამეთუ.
ვიდრე - ძე კაცისაჲ მოვიდეს.
კე. წმიდისა მარკიანე და მარტჳრი მწიგნობართაჲ.
სახარებაჲ ლუკაჲსი რ მ ე.
ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: არა არს დაფარული, რომელი.
ვიდრე - უმჯობეს ხართ თქუჱნ.
კვ. წმიდისა მოწამისა დიდისა დიმიტრისი.
სახარებაჲ იოვანესი რ ლ ჱ.

ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფ[ეთა]: ამას გამცნებ თქუჱნ,
რაჲთა იყუარებოდით ურ.
ვიდრე - შეწირა ღმრთისა.
ამასვე დღესა ჴსენებაჲ დიდისა მის ძრვისაჲ, სახარებაჲ მათესი ჲ თ.
მას ჟამსა შინა აღვიდა იესუ ნავსა და მისდევდა მას.
ვიდრე - ერჩიან მას.
კზ. წმიდისა კაპეტოლინესი. სახარებაჲ მათესი სჲჱ. თქუა უფალმან იგავი ესე: ემსგავსა სასუფეველი ცათაჲ ათთა ქალწულთა, რომელთა.
ვიდრე - ძე კაცისაჲ მოვიდეს.
კთ. წმიდისა ანასტასი ჰრომისაჲ.
სახარებაჲ ლუკაჲსი ოდ.
მას ჟამსა შინა / [ევ]ედრებოდა ვინმე ფაროსეველთაგანი
იესუს, რაჲთა გამოს.
[ვ]იდრე - ვიდოდე მშჯდობით.
[ლ] წმიდისა მარკიანე სურაკოსელისაჲ. სახარებაჲ
ჰპოო ამას თუჱსა ა. ამასვე დღესა ა.
ამასვე დღესა მღდელმოწამისა ზინობისი და ზინობიაჲსი. სახარებაჲ ჰპოო სეკდენბერსა ბ.
ლა. წმიდისა მღდელმოწამისა ეპიმახოჲსი
სახარებაჲ ჰპოო ამასვე თუჱსა იგ.
თუჱსა ნოენბერსა აქუს დღე ლ, დღეთა აქუს ჟამი ი˜ და ღამეთა - ჟამი ი˜დ.
ა. წმიდათა უქრთამოთა კოზმან და დამიანესი, ძეთა თეოდოტისთაჲ. სახარებაჲ მათესი ო˜თ. მას ჟამსა შინა მოუწოდა იესუ ათორმეტთა მათ მოწაფ[ეთა].
ვიდრე - უსასყიდლოდ მისცემდით.
ბ. წმიდათა მოწამეთა აკჳნდინე და მოსთანათაჲ.
სახარებაჲ ლუკაჲსი სკ.
თქუა უფალმან: ვითარ ძნიად შევიდენ
სასუფეველსა ღმრთისასა, რომელთა.
გ. წმიდათა მოწამეთა აკეფსიმა, იოსებ და
აითალაჲსი. სახარებაჲ ლუკაჲსი ს ჱ.
ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: ეკრძალენით
კაც (!), რამეთუ და.
ვიდრე - მოიპოვნეთ სულნი თქუენნი.
დ. წმიდისა იოვანეკისი. სახარებაჲ მათესი რია.
ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფ[ეთა]: ყოველივე მომეცა მე მამისა ჩემისა.
ვიდრე - ტჳრთი ჩემი მცირე არს.
ე. წმიდისა ღალაკტიონისი და ეპისტიმისი.
სახარებაჲ მათესი პ ვ.
ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: აჰა,
მე მიგავლინებ, ვითარცა ცხოვართა.
ვიდრე - სრულიად იგი ცხოვნდეს.
ამასვე დღესა წმიდისა თეოდოტისი, სახარებაჲ ლუკაჲსი ოდ.
მას ჟამსა შინა ევედრებოდა ვინმე ფარი.
ვიდრე - ვიდოდე მშჯდობით.
ვ. წმიდისა პავლე აღმსარებელისაჲ იდ. სახარებაჲ ჰპოო ოკდონბერსა ი.

ზ. წმიდათა ლგ მოწამეთაჲ მელიტინს. სახარებაჲ ჰპოო სეკდენბერსა დ.

ჩ. კრებაჲ მიქაელ მთავარანგელოზისაჲ და ყოველთა ზეისა ძალთაჲ.

სახარებაჲ ჰპოო სეკდენბერსა იჩ.

თ. წმიდისა მოწამისა ალექსანდრესი. განგებაჲ

და სახარებაჲ წმიდათაჲ მოიძიე.

ი. წმიდათა მოციქულთა ულინპა და მისთანათაჲ

და წმიდისა იორგის ურმისთუალსა შესლვაჲ,

სახარებაჲ ჰპოო ოკონბერსა ი.

ია. წმიდათა მოწამეთა მინა, ბიკტორ და ბიკენტისი. სახარებაჲ ჰპოო ოკდონბერსა კვ.

იბ. წმიდისა იოვანე მოწყალისაჲ სახარებაჲ

3r / ჰპოო ოკდონბერსა კა.

[იგ] წმიდისა იოვანე ოქროპირისაჲ. სახარებაჲ ჰპოო სეკდენბერსა ბ.

იდ. წმიდისა ფილიპე მოციქულისაჲ. სახარებაჲ იოვანესი იჩ. მას ჟამსა შინა უნდა იესუს განსლვად გალილეად და პივა ფილიპე.

ვიდრე - ძესა ზედა კაცისასა.

იე. წმიდათა მოწამეთა გურია, სამონა და აბიბოჲსი სახარებაჲ ლუკაჲსი რმე.

ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: არარაჲ არს დაფარული, რომელი არა გამოცხად.

ვიდრე - რაჲ-იგი სთქუათ.

ივ. წმიდისა მათე მახარებელისაჲ. სახარებაჲ მათესი ოა. მას ჟამსა შინა წარვიდოდა იესუ და იხილა კაცი, რომელი სახელი.

ვიდრე - არამედ ცოდვილთა.

იზ. წმიდისა გრიგოლი საკჳრველთმოქმედისაჲ.

სახარებაჲ ლუკაჲსი რიზ.

ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: აჰა, მიგეც

თქუჩნ ჴელმწიფებაჲ დათ.

ვიდრე - სათნო შენ წინაშე.

იჩ. წმიდისა პლატონისი და რომანოზისი

სახარებაჲ ჰპოო ოკდონბერსა იდ.

ით. წმიდისა წინაწარმეტყუჩლისა აბდიაჲსი

სახარებაჲ ჰპოო ამის თჳსა ე.

ა. წმიდათა პროკლე და მაქსიმე და ანატოლე

და გენა … სახარებაჲ ჰპოო ოკდონბერსა …

კა. ტაძრად მიყვანებაჲ წმიდისა [ღმრთის]მშობლისაჲ სახარებაჲ ჰპოო სეკდენბერსა ჩ.

კბ. წმიდისა ფილიმონ მოციქულისაჲ, სახარებაჲ ღმრთისმშობელისაჲვე.

კგ. წმიდისა ამფილოქე იკონიელისაჲ, სახარებაჲ ჰპოო სეკდენბერსა გ.

კდ. წმიდისა გრიგოლი აკრაკანტელისაჲ, სახარებაჲ ჰპოო ოკდონბერსა კჩ.

კე. წმიდისა მოწამისა ეკატირინესი. სახარებაჲ ჰპოო ოკდონბერსა კზ.

ამასვე დღესა წმიდათა კლემენტოს და პეტრე ალექსანდრიელისაჲ და მერკჳლესი, სახარებაჲ ჰპოო ოკდონბერსა კვ.

კზ. წმიდისა იაკობ დაჭრილისაჲ, სახარებაჲ მათესი რ პ ა.

თქუა უფალმან: იხილეთ, ნუუკუჩ ვინმე შეურაცხჰ.

ვიდრე - მუნ ვარ მე მათ შორის.

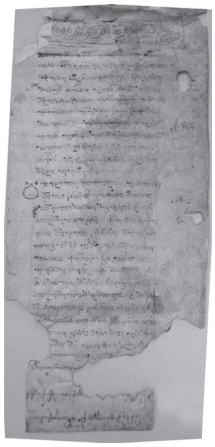
კჩ. წმიდისა სტეფანე ახლისაჲ, სახარებაჲ ლუკაჲსი რ მ ვ.
თქუა უფალმან: ყოველმან, რომელმან აღიაროს ჩემდამო წინაშე კაც[თა].
ვიდრე - რაჲ-იგი სთქუათ.
ლ. წმიდისა მოციქულისა ანდრიაჲსი, სახარებაჲ
იოვანესი ივ. მას ჟამსა შინა დგა იოვანე და მოწაფეთა მისთაგანნი ორ.

3v / … რომელი ითარგმნების კლდე.
ოკდონბერსა აქუს დღე ლა, დღეთა აქუს
ჟამი თ და ღამეთა - ჟამი იე.
[ა] წმიდისა წინაწარმეტყუჩლისა ნაომისი, სახარებაჲ ჰპოო სეკდენბერსა ე.
ბ. წმიდისა წინასწარმეტყუჩლისა ამბაკომისი.
სახარებაჲ ლუკაჲსი როდ.
მას ჟამსა შინა მო-ვინმე-უჴდეს ფარისეველნი იესუს და ეტყოდეს:
განვედ.
ვიდრე - მომავალი სახელითა უფლისაჲთა.
გ. წმიდისა სოფონია წინაწარმეტყუჩლისაჲ,
სახარებაჲ მათესი რივ.
მას ჟამსა შინა მო-რაჲ-ვიდა იესუ კერძოთა.
ვიდრე - ვერ ერეოდიან მას.
დ. წმიდისა მოწამისა ბარბარაჲსი. ლუკაჲსიოდ
მას ჟამსა შინა ევედრებოდა ვინმე.
ვიდრე - ვიდოდე მ შ ვ.
ე. წმიდისა და ნეტარისა საბაჲსი. მათესი რია
ჰტქუა უფალმან თჳს (!): ყოველივე მომეცა მე.
ვიდრე - ჩემი სუბუქ არს.
ვ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკოლოზისი. ლუკაჲსი მვ.
მას ჟამსა შინა დადგა იესუ.
ვიდრე - მრავალ არს ცათა შინა.
ზ. წმიდისა ამბროსისი. იოვანესი, პთ.
თქუა უფალმან: რომელი არა შევალს კა.
ვიდრე - საძოვარი პოოს.
ჩ. წმიდისა იოვანე შეყენებულისაჲ და სოფრონისი.
ლუკაჲსი რ ნ ა.
თქუა უფალმან: ნუ გეშინინ მცირეს.
ვიდრე - ძე კაცისაჲ მოვიდეს.
თ. მუცლადღებაჲ წმიდისა ანნაჲსი. ლუკაჲსი ოთ.
თქუა უფალმან: არავინ სანთელი აღ.
ვიდრე - ღმრთისაჲ ისმინონ და ყონ იგი.
ი. წმიდათა მოწამეთა მინა, ერმოგენი და ევპრაფოჲსი. ლუკაჲსი რ მ ე.
ჰრქუა უფალმან თჳს მოწაფეთა]: არარაჲ არს და ფარული.
ვიდრე - უმჯობეს ხართ თქუენ.
ია. წმიდისა დანიელ მესუჩტისაჲ. ლუკაჲსი რ ნ ზ.
თქუა უფალმან: სარწმუნოჲ იგი მონაჲ ვინმე არს.
ვიდრე - უმეტესი მოჰჴადონ მას.
იბ. წმიდისა სპირიდონისი. იოვანესი პთ.

თქუა უფალმან: მე ვარ კარი ცხო.
ვიდრე - და ერთ მწყემს.
ამასვე დღესა ძლევაჲ სპარსეთს ღმრთისმბრძოლისა
ხუასროჲსი ლუკაჲსი რ კ გ.
მას ჟამსა შინა ჰრქუა ვინმე მას მოწაფეთა.
ვიდრე - სული წმიდაჲ, რომელნი სთხოვდენ მას.
იგ. წმიდათა მოწამეთა ევსტრატეთი. ლუკაჲსი სნ.
ჰრქუა უფალმან თჳს მოწაფ[ეთა]: ეკრძალენით
კაცთაგან და გას.
ვიდრე - მოიპოვნეთ სულნი თქუჱნნი.
სახარებაჲ მათთჳსვე ლუკაჲსი რ მ ე.

4r თქუა უფალმან: არარაჲ არს და / … … … … …

A 764

რაობა:	სახარების თარგმანება
თარიღი:	XI საუკუნე
ფურცელთა რაოდენობა:	არასრული 1 ფურცელი
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	33x14,7
Content:	Commentaries on the Gospel
Date:	XI c.
Number of folia:	Incomplete 1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	33x14,7

ტექსტი

1r / ყოფადთა დევნუ … … …

არს, არამედ … … … ჯუარცუმისათა და ესე საცნაურ არს სიტყჳსა მისგან, რომელსა იტყჳს, ვითარცა არა დაასრულოთ ქრისტე … … ისრაჱლისაჲ, ვიდრემდე … … [კაც] ისაჲ მოვიდის, ესე იგი … … … ვითარმედ ვერ ეწიფნეთ … … … ვად პალესტინესი და გეწიო თქუენ და ნუ გეშინის … … … მადაცა იყვნედ.

და იხილე აქაცა, ვითარ არა დაჰჴსნი ჭირთა მათთა, არამედ წარმოუდგების, ხოლო განსაცდელთა შინა, რამეთუ არა თქუა, თუ: დავჰჴსნნე დევნულებანი, არამედ ვერ დაასრულოთო ქალაქი შენი იჱრუსალემი, ვიდრემდე ძე კაცისაჲ მოკუდეს, რამეთუ კმა იყო მათდა ნუგეშინისსაცემელად ხილვაჲ, ხოლო მისი … … … და რამეთუ

აწ არა შორთა ქუეყანა … …
უბრძანა წარსლვაჲ ძმ … … … პ ლ … …
ლებისა მისისა, არამედ ქ ა … … …
თა მათ ჰურიასტანის … … …
… … … ყოვლად სხუად … … … დ … …
სა ღღ იყ … … …[51]

[51] გვერდი დაზიანებულია; ქვედა კიდეზე გვიანდელი მხედრული წარწერაა: წმიდა ესე თარგმან … … … ცხორებისათვინ აქ ამისთვინ დავსწერე.

1v / პირველსა მას … … … ასა შინა, რომლისა ზრუნვაჲ განაშორ[52] … … … მათ, რაჟამს თქუა: ღირს არს მუშაკი სასყიდლისა მისისა და აუწყა, ვითარმედ მრავალნი იპოვნენ შემწყნარებელ და გამომზრდელ მათა. მერმე ზრუნვაჲ იგი და შიში სიტყჳსგებისაჲ და განსაცდელთაჲ განუქარვა, რაჟამს ჰრქუა: ნუ ზრუნავთ, ვითარ ანუ რასა იტყოდით და მერმე თქუა: რომელმან დაითმინოს, სრულიად იგი ცხონდეს.

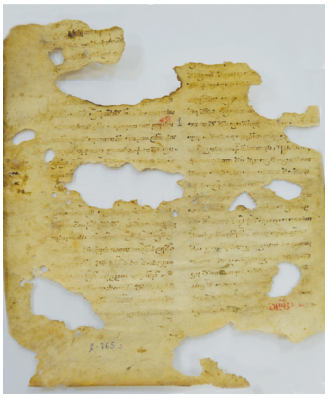
ხოლო ვინაჲთგან მრავალთა ეგულებოდა მათთჳს ბოროტისმეტყუელებაჲ, რომელ-ესეცა სამძიმარ არს და შემაწუხებელ. იხილე, ვითარ ამის ჯერისათჳსცა ნუგეშინის-ცემს თავისა თჳსისაგან და მისთჳს თქუმულთა მათგან,რომლისა სწორ არარაჲ იყო ნუგეშინისსაცემელად, რამეთუ, ვითარცა ზემო თქუა, ვითარმედ: იყვნეთ თქუენ მოძულებულ ყოველთაგან სახელისა ჩემის[ათჳს], ეგრეთვე სახედ აქა[53] … … …

ცმს და უმეტესად ჰ … … …
… … … რისათჳს სიტყ … … …
… … … ლად მათა

A 765 ა (1)

რაობა:	სახარების თარგმანება წმინდა იოანე ოქროპირისა
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	6 ფ. შესწორდა აღწერილობის მონაცემები: A 492/ვ -დან დაემატა მეექვსე ფურცელი.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	სხვადასხვა: I-24x22,5; II-19,5x23,2; III ორივე მხარე ირიბად არის მოჭრილი; IV-31,5x23,0; V-30,1x21,7; VI-25x22,5

Content:	John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John
Date:	XI c.
Number of folia:	6 folios. (there was a mistake in the description: Number of folios is the same and the sixth folio is added from A 492/V.
Script:	Nuskhuri
Size:	Different: I-24x22,5; II-19,5x23,2; III both sides are cut; IV-31,5x23,0; V-30,1x21,7; VI-25x22,5

ტექსტი

მათეს სახარება (6) 26

I სვეტი

1r */ … … … … … …
ყოფასა თუ
… … … ქონებაჲ სარწ
[მუნო]ებისა მისისაჲ
… … … თჳს ჰრქუა: გრწამსა, ვითარმედ
[ძა]ლ-მიც ესეყოფად?

[52] კიდე ჩამოჭრილია.
[53] ჩამოხეულია.
* მეექვსე ფურცელი გადმოტანილია A 492ვ-დან.

ჰრქუა: თუ გრწამსა, ვითარმედ ძალ-მიც
ვედრებად მამისა ჩემისა. არამედ ძალ-მიც
ესე (ყოფად)
ჰრქუეს მას: ჰე, უფალო, … … …
არა … … … დავითისა უწოდეს, არამედ განცხადებულად
მეუ[ღლებაჲ] მისი აღიარეს … … … წამეს.
მაშინ შეახო თუალთა მათთა და ჰრქუა:
სარწმუნოებისა თქუენისაებრ … … … ჟავნ თქუენ პირველად
… … … ი განსწავლნა ა … … … ებად მტკიცედ
და მერმე ჰრქუა: სარწმუნო[54] … … …

II სვეტი

ჴორცთა … … … სულ განკურნა.
რაჟამს ჰრქუა: ნუ გეშინინ, შვილო, მიგეტევნენ ცოდვანი შენნი,
ეგრეთვე შესაკრებელთმთავარსა მას პირველად
აღდგინებისა ასულისა მის … … … თებაჲ
… … … ნ … … … ეგე … … … ნ და ასისთავისა
მისთა ეგრეთვე ყო, ყოველივე სარწმუნოებასა
მიაჩემა და მოწაფეთა რაჲ იჴსნიდა
ზამთრისა მისგან, პირველად მცირედ მის … … …
ნეობისაგან [იჴსნნა], ეგრეთვე აქა პირველ
მათისა [სი]ტყჳსაცა იცოდნა მან … … … ლნი
გულთა მათთა … … …

A 765ა (2)

ტექსტი

I სვეტი

1r / [55] … … … ლისა თანა
… … … [ს] აგზალი მისცა
და ესრეთ წარგზავნა, რამეთუ
ჰრქუა მას: სარწმუნოებამან
შენმან გაცხოვნა შენ, ვიდოდე მშჳდობით.
ამისთჳსცა … … … სა უმადლო იპოა დედა
[კაცი] იგი, არამედ წარვიდა სახიდ თჳსა
და ვითარცა სიტყუაჲ ჭეშმარიტი მოძღუარ
თაგან მოვალს, ვითარმედ ზედა ხ … … … სა
თჳსსა მან ყოველთა … … … ხატი მაცხოვრისაჲ
შექმნა და თაყუანის-სცემდა მას ყოველთა
… … … ეს … … … წარბითა მისისათა

[54] მოხეულია.
[55] პატარა ფრაგმენტი ორ სვეტად, ძალიან დაზიანებული, ასოები - ფერგადასული.

II სვეტი
რაჲთა ბ ... ... სა მ ... ...
ფრიადისა გქ ... ...
ებითა
ხ ... ... ესოებისამან ... ...
ხა მიერ და არა ... ...
ანა მის თანა სახითა ... ... გ ... ...
თავნი იგი მოწაფეთანი და მამაჲ
და დედაჲ ... ... მისაჲ მის, რაჲთა
... ... [ნ] უუკუე სხუამან ვინმე ყო
კურნებაჲ და არა უფალმან, ამისთჳს მშობელნი
მისნი წარიყვანნა. ხოლო პირველად აღდგომითაცა
იტყოდა ... ... რამეთუ ყრმაჲ იგი არა
დ ... ... რ არს, არამედ სული ნ ... ...ს
აჩუენებს მ ... ... სიტყუასა, ვითარმედ: ესრეთ ადვილ
ა ... ... წინაშე წარდგინებაჲ მ ... ...
ვრ განჰყავ ... ...

2r / [56]... ... ...
... ...
... ...
... ... ოდის სას ... ...
... ... რამეთუ მო-რაჲ
... ... ად ამიერ
... ... უდილი ძი
... ... [შერ]აცხილ არს
არა ესევითართა მიზეზთათჳს ძილად უწოდა სიკუდილსა მას, ხოლო უ ... ... ის ... ... ნი იგი ეკე ... ... ს, არამედ სახიერმან მან არა ... ... რისხნა ურწმუნოებისა მისთჳს, არამედ საქმით ამხილა მათი იგი სიცოფე არა შეჰრისხნა მოკ ... ... ართა მათ, რაჲთა იგინიცა ... ...
... ... ოსნები იგი და ერი, რომელი ეტყოდა: ყოველნი მოწამე არი ... ... [სი]კუდილისა მის, ... ა ... ...ჳს, ვითარმედ ლ ... ...

II სვეტი

[მ]კუდარი... ... ...
რეთვე აქა ... ...
ამტკიცა და საცნაურ ... ...
სიკუდილისათჳს ... ... ს, რაჲთა
ყოველთავე ცნა ... ...
საკჳრველებისა მის;
ამისთჳსცა ხედვიდეს რაჲ მშობელნი მ[ათ]ნი,
რამეთუ არა ჴელი ... ...
გ ... ... ქ ... ... იგი

[56] მოხეულია და შიგადაშიგ ამოგლეჯილი.

თუ სხუაჲ მისცა ს … … … ვე
განსრულ … … … ღმერთთან მოაქცია (?)
… … … ნ განა … … …
… … … და … … … მ

A 765ა (3)

ტექსტი

1r / [57] … … … ლ … … …
… … … და … … …
… … … ღირსად … … …
… … … გამოიჩინა, რამეთუ ვინათგან მან
შეწყნარებად[ცა] უფლისა სახედ თჳსა უღირსად
შეჰრაცხა თავი თჳსი, უფალმან ღირსად
სასუფეველისა გამოიჩინა იგი და თანამკჳდრ … … …
აბრაჰამისა … … …
თქუე … … …[58] … … …
თმე, ვითარმედ, რად არა კ … … …
ნიცა იგი ზემოწერ … … …[59]
იქმნა ესენ … … …
რომელმან უმეტ … … …
ბაჲ … … … კ … … …
თქ … … …

II სვეტი[60]:

ოებ … … …
ვა ესე … … …
ფროჲ … … …
შინა მ … … …
ჩემი … … …

I სვეტი

1v / [61] … … …
… … … მიეგ
… … … ა
… … … ართო
… … …
… … … ნ

[57] პატარა ფრაგმენტი ორ სვეტად, ძალიან დაზიანებული, ასოები ფერგადასული.
[58] ჩამოჭრილია.
[59] ჩამოჭრილია.
[60] II სვეტი: მხოლოდ ორიოდე სიტყვა იკითხება.
[61] 1v-ზე თითქმის არაფერი იკითხება. ასოები გადარეცხილია. I სვეტიდან- ორიოდე სიტყვის ნაწყვეტი.

II სვეტი
… … …
… … …
ეულოსა … … …
… … … სიმდაბლით და … … …
მიგებითა სავსე არს … … …
ღო იგი ზუაობისა მისგან
და ამპარტავანებითა მთავართაჲსა
ვითარ-იგი … … … რ … … … არს
… … … ვნს თავსა შინა სამეუფოჲსა
… … … ისათჳს, რომლისა ძე სნეუ … … …
… … … ვდ ეტყოდა უფალსა: ვი[ნ]
[განკუ]რნის, მოვედით
… … … ამისა მის
… … … ჰრქუა რ
… … … ე და
… … … ა

A 765ა (4)

ტექსტი

ორ სვეტად
I სამი სტრიქონი ამოგლეჯილია

I სვეტი
1r / … … …[62]
… … … დიდებასა
… … … მა … … …
… … … კლვე შეუ … … …
… … … ამიერ ქმნად მსგ … … …
… … … ენიერ … … …
… … … სა გ … … … ვიმ … … … ესა
… … … ძუა, გინათუ ს … … … ე,
გინათუ სიმტკიცე, გინათუ ფეროვნებაჲ
… … … დას, არამედ (?)
დაშურნ მიბაძვებად ფერსა, გინათუ
… … … ონ მო-რაჲ … … …
… … … ვე … … … ძ
… … … ზედა მიმსგა
… … … მცა

V სტრიქონი ამოხეულია
… … … ნუ იტ[ყჳს] … … … ლ … … …

[62] … … … სადაც არს, შიგნიდან ამოხეულია.

[ა] მას, რომელსა საკუმეველთა
კუმევითა და სულნელთა ცხებითა
იქმ ... ...[63] უების მოყუარენი, არამედ რაჲთამცა
თავით თჳსით ქსოვილს (?)... ... ...
კ ... ... თაჲთა აქუნ ს ... ...
რ ... ... და... ... ... ვი მიდედ ... ... დ ... ...
და ... ... ერო ... ... ა ... ... ით ... ...
უკუე ... ... ობ ... ...
... ... ლსა ... ... ეს ... ... დ ... ...

II სვეტი
... ...
... ...
... ...
... ...ლსა იტყჳს ... ...
... ...დ ... ... განიცადენი ... ...
ბან ... ... ვ ... ... ნ ... ...
... ... რომელმან ... ...
... ... ნ რამეთუ შრომათაგან ... ...
... ...
არათუ უ ... ...
იგი ოდეს ჰრქუა მ ... ...
ველთა, რამეთუ არაოდეს ... ...
მკიან, არა თესვაჲ ... ... აჲდ
ლხენა, არამედ ზრუნვაჲ ... ...
ვე აქა თქუა რაჲ, ვითარმედ
... ... ბინ არცა ს... ... ... ვნ ... ...
საქმისა ... ...ნა და ... ...
... ... ურვაჲ და ურ ... ...
და დიდად ვ ... ...
ლთა ჯეროვნა [დ]... ... ...
სოლომონ ვერ ... ...ა ... ...
ავსებად შუენიე ... ... მიერ
შროშანთაჲ ... ... იქმნა მფგან ... ...
[ერთგ]ზის... ... ... ნ ორგზის, არამედ ... ...
მისსა, ვითარცა ... ...
... ... მი()ინებულ ... ...
... ...
... ...
... ... უმეტეს მ ... ...
... ...
... ...

[63] ამოხეულია.

1v / … … …
… … …
… … … რაჲთა არა … … …
… … … და მოყუარ ვ… … …
… … … ნიერებისა სამოსელთაჲ
… … … ნვიდეთ, არამედ
… … … ვიტყოდით: ვინაჲ შევიმოსოთ,
რამეთუ გული … … … ავ, კაცო,
… … … და … … …ა რომელმან ხვალე ლოდ … … …
… … … ეგზებიან ესეო … … … აჩინა თჳსი განგე … … …
ღმერთმან, ვითარმცა უგ … … … შენ, რომელი
ეგე ა … … … უმეტეს პატივცემულ ხარ.
რა … … … მისცა … … … ანთა ველისათა
ესო … … … [შუენი]ერებაჲ, რაჲთა აჩუე … … …რნე
თჳსი და გარდა … … … ბაჲ ძალი იგი … … …
… … … კ … … … ო
დიდებაჲ მ … … …თ, რამეთუ არა
ხოლო თუცა … … … ზ … … … უთრობენ დიდებასა ღმრთისასა,
არამედ ქუეყანაჲცა, ვითარცა დავით იტყჳს,
ვითარმედ: აქებდით უფალსა, ხენი ნაყოფიერნი
და ყოველნი ნაძუნი, რამეთუ ზოგნი იგი
ნაყოფთა მიერ და ზოგნი ს … … … დიდისაგან
და ზოგნი შუ … … …ებისაგან, სხუანი
სულნელებისაგან, სხუანი სიტკბოებისაგან,
სხუანი … … … და სხუანი სხუაჲ … … …
… … … … … …
… … … ი … … …ლი … … …მი … … … ქ … … …
… … … გ … … … დ … … …

II სვეტი
… … …
… … …
… … …
… … … დამი ქ… … …
… … … ტი … … … ვ … … …
… … …
ქმნულთა … … … უ … … …
სახილველ არს სამარადისოჲ იგი
ძალი მისი და დ … … …
რამეთუ სეცა მებრ დიდად გულისჴ[მა]- უყოფს
მიუთხობელსა (!) მას სიმდიდრესა სიბრძნისა
მის … … … ად … … … მ … … … ხ … … …[64]
მათ და ა … … …
რომელმან … … …
ც … … …
… … …

[64] ამოხეულია.

IV სტრიქონი ამოხეულია
… … … ესოდენი შო … … …
მისცა გარეშე საჴმრისა[ცა],
რამეთუ რად ეჴმარების თ … … … თა
ესოდენი სიკე … … … უავილისა ვნებისაჲ
… … … ვითარ არარა მოგცეს … … …
ოდის … … … თუ საჴმარ არს შენდა … … …
… … … ესი იგი … … … შეამკო შენ … … …
ბ … … … უა … … … არ
… … … და ჯერ … … …
ა … … … სცა ვინა … … …
ლ … … … მ … … … განგებუ … … …

A 765ა (5)

ტექსტი

I სვეტი
1r / [65] … … … ამისი … … …
… … … მ … … … რ … … … ან
… … … დენ უწყინოდ ე[ვ]
ედრებოდე და არღარა გექმნას დამაბრკოლებელ
ნუ იტყჳ თ … … … დ მ … … …
და არღარა … … …
ვედ და … … … უფრ … … …
… … … რ … … … ა ღმრთისაგან არ
… … … ეშინოდა და კაცთაგან არა
… … … თნოდა ფრიადითა ვედრებითა მოდრიკა
ქურივმან მან წვალობად არა
უფროჲსად სახიერი იგი მოწყალე-ჰყოა,
უკუეთუ ევედრებოდი მჴურვალედ.
ამისთჳს უკუე დაღაცათუ არა მეგობარი
იყო ფრიად … … … სათჳს მოგცეს წყა… … …
დაღაცათუ შვ … … …რ განდგომილი და ყოველი
… … … მუ … … … სიმდიდრე … … …ად წარ გი იგი
ყოვლად და მოიქეც მჴურვალედ და
… … … დაგიტკბეს სახიერი იგი მამაჲ დ … … … ბ … … …დ
… … …ვე პატივი … … … და ცრემლე … … …
… … … ცე … … … და … … … ვ ყოვლისა
ხ … … … რ … … … იტყოდეს … … … ჟამ … … …
… … … ო … … … დრებულ ვარ

[65] ძალიან დაზიანებული, დაფლეთილი კიდეებით, ფრაგმენტული სიტყვებითა და ასოებით. ორ სვეტად.

II სვეტი
… … … … … …
… … … … … …
სე ამის რაჟამს, რამეთუ … … …
… … … … … …
… … … … … …
მას უჟამო … … …
… … … … … …
… … … … … …
მცა მსგავ … … …
მუნთქუეს ვე … … …
… … … აჲ შენი, რამეთუ მამაჲ არს … … …

3 სტრიქონი ამოხეულია
ში … … …
მ ჴ … … …
ა … … …
მჴუ … … …
ასა ჩუენსა … … …
ზსა აღტყინე … … …
სა მას … … …
… … …
ნაბერწყა … … …
დიდძალი … … …
ლი ქველის [მოქ]მედებისაჲ
მრავალგზაის შეურაცხ-გიყოფიეს იგი, არამედ
უკუეთუ ა … … …
… … … … … …
… … … … … …
სა ბე … … …
ხარ … … …
ამის … … … ე … … …ბ (შ) ის

I სვეტი

2v /[66] … … …
… … … ნე … … …
… … … რა … … …
… … …
… … … აწყინებდეთ
… … …
… … … უმ
… … … და
… … … ცა ჩუენისა მოგ
… … … თუ კულა არა

[66] ზემო სტრიქ. მოხეულია და მთლიანად დაზიანებული.

3 სტრიქონი ამოხეულია
… … … ცა
… … … რაჲ
… … … ადა
… … … სა
… … … ისაგან
… … … კაცთაგან
… … … და არა კმა
… … … აჲ, არამედ საქ
… … … ს დედაკაცი
… … … ღირს-ყო ნიჭ
… … …სა მისისასა
და გამოაჩინა, ვითარმედ, დაღაცათუ
ვინმე უმეტეს ღირსებისა
[და] საზომისა თჳსისა ითხოვდ … … …
… … … ურვილებით და სიმდაბ[ლით] … … …
მოუწყინებელად … … … ვაჲ მის … … …, რამეთუ
მაშინ … … … არა კეთილ არს
მოღებად, რაჟამს … … … შვილთაგან

II სვეტი
… … … … … …
… … … … … …
ებრ … … … ფრიადისა … … …
მჴურვალედ ვედ … … …
[მ]ისისათჳს, მასცა … … …
და აღავსო სიხარულ[ითა]
გული მისი
და კუალად ჰურიათა
… … … [გა]მოაჩინა, ვითარმედ უდებთა
… … … ა … … … არცათუ რაჲ
[გუა]ქ[უს]… … … ბის
მათ თანა ამისთჳს … … … თუ არარაჲ
მიიღეს ოდენ, არამედ რომელ აქუნდა,
იგიცა წარწყმიდეს და მათ ვინაჲთგან

არა მჴურვალებით ითხოვეს, უღირ[ს]ად
გამოაჩნდეს და თჳსიცა წარწყმიდეს. ხოლო
ამან ვინაჲთგან დიდითა მჴურვალებითა ითხოა
და ლმობიერად ევედრა, უმეტეს პირველისაცა
მიიღო და[67] … … … … … … ლად იწოდა, მიეც[ა]
[პა]ტივი შვილად წოდებულთაჲ მათ, ესოდენ
დიდ არს და კეთილ უწყინოდ და ლმობიერად
ვედრებაჲ. და რომელი-იგი მეგობრობამან

[67] ამოხეულია.

ვერ ქმნა, უწყინოდ ვედრებამან ქმნა,
ვითარცა წერილ არს იგავსა მას შინა
შუაღამედ მისრულ … … … მეგობრისასა.
და ნუ გუეშ[ინის] … … … ცა, ძმაო, ნუ იტყჳ,
თუ: შეცოდებულ ვარ და … … … ტევებული, ვითარ
ვევედრო, არამედ უწყინოდ …

A 765ა (6)

ტექსტი

1r / [68] … … … … … …
… … … … … …
ბა … … … კაცთა … … …
… … … დეს ეშმაკთა მათ … … …
ნ … … … დესმცა … … …
ბათა მ … … …
… … …
… … …
მ … … …დ რ … … …ა
… … … ნნი განწმიდნენ ზღუასა
… … … ურ-ასხნა ჴელითწერილნი ცოდვათანი აჴოცნა
სა[კჳრ]ველი ცათაჲ ქადაგა, ბუნებაჲ ა … … … ნ
[გა]ნდგო[მილთაჲ] და აბო … … …
… … … … … …

III სტრიქონის ნაწილი ამოხეულია

ხ … … … ვს ეშმაკ … … …ა ამათ ს[ა]ქმეთა მოქმედად,
რამეთუ მ … … … [საქმე] ესე არს რ … … … კაცნი
განაშორ[ენ] და კერპთა თაყუანისცემაჲ … … …
და საუკუნოჲსა მის ცხორებისაგან უცხო-ყვნენ
… … … ო … … … ნ … … … არიან და მხე … … …
… … …ანი … … … მარადის წარწყმე … … …
… … … … … …

II სვეტი
V-VI სტრიქონები მოხეულია

… … …
გ … … …
მდგომ მეუფესა … … …
და ქველის მ … … …

[68] ნაწერია ორ სვეტად. ფურცელი ალაგ-ალაგ ამოხეულია, ზედა ნაწილი მთლიანად არის მოხეული. ასოები გადაფხეკილია.

უენისა გ … … …
მედაჲ იგი აო (უ)… … …
ლად დაგიდვე[ს] … … …
ვე მას იყვენით უშჭ … … …
[მეოხე]ბითა ქუენისათჳს, გარნა … … …
[უ]კ[ეთ]ურთა მათ მწიგნობართა და ფარისეველთა
მიმარ[თ] სიტყუაჲ სხუაჲ … … …
… … … … … …
ა … … … ამ … … … [თ]ესლი ბოროტთა მათთაჲ.
ხოლო ჩუენ ვიხილოთ, მორწმუნენო, თუ
ვითარ ყოველთა მათ შეურაცხებისა [სიტყუ]ათა
სახიერებითა და სიმშჳდითა თაჳს-იდებდ … … … ნი,
რამეთუ შემდგომად … … …
სიმ … … …
გო … … …

სახარებაჲ

1v / [69] … … …
… … …
… … …
… … … ით … … …
… … …
ა … … … ქნ ხ … … …
… … … წარწყმედისანი
… … … ნ ი უშჯულოთა
… … …რ … … … ტე … … … ქნ
… … … დითა ვე … … … მიმ… … … სწ
… … … დ … … … სიტყჳს, უფალი რა … … …
ღი … … … დაბრმეს წინა
… … … თქუენნი და არ … … …
… … … … … … ა … … …
… … … არ … … …
… … … ლი … … … და … … … მო
… … … რმ … … … მზა … … …
… … … … … …
… … … რნი … … …
… … … ქუ … … …
… … … … … …
… … … ცა
… … … არს

[69] ეს გვერდი, გარდა იმისა, რომ ალაგ-ალაგ ამოხეულია, გადარეცხილია, ძირითადად, ასოების ნაჭდევები ჩანს.

II სვეტი
… … …
… … …
… … … რ … … …
… … … იგი დი … … …
… … … ხ … … … რ … … …

IV სტრ
… … … არს
… … … და … … …
სა ჩემისათა არა მიცნეს მე და მწყემსნი
უღ … … … ებდეს ჩემდამო, რამეთუ დასაბამითგან
მე … … … უა … … … და განხეთქენ ავ … … … რნი
შენნი, არამედ … … … რა გმო … … …
… … …
… … … სა მა
… … … ეს … … … ვი
… … … იგი

და უკუთურებითა შენითა
და გ … … … ხ … … …ნ მწყემსმრავალ
… … … რად შენდა … … …
ს … … … მნ … … …ნ … … … რ … … …
… … … იქმენ ყოველთა … … …
მდ … … … … … …
ა … … … … … …
სხუანი (სხნი) ვიტყ ჩემი … … …
და ა[დისა] სახედ … … …

A 765 ბ

რაობა:	იოვანე ოქროპირი, იოანეს სახარების თარგმანება
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	5 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	29x24

Content:	John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of John
Date:	XI c.
Number of folia:	5 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	29x24

ტექსტი

1r */ … … …[70] მართლმადიდებელი იყოს და საქმენი … … … [ა]რა აქუნდენ, ჯოჯოხეთს მივალს … … … არა თუ იოვანე ესრეთ იტყჳს, თუ: რომელ … … … რწმენეს, იგი ცხონდეს; არამედ იტყჳს, ვითარმედ: … … … ეჲ ესე ცხორების მომატყუებელი არს, … … … უვის საქმჱ კეთილი აქუნდეს; უკ[უეთუ] საქმენი ბოროტნი აქუნდენ, არა შევა[ლს] ცხორებად, რომელსა კულა სარწმუნოებაჲ არა აქუნდეს, დაღაცათუ ყოველი სათნოებაჲ მოიგოს, რამეთუ სიტყუაჲ ღმრთისაჲ დადგრომილ არს მას ზედა, რაჲთა არა ჰგონებდ[ეს], [ხ]ილულისა ამის სიკუდილისათჳს იტყჳს, თუ: არა იხილოს ცხორებაჲ, არამედ რაჲთა სცნა, ვითარმედ საუკუნოჲსა სატანჯველისათჳს. ამისთჳს ესე სიტყუაჲ თქუა, რაჲთა გამოაჩინოს, ვითარმედ უკუნისამდე მის ზედა არს … … … თ სიტყუაჲ ღმრთისაჲ.

ესე ყოველნი სიტყუანი თქუნა იოვანე, რაჲთამცა ესრეთ შეაწყნარნა იგინი ქრისტესა, რაჲთამცა უჩუენა, ვითარმედ ყოველმან, რომელმან არა ირწმუნოს თ … … …სჲ ძ… სიტყუაჲ ღმრთისაჲ, ჰგიეს უკუნითი უკუნისამდე მის ზედა.

და ესრეთ დაასრულა სიტყუაჲ თჳსი.

სახარებაჲ.

[ვ]ა გულისჴმა-[ყო] იესუ, ვითარმედ ესმა ფარისეველთა, რამეთუ იესუს უმრავლესნი მოწაფენი უსხენ და ნათელ-სცემს ვიდრე ი[ოვა]ნეს და თჳთ იესუ არა ნათელ-სცემდა, [არამედ] [მოწა]ფენი მისნი, დაუტევა ჰურიასტანი, … … … ვიდა გალილეას.

თარგმანი

… თ იესუ არა ნათელ-სცემდა, არამედ შემასმენელ[ნი] მისნი, - ესრეთ უთხრობდეს ჰურიათა, ხოლო რაჲ … … … წარვიდა უფალი მიერ, არა თუ შიშისა … … … არამედ, რაჲთამცა მიზეზი შურისა მათისაჲ.

… … … დასძლევდა, რაჲთამცა ზედა-მოუჴდეს /

1v / და დააყენნამცა, არამედ არა ენე[ბა] ზედაჲსზედა ქმნაჲ, რაჲთა არა ურწმუნ[71] … … … მე აღუჩნდეს ბუნებაჲ ჴორცთაჲ, რ … … … ა … … … ლსა იქმს კაცობრივსა საქმესა, … … … რა … … … ულ იქმნეს კაცებაჲ მისი, რამეთუ ენება … … … [ჰრ]წმენა, ვითარმედ: ღმერთი არს.

ეგრეთვე ენება … … … [კა]ცებაჲცა მისი სარწმუნო იქმნეს ამიერ.

შემდგომად აღდგომისა ჰრქუა მოწაფეთა, ვითარმედ: გამო … … … ეთ და იხილეთ, რამეთუ სულსა ჴორც და … უ … … … არ ასხენ, ვითარ-ესე მე მხედავთ, რამეთუ მე … … … მ … … …

ამისთჳს პეტრესცა შეჰრისხნა … … …თქ … … … ვითარმედ: შენდობაჲ იყავნ შენდა, უფალო, არა იყ … … … ისწრაფდა სარწმუნოყოფად ამის საქ[მისა], რამეთუ თავიცა ჩუენთა კეთილთაჲ მისი განკაცებაჲ იქმნა. მის მიერ დაიჴსნა სიკუდილი და ცოდვაჲ განქარდა და წყევაჲ ურწმუნო იქმნა და ბევრეულნი კეთილნი შემოვიდეს ცხორებასა ჩუენსა.

და ამისთჳს ენება, რაჲთა ყოველთა მიმართ სარწმუნო იყოს ბუნებაჲ იგი ჴორ-

* ფრაგმენტი A492/ე- სამი ფურცელი 1979წ. 25.04 შეუერთდა A765/ბ-ს და ჩაიდო მასთან 4-6 ფურცლებად.

[70] მარცხენა კიდის ზემო ნაწილი ჩამოხეულია.

[71] ჩამოხეულია.

ცთა მისთ[აჲ]. ხოლო ღმრთეებასაცა არა-ვე დაჰფა[რვი]და, არამედ მასცა გამოაჩინებდა. ხოლო წარ … … … ვიდა მიერ, არა ცუდად წარვიდოდა … … … … ჲ ს ა კერძსა, არამედ დიდნი საქმენი … … … [დაასრ]ულნა სამარიას მისითა მით ს ბ რ … … … და … … … არარაჲ აქუნდეს ჰურიათა სიტყუაჲ, რომელსაცა მოასწავებს მახარებელი და იტყჳს: სახარებაჲ.

ხოლო განსლვად იყო სამარიაჲთ.

თარგმანი

გამოაჩინებს მახარებელი, ვითარმედ გარე … … … გზასა იქმნა საქმჱ იგი, რამეთუ ვითარცა … … …[72]

2r /[73] … … … აქუნდეს უძ … … …
… … … დაღაცათუ ში … … …
… … … და უძლ გვე … … …
… … … თა მისთა … … …
… … … გან არა სურ … … …
… … … მის ყოვლისა უჟ … … …
… … … ვლტოდინ უშიშად … … …
თ~სა და მალვისაგან თჳსთა … … …
… … … ყოველი საქმეჲ მისი ცხადად
… … … ქრისტე ეტყოდა პილატეს:
… … … სწავებდ დაფარულად
… … … ეთვე აქაცა იქმს, რამეთუ
… … … ჰურიასტანადო და მუნ ნათელ-სცემდა.

იყო იოვანეცა და ნათელ-სცემდა … მახლობელად სალიმსა, რამეთუ წყალნი ფრიად იყვნეს მუნ და მოვიდოდეს და ნათელ-იღებდეს, რამეთუ უფალი დღესასწ … ქალაქად მოვიდოდა, რაჲთა შორის ყოვლისა ერისა იქმოდის სწავლასა. და შემდგომად დღესასწაულისა კუალად იორდანედ მივიდის, რამეთუ მუნცა მრავალნი შეკრბებოდენ და უფალი მას … … … სადა ერი მრავალი არნ, მუნ მივიდის სწავლად და სარგებელად.

[ხოლო] არა თუ თჳთ ნათელ-სცემდა, არამედ მოწაფენი მისნი, ვითარცა ქუემორე იტყჳს მახარებელი, ვითარმედ: თჳთ იესუ არა ნათელ-სცემ[ს], … … … [არამედ] მოწაფენი მისნი.

ხოლო რაჲსათჳს არა ნათელ … … …[74]
… … … სნა ამისთჳს, რამეთუ პირველ თქუა … … …
… … … ეს თქუენ სულითა … … … ჯერეთ სული წმიდაჲ
… … … ართლად არა
… … … მისნი ნათელ … … …

2v / დ … … … უკუ … … …
ნათლისცემად იოვა … … …
… … … იგიცა … … … ნ … … …
… … … რაჲთამცა … … …

[72] მოხეულია.

[73] მოხეულია.

[74] ეს გვერდი ძალიან დაზიანებულია, ჩამოხეულია და დალაქავებული.

ნათლისცემაჲ მოწაფ … … …
… … … ნათლისცემისაგან … … …
… … … ტესსა შურსა შთაყ.
უკუეთუ ესოდენითა სწა … … …
რამეთუ ქრისტესითა ვერ შეაწყნა … … …
… … … ესე ექმნა, არამცა … … …
ვნესა. ამისთჳსცა ქ … … …
… … … დ რაჟამს იოვანე ა … … …
… … … ნებ ამისთჳს შენდობით იქმნა … … …
… … … დრე აღსრულებაჲ, რაჲთამცა ყოველი იგი
სიმრა … … … ქრისტესა შეუდგა და არღარამცა
ორთა … … … მიერ განიყოფვოდეს გონებანი მათნი და თჳნიერ … … … ამისსაცა იგი ნათელ-სცემდა რაჲ მას ქრისტესა … … … გებდა და უზეშთაესად გამოაჩინებდა.

და ვინაჲთგან ესრეთ იქმოდა, ამისთჳს უმეტეჲსად უმჯობეს იყო ნათლისცემაჲ მისი და არა წინააღმდგომი ქრისტეს მოწაფეთაჲ. რამეთუ მათვე შესწევდა და რაჲ მიავლენდა ყოველთა მის მიერ ნათელღებულთა, არა თუ თავსა თჳსსა მოატყუებდა დიდებასა, არამედ ქრისტესა, და უფროჲს ამისსა შეი … … … ერნი ვიდრე მოციქულთასა, რამეთუ იგი დი … … … ლთა რომლისათჳს იტყჳს მათ … … …

და ჰურიასტანი … … … ვე იგი ნათლისცე … … …
… … … წაფეთანი ერთ[75] … … …

3r /

… … … გულისთქუმაჲ … … …
… … … მოვილ … … …
… … …
… … … წყალობ … … …
… … … ჭირვის და მუნ … … …
… … … მოვიდა ნათლად, რამეთუ მო … … …
… … … არათუ მათ მოიძიე[ს]
… … … [თ] ჳთ მოვიდა და არა შე
… … … რომელმანმცა დაუტევა
… … … ნათლად, არამედ რომელიცა … … …
… … … ნოებისასა უწყი მხო … … …
… … … ცოდვათაჲსა და ნუ იტყჳ ამას, ვითარმედ: არს ვინ-მე [წარ]მართი, რომელი არა ის …

ანუ არა იტაცებს, არამედ უწყოდე, ვითარმედ მას ყოველსა დიდებისათჳს კაცთაჲსა იქმს დაფარულად, არა ერიდების ცოდვასა, ანუ კაცთა დიდებისათჳს არა მოვალს ნათლად და ჰრსცხუენის(!) ანუ მოყუსისაგან ანუ თჳსთაგან და ესე არს უკეთურებ … … …

რამეთუ ყოველი მონაჲ ამპარტავანებისაჲ უარეს მსიძვისაცა არს და უძჳრესთა ბოროტთა იქმს.

სწავლაჲ კჱ. ცუდად მზუაობრებისათჳს.

ხოლო ჩუენ ვივლტოდ[ით], ძმანო, ცუდად მზუაობრებისაგან(!), რამეთუ[76] …

[75] ძალიან დაზიანებულია.

[76] მოხეულია.

… … ყოველთა ვნებათასა ამის … … … ჰრებაჲ და საჴმარ … … … … … …მნების ს
… … … ნი, რამეთუ … … …რომელი უმე … … … ოლასა და ბო … … … პოებს გუ /

3v / 4 სტრიქონი არ იკითხება
… … … იგი ყოველი
მათისა …
მას ვსძლოთ …
უცნო-ვყვნეთ მ …
ხოლო დამაყენებელ რაჲთა ე ს რ …
და ვითარცა ცათა შინა, რამეთუ ესეო
დენ შინა არს, არამედ …
და განმრყუნელ …
ცა თანა იყოს, რამეთუ შრო …
ულებს და ნაყოფისა მოკ …

რამეთუ აქავე მიგჳღებიეს სასყიდელი შჯულისა შრომისაჲ ცუდად მზაობართა (!) და რაჲმცა იყო ამის დაჭირვებისა უსაწყალობელეს, რამეთუ შეუძლებელ არს, თუმცა სოფლისაცა დიდებასა ვეძიებდით და ღმრთისასამცა და ორნივემცა ვპოვეთ, არამედ მაშინ ოდენ ვჰპოებთ ორსავე, რაჟამს ერთსა ოდენ ვეძიებდეთ ღმრთისამიერსა. და ამისთჳს გევედრები, რაჲთა ვივლტოდით დიდებისაგან კაცთაჲსა და ვეძიებდეთ დიდებასა ღმრთისაგან, რომელსა ღირსმცა ვართ ყოველნი მიმთხუევად მადლითა და კაცთმოყუარ[ები]თა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა, რომელსა შ … … …
და სიმტკიცჱ აწ და მარადის და … … …
თავი კთ . სიტყუაჲ … … … სა … … …
ქუეყანად ჰურ … … …
… … … ნა და ნათელ-სც … … …
არარაჲ არს … … …

4r / [77]
წმენეს ა
არცა
პავლე, რამეთუ იტყჳ[ს] … … …
უვარ-ჰყო ფე … … …
ყჳს უფალი თუ რომელსა
უკუეთუ მორწმუნეჲ
გან იწყ
ს რ [სი]ტყუაჲ თჳსი
ვითარმედ [უკუეთუ] ვინმე
და სულითა ვერ ჴელ-ეწიფების

შესლვად სოფელსა ღმრთისასა აქადასა სა … … … [რომე]ლსა ზედა იტყჳს, ვითარმედ: რომელსა არა ჰრწმენეს
ვე დასჯილ არს, ხოლო ნუ ჰგონებ, თუ დროებაჲ ესე … … … ერგების რას, რომელი არა ინანდეს, რამეთუ ურწმუნ
არაჲთუ უმჯობეს არს მათსა, რომელნი ჯოჯოხეთს არიან.

[77] ეს გვერდი ჩამოხეულია და ძალიან არის დალაქავებული.

სახარებაჲ
და ესე არს სასწაული (სასჯელი), რამეთუ ნა … … … მოვიდა სოფლად და შეიყუარეს კაცთა ბნელი … … … ელი.

თარგმანი.
ხოლო სიტყუაჲ ესევითარი არს დაისაჯებიან [იგი]ნი, [რომელნი] ნათელსა დაუტეობენ და ბნელ … … … რა ჰნებავს მისლვ ნათელ … … … შჯად.
… … … და მცა სიტყუაჲ
… … … … … …
… … … ბნელი
… … … წ
… … … ღმრთისაგან … … …

4v / არა აქ … … …
შინა წყალობ
ვასა ნათლისასა
რამეთუ არღარა ღირს არს წყ … … …

სათჳს უყუარს
ყვნეს ს… ნი
ულნ ნათ … … … რა
ლნენ საქმ …

თარგმანი.
დაედვა და სჯიდა ჰქორ … … …

მოვიდოდეს მისა, რამეთუ ეშინოდა. ხოლო ვინაჲთგან შენდობად მოვიდა, რად არა მოვიდეს მისა და მიიღეს[78] შენდობაჲ, ვითარცა მრავალთა მეზუერეთა და ცოდვილთა … … …

ნეს, არამედ რომელთა-იგი აღირჩიეს უკუნისამდე ბნელსა შინა ყოფაჲ და ცოდვასა ეშინოდა მათ სათნოებისა ამისთჳს აღირჩიეს ვიდრე სიკუდილადმდე ცოდვასა შინა ყოფას, არამედ იტყჳან: ვიხილნი მე წარმართნი, რომელთა არა ჰნებავს მისლვაჲ ნათლად და განშორებაჲ ცოდვისაგან, ვითარმედ არა … … … ანა მრავალნი წარმართნი სა … … …
ქრისტეანენი ცოდვილნი, ხოლო … … …
… … … დნი არასადა … … …

მათთჳს, რომელნი … … …
მოყუა … … …
არამედ პ … … …
ძ … … …
რ … … …

[78] მიღეს.

5r / … … … რომელთა მ… ხეს მისა
მერმე სიტყუაჲ მისი და
გამო … … … ვუნეს თავნი თჳსნი
სიტყჳსა … … …
სწავლაჲ კ
ხოლო მზ … … …
საგან რასა ვისწა… გა … … …
ისა ბოროტისა მიზეზი არს ცუ … … …
და ამან მოიყვანნა იგინი შუ … … …
კუალად და არწმუნა მათ. და მოუჴდეს
… … … ვითარმედ, რად არა იმარხვენ მოწაფენი შენნი. ვცოდეთ უკუე, საყუ-
არელნო,
ამის [ურჩ]ებისაგან და უკუეთუ ამისგან ვივლტოდით გეჰე … … … ნ გ … …
… ნეა, რამეთუ ესე არს, რომელი … … … ყინულსა გეჰენიისასა დაყოველგან გა-
ნუფენიან … … … რტონი და … … … ილას კი და ნათესავი და უაღრესთან ეს ზე
და ქუე ქმნნა და ქალაქნი და ნათესავნი … … … ვემდია უდაბნოთაცა განვიდა
და მუნცა ბოროტი თჳსი ძალი გამოაჩინა, რამეთუ რომელნი სოფლისა დიდებასა
განეშორნეს და ყოველსა შუებასა და მძლავრთა მათ გულისთქუმათა აღჳრ-ასხენ
მათ, მრავალგზის სძლო ამან ვნებამან ცუდად მზაობრებისამან (!) ყოველივე იგი
წარწყმიდა ამის ვნებისა მიერ მრავალთა სათნოებათა მოქმედი იგი ფარისეველი
მრავალთა ცოდვათა მოქმედს. მეზუერესა უდარესად გამოჩნდა, გარნა ძაგებაჲ
ვნებისაჲ ამის არა ძნელ არს, რამეთუ ყოველთა ძალ-უც ესე, არამედ საქმეჲ ესე
არს, რაჲთა ვსძლოთ მას.
ხოლო ვსძლოთ ესრეთ უკუეთუ წინა-აღუდგინოთ დიდებასა დიდებაჲ, რამე-
თუ ვითარცა სიმდიდრესა შეურაცხ-ვჰყოფთ, რაჟამს სხისა (სხუისა) სიმდიდრისა
მიმართ ვხედვიდეთ და ცხორებასა ამას

5v შეურაცხ-ვჰყოფთ, ეგრეთვე / … … … დიდებაჲ დავთრგუნოთ,
უკუეთუ მერ … … …
… … … სურვილი გუაქუნდეს … … …
… … … არს და ოდენ სახელ
… … … სა იგი დიდებაჲ ჭეშმარიტ არს
დ … … … ნი და მთავარანგელოზმან დაა … … …
… … … მაქებელ ესევითარისა, უკუეთუ
… … … და იგი მსაჯული გულისჴმა-ჰყო
იტჳრ … … … სოფლისა საქმემან გაცთუნოს, რამეთუ სოფლისაცა … … …
ვინმცა აღირჩია წინაშე მეფისა მდგომარეთა … … …
რომელსა თჳთ მეფჱ და ყოველნი მჴედრობანი მისნი აქ … … … რაჲთამცა აღ-
ირჩია მან ჴმაჲ ბუზთა … … … მუმლ … … … ბასა მას თანა მეფისა და მთავართასა,
არამედ რ … … … უნდოებაჲ კაცობრივთა საქმეთაჲ ვიცით ყოვლითა … … … ნითა
საუკუნოჲ იგი და მიუწდომელი დიდებაჲ ვიძიოთ, რომელსა ღირსმცა ვართ ყოველ-
ნი მიმთხუევად მადლითა და კაცთმოყუარებითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი-
თა, რომლისა მიერ და რომლისა თანა მამასა შუენის დიდებაჲ სულით წმიდითურთ
აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამინ

თავი ლ.

სიტყუაჲ ესე ზეგარდამო მომავალი იგი ყოველთა ზედა არს და რომელი არს ქუეყანით ქუეყანისაგანი არს და ქუეყანისასა იტყჳს.

ბოროტ არს ცუდად მზუაობრებისა იგი სიტყუანი და მრავლითა უკლითა სავსე და მჴეც ველურ და მრავალთა რამეთუ მოყუარეთა თჳსთა შეშჭამს, ვითარცა ჭიაჲ, რომლისაგან იშვას, შეშჭამს და გესლი რკინასა მას, რომლისაგან იქმნების, მასვე განჰლევს, ეგრეთვე ზუაობაჲ სულსა მას, რომელი ზრდიდეს მას, წარსწყმედს და ფრიადი მოსწრაფებაჲ გჳღირს, რაჲთა აღმოვჰფხურათ იგი ჩუენგან, რამეთუ იხილე, აქაცა რაოდენ ასწავა იოვანე მოწაფეთა თჳსთა

6r / ამის სენითა მიერ შეპყრობილთა /[79] და ჰგონებდეს ძნელოვანთა საქმე… … … … … ს მისსა … … ამისთჳს იხილე, ვითარ კუალად … … არებს მათ და იტყჳს.

სახარებაჲ

მშჳდობასა დაგიცევ ბ თქუენ. თარგმანი.

ვითარმცა იტყოდა, ვითარმედ: რად გეშინის სოფლისა ამის შფოთთაგან, ვის ჩემ თანა მშჳდობაჲ გაქუნდეს, რამეთუ ესე მშჳდობაჲ არა … … … ვითარი არა ვითარ სოფლისა, რამეთუ იგი მრავალგზის ბოროტთა ზედა გმნების და უგულისჴმო არს და რომელთა-იგი აქუნდეს, არარაჲ არგოს. ხოლო მე დაგიტევებ თქუენ მშჳდობასა, რომელი გაქუნდეს ურთიერთას და ს რ ლ ძრიელ იყვნეთ, რამეთუ ვინაჲთგან თქუა, ვითარმედ: მშჳდობასა დაგიტევებ, ხოლო რომელი-იგი წარსლ … … … ა იყოს ა … … … მერმე რაჲთა არა მწუხარე იქმნენ, კუალად შეკრ [80]… … …

სახარებაჲ

მშჳდობასა ჩემსა მიგცემ თქუენ თარგმანი

ხოლო რაჲ არს ორი ესე მშჳდობაჲ, რომელ თქუა, ვითარმედ; მშჳდობასა დაგიტევებ თქუენ.

ესე იგი არს, რამეთუ ორწილი იგი სიტყვაჲ, ვითარმედ მშჳდობასა დაგიტევებ, ჰრქუა მშჳდობისათჳს ერთმანერთისა მიმართ, ვითარმედ გამცენ, რაჲთა მშჳდობაჲ აქუნდეს ურთიერთას, რომელი[81] … … … ექმნა წმიდათა, ხოლო მშჳდობასა ჩემ … … … იგი მე ვქმენ შორის სულისა და ჴორც … … … ა ანგელოზთა და კაცთა რომელნი ვე ავ მშჳდობად ცათა შინა და ქუეყანასა ზედა და შოა კედელი იგი ზღუდისაჲ. დავჴსენ მტერობაჲ იგი ჴორცითა ჩემითა.

მას უკუე მშჳდობასა, რომლითა ესე ყოველი ვქმენ, აწ მას მოგცემ თქუენ სამკჳრებელად. ამისთჳს იტყჳს: ნუ შეძრწუნდებიედ გ … … … ნი თქუენნი, ნუცა ეშინის. ხედავა, რამეთუ … … … მე მწუხარებაჲ მათი სიყუარულისათჳს იყო … … …[82] მე … … … ათჳს. სახარებაჲ.

გესმა, რამეთუ თქუენ: … … … ვ [მო]ვიდე

6v თქუენდა / … … … გიყუარდი მე, გიხაროდამცა … … … მი … … … რამეთუ მამაჲ ჩემი უფროჲს ჩემსა არს. თარგმანი.

[79] სხვა ხელი.

[80] გვერდი დალაქავებულია.

[81] ამოხეულია.

[82] ამოხეულია.

და რომელსა სიყუარულსა მოატყუებდა მათ ესე, ანუ რომელსა ნუგეშინისცემასა? რაჲ არს უკუე სიტყუაჲ ესე, რამეთუ არა იცოდეს მათ სიტყუაჲ იგი აღდგომისაჲ, ა … … … აქუნდა მისთჳს გულისსიტყუაჲ, ვითარი ჯერ-იყო, რამეთუ ვითარმცა აქუნდა რომელთა ესეცა, არა იცოდეს, თუ აღდგომაჲ არს. ხოლო მამაჲ უზეშთაეს ეგონა. იტყჳს უკუე, ვითარმედ: დაღაცათუ ჩემთჳს გეშინის, ვ … … … ვერ უძლე შეწევნად თავისა თჳსისა და არა მინდობი … … … ვითარმედ შემდგომად ჯუარცუმისა გიხილნე თქუენ, არამედ ვ[ინაჲ]თგან გესმა, ვითარმედ: მამისა მ … … … ჯერ-იყო თქუენდა სიხარული, რამეთუ უფროჲსისა მიმართ მივალ და შესაძლებელ ა[რს] ყოველთა ბოროტთა დაჴსნად.

ხოლო რაჲსათჳს თქუა, ვითარმედ: გესმა, რამეთუ გარქუ თქუენ, ესე იგი არს, ვითარმედ ესრეთ მინდობილ ვარ ყოფად ამათ საქმეთა, რომელ არა მეშინის პირველვე თქუმად და[83] … … … გარქუ, რაჲთა რაჟამს იქმნეს, გრწმენეს … …

გეტყოდა, რამეთუუკუეთუმცა არა მინდობილ [ვიყა]ვ, არამცა მრქუა: იხილე სიტყუაჲ ესე [სიმ]დაბლისაჲ, რამეთუ რაჟამს ეტყოდა, ვითარმედ: ჰგონება თუ, ვერ ძალ-მიც, რაჲთამცა ვევედრე მამასა ჩემსა. და წარმომადგინა მე აწ აქა ათორმეტი გუნდი ანგელოზთაჲ. ესე სიტყუაჲ მათისა გ … … საჲ … … თქუა.

ხოლო ვერვინ იტყჳს ამას, დაღაცათუ განცოფებულ იყოს, ვითარმედ ვერ ძალ-ედვა შეწევნად თავისა თჳსისა, არამედ ა … … უჴმდეს, არამედ ვინაჲთგან აქუნ[84] … ლ ს სიტყუაჲ, ვითარცა კაცისათჳს, ამისთჳს … ნა … ზ … ნი, რომელმან … იგი ოდენ … …

A 836 ა

რაობა:	პარაკლიტონი
თარიღი:	XI- XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25,6x17

Content:	Parakliton
Date:	XI- XII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	25,6x17

ტექსტი

1r */ ცოდვისა, უფალო, ოხითა წმიდათა მთავარაგნელოზთაჲთა,მაცხოვარ, აცხოვნენ სულნი ჩუენნი.

იგივე, რომელმან ნათელია (ნ თ ~ლ ი ა).

დიდებაჲ. უფალო, ოხითა წმიდათა მთავარანგელოზთაჲთა შეგჳწყალენ ჩუენ.

[83] ამოხეულია.

[84] ამოხეული ადგილებია.

* **შენიშვნა**: ეს არის I ნაწილი გაურკვეველი ტექსტისა.

1v-ზე მარხვანი (უგალობდითსა).

ახასიათებს არატრადიციული დაქარაგმება, ამიტომ სქოლიოში არ ჩავიტანეთ.

ახასიათება უ[ჳ].

აწ, უფალო, ოხითა წმიდისა ღმრთისმშობელისაჲთა შეგჳწყალენ ჩუენ.

დღე სამშაბათი. წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისაჲ, უფალო[85] ღაღატყავი რაჟამს გარდა.

ქრისტე ღმერთო, შემიწყალე ორისა ცოდვისათჳს, - დავით გოდებდა, ხოლო მე ბევრეულთა ცოდვათათჳს შეგივრდები. იგი ცრემლითა სარეცელსა თჳსსა დაალტობდა, ხოლო მე ცუარიცა ერთი არა მაქუს. ამისთჳს განწირული ესე ვღაღადებ:

შემიწყალე მე, ღმერთო!

ვითარცა წყალნი ზღჳსანი, აღდგეს ჩემ ზედა უსჯულოებანი ჩემნი; ვითარცა ნავი ღელვაგუჱმული, ეგრეთ ვიგუჱმები მრავალთაგან ცოდვათა, არამედ ნავთსაყუდელად მყუდროდ მიმიძეღუ სინანულისად, ქრისტე ღმერთო, და შემიწყალე მე!

მე ვარ ხე იგი უნაყოფოჲ, უფალო, რომელ[სა][86] არა მაქუს ყოვლადვე ღმობიერებისა ნაყოფი და[87] მოკუჱთისაგან მეშინის და ცეცხლისა მისგან ვძრწი უშრეტისა. ამისთჳს გევედრები უწინარეს აღსასრულისა და სასჯელად მიცემისა მომაქციე, მაცხოვარ, და მაცხოვნე მე.

საშინელ არს საყდარი შენი და ბოროტ არს ცხორებაჲ ჩემი და ვინ-მე განმარინოს მერმისა მისგან ჭირისა? არა თუ შენ, სახიერ, მექმნე, ქრისტე ღმერთო, ვითარცა მოწყალე ხარ, მეცა გიღაღადებ: ვცოდე, მაცხოვარ! უსჯულოებანი ჩემნი აჴოცენ სინანულისა მიერ და შემიწყალე მე!

ცრემლითა მიერ ძალ-გიც, სულო ჩემო, ბრალთა შენთა … … …[88] ანაჲ, ვიდრე ყოველი ესე გაქუსღა … … … [89]

უღაღადებდი: შეგცოდე, ღმერთო … … …

სტიქარონი[90].

რაჟამს გარდა. ს … … …

ოჲ და მოღუაწე და მზრდ … … …

შესავედრებელი და მ ჴ ს … … … [91]

1v / ხარ, დედაო ღმრთისაო, შენ გევედრებით ჭირვეულნი ესე, წმიდაო წმიდათაო, გჳჴსნენ და განგუარინენ ყოველთაგან ჭირთა და ურვათა და აღგჳპყარ ჴელი წყალობისაჲ, რამეთუ შენ ხარ სასოჲ ყოველთა ქრისტეანეთაჲ.

ჭირვეულთაჲ შენ ხარ სიხარული და ყოველთა მიმძლავრებულთა ზედამდგომელი, გლახაკთა ცხორებაჲ, უცხოთა შემწყნარებელი და ღელვაგუჱმულთა ნავთსაყუდელი, სნეულთა ლხინებაჲ, დაწუნებულთა შემწე და ნათელი ბრმათაჲ, დედოფალო, დედაო ღმრთისა მაღლისაო, მეოხ-გუეყავ და გუაცხოვნენ მონანი შენნი!

ჟამსა განკითხვისასა განვიცდი და ვხედავ სიმრავლესა ცოდვათა ჩემთასა და რაჲ-მე მიუგო და ანუ რაჲ ვყო, არაჲ უწყი. ვაჲმე სირცხვილისა მისთჳს მერმისა! ცრემლით გევედრები, დედოფალო, განბანე წყალობაჲ სულისა ჩემისაჲ, რომელმან მარგალიტი წმიდაჲ, ქრისტე ღმერთი, გჳშევ და მაცხოვნე უძღები ესე.

უგალობდითსა

ძლ. ღელვათა და

[85] მარჯვენა კიდეზე: ჴბ - მთავრულით, ჴმაჲ.

[86] და და გვიანდელი ჩამატებულია.

[87] და და გვიანდელი ჩამატებულია.

[88] … … …] გადარეცხილია, არ იკითხება.

[89] … … …] გადარეცხილია, არ იკითხება.

[90] სინგურით.

[91] … … …] გადარეცხილია, ბოლო ჩამოჭრილი.

ნათლისმცემელო მეუფისაო,
ჴორციელთა გემოთა შინა დანთქმული გონებაჲ ჩემი იჴსენ
და ვნებათა ღელვანი,
განძჯნებულნი ჩემ ზედა, დააყუდენ,
რაჲთა ცხოვნებული
სიხარულით გადიდებდე, დიდებულო!

ვითარცა მთიები ბრწყინვალე
საღმრთოჲსა აღმოსვლისა (!) წინა-ურბიოდე, წინამორბედო,
რომლისაგან ითხოვე
დაბნელებულისა გონებისა ... ... სა
განათლებაჲ, ღირსო,
და დაჰჴსნენ მძ ... ...
... ... კთნი.

ნათელ-ეც ოდესმე ყოვლადბრ ... ...
... ... შინა უფსკრულსა,
ყოვლისა გარდ ... ... ინელსა;
ამისთჳს გევედრები, წ ... ...
... ... ა ჩემთანი განაჴმენ
ვედრე ... ... ა შუამდგომელობითა შენითა.

A 836 ბ

რაობა:	შესხმა სტეფანესი
თარიღი:	XI- XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	28,3x17,6

Content:	Praise of St. Stepane
Date:	XI- XII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	28,3x17,6

ტექსტი

1r */ წინააღდგომაჲ
და ქრისტეს თანა
სუფევს მარადის.

ქ ... ...[92]
ცხორებისამან
და დამვი -

* შენიშვნა: ხელნაწერი წარმოადგენს პალემფსესტს (ტექსტის ქვედა ფენა ასომთავრულითაა შესრულებული, ფურცლის r-ზე კარგად შეინიშნება).
1r-ზე 5 სტრიქონი განსხვავებული ხელითა და განსხვავებული ღია ფერის მელნით არის დაწერილი
[92] მოხეულია.

წყებელმან ამის ცხორებისამან
საქმით მოასწავა
ბრწყინვალედ პირველმოწამემან,
ვითარმედ ჭეშმარიტი ღუაწლი არს,
ვინაჲთგან აღირჩია სიკუდილი.

განჰჰურდი
სიყუარულითა ქრისტესითა, ღირსო,
და განე -
მზადე წინააღდგომად ღუაწლსა
სარწმუნოებით და
აღივსე სულითა წმიდითა
და ქადაგებული მეთევზურთაჲ
დაუმტკიცე შენ
ყოველსა ერსა.

უფალი
შევიდა ცხორებისა ქუაბსა ჩუენთჳს,
ხოლო დღეს
თავი მოწამეთაჲ, სტეფანე,
გამოვიდა ქუაბისა
მისგან კაცობრივისა სიმჴნით
ქვისა დაკრებითა ღმრთისმბრძოლთაგან
ნებისათჳს უფლისა თჳსისა.

ღმრთ. დედაო.

მესმასა
ძლ. ესმა მოსლ
მიემსგავსე ზრახვითა ანგელოზთა
და ბრწყინვალედ გამობრწყინდა
პირი შენი ანგელოზებრი
და იხილე დიდებაჲ ღმრთისაჲ
და ბრწყინვალებაჲ დაუსრულებელი.

ახოვანი დიდი ღუაწლსა მას შინა
არაჲ შეძრწუნებულ იქმნა
მტერისა მისგან ბოროტისა,
არამედ სიმჴნით იღუაწა
და განკრძალვით სძლო წინააღმდგომთა.

კაცისმკლველი იყო აღმაშფოთებელ,
მსაჯულ და მამა სიცრუვის.
ხოლო სტეფანე დაამდაბლა
ახოვნად მოღუაწებითა

და შეაყენე (!) მახესავე თჳსა.

ვითარცა პირველმოწამემან სტეფანე
გჳჩუჱნა გზაჲ სიწმიდისაჲ,
გჳრგჳნოსანი იხარებს დღეს
და გუნდსა მოციქულთასა
შეერთებული აწ გჳრგჳნოსან არს.

გამოჰბრწყინდი ქალწულისაგან, ქრისტე,
და შენ თანა გამობრწყინდა
მთავარმოწამე სტეფანე
დღეს, ვითარცა მთიები დღისაჲ,
ბრწყინვალე დიდებისაგან შენისა.

ღმრთ. განხრწნე

ღამითგანსა
ძლ. რომელმან შეიმოსე
გამობრწყინდა პირითა ანგელოზთა სახედ
მთავარი ყოველთა მოწამეთაჲ,
რაჟამს მიწევნულ იქმნა
ცისა კამარათა სავსე
საღმრთოჲთა მით მადლითა.

მთავარმოწამემან დაჰკრიბა ქვაჲ სიტყჳთა
პირისა თჳსისაჲთა საღმრთოჲთა,
კაცისმკლველთა მათ ბილწთა
დაცურევითა ქვათა მათგან
გჳრგჳნოსან იქმნა.

მძლე არს კადნიერებაჲ შურისა საღმრთოჲსაჲ
პირველმოწამისა სტეფანესი,
რამეთუ დათხევადმდე სისხლთა
სიმჴნით წინა-აღუდგა იგი
კაცისმკლველთა მათ ბილ[წ]თა.

იხილა რაჲ პირველმოწამემან შობილი
უქორწინებელისა დედისაჲ
მარჯჳულ მამისა მდგომარე,
ღმრთეებისა დიდებასა
ერსა უქადაგებდა.

ღმრთ. დაჰჴსნდეს

ღაღადყავსა
ძლ. ზღუაჲ აღძრული[93]
იხილე, მორწმუნენო,
მთავარი ქრისტეს მოწამეთაჲ,
განსრული საზღვარისაგან
ბუნებითისა და მადლისათა
განბრწყინვებული ღმრთისა მიერ.

იქმნა მსგავს პატიოსან,
ქრისტე ღმერთო, ვნებათა შენთა,
დიდებულთა, სტეფანე,
და მიაგო მკლველთა თჳსთა
მისაგებელად დღეს კურთხევაჲ.

დაგჳცვენ უვნებელად,
ქრისტე, კაცისმკლველობისაგან
… … …[94] ჩუენ სადგურსა
მოწამეთა წინამძღუარისასა
მადიდებელნი ძალსა შენსა.

შობაჲ შენი, უფალო,
სოფლისა ჴსნისა დასაბამ არს
და - მიზეზ აღსარებისა
შემდგომთა მათ მოწამეთა
მოწამე შენი დიდებული.

ღმრთ. ქალწულმან

კურთხეულარსა
ძლ. უფროჲსად ამა
მოკლვად მოსწრაფეთა მათ
სჯულისა გარდამავალთა
მოკლეს პირველმოწამე
მჴეცთაებრ მძჳნვარეთა
და იგი ღაღადებდა:
ღმერთო, შემიწყალენ!

შეიმკვე შუჱნიერად,
ვითარცა ყუავილითა
ქვისა დაკრებითა მით,
სტეფანე, და შესწირე
თავი შენი ქრისტესა,
ცხორების მომცემელისა.

[93] ძლისპირი გატანილია მარჯვენა კიდეზე.
[94] მოხეულია.

ვითარ მჴნე იყო წინააღდგომაჲ იგი სავლესი
იავარისყოფასა
მორწმუნეთასა პირველ
შემწირველსა წარმართთასა
ქრისტესა უკუნისამდე.

აღმაღლდი სულისაგან
წმიდისა დღეს, სტეფანე,
და ღირს იქმენ შენ ხილვად
ძესა მამისა თანა
და ჰქადაგე სამებაჲ,
ღმრთეებაჲ განუყოფელი.

შენდა მიმართ, შობილო
ქალწულისაგან სძლისა,
შეიწირა სტეფანე
გჳრგჳნად სულიერად
და ესრეთ ღაღადებდა:
ღმერთო, შემიწყალენ!

ღმერთ. ერთგუამ
აკურთხევდითსა
ძლ. შენ მხოლოსა
მოვედით, ერნო,
სიხარულით ვადიდოთ
ჴსენებაჲ სტეფანესი და ესრეთ ღაღად-ვყოთ:
ყოველნი საქმენი უფალსა.

გამოგიჩნდა შენ
ქრისტე მამისა თანა
მოსაგებელად ღუაწლთა შენთა
და ღაღადებდ: ყოველნი საქმენი…

ღუაწლისა მძლეო,
უსჯულოთა ცთომამან
შეგითხზნა შენ გჳრგჳნი (!) ბრწყინვალენი და ჴმა-ჰყავ:
ყოველნი საქმე…

შეგჳთხზა ჩუენცა
გჳრგჳნი დიდებისაჲ
შობამან უფლისამან და საჴსენებელმან
პირველმოწამისამან და ღმერთსა უგალობთ
და ავამაღლებთ მას უკუნისამდე.

ღმრთ. შენ ხარ სამებაჲ

ადიდებდითსა
ძლ. ისაია მხიარულ
თანა-წარჰჴედ ყოველსა
შჯულსა ქებისასა, სტეფანე,
და მისწუჭთ ჭეშმარიტად
სიტყუასა მას, ვერშემძლებელ არს
გონებაჲ ესე კაცობრივი
შეთხზვად გჳრგჳნსა
ქებისასა, ვითარ-იგი შენ ღირს ხარ.

ეჰა, საკჳრველი ჴმისა მის
შეჩნიერისაჲ, რომელ
აღმოსთქუ, სტეფანე, ღირსო:
ქრისტე ღმერთო, ნუ შეურაცხებ
კაცისმკლველთა ცთომასა ამას,
არამედ სული
ჩემი შეივედრე, ვითარცა მსხუჩრპლი.
ჴორცთა ჟამიერი დაწყებაჲ
ქალწულისაგან მიიღო,
მამისაგან შობილო,
ზეშთა ჟამთა
და წელთა მჴსნელმან,
ხოლო მისთჳს მოკლვითა სტეფანე
წარუვალისა
მის ცხორებისა დასაბამი მიიღო.

შენ, მჴნეო, გჳრგჳნოსან იქმენ
ღუაწლისა გჳრგჳნითა
მარჯუჩნისაგან მაღლისა
და აწ, ნეტარო,
მდგომარე ხარ შენ
წინაშე ღმრთისა; მეოხ-გუეყავ
დაუცხრომელად
მადიდებელთა
ღუაწლთა შენთასა.

არაჲ თუ ღმერთი უჴორცოჲ,
არცა კაცი ლიტონი
გჳშვა ჩუენ დედოფალმან … … …

A 836 გ

რაობა:	საკითავები ძველი და ახალი აღთქმიდან
თარიღი:	XI- XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,5x18,3

Content:	Readings from the Old and New Testament
Date:	XI- XII cc.
Number of folia:	3 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	24,5x18,3

ტექსტი

1r */ მაღლებასა მათსა ამაღლდიან იგინიცა ქუეყანით, რამეთუ სული ცხოველი იყო მათ თანა და მსგავსებაჲ ზედაკერძო თავთა მათ ცხოველთასა, ვითარცა სამყაროჲ და ვითარცა ხილვაჲ მყინვრისა (!) საშინელისაჲ, გარდამატებულ ზედა ფრთეთა მათთა ზედაკერძო მათსა და ქუჱშეკერძო სამყაროსა მას ფრთენი მათნი განმარტებულ ფრინვიდეს ერთიერთისა თანა თჳთოეულსა ორ-ორი შეუღლვილი. იფარვიდეს გუამებსა მათსა და მესმოდა ჴმაჲ ფრთეთა მათთაჲ, ვითარცა ჴმაჲ სადაჲთ სიმრავლისაჲ და სლვასა მათსა ჴმაჲ სიტყუათაჲ, ვითარცა ჴმაჲ ბანაკისაჲ, და დადგომასა მათსა დასცხრიან ფრეთენიცა (!) მათნი.

და აჰა ესერა ჴმაჲ ზედაკერძო სამყაროსა მას დადგომასა მას და განსუჱნებასა ფრთეთა მათთასა ზედაკერძო თავთა მათთა ხილვაჲ მათი, ვითარცა ხილვაჲ ქვისა საფირონისაჲ და მსგავსებაჲ საყდრისაჲ მას ზედა, ვითარცა მსგავსებაჲ ხატისა კაცისაჲ.

და ვიხილე ვითარცა ხილვაჲ ილიკტრიონისაჲ გარემოჲს ხილვითა წელთაჲთგან აღმართ და წელთაჲთგან დაღმართ, ვითარცა ხილვაჲ ცეცხლისაჲ და ნათელი გარემოჲს მისსა, ვითარცა ხილვაჲ მშჳლდისაჲ, რაჟამს დგან ღრუბელთა შინა ჟამსა წჳმისასა, ეგრეთ იყო დგომაჲ ბრწყინვალებისა მისისაჲ გარემოჲს. ესე ხილვაჲ არს მსგავსებაჲ დიდებისა უფლისაჲ.

წარდგომაჲ. ბ. ფსალმუნი დავითისი რ ლ.

ჴმაჲ დ. ესევდინ ისრაჱლი უფალსა. დასდებელი. უფალო, არა ამაღლდა გული ჩემი, არც. მწუხრი. წარდგომაჲ. ფსალმუნი რ ლ ა. ჴმაჲ ბ. გ˜ი.

აღდეგ, უფალო, განსასუენებელად.

დასდებელი. მოიჴსენე, უფალო, დავით და ყოველი სიმ.

<u>გამოსლვათა საკითხავი.</u>

შთავიდოდა ასული ფარაოჲსი ბანად და შიმუნვარნი უვიდოდეს იმიერ და ამიერ და მდინარის კიდესა მას. და იხილა კიდობანი მწყურნებსა მას შინა და მიავლინა შიმუნვარი და მოიღო იგი და აღაღო რაჲ, იხილა ყრმაჲ, ტიროდა რაჲ კიდობანსა

---

* **პალეოგრაფიული თავისებურებები:** v-ს ქვედა მინდორზე ღია ყავისფერი მელნით მინაწერებია, მასზე მელანი გადაცრეცილია და არ იკითხება.

A 836 გ- სამივე ფურცელი სხვადასხვა ხელნაწერს ეკუთვნოდა. მას გამოეყო ორი ფურცელი ცალ-ცალკე ერთეულად: A 836 ვ და A 836 ზ.

მას შინა. და განარინა ასულმან ფარაოჲსმან და ჰრქუა: ყრმაჲთგან ებრაელთაჲსა არს ესე.

და ჰრქუა დამან ყრმისამან ასულსა ფარაოჲსსა: გნებავს თუ, მოვხადო დედაკაცსა, მზარდულსა ებრა

1v / ელთაგანსა და გჳწოებდეს ყრმასა მაგას.

ჰრქუა მას ასულმან ფარაოჲსმან: წარვედ და მოხადე.

და წარვიდა ქალი იგი და უწოდა დედასა მის ყრმისასა და ჰრქუა მას: დამიმარხე ყრმაჲ ესე და მიწოებდ მაგას და მიგცე სასყიდელი შენი.

და აღიქუა დედაკაცმან მან ყრმაჲ იგი და აწოებდა მას და ვითარცა განყრმაჲ იგი, შეჰგუარა ასულსა ფარაოჲსსა. და იყო იგი მისა შვილად და დასდვა სახელი მისი მოსე და თქუა: წყლისაგან გამოვიღე ეგე.

წარდგომაჲ ბ. ფსალმუნი დავითისი

რ ლ ბ. ჴმაჲ დ.

რაჲმე კეთილ ანუ რაჲმე.

დასდებელი, ვითარცა ნელსაცხებელი.

იობის საკითხავი.

იყო დღე ესევითარი და ძენი იობისნი და ასულნი მისნი ჭამდეს და სუმიდეს სახლსა შინა ძმისა მათისა უხუცესისასა. და, აჰა ესერა, ღაღადისი მოვიდა იობისსა და ჰრქუა: უღლეული ჴართაჲ ჴნვიდა და რემაკები ვირთა მათ ჴდალთაჲ ძოვდა მახლობელად მათსა. და მოვიდეს მტყუჱნავნი და წარტყუჱნეს იგი და მონანი იგი მოსრნე[ს] პირითა მახჯლისაჲთა, და განვერე მე მარტოჲ და მოვედ თხრობად შენდა.

და ვიდრე იგი ამას იტყოდაღა, მოვიდა სხუაჲ ღაღადისი და ჰრქუა მას: ცეცხლი გარდამოჴდა ზეცით ქუეყანად და შეჭამა ყოველი იგი ცხოვარი და მწყემსნი იგი შეწუნა, ეგრეთ განვერე მე მარტოჲ და მოვედ თხრობად შენდა.

და ვიდრე იგი ამას იტყოდაღა, სხუაჲ ღაღადისი მოვიდა იობისსა და ჰრქუა მას: მჴედარი განიყო სამ გუნდად და გარე-მოადგეს აქლემებსა და წარტყუჱნეს და მონანი მოსრნეს მახჯლითა. განვერე მე მარტოჲ და მოვედ თხრობად შენდა. და ვიდრე იგი იტყოდაღა ოდენ, სხუაჲ ღაღადისი მოვიდა და ჰრქუა: ძენი შენნი და ასულნი შენნი ჭამდეს და სუმიდეს ძმისა მათისა უხუცესისასა სახლსა შინა. და მეყსეულად ქარი დიდი მოჴდა უდაბნოჲთ, დაეკუეთა ოთხთავე კიდეთა სახლისათა და დაეცა სახლი იგი და მოსწყდეს და განვერე მე მარტოჲ.

A 836 დ

რაობა:	ზატიკი
თარიღი:	XI- XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25,3x19

Content:	Triodion
Date:	XI- XII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	25,3x19

ტექსტი

1r */ რამეთუ შენდა მოვალს ჴორცშესხმული, რაჲთა გ[95] … … … ედემი და განუმზადე ქუაბი, რაჲთა დაუტე … … … იხილო დატევნულად ზ[ეშთა] ბუნებისა და მდ … … … რთ დაგლახაკებულად … … …თჳს შობად მოვალ[ს] … … … რაჲთა სახიერებით მეორედ შობაჲ მო[ს]ცეს ადა … … … იხარებდ, ბუნებაო კაცთაო, უქმო და ბ … … … შობ … … … რამეთუ მოვიდა მეუფჱ, რაჲთა შვ … … … [გ]ამოგაჩინოს.

უზეშთაეს ხარ.
განძლიერდასა
ძლ. აღყ … … …
რაჲთა და[ი]ჴსნნეს ბოროტთა ჩემთა საკჳრველნი … … … თა შეიხჳე,
ვითარცა ჩჩჳლი, ჵ კაცთმოყუარე,
თაყუანის … … … ე … … … [სიმ]დაბლესა
შენსა, მიუწდომელსა.

ჟამიერად
გამობრწყინვებად მოვალს … … … ისაგან
პირველ უჟამოდ შობილი
მამისაჲ,
რაჲთა მრავალჟ[ამი]სა
სულთა ჩუენთა ვ[ნე]ბანი
დაჰჴსნნეს სახიერებით.

მოძიებად
ჩემდა, შეცთომილისა ურჩებითა მით
ქუაბსა შინა, ვითარცა რაჲ
ცათა შინა დაემკჳდრე, რაჲთა
ზეცათა სავანენი
განმიმზადნე, მოწყალე.

ღმრთ. გუნდნი იგი

მესმასა
ძლ. მოხუჱდ ჩუენ
ყოველივე უშუჱრებაჲ
განაგდეთ, დაბადებულნო,
რამეთუ შემოქმედი განახლებისა თქუენისათჳს
ჩჩჳლ იქმნების [წყ]ალობით,
რამეთუ კუალად-გაგნეს პირველსავე პატივსა.

მოიწინეს
მოგუნი წინამძღურებითა ვარსკულავისაჲთა
და ძრწოლით იხილეს მათ
ღრუბლისაგან ქალწულებისა

* შენიშვნა: ფურცლის v-ზე ქვედა მინდორზე მინაწერი გადაშლილია და საერთოდ არ იკითხება
[95] მოხეულია, ფურცელი ალაგ-ალაგ ამოჭრილია.

მზე აღმობრწყინვებული
და განკჯრვებულთა ძღუჱნი მისსა შეწირეს.

ვითარცა რაჲ
დიაკეულსა საღმრთოსა, მოჰყავს ქალწულსა
ზუარაკი ჭამებული,
რომელმან ახხუნეს (!) ცოდვანი
სოფლისანი წყალობით;
იხარებდ, სოფელო, და დღესასწაულობდ!

აღესრულა
წინაჲსწარმეტყუჱლთა ქადაგებული
ქრისტეს აღდგომისათჳს,
რამეთუ ესერა გამოჩნდა
ჴორცითა მსხდომარეთა
ბნელსა შინა და აჩრდილთა სიკუდილისათა.

ღმრთ. შენ გიც.

ღამითგანსა
ძლ. შუამდგომე
ერი, რომელი სხდა
4v ბნელსა, იხილ /[96]
… … … ბრწყინვალე,
რომლისათჳს ვარსკულავმან
… … … მსახურთა მათ მე… … … ეთა
… … … [ს]პარსეთით მოიწი … … …
… … … მისი … … … დ.

ქ… უნდოს
შე … … … ს მეუფჱ, რაჲთა … … … დიდ … … … ნდო
ესე და და … … …
განამდიდროს გლახაკი
და ღმერთი განკაცნა.
… … … ა … … …
ვითარცა თქუა ბალამ
სულისა მიერ წ … … …
… … … საგან იშვების ქრისტე და … … … დეს
… … … ს [უცვალებელად]
დაეუფლოს წარმართ … … …

ღამითგანსა
ძლ. … … … მან ცოდ
უცხოსახედ … … … თა მ … … …
… … … უცხო ვიქმნეთ თაგან და ესე შევ … … … ოთ, რამეთუ იგი თავდ …
… … შინა მშჯდთა … … … დი … … …

[96] ჩამოხეულია, გადარეცხილი და ალაგ-ალაგ ამოხეული.

არაჲ სადა … … … შენ ბა … … …
… … … შვების … … …
რომელმან დამწყსოს ერ … … … სა, მეუფეო.

ვითარ მცირემან ქუაბმან შეგიწყნაროს,
რომელსა სოფელი ვერ დაგიტევს, მოუკლებელო,
ვითარ იხილ … … … წინაჲსწარმეტყუელად
მამისა თანა დაუსაბამოჲ სიტყუაჲ.

უსძლო … … …
… … … ბრძანებამან … … …
… … … ნ დასხნა ღრუბელნი აღსვლად (?)… … …
იგი ღრუბელსა ქალწულებისასა და მოვალს ნათლად წარუვალად ბნელსა მსხდომარეთათჳს, იხარებდი ცანი და ქუეყანაჲ და [ღრუ]ბელნი აცურევდით სიმართლესა.
მჴედრობა[ნი] ანგელოზთანი აქებდით
უფლისა სიმდაბლესა,
მოგუნ[ო] და მწყემსნ[ო], მოისწრაფეთ,
რამეთუ მოვიდა ქრისტე, მოლოდებაჲ … … … მართალთაჲ
და მაცხოვარი სოფლისაჲ,
რომელ-იგი არს კურთხეულ უკუნისამდე.
… … … არს … … … ა უცხო … … … სყრელბ … … … გიც … … … რ უცხოდ შობილი ან … … … მიერ … … … ბელო დაბადებულთაო, გე … … … ქალწული … … … რწუნებ … … … იტჳრთა, რ … … … განუფ.

აკურთხევდითსა
ძლ. საჴმილი იგი
საჲდუმლოჲსა შენისა სიმაღლემან
ცანი დაფარნა შეჴნიერებითა,
გეტყოდა ღმრთისმშობელი,
ეტჳრთე რაჲ მკლავთა ზედა ქრ.

A 836 ე

რაობა:	ქრისტეს შობის საგალობელი
თარიღი:	XI- XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26,4x17,1

Content:	Hymns of Christ
Date:	XI- XII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	26,4x17,1

ტექსტი

1r / ცემაჲ ზახებისა მათისაჲ
განკაცებით[ა] ქრისტეს … … … ო[97] … … … იგი ცოდვისა
გესლი არა შეეხო ყრმათა ნეტარ … … … უმლისაგან განერნეს,
რაჟამს ოქროჲსა
შჯდწილ [უწმინდეს] გამოჩნდეს ჭეშმარიტად.
ამისთჯს ბრძმედისა მისგან საცთურისა
არაჲ დადნეს შეწევნითა ღმრთისაჲთა.
ჴმამაღლად იქადაგების წინაჲსწარვე მოლოდებაჲ წარმართთაჲ
და მაცხოვარი სოფლისაჲ
ზეშთა ცნობათა შობისა შენისა მიერ, უხრწნელო სძალო,
რომელსა უგალობს მამათმთავართა
ჴსენებაჲ და წინა - დღესასწაულობს.

ღამითგანსა
ძლ. შენდა აღვი
მამადმთავართა
პირმშოსა აბრაჰამისა თავსა სჯულისასა
და მადლისა დასაბამსა
ნაშობნი მისნი
სულიერად პატივ-სცემდეთ,
რამეთუ ქრისტეს შობასა
შეასხამს და მიეგებვის.

ცხადად ქადაგეს
მოსლვაჲ ღმრთისაჲ ჩუენდა
აბრაჰამის ყრმათა,
შეაცურიეს რაჲ საჴუმილი
და კერპისა მის
სიცბილი დაწუჭს მას შინა
და შეუწუველად დაიცვნეს
ანგელოზისა მოსლვითა.

პირნი მჴეცთანი
დაუყვნა დანიელ,
ხოლო საჴმილისა
სიმძაფრე დაშრიტეს ყრმათა
და მოასწავეს
წინაჲთვე შობაჲ უფლისაჲ
ქალწულისაგან წმიდისა
ცხორებად ყოვლისა სოფლისა.

სულისა მიერ
წმიდისა წინაჲთვე

[97] მოხეულია.

მოასწავა შენი
უვნებელად ჴორცთა შესხმაჲ
ქალწულისაგან
აბრაჰამის და იუდაჲს
თესლით გამოსრულისა მის
ესაია ჴმამაღალმან … … …

… … … … … …
ძლ. მუცლად-იღო
ნებაჲ აქუნდა კეთილი და სათნოჲ
აბრაჰამს
უცხოთმოყუარე
და სარწმუნოებაჲ მაღალი
და სახე საჲდუმლოჲ
სამებისაჲ შეიწყნარა,
ისტუმრა რაჲ იგი კარავსა შინა
და აწ ქრისტეს შობასა
წინა-მიეგებვის,
წინა-დღესასწაულობს და განსცხრების.

ნივთნი მძაფრნი
დაბადებულთანი
ყრმათა მათ
დაუმორჩილნა
სარწმუნოებამან მათმან
ნებითა ძლიერითა
დამბადებელისაჲთა,
რამეთუ ცეცხლი შემჭამელი და
შეუკდიმებელი
შეკდემულ იქმნა მათგან,
რომელნი ნივთთა მფლობელსა ღმერთსა ესვიდეს.

ველურებაჲ
სოფლისაჲ მძჳნვარე
მოსლვითა
ქრისტეს ღმრთისაჲთა
მომდუვრებად მოასწავა
და მოსლვად საღმრთოდ მშჳდობად
დიდმან … … … ლმან
დანიელ მოამდუვრნა რაჲ ლომნი
და ქრისტეს / [98]

წინაჲთვე განცხადებ … … …
… … … ქალწულო მარიამ,

[98] მოხეულია.

უხრწნელო,
ჰშევ ქრისტე ღ[99] … … …
განუხრწნელად და უბიწოდ,
რომელიცა იხილეს
დიდ … … … მათ ღმრთისმხილველთა
წინაჲსწარმეტყუელთა და მამათმთავართა
და იხარებენ დღეს
შობისა მისისასა
წინადღესასწაულსა ყოვლადწმიდასა.
კურთხეულსა.

ჵ, სასწაული ქრისტეს, მჴსნელისა,
ჴორციელად მამად იწოდე
ტომთა, მამათმთავარო აბრაჰამ,
და სარწმუნოებით
იქმენ მამა წარმართთა
მაცხოვრად ჩუენდა,
რომელსა უღაღადებთ:
ღმერთო, მჴსნელო!

ჴმაჲ უსულოთაჲ
ამაოდ მღაღადებელი
სულიერთა გალობამან
განაბნია და ცეცხლი შემწუველი, ჴორცთა
შეწუვადთა დაჰჴსნეს
ყრმათა და შეუწუველად
დაცვულნი სტკებნედ
ქრისტეს ძალითა.

სულისა მიერ
წმიდისა იხილა დანიელ
მეორედ მოსლვაჲ ქრისტესი
და საქმეთა მათ
საშინელებაჲ
ქადაგა
მაცხოვრად ჩუენდა,
რომელსა … … …

ჵ, სასწაული
წინაჲსწარმეტყუელთა და მამათმთავართა
თქუმული და მოსწავებული
განცხადებულად
ქალწულსა მოჰყავს შობად
მაცხოვრად ჩუენდა.

[99] მოხეულია.

აკურთხევდითსა
ძლ. ცაჲ ვრცელი
დაკლვასა შენსა წინაჲთვე
აუწყებდა ქრისტე,
აბრაჰამ და ძე თჳსი
ისაკი,
ვითარცა რაჲ ცხოვარი
მთად დაკლვად აღიყვანა,
რომელიცა უვნებელად დაიცევ
და მიეც მოხუცებულსა
და განამხიარულე ერნი, უფროჲსად
აგამაღლებთ მარადის.

ცეცხლი საღმრთოჲ რაჲ შთაგიცუჭს
ყრმათა უბიწოთა,
ქრისტე ღმერთო, სახიერ,
ვითარცა
ნათელი წარუვალი,
ცეცხლი საჴუმილისაჲ მის
ამაღლებული მიმოდაყარეს
და ცუარი და ნიავი
შენ მიერ აგრილობდა
მათ და უფროჲსად
აგამაღლებდეს მარადის.

უმსჯავროჲთა მით ბრჭობითა
წინაჲსწარმეტყუელი
ლომთა საჭმლად მიეცა
დანიელ,
არამედ აქუნდეს იგი
მმარხველად მღჳმესა შინა
და ვერ იკადრეს შეხებად მისსა
ვედრებითა მისითა
და აბრაჰამისითა
და სამთა ყრმათაჲთა;
გუაცხოვნენ ჩუენ, ქრისტე ღმერთო!

იესუ, რომელ ქადაგეს
წინაჲსწარმეტყუელთა
წინაჲთვე ჴმამაღლად
ხატითა

A 836 ვ

რაობა:	ტექსტი ძველი აღთქმიდან
თარიღი:	XI- XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,3x18,5

Content:	Text from Old Testament
Date:	XI- XII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	24,3x18,5

ტექსტი

1r */ თესლი თესლადი და მაგავსად მსგავსადი და ხე ნაყოფიერი, რომლისა თესლი მისი მისთანავე იყოს მსგავსად მსგავსადი ქუეყანასა ზედა და იყო ეგრე და გამოიღო ქუეყანამან მწუანვილი თივისაჲ სათესავი თესლი თესლად თესლადი და მსგავსად მსგავსადი და ხე ნაყოფიერი, რომელმან გამოიღო ნაყოფი, რომლისა თესლი მისი მისთანავე იყო თესლად თესლადი ქუეყანასა ზედა და იხილა ღმერთმან, რამეთუ კეთილ და იყო მწუხრი და იყო განთიად დღე იგი მესამე.

გამოსლვათა სა[კითხავი]

ჰრქუა უფალმან მოსეს: რაჲსა ჰრიდებ ჩემდა მომართ? ეტყოდე ძეთა ისრაჱლისათა, რაჲთა აღეგნედ და შენ აღიღე კუჱრთხი ეგე შენი და განირთხ ჴელი შენი ზღუასა მაგას[100] … განიპოს ეგე და შევიდენ ძენი ისრაჱლისანი შორის ზღუასა[1] … და არა მე განვაფიცხო გული ფარაოჲსი დ[1] … … …

მისთაჲ და ყოველთა მეგჯტელთაჲ და შევიდენ ვიდიდო მე ფარაოჲს ზედა და ყოველსა ერსა მ … მისსა ზედა და ჰუნეთა მისთა ზედა დაგლ … … … მეგჯპტელთა, რამეთუ მე ვარ უფალი, რომელი ვ… ოს ზედა და ეტლებსა მისსა ზედა და ჰუ… …

განირთხა მოსე ჴელი თჳსი ზღუასა მას … … … ინა უფალმან ზღუასა მას ზედა ქარი სამხრით ღამე ყოველ… … …

ზღუაჲ იგი და განიპო წყალი იგი და შევიდეს ძე … ნი შორის ზღუასა მას ჴმელსა და იყო წყალი იგი მათდა … მარჯჳნით და ზღუდე მარცხენით. მისდევდეს მე [გჯპ]ტელნი იგი და შევიდეს კუალსა მათსა ყოველი ჰუნები ფარაოჲსი, ეტლები და მჴედრები მისი შორის ზღუასა მას, გან[ირ] თხა მოსე ჴელი თჳსი ზღუასა მას ზედა და

1v კუალად - მოეგო დღე ყოველ / წყალი იგი ადგილსავე თჳსსა, ხოლო მეგჯპტელნი იგი ივლტოდეს წყალთა მათ ქუჱშე და შთასთხინა ღმერთმან მეგჯპტელნი იგი შორის ზღუასა მას და მოაქცა (!) წყალმან მან და დაფარა ეტლები

* შენიშვნა: A 836 გ-ის სამივე ფურცელი სხვადასხვა ხელნაწერიდანაა. მას გამოეყო ორი ფურცელი ცალ-ცალკე ერთეულად: A 836 ვ და A 836 ზ.
A 836 ვ (გ-დან გამოყოფილია)

[100] მოხეულია (… … … წერტილებით აღნიშნული ადგილები მოხეულია ტექსტთან ერთად).

და მჴედრები და ყოველი ძალი ფარაოჲსი, რომელნი შესრულ იყვნეს დევნად მათდა ზღუასა მას შინა და არა დაშთა მათგანი არცა ერთი, ხოლო ძენი ისრაჱლისანი ვიდოდეს ჴმელსა მას შინა ზღუასა.

გამოსლვათა საკითხავი.

წარმოიყვანნა მოსე ძენი ისრაჱლისანი ზღჳთ მეწამულით და მოიყვანნა იგინი უდაბნოსა მას სურისასა და ვიდოდეს სამ დღე უდაბნოსა ზედა და არა ჰპოებდეს წყალსა, რაჲმცა სუჱს. მოვიდეს იგინი მერრანდ და ვერ ეძლო წყალი იგი მერრანისაჲ სუმად, რამეთუ მწა … ამისთჳს ეწოდა სახელი ადგილსა მას სიმწარესა დად … ერი იგი მოსესთჳს და იტყოდეს, ვითარმედ: რაჲ ვსუათ?

ღაღად-ყო … და უჩუჱნა მას უფალმან ძელი და შთააგდო იგი … დაატკბნა წყალნი იგი, მუნ დაუდვა ერსა მას … ვითარი და მუნ გამოცადნა იგინი და ჰრქუა მათ: … ნოთ ჴმაჲ უფლისა ღმრთისა თქუენისაჲ და სათნოჲ … და ყურად-იხუნეთ მცნებანი მისნი და და … ლნი მისნი, ყოველივე სენი, რომელი მოვავლინე მეგჳ … არა მოვავლინო თქუენ ზედა, რამეთუ მე ვარ უფალი, რომელმან … და მივიდეს იგინი სელიმდ. და იყო მუნ ათორ … ოჲ წყალთაჲ და სამეოცდაათი ხე ფინიკთაჲ. და და … ეს მუნ წყალთა მათ ზედა და აღიძრნეს იგინი სელიმით. [მ]ოვიდა ყოველი კრებული ძეთა ისრაჱლისათაჲ უდაბნოდ სინად. … ა არს შორის სელიმსა და შორის სინასა.

და აღდგენ მგალობელნი და იწყონ ამათ დასდებელთა თქუმად.

დასდებელი ჴმაჲ გ გუერდი გამოსჩნდი სოფელსა შინა, რომელმან დაჰბადე სოფელი, რაჲთა განანათლნე ბნელსა შინა.

A 836 ზ

რაობა:	ტექსტი ძველი აღთქმიდან
თარიღი:	XI- XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,2x18,3

Content:	Text from Old Testament
Date:	XI- XII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	24,2x18,3

ტექსტი

1r */ იშვებ, ჶ, სიღრმე სიმდიდრისაჲ, სიბრძნისა და მეცნიერებისა … … … ისაჲ, ვითარ გამოუკულევლ არიან საქმენი მისნი და გამოუძიებელ გზანი მისნი.

მ ჴ~ი. თაყუანი-სცენ მას ყოველთა მეფეთა ქუეყანისათა და ყოველნი წარმართნი ჰმონებდენ მას. და გალ~ვე დასდებელი. დიდებაჲ.

* A 836 გ- სამივე ფურცელი სხვადასხვა ხელნაწერიდანაა. მას გამოეყო ორი ფურცელი ცალ-ცალკე ერთეულად: A 836 ვ და A 836 ზ.

დასდებელი ა გ~ი. მოვედით, ქრისტეს შემოსილნო. მოვედით, ქრისტეს შემოსილნო ერნო, და იხილეთ საკჳრველი, რომელი ყოველსა ბუნებასა სეაძრწუნებს და განაცჳბრებს და სიწმიდით უგალობდით და ... ... თაყუანის-ცემდით, დღეს ბეთლემდ მოვალს მუცლად[ღებული] ქალწული შობად უფლისა და კრებულნი ანგელოზთანი წინა-უძღჳან. და ამას რაჲ ხედჳიდა [იოსებ], ღაღადებდა და იტყოდა: რაჲ არს ... ...

ესე უცხოჲ, ქალწულო, და ვითარ ჰშვე ძე უთესლოდ მუცლადღებული. აწ და.

და იგივე. დასდებელი. წარდგომაჲ დ~.

საშოჲთ მიღების. დასდებელი.

ჰრქუა უფალმან უფალსა ჩ~.

წინაჲსწარმეტყუელებაჲ ესაჲასი. და შესძინა უფალმან ... ... ხ... ... ...დ აქაზისა და ჰრქუა: ითხოვე თავისა შენისა სასწაული უფლისა მიერ ღმრთისა შენისა სიღრმედ მიმართ, ანუ სიმაღლედ.

და თქუა აქაზ: არა ვითხოო, არცა განვცადო ... ...

თქუა ესაია: ისმინე აწ, სახლო დავითისო, ნუ მც ... ...რსა თქუენდა ღუაწლისა შემთხუჱვად კაცთა და ვ... ... ... ღუაწლსა შეამთხუჱვთ უფალსა, ამისთჳს მიერ (მათ) მოგცეს თქუენ უფალმან სასწაული.

აჰა ესერა, ქალწული მიუდგეს და შვეს ძე და უწოდიან სახელი მისი ივჱმანოელ ... ... ბოსა და თ... ... ...ვასა (თაფლსა?) ჭამდეს ვიდრე ცნობადმდე მისსა გამორჩევად ბოროტისა დაუტევოს ბოროტი და შეიპყრას კეთილი.

და მრქუა მე უფალმან: მოიღე თავისა შენისა ქარტაჲ, გრაგნილი ახალი დიდი და დაწერე მას ზედა საწერელი

1v / ითა კაცისაჲთა ... ... მალედ ყოს ... ... წას ... ... ღე ... ... შოს ნავისა, რამეთუ მოწევნილ არს და მოწამენი მიყ... ... ...ნე მესტ მანნი კაცნი ურია მღდელი და ზაქარია, ზე ბარუქისი, და მოვიდა წინასწარმეტყუელისა მის ქალწულისა და მუცლად-იღო და შვა ძე.

და მრქუა მე უფალმან: უწოდე სახელი მისი, ადრე წარმოტყუჱნე და მსწრაფლ (ღ~რ) მოიღე ... ... ცნობადმდე ყრმისა მის ხადილსა მამისა გინა დედისა, წარმოიღოს ძალი დამასკოჲსაჲ და ნატყჱნავისა მარიაჲსაჲ წინაშე მეფეთა ასურასტანისათა.

ჩუენ თანა ... ... ღმერთი ცანთ წარმართთა და იძლიენით.

ისმინეთ დასასრულამდე ქუეყანისა.

და განძლიერებულნი ეგე იძლიენით.

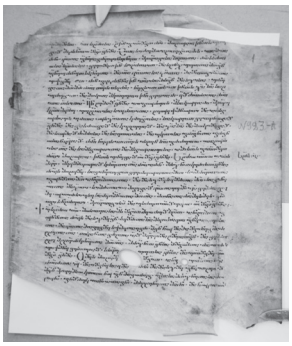
უკუეთუ კუალად განსძლიერდეთ, მერმეცა იძლიენითვე და რომელი ზრახვაჲ იძრახოთ, განაქარვოს ღმერთმან. და სიტყუასა, რომელსა იტყოდით, არა დაადგრეს თქუენ შორის, რამეთუ ჱ. ... ... ვია

დასაბამსა, უფალო, ქუეყანაჲ დაამყარე და ქმნილნი ჴელითა ჴელთა შენთა ჩუენი არიან, იგინი წარჴდენ, ხოლო შენ ეგო უკუნისამდე. და ყოველნი, ვითარცა სამოსელნი დაძუჱლდენ და ვითარცა შესამოსელნი სცვალნე იგინი და იცვალნენ. ხოლო შენ თავადი იგივე ხარ და წელი ლ ... ... შენთა არაჲ მოაკლდეს.

ოდეს სადა ანგელოზთა ... ...ას ... ... ჰრქუა: სადამე დაჯჯედ მარჯუენით ჩემსა, ვიდრემდის დავსხნე მტერნი შენნი ქუეშე ფერჴთა შენთა ანუ არა ყოველნი არიან მოხარკე სულებ მსხრ ... ... მოვლინებულთა მათთა, რომელთა იგი დამკჳდრებად არს ცხორებაჲ. ამისთჳს ჯერ-არს უ... ... ...ჱსად კრძალვაჲ ჩუ-

ენი, რომელთა ესე გაუასმიეს, რაჲთა არა მოუძლურდეთ, უკუეთუ ანგელოზთა მიერ, რომელი-იგი ითქუა სიტყუაჲ, იქმნა მტკიცე და ყოველმან (ჯულისა გარდამავალმან).

A 923

რაობა:	მარხვანი
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25,7x21,3
Content:	Triodion
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	25,7x21,3

ტექსტი

1r / ქმედისა მიმართ სახიერისა, ხოლო ჩუენ გიღაღადებთ, რომელი მოხუალ ჩუენთჳს ევნებად, მჴსნელო, დიდებაჲ შენდა! აჰა, სიძე მოახლებულ არს, ლამპარნი ყოველთა განვაბრწყინვეთ მოწყალებისა ზეთითა, რაჲთა სასძლოსა ზეცისასა შევიდეთ ჩუენ სიხარულით და სატანჯველთა მათგან განვერნეთ საუკუნეთა. და ღმერთსა ყოველთასა ჴმითა მადლობისაჲთა ვაქებდეთ, რომელმან გჳჴსნნა ჩუენ პირველისა მისგან დასჯისა ვნებათა მათ მიერ, რომელ თავს-ისხნა ნებსით თჳსით ჯუარსა ზედა სახიერებით და მოკლა მკლველი ჩუენი ბელიარ ყოვლად ძლიერითა ძალითა თჳსითა.

განცემად შენდა აღიჭურვის მზაკუარი მოწაფე კაცთმოყუარე ვეცხლისა სიყუარულითა ტყუექმნული და აღსჭურავს ერთა უსჯულოთა კრებულსა ზაკუვით შეპყრობად შენდა და ბასრობად და კიცხევად და ჯუარსა ზედა დამოკიდებად და სუმად ძმრისა და ნავღლისა და ეკლისა გჳრგჳნითა გჳრგჳნოსანყოფად, რომელნი ნეფსით თავს ისხენ, სულგრძელო, ლახურისა თანა და სამსჭუალითა დამსჭუალვისა, ამისთჳს გიღაღადებთ, რომელი მოხუალ ჩუენთჳს ვნებად, უფალო, დიდებაჲ შენდა.

სახიერო ღმერთო, ღირს-მყვენ მკჳდრ-ყოფად კრავთა თანა, რომელ არიან მარჯუენით კერძო შენსა, რაჟამს მოხჳდე საშინელებით ბევრეულითა მით სიმრავლითა გუნდთა მათ ანგელოზთაჲთა და დასჯდე საყდართა მათ საშინელთა მსაჯული სიმრავლით მიგებად ყოველთავე მას ჟამსა, შემრაცხე მე, უღირსი ესე, სარწმუნოთა მათ თანა მონათა, რაჲთა მესმეს ჴმაჲ იგი სანატრელი მოწყალებისაჲ და ესრეთ ღაღად-ვყო: უფალო, დიდებაჲ შენდა!

ქრისტე, სახიერო ღმერთო, მოსლვასა მას დიდებით მეორედ ზეცით ანგელოზთა გუნდითა, რაჟამს დასჯდე, შენ საყდართა მათ ზედა მსწრაფლ განკითხვისათა და ყოველთა მიაგებდე საქმეთაებრ, მაშინ ნუ დამადგინებ მარცხეთა(!) თანა თიკანთა ბოროტთა, არამედ მყავ წმიდა ცოდვათგან და შემრაცხე, მაცხოვარ, კრავთა მათ თანა მარჯუენით შენსა მდგომთა, რაჲთა ღირს ვიქმნე შესლვად სასუფეველსა შენსა და ვღაღადებდე: უფალო, დიდებაჲ შენდა!

ოდეს მოხჳდე დიდებით ანგელოზთა თანა, ძლიერთა, იესუ, დაიდგნე საყ-

დარნი და დასჯდე განკითხვად, მაშინ, მწყემსო კეთილო, ნუ განმაშორებ გზასა მარჯუენეთასა, რამეთუ უწყნი განდრეკილნი ალაგნი მარცხენეთა მათნი და ნუ წარმ(1v)წყმედ თანა თიკანთა მათ თანა მრუმეთა ცოდვისათა, არამედ შემრაცხე მარჯუეთა თანა ცხოვართა პირმეტყუელთა სამწყსოჲსა შენისათა და მაცხოვნე მე, მხოლოო სახიერო, ვითარცა კაცთმოყუარე ხარ.

მოვედით, ჵ მორწმუნენო, და ვიქმოდით გულსმოდგინედ უფლისათჳს, რამეთუ განუყოფს მონათა სიმდიდრესა და ჰყოფს მათ თანა სიტყუასა და ითხოვს უმრავლესსა მადლსა ტალანტისასა, რომელსამე შეამკობს საქმითა კეთილითა და სხუასა მსახურებითა ბრწყინვალითა ნათლისაჲთა და განბნევითა მით სიმდიდრისაჲთა სიბრძნით გლახაკთა ზედა და ვითარცა განმგეთა მისთა მადლი მოიღეთ უფლისაგან, ვითარცა კაცთმოყუარე არს.

სიძე იგი დიდებული და შუენიერი უფროჲს ყოველთა კაცთა, რომელმან მომხადნა ჩუენ ტაბლასა მას სულიერსა ქორწილისა მისისასა, ამას ვედრებით შეუვრდი, სულო ჩემო, და ესრეთ უღაღადე ლმობიერად სულთა მით, სახიერ, განძარცუე მრჩობლი უშუჱრებაჲ ცოდვათა ჩემთაჲ და სამკაულითა მეცნიერებისა შენისაჲთა შეამკვე და გამომაჩინე მე ბრწყინვალედ, ქრისტე, შენსა სასუფეველსა, ვითარცა კაცთმოყუარე ხარ.

ზეცისა სძალო უსძლოო, დიდებულო ქალწულო უხრწნელო მარიამ, შენ გნატრიან ყოველნი დაბადებულნი, რამეთუ სიტყუაჲ და სიბრძნე მამისაჲ შენ ზედა გარდამოჴდა, ვითარცა წჳმაჲ უვაღრეს ბუნებათა და გჳშევ ჴორცითა შემოქმედი ყოველთაჲვე ხილულთა და უხილავთაჲ. ამისთჳსცა ვითხოვთ შენგან, უბიწოო, დამიცევენ ჩუენ, მორწმუნენი, ბრძოლათაგან მტერისათა, რომელნი ვღაღადებთ და ვიტყჳთ: დიდებაჲ შობილსა შენგან!

სტიქარონი. ა გუერდი სიბრძნე ღმრთისაჲ. მო-რაჲ-ვიდოდა ქრისტე ღმერთი ნეფსითსა მას ჩუენთჳს ვნებასა გზასა ზედა, ეტყოდა მოციქულთა: აჰა, აღვალ იჱრუსალიმად და მსგავსად წერილისა ძე კაცისაჲ მიეცეს ჯუარცუმად და სიკუდილად. მადლით უკუე ჩუენცა განწმედილითა გონებითა ვიქმნეთ თანამოგზაურ მისსა და თანა ჯუარს-ვეცუნეთ და სოფლისა გემოთაგან. მოვკუდეთ მისთჳს, რაჲთა ვცხონდეთცა მის თანა და გუესმას, რაჟამს იტყოდის, არღარა ესრეთ, ვითარმედ მე აღვალ იჱრუსალემსა ქუეყნისასა ვნებად, არამედ ვითარცა აღვალ ღმრთისა ჩემისა და ღმრთისა თქუენისა და აღგიყვან ჩემ თანა ცათა სასუფეველსა და პირმშოთა შესაკრებელსა.

სხუანი გიხაროდენნი. უფალო, მომ… ვნებად განმტკიცებად თჳსთა მოწაფე

2r / გლახაკთაჲთა და მოიგე მეგობრად ღმერთი, რაჲთა დასდგე მარჯუჱნით მისსა, ოდეს იგი მოვიდეს დიდებით და გესმას შენ სანატრელი ჴმაჲ, ვითარმედ: მონაო, შეედ სიხარულსა ღმრთისა შენისასა, რომელსა ღირს-მყავ მე, მაცხოვარ, შეცთომილი ესე წყალობათათჳს შენთა აურაცხელთა. ჵ, სიძეო სულთა მოყუარეო, ღირსად სასძლოჲსა შენისა გამომაჩინენ ჩუენ და ნუ დამსჯი მათ თანა, რომელნი ჰრეკდეს ამაოდ და ღირს-გუყვენ შესლვად სიხარულით შემავალთა თანა ბრწყინვალითა და დაუშრეტელითა ლამპრითა და კეთილთა საქმეთა ნათლისა სამოსლითა რაჟამს იგი ინაჴ-იდგა მათ თანა და ვითარცა ღმერთმან მადლით განღმრთობილნი თანა იზიარნე წმიდანი და სათნონი შენნი, მათ თანა ჩუენცა შეგჳწყალენ, სახიერ.

წარდგომანი ა. ეზოსა კაიაფაჲსსა დღეს შეკრბა კრებული მედგარი დაუსჯულოჲ შენთჳს, მრავალმოწყალე, და სიკუდილსა შენსა განიზრახვენ ყოვლად ბილწნი და გულარძნილნი, ხოლო შენ თავს-იდევ ყოველივე, რაჲთა გუაცხოვნნე ჯუარ-

ცუმითა შენითა. შესაკრებელი ბოროტი დღეს შეკრბების შენთვის, ქრისტე, ყოვლად ძლიერო, რაჲთა მოგაკუდინონ შენ და თანამზრახველად განმცემელსა მას მოწაფესა მიჰხდიან, რომელსა-იგი ამხილე, რამეთუ არა ესვიდა წყალობათა შენთა. დღეს ნელსაცხებლად სურნელად შეიწირავ, ქრისტე, მიჰრონსა მეძვისასა და ფერჴთა შეხებითა განსწმედ ბრალთა მისთა სიმყრალესა და მიჰფენ სურნელებასა მისთა. ჩუენცა გუაცხოვნენ, სახიერო, ძრწოლით მადიდებელნი შენნი.

სხუანი ბ. გუერდი მჯდომა.

დღეს ბოროტი შეკრბა კრებული და შენთჳს იზრახა ზრახვაჲ სიცრუვისაჲ. დღეს შიშთვილსა იუდა დაზავებით წინდად მიიღებს და კაიაფა უნებლიეთ აღიარებს, ვითარმედ ერთი ყოველთათჳს ნებსით მოკუდების. ჵ, მჴსნელო ჩუენო, ქრისტე, დიდ არს წყალობაჲ შენი და უსაზღვრო სულგრძელებანი შენნი, რომელნი ჩუენისა ჴსნისათვის თავს-ისხენ, ამისთვის ვღაღადებთ: დიდებაჲ და მადლობაჲ ღვთივბრწყინვალეთა სიტკბოებათა შენთა ძალთა უფალო. რაჟამს პილატე მჴსნელი ჩუენისათჳს დაჯდა მსაჯულად წარმდებად უგუნური, მაშინ ყოვლად მედგარმან ჴელნი წყლითა დაიბანნა, ხოლო გულითა შეგინებაჲ შეიწყნარა და მეყსეულად თავი თჳსი შეჰრთო უღმრთოთა და მსგავსად ბრალეულთა მისცა ჯუარცუმად უფალი, ხოლო მჴსნელმან სულგრძელებით თავს-იდვა და ჩუენთჳს სიკუდილი ნებსით მიითუალა, რომლითა იგი (2v) იჴსნა სოფელი ხრწნილებისაგან, ვითარცა ღმერთ არს და აცხოვნნე სულნი ჩუენნი. უსჯულოჲ ერი შეკრბა შენთვის, მეუფჱო, და წარდგეს წინაშე პილატესსა და ჴმობდეს მკლველებრ, ვითარმედ: ჯუარს-აცუ იესუ, რომელმან-იგი კურნებანი აღასრულნა შაბათთა და ქლამინდი მეწამული შეგმოსეს შენ და წარმდებად გცემდეს შენ თავსა ლერწმითა, მჴსნელო, და გნერწყუვიდეს ურცხჳნოდ უკეთურნი და ჯუარსა შეგსმჭუალეს და ძმარი ნავღლითა აღზავებული გასუეს უმადლოთა მათ და მედგართა, რომელნი-იგი უდაბნოს გამოჰზარდენ.

ქრისტე, რომელმან ცრემლნი მეძვისანი და სიტყუანი მისნი წადიერებით თქუმულნი წყალობით შეიწირენ, შეიწირე ჩუენიცა, მრავალმოწყალე, ვედრებაჲ და მადლი შენი მომმადლე და განბანე მწინკული სულისა ჩუენისაჲ და ნაბრძჳლნი გულისა ჩუენისანი განწმიდენ და სურნელ-მყავ მიჰრონთა შენთა მიერ და ღირს-მყავ, სახიერ, დაუდუმებელად დიდებასა შენსა, სულთა და ჴორცთა ჩუენთა მკურნალო, ქველისმოქმედო უფალო, დიდებაჲ შენდა!

იბაკოჲ დ. გუერდიი ა. არაჲ დააკლ.

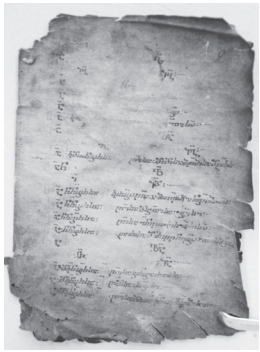
რომელმან-ეგე უწოდე მეძავსა ასულად ქრისტე, ქრისტე, ჵ ყოვლად ძლიერო და სახიერო, შვილად ნათლისა გამომაჩინე უღირსი ესე, დაალმე გულსა ჩემსა განფიცხებულსა გემოთა მიერ და მიჴსენ, სახიერო, მწჯრისა მისგან საქმეთა ჩემთაჲსა.

ედემი. სიტყჳთა უფლისათა, ვითარცა მიჰრონთა პკურებლად ყოვლით კერძოვე ჰხედვიდა, რაჲ მეძავი და სულსა სულნელებისასა მიმფენელად მორწმუნეთა საქმეთა თვისთა სიმყრალე მოიძაგა, გულისჴმა-ყო, რაბამნი ძჳრნი ელიან არაწმიდათა და მძჳნვარე არს მეძავთათვის განმზადებული ტანჯვაჲ, რომელთა პირველი მე ვარ მედგარი და მიმელიან ტანჯვანი და გუემანი, რომელთაგან შეძრწუნდა და იჯმნა არაწმიდებისაგან. მეცა ვძრწი, ხოლო ვჰგიე მწჳრესავე საქმეთა ჩემთასა.

ხუედრნი. გძა. ბ. კლდესა ზედა. კრებული უსჯულოთაჲ შეკრბა ამაოდ და განიზრახეს ზრახვაჲ უკეთურებისაჲ, რაჲთა დასაჯონ შურითა მაცხოვარი, რომელსა უღაღადებთ, რამეთუ არაჲვინ არს წმიდაჲ შენსაგა. ბოროტად განზრახვითა უსჯულოთა მათ უმსჯავროდ მოკლვაჲ ღმრთისაჲ დაამტკიცეს დღეს და ვითარცა ბოროტი მისცეს მართალი, რომელსა უღაღადებთ, რაჲთა არაჲვინ, არაჲვინ არს წმიდაჲ.

A 929 ა

რაობა:	თვეთა მეტყუელება
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	17x12,3
Content:	Calendar
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	17x12,3

ტექსტი

1r */ ზედა ნაწილში განირჩევა რამდენიმე ასო: ა, ზ, იგ, იგ, ა, ა, ბა, ა, კ, ლისაჲ, ა, ზა, ია, იგ

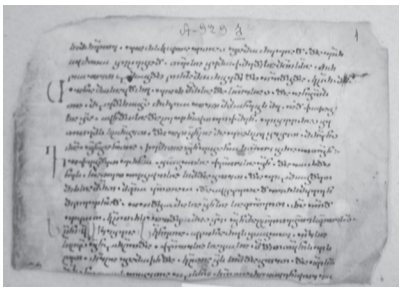
… ა …კდონბერსა … წმიდისა დიდისა მოწამისა დემეტრესი
… ან … ზ
… ი … იდ
…ა ნოენბერსა … კრებაჲ წმიდათა მთავარანგელოზთა
…ა ნოენბერსა … წმიდისა დიდებულისა გიორგისი
…ა ნოენბერსა … წმიდისა იოანე ოქროპირისაჲ
…ა ნოენბერსა … ტაძრად მიყვანებაჲ ღვთისმშობლ …
…ა … ზა
… თ … ია
…ა დეკენბერსა … წმიდისა ბარბარაჲსა
…ა დეკენბერსა … წმიდისა საბასი
…ა დეკენბერსა … წმიდისა მამისა ჩუენისა ნიკოლოზისი
1v
…ა დეკენბერსა … მუცლადღებაჲ ანნაჲსა
…ა კუალად ქრისტეშობისა წინადღე
…ა დეკენბერსა … ქრისტეშობაჲ
…ა
… ი
თუესა იანვარსა …ლინა წინა დ…
და წმიდისა ბასილისი …წყობილი
და კუალად განცხადებისა წინა დღე …
თუესა იანვარსა გამოცხადებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი
…ა … კუალად …
…ია … იგ
თუესა ფებერვალსა ბ, მიგებებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი
… ბათსა პირველსა წმიდათა მარხვათასა წმიდისა თეოდორესი

* **მინაწერი:** მინაწერი შერეული დამწერლობით (ნუსხური და მხედრული): „წმიდაო გიორგი, შეიწყალე იოანე ამას… 2v"
ნაწერი გადაშლილია, თითქმის არ იკითხება, რთული გასარჩევია სტრიქონთა რაოდენობა, სინგურით ნაწერი თითქმის მთლიანად გადაშლილია.

…ა … ზა … იგ
… ამი იგ
თუესა მარტსა თ, წმიდათა ორმეოცთაჲ
… შაბათსა პირველ ხარებისა დაუჯდომელნი და თანა
მათითა განგებითა
და კუალად ხარებისა წინა დღისაჲ
თუესა მარტსა კე, ხარებაჲ, ოდეს-იგი ახარა გა
ბრიელ მთავარანგელოზმან იგი წმიდა ქალწულსა მარიამს.
2r
თუესა აპრილსა ქრისტეს …
და … თა ია …
თუესა აპრილსა კგ, წმიდისა მთავარმოწამისა გიორგისი
და გალობილი ბზობისა ყოველი შუჱნიერად …
და ეგრეთვე ვნებისა კჳრიაკე შეწყობით
და შუჱნიერად, უფალო, ღაღადყავ სტიქარონ თხ…
თა წარდგომა, გალობა გამოავლინო …
მირიგებით ყოველგან იბაკოჲთა
და კუალად ეგრეთვე ამაღლებისაჲ ყოველივე
და მოსლვაჲ სყულისა წმიდისაჲ, რომელ არს ჯ…
ღარჯობაჲ
თუესა მაჲსსა ქ …ზა … იდ
… ი …
თუესა მაჲსსა ჱ, წმიდა იოანე მახარებელისა და ღვთისმეტყუელისა
თანა გალობილი ჰპოო კვ სეკდენბერსა
თუესა ი… … ზ …
… თ
თუესა ივნისსა კდ, შობაჲ იოანე ნათლისმცემელისაჲ
თუესა ივნისსა კთ, წმიდათა პეტრესი და პავლესი
[ბოლო ორი ხაზი არ იკითხება]
2v / არ იკითხება

A 929 ბ

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15,5x11
Content:	Chants
Date:	XV c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	15,5x11

ტექსტი

1r */ სიმრავლე ვარსკულავთაჲ გამორევად და ვითარ
უძლო შეხებად თავსა შემოქმედისა მათისასა, ძრ
წოლით ჴმობს წინამორბედი და ღაღადებდა კურთხეულმან.
თანამოსაყდრე ვარ მამისა და სულისაჲ და ანგელოზ
თა მჴედრობაჲ ძრწოლით მმონებს მე, არამედ ქუაბ
სა შინა უნდოსა დახევნულ ვიქმენ, ვიშვე რაჲ ბე
[თლ]ემს სახარებით და აწ შენცა მავასხე შიშით მარჯჳენაჲ,
რაჲთა განბანითა ჩემითა განვბანო სული ბრალთაგან.
ვაქებდეთ, ერნო, შობილსა ქალწულისაგან და იორდა
ნეს ნათელღებულსა სიმდაბლით და ვიჴმობდეთ
მისსა მიმართ, მეუფეო ყოველთაო, დაუშჯელად ღირს-მყვენ
მიწევნად აღდგომასა შენსა საფლავით, რაჲთა პირველად
ვყოთ. კურთხეულ არს აღდგომაჲ შენი, განმაცხელებნელი სოფლისა.
სხუანი ბ. თავი იშვა. საუკუნეთა უწინარეს შობილი ღმრთისა
სიტყუაჲ განჴორციელდა ქალწულისა საშოსა, მადლით თაყუანის-ვს
ცეთ, რომელიცა გამოჩნდა კაცთა შორის სიმდაბლით და ივნო
… თა იჴსნა კაცთა …ენული ი …

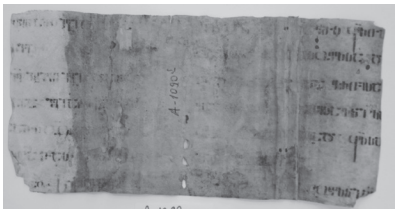
1v

აღსწერს მამაჲ ღმრთისაჲ ზღუამან იხილა და ივლტოდა და
იორდანე უკუნ-იქცა პირისაგან ღმრთისა, რომელმან სათნო იყო
ცხორებაჲ კაცთა ნათლისაჲ. უგალობ გ. ღელვათა დაანთ.
ნათლისა საღმრთოჲსა ელვანი ღმრთაებისა თჳსისანი იორ
დანესა გამოაცხადნა ქრისტემან და სოფელი შეამკო და შვ
ილებისა ბრწყინვალებაჲ კაცთა შეჰმოსა, რომელნი მჴურვ
ალედ აქებენ გამოჩინებასა მისსა. ქრისტე დასწუა
ვს შეცოდებულთა ჩუენთა სახარებითა მდინარეთა შინა იორ
დანისათა დღეს, ხოლო განგუახლებს ჩუენ და მეორედ დაგ
უბადებს და ღმერთ-გუყოფს მადლითა გამოჩინებისა
თჳსისა მაქებელთა და მგალობელთა. იორდანისა ნა
კადულთა შინა დაანთქამს დღეს ცოდვათა ჩუენთა ქრისტე
და სიმაღლედ საღმრთოდ მადლისა აღგჳყვანებს, გან
წმედილთა და განათლებულთა სულითა გამოჩი
ნებისა თჳსისა მაქებელთა და მგალობელთა, რომელნი თანა
ხატ ვექმნენით ღმერთსა მადლით წყლისა მიერ შეწევნ
ითა სულისა წმიდისაჲთა გამოუთქმელისა მიერ …

* **მინაწერი:** გი (ზედა მარცხენა კუთხეში) 2v.

A 1090 ა

რაობა:	სახარება
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	8,4×17,6

Content:	Gospel
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	8,4×17,6

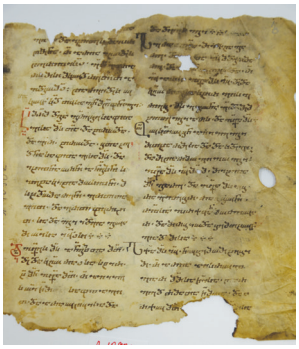
ტექსტი

იოანეს სახარება 9, 20-21, 27-28, 36-37

1r / ესე არს ძეჱ ჩუენი და რამეთუ ბრმაჲ.
იშვა, ხოლო აწ ვითრ ჰხედავს, ჩუენ
არა ვიცით, ანუ ვინ აღუხ
ილნა თუალნი, ჩუენ ა… უწ
ყით, მაგას ჰკითხეთ, ჰასა
ი აქუს, ეგე თავისა თჳსისათჳს
ტყოდენ. (20-21)
(მეორე სვეტი)
არა გრწამს …
ბავს კუალად …
თქუენცა გნებავს [მოწაფე]
ყოფად მისა
ხოლო იგინი აგინ[ებდეს]
…ყოდეს. შენ …
წაფჱ [მისი] (27-28)
1v
ვინ არს იგი, უ …
… იგი …
…იესუ: იხილე იგი …
[თ]ანა, იგი არს …
…ამს, უფალო …
…ცა მას …
… ს… (36-37)
… მას ყოველი …
…ულსა დ…
…ა ერთისა …
…სავნი ჰ…
…ად ყოველსა …
…ულნი …

A1090 ბ

რაობა:	სახარება
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19,7x20
Content:	Gospel
Date:	XIII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	20,0x19,7

ტექსტი

სახარება იოვანესი (20, 8-25)

1r / … ვად და იხილეს და ჰრწმენა, რამეთუ არღა იცოდეს წერილისაჲ, ვითარმედ: ჯერ-არს მისი მკუდრეთით აღდგომაჲ. წარვიდეს უკუჱ კუალად თჳსაგან მოწაფენი იგი.

ხოლო მარიამ დგა გარეშე საფლავსა მას თანა და ტიროდა. და ვითარ ტიროდა, შთახედა საფლავსა მას და იხილნა ორნი ანგელოზნი, სპეტაკითა მოსილნი, მსხდომარენი ერთი თავით და ერთი ფერჴით, სადა-იგი იდვა გუამი უფლისა იესუჲსი.

და ჰრქუეს მას ანგელოზთა მათ: დედაკაცო, რაჲსა სტირ? ხოლო მან ჰრქუა მათ, რამეთუ, აღიღეს უფალი ჩემი საფლავით და არა უწყი, სადა (მეორე სვეტი) დადვეს იგი.

ესე რაჲ თქუა, მიიქცა გარე და იხილა იესუ მდგომარე და არა უწყოდა, რამეთუ იესუ არს. ჰრქუა მას იესუ: დედაკაცო, რაჲსა სტირ? ვის ეძიებ? მას ეგონა, ვითარმედ მემტილე იგი არს, და ჰრქუა მას: უფალო, უკუეთუ შენ აღიღე იგი, მითხარ მე, სადა დასდევ, და მე წარმოვიღო იგი. ჰრქუა მას იესუ: მარიამ! მიიხილა მან გარე და ჰრქუა მას ებრაელებრ: რაბბუნი, რომელსა ჰრქჳან მოძღუარ, და მირბიოდა შემთხუევად მისა.

ჰრქუა მას იესუ: ნუ შემომეხები მე, რამეთუ არღა აღსრულ ვარ მამისა ჩემისა; წარვედ ძმათა ჩემთა და არქუ მათ: აღვალ მამისა (1v) ჩემისა და მამისა თქუენისა, ღმრთისა ჩემისა და ღმრთისა თქუენისა.

მოვიდა მარიამ მაგდალენელი თხრობად მოწაფეთა მისთა, რამეთუ იხილა უფალი და ესრეთ ჰრქუა მას.

და ვითარცა შემწუხრდა დღჱ იგი ერთშაბათისაჲ მის და კარნი იგი დაჴშულ იყვნეს, სადა-იგი იყვნეს მოწაფენი შეკრებულ შიშისათჳს ჰურიათაჲსა.

მოვიდა იესუ და დადგა შორის მათსა და ჰრქუა მათ: მშჳდობაჲ თქუენ თანა! და ვითარცა ესე თქუა, უჩუჱნნა მათ ჴელნი თჳსნი და გუჱრდი მისი.

და განიხარეს მოწაფეთა, იხილეს რაჲ უფალი. ჰრქუა მათ იესუ კუალად: მშჳდობაჲ თქუენ თანა, ვითარცა მომავლინა მე მა(მეორე სვეტი)მა…ინებ თქუენ. და ვითარცა ესე თქუა, შეჰბერა მათ და ჰრქუა: მიიღეთ სული წმიდაჲ.

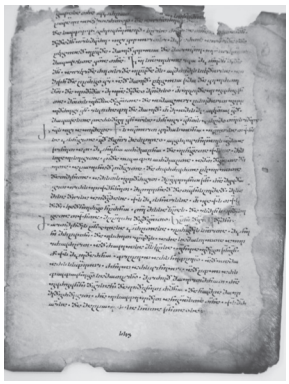
უკუეთუ ვიეთნიმე მიუტევნეთ ცოდვანი, მიეტევნენ მათ, და უკუეთუ ვიეთნიმე შეიპყრნეთ, შეპყრობილ იყვნენ.

ხოლო თომა, ერთი იგი ათორმეტთაგანნი, რომელსა ერქუა მარჩბივ, არა იყო მათ თანა, ოდეს-იგი მოვიდა იესუ, უთხრობდეს მას სხუანი იგი მოწაფენი, ვითარმედ: ვიხილეთ ჩვენ უფალი.

ხოლო მან ჰრქუა მათ: უკუეთუ არა ვიხილო ჴელთა მისთა სახე იგი სამსჭუალთაჲ და დავასხნე თითნი ჩემნი ადგილ...

A 1090 გ

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22,7x17,2
Content:	Chants
Date:	XIII c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22,7x17,2

ტექსტი

1r / ხუავი ლამპართაჲ და აღინთნეს და …
და სუფევნ ბრწყინვალედ ზეცისა ძალთა თანა, კეთილმან
დედამან ღმრთისმოყუარე იგი შვილი თჳსი მჴართა აღიზიდა და
ტკბილად ეტყოდა: მოედ, შვილო, და მოიღუაწე ღუაწლი კეთილი
მოყუასთა შენთა თანა. ვიდრე სულიერთა იყო, მჴნემან დედა
მან აღიკიდაძე თჳსი და ეტყოდა მას: უმძიმეს სიკუდილისა აღ
მიჩნდა ცხორებაჲ შენი, არამედ მოედ ტკბილო ჩემო, და შეერთე
მათ და ვიდიდო მე, ვითარცა დედაჲ მოწამისაჲ, რამეთუ ვხედავ გჳრგჳნ
თა მათთჳს განმზადებულთა და ღმობილი ცრემლით გევ
ედრები შენ, ისწრაფე და მოედ, რამეთუ მელმის მე, უკუეთუ შემდგომად
მოყუასთა წარსდგე შენ ღმრთისა, რომელმან-იგი შენთჳს ჯუარცუმაჲ თავს-იდვა
რაჟამს იგი აღემატა. ქრისტეს ღუაწლით შემოსილნო, ღუაწლსა თქუენ
სა ჴსენებითა ყოვლად დიდებული მარხვაჲ უბრწყინვალეს გამოა
ჩინეთ. აწ, მჴნენო ორმეოცნო, და ვნებათა ქრისტესთა მიმ
სგ ავსებითა წმიდა-ჰყოფთ ორმეოცთა, ამათ დიდებულთა დღ
ეთა ახოვნად წამებითა და ძჳრ-ძჳრთა ტკივილთა
დათმენითა. ამისთჳს გევედრებით, მეოხ-გვეყვენით ჩუენ, რაჲთა მშჳდო
ბით ღირს ვიქმნნეთ მიწევნად და თაყუანისცემად მესა
მისა დღისა აღდგომასა ქრისტეს მჴსნელისასა, რამეთუ გაქუს თქუენ
დიდი კადნიერებაჲ, ნეტარნო, წინაშე მისსა ზეცას და ისმენს ვედრე
ბათა თქუენთა მაცხოვარი დიდებულთაჲ.
სხუანი დ გუერდი. ედემნი.
მოითმენდეს ტანჯვასა ჴორცთასა. იხარებდეს სულითა მჴნე
ნი მარტჳლნი და ესრეთ იტყოდეს: არა სამოსელთა აღვიძურცით,

არამედ ძუელსა მას კაცსა განვაგდებთ ჩუენგან.
ჲ, ქრისტეს მჴედარნო, ფიცხელ არს ნეფხვაჲ, არამედ ჰამო
არს სასუფეველი. ძნელ არს ყინული, არამედ ტფილ არს
ფუფუნებაჲ სამოთხისაჲ. მცირედ მოვითმინოთ, რაჲთა
გჳრგჳნნი დიდებისანი დავიდგნეთ, ძმანო, და ნუმცა მოვ
მედგრდებით, რაჲთა ვსუფევდეთ ანგელოზთა თანა ქრისტეს მიერ,
უფლისა და მაცხოვარსა სულთა ჩუენთაჲსა.

1v / … ლთა მათთა და შერბიოდეს ტბასა
ახოვნად მჴნენი მარტჳლნი, და ჴმობდეთ სამოთხი
სათჳს, რომელ წარწყმიდეთ. ნუ ვჰრიდებთ განხრწნად
თა ამათ სამოსელთა და ჴორცთა, ახოვანნო, რომელნ-ესე
გუელისა მიერ შევიმოსენით, პირველ აწ განვიძარ
ცუნეთ ყოველთა აღდგომისათჳს და შეურაცხ-ვყოთ ნეფხ
ვაჲ და ყინელი, რაჲთა გჳრგჳნნი დიდებისანი დავიდგნეთ,
ძმანო, და ნუმცა მოვმედგრდებით, რაჲთა ვსუფევდეთ
ანგელოზთა თანა ქრისტეს მიერ უფლისა და მაცხოვრისა სულთა ჩუენთაჲს.
ვითარცა საშუებელთა ხედვიდეს ტანჯვათა მოწამენი და აღის
წრაფდეს ტბასა განყინებულსა, ვითარცა აბანოსა და ჴმო
ბდეს: ნუ ვძრწით ზამთრისა ამისგან, რაჲთა განვერნეთ
გეჰენიისაგან დაიწჳნ ფერჴი, რაჲთა იმოთხვიდეს უკუნისამდე.
დაირღჳნ ჴელი, რაჲთა აღვიპყრობდეთ უფლისა მიმართ სიწმიდით
შევიტკბოთ სიკუდილი, რაჲთა გჳრგჳნნი დიდებისანი დავიდგნეთ,
ძმანო, და ნუმცა მოვმედგრდებით, რაჲთა ვსუფევდეთ ანგ
ელოზთა თანა ქრისტეს მიერ უფლისა და მაცხოვრისა სულთა ჩუენთაჲსა.
ოხითაჲ ჴმაჲ ა. წყლულებანი იგი, უფალო, წმიდათანი, რომელნი შენთჳს
თავს-ისხნეს, მიიხუენ მეოხებად და ყოველნივე სენნი ჩუენნი განკურ
ნენ, კაცთმოყუარე, გევედრებით.
წარდგომანი. დ გუერდი. ერთსა მას წმიდათა
განსა მათდა მიქცევად ჰგონებდეს და ქრისტე სულიერღა
იყო, დაუტევეს უსჯულოთა მათ, ხოლო დედამან მისმან ური
აბრაჰამისი აღიღო, აღიკიდა ძე თჳსი, ევედრებოდა
მას და ეტყოდა: შვილო, იქმენ შენ მეორე ისაკ და მიითუა
ლე მოკლვაჲ მოყუასთა შენთა თანა მათ ყოველთა ოხითა,
ქრისტე ღმერთო, შეგჳწყალენ ჩუენ. ქრისტეს მჴედარ იქმნენით წამები
თა და მტერი დაამჴთ მოღუაწებითა და წინასწარმეტყუელისა
სიტყუანი საქმით აღასრულენით, რამეთუ ახოვნად განჰ
ვლეთ ცეცხლი და წყალი და განსუენებად ჰპოვეთ
ცხორებაჲ საუკუნოჲ და გჳრგჳნნი ზეცით მოიხუენით და კრე

2r / ბულსა თანა უჴორცოთასა იხარებდი სანატრელნო,
შემოსილნო ყოვლად ქებულნო, ევედრენით ქრისტესა ღმერთსა,
შენდობაჲ მოანიჭოს, რომელნი სურვილით დღედ …
ოთხრიცხუედითა ათეულითა ოთხთა …
იღუაწეთ, წმიდანო მოწამენო, და მტერსა მძლე ექმნე …

ერისა და ქვათა და ცეცხლისა და წყლისა და მცხუნ
ვარებასა ლუსიაჲსსა ახოვნად ერეოდეთ …
თჳსცა გრჳრგჳნნი ძლევისანი და ზეცისა ჩინებისანი ღი
რსებით მოიხუენით, ვითარცა მჭედართა ქრისტესთა, ორმეოცნო
მოწამენო ევედრენით ქრისტესა ღმერთსა, რაჲთა ცოდვათა შენდობაჲ მოანი
ჭოს, რომელნი წადიერებით დღესასწაულობენ ჴსენებასა თქუენსა.

კონდაკი ბ. გუერდი. ჩუენთვის აღას. ყოველივე მჭედრობაჲ სოფლისაჲ
დაუტევეთ და ზეცათა მეუფესა შეუდეგით, ღუაწლით შემო
სილნო უფლისანო ორმეოცნო, ცეცხლი და ყინელი განჰვლ
ეთ თქუენ, სანატრელნო, და ღირსებით მიიღეთ დიდებაჲ იგი ზეცათაჲ
და სიმრავლე გჳრგჳნთაჲ. საყდარსა მას თუალთშეუდგ
ამსა მჯდომარე, რომელმან განჰმარტა ნათელი, ვითარცა კარავი
და შეკრიბნა წყალნი შესაკრებელსა მათსა, რომელმან ყოველივე
არაარსისაგან არსებად მოიყვანა და ყოველთავე მისცემს სამ
შჳნველსა და სიცოცხლესა, რომელი შეიწირავს მთავარ
ანგელოზთა გალობასა და ანგელოზთა თაყუანისცემასა და
ყოველთა მიერ დიდებისმეტყველებასა ქრისტე ყოვლისა მპყრობელი და დამბა
დებელი და ღმერთი ჩუენი. მას შეუვრდები უღირსი და მიუპ
ყრობ ვედრებასა, რაჲთა მომანიჭოს მე მადლი სიტყუათაჲ, რაჲთა
შეუძლო მე ღირსებით ქებად წმიდათა მისთა, რომელნი-იგი მან
მძლედ გამოაჩინნა და მიანიჭა მათ დიდებაჲ იგი ზეცათაჲ და სი
მრავლე გჳრგჳნთაჲ. უგალობა ა. სასწაულითა იჴსნა.
გუნდსა რჩეულსა ქრისტეს მოწამეთასა ღმრთივ გჳრგჳნოსანსა
ქებად განმზადებულ ვარ და ორმეოცთა ჴსენებასა წმიდასა
საღმრთოჲთა გალობითა წლითი-წლად ბრწყინვალედ აღვა

2v / … რამ, ეთუ დიდებულ არს უფლისა ამის ყოველი განსუენებაჲ ორმე
… … რ-ყვეს და აღირჩიეს სეხნად მჴსნელისა
… ჯდა აწ მაღალთა შინა მოქალაქობენ ღმრთივ
… ქრისტეს ღმრთისა წინაშე. მოიძაგენით ქრისტესთჳს, მოწამენო,
ჴ… … სოფელი და საწუთროჲსა ამის საშურველისა
თანა განიძარცუეთ დღეს ძუელი კაცი საქმითურთ
და [უ]ხრწნელებისა სამკაულად ქრისტე შეიმოსეთ თქუენ. ვერ შემ.
განძლიერდასა. ღმერთო, მოხედენ. შუენიერებაჲ ჴორცთაჲ და საფასენი და მჭედ-
რობაჲ და ცხორებაჲ უგულებელს-ყვეს ფრიად გულქველად
წმიდათა ორმეოცთა და ამის ყოვლისა წილ განისაკუთრეს
და დაიმკჳდრეს მეუფებაჲ ქრისტესი. ბრძანებისაებრ მძლავ
რთაჲსა მძჳნვარებით ესროდეს რაჲ ქვითა წმიდათა ორ
მეოცთა, სულისა მიერ წმიდისა სროლაჲ იგი მბრძანებელთა
მათ მიმართ უკუნ-აქციეს და უვნებელად დაიცვნეს მოწამენი.
გუელი გულარძნილი ბაგითა უღმრთოთაჲთა იტყოდა
გმობასა შენსა, დამბადებელო, არამედ ღმრთისმბრძოლი იგი პირი
მისი შეიმუსრა ქვათაგან, რომელნი-იგი მოწამეთათჳს შეჰმზად
ნა უკეთურმან. წმიდაჲ წმიდათაჲ.

მესმასა. პირველ აუწყა. უსჯულოებით.
და სიცოფით აღმითქუამთ დაჭირვებისა მიზეზთა
საფასეთა. ჱ უღმრთონო და სავსენო ბოროტითა, ეტყოდეს
მძლავრთა წმიდანი მონამენი და უგალობდეს ქრისტესა მეუფესა. ქალწული წმიდაჲ.
წინა-უყოფდეს მდევარნი უსჯულონი ღუაწლისა მძლეთა
წმიდათა ორმეოცთა აღლესულსა მახჳლსა მჴეცთა და
ცეცხლსა და ყოველსავე ტანჯვათა სიმწარესა და ჯუარსა ზედა
დასჯასა და სიკუდილსა. ჰრქუეს უსჯულოთა ღუაწლისა მძ
ლეთა, მჴნეთა გეჰენიისა ცეცხლისაგან გუეშინის და
იგი არს საშინელ ჩუჱნდა, ხოლო ესე ჩუჱნ თანა მონა, მეუფისა ჩუჱნისა
და ვითარ ჯერ-არს შიში მისგან, უღმრთონო. ჴმა-ყვეს მარტჳლთა
თა ახოვნითა გულითა და უშიშითა გონებითა ძლ
ერად ჭრიდით ასოთა ჩუენთა მოგუკუეთენით ჴელნი.

3r / დაწუვნით ფერჴნი, რამეთუ მოვ…
ლნი საუკუნოდ.
ღამითგანსა.
საცთურთ… [ა]მათ
თა მდევართაჲთა ჰაე… …
ვითარისასა ღამესა ბნელსა ნეფხ…
დგომად დასჯილნი უგალობდეს მრ…
ისაჲთა ქრისტესა ღმერთსა. ქრისტეს მჴედართა წმიდათა ორმეოცთ[ა]
ნვაჲ იგი წრტიალი დაითმინეს ტბასა მას შინა მხ…
თა მადლობით სასოებითა საღმრთოთა გჳრგჳნთაჲთ…
მტერი დაწუეს ცეცხლითა თმენათაჲთა. საცინე…
მნა და მოიშთო ვეშაპი, დაბუდებული წყალთა შინა …
ქრისტეს მჴედართა მჴნეთა ორმეოცთაგან და ძალი მისი …
ხრწნილებისა მშობელი განსთქდა და განიბასრა ყოვლად ბოროტი …ხარებისა.

ღაღატყავსა.
შთაჴდა იო. მხიარულებით წარიტაცა მზაკუვარმან,
ვითარ ედემით პირველი იგი კაცი და ათორმეტთაგან იუდა განმ
ცემელი, ეგრეთვე აქა მჴნეთა ორმეოცთაგან მეოხი
იგი მძჳნვარედ დაცემული.
უგლიმ არს ბილწი და
ამაოდ იზახებს, რამეთუ ვითარ-იგი პირველ ამისსა ავაზაკისა და
მათე მეზუერისა, ეგრეთვე აქა მცველისა ჩინებისა
ჰრცხუენა მძლავრსა მას ბოროტთა დასაბამსა.
სძალო წმიდაო.

უგუნურ არს და ღირს მწარედ გოდებისა ორთავე
ცხორებათა დაკლებული მეოტი, რამეთუ ცეცხლმან დაჰჴსნა და დაარღჳა
და წარჰჴდა რაჲ სული ყოვლად საწყალობელსა და
უშრეტელსა ცეცხლსა დასჯად მიეცა.

კურთხეულარსა. ძლ. სიყუარულითა.
რაჟამს იხილნა ორმეოცნი გჳრგჳნნი, განჰკრთა მცველი
მარტჳლთაჲ და მყის განიშორა ცხორებაჲ ესე და ქრისტეს სურ
ვილითა ფრთოვან იქმნა და წმიდათა თანა ჴმობდა მამათა ჩუენთა
აბანოსა რაჲ სულთა განმხრწნელსა შთაჴდა, მყის მოკუ
და განდგომილი, ხოლო ღმრთისმოყუარემან მან მცველმან მიიტაცა ცხორებაჲ
და უხრწნელებაჲ და ქრისტეს მარტვილთა თანა ჴმობდა: ღმერთო ჩუენო, კურთხეულ ხარ შენ!
ცეცხლი უნივთოჲ აღეგზნა გონებასა მჴნეთა ორმე

3v / …თა სიბორგილე და სიბრმე მრა…
ბოროტთაჲ, ხოლო შენ, ქრისტე, გიღაღადებდეს,
…ლე არს და ყოვლითურთ ღმრთივ
ბ… და წინააღმდგომთა ნივთთა
შეამკობს გჳრგჳნთა მიერ, მაცხოვარ, და
უხრ[წნელ]ებითჴმობენ, ღმერთო ჩუენო, კურთხეულ ხარ შენ.
ერთი ძე.
აკურთხევდითსა.
ძლ… ნი ბაბი. უკეთურებით თანაშემწედ იჴუმინა და
… ბელთა ყოველთა ბუნებანი მტერმან ბოროტმან, ჰბრძოდა რაჲ მო
[წა]მეთა და ყოველთა მიერ სირცხჳლეულ იქმნა, რამეთუ მჴნენი
აკურთხევდეს ქრისტესა.
ღმრთივგონიერმან დედამან სანატრელმან ნაშო
ბი თჳსი მჴართა ზედა აღიღო და ნაყოფი იგი ღმრთისმსახურე
ბისაჲ და მოწამეთა თანა მოწამე შეწირა მამათმთავარსა
მსხუერპლისა მობაძავმან.
ასონი თქუენნი უწყალოდ
შემუსრვილნი ქრისტეს ღმრთისათჳს ცეცხლითა მსხუერპლად საღ
მრთოდ მრგულიად დასაწუველად შეიწირნეს ღმრთისა
და ანგელოსთა თანა ჰსუფევთ, მარტჳლნო, და უგალობთ მას
ჴმითა სასმენელითა.
ცხორებისა მის დაუსრულებელი
სა იქმენ მალემსრბოლ, მოგზაურ, ძეო ჩემო, ეტყოდა
ქრისტესმოყუარე იგი დედაჲ შვილსა თჳსსა, რამეთუ ვერ თავს-ვიდებ,
რაჲთა შემდგომად სხუათასა წარსდგე ღმრთისა.
შენ, უბიწოო.
ადიდებდითსა.

ძლ. ჯერ არს დუმი.
განიშიშულენით და ქვითა იგუემენით
ჰაერთა ნეფხვაჲ და წყალთა შეყინებაჲ წჳვთა შე
მუსრვაჲ და ცეცხლითა განლევაჲ და მდინარესა შთა
ბნევაჲ მიითუალეთ ქრისტეს ღმრთისათჳს, წმიდანო ორმეოცნო.

აქუნდა მარტვილთა ჯუარი კუერთხად ძლევისად და ლ
მობიერად ჴმობდეს უფლისა მიმართ: ჰ, მეუფეო ღმერთო, ყოვლად ძლიერო,
ორმეოცნიმცა გჳრგჳნოსან ვიქმნებით მარჯუენისაგან
შენისა საუფლოჲსა.
სატკივარ იყო და სალმობითა
სავსე ყინელი და ნეფხვაჲ, რომელ დაითმინეთ, ქრისტეს მჴე
დარნო, წმიდანო ორმეოცნო, არამედ ტკბილთა აბრაჰამის წია

4r / ოთა მათ წილ შეგი …

სძლიეთ ღუაწლთა, მჴნენო, და ჴელთაგან ს…
ნნი ძლევისანი დაიდგენით, აწცა ითხოე …
მშჳდობაჲ და ძლევაჲ ღმრთისმსახურთა მეფეთა ჩუენთა ევე…
ჩუენთა ცხორებაჲ, ორმეოცნო.
სხუანი გალობანი წმიდათა ორმეოცთა …
ძლ.ზღჳსა ღელ.
ღმრთივბრწყინვალეთა მნათობთა …
სათა ღუაწლისა მძლეთა უძლეველთა მარტჳლთა ქრისტეს
მჴედართა წმიდათა ორმეოცთა დღესასწაულსა ქებით აღ
ვასრულებდეთ და ქრისტესა ღმერთსა გალობით უგალობდეთ.
მო[მიჴსენე]ნით.

ვითარცა ვარდნი მეწამულნი ფერითა სულნელებასა სიმ
ჴნეთა მათ მათთასა მოჰბერვენ მდიდრად ერსა
მორწმუნეთასა ქრისტეს მჴედარნი წმიდანი ორმეოცნი და სულნელ
ჰყოფენ ყოველთა ცისკიდეთა.
საწუთროჲ ესე დიდებაჲ წა
რმავალი სიმჴნით განაგდეთ, ახოვანნო მარტჳლნო,
და საუკუნოჲ სუფევაჲ დაიმკჳდრეთ და ჴორცთა თქუენთა უწ
ყალოდ განწირვითა ჰსუფევთ წინაშე სამებისა წმიდისა.
განძლიერდასა.
ძლ. განჴსნილნი.
მცნებაჲ უფლისაჲ. კეთლად აღასრულეთ და არა
სძრწოდეთ ჴორცთა მოწყუედისათჳს, ღუაწლისა მძლ
ენო, და ყინელი და ცეცხლი შუებად შეჰრაცხეთ სა
უკუნეთა მათთჳს სასოებათა, წმიდანო ორმეოცნო.
დევნულებასა სარწმუნოებისასა უღმრთოებისა მდევნელად
გამოშჩნდით თქუენ ჭეშმარიტებით, უძლეველნო მარტჳლნო, და წყა
ლთა შინა მოაშთვეთ დამალული გუელი გულა
რძნილი, მაცთური ადამისი.
მჴედრობაჲ ესე და პა
ტივი მსოფლიოჲ, ვითარცა უნდოჲ ქსელი დედაზარდლისაჲ,
განაგდეთ, მჴნენო, და ზეცათა მეუფისა მჴედარ იქმნენით
და მჴედრობასა თანა ანგელოზთასა ჰსუფევთ წინაშე ღმრთისა.

მესმასა.
საქმენი შენ.
მსგავსად მთიებთა სამყაროჲსათა
ჰბრწყინავთ ეკლესიისა სამყაროსა, მარტჳლნო,
ყოვლად ქებულნო, და მორწმუნეთა ერსა განანათლებთ ბრწ

4v / … …ტებთ, წმიდანო ორმეოცნო,
შუენიერებაჲ ჴორცთაჲ დაბძარვოდა ნეფხვისა მიერ ცეცხლ
ებრ განმლეველისა მსახურთა შენთა და ერთგულთა მო
ნათაჲ, ქრისტე, დამბადებელო, ხოლო სულისა იგი სიკეთე შჳდწილ გან
ბრწყინდებოდა.
ჴორცთა დაწუვითა და წჳვთა დამ
უსრვითა დაწუეს საცთური მძაფრი უფრთოებისაჲ
წმიდათა შენთა ორმეოცთა უფალო და ნაყოფნი კეთილნი ეკლესიათა
სულნელმყოფელნი დაჰნერგნეს ღუაწლნი მათნი.
მხოლოჲ.

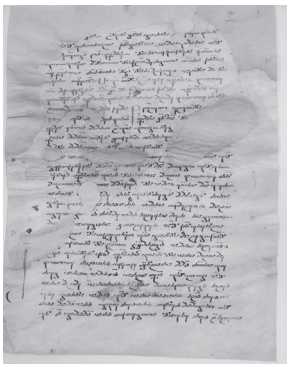
განვიბანე.
ნუ შეეხებინ ზეთი უღმრთოებისაჲ თავთა ჩუენ
თა, ჴმობდეს ჴმითა ბრწყინვალითა ლიქნასა მას მძლა
ვრისასა ორმეოცნი. მისსა გუსურის ჩუენ, რომელმან ივნო ჩუენთჳს.
განმეშორენით ჩუენგან, უსჯულონო.
ღმერთსა ხედევდით მარჯუენით
თქუენსა, მჴნენო, ღუაწლისა მძლენო წმიდანო ორმეოცნო,
და ესრეთ ჰჴმობდით ჴმითა სასმენელითა: არცა
ცეცხლმან, არცაა მახჳლმან შემიძლოს განშორებად ქრისტეს სიყვარულისაგან.
ცუარი სულისაჲ აქუნდა შემაცურეველად ყოვლად ქებულთა
წმიდათა ორმეოცთა ყინელსა მას და ნეფხვასა ზამთრი
სასა და მის მიერ მოაშთვეს მტერი ბოროტი და გჳრგჳნო
სან იქმნნეს მოთმინებითა.
ძალი მტერ.
ღაღატყავსა.
ძღ. წინასწარმეტყუელმან.
კერპთმსახურთა ღელვანი სასტიკად აღტეხილნი გან
ძჳნებულნი უღმრთოებითა საჭითა ჯუარისაჲთა განვლეს მარ
ტჳლთა და განაჴმნეს ნეტართა აღძრვანი მათნი ღ
უაწლთა მათთა არითა შუენიერითა.
ვითარცა რაჲ ტევან
ნი ტკბილნი, ნაყოფიერნი, მოისთულენით თქუენ მარტჳ
ლობითა ღუაწლისა, მძლენო წმიდანო ორმეოცნო, და ღჳ
ნოჲ წამებისაჲ საღმრთოჲ უწდიეთ მახარებელი გულსა მორწმუნეთასა.

ღამესა მას წყუდიადსა ყინელითა დასჯილნი წარუ
ვალსა მას ბრწყინვალებასა ქრისტეს ღმრთისასა თუალითა სულისაჲ
თა ხედვიდეს ორმეოცნი და უტკივარად მოითმენდეს

ყინელსა მოუთმენელსა.
შენ, ვითარცა დედა.
კურთხეულარსა.
ძლ. რომელმან პირველ ალი

A1090 დ

რაობა:	თეოფილაქტე ბულღარელი, იოანეს სახარების თარგმანება
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	27x20
Content:	Theophylact of Bulgaria, Commentaries on the Gospel of John
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	27x20

ტექსტი

(14 თავი)
1r / … შენსა ცოდვანი შენნი გარნა …იყოფინ
… ად ერთისაცა ჩუენგანისა ამას ჴმასა, არამედ
… წყალებაჲ წმიდაჲ ვიქმნეთ და საუკუნენი კეთილნი
… ვპოვნეთ მადლითა და კაცთმოყვარებითა უფლისა ჩუენისა
იესუ ქრისტესითა, რომლისაჲ არს დიდებაჲ და სიმტკიცეჲ აწ და მარადის და
უკუნითი უკუნისამდე ამინ! თავი ოდ. სიტყუაჲ ესე: „ჰრქუა მას ფილიპე:
„უფალო, მიჩუენენ ჩუენ მამაჲ შენი და კმა-არს ჩუენდა" ჰქუა მას იესუ:
„ესოდენ ჟამ თუენ თანა ვარ და არა მიცი მე ფილიპე, რომელმან მი
ხილა მ… მამაჲ ჩემი!" წინასწარმეტყველი ეტყოდა
ა… ვდ… მეძავისაჲ იქმნა შენ ზედა და…
იქმენ ყოველთა მიმართ, ხოლო ვითარცა ვჰგონებ …
ქისა მიმართ ოდენ შუენის ამის სიტ…
მ… და მიმართვა, რომელნი ო…ნობ …
… ა აღ…პე …ა ვითარმედ
გჳჩუჱნენ მამაჲ შინა. თავად მან მიუგო, ვითარმედ: „ ესო
დენ ჟამან თქუენ თანა ვარ და არღა მიცია ფილიპე, რომელმან
მიხილა მ… …თა მამაჲ ჩემი და ამას ყოველსა ზედა ჯერათ
არიან …მ… რომელნი იკადრებენ მამისაგან ძისა
განყოფასა, რაჲ არს ამისა უმეტეჲსა მახლ
ობელ …, რამეთუ რომელნიმე ამის სიტყჳსა მიერ საბელით
ზის… … ალებასა შთაცჳვეს, არამედ ჩუენ ესენიცა

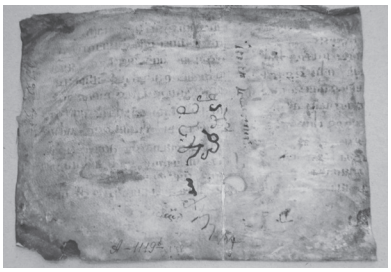
… ცა დაუტევნეთ, ვითარცა გარდამატებულად
… ულონი და ვიხილოთ ჭეშმარიტებაჲ ამათ სიტყვითაჲ
…ს ესოდენ ჟამ თქუენ თანა ვარ, და არა მიცია მე,
ფილიპე, რაჲ არს, უკუე შენ ხარა მამაჲ, რომელსა გე
ძებ? არაო ამისთჳს არცა თქუა, ვითარმედ იცი იგი, არამედ
არა მიცი მე, არარას სხუასა მოასწავებს სიტყუაჲ
ესე გარნა ამას, ვითარმედ არა რაჲ არს სხუაჲ ძეჲ, არამედ
რაჲ მამაჲ რას, იგივე ძეჲ არს თჳნიერ მამობისა ოდ
ენ, რამეთუ იგი მამაჲ არს თჳთებითა და ესე ძეჲ, ხოლო სხჳთა

1v / ყოვლითავე … არიან სადაჲთ უკუე …
ლიპე …რ სიტყჳსა მიმართ, რამეთუ იტყოდა იესუ, ვითარმედ …
ეთმცა მიცოდეთ მე მამაჲცამცა ჩემი იცოდეთ.
ხოლო ჰკითხა პეტრეცა და თომაცა მამისათჳს და არა
რაჲ განცხადებული უთხრა მათ, ამისთჳს ინება ფი
ლიპეცა კითხვად, ვითარმედ: „მიჩუენე ჩუენ მამაჲ შენი და ჩუენ
სხუაჲ არარაჲ გჳჯმს„ და ქრისტეს ეთქუა, ვითარმედ: „უკუეთუ
მცა მიცოდეთ მე, მამაჲცამცა ჩემი იცოდეთ„,ხოლო მან კუალად
…დ მიჩუენენ ჩუენ მამაჲ, ვითარმცა …
… ქრისტემან დაადგინა იგი გზ …
… ვითარმედ მის მიერ იცნობებით მამაჲ, არამედ …
… რცლითა ენება ხილვაჲ მისი ნუ
უკ… რამეთუ ესმოდა წინსაწარმეტყუელთა, ვითარმედ იხილეს
ღმერთი … მათ … იხ… …ბაჲ ღმრთისაჲ ა…
იხილნიან განგებულებით ქმნილნი.
ამისთჳს იტყჳს, ვითარმედ: „ღმერთი არა სადა ვინ იხილა?" და კუალდა
იტყჳს უფალი: „არცა ჴმაჲ მისი გასმიეს ა… …რი მისი
გიხილავს და კუალად წერილ-არს …ნ იხილოს
პირი ჩემი და ცხონდეს„, ხოლო ქრისტემან მხილ… …ედ ჰქუა
მას ესოდენ ჟამ თქუენ თანა ვარ და ა… … ციმე და
იგი მას ეძიებდა ხილვად, არამედ ესე-არს …ე თ…

უთ ვიდოდეს ძეობასა შინა, ჰგიეს და …
რთ თავსა შორის თჳსსა აჩუენებს მამასა … …
… ენა უკუე თჳთებანი და თქუა, რომელმან მიხილა მე
იხილა მამაჲ ჩემი, რაჲთა ვერვინ თქუას, ვითარმედ თჳთ არს
მამაჲ და ძეჲცა, რამეთუ უკუეთმცა ესე ესრეთ იყო,
არამცა ეთქუა, „რომელმან მიხილა მე, იხილა მამაჲ
ჩემი", ხოლო ვინაჲთგან იტყოდა

A 1119 ბ

რაობა:	ბიბლია
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	12,5x17,6
Content:	Bible
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	12,5x17,6

ტექსტი

I სვეტი
1r */ [101] … … …
… … …
მ … … … ბ ჯ ი… … …
… … … მს (კ)… … …
… … … აკე … … … დ … … …
… … …
… … … მ … … …
… … … თ (ჯ)ს … … … ე … … …
… … … ნ … … … ა ვ (თ)… … … დ … … …
… … … თქუენ დ … … … ჱ … … …
… … … ჱ ბ … … … ს … … … ქ … … …გ … … …
… … … ა … … …
… … …
… … …

II სვეტი
1v / [102] … … … ოი … … … ოჯ
… … … ხ … … … ხჯ … … … ო
… … … ო … … …
… … … ხ … … … ოჱ მს … … …
… … … … … …
… … … კოჯ … … … აჲ … … …
… … … ჯსო … … … რს … … …
… … … ონ … … …
… … … ჱ … … … ობ … … …

* ფრაგმენტზე თანდართულ ხელნაწერ ფურცელზე მინაწერია„ასომთავრულით დაწერილი დაბადება მე- X საუკუნის წინანდელი. N1119 ფიქრის ყდის შიგნით ეკრა. N1119/ბ ც.მ.".
[101] გვერდი ჩამოჭრილის, ასოები გადარეცხილია.
[102] ფრაგმენტი (ორ სვეტად) ძალიან დაზიანებულია, ასოები გადარეცხილია, თითქმის არაფერი იკითხება.

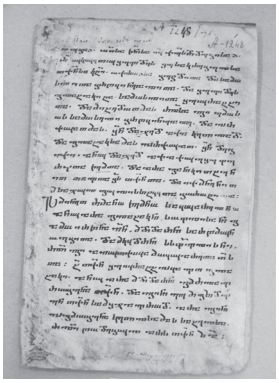
… … … ფ … … …
… … … … … …
ჱ ი … … …
… … …
… … …
… … …

I სვეტი
2r / მ … … …ფი … … … სდ … … …
დ … … … და … … … ვიყვ … … … რ˜ი
ნი … … … ისანი ყ˜ნო ეგჳ … … … სად
… … … და … … … მო … … … დ … … … რქდ, რამეთუ მ … … …
… … … ა და ესე ი … … …
… … … ა რ … … … დ … … … ენდა მმ… … … ა
… … … მნო … … … გნ … … … ი გამოიყვანო
ერი … … … შენი მი … … … ქყნი … … …ეგჳპტით
და … … … … … … რებდინ
ო … … … მთ … … … ეს, აჰა … … …
ა … … … ვ … … … დე რ[ამეთუ] … … …

II სვეტი
2v / ცე … … … ლნი რეთ … … …
… … … … … …
დ … … … თა … … … თქუენ თა … … …
მ … … … შთ … … …
… … … თი და ღთ˜ი ია … … …
თქუა … … … ა … … … ხედევთ … … …
თქუენ და რავდე … … …
… … … თქნ ეგჳ … … …
… … … და ვს … … …
… … … ანნეთ … … …
… … … … … …

A 1248

რაობა:	საქმე მოციქულთა
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20x12,8
Content:	Catholic Epistels
Date:	XI c.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20,0x12,8

ტექსტი

1r */ ოებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტეს დიდებისაჲ, რამეთუ უკუეთუ შევიდეს შესაკრებელსა თქუენსა კაცი ოქროჲსა ბეჭდითა და სამოსლითა ბრწყინვალითა და შევიდეს გლახაკიცა სამოსლითა შეურაცხითა და მიხედოთ მას, რომელსა-იგი ემოსოს სამოსელი ბრწყინვალე, და ჰრქუათ მას: შენ დაჯედ აქა კეთილად, და გლახაკსა მას ჰრქუათ: შენ დეგ იქი, ანუ დაჯედ აქა, ქუეშე ფერჴთა ჩემთა - და არა განიკითხენით თავთა შორის თქუენთა და იქმნენით მსაჯულ გულისსიტყჳთა ბოროტითა.

ისმინეთ, ძმანო ჩემნო საყუარელნო, ანუ არა გლახაკნი სოფლისანი გამოირჩინა ღმერთმან, მდიდარნი სარწმუნოებითა და მკჳდრნი სასუფეველისანი, რომელი-იგი აღუთქუა მოყუარეთა თჳსთა? ხოლო თქუენ შეურაცხ-ჰყავთ გლახაკნი, ანუ არა მდიდარნი გმძლავრობენა თქუენ და იგინივე მიგზიდვენ თქუენ სამშჯავროდ? არა იგინი ჰგმობენა კეთილსა მას სახელსა, რომელი წოდებულ არს თქუენ

1v ზედა? / უკუეთუ შჯულსა აღასრულებთ სამეუფოსა მსგავსად წერილისა: შეიყუარო მოყუასი შენი, ვითარცა თავი თჳსი, - კეთილად ჰყოფთ. ხოლო უკუეთუ თუალღებით ცოდვასა იქმთ და იმხილებით შჯულისაგან, ვითარცა გარდამავალნი შჯულისანი, რამეთუ, რომელმან ყოველი შჯული დაიმარხოს და სცთეს ერთითა, იქმნა იგი ყოვლისავე თანამდებ. რამეთუ, რომელმან-იგი თქუა: ნუ იმრუშებ, - მანვე თქუა: ნუ კაც ჰკლავ. ხოლო უკუეთუ იმრუშო და არა კაც ჰკლა, იქმენ გარდამავალ შჯულისა. ესრეთ იტყოდეთ და ესრეთ ჰყოფდით, ვითარცა შჯულისაგან აზნაურებისა განსჯადნი, რამეთუ საშჯელი უწყალო არს მათთჳს, რომელთა არა ყონ წყალობაჲ. იქადოდეთ წყალობასა საშჯელისასა.

<u>იკბისი</u> კათოლიკე

რაჲ სარგებელ არს, ძმანო ჩემნო, უკუეთუ ვინმე თქუას: სარწმუნოებაჲ მაქუს, - და საქმენი არა ჰქონდინ. ნუ ძალ-უც-მე-ა სარწმუნოებასა ხოლო ცხოვნებად მისა? რამეთუ უკუეთუ ძმაჲ გინა დაჲ შიშუელ იყვნენ და ნაკლულევან მდღევრისა საზრდელისა და

2r ჰრქუას / ვინმე მათგანმან: წარვედით მშჳდობით, განძეღით და განტეფით, - და არა სცეს მათ საჴმარი ჴორცთაჲ, რაჲ სარგებელ არს ეგრეცა სარწმუნოებაჲ; უკუეთუ არა აქუნდენ საქმენი, მკუდარ არს იგი. ხოლო არამედ თქუას თუ ვინმე: შენ სარწმუნოებაჲ გაქუს და მე საქმენი მქონან, მიჩუენე სარწმუნოებაჲ შენი საქმეთაგან შენთა და მე გიჩუენო საქმეთაგან ჩემთა სარწმუნოებაჲ ჩემი. შენ გრწამს, ვითარმედ ერთ არს ღმერთი, კეთილად იქმ და ეშმაკთაცა ჰრწამს და ძრწიან მისგან. გნებავსა ცნობად, ჲ კაცო ამაოო, რამეთუ სარწმუნოებაჲ თჳნიერ საქმეთასა, მკუდარ არს? აბრაჰამ, მამაჲ ჩუენი, არა საქმეთაგან განმართლდაა? რამეთუ შეწირა ისაკი, ძე თჳსი, საკურთხეველსა ზედა.

ჰხედავა, რამეთუ სარწმუნოებაჲ შეეწია საქმეთა მისთა და საქმეთაგან სარწმუნოებაჲ იგი სრულ იქმნა და აღესრულა წერილი იგი, რომელი იტყჳს: ჰრწმენა აბრაჰამსა ღმერთი და შეერაცხა მას სიმართლედ და მეგობარ ღმრთისა იწოდა.

ჰხედავთა, რამეთუ საქმეთაგან განმართლდების კაცი და არა სარწმუნოებისაგან? ხოლო ეგრეთვე და რააბცა მეძავი არა საქმეთაგან განმარ

---

* **შენიშვნა**: ფრაგმენტზე თანდართულ ფურცელზე არის მინაწერი „ეპისტოლე იაკობ მოციქულისა (ნაწყვეტი: თავები II(თითქმის სრულად, აკლია მხოლოდ პირველი მუხლი), III (მთლიანად) და IV-ისა ოთხი მუხლი და მეხუთის დასაწყისი).

2v /თლდაა? რამეთუ შეიწყნარნა მსტოვარნი იგი და სხჳთ გზით წარავლინნა, რამეთუ, ვითარცა ჴორცნი თჳნიერ სულისა მკუდარ არიან, ეგრეთვე სარწმუნოებაჲ თჳნიერ საქმეთასა მკუდარ არს.

იკბისი კათოლიკე

ნუ მრავალნი ჰმოძღურით, ძმანო ჩემნო, უწყოდეთ, რამეთუ უდიდესი საშჯელი მოვიღოთ, რამეთუ ფრიად ვსცთებით ყოველნივე; რომელი სიტყჳთ არა სცთებოდის, იგი სრული კაცი არს; შემძლებელ არს იგი აღჳრსხმად ყოვლისავე გუამისა. უკუეთუ ცხენსა აღჳრნი აღუსხნით და მორჩილებად ჩუენდა იგი და ყოველი გუამი მისი მიმოვაქციით, აჰა ესერა ნავებიცა იგი დიდდები (!) და ფიცხელთაგან ქართა მიმოტაცებულნი მოჲქცევიან მცირისაგან საჭისა, ვიდრეცა - იგი ჰნებავნ მმართებელსა მას მათსა მისლვად. ეგრეცა ენაჲ - მცირე ასოჲ არს და დიდად მაღლოჲს. აჰა ესერა, მცირემან ცეცხლმან რავდენი ნივთი აღაგზნის და ენაჲ ეგრეთვე ცეცხლ არს, სამკაული სიცრუისაჲ - ენაჲ დადგრომილ არს ასოთა შინა ჩუენთა, რომელი შეაგინებს ყოველსა გუამსა და აღაგზნებს ურმისთუალსა მას შესაქმისასა და

3r აღგზებულ ა/რს გეჰენიისაგან, რამეთუ ყოველივე ბუნებაჲ მჴეცთა და მფრინველთა და ქუეწარმავალთაჲ დაიმწყსების და დამწყსილ არს ბუნებასა ქუეშე კაცისასა. ხოლო ენაჲ კაცთაჲ ვერვის ჴელ-ეწიფების დამწყსად, დაუპყრობელი ბოროტი, სავსე გესლითა მაკუდინებელითა, რამეთუ მით ვაკურთხევთ ღმერთსა და მამასა და მითვე ვსწყევთ კაცთა, რომელნი მსგავსად ღმრთისა შექმნულ არიან. მიერვე პირით გამოვალს კურთხევაჲ და წყევაჲ. არა ჯერ-არს, ძმანო ჩემნო საყუარელნო, ესე ესრეთ ყოფად, ნუუკუე წყაროჲსაგან მისვე თუალისა აღმოდინ ტკბილი და მწარე. ეგების-მე-ა, ძმანო ჩემნო, ვითარცა ლეღუმან ზეთისხილი გამოიღო? გინა ვენაჴმან - ლეღჳ? ეგრეთვე ვერცა ერთი წყაროჲ მარილიანსა და ტკბილსა წყალსა აღმოცენებად. ვინ არს ბრძენ და მეცნიერ თქუენ შორის, აჩუენენ კეთილად სლვისაგან საქმენი თჳსნი სიმშჳდითა სიბრძნისაჲთა.

ხოლო უკუეთუ შური მწარე გაქუნდეს და ჴდომა გულთა შინა თქუენთა, ნუ იქადით და სტყუჲთ ჭეშმარიტებასა ზედა. არა არს ესე სიბრძნე ზეგარდამო სრული, არამედ ქუეყანისაჲ

3v / მშჳნვიერი და საეშმაკოჲ, რამეთუ სადა არს შური და ჴდომაჲ, მუნ-შფოთი და ყოველი ბოროტი საქმე. ხოლო ზეგარდამოჲ სიბრძნე პირველად სიწმიდე არს და მერმე მშჳდობაჲ, სახიერებაჲ, მორჩილებაჲ, სავსე წყალობითა ნაყოფითა საქმეთა კეთილთაჲთა, განუკითხველ და შეუორგულებელ, რამეთუ ნაყოფი სიმართლისაჲ დაეთესვის მშჳდობით მათთჳს, რომელნი ჰყოფენ მშჳდობასა.

იკბისი კათოლიკე.

ვინაჲ არიან ბრძოლანი და ლალვანი თქუენ შორის? ანუ არა მიერვე გულის-თქუმათაგან თქუენთა, რომელნი განწყობილ არიან ასოთა შინა თქუენთა? გული - გითქუამს და არა გაქუს, კაც ჰკლავთ და იშურებით და ვერ ძალ-გიც მიმთხუევად; ილალვით და იბრძვით და არა გაქუს, რმეთუ არა ითხოვთ; ითხოვთ და ვერ მიიღებთ, რამეთუ ბოროტად ითხოვთ, რაჲთა გულისთქუმათა შინა თქუენთა განილინეთ.

მეძავნო და მემრუშენო, არა უწყითა, რამეთუ სიყუარული სოფლისაჲ ამის მტერობაჲ არს ღმრთისაჲ?

აწ უკუე, რომელსა უნდეს მეგობარყოფად ამის სოფლისა, მტერად ღმერთსა აღუდგების, ანუ ჰგონებთა, ვითარმედ ცუდად … … …

A 1287 ა*

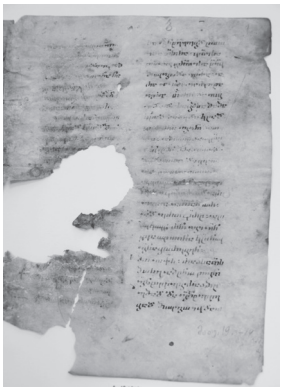
რაობა:	სახარება
თარიღი:	X-XI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	15x12

Content:	Gospel
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	15x12

A 1287 ბ

რაობა:	სახარება
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18,5x25

Content:	Gospel
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	18,5x25

ტექსტი

1r / ი და მისცა იგი [წელთა მტანჯველთასა, ვიდრემდე გარ]დაიჴადოს [ყოველი იგი] თანანადები.

[ეგრეცა] მამამან [თქუენმან ზეცათამან] [გიყო]ს თქუენ, უკუეთუ] არა [მიუტ-ევნეთ] კაცად-კაცადმან [მოყუასსა თჳსსა ყოვლითა გულითა თქუენითა][103].

დ[ა] [იყო, ვითარცა დაასრულნა იესუ სიტყუანი ესე, წარვიდა გალილეაჲთ და მივიდა საზღვართა ჰურიასტანისათა, წიაღ-იორდანესა.

და მისდევდა მას ერი მრავალი და განკურნნა იგინი მუნ.

მაშინ მოვიდეს მისა ფარისეველნი][104] გამოსცდიდეს მას და ეტყოდეს: უკუეთუ [ჯერ-არს] კაცისა განტევებად ცოლისა თჳსისა ყოვლისათჳს ბრალი-სა?

---

* შენიშვნა: A -1287ა შეუერთდა S-962-ს.

[103] კვადრატულ ფრჩხილებში ჩასმული სიტყვები გადარეცხილია, აღდგენილი გვაქვს გამოცემის მიხედვით.

[104] ეს ადგილი, რაც კვადრატულ ფრჩხილებშია, მოხეულია.

ხოლო იესუ მიუგო და ჰრქუა: არა აღმოგიკითხავსა, რამეთუ რომელმან დაჰბადა დასაბამსა, მამაკაცად და დედაკაცად შექმნა იგინი?

და თქუა: ამისთჳს დაუტეოს კაცმან მამაჲ თჳსი და დედაჲ თჳსი და შეეყოს [ცოლსა თჳსსა და იყვნენ ორნივე იგი ერთჴორც].

ვითარმედ არღარა [არიან იგინი] ორ, არამედ ერთჴორც. აწ უკუჱ, რომელნიიგი ღმერთმან შეაუღლნა, კაცი(!) ნუ განაშორებენ.

ხოლო მათ ჰრქუეს: რაჲსათჳს მოსე ამცნო წიგნი განტევებისაჲ მიცემად და განტევებად?

მიუგო იესუ და ჰ/რქუა მათ, რამეთუ: მოსე გულფიცხელობისა თქუენისათჳს ბრძანა განტევებაჲ ცოლთა თქუენთაჲ, ხოლო დასაბამსა არა ეგრე იყო.

ხოლო მე გეტყჳ თქუენ, რამეთუ: რომელმან[105] განუტეოს ცოლი თჳსი თჳნიერ სიძვისა და სხუაჲ შეირთოს, იგი იმრუშებს, და რომელმან განტევებული შეირთოს, [იგიცა] [ი]მრუშებს.

ჰრქუეს მას მოწაფეთა მისთა: უკუეთუ ესოდენი ბრალი არს კაცისა დედაკაცისა თანა, … ევე არა ჰგავს ქორწინებაჲ.

ჰრქუა მათ იესუ: არა ყოველთა დაიტიონ სიტყუაჲ ეგე, არამედ რომელთა მიცემულ არს.

რამეთუ არიან საჭურისნი, რომელნი მუცლითგან დედისა [თჳსისაჲთ] საჭურისნი იშვნეს, და არიან საჭურისნი, რომელთა გამოისაჭურნეს თავნი თჳსნი სასუფეველისათჳს [ცათაჲსა. რომელი შემძლებელ არს დატევნად, დაიტიენ].

მაშინ მოჰგუარეს მას ყრმები, რაჲთამცა ჴელი დასდვა მათ და აკურთხნა იგინი. ხოლო მოწაფენი ჰრისხვიდეს მათ.

ხოლო იესუ ჰრქუა მათ: აცადეთ ყრმებსა მაგას მოსლვად ჩემდა და ნურას აყენებთ მაგათ, რამეთუ ეგევითართაჲ არს სასუფეველი][106] ცათაჲ.

და დასდვა ჴელი [მისი მა]თ ზედა … … …

2r / … არა იცით, რასა [ითხოვთ ძალ]-გიცა შესუმად

სასუმელი, რომელი [ჩემდა შესუმად არს, ანუ ნათლისღებაჲ, რომელი მე ნათელ-ვიღო, ნათლისღებად? ხოლო მათ ჰრქუეს: ძალ-გჳც].

[ჰრქუა მათ იესუ; სასუმელი სამე ჩემი შესუათ და ნათლისღებაჲ, რომელი მე ნათელ-ვიღო, ნათელ-იღოთ, ხოლო დაჯდომაჲ მარჯუენით ჩემსა და მარცხენით არა არს ჩემი მიცემაჲ, არამედ ვიეთა-იგი განმზადებულ არს მამისა მიერ ჩემისა].

[ვითარცა ესმა ესე ათთა მათ, განრისხნეს ორთა მათ ძმათათჳს].

[ხოლო იესუ მოუწოდა მათ და ჰრქუა: უწყითა, რამეთუ მთავარნი წარმართთანი] უფლებედ [მათ და] დიდ-დიდნი ჴ[ელმწიფ][107]ებედ მათ ზედა?

ხოლო თქუენ ზედა არა ეგრე იყოს, არამედ რომელისა უნდეს თქუენ შორის დიდყოფის, იყავნ იგი თქუენდა მსახურ.

და რომელსა უნდეს თქუენ შორის წინაყოფის, იყავნ იგი თქუენდა მონა.

ვითარცა ძე კაცისაჲ არა მოვიდა, რაჲთამცა ჰმსახურა [ვინმე], არამედ მსახურებად და მიცემად სული თჳსი საჴსრ[ად] [მრავა]ლთათჳს.

და ვითარცა გამოვიდოდეს იგინი იერიქოჲთ, [მისდევდა] მას ერი მრ[ავა]ლი.

და, აჰა ესერა, ორნი ბრმანი სხდეს გზასა ზედა; და ვითარცა ესმა, რამეთუ

[105] მარცხენა კიდეზე მთავრული Ⴓ.

[106] კვადრატულ ფრჩხილებში ჩასმული ტექსტი ამოგლეჯილია.

[107] კვადრატულ ფრჩხილებში ჩასმული ტექსტი ამოხეულია და ზოგან გადარეცხილი.

იესუ წარმოვალს, ჴმობდეს და იტყოდეს: შემიწყალენ ჩუენ, უფალო, ძეო დავითისო!

ხოლო ერი იგი ჰრისხვიდა მათ, რაჲთა დადუმნენ. ხოლო იგინი / უფროჲს[და?] ღაღადებდეს. შემიწყალენ [ჩუენ, უფალო იესუ], ძეო დავითისო!

და დად[გა] იესუ [და] მოუწოდა მათ და ჰრქუა: რაჲ გნებავს, და გიყო [თქუენ]?

ჰრქუეს მას: უფალო, რაჲთა აღვიხილნეთ თუალნი ჩუენნი.

და [შეეწყა]ლნეს იგინი … … …

ს … … … … … …[108]

და ვითარცა მიეახლნეს იერუსალემად და მოვიდეს ბეთბაგედ და [ბეთანია]დ, მთასა მას [ზეთის]ხილთასა, [მაშინ] [წარა]ვლინნა იესუ [ორნი] [მ]ოწაფეთა მისთაგანნი და ჰრქუა მათ:

წარვედით დაბასა მაგას, რომელ არს წინაშე თქუენსა, და მეყსეულად ჰპოოთ ვირი დაბმული და კიცჳ მის თანა. [აჰჴსენი]თ და [მომ]გუა[რეთ] [მე] [იგი].

[და] უკუეთუ ვ[ინმე] [გრქუას] რაჲ თქუენ, [არქუთ, ვითარმედ; უფალსა უჴმს ეგე, და მეყსეულად მოავლინნეს იგინი].

ე[სე] [ყოველი იქმნა, რაჲთა აღესრულოს] [სიტყუაჲ] წინაჲსწარმეტყუელისაჲ, [რომელ თქუა].

[არქუთ ასულსა მაგას სიონისასა: აჰა ესერა, მეუფჱ შენი მოვალს შენდა მშჳდი და ზე ზის იგი ვირსა და კიცუსა, ნაშობსა კარაულისასა].

ხოლო [მოწაფენი იგი წარვიდეს და ყვეს ეგრე, ვითარცა უბრძანა მათ იესუ].

[და მოჰგუარეს ვირი და კიცჳ მის თანა და დაასხეს მას ზედა სამოსელი, და დაჯდა მას ზედა].

ხოლო [უმრავლესი იგი ერი დაუ[ფენ]დეს

არ გადადის

სამოსელსა / … … … … … …

[რამეთუ] [ახლ]ოს არს [ზაფხული].

ეგრეცა თქუენ, ოდეს იხილოთ ესე ყოველი, უწყოდეთ, რამეთუ ახლოს არს, კართა ზედა.

ა[მენ] გეტყჳ თქუენ: არა [წ]არჴდეს ნათესავი ესე, ვიდრემდე ესე ყოველი იქმნეს.

ცანი და ქუეყანაჲ წარჴდენ, ხოლო სიტყუანი ჩემ[ნი] არა წარჴდეს.

ხოლო დღისა მისთჳს [და ჟამისა] არავინ [იცის], არცა ანგელოზთა [ცასა]თა, არცა ძე[მან], [გა]რნა მამამან მხოლომან.

ვ[ითარცა] იგი [დღეთა მათ ნოვესთა], ე[გრე [იყოს] [მოსლვაჲ ძისა] კაცი[საჲ].

[ვითარცა-იგი იყვნეს დღეთა] მათ პირველ წყლითრღუ]ნისა, ჭამდეს და სმიდეს, იქორწი[ნებოდეს] და განჰქორწინე[ბდეს] [მუნ დღედმ]დე, [ვიდრემდე] [შევიდა] [ნ]ოე კიდობნად.

და ვერ ცნეს, ვიდრემდის მოიწია წყლითრღუნაჲ იგი და წარიღო ყოველი. ეს-რეთ იყოს მოსლვაჲ ძისა კაცისაჲ.

მაშინ იყვნენ ორნი ველსა გარე: ერთი წარიყვანოს და ერთი დაეტეოს.

ორნი ფქვიდენ ფქვილსა: ერთი წარიტაცოს და ერთი დაეტევოს.

იღჳძებდით უკუჱ, რამეთუ არა იცით, რომელსა ჟამსა უფალი თქუენი მოვიდეს.

[108] არ მისდევს გამოცემულ ტექსტს და ამის გამო არ აღვადგენთ.

ხოლო ესემცა იცით: უკუჱთუმცა იცოდა სახლისა უფალმან, რომელსა საჴმილესა (!) მრ … … მოსლვად არს, იღჳძებდამცა და არა

3v

უტევა დათხრად სახლისა თჳს /
[109]… … … … … …

3v -ს II სვეტი არ იკითხება.

A 1287 გ

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XIV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25,5x15,3
Content:	Chants
Date:	XIV c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	25,5x15,3

ტექსტი

1r / ნებაჲ, რამეთუ მამისა ჴმაჲ ისმოდა ზეცით მო …
იხილვებოდა ჴორცითა იორდანეს …
მოსლვაჲ, ისწავებოდა რომელიცა … დენ
… თ ყოველთა და ვადიდებთ ერთობით
… უფალო, და სოფელი განანათლე, დიდებაჲ შენდა!
… მოსეს ნათელი წყალნი შეიმოსნა
… ა ამორბედისაგან, რაჲ ნათელ-იღო
… რდანე და ყოველივე ცოდვაჲ
… რომელთა მიჰ … ანვლი
… რს ნ … ლიტანისა ჲ
… ლა ღებ …წმიდისა
… რამეთუ მამისა … დ …
… ყოვლად ლოცვა …
… ამტკიცებდა …

… სცხა … ქრისტე ღ … ი განა …
იბაკოჲ დ გან … ეს ღმერთ … ფლ
… სახა ჩუენ ზედა და
… და განსცხადენ
… უხ … ლილეასა წარმარ …

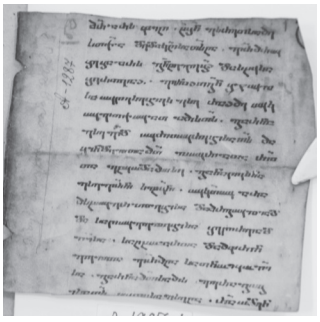
[109] I სტრიქონები მოხეულია.

… სა ნე … ა … მი
… მოგჳჩნდა ჩუენ

1v / ედთა დღეს მზე იგი სიმართლისაჲ,
მის ძლით შიშუჱლთა მოვედით ყოველთა და …
… ა შევიცვნეთ ალამოსს შიშ …
… ებს ბნელთა მოსლვით განსცხა …
შეუხებელი. უგალობდითსა. ბ ლ …
შენ, მეუფეო, რაჟამს გამოაბრწყინვე …
ბნოჲსა ქადაგი იორდანესა სიმ …
თავი შენი მას, რაჲთა შეჰმუს …
მიჴსნენ … რწმენნა. ღმრთისა … თ …
ელ … წყალობაჲ შენ …
… ზეცით …
… ბუნებ … სწ …
… თაჲსა … ლმან
… წარე გონებანი
… განსწ … ბადებულნი … ნნი …
მ … ულისა … რიკნა. განძლიერდითსა.
რომელმან პირველ მიზეზი ს … ის
… ითა მორჩილე …
განათავისუფლ …
დაბადებული დაბად …
მათგანი განგე …

A 1287 დ

რაობა:	მათეს სახარების თარგმანება
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12x25,5
Content:	John Chrysostom, Commentaries on the Gospel of Matthew
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12x25,5

ტექსტი

1r / მიერ არს ფიცი. ხოლო შენ ესრეთ სამე სთქუა დედაკაცისათჳსცა, ვითარ მრუშება არს განტევებაჲ და სხჳსა შერთვაჲ, ვინაჲთგან შჯულსა უწესებიეს, ესე რაჲმე უკუ(!) ვთქუათ ამისთჳს, გარნა ესე, ვითარმედ უძლურებისათჳს მაშინ-

დელთა მათ ჰურიათა, რომელთა ეტყოდა: მოსე განაწესნა ესევითარნი სიტყუანი: უკუეთუ არა მსხუერპლებისა და მრგულადდასაწუველებისა შეწირვად ღმრთისა საცხოართა და მფრინველთა ვითარმცა სათნო-იყო ღმრთისა. გარნა მათისა მის ვერაგობისათჳს [110], … … … სა ესეცა, რაჲთა ოდენ / ნი

1v მათნი მისცნეს ტყუეობასა საუკუნესა და იქმნა ჭეშმარიტად მწარე საცხებელი ძუძუჲსა[111] მის.

ვინაჲთგან ტკბილი იგი მოძღურებაჲ არა შეიწყნარეს, რამეთუ ყოველივე ძუელი შჯული კეთილ იყო და საღმრთო ვიდრე ქრისტეს მოსლვამდე და დიდ იყო სიკეთე მისი და საქმე მისი სულიერ, ხოლო ვინაჲთგან ქრისტე მოვიდა ცხორებად ჩუენდა და სრული იგი მოქალაქობაჲ გუასწავა, წესნი იგი უძლურებისანი დაჰჴსნდეს. ამისთჳს ფიციცა მაშინ კეთილ იყო, რამეთუ მოსწყჳდნა კაცნი ფუცვად სახელსა ეშმაკთასა და კერპთასა და ასწავა[112]

2r /[113] ოს მიპყრობად ერთკერძოცა და წარღებასა ზედა კუართისასა მიცემად სამოსელიცა და წარძღუანვასა ზედა ერთისა მილიონისასა მისლვად ორიცა, რაჲთა შემდგომი ესე კეთილად შევიწყნაროთ და რაჲმცა იყო უმეტესი პირველ თქუმულთაჲ მათ, თქუას ვინმე: ესე არს უმეტესობაჲ და უაღრესობაჲ, რაჲთა მოქმედი იგი ესევითარისაჲ არა მტერად შევჰრაცხოთ, არამედ ვითარცა მეგობარი შევიწყნაროთ. და ოდეს სადა შეუძლოთ, კეთილი უყოთ და უზეშთაესი ამისა, რაჲთა არა ხოლო გჳყუარდეს, არამედ ულოცვიდეთცა. იხილვა რა … თა /

II სვეტი

/ ლებად მტერთა … … … დ თ და ბოროტისმყოფელთა შენთა.

იხილვა სიმაღლე ესე საღმრთოჲსა მის მო[ქალაქო] ბისა და ჭეშმარიტისა მის ფილოსოფოსობისაჲ. ამისთჳსცა ესევითარისა მის ბრწყინვალისა საქმისა უბრწყინვალესიცა განაწესა და უდიდებულესი ნიჭი და სასყიდელი მიუთხრობელი, ვინაჲთგან მცნებაჲ ესე დიდ იყო და სული უჴმდა ახოვანი. ამისთჳს სასყიდელიცა შემსგავსებული განაწესა და უზეშთაესი [პირველ]თქუმულთაჲ მათ.

რამეთუ არა მკჳდრობაჲ ქუეყანისაჲ აღუთქუა … … … მშჳდთა, არცა ნუგეშინისცე[მაჲ] და წყალობაჲ, ვითარცა მ … … …[114]

2v / ცეცხლითა რისხვისა მისისაჲთა, არამედ უფროჲსად კეთილსა უყოფს, და ესე დაღაცათუ არა ესრეთ არს, არამედ ფრიადცა შეუმსგავსებელ, რამეთუ თქუენ თავს-იდვათ თუ, შეურაცხებაჲ მოყუასთაგან თავს-იდებთ. ხოლო იგი მონათაგან, რომელთა ფრიადი კეთილი უყო და თქუენ სიტყჳთ ულოცავთ მტერთა თქუენთა, ხოლო იგი საქმეთა მიანიჭებს საკჳრველთა, მზესა თჳსსა აღმოაბრწყინვებს მათ ზედა და წჳმასა მიანიჭებს და ყოვლითავე კეთილითა აღავსებს. არა მსგავს არიან საქმენი ესე უ /

---

[110] ბოლო ჩამოჭრილია.

[111] ძუძოჲსა.

[112] ჩამოჭრილია.

[113] შემდეგი ფ. (2r-v) სხვა ხელით არის დაწერილი, ტექსტიც არ გადადის. აგრეთვე ნაწერია 2 სვეტად. სხვა ხელნაწერიდან უნდა იყოს.

[114] ჩამოჭრილია.

II სვეტი არ გადადის

… … …

2v / მესისა მის მოთმინებაჲ და უსუბუქესისა მის აღსრულებაჲ. და ვითარ ეგებისო, - ესე იტყჳან ვიეთნიმე, რაჲთამცა ულოცავდა ყოვლითა გულითა მაჭირვებელთა და ბოროტისმყოფელთა ჩემთა და შევიყუარენმცა მოძულენი ჩემნი.

ჵ უგულისჴმოებაჲ! ღმერთსა ჰხედავ განკაცებულსა, რომელი ესოდენსა სიმდაბლესა მოვიდა და ესოდენი ევნო ჩუენთჳს მტერქმნულთა ამათ და განდგომილთათჳს. და ჯერეთ გიკჳრს და იტყჳ: ვითარ შესაძლებელ არს მიტევებაჲ ბრალისაჲ შემაწუხებელთა ჩუენთასა? არა გესმისა

A 1287 ე

რაობა:	სახარება
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19,5x17
Content:	Gospel
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	19,5x17

ტექსტი

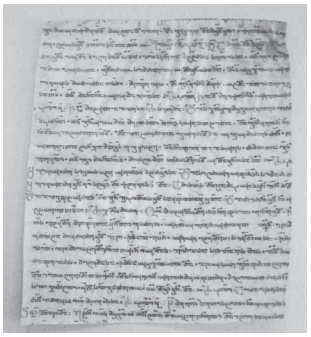
მათეს სახარება [7, 24-29; 8, 1-11]
1r
...დესა ზედა გ…
ოჴდა წჳმაჲ…
დეს მდინარენი, ქრ
ოდეს ქარნი, და ეკუეთნეს სახლსა
მას და არა დაეცა.
რამეთუ დაფუძნებულ იყ
ო კლდესა მას.
და ყოველმან, რომელმან ისმინნეს სი
ტყუანი ესე ჩემნი და არა ყვნეს იგინი,
ემსგავსოს იგი
კაცსა ცოფსა, რომელმან აღ
აშენ… ი თჳსი
ქჳშ… … რდა
მოჴ… მოვ
(მეორე სვეტი)
… …ოძღურებაჲ
იგი მისი, რამეთუ იყო სწ

ავლაჲ იგი მისი მათ
და მიმართ, ვითარცა-იგი ვ
ის აქუნ ჴელმწი
ფებაჲ და არა ვითარ-იგი
მწიგნობარნი მათნი და ფარისეველნი.
და გარდა-რაჲ-მოვიდ
ოდა იგი მიერ მთით,
მოსდევდა მას ერი მ
რავალი. და, აჰა ე
სერა, კეთროვანი ვი
ნმე მოუჴდა მას და
ეტყოდა, უფალო, უკუეთუ
გინდეს, ძალ-გიც გან
წმედაჲ ჩემი.
… მიყო ჴელი თჳსი იესუ
… შეახო მას და ჰრქ
… მნებავს განწ
… სეულად გან
… როვნ
1v
წარვე …
თავი შენი მღდელთა
და შეწირე შესა
წირავი შენი, რომელი ბ
რძანა მოსე საწ
ამებლად მათდა.
და შე-რაჲ-ვიდა კა
პერნაომდ, მოუ
ჴდა მას ასისთავი,
ევედრებოდა მას და ე
ტყოდა: უფალო, მონაჲ ჩემი
დაცემულ არს სახლ
სა შინა ჩემსა განრღ
უცული და ფრიად იგ
უემების.
ჰრქუა მას იესუ: მე მოვიდე
და განვკურნო
იგი. მიუგო ასის
თავმან მან და ჰ…
მას: უფალო, არა …
არ რ…
ულ…
(მეორე სვეტი)
…ა კაცი ვარ ჴ
ელმწიფებასა ქუეშც

და მქონან ჩემ ქუეშე
ერისაგანნი. ვჰრქჳ
მას: წარვედ. წარვ
იდის და სხუასა: მოვედ!
და მოვიდის; და მონას
ა ჩემსა: ქმენ ესე!
და ქმნის.
ესმა რაჲ ესე იესუს, და
უკჳრდა და ჰრქუა
ერსა მას: ამენ გეტ
ყჳ თქუენ, არცაღა
ისრაჱ… …პოვე
ესო… …მუნოებაჲ.
ხოლო გ… …ს მრ...

A 1423 ა

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XI-XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15x13
Content:	Chants
Date:	XI-XII cc.
Number of folia:	2 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	15x13

ტექსტი

1r /[115] … … … … … … … … … …
გამოუთქუმელად მუცლად-იღე
და გჳშევ დამბადებელი,
ქალწულო, მას ე[ვედ]რე
ცხორებად სულთა ჩუენთათჳს.

გალობაჲ ვ. ჴმაჲ გ გუერდი.
ამაღლდა ზეცად და … … …
[ე]ძებდა იუდა მიცემად უფლისა
პირველ საუკუნეთა მაცხოვარსა სოფლისასა,
რომელმან-იგი ხუ[თით]ა მით პურითა
განაძღო სიმრავლე უდაბნოსა ზედა,
დღეს უშჯულოჲ უვ[არ]-ჰყოფს მოძღუარსა თჳსსა.
მოწაფე იყო

[115] კიდეებჩამოჭრილია, I სტრიქონი არ არის.

და განყიდა მეუფჱ
ოცდაათისა ვეც[ხლი]სათჳს,
რომელმან მანანაჲ უწჳმა ისრაჱლსა.
მუჴლი.
რად-მე იქადინ უკეთურ … … …
[მე] ჴლი ბ.
ვითარცა მახჳლი აღლესა
მასვე ზედა,
დღეს ჯუარსა შემშჭუალეს ჰ[ურიათა] მჴსნელი;
რომელმან განუპო მათ მეწამული ზღუაჲ კუერთხითა
და განიყვანნა [იგი]ნი დაულტოლველად
და ლახურითა გუერდსა უგუმირეს, რომელმან
წ[ყ]ლულებითა ტანჯა მათ შორის ეგჳპტე
და ნავღელი ასუეს,
ძმრითა განზავებული;
რომელმან-იგი მანანაჲ
მოსცა მათ საზრდელად უდაბნოსა ზედა.
მუხლი …
შეიყუარე სიბოროტე უფროჲს სახარებისა,
და სიცრუე – უფროჲს სიმართ[ლისა].
შეიყუარე შენ ყოველი სიტყუაჲ დაქცევისაჲ და
ამისთჳს დაგამჴუას შენ ღმერთმან სრულად.
და აღგფხურას და განგჴადოს შენ საყოფელთაგან შენთა.
და ძირნი შენნი ქ … … … ცხოველთაჲთ.
მჯდომარე.
უფალო, მოხჳდოდე რაჲ ნეფსით ვნებად,
ჩ…. თჳს ეტყოდე მოწაფეთა
შენთა ესრეთ:
უკუეთუ ვერ უძლეთ თქუენ
ჟამ[სა] ერთცა მღჳძარებად, აწ
ჩემ თანა
ვითარ უკუე იტყოდეთ სიკუდილსა
ჩემ[სა]
პირველ?
აწ მოჰხედენით თქუენ იუდას,
ვითარ არა სძინავს მას,
არამედ მო[სწ]რაფე არს
მიცემასა ჩემსა უშჯულოთადა.
აწ უკუე განიფრთხეთ და ილოცევდით თქუენ
და ნუვინ უვარ-მყოფთ მე,
მიხილოთ რაჲ ნ[ებ]სით ჯუარცუმული[116].
ყოვლადსულგრძელო უფალო, დიდებაჲ შენდა!
მუჴლი[117].

[116] ჭ რ ც ლ ი .
[117] ა არ ჩანს კარგად (შეიძლება, არც ყოფილიყო).

აჰა ესერა, რომელმან არა ყო ღმერთი მწე მისა.
მუჴლი ბ.
ხოლო მე ვითარცა ზეთისხილი ნაყოფიერი … … …
დიდებაჲ და აწ და.
გიხაროდენ, ღმრთისმშობელო, რომელმან ცათა

1v დაუტევნელი დაიტიე საშოსა /[118] … … … … … …
ჯულოთა, შენთა შემპყრობელთა
მიშუებითა,
ესრეთ
ეტყოდე: უფალო,
დაღათ[უ] … … … ესე დაეცით
და
განაბნიენით ჩემნი ათორმეტნი მოწაფენი,
შემძლებელ იყავ უფროჲს ათორმეტთა
გუნდთა
ანგელოზთასა მოყვანებად,
არამედ … … … ვ გრძელებ,
რაჲთა აღესრულოს,
რომელი გამოგიცხადე თქუენ
პირითა [მო]წყალეთა ჩემთაჲთა
უჩინონი და დაფარულნი.
უფალო, დიდებაჲ შენდა!
მუჴლი … … …
… … … ღმერთო ჩემო, შენ გესავ, მაცხოვნე მე და
მუჴლი ბ.
ნუსადა წარიტაცოს, ვითარცა [გა]მაძლიერებელ მექმენ.
სამგზის უვარ-გყო შენ რაჲ პეტრე,
მეყსეულად
[ს]იტყუაჲ შენი
გულისჴმა-ყო, უფალო, არამედ
შეწირნა შენდა ცრემლნი
სინანულისანი და [გ]ოდებით
ესრეთ იტყოდა: ღმერთო,
მილხინე და შემიწყალე მე.
მუჴლი.
ჴნარცჳ [თ]ხარა, აღმოჰკუეთა, დაშთა
მუჴლი ბ.
მიექცა სალმობაჲ მისი … … … და აწ და.
მასვე ზედა.
რაჲთა ბჭესა ცხორებისასა
და სამოთხესა
შუენიერსა
… … … ა მიუაჩრდილებელისა მის

[118] ზემო კიდე მოჭრილია.

ნათლისა
სასანთლესა ყოვლადწმიდასა დედოფალსა
ყოველნი
უგალობდეთ და
გიხაროდენსა უღაღადებდეთ.

კ ს ნ ი. გ. დიდებაჲ და აწ და.
გალობაჲ ჩ.
[ჴმა]ჲ ა გუერდი.
თქუთღა, ღორნო,
რაჲ იხილეთ მაცხოვრისაგან
შჯული გარდააქცია ანუ მოძღურებაჲ
წინაჲსწარმეტყუელთაჲ?
ვითარ არა შეიშინეთ მიცემად პილატესსა
ღმერთი, სიტყუაჲ ღმრთისაჲ
და მჴსნელი
სულთა ჩუენთაჲ?
მუჴლი.
მიწყალე [მ]ე, ღმერთო, მიწყალე მე, რამეთუ
შენ გესავს სული ჩემი.
მუჴლი ბ.
ჴმა-ვყო ღმრთისა მიმართ.
მაღლისა ღმრთისა.

ა გუერდი.
მოვედით, აღვიდეთ.
ჯუარცუმად შენდა ღაღადებდეს
[ჴ]უებულნი იგი კეთილთა შენთაგან
და ძჯრისმოქმედსა მას
გამოითხოვდეს ქ
ველისმოქმედისა წილ
მკლველნი იგი მართალთანი, ხოლო შენ
… … … ეს
დუმენ და მათსა მას
წარმდებობასა თავს-იდებდ, რამეთუ გენება ვნე[ბაჲ], რაჲთა აცხოვნო
სოფელი, ვითარცა კაცთმოყუარე ხარ.
მუჴლი.
გამოავლინა ზე … … … და მაცხოვნა მე
და მისცნა
საყუედრელად დამთრგუნველნი ჩემნი.
მუჴლი ბ.
… … … … … …
… … … … … …

A 1529 ა

რაობა:	ზატიკი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19x15

Content:	Triodion
Date:	XV c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	19x15

A 1538

რაობა:	ბიბლია
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	21,5x15

Content:	Bible
Date:	X c.
Number of folia:	1 fiolio
Script:	Asomtavruli
Size:	21,5x15

ტექსტი

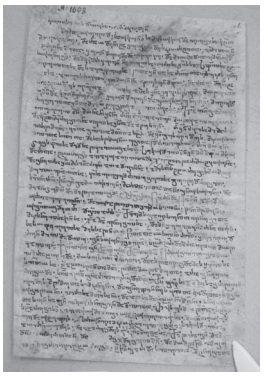
1r / მე-2 სჯულთა 7,20*

ათ უგალმან ღმერთმან ვიდრემდის მოესრულნენ ნეშტნი იგი და რომელნი დანალულ იყვნენ პირისაგან შენისა. ნუგეშინინ პირისაგან მათისა, რამეთუ უფალი ღმერთი შენ თანა არს, დიდი და ძლიერი და მოსრნეს უფალმან, ღმერთმან შენმან ყოველნი წარმართნი პირისაგან შენისა ჟამადს-ჟამად, რაჲთა მოჰსრნე იგინი ერთბამად, რაჲთა არა ოჴრად დაშთეს ქუეყანაჲ … და განმრავლდეს … სა მჴეცნი

1v / და მოგცნენ … ფერი იგი ჴელითა თქუენთა და წარსწყმიდოთ საჴსენებელი მათი ქუეყნით მათით, რაჲთა ვინ აღგიდგეს წინაშე პიურსა თქუენსა ვიდრემდე მოასრულნეთ იგინი ხატები კერპებისა მათისაჲ დასწუათ ცეცხლითა. ნუ გული გითქუამნ ოქროსა და ვეცხლისა მათსა, ნუ მოიღებ შენ თავისა შენისა რაჲთა არა საცთურ გექმნეს შენ … რამეთუ საძაგელ ა… …

* ორ სვეტად, შემორჩენილია ერთი სვეტი.

A 1608

რაობა:	პარაკლიტონი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	23,8x14,8
Content:	Parakliton
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	23,8x14,8

ტექსტი

1r / კნელსა მას დღესა ღირს-ყვენ
მიმთხუევად
საუკუნოჲსა მის უკუდავებისა, კაცთმოყუარე,
და რაოდენიცა შეგცოდეს ჴორცითა
ამით განხრწნადითა,
შეუნდვე და დაივიწყე
და მიჰმადლე მათ განსუენებაჲ
და მკჳდრ-ყვენ ნათელსა პირისა შენისასა.

სოფელსა ცხოველთასა და საყოფელსა
წმიდათა შენთასა, რომელთა-ესე ჴსენებასა
აღვასრულებთ, მუნ დააწესენ, მეუფეო,
და რაოდენიცა რაჲ ცოდეს, ვიდრეღა ……[119]
ლსა ამას შინა იყვნეს, ვითარცა
მოწყალემან და კაცთმოყუარემან ღმერთმან
შეუნდვენ და განუსუენე, რომელი
მვედრებელთა შენთა მიანიჭებ წყალობასა.

ვითარცა ღმერთმან გამოუკ[უ]ლეველმან[120]
მონანი შენნი, რომელნი მისცვალენ მოწყალებით
და კაცთმოყუარებით ნათელსა შენსა დააწესენ,
რამეთუ შენ, მეუფისა, მიმართ ჰრწმენა
ყოვლითა გულითა მათითა, სახიერ,
და შენ გესვიდეს მჴურვალითა სულითა
და სარწმუნოებითა, ყოვლადძლიერო,
რომელი მოანიჭებ სოფელსა დიდსა წყალობასა.

სიკუდილმან შენმან, მეუფეო, მკუდართა
ცხორებაჲ აღაყუავილა და ჯოჯოხეთი წარმოტყუენა

[119] დაზიანებული ადგილია.
[120] გამოუკლეველმან.

და ბნელსა შინა მძინარენი აღადგინნა;
ამისთჳს, ცხორებისმომცემელო, ვითარცა ღმერთსა,
ყოვლისავე შემძლებელსა, გევედრებით:
სულნი, რომელნი
ჩუენგან გამოირჩიენ,
მართლალთა თანა განუსუენე
და მიანიჭე მათ დიდი წყალობაჲ.

უგალობდითსა
ძლ. ღმერთსა, რომელმან და
ღმერთსა, რომელმან ადიდნა უძლეველნი
და ღუაწლით შემოსილნი
წმიდანი მოწამენი,
უგალობდეთ, რამეთუ დიდებულ არს.

მიემსგავსენით ვნებითა მჴსნელსა ჩუენსა,
ჯუარსა ზედა ვნებულსა,
და მან შეგიწყნარნა თქუენ
სასოფეველსა მისსა, წმიდანო.

წმიდათა თანა, უფალო, სულნი რომელ
შეივედრენ, მიჰმადლე
განსუენებაჲ, ვითარცა
სახიერ ხარ და მრავალმოწყალე.

ღმერთ. ქალწულისაგან

მოიხილესა
ძლ. მოიხილე მღ
ღრუბლითგამო ჰზრახვიდა
მოსეს ღმერთი მაღალი
და ასწავებდა მას შჯულსა საღმრთოსა,
ხოლო ახოვანთა მათ
წმიდათა მოწამეთა
არა განეშორებოდა,
სული წმიდაჲ განაძლიერებდა მათ.

მსგავსად მზისა ბრწყინვიდეს
მოწამეთა სიმჴნენი
და განეფინნეს ყოველთა კიდეთა
სიტყუანი უბიწონი
პირისა მათისანი,
და აწ სამარხონი მათნი
სნეულთა სენსა განჰკურნებენ მადლითა.

რაჟამს ესმა წმიდათა
სიტყუაჲ სახარებისაჲ,
აღთქუმაჲ იგი უტყუველი ქრისტესი,
მუნთქუესვე დაუტევეს
ზრუნვაჲ ჴორციელებრი,
სიკუდილსა აღირჩევდეს
და იხარებდეს ქრისტესთჳს წამებასა.

მიწისაგან დამბადნა
ღმერთმან დამბადებელმან
და მომცა ჩუენ ანგელოზებრივი ცხორებაჲ,
ხოლო ჩუენ გარდასლვითა
1v მცნებათა / მათ მისთაჲთა
მუნვე მიწად მიიქეცით,
არამედ ქრისტეს მოსლვითა კუალად ვცხოვნდით.

ღმრთ. დედათ დიდებაჲ

ადიდებდითსა
ძლ. განძლიე
საჴსენებელსა წმიდათა შენთა მოწამეთასა
მოსავნი შენნი
გევედრებით, მაცხოვარო ჩუენო,
მათ მიერ მოავლინე
წყალობაჲ შენი ჩუენ ზედა.
განწყობილებაჲ
უშჯულოთაჲ ღუაწლით შემოსილთა
სიმჴნით დათრგუნეს
და ძალი მტერისაჲ დაამჴუეს და განძლიერებულნი
შენ, ქრისტესა, გიგალობდეს.

რომელმან უწყნი
დაფარულნი ყოველთა კაცთანი
და განიკითხავ
ცხოველთა და მკუდართა, ქრისტე ღმერთო,
წყალობით მოიჴსენენ
სულნი შესუენებულთანი.

ქალწული წმიდაჲ
… … … მენაჲ ვედრებითა
და მეოხებითა, ღმერთო,
ღუაწლით შემოსილთა წმიდათაჲთა მშჯდობა ყავ
ცხორებისათჳს ჩუენ, მოსავთა შენთაჲსა.

რომელთა აწ
სოფელსა შინა იღუაწეს
და ცათა შინა დიდებით გჳრგჳნოსაგან იქმნნეს
მათ მიერ, ღმერთო,
აცხოვნენ სულნი ჩუენნი.

დააწესენ
წიგნსა შინა ცხოველთა
გარდაცვალებულნი მონანი შენნი, მაცხოვარ,
და მიჰმადლე მათ
შენი სასუფეველი
უბიწოო.

უგალობდითსა
ძლ. შენდა აღ

ბრწყინვალეთა მათ
მარგალიტთა მოწამეთა ქრისტესთა,
რომელთა პატივი ცათა შინა მოიგეს
და აწ მეოხ არიან
ცხორებისათჳს სულთა ჩუენთაჲსა.

სიგლახაკისა
შენისა მიმსგავსებითა, მაცხოვარ,
მოიძულეს წმიდათა სიმდიდრე სოფლისაჲ ამის
და სისხლთა დათხევითა
შენსა სასუფეველსა ღირს იქმნნეს.

ქველისმოქმედო
და მრავალმოწყალეო ღმერთო ჩუენო,
რომელნი საწუთროჲსა ამისგან განვიდეს,
ღირს-ყვენ მარჯუენით შენსა
ცხორებასა მას საუკუნესა.

ღმრთ. მე … …
ღაღატყავსა
ძლ. იონაჲს

მუ … … …
… … … ტე. იონაჲს
მჴნედ დათრგჳნეს
საცთური მტერისაჲ წმიდათა მოწამეთა,
რაჟამს სისხლნი დასთხინეს
და გჳრგჳნი მოიგეს
შენგან, ქრისტე მაცხოვარ,

მრავალმოწყალე.

მოწამენი
ღუაწლსა მას ძლევისასა გალობით ღაღადებდეს,
ვერ ღირს არს ვნებაჲ ესე
მერმისა დიდებისა,
რომელი მომეცეს ჩუენ
მაცხოვარისა შენ … … …

პირველქმნული
შურითა მტერისაჲთა სამოთხით გამოვარდა,
ხოლო დღეს აღდგომითა
მჴსნელისაჲთა საფლავით
სულნი მიცვალებულნი
მუნვე მკჳდრ იქმნეს.

ღმერთ. ცუარი იგი

კურთხეულარსა

ძლ. საჴუმილი
სიქადული მძლავრთაჲ და სიცბილი მათი არად შეჰრაცხეს
და შენ, ქრისტესა, აღგიარებდეს
წმიდანი მოწამენი
და ესრეთ იტყოდეს:
კურთხეულ ხარ შენ, უფალო საუკუნ … …

2r / გევედრები,
აცხოვნე სული ჩემი,
დედისა შენისა
წმიდისა ვედრებითა.

საჴუმილსა შინა
სამთა ყრმათა გამოსახეს შობაჲ შენი, ქალწულო,
რამეთუ არაჲ შეიწუ, ჰშევ რაჲ შემწუველი ცეცხლი
ღმრთეებისაჲ; ამისთჳს
გევედრები: დაწუენ ჴორცთა ჩემთა ვნებანი.

ყოვლადწმიდაო,
იშვა რაჲ შენგან ცუარი საღმრთოჲ, შემწუარნი ცოდვითა,
შეაცურინა და მორწყნა წყალობით; ამისთჳს
გევედრები: შემწუარი
სული ჩემი, სძალო,
შეაცურიე მადლითა.

აკურთხევდითსა
ძლ. შეუწუ
საღმრთოჲთა წამისყოფითა ბჭედ გიხილა,
წინაჲსწარმეტყუელმან დიდმან
ეზეკიელ, რომელი განვლო მხოლომან
ღმერთმან, ქალწულო უბიწოო,
და დაბეჭდულადვე დაიცვა
და მორწმუნეთა ბჭენი ცათანი
განუხუნა, რომელნი აკურთხევენ
და ამაღლებენ მას უკუნისამდე.

ზეშთა მიზეზისა ჰშევ ძე, უბიწოო,
სიწმიდისა მომცემელი
და განმწმედელი წმიდამყოფელთა მისთაჲ,
ჩემიცა გულისსიტყუაჲ და სული
წმიდა-ყავ, რაჲთა ვიტყოდი:
ყოველნი … … …
საღმრთოჲთა ლახურითა ძისა შენისაჲთა
ბოროტთა ჩემთა საკრველნი
განხეთქენ, რომელმან განხეთქნა საკრველნი
ჯოჯოხეთისანი, ქალწულო,
და განმაბრწყინვე უვნებელობითა, რაჲთა ვთქუა:
აკურთხევდით დღეს,
საქმენი უფლისანი უფალსა
და ამი.

კრებული წინაჲსწარმეტყუელთაჲ გევედრების
შენდა, გუნდი მოციქულთაჲ
დ მარტჳლთა დიდებული ბანაკი, ქრისტე,
ოხითა დედისა შენისაჲთა
ჭირთაგან იჴსნენ მეტყუელნი
ყოველნი… …

ადიდებდითსა
ძლ. მტჳრთველ
დაჴსნილობით გარდავიჴადე ცხორებაჲ ჩემი
და უნაყოფოჲ აღსასრულსა მივეახლე,
დედაო უსძლოო,
სინანული მომმადლე
და ცოდვათა შენდობაჲ
ვედრებითა შენითა
ქრისტეს ღმრთისა მიმართ, რაჲთა გადიდებდე.

წესთმთავრობანო ზეცისა მჴედრობათანო,
მოციქულნო, წინაჲსწარმეტყუელნო და მოწამენო,

ღმრთისმშობელისა თანა
წინაშე მეუფისა
ბრწყინვალედ მდგომარენო,
ითხოეთ დაცვაჲ ჩუენი
უვნებელად ყოველთა განსაცდელთაგან.

ყოვლითურთ უძჯრესისა მიმართ წარვემატები
და სული უდებ მიქმნიეს ჴორცთა დამონებულსა;
ჵ მე, რაჲ-მე ვიქმნა?
ანუ ვითარ განვერე
ტანჯვათა უბადრუკი,
ქალწულო ღმრთისმშობელი,
შემწე-მეყავ და მაცხოვნე, გევედრები.

ძე მხოლოჲ, ნეტარი, ჰშევ, ქალწულო, ღმრთივსანატრელო,
რომელმან ღირს-ყვნა ნეტარებასა შემსხმელნი შენნი,
ამისთჳს გევედრები:
ღირს-მყავ სანატრელთა მათ
ნეტარებისა მკჳდრთა
ნაწილსა და გჳრგჳნსა
წადიერებით მადიდებელი შენი.

დღე შაბათი წმიდათაჲ და სულთაჲ
გ გუერდი
წიაღნი
საქმეთა წარმწყმედელთა
ბოროტად მავნებელთა
გარე-მოუცავ, ვითარცა მჴეცთა, ქრისტე,
ეშმაკისა საბრჴეთა,
არამედ განმარინე
და ღირს-მყავ სინანულსა,
რაჲთა მარადის გადიდებდე.

დაბადებულთა მჴსნელო,
დაფარულთა განმკითხველო
და ცხადთა შემნდობელო ქრისტე მაცხოვარ,
სიმრავლე ბრალთა ჩემთაჲ
დაშრიტე მოწყალებით,
ვითარცა სახიერ ხარ,
რაჲთა მარადის გადიდებდე.

2v / ჯუარითა შენითა
დაეც ძალი სიკუდილისაჲ,
ქრისტე … … … წარმოს ტყუენე ჯოჯოხეთი
და შეყენებულთა მათ

ნათელი გამოუბრწყინვე
ღმრთეებისა შენისაჲ
და სიხარულითა აღავსენ.

მოვედით, მორწმუნენო, ვადიდებდეთ მაცხოვარსა,
რომელმან ადიდა დღესასწაული
ღუაწლით შემოსილთა მათ
წმიდათა მოწამეთა
და გჳრგჳნი მიჰმადლა
და მკჳდრ-ყვნა ანგელოზთა თანა.

მოვედით, მორწმუნენო,
ვადიდებდეთ მაცხოვარსა,
მადიდებელსა წმიდათა მისთასა
და ო[ხი]თა მათითა
ლხინებაჲ ვითხოოთ ჩუენ
ბრალთა მოტევებისაჲ
და ვადიდოთ ჴსენებაჲ მათი.

მოვედით, მორწმუნენო,
ვადიდებდეთ მაცხოვარსა,
რომელმან წმიდათა მიჰმადლა ნიჭი,
უძლურთა კურნებისაჲ
და აწ ვითხოოთ ჩუენცა
ცოდვათა მოტევებაჲ
და სულთა ჩუენთა დიდი წყალობაჲ.

მოვედით, მორწმუნენო,
ვადიდებდეთ მაცხოვარსა,
რაჲთა განუსუენოს მონათა მისთა,
რომელნი მიიცვალნეს,
რაჲთა მკჳდრ-ყვნეს ნათელსა
მიუაჩრდილებელსა
ღმრთეებისა მისისასა.

მოვედით, მორწმუნენო,
მოღუაწენო წმიდანო,
ცხოვარნო მეტყუელნო
და შესაწირავნო სულიერნო,
მსხუერპლნო და საკუერთხნო წმიდანო ქრისტეს ღმრთისანო,
თქუენ ქუეყანამან არა დაგფარნა,
არამედ ზეცათა შინა
ანგელოზთა თანა ზიარ იქმნენით,
მათ თანა მითხოვეთ ჩუენ
მოტევებაჲ ცოდვათაჲ

კაცთმოყუარისაგან და აურაცხელი დიდი
წყალობაჲ სულთა ჩუენთათჳს.

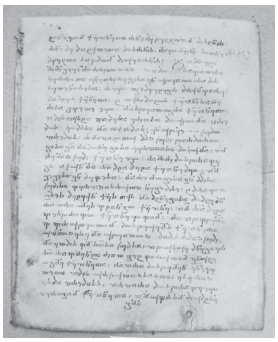
მოწამენო ნეტარნო,
ქრისტესმოყუარენო
და ზიარნო ვნებათა მისთანო,
სულისა წმიდისა ტაძარნო ღმრთივშემკობილნო,
არცა სიკუდილმან, არცა ცხორებამან,
არცაღა დაბადებულთა
განგაშორნეს თქუენ სიყუარულსა
ქრისტეს, ღმრთისა ჩუენისა დაუსაბამოჲსა, მეოხ-გუყვენით ჩუენ
მისსა მიმართ მარადის
ცხორებად სულთა ჩუენთათჳს.

ქუეყანაჲ დაუტევეთ
და ჭირსა დაუთმეთ
და ჴორცთა ვნებასა არა ჰრიდეთ თქუენ
და გემონი შეურაცხ-ყვენით ქრისტეს ღმრთისათჳს,
ახოვნად დაუთმეთ განსაცდელთა
ვიდრე სისხლთა დათხევამდე,
რომელთა გაქუს კადნიერებაჲ,
მისსა მიმართ მითხოეთ
მოტევებაჲ ცოდვათაჲ
კაცთმოყუარისაგან
და აურაცხელი დიდი
წყალობაჲ სულთა ჩუენთათჳს.

ხატად ღმრთისა შექმნილი,
რომელი მკჳდრ იყო
სამეთხესა მას საშუებლისასა,
ესე ზაკუვითა მტერისაჲთა ცთუნებული
განვარდა სამკჳდრებელით თჳსით,
არამედ ყ~ლ… ღმერთმან
სახიერებითა თჳსითა
კუალად-აგო სამოთხედ
და გარდაცვალებულთა
სულნი დაამკჳდრნა
ზეცათა სასოფეველსა,
ვითარცა კაცთმოყუარე არს.

რაჟამს-იგი აღიძრას
ჯოჯოხეთი შთანთქმად
ყოველთავე ცოდვითა უწყალოდ,
მაშინ, სახიერო ღმერთო, მოწყალე გუექმენ
და მიჴს

A 1769

რაობა:	სწავლანი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,2x13
Content:	Teachings
Date:	X c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	16,2x13

ტექსტი

1r */ რობათა, არამედ ისწრაფინ სათნოყოფად მისა, რომელმან უწოდა. ესე ყოველნი არიან, ვითარცა ზემო ვთქუ, მიზეზნი ვნებათანი. ვიწყოთ უკუე შეურაცხებად ესევითართა მათ საქმეთა, რომელნი დააბნელებენ გონებასა ჩუენსა და უფსკრულად ვნებათა შთაჰჴდიან მას. განვაგდოთ სიმძიმე ნივთთა მათ ჩუენგან, რაჲთა განერეს გონებაჲ მრავალთა მათგან გულისსიტყუათა, რამეთუ ჩუენ ვართ. პირველ შეწყნარებასა, მათსა მიზეზთა თუ განვამრავლებდეთ და კუალად ძალგჲც შემცირებითა მიზეზთაჲთა მათიცა განლევაჲ.

და იტყოდა ნეტარი იგი, ვითარმედ: ვითარცა-იგი მგზავრსა უცხოსა ვერ ჴელეწიფების შესლვად სახედ უცხოჲსა მოქალაქისა და სავანეყოფად, არა თუ პირველად ჰკითხოს სახლისა უფალსა მას და ბრძანებითა მისითა შევიდის, ეგრეთვე მტერსა ჩუენსა ეშმაკსა ვერ ჴელ-ეწიფების ჩუენდა შემოსლვად, არა თუ ჩუენ ადგილ-ვსცეთ მას. ამისთჳს უკუე ვეკრძალნეთ და მას ღმერთსა ვევედრებოდით, რაჲთა მან მომცეს ძალი წინააღდგომად და გარემიქცევად უცხოჲსა მის მტერისა. და

1v ესრეთ / ვილოცვიდეთ კაცად-კაცადი ჩუენი.

უფალო, ვითარ-მე გპოო შენ, მე არა უწყი, რამეთუ პირუტყუ ვარ, არამედ შენ უწყი, რომელმან-ეგე მომიყვანე წესსა ამას ცხორებისასა. შენ, უფალო, მაცხოვნე მე, რამეთუ მე მონაჲ შენი ვარ; დაღაცათუ უჴმარ ვარ და ძე მჴევლისა შენისაჲ, უფალო, მაცხოვნე მე და მიძღოდე მე ნებასა შენსა, რამეთუ შენ ხარ ღმერთი, მწყალობელი სულთა მათ მონანულთაჲ და შენი არს დიდებაჲ თანა მამით და სულით წმიდითურთ აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

ლოცვა-ყავთ, წმიდანო ღმრთისანო, გლახაკისა ეფთჳმისთჳს, რომელმან წმიდაჲ ესე წიგნი ვთარგმნე:

სწავლანი წმიდისა და ნეტარისა მამისა ჩუენისა ეფრემისნი, მიწერილნი იოვანეს მიმართ, მონაზონისა და მამასახლისისა.

---

* შენიშვნა:

1 r-v - უნდა იყოს ბოლო ნაწილი, აქ არის ექვთიმეს ანდერძი, შეიძლება ეს მისი ავტოგრაფი იყოს.

2 r-v - არის „სწავლანის„ ნაწილი, გასარკვევია თხზულება.

ძალიან თავისებური ხელია.

უფალმან ჩუენმან იესუ ქრისტემან, რომელი მოვიდა სოფლად ცხორებისათჳს კაცთაჲსა, გუამცნო ურთიერთას სიყუარული, ხოლო საქმე სიყუარულისაჲ ესე არს, რაჲთა ნუგეშინის-ვსცემდეთ ურთიერთას შიშითა ღმრთისაჲთა; ამისთჳს უკუე ვინაჲთგან ითხოა შენმან ღმრთისმოყუარებამან ჩემისა სიგლახაკისაგან სიტყუაჲ სარგებელისაჲ, ჴელ-ვყავ საქმესა ამას მო[მადლე]ბისათჳს მადლითა ქრისტესითა

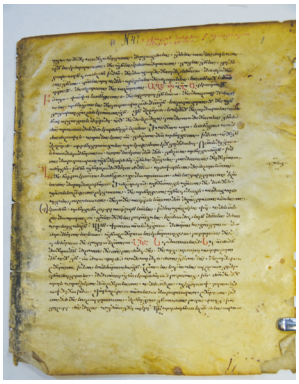
2r და დავსწერ ამათ სიტყუათა / ტანჯვად ქრისტეანეთა, რომელნიმე ცეცხლად მისცნის, რომელნიმე მახჳლითა მოსრნის და ჴორცნი მათნი მჴეცთა საჭმელად მიუყარნის.

და დაეცა დიდი შიში და ძრწოლაჲ აღმოსავალისა კერძოთა უკეთურებისაგან უწყალოჲსა მის სელინოსისა, რამეთუ იყო იგი მჴეცებრ მძჳნვარე და მტერ ქრისტეანეთა. ხოლო ლჳსიმახოს ქრისტეანისა დედისა შვილი იყო და სწყალობდა ქრისტეანეთა. ამისთჳსცა ღამესა ერთსა მოუწოდა პრიმოს კომსსა და ჰრქუა მას: შენ უწყი, უფალო ჩემო პრიმოს, რამეთუ დაღაცათუ მამაჲ ჩემი წარმართობასა შინა დამონებასა კერპთასა მოკუდა, არამედ დედაჲ ჩემი ქრისტეანე იყო და დიდი მოსწრაფებაჲ აქუნდა, რაჲთამცა მეცა ქრისტეანე-მყო; არამედ შიშისაგან მეფისა და რიდობისაგან მამისა ჩემისა ვერ აღასრულა ნებაჲ მისი. ხოლო მრავალგზის მეტყჳნ ქრისტესთჳს და მცნებასა მომცემნ, რაჲთა არაოდეს ვტანჯო ქრისტეანე, არამედ რაჲთა მეცა ვისწრაფო ქრისტეანეყოფად. და აწ ვხედავ, ვითარ უწყალოდ მოსწყუედს ქრისტეანეთა უღმრთოჲ ესე და უწყალოჲ მამისძმაჲ ჩემი და ელმის ფრიად სულსა ჩემსა. აწ უკუე მნებავს, რაჲთა რავდენცა ძალ-გიც, ფარულად განუტეობდე ქრისტეანეთა და არა მოსწყდენ ყოველნი ჴელითა ამის ურჩულოჲსაჲთა.

ესე რაჲ ესმა პრიმოსს, არღარა მოსწრაფე იყო პყრობად ქრისტეანეთა, არამედ უფ 2v როჲსად მიუმცნებდა / მონასტერთა და ეკლესიათა, რაჲთა ივლტოდინ პირისაგან სელინოსისა. წარემართნეს უკუე მესოპოტამით, რომელ არს შუამდინარე, და მიჰმართეს ნისიბი ქალაქსა, რომელი-იგი არს საზღვართა ასურასტანელთასა და საბრძანებელსა ბერძენთასა იყო. ხოლო იყო მას ქალაქსა შინა მონასტერი დედათაჲ, რომელსა შინა იყვნეს ენკრატისნი მოწესენი ერგასისნი, რომელთა უძღოდა დედაჲ, ბრენი სახელით, რომელი-იგი მოწაფე ყოფილ იყო პლატონია დედადიაკონისაჲ, რომელი იყო პირველ მისა, და ყოველივე წესი და კანონი მისი ვიდრე აღსასრულადმდე კეთილად დაიმარხა, რამეთუ ესე იყო კანონი პლატონიაჲსი.

დღესა პარასკევსა არარას საქმესა შურებოდეს დანი იგი, არამედ შეკრბიან ეკლესიად და ოდესმე გალობდეს და ოდესმე წიგნი ჴელად მიიღის დედადიაკონმან და საღმრთოთა წერილთა უკითხავნ სხუათა მათ. და ვიდრე მესამედ ჟამადმდე იგი თავადი იკითხავნ წიგნსა და მერმე მისცის ჴელთა ბრენისათა და უბრძანის კითხვად ვიდრე მიმწუხრამდის, ეგრეთვე შემდგომად მისა ბრენი აღასრულებდა ამას წესსა. ხოლო ბრენსა აღეზარდნეს ორნი ქალწულნი კეთილად, რომელნი-იგი წურ …

H 41

რაობა:	საწელიწდო
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26x21,6
Content:	Lectionary
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	26x21,6

ტექსტი

1r / ეგი
ადიდე აღდგინებითა
მეგობრისა
შენისა ლაზარესითა
ყოვლადსაკჳრველითა
და განსაკრთომელითა;
შიშსა შენსა
შემსჭუალენ ჴორცნი ჩემნი
და მოგუმადლე, მჴსნელო,
მორწმუნეთა შენთა
ყოველსავე ამას
ჟამსა წმიდისა მარხვისასა
სათნოდ სრულყოფად
მარხვითა და ლოცვითა.

უგალობდითსა. ჴმაჲ ბ გუერდი
ძლ. უკლ˜ვად

წმიდაჲ იგი
ქალაქი სათნოებათაჲ
დაუტევე შენ, სულო,
და მიჰხუჱდ ქუეყანასა
ვნებათასა და წყლულ ხარ მათგან
საწყალობელად და განშიშულებულ ხარ კეთილთაგან.

შენ, მაცხოვარ,
სიკუდიდ დაცემულსა ამას
ნუ უგულებელს-მყოფ მე,
არამედ დამასხ მეცა
წამალი მადლისა შენისაჲ,
რაჲთა ვპოო მის მიერ კურნებაჲ, სახიერო.

მადლი იგი
სათნოებათაჲ აღმძარცუეს
ავაზაკთა, უფალო,
ბოროტთა მათ ვნებათა
ჩემთა, არამედ შენ, მაცხოვარ,
უვნებელობისა იგი კუართი კუალად შემმოსე.

ღმრთისმშობელო,
სასოო მორწმუნეთაო,
ავაზაკთა მათ მიერ
ბოროტთა ვნებათაგან
ჩემთა მოწყლული განმკურნე
შენისა მეოხებისა წამლითა, დედოფალო!
გონებანი[121]
ჩუენნი განვიწმიდნეთ, ძმანო,
ერქუნითა მარხვისაჲთა
და ნაყოფი კეთილი
სათნოებათაჲ გამოვიღოთ,
რაჲთა საშუებელთა ზეცისათა მივემთხჳნეთ.

მარხვაჲ წმიდაჲ
განანათლებს გულთა და ზრდის
გულისსიტყუათა ტკბილთა
და ვნებათა განაჴმობს
ლმობიერებისა წყაროჲთა
და წმიდა-ჰყოფს სულთა მათ მგალობელთა ღმრთისათა.

უკეთურნი
ვნებანი ტყუე-ჰყოფენ სულსა
ჩემსა, გლახაკსა, ქრისტე,
ამისთჳსცა მოვივლტი
შენისა დიდისა წყალობისა,
სახიერო, მიჴსენ მათისა მძლავრებისაგან.

გიხაროდენ,
ქალწულო ღმრთისმშობელო,
მრავალსაგალობელო,
მორწმუნეთა სასოო,
განუცდელო საკჳრველებაო,
წყევისა დამჴსნელო და კიბეო ზეცათაო.

აკურთხევდითსა
ძლ. საჴმილით სამ

[121] ამ სტრიქონის გასწვრივ მარჯვენა კიდეზე მიწერილია ავტორის დაქარაგმებული სახელი ი˜სბ (იოსებ).

სჯულიერმან მღდელმან მიხილა
და თანა-წარმჴდა და ეგრეთვე ლევიტელმან, არამედ შენ,
უფალო, მპოვე რაჲ, აღმიღე მჴართა შენთა ზედა
დაცემული ცოდვათა ჩემთა სიმრავლისაგან.

ახლისა სჯულისა უცხოთშემწყნარებელსა
მიმითუალე, განჰკურნე რაჲ წყალობაჲ ჩემი,
რომელი დამდვეს ავაზაკთა მათ ცოდვისათა,
ამისთჳსცა გაკურთხევთ, ქველისმოქმედო ჩემო.

შემიწყალე, სიტყუაო ღმრთისაო, მოწყლული
ცოდვათა ჩემთა მიერ და სახუევლითა
მცნებათა შენთაჲთა წყლულებაჲ ჩემი შეხჳე,
რაჲთა მეცა აგამაღლებდე უკუნისამდე.

1v განვერენით საცთურსა უღმრთო / ებისასა
შენ მიერ, ღმრთისმშობელო, და საღმრთოჲსა მის
მადლისა ზიარ ვიქმნენით შობითა შენითა;
შენ გაკურთხევთ და აღგამაღლებთ უკუნისამდე.

შეცთომილი მზაკუვარებითა მტერისაჲთა
მარადღე წყლულებასა შევსძინებ, ქრისტე,
წყალობათა ჩემთა ზედა უბადრუკი ესე,
ჵ მკურნალო
განწირულთაო, შენ განმკურნე.

მარხვითა ცოდვათა მიერ მომკუდარნი ესე
სულნი ჩუენნი აწ განვაცხოველნეთ, ძმანო,
და გულისთქუმათა იგი სენი განვიშოროთ ჩუენ,
რაჲთა ვპოოთ სასუფეველი ქრისტეს ღმრთისაგან.

ნინეველნი აცხოვნენ, კაცთმოყუარე,
შეინანეს რაჲ ტირილითა და მარხვითა,
ჩუენცა შეგჳწყალენ მოწყალებითა შენითა
უღონონი
სათნოებათა შეწევნისაგან.

რომელი შემდგომად შობისა ეგე უხრწნელად
მონანი შენნი გჳჴსნენ ხრწნილებისაგან
ცოდვათაჲსა, რაჲთა სარწმუნოებით გიგალობდეთ,
ღმრთისმშობელო,
და აღგამაღლებდეთ უკუნისამდე.

ადიდებდითსა

ძლ. ღმერთი შეუძლე

ძეო და სიტყუაო ღრთისაო, მოხედენ ჩემ ზედა,
მოწყლულსა მწარედ ავაზაკთა მიერ,
რომელ არიან გულისსიტყუანი ჩემნი
ბოროტნი ვნებათანი
და დამადგინე მე,
ვითარცა მოწყალე ხარ, გზასა სინანულისასა.

სწავლად და ქმნად ვნებათა მათ დამბადებელისათა,
სული ჩემო, მოსწრაფე იქმენ შენ,
რაჲთა ვერ მოგწყლას შენ ეშმაკმან ცოდვითა
და ტყუე-გყოს უბადრუკად
ვნებათა სოფელსა და შთაგაგდოს შენ უფსკრულსა მას
გეჰენიისასა.

დღენი მარხვისანი სიწმიდით აღასრულენ, სულო,
ლოცვითა და მჴურვალედ ტირილითა
მოწყალე-ყავ დამბადებელი შენ ზედა
და მშიერთა პური ეც,
შიშუელნი შემოსენ, რაჲთა ზეცისა საშუებელთა
მკჳდრად გამოსჩნდე შენ.

მადლი შენი, ჵ ღმრთისმშობელო, მოჰფინე ჩემ ზედა,
უღირსსა ამას მონასა შენსა
და ღირს-მყავ მე სათნოყოფად ძისა შენისა
და მიჴსენ ყოვლისაგან
უსჯულოებისა, რაჲთა თანაზიარ ვექმნე მე
მართალთა ნაწილსა.

საღმრთოჲ ბარძიმი აღავსო მარხვამან სანატრელმან
ლმობიერებისაჲ და ყოველთავე
მორწმუნეთა მოუწესს:
მოვედით, სუთ
და სიმთრვალე ვნებათაჲ
განიშორეთ თქუენგან,
რაჲთა ნუგეშინისცემასა საღმრთოსა ღირს იქმნენეთ.

ახლოს არს სასჯელი იგი, სულო ჩემო, ეკრძალე,
განიწმიდე თავი შენი და იქმოდე
კეთილთა საქმეთა, რაჲთა არა მწარედ
დაისაჯო შენ მაშინ,
რამეთუ ცოდვილნი, თჳნიერ მოწამეთაჲსა დაისაჯებიან.

ძალნო, მთავრობანო, საყდარნო და ჴელმწიფებანო,
უფლებანო, ქერობინ-სერაბინნო და ანგელოზნო და მთავარანგელოზნო,
ქრისტესა ევედრენით,

2r რაჲთა / მოგუმადლოს ჩუენ
მოტევებაჲ ცოდვათა ჩუენთაჲ
და დიდი წყალობაჲ.
წინაჲსწარმეტყუ̃ლთა, მოწამეთა და მართალთა თანა
და ყოველთა ნებისმყოფელთა შენთა
მეოხებაჲ მშობელისა შენისაჲ, ქრისტე,
შეიწირე უღირსთა
მონათა შენთათჳს,
რომელთა-ესე განგარისხეთ
და შეგჳწყალენ ჩუენ.

[122]მასვე დღესა სხუანი [ხუედრნი]. ჴმაჲ დ გუერდი
ძლ. ქუეყანასა მწყუ
რომელთა-ესე თაყუანის-ვეცით ძელსა
ცხორებისასა, მიერთგან წარვემართენით გზასა
მარხვისასა მოხარულნი სულითა,
რაჲთა ვნებათა ქრისტესთა მივიწინეთ.

რომელნი-ესე ქრისტესა შეუდეგით,
უვარ-ვყვნეთ თავნი და აღვიღოთ ჯუარი მჴართა ჩუენთა ზედა
და საღმრთოთა მათ ვნებათა მისთა
თანახატ ვექმნნეთ ჴორცთა მოკუდინებითა.

შენ, რომელი მოხუ̃დ წოდებად სინანულად
ცოდვილთა, ქრისტე ღმერთო, მეცა, მონანული ესე,
ვითარცა უძღები იგი შვილი
შემიწყნარე და შემიტკბე წიაღთა შენთა.

რომელმან განჰკურნე ყრმაჲ ასოსთავისაჲ მის
განმკურნე მეცა, ცოდვითა მოუძლურებული ესე,
ქრისტე, სიტყუაო მხოლოდშობილო,
და აღმადგინე მღჳმით დაჴსნილობისაჲთ.

მოსლვასა შენსა ზეცით დიდებით ძალთა თანა
სჯად ყოვლისავე კეთილი სიტყჳსგებაჲ მომმადლე მე,
ქრისტე ღმერთო, მრავალმოწყალე,
და შენდობაჲ ცოდვათაჲ მომანიჭე.

სამხატოვანსა არსებით მიუწდომელსა
და ერთღმრთეებით დიდებულსა სამებასა წმიდასა,

[122] მარჯვენა კიდეზე მიწერილია ავტორის სახელის პირველი 2 ასო: თე (თეოდორე).

მამასა ძით და სულით წმიდითურთ
უგალობდეთ და ძრწოლით თაყუანის-ვსცემდეთ.

რომელი-იგი გჳშევ გამოუთქუმელად
იესუ მაცხოვარი და ხრწნილებასა ზეშთა ექმენ,
მოწყალე-ყავ იგი, დედოფალო,
მონათა და მადიდებელთა შენთათჳს.

აკურთხევდითსა
ძლ. მთასა ზედა
რომელნი ვრბით
მარხვათა სარბიელსა,
მორწმუნენო,
ნეშტი სტადიონისაჲ
ქრისტეს მიერ უმჯურვალესად გარდავლოთ,
რაჲთა დაივიდგათ ჩუენ
გჳრგჳნი ბრწყინვალე
მოღუაწებისაჲ.

ჰხედავ, მჴსნელო,
უძლურისა სულისა
ჩემისა და გონებისა მრავალთა
წყლულებათა, არამედ მგებდ მოწყალებით
და წუთღა ნუ მომკუეთ,
მსგავსად ლეღჳსა მის,
დაწყეულისა.

საზარელსა
მას შენსა განკითხვასა,
ქრისტე ღმერთო,
მოვიჴსენებ და ვძრწი მე
და გიღაღადებ, რომელსა გამოუთქუმელი
გაქუს მოწყალებაჲ,
მაშინ შემიწყალე
საწყალობელი.

ძლიერებაჲ
საღმრთოჲ შემმოსე, ქრისტე,
რაჲთა რაჟამს
მოხჳდე რეკად კარსა,
მპოო მღჳძარედ და ვითარცა სახიერმან მონამან
და განკრძალულმან მყის
განგიღო და ვცხონდე, უფალო,
უკუნისამდე.

ერთარსებით
ქებულო სამებაო,
სამგუამოვნად
2v ცნობილო ღმრთე/ებაო,
მამაო, ძეო და სულო წმიდაო,
ყოველთა ჭირთაგან
გჳსნენ მგალობელნი
შენნი უკუნისამდე.

გიხაროდენ,
მთაო სამეუფოო!
გიხაროდენ,
ლამპარო ბრწყინვალეო!
გიხაროდენ, ცაო!
გიხაროდენ, ტაძარო!
გიხაროდენ, სძალო,
ყოვლადქებულო
ქრისტეს დედაო!

ადიდებდითსა
ძლ. რომელმან წწ˜რ
მყუდროჲ ესე ზღუაჲ მარხვათაჲ
ნავითა შრომათაჲთა
და სულისა ნავითა
განვლოთ და ნავთსადგურსა
საღმრთოსა
ვნებათა ქრისტესთასა
შესლვად ვილოცოთ დაუბრკოლებელად.

მსგავსად ქანანელისა მის
ვჳმობ: შემიწყალე, ქრისტე,
ღმერთო, ძეო დავითისო, და განკურნე სული ჩემი
უძლური, ვითარ-იგი განჰკურნე
ასული მისი, ჵ მრავალმოწყალეო.

შენ, რომელმან განამართლე
მეზუერე, რომელიცა
ჳმობდა: ღმერთო მილხინე მე!
მეცა, ცოდვილი ესე!
მაცხოვნე, მსაჯულო ყოველთაო,
და შემინდვენ შეცოდებანი ჩემნი!

ღმრთეებისა ბუნებასა
ერთსა, განუყოფელსა
და კუალად სამხატოვნებით

ცნობილსა სამებასა,
მამასა ძით და სულით წმიდითურთ
უგალობდეთ ძრწოლით და ვადიდებდეთ.

შენ, რომელმან მუცლად-იღე
სიტყუაჲ ღმრთისაჲ, უსძლოო,
და ჰშევ უთესლოდ ჴორცითა
გარეშეუწერელი,
ითხოვე მისგან სულთა ჩუენთათჳს,
ქალწულო ღმრთისმშობელო დიდი წყალობაჲ.

ორშაბათსა ე მწუხრი [ჴმაჲ]ა[123]
ძლ. ზეცისა
შეცთომილი გზათა მათგან
სათნოებისათა
შთავვარდი ცხორებასა პირუტყუებრივსა, ქრისტე,
მოწყლული ბოროტად
ავაზაკთა
უწყალოთა - ეშმაკთაგან,
არამედ შენ, ჰ, ქალწულისაგან შობილო,
შემიწყალე და განმკურნე მე.

დაცემული მცნებათაგან[124]
შენთა, კაცთმოყუარე,
მოწყლულ ვიქმენ ბოროტად
ვნებათა ჩემთა მიერ,
უფალო, უფალო,
განმკურნე მე,
მკურნალო განწირულთაო,
რომელმანცა ჩუენისა[125] ცხორებისათჳს
წყლულებაჲ თავს-იდევ, სახიერ.

გულისსიტყუათა მიერ
ბოროტთა, ვითარცა
ავაზაკთა ფიცხელთა
მოვიწყალ უბადრუკი
და უკურნებელ ვარ
კაცთა მიერ;
ამისთჳსცა შეგივრდები
ლმობიერითა გულითა, ქრისტე ღმერთო,
შენ განმკურნე და მაცხოვნე მე.

[123] სათაურის გასწვრივ მარცხენა კიდეზე მიწერილია ავტორის დაქარაგმებული სახელი ის˜ბ (იოსებ).
[124] მცნებაგ˜ნ.
[125] ჩამატებულია.

სხუაჲ [ჴმაჲ] დ გუერდი[126]
ძლ. ედემთაჲ
უბრწყინვალესად მზისთუალისა დღეს
მოგუეფინა ჩუენ მადლი
ღმრთივდიდებული
წმიდისა მარხვისაჲ
და სულთა ჩუენთა განანათლებს
და ვითარცა რაჲ ალმურსა
სდევნის ვნებათა
დამაბნელებელთა;
ამისთჳსცა
მოვედით ყოველნი და სურვილით შევიტკბოთ იგი
და მადლობით
და სიხარულით განვლოთ საღმრთოჲ ასპარეზი მისი
და სანუაგითა
მისითა შუებულთა უღაღადოთ ქრისტესა ღმერთსა:
წმიდა-ყვენ, სახიერო,
რომელნი იღუწიან სარწმუნოებით
და ჟამსა მა … … …

არ გადადის
3r / განმკურნე მე, მაცხოვარ, კაცთმოყუარეო,
მოწყლული ვნებათაგან ბრალთა ჩემთაჲსა
და დამადგინე[127] გზასა მას
მშჳდობისასა,
რომელ არს სინანული უბიწოჲ.

საცნობელნი წმიდა-ვყვნეთ, ღმრთისმოყუარენო,
ვნებათა ბიწისაგან წარმწყმედილისა
და სულნი ჩუენნი შევამკვნეთ
სათნოებითა,
რაჲთა ვიხილოთ ქრისტეს აღდგომაჲ.

სხუანი
ძლ. ვითარმედ გხადონ
სიყუარული ჭამადად ვიჴუმიოთ
და მარხვაჲ ვნებათაგან
შევიკრძალოთ, მორწმუნენო,
და ქრისტესა, რომელი
ჩუენთჳს დაემსჭუალა ჯუარსა
და გუერდსა
ლახურითა მოიწყლა წყალობით
ვევედრნეთ, რაჲთა ბრალთა შენდობაჲ მოგუმადლოს

[126] სათაურის გასწვრივ მარცხენა კიდეზე მიწერილია ავტორის სახელის პირველი ორი ასო - თე (თეოდორე).
[127] დამაგინე.

და ცხორებაჲ
საუკუნოჲ მოგუანიჭოს
და ქებით ვაქებდეთ
მაცხოვარსა და მწსნელსა სულთა ჩუენთასა.

სიკუდილი ხისა მიერ მოგუჱტყუა
და აწ ვპოვეთ ცხორებაჲ
ძელითა მით ჯუარისაჲთა,
ვინაჲცა, მორწმუნენო,
მოვსრნეთ ვნებათა აღძრვანი
და მწსნელსა.
ვევედრნეთ, რაჲთა შემკობილნი
კეთილთა საქმეთა მიერ ღირს-გუყვნეს მიწევნად
დიდებულსა
აღდგომასა თჳსსა, რაჲთა
ღმრთივგანათლებულნი
ვადიდებდეთ მწსნელსა სულთა ჩუენთასა.

ედემი
ცხოველსა ჯუარსა შენსა უგალობთ, ქრისტე,
და საუფლოთა ჴორცთა
შენთა ვნებათა,
რომელ ჩუენთჳს თავს-ისხენ ლახუარსა და სიკუდილსა შენსა,
ბასრობასა და ნერწყუვასა
და ჴურთით გუემასა
და ყურიმლისცემასა
პორფირსა თანა
და ეკალთა მიერ შეთხზულსა მას გჳრგჳნსა
და სამსჭუალთა
და ფიცარსა და ლერწამსა, ღრუბელსა და ნავღელსა,
რომელთა მიერ ჰქმენ
ცხორებაჲ ჩუენი, გჳჴსნენ წყევისაგან და გევედრებით, ნეშტ … ესე მარხვისა
ჟამი მშჳდობით აღსრულებად
მოგუმადლე, მაცხოვარო,
ვითარცა მხოლოჲ კაცთმოყუარე ხარ.

სტიქარონი [ჴმაჲ] გ გუერდი
ძლ. მჯდომარე
გარდამავალ ვიქმენ მე წრფელთა გზათა შენთაგან
ვნებათა მიერ საწყალობელი ესე
და შთავიბნიე მთხრებლთა
შინა ღრმათა წარწყმედისათა
და ლევიტელი
და მღდელი შეკრბეს ჩემ ზედა
და არაჲ მარგეს;

ხოლო შენ, ქრისტე, შემიწყალე
და ჯუარითა განხეთქე
ჴელითწერილი იგი
ბრალთა ჩემთაჲ
და უვნებელობითა
ღმრთივბრწყინვალე-მყავ მე
და თანამოსაყდრე
მამისა მაღლისაჲ,
ვინაჲცა მადლობით გიღაღადებ,
გამოუთქუმელო უფალო, დიდებაჲ შენდა!

სხუაჲ [ჴმაჲ] ა გუერდი
ძლ. სიბრძნე
მცნებათა შენთა გარდასლვითა
გამოვჴედ იჳრუსალიმით
3v მათგან, რომელნი / გერჩდეს მას შინა
და იერიქოდ რაჲ შთავიდოდე
მსგავსითა
ნებითა, რომელნი-იგი
სიბოროტითა კლვად მიეცნეს პირველ
შენ მიერ ერსა შენსა,
ურჩებისათჳს მოვწყალ
სასიკუდინედ ვნებათა მიერ,
ვითარცა რაჲ ავაზაკთა, რომელი ნებსით მოიწყალ
კაცთა ნათესავისათჳს
სამსჭუალითა და ლახურითა
ჴორციელად და ზოგადი
ცხორებაჲ ჰქმენ მორწმუნეთაჲ
იჳრუსალიმს შინა
განმკურნე, გევედრები,
ყოვლადძლიერო უფალო,
და მიჴსენ და მაცხოვნე,
ვითარცა სახიერ ხარ
და შემინდვენ ცოდვანი ჩემნი.

ცისკრად
ძლ. მჯდომარე
ავაზაკურთა გულისსიტყუათა მიერ
მწარედ მივიწყალ მე, უბადრუკი ესე
და ნახევარმომკუდარი,
განვიწირე, სახიერო,
და სიმრავლემან
წინაჲსწარმეტყუელთამან რაჲ
მიხილა მე,
მწყდარი და ფრიად ტკივნეული,

არაჲ იზრუნეს ჩემთჳს,
არამედ თანა-წარმჴდეს
და კაცთაგან
უკურნებელი დავშთი,
ამისთჳს ბოროტად
ლმობილი ვღაღადებ
შენდა მიმართ, ქრისტე,
სიმდაბლითა გონებისაჲთა
დაასხ ჩემ ზედა
შენი დიდი წყალობაჲ.

წარდგომაჲ

ძლ. მჯდომარე

ხისა რაჲ მცნებისა გემოჲ იხილა ადამ,
სიხარბისა ნაყოფნი მწარენი მოისთულნა,
ხოლო რაჟამს აჰმაღლდი
ძელსა ზედა ჯუარისასა,
დასჯისა მისგან
იჴსენ იგი, მრავალმოწყალე;
ამისთჳსცა
გიღაღადებთ: მოგუანიჭე ჩუენ
ნაყოფთაგან განმხრწნელთა
მარხვაჲ, ყოვლადძლიერო,
და ნებისა
შენისა აღსრულებაჲ,
რაჲთა ვპოოთ დიდი მოწყალებაჲ შენი.
და ესრეთ ვიტყოდით:
რომელმან ჯუარცუმაჲ დაითმინე
ჩუენთჳს ჴორცითა,
უფალო, დიდებაჲ შენდა!

სხუაჲ [ჴმაჲ] დ გუერდი

ძლ. არაჲ დააკ

მარხვაჲ, ნათლით შემოსილი,
განანათლებს ყოველთავე
მუშაკთა[128] თჳსთა
და შემწყნარებელთა,
რომელნი იქმან საქმეთა ნათლისათა
და განეშორებიან ბნელსა ცოდვისასა
და განბრწყინდებიან სათნოებითა
ბრწყინვალითა ნათლითა
და ჰპოებენ დიდსა წყალობასა.

ოთხშაბათსა ე. ხუედრი

[128] მოშაკთა.

განძლიერდასა [ჴმაჲ] გ გუერდი
ძლ. შენ, ქრისტე ღმერთი
აჰმაღლდი ჯუარსა ზედა
მოწყალებით, ქრისტე, სახიერ,
და წყალობათა შენთა
სივრცითა უყისაგან მწარისა
ვნებათაჲსა აღმომიყვანე
განწირული ესე და ზეცად აღმამაღლე,
რაჲთა გაქებდე, მოწყალეო.

[გა]ნჰმარტენ ჯუარსა ზედა
ნებნი შენნი, ქრისტე მაცხოვარ,
და ყოველნი წარმართნი,
შენგან განშორებულნი, სახიერ,
შეიკრიბენ წიაღთა შენთა
და განაძლიერენ ძალითა შენითა,
რაჲთა გაქებდენ, მოწყალეო!

აჰმაღლდი ჯუარსა ზედა
და მოიწყალ ლახურისა მიერ
გუერდსა ჩემთჳს, იესუ,

4r და ძმრი/სა და ნავღლისა მიღებაჲ თავს-იდევ, რაჲთა ურჩებისა ჩემისა სიმწარენი დაატკბნე, სახიერ, რომელმან-ესე განგამწარე შენ.

მზე განჰკრთა და შეძრწუნდა, ხოლო ქუეყანაჲ შეირყია, რაჟამს-იგი კაცთათჳს დაემსჭუალე ჴორცითა, სახიერ, ჯუარსა ზედა კრავი ეგე ღმრთისაჲ და იჴსენ ქუესკნელითა დამნათესავითურთ, რაჲთა გაქებდეს, მოწყალეო.

ღმერთო სამგუამოვანო, ერთარსებაო სამებაო, სამთჳთებით ქებულო, ყოვლისა განმგებელო, მხოლოო, გუაცხოვნენ აღმსარებელნი შენნი, მამაო, ზეო და სულო სახიერო, რაჲთა ძრწოლით თაყუანის-გცემდეთ.

[129]ქუეყანისა ნაშობმან ვინ შეუძლოს ღირსად გალობად, ქალწულო და დედაო, სიწმიდეთა მათ შენთა საღმრთოთა უსაზღვროთა და მიუწდომელთა, რამეთუ შენ მხოლოჲ იქმენ დედათა შორის რჩეულ და ყოვლადსანატრელ, სძალო.

აკურთხევდითსა
ძლ. შეუწუველ
ქრისტესა ღმერთსა, ჯუარცუმულსა ჴორციელად და ღმრთეებით უვნებელსა ანგელოზნი ცათა შინა აქებენ, ხოლო ქუეყანისა ნაშობნი ქუეყანასა ზედა გალობით უღაღადებენ: ყოველნი საქმ[ენი] … … …

ჯუარცუმითა შენითა პატიოსნითა, ქრისტე, მიითუალე შენ სიკუდილი საყუ-

[129] ამ სტრიქონის გასწვრივ ვერტიკალური წარწერაა მთავრული ასოებით.

ედრელი, წყევისა თანამდები, და მე, განხრწნილი ესე, მიჴსენ ხრწნილებისაგან და ვიტყჳ: ყოველნი საქმენი … … …

დაითმინენ შენ ვნებანი მრავალნი ადამიანთა ცხორებად, ყოვლადსახიერო; ამისთჳს ვადიდებთ ჯუარცემასა და სიკუდილსა სენსა და ცხოველსმყოფელთა ვნებათა შენთა და ვიტყჳთ: ყოველნი საქმე[ნი].

ჵ სამებაო ყოვლადწმიდაო, ქერობინთაებრ გიგალობთ წმიდა ხარ, წმიდა ხარ, წმიდა ხარ შენ, ერთღმრთეებაო დიდებულო, დაუსაბამოო მარტიო მიუწდომელო, ყოველთა არსთა სიბრძნით მპყრობელო და განმგებელო, აგამაღლებთ შენ უკუნისამდე.

შესხმით გადიდებთ შენ, უბიწოო, ბრწყინვალედ ყოველნი ტომნი, რამეთუ ჰშევ დამბადებელი მათი, ჵ სასწაული საკჳრველი და საქმე ყოვლადსანატრელი; ამისთჳს ვიტყჳთ: კურთხეულ ხარ შენ შორის დედათა და კურთხეულ არს ნაყოფი მუცლისა შენისაჲ შენ თანა.

ადიდებდითსა

ძლ. სიტყჳთა მით

ნებსით თჳსით თავს-იდევ ჯუარცემაჲ, მჴსნელი, რაჲთა მოგუმადლო ცხორებაჲ საუკუნოჲ და განგუათავისუფლენ ჩუენ სიკუდილისაგან; ამისთჳს მორწმუნენი გალობით გადიდებთ.

ხემან მომაკუდინა მე და ძელმან ჯუარისამან მაცხოვნა, რომელსა ზედა აჰმაღლდი, ქრისტე, მეუფჱო, და მტერი მოაკუდინე, მკლველი ჩუენი მუშურნე, ხოლო მე განმაცხოველე.

ვაქებ ლახუარსა შენსა და უგალობ სამსჭუალთა შენთა და თაყუანის-ვსცემ ღრუბელსა, ლერწამსა და ჯუარსა სენსა, რომელთა მიერ მაცხოვნე, რმერთო ჩემო,

4v და მიჴსენ ქმ / ნული შენი.
ძესა მამასა თანა სულით წმიდითურთ დიდებულსა, ყოვლადგანშორებელთა
და შეურევნელთა ერთარსებით ქებულთა
ტომნი და ნათესავნი გალობით გადიდებთ.

ეჰა, საკჳრველებაჲ საშინელი და განსაკრთომელი და სასმენელი უსაზღვროჲ!
ვითარ დედობრივი ჰშევ შობაჲ და ხრწნილებაჲ დედათაჲ არა აგძენ (!) ქალწულო ღმრთისმშობელო.

მასვე დღესა სხუანი ხუედრნი
განძლიერდასა [ჴმაჲ] დ გუერდი

ძლ. არაჲ ვინ

საჴსრად სისხლი შენი ჩუენდა, უფალო, შესწირე შენ მამისა და ჩუენ ცოდვისაგან გჳჴსნენ და აწ გევედრებით: წყლულებანი ჩუენნი
განკურნენ, ქრისტე!

მოვსწყდი კეთილთაგან და მივემთხჳე ავაზაკთა ბოროტთა - ეშმაკთა, არამედ რომელმან ჯუარცუმაჲ თავს-იდევ სისხლითა შენითა
განმკურნე, ქრისტე!

ცხორებად, უბადრუკო სული, სიწმიდით ლოცვითა და მარხვითა მცირედსა ამას ჟამსა ცხორებისა შენისასა და ჰპოო შენდობაჲ
შეცოდებათაჲ.

სიტყუაჲ თანაარსი მამისა ღმრთისაჲ იშვა შენგან ჴორცითა, ღმრთისმშობელო, რაჲთა მეცა განხრწნილი ცოდვითა, კუალად განმაახლოს და აღმადგინოს.

[130]დასჯილი ცოდვითა, რომელმან-ესე განგარისხე, სახიერ, ქრისტე, გევედრები: მაცხოვნე მე, რომელმან დაჰსაჯე მტერობაჲ ჯუარისა მიერ.

ვითარცა განახუენ ყურნი ყრუჲსანი სულისა ჩემისა, ყურნი განახუენ, მჴსნელო, ნებსით დაყრუებულნი და მომმადლე შენთა სიტყუათა სმენაჲ.

პირუტყუებრივთა მათ საქმეთა ვჰბაძევდ და განგეშორე შენგან, მამაო, სახიერო, და დაუტევე მცნებაჲ შენი, ყოვლადწმიდაჲ, მე უბადრუკმან

უცხოთა ბოროტთა მოქალაქეთა დავემონე მე, ქრისტე, არაწმიდათა მათ ვნებათა, ხოლო აწ კუალად მოწცეული შენდა შემიწნარე მე.

ცოდვილთა მეოხო, ყოვლადწმიდაო ქალწულო დედოფალო, ჴიდო საღმრთოო და ბჭეო ცხორებისაო, განსაცდელთა ჩემთა ღელვაჲ დააცხრვე.

აკურთხევდითსა
ძლ. საჴმილსა რაჲ

მომკუდარი გონებაჲ ჩემი ცოდვათა და უსჯულოებათა მიერ აღადგინე, მოწყალე, რომელმან ჯუარცუმაჲ თავს-იდევ ჩემთჳს, რაჲთა გაკურთხევდე მჴურვალედ უკუნისამდე.

ჴელსა ავაზაკთასა შთავრდომილსა მივემსგავსე მე, ქრისტე, და ნახევარმომკუდარ ვარ ბოროტთა ვნებათა მოწყლული, არამედ, მაცხოვარ, შენ მხოლომან განმკურნე.

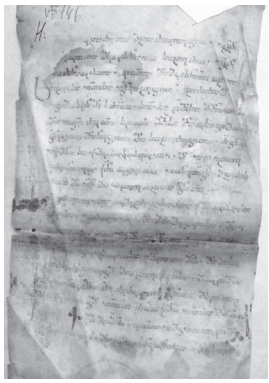
ჩემთჳს მოიწყალ, სახიერ, ჴორცითა ჯუარსა ზედა; ამისთჳსცა გევედრები: ცოდვათა - მიერნი წყლულებანი ჩემნი განკურნენ წყალობით, რაჲთა გაკურთხევდე შენ.

შენ ბჭესა სამეუფოსა, რომელი განვლო ძემან მაღლისამან კაცთა ცხორებისათჳს.

---

[130] ამ სტრიქონის გასწვრივ მარცხენა კიდეზე მიწერილია ავტორის დაქარაგმებული სახელი: ის˜ბ (იოსებ).

H 146

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XI-XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,8x12,2

Content:	Hymns
Date:	XI-XII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	20,8x12,2

ტექსტი

1r / და მწუხარეთა მხიარულებაო.
გიხაროდენ, [სნე]ულთა მკურნალო, სახიერო,
გიხაროდენ, საძნაურთა
ყოველთა დამჴსნელო ოხითა ბრა …

სიტყჳსა ღმრთისა განკაცებითა
ტაძრად … გამოსჩნდი, სძალო, სულისა წმიდისა მადლითა
და ჰშევ ძე, უფლისა სწორი მამისა დაუსაბამოჲსა
ბუნებითა და ნებითა და სახიერებითა,
რამეთუ შენ შორის იქმნა საქმე საკჳრველი.
და აწ იხილე ჴრწნილებაჲ ჩუენი, უბიწოო, ღონეთაგან
მტერისათა და განმაახლე ოხითა შენითა …
[სურ] … ვილითა უმეცრებისაჲთა … ურვისა
შენისა ჰრულითა დამძიმებულისა
დაი … დ … დ დ … … …
სვა გუემულსა ცოდვათა მიერ
და სასოწარკუჱთილებად მიახლებულსა
მიუწდომელობ … მ … რე … … ბნითა მსწრაფლ
… მ … შემდგომად ღმრთისა სასოო ჩემო ღმრთისა მარადის
ქრისტეს მოწამენო, ყოველთა ადგილთა წმიდა
… ენ და ცათა … ეულთა წმიდათა … …
1v / … გლ...ნ და აწ ევედრენით თ˜გნ (?)
არამედ
მახეთაგან მტერისათა
კეთილთა [თჳს] … გე[ვე]დრებით
ოთხშაბათსავე გალობანი წმიდისა ღმრთის მშობლისანი
გალობანი
გონებითა ლმობიერითა
და გულითა შემუსრვილითა
შეგივრდები, ღირსო

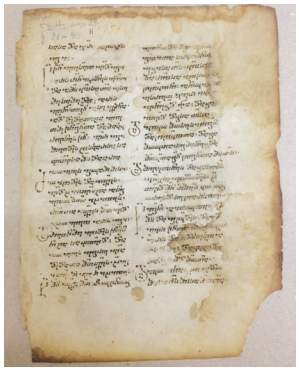
წმიდაო დედოფალო,
მომფინე მადლი შენი
და განმაძლიერენ გალობითა
ქებად შენდა,
ღმრთისა საუნჯეო.

განბრწყინვებულნო მორწმუნენო, დღეს
ნათლითა სამებისაჲთა
მოვედით, ვაქებდეთ
მამასა ნათლისასა,
... ძველსა სოფლისასა,
მეოხსა მორწმუნეთასა
გალობითა სლვ[ითა] დღეს.

გალობასა შინა მოთმინებითა
და ვედრებასა მონიჭებითა
ღირს-მყავ, ღმრთისმშობელო, შეწევნითა
... რაჲთა ღირს ვიქმნე მეცა
... ე ... რომელმან[131]
სამწყსოთა მათ თანა
მაქებელთა ... ბაჲ ... აჲ
... ბაჲ გულისჴმისყოფისა ... ...
ბისა ... საჲ და ... პნ ... ... იყ ... ...

H 362

რაობა:	სახარება
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,3×19
Content:	Gospel (Luke, chapter 24, 20-40)
Date:	XIII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	24,3×19

ტექსტი

(ლუკა, თავი 24, 20-40)

1r* [პირველი სვეტი] / სასა და ჯუარ[ს]-აცუ֍ს იგი.

ხოლო ჩუენ ვესავთ, ვითარმედ იგი არს, რომელმან იჴსნეს ისრა֍ლი და ამას ყოველსა თანა ესე მესამე დღე არს, ვინაჲთგან ესე იქმნა.

[131] ძალიან წარჩხაპნილია.

* **შენიშვნა:** გიორგი მთწმინდელისეული რედაქციის.

არამედ დედათაცა ვიეთმე ჩუენაგანთა დამაკჳრვნეს ჩუენ, ვითარ-იგი მივიდეს ცისკარსა საფლავსა მას

და არა პოვეს გუამი მისი.

მოვიდეს და ჰრქუეს, ვითარმედ ხილვაჲცა ანგელოზთაჲ იხილეს, რომელთა ჰქუეს მათ, ვითარმედ: „ცხოველ არს იგი".

და მი-ვინმე-ვიდეს ჩუენგანნიცა საფლავად და პოვეს ეგრე, ვითარცა დედათა მათ თქუეს, ხოლო იგი თავადი ვერ იხილეს.

ხოლო მან ჰრქუა მათ: „ჱ უცნობელნო

[მეორე სვეტი] და მძიმენო გულითა სარწმუნოებისათჳს ყოველსა ზედა, რომელსა იტყოდეს წინაწარმეტყუელნი!

ანუ არა ესრეთ ჯერ-იყო ვნებად ქრისტესა და შესლვად დიდებასა თჳსსა?"

და იწყო მოსესითგან და წინაწარმეტყუელთა და გამოუთარგმანებდა მათ ყოველთაგან წიგნთა მისთჳს.

და მიეახლნეს დაბასა მას, ვიდრეცა ვიდოდეს, ხოლო თავადმან მიზეზ-ყო უშორესადრე წარსლვაჲ.

ხოლო იგინი აიძულებდეს მას და ეტყოდეს: „დაადგერ ჩუენ თანა, რამეთუ მწუხრ არს და მიდრეკილ არს დღე".

და შევიდა დადგომად მათ თანა.

და იყო ინაჯით ჯდომასა მას მისსა მათ თანა

1v [პირველი სვეტი] მოიღო პური, აკურთხა და განტეხა და მისცემდა მათ.

ხოლო მათ თუალნი მათნი განეხუნეს და იცნეს იგი და თავადი მიეფარა მათგან.

და იგინი იტყოდეს ურთიერთას: ანუ არა გულნი ჩუენნი განჯურვებულ იყვნეს ჩუენ შორის, ვითარ-იგი მეტყოდა ჩუენ გზასა ზედა და ვითარ-იგი გამომითარგმანებდა ჩუენ წიგნთა?

და აღდგეს მასვე ჟამსა შინა და მოიქცეს იჱრუსალიმდ და პოვნეს კრებულად ათერთმეტნი იგი და სხუანი მათ თანა,

იტყოდეს რაჲ,

ვითარმედ: ნანდჳლვე აღდგა უფალი და ეჩუენა სიმონს.

და იგინი უთხრობდეს გზისასა მას და

[მეორე სვეტი] ვითარ-იგი გამოეცხადა მათ განტეხასა პურისასა.

და ვითარ იგინი ამას იტყოდეს ოდენ, და თავადი იესუ დადგა შორის მათსა და ჰრქუა მათ: მშჳდობაჲ თქუენ თანა!

ხოლო იგინი შეძრწუნდეს და შეეშინა, ეგონა, ვითარმედ სული რაჲმე იხილეს.

და თავადმან ჰქუა მათ: რაჲსა შეძრწუნებულ ხართ, და რაჲსათჳს გულის-სიტყუანი მრავალნი მოვლენან გულთა თქუენთა?

იხილენით ჯელნი ჩემნი და ფერჯნი, რამეთუ თავადი მე ვარ; ჯელი შემახეთ მე და იხილეთ, რამეთუ სულსა ჯორც და ძუალ არა ასხენ, ვითარცა-ესე მხედავთ, რამეთუ მასხენ.

და ესე რაჲ თქუა, უჩუენნა.

H 536

რაობა:	კონდაკი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,8×9,2

Content:	Kontakion
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	11,8×9,2

ტექსტი

1r / მიმართ ვილოცოთ. ვჰმადლობდ უფალსა, ღირს არს, მართალი არს, ალჲლოჲ.

ღირს არს და მართალი შენდა ქებად, შენდა კურთხევად, შენდა გალობად, შენდა მადლობად, შენდა თაყვანისცემად ადგილსა მეუფებისა შენისასა, რამე თუ შენ ხარ ღმერთი, გამოთარგმანებული, მოგონებული, მიუწდომელი, უხილავი. მარადის ხარ, ვითარცა იგი ხარ შენ და მხოლოდშობილი ძე შენი და სული შენი. შენ არა

1v / არსისაგან ყოფად მომიყვანენი, ჩუენდა მოგომადლე სასუფეველი მერმეისაჲ, უფალო, ყოველთათვის გმადლობთ შენ, მხოლოდშობილისა ძესა შენსა და სულისა(!) შენსა წმიდასა ყოველთათვის, რომელი უწყნით საჩინოთა და უჩინეთა ქველისმოქმედებათა, ჩუენდა მომართ ქმნილთა. გმადლობ შენი შესაწირაჲსა წმიდისა ამის.

1r / მოწყალებათათჲს მხოლოდშობილისა ძისა შენისა, რომელისა თანა კურთხეულ ხარ თანა ყოვლადწმიდითა სახიერით და ცხოველსა სამყოფელითურთ აწ და მარადის უკუნი[სამდე]

მშჲიდობაჲ ყოველთა სულისა წმიდისა შენისა თანა.

ვიყვარებოდით ურთიერთარს ქრისტე არს ჩუენ შორის კარნი(+კარნი) მოხედენთ.

გურწამის სრულად თქვას.

2v / ვდ[ე]გით კეთილად, ვდ[ე]გით შიშითა, მოხედეთ წმიდასა ამას შესაწირაუსა მშჯდობით შეწირვად წყალობაჲ , მშჯდობაჲ, შესაწირავი.

მადლი უფლისა ჩუენისა, იესუ ქრისტეს სიყუარული ღმრთისაჲ და მამისაჲ და ზიარებად წმიდისა სულისა იყუენენ ჩუენ ყოველთა თანა ზ..... უქს გალობაჲ. გუაქუს .....სა.

H 536ა

რაობა:	კონდაკი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,7×9
Content:	Kontakion
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	11,7×9

ტექსტი

1r / არ იკითხება
1v / დღ..... ....თა შ...
.....,წმიდი-
სა .... ს... შენ.....
ჩუენ.....
თს .....
.....
.... ჩ..ლად ..... გამ
.....ებაჲ წმიდისა
სჯულისა შენისა
შემდგომად აღსრულებისა დღეთა და
განწმედისათაჲტაძრად მიყვანებაჲთავს-იდევ,
რომელი-იგი
2r / ....აღ ..... და .....
გ..... დ..... .....
დ.....
.....
გაქებ შენ .....
დღეთა .....ებ .....
გ..... შენი
სიტყუაჲ, ძალი, დიდებაჲ მამისა
ფიცებაჲ ა. უფლისა მ.....
შეგ[რ]ისხებს შენ

2v / არ იკითხება
.....
.....
..... ძელნი.....
.....
..... ქ.....ნა.....
..... ქუეყანა.....
.....ა ს..... ლა.....
.....უნეს და .....
.....

H 536ბ

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,3×9,3

Content:	Prayers
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	12,3×9,3

ტექსტი

1r / არ იკითხება

1v / არამედ ჰკითხო.....

მ.....

ქუმელჲ მა.....

უდგჲ. ჰ.....

სამგზის. დამ.....

მღდელმან ლოცვაჲ. უფალო, ...

დომელ..... მე მო.....

ნ..... წა ამას ნათლისა

..... და ღირს-ყავ ესე

დიდისა ამის მადლისა წმიდისა

შენისა [ნათლ]ჲსღებისაგან განბანე

....ნ სიძუჭლე და განა...სე ესე ცხორებჲთა საუკუნოჲთა და აივსე ესე წმიდისა სუ[ლი]სა შე[ის]ა ძლჲთა(!) ერთობითა ქრისტეს, ძისა შენისაჲთა, რაჲთა არღარა .....

იყოს, არამედ

/ტექსტი არ გადადის/

2r / და რტოჲ ზეთისხი.....

ნდა პირსა მისსა და.....

სასწაული და ცხორებჲსი წყალთა რღნისა მისგან მდ.....ის მისგან საიდუმლოჲ მ.....ვე გამოსხე(!) ზეთის ნაყოფი აღსრულებ.....თა საიდუმლოთა..... ჩუენ, ... რომელი მის ... სჯულსა .... აღას..... სულჲთა ჩუენთა და მადლსა შენსა სრულ-ყვენ, შენვე აკურთხე ზეთიცა ესე ძლითა და შეწევნითა დანერგვითა წმიდისა სულისა შენისათა, რაჲთა ექმნას საცხებელი უხრწნელებჲსა საჭურველჲ სიმართლისა.....ებლ პორცსა და ყოვლისა ...კოჲსა ....ქმნის

.....ქმის.....

2v / დ..... შრე .....

..... ხთა და რომელი

[სარწ]მუნოებისაჲ

..... მი.... შენ.

აღემართოს
მღდლ҃ და თქუას.
დ..... შენდა,
მხოლოდშობილისა ძისა შენისა
და.....ლს მ.....
და .... ხედეთ
მღდელმან ..... რ.... და გამოსხნ....
ყოველსა მას ..... რომელნი ....
ს..... ერითურთ .....
ა.....

H 1326

რაობა:	სახარება მათესი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	23x18

Content:	Gospel of Mathew
Date:	X c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Asomtavruli
Size:	23x18

ტექსტი

1r */ მათეს სახარება16, 13-25

1r/ მო-რა҃-ვიდა იესუ ადგილთა მათ კესარია ფილიპესთა, ჰკითხვიდა მოწაფეთა თ҄სთა და ჰრქუა: რა҃ თქ҄ან კაცთა ძისა კაცისა ყოფად?

ხოლო მათ ჰრქუეს: რომელთამე იოვანე ნათლის-მცემელი, რომელთამე ელია და სხუათა იერემია გინა ერთი წინაწარმეტყუელთაგანი.

ხოლო მან ჰრქუა მათ: თქუენ ვინ გგონიე მე ყოფად?

მიუგო სიმონ-პეტრე და ჰრქუა მას: შენ ხარ ქრისტე, ძე ღმრთისა ცხოველისა҃.

მიუგო სიმონ-პეტრე და ჰრქუა მას: შენ ხარ ქრისტე, ძე ღმრთისა ცხოველისა҃.

და მე გეტყ҄ჳ შენ, რამეთუ შენ ხარ კლდე, და ამას კლდესა ზედა აღვაშენო ეკლესია҃ ჩემი, და ბჭენი ჯ҃ოჯ҃ოხეთისანი ვერ ერეოდიან მას.

და მიგცნე შენ კლიტენი სასუფეველისა ცათა҃სანი; და რომელი შეჰკრა ქუეყანასა ზედა, კრულ იყოს იგი ცათა შინა; და რომელი განჰ҄სნა ქუეყანასა ზედა, ს҄ნილ იყოს იგი ცათა შინა.

მაშინ ამცნო მოწაფეთა თ҄სთა რა҃თა არავის უთხრან, ვითარმედ იგი არს იესუ ქრისტე.

მიერითგან იწყო იესუ უწყებად მოწაფეთა თ҄სთა, ვითარმედ: ჯ҃ერ-არს მისა იერუსალ҆ჱმდ აღსლვა҃ და ფრიად ვნება҃ მღდელთ-მოძღუართაგან და მწიგნობართა და მოხუცებულთა, და მოკლვად და მესამესა დღესა აღდგომად.

და მოუ҄ჴდა მას პეტრე და იწყო ბრალობად მისა და ჰრქუა: შენდობა იყავნ შენდა, უფალო, არა იყოს ეგრე.

* შენიშვნა: პირველი ორი გვერდის ტექსტის ქვემოთ ნაჩვენებია პარალელური ადგილები ოთხთავთაგან 1rv.

ხოლო თავადი მიექცა პეტრეს და ჰრქუა: წარვედ ჩემგან, სატანა, საცთურ ჩემდა ხარ, რამეთუ არა ჰზრახავ ღმრთისასა, არამედ კაცთასა.

მაშინ ჰრქუა იესუ მოწაფეთა თჳსთა: რომელსა ჰნებავს შემოდგომად ჩემდა, უარყავნ თავი თჳსი და აღიღენ ჯუარი თჳსი და შემომიდეგინ მე.

რამეთუ უკუეთუ ვისმე უნდეს სული თჳსი განრინებად, წარიწყმიდოს იგი; და რომელმან წარიწყმიდოს სული თჳსი ჩემთჳს, მან პოოს იგი.

1v ... ...

2r 18, 12-22/ ვითარ ჰგონებთ თქუენ: კაცსა თუ ვისმე ედგას ასი ცხოვარი და შეცსთეს ერთი მათგანი, არამე დაუტევნესა და ოთხმეოც და ათცხრამეტნი იგი მთათა ზედა და წარვიდეს და მოიძიოს შეცთომილი იგი?

და რაჟამს პოოს იგი, ამენ გეტყჳ თქუენ: უფროჲს უხაროდის მის ზედა, ვიდრე ოთხმეოცდა ათცხრამეტთა მათ, რომელნი არა შეცთომილ იყვნეს.

ესრეთ არა არს ნებაჲ მამისა თქუენისა ზეცათაჲსაჲ, რაჲთა წარწყმდეს ერთი მცირეთა ამათგანი.

ხოლო უკუეთუ შეგცოდოს შენ ძმამან შენმან, მივედ და ამხილე მას, რაჟამს შენ და იგი ხოლო იყვნეთ მარტონი. უკუეთუ ისმინოს შენი, შეიძინე ძმაჲ იგი შენი.

ხოლო უკუეთუ არა ისმინოს, მიიყვანე შენ თანა ერთი ანუ ორი სხუაჲ, რაჲთა პირითა ორისა და სამისა მოწამისაჲთა დაემტკიცოს ყოველი სიტყუაჲ.

ხოლო უკუეთუ მათიცა არა ისმინოს, უთხარ კრებულსა; ხოლო უკუეთუ კრებულისაჲცა არა ისმინოს, იყავნ იგი შენდა, ვითარცა მეზუერე და წარმართი.

ამენ გეტყჳ თქუენ: რაოდენი შეჰკრათ ქუეყანასა ზედა, კრულ იყოს იგი ცათა შინა; და რაოდენი განჰჴსნათ ქუეყანასა ზედა, ჴსნილ იყოს იგი ცათა შინა.

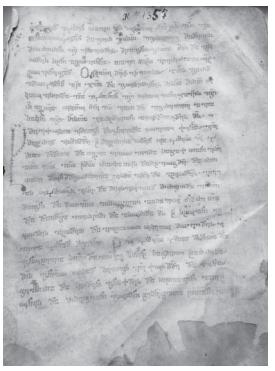
კუალად ამენ გეტყჳ თქუენ: უკუეთუ ორნი თქუენგანნი შეითქუნენ ქუეყანასა ზედა ყოვლისათჳსვე საქმისა, რომელიცა ითხოონ, ეყოს მათ მამისა ჩემისაგან ზეცათაჲსა.

რამეთუ სადაცა იყვნენ ორნი გინა სამნი შეკრებულ სახელისა ჩემისათჳს, მუნ ვარ მე შორის მათსა.

მაშინ მოუჴდა მას პეტრე და ჰრქუა: უფალო, რაოდენ-გზის შემცოდოს ძმამან ჩემმან, და მიუტეო მას? ვიდრე შჳდ-გზისამდეა?

ჰრქუა მას იესუ: არ გეტყჳ შენ ვიდრე შჳდ-გზისამდე, არამედ ვიდრე სამეოც და ათ შჳდ-გზის.

H 1357

რაობა:	მახვანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	28×21
Content:	Triodion
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	28×21

ტექსტი

1r / შენებად, იჴსენ თავი შენი; უკუეთუ ძე ხარ ღმრთისაჲ, გარდამოჰჴედინ მაგიერ ჯუარით!

ეგრეთვე მღდელთმოძღუარნი იგი ემღერდეს მწიგნობართა მათ და იტყოდეს:

სხუანი აცხოვნნა, თავი თჳსი ვერ ძალ-უც ცხოვნებად. უკუეთუ მეუფჱ ისრაჱლისაჲ არს, გარდამოჴედინ აწ ჯუარით და გურწმენეს მისსა მიმართ.

უკუჱთუ ესვიდა ღმერთსა, იჴსენინ იგი, უკუჱთუ ჰნებავს იგი, რამეთუ თქუა, უკუჱთუ: ძე ღმრთისაჲ ვარ მე.

ეგრეთვე ავაზაკნი იგი, მის თანა ჯუარცუმულნი, აყუჱდრებდეს მას.

ხოლო მეექუსით ჟამითგან დაბნელდა ყოველი ქუეყანაჲ, ვიდრე მეცხრედ ჟამამდე.

ხოლო მეცხრესა ოდენ ჟამსა ჴმა-ყო იესუ ჴმითა დიდითა და თქუა: ელოჲ ლიმა საბაქთანი? ესე არს: ღმერთო, ღმერთო ჩემო, რაჲსათჳს დამიტეობ მე?

და რომელთამე მუნ მდგომარეთა ესმა ესე და იტყოდეს: ელიას უჴმობს ესე.

და მეყსეულად მირბიოდა ერთი მათგანი და მოიღო ღრუბელი, აღსავსე ძმრითა, და დაადგა ლერწამი და ასუმიდა მას.

ხოლო სხუანი იტყოდეს: აცადეთ და ვიხილოთ, უკეთუ (!) მოვიდეს ელია ჴსნად მაგისსა.

ხოლო იესუ ჴმა-ყო ჴმითა დიდითა და განუტევა სული.

და აჰა … კრეტსაბმელი ტაძრისაჲ მის განიპო ორად ზეითგან ვიდრე ქუჱმდე და ქუჱყანაჲ შეიძრა და კლდენი განსქდეს

და საფლავნი აღეხუნეს და მრავალნი გუამნი შესუჱნებულთა

1v წმიდათანი აღ/დგეს.

და გამოვიდეს საფლავით მათით და შემდგომად აღდგომისა მათისა შევიდეს წმიდასა ქალაქსა და გამოეცხადნეს მრავალთა.

ხოლო ასისთავმან და მისთანათა, რომელნი სცვიდეს იესუს, იხილეს რაჲ ძრვაჲ იგი და[132] რაჲ-იგი იქმნა, შეეშინა ფრიად და იტყოდეს: ჭეშმარიტად ძე ღმრთისაჲ იყო ესე.

სახარებაჲ ლუკასი … ჱ (?)

23, 32

მას ჟამსა შინა მოჰყვანდეს იესუ, თანა სხუანიცა ორნი ძჯრისმოქმედნი მოკლვად.

და ვითარცა მოვიდეს ადგილსა მას, რომელსა ჰრქჳან „თხემისაჲ ადგილი„ და მუნ ჯუარს-აცუჱს იგი და ძჯრისმოქმედნი იგი - რომელიმე მარჯუჱნით და რომელიმე - მარცხენით.

ხოლო იესუ იტყოდა: მიუტევე ამათ, მამაო, რამეთუ არა იციან, რომელსა იქმან. ხოლო განიყვეს სამოსელი[133] მისი და განაგდეს წილი.

და დგა ერი იგი და ხედვიდეს, შეურაცხ-ყოფდეს მას მთავარნიცა იგი მათ თანა და იტყოდეს: სხუანი აცხოვნნა[134], თავიცა თჳსი, უკეთუ ესე არს ქრისტე, რჩეული ღმრთისაჲ.

ემღერდეს მას მჴედარნიცა იგი, მოუჴდიან მას და ძმარი[135] მოართჳან.

და ეტყოდეს: შენ თუ ხარ მეფე ჰურიათაჲ, იჴსენ თავი შენი.

---

[132] და + და.

[133] სამოსე.

[134] აცხოვნნა-ს შემდეგ აკლია სიტყვა იცხოვნენ.

[135] მ̃რი.

ხოლო იყო დაწერილიცა, რამეთუ წერილ იყო მას ზედა წიგნითა ბერძულითა და რომელებრითა და ებრეულებრითა, ვითარმედ: ესე არს მეფე ჰურიათაჲ.

ხოლო ერთი იგი დამოკიდებულაგანი ძჯრისმოქმედი ჰგმობდა მას და ეტყოდა: შენ თუ ხარ ქრისტე, იჴსენ თავი შენი და ჩუჳნცა.

მიუგო ერთმან მან მოყუასმან და შეჰრისხნა მას და ეტყოდა: არცაღა გეშინის შენ ღმრთისა, რამეთუ მასვე სასჯელსა შინა ხარ

და ჩუენ სამართლად ღირსი, / რომელი ვქმენით, მოგუჳგების. ხოლო [ამან] არარაჲ უჯეროჲ ქმნა.

და ეტყოდა იესუს: მომიჴსენე მე, უფალო, ოდეს მოხჯდე სუფევითა შენითა.

ხოლო იესუ ჰრქუა მას: ამინ გეტყჳ, დღეს ჩემ თანა იყო სამოთხესა შინა.

და იყო ჟამი მეექუსე და ბნელ იყო ყოველსა ქუეყანასა ვიდრე მეცხრედ ჟამადმდე.

დაბნელდა მზე და განიპო კრეტსაბმელი ტაძრისაჲ მის.

და ჴმა-ყო ჴმითა დიდითა იესუ და თქუა: მამაო, ჴელთა შენთა შევჰვედრებ სულსა ჩემსა. და ესრა თქუა, განუტევა სული.

და ვითარცა იხილა ასისთავმან საქმე ესე, ადიდებდა ღმერთსა და იტყოდა: ჭეშმარიტად კაცი ესე მართალი იყო.

და ყოველნი მათ თანა მოსრულნი. და რომელთა იხილეს ხილვაჲ ესე, იცემდეს მკერდსა და წარვიდოდეს.

და დგეს ყოველნი მეცნიერნი შორით და დედანი, რომელნი შეუდგეს მას გალილიაჲთ, ხედვიდეს.

და მეყუსეულად

აღეხუ[ჳ]ნნ.

განსხვავებული ხელია

2r / ხუჳდრნი. დასდებელი. ყოველი დდ˜ჯერ დიდსა პარასკევსა. ხუჳდრნი სამფსალმუნნი.

ღამითგანსა [ჴმაჲ] ბ გუერდი შენდა აღვიმსთობ მოწყალებისათჯს დაცემულისა მის დაცარიელებულისა და ვნებათამდე უვნებელად შთაჴედ ჯოჯოხეთად,

სიტყუაო ღმრთისაო, მომეც მე მშჯდობაჲ კაცთმოყუარე ფერჴგანბანილნი, წინაგანწმედილნი ღმრთისა გონებისა დაფარულთა ზიარქმნითა მსახურნი შენნი,

ქრისტე, სიონით ზეთისხილით მთად თანა-აღმოგჯყვეს შენნი მგალობელნი, ქრისტე, კაცთმოყუარეო.

2v / ჰრიდეთ, - ეტყოდა, -
შვილნო, და ნუ შფოთებთ
მოახლებუ/ლ არს ჟამი,
ოდეს-იგი, … …, რომელმან სიკუდილმან
ბილწითა ჴელითა
და ყოველნი განიბნივნეთ,
მე დამიტეოთ, რომელმან
შეგკრიბნე მქადაგებელად
ყრმათა საღმრთოთა.
იბაკონი ზემო პოენ.
აკურთხა[136] წიგნის კითხვაჲ
სიბოროტისა
ძე, გული ღმრთისმბრძოლთა

[136] მონოგრამა აკ˜ხა.

ყ...ა ღმრთის[ა]თა განაქიქეს,
ხოლო ქრისტესთჳს შეთქმული
დღეს უსჯულოჲ შესაკრებელი
განიზრახავს ცუდთა,
იწურთის სიკუდილსა,
ცხორების მპყრობელსა ჴელითა, რომელსა
ქებით ყოველი აგებული ძნობს დიდებისმეტყუჱლი.

წამითგან ძილი
აწ განიშორეთ თქუჱნ,
არქჳ, ქრისტე, ჱ მორწმუნენო,
ხოლო მლოცველნი იღჳძებდით, ნუსადა
მლოცველთა გევნოს და უფროჲსღა სჳმეონ,
რამეთუ უფროჲს განცდილმან მიცნა მჴსნელი პეტრე
რომელსა ქებით ყოველი აგებული ძნობს დიდებისმეტყუეჱლი.

განვსცნე აროდეს
მე ბაგენი სიტყჳთ
შეგინებად, მეუფეო, შენ თანა მოვკუდე, ვითარ ერთგული, უარ-გყონ-ღა თუ სხუათა, - ღაღადებდა პეტრე. არა ჴორცთა და სისხლთა მამამან განმიცხადა შენთჳს, რომელსა ქებით ყოველი აგებული ძნობით დიდებისმეტყუეჱლი.

სიღრმე სიბრძნისა ღმრთისაჲ
და ცნობისაჲ არღა გამოგჳძევეს
უფსკრულთა ჩემთა,
საჯუ ლთასა ვერ მიმწუთარ ხარ, კაცო, უფალმან
ჰრქუა და ნუ იქადი
შენ ჴორცი ეგე,
რამეთუ უარ-მყო მე სამგზის,
რომელსა ქებით ყოველი აგებული ძნობს დიდებისმეტყუჱლი.

სიღრმე სიბრძნისა.
აღსთქუამ არაქმნად
სჳმონ-პეტრე მისსა, რომელ მსწრაფლ … … …

H 1395

რაობა:	სახარება (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20x17

Content:	Gospel (Palimpsest)
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20x17

ტექსტი

1r * / გან საუნჯისა გამოიღის ბოროტი. ხოლო გეტყჳ თქუენ, რამეთუ: ყოველი სიტყუაჲ ცუდი,რომელი თქუან კაცთა, მისცენ მისთჳს სიტყუაჲ დღესა მას საშჯელისასა, რამეთუ სიტყუათა შენთაგან განჰმართლდე. და სიტყუათა შენთაგან დაისაჯო.

მაშინ მიუგეს მწიგნობართა და ფარისეველთა და ჰრქუეს: მოძღუარ, გუნაბაუს შენგან სასწაულისა ხილვაჲ.

ხოლო მან მიუგო მათ და ჰრქუა: ნათესავი უკეთური და მემრუშე სასწაულსა ეძიებს და სასწავლი (!) არა ეცეს მას, გარნასასწავლი იონა წინაწარმეტყველისაჲ,

რამეთუ ვითარცა იყო იონა მუცელსა ვეშაპისასა სამ დღე და სამ ღამე, ეგრეთ იყოს ძე კაცისაჲ გულსა შინა ქუეყანისასა სამ დღე და სამ ღამე.

კაცნი იგი ნინეველნი აღდგენ სასჯელსა მას ნათესავისასა ამის თანა და სჯიდეს მათ, რამეთუ შეინანეს ქადაგებაჲ იგი იონაჲსი.

აჰა ესერა უფროჲს იონაჲსა არს აქა, დედოფალი იგი სამჴრისაჲ აღდგეს სასჯელსა მას ნათესავისასა ამის თანა და სჯიდეს მათ, რამეთუ მოვიდა კიდით ქუეყანისაჲთ სმენად სიბრძნესა სოლომონისსა და, აჰა ესერა, უფროჲს სოლომონისა არს აქა.

ხოლო რაჟამს სული არაწმიდაჲ განვიდა, კაცი

1v / საგან წარვიდის იგი ურწყულთა ადგილთა და ეძიებენ განსასუენებელსა და არა - პოის განსასუენებელი.

და მაშინ თქჳს: მივიქცე სახიდვე ჩემდა, ვინაჲცა გამოვედ.

და მოვიდის და პოვის იგი მოცალე, მომართებულ და განშუენებული. მაშინ წარვიდის და მოიყვანის მის თანა შჳდნი სხუანი ეშმაკნი უძლიერესნი თავისა თავისისა.

და მოჳდიან და დაემკჳდრიან კაცისა მის თანა და არიან უკანჲსკნელი იგი უძჳრეს პირველისა, ეგრეთ იყოს ნათესავისა ამის უკეთურისაჲ.

და ვიდრე იგი ეტყოდა ერსა, და აჰა დედაჲ მისი და ძმანი მისნი დგეს გარე და ეძიებდეს სიტყუად. ხოლო ჰრქუა მას ვინმე: ესერა დედაჲ შენი და ძმანი შენნი გარე დგანნ და გეძიებნ შენ სიტყუად.

და მან მიუგო და ჰრქუა მათ: ვინ არს დედაჲ ჩემი ანუ ვინ არიან ძმანი ჩემნი? ხოლო რომელმან ყოს ნება მამისა ჩემისაჲ ზეცათაჲსა, იგი არს ძმაჲ ჩემი და დედაჲ ჩემი.

მას დღესა შინა გამოჳდა (!) იესუ სახიდ თჳსა და დაჯდა იგი ზღჳს კიდესა. შეკრბა მისა ერი მრავალი და იგი აჴდა ნაუსა და დაჯდა მუნ და ყოველი იგი ერი დადგა კიდესა და ეტყოდა მათ იგაჳით ფრიად და ჰრქუა: აჰა, გამოჳიდა მთესვარი თესვად და თესვასა მას

2r / მისსა რომელიმე დავარდა გზასა ზედა, მოჳიდეს(!) მფრინველნი ცისანი და შეჭამის იგი. და სხუაჲ დავარდა კლდოვანსა ზედა, სადა არა იყო მიწაჲ ფრიად და მეყსეულად აღმოჴდა მზე, დასცხა, რამეთუ ძირნი არა დაებნეს და განჴმეს.

და სხუაჲ დავარდა ეკალთა შინა და აღმოჴდა ეკალი, შეაშთვეს იგი.

სხუაჲ დავარდა ქუეყანასა კეთილსა და მოსცემდა ნაყოფსა, რომელიმე- სამეოცსა, რომელიმე- ოცდაათეულსა. რომელსა ასხენ ყურნი სმენად, ისმინინ.

და მოუჴდეს მოწაფენი, ჰრქუეს: რაჲსათჳს იგაჳით ეტყჳ მათ?

ხოლო მან მიუგო და ჰრქუა მათ, რამეთუ: თქუენდა მოცემულ არს ცნობად საიდუმლოთა მათ სასუფეველისა ზეცათაჲსა. ხოლო მათდა არცა მიცემულ არს.

---

* შენიშვნა: ქვედა ფენა XI ს.
ხელნაწერის ტექსტი შეიცავს მათეს სახარებას: 12 თავის 35 მუხლიდან - 13 თავის 25 მუხლამდე, 18 თავის 26 მუხლიდან - 19 თავის 11 მუხლამდე.

და რომელსა აქუნდეს, მიეცეს და მიემატოს, და რომელსა არა აქუნდეს, რომელი-ღა იგი აქუნდეს, მო-ვე-ეღოს მისგან.

ამისთჳს იგაჯით ვეტყოდე მათ, რამეთუ ხედჯიდენ და ვერ იხილვენ; ესმის და ვერ გულისჴმა ჰყოფენ და აღესრულების მათ ზედა წინაწარმეტყველებაჲ იგი ესაჲაჲსი, რომელი თქუა: სმენით გესმოდის და არა გულისჴმა-ჰყოთ და ხედვით ხედჯიდეთ და ვერ იხილოთ.

რამეთუ განზრქა გული ერისა მის და ყორითა მძიმედ ისმინეს და თუალნი მათნი დაიწუნეს. ნუუკუჱ იხილონ თუალითა და ყორითა ისმინონ და გულითა გულისჴმა-ჰყონ და მოიქცენ და მე განკურნე(!) იგინი.

ხოლო თქუენნი თუალნი ნეტარ არიან, თუალნი, რამეთუ ხედვენ

2v / და ყურნი თქუენნი, რამეთუ ისმენენ. მართლიად გეტყჳ თქუენ, რამეთუ მრავალთა წინაწარმეტყველთა და მართალთა სწადოდა ხილვაჲ, რომელსა თქუენ ჰხედავთ, ვერ იხილეს და სმენად, რომელი თქუენ გესმის, არა ესმა.

აწ ისმინეთ იგაჯი მთესვარისაჲ, რომელსა ესმის სიტყუაჲ იგი სასუფეველისაჲ და არა გულისჴმა-ყჳს. მოჳდიან უკეთურნი იგი და მისტაციან დათესული გულისაგან თჳსისა.

ესე იგი არს, რომელი გზასა ზედა დაეთესა, ხოლო რომელი-იგი კლდოანსა ზედა დაეთესა, ეს არს, რომელთა სიტყუაჲ იგი ესმის წუთ ერთ და სიხარულით შეიწყნარის იგი, რამეთუ ძირნი არა უბან მათ თანა, არამედ საწუთრო არიან, ანუ ჭირი, ანუ დეუნულებაჲ(!) სიტყჳსა მისთჳს, მეყსეულად შესცთეს.

ხოლო რომელი ეკალთა შინა დაეთესა, ესე არს, რომელმან სიტყუაჲ იგი ისმინის და ზრუნვამან ამის სოფლისამან და საცთურმან სიმდიდრისამან შეაშთჳს სიტყუაჲ იგი და უნაყოფო იქმნის.

ხოლო რომელი ქუეყანასა კეთილსა დაეთესა, ესე არს, რომელმან სიტყუაჲ იგი ისმინის და გულისჴმა ყჳს და გამოიღის ნაყოფი და ყვის რომელმანმე ასი და რომელმანმე-სამეოცი და რომელმანმე ოცდაათეული.

სხუაჲ იგავი დაუდგა მათ და ჰრქუა: მსგავს არს სასუფეველი ცათაჲ კაცსა მთესვარსა კეთილისა თესლისასა აგარაკსა თჳსსა.

და რაჟამს დაიძინეს კაცთა მათ, მოვიდა მისა მტერი და დასთესა ღუარძლი.

3r / არ გადადის

იგი და თაყუანის-სცემდა და ეტყოდა: სულგრძელ იქმენ ჩემ ზედა, ყოველივე მიგცე შენ.

შეეწყალა უფალსა მას მონაჲ იგი და განუტევა თანანადებიცა მისი.

და ვითარცა გამოვიდა მონაჲ იგი, პოვა ერთი[3] მოყუასი თჳსი, რომელსა თანაედვა მისი ასი დრაჰკანი, შეიპყრა იგი და შეაშთობდა მას და ეტყოდა მას: მომეც მე, რაჲცა ზედა-გაც.

შეურდა მოყუასი იგი მისი, ევედრებოდა მას და ეტყოდა: სულგრძელ იქმენ ჩემ ზედა და მიგცე ყოველი!

ხოლო მან არა ისმინა მისი, არამედ უფროჲსღა აურვებდა მას და შეაგდო იგი საპყრობილესა, ვიდრემდე მისცეს თანანადები იგი მისი.

იხილეს რაჲ მოყუასთა მათ მისთა საქმე ესე, შეწუხნეს ფრიად, მივიდეს და აუწყეს უფალსა მას ყოველივე, რაჲიცა იყო. მაშინ მოუწოდა მას უფალმან მისმან და ჰრქუა: მონო(!) ბოროტო, ყოველივე თანანადები მიგიტევე შენ, რამეთუ მევედრებოდე მე.

არა ჯერ-იყო შენდაცა, რაჲთამცა შეიწყალე მოყუასი იგი შენი, ვითარცა მე შეგიწყალე.

და განურისხნა მას უფალი იგი თჳსი და მისცა იგი წელთა მტანჯუჱლთასა, ვიდრემდე გარდაიჴადოს ყოველი, რაჲცა ზედა-ედვა.

ეგრეცა მამამან ჩემმან ზეცამან(!) გიყოს თქუენ, უკუჱთუ არა მიუტეუნეთ კაცად-კაცადმან თქუენმან მოყუასსა თჳსსა ყოვლითა გულითა თქუენითა.

და იყო, ვითარცა დაასრულნა იესუ სიტყუანი ესე, წარვიდა გალილეად და მოდა

3v / საზღუართა ჰურიასტანისათა წიაღ იორდანესა და მისდეუდა მას ერი მრავალი და განკურნა იგი მუნ. მაშინ მოვჴდეს მას ფარისეველნი იგი, გამოსცდიდეს მას და ეტყოდეს: უკუჱთუ ჯერ-არს კაცისა განტევებაჲ ცოლისაჲ ყოვლისათჳსვე ბრალისაჲ? ხოლო იესუ მიუგო და ჰრქუა მათ: არა აღმოგიკითხავსა, რომელმან დაჰბადა, დასაბამსა მამაკაცად და დედაკაცად შექმნა იგინი და თქუა: ამისთჳს დაუტეოს კაცმან მამაჲ თჳსი და დედაჲ თჳსი და იყუნნ იგინი ერთ-ორც, ვითარმედ არღარა არნ იგინი ორ, არამედ ერთ-ორც, რომელნი-იგი ღმერთმან შეაუღლნა, კაცნი ნუ განაშორებენ.

ჰრქუეს მას: რაჲსათჳს უკუე მოსე ამცნო წიგნი განტევებისაჲ მიცემად და განტევებად?

მიუგო იესუ და ჰრქუა მათ, რამეთუ: მოსე გულფიცხელობისა თქუენისათჳს ბრძანა განტევებაჲ ცოლთა თქუენთაჲ, ხოლო დასაბამსა არა ეგრეთ იყო.

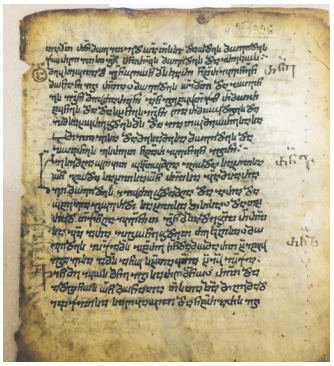
ხოლო მე გეტყჳ თქუენ, რამეთუ, რომელმან დაუტეოს ცოლი თჳსი თჳნიერ სიძვისა და სხუაჲ შეირთოს, იმრუშა, რომელმან განტევებული შეირთოს, მანცა იმრუშა.

ჰრქუეს მოწაფეთა თჳსთა: უკუეთუ ესეოდენი ბრალი არს კაცისაჲ დედაკაცისა თანა, არა შეჰგავს ქორწინებაჲ

ჰრქუა მათ იესუ: არა ყოველთა დაიტიონ სიტ

H 1396

რაობა:	სახარება
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21,7x18,4
Content:	Gospel
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	21,7x18,4

ტექსტი

ლუკა 12,36

1r* / [კაც]/თა მათ, რომელნი მოელიედ უფალსა თჳსსა. და ოდეს მოვიდეს ქორწილისაგან, რაჲთა, რაჟამს მოვიდეს და ირეკოს.

* შენიშვნა: ფრაგმენტის ოთხივე ფურცელი პალემფსესტია. ქვედა ფენა ნუსხურია X-XI საუკუნეების.

და მეყსეულად განულღონ მას კარი. ნეტარ იყვნენ მონანი იგი, რომელთაჲ მოვიდეს უფალი მათი და პოვნეს იგინი მღჳძარენი. ამენ გეტყჳთ თქუენ, რამეთუ მოირტყნეს და დასხნეს იგინი, წარმოუდგეს და ჰმსახურებდეს მას. დაღათუ მეორესა საჴმილავსა და მესამესა მოვიდეს და პოვნეს ესრეთ, ნეტარ იყვნენ იგინი.

ხოლო ესემცა უწყით: უკუეთუმცა იცოდა სახლისა უფალმან[137], რომელსა ჟამსა მპარავი მოვიდეს, იღჳძებდამცა და არა დაუტევა გუერდი სახლისა მისისაჲ დათხრად. თქუენცა იყვენით განმზადებულ, რამეთუ, რომელსა ჟამსა არა ჰგონებდეთ, ძე კაცისაჲ მოვიდეს.

ჰრქუა მას პეტრე: ჩუენდა მომართ ხოლო იტყჳ იგაჳსა ამას, ანუ სხუათა ყოველთა?

ხოლო იესუ ჰრქუა:

ვინ-მე იყოს მნე იგი სარწმუნოჲ, რომელი დაადგინოს უფალმან მონათა თჳსთა ზედა მიცემად იფქლისა საწყაული?

1v და ნეტარ არს იგი/მონაჲ, რომლისაჲ მოვიდეს უფალი მისი და პოოს იგი ესრეთ მოქმედი.

ამენ გეტყჳ თქუენ, რამეთუ ყოველთა მონაგებთა მისთა ზედა დაადგინოს იგი.

უკუეთუ თქუას მონამან გულსა[138] შინა თჳსსა: ყოვნის უფალი ჩემი მოსლვად და იწყოს გუამა[ჲ]

მონათა და მჴევალთა ჭამად და სუმად და დათრობად.

და მოვიდეს უფალი ღმერთი მონისაჲ მის დღესა, რომელ[სა] არა მოელოდეს და ჟამსა, რომელი არა იცის და ორგან განკუეთოს იგი და ნაწილი მისი დადვას ურწმუნოთა თანა.

და მუნ იყოს ტირილი თუალთაჲ და ღრჭენაჲ კბილთაჲ[139].

ხოლო მონამან, რომელმან იცის ნებაჲ უფლისა თჳსისაჲ და არა განემზადოს, იტანჯოს იგი ფრიად. ხოლო რომელმან არა იცის და ქმნეს რაჲმე ღირსი ტანჯვისა, მცირედ იგუემოს, რამეთუ ყოველსა, რომელსა მიეცა დიდად, დიდადცა იძიოს მისგან, და რომელსა მოჰხადონ, უმეტეს მიეცეს მას.

ცეცხლისა მიფენად მოვედ ქუეყანასა ზედა და არა მნებავს, რაჲთა აწვე აღეგზნას.

ხოლო ნათლისღებაჲ მაქუს ნათლისღებად და ვითარ შეურვებულ ვარ, ვიდრემდე აღესრულოს.

ეგრეთ ჰგონებთ თქუენ, ვითარმედ მშჳდობისა მოვედ მიფენად ქუეყანასა ზედა არა გეტყჳთ,

არამედ განყოფად რამეთუ იყვნენ, ამიერითგან სახლსა შინა ხუთნი ერთსა თანა განყოფილ სამნი ორთაგან და*/

არ გადადის

ლუკა 14, 28

2r / ვის-მე თქუენგანსა უნდეს გოდოლი შენებად,

არა პირველად დაჯდეს, აღრაცხოს, რაოდენი

უჴმდეს. უკუეთუ აქუნდეს, რაჲთა კმა-ეყოს აღსრულებადმდე.

---

[137] უფალმან + იცოდა სახლსა უფალმან.

[138] გულსა + სა.

*1r-ს მარჯვენა კიდეზე მთავრულით; რ̃ნე რ̃ნვ რ̃ნზ

[139] ხაზგასმული ტექსტი მეტია სხვა ოთხთავებთან შედარებით.

*1v-ს მარცხენა კიდეზე (მთავრულით) ვერტიკალურად: რ̃ნჱ რ̃ნთ რ̃ჲ.

ნუუკუე დადვას საფუძველი და უძლოს აღშენებად მისსა. და ყოველნი, რომელნი ხედვიდენ მას, იწყონ კიცხევად მისსა.

და თქუა, ვითარმედ: კაცმან ამან იწყო შენებად და ვერ უძლო აღსრულებადმე.

ანუ რომელი მეფე მივალს სხჳისა (!) მეფისა ბრძოლად, არა-მე პირველად დაჯდეს და განიზრახოს.

და უკუეთუ შემძლებელ არს ათთა ათასითა შემთხუევად ოცითა ათასითა მომავალსა მისსა ზედა?

უკუეთუ არა, ვიდრე შორსღა იყოს, მოციქული მიუვლინოს და მოიკითხოს იგი მშჳდობით.

ეგრეთვე ყოველნივე თქუენგანმან, რომელმან არა ქმნეს[140] ღმრთისმსახურებაჲ ყოვლისაგან მონაგებისა მისისა, ვერ ჴელ-ეწიფა მოწაფეყოფად ჩემდა.

კეთილ არს მარილი, უკუეთუ მარილი იგი განქარდეს, რაჲთა-მე დაიმარილოს?

არცა ქუეყანასა, არცა სკორესა სარგებელ არს, არამედ გარე-განაგდონ[141] იგი. რომელსა ასხენ ყურნი სმენად, ისმინონ.

ლუკა 15

2v და იყვნეს ყოველნი ცოდვილნი და მეზუე/რენი* მახლობელ მისსა და ისმენდეს სიტყუათა მისთა

და დრტჳნვიდეს ფარისეველნი და მწიგნობარნი და იტყოდეს, [ვითარმედ: ესე] ცცოდვილთა შეიწყნარებს და მათ თანა ჭამს და სუამს.

და ეტყოდა მათ იგავსა ამას და ჰრქუა მათ:

ვის თქუენგანსა ედგას ასი ცხოვარი და წარუწყმდეს მას ერთი მათგანი, არა-მე დაუტევნეს ოთხმეოცდაათცხრამეტნი იგი, უდაბნოთა ზედა წარვიდეს შეცთომილისა მისთჳს?

და რაჟამს პოოს იგი, დაისუას იგი მჴართა ზედა თჳსთა და სიხარულით მოვიდის იგი სახიდ თჳსსა.

და მოუწოდის მეგობართა და მოძმეთა თჳსთა და ჰრქუას მათ: ჩემ თანა გიხაროდენ, რამეთუ ვპოვე ცხოვარი ჩემი წარწყმედული

გეტყჳ თქუენ: ესრეთ იყოს სიხარული ცათა შინა ერთსა ზედა ცოდვილსა, რომელმან შეინანოს, ვიდრე ოთხმეოცდაათცხრამეტთა, რომელთა არა უჴმს სინანული მართალთა უცოდველთა.

გინა დედაკაცსა, რომელსა აქუნდა ათი სატირი და წარუწყმდა მას ერთი სატირი,

არა აღანთოსა სანთელი და მოჰმართოს სახით და ეძიებდეს გულსმოდგინედ.

და რაჲჟამს პოოს იგი, მოუწოდოს მეგობართა*/

არ გადადის და ხელიც წინა გვერდებისგან განსხვავებულია

მათე 6

3r / … რაჲთა იდიდნენ წინაშე კაცთა. ამენ გეტყჳ თქუენ: მიუღებ[იეს] სასყიდელი მათი.

---

[140] იჯმნეს. ჩვენს ფრაგმენტში შეცდომითაა.

[141] განდვან.

*2r-ს მარჯვენა კიდეზე მთავრული ასოებით: რპგ რპე რპდ რპვ.

* 2v-ს მარცხენა კიდეზე (გარდა ზემოდან ჲდ და ჴ-სი) არის მთავრულით: რჴზ რჴთ.

ხოლო შენ რაჟამს ჰყოფდე ქუელი[ს][საქ]მესა შენსა, ნუ სცნობნ[142] მარცხენაჲ შენი, რასა [იქმო]დის მარჯუენაჲ შენი,

რაჲთა იყოს ქუელისსაქმე შ[ენი] [ფარულად].

და მამაჲ შენი, რომელი ხედავს დაფარულთა, მო[გაგოს] [შენ] ცხადად.

ხოლო რაჟამს ილოცვიდე, ნუ ჰყოფ ე[გრე]. [ვითარცა]-იგი ორგულნი, რამეთუ უყუარან შესაკრებელთა [შორის] და უბანთა ზედა დგომაჲ და ლოცვაჲ, რაჲთა ეჩუენნენ კაცთა.

ამენ გეტყჳ თქუენ: მიუღებიეს სასყიდელი მათი.

ხოლო შენ რაჟამს ილოცვიდე, შეევედ საუნჯესა შენსა და დაჰჴაშ[143] კარი შენი და ილოცე მამისა შენისა მიმართ ფარულად; და მამაჲ შენი, რომელი ხედავს დაფარულთა, მოგაგოს შენ ცხადად.

და რაჟამს ილოცვიდეთ, ნუ მრავალსა იტყჳთ,

ვითარცა-იგი წარმართთაგანი, რამეთუ ჰგონებენ, ვითარმედ მრავლისა მეტყუელებითა მათითა ისმინონ მათი.

ხოლო თქუენ ნუ ემსგავსებით მათ, რამეთუ იცის მამამან თქუენმან ზეცათამან, რაჲ-იგი გიჴმს თქუენ, ვიდრე თხოვადმდე თქუენდა.

ხოლო თქუენ ილოცევდით მისსა მიმართ*: /

3v / [მამაო ჩუე]ნო, რომელი ხარ ცათა შინა, წმიდაჲ არს სახელი შენი,

მოვე[დინ] [ს]უფევაჲ შენი, იყავნ ნებაჲ შენი, ვითარცა ცათა შინა, [ეგრე]თვე ქუეყანასა ზედა.

პური ჩუენი არსობისა [მომეც] ჩუენ

და მომიტევენ ჩუენ, ვითარცა მიუტეობთ [თანამდე]ბთა ჩუენთა.

ნუ შემიყვანებ ჩუენ განსა[ცდელსა], არამედ მიჴსნენ ბოროტისაგან,

რამეთუ [შენი არს] სუფევაჲ მამისა ძისა და წმიდისა სულისა.

ხოლო უკუეთუ მიუტევნეთ კაცთა შეცოდებანი მათნი, მოგიტევნეს[144] თქუენცა მამამან თქუენმან ზეცათა შეცოდებანი თქუენნი.

და უკუეთუ არა მიუტევნეთ კაცთა შეცოდებანი მათნი, არცა თქუენ მოგიტევნეს მამამან თქუენმან ზეცათამან შეცოდებანი თქუენნი.

და რაჟამს იმარხვიდეთ თქუენ,

ნუ იყოფით, ვითარცა-იგი ორგულნი მწუხარე, რამეთუ განირყვნიან პირნი მათნი, რაჲთა ეჩუენნენ კაცთა მმარხველად. ამენ გეტყჳ თქუენ: მიუღებიეს სასყიდელი მათი.

ხოლო შენ რაჟამს იმარხდე, იცხე თავი შენი და დაიბანე პირი შენი*, /

არ გადადის

მათე 7

4r / [ჰყ]ოფდით მათა მიმართ, რამეთუ ესრეთ არს [შ]ჯული და წინაჲსწარმეტყუელნი.

შეევედით იწროჲსაგან ბრჭისა, რამეთუ ვრცელ არს ბრჭე და ფართო არს გზაჲ, რომელსა მიჰყავს წარსაწყმედელად,

და მრავალნი ვლენან მას შინა.

---

[142] სცობნ.

[143] დაჰჴარშ.

* 3r-ის მარჯვენა კიდეზე წარწერილია მთავრულით: ნ˜ე.

[144] მმოგიტევნეს.

* 3v-ს მარცხენა კიდე მთავრულით: მ˜დ მ˜ე.

ვითარ-იგი იწყო არს ბჭე და საჭირელ გზაჲ იგი, რომელი მიიყვანებს[145] ცხორებასა და მცირედნი არიან, რომელნი ჰპოებენ მას.

ეკრძალენით ცრუ წინაჲსწარმეტყუელთაგან, რომელნი მოვიდოდიან თქუენდა სამოსლითა ცხოვართაჲთა, ხოლო შინაგან იყვნენ მგელ მტაცებელ.

ნაყოფთა მათთაგან იცნნეთ იგინი.

ნუუკუე შეკრიბონ ეკალთაგან ყურძენი ანუ კუროჲსთავთაგან - ლეღჳ?

ესრეთ ყოველმან ხემან კეთილმან ნაყოფი კეთილი გამოიღოს, ხოლო ხემან ხენეშმან ნაყოფი ხენეში ყვის.

ვერ ჴელ-ეწიფების ხესა კეთილსა ნაყოფისა ხენეშისა გამოღებად

4v და ვერცა ხესა ხენეშსა ნაყოფისა* / კეთილისა ყოფად.

ყოველმან ხემან, რომელმან არა [ყოს ნაყ]ოფი კეთილი, მოეკუეთოს და ცეცხლსა [და]ედვას

და საქმეთა მათთაგან იცნნეთ იგინი.

[ა]რა ყოველმან მრქუას მე: უფალო, უფალო, და შევიდეს სასუფეველსა ცათასა. არამედ, რომელმან ყოს ნებაჲ მომავლინებელისა ჩემისა ზეცათაჲსა

და მრავალთა მრქუან მე მას დღესა შინა: უფალო, უფალო, არა სახელითა შენითა ვწინაჲსწარმეტყუელობდით და სახელითა შენითა ეშმაკნი განვასხენით და სახელითა შენითა ძალნი მრავალნი ვქმნენით?

მაშინ ჰრქუას მათ: არასადა გიცნნი, ვინანი ხართ თქუენ.

განმეშორენით ჩემგან ყოველნი მოქმედნი უსჯულოებისანი.

და ყოველმან, რომელმან ისმინნეს სიტყუაჲ ესე ჩემი, ვამსგავსო იგი კაცსა მას გონიერსა, რომელმან აღაშენა სახლი თჳსი კლდესა ზედა.

და გარდამოჴდა წჳიმაჲ (!), მოვიდეს მდინარენი, ქროდეს ქარნი და დაეკუეთნეს სახლსა მას და იყო და არა დაეცა* … … …

H 1409

რაობა:	იოანეს სახარება
თარიღი:	XI-XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14x14,6
Content:	Gospel of John
Date:	XI-XII cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14x14,6

ტექსტი

იოანე 4, 40

1r / და ვითარცა მოვიდეს მისა სამარიტელნი იგი, ევედრებოდეს მას, რაჲთა დაადგრეს მათ თანა. და დაადგრა მუნ ორ დღე.

და უფროჲსსა სიმრავლესა ჰრწმენა სიტყუათა მისთაჲ.

და ეტყოდეს დედაკაცსა მას, ვითარმედ: არღარა სიტყჳთა შენი[თა გურწამს,

[145] მიყვანებს.

* 4r-ს მარჯვენა კიდეზე მთავრულით: ნ˜ე ნ˜ვ ნ˜ჱ.

* 4v-ს მარცხენა კიდეზე მთავრულით: ნ˜თ, (შუა ნაწილში არ იკითხება), ჲ˜ა (წინწკლებით).

რამეთუ ჩუენ თჳთ გუესმა მისგან და უწყით, რამეთუ ესე არს ჭეშმარიტად მაცხოვარი სოფლისაჲ, ქრისტე.

შემდგომად ორისა მის დღისა გამოვიდა მიერ და წარვიდა გალილეად.

რამეთუ თავადი იესუ წამებდა, ვითარმედ: წინაწარმეტყუელსა] თჳსსა სოფელსა პატივი არა აქუს.

და ოდეს მივიდა გალილეად, შეიწყნარეს იგი გალილეველთა, რამეთუ ყოველი ეხილვა, რაოდენი ქმნა [იერუსალჱმს დღესასწაულსა მას და რამეთუ იგინიცა მოსრულ იყვნეს დღესასწაულსა მას.

მოვიდა იესუ მერმეცა კანად გალილეაჲსა, სადა-იგი ქმნა წყალი ღჳნოდ. და იყო ვინმე სამეუფოჲთ მოსრული კაცი, რომლ] (1v) ისა ძე სნეულ იყო კაპერნაუმს.

ამას ესმა, ვითარმედ: იესუ მოსრულ არს ჰურიასტანით გალილეას; მოვიდა მისა და ევედრებოდა, რაჲთა მივიდეს მის თანა და განკურნოს ძე იგი მისი, რომელი მიახდა სიკუდიდ.

[ჰრქუა მას იესუ: უკუეთუ არა იხილოთ სასწაულები და ნიშები, არა გრწმენეს.

ჰრქუა მას სამეუფოჲსა კაცმან მან: უფალო, მოვედ პირველად სიკუდილადმდე ძისა] ჩემისა.

ჰრქუა მას იესუ: ვიდოდე, ცოცხალ არს ძე შენი. და ჰრწმენა კაცსა მას სიტყუაჲ იგი, რომელი ჰრქუა მას იესუ, და წარვიდა.

და ვითარცა მი-ოდენ-ვიდოდა იგი, მონანი მისნი მოეგებვოდეს მას და უთხრეს და ჰრქუეს, ვითარმედ: ძე შენი ცოცხალ არს.

ჰკითხვიდა [მათ: რომელსა ჟამსა უმოლხინეს იქმნა? ჰრქუეს მას: გუშინ მეშჳდესა ჟამსა ოდენ დაუტევა იგი მჴურვალებამან.

მოეჴსენა მამასა მის ყრმისასა, რამეთუ მას ჟამსა ოდენ ჰრქუა მას იესუ, ვითარმედ: ძე შენი ცოცხალ არს. და ჰრწმენა მას და ყოველთა სახლეულთა მისთა.

ესე კუალად მეორე სასწაული ქმნა იესუ, მო-რაჲ-ვიდა ჰურიასტანით გალილეად.

2r იოანე 4, 53-54; 5, 1-12

მოეჴსენა მამასა მის ყრმისასა, რამეთუ მას ჟამსა ოდენ ჰრქუა მას იესუ, ვითარმედ: ძე] (2r) შენი ცოცხალ არს. და ჰრწმენა მას და ყოველთა სახლეულთა მისთა. ესე კუალად მეორე სასწაული ქმნა იესუ, მო-რაჲ-ვიდა ჰურიასტანით გალილეად.

ამისა შემდგომად იყო დღესასწაული ჰურიათაჲ, და აღვიდა იესუ იერუსალჱმდ.

და არს იერუსალჱმს ცხოვ [ართა საბანელსა მას ტბაჲ, რომელსა ჰრქჳან ებრაელებრ ბეთეზდა, და ხუთ სტოვა იყო.

ამას შინა ისხა სიმრავლე უძლურთაჲ, ბრმები, მკელობლები, განჴმელები, რომელნი მოელიედ წყლისა მის აღმრღუ]ევასა.

რამეთუ ანგელოზი წლითი-წლად გარდამოვიდოდა საბანელსა მას და აღამრღჳის წყალი იგი; და რომელიცა პირველ შთავიდის აღმრღუჱვასა მას წყლისასა, განიკურნის, რომლითაცა შე[პყრობილ არნ სნეულებითა.

იყო ვინმე მუნ კაცი, რომელსა ოც და ათრვამეტი წელი დაეყო უძლურებასა შინა.

ესე იხილა იესუ მდებარე და გულისჴმა-ყო, რამეთუ მრავალი წელი აქუს უძლურებასა შინა. ჰრქუა მას იესუ:] (2v) გნებავსა, რაჲთა განიკურნო?

მიუგო უძლურმან მან და ჰრქუა: უფალო, კაცი არა მაქუს, რაჲთა, რაჟამს წყალი ესე აღიმრღუეს, და შთა-მცა-მაგდო საბანელსა ამას. ვიდრე მე მოვიდოდი, სხუაჲ უ[წინარეს ჩემსა შთავიდის და განიკურნის.

ჰრქუა მას იესუ: აღდეგ, აღიღე ცხედარი შენი და ვიდოდე!

და მეყსეულად განცოცხლდა კაცი იგი და აღიღო ცხედარი თჳსი და წარვიდა. ხოლო იყო შაბათი დღე იგი.]

ეტყოდეს მას ჰურიანი იგი: შაბათი არს, და არა ჯერ-არს შენდა აღებად ცხედარი შენი.

ხოლო მან მიუგო და ჰრქუა მათ: რომელმან-იგი განმკურნა მე, მან მჰრქუა: აღიღე ცხედარი შენი და ვიდოდე!

ჰკითხვიდეს უკუჱ მას ჰურიანი იგი და ჰრქუეს: ვინ არს

H 1410

რაობა:	სინანულის ლოცვა
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,2x12
Content:	Prayer of Repentance
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	16,2x12

ტექსტი

1r / ისაკოსო, იაკობისო, არა ვითარცა მკუდართა, არამედ ცხოველთა, ღმერთო, რამეთუ ყოველთა სულნი შენ მიერ ცხოველ არიან და მართალთა სულნი ჴელთა შინა არიან, რაჲთა არა შეეხოს მათ ტანჯვაჲ, რამეთუ ყოველნი წმიდანი ჴელთა შინა შენთა არიან, უფალო. აწცა, მეუფეო, მოიხილე მონასა ამას შენსა ზედა სახელით და შეუნდვენ ამას, რაოდენიცა რა ცოდა წინაშე შენსა და ანგელოზნი ანგელოზნი სახიერნი წარმოუდგინენ მას და ღირს-მყავ ესე წიაღთა შინა

1v / მამათმთავართასა მოციქულთა და წინასწარმეტყუელთასა და ყოველთა საუკუნოთგან სათნოთა შენთასა და იგი არა არს სალმობაჲ, მწუხარებაჲ და სულთქუმაჲ, არამედ მწყობრი მართალთა და კრებული კეთილად მსახურთა და ქუეყანაჲ წრფელთა, რომელსა შინა ხედვენ დიდებასა ქრისტეს შენისასა, რამეთუ შენ ხარ ღმერთი ცხოველთა და მკუდართა და შენი არს სუფევაჲ, ძალი და დიდებაჲ მამისა და ძისა და წმიდისა[146] სულისა[147].

H 1411

რაობა:	კონდაკი (გრაგნილი)
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 კეფი
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	58x17
Content:	Kontakion (scroll)
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	58x17

[146] წ˜ა.

[147] ს˜ლსა.

ტექსტი

1r / კართა საკურთხეველისათა მიდგეს, მღდელთ საკმეველი აკმიოს და თქუას: კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა ღმერთი უფალი და გამოგჳჩნდა ჩუენ.

მეუფეო ცათაო, სიბრძნისა წინამძღვარო, მეცნიერებისაჲ მომნიჭებელო, უგულისჴმოთა მასწავლებელო და გლახაკთა ჴელისამპყრობელო, განამტკიცე და გულისჴმიერ-ყავ გული ჩემი, მეუფეო, შენ მომეც მე, სიტყვაო მამისაო.

აჰა, ბაგენი ჩემნი არა დავდუმენ ჴმობად შენდამი, მოწყალეო, მოწყალე მექმენ შეჳრდომილისაჲ შენდაჲ (!).

სიწმიდენი დადგას წმიდასა ტრაპეზსაჲ და დაბურნეს ცა.

მღდელმან თქუა: უფალო, ღმერთო ჩემო, გარდმომივლინე მე ძალი მაღლით და განმაძლიერე მსახურებასა ამას შენსა დაუსჯელად წარდგომად წინაშე დიდებულისა, წმიდისა და შესაძრწუნებულისაჲ საკურთხეველსა შენსა შეწირვად შენდა უსისხლო იგი მსხვერპლი, რამეთუ შენი არს სუფევაჲ, ძალი და დიდებაჲ მამისაჲ.

[დაი]ბანის ჴელნი და თქუას: განადიდეთ უფალი [ცა]თა და აღვამაღლოთ სახელი მისი ზოგად.

და მათ მიუგონ: სული წმიდაჲ მოვედინ შენ ზედა, ძალი მაღლისა გფარვიდეს შენ.

მომიჴსენე, მეუფეო, და ჩუენცა მიოგიჴსენეს (!) თქუენცა უფალმან ღმერთმან სასუფეველსა მისა. ყოვლადვე აწ დაჲ[148] მარადის.

დიაკონმან: აღუსრულოთ ვედრებაჲ ჩუენი უფალსა უფალსა!

წინადაგებულთა ძღვენთა უფალსა ღმერთსა ჩუენსა ეჳედრნეთ: წმიდისა ამის ჴსნად ჩუენდა და ყოველთათჳს.

მღდელმან ლოცვაჲ: უფალო ღმერთო, ყოვლისა მპყრობელო, მხოლოო წმიდაო, რომელი შეიწირავ მსხვერპლსაჲ ქებისასაჲ მათგან, რომელნი გხადიან შენ ყოვლითა გულითა. მითვალე ვედრებაჲ ჩუენ ცოდვილნი და შეიწირე წმიდასა შენსა საკურთხეველსაჲ და ჴმა-მყვენ ჩუენ შეწირვად შენდაჲ ძღვენთა და მსხვერპლთა სულიერთა ჩუენ ცოდვათათჳს და ერისა უმეცრებათათჳს და ღირს-მყვენ ჩუენ პოვნად მადლსა წინაშე შენსა კეთილთა მიმთხველყოფად (!) შენდაჲ. მსხვერპლი ჩუენი დამკვიდრებად სცა მადლისაჲ შენისა სახიერსა ჩუენ ზედა და წინამდებარეთა ამათ ძღვენთა ზედა და ყოველსა ერსაჲ შენსაჲ ზედა

დიაკონმან: დღე ყოველი სრულიად სიწმიდით მშჯიდობით უცოდველად უფლისა მიმართ ვითხოოთ[149].

ერმან: მოგჳმადლენ, უფალო, ანგელოზი მშჯიდობისაჲ სარწმუნო წინამძღვარ … … … მცველი სულთა და ჴორცთა ჩუენთა. უფლისა მიმართ ვილ[ოცოთ].

შენდობაჲ და მოტევებაჲ[150] ცოდვათა და უსჯულოებათაჲ.კეთილნი და უმჯობესნი სულთა ჩუენთანი უფლისაჲ.

შემდგომნი ჟამნი ცხორებისა ჩუენისანი მშჯიდობით, სიმრთელით აღსრულებად. უფლისა მიმართ ვილოცოთ.

ქრისტეანობით აღსასრულნი ცხორებისა ჩუენისანი … … … ირველნი ურცხვენელნი, კეთილი სიტყჳსგებაჲ საშინელსა საყდარსა ქრისტესა ვითხოოთ. უფლისა მიმართ ყოვლადწმიდისა უხრწ.

[148] ჲ-მეტობა.

[149] ვითხოთ.

[150] მოოტევებაჲ.

წმიდათა და ღმერთშემოსილისაჲ მამისაჲ ჩუენისა იოვანე ოქროპირისაჲ და ყოველსა წმიდათა მომჴსენებელთა თავნი თ˜ს ურთიერთას და ყოველი ცხრ.

ერმან: შენ, უფალო.

მღდელმან: ამაღლებაჲ. მოწყალებისათჳს მხოლოდშობილისა ძისაჲ შენისათა, რომლისა თანა [კ]ურთხეულ ხარ სახიერით და ცხოველსმყოფელით სულით შენითურთ აწ.

ერმან: ამინ!

მღდელმან: მშჯიდ[ობაჲ] ყოველთა!

ერმან: და სულისაცა შენისათა. ვიყვარებდეთ ურთიერთარს.

დიაკონმან: კარნი, კარნი მოხედეთ.

გუაქუს მრწამსი.

დიაკონმან: ვდგეთ კეთილად, ვდგეთ შიშითა, მოხედეთ წმიდასა ამას შესაწირაჳსა წყალობაჲ, მშჯიდობაჲ - შესაწირავი ქებისაჲ.

მღდელმან: მადლი უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი და სიყვარული პირველისა მამისაჲ და ზიარებაჲ სულისა იყვენ თქუენ ყოველთა.

ერმან: და სულისაცა შენისა წმიდისა.

მღდელმან: ზე გვაქჳნდეს გალობი.

დიაკონმან: გვაქუს უფლისა მიმართ.

მღდელმან: მადლობდეთ უფალსა.

ერმან: ღირს არს და მართალ.

მღდელმან ლოცვაჲ:

ღირს არს და მართალ შენდა ქებად, შენდა კურთხევად, შენდაჲ მადლობად, შენდაჲ თაყუანისცემად ყოვლისაჲ ადგილსა მეუფებისა შენისასა, რამეთუ შენ ხარ ღმერთი გამოუთარგმანებელი, მოუგონებელი, უხილავი, მიუწდომელი. მარადის ხარ, ვითარცა - იგი ხარ შენ და მხოლოდშობილი ძე შენი, უფალი ჩუენი ქრისტე და წმიდაჲ შენი სული შენ არაარსისაგან არსად მომიყვანენ ჩუენ და დაცემულნი კუალად აღმადგინენ და არა განეყენენ ყოველსავე ქმნად, ვიდრემდის

1v /ზეცად აღმიყვანეს ჩუენ … … [და] ცემულნი კუალად აღმადგინენ ჩუენ და არა განეყენენ ყოვლისავე ქმნად, ვიდრემდის აღმიყვანენ ჩუენ, და მოგჳმადლე ჩუენ სასუფეველი მერმესა ამას ყოველთათჳს გმადლობ შენ და მხოლოდშობილსა ძესა შენსა და სულსა შენსა წმიდასა ყოველთათჳს, რომელ უწყით და რომელ არა უწყით საჩინოთა და უჩინოთაჲ ქველისმოქმედებათა, ჩუენდა მომართ ქმნულთა. გმადლობ შენ შესაწირავსაცა ამისთჳს, რომლისა … … … შენ შეწირვად ჯერ-იჩინე მ … … … შენ გარე-მოგადგენ ათასეულნი ან … … … და ბევრეულნი ანგელოზთანი, ქერობვიმნი (!) და სერაბინ[ნი] ექჳს-ექჳს ქე … … … თუალნი, … … … ყრობილნი ფრთებითა.

მღდელმან: ა … … …

… … …

… … …

წმიდაჲ არს, წმიდაჲ არს, წმიდაჲ არს!

მღდელმან ლოცვაჲ.

შემდგომად

H 1558 დ

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13x10,5
Content:	Hymns
Date:	XV-XVII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	13x10,5

ტექსტი

1r* / ამბორს-უყოფდეთ და ნუკვე ესრეთ იტყოდიან მისა მიმართ: აჰა ესერა, დაგვიტჳბ მეგობარნი ჩუენნი ა… არს მომიგებ ჩუენდა, არცა მზრახაჳ ჩუენ თანა, საყუარელნო, ვითარ-იგი მზრახვიდე ჩუენ, არამედ სდუნდი და უსიტყუელ ხარ. აჰა, საკურველი ვითარ

1v / დუნდი და უსიტყუელ ხარ, რომელმან გალობანი სულისა.

რაბამ მწარე არიან სიტყუანი მოკუდავითნი, რომელთა-იგი იტყჳიან აღსრულებისა ჟამსა, ვითარმედ: აჰა, ძმანო, ძმათაგან განგეშორები და მეგობართაჲ ყოველთავე და გიტბჲ(!) და წარვალ და თუ სადა წარვალ, ყოვლად

H 1694 ა

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22,5x17,8
Content:	Chants
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22,5x17,8

ტექსტი

1r */ ადამ ტკივილთა შენთა მიერ, რომელნი ჯუარითა თავს-ისხენ და სიკუდილითა შენითა მოაკუდინა გუჱლი იგი წამლიანი, ქრისტე ღმერთო, ყოვლადძლიერო.

წყევისაგან სჯულისა ვიჴსნენით ყოველნი … … … ქრისტე ამაღლდა ჯუარსა ზედა და კურთხევაჲ, მადლი და წყალობაჲ და ხრწნილებისაგან გამოჴსნაჲ ყოველსა სოფელსა აღმოუცენა.

ნეფსით წადიერებით შებმა-უყვეს მარტჳლთა სიმწარესა, რამეთუ ნეფსით ვნებულსა ჰბაძვიდეს, რომლისა მიერ გჳრგჳნოსანნი ზეცას ანგელოზთა თანა იხარებენ.

ჴორცნი მისცენით მრავალსახეთა სატანჯველთა, მარტჳლნო, და სისხლთა

* შენიშვნა: ტექსტი შეცდომებით დაწერილი, ხელიც გაუმართავი.

* გვიანდელი მინაწერები: 1-2rv და 4rv-ზე. 3v-ს მარცხენა მინდორზე.

თქუენთა დათხევითა უჴორცონი მტერნი მუაშთვენით, მჴნენო, და კურნებისა წყარონი უხუჱბით აღმუაცენენით.

ვითარ არაჲ ვგოდებდე, ჵ სახიერო ძეო ჩემო, გხედვიდე რაჲ ძელსა დამსჭუალულსა? ვითარ არაჲ ვიგლოვდე უმშჯავროდ მოკლვასა შენსა, ჵ მსაჯულო, სამართლისაო? დედაჲ ქალწული ღაღადებდა.

ბუნებით განუ.

აკურთხევდითსა

ძლ. შეუწუველ

სისხლი და წყალი, რომელი გარდამოჴდა, მჴსნელო,
გუჱრდით შენით განაახლ … … … და აღავსეს უხრწნელებითა
და … … … ნი იგი საზორველნი
და დ … … … ნი შეგინებულნი
დააყუდნეს მ … … …
მსხუჱრპლის … … …
ტაბლაჲ განგჯმზადეს ჩუენ
და სუ ძმარი და ნა[ვღელი]
გუჱმულმან ნერწყუე … … …
და რაჲ ჯუარსა ზედა
ლობით … … …
საუ … … …
რდით [მარტონი]
კერპ … … …
და შ … … …
და ბ … … …
შჯულისდებაჲ … … …

1v / სად ყრმათა, მარტჯლნო,
საჴმილსა შემწუველსა შეითხიენით
და ცუარითა საღმრთოჲთა შეცურეულნი
გალობით ღაღადებდეს:
ყოველნი საქმენი … … …
აკურთხევდით.

შჯულისა კიდობანმან მოგასწავა შენ
არაჲ თუ ფიცარნი გუაქუნდეს,
არამედ ქრისტე ღმერთი სჯულისმდებელი,
ღმრთისმშობელო, რომელი-იგი
უშჯულომან ერმან ჯუარს-აცუა ჴსნად ჩუენდა,
რომელნი ვიტყჯთ:
ყოველნი საქმენი … … …
აკურთხევდით.

ღმრთ. სამთათჯს
ადიდებდითსა

ძლ. მტჯრთველ

ძალი მტერისაჲ სრულიად იავარ იქმნა
ჯუარსა ზედა რაჲ ჴმა-ჰყავ ძლიერად მისსა მიმართ,

ქრისტე მეუფეო,
და აღსარებად შენდა
შემოჰკრიბენ ცხოვარნი
იგი განბნეულნი და
სულით წმიდითურთ მარადის გაქებენ.

ვითარცა კრავი, აჰმაღლდი ჯუარსა ზედა,
რაჲთა იჴსნნე სიტყჳერნი ცხოვარნი შენნი
მგელთა უხილავთაგან
და ბრძანებათა შენთა
ბაკსა შეჰკრიბნე, ქრისტე,
და შეზღუდნე მადლითა
და დაუცხრომელად თაყუანის-გცემდენ.

ვნებათა შენთა შენ მიბაძჳთა, მრავალმოწყალე,
ფერად-ფერადნი ტანჯვანი თავს-ისხნეს მოწამეთა, ვინაჲცა მიემთხჳნეს
დიდებისა გჳრგჳნთა და სასუფეველსა ფუფუნებასა შინა
წინაშე შენსა
… ბენ … მ…
მამასა უმცხინვარესთა მა … … … მოჰფინეს
სა … … ყოვლადქებულთა სა … … …
… … … მისნი სამარადის
… … … მაღალსა იჴსნებიან
… … … განათლდებიან

ძუჭლი სჯული … … …
… … … [განა]ბრწყინვა და განაქარ[ვა]
… … …
ძემან შენმან … … … წმიდაო და
… … … … … … და ერი მორწ … … …

დღე შაბათი წმიდათა და სულისაჲ
და … … … აღდგა
… … …
… … …
2r / შესუენ[ებულთა] მძოვართა
მხიარულებით ჴმობდეს:
სტადიო … … … წლით შემოსილნი
მოწამენი, უფალო, დიდებაჲ შენდა!

სოფლისა
საღმრთოდ მნათობად
გამოჩნდეს მოწამენი
ღუაწლით შემოსილნი ყოვლადქებულნი,
ქრისტეს მიმართ ჴმობდეს: დიდებაჲ შენდა!
ღმრთ. მჯდომარე

მამანო ყოვლადწმიდანო, დიდებულნო,
მსხუერპლთა საღმრთოთა უბიწოდ შემწირველნო,
ცხორებისა ქადაგნო,
მადლთა საღმრთოთა მუშაკნო,
თქუენ მწვალებელთა ჯობს, ღრ˜ნი დასწუჱნით ცეცხლითა
სულისაჲთა
და ძირითურთ აღმოჰფხურენით
და სარწმუნოებისა
იფქლი, აღაორძინეთ;
ამისთჳსცა
ვითხოვთ თქუენგან: მჴურვალედ
ევედრენით ჩუენთჳს
სამებასა ღმერთსა,
რაჲთა მუანიჭოს (!)
მშჳდობაჲ სოფელსა და იჴსნეს
განსაცდელთაგან
მმადლობელნი თქუენნი.

ღმერთ. სულისანი

მჯდომარე

ყოველსავე დაჰჴსნის სიკუდილი, რომელი-იგი ადამის მიერ შემოჴდა ბუნებასა ჩუენსა, რამეთუ ვინაჲთგან ჩუენ ხისა მის გემოჲ ვიხილეთ და გუჱსაჯა ხრწნილებაჲ, გულის-ჴმა - ვყოთ უკუჱ, ძმანო, ვითარცა მიწით დავიბადენით კუალად … … …

… … … ავლად შევიცვალენით … … …
… … … ედრების … … …
[მი]ცვალებულთა… … …
მოწყალეო … … …

აღვიხილნეთ ზეცაჲ და შენ … … …
[ვარ]სკულავნი და მნათობნი, რამეთუ … … …
არიან და კუალად ქუეყანაჲ განრყუნ … … …
ყოველნი განხრწნადნი … … …
მეუფესა … … …
თა … … …
დ … … …

2v / მკუდართა ზედა აღსრულებადი
ძილად … … …, ძმანო,
და ნუ სიკუდილად,
რამეთუ საყჳრითა
მ … … … ისაჲთა
აღვდგეთ ყოველნი
სიტყჳს მიცემად საქმეთათჳს,
რაჟამს-იგი

დაჯდეს ღმერთი საყდართა ზედა
განსჯად ყოველთა სულთა,
ვითარ-იგი წერილ არს.
მაშინ ღირსად
ცხოვნებულნი აცხოვნნეს,
უნანელნი
დასაჯნეს ჯოჯოხეთს,
მაშინ ურგებ იქმნას მათთჳს თხუაჲ განსუჱნებისაჲ,
ვა საწყალობელთა.

სასოებად ურცხჳნელად და სიმტკიცედ
და ზღუდედ მოგიგებთ მორწმუნენი, ღმრთისმშობელო,
ნუ დასცხრები ვედრებად მიცვალებულთა სულთათჳს,
რომელნი-იგი
სარწმუნოებით მიიცვალნეს
მონანი შენნი
მეოხებად. რაჟამს ძე შენი
დაჯდეს საყდართა ზედა
განშჯად ადამიანთა,
რაჲთა პოონ
ლხინებაჲ და წყალობაჲ,
რამეთუ შენ უწყი,
ვითარ შესუა, რომელ არს
ყოვლითა ცოდვითა
უბადრუკებაჲ ჩუენი, რაჲთა
გადიდებდეთ შენ
წმიდასა და უხრწნელსა.

სტიქარონი
ძლ. მჯდომარე
საფარველსა შენსა ყოველი კრებული
მორწმუნეთაჲ მოივლტის, ქალწულო წმიდაო,
სულთა ჩუენთა სასოო
და ძლიერო შემწეო
ჩუენ ყოველთაო,
რამეთუ შენ მიერ, ღირსო
ღმრთისმშობელო,
ვიჴსნებით მრავალთა ვნებათაგან,
არამედ ვითარცა გუაქუს
შენდამი სასოებაჲ,
საგალობელო
და დიდებულო,
ნუ უგ[ულებელს] - მყოფ
ჩუენ, მოსავთა შენთა,
დე … … …

… … … თა ამათ
მოწყალებათა
… … … ა დამოკიდებულსა
… ქალწულითა მჴურვა-
… … … ებრ თავს-ვიდებდე
… … … შენსა, რამეთუ მოსწყლავს სულსა
… … … და ლახურითა მოწყლვაჲ
… … … ძეო და ღმერთო ჩემო
ჵ … … …
… … … სა მზეო
ბ … … …
… … … შენსა
… … … დამა

წარდგომაჲ
ყ … … …
ქ … … … ა შენთა

3r /უფალო, იღუაწეს და მტერი დათრგუნეს
და კერპთა საცთური
განაქარვეს, ვინაჲცა გჯრგჯნოსან იქმნეს
შენგან,
მოწყალისა ღმრთისა
და კაცთმოყუარისა მეუფისა,
რომელი მოსცემს სოფელსა დიდსა წყალობასა

დიდებულნო
წმიდანო მოწამენო,
მეოხ-გუყვენით ჩუენთჳს, რაჲთა ცოდვათა შენდობაჲ მოგუანიჭოს
ჩუენ ქრისტემან და მოწევნადთა ძჯრთა
და რისხვისა
და მწარისა სიკუდილისაგან გამომიჴსნნეს
ვედრებითა თქუჳნითა, სანატრელნო, გევედრებით.
უგალობდითსა
ძლ. წამისყოფი
სამკაულად შემკულად
სათნოებათა ფერითა
და პირად-პირადად განშუჳნებულად გჯრგჯნად ქრისტეს
სარწმუნოებითა
შეიწირენით
მისსა, წმიდანო მარტჯლნო.

ნათელსა წარუვალსა,
სამებით მნათობიერსა
ღმრთეებისა შენისასა ღირს-ყვენ შესუენებულნი,

სადაჲთ-იგი წარჴდა ჭირი
სულთქუმაჲ და სალმობაჲ,
მრავალმოწყალეო ღმერთო.

სიკუდილითა დაშჯილი
ბუნებაჲ კაცთაჲ, უფალო,
სიკუდილითა შენითა აღადგინე და განაღმრთვე,
აწცა
ყოვლადმოწყალეო,
მიცვალებულთა
შენ წინაშე განუსუჭნე.

ცთომაჲ იგი ევაჲსი
სიმართლედ შესცვალე, სძალო,
შევ რაჲ მეუფე, აღმადგინებელი მისი.
მყოფთა
საფლავისათა სულსა ცხორებისასა
შთამბერველი და მაცხოვარი დ … … …

განძლიერდასა
ძლ. ღმერთო მაცხოვარო
მტკიცე და ყოვლადძლიერი
სიმჴნეს მარტჳლთა
გუნდნი … … … ბრმ … … …
[ს]იმძლაფრენი… … …
თავს-ისხნეს
საღმრთოჲსა მის დიდებისა და … … …
სურვილითა.

ცხორებისა უოხჭ … … …
გან სრულთა
სულნი შეიწყალენ, მწყა … … …
ტკბილითა, სახიერო,
აბრალა მისთა … … …
პირველ … … … მარ … … … ულთა
შენთა.

რომელი მოჰკუჭდ ცხორებად … … …
[კაცთა], ქრისტე ღმერთო … … …
ნთ … … … დიდებასა
მიერ მ … … …
მწვალებელთა … … …
… … … [მოიჴ]სენებ
ცოდვათა მათთა … … …

3v / შჯულნი ბუნებათანი
შენ მიერ დაიჴსნნეს, სძალო,
სიტყუაჲ მხოლოჲ რაჲ მუცლად-იღე,
დასჯილი საღმრთოჲ
მოგუჱცა მის მიერ,
მომტევებელი ცოდვათაჲ
მადლითა მიერ საუფლოთა
მაცხოვარი და მჴსნელი განწირულთაჲ.

მესმასა
ძლ. ქრისტე ღმერთო
მოწამეთა
სიჴნე (!)[151] - აჩუენეს
და სიმართლისა გჯრგჯნითა გჯრგჯნოსან იქმნეს
მარტჯლნი შენნი, უფალო,
და ბრწყინვალედ აქებენ
ყოვლადძლიერსა ძალსა შენსა.

ბუნებათა
უვაღრესსა მას
დიდებასა ღირს-ყვენ მიცვალებულთა სულნი
ანგელოზთა შენთა თანა,
რაჟამს მოხჯდე ზეცით
დიდებით, ქრისტე, მრავალმოწყალე.

სამმნათობსა
ბრწყინვალებასა
და ერთარსსა ჩუენთასა ღმრთეებისა შენისასა
შუჱბად ღირს-ყვენ, სახიერო,
მიცვალებულთა სულნი
დიდებად შენდა, კაცთმოყუარე.

ღმრთ. ჭეშმარიტო ღმრთისა
წიაღთა მათ
მამულთა მყოფი
წიაღთა შენთა დაემკჯდრა, ღმრთისა დედაო,
და სიკუდილითა თჯსითა იჴსნნა შემასხმელნი შენნი,
მხოლოო ყოვლადსაგალობელო.

ღამითგანსა
ძლ. სული მაცხოვარებისაჲ
სიკუდილი ცხოველსმყოფელი ტანჯვათა მიერ
ქსოილი გმოსიეს, ყოვლადქებულნო მარტჯლნო,
ბრწყინვალედ შემკული და პირად-პირადად განშუჱნებული, მჴნენო,

[151] ასეა.

და ითხოვ ... ... ღმრთისაგან სულთათჳს მიცვალებულთა
საღმრთოსა და წარუვა[ლსა] ... ...

დაუ[ტევ]ნელთა მათგან საშუჱბ[ელთა]
... ... სულთა მიცვალებულთა
და პი ... ...
... ... აღირაცხენ, ყოვლადმოწყალეო,
სავა ... ... დაუჴსნელთა და ნუ მოი-
... ... მათთა.

რაჲთა ესე სიმძა ... ...
... ... თგან განიჴსნნეს საწუ ... ...
... ... მოიწყლნეს მონანი შენნი, ქრისტე
... ... ბრწყინვალებასა ... ... ასა
... ... საუკუნ ... ...
... ... უბიწოჲ ... ... და ... ...
... ... მან და ... ...
... ... რსა ... ...

4r / ღაღატყავსა .

ძლ. განთქუმული

გუნდმან მარტჳლთამან
დაუთმენელთა მათ ტკივილთა
ახოვნად მოთმინებითა ულმობელნი იგი ფუფუნებანი დაიმკჳდრნეს
და გჳრგჳნნი სიმართლისანი[152]
მარჯუჱნისაგან ცხოველსმყოფლისა დაიდგნეს.

მართალთა კრებულსა
და ანგელოზთა მწყობრსა თანა
და სადა-იგი არს
სიხარული საუკუნოჲ
და ბრწყინვალებაჲ წარუვალი,
პირველდაძინებულნი მონანი შენნი
დააწესენ, მრავალმოწყალეო ღმერთო ჩუენო.
რომელმან ყოველი შექმნა საღმრთოჲთაგან ზრახვითა
ქრისტემან
საშოჲსა შენისაგან გამობრწყინდა, უბიწოო,
ღმრთისა დედაო,
და ბნელსა ცოდვისასა დანთქმულნი
საღმრთოჲთა ნათლითა მცხინვარედ განანათლნა.
ღმრთ. წინაჲსწარმუა

კურთხეულარსა

ძლ. საჴუმილისა

[152] სიმამართლისანი.

გუნდნი მარტჳლთანი გჳრგჳნოსანნი წინაშე ქრისტესა მეუფისა
წესთა თანა ანგელოზთასა
ბრწყინვალედ უგალობენ და ღაღადებენ:
კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

შენ, რომელსა გაქუს ჴელმწიფებაჲ სიკუდილისა და ცხორებისაჲ
სარწმუნოებით დაძინებულნი
სარმრთოჲსა შუჱბისა ღირს-ყვენ,
რაჲთა ჴმა-ყონ: კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

უნივთოჲსა ნათლისა მიფენითა განაბრწყინვენ, ქრისტე,
სულნი, რომელ ჩუენგან მისცვალენ
და საუკუნეთა სავანეთა ღირს-ყვენ, ქრისტე,
რაჲთა მადლობით გალობდენ:
მამათა ჩუჱნთა.

პირველ უდედოჲ მამისაგან და შენგან უმამოჲ იშვა ქრისტე
გამოუთქუმელად, ღმრთისმშობელო, … … …
ჩუენდა, რომელნი ვიტყჳთ … … …

აკურთხევდითსა
ძლ. შეუწველად
ზ … … …
[შე]ურაცხ-ყავთ… … …
სნო მარტჳლნო, და უგალობდეთ მოსა … … …

რომელმან დაჰჴსენ მ … … … ისა ესე ს … … …
… … … საუკუნო … … …
მ … … … ენი მ … … …
… … …
… … …
რომელი … … … ბა … … … და
… … … უჱ დ˜ლი ქრისტე … … …

4v / საშუჱბლისათა
აღავსენ პირველშესუჱნებულნი მონანი შენნი
და განსუჱნებაჲ მიანიჭე მათ
და აღუჴოცენ ყოველნი ცოდვანი მათნი.

რომელმან შეიწყნარე საღმრთოჲ ნათელი,
ღმრთისმშობელო დედოფალო,
საშოსა შენსა წმიდასა გამოუთქუმელად
ბნელსა შინა საწუთოჲსასა
დანთქმულნი განგუანათლენ ჩუენ,
რაჲთა უგალობდეთ ქრისტესა ღმერთსა
და ანგელოზთა თანა ვაკურთხევთ
და ავამაღლებდეთ.

ადიდებდითსა

ძლ. მტჯრთველმან

საჩინოდ განაბრწყინვებენ ყოველსა სოფელსა
ღუაწლით შემოსილნი, მჴნენი ქრისტეს მოწამენი,
ეკლესიათა სუჩტნი
ყოვლადშეურყეველნი
და ღმრთისმსახურებისა
გოდოლნი და ზღუდენი,
ამათ სარწმუნოებით ვნატრიდეთ ყოველნი მორწმუნენი.

იჴსნენ ცეცხლისაგან გეჰენიისა, უფალო,
ჩუენგან მიცვალებულნი და ლახურითა შენითა
ბრალთა მათთაჲ განხეთქე
ჴელითწერილი, მჴსნელო,
ვითარცა მოწყალე ხარ
და ღირს-ყვენ, სახიერო,
ბრწყინვალებასა წმიდათა შენთასა.

ვითარცა ღმერთმან სახიერმან და კაცთმოყუარემან
და მფლობელმან სიკუდილისა ცხორებისამან,
ტკბილმან და მოწყალემან
მიცვალებულთა სულნი
მორწმუნეთა შენთანი
დაუსრულებელსა მას
შუჩბასა და ფუფუნებასა ღირს-ყვენ.

შჯულისა იგი აჩრდილნი და იგავნი წარჴდეს
და შჯულისა და წწყლ … … … და სისხლსა ქრისტე
შენგან განკაცნა,
ღმრთისმშობელო ქალწულო, რომელსა აღვიარებთ
[ორ]ითა ბუნებითა და შენ დაუცხრომელად
… … … გადიდებთ.
დასდებელნი აღდგომისანი
უფალო, ღაღატყავსა. ჴმაჲ დ გუერდი
ძლ. ა[რა] დააკლდი
… … … ამოჲ
ჯუარსა … … …
… … …
ჴორცითა შეგ … … …
… … …
… … … დღე
… … … ისჴ
… … …

მრავლისა … … …
… … … დ … … …
… … …
… … …ღმრთისაჲ ბ … … …

H 1699ბ

რაობა:	კონდაკი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	7X14
Content:	Kontakion
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	7x14

ტექსტი

1r/ … წდეს და …
ღოს სე … აღმოღ
… აქს. დაიკლვის ტარიგი …
… ამხმელი ცოდვათა სოფლ …
… ებისათჳს სოფლისა. ვითრცა ცხჲ …
… ლვად მიიგუარა. და ვითარცა ტარიგ …
… ველისა თჳსისა უჴმობე …
… ღაღებს პირსა თჳსსა, ხოლო თესა …
… ნმე მიუთხრას, რამეთუ აღებულ …
… ცხორებაჲ მისი აღმო-ჰკთოს მე …
… შეიწირე, ოფალო, ღმერთო ჩუენო, შესა …
… ოხებით ყოვლად წმიდისა …
1v/1*

H-1723ა

რაობა:	კონდაკი
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	9,8X7,8
Content:	Kontakion
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	1 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	9,8x7,8

* დაუწერელია

ტექსტი

1r / შნსა მოანიჭე ეკლესიათა, მღდელთა, მეფეთა ჩუენთა, მჴედართა და ყოველსა ერს, რამეთუ ყოველი მოცემაჲ კეთილი და ყოველი ნიჭი სრული ზეგარდამო არს შთამომავალი შენ მიერ მამისაგან ნათელთასა და შენდა დიდებაჲსა და მადლობაჲსა და თაყუანისცემაჲსა აღავლენით მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა აწ და მარადის უკუნითი უკუნი[სამდე] ამინ.

მღდელმან აღვსებაჲ: სჯულისა და წინაწარმეტყუელთა შენ ხარ, ქრისტე, ღმერთო ჩუენო.

1v / რომელმან აღავსე ყოველი განგებაჲ, მომავალი მომავალი აღავსენ სიხარულითა გულნი ჩუენნი ყოვლადვე აწ და მარადის. ვითარცა უფალი ყოველსა ჟამსა და სრულ-ყონ რაჲ

მღდელმან ერსა ჯუარი დასწეროს და თქუას კურთხევაჲ უფლისაჲ. თქუან ყოველთა თანა: ყოვლადვე აწ და მარადის იყავნ სახელი უფლისა სრულიად.

H-1723ბ

რაობა:	კონდაკი
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,3X10

Content:	Kontakion
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	1 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14,3x10

ტექსტი

1r / ..... ქრისტე ღმერთო, მონთა(!) შენ[თა] [ფუ]ფუნებასა სამოთხისასა ღირსყავნ, რომელნი ქუეყანასა ზედა სარწმუნოებით გმსახურებდეს და [მ]ეც შენდობაჲ შეცოდებათა

..... სა.

ღმრთისა შეუძლებელ არს ხილვად კაცთაგან, რომელსა გუ[ნ]დანი(!) ანგელოზნი ვერ მიხედვენ. {ქალ]წულო, გამოუჩნდა შენ მიერ კაცთა სიტყუაჲ ჴორცთა ქმნილნი, რომელსა ვაკურთხევთ უჴორცოთა თანა და შენ დღესა გალობით გადიდებთ , ქრისტე ღმერთო, ვითარცა უწყი უძლურებაჲ ბუნებისა ჩემისა, შეუნდვენ მონათა შენთა მიცვალებულთა შეცოდებანი მათნი და .....

1v / არ იკითხება

H 1725 ა

რაობა:	სახარება- სამოციქულოს საკითხავები
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12x8,5
Content:	Readings from Gospel - Acts of the Apostles
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12x8,5

ტექსტი

ლუკა 7, 37-38

1r / თა და უგალობდით გულთა შინა თქუენთა უფალსა

ალ҃.

მ … რთით ვითარცა ფინიკი აღყუავნეს და ვითარცა ნაძუნი ლიბანისა გან-მრავლდეს.

სახარება҃ ლუკა҃ს თავისა҃.

მას ჟამსა შინა ევედრებოდა ვინ-მე ფარისეველთაგანი იესუს, რა҃თა ჭამოს პური მის თანა. და შევიდა სახლსა მის ფარისეველისასა, დაჯდა და იყო ვინმე მუნ დედაკაცი ქალაქსა მას შინა, რომელი იყო ცოდვილ, და ცნა, ვითარმედ იესუ არა҃ სახლსა შინა მის ფარისეველისასა, მოიღო ალაბასტრი ნელსაცხებე-ლისა

1v მრავალ / სა მაღლისა҃ და დადგა ფერჴთა თანა იესუ҃სთა და ტიროდა და იწყო ცრემლითა დალტობად ფერჴთა მისთა და თმითა თავისა თჳსისა҃თა წარჴოც-ნა ფერჴნი მისნი და ამბორის-ყოფდა ფერჴთა მისთა და სცხებდა ნელსაცხებელსა. ვითარცა იხილა იგი ფარისეველმან მან, რომელმანცა-იგი ხადა მას, თქუა გულსა შინა თჳსსა და ჰრქუა: ესე უკუეთუმცა იყო წინა҃სწარმეტყუელი, უწყოდამცა, ვინ და რაბამი დედაკაცი შეეხების მას, რამეთუ ცოდვილი არს.

მიუგო იესუ და ჰრქუა [მას]

არ გადადის

2r /[153] [გან]ჰკურნებ შემუსრვილებასა სულთა და ჴორცთა ჩუენთა҃სა შენ, უფალო, განსწმიდე ზეთი ესე, რა҃თა ექმნას, რომელთა აცხონა მისგან საკურნე-ბელ და მცველ ყოველთაგან სალმობათა და ვნებათა და შეგინებისაგან სულისა და ჴორცთა҃სა, რა҃თა ამასცა ზედა იდიდოს ყოვლადწმიდა҃ სახელი შენი, რამეთუ შენი არს მოწყალება҃ და მაცხოვარება҃ და კაცთმოყუარება҃, ქრისტე ღმერთო ჩუენო, და შენდა დიდებასა შევსწირავთ მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა აწ და მარადის უკ.

უფალი - ნათელ ჩემდა და მაცხოვარ ჩემდა და მე ვისა მ… … …

[153] ჩამოხეულია.

2v / შესავედრებელ[154] … … … ცხორებისა ჩემისა მე... ვ[ითარცა] მეშინოდის.
გალატელთა მიმართ ებისტოლე
პავლესი სგ.

ძმანო, ესე უწყოდეთ, რამეთუ არა განმართლდების კაცი საქმეთაგან სჯულისათა, არამედ სარწმუნოებითა იესუ ქრისტესითა და ჩუენ ქრისტეს იესუჲს მიერ გურწმენა, რაჲთა განუმართლდეთ სარწმუნოებითა ქრისტესითა. არა საქმეთაგან სჯულისაჲთა განმართლდების ყოველი ჴორ

H 1725 ბ

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XVII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14x10,3
Content:	Prayers
Date:	XVIII c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14x10,3

ტექსტი

1r / ცა (?) რომელი სახელითა შენითა მსწავლიდი, ისარნი შენნი განმიწონეს მე და დაამტკიცე ჩემ ზედა, ჴელი შენი არა არს კურნებაჲ ჴორცთა ჩემთაჲთა, რომლისაგან რისხვისა შენისა, რაჲთა არს მშჯდობაჲ ძალთა ჩემთა პირისაგან ცოდვითა (!) ჩემთასა, რამეთუ უსჯულოებანი ჩემნი აღემატნეს თავსა ჩემს (!) და ვითარცა ტჳრთი მძიმე[155] დამიმძიმდა ჩემ ზედა, შე...ლდეს და დალპეს წყლულებანი ჩემნი, პირისაგან უგუნურებისა ჩემისა დავგლახაკენ და დავმდაბლდი სრულიად, მარადღე მწუხარე ვიდოდი, რამეთუ ...ერონი ჩემნი აღივსნეს … … …

1v / … … … ჩემთაგან … … … და [ა]რს
კურნებაჲ ჴორცთა ჩემთა შევბოროტენ და დავმდაბლდი, ვიდრე ფრიად ვჴმობდი სულთქუმითა გულისა ჩემისათა, უფალო, შენ წინაშე არს ყოველი გულისთქუმა ჩემი და სულთქუმა ჩემი შენგან არა დაე[ფარა], … … … გული ჩემი და შეძრწუნდა ჩემ თანა და დამიტევა მე ძალმა ჩემ[მ]ა და ნათელი თუალთა ჩემ თანა, იგიცა არა დაადგარა (!) ჩემ თანა.

2r მოყუარენი / … … … ჱ ითარ საყუარელ არა საყოყ (!) ფ … … … ნი შენნი, უფალო ღმერთო ძალთაო, … … … ო … … … ს და მოაკლდების … … … ოსა მიმართ ო … … … გ ღ ო[156].

[154] მოხეულია.
[155] მძიმი.
[156] ლაქაა.

ჴორცნი ჩემნ[ი] … … … არებდე … … …სა მიმართ ცხოველისა და შ … … … ს˜ირმანცა ლო … … … ა თავსა … … … სსა სახლი დაგჳ…ხმო … … … ბუდე თჳსი, სადა დაისხნეს მართუნი თჳსნი (თჳნი), საკურთხეველი შენი, უფალო ღმერთო ძალთაო, მეუფეო ჩემო და ღმერთო ჩემო, ნეტარ არიან, რომელნი დამკჳდრებულ არიან სახლსა შენისა (!). უკუნითი უკუნისამდე გაქებდე შენ. ნეტარ არს კაცი, რომლისა შ

2v / … … … ინა მისი შენგან არს [აღ]სლვა გულსა თჳსსა და დ[ა]იდვა ღელესა მას გლო[ის]ა ადგილისა მის (მ˜ს), რომლისა ა … ქვა, რამეთუ კურთხევა მოსცა … … … ცა, სჯული დადვა, ვიდოდიან იგინი[157] (იგინ) ძალითა ძალად, ... გამოუჩნდეს მათ ღმერთი ღმრთითა (!) სიონსა, უფალო ღმერთო ძალთაო, ისმინე ლოცვისა ჩემისა, მწეო ჩემო, იხილე, ღმერთო და მოხედენ პირსა ცხებულისა შენისა, რამეთუ სჯობს დღე ერთი ეზოთა შინა შენთა უფროჲს ათასთა მათ, ვირჩჱმე (!) სახლსა ვისა დამკჳდრებაჲ, საყოფელი ჭეშმარიტებაჲ[158] უყუარს უფალსა.

H 1725 გ

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,7x9,5
Content:	Blessings
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12,7x9,5

ტექსტი

1r/ რაკ

ისა და უსხვისა, წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო; აკურთხევ, აქებ, უფალო იესუ ქრისტე, ძეო ღმრთისა ცხოველისაო; აკურთხე წყალობითა შენითა ზვარაკი ესე, ვითარცა აკურთხენ პირველი ... მსხვერპლნი ... ... ასინი ძალთა და ...ა მოჴდა და აჴდ ...ი ღმეთეებისა შენისა დაიუენონ იგი სულმან წმიდამან; აკურთხე, უფალო უსხი ესე ... აკურთხენ ორნი იგი ჴ˜ა, ... დავით მეფისანი, რომელმან მოიყიდენ იოსებისაგან (!) და შეწირენ იგი

1v / შეწირენ იგი / კალოსა მის ზედა, ხოლო კალო იგი მსგავს (მისგავსა)[159] არს სამ[ოთ]ხესა მას ედემისასა, რომელსა ზედა აღშენებულ არს სულნი, რომელ არს დედა ყოველთა ეკლესიათა.

აკურთხე, უფალო, წყალობითა შენითა ზვარაკი ესე, ვითარცა აკურთხე ვერძი იგი იორამესი მიმართ მ … … … რ, რაჟამს ჯდა იგი მუჴლსა მას ქუეშე და შეიწირე იგი [მსხვე]რპლად სურნელად; აკურთხე, უფალო, უსხი ესე, ვითარცა აკურთხე ვერძი იგი, რომელი ჩად … … … ანებისა

[157] იგინ.
[158] ჭ ტ ბ.
[159] მისგავსა.

2r მისი ისაკისა / წილ[160] ძისა მისისა და წირა იგი მსხუერპლად სულნელად; აკურთხე, უფალო, ზვარაკი ესა ვითარცა აკურთხენ სამოსელი წინაწარმეტყუელისა და შეიწირე იგი მსხურპლად წმიდად, ეგრეთვე, უფალო, ესეცა შეიწირო და ზის იოს...ანესა შეუნდოს ღმე მის ძმებთასა და შეუნდოს ღმერთმან.

2v დაუწერელია

H 1793

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,4x13,4
Content:	Four Gospels
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20,4x13,4

ტექსტი

მათე თავი 8, 16-13, 21

1r */ იგი სიტყჳთა და ყოველნი, რომელნი ბოროტად სნეულ იყვნეს, განკურნნა,

რაჲთა აღესრულოს თქუმული იგი ესაია წინაჲსწარმეტყუელისაჲ, რომელ თქუა:

მან უძლურებანი ჩუენნი მიიხუნა და სნეულებანი ჩუენნი იტჳრთნა,

ვითარცა იხილა იესუ ერი მრავალი გარემო მისსა, უბრძანა წიაღსლვაჲ მიერ კერძო.

და მოუჴდა მას ერთი მწიგნობარი და ჰრქუა: მოძღუარ, მიგდევდე შენ, ვიდრეცა ხჳდოდი.

ჰრქუა მას იესუ: მელთა ჴურელი უჩნს და მფრინველთა ცისათა - საყოფელი, ხოლო ძესა კაცისასა არა აქუს, სადა თავი მიიდრიკოს.

და სხუამან მოწაფეთა მისთაგანმან ჰრქუა მას : უფალო, მიბრძანე მე პირველად მ[ისლ]ვად და დაფ[ლვად] მამისა ჩემისა.

[ხოლო იესუ] [ჰრ]ქუა მას შენ [მომს]დევდი მე და აცადენ მკუდარნი დაფლვად თჳსთა მკუდართა.

და აღვიდა იგი ნავსა და მისდევდეს მოწაფენი მისნი

და, აჰა ესერა-აღძრვაჲ იყო დიდი ზღუასა შინა, ვიდრე დაფარვადმდე ნავისა ღელვათაგან. ხოლო [თავადსა ე]ძინა. [და მოუჴდეს]

---

[160] წელ.

* **შენიშვნა:** სახარების ეს ტექსტი ახლოს არის ვანის ოთხთავთან (ქართული ოთხთავის ორი ბოლო რედაქცია - H).

1v / მას მოწაფენი მისნი და აღადგინეს იგი და ეტყოდეს: უფალო, მიჴსნენ ჩუენ, რამეთუ წარვწყმდებით.

ხოლო თავადმან ჰრქუა მათ: რაჲსა [შეში]ნდით მცირედ[მორ]წმუნენო?

[მაშინ ა]ღდგა და შეჰრისხნა ქართაჲ მათ და ზღუჲსა. და იქმნა მეყსეულად დაყუდებაჲ დიდ. ხოლო კაცთა მათ უკჳრდა და იტყოდეს: რაბამ ვინ-მე არს ესე, რამეთუ ქარნიცა და ზღუაჲ ერჩიან მას?

და ვითარცა მოვიდა იგი მიერ კერძო სოფელსა მას [გერგე]სეველთასა, [შეემთხჳნეს] მას ორნი ეშმაკეულნი, რომელნი გამოვიდოდეს საფლავებისაგან, ფრიად ბოროტნი, ვიდრეღა ვერვის ჴელ-ეწიფებოდა წარსლვაჲ მიერ გზით.

და ღაღად-ყვეს და იტყოდეს: რაჲ ძეს ჩუენი და შენი, იესუ, ძეო ღმრთისაო? რამეთუ მოხუწ̃დ აქა უწინარეს ჟამისა ტანჯვად ჩუენდა.

იყო შორს მათგან კოლტი ღორთაჲ მძოვარი, ხოლო ეშმაკნი იგი ევედრებოდეს მას და ეტყოდეს, უკუეთუ განგუასხამ ჩუენ, მი[ბრ]ძანე ჩუენ მისლვად კოლტსა იმას ღორთასა.

2r / და ჰრქუა მათ: / მოვედით!

ხოლო იგინი განვიდეს კაცთა მათგან და მიმართეს კოლტსა მას ღორთასა.

და მიმართა ყოველმან მან კოლტმან ღორთამან კბოდესა მას ზღჳსასა და მოსწყდეს იგინი [წყალთა მათ შინა]

ხოლო მ[წყემსნი იგი ივლტოდეს და წარვიდეს ქალაქად და უთხრეს ყოველივე ეშმაკეულ]თა მათთჳს.

მაშინ ყოველი იგი ქალაქი გამოვიდა შემთხუ̃ვად იესუჲსსა. და იხილეს იგი და ევედრებოდ[ეს], [რაჲთა] წარვიდეს სა[ზღვარ]თა მათთაგან.

დ[ა] [შევიდა] ნავსა და წ[იაღ-ჴ]და და მოვიდა თჳსა ქალაქად.

მაშინ მოართუ̃ს მას განრღუ̃ული, ცხედარსა ზედა მდებარე. და იხილა იესუ სარწმუნოებაჲ მათი და ჰრქუა განრღუეულსა მას; ნ[უ] [გეში]ნინ, შვილო, მიგეტევნენ შენ ცო[დ]ვანი შენნი.

და, აჰა ესერა, მწიგნობართაგანთა ვიეთმე თქუეს გულთა შინა მათთა, ვითარმედ: ესე გმობს.

იცნოდა იესუ ზრახვანი მათნი და ჰრქუა მათ: რაჲსა თქუენ ბოროტსა ზრახავთ გულთა შინა თქუენთა?

2v / რაჲ უადვილეს არს / სიტყუად: მიგეტევნენ შენ ცოდვანი შენნი, ანუ სიტყუად: აღდეგ და ვიდოდე? ხოლო რაჲთა უწყოდით, რამეთუ ჴელმწიფებაჲ აქუს [ძე]სა კაცისასა ქუეყა[ნას]ა ზედა მიტევებად ცოდვათა.

მაშინ ჰრქუა განრ[ღუე]ულსა მას: აღ[დეგ], აღიღე ცხედარი შენი და წარვედ სახიდ შენდა.

და იგი მეყსეულად აღდგა და წარვიდა სახიდ თჳსა.

იხილა რაჲ ესე ერმან მან, დაუკჳრდა და ადიდებდეს ღმერთსა, რომელმან მოსცა ესევითარი ჴელმწიფებაჲ კაცთა.

და წარვიდოდა მიერ იესუ.

იხილა კაცი, რომელი ჯდა საზუ̃რესა, მატთეოს - სახელი მისი, და ჰრქუა მას: მომდევდი მე(!)

და აღდგა და მისდევდა მას.

და იყო, ჯდა რაჲ იგი ინაჴით სახლსა შინა [და მრავალნი მე]ზუ̃[რეთა] [და ცოდვილთა] თანა [სხდეს] [ინაჴით იესუჲს თანა და მოწაფეთა მისთა თანა].

[და ვითარცა იხი]ლეს ფარისეველთა მათ, ჰრქუ̃ს მოწაფეთა მისთა: რაჲსათჳს მეზუ̃რეთა და ცოდვილთა

თანა ჭამს მოძღუარი თ[ქუჱ]ნი?
ხოლო იესუს ვითარცა [ესმა, ჰრქუ]ა მათ:

3r არა [უჴმს ც]ოცხალთა [მკურ]ნა/[ლი]
არ გადადის

მათე, 13, 21

/ ანუ დევნულებაჲ სიტყჳსა მისთჳს, მეყსეულად დაჰბრკოლდის იგი.

ხოლო რომელი-იგი ეკალთა შორის დაეთესა, ესე არს: რომელმან სიტყუაჲ იგი ისმინის და ზრუნვამან ამის სოფლისამან და საცთურმან სიმდიდრისამან შეაშთვის სიტყუაჲ იგი და უნაყოფო იქმნის.

ხოლო რომელი-იგი ქუეყანასა კეთილსა დაეთესა, ესე არს, რომელმან სიტყუაჲ იგი ისმინა და გულისჴმაჲ-ყო, რომელმან გამოიღო ნაყოფი და ყო

რომელმანმე ასი, რომელმანმე - სამეოცი და რომელმანმე - ოცდაათი.

სხუაჲ იგავი დაუდგა მათ და ჰრქუა: ემსგავსა სასუფეველი ღმრთისაჲ კაცსა, რომელმან დასთესა თესლი კეთილი აგარაკსა თჳსსა.

და ვითარცა დაიძინეს კაცთა მათ, მოვიდა მტერი მისი და დასთესა ღუარძლი შორის იფქლსა მას და წარვიდა.

ხოლო ოდეს აღმოსცენდა ჯეჯლი იგი და ნაყოფი გამოიღო, მაშინ გამოჩნდა ღუარძლი იგი, მოვიდეს მონანი იგი და უთხრეს სახლისა უფალსა მას და ჰრქუჱს: უფალო, ანუ არა თესლი კეთილი დასთესე აგარაკსა შენსა? ვინაჲ აღმოსცენდა / ღუარძლი?

3v / ხოლო მან ჰრქუა[161]: მტერმან კაცმან ყო იგი.

ხოლო მონათა მათ ჰრქუეს მას: გნებავსა, რაჲთა მივიდეთ და გამოვარჩიოთ იგი?

ხოლო მან ჰრქუა მათ: არა ნუუკუჱ შეკრებასა ღუარძლისასა აღმოჰფხუართ იფქლიცა, აცადეთ იგი თანა აღორძინებად ურთიერთას, ვიდრე ჟამადმდე მკისა და ჟამსა მკისასა უბრძანო მომკალთა მათ: შეკრიბეთ პირველად ღუარძლი იგი და შეკართ ძნეულად, რაჲთა დაიწუას იგი, ხოლო იფქლი იგი შეკრიბეთ საუნჯესა ჩემსა.

სხუასა იგავსა ეტყოდა მათ და ჰრქუა: მსგავს არს სასუფეველი ცათაჲ მარცუალსა მდოგჳსასა, რომელი მოიღო კაცმან და დასთესა თჳსსა მტილსა, რომელი უმცირეს არს ყოველთა თესლთა. ხოლო რაჟამს აღორძნდის, უფროჲს ყოველთა მტილთა არნ იგი და იქმნის იგი ხე დიდ, ვიდრემდის[162] მოვიდიან მფრინველნი ცისანი და დაადგრიან რტოთა მისთა.

მერმე სხუასა იგავსა ეტყოდა მათ და ჰრქუა: მსგავს არს სასუფეველი ცათაჲ ცომსა, რომელი მოიღო დედაკაცმან და შეჰრთო იგი ფქვი/ლსა სამსა საწყაულსა, ვიდრემდე აღაფუვნა იგი ყოვლად.

ამას ყოველსა ეტყოდა იესუ იგავით ერსა მას და თჳნიერ იგავისა არას ეტყოდა მათ,

რაჲთა აღესრულოს სიტყუაჲ იგი წინაჲსწარმეტყუჱლისა მიერ თქუმული: აღვაღო იგავით პირი ჩემი და ვიტყოდი დაფარულთა დასაბამითგან სოფლისაჲთ.

---

[161] ჰქუა.

[162] HJK-ში ვითარმედ, ფრაგმენტში დადასტურებული ფორმა უფრო სწორია.

მაშინ დაუტევა იესუ ერი იგი და მოვიდა სახლსა და მოუჴდეს მას მოწაფენი მისნი და ჰრქუეს: გამოგჳთარგმანე ჩუენ იგავი იგი ღუარძლისაჲ და აგარაკისაჲ.

ხოლო თავადმან მიუგო და ჰრქუა მათ: რომელი სთესავს თესლსა კეთილსა, ძე კაცისა არს.

ხოლო აგარაკი იგი ესე სოფელი არს, ხოლო თესლნი იგი კეთილნი ესე არიან ძენი სასუფეველისანი და ღუარძლნი იგი არიან ძენი უკეთურისანი. ხოლო მტერი იგი, რომელმან დასთესა იგი, ეშმაკი არს; და მკაჲ იგი არს აღსასრული ამის სოფლისაჲ; და მომკალნი იგი არიან ანგელოზნი.

ვითარცა-იგი შეკრიბიან ღუარძლი და ცეცხლითა დაწჳან, ეგრეთ იყოს აღსასრული 4v / ამის სოფლისაჲ.

რამეთუ მოავლინნეს ძემან კაცისამან ანგელოზნი მისნი და შეკრიბნეს სუფევისაგან მისისა ყოველნი საცთურნი და მოქმედნი უსჯულოებისანი და შესთხინენ იგინი საჴმილსა მას ცეცხლისასა. მუნ იყოს ტირილი და ღრჭენაჲ კბილთაჲ.

მაშინ მართალნი გამობრწყინდენ, ვითარცა მზე, სასუფეველსა მამისა მათისასა, რომელსა ასხენ ყურნი სმენად, ისმინენ!

კუალად მსგავს არს სასუფეველი ცათაჲ საუნჯესა დაფარულსა ყანასა შინა, რომელი პოვა კაცმან და დამალა და სიხარულითა მით მისთჳს წარვიდა და განყიდა ყოველი, რომელიცა აქუნდა, და მოიყიდა აგარაკი იგი.

მერმე მსგავს არს სასუფეველი ცათა კაცსა ვაჭარსა, რომელი ეძიებნ კეთილთა მარგალიტთა და პოის რაჲ ერთი მარგალიტი მრავალსასყიდლისა, წარვიდა და განყიდა ყოველივე, რაჲცა ედვა, და მოიყიდა იგი.

მერმე მსგავს არს სასუფეველი ცათაჲ სათრომელსა ბადესა, რომელი სდვიან ზღუასა, რომელმან ყოველთაგან თევზთა შეკრიბის. და ოდეს აღივსის, გამოიღიან … … … … … 13, 4].

მათეს სახარება 8,16 - 9,12
გრძელდება 13,21 – 13,47

1r-ზე ქვედა კიდეზე ასოები (მთავრულით)
მ ზღ მ მრ ლ
ჲჟ რე ჲთ მზ ჲგ
ღმერთო, შემიწყალე

2r-ზე ქვედა კიდეზე ასოები
მ მძ(მ?) ლ ი
ო კ ლზ ლჱ

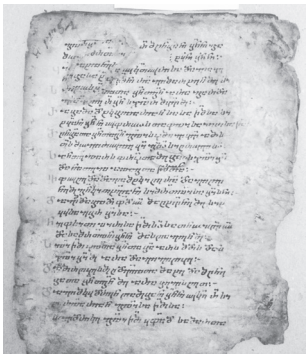
2v-ზე ქვედა კიდეზე
მ მრ ლ
ოა კა ლჱ
ოგ კგ ლთ

3r-ზე ქვედა კიდეზე
მ
რ დოვ - ეგრევე რლვ მიწერილია I სვეტის მარცხნივ (ბოლოს)

3v ზედა კიდეზე	რლზ	მთავრულით		
სვეტებს შორის	ბ			
	რღჱ			
ბოლო კიდეზე	მ		გრ	ლ
	რლზ		გდ	რჲზ
	რლჱ		ა(?)	რჲჱ
4r მარცხენა კიდეზე		რ	ჲ	
		ვ		
		რ˜მ		
		ი		
ქვედა კიდეზე		მ		მრ
		რლთ		მე
		რლმ		ი

ღმერთო, შემიწყალე

H-1795 ბ

რაობა:	ფსალმუნი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	5ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21×10
Content:	Psalms
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	5 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	21×10

ტექსტი

1r* / ... გლ/ რამეთუ მცნებანი შენნი გამო[ვიძიენ მე] [სი]ტყუანი შენნი.

ყოვლი[საგან] [გზის]ა უკეთურისა დავაყენ[ენ] [ფერჴნი] ჩემნი, რაჲთა ვიმარხნე მე სი[ტყუანი] [შენნი].

ს[ამართალთა] შენთაგან არა გარდავაქციე, რამეთუ შენ სჯულიერ-მყავ მე.

რაბამად ტკბილ არიან სასასა[163] ჩემსა სიტყუანი შენნი, უფროჲს თაფლისა პირსა ჩემსა.

მცნებათა შენთაგან გულისჴმა-ვყავ; ამისთჳს მოვიძულე ყოველი გზაჲ სიცრუვისაჲ.

---

* **შენიშვნა**: ტექსტი ძირითადად მისდევს გამოცემულ ტექსტებს; შეცდომები თითქმის არ არის; მუხლობრივი დაყოფა არ ემთხვევა ზოგჯერ; ზოგიერთ გვერდზე თავების აღნიშვნაა მიწერილი, რ კ ა ...;

საზედაო ასოები ასომთავრული სინგურით.

[163] სასა.

სანთელ არს ფერჴთ[ა] [ჩემთა] სჯული შენი და ნათელ - ალაგთა ჩემთა.

ვფუცე და დავამტკიცე, რაჲთა დავიცვნე მე განკითხვანი სიმართლისა შენისანი.

დავმდაბლდი ფრიად, უფალო, მაცხოვნე მე სიტყჳსაებრ შენისა.

ნეფსითი პირისა ჩემისაჲ სათნო-იყავ, უფალო, და სამართალნი შენნი მასწავენ მე.

სული ჩემი ჴელთა შენთა შინა არს მარადის და სჯული შენი მე არა დავივიწყე.

დამირწყეს მე ცოდვილთა მახე და მცნებათა შენთაგან მე არა შევსცეთ.

დავიმკჳდრენ წამებანი შენნი უკუნისამდე, რამეთუ სიხარულ არიან გულისა ჩემისა.

1v / მოვდრიკე გული ჩემი ყოფად სამართა/ლთა შენთა უკუნისამდე მერ[მისა [მისთჳს] [მ]ოსაგებელისა.

უსჯულონი მოვიძულენ, ხ[ოლო] [შჯული] [შენი] შევიყუარენ.

შემწე და ჴელისა [ამპყრო]ბელი ჩემი ხარი შენ და მე სიტყუათა [შენთა] [ვ]ესავ.

მისდერკით ჩემგან, უკეთურნო, და გა[მო]ვიძინე მცნებანი ღმრთისა ჩემისანი.

შემეწიე მე სიტყჳსაებრ ჩემისა და მაცხოვნე და ნუ მარცხუⷪნ მე სასოებისაგან ჩემისა.

შემეწიე მე და ვცხოვნდე[164] (ვცხოვდე)და ვიწურთიდე მე სიმა[რთლე]თა შენთა.

შეურაცხ-ყვენ ყოველნი, რომელნი განდგეს სამართალთაგან შენთა, რამეთუ სიცრუვით იყვნეს ზრახვანი მათნი.

გარდამავალად შეჰრაცხენ ყოველნი ცოდვილნი ქუეყანისანი, ამისთჳს შევიყუარენ[165] წამებანი შენნი[166].

განმსჭუალენ შიშითა შენითა ჴორცნი ჩემნი, რამეთუ სასჯელთა შენთაგან შემეშინა.

ვყავ განკითხვაჲ და სიმართლე; ნუ მიმცემ მე მავნებელთა ჩემთა.

შემიწყნარე მონაჲ შენი კეთილსა შინა და ნუ ცილსა შემწამებენ მე ამპარტავანნი.

მოაკლდა თუალთა ჩემთა[167] მიმართ შენისა და სიტყუათა მათ სიმართლისა შენისათა.

2r / ყავ მონისა შენისა თანა წყალობისა/ებრ შენი[სა] [და] სიმართლენი შენნი მასწავენ მე.

მონ[ა] [შენი ვარ]; მეცნიერ-მყავ მე და გულისჴ[მა-ვყვნე] წამებანი შენნი.

[ჟ]ამი [არს] [მს]ახურებად უფლისა, რამეთუ განაქარ[ვეს] [ს]ჯული შენი.

ამისთჳს შევიყუარენ მცნებანი შენნი უფროჲს ოქროჲსა და ანთრაკისა.

ამისთჳს ყოველთა მიმართ მცნებათა შენთა წარვჰმართე და ყოველი გზაჲ სიცრუვისაჲ მოვიძულენ.

საკჳრველ არიან წამებანი შენნი, ამისთჳს გამოიძინა ესენი სულმან ჩემმან.

განცხადებაჲ სიტყუათა მათ შენთაჲ განანათლებს და გონიერ-ჰყოფს ჩჩჳლთა.

პირი ჩემი აღვაღე და მოვიღე სული, რამეთუ მცნებათა შენთა მსუროდა.

[164] ვცხოვდე.

[165] შეყ˜რენ.

[166] წამებანი შენნი - ეს ორი სიტყვა წინა მუხლის გასწვრივ წერია.

[167] ჩემთა-ს შემდეგ აკლია სიტყვა მაცხოვარებისა.

დიდებაჲ.

მოიხილე ჩემ ზედა და შემიწყალე[168] მე მოყუარეთათჳს სახელისა შენისათა.

სლვანი ჩემნი წარჰმართენ სიტყუათაებრ[169] შენთა და ნუ მეუფლებინ მე ყოველი უსჯულოებაჲ[170].

მიჴსენ მე ცილისწამებისაგან კაცთაჲსა და დავიცვნე მე მცნებანი შენნი.

გამოაჩინე პირი შენი მონისა შენისა ზედა და მასწავენ მე სიმართლენი[171] შენნი.

3r ნაკადულნი წყალთანი გარდამო /

არ გადადის; აკლია 13 მუხლი (ე.ი. 1 გვერდი ხელნაწერისა)

ჴმისა ჩემისა ისმინე, უფალო, წყალობითა შენითა და სამართლითა შენითა მაცხოვნე მე.

მიეახლნეს მდევარნი ჩემნი უსჯულოებასა, ხოლო სჯულსა შენსა განეშორნეს.

ახლოს ხარ შენ, უფალო, და ყოველნი გზანი შენნი ჭეშმარიტებით არიან.

დასაბამითგან ვცან წამებათაგან შენთა, რამეთუ უკუნისამდე დააფუძნენ შენ იგინი.

იხილე სიმდაბლე ჩემი და მიჴსენ მე, რამეთუ სჯული ჩემი მე არა დავივიწყე.

საჯე სჯაჲ ჩემი და მიჴსენ მე და სიტყჳთა შენითა მაცხოვნე მე.

შორს არს[172] ცოდვილთაგან ცხორებაჲ, რამეთუ სამართალნი შენნი არა გამოიძინეს.

წყალობანი შენნი მრავალ არიან, უფალო, სამართალითა შენითა მაცხოვნე მე.

მრავალ არიან მდევარნი ჩემნი და მაჭირვებელნი ჩემნი და წამებათა შენთაგან მე არა გარდავაქციე.

ვიხილენ უგულისჴმონი და დავდნებოდე, რამეთუ სიტყუანი შენნი არა დაიმარხნეს.

იხილენ, რამეთუ მცნებანი შენნი შევიყუარენ; უფალო, წყალობითა შენითა მაცხოვნე მე.

დასაბამი სიტყუათა მათ შენთაჲ ჭეშმარიტებაჲ არს და უკუნისამდე ყოველნი განკითხვანი სიმართლისა შენისანი.

3v / მთავარნი მდევნიდეს მე ცუდად და სიტყუათა შენთაგან შეეშინა გულსა ჩემსა.

ვიხარებდე მე სიტყუათა შენთა ზედა, ვითარცა ვინ პოვის ტყუჱ დიდძალი.

ცოდვაჲ მოვიძულე და მოვიძაგე, ხოლო სჯული შენი შევიყუარე.

შჳდგზის დღესა შინა გაქებდი შენ განკითხვათათჳს[173] სიმართლისა შენისათა.

---

[168] შ˜ე.

[169] სიტყუაებრ.

[170] ეს სიტყვა წინა მუხლის გაგრძელებას წარმოადგენს (იქმნება შთაბეჭდილება, რომ გადამწერი ცდილობს, მუხლი ჩაატიოს 2 სტრიქონში.

[171] სიმართლენ.

[172] არს+არს.

[173] განკითხვათ˜ს.

მშჯდობაჲ მრავალ არს მათ თანა, რომელთა უყუარს სჯული შენი და არა არს მათ თანა საცთურ.

ველოდე მე მაცხოვარებასა შენსა, უფალო, და მცნებანი შენნი შევიყუარენ[174].

დაიცვნა სულმან ჩემმან წამებანი შენნი და შეიყუარნა იგინი ფრიად.

დავიმარხენ მცნებანი შენნი და წამებანი შენნი, რამეთუ ყოველნი გზანი შენნი წინაშე შენისა არიან, უფალო.

მიიახლენ ლოცვაჲ ჩემი წინაშე შენსა, უფალო, და სიტყჳთა შენითა გულისჴმა-მიყო მე.

შევედინ შენ წინაშე ვედრებაჲ ჩემი, უფალო, და სიტყჳთა შენითა მიჴსენ მე.

აღმოთქუან ბაგეთა ჩემთა გალობაჲ შენი, რაჟამს მასწავლე მე სიმართლენი შენნი.

თქუნეს ენამანცა ჩემმან სიტყუანი შენნი, რამეთუ ყოველნი მცნებანი შენნი სიმართლით არიან.

იყავნ ჴელი შენი მაცხოვრად ჩემდა, რამეთუ

4r მცნებანი / შენნი აღვირჩიენ.

მსუროდა[175] მაცხოვარებაჲ შენი, უფალო, და სჯული შენი არს ზრახვა ჩემდა.

ცხონდეს სული ჩემი, გაქებდეს შენ და სამართალნი შენნი შემეწინენ მე.

შევსცეთი მე, ვითარცა ცხოვარი წყმედული; მომიძიე მონაჲ შენი, რამეთუ მცნებანი შენნი მე არა დავივიწყენ.

დიდებაჲ

გალობაჲ აღსავალთაჲ

კანონი ი ჱ

ჭირსა ჩემსა უფლისა მიმართ ღაღად-ვყავ[176] და ისმინა ჩემი[177].

უფალო, იჴსენ სული ჩემი ბაგეთაგან ცრუთა და ენისა მზაკუვარისაგან.

რაჲ მოგეცეს შენ, ანუ რაჲ შეგეძინოს ენისათჳს მზაკუვარისა?

ისარნი ძლიერისანი ლესულ არიან ნაკუერცხალთა თანა ოჴრებისათა.

ვაჲ მე, რამეთუ განმიგრძდა მე მწირობაჲ ჩემი.

და დავემკჳდრო მე საყოფელთა თანა კედარისათა.

მრავალჟამ დაიმკჳდრა სულმან ჩემმან მოძულეთა თანა მშჯდობისათა და მე რაჟამს ვეტყოდე მათ, იგინი მბრძოდეს მე ცუდად.

გალობაჲ აღსავალთაჲ.

აღვიხილენ თუალნი ჩემნი მთათა, ვინაჲ მოვიდეს შეწევნად ჩემდა?

შეწევნაჲ ჩემი უფლისა მიერ, რომელმან ქმნნა ცანი და [ქუეყანაჲ].

4v / ნუ მისცემ შეძრვად ფერჴსა შენსა, არცა ჰრუელეს მცველსა შენსა.

აჰა, არა ჰრუელეს, არცა დაიძინოს მცველმან ისრაჱლისამან.

უფალმან გიცვას შენ, უფალო, მფარველ შენდა ჴელსა ზედა მარჯუენესა შენსა.

მზემან დღისი არა შეგწუვას შენ, არცა მთოვარემან - ღამე.

უფალმან გიცვას შენ ყოვლისაგან ბოროტისა, დაიცვას სული შენი უფალმან.

უფალმან იცევინ შესლვაჲ შენი და გამოსლვაჲ შენი ამიერითგან და უკუნის-ამდე.

---

[174] „შენნი შევიყუარენ„ ატანილია წინა მუხლის გასწვრივ.

[175] მსოროდა.

[176] ღღყ˜ვ.

[177] ამ სტრიქონის გასწვრივ სხვა ხელით მიწერილია რიზ.

გალობაჲ აღსავალთა

ვიხარე, რომელთა მრქუეს მე: სახლსა [უფლი]სასა შევიდეთ.

დადგრომილ იყვნეს ფერჴნი ჩემნი ეზ[ოთა] შენთა, იჳრუსალიმ[178].

იჳრუსალიმი შენებულ არს, ვითარცა ქალაქი, რომლისა საყოფელნი მისნი-მის თანა, რამეთუ მუნ აღჴდეს ტომნი.

ტომნი უფლისანი საწამებელად ისრაჱლისა და აღსარებად სახელისა უფლისა.

რამეთუ მუნ დაიდგნეს საყდარნი სასჯელისანი, საყდარნი სახლსა მას შინა დავითისსა.

იკითხეთ მშჯდობაჲ იჳრუსალიმისაჲ.

და განგებულებაჲ მოყუარეთა შენთაჲ.

იყავნ მშჯდობაჲ ძალითა შენითა [და].

5r / [იეფობაჲ გოდო]ლ - ტაძრებსა შენსა.

[ძმათა ჩემთათჳს და მე]გობართა ჩემთა[თჳს]

[ვიტყოდე მე მშჯ]დობასა შენთჳს.

[სახლისათჳს უფლისა] ღმრთისა ჩუენისა გამო[გითხოვე კეთილი] შენ.

[შენდამი აღვი]ხილენ თუალნი ჩემნი, რომელი და[მკჳდ]რებულ ხარ ცათა შინა[179].

[აჰა] ესერა, ვითარცა თუალნი მონათანი, ჴელ[თა] მიმართ უფალთა მათთაჲსა

[და] ვითარცა თუალნი მჴევალისანი ჴელთა მიმართ [დე]დოფლისა თჳსისათა,

[ეგ]რეცა თუალნი ჩუენნი უფლისა [მიმართ] ღმრთისა [ჩუე]ნისა, ვიდრემდის შემიწყალნეს [ჩუენ][180].

[მი]წყალენ ჩუენ, უფალო, მიწყალენ ჩუენ, [რამეთუ] [მ]რავლითა აღვივსენით ჩუენ შეურაცხებითა, უფროჲსად აღივსო სული ჩუენი

ყუედრებითა მდიდართაჲთა და შეურაცხებითა ამპარტავანთაჲთა.

აღსავალთაჲ

არა თუმცა იყო ჩუენთა, -

თქუნ ისრაჱლმან, - არა თუმცა უფალი იყო ჩუენ თანა,

რაჟამს კაცნი აღდგებოდეს ჩუენ ზედა.

ცხოველნიმცა ვიდრემე შთამნთქნეს ჩუენ, რაჟამს განრისხნა გულისწყრომაჲ მათი ჩუენ ზედა. წყალთამცა ვიდრემე დამნთქნეს ჩუენ, ღუარსა განჴდა სული ჩუენი.

5v / განჴდა-მე სული ჩუენი [წყალსა მას წინა და]უდგრომელსა?

კურთხეულ არს უფალი, რომელმან ა[რა მიმცნა ჩუენ ნადირად კბილთა მათთა][181].

სული ჩუენი, ვითარცა სირი, გ[ანერა] [მახისა] [მის]გან მონადირეთაჲ[სა].

საბრჴე შეიმუსრა და [ჩუენ განვერენით].

შეწევნაჲ ჩუენი სახელითა [უფლისაჲთა], რომელმან ქმნნა ცანი და ქუეყანაჲ.

დიდებაჲ

[178] იჳლ, შენთა, იჳრუსალიმ - ეს ორი სიტყვა ზემო მუხლის გასწვრივ არის.

[179] ამ მუხლის გასწვრივ მიწერილია მთავრულით <u>რ კ ა</u> (121).

[180] 2,3,4 მუხლები გამოცემაში გაერთიანებულია.

[181] აღვადგინეთ ეს ნაწილი, მაგრამ ამხელა ტექსტი არ ჩაეტეოდა დაზიანებულ ნაწილში.

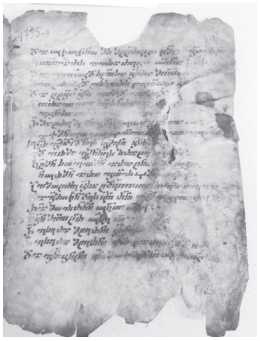
რომელნი ესვენ უფალსა, ვითარცა მთაჲ სიონი.
არა შეირყიოს უკუნისამდე, რომელი დამკჳდრებულ არს იჱრუსალიმს.
მთანი გ[არემო]ჲს მისსა და უფალი გა[რე]მოჲ[ს] [ერისა] თჳსისა.
ამიერითგან და უკუნისამდე.

რამეთუ არა დაუტეოს უფალმან კუერთხი ცოდვილთაჲ ნაწილსა ზედა მარ-
თალ[თასა],
რაჲთა არა მიყვნენ მართალთა უსჯულოებად ჴელნი მათნი.
კეთილი უყავ, უფალო, სახიერთა და გულითა წრფელთა,
ხოლო რომელთა გარდააქციონ გულარძნილებად, მიიყვანნეს იგინი უფალმან
მოქმედთა ზედა უსჯულოებისათა. მშჳდობაჲ ირაჱლ[სა ზედა][182].

რაჟამს მოაქცია უფალმან ტყუე სიონისაჲ,
ვიქმნენით ჩუენ ნუგეშინისცემულ.
მაშინ აღივსო სიხარულითა პირი ჩუენი … … …

H 1795 გ

რაობა:	ფსალმუნი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18×13
Content:	Psalms
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	18×13

ტექსტი

[კანონი 12]
1r */ და უჩუჱნო მას მაცხოვარებაჲ ჩემი. დიდებაჲ.
[კანონი 13]
კეთილ არს აღსარებაჲ უფლისაჲ და გალობად სახელსა შენსა, მაღალო.
მითხრობად ცისკარს წყალობაჲ [შენი] და ჭეშმარიტებაჲ შენი ღამედ-[ღამედ].
ათძალითა საფსალმუნისაჲ[თა] [და ჴმითა] ებნისაჲთა;
რამეთუ მახარე მე დაბადებული[თა] [შენი]თა, უფალო! და ქმნულითა ჴელთა
[შენთაჲთა] [ვიხარებდე].
ვითარ განდიდნეს საქმენი შენნი, [უფალო]!
ფრიად ღრმა იქმნნეს ზრახვა[ნი] [შენნი].

[182] [სა ზედა] ტექსტი არ უნდა იყოს.
* **შენიშვნა**: მინაწერი (ტექსტის ხელით) ქვედა კიდეზე „...წ̃თა მამათა მთავართა მეოხებითა შეიწყალე ბასილი ვარკნისანე„ (2v), ზუსტად არ მისდევს მუხლობრივ დაყოფას.

კაცმან სულელმან არა ცნა[ს] [და] უგუნურმან არა გულისჴმა-[ყოს] ესე; აღმოცენებასა[183] ცოდვილთასა, ვითარცა თივაჲ;

და გამოჩნდეს ყოველნი, რომელნი [იქმან] [უ]შჯულოებ[ასა],

რაჲთა მოისრნენ უკუნითი-უკუნისამდე.

ხოლო შენ მაღალ ხარ უკუნისამდე, უფალო. რამეთუ ესერა მტერნი შენნი [წარწყმდენ];

რამეთუ ესერა მტერნი შენნი წარწყმდენ[184], და განიბნინენ ყოველნი

[რომელი იქმან უშჯულოებასა].

1v / და ამაღლდეს, ვითარცა მარტორქისა, რქაჲ ჩემი;

და სიბერე ჩემი - ზეთითა პოხილითა.

და იხილა[185] თუალმან ჩემმან მტერთა ჩემთა და მათთჳს, რომელნი აღდგომილ არიან ჩემ ზედა ბოროტებით, ესმას ყურსა ჩემსა.

მართალი, ვითარცა ფინიკი აყუავნეს[186];

და ვითარცა ნაძ[ჳ] ლიბანისა, განმრავლდეს. დანერგულ[ნი] სახლსა შინა უფლისასა;

ეზოთა და [სახ]ლისა ღმრთისა ჩუენისათა ყუაოდიან. უფროჲსად განმრავლდენ სიბერესა სიპო[ხის]ასა და ფუფუნეულ იყვნენ თხრობასა.

რამეთუ წრფელ არს უფალი ღმერთი ჩუენი და არა არს სიცრუვე მის თანა.

უფალი სუფევს, შუჱნიერებაჲ შეიმოსა; შეიმოსა უფალმან ძალი და გარე-შეირტყა[187].

და რამეთუ და[ა]მყარა სოფელი, რაჲთა არა შეიძრა.

განმზადებულ არს საყდარი შენი მიერითგან, და საუკუნითგან შენ ხარ, რამეთუ

აღიღეს მდინარეთა, უფალო.

2r / აღიმაღლნეს მდინარეთა ჴმანი მათნი; აღდგენ მდინარენი სლვასა თჳსსა ჴმითა წყალთა მრავალთაჲთა.

საკჳრველ არიან განცხრომანი ზღჳსანი;

საკჳრველ არს მაღალთა შინა უფალი. წამებანი შენნი, უფალო, სარწმუნო იქმნეს ფრიად;

სახლსა შენსა შუჱნის სიწმიდე, უფალო, სიგრძესა დღე[თა]სა. ღმერთი შურისძიებათა, უფალი

ღმერთი შურისძიებათა განცხადნა.

მიაგე მისაგებელი ამპარტავანთა.

ვიდრემდის ცოდვილნი, უფალო, ვიდრემდის ცოდვილნი იქადოდიან.

აღმოთქუან და იტყოდიან სიცრუვესა, იტყოდიან ყოველნი, რომელნი იქმან უშჯულოებასა.

ერი შენი, უფალო, დაამდაბლეს[188] და სამკჳდრებელი შენი განაბოროტეს;

---

[183] აღმოცინებასა.

[184] ასეა!

[185] იხილჲ.

[186] აყუვნეს.

[187] შეირტყჲ.

[188] დამდამლეს.

ქურივი და მწირი მოკლეს და ობოლი მოსწყუდეს და თქუეს: „არა იხილოს უფალმან, არცა გულისჴმა-ყოს ღმერთმან იაკობისმან.

2v / გულისჴმა-ყავთ[189] აწ, უგუნურნო ერისანო და ცოფნო, ოდესმე გელისჴმა-ყოთ.
[რომელმა]ნ დაჰნერგა [ყური], [არა ნუ ესმის?]
ანუ რომელმან შექმ[ნა] თუალი, არა ნუ ხედავს?]
რომელი სწავლის თესლებსა, [არა ნუ] ამხილოსა, რომელმან ასწავის კაცთა მეც[ნიერებაჲ?]
უფალმან უწყნის ზრახვანი კაცთანი, რამეთუ არიან ამაო.
ნეტარ არს კაცი, რომელიცა განსწავლო, უფალო, და შჯულისა შენისაგან [ასწაო] მას დამშჳდებად მისა დღეთა ბოროტთა;
ვიდრემდის ეთხაროს ჴნარცუ ცოდვილთა. რამეთუ არა განიშოროს უფალმან ერი თჳსი და სამკჳდრებელი თჳსი არა უგულებელს-ჰყოს[190], ვიდრემდის მოიქცეს სიმართლე განკითხვად, და მიეახლნენ[191] მას ყოველნი, რომელნი წრფელ არიან გულითა.
ვინ წინა-აღმიდგეს მე უკუეთურთაგანი?
ანუ ვინ თანა-წარმომიდგეს მე მათგანი, რომელნი იქმან უსჯულოებასა.

H 1795 დ

რაობა:	ფსალმუნი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,5×14;
Content:	Psalms
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	14,5×14;

ტექსტი

ფსალმუნი 49,11; 56,6

1r / [შე-თ]უ-მემშიოს, არავე შენ გეტყოდი, [რამეთუ]: [ჩე]მი არს სოფელი და სავსებაჲ მისი. [ნ]უ ვჭამო-ა ჴორცი ზუარაკთაჲ? ანუ სისხლი ვაცთაჲ ვსუა-ა?
[შ]ეწირე ღმრთისა მსხუჩრპლი ქებისაჲ და მოუსრულენ მაღალსა აღნათქუ[ჭ]მნი შენნი. [დ]ა მხადე მე[192] დღესა ჭირისა შენისასა. და მე გიჴსნა შენ და შენ მადიდო მე. ხოლო ცოდვილსა მას ჰრქუა ღმერთმან: რაჲსათჳს-მე მიუთხრობ სამართალთა ჩემთა და აღიღებ აღთქმასა ჩემსა პირითა შენითა? შენ ეგერა მოიძულე სწავლებაჲ და განიშორენ და განსთხიენ სიტყუანი ჩემნი.

[189] გულისჴმა-ყვით.
[190] უგულებელს-ჰყო.
[191] მიახლნნ.
[192] მე+დემე.

იხილი თუ მპარავი, თანა-ურბიოდე მას და მეძავსა თანა დასდვი ნაწილი შენი. პირმან შენმან განამრავლა უკეთურ[ებაჲ] და ენაჲ შენი თხზვიდა ზაკუვასა.

სჯდი რაჲ, ძმისა შენისათჳს ბორ[ოტსა] იტყოდი და ძისათჳს დედისა შენისა [დასდვი საცთური]. ესე ყოველი ჰყავ და დ[ავიდუმე].

1v / ჰგონე უსჯულოებაჲ, ვითარმედ მეცა შენ გ[ემსგავსო].

გამხილო და წარმოვადგინნე ცოდ[ვა]ნი შენნი წინაშე პირსა შენსა.

გულისჴმა-ყავთ ესე ყოველთა, რომელთა დაგივიწყებიეს ღმერთი.

ნუუკუჱ წარგიტაცნეს და არა ვინ იყოს მჴსნელი თქუჱნდა.

მსხუჱრპლმან ქებისამან მადიდოს მე და მუნ არს გზაჲ, სადა უჩუჱნო მას მაცხოვარებაჲ ჩემი.

დასასრულსა, დავითისი ფსალმუნი

რაჟამს მოვიდა მისა ნათან წინაჲსწარმეტყუჱლი, ოდეს-იგი შევიდა ბერსაბესა, ურიაჲსა ცოლისა.

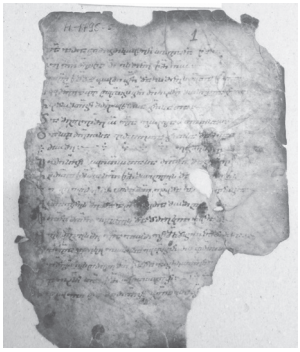
მიწყალე მე, ღმერთო, დიდითა წყალობითა შენითა და მრავლითა მოწყალებითა შენითა აჴოცე უსჯულოებაჲ ჩემი.

[უფ]როჲს განმბანე მე უსჯულოებისა ჩემი[საგან] [და] [ცო]დვათა ჩემთაგან განმწმიდე მ[ე].

[რამეთუ] [უსჯულოება]ჲ ჩემი მე უწყი და ცოდვაჲ ჩემი [წინაშე] [ჩემსა] არს მარადის.

[შენ მხოლოსა შეგცოდე] და ბოროტი შენ წინაშე ვ[ყავ] … … …

H 1795 ე

რაობა:	ფსალმუნი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18x13,5
Content:	Psalms
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	18x13,5

ტექსტი

ფსალამუნი 16,5

1r / [რათ]ა არა შემიბრკუმენ სლვანი ჩემნი.

მე ღაღად-ვყავ, რამეთუ ისმინე ჩემი, ღმერთო, მოყავ ჩემდა[193] ყური შენი და ისმინე სიტყუათა ჩემთა.

საკჳრველ-ყავ წყალობაჲ შენი, რომელი იჴსნი მოსავთა შენთა

[193] თუ: ჩემ ზედა.

მჴდომთაგან მარჯუჱნისა შენისათა

დამიცევ მე, უფალო, ვითარცა გუგაჲ თუალისაჲ და საფარველსა ფრთეთა შენთასა [დამიფა]რო მე. პირისაგან უღმრთოთასა, რომელნი მ[აჭირ]ვებდეს [მე].

მტერთა ჩემთა სული ჩემი მოიცვეს და [ცმელი თჳსი შეიყენეს]. პირი მათი იტყოდა ა[მპარტა]ვანებასა.

განმაგდეს მე და აწ, [ეს]ერა, მომიც[ვეს] [მე], თუალნი მათნი ყვნეს დადრეკილ ქუეყანად.

შემრაცხეს მე, ვითარცა ლომი, განმზადებული ნადირსა, და ვითარცა ლეკჳ ლომისა იყოფებინ რაჲ [ფარულთა].

აღდეგ, უფალო, უსწრვე მათ და დააბრკოლენ [იგინი] და იჴსენ სული ჩემი უღმრთოთაგან.

მახჳლი შენი მტერთაგან ჴელისა .....[194]

1v / უფალო, მცირეთაგან ქუეყანისათა მიმო-დაყვენ იგინი ცხ[ორებასა] [მათსა] და საიდუმლოთა შენთაგან, რამეთუ აღივსო მუცელი მათი.

განძღეს ჭამადითა და დაუტევეს ნეშტი ყრმათა მათისათა.

ხოლო მე სიმართლითა შენითა ვეჩუჱნო პირსა შენსა, განვძღე გამოჩინებასა დიდებისა შენისასა.

დიდებაჲ

დასასრულსა ფსალმუნი დავითისი

კანონი

შეგიყუარო შენ, უფალო, ძალო ჩემო, უფალო, დამამტკიცებელო ჩემო, შესაველდრებელო [ჩემო] და [მჴსნე]ლო ჩემო

ღმერთი ჩემი [მწე ჩემდა და] მე ვესავ მას;

მფარ[ველი] ჩემი და რქა ცხორებისა ჩემისა.

და ჴელის ამპყრობელი ჩემი.

[ქე]ბით ვხადე უფალსა და მტერთა ჩემთაგან განვერე.

გარე-მომადგეს მე სალმობანი სიკჳდილისანი

[და] ღუართა უსჯულოებისათა შემაძრწ[უნეს] [მე].

[სა]ლმობათა ჯოჯოხეთისათა მომიცვეს მე [და] [მო]მეწიფნეს მე მახენი სილ[უდილისანი].

[ჭირსა] [ჩემ]სა ვხადე უფალსა.

H-1801ა

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,5x10

Content:	Prayers
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	4 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	13,5x10

[194] ჩამოხეულია.

ტექსტი

1r* / თაყუანის-ეცეთ ღმერთსა.

გ მიწყალე მე, ღმერთო, დიდითა წყალობითა შენითა.....

ღმერთო, შეწევნასა ჩემსა მოხედენ უფალო, შეწევნად ჩემდა ისწრაფე, ჰრცხოვენოდენ და კდემებოდ... , რომელნი ეძიებენ სულსა ჩემსა მაღალთა .....ნ იქცენ და სირცხვილეულ იქმნენ, რომელნი ზრახვიდეს ჩემთვის ძვირსა, მიქც˜ეს მონ[ითურთ]თ˜ .....ვე სირცხვილეულნი, რომელნი [მე]ტყოდეს მე, ვითარცა შა

გიგალობდენ, იხარებდენ შენდამი ყოველნი, რომელნი გჳძიებ შენ, უფალო, და თქვედ მა.....ს:

1v / დიდ არს ღმერთი, რომელთა უყვარს მაცხოვრებაჲ შენი. ხოლო მე, გლახაკი და დავდრომილი ვარი მე, ღმერთო, შემეწიე, შემეწიე! დამხსნელი(და მხსნელი?) ჩემი ხარ შენ, უფალო! ნუ ჰყოვნი, უფალო, შეისმინე ჩემი, სრულიად თქვი: დიდებაჲ მაღალთა შინა, სრულიად თქვით: გორწამს სრულიად ღმერთი ...რსა არს და ჭეშმარიტად, რაჲთა გადიდებ[დ]ეთ შენ, ღმრთისმშობელო, რომელი მარადის სანატრელ იქმენ ყოვლადუბიწო და დედა ღმრთისაჲ ჩუენისა. უპატიოსნეს ხარ ქერაბინთასა და აღმატებით უზეშთაეს სერაბინთასა, განოხრწნელჲდ მშობელსა სიტყვასა ღმრთისასა მხოლოსა ღმრთისამშობელსა გლ.....

2r / გადიდებთ, წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო, გინატრისი. კსნი. მე რომელი ყოველსა დღესა სრულიად დიდებაჲ აწ . ამინ . უპატიოსნეს ხარ სრულიად უბიწო, შეოგინებელო, უხრწნელო, უბიწო ქალწულო, უქორწინებელო სძალო, ღმერთო, წმიდაო დედოფალო, რომელმან დიდებულითა შობითა შენითა კაცნი ღმერთსა შეაერთენ და განგებოლი ბუნებაჲ ჩუენი ზეცისა ძალთა შეაერთენ, უსასო ქმნოლ[თა] სასოებაო და ბრძოლთა შემწეო, და განმზადებელო ჴელისა ამპყრობელო შენდა მხოლველთაო და ყოველთა ქრისტეანეთა შესავედრებელო,

2v / ნუ მომიძაგებ მე, ცოდვილსა ამას, და რაჲთა წა... რომელმან შეკრებითა ბილწებითა გულისთქუმათა და ყოვლითურთ სიტყვით და საქმით თავი ჩემი უცხო-ვყავ გემოთა და უდებებაჲსა მეცნიერებით დავემონე, არამედ ვითარცა კაცთმოყვარე და დედაკაცმოყვარისა, ღმერთო, მოწყალე იქმენე(!), ჩუენ, უძღებსა ზედა და შეიწყნარე ჩემ მწიკულოვანთაგან ბჲგეთა შეწირული ვედრებაჲ და მიხველმან ძისა შენისა მიმართ და მეოფისა დედობრივისა კადნიერებისაგან, რაჲთა განმიხსნეს მე ნაწლევნი.

3r / თვისისა სახიერებისა და კაცთმოყვარებისაგან და უგულებელს-ყვნეს ჩემნი აღორაცხელნი ცოდვანი ჩემნი და მომაქ[ც]იეს მე სინანოლად და მცნებათა მისთა მოშაკად გამოდლჲდ (?) გამომაჩინეს და მექმნეს მე კეთილისმოყვარეთა. ლომბლ(!) და მოწყალე და აწინდელსა ამას ცხორებისა მხორვალედ ზედა მდგომი და შემწე წინააღდგომთა ძალთა მოტევებულო, მაცხორებისა(!) მიმართ წარმართებულ და ყ....ლვისა სულისა ჩემისასა შეწეო(!)

3v / ობჲდროკსა სულსა ჩემსა და ბნელნი იგი პირნი უკეთურთა ეშმაკთა შენთანი შორის განიოტენ ჩემგან. ხოლო საშინელსა მას დღესა სასჯელისასა განკითხვისასა საუკონოსა სასჯელისაგან მიხსენ მე და გამოუთქმელსა მას დიდებაჲსა ძისა შენისა და ღმრთისა ჩუენისა მკვიდრად გამომაჩინოს, რომლისა მიმცა მთხოველ ვართ, დედოფალო, ღმრთისმშობელო, შეწევნითა შენითა და შუამდგომლობითა შენითა და მადლითა და წყალობითა და კაცთმოყვარებითა მხოლოდშობილისა

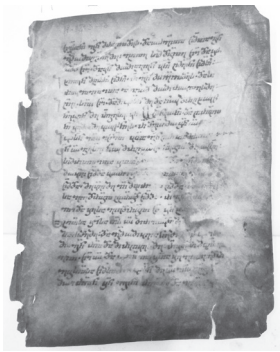
* **შენიშვნა:** ხელნაწერში ერთად აკინძული ორი ფრაგმენტი გაიყო: H-1801- 8ფ.; H-1801ა- 4 ფ.

4r / ძისა შენისასა, რომლისათა გხრთლსა(!) შოვენის ყოველი დიდებაჲ, პატივი და თაყვანისცემათა დაუსაბამოთ მამით ყოვლადწმიდით სახიერით და ცხოვლის-მყოფელით სულით შენით წმიდითურთ. აწ მომეც ჩუენ , მეუფეო, ძლჲდ მისვლად ესე განსასვენებლად სულთა და ჴორცთა და სულისა დამიცვენ ჩუენ გან.....ისაგან წყუდიადისა ..... და ყივკისგ ღამითსა შვილისა გამო ვნებულისა დაცხ....რენ ზედა მოს...ანი

4v / ვნებათაგან და შრ.....
.....ბნოროტისა ჩუენ.....
..... აღძრულნი მ.....
....ა ჴორცთა ზედა აღდგ.....
....ნე და ყოველი ქოჳყნიერ.....
..... ზრონოვა და იძ.....
მეტ მე, ღმერთო, მღვიძარე.....
....წმიდე .....ის სიტყვისა .....
...რთხ... ძ..... ს.....
.....[სინანულ]სა განყენებ.....
..... და აღმადგინე .....
..... განმტკიცებული .....
..... შენთა და მქონე.....

H-1803 ბ

რაობა:	ფსალმუნი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,5x16,5
Content:	Psalms
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	12,5x16,5

ტექსტი

ფსალმუნი 24, 17-21; 30,1;

1r / ჩემისანი განმრავლდეს და ურვათა[195] ჩემთაგან გამომიყვანე მე.

იხილე სიმდაბლე ჩემი და შრომაჲ ჩემი და შენ მომიტევენ[196] ყოველნი ცოდვანი ჩემნი.

იხილენ მტერნი ჩემნი, რამეთუ განმრავლდეს და სიძულილითა ამაოდ მომი-ძულეს მე.

იცევ სული ჩემი და მიჴსენ მე და ნუ მრცხუჳნებინ მე, რამეთუ გესავ შენ.

უმანკონი და წრფელნი შემომეყუჳნეს, რამეთუ დაგითმო შენ, უფალო.

იჴსენ, ღმერთო, ისრაჱლი ყოველთაგან ჭირთა მისთა.

195. ორვათა.
196. მომიტვენ.

არ გადადის (ე.ი. შუა გვერდიდან)

შენ, უფალო, გესავ, ნუ მრცხუ̈ნებინ მე უკუნისამდე, სიმართლითა შენითა [მიჴსენ] და განმარინე [მე].

მოყავ ჩემდა ყური შენი და [ისწრაფე] [განრინებად] ჩემდა. მეყავ მე ღმერთი მფარ[ველ] ჩემდა, [შე]სავედრებელ ცხორებად ჩემდა, რამეთუ გან[მაძლიერებე]ლი და შესავედრებელი ჩემი შენ ხარ.

სახელისა შენისათჳს, უფალო, მიძღოდე მე და [გამომ]ზარდე მე და გამომიყვანე მე [საბ]რჴისა მისგან, რომელ დამირწყეს მე, რამეთუ შენ ხარ მფარველი ჩემი, უფალო, და ჴელთა შენთა შევჰვედრებ სულსა ჩემსა.

მიჴსენ მე, უფალო ღმერთო ჭეშმარიტებისაო!

მოიძულენ შენ იგინი, რომელთა და[იცვან]

1v [ამ] /აოებაჲ ცუდად, ხოლო მე უფალსა ვესავ. ვგალობდე და ვიხარებდე [წყა]ლობისა შენისა მიმართ, რამეთუ მომხედენ ს[იმდაბლესა] [ჩემს]ა და იჴსენ ჭირთაგან ს[ული] ჩემი.

… მეც მე ჴელთაგან მტერ[თა] [ჩე]მ[თასა], [დამიდ]გენ ფართოსა ფერ[ჴნი] [ჩემნი].

[მიწყალე] მე, უფალო, რამეთუ მჭირს მე.

შეშფოთნა გულისწყრომითა თუალი ჩემი, [სული ჩემი] და [მუ]ც[ელი] ჩემი, რამეთუ მოაკლდა სალმობით ცხ[ორებაჲ] ჩემი [და] წელიწადნი ჩემნი სულთქუმითა.

მ[ოუძლურ]და გლახაკებითა ძალი ჩემი და [ძუალნი] [ჩემნი] შეძრწუნდეს. ყოველთა მტერთა [ჩემთაგან] ვიქმენ მე საყუედრელ[197] [და] [მოძმეთა] ჩემთაგან ფრიად და შიშ მეცნიე[რთა] [ჩემთა], რომელთა მიხილიან მე და გარე-[განივლ]-ტოდეს[198] ჩემგან.

დავივიწყე მე, ვითარცა [მკუდარი], გ[ულით]გან და ვიქმენ მე, ვითარცა ჭურ[ჭელი] [წყ]მედული.

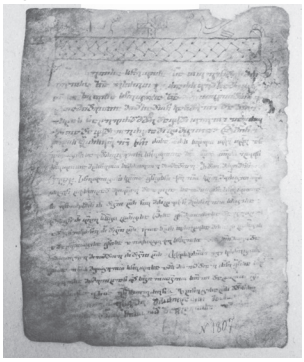
რამეთუ მესმა მე ყუედ[რებაჲ] მრავალთაჲ, რომელნი გარემოს იყვნეს ჩემსა.

რაჟამს შეკრბეს იგინი ერთბამად ჩემ ზედა და მიღებაჲ სულისა ჩემისაჲ იზრახეს, ხოლო მე, უფალო, შენ გესავ.

ვთქუ[199]: შენ ხარ ღმერთი ჩემი და ჴელთა შენ[თა] … … …

H 1807

რაობა:	კურთხევანი პალიმფსესტი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,5×16,5
Content:	Blessings Palimpsest
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20,5×16,5

197. საყუდრელ.

198. განივლტოდე.

199. ვთქო.

ტექსტი

1r [*]/ გადაშლილია, არ იკითხება

1v / ქ. კურთხევა ზეთისა სნეულსა ზედა თუ გინდეს, მიერ წელსა ზედან ესრეთ ჯერ არს შემზადებაჲ წმიდისა ზეცისა სნეულსა ზედა მოუწოდოს, ხელითა მღდელთა მოამზადონ კანდელი და ზეთი ასხას ნახევრადმდე შჳდი უღელი პატრუქითა და შჳდი ლერწამი ბამბითა და მინ ...ს კცრ...ვე ღმერთი ჩუენი რომელსა არს სუფევაჲ უკუნითი უკუნასამდე. ამინ.

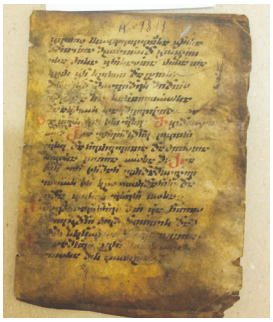
ქერობინისა უდარებელი სნეულთა ზედა ...თა თავნი იტყჳან, სნეულთა მხსნელო, სიმართლე მომადლე. მოდით, მორწმუნენო.

თარგმანი. სნეულებანი კაცთა ბუნებათანი, ქრისტე ღმერთო, კაცთმოყვარებით თავს ისხენ ტჳრთვად მოწყალე და აწცა და სალმობანი სნეულთანი განჰკრთნენ, რამეთუ დიდებულ ხარ. ნუ მძრახვენ, მხსნელო, ჩუენგან, რამეთუ ყოველივე სასოებაჲ ცხოვრებისა ჩემისა შენ მხოლოსა დაგვიც, არამედ განჰრინე, რამეთუ დიდებულ ხარ. თქუჱ საკვირველი იგი კ...ნებ... შენთა ღვთისმშობელო სნეულსა ამას მოჰმადლე, რომელნი შნსა სოფ...ლსა მოელტიან ყოვლად საგალობელო სულით და ... ცითგან .... გზაჲ განაძლიერენ ლხინებისა ც... მდინარით ... ესე ... მოძღვართ მთ... ...ჴოდ სანა... / 2r / სამა... ... მონაჲ ესე შენი სხ... ... ცოდვილისა უძლურებისაგან მღ... და განაცოცხლე ესე მსგავსად შენისა ... თანამდებ ... ... ჩემთა ...ვიდეს დიდების, რამეთუ ... ჰრომელ... ... ფსალმუნი და... ჴმობდე და ყოვლად მ... ... ერთა უძლურებისა მის უსუსრთასა ...ად და არა თავთა თჳსთა სათნო ყოფად. ... სასა თჳსსა სათნო ეყოფებოდენ კ... არა შენებლად და რამეთუ ...ეხა თავსა ...ეყო, არამედ, ვითარცა წერილ არს გვედრეს და... ...თა შენ თანა და მეცნეს ჩემ ზედა, რამეთუ ძალსა, რომელი იგი წ... დაიწერა ჩუენდა სამძღურებლად და ერი რაჲ მოთმინებითა მით და ნუგეშინისცემ... ...ა თანა სასოებაჲ გაქუნდეს, ხოლო ღმერთმან ნუგეშინისცემაჲ ... ...მინებისმან მოგუცნივე ზრახვად ...რ რაჲთა ერთბამად ერთითა ღ... ... და მამასა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესა ა... თვის ... ... თაჲ, ვითარცა იგი ქრისტემან იესუ... თ... ლოცვაჲ ... ... ქოდ მე/ 2v / იჩვისა წყლისა განკვეთილ, რომლითაცა შეუძობილ არიან სნეულებითა, ხოლო იყო ვინმე მუნ კაცი, რომელსა ოცდაათუა მეტყველი დაეყო უძლურებასა შინა ესე იხილა იესუ მდებარე და ხ...ყო, რამეთუ მრავალი წელი აქუს უძლიურებასა შინა ... გნებავსა, რაჲთა განიკურნო მუგთურთურმან -? ... არა მაქუს რაჲთა ოდეს აღი... ვეს წყალი ესე და... ...აგდოსა ბნელსა მას ვიდრემდე ე მოვიდის სხ... ...ს ჩუენსა მოვიდის და განიკურნის, ჰრქუა მას იესუ აღდგა ... დრე შენი და ვიდოდე და მიწეულად გან...და კაცი იგი და ... დრი თჳსი და წარვიდა, ხოლო იყო შაბათი დღე ... ჟამსა ... პირნი იგი შაბათ არს და არა ჯერ არს ..., ხოლო მან მიუგო და ჰქუა მათ, რომელმან შინა განმკურნა მე ... აღიღე ცხედარი შენი და ვიდოდე, ჰკითხვიდე მას, რომელნი ... ... იდა ი...დეს, ვინ არს იგი, რომელმან გარქუ შენ ღ... ვიდოდა, ხოლო უძლურმან არა უწყოდა, თუ ვინ არს ... არა, რამეთუ ერი იყ... ადგილსა მას ჩემისა შინა ... რომელსა შინა და ჰქუა მას. აჰა, ცოცხალ იქმენ, ნუცარა იცოდა ... არა უძურეს ... გებას და წარვიდა ... ლძთა, ვითარმედ იესუ განმკურნა მე. თ... წმიდაო უფალო მიკჳრსა ... ... თა და ჴორცთა უფალო, რომელმან მო... ... ოდ შობილი ... უფალი ჩუენი. იესუ ქრისტე ... მკურნალად და საუკ...

[*] ხელნაწერი დაზიანებულია, არ იკითხება ერთი გვერდი -1r, დანარჩენ გვერდზე ტექსტის ნაწილი არ ჩანს, ან რთულად წასაკითხია. ტექტის დაზიანებული ნაწილი ჩასმულია კვადრატულ ფრჩხილებში.

H 1811

რაობა:	კურთხევანი პალიმფსესტი
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13×9,8

Content:	Blessings Palimpsest
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	13×9,8

ტექსტი

1r* / შ̓ლი სასუფეველისა შენისა
მადლისა მხოლოდშობილი
სა ძისა შენისა შენისაჲთა. რომლისა თანა
კურთხეულ ხარ შენ, სახიერ, და ცხოვლისა
მისსა მოვიდეს მღდ …
ზედა სანათლოჲსასა
და აკურთხოს საკმეველ…
დ… ჩუენი ესე. მშვიდობაჲ
აწ რაჲთა განწმიდნე წყალნი
ესე დანერგვითა და რ…ჲთა
…სა წმიდისა უფლისა…მ რაჲთა
ჩუენ ღმერთმან ჩუენმან გარდამოგივ
ლი[ნ]ოს ჩუენ კურთხევაჲ იორდანისა და
წმიდა … ესენი უფლისაჲსა,
რაჲთა [გამო] აჩინნე მათ შინა ნათლის ღებადნი (!)
ძედ ნათლის და მ
… საუკუნო …ლითა
რაჲთა [ი]ქმნეს შენ[გან]
…ჲსა მის ჴორც…

1v / სისხლისაჲსა მისისა უფლისა მიერ,
რაჲთა იჴსნნეს იგინი ყოვლისაგან ჭი
რისა რისხვისა და იწროებისა
უფლისაჲსა. შეგვეწიენ
დ(!) წმიდისა. და ვითარცა დიაკონი ამას
კუერექსსა იყო მის, მღდელმან ესე
ლოცვაჲ მდუმრიად წართქუ[ს],
[რლ˜ჲ] მოწყალე და მწყალობე

* **შენიშვნა:** ტექსტში შეიმჩნევა ა-მეტობა.

ლ ხარ ღმერთი, რომელთა განიკითხა
ვ გულთა და თირკუმელთა
და დაფარულნი კაცთანი იც
ნი, რამეთუ არარაჲ არს დაფარ
ულ წინაშე შენსა საქმე, არამედ
ყოველივე შიშუჩლ და ქედდადრეკილ
არს წინაშე თუალთა მისთა,
რომელმან უკნი (!) ჩემნიცა ესე
ნუ მომი[ძაგე] მე და ნუცა
პირსა შენსა გარე-მიაქცევ
ჩემგან, არამედ შემინდევინ მე ყოველნი
2r / შეცოდებანი ჩემნი ჟამსა ამა
სცა, რომელმან უგულებენ-ჰ
ყვენ[200] კაცთა ცოდვანი, სინანუ
ლითა განბანე ჩემი მწიკულ
[ო]ვნებაჲ ჯორცთაჲ და შე
გინებაჲ უფლისა ჩემისაჲ და
ყოვლადვე განმწმიდე სრულად ძალთა

შენითა და … წმიდათა და
სულითა …
თა ა… სხ …
თა უქადაგებდეს და გა…
… სცემდე სარწმუნოები
თ განმტკიცებითა შენსა გა
მოუთქმელსა კაცთამოყუარე
ბასა და მე, ვითარცა მონაჲ ცოდ
ვისაჲ გა…დებულსა
ვჰპოვე … უფ… მ…ლოო
…ნო და …მყრ…
2v / ნ[უ]მცა უკუნვ …
დამდაბლებულა და სირცხ
ილეულჲ, არამედ მოავლინე
ჩემ ზედა … მაღლითა და განმაძლიერე
მსახურებასა ამას წი
ნა მდებარესა ამის შენისასა
იდუმალისა დიდისა ზეცისასა
გამოსახე ესე შენი მათ ზედა, რომელ
… გეგულების …
მეორედ შობილთა ჩემ მიერ საწ
ყალობელისა და აღაშენენ გ
ინა ს…ელსა ქუჩშე მოცი
ქულთა და წინასწარმეტყუელთა და ნუ
და[ა]მჯობ, არამედ დანერგენ იგინი
ნერგად ჭეშმარიტებასა შინა წმიდასა

[200] ულულებენ-ჰყვენ.

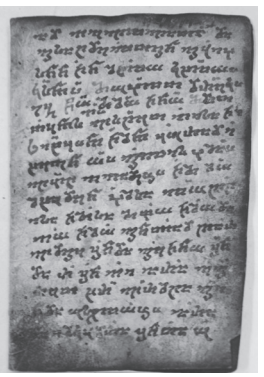
შენსა კათოლიკე სამო[ციქუ]ლოსა
ეკლესიასა და ნუ … …
… არამედ …მტებულსა მათ
თა ათისა დ…ს
3r / ს…ისა მომატყუ֍ებელ ცო
დვათაგან გამომ֒სნელ
სენთა, მაოტებელ
ეშმაკთა, მომსრველ წი
ნააღმდგომთა ძალთა
გან მიუახლებელ
ანგელოზთა ძალითა
სავსე ივლტოდეს
ამისაგან ყოველნი მზაკვარნი
დაბადებულთა შენთაგან, რამეთუ სახ
ელსა შენსა, უფალო, ვხადით ს
აკვირველსა დიდებულ და საში
ნელსა მტერთა მიმართ.
ი შთაბეროს წყალსა მას
შინა სამბათსა და ჯუარისაჲ დასწე
როს.
მღდელმან ლოცვაჲ. შეიმო
სრნე…დ ნი-ჭებითა და სასწაუ
ლებითა ჯუარისა შენისაჲ
ყოველნი ძალნი წინააღდგომილნი
3v / და განეშორენით ჩემგან ყოველთა
პირთა უჩინონი კერ
პნი და ნუმცა დაიმალვის[201]
წყალსა ამას შინა ეშ
…მაკი ბნელისაჲ ნუცა
ნათლის მთ…ლ ამას
თანა გვედრებთ შ…
სულ… და მ…ლებითაჲ გლ҃ს
… მაშფოთებელი
გონებისა …
არამედ, მეუფეო ყოველთაო, გამოაჩინე
წყალობაჲ წყალობად განსასუ֍ნებელად
წყლად (!) გამომ֒სნელად,
წყლად (!) სულისა გამწმედელად,
შე[ა]გინეს ჰორცთასა და
სულისა და ყოვლისაგან კრულები
სა მოტევებად …ვთა გან
მანათლებელ[ად] სულთა საბანელად
მერმედ შობისა შვილ
4r / ებისა მადლად სამოსლად უხ

[201] დაიმალვლის.

წნელებისა განმანათლებ
ლად სულისა წყაროდ უხრწ
ნელებისა, რამეთუ შენ ს…უ უფალო
განიჩინენით განიწმინდენით მო
ისპეთ უკლურებაჲ სულთაგან
შენთა. შენ მომმადლე ჩუენ ზე
გარდამოჲ შობაჲ წყლითა
და სულითა გამოჩნდი უფალო წყა
ლსა ამას შინა ნატლის მიღებ
ითა განძრცვად ძუჱლ
ისა მის კაცისა განხრწნადისა
მის მაცთურისა და შემოსად ნსგა
ვსად ხორცისა მის …
შენისა შემოქმედისა თჳსისა,
რაჲთა თანა ნერგ ქმნილნი მსგა
ვსებსა
4v / სიკუდილისსა მხოლოდ შობილ
სა შენისასა ნათლის ღებისა,
რაჲთა მია… ქმნენ აღდგო…
და დაიცვენ ნიჭი გ…
სა შენისა და აღურძინო …
დი იგი მადლისაჲ და შევ…
ონ გჳრგჳნი ზეცისა ჩინებ…
და თანა აღირცხენ პირმეტყ
უჱლთა თანა აღწერად …
ა შინა ქრისტეს ყოვლის მიერ უფლისა ჩუენ…
მაშინ ღმერთმან. მაშინ შემდგომად შინაჲ ყოველსა ენ. სულისაიცა
დიაკონ თავნი ჩუენი. მაშნ ღმერთმან თავიო
მოუდრიკოს ჭურჭელსა ზედა
ზეთისასა და ჰშთაბეროს
და არა დასწეროს. მაშინ ვინ …
მეუფეო უფალო ღმერთო მამათა ჩუენთაჲ, რომელმან
კიდობანსა ნოესსა ტრედი
მოუვლინე

H 1814 გ

რაობა:	კონდაკი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15x10
Content:	Kontakion
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	15x10

ტექსტი

ფსალმუნი 5,6

1r */ ად ღელვათა[202] და განსაცდელთაგან[203] გჳჴსნენ ჩუენ, იხილო, კურთხეულო, კსნი (კირიე ელეისონ) მუჴლთდრეკაჲ იბ. წმიდაო მამაო ჩუენო, მოვედით, თაყუანის-ვსცეთ … … ღმერთსა ჩუენსა. სიტყუანი ჩემნი ყურად-იხვენ, უფალო, გულისჴმაჲ - ვყავ ღაღადებაჲ ჩემი, მომხედენ ჴმასა ლოცვისა ჩემისა, მეუფეო ჩემო და ღმერთო ჩემო, განთიად წარვდგე შენდა, გეჩუენო შენდა, რამეთუ შენ ღმერთი არა ეგრეთ ხარ, ვითარმცა

1v გინა უსჯულოებაჲ არა დაიმკჳდრა შენთა უ/კეთურმან, არცა დადგენ უსჯულონი წინაშე თვალთა შენთა, მოიძულენ შენ ყოველნი მოქმედნი[204] უსჯულოებისანი, წარწყმიდენ შენ ყოველნი, რომელნი იტყვინ სიცრუესა. კაცი მოსისხლე და მზაკვარი სძაგს უფალსა[205], რამეთუ მე მრავლითა მოწყალებითა შენითა შევიდე სახლსა, თაყუანის-ვსცე ტაძარსა წმიდასა შენსა შიშითა შენითა, უფალო, მიძეღე მე სიმართლითა შენითა და მტერთა ჩემთათჳს წარმართე შენ წინაშე გზა

2r ჩე/მი, რამეთუ არა არს პირსა მათსა ჭეშმარიტებაჲ, გული მათი ამაო, სამარე ზეჲ აღებულ არს, ჴორჴი მათი ენითა მათითა ზაკვიდეს. საჯენ იგინი, ღმერთო, დაეცენედ იგინი ზრახვათა მათთაგან. სიმრავლისაებრ უღმრთოებათა მათთასა განიშორენა[206] იგინი, რამეთუ განგამწარეს შენ, უფალო, და იშვებდე[ს][207] ყოველი (!), 2v რომელნი გესვენ[208] შენ, უკუნისამდე იხარებდე[ნ] და დაიმკჳდრონ მათ / შორის და იქადოდიან შენდამი, რომელთა[209] უყვარს სახელი შენი, რამეთუ შენ აკურთხო მართალი, უფალო, ვითარცა ჭურითა სათნოებისათა[210] გჳრგჳნოსან[211] - მყვენ ჩუენ, უფალო, შესავედრებელ-მეყვენ ჩუენ ნათესავითი ნათესავადმდე პირველ მათთა დაბადებადმდე და შექმნად ქუეყანისა და სოფლისა და საუკუნითგან[212] და უკუნისამდე შენ ხარ, ნუ დააქცევ კაცსა სიმდა/ბლედ[213] და სთქუ: მოიქეცით, ძენო კაცთანო, რამეთუ ათასი წელი წინაშე თუალთა შენთა, უფალო, ვითარცა გუშინდელი დღე, რომელი წარჴდა, და ვითარცა საჴმილავი ერთი ღამესა შინა, წელნი მათნი შეურაცხებით იყვენნ განთიად და ვითარცა მწვანე წარჴდეს, განთიად აყვავდესა[214] და წარჴდეს მიმწუხრივ[215], დაჭკნეს, განჴმეს და

3v / დაცვივეს, რამეთუ მო/[ვა]კლდით[216] ჩუენ რისხვათა[217] შენთა და გულის-

---

* **შენიშვნა**: ხელი ძალიან განსხვავებული და გაურკვეველია. ქარაგმები დასმულია არასწორად. ბევრი შეცდომაა.

202 ღევლვათა.

203 გსაცდელთაგან.

204 მოქმედენ.

205 რჲ.

206 განიშროენ.

207 იშვები.

208 გესვენ.

209 რომლითა.

210 სათნობისათა.

211 გჳირგჳნოსსან.

212 საკნითგან.

213 სიმდაობლედ.

214 აყვადეს.

215 მიწუხრივ.

216 მოკლდით.

217 რისხვთა.

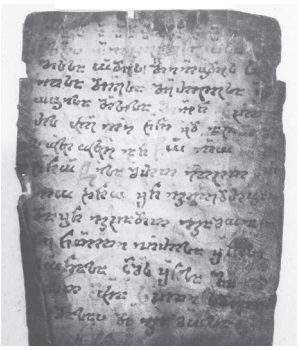
წყრომითა შენითა[218] შევძრწუნდით და სხენ უსჯულოებანი ჩუენნი წინაშე შენისა, უფალო, და ცხორებაჲ ჩუენი ნათელსა პირისა შენისასა, რამეთუ ყოველნი დღენი ჩუენნი[219] მოაკლდეს და რისხვითა შენითა მოვაკლდით წელნი ჩუენნი, ვითარცა დედაზარდლი[220], იწვრთიდეს დღენი წელიწადითა ჩუენთა მათ თანა

4r / სამე ოცდაათ წელ, / უკუეთუ ძლიერებასა შინა ოთხმეოც წელ და უმრავლესი მათი შრომა და სალმობაჲ, რამეთუ მოვიდა ჩუენ ზედა სიმშვიდე[221] და თქუენ განისწავლნეთ. ვინ-მე უწყის სიმტკიცე რისხვისა შენისა? და შიშითა შენითა გულისწყრომისა შენისა აღრაცხვა მარჯჳენე შენი ესრეთ მაუწყე მე და გულითა სწავლულისათა სიბრძნე შენი. მოიქეც[222], უფალო, ვიდრემდის

4v და ნუგეშინისცემულ / იქმნები მონათა შენთა ზედა. აღვივსნეთ[223] ჩუენ ცისკარსა წყალობითა შენითა, უფალო, და ვიხარებდეთ და ვიშვებდეთ ყოველთა დღეთა ჩუენთა, ვიხარებდეთ მათ დღეთა წილ, რომელთა ვიხილეთ ჩუენ ძჳრი, და მოხედენ მონათა შენთა ზედა და ქმნილთა[224] შენთა ზედა წარ … … …

H 1814 დ

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XIV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14×11
Content:	Blessings
Date:	XIV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14×11

ტექსტი

1r /[225] მისსა, ოდეს მიიღებდეს … ლსა დღესა მერვესა [შ]ობისა მისისა და ღმერთმან, კურთხეულ [ა]რს ქრისტე, ღმერთი ჩუენი, ყოვლად აწ და მარადის უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

წმიდაო ღმერთო ჩუენი უფლისა მიმართ ვილოცოთ: [უფალო] ჩუენო, შენ გევედრები და შენ გხადით: გამოა[ჩინ]ე ნათელი პირისა შენისაჲ … ონასა ამას შენსა ზედა … აქა.

[218] შ˜თა.
[219] ჩუენნ.
[220] დედაზრდილი.
[221] სიმშივიდე.
[222] მიოიქეც.
[223] აღვისნეთ.
[224] ქმნილითა.
[225] I ორი სტრიქონი არ იკითხება.

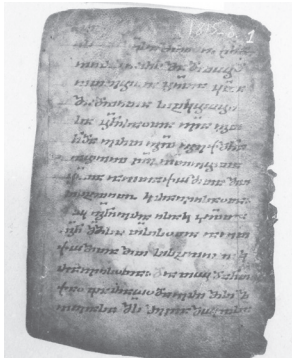
1v / სახელი სდა … მასაჲ და გამოსა/ხე ჯუარისა მხოლოდშობილისა ძისა შენისა გულისა შინა ამისსა და გულისზრახვათა შინა ამისთა, რაჲთა ივლტოდენ ამაოებისაგან სოფლისა და ყოვლისაგან ბოროტისა მტერისა და რა დაადგების სახელი შენი წმიდაჲ მას ზედა თჳნიერის ყოფის ... და შეაერთე ესე ჟამსა ჯეროვანისა ეკლესიასა (!) შენისა *და სრულ-ყავ შე[მა]წრწუნებელთა [საი]დუმლოთა შენთა [და]

2r / ... სულსა შენისა ჭურად განწმედილად, ძედ ნათლისად და მკჳდრად სასუფეველისა ... ბაჲ მადლითა და წინაწარმეტყუელებითა და კაცთმოყუარებითა მხოლოდშობილისა ძისა შენისა

2v / … უფლისა … და … … ძისა
მაცხოვარისა ჩუენისა
რომელმან ყევ ბუნე[ბაჲ]
პირუტყვი სიტყჳსა მიერ შენისა, დაჰბადე და ყოველივე, არა[არსი]საგან არსად მოიყვანე შენ. აწცა, მეუფეო, აცხოვნე და წმიდა-ყავ მჴევალი ესე შენ სახ[ელ]ით და სწ … შთა … უცოდველად და უბრალ[ოდ] გამოაჩინე …დ … შენ …

რომლისა თანა [კურთხეულ] ხარ ყოვლადწმიდით სახიერ[ით] ცხოველსმყოფ...თ
ლოცვაჲ შესლვა დედაკაცისასა (!) ეკლესიად მეორმოცესა დღესა, მეუფეო, უფალო, ჴელისა პყრობელო.

H - 1815ბ

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15,5×11
Content:	Blessings
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	15,5×11

ტექსტი

1r … შენისა მიმართ … ჩუენ და
ღირს არს მადლობაჲ
ღმრთეებითა შენითა ყოველთა
მადლითა სიტკბოებისა[226] შენისაჲთა, ვითარცა გთნდა, ერთგულ გექმნა … … ილ წინაშე ღმრთეებითა[227] შენითა აღთქუმითა[228] მით სისხლითა კრავისაჲთა

* **შენიშვნა**: არაკალიგრაფიული ხელი, ფოკუსი არ არის.
[226] სიტკბობისა.
[227] ღმრთებითა.
[228] აღთაქომითა.

… კ განიერა ისაკ ჴელთაგან მამისა თჳსისაჲთა აღთქუმითა[229] მით სისხლი კრავისაჲთა.

1v და თუ დანთქაჲ ფარაოჲ და ერი მისი ზღვასა მას მეწამულსა, / განუპო ზედა ბ … მიწანი [მეცა] მაცხოვარი სასუფეველსა შენსა.

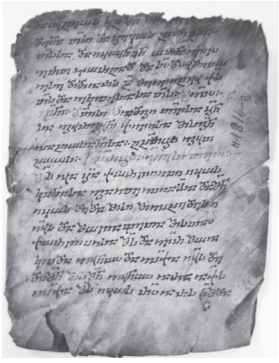
დიდებაჲ მამა… აწ და

ღმრთისმშობელო, სასოო ყოველთა მვედრებელთა შენთაო, შენგან სასოებაჲ გაქუს(!) შენგან ვიქადით, შენ ხარ, ყოვლადწმიდაო, სასოჲ ჩუენი, მეოხ-გვეყავ შენგან შობილისა მიმართ მოსავთა შენთაჲთჳს.

ამისა შემდგომად მოიღოს
მღდელმან
ზეთი ჭურჭელითა,
იწყონ მკერდით, დაასხას ვიდრე ფერჴამდი
ჯუარი[ს] სახედ. მერმე
შეგჳწყალენ კუალად თქუას.
ამის მწერალსა თუედორეს შე[უნდოს] …

Н 1816 გ

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15×12
Content:	Blessings
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	15×12

ტექსტი

1r/ დაუტეოს კაცმან … … …

დედა თჳსი და შე[ე]ყოს[230] ცოლსა თჳსსა და იყუნენ ორნივეჲ ერთჴორცად და საჲდუმლო ესე დიდი არს. ხოლო მე ვიტყჳ ქრისტესთჳს და ეკლესიასათჳს.

გალობაჲ. ფსალმუნი დავითისი. დადგი თავსა შენსა გჳრგჳნი ქვისა მისგან პატიოსანისა.

ცხორებაჲ გჳთხოოს.

<u>სახარებაჲ იოანესი.</u> თავი ბ ბ

მას ჟამსა შინა ქორწილი იყოს კანასა გალელიასასა და მუნ[231] იყოს დედა მისი. მიჰხედეს[232] იესუს და მოწაფეთა მისთაჲ

[229] აღთქომითა.
[230] შეყოს.
[231] გ˜ნ.
[232] შეცდომაა: უნდა იყოს - მიჰხადეს.

ქორწილისა მას[233]. და ვითარ მოაკლდა ღჳნოჲ და ჰრქუა იესუს დედამან მისმან: ღჳნოჲ არა აქუს.

ჰრქუა მას: იყოს, რაჲ არს ჩემდა

1v / [და შენდა], დედაკაცო? არღა მოწევნულ არს ჟამი ჩემი.

ჰრქუა მას დედამან მისმან მსახურთა მისთა, ვითარმედ: რაჲცა გარქვა თქუენ, ყავით იგი! იყვნეთ მუნ სარწყულნი ქვისა ექუსნი მდგომარენი, მსგავსად განწმედისა მის ჰე (!) ურიათაჲსა, რომელთა შთაასხიან ორ-ორი გინა სამ-სამი და ჰრქუა მათ იესუ: აღავსენით საწყაულნი [ეგე] წყალთანი.მათ აღავსნეს იგინი პირისპირი.

აღამოავსეთ[234] აწ და მოართჳთ უფალსა! ხოლო მათ მოართუეს.

და ვითარცა გემოჲ იხილა პურისა უფალმან წყალი იგი, რომელი ღჳნო იქმნა[235]

არ გადადის შემდეგი ფურცელი (2r)

2r / თისა კეთილად შვილიერ ებისა საშობელად შეუნანებელი და ცხორებაჲ, რამეთუ შენი არს სიმტკიცე და შენი არს სუფევა, ძალი და დიდებაჲ.

მღნ (მღდელმან) მოიღოს გჳრგჳნი ფეშხუმისაგან და მით თავსა ჯუარი დასწეროს და მაგათ ორთავე თავსა მათსა.

ლოცვაჲ

უფლისა მიერ.

უფალო, ღმერთო ჩუენო, რომელმან დიდებითა და პატივითა გჳრგჳნოსან - ჰყვე წმიდანი მოწამენი, რომელნი, მეუფეო, მოჰმადლე მონასა შენსა.

სახელით და მხევალსა შენსა.

სახელით.

გჳრგჳნი სიხარულისა საქებელად[236] და სადიდებელად[237] შენდა სახელითა მამისაჲთა, ძისაჲთა და სულისა წმიდისაჲთა.

მშჳდობაჲ ყოველთა სულისაცა შენისა.

ლოცვაჲ

უფლისა მიმართ.

უფალო ღმერთო ჩუენო, რომელმან მაცხორებასა გან[გე]ბასა შენსა ღირსი იჩინე

2v / … … … …

… … … … სათნოდ გამოჩინებად ქორწილითა შენითა მით გამოსლვითა შენ ა… … … … მე˜ფრ მონათა ამათ შენთა სახელით და მჴევალსა შენსა სახელით, რომე-ლთა სათნო-იყავ შერთებაჲ ურთიერთარს მშჳდობით და ერთობით დაიცვენ, პატიოსანად, ამათ ქორწილი გამოაჩინე და შეუგინებელად ამათი საწოლი გამოაჩინე და დაიცვენ უბრალოდ დადგრომად ამათი ცხორებაჲ, სათნო-იყავ და ღირს-იყვენ ესენი სიბერესა სიპოხისა მიწევნად გულითა წმიდითა აღსრულებაჲ და მეცნიერებათა შენთა, რამეთუ შენ ხარ … … … … … … … …

[233] გ ˜ს.

[234] აღამოავსეთ.

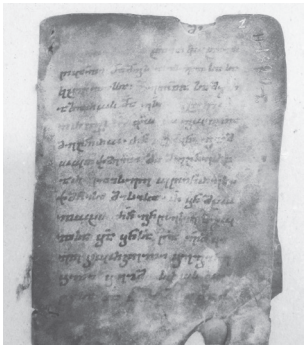
[235] ბოლო სტრიქონი არ იკითხება.

[236] საქებელდ.

[237] სადიდებელდ.

H 1820 ბ

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13×9,5
Content:	Blessings
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	13×9,5

ტექსტი

1r / … … … ისა სახლით … კ … …
წყალი დადგს აღ … ვლისასა
კხ … ლასსა ზეთითა სამჯ[ერ]
აზიაროს და ეს …
ჰრქუეს : მეუფეო … გუ[ლთა]
მეცნიერო, რომელმან … … … გამოუთქუმელი
და მეცნიერ ხარ ... ყოვლისავე უწინარესო
ქმნისა მისისა, რამეთუ შენ მხოლო ხარ, …, რომელმან განაწესენ სჯულსა შინა შენსა წმიდასა ვითარმედ ყი … ვე ჭურჭელი შეგი[ნე] ბ[უ]ლი შეიმ[ე]სროს … სა ზედა … …

1v / წმიდაჲ ი ქ… ნით რ˜მე წმიდაო ვარ და ჭურისა რჩეულისაჲ პავლეს მიერ, წმიდაო, თანა თჳს ჰქადაგე შენ. აწცა, მეუფეო ყოველთაო, განწმიდე წყალი ესე გამოჩინებითა, ღმერთო, და უფლისა ჩუენისა, იესუ ქრისტესი, განმანათლებლისა და განმწმედელისა[238] ყოვლისავე და ყოვლადვე ყოველსა შინა ღმრთისმსახურებასა ყოვლადწმიდისა სახიერისა და ცხოველსმყოფელისა სულისა შენისა, რაჲთა 2r / ამიერითგან ჴსნილნი ყოვლისავე / არაწმიდისა საჭმელისა და სასვმელისა (!) და უმეტესღა საქმისა და პირ-ვიქმნეთ უხრწნილთა (!) და უკუდავთა[239] საიდუმლოთა მხოლოდშობილისა ძისა შენისათა და ღმრთისა ჩუენისათა და ზეცათა სასუფეველსა, რამეთუ შენი არს სუფევაჲ[240].

უკუეთუ არაწმიდათაგანი[241] რაჲმე შთავარდეს წყაროსა, ანუ ჯურღმულსა, ჯერ-არს აღმოღებაჲ და განგდებაჲ და აღმოსხმაჲ მის 2v / წყლისა ორმოცისა სარწყულისა / განთხევად. მერმე მოიღოს მან ორი კეროვნი (!), დაუნთოს იმიერ[242] და ამიერ, მოაკმიოს ჯუარისახედ[243] სამჯერ.

და ესე ლოცვა წართქუას: უფალო ღმერთო, ყოვლისა მპყრობელო, შემოქმედო ცათა და ქუეყანისაო, ღმერთო სახიერო, დიდებულო და გამოუთქმელო ხი-

[238] განმწმწმედილისა.
[239] უკდვთა.
[240] უნიარსუფი.
[241] არაწთაჲგნი.
[242] იმირ.
[243] ჯისხედ.

ლულთა და უხილავთაო, რომელმან უბრძანე თავსა მას მოციქულთასა[244], პეტრეს, რაჲთა არარაჲ ბილწი და არაწმიდაჲ შეჰრაცხოს დაბადებულთაჲ.

არ გადადის

3r /შენთაგან და ჭურისა მის მიერ რჩეულისა ჰბრძანე, ვითარმედ ყოველი წმიდაჲ არს წმიდათათჳს, აწცა მოიხილე ვედრებასა ზედა უღირსთა ამათ მონათა[245] შენთასა, განწმიდე მოსლვითა წმიდისა სულისა შენისათა წყალი ესე, რომელსა შინა შთავარდა არაწმიდათა მათგანი, რომელთა საძაგელ უწოდა წმიდამან სჯულმან და ღირს-მყვენ წყლისა ამის ჴმარებად უბრალოდ და ყოველივე ბილწი 3v / გონებათა ჩუენთა განწმიდე / და მიჴსენ ჩუენ ყოვლისაგან არაწმიდისა საჭმელისა და სასვმელისა (!), ყოვლისაგან საქმისა ბოროტისა და ბრძანებანი შენნი დაამტკიცენ[246] და მოგვმადლე სასუფეველი[247] მერმისა ზიარებაჲ წმიდათა საიდუმლოთა შენთა დაუსჯელად მეოხებითა წმიდათა ღმრთისმშობლისა და ყოველთა წმიდათა შენთათა, რამეთუ წმიდა არს და დიდებული[248] ყოვლადპატიოსანი, დიდადშვენიერი სახელი შენი, მამისა, ძისა და წმიდისა.

არ გადადის

4r / მოიღის წყალი კურთხეული განცხად/ებისა და შთაასხის[249] მას შინა. მერმე აღმოიღის[250] და გემოჲ იხილოს პირველად მან.

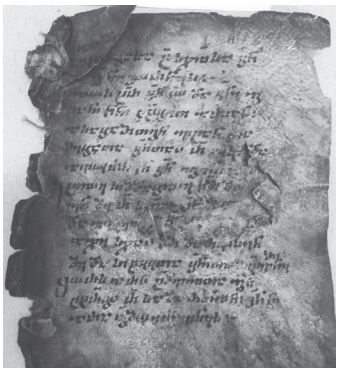
ლოცვაჲ შეგინებულის[251] მჭამელისა[252]:

წმიდაო, რომელი წმიდასა შინა განისვენებ ქებული ეგე ისრაჱლისა, მოყავ აწცა ყური შენი და ისმინე ჩემი და მიამადლე შენდობაჲ ცოდვათა მონათა ამათ შენთა შეგინებულის მჭამელთა და გემოსმხილველთაჲ არაწმიდათა უმეცრებით და ღირს-ყვენ ესენი

4v / განწმედილნი სულითა და ჴორცითა /[253] ორცსა ქრისტე … … … სა მისსა დაიცვენ ესენი ამიერითგან არაწმიდათაგან საჭმელთა უმეტესღა საქმეთა და ღირს-ყვენ ფუფუნეული სულითა და შოებული … ისა განმზადებულისა დიდებულისა შენისა, ქრისტე, და ჩუენ თანა წმიდათა კათოლიკედ სამოციქულოსა ეკლესიისა შენისა ღირს იქმენ და ადიდებენ წმიდასა სახელსა შენსა, მამისა, ძისა და წმიდისა სულისა აწ და მარადის. … … … …

[244] მოციქულთასაჲ.
[245] მონთა.
[246] დამტკიცენ.
[247] სასუფლი.
[248] დიბლი.
[249] შთსხს.
[250] აღმოღის.
[251] შეგინებლს.
[252] მჭმელისა.
[253] 4v-ს პირველი სტრიქონი არ იკითხება.

H 1821ბ

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,5×11
Content:	Blessings
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	13,5×11

ტექსტი

1r* /

ფს.118, 150

150. / [უსჯულოე]ბასა, ხოლო სჯულსა შენსა გან[ე]შორნეს

151. [ახ]ლოს ხარ შენ, უფალო, და ყოველნი გ[ზა]ნი შენნი ჭეშმარიტებით არიან.

152. [დ]ასაბამითგან ვცან წ[ამ]ებათა შენთაჲ, რამეთუ უკუნისამდე დააფუძნენ შენ იგინი.

153. იხილე სიმდაბლე ჩემი და მ[იჴს]ენ მე, რამეთუ სჯ[ული] [შენი მე არა] დავივიწყე.

154. [ს]აჯე სჯაჲ ჩემი და მიჴსენ მე და სიტყჳთა შენითა [მაცხ]ოვნე მე.

155. შორს არს ცოდვილთაგან ცხორებაჲ, რამეთუ სამართალნი შენნი არა გამოიძივნეს

1v /

156. წყალობანი შენნი მრავალ არიან, უფალო, და სიმართლითა შენითა მაცხოვნე მე.

157. მრავალ არიან მდევარნი [ჩემნი] და მაჭირვებელნი ჩემნი [და] [წა]მებათა შენთაგან [არა] გარდავაქციენ.

158. [ვიხილ]ენ უგულისჴმონი და [დავდნებო]დე, რამეთუ სიტყუანი [შენნი] [არა] [დ]აიმარხნეს.

159. იხილე, [რამეთუ] მცნებანი შენნი შევი[ყუა]რენ, უფალო, წყალობითა შენითა მაცხოვნე მე.

160. დასაბამი სიტყუათა მათ შენთაჲ ჭეშმარიტ არს და უკუნისამდე ყოველნი გან/კითხვანი სიმართლისა შენისანი.

161. [მ]თავარნი მდევნიდეს მე [ცუ]დად და სიტყუათაგან შენ[თა]გან შეეშინა გულსა ჩემსა.

162. [ვ]იხარებდე მე სიტყუათა შენთა ზედა, ვითარცა ვინ პო[ვის] ტყუჱდ დიდძალი.

163. ცოდვაჲ მოვიძულე და [მოვი]ძაგე, ხოლო სჯული შენი შე[ვიყუარე].

164. [შჳდ]გზის დღესა შინა [გაქებდე] შენ განკითხვ[ისა]თჳს სიმართლისა შენი[სათა].

---

* **შენიშვნა:** შეინიშნება ორი ხელი, ტექსტი არ მიჰყვება.

165. მშჯდობაჲ მრავალ არს მათ თანა, რომელთა უყუარს სჯული შენი და არა არს მათ თანა საცთურ.

2v / [ვ]ელოდე მე მაცხოვარებასა შენსა, უფალო და მცნებანი შენნი შე[ვი]ყუარენ.

162. დაიცვნა სულმან ჩემმან წამებანი შენნი და შეიყუარნა ი[254][გინი] …

168. დავიმარხენ მცნებანი შენნი, რამეთუ ყოველნი გზანი ჩემნი წინაშე შენსა არიან, უფალო.

169. მ[იეახლ]ენ ლოცვაჲ ჩემი წინაშე შენსა, უფალო, და სიტყჯთა შენითა გულისჴმა-მიყავ მე.

170. [შე]ვედინ შენ წინაშე ვედრებაჲ ჩემი, უფალო, და სიტყჯთა შენითა მიჴ[სენ][მე].

171. აღმოთქუნ ბაგეთა ჩემთა გალობაჲ შენი, რაჟამს მასწავნე მე სიმართლენი შენნი

აქედან სხვა ხელია და ტექსტიც არ გრძელდება

3r / რაჲთა იკურთხოს ქორწილი, ვითარცა იკურთხნეს აბრამ და სარრა, უფალო. შეგეწიენ ყოვლადწმიდისა მღდელმან ლოცვაჲ.

ღმერთო უხრწნელო, ყოვლისა დაბადებულისაო შემოქმედო, რომელმან პირველ მამაჲ ნათესავთა ადამ თჯსთა ჴელთა მიერ დაჰბადე და მისისა გუჱრდისაგან შენითა კაცთმოყუარებითა დედაკაცი გამოსახე, რომელმან ამცენ მათ და თქუ: აღორძინდით და განმრავლდით და განავსეთ ქუეყანაჲ.

და ორნივე იგი ერთჴორცად გამოაჩინენ მეუღლებითა, რომელმან მონა შენი, აბრამ და სარრა, აკურთხენ და ისაკისი შე

3v / … … და რებეკას მიხედენ, რომელმან
იაკობ და რაქელ … … … აკურთხენ და ნაშობნი ამათნი, რომელმან
… … … და ნაყოფად … … … რებისა
… … … მანასე მიჰმადლენ
… … … საგანი ეს … ისა [აღა]მაღლენ
… … … ჴორციელად და … … …
… … … ზაქარიასი და ილარი … … …
… … შეიწყნარე, რაჲთა საშოსა უქორწინებელისა … … … სა ჩუენისა … … …ა ღმრთისმშობ[ელისა] და მ[არადის] ქალწულისა მარიამისა დაემკუ … … … და … … … განჴორ და … … …

4r / პირველი ორი სტრიქონი არ იკითხება

ითა შინა ქრისტეს იესუჲსა მიერ … … …
… … … დბა შევსწიროთ
მისა შემდგომად მღდელმან თ …
… … … რჭელსა ზედა … … …
ლობელ … … … ემბაზი

[254] მოხეულია.

… … … მეუფე … …
ქ … … … ს … … …
რომელმან … … …
… … … ეს ს … … …
… … … … … …
… … … … … …
… … … … … …

4v / ღუნისა მისგან და მადლისა იგი საიდუმლოჲ მის მიერ პირველვე გამოსახე, რომელმან ზეთისხილისა იგი ნაყოფი აღასრულებს წმიდათა შენთა საიდუმლო[თა], [მო]ეც რომელმან მის მიერ სჯულსა შინა, [სუ]ლითა წმიდითა აღავსენ, და მადლსა სა შინა სრულ-ყვენ შენ, ვითარცა აკურთხე ზეთიცა ესე ძალითა და შეწევნითა და დანერგვითა წმიდისა სულისა შენისაჲთა, რაჲთა იქმნას ესე საცხორებელი უ ხრწნელებისა, საჭურველი სიმართლისა და განმაახლებე … … …

H 1824

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	5 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14×11,5
Content:	Blessings
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	5 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14×11,5

ტექსტი

1r / ჴსნელი ხრაწანალებისა და წყარო კურანებისა ექმენ სოფელსა. ადიდებდითსა. სიტყუსა ზედა. აწ იხილე, სახიერო, სანეულებათა(!) ჩემთა სიმაძიმე(!), ჭირანი(!) და კუნესანი და მოწყალებისა ჴელნი აღამიპყარ(!), მჴსნელო, ცხორების მომცემელო, დაუსაბამაო(!) და ლხინებაჲ მოგუმადლე ქებითა მგალობელთა შენთა.

დაჰმსდაბლდი გამაოუთქმელად(!), მეუფეო მაღალო, და ხატი მონისა შეიმოსე დედისაგან ყოვლადუბიწოჲსა და განაკურნენ(!) ვნებანი კაცთა ნათესავისანი, ქრისტე! ამისთჳს გევედრებით, სულით და ჴორცითა განეკურნენ(!)
ლოცვა ჩუენი შეისმინე, ყოვლადძლიერო ღმერთო,

1v / და საკურაველ-ყავ გლჲხაკსა ამას ზედა წყალობისა შენისა უფსკრული შესცვალე მაწაუხარებაჲ(!) ჩუენი საღმრთოდ მხიარულებაჲ, აღამამართე დაცემაულნი სულით და ჴორცითა.

ეჰა, სძალო უბიწოო, ქრისტეს მიმართ, უფლისა ჩუენისათჳს, ოხად ნუ დასცდები, რაჲთა ვიჴსენენთ ჭირთაგან მრავალთა ჩუენ ზედა. აღადგა(!) უფალო, მა-

ღალთა ცოდვათა და სნეულებათა და სულთა უკუეთაურთა მაზაკვარებ҃სა განავერანეთ(!).

ესრეთ ჯერ-არს შემ[ზა]დებაჲ ზეთისა სნეულისა ზ҃ჱ. მაოუწოდოს შუდთა მღადელთა(!) და მაოჰმაზადაონ(!) კანადელი(!) და ზეთი

2r / ასატანა ნახევარამდე და შუდი უღელი პატრაუკთა და შუდი ლერწამი ბანაბითა(!) და თქუას მღელმან: კურთხეულ არს სუფევაჲ მამაჲ ძისა.

და მეყსეულად იწყაონ და სადიდებელსა. ჴმაჲ ბ. გუერდი, მიწყალე ჩუენ, უფალო, მუჴლი. მიწყალე მე, ღმერთო, დიდითა, წყალობითა შენითა. და იგივე: მიწყალე ჩუენ, უფალო, დიდებით. აწ, მოწყალებისა წყაროო. და ჰთქუას ჴმაჲ ა. დიდებაჲ შენდა, დიდებაჲ შენდა, მეუფეო საუკუნეთაო, მხოლოდშობილო სიტყუაო მამისაო, რამეთუ ღირს-ყვენ(!) ჩუენ, ცოდვილნი და უღირსნი მონანი შენნი შუ҃ბ҃დ უხრაწნელთა შენთა საიდუმლოთაგან მოსატევებლ҃დ ცოდვათა და ცხორებ҃დ საუკუნოდ, ჴმა ბ. შენადა, მარიამ, და გაუც სასოებაჲ ჩუენი ღმრთისა დედაო, ნუმცა

2v / ჯუ҃ბული იგინი ... გან ....ჭირთაგან

(ორი სტრიქონი არ იკითხება)

თასიცბილნი...შვეს ხრ... ჴმაჲ გ. ღთისაჲ (შემდეგი სტრიქონი არ იკითხება). ჴმაჲ დ. ... და არს ....(ერთი სტრიქონი არ იკითხება) მიმართ ჩუენთა ... ჴმაჲ ე(!)..... ჭირთაგან ჩუენთაგან ... ქრისტეს.... რომელმან ჰბ....(არ იკითხება ართი სტრიქონი) ....გიხაროდენ შენ მხოლო ხარ (არ იკითხება ერთი სტრიქონი) ...უნეთაო. ჴმაჲ ა. ...შორის მოვალს

3r / ....მრეს .... ჩუენს .... ნუ ....(სტრიქონის დიდინაწილი არ იკითხება). არამედ თხოვათა და ...[შე]გუყარენ ჩუენ. ... ჴმაჲ გი. მათ ... არა... ღაღადებდეთ ...მიერ ... ტაძარსა და ბეჭსა(!) და ბეჭდოწისა(!) ...რომელსა მიერ აღარა ...ცინადა ჩუნ მაცხოვარ ყოველთა ...ცოდვათა და მაჯუ...და ძლიერნი და .... უღმრთონი მტერნი ჩუენნი .... შენითა უხრაწნელო ქუეყანისა ....სასოო. ჴმაჲ .... გი. სა.... მოც.... ქუეყანისასა .... ბ҃ნი [უხრ]წნელო ღვთისმშობელო .....

3v / სულთა ჩუენთაო, რამეთუ შენ მიერ ურიცხუთა ცოდვათაგან ვიჴსენებით(!) მარადის, არამედ ვითარცა გაქუს კადანიერებაჲ ქრისტესა ღმერთსა ჩუენსა, ვითარცა ძესა შენსა ევედრე დაუ[ც]ხრომელითა ოხითა დედაობ҃რივითა წყალობითა ცხორებაჲ ჩუენდა. ჴმაჲ დ გუერდი. ს[ა]ფარველი შენი ღმრთისმშობელო ქალწულო, სამკაურანალო არს სულიერი და რომელნი მას შევევედრებით, სულიერთა სენათგან(!) განვერებით. და თქუას მღდელმან: მერამე ხადა მარადის: მშდობით ო҃ჲ ზეცითგარადამო მშჯდობისათვის და ცხორებისა და ცოდვათა შენადობისა მონისა ღმრთისა.

სახელით შეგვეწიენ, გუაცხოვნენ,. ყოვლადწმიდაო.

4r / უხრწნელი უმეტეს კურთხეული დედა უფალი ჩუენი ღვთისმშობელი, მარადის ქალწული მარიამ, წმინდანი და დიდებულნი მათავარანგელოზნი(!) წმიდაი წინასწარმეტყველი, წინამორაბედი(!) და ნათლისმცემელი იოანე, წმიდანი (წი҃ნი) და ყოვლადქებულნი მოციქულნი, წმიდაი პირველმოწამე სტეფანე, წმიდანი და საკვირველმოქმედანი უქარათამაონი მკურნალნი კაოზამან და დამიანე, წმიდაი პანატაელეიმაონ, წმიდანი კურაოს და იოანე, ყოველნი წმ,იდანი მოვიჴსენენეთ(!)

თავანი(!) თჳსნი ურთიერთარს, ყოველნი ცხორებაჲ ჩუენი ქრისტესა ღმერთსა ჩუენსა შევედარაოთ.

მღნ ლოცვაჲ. უფლისა მიმართ ვილოცოთ. კსნ. იბ. ღმერთო, რომელნი წყალობითა და მოწყალებითა

4v / შენითა დნჰკურნებ შემაუსრვილებსა(!) სულთა და ჴორცთა ჩუენთასა. შენ, უფალო, განაწმიდე(!) ზეთი ესე, რაჲთა იქმნას, რომელთა იცხონ ამისგან საკურნებელი და მცველი ყოველთაგან ვანებაჲთა (!) და სლჲმაობჲთა(!) ჴორცათა და შეგონებისა ჴორცითა და სულისა ყოვლისაგან ბჲრჲოტისა(!), რაჲთა ამისთჳსცა იდიდაოს(!). ყოვლადწმიდაჲ სახელი შენი მამისა, ძისა და წმიდისა სულისა აწა და (!) მარადის.

რამეთუ შენი არს მოწყალებაჲ და ცხორებაჲ, ღმერთო ჩუენო, და შენდა დიდებასა შევასხართ(?).

ფსნი. საკვირველჲ(!) არს ღმერთი წმიდათა შორის მისთა და ღმერთი ისრაელისა ეკლესიასა შინა .....

5r / ძმანო, თქუენ ხართ ჴორცნი ქრისტესნი და.....

ასაოთა(!) მისთაგან და რომელნი მე დადა.....

ღმერთმან ეკლესიათა პირველად მოციქულნი მო.....

წინასწარმეტყველნი მესამედ მოძღუარნი მ.....

მადლი კურანებაჲთანი შეწევნა .....

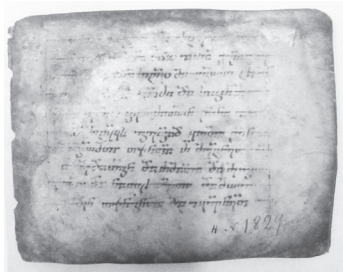
რამატებჲნი თესლად თესლადი ენა .....

ნუ ყოველნი მოციქულნი იყვნენა, ნუ ყოველნი წინასწარმეტყუელნი, ნუ ყოველნი მოძღურ, ნუ ყოველნი ძალი, ნუ ყოველთა მადლი აქუნადეს(!) კურანებაჲთა, ნუ ყოველნი ენათა იტყოდიან, ნუ ყოველნი გამოსჲთა(!) რა გამანებდეთ(!), ხოლო ეშურებჲოდეთ მადლთა მათ უფროსთა და მერამეცა(!) უმეტესი გზჲ გიჩუჱნო თქუენ ენასა და თუ ანგელოზთასა და კაცთა

5v / ....ტყოდი, ხოლო სიყვარაული (!) არა მა...დეს ვიქმენ მე , ვითარცა რვალი, რომელი ....ნ და წინაწილა რომელი ჴმობენ და მა...ჳ დეს ღათაუ წ წყლობჲ და უწყო... ...ი საიდუმლო და მეცნაიერებაჲ და მა...აუნდეს-ღათუ ყოველი სარწმანობაჲ ვიდრე მთაჲთა წვალებაჲდამდე და სიყვარაული(!) არა მაქუნადეს არარაჲ, ვარ და შვა თუ ვაჭამაო ყოველი მონაგები ჩემიდა მივასცნე(!) ჴორცნი ჩემნი დასაწველად და სიყვარაული(!) არა მაქუნადეს, არა ვერჲ საძაგელი არს ჩემდა სიყვარაულ სულგარაძელ(!) არს და ტკბილ, სიყვარაულსა არა შურს სიყვარ.....

H 1829

რაობა:	ზატიკნი (სადღესასწაულო)
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10,3x13,5
Content:	Pentecostarion (Festal Menaion)
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	10.3x13,4

ტექსტი

1r / … … … და … … … ხ ვითარცა … … …
… … … არა ცა
… … … სიტყუაჲ მიუგოთ რამეთუ
… … … რი და სიბრა … … …
… … … ვიდრე შეუძლონ წინააღ …
… … … დ სიტყჳსგებად ყოველთა წინ[ააღმ]დგომთა თქუენთა, რამეთუ მიეცნეთ … … … დედათაგან და ძმათა და მეგობართა …
… … … და ნათესავთა და მოა
… … … დენ თქუენგანთა და იყვნეთ

1v / … … … ყოველთა … … სახელისა ჩემისათჳს და თმაჲ … … … თქუენისა არა წარწყმდეს … მოთმინებითა თქუენითა მოი[პოვეთ] [სულ]ნი თქუენნი[255].
ზადიკნი ბრწყინვალისა და ნათლით შემოსილისა აღვსებისანი, ჴმაჲ ა.
შენ სიტყუაჲ და უსა.
მეუფე და თჳთმფლობელი და კრებაჲ კრებათაჲ არს

2r მოწეუნული ესე დღე, რომელი ქმნ / … … … ვითარცა სიძე სასძლოთა, გამომავალი საფლავით, და ღმრთივბრწყინვალედ მივეგებოდეთ.
პასექი საღმრთოჲ წარმოდგა და პასექი წმიდაჲ და პასექი უბიწოჲ, პასექი - სიხარული ყოველსა ს… ლისაჲ და პასექი - მოციქულთა სიქადული და განმაცხოველებელი დაბადებულთაჲ, [ადა]მიანთა ღმერთმყოფელი.

2v ნე/ლსაცხებელისა მიმღებელნი, რომელი წარწყმიდა დედანი საფლავად შენდა, მსთვად მოიწინეს, რაჲთა მხიარული, რომელი წარწყმიდა პირველ ევაჲ, ამ[ის]ი კუალად უკუ-მოუგონ და სიხარული აღდგომისა შენისაჲ მიჰფინონ შინა სოფელსა.
ეჰა, დიდებული ნათელი!
ნათელი სამწუხროჲ გამოუჩნდა მყოფთა ბნელისათა, ანგელოზი

3r / ქადაგებს აღსვებისა მოწევნასა და აღდგომასა, რამეთუ ლ … აჰა ესერა, ვითარცა ძილისაგან [ა]ღდგა უფალი და ქუესკნელისა[256] მო … ლნნი(!) ღმრთეებისა ძალითა შე[მუ]სრნა ქრისტემან და გამოიყვანნა … ფნი ჯოჯოხეთისანი და ღმრთეებით დაამჴუა[257] სიკჳდილისა ძლიერებაჲ.

3v გამობრწყინდა ყოვლადნათელი / და ქებული … … … ღმრთისა ჩუენისა საფლავით აღდგომისაჲ სიხარულ[ითა] ს…ლისა დღეს ცხოველნი და მკჳდარნი, რომელნი უზეშთაეს განბრწყინდიან სულითა. ამისთჳს მორწმუნ[ენი] სულიერითა ჴმითა ვდღესასწაულობდეთ გამოჴსნილნ[ი] ბნელისა[გან] განათლებულნი, მაცხოვარისა ჩუენისა დიდებით აღდგომითა.

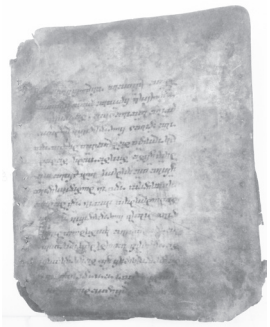
[255] თქუენინი.
[256] ქუსკნლისა.
[257] დამჴუა.

4r
იჱრუსალიმი მხი/[არულ] აღ … … …
… … … … … … … … …
სათა სიკუდილისა და აწ ჴრ … … …
შ … … … სავე … … …
… … … … … … … … …
რომლითა … … …
… … … … … … … …
ა … … … … … …
რომელი ცხნნა და … … … … … … ყ
[უფლ]ისა დიდებაჲ … … … რ~ქნნ …
… … … ნათლისაგან ზ … … … და

4v / არ იკითხება

H-1833

რაობა:	საკითხავები (დაბადებიდან)
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,5x15
Content:	Readings (from Genesis)
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12,5x15

ტექსტი

1r / … … … … … …
… დ … ჭამაჲ კა
… … … ბაჲ ზოგადი სიყუარული
ე ქმ … … … ბაჲ სი … კუდ … ცხლობაჲ
და დრტჳნვაჲ ცუდრუკებაჲ
მოგებაჲ საყოფელად საუკუნოდ
საცა … … … საქმისა … … და
ყოველნი უკ … რებისა … ახ …
რომელთა … მოვალს რისხვაჲ
ღმრთისაჲ ესევითარისა მოქმედთა
ზედა და … თა დაბმად იწყებს
მათ შორის განმხრწნელი იგი …
თაჲ, ხოლო უფრ … ად მოიგე
ამის ყოვლისა წილ, რაჲ-იგი შუეჱნის
… წ~რა სიყუარული მყუდროებაჲ

ტექსტი არ გადადის, ხელიც განსხვავებულია

1v / … მდე კრძალულებაჲ, წურთაჲ საღმრთოთა სიტყუათაჲ, წიგნის კითხვაჲ, დაცვაჲ გულისაჲ შეგინებულთა გულისსიტყუათაგან, საქმე მსახურებისაჲ ძალისაებრ, მარხვაჲ, მორჩილებაჲ ვიდრე სიკუდილადმდე მამისა მის, რომლისათჳსცა ჰყოფ აღთქუმასა შენსა.

ხოლო დასაბამად და აღსასრულად ყოვლისავე აღსარებაჲ ყოველთავე დაფარულთა გულისა შენისათა, ვითარცა წმიდანი წერილნი გუასწავებენ, რამეთუ იტყჳს: ნათელ-იღებდესო და აღიარებდესო ცოდვათა თჳსთა.

ამას ყოველსა ესრეთ

2r / აღიარება[258] / წყურიელსა წყაროჲ წყალთაჲ, მუნ იყოს სიხარული მფრინველთაჲ და საყოფელი ურჩხულთაჲ, ლერწამი და მწყურნები. და იყოს მუნ გზაჲ განწმედილ და გზაჲ წმიდაჲ ეწოდოს მას და არა წარვიდეს მიერ არაწმიდაჲ და არცაღა იყოს მუნ გზაჲ არაწმიდაჲ და არცა იყოს მუნ გზაჲ არაწმიდისაჲ, ხოლო განბნეულნი იგი ვიდოდიან მის მიერ და არა შეცთენ და არა იყოს მუნ ლომი, არცა მჴეცთა

2v / ბოროტთაგანი / აღვიდეს მას, არცა იპო[259] … … … მუნ, არამედ ვიდოდიან მას შინა ჴსნილნი და შეკრებულნი … … … სა მიერ და მოიქცენ და მ[ო]ვიდენ სიონად სიხარულით და მხიარულებით. და სიხარული საუკუნოჲ თავსა ზედა მათსა, რამეთუ თავსა ზედა მათსა ქებაჲ და მხიარულებაჲ იყოს და სიხარული ეწიწოს მას, რამეთუ წარჴდა სალმობაჲ, მწუხარებაჲ და სულთქუმაჲ.

წინაჲსწარმეტყუ֏ებაჲ ესაიაჲსი, საკითხავი.

ესრეთ იტყჳს უფალი: რომელთა გწყურის, წარვედით წყ˜ლად და რომელთა არა გაქუს

3r / ვეცხ/ლი, მოვედით, იყიდეთ, ჭამეთ და სუთ; მივედით და იყიდეთ თჳნიერ ვეცხლისაჲ და სასყიდელისა ღჳნოსა და ცმელსა რასა იყიდით ვცხლითა, თჳნიერ პურისა და შრომა ეგე თქუენი არა მაძღარი არს. ისმინეთ ჩემი და ჭამეთ კეთილი და იშუ֏ბდენ კეთილსა შინა სულნი თქუენნი; ეკრძალენით სასმენელითა თქუენითა და შეუდეგით გზათა ჩემთა; ისმინეთ ჩემი და ცხონდენ კეთილსა შინა სულნი თქუენნი

3v და აღ/გითქუა თქუენ აღთქუმაჲ საუკუნოჲ წმიდაჲ იგი დავითისი, სარწმუნოჲ; აჰა ესერა, საწამებელად წარმართთა მივეც იგი მთავრად და მბრძანებელად ნათესავთა; აჰა ესერა, ნათესავთა, რომელთა არა გიცოდიან შენ, სახელით გხადოდიან შენ ერთა, რომელთა არა გიცოდიან შენ, გევედრნენ შენ უფლისათჳს ღმრთისა შენისა და წმიდისა ისრა֏ლისა, რამეთუ გადიდა შენ.

ეძიებდით ღმერთსა და რაჟამს ჰპოოთ იგი, თქუენ ხადოდეთ მას. და ოდეს მოგეახლოს, თქუენ დაუტევენ.

[258] ტექსტი არ გადადის.

[259] ჩამოხეულია.

4r [260]/ … … … ძალისა ღმრთისაჲთა და ამათ აღთქუმათა შინა დაგჳმტკიცებთ ყოფად, ვიდრე სიკუდილად მდ[illegible]ჱ ჰე, … , წმიდაო მამაო.

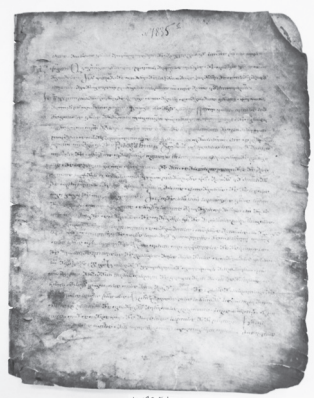
მღდელმან: ყოვლადსახიერმან უკუ[illegible]ჱ და მრავალმოწყალემან ღმერთმან, რომელი კარსა წყალობისა მისისასა განუღებს ყოველთა, რომელნი მივიდოდიან მისსა სურვილით და სიყუარულითა მჯურვალითა, რომელმან თქუა, ვითარმედ: დაივიწყნეს დედამან შვილნი თჳსნი, ვიდრეღამცა მე დაგივიწყე შენ, რომელმან-იგი იცის სურვილი შენი და მოსწრაფებასა შენსა თანა მოგცემს

4v / მისმიერსა ძალსა სრუ /… … … მცნებათა … … … მხოლომან ჴელი აღგიპყრ…ნ და შეგი… ებენ შენ და შეგეწიენ და გჳყ~ვნ. ზღუდე მტკიცე, პირისაგან … რისა კლდემ … … ბისა მიზეზ, ნუგეშინის … …

და მომცემელ, რომლისაგან მომასწავებელ გულისმოდგინებისა შენისა თანა შემწე სიმჴნისა თანამყოფ შენდა დღე და ღამე დამამტკიცებელ და მხიარულმყოფელი გულისა შენისაჲ ნუგეშინისცემითა წმიდისა სულისაჲთა და ღირს-გყუნეს ნაწილსა წმიდ[არა] [და] [ნეტართა მამათა] ჩუენთასა ანტონისსა … … …

H 1835 ა

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19,8x25,4
Content:	Hymns
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	19,8x25,4

ტექსტი

1r [*] / რთა მონათა შენთაჲ მოწყალე ექმენ და მეოხ-გვეყავ ცხორებად სულთა ჩუენთაჲ ღმერთმან.

აქებდინ. უგალობთ შენსა ქრისტე ცხოველმყოფელსა ვნებასა და ვედრებაჲ შენდა …

დგომასა, რომელმან ჯუარცმაჲ დაითმინე და სიკუდილი მოაკუდინე და აღსდეგ მკუდ

რეთით მშჳდუბა-ყავ ცხორებისა ღმრთისა ჩუენისა უფალო, ვითარცა მხოლოჲ ყოვლად ძლიერი ხარ

რომელმან …ხლი წარმოსახვნე და კაცებაჲ აღადგინე აღდგომითა შენითაჲ ქრისტე ღირს-

[260] ტექსტი არ გადადის, ხელიც სხვაა.

[*] 3v-ს ქვედა კიდეზე შავი მელნით გვიანდელი მინაწერია.

ხელნაწერი დალაქავებულია, ზოგან ტექსტი გადაშლილია, ამიტომ - რთულად ან საერთოდ არ იკითხება.

მყვენ ჩუენ გულითა შენით. გალობაჲ და დიდებად შენდა. ღვთივ შობელსა სიმ
დაბლისა შენისა მ...ბილნი გიგალობთ ქ... ...და
... ვნებულ იყავ მამისაგან, ივნე, ვითარცა კ...მან ... ... დაითმინე ჯუარ
ცუმაჲ ღირსად ... გამოსრული, რაჲთა ა...ო
...ფალი ... დიდებაჲ შენდა. წარდგომანი. დედანი ... არს სა...დ მ...
ივნე და ანგელოზთა გამოჩინებაჲ იხილეს, რამეთუ საფლავით განბრწყინვიდა ცხორები
თა და საკჳრველებაჲ იგი ...ბდა ამისთჳსცა წარვიდეს და მოციქ
ულთან უქადაგეს ა...ვედ ჯოჯოხეთით წარმოცენაჲ ქრისტემან მხოლომან ყოვლად ძლიერმან
და უძლეველმან ... ...ნონი მის ღმრთისაჲ აღადგინნა და დასჯისა
იგი შიში ... მჴედარნი, რომელნი ს...თ შენსა სწვი
დე ... ...თა ანგელოზისა თანა მკუდარ ქმნნეს, რომელი დედანი
...რებდა აღდგომასა და გამოვდეს შენდა მჴსელსა წრ...ბინთა
...წით აღდგომითა ღმერთსა ქრისტესა მხსნელსა უფალო დიდებაჲ შენდა
...სკ მ... ... და იონა სიღრმედ შთაიყვანა და უკანვე აღბ
ასა შენსა გ...ვიდეს მაცხოვარ ერთი შეკრვასა და დაკლებასა
და მეორე დაფლვასა და ცხოვრებასა მესამესსა დღესა აღდგომისაჲ შენისაჲ
უფალო დიდებაჲ შენდა. დიდებაჲ. ზღუდედ შეურყევლად გუაქუს მორწმუნე-ნო ვინაჲ
ღვთის მშობელ მარიამ მადლით თაყვანისცეთ და შეურვდეთ მას, რამეთუ კადნიერებაჲ ა
ქუს ამისგან შუბლისა ღვთისა მიმართ მხილებად ... და ჴსნად რისხვისგან
და
...ღისა და ...ა ჩუენთა ჩუენთაჲსა. სხუანი ავაზაკისა სინანულმან სამოთხე მათი
არა, ხოლო ...მან და გონებამან მენელსაცხებელთა სიხარუ...
წყა, ვითარმედ აღდგა ქრისტე და მუანიჭა საფლავსა დიდი წყალობაჲ. ჩუენ ღმერთმან
...ა ღვთისა მიერ უვნებელნი უგალობდეთ ერსა ძლიერსა
1v
გალობათა ჩუენთა უკუანასკნელსა მის მტრისა მომკლველსა და ვიტყჳ
ოდეს სადა და...ქაჲ ძლევაჲ შენი სიკუდილი ჭეშმარიტად აღდგომილისა მიერ
მოკლულ ხარ ცხოველსმყოფელისა მიერ მომწყდარ ხარ, რომელი მუანიჭებ
საფლავსა დ.... მუცლადვე შეუწვლელად ცეცხლი ღთაებისაჲ
...ად წყაროჲ ცხოვრებისაჲ უფალი და შემოქმედნი ყოველთაჲ მიმ
... იოხენ, რომელნი შენ გალობასა შეგასხმენ. აღსა
ვალნი. წყალობით ჭირსა ჩემსა შეისმინე სალმობითა ჩემთაჲ და მი
ჴსენ მათგან, ჵ, ... მოწყალეო ღმრთისა გვედრებაჲ. უდაბნოს მყოფთაჲ ...
თაჲ სურვილი აღო... მ...ნ, რამეთუ ამაოსა მის, სოფლისა ზ... ვნებისა
რამეთუ ნ...ს წმიდისა სულისა დიდებაჲ და პატიჳ, ვითარცა იგი მამისა შუჱნის ეგრეთვე და
რომელსა ამისთჳს ძრწოლით თაყუანის-ვცეთ ჩუენ, უგალობთ და დიდებით ...
სამებასა წმიდა ერთჴელმწიფებასა. გალობაჲ. ბ. წ... მართალთ მიერ ...
ისა მისი შენისათა აღმამაღლე და სათნო ჭეშმარიტებათგან ...უნვე, რაჲთა

გიგალობდეს მარჯვენითა მ…ბითა მ…უარს …
მ…ღუდე ნუ უკუჱ ცეცხლმან შემწუას …. რამეთუ ნ… დ…
წმიდითა სულითა განახლდების ყოველი დაბადებული დ…
ბის, რამეთუ სწორ არს ზიარებითა მამათა და სიტყჳსა …
რულ იყუეს სამებისა. ზიარებაჲ. გ. წინასწარმეტყუელი, რამეთუ …
შევიდეთ ეზოთა ღვთისათა. განიხარა სულმან …
სახლსა დღისასა შიში დიდი მყოფად არს …
მის განისაჯნენ ყოველნი ტომნი კაცთანი და ენანი. რ… წმიდისა
ბაჲ და პატივი და თაყუანისცემაჲ და სიმტკიცე, ვითრცა მამისა და …
…ეთვე ძისა შუჱნის შეწირვად, რამეთუ ბუნებითაჲ ერთაგანს …
… პირებითა წმიდაჲ … აღვდგე …ს უფალო. მაცხოვნე მე ღმერთო, რაჲთა მო
გალობანი აღდგომისა. მნებისა, ქრისტემან ღმერთმან მყო ჴორცი შესხმითა. ქრისტემან აღმე
მაღლა დამდაბლებითა ქრისტემან ვნებითა უვნებელ-მყო განგებითა …
თა …თჳსცა შესხმითა საღმრთოჲთა უღაღადებდეთ ერნო, რამეთუ დიდებულ არს

2r

ქრისტემან …ხუმითა … მამისა … აღმადგინა …
მომმადლა აღდგომითა, ხოლო …ა ამისთჳსცა ჴსნითა ა…
… დაბადებით ერნო ყ…. ქრისტეს აღდგომასა ვაქებდეთ ქრისტეს მ…
ყოველთაჲ ვსცემდეთ ქრისტესა ზეცით მომავალსა მივეგებით დ… ერნო …
მათსა რწმუნებით უღაღადებდეთ ერნო, რამეთუ. და უ…რპი. განძლიერდითსა. წინა სრ…
რომელმან იტყ… ბეჭ… ზედა კრავი წარწყმიდე და ძერა … მოსპო
ძალი ცოდვისაგან ქრისტემან ღმერთღი მას მხოლოსა უღაღადებდეთ, რომელმან აღმ… ჩუჱნი წხრბო?
აღმომყვანები … მწყემსსა მას ქრისტესა ღმერთსა, რომელმან წარმართნი დაიჴსენ
მოწაფეთა მიერ მჴსნელმან ჭეშმარიტად საღვთო წერილითურთ ჩუენ მორწმუნენი მამისა პ… სი
ხარულით ვითარცა ვმონებდეთ. უმტკიცეს ხარ. მის კუჱრთხი ვის არ…
სე განშუჱნებული, აღმომავალი ედემით სამუელ მთ…
ით, რამეთუ ღირს არს იგი და კაცთა მსგავსებით სისხლითა თვისითა შვილება
რომელსა უღაღდებო დიდებაჲ. მთავარი იგი მღდელი მო… ჩუენგან მიზეზი
კეთილი გამოუჩნდა და მოსპო ცოდვა … და წიაღმართა გზაჲ ჩუენი სისხლი
სა და …ვიწთა კარავსა მას საწამებელსა შინაგან … …ნნა დაწა მან
ხითასა და მოხნა. ვითარცა სთქუ ქრისტე აღსდგა მკუდრეთით მესამეს დღისა, რამეთუ
დაჰჴსენ ტაძარი ჴორცთ და ჟამსა ძლიერ ხარ განმაახლე უხრწნელად და
ვითრცა ღმერთ ხარ, აღდგინე ხრწნილება …უცთაჲ. დიდებაჲ ღმერთსა. ვერ მოსცთების
ღვთისაგანსა. ღმერთი ხარ. Ⳉ, სიღრმე სიბრძნისა მის …სა ჩუენისა, რომელმან შვა … თნის
ბრძენნი სიბრძნითა თვისითა. ამან ნეფსით თვისით მიჴსნნა ჩუენ ბოროტისაგან

და გუამითა მით უძლურითა ძლიერი და აღდგა იგი, ღაღადებ რაჲ
და მოგუცა ჩუენ ცხოვრებაჲ წარუვალთა. ღმერთი არს და ჯორცითა მოვიდა
ჩუენთვის ჟუარს ეცუა, მოკუდა, დაეფლა და აღგა და ამაღლდა ქრისტე ჯ
ორცთა მამისა ზეცას და მათვე მოსლვად არს მაცხოვრად მორწმუნეთა მათ …ე
შე
ამკობენ დრსა აღდგომისა მისისა. ღვთისმშობლად. ღირს შორის პირველ იონა
ქრისტე უფალი ბუნებაჲ უვნებელი, უსხეულოჲ, შეეზავა სხეულსა და იქმნა იგი
შუამდგომელ ღვათებისა და კაცებისა და ყოვლითურთ შეიმოსა მან განხრწნილნი …
2v
დაცემულ აღჰმართოს ჯუარცმითა თვისთა და გუაცხოვნეს ჩუენ
უბრკუმა ადამსა დაცემა, შეიმუსრა და წარწყმიდა მან სასოების
პირველი, ხოლო ქრისტემან სახიერებით ამაღლებისათა ვნებული იგი მისთაჲ
აღადგინა და აწ მისთა მოსაყდრე-ყო მარჯუენით მამისა მსგავს
არამედვ აღთქუმისაჲ. ორთა მხთო/?/ კურთხეულსა. ბრმანი სულთგანი. და აწვე
ვითრცა ყუნაჲ, რაჟამს აღებაჲ აგე… სარწმუნოებითა ჴელითა მიერ ისა
თჳსისათჳს, ხოლო დისა… …წთო გუჱლი დისა სიჩ…
…სო იკურთხა იგი აწ და უკუნისამდე. იგი პოეს კრებული იგი ჰური
ათა წინა აღდგომითა ღმრთისათაჲ. კადნიერად სიკუდილისა ღვთისა, ქრისტეს, ძისა
ღვთისა ჯორცითა, ხოლო წარმართთა ვ… სფ…სა გალობასაჲ მამისაჲ ჩუენთაჲ
ღაღადებს ანგელოზთა. ბრწყინავალე მენელსაცხებელთა მიმართ მადლითა და ი
ხილენით თქუენ სასწაულმან აღდგომისანი ხილონი და სუდარნი და ე
სრეთ იტყოდით მამათაჲ. ამათთა თჳთ. აკურთხევსა. საჴმილი შეცრ…
მადლით მორწმუნენო ჰჴსნისთჳს სცემდეთ ადგილსა თუალსა და დგეს ფერ
ჴნი უბიწონი ღირსნი და …სა, რომელსა განიფინა სულნი ჯ…ნი
ქრისტემან ცხოვრებისა მომცემელმან ცხორებითაჲ კურთხევაჲ და ჩუენ ვღაღადებთ აკურთხევდით
ემხილა [დის უსალთა?] ჰურიათაჲ, რომელნი გამ…თრით ხადოდეთ ყოველ
თა ჩუენსა, რამეთუ აღდგა, რომელ … დააცხრა მან ბოროტად კადნიერე
ბასა მათსა, ხოლო ჩუენ სიხარულით ესრეთ ვღაღადებთ, აკურთხევდით საქმენი
ეუწყა მენელსაცხებლეთა დედათა ანგელოზისა მიერ აღდგონმაჲ ქრისტეს
რომელსა ჩუენთჳს და მათ ახარეს მცველთა დამალულთა შიშისათჳს
ჰურიათაჲსა, ხოლო იგინი ესრეთ აღდგეს აკურთხევდით. გუედრეს. ადიდებდით
და უკრდა. ჯუარი შენი. იდიდა ძალითა შენითა უძლეველთა ჯ… დაპყრ
უბაჲ შენი გაჩნდა უზეშთაეს ძლიერებისა, რომლისა ძ…ნ მუძღუ
რიდეს და უძლურთა შეიმოსნეს ძალთაგან. მოკუდაჲ, რომელი სიკ
უდილისა უსახურისაჲ, რამეთუ აღდგა მკუდრეთით ქრისტე … გამ

ოუჩნდა მეფეთა ჯოჯოხეთსა დამთომდითა მათ აღდგომაჲ და ცხორებ…

3r

ამისთჳს, ვითარცა ღმერთ არს. ადიდებდეს მას. გამოუჩნდა ანგელოზი მე-
ნელსაცხებ

ლეთა და ახარა აღდგომაჲ ქრისტეს მაცხოვარსაჲ და იტყოდა: ნუღარა ხართ

თქუენ მგლოვარე სიკუდილისათჳს მოძღუარისა თქუენისა, არამედ ახარებ-
დით თუენ

ძალსა ღვთისასა. ბუნებანი ადამი. კვირიაკისა გალობანი ღვთისმშობლისანი.
მარჯჳენაჲ

რამეთუ პირველი ჯერუანი გალობაჲ შეიწიროს შენდა უძლურებამან ჩუენმან,
არამედ შესხმაჲ და

სიხარული, რომელი გაბრიელ გუასწავა გიხაროდენ სძალო წმიდაო დედაო და
ქალწულო

უქორწინებელსა დედასა ზეცისათა მიერ ძალთა მეფისასა გალობისაგან წმი-
დისა მორწ

მუნენო კადნიერად უღაღადებთ გიხაროდენ სძალო წმიდაო დედაო და ქალ-
წულო

უსაზღვრ

უნებასა მტკიცესა შევსწირჱთ შენდა და ვიტყჳთ: გიხაროდენ სძალო წმიდაო

გიხაროდენ ჩუ…ო. განძლიერდისა. შენ მხოლოო. წინასწარმეტყუელთა კრე-
ბულმან წყაროდ დაბეჭდუ

ლად და მხილად დაჴშულად სახელგდეუთ ჭეშმარიტებითაჲ ყოვლად საგალო-
ბელო უბი

წოჲ ბრწყინვალედ მოგუასცნეს სახენი ბუნებისა შენისანი და უბი

წოჲსა ქალწულებისანი. ღრუბელად სულმცირედ სახელგდებთ შენ ღვთის-
მშობელო

სიტყჳსაებრ წინასწარმეტყველთაჲსა ჭეშმარიტებით, რამეთუ შენთა და-
ემკჳდრა ღმერთი ყოვლად საგალობ

ელო, რომელნიცა დაამჴუნა … ქმნულნი ეგჳპტისანი. მხოლოდ …

მამასა. ღაღად-ყო. ისმინე ცაო და ყურად იღე ქუეყანაო საკვირველრლებ, რა-
მეთუ

ასული ადამისი შემოქმედისა დედა იქმნა ცხოვრებად ჩუენდა და განა

მტკიცებ და სძალთა ზრდიდა ყოველთა გამომზ…ისა. შენ გიცნობთ ხედ ცხოვრ

ებისად ქალწულო და გამომღებლად ყუავილსა შუჱნიერებისასა და ა

გამომცენებლად ნერგსა მას ცხოვრებისასა სოფელსა შინა რომლისა მოვი-
ღეთ უკუდა

ვებაჲ. იხილეთ. ჳ, საკვირველო საკჳრველებათაჲ ზეცისა და ქუეყანისა, რა-
მეთუ დ

მარიამ ასულმან ადამისმან უქცე… ღვთაებაჲ საშოსა იტჳრთა და ს…

დიდა ყოველთა გამომზრდილსა. აღიზრავს/?/ ყოველი ენაჲ გალობად შენდამი
ანგელოზთა

და კაცთა საგალობელო ქალწულო და საყდარო ცათა მეფისო. გიხაროდენ …
ბილო სასო

ყოველთა განწირულთაო. ვუგალობთ. საჲდუმლოთა შენთა ღვთისმშობელო, რამეთუ ზეცისა წი

… ნიჭთაგან დაფარულად სუტყუჲ ღვთისაჲ საშოდ შნდა გარდამოჴდა

3v

ვითარცა ხუმაჲდ აწ მისსა ზედა ჴსნისათჳს ჩუენისა მოციქულთა შენთა. ღგა. შენ, რომელმან

იხარებენ დასნიც უჴორცოთნი ხილვათა შენსა იშუᲭბენ მათ

თანავე მკჳდრნი ქუეყანისანი ქალწულო ღვთისმშობელო, რამეთუ შობითა ში… შეერთ

ნეს, რომელსა ვადიდებთ. აღიძარნ დ~ის. ყოველი ენაჲ კაცთაჲ და გონებაჲ ქებით შე

სხმად ჭეშმარიტად კაცთა სამკაულისა ქალწული მოიწია დიდებაჲ მადიდებელთა მისთა

და სარწმუნოებით მგალობელთა. ადიდებენ ბრძენთა შესხმანი და გალობანი მათნი

ღვთისმშობელსა, რაჲთა იქმნა ტაძარ საღმთოისა წმიდისა გჳშვა ქრისტე ღმერთი ზეშთა ცნ

ობისა და გონებისა ამისთჳს ჯეროვნად ვდებთ. ჯერ ჩუენდა [შ]იში

თ გალობაჲ და შესხმაჲ ს…რი, რამეთუ შენ დედა იქმენ ყოველთა მეფისა და საყდარსა გ

ალობენლ განწყობილთგან ზეცისათა და ჩუენცა მათ თანა ქებით გადიდებთ

მვედრებელთა. ღაღადყავსა. მიმიწივნა. გარემოჲს დაგანან მონებრ ზეცისა წესნი

და განკჳრვებულნი შიშით ღირსად აქებენ შობასა შენსა ქალწულო და ყოვლად უ

შჳლოსა მას შობასა შენსა. შენ ხარ ქალწულ პირველ შობისა და შემდგომად შობისა

ჩ~წირვე ქადაგებდა შენთვის დავით და თქუა ყოველი დიდებაჲ ასულისა მეფისა შინაგან

რამეთუ ღმერთი მოციქულთაჲ იტჳრთე უბიწოო. ამისთჳს ყოველი ერი განატრით შენ. შენდა მიმართ

კურთხეულსა. ვითარცა რაჲ გიხაროდენ უბიწოო, რამეთუ საშოდ შენდა გარდამოჴდა მეორე

ადამ და შენგან იშვა მწყემსი კეთილი წყალობით შემკრებელი ცხუვარ

თა თჳსთა პირმტკიცეთაჲ, რომელი არს დიდებულ მარადის ღმერთი მამათა ჩუენთაჲ

შენ გიხილა იაკობ წინასწარვე კიბედ ზეცას აღწევნილად, ხოლო აწ წიაღთა შენთა

წინა მიწევნულთა და ქუეყანასა ზედა იქცეოდა, ვითარცა კაცი, რომელი არს კურთხეულ მამა

… მორწმუნე. აკურთხე საჴმილსა, რაჲთა. ოთესლოდ ზეშთა ბუნებისა ელვისაგან

სულისა შვე ქალწული მარგალიტი მრავალ სასყდლისაჲ ქრისტე, რომელსა უღ

აღადებთ აკურთხევდით სასძლოსა ნათლით შემოსილსა, რომლისაგან მეფე ყოველთაჲ ქრისტე,

ვითარცა …რე გამოვიდა უგალობდით და ჴმა-ვყოთ აკურთხევდით, ყოველნი საქმ

არსთაგან უვაღრეს ცნობათა აღმატებულსა სძალსა და ყოვლისა მპყრობელ

სა და უმთავრესსა მთავრობასა სამებასა წმიდა ვადიდებდეთ ყოველნი ჩემთანი მისნი

და ძრწოლვით უგალობდეთ და ავმაღლებდეთ. გიხაროდენ ღვთისა მდ…. ადიდებსა ხედ…

4r

რაჲთა რომელთაგან უ…ლთა დ… …ა აღმოსცენდა ქ… …ნე ადიდე

… შევ-რაჲ ქრისტე მიერ მ…წვებული ამის … ღვთის … და …დ გადიდებთ

ცხოველმან მოსეს მან გამოსახა მაყლოვანსა მას შინა საჲდუ…ბაჲ უქორწინებელო

ნ… …თო ღვთისაჲ, რამეთუ შენ ბ…ი შეწვითა და უვნებელად დაიცვა, ეგრე

თვე …თებამან ქ… ყოველნი სჯულნი შესხმათანი იძლევიან დიდებისა შენისაგან

წმიდაო მჴსნელო ღვთისმშობელო შორის … ჩუენ უღირსთაგან უძლური გალობაჲ და გ…ხან

ყოველნი … მარადის გადიდებთ შენ. შეწე…. კვირიაკეთავე სხუანი გალობანი წმიდისა უფლისანი სასწაიულით [სანი]

შემდგომად … შენ გიცანით მჴსნელად ჩუენდა და შენ შეგივრდებთ თავითა … რა მდ… ცად

ყოველნი ესე და უღირსნი მონანი, რამეთუ სასოებაჲ ჩუენ განწირულთა შენ ხარ ქალწულო ღვთისა

…მკჳდრებული. შთავრდომილი ექმენ საფრთჴეთა მტრისათა და მძჳნ

ვარედ … ბ…თა მათგან მისთა ბოროტთა და სულთქმით გღაღადებ

ნუ უგალობს … მოსესა შენდა ღმრთისა დედაო, რაჲთა გიგალობდე შენ. უძღებ

…თა განვეშორე ღვთისგან, რამეთუ თჳთ დავამონე თავი ჩემი ცოდვისა მიერ გულის

თქუმისათა ბრ… … სრულად. მამისა მის ღმერთმან სახიერისა მომქცეველო

… შევსწირავთ შენ… ს…ერნო და მიმადლებულო შეცთომილნი და

შენ მიერ ჩ… … და განგებაჲ ღმერთმან და თაყვანისცემითა შენგან შიში

…. განძლიერდითა. ღმერთი …. განფ… … ცოდვით ს…თა წარ

წ…დისა უ…ლსა …

… დიდებისა შენისათა … …ემე ღირსო ბრწყინ

ვალებაჲ … და … ქმნილი ეშმაკთა

… და განკურნე … …თაგან გან

დ… … ეჭე ცოდვისა ჭ…და აწ შენდა მოიწივნენ …ლსა

… კუალად ღირს … პატივსა. მონანი შენნი შევსწირავთ გალობასა

შენდა წმიდაო ღვთისმშობელო ქალწულო და ჰმობერვად შეგივრდებით ცრემლითა

ჴურ…თით დ… … მიერ ღირსო ცოდვათა ჩუენთა ურიცხვთა

… … მცხუნვარებაჲ იპოების ყოვლად წმიდისა სამ…

4v

რამეთუ მამაჲ და ძე და სული წმიდაჲ სამგუამოვნებით ბრწყინვენ, ხოლო ბუნებით

ერთ ღთაებად და განუყოფლად და ნათლად. მამასა. პ.... ვითარცა გაქუს შენ

კადნიერებაჲ დიდი ძისა შენისა და ... ცხორები ოხასა ...

თა თჳს და განწირულთა, რამეთუ სასოებაჲ ჴ...სასა

ძალი შემწე ჭირვებულთა და დაცემულთა ... შენ ხარ ...

და შემდგომად ღვთისა მჴსნელი და მწირველი ქრისტეანეთა ღვთისმშობელო ქალწულო და შ...

ელისა მყოფთა ნათელი გამოჴსნისაჲ. მტერმან ბოროტმან დამცა და მომაკუ

დინა გარდას...ცითა მით საღთოთა მეცნიერებითაჲთა და... ვნებითა სამკჳდრ

ებელ... კუალად ბილწმან მან. ჲ, დედაო ღვთისაო მოწყალე მექმენ და მიჴსნე მონა შენი

დაბადებული ყოველთა ...ბთესა გამოსჩნდი ღირსო ...

... შემოქმედო ზეშთა ცნობისა დაიტე და... ... ბუნებითა

ღგა. ს...ცნა შემიწყალე ... კაცთმოყუარეო და ტკ

ბილო მეფეო ცოდვათა მიერ უძ... ...მე ვედრ

ებითა წმიდისა ყოვლად უხრწ... ... მოწ

შემდეგი ექვსი სტრიქონი გადაშლილია და არ იკითხება

... უღირსი ესე ვედრებაჲ

... გან დგომთა. ღაღადყავსა შ.... რომელმან ესოდენი ...

...ბად წარვლენ არა წოდებასა შინა და შევამკუ... ცოდვითა

აჰა ესერა შენდა მოვილტი სძალო ... მე და მო...

...თაო ჩემი ღვთისა მადლო და სასოებაჲ ცხოვრებისა ჩემისა, რომელმან მედგრად გან...

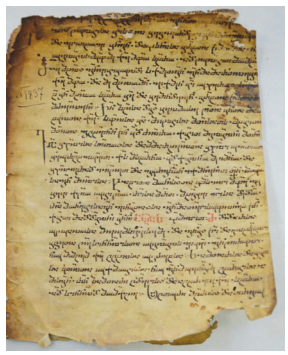
წენ სი...ე ჩემი შემწე მე და მომეც სინანული, რაჲთა განვერე ცოდვათა მ... საგან

რ... წ...თა უაღრესო ქალწულო და უ...ესო ქერობინ ს...

მინაწერი: ბს~ოჲ გალობითა ბ...სა / 2v /

სულსა მახარობელი შენ რომელმან / 3v /

H 1837

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18x14,2
Content:	Hymns
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	18x14,2

ტექსტი

1r /[261] … … … ჩემი და განანათლე სული ჩემი … … …
ითა წყალობისა შენისაჲთა,
შეგივრდები შენ … … … რვლ მ … … …
და ვითხოვ შენგან
დაჴსნასა ბოროტთა ჩემთათა.
ნუ უგულებელს-მყოფ მე, ქრისტე მეუფეო, სახიერო,
არამედ წყალობით მომხ[ედენ][262].

მე მხოლოჲ განვშიშულდი საქმეთაგან განმამართლებელ[თა][263],
ქრისტე მეუფეო,
და მე მხოლომან
ვქმენ ყოველი უჯეროჲ საქმ[ჱ],
ხოლო შენ, მხოლოო სახიერო, შემიწყალე და შემინდვენ
ბოროტთა ჩემთა სიმრავლენი.

რომელმან ზეცისა დიდებაჲ შეჰმოსე წმიდათა შენთა მარტჳლთა, ქრისტე,
სოფელსა შინა
მოღუაწებისა მათისათჳს,
მეოხებითა მათითა გუაცხოვნენ ჩუენ, ყოვლადძლიერო,
ქებით მგალობელნი მათნი.

ვითარცა შჯულისა საღმრთოჲსა დამმარხველთა შჯული უღმრთოთ[აჲ] შეურ-
აცხ-ჰყავთ,
ქრისტეს მსახურნო,
ყოვლადქებულნო მოწამენო,
და შჯულიერად იღუაწეთ და გჳრგჳნოსან იქმნენით თქუენ
მეუფისაგან მაღლისა.

ხატითა მონისაჲთა შემოსილი მეუფე გჳშევ, ქალწულო უბიწოო.
რომლისა მიმართ
მეოხ-გუეყავ, ღმრთისა დედაო,
რაჲთა მონებისაგან ვნებათაჲსა განმათავისუფლნეს ჩუენ,
ქებით მადიდებელნი შენნი

აკურთხევდითსა
ძლ. საჴუმილით
მდიდარსა უწყალოსა მივემსგავსე მე
და გონებაჲ ჩემი, დაგლახაკებული
ბჭეთა წინაშე სინანულისათა უგულებელს-ვყავ
განწირული,
ნუ მიმცემ, ქრისტე, ცეცხლსა უშრეტსა.

[261] ჩამოჭრილია.
[262] ჩამოჭრილია.
[263] ჩამოჭრილია.

ზამთარსა და შაბათსა კეთილთა უქმობისასა
ნუ განმიყვანებ მე ცხორებისა ამისგან,
რომელმან ზამთარი ცოდვისაჲ დააცხრვე, ქრისტე, სახიერო,
არამედ სინანულად მომაქციე.

1v / საცთური მტერისაჲ დათრგუ [ნე], მძჯნვარენი თავს-ისხენ
[და] აქა აკხ …ე … … კე … …
[ტ]ანჯვათა აღტეხილი საჴმილი დაშრიტეთ
მოთმინებისა ცუარითა, მოწამენო,
და ნივთი უღმრთოებისაჲ და[ს]წჯთ სიყუარულითა ქრისტესითა
აღგზებულითა, ყოვლადდიდებულნო.

[ა]ნგელოზთა უწმიდეს გამოსჩნდი, ქალწულო,
ჰშევ რაჲ ღმერთი, სიწმიდე[ჲ] იგი წმიდათაჲ;
ამისთჯსცა გევედრები არაწმიდაჲ ესე
და ცოდვილი:
წმიდა-მყავ ოხითა შენითა.

ადიდებდითსა

ძლ. ღმერთი შეუძ

იოსებ სიწმიდითა იფქლის განმყოფელად გამოჩნდა,
ხოლო მე არაწმიდებითა
და უძღებებითა სიყმილითა მოვსწყდები
კეთილთა საქმეთაჲთა,
ქრისტე, მეუფეო,
წყალობით მოიხილე ჩემ ზედა
და გამომზარდე მე.

ვითარცა პეტრე, ვინანი და მწარედ ვიგლოვი, ქრისტე,
და ვითარცა მეზუერე სულთ-ვითქუამ
და კუალად ვითარცა უძღები იგი შვილი
ვჴმობ სიღრმით გონებისაჲთ:
შეგცოდე, შემინდვე,
ჵ მამაო, სახიერო,
და კუალად შემიტკბე.

თანაშეწევნითა ქრისტესითა დაეცით ძმაცუვაჲ
და ზახებაჲ მტერისა ბოროტისაჲ,
ყოვლადქებულნო ახოვანნო მარტჯლნო,
და ძლევისა გჯრგჯნნი
მაღლით დაიდგენით
მარჯუჱნისაგან მეუფისა
და ღმრთისა ძალთაჲსა.

საჴსენებელი წმიდათა მოწამეთაჲ განსწმედს ყოველთა
მადლითა სულისა წმიდისაჲთა,
რომელნი სარწმუნოებითა მჴურვალითა
წადიერად აქებენ
და თაყუანის-სცემენ
სიმჴნეთა მათთა უძლეველთა
და საგალობელთა.

განმანათლე მე ცოდვითა დაბნელებული ესე,
რომელმან-ეგე უვნებელობისა
ნათელი, ქრისტე მეუფე, უშევ კაცთა,
რაჲთა გიგალობდე შენ … … …
2r … … … ბითა მოიხილე … … … [264]
საყდართა შენთა
განკითხვად, ⁜ მრავალმოწყალეო.
და ნ[უ] იჴსენებ ბოროტთა ჩემთა
და ცოდვათა სიმრავლეს[ა]
და ღირს-მყავ მარჯუჳნეთა შენთა თანა.

რომელი-ესე სულთ-ვითქუამ, სახიერ,
და ვგოდებ და ვღაღადებ
სიღრმით გონებისა ჩემისაჲთ,
შეიწირე და შეისმინე
და მომეც სინანული ლმობიერი
და შენდობაჲ ბრალთაჲ მომმადლე,
ღმერთო და მეუფეო ჩ[ემო]!

სისხლთა თქუენთა მდინარითა, მარტჳლნო,
საღმრთოჲთა და წმ[იდითა]
წარირღუნეს საზორველნი იგი
არაწმიდათა მათ სისხ[ლ]თანი;
ხოლო მოირწყო ქრისტეს ეკლესიაჲ
და ვარდად და ყუავილ[ად] სულნელად
სასწაულნი აღმოაცენნა.

სულითა წმიდითა დამტკიცებულთა,
ახოვანნო მარტჳლნო,
დასცენით სამსახურებელნი
საცთურისანი არაწმიდანი
და სარწმუნოებისა კლდესა
დაამტკიცენით მორწმუნენი
და მტკიცედ განძლიერდებიან.

მპყრობელი ყოველთა დაბადებულთაჲ

[264] ჩამოჭრილია.

მუცლად-იღე და გჳშევ,
ქალწულო, სძალო უბიწოო;
ამისთჳს გევედრები: მიჴსენ მე
ყოვლისაგან ვნებათა მძლავრებისა
და საცთურთაგან სოფლისათა,
ღმრთისმშობელო ყოვლადდ[იდებულო].
ღმრთ რაჟამს წინაჲსწარმეტყუელი.

მომცენ ცრემლთა ნაკადულნი
და განაჴმენ მწჯრენი ვნებათანი
და უყე ცოდვათა და ბრალთაჲ,
ქრისტე, მაცხოვარ,
მრავალმოწყალებით წარრღუჱნ სულისა
ჩემისა საცნობელთაგან და დაშრიტე
ჩემთჳს მგზებარე იგი გეჰენიაჲ.

არაჲ დავსცხრები სულისა
ჩემისა წყლულებათა დაძინებად
და გემოთმოყუარებისაგან,
უკურნებელად
2v ვჰგიე და ა / … … …[265] განმკურნე და მაცხოვნე მე … … …
… … … დგრომელთა
წარწყმედისათა და ღელვათა ბოროტ … … …
… … … თოჲთა წინამძღურობითა
და ულტოლველად
[ვი]დოდეს ყოვლადდიდებულნი მარტჯლნი
და ზეცისა სავანეთა, მყუდროთა,
ღირს იქმნნეს შესლვად და აქებენ ღმერთსა.

[ნ]ათელნო მორწმუნეთანო
და მნათობნო სარწმუნოებისანო,
ნათლითა ღუაწლთა თქუენთაჲთა
უღმრთოებისა
ბნელი წყუდიადი უჩინო-ჰყავთ, მარტჯლნო,
და ელვითა საკჯრველებათაჲთა
ნისლი საცთურისაჲ განჰჴადეთ ქუეყანით.

შჯდნათლად სასანთლედ გიცნა
წინაჲსწარმეტყუელმან პირველ სულითა
საღმრთოჲსა ნათლისა მტჯრთველად
ბნელისა მყოფთა
და უმეცრებითა დანთქმულთა სულთა
განმანათლებელად, ღმრთისა დედაო,
და ჭეშმარიტად სრულ-ვყავთ, თქუმული მისი.

[265] ჩამოჭრილია.

ღამითგანსა
ძლ. შენდა ა
აჰა ესერა, რომელმან დავმალე
მედგარმან მონამან
ტალანტი, მე ვარ, უფალო,
და უკეთურთა
ვნებათა ვჰმონებ უძღებად,
არამედ შენ, სხიერო,
ნუ მიმცემ ცეცხლსა უშრეტსა.

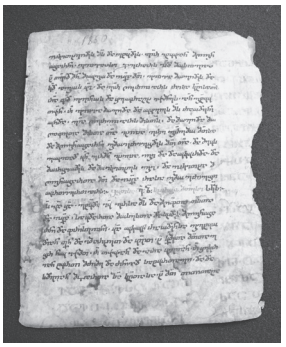
მადლით ძედ შენდა
ვიქმენ, სახიერო,
და უძღებებითა
დავემონე მტერსა ჩემსა
და განგეშორე
შენგან არაწმიდებითა,
მაცხოვნე და მომაქციე
მოწყალებისა, მამაო!

მდგომარე იყვნეს
წინაშე [სა]ყდართა
მჴნენი მოწამენი
ჯუართა გარე შეცვულნი
და ისა[რ]თაგან
ბელიარისთა, ბოროტთა,
ყოვლადვე არაჲ მოიწყლნეს,
… … … მათ განგურიმეს იგი.

ქრისტეს მარტჳლთა
ჴორცითა მომკუდრ … … … ა
ყოველნი ღონენი
მტერისანი მოაკუდინნეს
და უოხჭნოჲსი … … …

H 1850

რაობა:	საკითხავები (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,5x16

Content:	Readings (Palimpsest)
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20,5x16

ტექსტი

1r */ ჰკითხვიდეს მას და ეტყოდეს, ვითარ იტყჳან მწიგნობარნი ელიაჲსი. ჯერარს პირველად მოსლვაჲ, ხოლო თავადმან მიუგო და ჰრქუა მათ: ელია მოვიდეს და კუალად აგოს ყოველივე. და ვითრ-წერილ არს ძისა კაცისათჳს, რაჲთა ფრიად ევნოს და შეურაცხ იქმნეს. ამენ გეტყჳ თქუენ, რამეთუ ელია მოვიდა და უყვეს მას რაოდენი უნდა, ვითარცა წერილ არს მისთჳს: და მოვიდა მოწაფეთა მისთ თანა, იხილა ერი გარემო მათსა და მწიგნობარნი გამოეძიებდეს მათ თანა და მეყსეულად ყოველმან ერმან იხილა იგი და დაუკჳრდა და მორბიოდეს და მოიკითხეს იგი. და

ჰკითხა მწიგნობართა მათდა ჰრქუა: რასა გამოეძიებთ, ურთიერთ არს. შაბათსა ე, ზ. სახარებაჲ მათესი 23, 1-12(სკზ): მას ჟამსა შინა ეტყოდა იესუ ერსა მას და მოწაფეთა თჳსთა. და ჰრქუა: საყდართა მოსესთა დასხდეს მწიგნობარნი და ფარისეველნი. ყოველსა უკუᲾ რაოდენსა გეტყოდიან თქუენ დაიმარხეთ და ყავთ, ხოლო საქმეთა მათთაებრ ნუ იქმთ, რამეთუ თქჳან და არა ყვიან, რამეთუ შეკრიან ტჳრთი მძიმე და ძნიად სატჳრთავი და დასდვიან მჴართა ზედა კაცთასა, ხოლო მათ თითითაცა (1v) მათითა არა უნებნ შეძრვად იგი. და ყოველსა საქმესა მათსა იქმან საჩუენებელად კაცთა; განივრცნიან საცონი მათნი და განიდიდნი[ან][266] ფესუნი სამოსელთა მათთანი. უყუარს ზემოჯდომაჲ სერსა ზედა და პირველდაჯდომაჲ შესაკრებელსა შორის. და მოკითხვაჲ უბანთა ზედა, და რაჲთა ხადოდიან კაცნი: რაბი, რაბი! ხოლო თქუენ ნუ იწოდებით რაბბი, რამეთუ ერთი არს მოძღუარი თქუენი – ქრისტე, ხოლო თქუენ ყოველნი ძმანი ხართ. და მამით ნუვის ხადით ქუეყანასა ზედა, რამეთუ ერთი არს მამაჲ თქუენი, რომელ არს ცათა შინა. ნუცა გერქუმინ თქუენ წინამძღუარ, რამეთუ ერთი არს წინამძღუარი თქუენი – ქრისტე, ხოლო უდიდესი თქუენი იყავნ თქუენდა მსახურ. ხოლო რომელმან აღიმაღლოს თავი თჳსი, დამდაბლდეს; და რომელმან დაიმდაბლოს თავი თჳსი, იგი ამაღლდეს.

მეექუსესა კვირიაკესა სახარებაჲ მათესი, თავი 22, 1-4, სკა: თქუა უფალმან იგავი ესე: ემსგავსა სასუფეველი ცათაჲ კაცსა მეუფესა[267], რომელმან ყო ქორწილი ძისა თჳსისაჲ. და წარავლინნა მონანი თჳსნი მოწოდებად ჩინებულთა მათ ქორწილსა მას და არა ინებეს მოსლვად. კუალად წარავლინნა სხუანი მონანი და ჰრქუა:

2r / და ოდეს შევიდა სახიდ ერისა მისგან, ჰკითხვიდეს მას მოწაფენი მისნი იგავისა მისთჳს. და ჰრქუა მათ: ეგრეთვე თქუენცა უგულისჴმოვე ხართა და არა გიცნობიეს, რამეთუ ყოველი გარეშე შემავალი კაცსა არა შეაგინებს? რამეთუ არა შევალს გულსა, არამედ მუცლად, და განსავალით განვალს და განსწმედს ყოველსა ჭამადსა. და იტყოდა, ვითარმედ: კაცისაგან გამომავალი შეაგინებს კაცსა, რამეთუ შინაგან გულისაგან კაცთაჲსა გამოვლენან გულის-სიტყუანი ბოროტნი, მრუშებანი, სიძვანი, პარვანი, კაცის-კლვანი, ანგაჰრებანი და უკეთურებანი, ზაკუვანი, არაწმიდებანი, თუალ-ბოროტებანი, გმობანი, ამპარტავანებანი, უგუნურებანი. ესე ყოველნი ბოროტნი შინაგან გამოვლენ და შეაგინებენ კაცსა. და მიერ აღდგა და წარვიდა საზღვართა ტჳროსისა და სიდონისათა. შაბათსა, დ. ზ. სახარება მათესი. თავი 22, 15-22. სკგ: მას ჟამსა შემდგომად წარვიდეს ფარისეველნი იგი და ზრახვა-ყვეს, რაჲთა სიტყჳთა საფრჴე უგონ მას. და მოუვლინნეს მოწაფენი მათნი ჰეროდიანთა თანა და ჰრქუეს: მოძღუარ, ვიცით, რამეთუ ჭეშმარიტ ხარ (2v) და გზასა ღმრთისასა ჭეშმარიტად ასწავებ და არა ჰზრუნავ არავისთჳს, რამეთუ არა

* **შენიშვნა:** ქვედა ფენა ნაწერია ასომთავრულით.

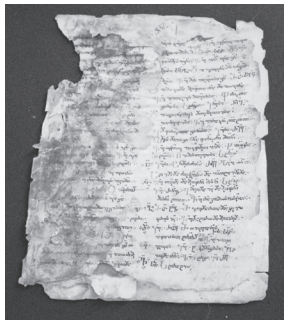
[266] ხელნაწერში: განიდიდნი.

[267] ხელნაწერში: მეფესა.

თუალ-აღებ პირსა კაცისასა. აწ მარქუ ჩუენ, რაჲ გნებავს შენ: ჯერ-არსა მიცემაჲ ხარკისაჲ კეისრისა ანუ არა? გულისჴმა-ყო იესუ უკეთურებაჲ მათი და ჰრქუა: რაჲსა გამომცდით მე, ორგულნო? მიჩუენეთ დრაჰკანი იგი ხარკისაჲ! ხოლო მათ მოართუ⦇ს მას დრაჰკანი. ჰრქუა მათ იესუ: ვისი არს ხატი ესე ანუ ზედაწერილი? ჰრქუეს მას: კეისრისაჲ. მაშინ ჰრქუა მათ იესუ: მიეცით კეისრისაჲ კეისარსა და ღმრთისაჲ ღმერთსა. და ესმა რაჲ ესე, დაუკჳრდა და დაუტევეს იგი და წარვიდეს. მეხუთესა კჳრიაკესა სახარებაჲ მათესი 21, 33. სით თქუა უფალმან იგავი ესე: კაცი ვინმე იყო სახლისა უფალი. ვიდრე წინაშე თუალთა ჩუენთა. ჰპოო დღესა ორშაბათს ცისკრად.

ორშაბათსა ე, ზ. სახარებაჲ მარკოზის თავი 7, 24-25 ობ, მას ჟამსა შინა მოვიდა იესუ საზღვართა ტჳროსისა და სიდონისათა და შევიდა სახლსა და არა უნდა რათამცა აგრძნა ვინმე და ვერ ჴელეწიფა დაფარვად, რამეთუ ესმა ვისმე დედაკაცსა მისთჳს, რომელსა ესუა ასული სულითა არა წმიდითა ..."

H 1851ა

რაობა: სახარების საკითხავთა საძიებელი (პალიმფსესტი)
თარიღი: XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა: 4 ფ.
დამწერლობა: ნუსხური
ზომა: 21,5x18

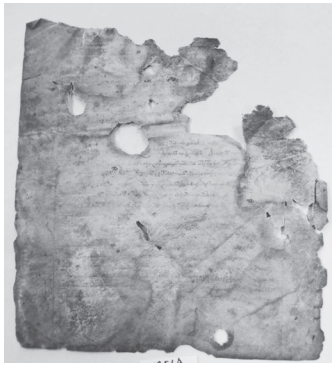
Content: Index of Evangelical Lections (Palimpsest)
Date: XIII-XIV cc.
Number of folia: 4 folios
Script: Nuskhuri
Size: 21,5x18

შენიშვნა: ქვედა ფენა ნაწერია ნუსხურით

ტექსტი

1rv.

H 1851ბ

რაობა: საგალობლები
თარიღი: XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა: 1ფ.
დამწერლობა: ნუსხური
ზომა: 21x19,5

Content: Hymns
Date: XII-XIII cc.
Number of folia: 1 folio
Script: Nuskhuri
Size: 21x19,5

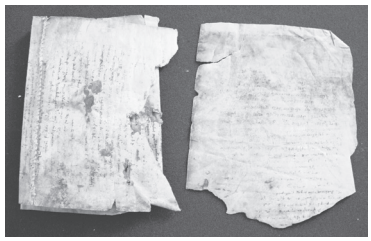
ტექსტი

1r / ... შენისა მიმართ ... ჩუენ
... რ .... არს მადლობაჲ
ღმრთეებითა შენითა ყოველთა
მადლითა სიტკბოებისა[268] შენისაჲთა, ვითარცა გთნდა, ერთგულ გექმნა ... ილ წინაშე ღმრთეებითა[269] შენითა აღთქუმითა[270] მით სისხლითა კრავისაჲთა ... კ განერა ისაკ ჴელთაგან მამისა თჳსისაჲთა აღთქუმითა[271] მით სისხლი კრავისაჲთა.
და თუ დანთქაჲ ფარაოჲ და ერი მისი ზღვასა მას მეწამულსა

1v / განუპო ზედა მიწანი ...
მეცა მაცხოვარი სასურველსა შენსა ...
დიდებაჲ მამა ... აწ და
[ღმერთო], მშობელო, სასოო ყოველთა მვედრებელთა შენთაო, შენგან სასოებაჲ გაქუს, შენგან ვიქადით, შენ ხარ, ყოვლადწმიდაო, სასოჲ ჩუენი, მეოხ-გვეყავ შენგან შობილისა მიმართ მოსავთა შენთაჲთჳს.
ამისა შემდგომად მოღვ ... სა ....
მ ... ნ
ზეთი ჭურჭლითა
იწყონ მკერდით და მასხას ვიდრე ფერჴამდი
ჯუარი სახედ, მერმე
შეგვწყალენ კუალად თქუეს მის მ...
ერთგულსა თეუდორას ...

H 1852

რაობა:	ჟამისწირვა (გრაგნილი)
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხურ
ზომა:	69x17,5
Content:	Liturgy (scroll)
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 sheet
Script:	Nuskhuri
Size:	69X17,5

ტექსტი

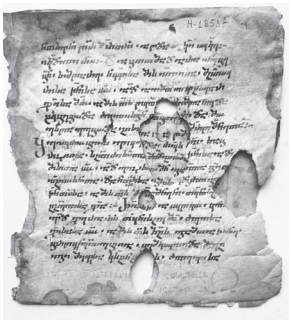
1r/ რამეთუ მალხინებელმან და კაცთმოყუარე გექმნასა ... ჩუენი და მოგჯტევენით ყოველნი შეც ოდებანი ჩემნი ნეფსითნი და უნებლიეთნი ...ბისა და ცოდვათ მიტევებისათჳს მონისა ღმრთისა სახელითა ... ვედრებითა. კირიელესონ. მერმეცა გევედრებითა მოჴსენებით და განვენებისათჳსა სულთა, რომელნი გარდაცვალებულთა არიანა და წმიდასა ამასა ეკლესიასა შემოვე... პირველა დაძინებულნ მამანი და ძმანი

[268] სიტკბობისა.
[269] ღმრთებითა.
[270] აღთაქმითა.
[271] აღთქომითა.

ჩუენნი და ვის... წმიდაჲ ესე მსხვერპლი შეიწირვისა ვ...თა ყოველთა ვედრებითა. მღდელმან: რამეთუ მოწყალე და კაცთა მოყუარენი ხართ და შენდა დიდებასა შევსწირავთ მამისა. კურთხეულ. კათაკმეველთაჯთს ვილოცოთ, რაჲთა უფალმან იგინიცა შეიწყალენსა და სწ...სა მ...ა სიტყვა ჭეშმარიტებისა. და გამოუცხადოსა მათ საცთურებისა სიმართლისა და ...ერთნესა იგინი ... მისსაკათოლიკესა სამოციქულოსა ეკლესიასა. აცხოვნე, შეიწყალე და ... შენითა მადლითა. კ... კათკმეველთათჯს. თქუენნი ...კნეთ შენთა ... უფალო, ღმერთო ჩემო, რომელი მაღალსა შინა და მვედრებულ ხართ და ...ბალთა ცოდვათა, რომელმან ცხორებისთჯს ნათესავისა კაცთა, ქრისტე მოიხილე მონათა შენთა ... ზედა მომდრებელთა ... ქრისტე ... ...თაჲსა და ღისრსმყვენა იგინი ჟამსა ... მიტევებასა ცო... უხრწნელებისა ...

H 1853 ა

რაობა:	საგალობლები (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15x14
Content:	Hymns (Palimpsest)
Date:	XIII-XIVcc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	15x14

ტექსტი

1r / „ნათესავნი წარმართნი, აწ და უკუნითიი უკუნისამდე. სიკუდილი რომელი. დაშთომად არა ინებე, შენ სიმწარე ნაყოფისა მის პირველისა მაცთურისა ჩუენისა უფალო, არამედ აღმოფხუარ ჯუარისა მიერ. ამისთჯს წყალ... მწარე დატკბებოდა ძელისაგან...ჲ და მოესწავებოდა ხს... მორწმუნეთა.

შეპყრობით ვიყ... ...ლ საბრჭითა საცთურისაჲთა ... ჩუენისაჲთა, არამედ მისითა, უფალო, არამედ ვიჭს... ...თა გული... პატიოსნითა დანთქმისა ...დ ძლი... ჩუენთაჲსა ამისთჯს ...მნენი თაყუანი... ცხოველისა ჯუარისა. რაჲთა ...ა უწყო ... ვითარმედ ჯერ არს თაყუანისცემაჲ ძელისა ჯუარისასა, უფალო. ამისთჯს ზეცას გამოაჩინე ბრწყინვალებითა შემკული და მიეც იგი მეუფესა კოსატნ...ს ძლევისა (1v) საჭირველად და წინამძღურად ქრისტიანეთა. თანა დეკენბერსა კე განმცხოველებელი შობაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი. უფალო, ღაღდყავსა. ჭმაჲ ა. შენ სიტყუაჲ. მოვედით და მოვწინოთ ყოველნი დღეს ბეთლემს, ... ვისმინოთ ჭმაჲ იგი ტკბილი და ...ეგჲ, რამეთუ მას შინა ქრისტე იშვა და მჭდ...ნი მწყემსთა თანა ღაღადებდეს ...ა ჩუენსა მაღლთა შინა.

ქერუბინნი ანგელოზთა თანა და სერაბინნი ჭ...ა თანა. მოვედით ვდღესასწაულობდეთ დ... ...წყინვალედ ვადიდებდეთ ღმერთსა ჩუენსა, რომელ იშვა მარიამ ... მან წმინდამან ბეთლემსა შინა ცხოვრებად კაცთა და მნი ერისმთავარნი დ... ბეთლემს მოიწინეს და შეწირეს მათ ძღუენი სამეუფოჲ ერთისა სამებისგანისათა. ქრისტეს ღმერთსა, რომელი იშვა, ხოლო არაჲ დიდებასა მამისა, ვითარცა ღ...რა. ქრისტე კაცთმოყუარედ

..."

წყდება: „... ღ~გსა ... სამგზის სანატრელო ძელო, რომელსა ზედა ჯუარს ეცუა მეფე ... და დასცა პირველისა

2r / ცათა გამოუცხადეს ...ი მეფესა მინდობილსა ღმრთისასა ...ლო მან აღჭურვილსა ს... მტერთსა და განჰადა საცთურ ...ნიდა მ...ჰუნაჲ და სჯული საღვთოჲ ... წარმართთ ღაღადებად უგალობთ ...

ვითარცა ძლიერებითა შენითა. სადა წამებულად ... ოდესმე კურთხევაჲ გამოჩნდა რაჟამს ნაყოფმან მისღა ყუავილთა პატივი მღდლისდა ეკლესიისაჲ და ბერწ ყოფილმან გამოიღო სიმტკიცე და სიქადული. სიმტკიცე კლდისა კუერთხისაჲ მის შეხებითა განეპო. და აღმოეცენა წყალი ერსა ურჩსა და მოასწავა ...ე ეკლესიისაჲ ძელი სა მიერ განახ...ბის და მტკიცედ განძლიერდების.

გუჱრდი უბიწოჲ, რომელი ... იხარის მიერ განელო. მისგან გარდამოე... ...ლი და წყალი, (2v) რაჲთა გ...ო სჯული იგი უნდოდა მორწ...განწმიდნეს მუარითა პატიოსნითა ...ო.

წყარონი იგი მწარნი ...ოს მოსე მოაქცინა ... ... მოასწავა ...კმარითა ჯუარითა მოქცევად სარწმუნოებად.

იორდანისა სიღრმეთა რაჟამს შეიწყნარეს განმკუჱთელი იგი კუალად გებითა ძელისაჲთა გუასწავა ჯუარითა აღმყენებად.

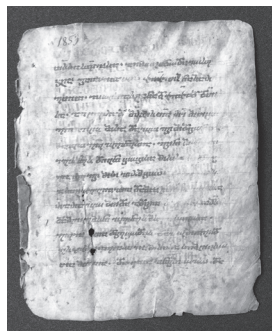
კარავსა სასაწამებელსა ოთხკერძო მოდგომილი იგი კრე...ი სამღდელოთა ერისა ნიშს ჯუარისასა გამოსაავდეს.

ნათელი მზისა დაფარა სკრელად განრთხმულმან ნიშმან ჯუარითამან და ცათა ... ...თხრეს ჭეშმარიტად დიდებაჲ და ქადაფებაჲ ღმრთისა ჩუენისაჲ. ყოველისაგან.

სამგზის სანატრელო ძელო, რომელსა ზედაჯუარს ეცუა მეფე ... ...ში და დასცა პირველისა... "

H 1853 ბ

რაობა:	ოთხთავი (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18,5x14
Content:	Four Gospels (Palimpsest)
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	18,5x14

ტექსტი

1r /[სახარებაჲ ლუკაჲსი, ლუკა, 2, 4. 1r-v.] „...თ~სსა სოფლისა აღმოვიდოდა იოსებცა გალილიათა ქალაქით ნაზარეთით ჰურიასტანად, ქალაქად დავითისა ..."

წყდება: „... დიდებაჲ მაღალთა შინა ღმერთსა და ქუეყანასა ზედა მშუიდობაჲ და კაცთა შორის სათნოებაჲ, და იყო ვითარცა აღვიდეს ანგელოზნი იგი ზეცად ... "

ლუკა 2, 3-15 (r 3-9, v 9-15)

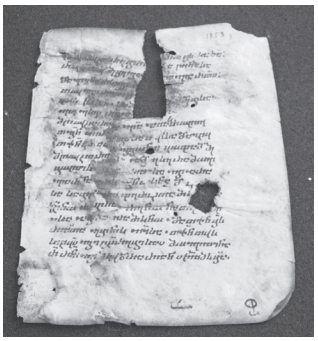
1r / თჳსსა სოფლისა. აღმოვიდა იოსებცა გალილეაჲთ, ქალაქით ნაზარეთით, ჰურიასტანად, ქალაქად დავითისა, აღწერად მარიამის თანა, რომელი მოთხოვილ იყო მისა, და იყო იგი მიდგომილ. და იყო ვიდრე იყვნესღა იგინი მუნ, აღივსნეს

დღენი შობისა მისისანი. და შვა ძე იგი მისი პირმშოჲ და შეხჳა იგი სახუევლითა და მიაწვინა იგი ბაგასა, რამეთუ არა იყო მათა ადგილ სავანესა მას. და მწყემსნი იყვნეს მასვე სოფელსა, ველთა დგებოდეს და ჴუმილვიდეს საჴუმილავსა ღამისასა სამწყოსოსა მათსა. და აჰა ანგელოზი უფლისაჲ

1v / დაადგრა მათ ზედა, და დიდებაჲ გამოუბრწყინდა მათ ზედა, და შეეშინა მათ შიშითა დიდითა. და ჰრქუა მათ ანგელოზმან მან უფლისამან: ნუ გეშინინ, რამეთუ აჰა ესერა გახარებ თქუენ სიხარულსა დიდსა, რომელი იყოს ყოვლისა სოფლისა: რამეთუ იშვა თქუენდა დღეს მაცხოვარი, რომელ არს ქრისტე უფალი, ქალაქსა დავითისსა. და ესე იყოს თქუენდა სასწაულად: ჰპოოთ ყრმაჲ იგი შეხუეული და მწოლარე ბაგასა. და მეყსეულად იყო ანგელოზისა მის თანა სიმრავლე ერთა ცისათაჲ, აქებდეს ღმერთსა და იტყოდეს: დიდებაჲ მაღალთა შინა ღმერთსა, და ქუეყანასა ზედა მშუიდობაჲ, და კაცთა შორის სათნოებაჲ. და იყო ვითარცა აღვიდეს ანგელოზნი იგი ზეცად...

H 1853 გ

რაობა:	საკითხავები
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16x14
Content:	Readings
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	16x14

ტექსტი

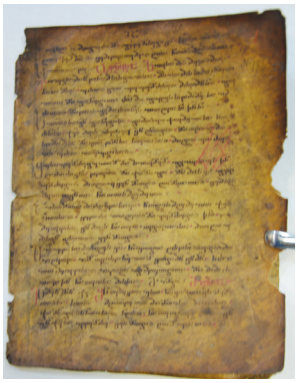
1r / „ ... და თ~ქნ შორის, რომელთა ეშინის ღმრთისა. თ~ქნ-თჳს სიტყუაჲ იგი ცხორებისაჲ ...„ 1r-2v.

...ა შენსა ზედა ...ა წინასა ...ა, ვითარცა რთჲ ... ...დებისა ... ... ვითარცა აღასრულე ...ბჲსაჲ ყოველსასა და იტყ ... ...გგონე ყოფად მე ... არამედ ესერა მოვ ... ...სა იგი არა ვარ... ... გან...სნა და ჴ...სა საბვ...სა ფერჴთა მის... კაცნო ... ძენო ნათე...ვისა ა...ა ...ჰა მისნო და თქუენ შორის რომელთა ეშინის ღმრთისა თქუენთჳს სიტყუაჲ იგი ცხორებისაჲ მოივლისა, რამეთუ რომელნი იგი მკჳდრ არიან იჩრუსალემს შინა

1v / მთავა...
რი ქრისტემან
თასა
აღ
აჰა
ბრა
მისთანა მამაჲ
ტესგან იგი მოკ
იგი აღძრ...
რომელი მისთჳს თვ...
რდა მოიჰჴსნეს

საგან დამადევ …ფლავ
… ღმერთმან აღადგინ იგი მკუდრ
ეთით, რომელი …უენა დღე
თა მრავალთა მათ, რომელ იგი მის თანა
აღმოსრულ იყუნეს გალი
ლიაჲთ იწრუსალიმედ, რომელნი იგი აწ ა
რიან მოწამე მისთა ერისა მიმართ
2r
კუალად მწუხარებით
რამეთუ უკუეთუ მე შეგა
და თინ არს
თუ იგი რ…
ყო ჩემ მიერ
ვიდრე ესე რაჲთა
მწუხარებაჲ
თაგან ღურდა
თქუენ …ა… რ
მწუხარების
შულისა გუ
თქუენდა მრა
ითა არა რ
არამედ რაჲთა სცნა
იგი გარდა
უს თქუენდამო
რარს, რომელსა
სახარებაჲ მათესი
2v
ჩემსა მიერ და…
… მამან ძეცა
გარნა …მან
… …საგან
…მოვედით ჩემდა
…მერმე
…ო თქუენ აღი
წმედ ისწავე
…ვარმ დამდაშა
და ჰპოოთ გან
ითა თქუენთა, რამეთუ
ბელ არს და ტჳრ
…ს თ…
ღმრთისმეტუელისაჲ
ომაჲ. პირი ჩემი იტ
ესე ყოველთა წარმა
ბაჲ ნოენბერსა იგ
წყდება: „ … პირი ჩემი იტ … ესე ყოველთა წარმა … ებაჲ ნოენბერსა იგ. …".

H 1855ა

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	17x21,5
Content:	Hymns
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	17x21,5

ტექსტი

1r / თჳსცა. ლმობიერად გევედრები შენ,
სახ[იერო], [მოი]ხილე ჩემ ზედა და შემიწყალე მე [ნათლისმცემ… ს]
[საღმრთოთა წე]
უგალობდითსა
ზღჳსა მის მეწამუ…
მთიებსა მას, წინამსრბოლსა
მზისა მის სიმართლისასა დღეს
ერთობით ვევედრნეთ, მორწმუნენო,
გულითა და გონებითა,
რაჲთა მოგუცეს სიწმიდე საღმრთოჲ
და წარგჳმართნეს ლოცვანი ჩუენნი.

საღმრთოჲსაგან გონებისა გამოჰყო … ს[იბრძნისა]
ქრისტეს მიერ ისწრაფე შენ ცნობაჲ
დაუსაბამოსა მამისა და ყოვლადწმიდისა სულისა
მაცხოვარებაჲ ერთღმრთეებისაჲ.

შესავედრებელად და ზღუდედ
გჳპყრიეს ჩუენ ტაძარი შენი
წინაწარმეტყუელო და ქადაგო,
და მას … გევედრებით,
მითხოე შენდობაჲ ცოდვათაჲ,
ნათლისმცემელო.

აღ[ზრდილო] მარხვასა შინა,
ნათლისმცემელო ქრისტეს ღმრთისაო,
შეწირე ლოცვაჲ და ვედრებაჲ ჩუენი
წმიდისა მეუფისა, შენ მიერ ნათელღებულისა,
მითხოე მისგან ბრალთა შენდობაჲ.

[პირველ სამარხ … ს] შინა
ნაშობთა ხრწნილებანი მოატყუა,
არამედ უხრწნელად შობამან შენმან
… მეუფისა… [აჴოცა] იგი მწყალობელი
და მიმიძღუა ჩუენ ნათელსა მისსა.

მ … დგ …
ისმენდინ, ქრისტე.

შენ, უზეშთაესო,
საშოთა შორის დედათაჲსა
ს…სა მხილველი მადლისა
ქ… ნეტარო,
ნათელ-იღებ … შენგან, ქრისტეს ევედრე
შენდობაჲ ცოდვათაჲ,
1v/ ბრალთაჲ, განსაცდელთაჲ,
მითხოე მოსავთა შენთა.

რომელმან ბერწისა
საშოჲ უქმი ნაყოფიერ-ყავ,
აწ უნაყოფო ესე სული ჩემი
ნაყოფიერ-ყავ სინანულითა, ღირსო.

ცრემლნი მომცენ და სულთქუმაჲ ლმობიერი, გევედრები,
წინაწარმეტყუელო,
მოსავნი შენნი დაგჳფარენ

რომელმან ნათელ-ეცი ცხორებისა უფსკრულსა ქრისტესა
უფსკრული ბრალთა ჩემთაჲ განაჴმე, ღირსო,
და მიჴსენ ცეცხლისა მისგან უშრეტისა
და ბნელისა წყუდიადისა საშინელისა,
რამეთუ შენ გესავთ
სასოდ და მეოხად
და მფარველად ჩუენ ყოველთა.

უცხო-ვყავ ღმრთისაგან
დამბადებელისა თავი ჩემი
და მონა ვიქმენ ბოროტისა მტერისა
ვიწურთიდი რაჲ გულისსიტყუათა ბოროტთა,
არამედ გამომიჴსენ, ქრისტეს ნათლისმცემელო,
და დამაგე ღმერთსა
შენ, შუამდგომელო
და ქადაგო სინანულისაო
ღმრთ. საღმრთოსა

განძლიერდასა
ძლ. იხარებს

ებანმან სულიერმან
წინამორბედმან ქრისტესმან ღაღატ-ყო:
აჰა ესერა, მოვალს
ამხუმელი სოფლისათაჲ.

უდაბნოჲ უნაყოფოჲ
სლვითა მით შენითა ნაყოფიერ-ყავ

იოვანე, რამეთუ
დასთესე თესლი იგი კეთილი.

განსაცდელთა აღძრვანი
მაცთურისანი უკუნ-აქციენ ჩემგან
ვედრებითა შენითა,
ნათლისმცემელო მეუფისაო.

შეიწირე დღეს ლოცვაჲ
ჩუენი, უღირსთაჲ, და უძლური ვედრებაჲ
და მითხოე შენდობაჲ
[შე] მსხმელთა შენთა, ნათლისმცემელო.

ვითარცა [ნავთ] სადგურსა
მყუდროსა, შევედრებულნი შენდა
მოვივლტით, ღმრთისმშობელო,

2r დაგჯფარენ, გან/ვივლტი, ჵ დედოფალო წმიდაო,
ლმობიერერ-ყავ ძე შენი,
[შემნ]დობელ მექმნეს ცოდვათა ჩემთა.
ღმრთ. სიტყუათ

აკურთხევდითსა

ძლ. ყრმანი ბრწყი

ეჰა, საკჯრველი განგებულებაჲ
ღმრთისაჲ კ[აც] თა მომართ სახიერებაჲ,
პირველვე განსაზღვრებაჲ
ინება რაჲ იძულებაჲ
შენგან ჴორცთა შესხმაჲ და განაღმრთო
კაცებაჲ და დაიცვა შენი ქალწულებაჲ;
ამისთჯს გაკურთხევთ შობილსა თანა მშობელსა.

საუნჯე იგი, ღმრთისა შემწყნარებელი,
საფასე, სოფლისა განმამდიდრებელი,
ქალწული ღმრთისმშობელი,
ჭირვეულთა გამომჴსნელი
ქებით ავამაღლოთ და ლმობიერად უღაღადოთ,
რაჲთა მითხოოს ქრისტესგან შენდობაჲ
და გამოჴსნაჲ საუკუნეთა სატანჯველთაგან.

ჵ ღრუბელო, სოფლისა საფარველო,
ცუარისა მის ზეცისა მომყვანებელო,
გოდოლო შეუძრველო,
ღელვაგუემულთა ნავთსაყუდელო,
ქალწულო წმიდაო, ღმრთისა სამკჯდრებელო,
მიჴსნენ ჩუენ ყოველნი ჭირისაგან
და განგუარინენ საუკუნეთა სატანჯველთაგან.
ღმრთ. არსებაჲ პირველი

ადიდებდითსა

ძლ. ყოველნი ტომნი

შესხმაჲ სიტყუათაჲ,
ქებაჲ, შემსგავსებული ენათაჲ,
ნივთიერთა ცნობათაჲ
ვერ მისწუთების ჯერისაებრ შემკობად
დიდებისა შენისა,
ზეშთა აღმატებულო
დიდებისაო,
საყდარო მაღლისაო,
ცათა უვრცელესო,
სძალო ღმრთისაო.

შენ ხარ ბევრწილი
ეტლი იგი ღმრთისა სიწმიდისაჲ, რომელმან
წარჰმართენ ბევრეულნი
მადიდებელნი ძისა შენისანი
ქებით შემამკობელნი
შობისა შენისანი,
ყოვლადწმიდაო,
კრებულნი ზეცისანი
და ქუეყანისანი,
შემსხმელნი შენნი.

შენ ხარ სიმტკიცე
ეკლესიათაჲ და სიწმიდე მოციქულთაჲ,
საჭურველი მარხვათაჲ
და სამკაული ბრწყინვალე მი …
2v / … … … … … … ქრისტეანთაჲ
მოქმედ … … … მეუფესა ჩუენსა
ერსა შენსა შენდ … … …
… … … ჩუენთა დიდი წყალობაჲ.
შემნდობელ მექმენ
ბევრის ბევრეულთა შეცოდებათა ჩემთა.

ჵ სიტყუაო ღმრთისაო,
მეოხებითა ღმრთისმშობელისაჲთა,
რომელიცა სათნო-იყავ
სამკჳდრებელად შენდა
და მოგუმადლენ ჩუენ
აღსრულებად სიწმიდით
დღენი ჩუენნი მშჳდობით
მცნებათა გზასა.
ღმრთ. ნუ შეურაცხ …

აქებდითსა

ძლ. რომელი მოიხუე

რომელი ხარ კურთხეულ
შორის დედათა, ქალწულო,
ღმრთისა მიმართ
ნუ დასცხრები მეოხებად,
რაჲთა მოგუანიჭოს ჩუენ დიდი წყალობაჲ, კაცთმოყუარეო.

რომელმანცა აღგზარდა,
ვითარცა ყრმაჲ ჩჩჯლი, ქრისტე,
და მეოხ არს ჩუენთჯს,
მიიღე ვედრებაჲ მისი
და წყალობა-ყავ ჩუენთჯს.

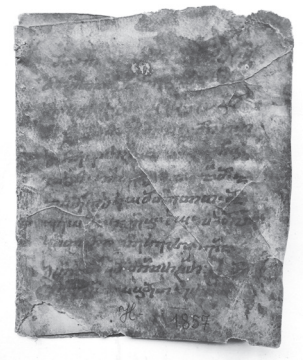
ტალავარ ექმენ სულსა ჩემსა
ტყუეობასა მას საშინელსა,
ღმრთისმშობელო ქალწულო,
ტომისაგან დავითისსა
ნერგო, შუენიერად აღყუავებულო.

ღმრთ. რომელმან ჰშევ უფალი

დღესა ჷ შაბათსა, წიდათა მოციქულთაჲ.
უფალო, ღაღატყავსა, ჯმაჲ ⷣ
ძლ. თანასწორ
ვითარცა თუალითმხილველთა
და მოწაფეთა სიტყჯსა
განჯორციელებულისათა გნატრით თქუენ.
ყოვლადქებულნო მოციქულნო,
რამეთუ ვითარცა რა … … … ჯანი გამოჰბრწყინდით
და სოფელი განანათლეთ
და ვითარცა რაჲ
სამოთხისა მდინარენი,
განყოფილნი
წარმართთა ეკლესიასა,
საღმრთოჲთა მით მადლითა მოჰრწყავთ.

ვითარცა ისარნი, ნათლად
ბრწყინვალენი, შუენიერნი,
ყოველსავე სოფელსა წარივლინენით
და საკჯრველებათა ძალსა
უშურველად მისცემდით
მოციქულნი ქრისტესნი
საიდუმლოდ მორწმუნეთა
და საღმრთონი იგი სიტყუანი … … …

H 1857

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,5x10,5
Content:	Hymns
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12,5x1,5

ტექსტი

1r / „... ასდეგ მკოდრეთით და უკოდავებაჲ მოჰმადლე კაცთა ნათესავთა ...

1r-4v.

1v / მაცხოვარსა ჩუენსა და მესამესა დღესა მკუდრეთით აღდგუმასა, რომლისა მიერ ვიჴსნნით ჯოჯოხეთისაგან უჴსნელთა სიკუდილთაგან და უხრწნელებაჲ დაცხორებაჲ ყოველთა მოვიღეთ და ვღაღდებთ, რომელი ჯუარს ეცო და დაეფლა და აღსდგა, გუაცხოვნენ ჩუენ აღდგომითა მხოლო კაცთ(2r)მოყვარეო ...ნი რვალისანი შეჰმუსრენ და მოქლონნი შ...უჩნ ქრისტე ღმერთო და ნათესავი კაცთა აღადგინე. ამისთჳს ყოველნი გიღაღადებთ, რომელი აღსდეგ მკუდრეთით, უფალო, დიდებაჲ შენდა. თჳთ უფალო, მამისაგან შობაჲ უჟამუ არს და დაუსაბამუ, ხოლო ქალწულისაგან ჴორცითა შესხმაჲაღმოუთქუმელ არს კაცთა (2v) მიერ ამოოთარგმნელა ჯოჯოხეთით შთასლვაჲ შინა საშინელ ეშმაკისა და ანგელოზთა მინსათა, რამეთუ სიკუდილი დასთრგუნე და მესამესა დღესა აღსდეგ. უხრწნელებაჲ მოანიჭე კაცთა და დიდი წყალობაჲ. სტიქარნნი. დამსჭუალულმან ძელსა ზედა მხოლო ყოვლად ძლიერო, ყოველნი დაბადებულნი შეაძრწუნვენ დას

3r კაცთ მოკუდავთა დაფლვისა ახალსა შენ სიტყჳთ დამბადებელი ცისკიდეთაჲ, რომლისათჳსცა შეკრა მტერი და სიკჳდილი შერისხვითა წარმოსტყუნე და ჯოჯოხეთს მყოფნი უღაღადებდეს ცხოველმყოფელთა აღდგომასა შენსა, ქრისტე ღაღადებდა ცხოვრებისა მომცემელი და ჰგიეს უკუნითი უკუნისამდე.

3v / პირველ ცისკარსა მოვიდა საფლავად მარიამ და მის თანა იგი და პოვეს პოვეს ლოდი გადაგორებული და ესმა ანგელოზისაგან სამარადისოსა ნათელსა შინა მკოდართა თანა.ნუ ეძიებთ, ვითარცა კაცსა იხილენით სასწაულნი აღდგომისანი ტილონი და წარვედით მსწრაფლ და უფალსა უქადაგეთ, ვითარმედ ღ...გა უფალი და მოაკოდინა სიკჳდილითა სიკჳდილი

4r / რამეთუ იგი არს ჭეშმარიტად მეფე ღმერთსა და მაცხოვარი ყოვლისა სოფლისა.

აღსლვანი. მტრობს ეკლესი. სიყრმით ჩუენითგან ფრიად მბრძვანან მე არაწმიდანი ვ..., ამისთჳს გევედრები, მწე მეყავ და მიჴსენ ..., რომლითა გძოლს ს... ... რცხჳლეული ქმნ... ღმრთისა მიერ და ვითარცა ...მელი აღვა შეგ

4v ... და ღვთივშუჱნიერად და განბრწყინდები ... ბისა მიერ ერთა ... ღვთივშუჱნიერად ...

H 1862

რაობა:	ლოცვანი (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XI s.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 (5) ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	8,5X8

Content:	Prayers
Date:	XI c.
Number of folia:	4(5) folios
Script:	Nuskhuri
Size:	8,5X8

ტექსტი

1r */ შენთა ზვარაკ ვ..... ვაკხინლღ˜ნ იგი მსხჳრ[პ]ლი იგი აბრამისითა და გად-
მოხდა

1v / და აღაჴდა ცეცხლითა ში....შნი .... დაებნიონ იგი ლმნ... მნ აკხონ ახუე....
აკურთხენ ორი იგი ჯარი

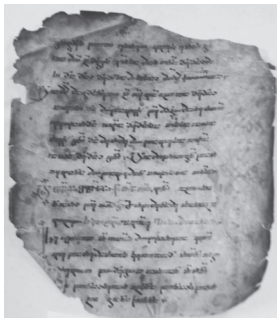
2r / აკხ..... აღიძრა იგი აბრამისამიერთა...რაჟამს ჯდა იგი მუცლისა მას ქეშე
და ქვეწარ-

2v / არი....უნ რომელი არის დიდებითა ეკლისათ აკურთხე უცა...ლბითა შენთა
ზვარაკი ღვთისა...

3r / ხ..... ...კალო იგი...მ...ალა არს ...მ ... ხ....მჲ .....დ მი.... რომლითაზა აღ-
შენებული

3v / დთ მფა....რნი მუიბდ...ნ ... ღურბელნი და ... შეწირენ იგი კ....ლო.... მ...მი

H 1863

რაობა:	საკითხავები
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14X12,3

Content:	Readings
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14X12,3

ტექსტი

1r /განაგდეს წ ... ესრეთ ყვეს ერისბ ...თა მათ. ხოლო დგეს ჯუარსა მას თანა
დედაჲ და დაჲ დედისა მისისაჲ მარიამ ქ... და მარიამ მაგდანელი. ხოლო თუ შინა
იხილა დედაჲ თჳსი და მოწაფეჱ წინაშე მჯდომარე, რომელთა უყუარდა.

* შენიშვნა: 5 ფურცლიდან 4 ეტრატია, 1 - ქაღალდი.

ჰრქუა / დედასა თჳსსა: აჰა, ძეჱ შენი.
და მერმე მოწაფესა ჰრქუა: აჰა, დედაჲ შენი.
და მ... გან წამი ... ნა მოწაფემან
თუალთა ...
დ... შაბათსა. წმიდათა თანა. ფსალმუნი
... წინაშე უფლისა
დედაბაჲ.
მრწმენა მე, რასაცა ვიწყო.
საკითხავი ... ლ ...
ესე უწყით, რამეთუ ... მო...თა
ყოველივე წარემართოს კეთილად, რომელნი-იგი
... ფოთ წოდებულ არიან, რამეთუ რომელნი ... წინაჲსწარ ... და, წინაჲსწარცა
განაჩინნა.

1v / თანა მსგავსად ხატისა მის ძისა თჳსისა, რაჲთა იყოს იგი პირმშოჲ მრავალთა შორის ძმათა, რომელნი-იგი წინაჲსწარ-იჩინნა, მათცა უწოდა, რომელთა-იგი უწოდა იგინიცა განამართლნა, რაჲმე უკუე ვთქუათ უკუეთუ[272] ღმერთი ჩუენ კერძო არს, ვინ არს ძუირისმეტყუელ ჩუენდა, რომელმან-იგი ძესაცა თუისსა არა ჰრიდა, არამედ ჩუენ ყოველთათჳს მისცა იგი.

ვითარ უკუე არა მითორთით ყოველივე მომანიჭოს ჩუენ, ვინ არს მაბრალობელ რჩეულთა მათ ღმრთისათა? ღმერთი არს განმამართლებელ.

ვინ არს დამსჯელ?

ქრისტე იესუ, რომელი მოკუდა, უფროჲსღა აღდგა, რომელი-იგი ზის მარჯუენით ღმრთისაჲსა და რომელი-იგი მეოხ არს წმიდათათჳს. ღმერთი თი დიდებულ არს ზრახვ ...

2r / ჰრქუა: ნუ გეშინინ, ასულო[273], სარწმუნოებამან შენმან გაცხოვნა შენ.

და ცხონდა დედაკაცი იგი მიერ ჟამითგან. და ვითარ [მივ]იდა იესუ სახლისა მის მთავრისასა, იხილა მან მ ... ..., ერი კრებული შფო ... ... მით განეშორეს, რამეთუ არა მომსცემს რ ... ... ყრმა ეგე, სძინავს, ხოლო იგინი ეკიცხევდეს მას.

და რაჟამს გამო ... სხა ერი იგი, შევიდა და უპყრა ჴელი მისი და აღადგინა იგი და განჴდა ჰანბავი ესე ყოველსა.

<u>დღესა ბ. შაბათსა</u>
მთავარანგელოზთაჲ. <u>ფსალმუნი</u>
რომელმან შექმნა ანგელოზნი
<u>დიდებული</u>. აკურთხევს სული ჩემი უფალსა.
<u>საკითხავი</u>. პავლე ებრაელთაჲ
მრავლით კერძო და მრა ... ...[274]

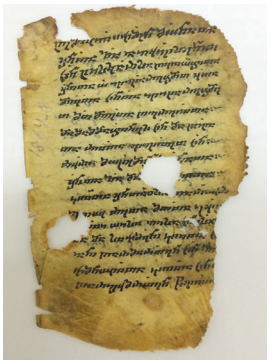
2v/ ... მაშინვ ... ...ყო ღმერთი მა
... ჩუენთა [ლოცვა]თა მიერ, ხოლო უ...
... საუკუნე მათ დღეთა მეტყოდა ... მისი ... თჳს.
რ... ფრად ყოველთა

[272] უკუეთო.
[273] ასოლო.
[274] ჩამოხეულია.

... შფ ...
...
... ისა მისითაჲ უხ
... სიტყუათა ...
... მ ... განწმედაჲ
... ჩუენთა ... გი.

ესეოდენ უმჯობეს არს იგი ანგელოზთა
...ა იგი უმჯობეს მათსა დაიმკუიდ ...
სახლი, სადა ვის ... ანგელოზთაგანსა ფრიად
ძეჱ ჩემი ხ... და მე დღეს მიშობიე შენ.

H-1864 ბ

რაობა:	ლოცვა
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,5x9
Content:	Prayer
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	13,5x9

ტექსტი

ფსალმუნი 89, 12-17

1r/ ცემულ იქმნე მონათა შენთა ზედა.
აღჳვსენით ჩუენ ცისკარსა წყალობითა
შენითა, უფალო, ვიხარებდით ყოველთა დღეთა ჩუენთა, ვიხარებდეთ მათ დღეთა წერილთა დამამდაბლნეს ჩუენ და წელთა, რომელთა
ვიხილეთ ჩუენ ძჯრი, მოხედენ [მო]ნათა შენთა ზედა და ... ... ჴელთა შენთაჲსათა წარუძეღე ძეთა მათთა.
იყავ[ნ] [ნათე]ლი უფლისა ღმრთისა ჩუენისა ... ა და საქმენი ჴელთა [ჩუენთ] ანი წარმართენ ჩუენ ზედა [და] ქმნულთა ჴელთა ჩუენ[თა] წარგჳმართენ წყლუ ...

არ გადადის
აქედან ფსალმუნი 100, 1-4

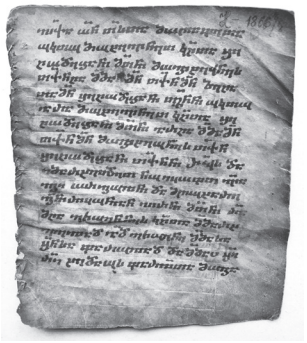
1v / და სამართალსა გაქებდე შენ, უფალო, გიგალობდე და გულისჴმა-ვყო გზასა[275] უბიწოსა, ოდეს მოხუდე სუფევითა შენითა, ვიდოდიან იგინი უმანოკობითა გულისა მათისაჲთა შორის სახელისა შენისა. არა დავიდევ წინაშე [თუალთ]ა ჩემთა

[275] გზასაჲ.

საქმე უსჯ[ულო]მყოფელნი გარდასლვისანი [მო]ვიძულენ და არა [შ]ემომეყოს მე დრუკოს (!) … … … გარე-მიაქცევ ამ … … … [ბო]როტისა ჩემგან.

H 1866 ბ

რაობა:	სულთა განმანათლებელი მატიანე (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფურცელი
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14x12

Content:	Synodal Records (Palimpsest)
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14x12

ტექსტი

1r / „ … ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: უკუეთუ მიუტევნეთ კაცთა შეცოდებანი მათნი, მოგიტეჳნეს თქუენცა მამამან თქუენმან ზეცათამან შეცოდებანი თქუენნი, უკუეთუ არა მიუტევნეთ კაცთა შეცოდებანი მათნი, არცა მამამან თქუენმან მოგიტეუნეს თქუენ შეცოდებანი თქუენნი რაჟამს დაიმარხვიდეთ. ნუ იყოფით ვითარცა იგი ორგულნი და მწუხარე განირყუნიან პირნი მათნი, რაჲთამცა ეჩუენნეს კაცთა მმარხველად, არამედ ეჩუნე მამასა შენსა ფარულად და მამაჲ შენი, რომელი ხედავს ფარულთა მოგა(1v)გოს შენ ცხადად. ნუ იუნჯებთ საუნჯეთა თქუენთა ქუეყანასა ზედა მაღალმან და … განარიყუნეს სადა მპარავთა დათხარიან და განიპარიან, ხოლო თქუენ იუნჯებდით საუნჯეთა თქუენთა ცათა შინა, სადა არცა მაღალმან განირყუნეს, არცა მპარავთა დათხარიან და განიპარიან, რამეთუ სადაცა არს საუნჯე თქუენი, მუნცა იყოს გულნი თქუენნი. ამინ! დიდებაჲ შენდა, უფალო!

სახელითა ღმრთისაჲთა, მამისა და ძისა და სულისა წმიდისაჲთა და წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისაჲთა და წმიდისა იოანე მახარებლისაჲთა, და წმიდათა მთავარანგელოზთაჲთა მიქელ და გაბრიელ, და წმიდისა ღმრთის(2r)მშობლისაჲთა, მარადის ქალწულისა მარიამისითა, და წმიდისა ძალთა ზეცისა მეოხებითა და რომელნი საუკუნითგან სათნო-ეყუნეს უფალსა ჩუენსა იესუს ქრისტესა, ამათ ყოველთა წმიდათა მადლითა და მეოხებითა და შეწევნითა დაიწერა წმიდაჲ ესე სულთა განმანათლებელი მატიანე დღესა მისთჳს საშინელისა და შესაძურწუნებელისა, ოდეს მეორედ მოვიდეს ქრისტე ღმერთი ჩუენი, ძალნი ცათანი შეიძრნენ და შეძრწუნებულნი საყდარნი დაიდგნეს, მდინარე ცეცხლისა (2v) დიოდეს წინაშე მათ ყოველთა, მაშინ საყჳრსა დასცემთ, დასაბამიდგანნი მკუდარნი აღდგენ და ერთ ჰასაკ იქმნენ და ყოველნი ქმნულნი გამოცხადნე და მაშინ წარუდგენ ყოველნი წინაშე ღმრთისა შიშველნი და თავდადრეკილნი და განარჩინეს ცოდვილნი მართალთაგან, ვითარცა ცხვარნი-თიკანთაგან. მართალნი-მარჯუენით, ხოლო ცოდვილნი-მარცხენით. უფალო იესუ ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, შეიწყალე და აცხოვნე სულნი ჩუენნი.

H 1867 გ

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,7x11,5
Content:	Prayers
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	14,7x11,5

ტექსტი

1r */ ურნნა ყოველნი სნეულებანი შენნი. რომელმან იჴსნა განხრწნისაგან ცხორებაჲ შენი და გჳრგჳნოსან-გყო შენ წყალობითა და შეწყნარებითა.

კურთხეულ ხარ … … …

რომელმან აღავსო კეთილთა მიერ გულისთქუმაჲ შენი და განახლდეს, ვითარცა ორბისა, სიჭაბუკე შენი.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

ყვნის წყალობანი უფალმან და სამართალი ყოველთათჳს დაწუნებულთა.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

აუწყნა გზანი მისნი მოსეს და ძეთა ისრაჱლისათა ნებანი მისნი.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

შემწყნარებელ და დიდად მოწყალე უფალი სულგრძელ და დიდად მოწყალე.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

არა სრულიად განრისხნეს, არცა უკუნისამდე ძჳრი იჴსენოს.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

1v / არა ცოდვათა ჩუენთაებრ მიყო ჩუენ, არცა უსჯულოებათა ჩუენთაებრ მომაგო ჩუენ.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

რამეთუ რავდენ მაღალ არიან ცანი ქუეყანისაგან, განაძლიერა უფალმან წყალობაჲ მისი მოშიშთა მისთა ზედა.

კურთხეულ … … …

რავდენ განშორებულ არიან აღმოსავალნი დასავალსა, განმაშორნა ჩუენ განუსჯელობანი ჩუენნი.

კ … … …

ვითარცა სწყალობს მამაჲ შვილთა, შეიწყალნა უფალმან მოშიშნი მისნი[276], რამეთუ მან უწყის დაბადებაჲ ჩუენი.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

მოიჴსენა, რამეთუ მიწანი ვართ.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

* აქვს მინაწერი.

[276] მინი.

კაცი, ვითარცა თივა, არიან დღენი მისნი, ვითარცა ყუავილი ველისაჲ, [ეგრ] ე აყუავდეს.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

H 1868

რაობა:	ლოცვანი (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15,5x11
Content:	Prayers (Palimpsest)
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	15,5x11

ტექსტი

1r */ ნი მონისა შენისანი, ანუ ოდესმე ჰყოს სასჯელი ჩემი მდევართაჲ ჩემთაგან მითხრნეს მე უსჯულოჲსა ზრახვანი, არამედ არა იყოს ვითარ სჯული შენი, უფალო, ყოველი მეცნებანი შენნი და ჭეშმარიტებითა არიან, უსამართლოდ მდევნიდეს და შემეწიე მე.

კურთხეულ ხარ შენ …

წურთღა წარწყმიდეს მე ქვეყანასა ზედა, ხოლო მა(!) არა დაუტევენ მეცნებანი შენ[ნ]ი.

წყალობითა შენითა მაცხუვნე მე და დავიმარხენ მე წამებანი შენნი პირისა შენისანი.

უკუნისამდე სიტყჳაჲ შენი დაადგრებს(!) ცათა შინა ნათესავთ ნათესავადმდი ჭეშმარიტებაჲ შენი.

დააფუძნენ ქუეყანაჲ და ჰგიეს, ბრძანებასა(!) შენსა ელის დღე, რამეთუ ყოველი თვით გმონებს შენ, არა თუმცა სჯული შენი ზრახვაჲ იყოს ჩემდა, მაშინვე სამემცაჲ წარვწყმიდე სიმდაბლესა შინა ჩემსა.

1v / უკუნისამდე არა დავივიწყნე სიმართლენი შენნი, რამეთუ ა… შნა მაცხონე მე , რამეთუ სიმართლენი შენნი გამოიძიენ(!) მე მიელოდეს…. ცოდვანი წარწყმედად, რამეთუ წამებანი შენნი გულისჴმა-ყვენ, ყოვლისა დასასრულისა ვიხილეთ უხჭანი. ფართო არს მცნებაჲ შენი ფრიად, რაბამდი შევიყვარე სჯული შენი, უფალო, ყოველსა დღესა წურთ არს ჩემდა.

უფროსი ყოველთა და მასწაულელთა ჩემთაჲსა გულისჴმა-ყავ, რამეთუ წამებანი(!)წურთ არიან ჩემდა. უფროსი მოხუცებულთაჲსა გული[ხ]ჴმა = ვიყავ, რამეთუ წამებანი შენნი გამოიძიე.

ყოვლისაგან გზისა უკეთურისა დავაყენენ ფერჴნი ჩემნი, რაჲთა ვიმარხნე მე სიტყვანი შენნი. სიმართლითაჲ შენითაგან(!) არა გარდავაქციენ, რამეთუ შენ სჯულიერ-მყავ მე.

* **შენიშვნა:** ქვედა ფენა ნაწერია ასომთავრულით.

რაბამ დიდ ა(!)ტკბილ არიანსსსა(!) ჩემსა სიტყვანი შენნი უფროსი თაფლისა პირისა ჩემისა მეცნებათა შენთაგან გულისჴმა- ვი-

2r / ყავ . ამისთვის მოვიძულე ყოველი გზაჲ სიცრუვისა.

სანთელ არს ფერჴთა ჩემთა სჯული შენი და ნათელი ალაგთა ჩემთა. კურთხეულ._

ვაფუცე და დავამტკიცე, რაითა დავიცნე მე განკითხვანი სიმართლისა შენისა. კურთხეულ ხარ შენ, უფალო.

დავიმდაბლდი(!) ფრიად, მაცხონე მე სიტყვისაებრ შენისა.

ნებსით პირისა ჩემისა სათნოჲ იყავ უფალო, და სიმართლენი შენ[ნ]ი.

სული ჩემი ჴელთა შენთა არიან, მარადის სჯული შენი მე არა დავიწყე(!).

დამირწყეს მე ცოდველთა მახე და მცნებათა შენთაგან მე არა შევსცთეთ(!).

დავიმკჳდრონ წამებანი შენნი უკუნისადმე, რამეთუ სიხარული არიან გულისა ჩემისა.

მოდრიკე გული ჩემი ყოფად სიმართლითა შენითა უკუნისამდე მერმისა,

2v / მისთვის მოსაგებელისა

უსჯულონი მოვიძულენ, ხოლო მე სჯული შენი შეიყვარე(!),შემეწიე მე და ჴელისაპყრობელი(!) ჩემი ხარ შენ, მე სიტყვითა შენითა ვესავ.

მისდრიკეთ ჩემგან, უკეთურნო, და გამოვიძინე მეცნებანი შენნი ღმრთისა ჩემისანი.

შემეწიე მე სიტყჳსაებრ შენისა, მაცხონე მე და ნუ მარცხუენ სასოებისა ჩემისა.

შემეწიე მე და ვცხონდი და ვიწურთიდე სიმართლითა შენითა ყოველსა ჟამსა.

შეურაცხ-ყვენ ყოველი, რომელი განგიდგეს სამართალთაგან შენთა, რამეთუ სიცრუვით უსჯულონი იყუნეს ზრახვანი მათნი, გარდამავალად შეურაცხენ ყოველი ცოდვანი ქუეყანისა. ამისათვის შეიყვარე წამებანი შენნი.

განსჭვალენ შიშითა შენითა ჴორცნი ჩემნი, რამეთუ სასჯელთა შენთაგან შემეშინა მე. ჰყავ განკითხვანი და სიმართ.....

3r / (არ გადადის)...ლე შემიწყალე. ნუ მიმცემ მე მავნებელთა ჩემთა.

შემ[ი]წყნარე მონაჲ შენი კეთილსა შინა და ნუ ცილსა შემწამებ მე ამპარტავანნი.

მოაკლდა თვალთა ჩემთა მაცხოვარებისა შენისა.

ყავ მონისა შენისა თანა წყალობისაებრ შენისა და სიმართლენი შენნი მასწავენ მე.

მონაჲ შენი ვარ, მეცნიერი მიყავ მე და გულისჴმა-მეყავ წამებანი შენნი.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო.

ჟამი არს მსახჳრებად უფლისა, რამეთუ განაქარვეს სჯული შენი. ამისთვის ყოველთა მიმართ მეცნებათა(!) შენთა წარემართე და ყოველი იგი გზაჲ სიცრუვისა მოვიძულე.

საკჳრველი არიან წამებანი შენნი. ამისთვის გამოძევნე ესენი და სულმან ჩემმან.

განცხადებულად სიტყვათა მათ შენთა განანათლებს და გონიერ-ჰყოფს ჩჳლთა.

პირი ჩემი აღვიღე და მივიღეო სული, რამეთუ მეცნებათა(!) შენთა მისრო-და(!). დიდებაჲ მამას ... აწ და მარადის.

მოიხილე ჩუენ ზედა და შემიწყალე მე სიმართლითა შენთათვის მოყვარეთა სახლისა შენისაჲთა. სლვანი ჩემნი

3v / წარემართნეს სიტყვითაებრ შენითა და ნუ მეუფლებინ მე ყოველი სიტყუაჲ შენი.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

მიჴსენ მე ცილისწამებისაგან კაცთაჲსა და დაიცვენ მეცნებანი შენნი!

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

გამოაჩინე პირი შენი მონასა შენსა ზედა და მასწავენ მე სიმართლენი შენნი.

ნაკდეულნი(!) წყალთანი გარდამოდიოდეს თვალთა ჩემთა, რამეთუ არა დავცევ(!) სჯული შენი.

მართალ ხარ შენ, უფალო, და წრფელ არიან განკითხვანი შენი, ამცენ სიმართლენი შენნი წამებათა შენთა, რამეთუ ჭეშმარიტი არს ფრიად. განმკაფა მე შრომამან შენმან, რამეთუ დავიწყე(!) სიტყუაჲ შენი მტერთა შენთა.

გამორვალი(!) არს სიტყუაჲ შენი ფრიად და მონამანცა შენმან და შეიყვა(!). იგი. ყრმაჲ ვარ მე და შეურაცხ მე, ხოლო სიმართლე შენნი მე არა დავივიწყენ. სიმართლე მისი სიმართლე არს უკუნისამდე და სჯული შენი ჭეშმარიტი. ჭირთა და ღვაწლითა მპოოს მე და მეცნებანი შენნი ზრახვანი იყუნეს ჩემდა.

სიმართლითა არიან განკითხვა

4r / ნი შენი უკუნისამდე გულისხმა -მიყავ და ვიცხონდე(!)

ღაღად-ვიყავ ყოვლითა გულთა ჩემითა. ისმინე ჩემი, უფალო, და სიმართლენი შენნი გამოვიძინეთ.

ჴმა-ვიყავ შენდამი: მიჴსენ მე და დავიცვენ მე წამებანი შენნი აღიმართოს უჟამოსა და ჴმა-ვიყავ, რამეთუ მე სიტყჳთა შენითაჲ ვესავ.

აღიმსთოჩ თუალთა ჩემთა განთიად ზრახვად სიტყვითა მათ შენთა.

Ჴმისა ჩემისა ისმინე, უფალო, წყალობითა და სიმართლითა შენითა და მაცხონე მე. მიახლნეს(!) მდევარნი ჩემნი და უშჯულოებისა, ხოლო სჯულისა შენისა განეშორნეს(!)

ახლოს ხარ, შენ უფალო, ყოველი გზანი შენნი ჭეშმარიტებითა არს: დასაბამითგან გიციან წამებანი შენნი, რამეთუ დაფუძნენ(!) შენ იგინი. იხილე სიმდაბლე ჩემი და მიჴსენ მე, რამეთუ სჯული შენი მე არა დავივიწყე.

საჯე ჩემი და მიჴსენ მე, სიტყვითა შენითა, მაცხონე მე.

შორს არ ცოდვილთაგან ცხორებაჲ ჩუენი, რამეთუ სიმართლენი შენნი არა გამოიძიე(!) წყალობანი შენნი

4v / მრავალ არს უფალო, სიმართლითა შენითა მაცხონე მე.

მრავალ არიან მდევარნი ჩემნი და მაჭირვებელნი ჩემნი და წამებათაგან არა გარდააქციეს. ვიხილენ უგულისხმონი და დავიდნებოდე(!), რამეთუ სიტყვანნი შენნი არა დაიმარხნეს.

იხეთენ(!) მეცნურებანი შენი, შეიყვარენ, უფალო, წყალობითა შენითა მაცხოვნე მე.

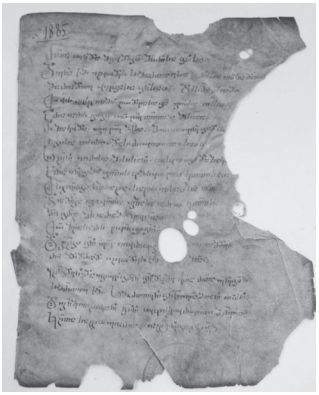
დასაბამი სიტყვითა მათ შენთა კარი სამოთხისა მომადლე(!) მეცა სახიერი პოვნად გზაჲ იგი სინანულისა. მე ვარ ცხოვარი იგი წყმედულ, მომიძიე მაცხოვარი და შემი...

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო!

რომელთა გზაჲ იგი იწროჲ და საჭირველით სოფელსა შინა და რომელთა ჯვარი ჩემი, ვითარცა უღელ იტურთეთ და შემო-მიდგით(!) სარწმუნოებით, მოვედით და მიიღეთ რაი-იგი და განგიმზადოს თქუენ სამკაულნი ზეცათანი. გჳრგჳნი დაუჭნობელი ხარ, უფალო!

განუსონე(!), ქრისტე ღმერთო, მო....

H 1885 ა

რაობა:	ფსალმუნი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18x20,8
Content:	Psalter
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	18x20,8

ტექსტი

დავითნი 34,27

1r* / რომელთა უნდა მშჯდობაჲ მონისა შენისაჲ. და ენა ჩემი იტყოდეს სიმართლესა მარადღე ქებასა შენსა.

დასასრულსა, მონისა ღმრთისა დავითისი [ფსალმუნი][277]

თქჳს უსჯულომან ცოდვასა შინა გულსა თჳსსა, არა არს შიში ღმრთისაჲ წინაშე თუალთაჲ მისთა.

რამეთუ ზაკჳდა იგი წინაშე მისსა მოპოვნებად უ[სჯულ]ოებისა თჳსისა და სიძულილისაჲ.

სიტყუანი პირისა მისისანი - უსჯულობაჲ და ზაკ[უვა].

არა ინება მან გულისჴმისყოფაჲ კეთილისაჲ.

უსჯულოებაჲ იზრახა საწოლსაჲ ზედა თჳსსა. დადგა იგი ყოველსა გზასა არაკეთილსა და ბოროტი მას არა მოეწყინაჲ.

უფალო, ზეცასა არს წყალობაჲ შენი

და ჭეშმარიტებაჲ შენი ვიდრე ღრუბელთამდე,

რომელი მდიდრად იტყოდეს ჩუენსა[278] ზედა.

იხარებდენ და იშუჱბდენ შენ და მე ყოველთა, რომელთა ენება[279] სიმართლე ჩემი[280].

სიმართლენი - ვითარცა მთანი ღმრთისანი და განკითხვანი შენნი - უფსკრული მრავალი. კაცთა საცხოვართა აცხოვნებ შენ, უფალო[281].

1v / რაჲთა განამრავლნე წყალობაჲ შენი, ღმერთო, ხოლო ძენი კაცთანი საფარველსა ფრთეთაჲ[282] შენთასა ესვიდენ.

---

* **შენიშვნა**: ახასიათებს ჲ- მეტობა.

277 ეს სათაური გვერდის მარჯვენა კიდეზეა მიწერილი.

278 ჩ˜ა.

279 ენებჲ.

280 რომელი … ჩემი] გამოცემულ ტექსტში.

281 კაცთა-ს შემდეგ უნდა იყოს და.

282 ჲ - მეტობა.

დაით[ვრ]უნენ(!) იგინი სიპოხითა სახლისა შენისაჲთა [და] ღუარი საშუჭბელისა შენისა ასუა მათ.

[რამეთუ] შენგან არს წყარო ცხორებისა.

[და] ნათლითა შენითა ვიხილოთ ჩუენ ნათელი.

[მ]ოჰფინე[283] წყალობაჲ შენი, რომელთა გიციან [შენ]

და სიმართლე შენი წრფელ არიან გულითა.

ნუ მოვლენ ჩემ ზედა ფერჴი ამპარტაუნებისა(!)

და ჴელი ცოდვილისაჲ ნუ მიძრაუნ(!) მე.

მუნ დაეცნენ ყოველნი[284] მოქმედნი უსჯულოებისანი, განვარდეს და ვერღარა უძლონ დადგრომად.

დიდებაჲ[285]

ფსალმუნი დავითისი ლ ვ

ნუ გშურინ მათ რომელი იქმან[286] უსჯულოებასა.

რამეთუ ვითარცა თივა მსთუად განჴმენ

და ვითარცა მჴალი მწუანვილისა, ადრე მოსცკვენ[287].

არ გადადის, ამის შემდეგ 118,40 2r / და სიმართლითა შენითა მაცხოვნე მე.

118,150 მიეახლნეს მდევარნი ჩემნი უსჯულოებასა, ხოლო სჯულსა … … …

156 ახლოს ხარ შენ, უფალო, და ყოველნი გზანი შენნი ჭეშმარიტებით არიან.

დასაბამითგან ვცან[288] წამებათაგან შენთა, რამეთუ უკუნისამდე დააფუძნენ[289] შენ იგინი.

იხილე სიმდაბლე ჩემი და მიჴსენ მე, რამეთუ სჯული შენი მე არა დავივიწყე[290].

საჯე სჯაჲ ჩემი და მიჴსენ მე და სიტყჳთა შენითაჲ მაცხოვნე მე.

შორს არს ცოდვათაგან ცხორებაჲ, რამეთუ სამართალნი [შენნი] [არა გამოიძინეს].

[წყალობანი შენნი] მრავალ არიან, უფალო; სიმართლითა [შენითა მაცხოვნე მე].

118, 15r [მრავა]ლ არიან მდევარნი [ჩემნი] [და მაჭირვებელნი] [ჩემ]ნი და წამებათა შენთაგან [არა] [გარდავაქციე].

… … … [სიტყუა]ნი შენნი არა დაიმარხნეს.

[ვიხილენ] [უგულისჴმ]ონი და დავდნებოდე, რამეთუ სიტყუა[ნი] [შენნი არა დაიმარხნეს].

… … … [შ]ევიყუარენ, უფალო, წყალობი[თა] [შენითა მაცხოვნე მე].

… … … [ჭეშმარი]ტებაჲ არს და უკუნისამდე [ყოველნი განკითხვანი სიმართ]ლისა შენისანი.

118, 160 [მთავარნი მდევნიდეს მე ცუდ]ად და სიტყუათა [შენთაგან] [შეეშინა გულსა ჩემსა].

---

[283] [მ]ოჰოფინე.

[284] ყ˜ნ.

[285] აქ წვრილად მიწერილია: „ნუ მუშურინ … რ მან".

[286] შეცდომაა.

[287] მოსც… ნ.

[288] ვინაცა.

[289] დააფუძუნენ.

[290] მე არა დავივიწყე - ეს სამი სიტყვა წინა მუხლის გაგრძელებაა.

118, 162 2v [ვიხარებდე] მე სიტყჳთა შენთა / ზედა, ვითარცა ვინ პოვეს ტყუე დიდი ძალი.

ცოდვაჲ მოვიძულე და მოვიძაგე, ხოლო სჯული შენი შევიყუარე, შჳდგზის დღესაჲ შინა გაქებდი შენ განკითხუათათჳს სიმართლისა შენისათა.

მშჳდობაჲ მრავალ არს მათ თანა, რომელთა უყუარს სჯული შენი და არა არს მათ თანა სიცრუე[291].

ველოდე მე მაცხოვარებისა შენისა[292], უფალო, და მცნებანი შენნი შევიყუარენ[293].

დაიცვნა სულმან ჩემმან წამებანი შენნი და შეიყუარნა იგი[294] ფ[რიად].

დავიმარხნე მცნებანი შენნი და [წამებ]ანი შენნი, რამეთუ ყოველნი გზანი ჩემნი წინაშე შენსა [არიან, უფალო].

მიეახლაჲ[295] ლოცვაჲ ჩემი, [უფალო], და სიტყჳთა შენითა გულ[ისჴმა-მიყავ მე].

შევედინ შენ წინაშე ვედრებ[აჲ] [ჩემი, უფალო],

ხოლო აღმოთქუან ბაგე[თა] [ჩემთა გალობაჲ] [შენი], [რაჟამს] მასწავენ მე სიმარ[თლენი] [შენნი].

თქუნეს ენამანცა [ჩემმან სიტყუანი შენნი, რამეთუ ყოველნი] მცნებანი შენნი სი[მართლით] [არიან].

იყავ ჴელი შენი [მაცხოვრად ჩემდა, რამეთუ მცნე]ბანი შენნი აღ[ვირჩიენ],

118, 173 რამეთუ მსუროდა მ[აცხოვარებაჲ შენი, უფალო].

არ გადადის, შემდეგ მოდის 131_3 -6

3r / მე საყოფელსა სახლისა ჩემისასა,

ანუ თუ აღვჰჴდე სარეცელსა ზედა ცხედარისა ჩემისასა,

ანუ თუ უსცე[296] ძილი თუალითა ჩემითა და განსუჭნებაჲ ჴორცთა ჩემთა, ვიდრემდის ვპოო მე ადგილი უფლისაჲ და საყოფელი ღმრთისაჲ … … …

[ესე]რა გუჭსმაჲ[297] ეს … … …

[ვპ]ოეთ … … …[298]

გამოტოვებულია რამდენიმე მუხლი

131, 13-17 3v / … … … თა შენთაჲ

რამეთუ გამოირჩია უფალმან[299] სიონი, და სათნო-იყო იგი სამკჳდრებელად თჳსად.

ესე არს განსასუენებელი ჩემი უკუნითი უკუნისამდე.

ამას დავემკჳდრო, რამეთუ მთნავს[300] ესე.

---

[291] სიცურვე.

[292] სენისა.

[293] შევიყუარენ - ზევით არის ატანილი.

[294] შეცდომაა.

[295] ჲ -მეტობა.

[296] ასეა!

[297] ჲ - მეტობა.

[298] მოხეულია.

[299] ო˜ი.

[300] მთანავს.

ნადირნი მისნი კურთხევით ვაკურთხნეთ და გლახაკნი მისნი [განვაძღნე პურ]თა.

მღდელთა მისთაჲ [შევმოსო] [ცხორებაჲ] [და წმიდანი] მისნი სიხარულით [იხარებდენ].

[მუნ აღმოუცენო] რქაჲ დავითისაჲ … … …[301]

H 1885 ბ

რაობა:	სახარება
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,5x14

Content:	Gospel
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20,5x14

ტექსტი

1r / ყვნენ მგელ მტაცებელ. ნაყოფთა მათთაგან
იცნნეთ იგინი,
ნუუკუჱ შეკრიბიან ეკალთაგან ყურძენი
ანუ კუროსთავთაგან ლეღჳ?

ესრეთ ყოველმან ხემან კეთილმან ნაყოფი კეთილი გამოიღის, ხოლო ხემან ხენ[ე]შმან ნაყოფი ხენეში [გამ]ოიღის. ვერ [ჴელ-ე]წიფების ხესა [კეთილ]სა ნაყოფ[ისა] [ხენე]შისა გამ[ოღებად და] არცა [ხესა ხენეშ]სა ნ[აყოფი კეთილი ყოფად].

ყოველმან ხე[მან], [რომელმან] [არა] [ყო]ს
[ნაყოფი] კ[ეთილი][302] … … …
… … … … … …

იცნნეთ იგინი.
არა ყოველმან, რომელმან მრქუას
მე: უფალო, უფალო, და შევიდეს იგი
სასუფეველსა ცათაჲსა, არამედ, რომელმან
ყოს [ნე]ბაჲ მამისა ჩემ[ისა] [ზეცათაჲსა].
მრავალთა [მრქუან] მე მას[303]
… … … … … …

1v / ყვნეს იგინი, ვამსგავსო იგი კაცსა
გონიერსა, რომელმან აღაშენა სახლი თჳსი [კლ]დესა ზედა.

[301] ჩამოხეულია.
[302] მოხეულია.
[303] მოხეულია.

და გარდა[მოჴდა] წჯმაჲ, მოვი[დეს] [მდინარე]ნი, ქრ[ოდეს [ქარნი] [და] ე[304] … … …

… … … … … …

ეკუჱთნეს სახლსა მას და დაეცა და
იყო დაცემაჲ იგი მისი დიდ ფრიად.

და იყო რაჟამს დაასრულნა იესუ სიტყუანი ესე. განუკჯრდებოდა ერსა მას მოძღურებაჲ იგი მისი, რამეთუ იყო სწავლაჲ იგი მისი მათა მიმართ, ვითარცა-იგი ვის ჴელმ[წი]ფებაჲ აქუნდა … ვითარ-იგი მწიგ[ნობა]რნი მათნი.

და[305] … … … … … ვალნი
… … … … … … ვიდოდა
… … … … … … თით მ
… … … … … … ერი
… … … … … … ა ე
… … … … … …ანი
… … … … … … ჲ

2r / და აღადგინა ქალი იგი და განჴდა ჰამბავი
მისი ყოველსა მას ქუჱყანასა.

და წარმო-რა-ვიდოდა მიერ იესუ, მოსდევდეს
მას ორნი ბრმანი, ღაღადებდეს და იტყოდეს: შემიწყალენ ჩუენ, ძეო დავითისო. და ვითარცა შევიდა იესუ სახლსა, მოუჴდეს მას ბრმანი იგი და ჰრქუა მათ იესუ: გრწამსა, ვითარმედ ძალ-მიც ესე ყოფად?

ჰრქუეს მას: ჰჱ, უფალო!

მაშინ შეახო თუალთა მათთა და ჰრქუა მათ: სარწმუნოებისა თქუენისაებრ გეყავნ თქუენ.

და მეყსეულად აღეხუნეს თუალნი მათნი და შეჰრისხნა მათ და ჰრქუა: იხილეთ. [ნ]უმცა ვინ უწყის! ხოლო იგინი გამოვიდეს და მიმოდადვეს იგი ყოველსა მას ქუეყანასა.

და ვითარცა იგი გამო … … … ვიდეს,
მოჰგუარეს მას კაცი ყრუჲ და ეშმაკეული და ვითარცა განჴდა ეშმაკი იგი, იტყოდა ყრუჲ [იგი] და დაუკჯრდე[ბო]და ერსა მას და იტყოდეს, ვითარმედ: არასადა ისრაჱლსა შორის ესრეთ გამოჩნდა.

ხოლო ფარისეველნი იტყოდეს: მთავრითა
ეშმაკთაჲთა განასხამს ეშმაკთაჲ.

2v და მოჰვლიდა იესუ[306] / ქალაქებსა ყოველსა და დაბნებსა და ასწავებდა შესაკრებელთა შორის მათთა და ქადაგებდა სახარებასა სასუფეველისასა და განჰკურნებდა ყოველთა სენთა და ყოველთა უძლურებათა ერსა შორის.

[304] მოხეულია.

[305] მოხეულია.

[306] 2r-ს ქვედა კიდეზე მთავრული ასოებია :

			მჲ	ლ
მ	ბ	მ	ნბ	რჲა
ოე		ოვ		

და ვითარცა იხილა ერი იგი, შეეწყალნეს იგინი, რამეთუ იყვნეს დამაშურალ და დაცჳვ[ნებ]ულ, ვითარცა ცხოვარნი, რომელთა არა აქუნ მწყემსი.

მაშინ ჰრქუა მოწაფეთა თჳსთა, ვითარმედ სამკალი ფრიად არს, ხოლო მუშაკნი-მცირედ. ევედრენით უფალსა სამკალისასა, გამოავლინნეს მოქმედნი სამკალსა თჳსსა.

და მოუწოდა ათორმეტთა მოწაფეთა თჳსთა და მისცა მათ ჴელმწიფებაჲ სულთა ზედა არაწმიდათა, რაჲთა განასხმიდენ მათ და განჰკურნებდენ

ყოველთა სენთა და ყოველთა უძლურებათა.

ხოლო ათორმეტთა მათ მოციქულთა სახელები ესე არს: პირველად სიმონ, რომელსა ეწოდა პეტრე, და ანდრეა, ძმაჲ მისი, იაკობ ზებედესი და იოვანე, ძმაჲ მისი, ფილიპე და ბართლომე, თომა და მატათეოს მეზუჱრე, იაკობ ალფესი და[307]

H 1885 გ

რაობა:	თავები მარკოზის სახარებისაჲ
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21X14,5

Content:	Chapters from the Gospel of Mark
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	21X14,5

ტექსტი

I სვეტი

1r[308] / … … … თს

… ედა

… თლისა

… ლი განკურნა

… თჳს და

… ჳსა

… თჳს პურ

… მცირედ თე

… ა

… იგი ზეცით

[307] 2v-ს ქვედა კიდეზე მთავრული ასოები ასეთი განლაგებითაა:

მ	მრ	ლ	მ	მ	ლ
ოზ	მგ	მჱ	პ	ძ	
ოჱ	-	-	პა	ლ	მდ
ოთ	კთ	პვ			

[308] ზედა მარცხენა ნაწილი ჩამოხეულია (I სვეტი მხოლოდ ნაწილობრივ იკითხება).

II სევტი
… ს, რომელი
… ვიდა
ხვაჲ უფლისაჲ მო
წაფეთა მიმართ
რასა იტყჳან ჩემთჳს
და აღიარა პეტრე
და ასწავა უფალმან
ვნებისათჳს.

უფლისათჳს მთისა
ფერისცვალებისა

II სვეტის გაგძელება …
და ჰკითხეს მას
მოწაფეთა ელიაჲსთჳს
რომელი-იგი ცისად-ცისად
იგუემებოდა
მისთჳს, ოდეს-იგი

1v[309] / … … …
ა … … …
სიმდაბ … … …

I სვეტი
უსახა ყრ … … …
და ჰრქუა იოვ … … …
ნესთჳს და განუ[კ]
უთნა ყოველთა, ვითარმედ
მგმობარნი ცუდად
შურებიან

მისთჳს, ოდეს-იგი
ჰკითხეს უფალსა,
უკუეთუ შე -
ჰგავს, რაჲთა და-
უტეოს ვინმე
ცოლი თჳსი, რაჲთა
გამოცადონ იგი
და მოიყვანეს
ყრმები, რაჲთა ჴე-

II სვეტის გაგრძელება
კ … … …
ასწა … … …

[309] გვერდის მარჯვენა ნაწილი ამოხეულია.

ვნები ... ...
თხოვაჲ ... ...
ზებედეს ... ...
შეუძლე ... ...
არს და ... ...
სიმდაბლ ... ...
გზისათჳს ღ ... ...
სა ბარტ ... ...

H 1885 დ

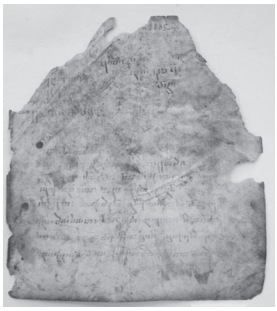
რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19x15,7
Content:	Chants
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	19x15,7

ტექსტი

1r / უშჯ...
სულნი საჭუჱრველითა ...თა
...ა და ... მძა...ანიც გინა ჩუენით იდიდე
...ტხ... რომელმან ... სა...განთა მ...
...და ი... ... განუსუენე კ... სულთასა
...ნ მეუფეო საუკუნო მორწმუნენო გევ... ... ...ნ განს...
...ნება... ...ი სარწმუნოებით
...ბად. მესმასა
... ცეცხლისაჲთა ...
... ვითა, ხოლო ძჳ ...
...ემთხჳნეს სახელითა ... ...ა
ხედ ... გამო ...ბა
რ... ვიდეს წმიდანი მად ... რსა,
ამას შორის ქ...რის მყო... ...არა
დისონი და... ... უჰორცო ...აწ ქრისტეს მი
ერ ანგელოზთა თანა ცათა შინა
ურწმუნოთა ერნი, ვითარცა მჴ[ეცნი] ...ნებულნი
იღრჭენდეს კბილთა მთ... ზედა, ხოლო იგინი
არაჲ დადუმდებო ...დეს ... სარწმუნოებასა
არცა ... ...უმელსა ა
რცა განე ...

მ … ქუეყანისა, რაჟამს
… …დე კაცად-კაც
…ნათელ
…ე …
… თა
1v
წყალო… … ყოვლისა ს…
… ვითარცა მხ … კაც[თ]მოყუარე
ყოველსაგან კ… …რცხუენ … მო …
…ბით ღ… …ენ შენსა სასუფეველსა ვ…
უფალო მესმასა ცანი შუ …
შეურაცხ … …ყჳნის … შემოსილ… წმიდანო მწ…
… გჳრ… … შე… …
ქ… …ნ წ…
ო… …ით ვედრებად
ყოველსა … ჩუენნი … გულთა ქუეყანასა ზედა
[ღმერთსა] … დ სიკუდილ… მადლით…
მკურ…
განსასუენებელი … და … დააწესენ
მწე… … კაცთმოყვარებასა ზეცისა სა…
ღირს-ყვენ და… …წბითა შენითა ნა… სულნი
გარდაცვალებ… … წმიდათა შენთა ცხორებ
ასა მას საუკუნესა ….
ღამითგანსა
განმა …
მშჳდობაჲ შენი … მეოხებითა …
და თა[შენთაჲ] …
პ…უ… …წმიდანო,
განვერნეთ … …ნო
მ… მყუდ
და …ნ …
რომელმან ხრწ…
მო…
ეს … ჲ
ნი…

H 1885ე

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18,2x16,2
Content:	Chants
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	18,2x16,2

ტექსტი

1r */ …
…
… ყოველნი წმიდანი …
… ფ˜ნი ჳმაჲ ბ…
… დგი
შემდეგი ხუთი სტრიქონი არ იკითხება
თჳსი გჳრგჳნი. ღმრთისა მი…
… რაჲთა და ნათელი …
უე ახლა. აწ უკუე განვიშო
რნეთ საქმენი ბნელისა და შე
ვიმოსოთ საჭურველი ნათლ
ისაჲ, ვითარცა დე… შინა შუენიერად
ვიქცეოდით დღე…

1v / …სა წამითა
ჭ… მათითა და შერა…
შემდეგი ორი სტრიქონი გადაშლილია და არ იკითხება
… ნუ ორგულებთ
… მე რწამ…
… იგი მხალსა ჭამნ
მჭამელი იგი არა მჭამელსა ნუ
…რა …ნ მა…რა მღ
დელი იგი …ამელსა მას ნუ განიკითხავნ,
რამეთუ ღმერთმან იგინი შე[იწყალა]
შენ ვინ ხარ, რომელი განიკითხავ სხუასა
… თჳსისაგან …გეს
გინა თუ დაეცეს, დგეს სამე, რამეთუ შე

H 1888

რაობა:	საკითხავები
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	24x19,5

Content:	Readings
Date:	X c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Asomtavruli
Size:	24x19,5

* **შენიშვნა**: ხელნაწერი დაზიანებულია, დასაწყისში იკითხება რამდენიმე ასო და სიტყვა.

ტექსტი

1r [*]/ … … … არა უწყით, რამეთუ … … … თა ესე ნათ[ელ]ვიღეთ, ჰპოო ესე განცხადებისა მესამესა დღესა.

სახარებაჲ მათჱს თავისაჲ.

და ვითარცა მოვიდ(!) იგი მიერ კერძო სოფელსა მას გერგესეველთასა, შეემთხჳნეს მას ორნი ეშმაკეულნი, რომელნი გამოვიდეს საფლავე[ბისა]გან ფრიად ბ[ოროტნი], [ვითარმედ] ვ[ერ]ვის ჴელ-ეწიფა წარსლვად მიერ გზით.

და მათ ღაღად-ყვეს და იტყოდეს: რაჲ ძეს [ჩუე]ნი და შენი, იესუ, ძეო ღმრთისაო? მოხუედ აქა უწინარჱს ჟამისა ტანჯვად ჩუენდა.

იყო შორის მათსა კოლტი ღორთაჲ მრავალი მძოარი.

ხოლო ეშმაკნი ევედრებოდეს მას და ეტყოდეს: უკუე[თუ] განგუ[310] [ასხამ ჩუენ],

1v / მიბრძანე ჩუენ მისლვად კოლტსა იმას ღორთასა. და ჰრქუა მათ: მივედით!

[ხოლო][311] იგინი გა[ნ]ვიდეს კაცთა მათგან და მივიდეს კოლტსა მას ღორთასა. და მიიმართა კოლტმან ღორთამან კმოდესა (!) მას ზღჳსასა და მოწყდა იგი წყალთა მათ შ[ინა].

ხოლო მწყე[მსნი] იგი ივლტოდეს.

და წარ[ვი]დეს ქალაქათ [და] უთხრეს ყოველი ეშმაკეულთა მათჳს (!)

მაშინ ყოველი იგი ქალაქი განვიდა შემთხუევათ (!) იესუჲსა და იხილეს იგი და ევედრებოდეს, რაჲთა წარვიდეს საზღაურთაგან მათა.

და შევიდა ნავსა დ[ა] წიაღ-ჴდა დ[ა] მოვიდა [თჳსა ქალაქად].

არ გადადის

2r[312] / ცე მ … … … აჲთ … …
ვ … … … ა … … … ოდ … … ე
სასუ[ფევე]ლი
ცათაჲ … … … ულ
ების და … … … იიძულებდენ მათ, მოიტაცონ იგი.

… … … ნი წინაჲსწარმე[ტყ]უელნი და
… … … ლი ვიდრე … … ო
… … … ა მდე
… … … [წინაჲსწარმე]ტყუელებდე
… … … [უ]კუე[თუ]
… … … ავს
… … … ბ
… … … ლ
… … … ლს

II სვეტი
რომელსა ასხენ ყურნი, სმედ (!), ისმინენ.

[*] 1v ქალაქათ; 1v მათჳს; 1v შემთხუევათ!

[310] 1r-ს ქვედა კიდე მოხეულია.

[311] შეიძლება ეს სიტყვა არ იყოს, მოხეულია, მაგრამ ამდენი ადგილი არ ჩანს.

[312] ეს გვერდი დაფლეთილია, იკითხება ალაგ-ალაგ.

მესამესა კჯრიაკესა საკითხავი, პავლჱ, კორინთელთაჲ.

ამისთჯს მაქქუს (!) ჩუენ მსახუ[რე]ბაჲ

ესე, ვითარცა … … … … … … ინოთ

ა … … … განვიშორნეთ დაფარულნი იგი სირცხულისანი, რამეთუ არა ვართ ჩუენ ვერაგობითა, [ა]რცა ვზაკუავთ სიტყუასა უფლისასა.

2v არამედ გამოცხად[ე] / ბითა ჭეშმარიტებისაჲთა წარუდგინებთ თავთა ჩუენთა ყოველთა მიმართ გონებათა კაცთასა წინაშე ღმრთისა.

უკუეთუ[313] არს დაფარუ[ლ] … … … ახარ … … … რომელნი წარწყმედულთა მათთჯს[314] არს და … … … რომელთანი იგი ღმერთმან ამის სოფლისათანი დაუბრმნა გონებანი ურწმუნოთანი, რაჲთა ა … … … უუბრწყ … … … ა … … … [ნა]თელი იგი დიდ[ი] [ი]გი ქრისტჱსი.

რომელ - [იგი] არს ხატი ღმრთისა უხილავისაჲ, არა თავთა თჯსთა ვქადაგებთ, არამედ … … … სა იესუს თანა, ხოლო … … … ა ჩუენდა … … … ნა … … … უ … … … იესუჲს … … …

ღმერთმან, რომელმან … … …

თ … … …

რ … … …

ც (ა)

წყ … … … [315]

H 1889

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	X-XI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	27,5x21,5

Content:	Chants
Date:	X-XI cc.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	27,5x21,5

ტექსტი

1r / მოუწო[და] … … … ა ღმერთსა დამბადებელსა, მჴსნელსა და მაცხოვარსა:

რჩეულ[ნო] ღმრთისანო, პატიოსანნო [მ]ეფენო, გიხაროდენ, ქრისტეს მორწმუნენო, რომელთა ღმრთისაგან მოგიღებიეს საჭურველი მტკიცეჲ, უძლეველი ჯუარი მამით, ძით [დასთრ]გუნენით ნათესავნი წარმართთანი აწ და უკუნითი უკუნისამდე.

ცხორებისა სასოჲ და სიკუდილისა დამჴსნელი, თანასწორი მამისაჲ ძეჲ სულით

[313] უკუთუ.

[314] მათჯს.

[315] მოხეულია.

წმიდითურთ აღვიარეთ მორწმუნეთა და თაყუანის-ვსცემთ მას სამებით ცნობილსა. ერთღმრთებაჲ (!) ვიტყვით და ესრეთ უღაღადებთ ღმერთსა: გაკურთხ[ევ]თ შენ უკუნისამდე.

ადიდებდითსა

სიკუდილი, რომელი ცისაგან შეიქმნა ძეთა კაცთათუის, დაამჴუ იგი დღეს ძალისა მიერ, უფალო, და წყევაჲ იგი პირველი ... ... ს ... ... რსა ... აჰჴოცე მუცლადღებითა დედისა შენისა უბიწოჲსაჲთა, ამისთუისცა ძალთა თანა ზეცისათა და მას ვადიდებდეთ.

დაშთომად არაჲ ინებე შენ სიმწარეჲ ნაყოფისაჲ მის პირველისა მაცთურისა ჩუენისაჲ, უფალო, არამედ აღმოჰფხუერ; ამისთუის ჯუარისა მიერ წყალთა სიმწარეჲ და [ტკბე] ... ... ლისაგან წინაჲსწარ და მოესწავებაოდა ... სნაჲ მორწმუნეთაჲ[316] ... ...

... ... ებ ... ... ჩუენ პირველ საბრ ... ...
თუ ... ... ადამისითა ო ... ...
... ... [პ]ატიოსნითა და ... ...
მე ... ... სთუის მრ... ... ...
... ... თ ცხოელს ... ...

1v / რაჲთა ჭეშმარიტებაჲ აუწყა ყოველთა, ვითარმედ ჯერ-არს ... ... და ძელსა ჯუარისასა, უფალო, ... ისთს ზეცას გამოა ... ... ბრწყინვალებითა შემოსილი და მიეც იგი მეფესა კოსტანტინეს ძლევისა საჭურველად და წინამძღვრად ქრისტეანეთა.

შემცვალებელად ბუნებათა მპოე, ქრისტეს დედაო, და უზეშთაეს ბუნებათასა გამოსჩნდი, რაჟამს ქალწულმან მუცლად-იღე უთესლოდ სიტყუაჲ მამისაჲ და გუიშევ ჩუენ უცხოდ ღმერთი ყოველთაჲ. ამისთჳს მორწმუნენი ზეცისათა თანა გიგალობთ.

აქებდითსა

ჰ, სასწაული საკუირველთაჲ!
რამეთუ ძელი იგი, ცხორების მომცემელი
სიმაღლესა შინა ცათასა გამობრწყინდების,
დღეს დიდებისმეტყუელებს ყოველი ენაჲ
და ივლტიან ეშმაკთა სიმრავლენი,
ჰ, ვითარნი ნიჭნი მოჰმადლენ კაცთა, ქრისტე ღმერთო
რომლითაცა
აცხოვნენ სულნი ჩუენნი,
ვითარცა მოწყალე ხარ.

ჰ, სასწაული საკუირველთაჲ,
რამეთუ ცათა სწორ არს
სივრცეჲ და სიგრძეჲ ჯუარისაჲ,
რომელი ღმრთისა მადლითა განსწმედს ყოველთავე;
ამით წარმართთა[317] ერნი იძლევიან,
ამით კუერთხი მეფისაჲ დამტკიცნების.

[316] მოხეულია.
[317] წარმთა.

ჳ, საღმრთოჲ კიბეჲ,
რომლისაგან აღვალთ ზეცად
და ... ... მათ ლე ... ...
... ... სა ღმერთსა უკუნისამდე[318].

ჳ, ... [სა]კუირველთაჲ,
რამეთუ ... ... სამტ ... ...
... ... ჯუარი სავსეჲ ... ... აღმა
... ... ვეა ... ...
... ... სიკუდი ... ...

2r / ... ... ნსა
... ... რომლისა მი ... ...
ღჲ და უ ... ...
ნიერებით ჴე ... ...
ცემთ მორწმუნ ... ...
... ... უკუნისამდე
ძისაგან
ვიეთნი
... ... ეუწყა სიწმი ... ...
... ... მათთუის
მყის გა ... ...
... ... ით
და უგალ ... ...
... ... კურნე ... ...
... ... სა ... ...
... ... ლ სულნე ... ...
... ... რომლითა გა ... ... ხერ ... ...
... ... ლნო,
რომელნი სარწმუნოებ ... ...
... ... ებასა მიჰმადლებდით
... ... მორწმუნენი

<u>ადიდებდითსა რ</u>
... ... განშორებულთა ... ...
... ... ლაქობითა უდაბნოს ... ...
... ... თა
და შეიტკბე სახელი ... ...
ნე და ჰაეროანი სიკე ... ...

იქ ... ... განაცხოვლნეს ღირს ... ...
თნო მისა ... ...
კესარი ... ...
შემკული ღმრთისა

[318] მოხეულია

2v /[319] … … … საღმრთოჲ … … …
რ … … … გუეუწ … … …
ერაჲ, რომელი … … …
და სულითა საუკ … … …
ირსა … … … სამებასა წმიდასა
… … … შენ, მიერ საცთურთა … … …
… … … ბდეთ აწ საჴსენე … … …
სიქადულო
… … … ერი არსებასა
… … … რ ძ...სასა
ძ … … …
ლო მღდელ

<u>მოსე ბ</u>
… … … წით სკ … … …
დაღაცათუ
დაგფარა … … …
კაცობრივისა,
არამედ მადლი … … …
თა ძალი ნათობს ბრწყი … … …

… … … ქრისტესგან ითხოე სულთა ჩუენ … … …
… … … ობარო იოსებ ვინ შეე … … …
… … … სა, რამეთუ მჴურ(!) მჴურვალებაჲ
… … … ლებასა ზეცისა აჩევე … … …
… … … შენ მისგან დიდი წყალობაჲ სულთა ჩუენთათჳს
… … … რს კაცთაგან ნიჭი იგი, რომელ
… … … რე შენ ს ... შულეჲ ს...ღ
… … … თ და დასდევ საფლავსა.

3r / [ჳუარსა] გამოსწერენ გზანი ანგელოზთა შენთანი
თ˜თთა ენისაჲთა გამოჰბრწყინდი და უმეტეს
მისსა იყავ მახარებელ სულთა ცხორებასა თა დაუტეუნელი და.

<u>ღამითგანსა</u>
ძლ. განმანათლებელ
ვარსკულაო აღმოს … … … მომცემელო ჩუენდა
ნათელსა ბრწყინვალესა
უჳ … … … ლთა
ნაშობთა დედათაჲსაო,
მეოხ-გუეყავ, წინამორბედო.

საშოჲთ გამო ბერწისაჲთ
ქალწულისა საშოსა

[319] ფურცლის ნაგლეჯია.

მყოფთა კრთომითა აუწყებდ,
იოვანე[320], ღირსო წინამორბედო ქრისტესო.

ქალწულისა საშოსა
მყოფსა ღმერთსა ეზრახე
ენითა დედი[საჲ]თა,
წინაჲსწარმეტყუელო ქრისტეს ღმრთისა ჩუენისაო
ღმრთ. … … … ისა … … … ქადაგა ქალწულად.

ღაღატყავსა
ძლ. ღაღადებდა წინაჲსწარმეტყუელი ჲო
ღაღადებდა
ზაქარია შეკრულ დუმილითა
შობასა მას
შენსა, ღირსო წინამორბედო სარწმუნოებასა
ქრისტიანეთასა
მოასწავებდა.

აწ შენ, [წმიდაო],
წინაჲსწარ მაღლის იწოდე
განმზადებად
გზათა მისთა წინაჲსწარ ვავლინო ჴმაჲ ღაღადებისაჲ,
ესაჲაჲს მიერ
ქადაგებული.

უფროჲსა მას
წინაჲსწარმეტყუელსა ჲოვანეს, მორწმუნენო,
წინამორბედსა
და ნათლისმცემელსა,
ვითარცა სანთელსა განმანათლებელსა,
ჩუენ ვადიდებდეთ.

ღმრთ. უმეტეს ხარ ყოველთა დაბადებულთა

კურთხეულარსა
ძლ. რომელმან დაიცუნა
საშოჲთ ბერწისაჲთ გამოსჩნდი
ჴმაჲ ღაღადებისაჲ უდაბნოსა
აჩრდილი წინამორბედი
უფლისა ჩუენისაჲ
და ღაღადებდი,

3v / ამაღლებულო
ღმერთო მამათა ჩუენთაო ....

[320] ჲოვანე.

ცისკარი მომატყუებელი
ნათელსა მას მიუწდომელსა
იყაუ, ძეო ბერწისაო,
და ბერწთა წარმართთა ასწავე სიტყუაჲ,
ამაღლებული ღმერთო მამათა ჩუენთაო.

ენაჲ მამისა შენისაჲ
შეკრულ … … … ბითა შენითა
განლიენ, სანთელო მნათობო,
წ[ინამძ]ღუარო ნათლისაო,
და ჴმა-ჰყავ, ამაღლებულო მამაო ჩუენო.

კურთხეულ ხარ შენ
ღმრთ. სამებისა მორწმუნენო
აკურთხევდითსა
ძლ. მჴსნელო ყოველთა
მონაჲ იყო მოსე
და შჯულისმდებელი,
ხოლო ქრისტე ღმერთი
შჯულისმომცემელ,
არამედ იქმნა დღეს დიდი
წინამორბედი, შუამდგომელ მათ შორის,
გუასწავა ჩუენ სინანულით ნაყ … … …

მოგუემადლა გურიტი
ბერწისაგან და
უტყუისა ქადაგი
ქრისტესი წმიდაჲ
და შეზღუდა ეკლესიაჲ
უძლეველად მტერთაგან და აწ ღაღადებ[ს]:
აკურთხევდით ღმერთსა, ყოვლადძლიერსა.

მეოხ-გუეყავ, დიდო
მქადაგებელო,
რაჲთა თანა-წარმჴდეს
სამართლად რისხვაჲ
ბოროტთა საქმეთა ჩუენთა
და განათლდეს სიბნელ[ე] … … … შეგინებულთაჲ.

მორწმუნეთა ერი
სარწმუნოებით
სამებასა ღმერთსა თაყუანი-სცემენ,
მართლაღსარებითა დღეს
ესრეთ უღაღადებენ:
ვსცეთ ჩუენ
… … … … … …

ადიდებდითსა

ძლ. შენ შორის აღესრ

ესერა ჴმაჲ ღაღადებისაჲ გულთა შინა დღეს ბერწთა და უქმთაჲ მოწევნულ არს და იტყჳს: აწ განმზადენით გზანი უფლისანი, რამეთუ მოვალს დაბა … … დებულთა …

რამეთუ შუა ელისაბედი წინამორბედი, მაშინ ზაქარია მო … … …

H 1890 *

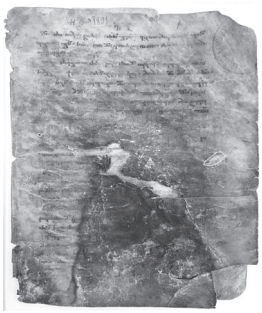
რაობა:	ოთხთავი (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26x25

Content:	Four Gospels (Palimpsest)
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	26x25

H 1891 ა

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,5x16,7

Content:	Chants
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20,5x16,7

ტექსტი

1r / და ძალ-მწე ჭირსა, რომელნი გევედრებით, მიჴსენ ვნებათაგან სულთა და ჴორციელთა, რომლისა [მიერ] აგამაღლებთ, ქრისტე, უკუნისამდე.

* შენიშვნა: H-1890 შეუერთდა H-1836 ფრაგმენტს.

აღვიარებთ, ღირსო, წყაროდ უკუდავებისა, ღმრთისმშობელო ქალწულო, რომელმან გჳშევ სიტყუაჲ მამისა და … … … მი … … … რნი სიკუდილისაგან ძენი, რომელნი უგალობთ და ავამაღლებთ ქრისტესა უკუნისამდე. … მებისა მდინარე …

პ … … … ნებისამ, რაჲთა გუექმენ, ღმრთისმშობელო, და წყა … … … [გან] კურნე

… … … … … … … … …

გჳთხოე ჩუენ მოტევებაჲ, ხოლო რომელმან … … … ნენ შობილთა ღ˜თ … … … … … … ამა … … …

ადიდებდითსა[321].

უ … … … ღმერთსა

ლოდი მომაგან … … …

სკნელი მამა … … …

წყაროდ კუ … … …

რნი სიხარუ … … …

უზეშთაეს … … …

მისა … … … იგი სას … … …

რაჟამს … … …

საჲ … … … რომელსა

საუ … … …

… … …

1v / სხუანი ღმრთისმშობლისანი

უგალობდითსა

ძლ. ღელვათა და

ღ … … …

განკაცებულ თესლად საშოჲსაგან … … …

გევედრებით, ღმრთისმშობელო,

რაჲთა მომფინოს მადლი მისი … … …

რამეთუ [გი]გალობთ,

უფალო დიდებულო, დიდებულ ხარ.

ღირსებისა … … … ასა

ვერშემძლებელ არს ბუნება, მიწისაგანისაჲ

იც … … … ნად ქებად,

წმიდაო და დიდებულო,

არამედ აწ განაძლიერენ [ჭეშმარიტად]

… … … … … …

და დე … … … სა

ღმრთისმშ … … …

… … … შობამან შორის მ … … …

… … … ულისა შორის

… … …

… … …

კიმეთა შრ … … …

[321] ამომწვარია.

ღირს-მყავ მე, ვითარცა შენ … … …
… … … ესე მ … … …
… … … ნა წ … … …
… … …
… … …
… … …

განძლიერდასა. ჲ
ა … … …
… … …
რომელსა მიერ … … …
… … …
ლი ჭა … … …
… … …
რაჟამს ს … … …
… … …
… … …
ვისაჲ

3r /ღაღატყავსა
ძლ. ღელვამან ც
ღელვაგუჱმულთათჳს ქრისტე … … …
… … … განიპყრენ და დააცხრვე
… … … [ლემდი] ცოდვათანი
… … … აღმომიყვანენ ჩუენ
დანთქმისაგან … … … თა შენითა.

… … … რაჟამს დაგმშჭუალეს ჯუარსა,
მაშინ შეძრწუნდეს ძალნი ცათანი,
გიხილეს დამდაბლებულ
ჴსნად დაბადებულთა
ჯუარითა დაბ … … … ა.

ღმერთო მაცხოვარო, ჩუენ ძალითა
ჯუარისაჲთა დაა … … … ვენ … … … ნი გულისა
… … … და მიჴსენ მე
… … … საშინელები … … …
ღელვათაგან … … … შევძრწუნდი
… … … … … …
ჩემი[ს]ა მიერ … … … ბრილსა
ჯუარისასა მოვივლტით,
[ი]ვნე ჯუარითა და მაცხ … … …
ღმრთისმშობელო უსძლოო ქალწულო.

კურთხეულარსა

ძლ. ბრძანებამან

ბუნებაჲ ჩემი შეყოფილი ამაოდ
… … … სა თანა
საქმეთა
განათავისუფლე, ქრისტე, ღმერთო,
რომელმან ჯუარითა … … … იჴსენ ს … … …
რამეთუ შენდამი ვღაღადებ,
რომელი ხარ კურთხეულ უკუნისამდე
… … … … … … ნი შეძრვითა … … …
გიხილეს, ქრისტე
… … … … … …
… … … ერ ჰურიათა … … …
… … … შენსა,
რომელი ხარ კურთხეულ უკუნისამდე
… … … … … … … … …
რაჟამს ჯუარითა შენთაჲთა
… … …
… … …
… … …
… … …
… … … წამლია … … …
… … … ქრისტე ღმერთო,
რომლითა … … … ნეს
და მორწმუნენი ქრისტესნი
… … …
… … …
განუყოფელ
… … …
… … …
სიკუდილისაჲ, რომელი … … …
… … … ბითა შენითა,
ქრისტე, პ … … … შჳ … … …
… … … ვრობაჲ
მორწმუნენი ჴ … … …
… … …
საქმენი უფლისანი

4v / [წამე]ბულთა რაჟამს
ჯუარსა ზედა მოიწყალ,
ქრისტე ღმერთო, განკურნე წყლულებანი
პირველ … … … და მისნი
განჴსენ … … … და მისნი
განჴსნენ ცოდვათა საკრველნი
ურ … … … ბით მოგებულნი

და ვჴმა-ვყოთ (!) ა

საშინელსა მას
ჯუარცუმასა შენსა, ქრისტე,
[კლ]დენი განსქდეს, მზე ბნელად გარდაიქცა
და ზესკნელნი შეძრწუნდეს, მაშინ ქუეყანაჲ ძრწოლით შეიძრა,
მორწმუნენი ქრისტესნი, ყოველნი
იტყოდეს: აკურთხევ.

საშინელ იყო
ხილვაჲ რაჟამს ქრისტე,
შემოქმედი [ცისაჲ] და ქუეყანისაჲ,
ძელსა დამოეკიდე,
მაშინ ქუეყანაჲ ძრწოლით შეიძრა, ხოლო მორწმუნენი ჴსნილნი
იტ: შენ, ღმერთო ჩუენო.

ადიდებდითსა

ძლ. დაუსაბ

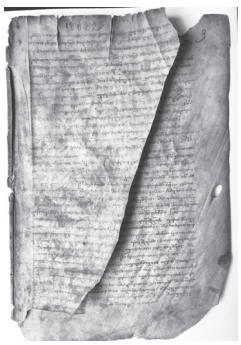
დაისაჯე ჰურიათაგან ჯუარითა შორის ორთა ავაზაკთა და ლახურითა გუერდით მოიწყალ ჴსნისა მისთჳს
დაბადებულთაჲსა და ... ... ბად
ერთად განბნეულთა,
რაჲთა ს ... ... წმიდამან
... ... სა შენსა ადიდებდი.

დანერგვითა ჯუარისაჲთა ... ...
... ... ლდა მას ზედა ჴისა ... ...
... ...
... ...
ერთად ... ...
... ... დბლთა
... ...
... ...
[სიმ]ტკიცემან იჴსნნა
და გ ... ...
დაბადებულთა ჴსნისათჳს ... ...
ქრისტე და გუერდით შენით წ ... ...
... ...
ათჳს
განსაწმედელად ... ...
... ... ანი
რაჲთა სარწმუნოებით
ჯ ... ...

ძლ. სასოწარკუე

წინაჲსწარმეტყუელი … … …
… … …
მოასწავებდეს … … …
რ … … …
… … …
… … …
… … …

H 1891ბ

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	23,3x16
Content:	Chants
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	23,3x16

ტექსტი

1r / მჴსნელი ჩუენი ჰურიათა შურით შეპყრობილ
…უთა, რამეთუ შეყუნეს სიცრუესა და განეშორნეს ჭეშმარიტებასა.
ვერ იცნეს მღდელი სიკუდილმან და სულთასა საპყრობილემან
ჰელთ-იდვეს, ვითარცა კაცი ლიტონი, ხოლო რაჟამს დაამჴუნა
…ს და შიშით განუტევებდეს მის თანა სუფევით აღდგომი
ღადა გუამით ადამიანთა. აღგჳშენა სახლი
დგურ. ღმრთისა სიბრძნემან ზედა სიმტკიცესა შჳდთა
შჳდგზის შჳიდეულთასა და მას შინა … მარხ
ვაჲ მოუწყინებელად გჳბრძანა ცრემლითა
არესა ეშურებოდით სომჴნით დაუცადე შე
…გუამისაჲ განსანათლებელი ს
… რხვაჲ ცად აღმყვანებელი მომგებ
მორწმუნენი და განვეყენნეთ ნაყროვანებით
… გულთა ჩუენთა სანოაგეთა
დებუ. გრსა. შენ მხოლოო აღდგო.
რდისა შენისაგან მდინარე ცხორებაჲ წყაროჲ და მჴ
… …დაფლეთ შენით
მოგუეც ნათელი აღდგომისაჲ. სიტკბოება
სა დღესაცა პირველ შექმული ადამ, მამაჲ ჩუენი
ლი ხოლო ჩუენ განვიშოროთ …მხე მტერთაჲ ჭა
… იხარებს სული მსარხვი
… განხრწნებიედ გარე წმიდასა კაცსა

… ნათლისაჲ … რ…
რომელმან განუმზადა სამოთხესა შუებ…
უძლეველმან ღმერთმან სახარებითა …
… დბლთა … პირველი ნეტრებ
ლი სიკუდილისა ქრისტემან ღმრთაებით უვნებე
ჯოჯოხეთი და არგუნა რომელი ერები
დლისაჲ …
ოარის…
არა ვითარცა …
შეეწიროთ მორწმუენო მოს
… ჯ … ჩუენდა რამეთუ გან
ბრძნილი …
… სახიერებით
რომელსაცა შექმნა წმიდისათვის მე …
სა … დაითმნა

1v/ ლა განგებაჲ და სიბრძნით იჳსნნა დიდებულნი
ლთა საღმრთოჲ რისხვაჲ განჩინებული და აცცრეეს! და ლო
…რაჟმს შეწირნეს მსწრაფლ განთუვუსუფლდეს და გან
…გეს მარხვამან მადლით განაძლიერნა და გამოჩნდეს სახედ
… ეთა. საშუებელი და გემოჲ იგი ფუფუნებათაჲ
…ს ვითრცა რაჲ ნავი ღელვათაგან ფრიად გუემული და სი
მს სულთ, ხოლო მარხვაჲ დასწამდე საღმრთოჲ იჳსნეს სულთ და ყო
მვედრა.
ღაღტყავსა.
მომიც. განწმდებოდეს პირველ
პიროტყუთა სისხლითა, ხოლო სისხლითა შენითა ღმრთისა სი …
ნენ მორწმუნენი შჯულისა მისგან, რომელ შურაცხ-ჰყავ მ
სა დაფლვისა და აღდგომისანი დღეს.
… ჴორცთაჲ მწიკულისა განწმედაჲ მარხვაჲ არს
…და ჟამი იგი აწ მივეგებვოდით, ერნო, და შევცვ …
თილად და ბრწყინვალედ მიწევნულნი ქრისტეს
განაშორებს კეთილთაგან საჭმელი სახარებისაჲ
… გემოვნების მოყვარებაჲ საწუთროჲსაჲ, ვითარ გზაჲ ვ…
…მავალი, ხოლო იწროჲ მიმყვანებელი სიხარულად საუკუნოდ
…ა რაჲ.
ავაზაკი. ქრისტეს თანა ჯუარცმული
სამოთხესა ღმთისმეცნიერებითა მით და
…ა დაფლვასა და აღდგომასა ძლიერებით
…განჰკრთა მოსე ერისათჳს ურჩისა და
…ერილნი ფიცარნი გულისწყრომით შემ
…თა თჳსთა მოანიჭა სინანული თუალ…
ო ვისწრაფოთ ჟამსა მას ღუაწლი …
სა და ჩუეულებაჲ განვაგდოთ ო
…მოვიღოთ ნიჭი დაუსრულებელი, სახიერ
გიხაროდენ. მრწ.
აკურთხევდისა.

საჴმილსა
… წყინვალე ბნელითა დაიფარა
… აჲ ჯუარცუმად შემოქმედი ყოველთაჲ და უფალი
და ავამაღლებთ მას უკუნისამდე.
…სიღრმეთა ღელვანი შემუსრნა
მითა და სიკუდილი მოკლა და ცხორებაჲ

… გულისჴმაჲ ვყოთ ბრძანებ …
ითხოვდით, მოგეცეს, ეძიებდ …
ქრისტემან აწ შევწიროთ დიდებაჲ …
ებდეთ მას უკუნისამდე.
…ბისაჲ მარხვაჲ უბიწოჲ
… ებით და საკრველნი

H 1892

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21,5x15

Content:	Four Gospels
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	21,5x15

ტექსტი

1r ლუკა 9, 43-44

და განუკჳრდებოდა ყოველთა დიდებასა მას ზედა ღმრთისასა, და ყოველნი დაკჳრვებულ იყვნეს ყოველსა მას ზედა, რომელსა იქმოდა იესუ. ხოლო იესუ ჰრქუა მოწაფეთა თჳსთა:

დაისხენით თქუენ სიტყუანი ესე ყურთა თქუენთა, რამეთუ ძე კაცისაჲ მიცემად არს ჴელთა კაცთასა.

ხოლო იგინი უმეცარ იყვნეს სიტყუასა ამას ზედა, და იყო დაფარულ მათგან, რაჲთა ვერ

გულისჴმა-ყონ იგი, და ეშინოდა მათ კითხვად მისა სიტყჳსა ამისთჳს. 46. შევიდა მათდა გულის-სიტყუაჲცა: ვინ-ძი უდიდეს იყოს შორის მათსა?

ხოლო იესუ იცნოდა გულის ზრახვანი მათნი და მოიყვანა ყრმაჲ და დაადგინა იგი წინაშე მათსა

და ჰრქუა მათ: რომელმან შეიწყნაროს ესე ყრმაჲ სახელითა ჩემითა, მე შემიწყნარა; და რომელმან მე შემიწყნაროს, შეიწყნაროს მომავლინებელი ჩემი. ხოლო უმცირესი თქუენ ყოველთა შორის იგი არს დიდ.

მიუგო იოვანე და ჰრქუა: მოძღუარ, ვიხილეთ ვინმე, რომელი სახელითა შენითა ეშმაკთა განასხმიდა, და ჩუენ ვაყენებდით მას, რამეთუ არა შემოგჳდგს ჩუენ.

ჰრქუა მას იესუ: ნუ აყენებთ, რამეთუ რომელი არა არს ჩუენდა მტერ, იგი ჩუენ კერძო არს.

და იყო აღსრულებასა მას დღეთა ამაღლებისა მისისათა და თავადმან დაამტკიცა პირი თჳსი აღსლვად იერუსალჱმდ.

და წარავლინნა მოციქულნი წინაშე მისსა. და იგინი წარვიდეს და შევიდეს დაბასა სამარიტელთასა, რაჲთა მო-რაჲმე-უმზადონ მას.

და არა შეიწყნარეს იგინი, რამეთუ პირი მისი იყო მისლვად იერუსალჱმდ.

ვითარცა იხილეს მოწაფეთა მისთა იაკობ და იოვანე, თქუეს: უფალო, გნებავსა, რაჲთა ვთქუათ, და ცეცხლი გარდამოჴდეს ზეცით და აღჴოცნეს იგინი, ვითარცა ელია ყო?

მიექცა იესუ და შეჰრისხნა მათ და ჰრქუა: არა იცით, რომლისა სულისანი ხართ თქუენ?

55მიექცა იესუ და შეჰრისხნა მათ და ჰრქუა: არა იცით, რომლისა სულისანი ხართ თქუენ?

56რამეთუ ძე კაცისაჲ არა მოვიდა წარწყმედად სულსა კაცთასა, არამედ ცხოვრებად. და წარვიდეს სხუასა დაბასა.

57და იყო სლვასა მას მათსა გზასა ზედა ჰრქუა ვინმე მას: მიგდევდე შენ ვიდრეცა მიხუალ.

58ჰრქუა მას იესუ: მელთა ჴურელი უჩნს და მფრინველთა ცისათა საყოფელი, ხოლო ძესა კაცისასა არა აქუს, სადა თავი მიიდრიკოს.

59ხოლო სხუასა ჰრქუა: შენ მომდევდი მე. და მან ჰრქუა: უფალო, მიბრძანე მე პირველად მისლვად და დაფლვად მამისა ჩემისა.

60ჰრქუა მას იესუ: აცადენ მკუდარნი დაფლვად თჳსთა მკუდართა; ხოლო შენ წარვედ და მიმოსდევ სასუფეველი ღმრთისაჲ.

61ჰრქუა მას სხუამან: მეცა მიგდევდე შენ, უფალო, ხოლო პირველად მიბრძანე მე ჯმნაჲ სახლეულთა ჩემთაგან.

62ჰრქა მას იესუ: არავინ დასდვის ჴელი საჴნველსა, და ხედავნ იგი გარეუკუნ და წარმართებულ არნ სასუფეველსა ღმრთისასა.

თავი 10

1და ამისა შემდგომად გამოირჩინა უფალმან სხუანი სამეოც და ათნი და წარავლინნა იგინი ორ-ორნი წინაშე მისსა ყოველსა ქალაქებსა და დაბნებსა, ვიდრეცა ეგულებოდა მას მისლვად.

2და ეტყოდა მათ: სამკალი ფრიად არს, ხოლო მუშაკნი მცირედ. ევედრენით უკუე უფალსა სამკალისასა, რაჲთა მოავლინნეს მუშაკნი სამკალსა თჳსსა.

3წარვედით! აჰა ესერა მიგავლინებ თქუენ, ვითარცა კრავთა შორის მგელთა.

4ნუ წარგაქუნ ბალანტი, ნუცა ვაშკარანი, ნუცა შესასხმელი ფერჴთაჲ და ნუცა ვის გზასა ზედა მოიკითხავთ.

5და რომელსაცა სახლსა შეხჳდეთ, პირველად თქუთ: მშჳდობაჲ სახლსა ამას!

6და უკუეთუ იყოს მუნ ძჱ მშჳიდობისაჲ, განისუენოს მის ზედა მშჳდობამან თქუენმან, უკუეთუ არა – თქუენდავე მოიქცეს.

7მასვე სახლსა შინა იყვენით, ჭამდით და სუემდით მათ თანა, რამეთუ ღირს არს მუშაკი სასყიდლისა თჳსისა, ნუ მიხუალთ სახლითი სახლად.

8და რომელსა ქალაქსა შეხჳდეთ, და შეგიწყნარნენ თქუენ, ჭამდით წინა-დაგებულსა თქუენსა

9და განჰკურნებდით მას შინა უძლურთა და ეტყოდეთ მათ: მოახლებულ არს თქუენ ზედა სასუფეველი ღმრთისაჲ.

10და რომელსა ქალაქსა შეხჳდეთ, და არა შეგიწყნარნენ თქუენ, გამო-რაჲ-ხჳდოდით უბანთა მისთა, არქუთ მათ:

11აჰა ესერა მტუერი რომელ აღეკრა ფერჴთა ჩუენთა ქალაქისაგან თქუენისა, განვიყრით თქუენ ზედა; გარნა ესემცა უწყით, რამეთუ მოახლებულ არს სასუფეველი ღმრთისაჲ.

12გეტყჳ თქუენ: სოდომელთა უმოლხინეს იყოს მას დღესა შინა, ვიდრე ქალაქისა მის.

13ვაჲ შენდა, ქორაზინ, და ვაჲ შენდა, ბეთსაიდა, რამეთუ ტჳროსს და სიდონს თუმცა იქმნნეს ძალნი, რომელ იქმნნეს თქუენ შორის, პირველვემცა ძაძითა და ნაცარსა ზედა მსხდომარეთა შეინანეს.

14ხოლო ტჳროსი და სიდონი უმოლხინეს იყოს სასჯელსა მას, ვიდრე თქუენ.

15და შენ, კაპერნაუმ, ნუ ცადმდე აჰმაღლდები, არამედ ჯოჯოხეთადმდე შთაჰჴდე.

16რომელმან თქუენი ისმინოს, ჩემი ისმინა; და რომელმან თქუენ შეურაცხ-გყვნეს, მე შეურაცხ-მყოფს; და რომელმან მე შეურაცხ-მყოს, შეურაცხ-ჰყოფს მომავლინებელსა ჩემსა.

17და მოიქცეს სამეოც და ათნი იგი სიხარულითა და იტყოდეს: უფალო, ეშმაკნიცა დაგუემორჩილებიან სახელითა შენითა.

18ჰრქუა მათ იესუ: ვხედევდ ეშმაკსა ვითარცა ელვასა, ზეცით გარდამოვრდომილსა.

19აჰა მიგცემ თქუენ ჴელმწიფებასა დათრგუნვად გუელთა და ღრიაკალთა და ყოველსა ზედა ძალსა მტერისასა, და თქუენ არარაჲ გევნოს.

20ხოლო ამას ზედა ნუ გიხარინ, რამეთუ სულნი უკეთურნი დაგემორჩილებიან, არამედ გიხაროდენ, რამეთუ სახელები თქუენი დაიწერა ცათა შინა.

21მას ჟამსა შინა იხარებდა იესუ სულითა და თქუა: აღგიარებ შენ, მამაო, უფალო ცისა და ქუეყანისო, რამეთუ დაჰფარე ესე ბრძენთაგან და მეცნიერთა და გამოუცხადე ესე ჩჩჳლთა. ჰე, მამაო, რამეთუ ესრეთ სათნო-იყო შენ წინაშე.

22და მიექცა მოწაფეთა და ჰრქუა: ყოველივე მომეცა მე მამისა ჩემისა მიერ, და არავინ იცის, ვინ არს მამაჲ, გარნა ძემან; და არცა ვინ იცის, ვინ არს ძე, გარნა მამამან; და ვისა უნდეს ძესა გამოცხადების, გამოუცხადოს.

23და მიექცა მოწაფეთა მისთა თჳსაგან და ჰრქუა: ნეტარ არიან თუალნი, რომელნი ხედვენ, რომელსა თქუენ ხედავთ, და ყურნი, რომელთა ესმის რომელი თქუენ გესმის.

24ხოლო გეტყჳ თქუენ, რამეთუ: მრავალთა წინაწარმეტყუელთა და მეფეთა უნდა ხილვაჲ, რომელსა თქუენ ხედავთ, და ვერ იხილეს, და სმენად, რომელი თქუენ გესმის, და ვერ ესმა.

25და აჰა ესერა სჯულის-მეცნიერი ვინმე აღდგა და გამოსცდიდა იესუს და ეტყოდა: მოძღუარ, რაჲ ვქმნე, რაჲთა ცხორებაჲ საუკუნოჲ დავიმკჳდრო?

26ხოლო თავადმან ჰრქუა მას: სჯულსა ვითარ წერილ არს? ვითარ აღმოიკითხავ?

27ხოლო მან ჰრქუა: შეიყუარო უფალი ღმერთი შენი ყოვლითა გულითა შენითა და ყოვლითა სულითა შენითა და ყოვლითა ძალითა შენითა და ყოვლითა გონებითა შენითა, და მოყუასი შენი – ვითარცა თავი თჳსი.

28ჰრქუა მას იესუ: მართლ მომიგე, მაგას იქმოდე და სცხონდე.

29ხოლო მას უნდა განმართლებად თავი თჳსი და ჰრქუა იესუს: და ვინ არს მოყუას ჩემდა?

30მიუგო იესუ და ჰრქუა: კაცი ვინმე გარდამოვიდოდა იერუსალჱმით

იერიქოდ, და ავაზაკნი დაესხნეს, განძარცუეს იგი, დაწყლეს და წარვიდეს და დაუტევეს მწყდარი.

31ხოლო დამთხუევით მღდელი ვინმე შთავიდოდა მასვე გზასა და იხილა იგი და თანა-წარჰწდა.

32და ეგრეთვე ლევიტელი მასვე ადგილსა მივიდა და იხილა იგი და თანა-წარჰწდა.

33მერმე სამარიტელი ვინმე წარვიდოდა, მოვიდა მასვე ადგილსა, იხილა იგი და შეეწყალა.

34და მოვიდა მისა და შეუხჳა წყლული იგი და დაასხა ზეთი და ღჳნოჲ და აღსუა იგი კარაულსა თჳსსა და მოიყვანა იგი ყოველთასა მას სადგურსა და იღუაწა იგი.

35და ხვალისაგან, გამო-რაჲ-ვიდოდა, ორი დრაჰკანი მისცა ყოველთა სადგურისა მოღუაწესა მას და ჰრქუა: იღუაწე ეგე და, სხუაჲ თუ რაჲმე წარაგო უმეტესი, მო-რაჲ-ვიდე, მიგცე შენ.

36ვინ უკუე ამათ სამთაგანი გგონიეს შენ მოყუას მისა, რომელ იგი შევარდა ავაზაკთა მათ?

37ხოლო მან ჰრქუა: რომელმან ყო წყალობაჲ მის თანა. ჰრქუა მას იესუ: ვიდოდე და ჰყოფდ შენცა ეგრევე.

38და იყო ვითარცა წარვიდეს ესენი, და თავადი შევიდა დაბასა რომელსამე. და იყო ვინმე მუნ დედაკაცი, რომლისა სახელი მართა, და შეიყვანა თავადი სახიდ თჳსა.

39და იყო დაჲ მისი, რომელსა ერქუა მარიამ, რომელი დაჯდა ფერჴთა თანა იესუჲსთა და ისმენდა სიტყუათა მისთა.

40ხოლო მართა მიმოდაზრუნვიდა მრავლისა მსახურებისათჳს, ზედა მიადგა და ჰრქუა: უფალო, არა იღუწი, რამეთუ დამან ჩემმან მარტოჲ დამიტევა მე მსახურებად. არქუ მას, რაჲთა შემეწეოდის მე.

41მიუგო იესუ და ჰრქუა მას: მართა, მართა! ზრუნავ და შფოთ ხარ მრავლისათჳს,

42აქა ერთისაჲ არს საჴმარ, ხოლო მარიამ კეთილი ნაწილი გამოირჩია, რომელი არასადა მიეღოს მისგან.

თავი 11

1და იყო ადგილსა რომელსამე თავადი ილოცვიდა. და ვითარცა დასცხრა ლოცვისაგან, ჰრქუა ვინმე მას მოწაფეთაგანმან: უფალო, გუასწავე ლოცვაჲ, ვითარცა იოვანე ასწავა მოწაფეთა თჳსთა.

2ხოლო თავადმან ჰრქუა მათ: რაჟამს ილოცვიდეთ, თქუთ: მამაო ჩუენო, რომელი ხარ ცათა შინა, წმიდა იყავნ სახელი შენი, მოვედინ სუფევაჲ შენი, იყავნ ნებაჲ შენი, ვითარცა ცათა შინა, ეგრეცა ქუეყანასა ზედა.

3პური ჩუენი არსობისაჲ მომეც ჩუენ დღითი-დღედ.

4და მომიტევენ ჩუენ ცოდვანი ჩუენნი, და რამეთუ ჩუენცა მიუტევებთ ყოველთა თანა-მდებთა ჩუენთა, და ნუ შემიყვანებ ჩუენ განსაცდელსა, არამედ მიჴსნენ ჩუენ ბოროტისაგან.

5და ეტყოდა მათ: ვის თქუენგანსა ესუას მეგობარი და მოვიდეს მისა შუაღამეს და ჰრქუას მას: მეგობარო, მოვასხენ მე სამნი პურნი,

6რამეთუ მეგობარი მოვიდა ჩემდა გზით, და არარაჲ მაქუს, რაჲ დაუგო მას.

7მან მიუგოს შინაჲთ გამო და ჰრქუას: ნუ შრომასა შემამთხუევ მე, რამეთუ კარი დაჴშულ არს და ყრმანი ჩემნი ჩემ თანა არიან სარეცელსა ზედა; ვერ ძალ-მიც აღდგომად და მიცემად შენდა.

8გეტყჳ თქუენ: დაღაცათუ არა ეძლოს მას აღდგომად და მიცემად, რამეთუ არს იგი მეგობარ მისა, წყინებისა მისთჳს მისისა აღდგეს და მისცეს, რაოდენი უჴმდეს მას.

9ხოლო მე გეტყჳ თქუენ: ითხოვდით და მოგეცეს თქუენ, ეძიებდით და ჰპოოთ, ირეკდით და განგეღოს თქუნ.

10რამეთუ ყოველი რომელი ითხოვდეს, მოიღოს, და რომელი ეძიებდეს, პოოს, და რომელი ირეკდეს, განეღოს.

11ვის უკუე თქუენგანსა მამასა სთხოვდეს ძე პურსა, ნუუკუე ქვაჲ მისცეს მას? გინა თუ თევზსა სთხოვდეს, ნუუკუე თევზისა წილ გუელი მისცესა მას?

12გინა თუ კუერცხსა სთხოვდეს, ნუუკუე ღრიაკალი მისცეს მას?

13უკუეთუ თქუენ უკეთურთა იცით მისაცემელი კეთილი მიცემად შვილთა თქუენთა, რაოდენ უფროჲს მამამან ზეცით მოსცეს სული წმიდაჲ, რომელნი სთხოვდენ მას.

14და კაცისა ვისგანმე განაძო ეშმაკი, რომელი იყო ყრუჲ. და იყო განსლვასა მას ეშმაკისასა იტყოდა ყრუჲ იგი. და უკჳრდა ყოველსა მას ერსა.

15ხოლო რომელთამე მათგანთა თქუეს: ბელზებულითა, მთავრითა მით ეშმაკთაჲთა, განასხამს ეშმაკთა.

16და სხუანი ვინმე გამოცდით სასწაულსა ზეცით ითხოვდეს მისგან.

17ხოლო თავადმან იცნოდა ზრახვანი მათნი და ჰრქუა მათ: ყოველი მეუფებაჲ, რომელი თავსა თჳსსა განეყლთის, მოოჴრდის, და სახლი სახლსა ზედა დაეცის.

18და უკუეთუ ეშმაკი თავსა თჳსსა განეყლთა, ვითარ დამტკიცნეს მეუფებაჲ მისი? რამეთუ იტყჳთ ჩემთჳს, ვითარმედ: ბელზებულითა განვასხამ ეშმაკთა.

19უკუეთუ მე ბელზებულითა განვასხამ ეშმაკთა, ძენი თქუენნი რაჲთა განასხმენ? ამისათჳს იგინივე მსაჯულ გექმნენ თქუენ.

20უკუეთუ მე თითითა ღმრთისაჲთა განვასხამ ეშმაკთა, მო-სამე-წევნულ არს თქუენ ზედა სასუფეველი ღმრთისაჲ.

21რაჟამს ძლიერი შეჭურვილი სცვიდეს ეზოსა თჳსსა, მშჳდობით არნ მონაგები მისი.

22და ოდეს უძლიერესი მისი ზედა-მოუჴდის, სძლის მას და საჭურველი მისი მოუღის, რომელსა-იგი ესვიდა, და ნატყუენავი მისი განუყვის.

23რომელი არა არს ჩემ თანა, მტერი ჩემი არს; და რომელი არა შეჰკრებს ჩემ თანა, იგი განაბნევს.

24რაჟამს სული არაწმიდაჲ განვიდის კაცისაგან, მიმოვალნ ურწყულთა ადგილთა და ეძიებნ განსუენებასა და არა პოვის, თქჳს: მივიქცე სახლსავე ჩემსა, ვინაჲცა გამოვედ.

25და მოვიდის და პოვის იგი განშუენებული და შემკული.

26მაშინ წარვიდეს და მოიყვანნის სხუანი შჳდნი სულნი, უბოროტესნი მისსა, და შევიდის და დაიმკჳდრის მას შინა და იქმნის უკუანაჲსკნელი კაცისაჲ მის უძჯრეს პირველისა.

27და იყო ვიდრე იტყოდაღა იგი ამას, აღ-ვინმე-იღო დედაკაცმან ჴმაჲ ერსა მას შორის და ჰრქუა მას: ნეტარ არს მუცელი, რომელმან გიტჳრთა შენ, და ძუძუნი რომელთა სწოვდი.

28ხოლო თავადმან თქუა: არამედ ნეტარ არიან, რომელთა ისმინონ სიტყუაჲ ღმრთისაჲ და დაიმარხონ იგი.

29და ვითარცა შეკრბებოდა ერი იგი, იწყო სიტყუად მათდა: ნათესავი ესე ნათესავი ბოროტი არს, სასწაულსა ითხოვს, და სასწაული არა ეცეს მას, არამედ სასწაული იონა წინაწარმეტყუელისაჲ.

30ვითარცა-იგი ექმნა იონა სასწაულ ნინეველთა, ეგრეთ ეყოს ძე კაცისაჲ ნათესავსა ამას.

31დედოფალი იგი სამხრისაჲ აღდგეს სასჯელსა მას კაცთა თანა ამის ნათესავისათა და დასჯიდეს მათ, რამეთუ მოვიდა კიდით ქუეყანისაჲთ სმენად სიბრძნესა სოლომონისსა; და აჰა ესერა უფროჲს სოლომონისსა არს აქა.

32კაცნი იგი ნინეველნი აღდგენ სასჯელსა მას ნათესავისა ამის თანა და დასჯიდენ მათ, რამეთუ შეინანეს ქადაგებასა მას იონაჲსსა; და აჰა ესერა უფროჲს იონაჲსსა არს აქა.

33არავინ აღანთის სანთელი და დადგის ფარულად, გინა ჴვმირსა ქუეშე, არამედ სასანთლესა ზედა, რაჲთა შემავალნი ხედვიდენ ნათელსა.

34სანთელი გუამისაჲ არს თუალი; ოდეს თუალი შენნი განმარტებულ იყოს, ყოველი გუამი შენი ნათელ იყოს და უკუეთუ თუალი შენი ბოროტ იყოს, ყოველი გუამი შენი ბნელ იყოს.

35იხილე, ნუუკუე ნათელი იგი შენ შორის ბნელ იყოს.

36უკუკეთუ ყოველი გუამი შენი ნათელ არს და არა რაჲ აქუნდეს ადგილი რაჲმე ბნელისაჲ, იყოს იგი ყოვლად ნათელ, ვითარცა-იგი სანთელი ელვითა განგანათლოს შენ.

37და ვითარცა იტყოდა ამას თავადი, ჰლოცვიდა ვინმე ფარისეველი, რაჲთა პური ჭამოს მის თანა; და შევიდა და დაჯდა.

38ხოლო ფარისეველმან მან ვითარცა იხილა, უკჳრდა, რამეთუ პირველად არა იბანა, ვიდრე სადილობადმდე.

39ჰრქუა მას უფალმან: აწ თქუენ, ფარისეველთა, გარეშე სასუმელისაჲ და პინაკისაჲ განსწმიდით, და შინაგანი თქუენი სავსე არნ ნატაცებითა და უკეთურებითა.

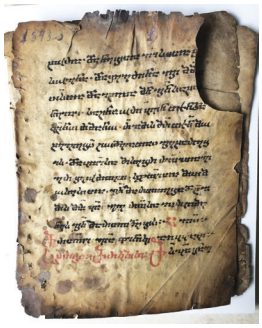
40ორგულნო, ანუ არა რომელმან-იგი გარეშე შექმნა, მანვე შინაგანი შექმნა?

41გარნა ესე, რომელი ჯერ არს, მიეცით მოწყალებაჲ, და აჰა თქუენი ყოველი წმიდა არს.

42არამედ ვაჲ თქუენდა, ფარისეველნო, რამეთუ ათეულსა აღიღებთ პიტნაკისა და ტეგანისასა და ყოვლისა მხლისასა და თანა-წარჰვალთ სამართალსა და სიყუარულსა ღმრთისასა. ესე ჯერ-იყო ყოფად და იგი არა დატევებად.

H 1893 ა

რაობა:	საკითხავები (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18x13,7

Content:	Readings
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	18x13,7

ტექსტი

1r */ ხურა და ნებითა ღმრთისაჲთა შ[ეი]სუენა და შეეძინა იგი მამათა თჳსთა. და იხილა მან განსახ ... ნელი საცნაური, ყავნ თქუენდა, კაცნო, ძმანო, რამეთუ ამ-ის მიერ თქუენ მოტევებაჲ ცოდვათაჲ გეხარების და ყოვლისა მისებრ, რომლითა ვერ შეუძლეთ სჯულითა მით მოსესითა განმართლებად. ხოლო ამის მიერ ყოველ-სავე, რომელსა ჰრწმენეს, განმართლდების.

ალჲ.

მართალი, ვითარცა ფინიკი, აღყუავ …

სახარებაჲ მარკოზისა. 6,14

1v / მას ჟამსა შინა ე/სმა ჰეროდეს მეფესა ჰამბა[ვ]ი იესუსი, რამეთუ განაცხა-და მან[322] სახელი მისი.

იტყოდა, ვითარმედ იოვანე ნათლისმცემელი მკჳდრეთით (!) აღდგომილ არს და მისთჳს იქმნებიან ძალნი მის თანა. და სხუანი იტყოდეს, ვითარმედ ელია არს.

და სხუანი იტყოდეს, ვითარმედ წინაჲსწარმეტყუელი არს, ვითარცა წი-ნაჲსწარმეტყუელთაგანი ილიაჲ.

ხოლო ესმა რაჲ ესე ჰეროდეს, თქუა, ვითარმედ: მე, რომელსა თავი მოვჰკჳეთე იოვანეს, იგი აღდგომილ არს მკჳდრეთით, რამეთუ ამან ჰეროდია მიავლინა, შე-იპყრა იოვანე, შებორკილა იგი და შესუა საპყრობილესა.

არ გადადის

მათე, 10-13

2r / ნა მიცემად მას იგი. და მიავლინა და მოჰკ̃თა (!) თავი იოვანესი საპყრობი-ლესა შინა და მოართჳეს თავი მისი ლაკნითა და მისცეს ქალსა მას. და მან მიართჳა დედასა თჳსსა და მოვიდეს მოწაფენი მისნი და წარიღეს გჳამი მისი და დაფლეს და მოვიდეს და უთხრეს იესუს. და ესმა რაჲ იესუს, განეშორა მიერ ნავითა და წარვიდა უდაბნოსა ადგილსა თჳსაგან. და ვითარცა ესმა ერსა მას, მისდევდეს მკჳრცხლი ქალაქებისაგან.

სამჴრად.

წარდგომაჲ

იხარებდით მართალნი, უფალი.

2v / შეისმინე, ღმერთო ჴმისა ჩემისა, -გევედ.

საქმე მოციქულთაჲ.

მათ დღეთა შინა ვითარცა აღასრულებდა იოანე სრბასა ღმრთისასა და იტყო-და: ვინ-იგი გგონიე ყოფად, არა იგი ვარ, არამედ ესერა მოვალს შემდგომად ჩემსა, რომლისა-იგი არა ვარ ღირს განჴსნად ჴამლთა ფერჴთა მისთასა, კაცნო და ძენო ნათესავისა აბრაჰამისნო, და [რამეთუ] ჩუენ თანა რომელთა ეშინის ღმრთისა და [რამეთუ] ჩუენი სიტყუაჲ იგი ცხორებისაჲ მოი[წია] და რომელნი-იგი მკჳდრ არიან იჩ̃რუსალიმს და მთავარნი იგი მათნი ამას უმეცა

არ გადადის

* ფრაგმენტის სამივე ფურცელი წარმოადგენს პალიმფსესტს.

[322] მნა.

3r / ხლთა არა გამოგიცხადეს შენ, არამედ მამამან ჩემმან ზეცათამან, და მე გეტყვი შენ: შენ ხარ კლდე და ამას კლდესა ზედა აღვაშენო ეკლესიაჲ ჩემი და ბჭენი ჯოჯოხეთისანი ვერ ერეოდიან მას და მიგცნე შენ კლიტენი სასუფეველისა ცათაჲსანი და რაჲთა შეჰკრა ქუეყანასა ზედა. კურთხეულ იყოს იგიცა ცათა შინა და რომელი განჰჴსნათ ქუეყანასა ზედა, ჴსნილ იყოს იგიცა ცათა შინა.

აქებდით უფალსა.
თუესა ივლისსა ი˜ე
წმიდათა მოწამეთა აკესი და ივლიანესი
სამხრა[დ].
წარდგომაჲ. წმიდათა და რომელნი არიან, ქრისტე
წინაჲსწარ ვხედავდ უფალსა წინაშე
კორინთელთა მიმართ ების.

3v / ძმანო, ოდეს-იგი ვიყავ ყრმა, ვიტყოდე, ვითარცა ყრმაჲ, ვსცობედ, ვითარცა ყრმაჲ, და შეურაცხ-ვყავ, ვითარცა ყრმაჲ. ხოლო ოდეს ვიქმენ მამაკაც, დაუტევე სიყრმისა იგი; ხოლო ვხედავ აწ, ვითარცა სარკითა და იგავითა. ხოლო მაშინ პირსა პირისპირ აწ ვიცი მცირედ, ხოლო მერმე ვცნა, ვითარცა აწ ესერა ჰგიეს სარწმუნოებაჲ, სასოებაჲ, სიყუარული - სამი ესე, ხოლო უფროჲს ამათსა სიყუარული არს. შეუდეგით სიყუარულსა, ხოლო გშურდინ სულიერი იგი, უფროჲსღა თანა სწყალობდეთ[323], რამეთუ რომელი-იგი იტყჳნ ენითა, არა კაცთა ეტყჳნ, არამედ ღმერთსა, რამეთუ არავის ესმის, რამეთუ სულითა იტყჳს:

ქრისტე ღმერთო, შენ (!) მადლმან შენი ვარ.

H 1893 გ*

რაობა:	საკითხავები
თარიღი:	X-XI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18x14

Content:	Readings
Date:	X-XI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	18x14

[323] სწ˜წყლბდეთ

* შენიშვნა: H-1893გ შეუერთდა H-1831.

H 1893 დ

რაობა:	სიტყვა გულისთქმისათვის
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24x14
Content:	Word for innermost
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	24x14

ტექსტი

1r /[324] თქუენ წინაშე კაცთა ... ... ლნენ საქმენი კეთილნი და ადიდ ... ... სა თქუენსა ზეცათა ... ...

ნუ მისდრკე ... ... ვე უსახურ ... ... მიმართ გზ ... ... ისა ნუსადა მ ... ... გი ... ... თამან და შთაჰ ... ...

ვ ... ... თა და უდაბნო ... ...

თა მრავალთასა

... ... რამეთუ ვისღა ელ ... ...

... ... ელსა ძჳრთა მიერ

ღ˜თი ... ... და არა ჰნებავს შორ ... ... თჳსისა ... ... დაბადებულისაჲ მეტყუელისა მისებრ, რამეთუ არა იხარებს ღმერთი წარწყმედას ზედა ცხოველთა ... და ვ ... და ვითარცა სიმართლე არს და სხუასა[325] შინა იტყჳს, ვითარმედ: ნუვინ განცდილთაგანი იტყჳს: ღმრთისა მიერ განვიცადები, რამეთუ ღმერთი გაამოუცდელ არს და არცა ერთსა ვის განსცდის, არამედ თითოეული განიცადების თჳსისა გულისთქუმისაგან მონადირებული და გულისთქუმაჲ რაჲ მიუდგის, შვის ცოდვაჲ. ხოლო ცოდვაჲ სრულ იქმნის რაჲ, შვის სიკუდილის თქუმაჲ დედა არს ცოდვისა. ამან გამოჴადა ადამ სამოთხით, ამან კაენ ძმისმკლველ-ყო, ამან მეგჳპტელი აღაბორგა წმიდისა იოსების ზედა, ხოლო ჭაბუკმან შიშითა ღმრთისაჲთა განმტკიცებულმან დააკუჱთა იგი. ამან დააბნია ერი უდაბნოსა ზედა, ამან დაჰჴსნნა შჳდნი ... ... სვნი ქუეყანასა ქანანისასა, რომლითა განამწარა ... მოქმედი,, ვინაჲცა ... ... ნენ ... ...

1v /[326] ... ... ემთხჳოს ჩუენ ყუჱდრებაჲ კეთილისა საქ ... ... უმცა გურცხუჱ ... ... დრებისათჳს ... ... ჩუენ ზედა მიწევნუ ... ... ქმთ მას რაჲ ... ... ა ჯერ-იყოს ... ... ერო ჩემო ... ... საჲ სახელი ჩემი გულ ... ... ნენ ყუჱ ... ... რებისაგან კაცთაჲსა ... ...

ნუ იძლევით, რამეთუ ... ...

საგან და ვითარცა მატლ ... ...

[სი]მართლე შენი ეგოს ... ...

[324] ფურცელი ზემო ნაწილში ამოხეულია.

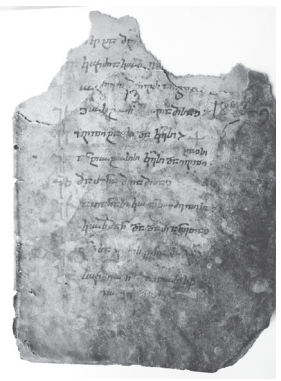
[325] სხასა.

[326] მოხეულია.

ვამდე ნათესავთაჲსა … … … ურჩ
ვარ, არცა წინააღდგომის მეტყუჩლ … ჩემნი
მივსცენ გუჩმად და ღაწუნი ჩემნი ყურიმლისცემად, ხოლო პირი ჩემი არა გა-
რე-მივაქციე სირცხჳლისაგან ნერწყჳსა. და უფალი იქმნა შემწედ ჩემდა.

ამისთჳს არა შევიკდიმე, არამდ დავდგი პირი ჩემი, ვითარცა კლდე მყარი და ვცან, რამეთუ არა მრცხუჩნეს, ვინაჲცა დაღათუ ვჰგონებდეთ მათ მიერ ძლევად და მთავრობად, ნუ-ვე-შევშინდებით, ნუცა დაუტევებთ მეტყუჩლისა მისებრ. განთუ-ეწყოს ჩემ ზედა ბანაკი, არა შეეშინოს გულსა ჩემსა. და კუალად იტყჳს: მჴნე იყავნ და განძლიერდინ გული თქუენი; ყოველნი, რომელნი ესავთ უფალსა და ნუ ჰბაძავ დიდებასა ცოდვილთასა, რამეთუ არა უწყი, რაჲ იყოს დაქცევად, მჯ~ბს არს ყოვლისავე შემთხუჩვაჲ და ქებუ[ლ]ებაჲ ღმრთისა მიერ ვიდრეღა ბოროტად ქცევითა ქ … … … სა განთქუმულ … … … რამეთუ უფალი და მოციქ … … … … …

H 1893ე

რაობა:	------
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,5x10,7
Content:	------
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14,5x10,7

ტექსტი

1r / [მიქ]აელ მთავარანგ
… ჲოსტონ მოწამისაჲ
იე ივლიტასი და კჳრიკესი
ივ ანტიოხოსისი, კჳრიკესი და ივლი[ტაჲსი]
იზ მარინა მოწამისაჲ
იჩ ათანასი კოლზომელისაჲ
ით კოზმან და დამიანეთაჲ
კ ენისა ქრისტინა მოწამისაჲ
კა სჳმეონ … ლონისი
…იო
1v
[ბარ]თლომე მოციქ[ულისაჲ]
კე ევპრაქსიაჲსა და უილუ …
კვ თეკლაჲსი მოწამისაჲ
კზ სჳმეონ ჰალაფელისაჲ
კჩ პანტელემონ(!) მოწამისა
კთ კალენიკე მოწამისა
ლ თევდოტეჲსი და ერმოლაოზ

ლა ეზეკიელ წინასწარმეტყუელისა
აგუისტოსი ლა დღე საძიებელი ბ
ა წმიდათა მაკაბელთაჲ
2r / [ნი]კიტა მოც[იქულისაჲ]
…ვ კჯრიაკოზ ე…
იზ ოთხთა კრებათაჲ
იჱ თევდორაჲსი
ით ბეთლემისა სატფური
კ ლუკა მახარებელისა ქ
კა ჲონა წინასწარმეტყუელისა
კბ ფოკა მოწამისა
კგ ზაქარიაჲს დადუმებაჲ
კდ რომანა მოწამისა და თეკლაჲსი
კე ევსტათისი მჴედრისა თეორსტეჲსი
და შვილთა მათ თანაჲ
2v / …ისა და
…თისივე ჴსენებაჲ
კზ ჲოვანე მახარებელისა
კჱ ხარიტონისი
კთ კჯრიაკოზისი
ლ არკატი და იოვანესი
ოკდონბერსა ზა დღე საძიებელი არა
ა არათაჲსი და მისთანათაჲ
ბ ანანია ეპისკოპოზისა მოწამისა
გ ანტონ და სტეფანიდოჲსი
დ დანიელ წინასწარმეტყუელისაჲ
ე დომანაჲსი და დორი …

H 1897 ბ

რაობა:	საეკლესიო კალენდარი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13x9,5
Content:	Liturgical calendar
Date:	XV--XVI cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	13x9,5

ტექსტი

1r / ა-ერთი, ბ-ორი, გ-სამი, დ-ოთხი, ე-ხუთი, ვ-ექვსი[327], ზ-შვიდი, ჱ-რვა, თ-ცხრა, ი-ათი, კ-ოცი, ლ-ოცდაათი, მ-ორმოცი, ნ-ორმოცდაათი, ჲ-სამოცი, პ-სამოცდაათი, ჟ-ოთხმოცი;

[327] ექსი.

ა-ერთი, ბ-ორი, გ-სამი, დ-ოთხი, ე-ხუთი[328], ვ-ექოსი, ზ-შვიდი, ჱ-რვა, თ-ცხრა, ჱ-რვა, თ-ცხრა, ი-ათი, კ-ოცი, ლ-ოცდაათი, მ-ორმოცი, ლ-ოცი და ათი (!), ჲ-სამოცი, ო(!)-სამ.

ა-ერთი, ბ-ორი, გ-სამი, დ-ოთხი, ე-ხოთი, ვ-ექოსი, ზ-შვიდი, ჱ-რვა, თ-ცხრა, ი-ათი, კ-ოცი, ლ-ოცდაათი, მ-ორმოცი, ნ-ორმოცდაათი, პ-სამოცდაათი

1v / პ-ოთხმოცი, ჟ-ოთხმოცი და ათი, რ-ასი, ს-ორასი, ტ-სამი ასი, უ-ოთხი ასი, ჯ-ხუთასი, ფ-ექუსაასი (!), ქ-შჳდაასი, ღ-რვა ასი, ყ-ცხრა ასი, შ-ათასი, ჱ-ორი ათასი, ჱ სამი ათ (!), ძ-ოთხი ოცი, ხ-ხუთი ათას. … … … ექოსი ათა (!),… … რვა, ჴ-ცხრა ათასი, ჳ-ბევრი ათასი, ჰ-ბეური … … … ათასი.

… … … ბეურულჲ ბერი ათასი.

თუესა სეკდენბერსა აქუს დღე ლ, დღესა ... აქუს ჟამი იბ და ღამით-ჟამი იბ, ჱ შობაჲ ღმრთისმშობლისა.

უქმი და ჴსნილი

2r იგ ენკენიასა იდ ა/მაღლებაჲ პატიოსნისა ჯუარისა უქმი[329] და მარხვაჲ, კვ-მიცვალებაჲ წმიდისა იოანე მახარებლისა.

უქმი და ჴსნილი

თუესა ოკდონბერსა აქუს დღე ლა, დღეთა აქუს ჟამი ია და ღამითა - ჟამი იგ, კვ წმიდისა დიდისა დიმიტრისი.

უქმი თუესა ნოენბერსა აქუს დღე ლ, დღეთაჲ ჟამი ი და ღამითა- ჟამი იდ,

კრებაჲ მიქელ მთავარანგელოზისა.

უქმი ჴსნილი ყოველთათჳს, ი გიორგობაჲ, ჴსნილი, უქმი იბ წმიდისა იოანე ოქ-როპირისა

უქმი და ღამისთევაჲ ყოვლადწმიდისა ფილიპე

მოციქულისაჲ და ვე მარხვაჲ და მშბ

2v შობისა კა ტაძრად მიყვა / … … …

უქმი ჴსნელობისა წ … … … ერნი კაცნი

არა ჭამენ. ვინცა ჭამოს, არცა იმას აქუს ბრალი.

თუესა დეკენბერსა აქჳს დღე ლა დღეთა

აქუს ჟამი თ და ღამითა ჟამივე დ წმიდისა ბარბარესი

უქმი ვ წმიდისა ნიკოლოზისა

უქმი თ წმიდისა ანაჲს მოცლადღებაჲ

უქმი წმიდათა მინა ერიმოგენი.

უქმი იკ წმიდისა იგნატესი

კე შობაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტე (!)

ოქმი ჴსნილი ყოველთათჳს

კვ კრებაჲ ღმრთისმშობლისა

ოქმი თუესა იანვარსა აქუს დღე ლა.

დღეთა აქუს ჟამი ი და ღამითა ჟამი ი დ.

3r წინადაკუეთა / უფლისა იესუ ქრისტესი.

უქმი, ჴსნილი ჟამსა განცხდებასა წინადღემდის

ვ გამოცხადებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტეს (!)

უქმი ჴსნილი ყოველთა

[328] ხოთი.

[329] ოქმი.

ზ წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა

უქმი ⸗სნილი კ ზ წმიდისა იოანე ოქროპირისა, აღმოყვანებაჲ ნაწილთა პირისა შენისაჲ მადლი, ვითარცა ოქრო გამობრწყინდა

თუესა ფებერვალსა აქუს დღე სამსა წელიწადისა კ ჱ, მეოთხესა - კ თ.

ბ მიგებებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტე(ი). უქმი, ორი დღე ⸗სნილი ყოველთათჳს გ. წმიდისა სჳმონისი კ დ წმიდისა იოვანე

3v ნათლისმცემელისა თავის პოვ / ნა

უქმი, ⸗სნილი ყოველთა, რომელი გინდა შეკრული და ი˜ე იყოს.

თუესა მარტსა აქუს დღე ლა, დღეთა აქუს იბ და ღამითა ჟამი იბ.

თ წმიდათა ორმოცთა ანგელოზთა

უქმი ⸗სნილი ზეთითა, კე ხარებაჲ ყოვლადწმიდისა ღმრთისმშობელისა.

უქმი ⸗სნილი თევზითა

ჱ კრებჲ გაბრიელ მთავარანგელოზისა

უქმი ⸗სნილი თევზითა ... ... დ ... ... არა იწირვის,

უკუეთუ [კჳრი]აკე ანუ შაბათა (!) არა იყ ... ...

თუესა აპრილსა აქუს დღ ... ... ლ. დღეთა

აქუს ჟამი იგ, ... ღამითა-ჟამი ია, კგ წმიდისაჲ

... ... დისა გიორგისა

უქმი ... ...

4r ... ... ისსა აქუს დღე ლა დღეთა / აქუს ჟამი

იდ და ღამითა - ჟამი ია.

ზ ჯუარისა გამოჩინებაჲ

უქმი ⸗სნილი ჱ, წმიდისა იოანე მახარებლისა

უქმი და ⸗სნილი თუესა იუნისსა აქეს დღე ლ. დღეთა აქუს ჟამი ვე და ღამათა (!) ჟამი თ. კუალად[330] შობაჲ იოანე ნათლისმცემლისა.

უქმი და ⸗სნილი ი ... ..., ... რნა (!) წესნერნი(!) კაცნი არა ჭამენ.

კთ პეტერეს (!) და პავლესი

უქმი და ⸗სნილი ყოველთათჳს

გ კრებაჲ წმიდათა მოციქულთა ... ... ე განგებაჲ

უქმი თუესა იუ[ლ]ისსა აქუს დღე ლა,

4v დღეთა აქუს ჟამი იდ და ღამითა ჟამი - / გ.

ბ დადებაჲ პატიოსა სამოსელისა ღმრთისამშობლის (!)

უქმი იბ. კრებაჲ გაბრიელ მთავარანგელოზისავე, წმიდათა მოწამეთა კჳრიკესი და ივლიტასი.

უქმი კელობაჲ.

უქმი და ⸗სნილი კე, მიცვალებაჲ წმიდისა ანანჲს, დიდისა ღმრთისმშობელისა

თუესა აგჳსტო[სა] აქუს დღე ლა.

დღეთა აქუს ჟამი იგ და ღამითა-ჟამი იბ.

უ[ქმი] ... ... ისა [მი]ცვალებაჲ (!)

უფლისა ჩუენისა ... ...

უქმი ⸗სნილი ... ... [მიყვა]ნებაჲ ყოვლადწმიდისა ღ ... ...

... ... უქმი და ⸗სნილი ... ... წმიდისა იოანე ნათლისმ[ცემლისაჲ].

[330] კდ.

H 1899

რაობა:	საკითხავები
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15,5x13,4

Content:	Readings
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	15,5x13,4

ტექსტი

1r / გიყვანე თქუენ ქუეყანასა იჱრუსალიმისასა და სცნათ, რამეთუ: მე ვარ უფალი ღმერთი თქუენი, რაჟამს მოგცეთ თქუენ სული ჩემი თქუენ ზედა და სცხოვნდეთ და დაგსხნე თქუენ ქუეყანასა თქუენსა.და სცნათ, რამეთუ მე ვარ უფალი. ვიტყოდე და ვყო, - იტყჳს უფალი.

წარდგომაჲ

აღდეგ, უფალო, ღმერთო ჩემო, ამაღლდი. ჴე.

აღგიარო შენ, უფალო, ყოვლითა გულითა.

კორინთელთა პავლე მოციქულისაჲ წიგნი.

ძმანო, მხირედმან ცომმან ყოველი შესურილი აღაფუვნის. განწმიდეთ ძუელი იგი ცომი უკუე, რაჲთა იყუნეთ ახალ თ ბ ე, ვითარცა-იგი ხართ უცომო და რამეთუ ზატიკად ჩუენთჳს დაიკლა ქრისტე. ამიერითგან ვზატიკობდეთ ნუ ცომითა მით ძუელითა, ნუცა ცომითა მით სიბოროტისაჲთა

1v / და უკეთურებისაჲთა, არამედ უცომოითა (!) მით სიმართლისა და ჭეშმარიტებისაითა ქრისტემან ჩუენ მოგჳყიდნა წყევისა მისგან სჯულისა და იქმნა ჩუენთჳს წყევასა ქუეშე, რამეთუ წერილ არს; წყეულ იყავ ყოველი, რომელი დამოეკიდოს ძელსა, რამეთუ წარმართთა მიმართ კურთხევაჲ აბრაჰამისი იქმნას ქრისტეს იესუჲს მიერ, რაჲთა აღთქუმაჲ იგი სულისაჲ მოვიღოთ სარწმუნოებით.

ა ლ ჲ (ა ლოცვაჲ)

აღდეგინ ღმერთი!

სახარებაჲ მათეჲსი

მას ჟამსა შინა ხვალისაგან, რომელ არს შემდგომად პარასკევისა, შეკრბეს მღრდელთმოძღუარნი იგი და ფარისეველნი პილატჲსსა და ჰრქუეს: უფალო, მოვიჴსენეთ, რამეთუ მან, მაცთურმან, ვიდრე ცოცხალღა იყო, ესრეთ თქუა:

ტექსტი არ გადადის

2r / ერა გარქუ თქუენ.

ხოლო იგინი გამოვიდეს ადრე მიერ საფლავით შიშითა და სიხარულითა დიდითა, მირბიოდეს თხრობად მოწაფეთა მისთა.

და ვითარ გამოვიდეს თხრობად მოწაფეთა მისთა, და. აჰა, იესუ შეემთხჳა მათ და ჰრქუა: გიხაროდენ!

ხოლო იგინი მოვიდეს და შეურდეს ფერჴთა მისთა და თაყუანი-სცეს მას.

მაშინ ჰრქუა მათ იესუ: ნუ გეშინინ, წარვედით და უთხარით მოწაფეთა ჩემთა, რაჲთა წარვიდენ გალილიას და მუნ მიხადონ მე.

და ესე ვითარცა წარვიდეს, აჰა ესერა, დასისაგანნი შევიდეს ქალაქად და უთხრეს მღრდელთმოძღუართა მათ: ყოველი ესე, რაჲცა იქმნა.

ხოლო იგინი შეკრბეს მოხუცებულთა თანა

2v და ზრახვა-ყვეს: / ვეცხლი დიდძალი მისცეს ერისაგანთა მათ და თქუეს, ვითარმედ: მოწაფენი მისნი მოვიდეს ღამე და წარიპარეს იგი, ვიდრე ჩუენ მეძინა. უკუეთუ ესმეს ესე მთავარსა მას ჩუენ ვარწმუნოთ და თქუენ უზრუნველ-ვყუნეთ.

ხოლო მათ მიიღეს ვერცხლი იგი და ყვეს ეგრე, ვითარცა ისწავეს მათგან. და განითქუა სიტყუაჲ ესე ჰურიათა შორის, ვიდრე დღენდელად დღემდე.

ხოლო ათერთმეტნი იგი მოწაფენი წარვიდეს გალილიას, მთასა მას, სადაცა უბრძანა მათ უფალმან.

იხილეს იგი და თაყუანი-სცეს მათ, ხოლო რომელნიმე შეურგულდეს; მოუჴდა მათ იესუ, ეტყოდა და ჰრქუა: მომეცა მე ყოველი ჴელმწიფებაჲ ცათა შინა და ყოველსა ქუეყანასა ზედა წარ … … …

არ გადადის

3r / ოდა სიტყუასა, გარნა ჰურიათა მათ ხოლო; გარნა იყვნეს ვინმე მათგანნი კაცნი კჯპრელნი, რომელნი შევიდეს ანტიოქიად და იტყოდეს ბერძულ მეტყუელთა მათ და ახარებდეს უფალსა იესუს და იყ[ო] ჴელი უფლისაჲ განკურნება მათ ზედა. და მრავალსა სიმრავლესა ჰრწმენა და მოიქცეს უფლისა, ესმა ესე ყურთა კრებულისათა, რომელნი იყუნეს იჱრუსალიმს მათთჳს და მიავლინეს ბარნაბა, რაჲთა განვიდეს ვიდრე ანტიოქიამდე რომელი-იგი მოვიდა, და იხილა მადლი იგი ღმრთისაჲ, განიხარა და ჰლოცვიდა ყოველთა გულსმოდგინებითა გულისაითა დადგრომად უფლისა

3v / მიმართ, რამეთუ იყო კაცი იგი სახიერ და(+და) სავსე სულითა წმიდითა და სარწმუნოებითა და შეეძინა უფალსა ერი მრავალი. და გამოვიდა ბარნაბა ხარსონად მოძიებად პავლეჲსსა და პოვა იგი და აღიყვან (!) იგი ანტიოქიად.

ხოლო იყო მათი ყოველთა მას წელიწადსა შეკრებად ეკლესიასა და სწავლად ერისა მის მრავლისა და წოდებად პირველად ანტიოქიას შინა მოწაფეთა მათ ქრისტეანედ. ამათ დღეთა შინა გარდამოვიდეს იჱრუსალიმით წინაჲსწარმეტყუელნი ანტიოქიად. აღდგა ერთი მათგანი, რომელსა სახელად ერქუა აღაბოს, რომელი-იგი აუწყებდა სული … … …

არ გადადის

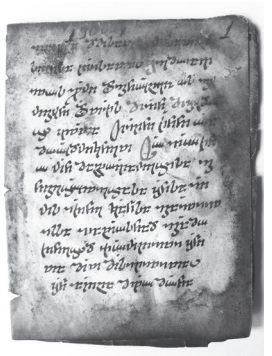
4r / ცემაჲ ჰრქუა მას … … …
[გრწ]მენინ ჩემი, რამეთუ მო … … …
რცა ამას მთ … … … გ … … ს
მდენ არცა … … … თაყუან
სცემდენ მამ … … …ანსცე
მთ არა ი … … … ჩუენ თაყუანის
ვსცემთ რ … … … რ ... ცით ... რამეთუ ცხორებაჲ
ჰურიათა … … … არამედ აწვე არს ჟამი
… … … … … … … … …ალს ოდეს
ჭეშმარიტნი [თაყუ]ანის[მ]ცემელნი თაყუანის-ცემდენ … … სა ს … … …
და ჭეშმარიტებ … … …, რამეთუ მამ … … …
ეგ … … …[წმიდა]თა თაყუანისმცემე … … … ეძიებს.
სულა … … … ს … … … ი და [თაყუ]ანისმცემელთა

სულითა და ჭეშმარიტებითა თანა-აც
თაყუანისცემაჲ. ჰქრუა მას დედაკაცმან.

4v / ვიცი მ … … … ალს, რომელსა
ან … … … ოვიდეს მითხ
… … … ლი … … … ამს იესუ მევ … … …
რომელი გე … … … და მას, უფალო,
ტყუას … … … ო … … …წა ფე
სნი და უ … … …ყრმ … … … და კაცსა
იტყოდა … … … არა … … … ნ ჰრქ[უა]
მას: რასა … … … ე … … … ანუ რასა … … …
ყჳ მის თანა … … … და … … … ევა სა … … …
ული იგი მისი დე[დაკაცმა]ნ მან და
… … … ვი და ქლ … … … და უთხრა
… … … მ ვე … … … და იხილეთ
… … … მითხრა მ[ე] ყოველი, რაჲცა მე
… … …ნუუკუე იგი არს, ქრისტე გავიდეს
ქალაქით და მოვიდეს და ვიდრე იგი
მოვიდოდეს … … … მა … … …
დენ სიტყუასა ეტყოდეს მ … … …[331]

H 1900 ა

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,9x9
Content:	Euchologion
Date:	XIV-XVI cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	11,9x9

ტექსტი

1r / [ლ[ითა] მამისა.

სულისა წმიდისათაჲ შემოავლოს ჯუარი და განუცვ … … … ოს გჳრგჳნი და თქუას მღდელმან: მშჳდობაჲ ყოველთა! თავნი ჩუენნი უფალსა მოუდრიკნეთ. უფალო ღმერთო ჩუენო, რომელმან მაცხოვარებისა განგებულებასა შენსა ღირს-იჩინე კანსა გალილისსა პატიოსნად გამოჩინებად ქორწილი შენითა მით მისვლითაჲ (!), შენ

1v აწცა, მეუფეო, მონა /[332] … … …
… … … ლთ … … … … … …

ესე შეერთებაჲ ურთიერთარს მშჳდობით და ერთო[ბ]ით დაიცვენ პატიოსანად (!) ამათი[333] ქორწილებაჲ, გამოჩინე (!) შეუგინებელად ამათი საწოლი, დაიცევ

[331] ბოლო ფურცელი დაფლეთილია.

[332] 1v-ს პირველი ორი სტრიქონი არ იკითხება.

[333] ამ˜თი.

უბრალოდ დადგომად ამათი ცხორებაჲ, ჯერ-იჩინე და ღირს-ყვენ ესენი სიბერესა სიპოხისასა

2r მიწევნად გულითა /

არ გადადის

/ ად სასწაული [უბა]ნასა გალილისასა და გამოუცხადა დიდებაჲ მისი და არწმენა (!) მისი მოწაფეთა მისთა.

მღდელმან ლოცვაჲ.

დადგი თავსა მისა გჯრგჯნი ქვისა მისგან პატიოსანისა, ცხორებაჲ გთხოვა შენდა, მიეც მას განგრძობაჲ დღეთა მათ უკუნისამდე. დიდ არს დიდებაჲ მისი მაცხოვარებითა შენითა, დიდებაჲ და დიდადშუენიერებაჲ და დგა მას ზედა, რმეთუ მიეც მას კურთხევაჲ უკუნითისამდე(!) უკუნისამდე.

2v / და ახაროს მას სიხარულითა.

პირისა შენისათა და…ეფე ესავს უფალსა

და მოწყალებითა მაღლისათა არა იძრას უკუნისამდე.

მღდელმან ლოცვაჲ.

უფალო ღმერთო ჩუენო, რომელმან დიდებითა და პატივითა გჯრგჯნოსან-ყვენ წმიდანი შენნი მოწამენი, შენვე, მეუფეო, მომადლე (!) მონასა შენსა სახელით გჯრგჯნი მშჯდობისა გჯრგჯნი სიხარულისა საქებელად და სადიდებელად შენდა სახე[334] /

3r / … … … ოდეს და … …

… მისცეს სი…სა მან, სრულიად შესვა იგი და თქუას: მშჯდობით წარვედით სახელითა უფლისათა.

ებრაელთა მიმართ ებისტვლეს[335] (!) პაველეს (!) საკითხავი.

ძმანო, მაქუს ჩუენ მადლი ძალთა ვამსახუროთ (!) სათნოდ უფალსა სიწმიდით მოშიშობითა, რამეთუ ღმერთი ჩუენი ცეცხლი განმლეულ არს სტუმართა მოყვარებისათჳს.

არ გადადის

3v / და … … … შენისა

თჳს ნუ დაივიწყებ

ვითარმე არა უწყოდით ანგელოზიცა ესტუმრნეს, მოიხსენეთ შეკრული დახშული, ვითამცა (!) თქუენ მათ თანა შეკრული ხართ და ძვირუხილავნი, ვითარმცა მათებრო(!) ჴორცი გესხნეს. პატიოსან არს ქორწილი და საწოლი შეუგინებელი, ხოლო

4r მეძავნი და მემრუ /[336]

[შენი] … … …

… … … თაჲ, რამეთუ შენ ხარ უფალი ჩუენი და ღმერთი წყალობისა და მაცხოვარებისა შენდა დიდებასა შევსწირავთ.

მღდელმან:

ღირს-მყვენ ჩუენ, მეუფეო, კადნიერებითა და აზიარნეს ჭიქითაჲ (!)

და ესე ლოცვაჲ წართქუას: ღმერთო, რომელმან ყოელივე შექმენ ძლიერებითა შენითა დაამ

[334] 3r-ს პირველი სტრიქონი არ იკითხება.

[335] ებისტვლეს.

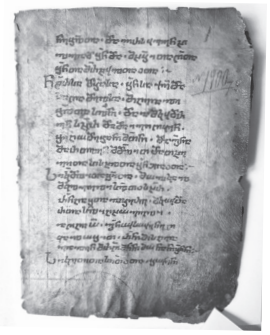
[336] 4r-ს პირველი ორი სტრიქონი არ იკითხება.

4v ტკიცე სოფელი / და შეამკევ გჳრგჳნი ეკალთა შექმნულთა მიერ და სასმელი ესე ზიარი მოეც შეერთებულთა ამათ ქორწილისა ზიარებითა აკურთხე ესე კურთხევითა სულიერითა, რამეთუ კურთხეულ არს, დიდებულ სახელი შენი მამისა და ძისასა წმიდისა აწ და მარადის.

ამისსა შემდგომად მღდელმან მოღოს სასმელი და მისცეს ჴელთა სიძესა და მან სძლი

H 1900ბ

რაობა:	საგალობლები (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14x10
Content:	Chants
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14x10

ტექსტი

1r / ნებულთა
და ღირს-ყვენ ხილვად შენდა
მეოხებითა წმიდათა შენთა მარტჳლთაჲთა.
ნეტარსა დიდებასა
შენსა, ქრისტე, და საწადელსა
მიცვალებულთა სულნი
დაამკჳდრენ, სახიერ, და დაივიწყენ
შეცოდებანი მათნი
და განამართლენ
მადლით დათხევითა სისხლთა შენთაჲთა.
სიკუდილითა შენითა
მოჰკალ მკლველი სულთაჲ, სახიერ,
რომელმანცა შთაჰბერე
მკუდართა სული ცხოველი.
აწცა, უფალო,
განუსუენე წყალობით,
რომელნი მისცვალენ[337] მორწმუნენი მონანი შენნი.

1v სიკეთითა საღმრთოჲთა
შუენი/ ერ არს მიუწდომელად
შენგან განკაცებულ
ქრისტე, ღმრთისა დედაო,
ხოლო ძელსა რაჲ
ზედა დამოეკიდა,
არა აქუნდა ფერი სიკუდილსა ნეფსით მითუალვითა

[337] მისცვავალენ.

განძლიერდასა

ძლ. ბუნებით ლმობილ

კერპთა საცთურსა სძლეს მოწამეთა
და აწ მეუფესა და ღმერთსა
ევედრებიან მიცემად
გარდაცვალებულთა სულთა
საღმრთოჲსა განსუენებისა
და უოხჭნოჲსა ცხორებისა.

იქცევისსა მას მახჯლსა, მჴსნელო,
უვნებელად თანა-წარჰჴადენ
გარდაცვალებულთა სულნი

2r / … … …
რ … … … ქმნეთ … … … შესლვად
… … … ისა ხ … … … რამეთუ ძა
…ლთ სათნ[ოებათა] ა
… … … თუალთა და ვნება
… … … მოკლვითა.

სულისა [სიწმიდითა] წინაჲს-
წარვე მოასწავა,
… … … ქალწულო,
დამბა[დებელო] ღმრთისა,
შობაჲ შენ მიერ
და შენ გიქადაგებდა,
რომელი გამოსჩნდი
სანატრელად
საუკუნითგან
და აწ გევედრები:
სული ჩემი ცოდვილი განწმიდე
და ბრწყინვალებისა საღმრთოჲსა
ძისა შენისა
ზიარ - მყავ, ღირსო,
დადგომად მარჯუენით მისსა, ვითარცა-იგი

2v / წერილ არს,
და რაჲ ჯდეს საყდართა ზედა
განშჯად ადამეანთა.

სიკუდილისა დარღუევაჲ
შობამან შენმან მოგუატყუა,
დედოფალო, რამეთუ
იქმენ ცხორებისა
სამკჳდრებელ ვრცელ.

და აწ გევედრები
ვნებათა უფსკრულსა
და წყუდიადსა
ქუესკნელისასა
შთავრდომილი მიჴსენ
და შუებად საუკუნოდ წარმიძეღუ
და მოსაგებელთა საღმრთოთა
და სანატრელთა
ღირს-მყავ მიმთხუევად,
3r სადა / მოყუარისა მეუფისა,
რომელი მოსცემს სოფელსა დიდსა წყალობასა.

მორწმუნენი შენნი, უფალო, [მტე]რსა
მძლე ექმნენ და საცთური განაქარვეს,
რამეთუ შეიჭურეს ძლიერებაჲ ჯუარისა შენისაჲ
და აწ ანგელოზთა თანა
გიგალობენ და გადიდებენ
და ძლევისა გალობასა გიღაღადებენ.
მათ მიერ მოჰმადლე სულთა ჩუენთა დიდი წყა.

დიდებულნო
წმიდანო მოწამენო,
მეოხ-გვყვენით ჩუენთჳს, რაჲთა ცოდვათა
შენდობაჲ მოგუანიჭოს ჩუენ
ქრისტემან ღმერთმან
და მოწევნადთა ძჯრთა
და რისხვისა და მწარისა
3v / … … … საგან გამო[გჳჴსნა]ს ჩუენ
ვედრებითა თქუენითა, ნეტარნო … … …
ვედრებითა … … …

ამ … … სულისანი
რომელი-ეგე უფალი ხარ სულთაჲ და მიზეზი
ცხორებისაჲ, სარწმუნოებით დაძინებულნი
უკუანაჲსკნელსა მას დღესა ღირს-ყვენ მიმთხუევად
საუკუნოჲსა მის უკუდავებისა,
კაცთმოყუარე,
და რაოდენიცა შეგცოდეს ჴორცითა,
ამით განხრწნადითა,
შეუნდვენ და დაივიწყე
და მიჰმადლე მათ განსუენებაჲ
და მკჳდრ-ყვენ ნათე … … …

არ გადადის
4r / და ხისა მის ცხორებისა

ჭეშმარიტსა მოღებასა
ჯერ-იჩინე მონათა შენთა.

სამოთხესა ფუფუნებისასა
განუსუენე მონათა შენთა,
სადა-იგი არს ჴმაჲ წმიდაჲ
და ოხრაჲ დღესასწაულთაჲ
და ცოდვათა მოტევებაჲ
მიანიჭე მათ, მეუფეო!

შობასა ქალწულებაჲ შეაერთე,
ყოვლადწმიდაო ღმრთისმშობელო,
რამეთუ ცათა მფლობელი
გჳშევ ჩუენ გამოუთქუმელად,
რომლისა გინებასა
ჰმონებს ყოველი და ჰმორჩილობს.

მესმასა
ძლ. იესუ მჯდომარე
მსგავსად მნათობთაჲსა განბრწყინდეს
4v ეკლესიი / სა სამყაროსა
მჴნენი მოწამენი
და ევედრებიან მეუფესა
მიცვალებულთა სულთათჳს,
რაჲთა მისცეს განსუენებაჲ დაუსრულებელი
ზეცათა შინა.

კუერთხად ძლიერებისად აქუნდა
ჯუარი შენი, ქრისტე ღმერთო,
მონათა მათ შენთა
და სოფლისა ზღუაჲ განვლეს დაუნთქმელად,
რომელნი-იგი დაჰნერგენ
მთასა მას ზედა
სიწმიდისა შენისასა, მჴსნელო,
და განუსუენე.

საყოფელთა მათ საყუარელთა,
რომელნი გამოირჩიენ,
და შეივედრენ
მონანი შენნი, მრავალმო … … …

H 1900გ

რაობა:	დავითნი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13x10,5

Content:	Psalter
Date:	XV c
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
* Size:	13x10,5

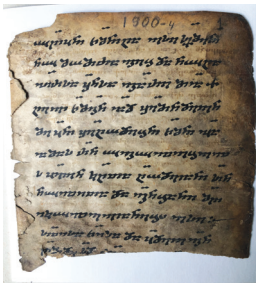
ტექსტი

1r / გადარეცხილია
1v / …
13. და გულდრე…
და
და მოიჴსენა
… წარმავალ
რაოდენ გზის
და
და მოაქცი
…
2r / უკეთუმცა რაჟამს … ესმინა ჩუენი
და
3
4 დ
5 მტერთ
და
…
…
…
…
…
…
…
…
…გ
ეტრ
კაცნ
2v / გადარეცხილია

* ტექსტის ძალიან დიდი ნაწილი ყველა გვერდზე გადარეცხილია.

H 1900დ

რაობა:	ლოცვანი (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10,7x11,2
Content:	Prayers
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	10,7x11,2

ტექსტი

1r / უწყნი ჩემნიცა ესე საქმენი, ნუ მომიძაგებ და ნუცა პირსა შენსა გარე-მიაქცევ ჩემგან, არამედ შემინდვენ მე ყოველნი შეცოდებანი ჩემნი ჟამსა ამას, რომელმან უგულებელს-ყვენ კაცთა ცოდვანი სინანულითა და განბანა მწიკულევანებაჲ ესე სულისა ჩემისა და ყოვლადვე განწმედად სრულიად[338] … … …

1v / რისა მარჯუენითა, რაჲთა არა აზნაურებასა სხუათა უქადაგებდე და მე ამას მივსცემდე სარწმუნოებით განმტკიცებული შენსა გამოუთქუმელსა კაცთმოყუარებასა და თჳთ, ვითარცა მონაჲ ცოდვისა, გამოუცდელ - ვიპოო, ჵ უფალო [339] … მო შუა… …

H 1900 ე

რაობა:	კონდაკი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	9x10,7
Content:	Kontakion
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	9x10,7

ტექსტი

1r / ენან

ეგრეთვე სასუმელი შემდგომად სერობისა მეტყუელმან: ასმი … … …

სუთ ამისგან ყოველთა, ესე არს სისხლი ჩემი ახლისა აღთქუმისაჲ, თქუენთჳს და მრავალთათჳს დათხეული მისატევებელად ცოდვათა.

[338] მოხეულია.

[339] მოხეულია.

ერმან: ამინ!

მღდელმან ლოცვაჲ.

მომჴსენებელნი უკუე საცხორებელისა ამის მცნებისანი და …

1v / ძისა და დიდებულისა კუალადმოსლვისანი.

ასა მაღლებილი (!) შენთანი შენთაგან შენდა შემწირველნი ყოვლისათჳს და ყოველთა.

ერმან: შენ გიგალობთ, შენ გაკურთხევთ, შენ გმადლობთ, უფალო, და გევედრებით შენ, ღმერთო ჩუენო!

მღდელმან ლოცვაჲ.

მერმეცა შევსწირავთ შენდა სიტყჳერსა ამას და უსისხლოსა მსხუერპლსა და გხადით და შეგივრდებით დ[ა] [გევე]დრებით გარდა[340] /

2r / ვედ წმიდაყოფად ჩუენდა, რომელი მამისა თანა მჯდომარე ხარ და აქა უხილავად ჩუენ თანა ჰმყოფობ და ღირს-ჰყევენ მტკიცითა ჴელითა შენითა მოცემად უხრწნელი ჴორცი შენი და პატიოსანი სისხლი, და ჩუენ მიერ ყოველსა ერსა შენსა.

და ვითარცა სრულ-ყოს კონდაკი, დადვას და თაყუანი-სცეს სამგზის წმიდასა ტარაპეზსა (!) და ამბორს-უყოს[341] და მიეახლოს ფეშხუემსა ზედა საშუვალამდე გარესა … … …

დ … … … რა … … …[342]

2v / მუნვე ფეშხუემსა ზედა … … … დიაკონმან … … …

ყოს … … … მოხვიდეთ.

მღდელმან მცირედ აღიპრას (!) წმიდაჲ იგი პური და თქუას: წმიდათა. ერმან: ერთ არს წმიდაჲ, ერთ არს უფალი იესუ ქრისტე სადიდებელად ღმრთისა, მამისა, ამინ.

და მიიღოს მღდელმან ნაწილი წმიდისა ჴორცისაჲ.

დიაკონმან ჰრქუას: სრულ-ყავ, მეუფეო, ბარძიმი ესე.

ხოლო მღდელმან შთაუსუენოს და თქუას: [მ]იერ [ამაღ]ლებაჲ სულისა წმიდისაჲ.

დიაკონმან: ამინ!

და შემდგომად მღდელთა ზიარებისა

დიაკონმან თქუას: სარწმუნოებით მოვიდოდეთ.

ერმან: კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისათა, ღმერთი უფალი და გამოგჳჩნდა ჩუენ.

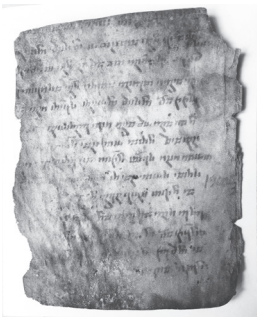
მღდელმან: არსა … … … … … …

[340] მოხეულია.

[341] აბორს-უყოს.

[342] მოხეულია.

H 1900ვ

რაობა:	საკითხავები
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14x10

Content:	Readings
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	14x10

ტექსტი

1r / ჯუარი მისნი ოთხთაგან ქარ
მითგან წმიდისა
ღუაწისაგან ისწავეთ იგავი
იგი რაჟამს რტონი მისნი და ჩჩუ
…გამოვალნ
რამეთუ ახლო არნ ზაფხ
ეგრეცა თქუენ თვის იხილოთ
რამეთუ ახლოს არს
გეტყუნ თქუენ ა
ნათესავი ესე
… ნი და ქუეყანაჲ
… ჩემნი ია
… წარიღენ

1v / გადარეცხილია

H 1900 ზ

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,3x10,5

Content:	Chants
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12,3x10,5

ტექსტი

1r / სა … … … ეს და აღასრულეს და არცა ერთი ბრალი სიკუდილისა უპოიეს. მოითხოვეს პილატესგან მოკლვად იგი, ხოლო ვითარ აღასრულეს ყოველივე, რაჲ-

იგი წერილ[343] იყო მისთჳს, გარდამოიღეს იგი ძელისაგან და დადვეს საფლავსა, ხოლო ღმერთმან აღადგინა იგი მკუდრეთით, რომელი ეჩუჱნა დღეთა მრავალთა მათ, რომელნი-ი[გი] მის თანა აღმოსრულ იყვნენ გალილიათ (!) იჱრუსალიმდ, რომელნი-ი[გ]ი აწ არიან მოწამე მის

1v ერ[ისა] მიმართ და ჩუენ თქუენ გახარებთ / [მოწამეთა]? მიმართ ქმნილსა მას აღთქმასა, რამეთუ ესე აღუსრულა ღმერთმან შვილთა მათთა, ხოლო ჩუენ აღგუდგინა იგი მკუდრეთით და არღარა ეგულებოდა მიქცევაჲ განსახრწნელად.

ესრეთ ჰრქუა, ვითარმედ: თქუენ მიეცი (!) წმიდაჲ იგი დავითისი სარწმუნოჲ (!), რომლისათჳსცა სხვასაცა ადგილსა იტყუს: არა სცეს წმიდასა შენსა ხილვად განსახრწნელი, რამეთუ დავით ნათესავსა შინა თჳსსა მსახურებდა და ნებითა ღმრთისაჲთა შეისუჱნა და შეიძინა მამათა თჳსთა

2r და / სჯული ვიდრე იოანესმდე[344] წინაჲსწარმეტყუელებდეს და უკუეთუ გნებავს შეწყნარებაჲ, იგი არს ელია, რომელი მოვალს; რომელსა ასხენ [ყ]ურნი სმენად, ისმინენ.

ოთხშაბათსა მომიჴსენენი.

იქმნა სახე [ერისა] კუჱრთხი მოსესი, განკუჱთა ისრაჱლთათჳს მეწამული, ხოლო ჩუენ გამოვსახავთ სასწაულსა … … … სა ცხოველსა და დავსც[ემ]თ მტერსა.

პირველად აკურთხევდა რაჲ ყრმათა იაკობ, შეცვალებით დასხმითა ჴელთა ნიში ჯუარისაჲ

2v გამოისახა, რომლისა მიერ ვიჴსნე/ნით მტერისაგან.

ვნებათა მჴსნელისათა ჰბაძევდით, მჴნენო, ტანჯვათა სიმწარენი მოითმინეთ თქუენ და გჳრგჳნი დაიდგით უჴრწნელებისა და ცათა შინა სუფევდით, მარტჳლნო.

დიდებაჲ!

ღმრთად გქადაგებთ, მამაო, დაუსაბამოდ; ღმრთად არაქმნილად ვმონებთ შენგან შობილსა და სულსა შენსა წმიდასა ღმრთად თაყუანის-ვსცემთ და სამებით ერთბუნებით გადიდებთ.

აწ ქალწულებრივითა საშოთა შენთა გამოჩნდა მზე და მ … … … … … …

H 1900ჱ

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13x12;
Content:	Chants
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	13x12;

[343] წერილი.

[344] ინესმდე

ტექსტი

1r / … … … ე და სასწ … … …

… … … მათ მიერ მოციქულთა ა … …

… … … ცხორების მომცემელო. და [დაბადებუ]ლნი განანათლენ, კაცთმოყუარე. ამისთჳსცა განსცხრების ყოველი დაბადებული სოფელი მკუდრეთით აღდგომისა შენისათჳს, მრავალმოწყალე ქრისტე ღმერთო, დიდებაჲ შენდა!

აღსავალნი. სიყრმი[თა] ჩემითგან მტერი განმცდის გულისთქუმათა და გემოთა მიერ შემწ … … … ვს. ხოლო მე ვსძლევ მას შეწ[ევნი]თა შენითა, უფალო.

იქმნენ … … … აჲ მოფხურლ-მოძულენისანი და შემუსრნეს ქრისტემან … … … ნი მათნი გუჱმითა ტანჯვათა …თა.

ყოველთა ცხორებაჲ არს სული … … …

1v / … … … რომელმან ანგ … … …

შეიწყნარე ღი … … …

… … … წოდა უმანკო ტრედ … … …

[რომელმან] შევ უთესლოდ ცათა მეუფჱ, მიითუალე ვედრებაჲ ჩუენი და აჩუჱნე მოწ[ყა]ლებაჲ და წყალობაჲ შენი და ევედრე მრავალმოწყალესა ღმერთსა ჴსნად სულთა [ჩუე]ნთა მოწევნულისა მისგან ბოროტისა, [ღმერთ]ო კურთხეულო!

იბაკოჲ.

აღ-რაჲ-სდეგ, მჴ[სნ]ელო, საფლავით და მკუდარნი აღად[გი]ნენ საფლავთაგან და სიმტკიცე სიკუ[დილი]საჲ შეჰმუსრენ და ადამ გან … … … ლე და ევა მხიარულ-ჰყავ … … … ითა შენითა, ვინაჲცა კიდენი ს … … …ისანი დღესასწავლობენ (!) მკუდრ[ეთი]თ აღდგომისა შენისათჳს, მრავალმოწყალე ქრისტე ღმერთო, დიდებაჲ შენდა!

ჯოჯოხეთისა

H 2065

რაობა:	ნაწყვეტები სახარებიდან (სავარაუდოდ); მინიატურებიანი გვერდები წმინდანების გამოსახულებებით
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	19x25

Content:	Fragments from the Gospel (presumably); miniature pages with images of saints
Date:	X c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Asomtavruli
Size:	19x25

სახარების ნაწილი (სავარაუდოდ)

მინიატურა 1-2 ფურცლები:

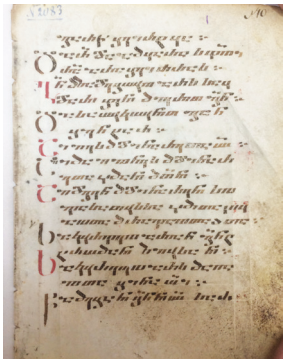
1r- წმინდანის გამოსახულება ცუდად ჩანს, წარწერა „დიდებაჲსასა";

1v – „წმინდა იოანე ნათლისმცემელი“(წარწერით);

2 r – „წმინდა ლუკა",

2 v- „წმინდა იოანე";
3 r - გამოსახულების წარწერა მოხეულია;
3 v-გამოსახულების წარწერა მოხეულია;
4 r-მიქელ მთავარანგელოზი, წარწერა-„მიქელ";
4 v - ორი გამოსახულება; წარწერები: „[დედაჲ] ღთისაჲ", „წმინდა ივ…"

H 2083

რაობა:	ნაწყვეტი დავითნიდან
თარიღი:	XI-XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,7X15,2
Content:	Fragment from the Psalter
Date:	XI-XII cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	11,7X15,2

ტექსტი

ფსალმუნი კანონი 13, 92, 2-6; 93. 1-4 1r-v

1r / გარჩ-შეირტყა; და რამეთუ დაამყარა სოფელი, რაჲთა არა შეიძრას. გან-მზადებულ არს საყდარი შენი მიერითგან.

და საუკუნითგან შენ ხარ.

აიღეს მდინარეთა, უფალო,

აღიმაღლნეს მდინარეთა ჴმანი მათნი.

აღდგენ მდინარენი სლვასა თჳსსა, ჴმითა წყალთა მრავალთაჲთა.

საკჳრველ არიან განცხრომანი ზღჳსანი.

საკჳრველ არს მაღალთა შინა უფალი.

წამებანი შენნი, უფალო, სარ(1v)წმუნო იქმნნეს ფრიად.

სახლსა შენსა შუენის სიწმიდე, უფალო, სიგრძესა დღეთასა.

ფსალმუნი დავითისი, მეოთხისა შაბათისა, ჟგ (93)

ღმერთი შურისძიებათაჲ, უფალი.

ღმერთი შურისძიებათაჲ განცხადნა.

ამაღლდი, რომელი შჯი ქუეყანასა.

მიაგე მისაგებელი ამპარტავანთა.

ვიდრემდის ცოდვილნი, უფალო.

ვიდრემდის ცოდვილნი იქადოდიან.

აღმოსთქუან და იტყოდიან სიცრუვესა.

1v-სა და 2r-ს შორის აკლია 93 თავის მე-4 მუხლის მეორე ნაწილიდან ამავე თავის 23-ე მუხლის პირველი ნაწილი

2r-v კანონი 13, 93, 23; და 94. 1-8 (მე-8 მუხლი არასრულია)

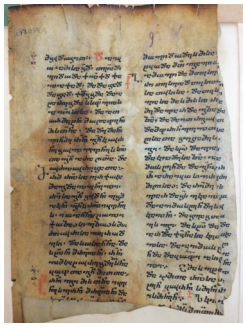
2r

და უკეთურებისა მათისაებრ უჩინო-ყვნეს იგინი უფალმან ღმერთმან ჩუენმან.

დიდებაჲ. ქებაჲ გალობისაჲ დავითისი, წარუწერელი ებრაელთა შორის. ფსალმუნი ჟდ (94).

მოვედით, უგალობდეთ უფალსა.
ვღაღადებდეთ ღმრთისა მიმართ, მაცხოვრისა ჩუენისა.
აღვიმსთოთ წინაშე პირსა მისსა აღსარებითა.
და ფსალმუნითა უღაღადებდეთ მას.
რამეთუ ღმერთი დიდ არს უფალი.
და მეუფჱ დიდ არს ყოველსა ქუეყანასა ზედა.
რამეთუ ჴელსა შინა მისსა არიან კიდენი ქუეყანისანი.
და სიმაღლენი მთათანი მისნი არიან.
2v რამეთუ მისი არს ზღუაჲ და მან შექმნა იგი.
და ჴმელი ჴელთა მისთა დაჰბადეს.
მოვედით, თაყუანის-ვსცეთ და შეუვრდეთ მას.
და ვტიროდით წინაშე უფლისა, შემოქმედისა ჩუენისა.
რამეთუ იგი არს ღმერთი ჩუენი.
და ჩუენ ერი სამწყსოჲსა მისისაჲ და ცხოვარნი ჴელისა მისისანი.
დღეს თუ ჴმისა მისისაჲ ისმინოთ.
ნუ განიფიცხებთ გულთა თქუენთა, ვითარცა იგი განმწარებასა მას.
დღისა მისებრ განცდისა.

H 2084 ბ

რაობა:	ნაწყვეტი სახარებიდან
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,2X12
Content:	Fragment from the Gospel
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	I f 24,2X12; II f. 18,5x27;

ტექსტი

1r */ მშჳდობით.

და იყო ამისა შემდგომად თავადი ვიდოდა ქალაქად-ქალაქად და დაბად-დაბად, ქადაგებდა და ახარებდა სასუფეველსა ღმრთისასა და ათორმეტნი მოწაფენი მის თანა. და დედანი ვინმე, რომელნი განკურნებულ იყვნეს სულთაგან არაწმიდათა და უძლურებათა.

მარიამ, რომელსა ერქუა მაგდალენელი, რომლისაგან შჳდნი ეშმაკნი გან-

* შენიშვნა: ლუკა 8, 1-31 (7, 50-დან შემორჩენილია მხოლოდ ბოლო სიტყვა, კვადრატულ ფრჩხილებში აღდგენილია ჩამოჭრილი ასოები).

სრულ იყვნეს, იოანნა, ცოლი ქოზაჲსი, ეზოჲსმოძღურისა ჰეროდესი, და სოსანნა და სხუანი მრავალნი, რომელნი ჰმსახურებდეს მას ნაყოფთაგან მათთა.

ხოლო რომელნი-იგი მის თანა იყვნეს ერნი მრავალნი და [ქალაქად-ქალაქად რომელნი] (მეორე სვეტი) მოვიდოდეს მისა, [ე]ტყოდა მათ იგავით:

გამოვიდა მთესვ[ა]რი თესვად თესლ[ი]სა თჳსისა; და თესვასა მას მისსა რომელიმე დავარდა გზა[სა] ზედა და დაითრგუ[ნა] და მფრინველთ[ა] ცისათა შეჭამეს [ი]გი. და სხუაჲ დავა[რ]და კლდესა ზედა, ა[ღ]მოსცენდა და განჴმა, რამეთუ არა იყო სიღრმე მიწისაჲ და რომელიმე [და]ვარდა შორის ეკალ[თა] და აღმოსცენდეს ეკალნი და შეაშთ[ვ]ეს იგი და სხუაჲ დავარდა ქუეყანასა კეთ[ი]ლსა და აღმოსც[ე]ნდა და(!) ნაყოფი ასი წ…ლი.

ამას ეტ[ყო]და ჴმითა, რომელსა [ას]ხენ ყურნი სმენ[ად], ისმინენ. ჰკი[თხვი-დეს] მას მოწა[ფენი]] მისნი], (1v) ვითარმედ: რაჲ არს იგავი ესე?

ხოლო თავადმან ჰრქუა მათ: თქუენდა [მ]ოცემულ არს ცნობად საიდუმლოჲ სასუფეველისა ღმრთისაჲ.

ხოლო სხუათა იგა[ვ]ით, რაჲთა ხედვიდენ [და] ვერ იხილონ და [ე]სმოდის და ვერ გულისჴმა-ყონ.

[ხოლო ი]გავი იგი ესე არ[ს]: თესლი იგი არს სიტყუაჲ ღმრთისაჲ. ხოლო გზასა [ზედა] იგი არიან, რომელთა [ე]სმის, მერმე მოვი[დ]ის ეშმაკი და მოუ[ღ]ის სიტყუაჲ იგი გულ[ისა]გან მათისა, რაჲთა არა ჰრწმენეს და ცხონდენ. ხოლო რომელნი იგი [კ]ლდესა ზედა, რომელთა-[ი]გი რაჟამს ისმინიან, სი[ხ]არულით შეიწყნა[რ]იან სიტყუაჲ იგი და [ა]მათ ძირი არა უ[ჩნ], რომელ[თა იგი ჟამ] (მეორე სვეტი) ერთ ჰრწამნ და ჟამსა განსაცდელისასა განდგიან.

ხოლო რომელი-იგი ეკალთა შინა დავარდა, ესე არიან რომელთა ისმინიან სიტყუაჲ და ზრუნვისაგან და სიმდიდრისა და გემოთაგან ამის სოფლისათა ვლე-ნედ და შეაშთვიან და არა ნაყოფიერ იქმნიან.

ხოლო რომელი-იგი კეთილსა ქუეყანასა დაეთესა, ესე არიან, რომელთა გუ-ლითა კეთილითა და სახიერითა ისმინიან სიტყუაჲ და შეიკრძალიან და ნაყოფი გამოიღიან მოთმინებითა.

არავინ სანთელი აღანთის და დაფარის ჭურჭლითა, გინა ქუეშე ცხედარსა [შედგიან, არამედ სა]2rსანთლესა ზედა დადგიან, რაჲთა შემავალნი იგი ნათელსა ხედვიდენ.

რამეთუ არა არს დაფარული, რომელი არა გამოცხადნეს, არცა საიდუმლოჲ, რომელი არა საცნაურ იყოს და ცხადად მოვიდეს.

იხილეთ უკუჱ, ვითარ-ეგე ისმენთ: რომელსა აქუნდეს, მიეცეს მას და რომელ-სა არა აქუნდეს და რომელღა-იგი ჰგონიეს, ვითარმედ აქუს, მო-ვე-ეღოს მას.

მოვიდეს მისა დედაჲ და ძმანი მისნი და ვერ ეძლო შემთხუევად მისა ერისა მისგან. უთხრეს მას და ეტყოდეს: დედაჲ შენი და ძმანი შენნი გარე დგანან და ხილ-ვაჲ შენი ჰნებავს, ხოლო თავადმან ჰქუა მათ: დედაჲ ჩემი და ძმანი (მეორე სვეტი) ჩემნი ესე არიან, რომელთა სიტყუაჲ ღმრთისაჲ ისმინონ და ყონ იგი.

და იყო ერთსა შინა დღესა და თავადი შევიდა ნავსა და მოწაფენი მისნი მის თანა და ჰქუა მათ: განვიდეთ წიაღ კერძო ტბასა მას, და აღვიდეს. და მი-რაჲ-ვი-დოდეს იგინი ნავითა, თავადსა მიეძინა. და გარდამოჴდა ალმური ქარისაჲ ტბასა მას ზედა და აღივსებოდა ნავი იგი და იურვოდეს. და მოვიდეს და განაღჳძეს და ეტყოდეს: მოძღუარ, მოძღუარ, წარვწყმდებით. ხოლო თავადი აღდგა და შეჰრის-ხნა ქარსა მას და ღელვასა წყალთასა და დასცხრეს და იყო დაყუდებაჲ დიდი.

2v და ჰქუა მათ: სადა არს სარწმუნოებაꙋ თქუენი? ხოლო მათ შეეშინა და დაუკჳრდა და იტყოდეს ურთიერთას: ვინ-მე არს ესე, რამეთუ ქართაცა უბრძანებს და წყალთა და ერჩიან მას?

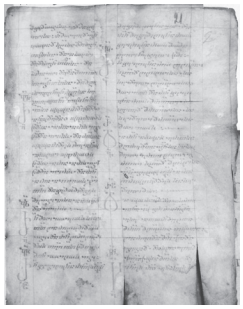
და განვიდეს სოფელსა მას ღადარინელთასა, რომელ არს წიაღ კერძო გალილეასა და ვითარცა განვიდეს იგინი ქუეყანად, მო-ვინმე-ეგებოდა კაცი ქალაქისაგან, რომლისა თანა იყვნეს ეშმაკნი და მრავალჟამ სამოსელი არა შეემოსა და სახლსა შინა არა იყოფოდა, არამედ საფლავებსა. და ვითარცა იხილა მან იესუ, ღაღად-ყო და შეუვ(მეორე სვეტი)რდა ფერჴთა მისთა და ჴმითა დიდითა იტყოდა: რაꙋ ძეს ჩემი და შენი, იესუ, ძეო ღმრთისა მაღლისაო, გევედრები, ნუ მტანჯავ მე. რამეთუ უბრძანა სულსა მას არაწმიდასა განსლვად კაცისა მისგან.

რამეთუ მრავალგზის წარიტაცის იგი და შებორკილიან იგი ჯაჭჳთა და საკრველითა და სცვიედ, და განხეთქნის საკრველნი და იდევნებინ ეშმაკისა მისგან უდაბნოთა.

ჰკითხა მას იესუ: რაꙋ არს სახელი შენი? ხოლო მან ჰრქუა: ლეგეონ, რამეთუ მრავალნი ეშმაკნი შესრულ იყვნეს მისსა და ევედრებოდეს მას, რაꙋთა არა უბრძან…

H 2084 დ

რაობა:	სახარება (ნაწყვეტი)(პალიმფსესტი)
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26,2X19,4
Content:	Gospel (fragment)
Date:	XV c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	26,2X19,4

ტექსტი

3r */ …მშჳდობისა, არამედ მახჳლისა. რამეთუ მოვედ განყოფად კაცისა მამისაგან თჳსისა და ასული დედისაგან თჳსისა და სძალი დედამთილისაგან თჳსისა. და მტერ იყვნენ კაცისა სახლეულნი თჳსნი.

---

* შენიშვნა:

1. მინაწერები - მხედრულად.

3v: ზედა არშიაზე მხედრულით - დადიშქელიანი ილამაზ, კაცი მივაბ …,

ქვედა არშიაზე - ღმერთო მშობელო, მთავარანგელოზ,

შენი კანდელ იყოს, სვიმანოზ.

4r: მხედრულით - დიდისა იმედსა და დიდ იმედად ღმრთის ყოფად.

2. ფრაგმენტის პირველი ნაწილი, სავარაუდოდ, უნდა იყოს მათეს სახარების ფრაგმენტები და შემდეგი - იოანეს სახარების ფრაგმენტი. ამიტომ ფრაგმენტის პაგინაცია შეიცვალა ჩვენ მიერ, ხელნაწერზე მითითებული 3-4 ტექსტის მიხედვით არის 1-2, ხოლო 1-2, არის, 3-4. მათე 10, 34-42; 11, 1-12.

რომელსა უყუარდეს მამაꙋ ანუ დედაꙋ უფროꙋს ჩემსა, არა არს იგი ჩემდა ღირს; და რომელსა უყუარდეს ძე ანუ ასული უფროꙋს ჩემსა, არა არს იგი ჩემდა ღირს. და რომელმან არა აღიღოს ჯუარი თჳსი და შემომიდგეს მე, იგი არა არს ჩემდა ღირს.

რომელმან მოიპოვოს სული თჳსი, წარიწყმიდოს იგი; და რომელმან წარიწყმიდოს თავი თჳსი ჩემთჳს, მან პოოს იგი.

რომელმან შეგიწყნარნეს, მე შემიწყნარა; და რომელმან მე შემიწყნაროს, შეიწყნაროს მომავლინებელი ჩემი.

რომელმან შეიწყნაროს წინაꙗსწარმეტყუელი სახელად წინაꙗსწარმეტყუელისა, სასყიდელი წინაꙗსწარმეტყუელისაꙋ მოიღოს; და რომელმან შეიწყნაროს მართალი სახელად მართლისა, სასყიდელი მართლისა მოიღოს.

და რომელმან ასუას ერთსა მცირედთაგანსა სასუმელი ერთი წყალი გრილი სახელად მოწაფისა, ამენ გეტყჳ თქუენ, არა წარუწყმდეს სასყიდელი მისი.

და იყო რაჟამს დაასრულნა იესუ ბრძანებანი ესე ათორმეტთა მიმართ მოწაფეთა თჳსთა, წარვიდა მიერ ქადაგებად და სწავლად ქალაქებსა მათსა.

ხოლო იოვანეს რაꙋ ესმნეს სა(3v)პყრობილესა შინა, მიავლინნა მოწაფენი თჳსნი და ჰრქუა: შენ ხარა მომავალი იგი, ანუ სხუასა მოველოდით?

ხოლო იესუ მიუგო და ჰრქუა მათ: მივედით და უთხართ იოვანეს, რომელი გესმის და ჰხედავთ: ბრმანი აღიხილვენ, მკელობელნი ვლენან, კეთროვანნი განწმდებიან, და ყრუთა ესმის, მკუდარნი აღდგებიან და გლახაკთა ეხარების. და ნეტარ არს, რომელი არა დაბრკოლდეს ჩემდა მომართ.

და ვითარცა ესენი წარვიდეს, იწყო იესუ სიტყუად ერსა მას იოვანესთჳს: რაꙋსა გამოხუედით უდაბნოდ ხილვად? ლერწმისა, ქარისაგან შერყეულისა? არამედ რაꙋსა გამოხუ๓დით ხილვად? კაცისა, ჩჩჳლითა სამოსლისა შემოსილისა? აჰა ესერა, რომელნი ჩჩჳლითა სამოსლითა შემოსილ არიან, სახლთა შინა სამეუფოთა არიან. არამედ რაꙋსა გამოხუ๓დით ხილვად? წინაꙗსწარმეტყუელისა? ჰე, გეტყჳ თქუენ, და უმეტეს წინაꙗსწარმეტყუელისა.

რამეთუ ესე არს, რომლისათჳს წერილ არს: აჰა ესერა, წარვავლინო ანგელოზი ჩემი წინაშე შენსა, რომელმან განჰმზადეს გზანი შენნი წინაშე პირსა შენსა.

ამენ გეტყჳ თქუენ: არა აღდგომილ არს ნაშობთაგანი დედათაꙋ უფროꙋს იოვანეს ნათლისმცემელისა; ხოლო უმცირესი სასუფეველსა ცათასა უფროꙋს მისი არს.

რამეთუ დღითგან იოვანე ნათლის...

4r რომელი განევლთის თავსა თჳსსა, ვერ დაემტკიცოს. და უკუეთუ ეშმაკი ეშმაკთა განასხამს, თავსა თჳსსა განევთა; ვითარ მტკიცე არს მეუფებაꙗ მისი? და უკუეთუ მე ბელზებულითა განვასხამ ეშმაკთა, ძენი თქუენნი რაꙋთა განასხმენ? ამისთჳს იგინივე მსაჯულ თქუენდა იყვნეს. უკუეთუ მე სულითა ღმრთისაꙋთა განვასხამ ეშმაკთა, მო-სამე-იწია თქუენ ზედა სასუფეველი ღმრთისაꙋთა.

(მეორე სვეტი) ანუ ვითარ ვის ჴელეწიფების სახლსა ძლიერისასა შესლვად და ჭურჭელი მისი გამოტყუებად, უკუ๓თუ არა პირველად შეკრას ძლიერი იგი და მაშინღა სახლი მისი იავარ-ყოს.

რომელი არა არს ჩემ თანა, იგი მტერი ჩემი არს; და რომელი არა შეკრებს ჩემ თანა, იგი განაბნევს.

ამისთჳს გეტყჳ თქუენ: ყოველი ცოდვაꙋ და გმობაꙋ მიეტეოს კაცთა, ხოლო სულისა წმიდისა გმობაꙋ არა მიეტეოს კაცთა. და რომელმან თქუას სიტყუაꙋ ძისა

კაცისათჳს, მიეტეოს მას; ხოლო რომელმან თქუას სულისა წმიდისათჳს, არა მიეტეოს მას არცა ამას სოფელსა, არცა მერმესა მას.

4v / ანუ ყავთ ხე იგი კეთილ და ნაყოფიცა მისი კეთილ; ანუ ყავთ ხე იგი ხე(2v)ნეშ და ნაყოფიცა იგი მისი ხენეშ; რამეთუ ნაყოფისაგან ხე იგი საცნაურ არს. ნაშობნო იქედნეთანო, ვითარ ჴელ-გეწიფების კეთილისა სიტყუად, რამეთუ თქუენ უკეთურნი ხართ? რამეთუ ნამეტნავისაგან გულისა პირი იტყჳან.

კეთილმან კაცმან კეთილისაგან საუნჯისა გამოიღის კეთილი, ბოროტმან კაცმან ბოროტისაგან საუნჯისა გამოიღის ბოროტი.

ხოლო მე გეტყჳ თქუენ, რამეთუ: ყოველი სიტყუაჲ უქმი რომელსა იტყოდიან კაცნი, მისცენ სიტყუაჲ მისთჳს დღესა მას სასჯელისასა. რამეთუ სიტყუათა შენთაგან განჰმართლდე და სიტყუათა შენთაგან დაისაჯო.

მაშინ მი-ვიეთმე-უგეს მწიგნობართაგანთა და ფარისეველთა (მეორე სვეტი) და ჰქუეს: „მოძღუარ, გუნებავს შენგან სასწაულისა ხილვად„

ხოლო თავადმან მიუგო და ჰქუა მათ: ნათესავი ბოროტი და მემრუშე სასწაულსა ეძიებს, და სასწაული არა ეცეს მას, გარნა სასწაული იგი იონა წინაწარმეტყუელისაჲ.

ხოლო ვითარცა-იგი იყო იონა მუცელსა ვეშაპისასა სამ დღე და სამ ღამე, ეგრეთ იყოს ძე კაცისაჲ გულსა ქუეყანისასა სამ დღე და სამ ღამე. კაცნი იგი ნინეველნი აღდგენ სასჯელსა მას ნათესავისა ამის თანა და დასჯიდენ მათ, რამეთუ შეინანეს ქადაგებასა მას ზედა იონაჲსსა; და აჰა ესერა უდიდეს იონაჲსსა არს აქა.

1r / ესე სნეულებაჲ არა არს სასიკუდინე, არამედ დიდებისათჳს ღმრთისა, რაჲთა იდიდოს ძეჲ ღმრთისაჲ მისგან.

უყუარდა იესუს მართა და დაჲ მისი და ლაზარე. ვითარცა ესმა, რამეთუ სნეულ არს. მაშინ დაადგრა მას ორ დღე. ამისა შემდგომად ჰრქუა მოწაფეთა თჳსთა: გუალე, წარვიდე კუალად ჰურიასტანად.

ჰრქუეს მას მოწაფეთა: მოძღუარ, აწღა გეძიებდეს შენ ჰურიანი ქჳსა დაკრებად, და კუალად მუნვე მიხუალა?

ჰრქუა მათ იესუ: არა ათორმეტნი ჟამნი არიანა დღისანი?

უკუეთუ ვინმე ვიდოდის დღესა, არა წარსცეს ფერჴი, რამეთუ ნათელსა ამის სოფლისასა ხედავს. და უკუეთუ ვინმე ვიდოდის ღამესა, უბრკუმეს მას, რამეთუ ნათელი არა არს მას შინა. ესე რაჲ თქუა, ამისა შემდგომად ჰქუა მათ: „ლაზარე, მეგობარმან ჩემმან, დაიძინა, არამედ მე მივიდე და განვაღჳძო იგი.

ჰრქუეს მას მოწაფეთა: უფალო, უკუეთუ დაიძინა, ცხონდეს.

ხოლო იესუ ჰრქუა სიკუდილისა მისისათჳს, და მათ ეგონა, ვითარმედ მძინარებისათჳს ძილისა თქუა:

მაშინ ჰრქუა მათ იესუ განცხადებულად: ლაზარე მოკუდა და მე მიხარის თქვენთჳს, რაჲთა გრწმენეს ჩემი, რამეთუ მე არა მუნ ვიყავ, არამედ მოგუალე, მივიდეთ მისა.

თქუა უკუჱ თომა, რომელსა ერქუა მარჩბივ, მისთანათა მათ მოწაფეთა: მოგუალე, მივიდეთ, ჩუენცა რაჲთა მოვსწყდეთ ჩუენცა მის თანა.

და ვითარცა მოვიდა იესუ ბეთანიად, პოვა იგი, ხოლო ოთხი დღე აქუნდა საფლავსა შინა. ხოლო იყო ბეთანიაჲ მახლობელ იჳრუსალემსა, ვითარ ათხუთმეტ ოდენ უტევან. და მრავალნი ჰურიათაგანნი (1v) მოსრულ იყვნეს მართაჲსა და მარიამისა, რაჲთა ნუგეშინი-სცენ მათ ძმისა მათისათჳს. ხოლო მართას ვი-

თარცა ესმა, რამეთუ იესუ მოვალს, მიეგებვოდა მას, ხოლო მარიამ სახლსა შინა ჯდა.

ჰრქუა მართა იესუს: უფალო, უკუეთუმცა აქა იყავ, არამცა მომკუდარ იყო ძმაჲ ესე ჩემი. არამედ და აწცა უწყი, რაჲცა იგი სთხოვო ღმერთსა, მოგცეს შენ ღმერთმან.

ჰქუა მას იესუ: აღდგეს ძმაჲ შენი.

ჰრქუა მას მართა: უწყი, რამეთუ აღდგეს აღდგომასა მას უკუანაჲსკნელსა დღესა.

ჰრქუა მას იესუ: მე ვარ აღდგომაჲ და ცხორებაჲ, რომელსა ჰრწმენეს ჩემი, მოღა-თუ-კუდეს, ცხონდესვე. და ყოველი, რომელი ცოცხალ არს და ჰრწმენეს ჩემი, არა მოკუდეს იგი უკუნისამდე. გრწამსა ესე?

ჰრქუა მას მართა: ჰე, უფალო, მრაწამს, რამეთუ შენ ხარ ქრისტე, ძე ღმრთისაჲ, მომავალი სოფლად.

და ვითარცა ესე თქუა, წარვიდა და მოუწოდა მარიამს, დასა თჳსსა, იდუმალ და ჰრქუა მას: მოძღუარი მოსრულ არს და გიწესს შენ.

ხოლო მას ვითარცა ესმა, აღდგა ადრე და მივიდოდა მისა. რამეთუ არღა მოსრულ იყო იესუ დაბად, არამედ მუნღა იყო ადგილსა მას, სადაცა მიეგებვოდა მას მართა.

ხოლო ჰურიანი იგი, რომელნი იყვნეს მის თანა სახლსა შინა და ნუგეშინისცემდეს მათ, ვითარცა იხილეს მარიამ, რამეთუ ადრე აღდგა და გამოვიდა, მისდევს მას, ჰგონებდეს, ვითარმედ საფლავად მივალს ტირილდ მისა.

ხოლო მარიამ ვითარცა მოვიდა, სადა-იგი იყო იესუ, ვითარცა იხილა, დავარდა ფერჴთა მისთა თანა და ჰრქუა მას: უფალო, უკუეთუმცა აქა ყოფილ იყავ, არამცა მომკუდარ იყო ძმაჲ ესე ჩემი.

2r / ხოლო იესუ ვითარცა იხილა იგი, რამეთუ ტიროდა, და მის თანა მოსრულნი იგი ჰურიანიცა ტიროდეს, შეძრწუნდა სულითა, ვითარცა რისხვით, და ჰრქუა მათ: სადა დასდევით იგი?

ჰრქუეს მას: მოვედ და იხილე.

და ცრემლოოდა იესუცა. იტყოდეს უკუჱ ჰურიანი იგი:

აჰა, ვითარ სამე უყვარდა იგი!

ვიეთნიმე მათგანნი იტყოდეს:

არამცა ეძლო ამას, რომელმან აღუხილნა თუალნი ბრმასა, ყოფად რაჲმე, რაჲთამცა ესეცა არა მოკუდა?

ხოლო იესუ ვითარცა რისხებული გონებასა თჳსსა მოვიდა საფლავსა მას. ხოლო იყო ქუაბი და ლოდი ზედა ედვა მას. ჰრქუა მათ იესუ: აღიღეთ ლოდი ესე. ჰრქუა მას მართა: უფალო, როდისღა, რამეთუ მეოთხე დღე არს.

ჰრქუა მას იესუ: არა გარქუ შენ, უკუეთუ გრწმენეს, იხილო დიდებაჲ ღმრთისაჲ? ვითარცა აღიღეს უკუე ლოდი იგი, სადა მდებარე იყო მკუდარი იგი.

ხოლო იესუ აღიხილნა თუალნი ზეცად და თქუა: მამაო, გმადლობ შენ, რამეთუ ისმინე ჩემი. და მე ვიცი, რამეთუ მარადის ისმინე ჩემი, არამედ ერისა ამისთჳს, რომელი გარე-მომადგს მე, ვთქუ, რაჲთა ჰრწმენეს, რამეთუ შენ მომავლინე მე.

და ესე ვითარცა თქუა, ჴმითა დიდითა ღაღად-ყო: ლაზარე, გამოვედ გარე! და გამოვიდა მკუდარი იგი შეკრული ჴელით და ფერჴით სახუჱვლითა, და პირი მისი დაბურვილ იყო სუდარითა.

ჰრქუა მათ იესუ: განჰჴსენით ეგე, დაუტევეთ, ვიდოდის. მრავალთა უკუჱ ჰუ-

რიათაგანთა, რომელნი მოსრულ იყვნეს მარიამისა და მართაჲსა, იხილეს, რომელ-იგი ქმნა იესუ, ჰრწმენა მისი.

ხოლო რომელნიმე მათგანნი წარვიდეს და უთხრეს ფარისეველთა (2v), რაჲ-იგი ქმნა იესუ.

და შეკრბეს მღდელთმოძღვართა მათ და ფარისეველთა კრებული და იტყოდეს: რაჲ-მე ვყოთ, რამეთუ კაცი ესე მრავალსა სასწაულსა იქმს, უკუეთუ დაუტეოთ ესე ესრეთ, ყოველთა ჰრწმენეს მისი.

და მოვიდენ ჰრომნი და მიგჳლონ ადგილიცა ჩუენი და ნათესავიცა. ერთმან მათგანმან, კაიაფა, რომელი იყო მღდელთმოძღუარი მის წელიწადისაჲ, ჰრქუა მათ:

თქუენ არა იცით არცა ერთი, არცა განგიზრახავს, რამეთუ უმჯობეს არს ჩუენდა, რაჲთა ერთი კაცი მოკუდეს ერისათჳს და არა ყოველი ნათესავი წარწყმდეს.

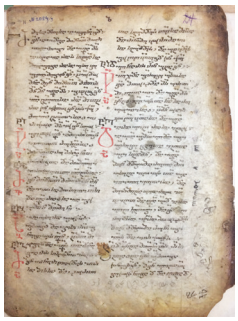
ესე თავით თჳსით არა თქუა, არამედ მღდელთმოძღუარი იყო მის წელიწადისაჲ და წინაწარმეტყუელებდა, რამეთუ ეგულებოდა იესუსი მოსიკუდიდ ნათესავთათჳს. არამედ რაჲთა შვილნიცა ღმრთისანი განბნეულნი შეკრიბნეს ერთად.

მიერ დღითგან შეიზრახნეს ჰურიანი, რაჲთა მოკლან იგი. ხოლო იესუ არღარა განცხადებულად ვიდოდა ჰურიათა შორის, არამედ წარვიდა მიერ სოფელსა, მახლობელად უდაბნოსა, ქალაქსა, რომელსა ჰრქჳან ეფრაიმ, და მუნ დაადგრა მოწაფითურთ თჳსით.

იყო მოახლობელ პასექი იგი დღესასწაული ჰურიათაჲ,

და აღვიდეს მრავალნი იჳრუსალემდ სოფლებისაგან უწინარეს მის პასექისა, რომელ არს ვნებაჲ, რაჲთა განიწმიდნენ თავნი თჳსნი. ხოლო ჰურიანი იგი ეძიებდეს იესუს და იტყოდეს ურთიერთას, დგეს რაჲ ტაძარსა შინა: ვითარ ჰგონებთ თქუენ, არა-მე მოვიდესა დღესასწაულსა...

H 2084 ე

რაობა:	ნაწყვეტი სახარებიდან
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20X27,2
Content:	Fragment from the Gospel
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20X27,2

ტექსტი

მათე 26, 61-75; 27, 1-9

1r */ მესა დღესა აღშენებად.

მაშინ აღდგა მღდელთმოძღუარი იგი და ჰრქუა მას: არცაღა რას სიტყუასა მიუგებ, რასა ეგე შეგწამებენ შენ?

* შენიშვნა: აკლია ორი ფურცელი - მათე 27, 10-66 (10-ე მუხლიდან შემორჩენილია მხოლოდ ერთი სიტყვა - „და"); 28, 1-20.

ხოლო იესუ დუმნა. მაშინ მღდელთმოძღუარმან მან ჰრქუა მას: გაფუცებ შენ ღმერთსა ცხოველსა, რაჲთა მითხრა ჩუენ, უკუეთუ შენ ხარ ქრისტე, ძე ღმრთისაჲ ცხოველისაჲ.

ჰრქუა მას იესუ: შენ სთქუ,

ხოლო გეტყჳ თქუენ: ამიერითგან იხილოთ ძე კაცისაჲ მჯდომარე მარჯუენით ძლიერებათა და მომავალი ღრუბელთა თანა ცისათა.

მაშინ მღდელთმოძღუარმან მან დაიპო სამოსელი თჳსი და თქუა: რაჲსაღა გჳჭმან მოწამენი?

აჰა ესერა, გუცსმა გმობაჲ მაგისი, რაჲ გნებავს თქუენ? ხოლო მათ მიუგეს და ჰრქუეს: თანამდებ არს სიკუდილისაჲ.

მაშინ ჰნერწყჳდეს პირსა მისსა და ჴურთი(მეორე სვეტი)თა სცემდეს თავსა მისსა, და რომელნიმე ყურიმალსა სცემდეს და ეტყოდეს: გჳწინაწარმეტყუელებდ ჩუენ, ქრისტე, ვინ არს, რომელმან გცა შენ?

ხოლო პეტრე ჯდა გარეშე ეზოსა შინა. მოუჴდა მას ერთი მჴევალი და ჰრქუა მას: შენცა იყავ იესუს თანა ნაზარეველისაჲ. ხოლო მან უარ-ყო წინაშე ყოველთასა და ჰრქუა: არა ვიცი, რასა იტყჳ.

და ვითარცა გამოვიდა იგი გარეშე ბჭეთა, იხილა იგი სხუამან და ჰრქუა მუნ მდგომარეთა მათ: ესეცა იყო იესუს თანა გალილეველისა. და მერმეცა უვარ-ყო პეტრე ფიცით და თქუა, ვითარმედ: არა ვიცი კაცი იგი.

და შემდგომად მცირედისა ჟამისა მოუჴდეს მუნ მდგომარენი იგი პეტრეს და ჰრქუცს:

ჭეშმარიტად შენცა მათგანი ხარ, რამეთუ სიტყუაჲცა შენი გამოგაჩინებს შენ.

მაშინ იწყო პეტრე შეჩუცნებად და ფიცად, (1v) ვითარმედ: არა ვიცი კაცი იგი. და მეყსეულად ქათამი ყივა.

და მოეჴსენა პეტრეს სიტყუაჲ იგი იესუსი, რომელ ჰრქუა მას, რამეთუ: ვიდრე ქათმის ჴმობამდე სამგზის უვარ-მყო მე. და გამოვიდა გარე პეტრე და ტიროდა მწარედ.

და ვითარცა განთენა, ზრახვა-ყვეს მღდელთმოძღუართა და მოხუცებულთა ერისათა, რაჲთა მოკლან იგი.

და შეკრეს იგი და მოიყვანეს და მისცეს იგი პონტიელსა პილატეს, მთავარსა.

მაშინ ვითარცა იხილა იუდა, რომელმანცა მისცა იგი, რამეთუ დაისაჯა, შეინანა და მიაქცია ოცდაათი იგი ვეცხლი მღდელთმოძღუართა მიმართ და მოხუცებულთა და თქუა: ვცოდე, რამეთუ მიგეც სისხლი მართალი.

(მეორე სვეტი) ხოლო მათ ჰრქუეს მას: ჩუენდა რაჲ შენ უწყი. და დააბნია ოცდაათი იგი ვეცხლი ტაძარსა მას შინა და განეშორა და წარვიდა და შიშთვილ-იბა.

ხოლო მღდელთმოძღუართა მათ მოიღეს ვეცხლი იგი და თქუეს: არა ჯერ-არს ესე დადებად სიწმიდესა, რამეთუ სასყიდელი სისხლისაჲ არს.

და ზრახვა-ყვეს და მოიღეს ვეცხლი იგი და მოიყიდეს მით აგარაკი იგი მეკეცისაჲ საფლავად უცხოთა. ამისთჳს ეწოდა აგარაკსა მას აგარაკი სისხლისაჲ ვიდრე აქა დღედმდე.

მაშინ აღესრულა თქუმული იგი იერემია წინაწარმეტყუელისაჲ, რომელსა იტყჳს: და მოვიღე ოცდაათი იგი ვეცხლი, სასყიდელი პატიოსნისაჲ მის, რომელ მოიყიდეს ძეთა ისრაცლისათა და...

მარკოზი 1,2-; 2,2-

2r / და თქუა: ეჰა, რაჲ არს ჩუენი და შენი, იესუ ნაზარეველო? მოსრულ ხარ წარწყმედად ჩუენდა. გიცით შენ, ვინ ხარ, წმიდაჲ იგი ღმრთისაჲ.

შეჰრისხნა მას იესუ და ჰრქუა: პირი დაიყავ და განვედ მაგისგან და დასცა იგი სულმან მან არაწმიდამან, და ჴმა-ყო ჴმითა დიდითა და განვიდა მისგან.

და დაუკჳრდებოდა ყოველთა, ვიდრე გამოძიებამდე ურთიერთარ და იტყოდეს: რაჲ-მე არს მოძღურებაჲ ესე ახალი, რამეთუ ჴელმწიფებით სულთაცა არაწმიდათა უბრძანებს, და ერჩიან მას?

და განჴდა ჰამბავი მისი ყოველსა მას სოფლებსა გალილეაჲსასა.

და მიერ შესაკრებელით გამოვიდა და მოვიდა სახლსა სიმონისსა და ანდრიაჲსსა, იოანესა (მეორე სვეტი) და იაკობისსა.

ხოლო სიდედრი სიმონისი დავრდომილ იყო მჴურვალებითა. და უთხრეს იესუს მისთჳს. და მოვიდა და დასდვა ჴელი მისი და აღადგინა იგი; და მეყსეულად დაუტევა იგი მჴურვალებამან მან, და აღდგა და ჰმსახურებდა მას და ვითარ შემწუხრდებოდა, და მზე დაჰვიდოდა, მოჰყვანდეს მისსა ყოველნი სნეულნი და ეშმაკეულნი და ყოველი ქალაქი შეკრებულ იყო წინაშე კართა და განკურნნა ყოველნი ბოროტთაგან სენთა და თითოსახეთაგან სნეულებათა.

და ეშმაკნი მრავალნი განასხნა და არა უტევებდა სიტყუად ეშმაკთა მათ, რამეთუ იცოდეს იგი, ვითარმედ ქრისტე არს.

და განთიად რიჟურაჟუს ოდენ აღდგა და გამოვიდა მიერ და გან(2v)ვიდა უდაბნოსა ადგილსა და მუნ ილოცვიდა და მისდევდეს მას სიმონ და მისთანანი და პოვეს იგი და ჰრქუ֍ს მას, ვითარმედ: ყოველნი გეძიებენ შენ.

ხოლო იესუ ჰრქუა მათ: მოვედით და წარვიდეთ მახლობელსა დაბნებსა და ქალაქებსა, რაჲთა მუნ უქადაგოთ, რამეთუ ამისთჳს მოვივლინე და ქადაგებდა შესაკრებელსა მათსა.

და ყოველსა გალილეასა და ეშმაკთა განასხმიდა.

მაშინ მოუჴდა მას ერთი განკეთროვნებული, ევედრებოდა მას, მუჴლნი დაიდგნა მის წინაშე და ეტყოდა: უკუეთუ გინდეს, ძალ-გიც განწმედად ჩემდა.

ხოლო იესუს შეეწყალა იგი, განყო ჴელი, შეახო მას და ჰრქუა: მნებავს, განწმიდენი.

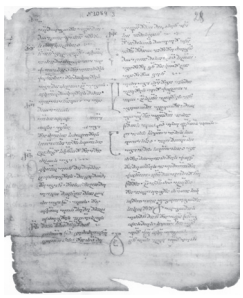
და ვითარცა ესე რქუა, მეყსეულად განეყარა (მეორე სვეტი) მას კეთროვნებაჲ იგი და განწმიდნა და შეჰრისხნა მას და მეყსეულად გამოაძო იგი და ჰრქუა მას: იხილე და ნუვის უთხრობ, არამედ მივედ და უჩუ֍ნე თავი შენი მღდელსა და შეწირე განწმედისა შენისათჳს, რომელი-იგი ბრძანა მოსე საწამებელად მათა.

ხოლო იგი გამოვიდა მიერ და იწყო ქადაგებად ფრიად და მიმოდადებად სიტყჳსა მის, ვითარმედ ვერღარა ჴელ-ეწიფა მას ცხადად ქალაქად შესლვად, არამედ გარე უდაბნოთა ადგილთა იყოფებოდა. და მოვიდოდეს მისა ყოვლით კერძო.

და შევიდა მერმე კაფარნაომდ. და შემდგომად მცირედთა დღეთა და ესმა, ვითარმედ სახლსა შინა არს და მეყსეულად შეკრბა მუნ სიმრავლე ერისაჲ, ვიდრემდე ვერღა …

H-2084 ვ

რაობა:	სახარება (ნაწყვეტი) პალიმფსესტი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21,5X25,5
Content:	Gospel Palimpsest
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	21,5X25,5

ტექსტი

იოვანე, 12, 23-46

1r / ხოლო იესუ მიუგო და ჰქუა მათ: მოიწია ჟამი, რაჲთა იდიდოს ძე კაცისაჲ.

ამენ, ამენ გეტყჳ თქუენ: უკუეთუ არა მარცუალი იფქლისაჲ დავარდეს ქუეყანასა და მოკუდეს, იგი მარტოჲ ხოლო ეგოს, უკუეთუ მოკუდეს, მრავალი ნაყოფი გამოიღოს.

რომელსა უყუარდეს სული თჳსი, განუტეოს იგი; და რომელსა სძულდეს სული თჳსი ამას სოფელსა, ცხორებად საუკუნოდ დაიმარხოს იგი.

უკუეთუ ვინმე მე მსახურებდეს, მე შემომიდეგინ; და სადაცა მე ვიყო, მუნცა მსახური ჩემი იყოს. და უკუეთუ ვინმე მე მსახურებდეს, პატივ-სცეს მას მამამან ჩემმან.

აწ სული ჩემი შეძრწუნებულ არს და რაჲ-მე (მეორე სვეტი) ვთქუა? მამაო, მიჴსენ ჟამისა ამისგან.

არამედ ამისთჳს მოვედ ჟამსა ამას, მამაო; ადიდე ძე შენი.

მოიწია მისა ჴმაჲ ზეცით: გადიდე შენ და კუალადცა გადიდო შენ.

ხოლო ერი იგი, რომელი დგა, ესმა, იტყოდეს, ვითარმედ: ქუხილი იყო;

ხოლო სხუანი იტყოდეს: ანგელოზი ეტყოდა.

მიუგო იესუ და ჰქუა მათ: არა ჩემთჳს იყო ჴმაჲ ესე, თქუენთჳს იყოს.

აწ არს სასჯელი ამის სოფლისაჲ, აწ მთავარი იგი ამის სოფლისაჲ გარდამოვარდეს ქუ. და მე ოდეს ავმაღლდე ქუეყანით, ყოველნი მოვიზიდნე ჩემდა.

ხოლო ამას რაჲ იტყოდა და აუწყებდა, რომლითა სიკუდილითა ეგულებოდა სიკუდიდ. მიუგო მას ერმან მან და ჰრქუა: ჩუენ გუასმიეს სჯულისაგან, ვითარმედ ქრისტე უკუნისამდე ეგოს.

1v და შენ ვითარ იტყჳ, ვითარმედ ჯე /რ-არს ამაღლებაჲ ძისა კაცისაჲ. ვინ არს ესე ძე კაცისაჲ? ჰრქუა მათ იესუ: მცირედჟამ ნათელი თქუენ თანა არს. ვიდოდეთ, ვიდრე ნათელი გაქუსღა, რაჲთა არა გეწიოს თქუენ ბნელი, რამეთუ რომელი ვალნ ბნელსა, არა უწყინ, ვიდრე ვალნ. ვიდრე ნათელი გაქუს, გრწმენინ ნათელი, რაჲთა ძე ნათლის იყვნეთ.

ამას ეტყოდა იესუ და წარვიდა და დაეფარა მათგან. და ესოდენნი სასწაულნი ქმნა(!) წინაშე მათსა და არა ჰრწმენა მისა მიმართ, რაჲთა აღესრულოს სიტყუაჲ იგი ესაია წინაწარმეტყუელისაჲ, რომელსა იტყჳს: უფალო, ვის-მე ჰრწმენა სასმენელი და მკლავი უფლისაჲ ვის გამოეცხადა?

ამისთჳს ვერ ჰრწმენა, რამეთუ მერმეცა თქუა ესაია: დაუბრმეს მათ თუალნი

მათნი, რაჲთა ვერ იხილონ თუალ(მეორე სვეტი)ითა, და დაუსულბეს გულნი მათნი, რაჲთა არა გულისჴმა-ყონ გულითა და მოიქცენ, და მე განვკურნნე იგინი.

ესე თქუა ესაია, ოდეს-იგი იხილა დიდებაჲ მისი და იტყოდა მისთჳს. ხოლო მთავართაგანთაცა მრავალთა ჰრწმენა მისა მიმართ.

არამედ ფარისეველთათჳს ვერ აღიარეს, რაჲთა არა კრებულისაგან განასხნენ. რამეთუ შეიყუარეს დიდებაჲ კაცთაჲ უფროჲს, ვიდრე დიდებაჲ ღმრთისაჲ.

ხოლო იესუ ღაღად-ყო და თქუა: რომელსა ვჰრწმენე მე, არა მე ვჰრწმენე, არამედ მომავლინებელი ჩემი. და რომელმან მიხილა მე, იხილა მომავლინებელი ჩემი.

მე ნათელი სოფლად მოვივლინე, რაჲთა ყოველსა რომელსა ჰრწმენეს ჩემი, ბნელსა შინა არა დაადგრეს.

იოვანე, 19, 15-23 (არ გადადის)

2r/ იტყოდეს: აღიღე, აღიღე და ჯუარს-აცუ ეგე!

ჰრქუა მათ პილატე: მეუფე თქუენი მე ჯუარს-ვაცუაა? მიუგეს მღდელთ-მოძღუართა მათ და ჰრქუეს: არა გვივის ჩუენ მეუფე, გარნა კეისარი.

მაშინ მისცა იგი მათ, რაჲთა ჯუარს-აცუას.

ხოლო მათ წარიყვანეს იესუ.და ეკიდა თჳთ ჯუარი თჳსი, და განვიდა ადგილსა თხემისასა, რომელსა ჰქჳან ებრაელებრ გოლგოთა, და მუნ ჯუარს-აცუჱს იგი.

და მის თანა სხუანი ორნი [ამიერ და] იმიერ და შორის იესუ.

და დაწერა ფიცარი პილატე და დასდვა ჯუარსა მას ზედა. და იყო წერილი ესრე: იესუ ნაზარეველი, (მეორე სვეტი) მეფჱ ჰურიათაჲ.

ესე ფიცარი მრავალთა ჰურიათა აღმოიკითხეს, რამეთუ მახლობელ იყო ქალაქსა ადგილი იგი, სადა ჯუარს-აცუეს იესუ.

და იყო წერილი ებრაელებრ და ჰრომაელებრ და ბერძლ. ეტყოდეს უკუე პილატეს მღდელთმოძღუარნი იგი ჰურიათანი: ნუ დასწერ მეფედ ჰურიათა, რამეთუ რომელმან თქუა: მეფე ჰურიათაჲ ვარი მე.

ჰრქუა მათ პილატე: რომელი დავწერე, დავწერე.

და ერისაგანთა მათ, რომელთა ჯუარს-აცუეს იესუ, მოიღეს სამოსელი მისი და განიყვეს ოთხად ნაწილად, თითოეულმან ერისაგანმან ნაწილი. ხოლო კუართი იგი, რომელი იყო უკერველ, ზეით გამოქსოვილ ყოვლად.

იოვანე 19, 24-32

2v / თქუჱს უკუჱ ურთიერთას: არა განვხიოთ ესე, არამედ წილი ვიგდოთ ამას ზედა, ვისიცა იყოს, რაჲთა აღესრულოს წერილი იგი:

განიყვეს სამოსელი ჩემი მათ შორის თავისა მათისა და კუართსა ჩემსა ზედა განიგდეს წილი. და ერისაგანთა მათ ესე ყვეს. დგეს ჯუარსა მას თანა იესუსა დედაჲ მისი დაჲ დედისა მისისაჲ, მარიამ კლეოპაჲსი, და მარიამ მაგდალინელი. ხოლო ვითარცა იხილა იესუ დედაჲ თჳსი და მოწაფე იგი, რომელი უყუარდა, წინაშე მდგომარენი,

ჰრქუა დედასა თჳსსა: დედაკაცო, აჰა ძე შენი!

და მერმე მოწაფესა მას ჰრქუა: აჰა, დედაჲ შენი!

და მიერითგან წარიყვანა იგი მოწაფემან მან თჳსთა თანა. ამისა შემდგომად იხილა იესუ, რამეთუ ყოველივე აღსრულებულ არს. (მეორე სვეტი) და რაჲთა აღესრულოს წერილი იგი, თქუა: მწყურის.

დგა მუნ ჭურჭელი ძმრითა სავსე. ღრუბელი აღავსეს ძმრითა უსუპსა თანა დაადგეს ლერწამი და მიუპყრეს პირსა მისსა. და ოდეს მიიღო ძმარი იგი იესუ, თქუა: ესეცა წერილი აღსრულებულ არს.

და მიიდრიკა თავი და განუტევა სული.

ხოლო ჰურიათა მათ, რამეთუ პარასკევი იყო, რაჲთა არა დაადგრეს გუამი მისი ჯუარსა ზედა შაბათამდე, რამეთუ იყო დიდ დღე იგი შაბათისაჲ მის.

ჰკითხეს პილატეს, რაჲთა წყვნი მათნი განუტეხნენ და გარდამოიხუნენ. მოვიდეს ერისგანნი იგი და პირველისანი მის განუტე

არ გადადის

მათე 5, 19-26

4r / არა წარჴდეს სჯულისაგან წინასწარმეტყუელთა, ვიდრემდე ყოველივე იქმნეს.

უკუეთუ ვინმე დაჰჴსნეს ერთი მცნებათა ამათგანი უმცირესთაჲ და ასწავებდეს ესრეთ კაცთა, უმრწამეს ეწოდოს მას სასუფეველსა ცათასა; ხოლო რომელმან ყოს და ასწავოს, ამას დიდ ერქუას სასუფეველსა ცათასა. ხოლო გეტყჳ თქუენ: უკუეთუ არა აღემატოს

მეორე სვეტი

ძმასა თჳსა რომელი სარგებელსა, თანა-მდებ არს იგი კრებულისაგან განსლვად; და რომელმან ჰქუას ძმასა ცოფ, თანა-მდებ არს გეჰენიასა ცეცხლისასა.

უკუეთუ შესწირვიდე შესაწირავსა საკურთხეველსა ზედა და მუნ მოგეჴსენოს შენ, ვითარმედ ძმაჲ შენი გულ-ძყრ არს შენდა, დაუტევე შესაწირავი იგი წინაშე საკურთხეველსა მას და მივედ პირველად და დაეგე ძმასა შენსა, მაშინ მოვედ და შეწირე შესაწირავი შენი.

4v / ამენ გეტყჳ შენ: ვერ გამოხჳდე მიერ, ვიდრე არა მისცე და ნიგის კოხო[ს] ასმიეს სამე, რამეთუ ჰქუა პირველთა მათ მიმართ: არა იმრუშო. ხოლო მე გეტყჳ თქუენ, ყოველი რომელი ხედვიდეს დედაკაცსა და გული უთქმიდეს მისთჳს, მუნ თქუეს, იმრუშა მის თანა გულსა შინა თჳსსა, უკუეთუ თუალი შენი მარჯუენე გაცთუნებდეს შენ, აღმოიღე იგი და განაგდე იგი შენგან, უმჯობეს არს შენდა, რაჲთა წარწყმდეს ერთი ასოთა შენთაგანი, ვიდრე არა ყოველი გუამი შენი

მათე 32-34

[რომელმან] განუტეოს ცოლი თჳსი და სხუჲ შეირთოს ი[---] [---]შოს და რომელმან განტევებული შეირთოს, მანცა იმრუშოს. ხოლო მე გეტყჳ თქუენ ყოველმან რომელმან განუტეოს ცოლი თვისი თჳნიერ სიძვისა და განტევებული შეირთოს, მანცა იმრუშოს.

კუალად პირველად ასმიეს რომლითა პირველთა მათ მიმართ არა ცილი ჰფუცოთ, არამედ მის თანა ფიციიგი ითქუა პირველთა მათ მიმართ: არა ცილი ჰფუცო, არამედ მისცე უფალსა ფიცი შენი. ხოლო

სახარების საძიებელი

3r / მას ქალაქსა. ე, შაბათსა მათესი ო: მას ჟამსა შინა შევიდა იესუ ნავსა ვიდრე უფალ მოწაფებაჲ კაცთა. ვ კვირიაკესა მათესი ჟვ. თ. ქრისტესა უფალმან, რომელსა უყუარდეს მამაჲ ანუ ვიდრე ქალაქებსა მისსა ვ, შაბათსა მათესი ოე: მას ჟამსა შინა წარმო-რაჲ-ვიდოდა იესუ მისსა. ვიდრე, უძლურებთა კვირიაკე მათესი რ, კ, გ … ქრისტესა უფალმან, რომელი არა არს ჩემ თანა იგი მტერი ვიდრე შენგან დაისაჯოს. ლ შაბათსა, მათესი რ, მ, ე: მას ჟამსა შინა იხილა იესუ ერი მისა, ვიდრე განუტეოს ერი იგი ჱ კვირიაკესა მათესი რმ, მას ჟამსა შინა მოუწოდა იესუ

მოწაფე ვიდრე მაგდალილესათა. ⁒, შაბათსა მათესი რ, მ, ⁒: მას ჟამსა შინა აღძულა იესუ, ვიდრე გენესარეთ. ა კვირიაკესა მათესი რ, ო, ლ: მას ჟამსა შინა მოუჴდეს, რომელნი იგი დრაქ, ვიდრე სასუფეველსა ცათასა. ა შაბათსა[345] …….. მათესი ქ, ო, დ… ვინმე … ვიდრე დღესა… კვირიაკესა … მას ჟამსა შინა მო… ვიდრე დატე-ვე… ბ შაბათსა … თქუა უფალმან იგი … ვიდრე ცთომან… მათესი ლი …მოვიდო … ვიდრე შეუდგა… მათესი რ, ე, გ … შუკი აწ … ვიდრე შემ… დ კვირიაკესა მ … ჟამსა ზრახვ… ვიდრე წარვიდო… მათესი ს,ი,თ… ესე კაცი ე… თაღთა ჩუენ … მა-თესი ს,კ,ლ … ოდა იესუ ერს… ღადეს ვიდრე … ს,კ, დ თქუა ქრისტესა უფალმან… ემსგავსა სასუფ… მცირედნი, რამეთუ ჩუენი … მათესი მგ

(ნაწერი გადაშლილია, რთულად იკითხება)

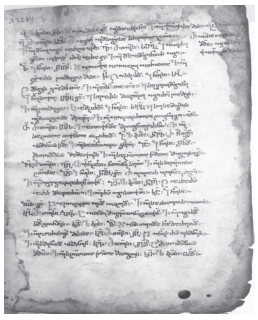
3v / …ას ⁒ შაბათსა
…ო შორის ჟამსა
მისსა თა
…ესა მათესი
…ისა წმიდათა
… ვიდრე ძე
…სა მათესი
…ც… ესე
…
…რო. ⁒ კვირიაკესა
… უფალმან გევე
… სა სასუფეველი
… ⁒ შაბათსა
… სა უფალმან არა
…რც, ვიდრეე
… ა კვირიაკესა
ჟამსა შინა მო
…ღარნა
…ენ ა შაბათსა
… ჟამსა შინა დგა
…ბი ვიდრე მის
…გ კვირიაკესა
…რაღთა ჟამსა შინა ა
…ი ვიდრე
…ლეკსა …
…ლუკაღსი ნ,დ
…ვითარცა იგი თქუენგანი
…ე თქუენი მოციქულ
(მეორე სვეტი)
გ შაბათსა ვიდრე…
მას ჟამსა შინა წარვიდ
ოდა ისეუ და იხილა
ვიდრე შეინანონ. დ კვირიაკესა

[345] მეორე სვეტის ნახევარი ჩამოჭრილია. .

ლუკაჲსი ჲ ზ მას ჟამსა შინა
წარვიდოდა იესუ
ვიდრე მოხედა ღმერთმან
დ შაბათსა ლუკაჲსი დჱ
მას ჟმსა შინა განვიდოდა
თავადი ვიდრე ვითარცა ერ
თი იგი ე კვირიაკესა ლუკაჲსი
თვ. თავად ქრისტესა უფალმან გ …
ემო ვიდრე მოთმინე
ბითა. ე შაბათსა ლუკაჲსი
ე. მას ჟამსა შინა შევიდა
კაპერნა. ვიდრე მისცეს
ცოცხალი. ვ კვირიაკესა
ლუკაჲსი რ, ჟ,ვ. ქრისტესა უფალმან კაცი
ვინმე მიუწოდა ვიდრე ირწ
მუნეს მათი. ვ შაბათსა
მათესი ოთ. ქრისტესა უფალმან არა
ვინ სან. ვიდრე ყონ იგი
ლ კვირიაკესა. ლუკაჲსი პგ. მას ჟამსა
შინა მოვიდა იესუ ვიდრე მის
თჳს იესუ. ლ შაბათსა ლუკაჲსი
პვ. მას ჟამსა შინა მოუწოდა იესუ
ვიდრე ყოველთა ადგილთა
ჱ კვირიაკესა ლუკაჲსი პჟ. მას ჟამსა შინა

H 2084 ზ

რაობა:	სახარების საძიებელი (ნაწყვეტი)
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19,9X24,5

Content:	Index of the Gospel (fragment)
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	19,9X24,5

ტექსტი

1r / ბ, ლუკაჲსი რზ: და ამისა შემდგომად გამოირჩინა ვიდრე ქალაქისა მის; გ, მათესი ე: რომელსა უყუარს მამაჲ იგი ვიდოდის ქალაქებსა მათსი; ე, მათესა სმჱ: მაშინ ემსგავსა სასუფეველი ცათაჲ, ვიდრე დღე იგი, არცა ჟამი; ვ მათესი სმგ: იღ-
უძებდით უკუჱ, რაჲთა არა შე, ვიდრე დაადგინოს იგი; ზ, იოანესი რჟჱ: და ჰრქუა

პილატე ჰურიათა, ვიდრე ჭეშმარიტ არს წამებაꙋ მისი; ჱ, ცისკრად: იოანესი სბ: ხოლო დგეს ჯუარსა მას თანა, ვიდრე თვისთა თანა; ესე შეუდგინე იოანესვე ცლბ: შინა ესე არს მოწაფე იგი, რომელი წამებს, ვიდრე წამებაꙋ; სამხრად იოანესი სკგ: ესე სამგზის გამოუცხადა მოწაფე, ვიდრე აღწერილი წიგნები. ამინ!

თ, მათეს [ანზ], ვაꙋ თქუენდა, მწიგნობარნო! ვიდრე სახლთა თქუენთა ოჯრად; ი, ლუკაꙋსი რივ, რომელმან თქუენი ისმინოს ჩემი, ვიდრე სათნო იყო შენ წინაშე; ია, იოანესი რლდ: მით იდიდოს მამაꙋ ჩემი, ვიდრე სახლითა ჩემითა მიგცეს თქუენ; იბ, მათესი ლბ, თქუენ ხართ ნათელნი სოფლ, ვიდრე სასუფეველსა ცათსა; იდ, იოანესი რლბ: შინა, მე ვარ ვენაჯი იგი, ვიდრე მე შეგიყუარენ თქუენ; ით, ლუკაꙋსი რმე: ხოლო არარაꙋ არს დაფარული, ვიდრე რაꙋ იგი სთქუათ; კა, იოანესი პთ: შინა ხოლო აწ იტყჳთ, ვითარმედ ჰხედ, ვიდრე საძოვარ იპოოს; კბ, მათესი პვ: აჰა, მე მიგავლინებ თქუენ, ვიდრე იგი სრულად[346] ცხონდეს; კდ, ლუკაꙋსი იჱ: და მოვიდა ნაზარეთად, ვიდრე პირისაგან მისისა; კე, მათესი რბ: ხოლო იოანეს რაꙋ ესმნეს, ვიდრე სმენად ისმინენ; კვ, მათესი რლდ, ამით იდიდოს მამაꙋ, ვიდრე სახელითა ჩემითა მოგცეს; კთ, ლუკაꙋსი ოდ, (1v) ევედრებოდა ვინმე, ვიდრე გუალვიდოდეთ მშჳდობით; ლ, მათესი ბგ: შინა ყოველმან, რომელმან აღიაროს ჩემ, ვიდრე არა არს ჩემდა ღირს; შეუდგინე მათესივე რბე, შინა მაშინ მიუგო პეტრე: უფალო, უფალო აჰა ჩუენ, ვიდრე უკუანანი წინა.

თუესა ივნისსა ა, სახარებაꙋ მათესი ბგ: შინა ყოველმან, რომელმან აღიაროს, ვიდრე ჩემდა ღირს; ბ, ლუკაꙋსი რნზ: შინა და თქუა იესუ: ვინმე იყოს, ვიდრე უმეტესი მიჰჴადონ მას; გ, მათეს ბვ: რამეთუ რომელსა უყუარდეს მამაꙋ გინა, ვიდრე ქალაქებსა მათსა; დ, იოანესი რლბ: შინა ვიდრე ვარ ვენაჯი ჭეშმარიტი, ვიდრე ვითარცა მე შეგიყუარენ თქუენ; ე, ლუკაꙋსი რნლ: შინა და თქუა იესუ: ვინმე არს მნე, ვიდრე მოჰჴადონ მას; ვ, მათესი სიჱ: მაშინ ემსგავსოს სასუფეველი, ვიდრე დღე იგი, არცა ჟამი; ჱ, ლუკაꙋსი რმე: შინა ხოლო გეტყჳ თქუენ, ვიდრე რაꙋ იგი სთქუათ; თ, ლუკაꙋსი რივ: რომელმან თქუენი ისმინო, ვიდრე სათნო იყო შენ წინაშე; ამასვე დღესა იოანესი პე: შინა ხოლო იესუ აღვიდოდა მთას, ვიდრე ნუღარა სცოდავ; ია, ლუკაꙋსი რზ: და ამისა შემდგომად გამო, ვიდრე სათნო იყო შენ წინაშე; იბ, მარკოზისი რლა: და მოვიდოდა მისა ერ, ვიდრე მისსა ტკბილად; იგ, იოანესი პთ: შინა მერმე ჰრქუა მათ იესუ: ამინ, ამინ, ვიდრე ერთ სამწყსო და ერთ მწყემს; იდ, ლუკაꙋსი კ: და თავად მან ჰრქუა, ვიდრე შორის მათსა და წარვიდა; იზ, ლუკაꙋსი რმე: შინა, ხოლო გეტყჳ თქუენ, ყოველმან, რომელმან, ვიდრე რაꙋ იგი სთქუათ; იჱ, იოანესი რლჱ: ამას გამცნებ, ვიდრე შეწირა ღმრთისა; ით, ლუკაꙋსი ოთ:

2r / ამას იტყჳან ორშაბათსა მეორისა შჳდეულისასა; სამშაბათსა მეორისა შჳდეულისასა; ოთხშაბათსა მეორისა შჳდეულისასა; ხუთშაბათსა მეორისა შჳდეულისასა; პარასკევსა მეორისა შჳდეულისასა; შაბათსა მეორისა შჳდეულისასა; ყოველთა წმიდათა კვირიაკემდე. [ე]სრეთ შჳდეულად ჩაჰვლიან, ესე ზატიკთა მსგეფსნი. ვინ არა იცოდით, აწ ცან.

წმიდა და ნათლითა შემოსილსა აღვსებასა:

სამხრად სახარებაꙋ იოანესი ა: პირველითგან იყო სიტყუაꙋ

ვიდრე ქრისტეს იესუꙋს მიერ იქმნა: ა, ორშაბათსა სახარებაꙋ იოანესი:

ღმერთი არავინ სადა, ვიდრე და ნათელ-სცემდა; ა, სამშაბათსა

სახარებაꙋ ლუკაꙋსი ტლთ: შინა ხოლო პეტრე აღდგა და მირბიოდა

ვიდრე განტეხასა პურისასა: ა, ოთხშაბათსა, სახარებაꙋ იოანესი ილ: ხვალისა

[346] +ს˜დ.

დღე დგა კუალად, ვიდრე ძესა ზედა კჯრიაკისასა ა: ხუთშაბათსა, სახარებაჲ იოანესი კდ: შინა. იყო ვინმე კაცი ფარ, ვიდრე ცხორებაჲ საუკუნოჲ; ა, პარასკევსა სახარებაჲ იოანესი ით: ამისა შემდგომად შთავიდა იესუ ვიდრე, რომელი-იგი ჰრქუა მათ: ა შაბათსა სახარებაჲ იოანესი, კუალად შინა, ამისა შემდგომად მოვიდა იესუ, ვიდრე ღმერთი ჭეშმარიტ არს.

კჯრიაკესა, რომელ არს ახალ კჯრიაკე

სახარებაჲ სიგ: და ვითარცა შემწუხრდა დღე იგი, ვიდრე სახელითა მისითა: ბ ბ ლ სახარებაჲ იოანესი იჱ: შინა და მესამესა დღესა ქორწილი იყო, ვიდრე მისი მოწაფეთა მისთა;

გ,ბ,ლ სახარებაჲ იოანესი კდ: შინა ხოლო ესრეთ შეიყუარა ღმერთმან, ვიდრე ქმნილ არიან;

დ ბ ლ სახარებაჲ იოანესი ლთ: შინა (2v) ხოლო იესუ მიუგო და ჰქუა მათ: მამაჲ ჩემი მოაქამდე იქმს ვიდრე სიკუდილისაგან …

ი ბ ლ სახარებაჲ იოანესი მა: ამინ, ამინ გეტყჳ თქუენ, რამეთუ რომელმან სიტყუანი, ვიდრე მომავლინებელისა ჩემისა მამისა;

პ ბ ლ სახარებაჲ იოანესი მბ: რამეთუ არა ვეძიებ ნებასა ჩემსა, ვიდრე უძლურთა ზედა;

შ ბ ლ სახარებაჲ იოანესი ნ: ხოლო კაცთა მათ, ვითარცა იხილეს ვიდრე დაჰბეჭდა ღმერთმან.

მესამესა კჯრიაკესა სამხრად:

სახარებაჲ მარკოზისი სკზ: და ვითარცა შემწუხრდა, რამეთუ პარასკევ (პრკვ) ვიდრე ეშინოდა;

ბ გ ლ სახარებაჲ იოანესი ლზ: და იყო ვინმე სამეუფოჲ, ვიდრე ჰურიასტანით გალი;

ბ გ ლ სახარებაჲ იოანესი ნე: ჰრქუა მათ იესუ: მე ვარ პური ცხო, ვიდრე უკუანაჲსკნელსა მას დღესა;

დ გ ლ სახარებაჲ იოანესი ნბ: ჰრქუა უფალმან მოსრულთა, ვიდრე მოსცა სოფელსა ე გ ზ სახარებაჲ იოანესი, რამეთუ ესე არს ნებაჲ მომავლინებელისა, ვიდრე უკუანაჲსკნელსა მას დღესა;

შ გ ლ სახარებაჲ იოანესი რლნ: ამას გამცნებ თქუენ, რაჲთა იყო, ვიდრე შეწირა ღმრთისა.

მეოთხესა კვირიაკესა სამხრად:

სახარებაჲ იოანესი: ლჱ: ამის შემდგომად დღესასწაულ იყო, ვიდრე განმკურნა მე;

ბ, დ,ლ სახარებაჲ იოანესი ჲჱ: და რომელი ჭამდეს ჴორცსა და სუმიდეს, ვიდრე ძე ღმრთისა ცხოველისაჲ;

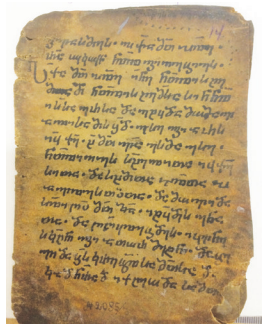
გ, დ, ლ სახარებაჲ იოანესი ოე: ამისა შემდგომად იქცეოდა იესუ, ვიდრე შიშისათჳს ჰურიათა ჲსა.

ოთხშაბათსა. შუა ზატიკისასა სახარებაჲ იოანესი ოე: შინა უფალსა ვითარცა დღესასწაული იგი განზოგე, ვიდრე იყო ჟამი მისი;

ე,დ,ლ სახარებაჲ იოანესი პე: შინა მერმეცა ეტყოდა ვიდრე…

H 2085 ბ

რაობა:	სახარება სამოციქულო
თარიღი:	XV s.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10X14,2
Content:	Gospel Epistles
Date:	XV c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	10X14,2

ტექსტი

1r / გვასმიეს, ჰრქუა მათ პავლე, რამეთუ უკუჱ ნათელ გიღებიეს.

ჰქუა მათ პავლე იოანე ნათლისმცემლად ნათლისცემასა სინანულისასა ერსა და ეტყოდა: მომავალისა მის შემდგომ ესე იგი არს იესუ ქრისტე, ხოლო მათ, ვითარცა ესმა ესე, ნათელ-იღეს სახელითა იესუ ქრისტესითა დასხმითა ჴელითა პავლესთაჲთა და მოვიდა სული წმიდაჲ მათ ზედა, იტყოდეს ენათა და წინასწარმეტყველებდეს. იყვნეს კაცნი იგი ათორმეტნი და შევიდა შორის კრებულსა მათსა და კადნიერად იქცეოდა სამთ

1v/ და ეტყოდა დარწმუნებაჲ სასუფევლისთვის ღმრთისაჲ.

სახარებაჲ მათესი: მას ჟამსა შინა ესმნეს იოანეს საპყრობილესა შინა საქმენი ქრისტესნი და მიავლინნა ორნი მოწაფენი მისნი და ჰრქუა: შენ ხარა მომავალი იგი, ანუ სხუასა მოველოდით, ხოლო იესუ მიუგო და ჰრქუა: მოვედით და უთხარით იოანეს, რომელი გესმა და იხილეთ, ბრმანი აღიხილვენ, მკელობელნი ვლენან, კეთროვანნი განწმედიან და ყრუთა ესმის, მკუდარნი,

2r/ რომელმან აჰა ჭეშმარიტად ისრაჲტელი, რომლისა თანა არა არს ზაკუვაჲ. ჰრქუა მას ნათანაელ: ვინაჲ მ…მე მიუგო იესუ და ჰრქუა მას პირველ ფილიპეს ჴმობამდე: შენდა იყავ, რაჲ …სა მას ქუეშ გიხილე შენ. მიუგო მას ნათანაელ და ჰრქუა მას: რაბი, შენ ხარ ძე ღმრთისაჲ, შენ ხარ მეუფე ყოვლისაჲ.

მიუგო იესუ და ჰრქუა მას: რამეთუ გარქუ შენ, გიხილე ლეღუს ქუეშე და გრწამს, უფროჲსი ამათსა იხილო. და ჰრქუა მას: ამინ, ამინ გეტყჳ თქუენ, იხილენით ცანი განხმულნი და

2v/ გელოზნი …ნი აღმავალნი და გარდამომავალნი ძესა ზედა კაცისასა.

სამშაბათსა. მუნ აღმოუცენოს რქაჲ. დავითის: მოიჴსენე, უფალო, დავით და …

ებრაელთა მიმართ:

ძმანო, მათ დღეთა შინა იყო აპოლოჲსა მას ყოფასა კორინთეს შინა პავლეს მოევლო ზემო იგი კერძოჲ ადგილი და მოიწია ეფესოდ და პოვნა ვინმე მოწაფენი ეფესოდ და პოვნა ვინმე მოწაფენი და ჰრქუა მათ: უკეთუ სული წმიდაჲ მოგიღებიეს და გრწამს. ხოლო მათ ჰრქუეს მას: არცა სული წმიდაჲ …

3r / ნაყოფი მუცლისა შენისაჲ

და ვინაჲ არს ესე ჩემდა, რამცა მოვიდა დედაჲ უფლისაჲ ჩემისა ჩემდა, რამეთუ აჰა, ესე-რა, ვითარცა იყო ჴმაჲ მოკითხჳსა შენისა ყორთა მომართ ჩემთა ჰკრთებოდა ყრმაჲ ესე სიხარულით მოცელსა ჩემსა და ნეტარ არს, რომელსა ჰრწმენეს, რამეთუ იყო აღსრულებაჲ თქმულთა მათ მისა მიმართ უფლისა მიერ.

და თქუა მარიამ: ადიდებს სული ჩემი უფალსა და განიხარა სულმან ჩემმან ღმრთისა მიმართ მაცხოვრისა ჩემისა. აჰა ესერა ამათგან მნატრიდეს მე ყოველნი ნათესავნი, რამეთუ მიყო მე დიდებული.

3v/ რომელმან წარწყმიდოს სახელი მისი. წყალობაჲ მისი ნათესავითი ნათესავამდე მოშიშთა მისთა ზედაყო სიმტკიცე მკლავისა თჳსისა, განაბნინა ამპარტავანნი გონებითა გულთა მათთაჲ.

გარდამოსთხინა ძლიერნი, საყდართაგან აღამაღლნა მდაბალნი, მშიერნი, აღავსნა კეთილითა და მდიდარნი განაბნინა ცუდნი. შეეწია ა...სა მონასა თჳსსა მოჴსენებად წყალობისა თჳისისა. ვითარცა ეტყოდა მამასა ჩუენსა აბრაჰამსა და ნათესავსა მისსა უკუნისამდე.

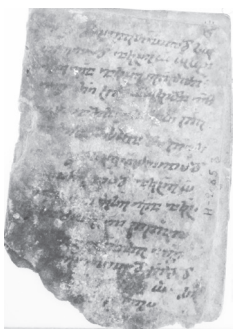
4r / კერძო მისსა ქერობინი დიდებისა, რომელი აგრილობდა სალხინებელსა მას, რომლისათჳს არა არს აწ თითოეულად ტყჳად, რამეთუ ესრეთ აღმართებულ იყო გარეშესა მას კარავსა, მარადის შევლენედ მღდელნი და მსახურებასა მას მარადის აღსრულებად, ხოლო შინაგანსა მას ერთგზის წელიწადსა მღდელთმოძღუარი, ხოლო შევიდის და არა თჳნიერ სისხლისა, რომელი-იგი შეწირის თავისა თჳსისათჳს და ერისა უმეცრებისათჳს.

4v / ისმინე, ასულო, და იხილე.

სახარებაჲ ლუკაჲსი

მათ დღეთა შინა აღდგა მარიამ და წარვიდა მთად კერძო მსწრაფლ ქალაქად ... დაჲსა და შევიდა სახლსა ზაქარიაჲსასა და მოიკითხა ელისაბედ. და ვითარცა ესმა ელისაბედს მოკითხვაჲ მარიამისი, ჰკრთებოდა ყრმაჲ იგი მუცელსა მისსა და აღივსო სულითა წმიდითა ელისაბედ და ჴმა-ყო ჴმითა დიდითა და თქუა: კურთხეულ ხარ შენ დედათა შორის და კურთხეულ არს

H 2085 გ

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	7X10,5
Content:	Prayers
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	7X10,5

ტექსტი

1r-ზე ტექსტი რთულად იკითხება

… მსხვერპლად ს…ად აკურთხე, უფალო, უსხი ესე, ვითარცა აკურთხე ვერძი იგი, რომელი …უკიდა ღმერთმან …ბაჲ ამრ…ცთ წე… მისსა და წ… … … და …ერ… ლჲდ …ჲდ აკურთხე, უფალო, … ესე, ვითარცა აკურთხე … წინაწარმეტყუელი … …თრე იგი … … … … [დ] … … … … დ …ეჲ

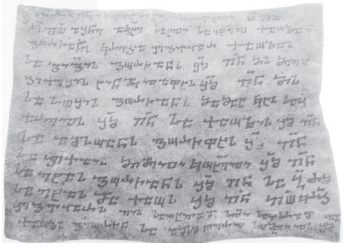
1v / რამეთუ …ვისა და ჩუენდა ღირს არს მადლობაჲ ღმრთეებისა შენისა ყოველთათჳს მადლისა სიტკბოებითა შენისათა, ვითარცა გ…ნდა, ერთგულ იქნა აბელ ც…თ ღმრთეებისა შენისა სისხლითა ამის კრავისა და… … დააცხრო ქუეყანაჲ წყლით რღვეულთა … … საქმითა დ… …და სი…ილითა … … კრთე…სა…

2r / პირმეტყუჱლ არს და პირუტყუთა და ყოვლისა ნაშრომისა და შენდა დიდებაჲსა აღმოვთქუათ ქებაჲ და პატივი და თაყვანისცემა მამისა, ძისა და წმიდისა სულისა აწ და მარადის

ლოცვაჲ მსხ[უ]ჱრპლისა უფლისა მიმართ, უფალო, 2v/ ღმერთო მამათა ჩუენთაო, რომელმან შენ [შეიწ]ირე მსხუჱრპლი ესე ისაკისა, პირველ ძისა მისსა შენ, მეუფეო, შეიწირე შესაწირავიცა ხარი იგი ამის და რომელთა შემოწირე საუკუნენი იგი ნიჭნ

H 2093 ა

რაობა:	სულთა მატიანე (გრაგნილი ა-ზ)
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ. (კეფი)
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,6X18,5

Content:	Synodal Records (scroll A-Z)
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	13,6X18,5

ტექსტი

1r */ უფალო ღმერთო, ღმერთო, აშენე, აკურთხე სახლი და საყოფელი, უფალო ღმერთო.

უფალო ღმერთო, აშენე აკურთხე სახლი და საყოფელ ქაუზას
გურჩანს კრება შეგვყარ ქაზზასსა
სულსა გიგის გურჩანს შმ(!) ღმერთმან მის მეულ
ბიქეშის ცინდელაფას შმ(!) ღმერთმან მისსა

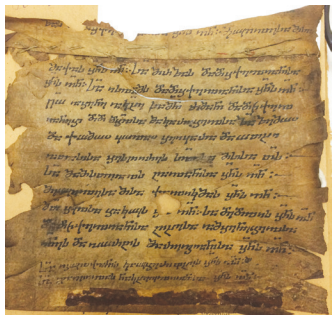
* **შენიშვნა:** ფრჩხილებში მოცემული გვაქვს რიცხვითი მნიშვნელობა, რომელიც შეესაბამება ქართულ (ნუსხური დამწერლობით) ასოთა ნიშნებს.

სულსა სიოშის გურჩანს მამაც კაცს საყ
არელს შმ ღმერთმან სა ქაუზის შმ ღმერთმან
სულსა ამსუანს გურჩფხს შმ ღმერთმან
სულსა ბექაის მღდელი კურთხეული შმ ღმერთმან
სულსა ეტას გურჩანს შმ ღმერთმან სულსა ბ ძმ
სულსა ეტას და ქაუს შმ ღმერთმან ღმერთო კრბ
შეგვყარა ღმერთის სალოცავად სული საჴსრად ამინ
ქაუზს გურჩან სა ამის მწერალ სუმაილს შმ (!)

1v / იე (15) ჴარი შესწირა, პ (80) ვერძი შესწირეს
კე (25) ღორი, მ (40) კრავ შესწირეს [-----] შესწირეს
ჩ (1000) ზრხი შესწირეს, ჯ ხუთი ათასი ანგეაზი, უფალო, შენ
ღმერთო ამის მწერალს სვიმონს ქანცხელიან

H 2093 ბ

რაობა:	სულთა მატიანე (გრაგნილი ა-ზ) **პალიმფსესტი**
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ. (კეფი)
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20X22

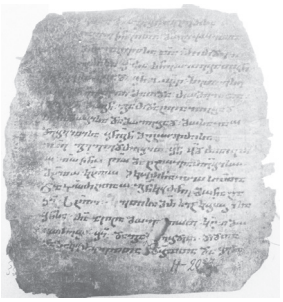
Content:	Synodal Records (scroll A-Z) **Palimpsest**
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	20X22

ტექსტი

1r / [მირ]ზას [დადე]შქე[ლიანსა] … შეუნდოს ღმერთმან, მეუღლესა მისა;
მაქას შეუნდოს ღმერთმან; სულსა მირზას დადიშქელიანისა
შეუნდოს ღმერთმან; სულსა ისლამს დადიშქელიანისა შეუნდოს ღმერთმან.
ღმერთო, აშენე, აკურთხე სამნი ძმანი დადიშქელიანები დიდი დიდებულსა მაკარებელსა ზედა ზემოჲ და ქომოჲ ყოლაჲ შეიყარა და ოთხი ათასისა შესწირეს სულისა მისისათვის.
სულსა მამისთვალს ცალანისა შეუნდოს ღმერთმან;
მეუღლესა მისა ქალიკმას შეუნდოს ღმერთმან;
მათ შჳლსა ბაკუს შეუნდოს ღმერთმან. სადედილის შეუნდოს ღმერთმან,
დადიჩქელიანისა ციხესაამშენებელსა
იოანეს და პორტის მარეგიანისა(!) შეუნდოს ღმერთმან
(სხვა ხელით და სხვა მელნით) სულსა გულქანის კაუბერიფხეს შეუნდოს ღმერთმან;
სულსა ჳავილას ნაკხველიანისა შეუნდოს ღმერთმან.

H-2093 გ

რაობა:	კურთხევანი (გრაგნილი ა-ზ)პალიმფსესტი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ. (კეფი)
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	17X16

Content:	Euchologion (scroll A-Z) Palimpsest
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	17X16;

ტექსტი

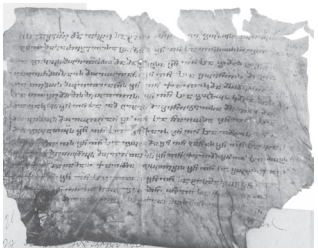
1r / …
… ჩუენ წმიდათა მოციქულთა
… ლვასა თანა მღრდელ
მთავრისა შენისა სნეოლებათგან
[განკურნებად] შენ ჰყავ ზეთი ესე
… ნებელი მათდა, რომელთა
[მის]გან გარდაცვალებად
…ლმობისა და მოღებად მოსალოდებელისა
შენგან მ[ა]ცხოვრისა
ჰე, გევედრებით შენ, ყოვლადძლიერო
ღმერთო ჩუენო, წმიდაო მაცხოვარებისაო,
მხოლოო კურთხეულო, მკურნალო სულთა
და ჴორცთაო, განაკურნე მონაცა
შენი. სახელი. ზეთისა მიერ სიტკბო[ე]ბისა
შენისა, რაჲთა აწცა მოვიღოთ კაცთმო
[ყვა]რებ[ა]ჲ შენი და გადიდებდეთ დიდთა
და საკურველთა დიდებულთა და შე…

1v / შორის …ბდენ ყოველთა სნე…
და ყოველთა უძლურებათა ესენი …
და გზასა წარ… …ლათა …უ
მიხოალთ(!) ქალაქსა სამარიტე
ლთასა. ნო(!) შეხუალთ, არამედ მი
ვედით უფროის ცხოვართა მე
წარწყმედულთა სახლისა იჱრუსალ
იმისათა და მი-რა-ხ[ვი]დეთ და ქადა
გებდით და იტყოდეთ, ვითარმედ მო
ახლებული არს სასუფეველი ცათა.
სნეულთა განკურნებდით, კე
თროანთა განწმედით, უსასყი
დლოდ მიგიღებიეს და უსასყიდ

ლოდ მისცემდით უფლისა მიერ. რომელი
მდიდარ ხარ წყალობითა და
გარდარეული სახიერები
თა. უფალო, რომელი მდიდარ ხარ მუწყალებისაჲ

H 2093 დ

რაობა:	სულთა მატიანე პალიმფსესტი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20X15

Content:	Synodal Records Palimpsest
Date:	XVI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	20X15

ტექსტი

1r */ არ იკითხება

1v / უფალო, აშენე და აკურთხე სახლი საფ…ი ბუზუს …უ…

ხალ მაკარებელისა ბუზოს შეუნდენ ღმერთმან სულსა თინსორ…

სულსა ბაკუს მეუღლისა მამაც კაცსა შეუნდვენ ღმერთმან სულსა ბიმას

…ა ერმოზაის მოღოლანითგან ღმერთმან სულსა შუენის მ…

სულსა თემოს მუღლიანის შეუნდვენ ღმერთმან ქალი კმა დო…

სულსა თობედს მის მეუღლეს შეუნდვენ ღმერთმან სულსა ბუზუს კუალადცა დ…

სულსა ბაკუს შეუნდვენ ღმერთმან სულსა ამ ციხეს მაშენებელსა და ვ…

სულსა ყადუს მუღულიან შეუნდვენ ღმერთმან სულსა ნაღოსა შეუნდენ ღმერთმან სულსა

სულსა ბაყათუს შეუნდვენ ღმერთმან სულსა ბექაის შეუნდვენ ღმერთმან სულსა ადაის შეუნდენ

…ლს შეუნდვენ ღმერთმან სულსა გუ…და შეუნდვენ ღმერთმან კანას შეუნდენ ღმერთმან საფა…

… თუდუს მუღილანის შეუნდენ ღმერთმან ქელდი შეუნდვენ ღმერთმან სულსა მოხს…

…ა ტამარ ქალდია ფუთების შეუნდვენ ღმერთმან სულსა შუენიერ…

…ს შეუნდვენ ღმერთმან საფ… შეუნდვენ ღმერთმან სულსა ხისმაკოს შეუნდვენ…

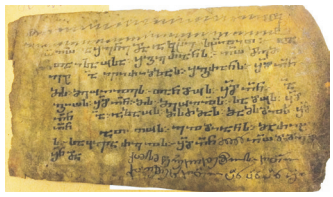
… შეუნდვენ ღმერთმან კუ… მინი ღმერთმან ღმერთმან სულსა ქ…

… [ბოლო სტრიქონი გადაშლილია, ტექსტის გარჩევა შეუძლებელია]

* **შენიშვნა:** ყველა სტრიქონის დასაწყისი არის „სა".

H 2093 ე (ა-ზ)

რაობა: სულთა მატიანე პალიმფსესტი
თარიღი: XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა: 1 ფ.
დამწერლობა: ნუსხური
ზომა: 22,5X12,5

Content: Synodal Records Palimpsest
Date: XVI c.
Number of folia: 1 folio
Script: Nuskhuri
Size: 22,5X12,5

ტექსტი

1r */ უფალო ღმერთო, აშენე და აკურთხე სახელით თაისაუსა შგერანს. ღმერთო, დემეც [ს]ა ვირიმზასა შგერანს. შემდგომად ღმერთმან მის მეუღლეს თანდუს, შემდგომად ღმერთმან [ს]ა გიოს. შემდგომად ღმერთმან მის მეუღლეს, სადუს. შემდგომად ღმერთმან [ს]ა აზაუს, მის ძმას, მამსდლს(!) შემდგომად ღმერთმან ათთუს, ელდიანს, მარიხს საყვარელს. შემდგომად ღმერთმან, ღმერთო, დიდება შენდა.

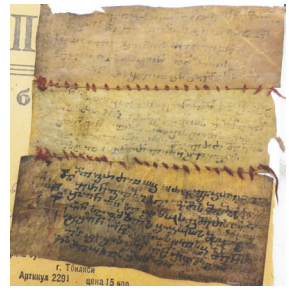
იხილეს ხილვაჲ ესე და საქმენი ესე, იცემდეს მკერდსა მათსა და წარვიდოდეს.

და დგეს ყოველნი მეცნიერნი მისნი შორით და დედანი, რომელნი შეუდგეს მას გალილეაჲთ, ხედვიდეს მას და, აჰა ესერა, კაცი, სახელით იოსებ, მზრახვალი, იყო კაცის სახიერი და მართალი. ესე არა თანაშერთულ იყო ზრახვასა მათსა და საქმესა. იყო კაცი იგი არიმათიაჲთ, ქალაქისაგან ჰურითაჲსა,

რომელი იგიცა მოელოდა სასუფეველსა ღმრთისასა. ესე მივიდა პილატესა და მოითხოვა გუამი იგი იესუჲსი...

H-2093 ვ

რაობა: სულთა მატიანე (პალიმფსესტი)
თარიღი: XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა: 1 კეფი
დამწერლობა: ნუსხური
ზომა: 17X16

Content: Synodal Records
Date: XVI c.
Number of folia: 1 sheets
Script: Nuskhuri
Size: 17X16

---

* **შენიშვნა:** ეს ფრაგმენტი, ხელნაწერი გრაგნილი, დაშლილი, დარბილებული და გადატანილია საქაღალდეში N2093 ე (H ფონდის აღწერილობაში N 2093 დ დაფიქსირებულია 4 ფრაგმენტად, ანუ აღწერილობაში არ არის შესული N2093ე);
ხელნაწერი არის პალიმფსესტი, სახარების შემორჩენილი ფრაგმენტი, სავარაუდოდ, დაწერილი უნდა ყოფილიყო ორ სვეტად და უნდა იყოს პალიმფსესტის ქვედა შრე.
მინაწერი მხედრულით: ქ. ამის მწერელი დეტოს. ღმერთო,
ღმერთო, და სინანული.

ტექსტი

1r */

1 კეფი
ღმერთმან გ…ა ლ… ევედრა
…ინ დ… რ… სახლისათვის
სოფელსა შინა მოსული …
… შინ ღმერთმან დ…ლს
… ღმერმან მის შვილ შორის შედ… არს

2 კეფი
ღმერთმან არს შ…, ღმერთმან
ოს …რ … შ…ს ერთგულს
შინა ღმერთმან … არს … შასწირს …რს
სა… ლ ო… ცჯრი და ვერძი დაკლეს
ისხ ლ… ი … …ნ…რვლი შვილების

3 კეფი
დღეგრძელობ უძ …გაბრიელ
და ერ ანგელოზისი დიდის მამის
შეუნდოს ღმერთმან სიბიზუს ბდერ(!)
ღმერთმან საგმზ…ს ბიბუოს მხო…
ბქშის შეუნდოს ღმერთმან ქადაგის
მის იუსას შეუნდოს ღმერთმან

1v / 1 კეფი - ცარიელია

2 კეფი - სამ სტრიქონზე განირჩევა რამდენიმე ასო 1 სტრიქონზე - ო, ჯ; 2-ზე - ო, ა; 3-ზე - მ.

3 კეფი - მათე 12, 2-3 (პირველი სვეტი), 7-10 (მეორე სვეტი). (პირველი სვეტი ჩამოჭრილია. კვადრატულ ფრჩხილებში ჩასმულია ჩამოჭრილი სტრიქონი)

შენნი იქმან, რომელი არა ჯერ-არს შაბათსა შინა საქმედ. [ხოლო] თავადმან ჰრქუა მათ: არა აღმოგიკითხავსა, რაჲ-იგი [ყ]ო დავით, ოდეს იგი შეემშია და მის

(მეორე სვეტი)

სხუერპლი, არამცა დასაჯენით უბრალონი. უფალ არს ძე კაცისაჲ შაბათისაცა.

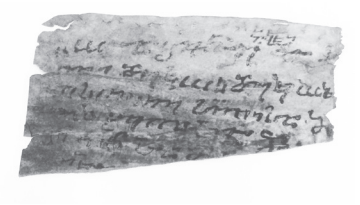
და წარმოვიდა მიერ იესუ და მოვიდა შესაკრებელსა მათსა და იყო მუნ [კაცი] ერთი, რომელსა ჴელი...

1v ლუკას სახარება 23, 48-52.

* შენიშვნა: 1 და 2 კეფი გადაშლილია, ამიტომ ცალკეული ასოები და სიტყვები რთულად იკითხება.

პალიმფსესტი - ეს განსაკუთრებით მკვეთრად ჩანს მესამე კეფზე, სადაც v-ზე არის სახარება ორ სვეტად, ხოლო r-ზე შეინიშნება ორ სვეტად ნაწერი ტექსტი და სინგურით საზედაო ასო - ხ.

H 2093 ზ

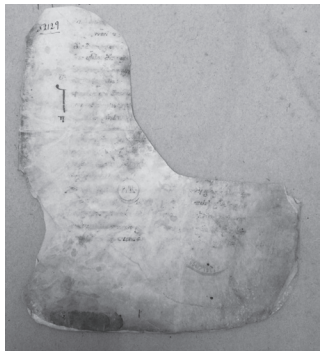

რაობა:	სულთა მატიანე
თარიღი:	XVI s.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	9,2X5
Content:	Synodal Records
Date:	XVI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	9,2X5

ტექსტი

1r / ა კ ხ
უფალო, ა…ე დ …
ლი დეკოს დეკოზ
…ესწირე სულისა მის შე …
… … …
ი˜ა … … …
1v / არ იკითხება

H 2129

რაობა:	მათეს სახარებიდან
თარიღი:	XIII s.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16X20,5
Content:	From the Gospel of Mathew
Date:	XIII c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	16X20,5

ტექსტი

1r */ …იგ…
…ხ…ლსა
და მოვედ …
სა შენსა და მაშ…

* მათეს სახარება.
1r-ზე უნდა იყოს მათეს სახარება 5 თავის შუა ნაწილი, დაახლოებით, 20-ე მუხლის შემდეგი მონაკვეთი.
1r-ზე შემორჩენილია 19 სტრიქონი, რომელიც გადაშლილია, შესაძლოა რამდენიმე ასო-ნიშნის გარჩევა ან რამდენიმე სიტყვის ამოკითხვა.

… შ…
…
ი … მ…
…
ე…
…
…
…
… გ…
…ა …

(მეორე სვეტი)
…დე შენ…
… არს …
…
…
[ნ]
მათე 5, 35-36, მეორე სვეტი მათე 5, 37-41

1v / ფერჴთა მისთაჲ,
ნუცა იერუსალიმსა, რამეთუ
ქალაქი არს მეუფ
ისა დიდისაჲ ნუცა
თავსა შენსა ჰფუც...

(მეორე სვეტი)
…ა
…ურისა
…ა
…კ თქმულ არს
… თუალისა წილ
…ილი კბილისა
… ხოლო მე გეტყჳ თქუენ
… წინააღდგო
… ბოროტისა.
…გცეს შენ ყურიმა
…სა შენსა მარჯუენესი
მიუპყარ მას ერთ
კერძოჲთა. და რომელსა
უნდეს სასჯელად, მიღე
ბად კუართი შენი, მი
უტევე მას სამოსე
ლიცა შენი
და რომელი წარგიქცევდეს
შენ მილიონ ერთ,
…ვლე მის თანა ორიცა

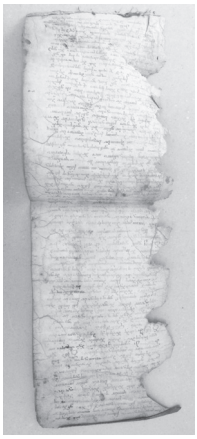
2r / …წამებლად მათა.
და შე-რაჲ-ვიდა იგი კა
პერნაუმდ, მოუ
ჰდა მას ასისთავი,
ევედრებოდა მას და
ეტყოდა: უფალო, მონაჲ ჩემი
დაცემულ არს სახლსა

(მეორე სვეტი)
…სმა რაჲ ესე,
…აუკჳრდა და ჰრქუა
ერსა მას, რომელნი მისდე
ვდეს მას: ამენ გეტყჳ
თქუენ: არცაღა ისრაჱლ
სა შორის ესოდენი სარ...

…უ სახლსა
პეტრესსა და იხილა
სიდედრი მისი, დავრდო
მილი მჴურვალები
თა და შეახო ჴელსა
მისსა და დაუტევა იგი

მეორე სვეტი
…ლი გარემო მისა,
უბრძანა წიაღს
ლვაჲ მიერ კერძო
და მოუჴდა მას ერთი
მწიგნობარი და ჰრქუა:
მოძღუარ, მიგდევდე
შენ, ვიდრეცა ხჳდოდი. ჰქუა

H-2431

რაობა:	ჟამისწირვა (გრაგნილი)
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 კეფი
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	55X17,5

Content:	Liturgy (scroll)
Date:	XI-XII cc.
Number of folia:	1 sheet
Script:	Nuskhuri
Size:	55X17,5

ტექსტი

1r * / „ლოცვითა ქრისტესა და გული მახარებლისათვის
მოწამეთა აღმსარებელთა მ…
თხველთაჲ და ყოვლისა სოფლისაჲ
ჴრ… ნუ… აღსრულები
საჲსათჳს …ბაჲ. ო… მეტესად ყოვლად
წმიდისა უხრწნელისა უფრ… დ…
…ისა და უფლისა ჩუენისა ღვთისმშობ
ელისაჲ მარიამის ქალწულისა
მი… ამისათჳს. დიაკონ … ხულსათაჲ
… წმიდისა პეტრე წინასწარმეტყუელისაჲ და
…ორბეთსა ნათლისმცემელისაჲთჳს
წმიდათა და… ქებაჲ მოწამისა
წმიდისა სახელითა სულისა ჴსენებას
აღვასრულებთ და ყოველთა წმიდათა შენთა
უფალო რომლითა … და მოგჳხედენ
ღმერთო და მოიჴსენე და ძიებული
… სასოებისა … დგომითა და…რგისაჲ
საუკუნე თავთა და … განუსვენე მათსა
გ… მიხედავს ნ…ლი პირისა შენისაჲ
ქრისტესა მან…ბი მწვალებელისაჲ
მოიჴსენე უ… მიერ …ვედრე
… შემ მოიჴსენე უფალო ყოველთა ეფის
ეპისკოპოზობისაჲ მართლმადიდებელისა
გ…თა მართლმადიდებლობით სიტყჳსა
… შენისა ჭეშმარიტებისა მღდელობისა
სა…ს მის მიერ დ…ნობისაჲ ყოვლისა სამღ
დლოებისა და ა… მიერ მეცა შეს
წირავთ სახ[ი]ერსა ამას მსახუ
რებისა საფლავისათჳს წმიდისა ამის …ალო
… და სამოციქულოსა ეკლესი
… უბრა… და ღირსებისა მოქ
ალაქობაჲ მქონებელთა თაყვანის
მორწ… … მოყვარეთაჲთა

გრაგნილი შუაში გადაკეცილია. გვერდის მეორე ნაწილი გადაშლილია, რთულად ან საერთოდ არ იკითხება, ზოგიერთი ადგილი გაცხოველებულია.

…სე …
…უდრო ცხორებისა …
კეთილთა მსახურებასაჲ და …
ბჳთ. დიაკონ… და…
გონების აქუნდეს ყოველ და ყოვლისათჳს
მაშინ ღმერთმან ამ[აღლე]ბჲ პირველთა მ…

* ზოგან ტექსტი გადაშლილია და ძნელად იკითხება.

ჴსენე უფალო მიქაელ? ეპისკოპოზი
სახელი, რომელი მომადლე წმიდათა შორის
ეკლესიათა მშჳდობით ...ლებით
... არამედ სიმრთელით დღეგრძე
ლობით მ... მკვეთელობაꙋ
მართალთა ... მეტყველებაꙋ
...ვისაꙋ შენსა ჭეშმარიტებისათა და შხ...
ცხოველთა [მღდელმან] მოიჴსენე
უ...სა ... წინასწარმეტყველებითა შენისათა
...
... შემინდვენ
... ნებისა
...მარუ ... ცოდვათა და...
მადლსა სულისა შენისა ... წინა მდებ
... ქრისტესა სახელდებაꙋ
... ...ონი
... ...ყოველთა ქი
... ...მუნ...
... მოიჴსენე
...
... ცხოვრებისა მათისათჳს უ...

მომდევნო 7 სტრიქონი გადაშლილია, არ იკითხება

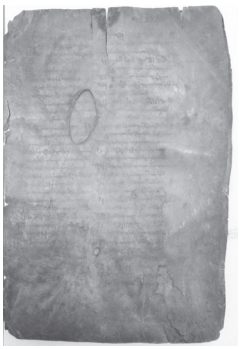
1v / მოწყალებითა ჩუენთა წმიდაო დვა...თვის და ერი
საꙋ უმეცრებისაꙋ მალვა-იღე ღმერთო ვედრებაꙋ
... მყვენ ჩუენ ღირს-ყოფად ჩუენ-დაꙋ. შენდა ვედ
...თაꙋ მა... ოხათა მსხვერპლთა უ
...ო თაꙋ ყოვლისა ერისა შენისა და კმაꙋ
...ნ რომელნი დამსხენ მსახურებისაꙋ
...სა ძალითა სულისა შენისა წმიდისათა
...ალოდ დაუბრკოლებელად წმი
დისა მოწამებითა სიწმიდისისაꙋ ჩუენისათა, რამეთუ
ხადად შენდაꙋ ყოველსა ჟამსა და ადგილსა რაꙋთა
მასმენელ ჩუენდა მწყალობელ იყო სიმ
რავლისა სახიერებისა შენისასა. დიაკონ. გიხაროდენ
მაშინ ღმერთმან. რამეთუ შვენის შენდა ყოველი დიდებაꙋ, პატივი, თა
ყვანისცემაꙋ მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა წმიდისა
დიაკონ. მერმე და მერმე მშჳიდობით უფალი საꙋ
...სა ამის ჴსნად ჩუენდა და ყოველთათჳს მღდელმან
...ალად და მრავალგზის შენ გევედ
რებით და შენ შეგივრდებით სახიერო
და კაცთმოყვაროო, რაꙋთა მოხედვითა ვედ
რებათა ჩუენთა და განწმიდენ ჩუენი სულნი და
ჴორცნი ყოვლისაგან შეგინებისა სულისა და ჴო

რცისაჲ და მომეც ჩუენ უბრალოდ დაუსჯ
ელად წარდგომად წმიდისა შენსა საკურთხევლისაჲ
და მომადლე ჩუენთა მლოცველთაცა წარმა
ტებაჲ ცხორებისა და სარწმუნუნოებისაჲ და გუ
ლისჴმის ყოფისა მოეც მათ ყოვლადვე შუათაჲ
…თა ძუელითა მსახურთა შენთა უბრალო
…ყსეულად მოღებად წმიდათა შენთასაჲ მო
…ლოთაჲ და ზეცისა სასუფეველსა ღირსყოფად
დიაკონ შეგვეწიენ გვაცხოვნენ. ღმერთმან! მღდელმან. ამაღლებაჲ რაჲთა
ძლიერებათა შენთა მიერ დაცულნი ყოვლადვე შენ
დაჲ დიდებასა აღვავლენთ მამისა და ძისა და
რომელმან ლოცვა მოდრეკითაჲ, ვიდრე რომელნი
…ა ქერობინთასა [ი]გალობებოდეს ერისგა
…რავინ არს ღირს თანაშეკრული ჴორ
…ლთაჲ გულისთქმათაჲ და გემოთაჲ წარ
დგომად ანუ მიახლებად შინა მსახურებ
ად შენდაჲ მეუფეო დიდებისაო, რამეთუ მსახურებაჲ
შენი დ… თვით მადლისა ძალითა და ცაჲ, არამედ გამო
უთქმელის … და აღურაცხელისაჲ კაცთ მო
ყვარებისა უქცეველად და უცვალებელად
კაცი … და მღდელ-მთავრად ჩუნდაჲ გამოჩნდი და
…მსახურებ რვისა ამის და უსისხლოსა მას მსხვერ
პლისაჲ მღდელთ-მოქმედებაჲ მომანიჭე ჩუენ, ვითარცა
…ემან ყოველთამან, რამეთუ შენ მხოლოო, უფალო ღმერთო ჩუენო, მეუფებ
… შინა და ქუეყანასა საყდართა ზედა ქერობინთა
ჯდომარე სერაბინთაჲ უფალი და მეუფე იჱრუსალიმისაჲ
მხოლოო წმიდაო და წმიდათა შინა განსვენებულო შენ უკვე
გევედრებით მხოლოსა სახიერსაჲ და კეთილ
მსახურებისაჲ მოიხილე ჩემ ცოდვილისა და უ
ჴმარისაჲ მონასა შენსა ზეცა და განწმიდენ
სული ჩემი და გული ცნობისგან ბოროტთასა და ღი
რს მყვნე მე მადლი სულისა შენისა წმიდისათა
შემოსილი მღდელობისა და მადლითაჲ წარდ
გომად წმიდისა ტრაპეზისა შენისა მღდელ-მო
ქმედებაჲ წმიდისა და უხრწნელისა ჴორცისა
შენისა და პატიოსნისა სისხლისაჲ, რამეთუ შენდაჲ
მოვილტჯ მომდრეკელი ქებისაჲ ჩემისა
და გევედრებით შენ, ნუ გარე მიქცეჯ პი
რსა შენსა ჩემგან, ნუცა განმყოფ მე მო
…აჲ შენთაგან, არამედ ჯერ იჩინე შეწირვად
… ჩემ ცოდვილისაჲ მიერ და უღირსისა
მონისაჲ შენისა მსხვერპლი ესე, რამეთუ შენ
ხარ შემწირველი და შეწირული და შემ
წყნარებელი და განყოფილი ქრისტე ღმერთო
ჩუენო და შენდა დიდებასა აღვავლენთ მამისა

და ძისა და წმიდისა სულისა აწ და მარადის
მღდელმან. შთაუშვას ფ…ონი მოიჭუდნე პე
ლნი თვალნი შემსჭვალნეს საკურთხეველსაჲ
და თქუეს: რომელნი ქერობინთასა ლიტონითა
სიტყვითა მდაბლად და ამოიწვნებ

H 2432

რაობა:	სახარების საკითხავი, **პალიმფსესტი**
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18,4X27,5
Content:	Gospel reading
	Palimpsest
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	18,4X27,5

ტექსტი

1r / გადაშლილია მთელი გვერდი და არ იკითხება

1v / ვე მესმასა და…
…
სჯულის მ … ნიერი
ვიდრე … ფრიად შენ … გრე …
ე შაბათსა მრ პგ მას ჟამსა შინა გამოვიდოდა იესუ და მწ
ვე დღესა აღდგა … მდ …
ეკ კჳრიაკესა მრ რიბ მას ჟამსა შინა წარმოიყვანნა
ვე საჴსრად დე…
სხუაჲ ლკ რჟვ კაცი ვინმე მდიდარი ვე ჰრწმენა და
ვ შაბათსა წმიდისა ლაზარესი ინ ჟამად იყო ვინმე უძ…
ვიდრე ჰრწმენა წ…
ვ კ კესა ბ ზოგსა ცისკრად
მთ ნვ ვითარცა მიეახლა იჱრუსალიმდ
ვიდრე იქცეოდა მუნ ლიტანიად
მრ რილ რაჟამს მიახლნეს
სხუაჲ ლიტანიის ლკ სლბ
და იყო, ვითარცა მიეახლა
ლე ქვნი იდიდებდენვე
ს მ…რდ სახარებაჲ იოანე ჟზ შინა
ხოლო იესუ უწინარეს ექუს
ვე სასწაული ქმნა იესუ

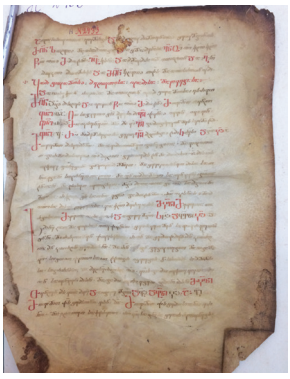
წმიდანო მამანო, ესე ენება
კჯრიაკესა საცისკრონი სახარებანი
ბერძულად არიან და ბე
რძულისაგან დაგჯწერიან
სხუაჲ კულა განგებაჲ … გჯპოვნია, არცა დაგჯწერია
(მეორე სვეტი)
… თქუა …
… …დებოდით …
ქმნული … გინა სადა
… ფრიად და …
… ბრძ…
გინა …
… წმიდა იკითხეთ
…ა აკურთ…
…სანო დ… სა
ხარებაჲ მათესი
კიდ მსა შნ…
…ად მორ…
და იესუ ქრისტე ვიდრე რაჲთა აწ
გრწმენა მისი დიდსა უფალო
… მწუხრი … სბლ
იდისა გან…ლებასა მათე
სმე მას ჟამსა შინა, ვითარცა და
ჯდა იგი [მთა] ვიდრე სიტყუანი
ჩემნი არა წარჰდენ
დიდსა სამშაბათსა ცისკრად
მათე ლკგ …
ვე არამედ ცხოველთა
სხუაჲ მათე სმე დაგმო …
და ნეტარ …
დიდსა სამშაბათსა მწუხრი
სიწმიდისა გან…ებასა მათე
ლდ დღესა მის…
ვიდრე ძე კაცისა მიერ …
დიდსა ოთხშაბათსა ო…
მათე რნლ იყო…
2r
…სა მისცა იგი დ…
იდსა ოთხშაბათსა მწ[უხრი]
ხარი სიწმიდისა განიხარებს
ვთ სთვ ხოლო იესუ იყო რაჲ ბეთე
ვიდრე რაჲთა მისცეს იგი მათ
დიდსა ხუთშაბათსა ცისკრად
მათე რაჲთა შინა მას ჟამსა შინა …
…სა მას დღესა ეს…

ვე მ… ჰ … მ…დეს ერ…
დიდსა ხუთშაბათსა მ…
ჟამისწირვისა ლოცვ…
მკული ო…
გან მათე სთდ ჰ…
სთა მწ…თა უწყი
ვიდრე ათორმეტი მათ თანა
სახარებაჲ იოანესი რიდ იცოდა იესუ
რამეთუ ყოველივე მოსცა ვიდრე უკეთ
უ ჰყოფდეთ ამას მრ
სოთ და ვითარცა ჭამდეს იგინი
ლვ… მნებავს არამედ ვითარცა შენ
ლკ სპგ შინა და ეჩუ᪲ნა
მას ანგელოზი ზეცით განაძ
ლიერებდა მას და იყო რაჲ
ღუაწლსა შინა უმეტესთა,
ილოცვიდა და იქმნა უფალი
მისი, ვითარცა ცუარი სისხლ
ისაჲ გარდამომავალი ქუეყა
ნასა ზედა და აღდგა მიერ
ლოცვისაგან მათე სივ და ზ
მოვიდა მოწაფეთა თანა
პონტოელის პილატეს მთავრისა
(მეორე სვეტი)
… ხარებთ
…დ ა უწინარესა დ
… ლისა მის პასექი
…ა ყოველნი წმიდა ხართ
…ჴ…ბანსა
სახარებაჲ იოანესი რიე მას ჟამსა შინა
ოდეს დაიბანნა ფერჴნი
ვიდრე უკუეთუ ჰყოფდეთ ამას
დიდსა ხუთშაბათსა მწუხრი
ჟამისწირვისა ანდერძი უფლისაჲ
იოანე რკე შინა ჰრქუა უფალმან თ᪳სთა მოწ[აფეთა]
აწ იდიდა ძე კაცისაჲ და ღმერთი
ვიდრე თავადი და მოწაფენი მისნი
სახარებაჲ იოანე რნვ მას ჟამსა შინა
გამოვიდა იესუ და მოწაფენი მისნი
ვიდრე არამედ რაჲთა ჭამონ პასქაჲ
სახარებაჲ მათესი ტვ მას ჟამსა შინა
მჴედართა მათ შეიპყრეს იესუ
ვიდრე ტიროდა მწარედ
სახარებაჲ იოანესი როვ მას ჟამსა
შინა მოიყვანეს კაიაფასით ტ

ვიდრე მათ რაꙋთა ჯუარს-ეცუას
სახარებაꙗ მთ ტით მას ჟამსა
ვითარცა იხილა იუდა, რომელმან
ვიდრე რაꙋთა აღიღოს ჯუარი
სახარებაꙗ მარკოზისი სლმ მას ჟამსა შინა
სტრატიოტთა მათ შეიყ
ვიდრე ვიხილოთ და გურწმენა
სახარებაꙗ მათესი ტლბ მას ჟამსა შინა
მოვიდეს ადგილსა, რომელსა
ვიდრე ჭეშმარიტად ძე ღმრთისაꙗ იყო ესე
2v
მ … მას ჯამსა შინა
სახარებაꙗ … ჰვერდეს ს… ნვა …
ჰედვიდეს დ…
თ სახარებაꙗ იოანესი პ მას ჟამსა შინა
დ… ჯუარსა თანა იგი …
ი სახარებაꙗ მარკოზის კლ მას ჟამსა შინა …
ვიდა იოსებ მისდა და სდევდა
ია სახარებაꙗ ინ სვ მას ჟამსა შინა
ჰკითხა პილატეს იოსებ
ვიდრე მახლობელ იყო საფლავი
იგ სახარებაꙗ მათესი ტნა ხვალ
ისაგან, რომელ არს
ვიდრე ლოდსა მას დასისა თანა
დიდსა პარასკევსა სახარებანი
მათნი დიდსა სონქსრ
სა სხუაებრ სწერიან
და კეთილ არს და შუჱნიე
რ, გარნა ჩუენ, გლახაკნი ე
სე, ვინაꙋთგან წმიდისა კათ
ოლიკე ეკლესიისა სა
მკაულსა, ქრისტესა ამას სახარ
ებასა შევეკიდენით და წ
ყალობამან მრთისამან აქამო
მდე მოგუაჭინა (!) არა
ჯერ - ვიჩინეთ სრულიად მც
ონარებასა მიცემაꙗ თავთა
ჩუენთაꙗ. ამისთჳსცა ესე
რა მამისა ეფთჳმეს სა
ხარებისაგან ესე წმიდანი სახარება
ნი ვნუსხენით, ვითარცა ღმერთმან
მოგუცა ძალი.
(მეორე სვეტი)
[დი]დსა პარასკევსა ზედა
სახარებაꙗ მათესი ტიზ მას ჟამსა შინა

ვითარცა განთენა, ზრახვა-ყავ
ჭეშმარიტად, ძე ღმრთისაჲ იყო ესე.
ამ ჟამისსა ზედა მრ მჭნ მას
ჟამსა შინა მეყსეულად განთიად ზრახ.
ე კაცი ესე ძე ღმრთისაჲ იყო.
შუა დღისასა ზედა ლკ სჭე მას
ვითარცა [გან]თენა დღე.
ვ … ხედვიდეს მას თ ხრ ჟამის
ზედა იოანე რო … მოიყვანეს
ვიდრე იგი უგუმირეს მწუხრი
მათე ხეზ მას ჟამსა შინა ზრახვა-ყვეს
ვიდრე სხდეს წინაშე საფლავსა მას.
წმიდასა დღესა შაბათსა … ცისკრად
მათე ტნა ხვალისაგან, რომელ არს შემდგომად
ვიდრე … თანა წმიდასა დიდსა შაბ
ათსა მწუხრი ჟამის წირვი
სა სახარებაჲ მათესი ტნბ მწუხ
რი შაბათისა, რომელი აღსასრუ
ლადმდე სფლ. სახარებანი
საცისკრონი აღდგომისნი ათე
რთმეტნი მათე ხოლო ათერთმე
ვიდრე სოფლისა, ამინ. სახარებაჲ
ბ მარკოზ სლ და ვითარცა გარდაჴდა
ვიდრე უთხრეს, რამეთუ ეშინოდა
გ მრ სლბ აღდგა იესუ განთიად
ვიდრე მას სასწაულნი, ამინ. სახარებაჲ
დ ლუკა ტლვ ერთსა მას შაბათსა
ვიდრე დაუკჯრდა საქმე ესე
ე [ვ~ე] ტლთ მას ჟამსა შინა პეტრე აღდგა და მირბიოდა

H 2433

რაობა:	ჟამისწირვა
თარიღი:	X-XI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	28X21
Content:	Liturgy
Date:	X-XI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	28X21

ტექსტი

1r / აღვასრულოთ ვედრებაჲ. და მოგუმადლენთაჲ შეუდგინოს.

მღდელმან ლოცვაჲ და ასამაღლებელი … ა შემდგომად ამენისა.

ერმან: უფალი ღმერთი კურთხეულ, კურთხეულ! წმიდაო ღმერთოჲ მამაო ჩუენოჲ. იბ. კსნი (კირიელეისონ) და მდუმრიად ილოცონ. და გ ნი მუჯლი მოიდრიკონ და მღდელმან: კურთხევაჲ თქუას და აღასრულონ ჟამი.

ჟამი შუადღისა მეხუთისა ჟამისა დაწყებასა

დაჰრეკონ წელსა და ილოცონ ჟამი შუადღისაჲ ესრეთ

მღდელმან დიდებაჲ მისცეს. და იწყონ წმიდაო ღმერთოჲ, მამაო ჩუენოჲ. მოვედით, თაყუანის-ეცით.

ფსალმუნი: უფალსა: ღმერთო საშჯელი შენი მეუფესა მი. ვიდრე ქუეყანაჲ იყავნ, იყავნ

ფსალმუნი: რ…დ: მოიჴსენე, უფალო, დავით და ყოველი. ვიდრე გამობრწყინდეს სიწმიდეჲ ჩემი.

ფსალმუნი: ჟ: რომელი დამკჳდრებულ არს შენ. ვიდრე მაცხოვარებაჲ ჩემი. კვერექსი. დიდებით ჴმაჲ ა.

მოვედით, მორწმუნენო, და ავმაღლდეთ გონებითა და ვიხილოთ გარდამოსლვაჲ ღმრთისაჲ ზეცით ბეთლემს ჩუენდა მომართ. ამისთჳს უკუე გონებანი განვიწმინდნიეთ და შევწირნეთ მისა სათნოებანი სურნელთა წილ განმჰზადნეთ საუნჯენი გულთა ჩუენთანი და ესრეთ უღაღადებდეთ. დიდებაჲ მაღალთა შინა ღმერთსა სამებით დიდებასა, რამეთუ კაცთა შორის სათნოებაჲ გამოჩნდა, რაჲთა იჴსნას ადამ პირველისა მისგან წყევისა, ვითარცა კაცთმოყუარე არს. მუჯლი მეფეთა თანა რბისათა. მეფეთა არარას და იგი ვედრებით. სხუაჲ

დასდებელი: ჴმაჲ დ: ისმინე, ცაო, და ყურად-იღე, ქუეყანაო, შეირყეოდენ საფუძველნი შენნი და ძრწოდენ ქუესკნელი, რამეთუ ღმერთმან და შემოქმედმან ჴორცთამან ჴორცნი შეიმოსნა და რომელმან განგებულებით დაჰბადა ყოველი საშოჲთ ქალწულისაჲთ ჩჩჳლებრ იშვების. ჲ, სიღრმე სიმდიდრისა, სიბრძნისა და მეცნიერებისა ღმრთისაჲ ვითარ გამოუკულეველ არიან საუნჯენი მისნი და გამოუძიებელ გზანი მისნი. **მუჯლი.**

თაყუანის-ცენ მას ყოველთა მეუფე. და იგივე დიდებით. დიდებაჲ. დასდებელი: ჴმაჲ ა: გუერდი.

მოვედით, ქრისტეს შემოსილნო ერნ[ო]. ზედა; მოვედით, ქრისტეს შემოსილნო ერნო, და იხილეთ საკჳრველი, რომელი ყოველსა ბნ[ელსა] შეაძრწუნებს.

1v/ და განაცუბრებს და სიწმიდით უგალებდეთ და სარწმუნოებით თაყვანივცემდეთ. დღეს ბეთლემად მოვალს მუცლადღებული ქალწული შობად უფლისა და კრებულნი ანგელოზთანი წინა-უძღუან. და ამას რაჲ ხედვიდა იოსებ ესრეთ ღაღადებდა და იტყოდა: რაჲ არს საიდუმლოჲ ესე უცხოჲ შენ შორის, ქალწულო, და ვითარ-მე ჰშვე ძჱ უთესლოდ მოცლადღებული? და აწ და მარადის. და იგივე დასდებელი.

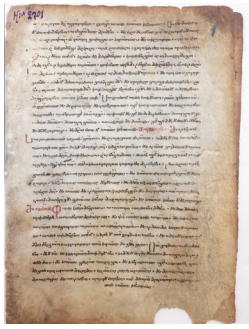
წარდგომაჲ: დ: საშოჲთვე მათებისა წინა, დასდებელი, ჰრქუა უფალმან: უფალი

ჩ … წინასწარმეტყუელებაჲ ესაიაჲსი საკითხავი: და შესძინა უფალმან სიტყუად აქაზისა და ჰრქუა: ითხოვე თავისა შენი[სა] სასწაული უფლისა მიერ ღმრთისა შენისა სიღრმედ მიმართ ანუ სიმაღლედ.

და თქუა აქაზ: არა ვითხოო, არცა განიცადო უფალი. და თქუა ესაია: ისმინეთ, სახლო დავითისო, ნუ მცირე არსა თქუენდა ღუაწლისა შემთხუევად კაცთა და ვითარ ღუაწლსა შეამთხუევთ უფალსა. ამისათჳს მოგცეს თქუენ თავადმან უფალმან სასწაული, აჰა ესერა, ქალწული მიუდგეს და შვეს ძე და უწოდიან სახელი მისი ემმანუელ. ერბოსა და თაფლსა ჭამდეს ვიდრე ცნობადმდე მისსა, გინა გამორჩევად ბოროტისა დაუტეოს ბოროტი და შეიყუაროს კეთილი. და მრქუა მე უფალმან: მოიღე თავისა შენისა ქარტაჲ გრაგნილი ახალი დიდი, დაწერე მას ზედა საწერელითა კაცისაჲთა, რაჲთა მალედ-ყოს წარმოღებაჲ ნატყუენავისაჲ, რამეთუ მოწევნულ არს და მოწამედ მიყვენ მე სარწმუნონი კაცნი: ურია მღდელი და ზაქარია, ძე ბარუქისი, და მოვიდა … სა მის ქალწულისა და მუცლად-იღო და შვა ძე.

და მრქუა მე უფალმან: უწოდე სახელი მისი. ადრე წარმოტყუენე და მსწრაფლ წარმოიღე, რამეთუ ვიდრე ცნობადმდე ყრმისა მის ხადილსა მამისა გინა დედისასა წარმოიღოს ძალი დამასკისაჲ და ნატყუენავი სამარიაჲსაჲ წინაშე მეფეთა ასურისტანისათა. ჩუენ თანა არს...

H 2701

რაობა:	შესხმა ღმრთისმშობლისა
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22X16
Content:	Praise of Theotokos
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22X16

ტექსტი

1r / უსრველ მეოხ-გუყვენით ცხორებისათჳს სულთა ჩუენთაჲსა. თანამოსაყდრე იქმნენით, ანგელოზთა მოწამენო, და სტადიონსა შინა ახოვნად ჰქ… გეთ, ქრისტე, რამეთუ ყოველივე შუებაჲ სოფლისაჲ დაუტევეთ, ვითარცა არა …, ხოლო სარწმუნოებაჲ მტკიცე, ვითარ ხარისხი შეიკრძალეთ, ვინაჲცა განჰჴადეთ თქუენ საცთური და მორწმუნეთა კურნებასა აღმოუცენებთ.

ვითარ, მე განვკჳრდეთ ღუაწლთა თქუენთათჳს, მჴნენო მარტჳლნო, რამეთუ უჴორცოთა მხართა ერეოდეთ ჴორცითა ამით მოკუდავითა და ვერაჲ შეგაშინნა თქუენ მძლავრთა შინებამან და ვერცა შეგაძრწუნნა ტანჯვათა მრავალფერმან კუჱთებამან. ნეტარნო, ჭეშმარიტად და სამართლად იდიდენით მეოხ-გუყვენით სულთა ჩუენთათჳს.

პატიოსან არს სიკუდილი წმიდათა შენთაჲ, უფალო, რამეთუ ცეცხლითა და მახჳლითა და ყინელითა განკაფულთა დასთხივნეს სისხლნი, ვინაჲთგან სასოებაჲ აქუნდა შენდამი, მჴსნელო, მიღებად შრომისა მათისა მისაგებელსა იღუაწეს და მიიღეს შენგან მდიდრად მადლი და დიდი წყალობაჲ და მეოხ არიან სულთა ჩუენთათჳს.

დედათანი. მჯნეონი. საწუთროთა საშუჱბელთა დატევებითა ქალწულთა სიმდიდრე საუკუნოჲ პოვეს თა (!) შინა და კადნიერებაჲ წინაშე სამებისა წმიდისა და ჯუარითა შეზღუდვილთა დასცეს მტერი მოქადული, ხოლო ანგელოზთა ძალნი განკჯრვებულნი ადიდებდეს. დიდებაჲ ქრისტესა ღმერთსა, რომელმან უძლეველყვენა (!) მჯნენი. ჰორცთა ვნებანი დაშრიტნეს უბიწოჲთა ცხორებითა და სული თჯსი უვნებელად დაიცვეს სანატრელთა ღირსთა დედათა და მადლი კურნებათა უხოად მოენიჭა მათ და სულთა და ჰორცთა ჰკურნებენ და მეუფესა ღმერთსა ევედრებიან მონიჭებად ბრალთა ჩუენთა მოტევებაჲ და სულთა ჩუენთა დიდი წყალობაჲ.

მამათანი. ფარი სარწმუნოებისაჲ აღიღეთ, ღირსნო მამანო, და მით მძლე ექმნენით ჰონეთა მტერისათა და ქრისტეს ღმრთისათჯს იღუაწეთ და სრულ-ჰყავთ სარბიელი ღუაწლთა აურაცხელთაჲ და ჯმისა მის საწადელისა ღირს იქმნენით თქუენ. სმენად, ღმერთშემოსილნო, დაიმკჯდრეთ განმზადებული სუფევაჲ პირველ სოფლის დაბადებისა.

ღმერთშემოსილნო მამანო და დედანო საკჯრველთმოქმედნო, სიმდიდრე მადლთაჲ მოიგეთ ზეგარდამოჲ და სულთა ბოროტთა იოტებთ და სნეულთა განჰკურნებთ და ჭირვეულთა მისცემთ სიხარულსა წარუვალსა და მწუხარეთა მწუხარებისა დაჰჯსნით. ევედრენით ღმერთსა მრავალმოწყალესა ცხორებისათჯს სულთა ჩუენთაჲსა.

1v / საჯსენებელი მრავალთაჲ დიდებით აღესრულების, რომელთა თანა ჰბრწყინავ, ღირსნო მამანო, რამეთუ შრომათა და ღუაწლთა მიერ სძლეთ თქუენ ვნებათა და სარწმუნოებითა და მარხვითა და ლოცვითა შეჰმუსრენ გუნდი ეშმაკთა უკეთურთაჲ და სიმდიდრე ნიჭთაჲ მოიგეთ ქრისტესგან, მეოხ-გუყვენით სულთა ჩუენთათჯს.

მღდელთმოძღუართაჲ. სიტყუანი მღდელთმოძღუართანი უნათლეს ნათლისა ბრწყინვენ, რამეთუ მოიღეს მადლი საღმრთოჲ უხუებით და განიცადეს მათ სულისა ყოვლადწმიდისა სიღრმე და სიმდიდრენი მისნი. კეთილ გამოიძივნეს, ვინაჲცა განჯდა ჯმაჲ მოძღურებათა მათთაჲ ცისკიდეთა და მარადის ევედრებიან სამებასა სულთა ჩუენთა.

აღიმაღლენით საც. სადა არს სუფლისა (!) სიხარული და საწუთროჲ? საუცრებაჲ სადა არს ოქროჲ გინა ვეცხლი? სადა არს მონათა სიმრავლე და ამბოხი? აჰა, ყოველი იქმნა ავლ, ყოველივე ესე იქმნა მტუერ, ყოველივე იქმნა სიზმარ და აჩრდილ, არამედ მოვედით და ჯმა-ვყოთ უკუდავისა მიმართ მეუფისა საუკუნეთა კეთილთა შენთა; ღირს-ყვენ, უფალო, ჩუენგან მიცვალებულნი და განუსუჱნე, ყოვლისა მპყრობელო, დაუსრულებელთა კეთილთა შინა შენთა და სამარადისოსა ნეტარებასა.

მოიწია, ძმანო, სიკუდილი, ვითარცა რაჲ მტაცებელი; მოიწია და დამარღჯა და არასადა გამომაჩინა; მოიწია და რომელი-ესე ვიყავ, აწ ვითარცა რაჲ არაოდეს ყოფილი მდებარე ვარ ჭეშმარიტად სიზმრისა და აჩრდილისა უუძლურეს ვართ, არამედ მოვედით და ჯმა-ვყოთ უკუდავისა მეუფისა მიმართ, საუკუნეთა კეთილთა შენთა ღირს-ყვენ მიცვალებულნი და განუსუენე უსაზღვროჲთა მით ნეტარებითა და დაუსრულებელითა.

აჰა ესერა, უსულოდ გხედავთ შენ და ვგონებთ, Ⴘ საყუარელნო, აჰა ესერა, მკუდრად გხედავთ და ვიგლოვთ. აჰა, უძრავად გხედავთ და ტკივნეულ ვართ. აჰა

ესერა, დაცემულად და დაჴსნილად და უსახურად გხედავთ და განვიზრახავთ, რაჲ-მე არს ოხჭანი? რაჲ-მე არს აღსასრული? ჳ, ჩუენი ესე უნდოებაჲ! ჭეშმარიტად მტუერსა და კუამლსა არარაჲთა ჰმატს ცხორებაჲ ჩუენი. აწ უკუ ვღაღად ვყოთ: საუკუნეთა კეთილთა შენთა ღირს-ყვენ, უფალო, მიცვალებულნი და განუსუნე უკუდავსა მას ნეტარებასა.

ნუ ჰგოდებთ ჩემ ზედა, ჳ კაცნო, რამეთუ გლო/

2r/ვაჲ მკუდართაჳს არა წერილ არს, არამედ უფროჲსად თავთა თჳსთა სტიროდეთ. და რამეთუ ჭეშმარიტად მრავლისაცა გლოისა ღირს ვართ ჩუენ, რომელნი ესეეღა სოფელსა ამას შინა ვიყვენით, უდებ ვართ და არა მოვიჴსენებთ ჟამსა ამას, ვითარცა მიწანი და ნაცარნი. აწ მოვედით და ჴმა-ვყოთ ღმრთისა მიმართ: საუკუნეთა კეთილთა ღირს-მყვენ, უფალო, მიცვალებულნი და განუსუნე საღმრთოსა მას შინა ნეტარებასა შენსა.

მოგიცე. ჭეშმარიტად საშინელ არს სიკუდილისა საჲდუმლოჲ და ვითარ სული ჴორცთაგან იძულებით განიყოფვის და შეერთებისაგან და დამტკიცებისა ბუნებითნი საკრველნი საღმრთოჲთა წამისყოფითა განიჴსნებიან, ამისთჳს გევედრებით: მიცვალებულთა მონათა შენთა განუსუნე საყოფელსა მართალთასა, კაცთმოყუარეო უფალო!

ძილსა მიმსგავსებულ არს აწ სიკუდილი მორწმუნთათჳს, ვინაჲთგან შთაჴჴედ საფლავსა ყოველთა მეუფე და სიკუდილისა ჴელმწიფებაჲ შეჰმუსრე და ძლიერებაჲ მისი დაამჴუ განძჳნებული მრავალჟამისაჲ. ამისთჳს გევედრებით: მიცვალებულთა მონათა შენთა განუსუნე ნათელსა ღირსთა შენთასა და წმიდათა ბრწყინვალებასა.

სიწმიდე და სიმართლე და სულთა ჩუენთა იქმენ გამომჴსნელ და მამისა აღმიყვანენ, ვითარცა მხოლოჲ მოწყალე ხარ განმართლებულნი და ვითარცა ღმერთ ხარ, შეგჳნდვენ თანანადებნი ჩუენნი და გარდასლვისა განჩინებანი და აწცა გევედრებით: მიცვალებულთა მონათა შენთა განუსუნე საყოფელსა მრავალთასა, მაცხოვარ მრავალმოწყალე!

მორჩილნი ბრძანებასა ღმრთისმეტყუჱლთასა, უბიწოო, ღმრთისმშობლად აღგიარებთ, რამეთუ ღმერთი ჰშევ განჴორციელებული გამოუთქუმელად, რომელმან მიჴსნა ტყუობისაგან ცოდვათაჲსა კაცთმოყუარებით, რომელსა ევედრე მიცვალებულთა მონათა შენთათჳს, რაჲთა თჳსითა ბრწყინვალებითა განაბრწყინვნეს, დედოფალო.

თჳთ …. სულთანა მართალთა აღსრულებულთა სულსა მონათა შენთასა, მაცხოვარ, განუსუენე და ღირს-ყვენ იგინი სანატრელსა მას ცხოვრებასა წინაშე შენსა, კაცთმოყვარეო მეუფეო!

განსასუნებელსა შენსა საღმრთოსა, სადა-იგი ყოველნი წმიდანი შენნი განისუნებენ, განუსუნე სულსა მონათა შენთასა, უფალო ღმერთო, რამეთუ მხოლოჲ ხარ კაცთმოყუარე.

რაჟამს მოწყალე. სიტყუაჲ მხოლოჲ დაუსაბამოჲსა მამისაჲ ცხორებისათჳს კაცთაჲსა ნეფსით განკაცნა უსაზღვროჲთა /

2v/ მით სიმდაბლითა, რაჲთა სამოთხეს მკჳდრ-ყოს ადამ და ადამიანნი იჴსნნეს საცთურისაგან მაცთურისა გუელისა(!) და განაღმრთოს მან ხატი თჳსი დაცემული ღმერთმან წყალობის მოყუარემან, რომლისათჳს დედად გამოირჩია ყოვლად-

წმიდაჲ და შეუგინებელი, რომელი ყოველთა სიმტკიცედ და ნავთსადგურად ცხორებისად ვიცით.

რაჲთა აუწყო ყოველთა წყალობაჲ შენი და სახიერებაჲ, სძალო, უფსკრული ბრალთა და ცოდვათაჲ მიუწდომელი მონათა შენთაჲ განაჴმე, რამეთუ ვითარცა დედასა ღმრთისასა გაქუს შენ ჴელმწიფებაჲ და იქმ ყოველსა, რაჲცა გენებოს, ვინაჲთგან მადლი სულისა წმიდისაჲ გაქუს შენ თანაშემწედ ყოველსა შინა, რომელი პირველითგან დაემკჳდრა შენთანა და განაგებ დაბადებულთა ძალითა საღმრთოჲთა, დიდებულო.

ძლიერებითა ვედრებათა შენთაჲთა მძლე ექმენ ვნებათა ჩემთა, ღმრთისა დედაო, რომელნი მბრძვანან და მომწყლვენ მე და მაიძულებენ შთაჴდად მთხრებლად წარწყმედისად, რამეთუ უწყი გონებისა ჩემისა უძლურებაჲ და სივერაგე; და რამეთუ არაჲვინ მაქუს სხუაჲ შემწე შენსა გარეშე, ნუ უგულებელს-მყოფ, არამედ მსთუად მეწიე მონასა ამას შენსა და მიჴსენ მე განმხრწნელისა სასოწარკუეთილებისაგან.

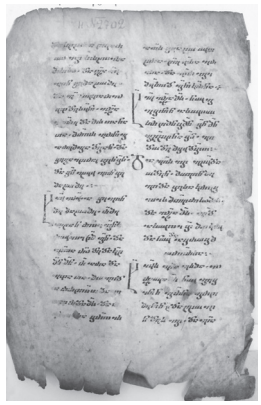
მოწამესა შენსა. უფალო, ღუაწლსა შინა თჳსსა გჳრგჳნნი მოიხუნ ... უხრწნელებისანი შენმიერ ღმრთისა ჩუენისა, რამეთუ აქუნდა შენმიერი ძალი და მძლავრნი დაამჴუნეს და შემუსრეს კერპთა იგი უძლური ძალი მათითა მეოხებითა, ქრისტე ღმერთო, აცხოვნენ სულნი ჩუენნი!

მოგიცე. დღეს ღუაწლითშემოსილთა საჴსენებელსა მოიწივნეს ანგელოზთა მჴედრობანი საღმრთონი მორწმუნეთა გონებისა განათლებად და სოფლისა ძალთა მიერ განბრწყინვებად. მათითა მეოხებითა, ქრისტე ღმერთო, მოანიჭე სულთა ჩუენთა ზეცით დიდი წყალობაჲ, იესუ, ყოვლადძლიერო და მჴსნელო სულთა ჯუარითა აღჭურვილთა წმიდათა მჴნეთა მოწამეთა ბოროტთა დასაბამისა მტერისა მანქანებაჲ დაამჴუბს, ქრისტე ღმერთო ჩუენო, და განბრწყინდეს, ვითარცა რაჲ დიდნი მნათობნი და წინა-უძღჳან მორწმუნეთა და მოსცემენ კურნებასა სარწმუნოებით მვედრებელთა მათთა; მათითა მეოხებითა განანათლენ სულნი ჩუენნი!

საჭურველი ბრწყინვალე სარწმუნოებისაჲ შთაიცუბეს მოწამეთა შენთა, ქრისტე, ტკივილითა მოღუაწებისაჲთა აღჭურვილთა ყოვლად ახოანთა და სატანჯველთა ასპარეზსა შინა.

H-2702

რაობა:	ნაწყვეტი სახარებიდან
თარიღი:	XII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21X14,9
Content:	Fragment from the Gospel
Date:	XII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	21X14,9

ტექსტი

ლუკა 8, 38-51

1r / განუტევა იგი და [ჰრქუა]: ვითარცა მიიქეც სახიდ შენდა და მიუთხარ, რაოდენი გიყო შენ ღმერთმან.

და წარვიდა ყოველსა მას ქალაქებსა და ქადაგებდა, რაჲ-იგი ყო მისთჳს იესუ.

და იყო მიქცევასა მას იესუჲსსა, მუნვე შეიწყნარა იგი ერმან მან, რამეთუ ყოველნივე მოელოდეს მას.

და, აჰა ესერა, მოვიდა კაცი, და სახელი მისი იაროს, და ესე მთავარი იყო შესაკრებელისაჲ და დავარდა ფერჴთა თანა იესუჲსთა და ევედრე (მეორე სვეტი) ბოდა მას, რაჲთა შევიდეს სახლსა მისსა.

რამეთუ ასული მარტოჲ ესუა მას, რომელი იყო ათორმეტის წლის, და იგი მოკუდებოდა. და მისლვასა მას მისსა ერი იგი შეკრბებოდა.

და იყო ვინმე დედაკაცი წყაროჲთა სისხლისაჲთა ათორმეტით წლითგან, რომელსა ყოველი მონაგები მისი წარეგო მკურნალთა ზედა, და ვერვის განეკურნა.

და მოვიდა ზურგით კერძო და შეახო ფესუსა სამოსლისა მისისასა. და მეყსეულად

1v / დასცხრა წყაროჲ იგი სისხლისა მისისაჲ და თქუა იესუ: ვინ შემახო მე?

და ვითარცა უვარ-ჰყოფდეს ყოველნი, ჰრქუა პეტრე და მისთანათა: მოძღუარ, ერნი გარე-მოგადგან და შეგაიწრებენ შენ და შენ იტყჳ: ვინ შემახო მე?

ხოლო იესუ ჰრქუა: შე-ვინმე-მახო მე, რამეთუ მე ვცან ძალი, განსრული ჩემგან.

და იხილა რაჲ დედაკაცმან მან, რამეთუ არა დაეფარა, მოვიდა ძრწოლით და შეუვრდა მას და, რომლისა ბრალის(მეორე სვეტი)ათჳს შეახო, უთხრა წინაშე ყოვლისა ერისა, და ვითარ იგი მეყსეულად განიკურნა.

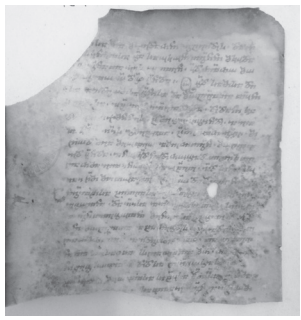
ხოლო იესუ ჰრქუა მას: ნუ გეშინინ, ასულო, სარწმუნოებამან შენმან გაცხოვნა შენ, ვიდოდე მშჳდობით.

და ვითარ იგი ეტყოდა ოდენ, მო-ვინმე-ვიდა შესაკრებლის მთავრისაჲ მის და ჰრქუა მას, ვითარმედ: ასული შენი მოკუდა, ნუ დააშრობ მოძღუარსა.

ხოლო იესუს ვითარცა ესმა, ჰრქუა მას: ნუ გეშინინ, გარნა გრწმენინ, და ცხოვნდეს იგი.

და ვითარცა...

H 2703

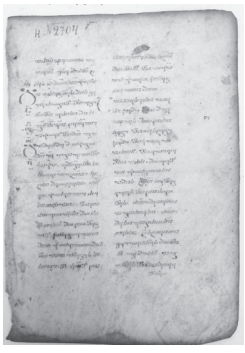
რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XIV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	½ ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,6X15,5
Content:	Chant
Date:	XIV c.
Number of folia:	½ folio
Script:	Nuskhuri
Size:	16,6X15,5

ტექსტი

1v / …სა ზედა მჴედარნი გცვიდეს და ქ
…სკნელსა შინა საუკუნითგანნი მკჳდა
[რნი] განათავისუფლენ, ყოვლადძლიერო, მო
… … ბულო, უფალო, დიდებაჲ შენდა!
უფალო, შემდგომად სამისა დღ-
ისა აღდგომისა შენისა და მოციქულთა თაყუანი
სცემისა პატივ და დედანი კა
… იქმნეს, ხოლო მე შ…შინდი ავა
ზაკსა ღმრთის …მეტ …თა, ხოლო მე …რ გყავ მე
წოდ მა მეუფეო, ამიერითგან მოწაფ
ედ შენდა ანუ კუალად ნადირობად [თევზთა]
წარმავლინო … არამედ
სინანულო ჩმი მიითუალე, [წმიდაო] უფალო, და … ნ…
ანგელოზისა ხილვასა …
… ებოლნი და ღმრთისა აღმ …
განათლებულნი მენელსაცხებელ…
…ნი მოციქულთა ახარებდეს ქადა…
წარმო… აღდგომისა უფლისაჲ თანა თ…ვ …
სასწაულითა მიერ მ…
ნიჭებულთა დიდსა წყალობასა …
… მე, უფალო, … სიტყჳსა …
[ჩამოჭრილია] საფლავითგან აღდგომი
1r / ბა… სა ადიდებდით ჭეშმარიტად … დი …
სა აქუს დიდ … დ …
ლოდმან მ მე … რ …
ორად ვკ … არამედ სიკუდ …
ხრწნილ…
მე [ქალწულო] …
შემდეგი სტრიქონები სრულად გადაშლილია, ჩანს მხოლოდ საზედაო ასო - წნ

H 2704

რაობა:	ნაწყვეტი სახარებიდან
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,5X11,8
Content:	Fragment from the Gospel
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	16,5X11,8

ტექსტი

მათე 21, 45-46; 22, 1-13

1r / [ფ]არისეველთა იგავნი ესე მისნი, ცნეს, რამეთუ მათთჳს თქუნა.

და ეძიებდეს მას შეპყრობად და ეშინოდა ერისა მისგან, რამეთუ ვითარცა წინაწარმეტყუელი აქუნდა მათ იგი.

და მერმე მიუგო მათ იესუ იგავით და ჰრქუა: ემსგავსა სასუფეველი ცათაჲ კაცსა მეუფესა, რომელმან-ყო ქორწილი ძისა თჳსისაჲ.

და წარავლინნა მონანი თჳსნი მოწოდებად ჩინებულთა მათ ქორწილსა მას და არა ინებეს მოსლვად. კუალად წა(მეორე სვეტი)რავლინნა სხუანი მონანი და ჰრქუა: არქუთ ჩინებულთა მათ:

აჰა ესერა, პური ჩემი მზა-მიყოფიეს, ზუარაკები და უსხები ჩემი დაკლულ არიან და ყოველივე მზა არს, მოვედით ქორწილსა ამას.

ხოლო მათ უდებ-ყვეს და წარვიდეს: რომელიმე თჳსსა აგარაკსა, რომელიმე სავაჭროსა თჳსსა. ხოლო სხუათა შეიპყრნეს მონანი იგი მისნი, აგინნეს და მოსწყჳდნეს.

1v / ხოლო მეუფე იგი განრისხნა, ესმა რაჲ ესე, და მიავლინა ერი თჳსი და მოსრნა კაცისმკლველნი იგი და ქალაქი იგი მათი მოწუა ცეცხლითა. მაშინ ჰრქუა მონათა თჳსთა: ქორწილი ესე მზა არს, ხოლო ჩინებულნი იგი არა ღირს იყვნეს. წარვედით მებოძირთა გზათასა და რაოდენიცა ჰპოოთ, მოუწოდეთ ქორწილსა ამას.

და განვიდეს მონანი იგი მისნი (მეორე სვეტი) გზათა ზედა და შეკრიბეს ყოველი, რაოდენი პოეს ბოროტი და კეთილი. და აღივსო ქორწილი იგი მეინაჴითა.

ხოლო შე-რაჲ-ვიდა მეუფე იგი ხილვად მეინაჴეთა მათ, იხილა მუნ კაცი, რომელსა არა ემოსა სამოსელი საქორწინე, და ჰრქუა მას: მოყუასო, ვითარ შემოხუედ აქა, რამეთუ არა გმოსიეს სამოსელი საქორწინე?

ხოლო იგი დუმნა. მაშინ ჰრქუა მეუფემან მან

H 2805

რაობა:	მინიატურა (ტაძრად მიყვანება)
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21X16
Content:	Miniature (Presentation of Mary)
Date:	XIII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	21X16

მინიატურა მოთავსებულია ორად მოკეცილ ქაღალდში, რომელსაც აწერია ზედა კუთხეში „ხელნაწრი წიგნიდან„; აქვს საქართველოს სამუზეუმო და საეთნოგრაფიო მუზეუმის ბეჭედი; ფურცელს შუაში - ფანქრით წარწერა „ექვთიმეს ქაღალდებიდან"

მინიატურა ტაძრად მიყვანება; მუქი მომწვანო გრაფიკული ხაზით შესრულებული მოჩარჩოება, ოთხივე კუთხეში ორნამენტული ყვავილებით გაფორმებული, რომელიც ჩამოჭრილია; აქვს ფურცლოვანი ოქროს ფონები; ჩარჩოს შიგნით მარჯვენა კუთხეში ანგელოზებია გამოსახული; მარცხნივ - ტაძარი;

H 3014

რაობა:	სახარება (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,5x9

Content:	Gospel (Palimpsest)
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	11,5x9

ტექსტი

მათე, 9-12
1r */ მეცა კაცი ვარ ჴელ-
მწიფებასა შინა განწესებული და მაქონან
ჩემქუეშე ერისკაცნი.
და ვარქუ: წარვედ! და
წარვიდეს. და სხვასა:
მოვედ! და მოვიდეს
და ქმნის ესე.
ესმა რაჲ
იესუს, დაუკვირდა და ჰრქუა
ერსა მას, რომელნი მისდევდეს
მას: ამინ, ამინ გეტყვი თქვენ: არცა ისრაჱლსა.....

1v / ისრაჱლსა შორის ვაპოე(!) ესეოდენი სარწმუნ[ო]ებაჲ, ხოლო მე გეტყვი
თქვენ, რამეთუ მრავალნი
მზისა აღმოსავალით
მოვიდოდიან და
ინაჴ-იდგმიდიან აბრაჰამის თანა და
ისაკის თანა სასუფეველისა
ცათასა, ხოლო ძენი
იგი სასუფეველისანი
განთხივნენ ბნელსა მას გარესკნელსა.

* **შენიშვნა:** ქვედა ფენა დაწერილია ნუსხურით XI ს.

H 3098 გ

რაობა:	სახარება (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21,2x19

Content:	Gospel (Palimpsest)
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	21,2x19

ტექსტი

1r */

დ წმიდისა ისიდორესი. სახარებაჲ შაბათსა ქრისტეშობისასა.

ე წმიდისა ა...ამ სპარცისა და ათი (ღა) ქალწულისაჲ. სახარებაჲ მათესი რნბ. მოვიდა იესუ ადგილთა ტჳროსისთა. ვიდრე მიერ ჟამითგან.

ვ ღმრთისა მოწამის[ა] ივლიანესი. სახარებაჲ ოკტონბერსა თ˜ [ჰპოო]
წმიდისა პართენი ებისკოპოზისაჲ. სახარებაჲ ოკტონბერსა ა ჰპოო.

[ზ] წმიდისა მოწამისა მართა და მარიამისი. სახარებაჲ. მსგებსი მიგებებისაჲ. ყოველი განგებაჲ მოგებისაჲ.

თ წაიკითხე წმიდისა ნიკიფორესი. სახარებაჲ იოანესი რლჱ.

ამას გამცნებ თქუენ, რაჲთა იჳ შეწირა ღმრთისა.

ი წმიდისა ტრამპისი სახარებაჲა ლუკაჲსი. ...დენბერსა ბ ...ევარკა.

ია წმიდისა ეულაპისი სახარებაჲ ...სპთ. სჯად სოფელსა ამას მოსრულ ვარ ...ე საძოარი იპო[ო]ს.

იბ წმიდისა პლატონისი და მარიამისი სახარებაჲ მოწამეთა .....

იგ წმიდისა მარტიანესი სახარებაჲ ..... ოკდონბერსა კა.

იდ წმიდისა ეუქსენტისი სახარებაჲ ...ნოენბერსა დ. ბარაბასი მუ.....

იე წმიდისა ონისიმესი და პაფნოტესი. სახარებაჲ იოანესი.

ივ არსა გ. წმიდისა პამულესი და მისთანათაჲ. სახარებაჲ ოკდენბსა(!) კ პოო.

იზ წმიდისა თეოდორე ტირონელისაჲ სახარებაჲ ოკდონბერსა .

1v

იჱ წმიდისა აღაპისი სახარებაჲ მღდელთმოძღუართაჲ წაიკითხე.

ით წმიდისა სოფონიაჲსი და ტიმოთესი სახარებაჲ მღდელთმოძღუართაჲ წკ.

კ წმიდათა რომანისი და არქიპოჲსი და აგათონ პაპისაჲ. სახარებაჲ სეკდენბერსა დ.

---

* **შენიშვნა:** ქვედა ფენა ნაწერია ასომთავრულით X ს.
H 3098/ა და H 3098/ბ დაიყო შემდეგნაირად: H 3098/ა-6 ფურცელი, H 3098/ბ- 6 ფურცელი, H 3098/გ-2 ფურცელი, H 3098/დ- 1 ფურცელი.

კა წმიდისა ევტთი(!) და იოანესი მღდელთმოძღუართა წაჲკით.

კბ წმიდისა თომა პატრიაქისაჲ სახარებაჲ ამასვე თვესა იდ.

კგ წმიდისა პოლიკარპოჲსი. ოკდონბერსა კვ.

კდ წმიდისა იოანე ნათლისმცემელისა ...ვის პოვნაჲ ცისკრად სახარებაჲ ლუკაჲსი ⰔⰗ. მას ჟ[ამსა] შინა [გ]ანეფინა სიტყუაჲ ესე იჳ̃სთ. ვიდრე იოანე ...არ ... ჟამისწირჳსა მათესი რბ. მას ჟ[ამსა] შინა ესმნეს იოანეს საპყრობ, ვიდრე სმენად ისმინენ.

კე წმიდისა ტ[ა]რასისი. სახარებაჲ ოკდონბერსა ა.

კვ წმიდისა პორფირისი ღაზელისაⰔ. სახარებაჲ ოკდენბერსა(!) ბ. მე ვარ კარი.

კზ წმიდისა მარკიანესი და ბასილისი მოწამეთაჲ წაიკითხე.

კⰗ წმიდისა აბერკისი ნეულოჲსი მისთანათაჲ სახარებაჲ ლუკაჲსი პვ. მოჳდა იესუ ათორმეტთა. ვიდრე ყოველთა ადგილთა.

თუესა მარტსა ა.

წმიდისა ევდუკიაჲსი სახარებაჲ ფერვალსა(!) გ. ჰპოო.

ბ წმიდისა მოციქულისა პარამენჲსი(!) სახარებაჲ. სეკდენბერსა დ.

გ წიდისა ეუტროპი და მოყუასთა მისთაჲ სახარებაჲ. ოკდონბერსა ი ჰპოო.

დ წმიდისა ჯერასიმესი სახარებაჲ, ნოენბერსა დ. ბარბარესი.

ე წმიდისა მარკოზისი სახარებაჲ ოკდონბერსა კა.

ვ წმიდისა ორთა მოწამეთა წაიკითხე.

ზ წმიდათა მოწამეთა და მღდელთმოძღუართა.

2r / Ⱇ წმიდისა დიონოსისი, იერემია წინასწარმეტყუელისაჲ წაჲკითხე.

თ წმიდათა ორმეოცთაჲ სახარებაჲ მათესი ს. მსგავს არს სასუფეველი ცათაჲ. ცისკარსა სახელისა. ვიდრე რჩეული.

ი წმიდისა პავლე აღმსარებლისაჲ სახარებაჲ ოკდონბერსა კა.

ია წმიდისა პიმენისი სახარებაჲ ჰპოო. კ....სა ყოველთა წმიდათასა.

იბ წმიდისა გგლდუთა(!) ღონისაჲ.

იგ წმიდისა საბინესი და არიკინეს მოწამეთაჲ წაიკითხე.

იდ წმიდისა ბენეკტინტესი სახარებაჲ ნოენბერსა დ.

იე წმიდისა აღაპი, ალექსანდრე მოწამეთაჲ წაჲკითხე.

ივ წმიდათა ივლიანესი და ალექსანდრიესი(!) მღდელთმოძღუართაჲ წაჲ[კითხე].

იზ წმიდისა ალექსი, კაცისა ღმრთისაჲ სახარებაჲ ნოენბერსა ბ.

იⰗ წმიდისა კჳრილე ალექსანდრიელისაჲ სახარებაჲ ოკდომბერსა ბ.

ით წმიდისა ხორისანთო.

ა წმიდისა ალექსანდრიე[ლ] დედათაჲ.

კა წმიდისა ფილომონ და დომინაჲსი (!).

კბ წმიდათა კალინიკესი და ბასილაჲსი.

კგ წმიდისა ნიკიტაჲსი და მამისა ქსჳლიელისაჲ.

კდ წმიდათა მოწამეთა, რომელი(!) იწამნეს კესარიას, პაითესტინისსა სახარებაჲ მოწამეთაჲ შაბათსა წინა ხარებასა ღამისთევისაჲ იგი. რომელსა ეწოდების დაუჯდომელ სახარებაჲ

კე ლუკაჲსი გ. მათ დღეთა შინა აღდგა მარიამ და ვიდრე ყოველნი ნათესავნი. ხარებაჲ. წმიდისა ღმრთისმშობელისაჲ სახარებაჲ ცისკრად.

შევიდა იესუ და ...

სეკდენბერსა ჳჰპოო.

2v / ჟამისწირვისა, სახარებაჲ ლუკაჲსი ა.

მათ დღეთა შინა მიუდაგ ელისაბედ, ცოლი ზაქ. ვიდრე მისგან ანგზი(!) იგი.

კჱ წმიდათა მოწამეთა და გაბრიელ მახარებლისაჲ. იგივე განგებაჲ.

კზ წმიდათა იოანე და ბაქოჲსი სპარსისაჲ.

კჱ წმიდათა მატრონაჲსი და ეროდია...ესი.

კთ წმიდათა მოწამეთა იონა და ბარუქისი იოანე პატრიაქისაჲ.

ღ წმიდისა აკაკი ებისკო[პო]ზისაჲ, იოანე სინელისაჲ.

ღა წმიდისა მღდელთმოძღუარისა და მამათა საბაწმიდელისაჲ. განგებაჲ მღდელთმოძღუართაჲ თქუთ .....

თუესა აპრილსა

ა წმიდისა მარიამ მეგჰპტელისაჲ. სახარებაჲ ლუკაჲსი რპზ.

თქუა უფალმან იგავი ესე: კაცსა თი ვისმე ედგას. ვიდრე რომელმან შეინანოს.

ბ წმიდისა ამფიანე ედესი....ჲსი და პოლიკაპტოსი. სახარებაჲ. ო[კ]დონბერსა კვ.

გ წმიდისა და სისინისი მისთანათაჲ.

დ წმიდისა თეოდოლე და აღათონ, იოდიოს დიაკონისაჲ.

ე წმიდათა მოწამეთა ამათ სახარებაჲ მოწამეთაჲ.

ვ წმიდათა ეტუქისი პატრიაქისაჲ. სახარებაჲ იოანესი პთ.

მე ვარ მწყემსი კეტილი, ვიდრე ერთ მწყემს.

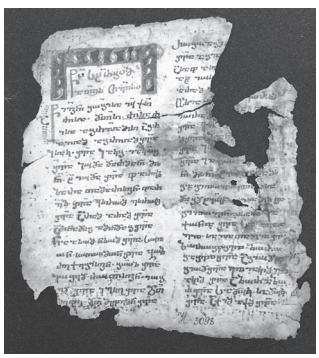
ზ წმიდისა აკლინესი და მისთანათაჲ. სახარებაჲ. სახარებაჲ ოდონბერსა რლ ჰპოო.

ი წმიდისა აბაბოჲსი(!) სახარებაჲ სეკ[დე]ნბერსა ვ.

ია წმიდისა ანტიპჲსი.

H 3098 დ

რაობა:	სახარება (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18,5x17,5
Content:	Gospel (Palimpsest)
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	18,5x17,5

ტექსტი

1r */ წიგნი შობისა იესუ ქრისტესი, ძისა დავითისი, ძისა (+ძისა) აბრაჰამისი. აბრაჰამ(+აბრაჰამ) შვა ისაკ, შვა იაკობ; იაკობ შვა იუდა და ძმანი მისნი, ხოლო იუდა შვა ფარეზ [და] ზარა თამარსაგან; ფარეზ შვა ესრომ, ესრომ შვა არამ, არამ შვა ამინადაბ, ამინ[ა]დაბ შვა ნაასომ, ნ[აა]სომ შვა სულონ, სოლომონ შვა ბოზ რექებისგან, ბოოზ შვა იობედ რუთისგან, იობედ შვა იესე, [იესე] შვა დავით მეფე, დავით მეფემან შვა რობოამ..... შვა აბია ..... ასაფ ას.....ატ იოს..... არამ ..... ოზია..... იორამ ..... შვა ე....მ შვა მან[ასე], ... შვა ი..... შვა იაქო .....ნი მისნი ტყუჱობასა მის ბაბილოვნისასა, იექონია შვა სალათიელ, სალათიელ შვა ზოროობაბელ, ზოროობაბელ შვა აბიოდ, აბიოდ შვა ელიაკიმ, ელიაკიმ შვა აზორ, აზორ შვა სადუკ, სადუკ შვა აქიმ, აქიმ შვა

1v / .....მა

.....

.....ლებისა .....ალილ

.....[ე]შმაკი გ.....

.....თ გრდ.....

.....ბორკი

..... განკურნ.....

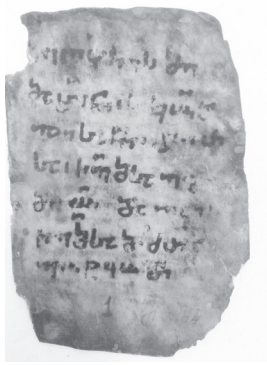
.....ნომად .....

.....ლი განკუ.....

..... სიდედრი სიმონ .....გან[კუ]რნა. ეშმაკი განჳადა სნეულებ ..... განკურნა. ქართა და ზღვათა შეჰრისხნა, სოფელსა გერგესეველთასა ეშმაკეულები განკურნა. თჳსსა სოფელსა განრღვეული განკურნა. კაფარნაომად მკუდარი აღადგინა, დედაკაცი არაწმიდაჲ განკურნა, ბრმანი განკურნა, ყრუჲ ეშმაკეული განკურნა. ყოველი სნე.....ბი და ყოველი არა ძლებული განკურნა, რომელსა ჴელი განჴმელი ედგა, განკურნა. ზღუასა ზედა ვიდოდა. გენესარეთს ყოველი სნეულებაჲ განკურნა. ტჳროსით, სიდონით კერძო ეშმაკი განასხა ზღჳსკიდესა, გული ლეჲსსა(!) მკელობლები, ბრმები განკურნა.

გარდამოჳდოდა მთით თაბორით, ახლისა პირ.....ნი განკურნა. საზღუართა ჰურიასტანისთა მკელობლები განკურნა. იერიქოს ორნი ბრმანი განკურნა. იეცრუსალემს ბაგი..... მკელობლები და ბრმანი განკურნა. ახლისა პირ.....რნა, ყოველი განკურნ.....

H 3168

რაობა:	ლოცვა
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10,8X7,5
Content:	Prayer
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	10,8X7,5

* **შენიშვნა:** ქვედა ფენა ასომთავრულით X ს.

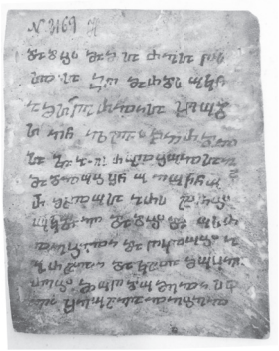
H 3098/ა და H 3098/ბ დაიყო შემდეგნაირად: H 3098/ა-6 ფურცელი, H 3098/ბ- 6 ფურცელი, H 3098/გ-2 ფურცელი, H 3098/დ- 1 ფურცელი.

ტექსტი

1r ეწ … მე [მეშინის] კ … ლისანი [ჭირ] ჩემსა ე[--] მ[---] უფალო, და იგი ჩემსა მიმართ ვიტყოდი.

1v შეჳსმინა ჩემი უფალმან ტაძრით წმიდით მისთა ჴმისა ჩემისა, ღაღადებაჲ ჩემი მიიწია მის წინაშე ყურთა …

H 3169

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11X8,7
Content:	Euchologion
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	11X8,7

ტექსტი

1r / და დიდებაჲ მამასა, ძესა, წმიდასა სულსა, აწ და მარადის და უკუნითი. ამის წერილისა შეუდს (!) ღმერთმან. ლოცვაჲ მღრდელსა ზედა აღსრულებულსა. ჰმადლობ[347] შენ, უფალო ღმერთო ჩუენო, რამეთუ მხოლოსა არს ცხორებაჲ უკდავი და დიდებაჲ დაუსრულებელი და წყალობაჲ ურიცხვი და კაცთა მოყვარებაჲ მიუწდომელი საფლავს შეუცვალებელ

1v / და არა არს ნათელთა მიღება წინაშე შენსა, რამეთუ ყოველთავე კაცთა ზიარად ცხორებისა იგინი მთასა აღესრულოს. ამისთვისცა გევედრებით, უფალო, მონას ამას შინა სახლთა ძმასა ჩუენისა და თანა მსახურყოფილსა სასოებითა აღდგომისა და ცხოვრებისა საუკუნოთა დაძინებულსა წიაღთა ყოველსა ჰაბრამისა, ისაკ და იაკობისათა განუსვენე და ვითარცა ქუეყანასა ზედა მსახურებდი მე კეთი...

H 3170

რაობა:	ქადაგების ფრაგმენტი (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11x10
Content:	Fragment of Preaching (Palimpsest)
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	11x10

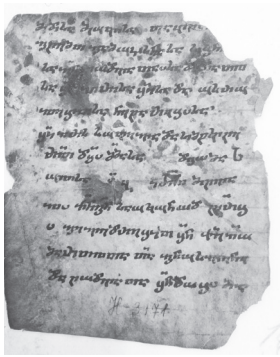
[347] გადლუბ.

ტექსტი

1r / მეფეთაგან არა ეშინისა, დიდთა არა ერიდების, სიგლახაკე არა ეძაგების, სიჭაბუკე არა შეიწყ[ა]ლების, არამედ ყოველნივე სწურსა(!) გზასა წარილნან ესე ჴიდი ყოველთათჳს გ[ა]ნისავალი არს ყოველნივე მუნ მიმავალ ვართ. მამ[ა]თა, რომელთა ჰბრძანებთ, ნუ

1v / შემეტევი/თ მე ტირილით და გოდებითა, არამედ მღდელ.... ფსალმუნითა და სახარებითა და შემდგომად განსავ.....

H 3171

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10X12,5
Content:	Euchologion
Date:	XVI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	10X12,5

ტექსტი

1r / წუხრო გალობაჲ და ნუ მხედაუ ღირსებისა მიმართ ცხორებისა ჩუენისა, არამედ აურაცხელისა მისა მიმართ შენისა სახირებისა, რომლისა მიერ არაარსისაგან არსად მოიყვანე ჩუენდა არსებაჲსა ჩუენისა ჰფარაუს ქებისა შენისა სულნელებითა წმიდითა წერილთა მიერ მომფინე ჩუენ, რომლისა მიერ შენ მხოლოსა წმიდა გამოუთქმელსა და მიუწდომელსა და ყოველთა შემოქ

1v / მედისა მეუფისა თაყვა[ნი]გცემთ გამოჴსნასა სიბრ[ძ]ნისაგა[ნ] ცოდვათაჲსა და ნათლისა შორის პირისა შენისა დაუსრულებელსა ნეტარებასა. შენი არს სუფევა და სიმტკიცე ძით, დიდებაჲ მამასა [აღ]დგომა სულსა […]ჲ […] ბ[…] ი რომელ მიიცვალჲ ჩუენგან საუკუნოდ ცხორებაჲ. გევედრებით შენ, ქრისტე ღმერთო, მართალთა თანა განუსვენე და ცოდვათა შენდობაჲ მია

H 3172

რაობა:	კვიმატი დღეები
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12X8,5
Content:	Unlucky days
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	12X8,5

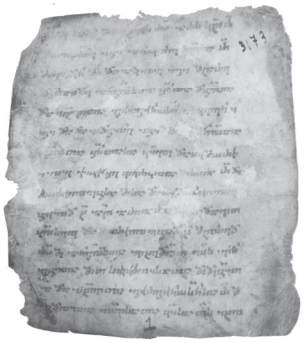
ტექსტი

1r / საკჳმატონი თუჱთანი. სეკდენბერსა გ და_კუალად ოკდომბერსა გ და კა ნოენბერსა ჱ და ი˜ზ დაეკენბერსა გ და კ იანვარსა ბ და ი˜დ ფებერვალსა კ˜გ და კ˜ვ მარტსა დ˜ და კ˜ აპრილსა გ˜დ ა˜კ მაისსა ვ და კ ივნისსა გ˜ და ივლისსა ... ვ და კ˜აგჳსტოსა ვ˜ და ი˜ე. ამას მწერალსაათ˜ვირდაკნი(!) შეუნდოს ღმერთმან.

1v / ტექსტი არ არის

H 3173

რაობა:	საკითხავები
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,2X10,5
Content:	Readings
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	12,2X10,5

ტექსტი

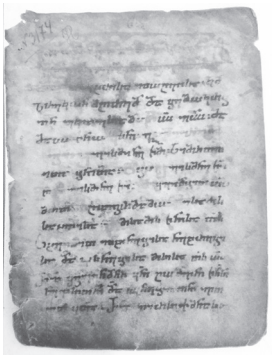
1r / ...ეტყჳს: რაꙋ არს კაცი, რამეთუ მოიჴსენე იგი ანუ ძე კაცისა, რამეთუ მოხედენ მას, დააკლე იგი მცირედ რაꙋმე ანგელოზთა შენთა დიდებითა და პატივითა გჳრგჳნოსან-ჰყვენ იგი და დაადგინე იგი სინანულთა [კურთ]ხეულთა შენთასა, ყოველივე დაუმორჩილე ქუჱშე ფერჴთა მისთა, რამეთუ დამორჩილებასა მისა დაუმორჩილებელად, ხოლო აწ არღარა ვხედავთ ყოველსავე დამორჩილებად, ხოლო მცირედ რაꙋმე ანგელოზთა ვხედავთ იესუს ვნებითა მით სიკჳდილისათა დიდებითა და პატივითა გჳრგჳნოსანსა, რამეთუ მადლითა ღმრთისათა ყოვლისათვის იხილ

1v / ოს გემო სიკუდილისა, რამეთუ შვე მისდა ჰგუანდა, რომლისათვის არს … და რომლისაგან არს ყოველი, რომელმან მრავალნი შვილნი დიდებად მუიყვანნა (!) და წინამძღუარნი ცხორებისა ჩუენისა ვნებითა სრულყოფად. აჰა, რომელმან შექმნა ანგელოზი.

სახარებაჲ ლუკას თავისა. ჰკითხა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: რომელმან თქუენ ისმინოს ჩემი, ისმინოს და რომელმან თქუენ შეურაცხ-გყუნეს, მე შეურაცხ-მყოფს და რომელმან მე შეურაცხ-მყოს, შეურაცხ-ჰყოფს მომავლინებელისა ჩემი-სა და მოიქცეს სამეოცდაათნი იგი სიხარულითა და ეტყოდეს: უფალო, ეშმაკნიცა დაგემორჩილებიან...

H 3174

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,3X10
Content:	Euchologion
Date:	XVI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	13,3X10

ტექსტი

1r / … … … …

… … … …

… შვიდეს. მწუხრისა ლოცვისა კუალად ჰრეკონ მცირედ და შემოკრბენ ეკ-ლესიად. წმიდაო უფალო ღმერთო, მამაო ჩუენო. კირიელეისონი. გ. წარ … იგი შეისმინე ჩემი სიმართლითა შენითა. დიდებაჲ. შეისმინე ჩემი, წმიდაო, შეისმინე ჩემი. მშვიდობით უფლისაჲ მათთაჲ. ზეცით გარდამო წმიდისა მის სახელისა. ძმისა მის ჩუენისათვის სახელით ლიტანებისა ნეტარებისა და ჴსენებასა მისისათვის უფ-ლისაჲ, რაჲთა შეგვინდნენ ყოველნი ცოდვანი ჩუენნი ნეფსითნი და უნებლიეთნი ვთ[ქუათ] ყოველთა, რაჲთა ღირს იქმნას

1v / (მეორდება წინა გვერდის ბოლო სამი სიტყვა) რაჲთა ღირს იქმნას იგი მოღებად ყოვლადწმიდისა სამებისა საქმეთა უფლისაჲ მიმართ. წყ … … ითსა და სასუფეველი ცათა ვიხილეთ თავნი თჳსნი ურთიერთ არს. ლოცვა. წმიდაო უფალო სულთაო და ყოველთა ჴორციელთაო, რომელმან სიკვდილი განაქარვე და ეშმაკი დასთრგუნე და ცხორებაჲ სოფელსა მოანიჭე. განუსვენე სულსა მონისა შენისასა, სადა არა არს სალმობაჲ, მწუხარებაჲ და სულთქუმაჲ და ყოველნი ცოდვანი ამის მიერ ქმნულნი საქმით, სიტყვით და გონებით, ვითარცა სახიერმან და კაცთ

H 3175

რაობა:	დავითნი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,3x11,3

Content:	Psalter
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	13,3x11,3

ტექსტი

1r / [შევძრწუ]ნდი, რამეთუ ვიმარხენ [მე მცნებ]ანი შენნი. [საბე]ლნი ცოდვილთანი მომეხჳნეს მე, და სჯული შენი მე არაჲ დავივიწყე.

შუაღამე აღვდგე აღსაარებად შენდა განკითხვათათჳს სიმართლისა შენისათა.

შევეყავ მე ყოველთა მოშიშთა შენთა, რომელთა დაიცვნა მცნებანი შენნი.

წყალობითა შენითა, უფალო, სავსე არს ქუეყანა; სიმართლენი შენნი მასწავენ მე, უფალო, სიტყჳსაებრ შენისა.

სიტკბოებანი ჰყავ მონისა შენისა თანა,

სიტკბოებაჲ და სწავლულებაჲ და მეცნიერებაჲ მასწავე მე, რამეთუ (1v) მცნებანი შენნი მრწმე[ნნეს მე].

პირველ დამდაბლებად ჩ[ემდადმ]დე მე ვცოდე, ამისთჳს სიტყუაჲ შენი ვიმარხე.

ტკბილ ხარ შენ, უფალო, და სიტკბოებითა შენითა მასწავენ მე სიმართლენი შენნი.

გამრავლდა ჩემ ზედა სიცრუვე ამპარტავანთა, ხოლო მე ყოვლითა გულითა ჩემითა გამოვიძინე მცნებანი შენნი.

შეეყო, ვითარცა სძე, გული მათი, ხოლო მე სჯულსა შენსა ვიტყოდე.

კეთილ არს ჩემდა, რამეთუ დამამდაბლე მე, რაჲთა ვისწავლნე მე.

H 3176

რაობა:	შელოცვა
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,5 x 11,7

Content:	Prayer
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	13,5 x 11,7

ტექსტი

1r / მისაელ, არზობელ, მზობიელ, ალ˜ელ, ქალიელ, ნათანიელ, სასრაიელ, სორაკაელ, აოლიელ, სორკიელ, სორიელ, ალიელ, ალიშიელ, ფართომოზი, აზნელ, განსანაელ, აბიოდა, არზობიელ და მზობიელ, ფრსმანელ, ფიცრთა, მოსესთა. კვერთხითა აჰრონისთა და ბეჭდ[ი]თა სოლომონისთა რა სახელნი ესე

1v ყოველნი იჴსენებოდინ წმიდათა ორმეოც / თანი და ევნი გრძნეულნი ივლტოდიან და იდევნებოდიან და საქმენი მათნი დადნებოდიან. სახელნი თქუენი, წყეულნი, უგუნურნო ეშმაკნო, გრძნეულნო, რ̲ ვერ გვეჩენებით [ჩუენ] სამზღვართა ჩუენთა, ვერცა დღით და ვერცა ღამით, ვერცა ძილსა შინა ლამპარი ანგელოზი სოროელ, ანგელოზი, რომელნი ხართ ღრუბელთა წინა მავალნი.

H 3177

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,3x11,7
Content:	Euchologion
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	12,3x11,7

ტექსტი

1r / მერმეცა სარწმუნოებით დაძინებულთათჳს წმიდისა მის ამ … … … ლისა მა[მ]ათა თანა და ძმათა ჩუენთა … … … შეწყალებისა მათისათჳს ვ … … … ვედრებით კირიელეისონი[348]. რამეთუ ოჴ … … … ებ … … … განსვენებისათჳს სულთა, რომელნი გარდაცვალებულ არიან, წმიდასა ამას … … … შემოვედრებულ არიან მამათა და ძმათა ჩუენთა, რაჲთა შეუნდვნენ ყოველნი ცოდვანი მათნი, - ვთქუათ ყოველთავე.

კირიელეისონი. მარადის მოჴსენებულისა მონათა ღმრ[თისა], რომლისა [ე]სერა პანაშვიდი აღესრულა, [სა]ხელით ლხინებისა ნეტარებისა და

1v ჴსენების … … … / … … … თქუთ ყოველთა კირიელეისონი.

რამეთუ მოწყალე და … … მოუ … … აღიპყარ შენდა დიდებასა[349] … … ვ … … …

მშვიდობაჲ ყოველთა, რომელნი ჩუენნი უფალსა, სახიერო და კაცთმოყუარეო ღმერთო, განუსვენე სულსა მონისა შენისასა სავანესა მართალსა და ღირს-ყვენ იგინი დაუსჯელად წარდგომად წმიდათა რჩეულთა შენთა თანა ჩუენიცა აღსას-

[348] კ ს ნ ი.

[349] დიბსა.

რულნი ქერობი ... ნნი[350] უცოდველად ... ... ეგე მადლითა და წყალობითა, კაცთმოყუარებითა მხოლოდშობილისა ძისა შენისათა, რომლისა თანა კურთხევითა ყოვლადწმიდით სახიერით, კურთხეულსმყოფელით ... ... ლი ... ... შენით წმიდითურთ აწ და მარადის.

H 3178

რაობა:	საკითხავები ფსალმუნიდან (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15x17
Content:	Readings of Psalter (Palimpsest)
Date:	XVI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	15x17

ტექსტი

1r / უფალი.

ამისთ[ჳ]ს სჯულიერ-ყვნეს ც[ო]დვილნი, გზასა უძღუეს მშჳდთა საშჯელსა შინა, ასწავნეს მშჳდთა გზანი.

ყოველნი გზანი უფლისანი - წყალობაჲ და ჭეშმარიტებაჲ მათთჳს, რომელნი გამოეძიებენ აღთქუმათა მისთა და წამებათა მისთა.

სახელისა შენისათჳს მილხინე ცოდვისა ჩემისაგან, რამეთუ მრავალ არს.

ვინ არს კაცი, რომელსა ეშინის უფლისა?

სჯულიერ-ყოს იგი გზასა მას, რომელი სთნდა.

სულმან მისმან კეთილსა განისუჱნოს და ნათესავმან მისმან დაიმკჳდროს ქუეყანაჲ.

ძალ არს უფალი მოშიშთა და სჯული თჳსი ა[უ]წყოს მ[ა]თ.

თუალნი ჩემნი მარადის უფლისა მიმართ, რამეთუ მან განარინნეს მახისაგან ფერჴნი ჩემნი.

მოიხილე ჩემ ზედა. შემიწყალე მე, რამეთუ მხოლოდშობილი და გლახაკ

1v / ვარი მე. ჭირნი გულისა ჩემისანი განმრავლდეს და ურვათა ჩემთაგან გამომიყვანე. იხილე სიმდაბლე ჩემი და შრომაჲ ჩემი და შენ მომიტევენ ყოველნი ცოდვანი ჩე]ნი.

იხილენ მტერნი ჩემნი, რამეთუ განმრავლდეს და სიძულილით ამოდ მომიძულეს მე. იცევ სული ჩემი და მიჴსენ მე და ნუ მრცხუჱნებინ მე, რამეთუ გესავ შენ. უმანკონი და წრფელნი შემომეყუნეს მე, რამეთუ დაგთმე შენ, უ[ფალ]ო. იჴსენ, ღმერთო, ისრაჱლი.... ყოველთგან ჭირთა მისთა.

[350] გამოტოვებულ ადგილას იკითხება თ.

მიწყალე მე, ღმერთო, დიდითა წყალობითა შენითა და მრავლითა მოწყალებითა შენ[ი]თა. აჰჴოცენ უსჯულოებაჲ, უფროჲს განმბანე მე უსჯულოებისა ჩემისაგან და ცოდვათა ჩემთაგან განმწმიდე მე, რამეთუ უსჯულოებაჲ ჩემი მე უწყი და ცოდვაჲ ჩემი წინაშე ჩემსა არს.

H 3179

რაობა:	ლოცვა
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,5x16,7

Content:	Prayer
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	14,5x16,7

ტექსტი

1r / გი … … … სამყარო, უფალო,
მ … … … სიკუდილი მორწმ … … …
საფლავისა … … … შეჰმუსრა … … …
და … … … მრ … … … რვლ ძჯრსა განძჯნებუ … … …
… … … ამ [ისთჯს] [გევე]დრებით მიცვალებულთა
… … …, რომელთა-იგი … … … ნათელსა ღმსთა
ბნ … … …წმიდათა ბრ … … …
ნათესავნი კე … … … ხრწნ … … …
… … … რჩი … … … მიწ … … …
… … … … … …
რომელმან შენ … … …
დნი ურჩე … … …
ა … … … იგი … … …
განუსუენე … … … დიდებულისა … … … რ … … …
მრავალმო … … … რძანე … … …
ღმრთისმეტ … … … მშობელად … … …
არებთ … … … … … …
მ … … … თ … … …
თოსა კც … … … რომელსა … … … მრ … … … მ … … …
ბლთა მ … … … რაჲთა თ … … … ს … … …
… … … … … … უნ … … … ეს დიდ … … …
1v / ს[იხარულითა] … … … … … …
… … … ერდა ჩემ … … … და ჩემნი
… … … მან გ˜ი და ჩემთა რ … … …

საჴსრად დალოცვილმან … … …
დავდევით წმიდისა მთ … … …
და მეოხ და მფარველ გონ … … …
იქ … … … და საუკუნესა[351].

H 3180

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	17,1x16

Content:	Chant
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	17,1x16

ტექსტი

1r / ლოცვა

მეუფეო, მკურნალო უძლურთაო, შენგან ეშმაკნი ძწიან (!) … … …, ბრძანებითა შენითა განიდევნების ყოველი სალმობაჲ, რამეთუ შენ დახსნილთა ჴორცთა განჰკურნებ და სიკუდილსა განსდევნი ქუჱმდებარესა გუამსა მყისსა შინა აღადგინებ, რომლისათჳსცა გევედრებით შენ, მეუფეო, მომადლე მონასა ამას შენსა სახელით სიმრთელე და სალმობისა ამისგან განათავისუფლე, ყოვლადძლიერო და კაცთმოყუარეო, და ნუღა მიაქცევ მას ცხედრად სალმობისად მისისა, არამედ ვითარცა-იგი ოცდათვრამეტისა წმიდისა მდებარე ფერჴთა ზედა მათთა აღადგინე, ეგრეთვე ამისთჳსცა სიმრთელე და სიცოცხლე მიანიჭე, რომელმან-ეგე აიხუჱნ ცოდვანი სიხარულისანი,

შეგუეწიენ, ყოვლად.

რამეთუ შენი არს სუფევაჲ.

ადიდებდითსა

ძლ. სიტყუასა

აწ იხილე, სახიერო, სნეულებათა ჩემთა სიმძიმენი და კუნესანი და მოწყალებისა ჴელი აღგჳპყარ, მჴსნელო, ცხორებისმომცემელო დაუსაბამოო, და ლხინებაჲ მოგუმადლე ქებით მგალობელთა შენთა.

დამდაბლდი გამოუთქუმელად, მეუფეო მაღალო, და ხატი მონისა შეიმოსე დედისაგან ყოვლადუბიწოჲსა და განჰკურნენ ვნებანი კაცთა ნათესავისანი, ქრის-

[351] ბოლოს გვიანდელი ხელით მიწერილია ასოები: ვ ფ შ ჳმ ტ კ დ ლ კ ლ ფ ბ ა ბ ა ლ ი ბ დ ე დ ა ჲ ი ვ ა ა ფ ბ ბ თ ა ჲ ა დ ა ჲ ნ ი ბ ნ (ჩ) გ ფ ბ დ მ ტ კ ა დ ჱ მ ტ ა გ კ გ დ ფ ბ კ გ ა ჲ თ დ ია იბ დე ფ ბ იე მტ კთ დ ებ აჲ დ იე ვმ ტ ლ ა ი დი ა ჲ კ დ კ ვ ჳ.

ტე ღმერთო. ამისთჳსცა გევედრებით, სულით და ჴორცით განჰკურნენ[352] … … …
ჩუენი შეისმინე, ყოვლადძლიერო ღმერთო და საკჳრვე … … … ზედა წყალობისა
შენისა უფსკრუ … … …
ჩემი საღმრთოდ მხრლ … … … ოდ
… … … … … …

1v / … … … ბელთა … … … მიმართ, უფალო, ჩუენთჳს ოხად … … … ნუ დ …
… … იდეთ ჭირთაგან მრავალთა ჩუენთა … … … ცა … … … თა დაუ … … … მზაკ-
ვარებისაგან ვერ … … … ყოვლადწმიდაო ღმრთისმშობელო … … …
და მერმე თქუენ მიწოდენ ჩუენ.
დგ[ა] შენ … … …
აწ მიწყალებისა (!) კურნებაჲ.
მღდელმან: კრ … … … მშჳდობით … … …
… … … ისა ამის სახლისა, რომელ წმიდა იქმნეს ზეთი ესე … … …
და შეწევნითა სულისა წმიდისაჲთა უფალსა,
რაჲთა დაენერგოს ზეთ … … … ამას შინა; წმიდაო,
მიწყალე ძალი წმიდისა სამებისა, უფალო,
რაჲთა მო … … … ზეთსა ამას მადლი გამოხსნისა
და კურთხევა-ყოს … … … რაჲთა … … … ეს ზეთი
ესე მომნიჭებელ სიწმიდისა და … … …
[მომ]ტევებელ ცოდვათა; რაჲთა დაენერგოს ზეთსა
ამას შინა … … … და იკურთხოს ესე უფალი,
რაჲთა შეიცვალო, უფალო, ესე მდინარედ … … …
უფალო.
რაჲთა გარდამოავლინოს ჩუენ ზედა უფალმან
ღმერთმან ჩუენმან … … … ამას ზედა სული წმიდაჲ
და გამოაჩინოს ესე სულნელებით, … … … წინააღდგომითა
ძალთაგან შეუ … … …

H 3181

რაობა:	ოთხთავი. იოანეს სახრების ფრაგმენტი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15,7x 8,4

Content:	Four Gospels. Fragment of Gospel of John
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	15,7x 8,4

[352] მოხეულია.

ტექსტი

1r */ ჴდებოდეს … … …
წმიდანი იგი მ … … …
შემძლებელ … … …
მად ჩუენდა ჴორც … … …

ჰრქუა მათ იესუ: მართ … … …
რთალსა გეტყ … … …
თ შჭამოთ ჴორ … … …
წ … … … და ჰსუათ … … …
მის … … … არს
ცხორებაჲ

რომელმან ა … … ოს ჴორც … … …
ს … … ყოველი ჩემ … … … მ

1v /[353] … … … აწ ჩემი
ჩემ … … …
… … …
… … … და მე ცხო … … …
… … … მან და მეცა
… … … ა თანა
… … … ცი ჩემი იგი
… … … ესე არს ჴორ … … …
… … … მოწ (?)
… … …
… … … კ … … …
… … … მოწ
… … … ედი

H 3182

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,5x8,1

Content:	Euchologion
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	11,5x8,1

* განსხვავებული რედაქცია ჩანს.
[353] გვერდის ზემო ნაწილი მოხეულია.

ტექსტი

1r / სა … … …
სპეტ[ა]კ … … …
[მ]ადლსა და მა … … …
სტ … … … სა და უკუდავსა[354]
… … … სა შენნი მოჰხ … … … ნე … … …
სიტყუად[355].
და იყოს ეგ … … …
… … … ნუ ჴსნელად (!) ვე მ … … …
… … … დ დღემდე
და უკუეთუ … … …
… … … მოიღოს კუკულჲ ოდენ
… … … ეყოს, მისსა შევიდეს
მღდელი ეკლესიად, წინა
[უძ]ღოდეს
დ[ა] ამქუმელსა … … …
… … … მიიხო … … … ეკლესიას წესჲ
… … … არს.
ხოლო ერთი ორთა [ეტ]ყოდის,
რაოდენთა ქრისტეს მიერ სულით … გიღებიეს სამგზის.
დიდებაჲ იესუ ქრისტე, შეგიმოსიეს.

ლოცვაჲ გ … … … ახალნათელღებულისა

1v და / … … … დესა
წარვედ (?)… … … რთ ყოველმან სა
… … … ნათლისღებაჲ … … …
… … … თა შენთა მოანიჭე
… … … ხლებაჲ ცხორებისაჲ, მიამადლებს,
[ჰ] მეუფეო უფალო, ნათელი პირისა
შენისა გულთა შინა მათთა განათლებად,
ჯერ-იჩინე, ყოვლად … … …
და ფ[ე]რითა სარწმუნოებისა … … …
წინააღმდგომთა მიმართ შეზღუდენ და შენისა
სარწმუნოებისა კლდესა ზედა დაფუძენ (!) და სამოსელი უხრწნელებისა[356] შენისა შეუგინელად (!)
დაიცევ ყოვლისაგან [ბ]იწისა ცოდვათაჲსა და სულიერი
ბეჭედი საშინელსა მ … … …

[354] უკსა.
[355] სტყდ.
[356] უხრწელებისა.

2r / მხ[357] … … …
წ … … …

3 სტრ. მოხეულია მთლიანად

ჯუარისაჲ … … …
და მიმც … … …
მისთა (თუ: რისთა)

მოვიდენ … … …
არდგენ წინაშე კ … … …
ევლისთა და … მად …
დგენ

მღდელმან გჯრგჯნი კე … … …
შემით დადგას და შემდგომად
მი ნაწილითა … … …
ბლჲ გუჱრდ … … …
ჱნონ … … …
სიძე იგი … … …
იყოს ემ … … …

2v /[358]
6 სტრიქ. მოხეულია
… … … ურ
… … … ედ
… … … ღჲ ესე
… … … იოვ[ა]კიმ და
… … … რაჲთა იკურთხოს
ქორწილჲ[359] ესე, ვითარცა იკურთხნეს
აბრაჰამ და სარა, უფალო,
… … … ღნ.
შემდგომად
მღდელმან ლოცვაჲ … … …
… … … ყოვლისა … … …
… … … მედო
… … … ესვი … … … ა

[357] მოხეულია.
[358] მოხეულია.
[359] ი - ჲ.

H 3183

რაობა:	დავითნი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,2x8,8

Content:	Psalter
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12,2x8,8

ტექსტი

1r [360]/ … … …[361] გიჴმს
… … … თა ზედა, საკჳრველ … … …
… … … მათ შორის.
… … … ეს უძლურებანი მათნი და ა … … …
… … … [შ]ევიკრიბო კრებული მათი სისხლ … … …
[არცა] მოვიჴსენო სახელები მათი ბა[გითა]
[ჩემი]თა.
[… … …] ამელისა (!)… … … რჩეულ არს მკჳდრობისა
ჩემისა … … …
შენ ხარ, რომელმან მომაგე მე მკჳდრობაჲ ჩემი
[სა]ბ[ელ]ნი მხუდეს მე რჩეულთა ჩემთ[ა] [თანა].
ვაკურთხო უფალი, რომელმან გულისჴმა-მიყო
მე, რამეთუ ღამედმდე და უმეტესცა განმსწ[ავლეს]
[მე] [თი]რკუმელთა ჩემთა.
წინაწარ-ვხედევდ უფალსა წინაშე
ჩემსა … … … რამეთუ [მა]რ[ჯჳ]ულ ჩემსა არს,
რაჲთა არა[362] შე[ვიძრა].
ამისთჳს განიხარა გულმან ჩემმან და გა[ლობდა]
… … … … … …

1v [363]/ … … …
… … … უტევ … … …
… … … წმიდასა შენსა ხ[ილვად] … … …
… … … [მაუწყ]ენ მე გზანი ცხორ[ებისანი]
[და] [აღმა]ვსო მე [სიხარულითა პირისა შენისაჲთა].
… … … … … … … … …

[360] ფს. 15,3.
[361] მოხეულია.
[362] არა+არა.
[363] მოხეულია, 1 სტრიქ. არ იკითხება.

[364][უფალ]ო სიმართლისა ჩემისაო … … …,
[მოხე]დენ ვედრებასა ჩემსა … … …
… … …
[ბა]გეთაგან ზაკულთა … … …
… … … [პირით] შენით განმართლებაჲ ჩემი გამოვედინ
[და] [თუალთა] ჩემთა … … …
… … … ე და არა … … …
… … … არა იტყოდი პირი ჩემი საქმესა … … …
[სიტყუათა]თჳს ბაგეთა შენთასა, მე
დავიცვ[ენ] [გზან]ი ფიცხელნი.
[დაამტკი]ცენ ფერჴნი ჩემნი ალაგთა.

არ გადადის ტექსტი
2r [365]/ … … …ა უგუნურ[მან] … … …
არა არს ღმერთი … … …
განირყუნეს და ბილწ … … …
არავინ არს, რომელმანცა
ქ[მნნა] … … …
ღმერთმან ზეცით მოხედნა ყოველთა … … …
ხილვად, იყოს თუ ვინმე
გ[ულისჴმის] მყოფელ ანუ გამომეძიებელ ღ[მრთისაჲ]
ყოველთავე მიაქციეს ერთბამად და უ[ჴმარ]
იქმნნეს.
არავინ არს, რომელმანცა ქმნნა სიტ[კბოებაჲ][366].
[367]არა გულისჴმა-ყონ ყოველთა, რომელნი იქ[მან]
[უსჯულოებასა], რომელნი შესჭამენ ერსა ჩემსა საჭმელებრ.
მუნ შეეშინა მათ შიში, სადა-იგი [არა იყო შიში].
[უფალი] ღმერთი არს თესლთა შორის მართ[ალთასა],
ზრახვასა გლახაკისასა … … …
[ხოლო] უფალი სასო მისსა არს.

2v [368]/ … … … დაეშენოს [კა]რავსა შენსა, [ანუ ვინ]
[დაემკჳდრ]ოს მთასა წმიდასა შენსა?
… … … და იქმოდის სიმართლესა [და იტყოდის]
გულსა შინა თჳსსა.
[რომელმან] [არა] ზაკუა ენითა თჳსითა [და]
[არც]ა უყო მოყუასსა თჳსსა ბოროტი
[და ყუედ]რებაჲ მახლობელთა მისთა ზედა არა
[მოიღ]ო.
შეურაცხ არს მის წინაშე უკეთური, [ხოლო]
[მოშიშთა] უფლისათა ადიდებს.

[364] ფს. 16,1 – 16,5.
[365] ზემო ნაწილი მოხეულია აქედან ფს. 13,1.
[366] აქამდე - ფს. 13,2.
[367] აქედან ფს. 13,4.
[368] ზემო ნაწილი მოხეულია, აქედან ფს. 14,1.

რომელი ეფუცოს მიყუასსა თჳსსა და არა ეც[რუოს],
არა მისცეს აღნადგინებად … … … [ქრთ]ამი უბრალოსა
ზედა არა მოიღო: … … … ესე, იგი არა იძრას უკუნისამდე[369].

… … … ა ღმერთი ჩემი ხარ შენ.
წინადღისა

H 3184

რაობა:	დავითნი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,5x10,5

Content:	Psalter
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	11,5x10,5

ტექსტი

1r[370]
1v /[371] … [ღრ]უბელთა შინა … უფალსა ძეთა შორის ღმრთისათა?
[ღმერთი] დიდებულ არს ზრახვასა შინა
[წმიდათასა], [დიდ]არს და საშინელ ყოველთა
შორის, რომელნი არიან გარემოს მისსა.
[უფალო] ღმერთო ძალთაო, ვინ გემსგავსოს
შენ, [უფალო]? ძლიერ ხარ შენ, უფალო, და
ჭეშმარიტებაჲ შენი გარემო არს შენსა
[შენ უფლებ] ძალთა ზედა ზღუისათა
და აღძრავასა ღელვათა მისთასა შენ, …
უფალო, დაა[მშჳ]დებ.
[შენ] დაამდაბლე, ვითარცა წყლული, ამპარტავანი.
მკლავთაჲ [ძლიერე]ბისა შენისაჲთა განაბნიენ მტერნი შენნი.
[შე]ნნი არიან ცანი და შენი არს ქუეყანაჲ,
სოფელი და სა[ვ]სებაჲ მისი დააფუძნე.

2r /[372] …

[369] ფს. 14,5.
[370] ფრაგმენტის პირველი გვერდი (1r) არ იკითხება.
[371] ფს. 88,7.
[372] 2r-ს 1 სტრიქონი არ იკითხება, მოხეულია.

… [მკლა]ვი ძლიერებით, განძლიერდინ ჴელი შენი და ამაღლდინ [მარ]ჯუენე შენი.

სიმართლე და განკითხვა [არს] განმზადებაჲ

საყდარისა (!) შენისაჲ.

წყალობაჲ და ჭეშმარიტებაჲ ვიდოდიან [წინაშე] … შენსა.

ნეტარ არს იგი, რომელმან იცის გალობაჲ

შენი; უფალო, ნათლითა პირისა შენისაჲთა ვიდოდიან.

[და] სახელითა სენითა იხარებდენ მარადღე

და სიმართლითა შენითა ა … ბდეს[373].

რამეთუ სიქადული ძალისა სულისაჲ შენ ხარ და ნებითა შენითა ავმაღლდეთ ჩუენ.

უფლისა არს შეწევნა.

და წმიდისა, ისრაჱლ, მეუფისა ჩუენისაჲ

მაშინ ეტყოდე ჩუენებით [ნა]შობთა შენთა

და სთქუ; დავდვა შეწევნაჲ ძლიერისა[374].

H 3185

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,8x9,7

Content:	Euchologion
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12,8x9,7

ტექსტი

1r / … … … გინა წარვლენ ტრაპეზად

ჟამისწირვისა შემდგომად

[არა] შევალთ ტრაპეზად, კუალად მიიღონ გინა … … … ეხი ო˜დ … … … და მეტი, რაჲთა რაჲ,

ხოლო მწუხრსა შემინყალის კ … … …

შევიდენ სატრაპეზო]დ და იპურონ [და] სერობისა … … … მუნ ვიდრე

1v / სატრაპე[ზოდ] … … … კარსა გინა მთავარანგელოზთასა … … …

ილოცონ მცირე კაჲ

და წარვიდენ მშუდბ მთ … … …

[373] ამაღლებდეს?

[374] 2v არ იკითხება.

აქა დავითს[375] შენს ღმ˜ნ [376](!) ამინ.

აქა გიორგის შენს ღ˜მნას[377] (!).

2r / განგებაჲ პანბუდისა … შინა

მწუხრის ლოცვას, რომლისა ლოცვისა კუალად რეკონ მცირედ და შეკრიბენ ეკლესიად და იწყონ თქუმად; წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო. კირიელეისონი (კ ს ნ ი) ი ბ.

მივედით, თაყუანის-ვსცეთ ქრისტესა, მეუფესა და ღმერთსა ჩუენ[სა]. სამჯერ: უფალო, ესამინე (!)

2v ლოცვისა ჩემისა, ყურად-იღე / ვედრებაჲ ჩემი, ვიდრე რამეთუ მე მონა შენი ვარ.

და მერმე ჴმითა: თქუენ შეისემინ ჩემი სიმართლითა შენითა და ნუ შეხუალ სასჯელად მონისა შენისა თანა. სამჯერ თქუან: სული შენი სახიერი მიძღოდეს მე ქუეყანასაზედა.

3r შეისმინე ჩემი სიმართლ/ითა შენითა სახელისა შენისათჳს, უფალო, მაცხოვნე (მაცხოვნ), შეისმინე[378] ჩემი. დიდებაჲ!

შეისმინე, ა[მინ].

შეისმინე და ნუ შეხ[ვალ] სასჯელად მონისა შენისაჲ(!) თანა.

კუერექსი

მშჳდობით უფლისაჲ … … … ზეცით გარდამო წმიდისა ამის სახელისა ძმისა ამის წმიდისა შესუენებულისა, სახელითა ლხინებისა და ნეტარებისა და ჴსენებისა მათისა[379]. უფალო[380].

3v / რაჲთა შეენდვნენ მას ყოველნი ცოდვანი მისნი მოგონებითნი უფლისაჲ (!), რაჲთა შეწყნარებულ იქმნას სული მისი ადგილსა ნათლისასა, სადა-იგი არსა სალმობაჲ და მწუხარებაჲ და სულთქუმაჲ. უფალო.

რაჲთა ზიარ იქმნას იგი მოუკლებელსა მას სიხარულსა საუკუნითგან წმიდათა, უფალო;

4r წყალობაჲ ღმრთისაჲ /და სასუფეველი მისი ვითხოოთ[381] თავნი თჳსნი ურთიერთარს და ყოველი ცხორებაჲ ჩუენი ქრისტესა, ღმერთსა[382] ჩუენსა, შევედროთ (!).

მღდელმან ლოცვაჲ: ღმერთო სულთაო და ყოველთა ჴორციელთაო, რომელმან სიკუდილ (!) განაქარვე და ეშმაკი დასთრგუნე და ცხორებაჲ სოფელსა მოანიჭე, განუსვენე სულსა მონისა შენისა ადგილსა განსასუენებლისასა სადა არა არს[383] სალმობაჲ, მწუხარებაჲ და სულთქუმა და ყოველნი

4v / … … … ამის … … …

… … ნი საქმითნი სი …

---

[375] დ თ ს.

[376] ღ მ ნ.

[377] ღ მრა; ქვემო კიდეზე განსხვავებული და, ძალიან ცუდი ხელით მიწერილია: „დიდის გულისწყომისაგან გიხაროდეს (გხროდეს).

[378] შეისმინ.

[379] მთსა.

[380] ო˜ჲ.

[381] ვთხოთ.

[382] ღ˜ჲ.

[383] არარსჲ.

ითნი და გონებითნი

სახიერმან და კაცთა … … … ოყავ, ძემან ღმრთისამან შეუნდვენ, რამეთუ არა არს კაცი, რომელი ცხონდეს, მი-რა-ცოდეს, რამეთუ შენ ხარ უცხო ყოვლისაგან ცოდვისა და სიმართლე შენი სიმართლე არს უკუნისამდე და სიტყუაჲ ჭეშმარიტებაჲ შენ ხარ ცხორებაჲ შენსა … … … ენებაჲ და … … … ულთა მონა … … …

H 3186

რაობა:	დავითნის თარგმანება
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10x12,5

Content:	Commentary on Psalter
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	10x12,5

ტექსტი

1r /[384] … … … რი დაწე … … … ედვას … … … ებდეს ესრეთ და ეტყოდის: შვილო, აჰა ესერა, განეწესე მოსლვად და მონებად უფლისა; აჰა ესერა, ესე გისწავიეს და აწცა მნებავს უწყებად შენდა უკუეთო (!) გნებავს ჴელისდადებად ერქუანსა ზედა. დაიწყებ მისლვად გზასა მას, რომელსა მიჰყავ სასუფეველსა ღმრთისაჲსა.

ნუღარა უკოღმართ (!) ჰხედავ, რამეთუ არავინ

1v /[385] … … … … … …

ნუ მა[მასა], ნუ დედასა, ნუ ძმას[ა], ნუცა ყოველსა კაცსა, ნუცა ყოველსა სოფელსა ქუეყანისასა, ნუცა თავსა თუისსა შეჲყუარებ უფროჲს ღმრთისა შენისა, ნუცა განსუენებაჲ, ნუცა სიჩჩოებაჲ, ნუ შეგიტყოებნ, საყუარელო.

იხილე ნუცა სიგლახაკე, ნუცა მო … გინებაჲ, ნუცა შეურაცხებაჲ კაცობრივი, ნუცა სხუაჲ რაჲ, რომელ გეგონოს[386].

2r /[387] … … … … … …

ნენ შენ და გადიდებდენ მამ … … …

წმიდასა სულსა აწ და მარადის უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

… … … … … … გნენ მას იტყოდიან … … …

რამეთუ მისწიფე იგი კორთხევისა (!) სიტკბოე … … … ლ˜ჲ.

… … … ს ზედა, უფალო, რომელმან მოსდრიკენ

ცანი და გარდამოჰჴედ ქუეყანად ცხორებისათჳს ნათესავისა კაცთაჲსა, რო-

[384] პირველი სამი სტრიქონი მოხეულია.

[385] პირველი სამი სტრიქონი მოხეულია.

[386] 1v გვერდის ბოლო კიდეზე პაგინაციაა მთავრულით: ი˜ა.

[387] პირველი ორი სტრიქონი მოხეულია.

მელი მიხუედ კანაჲს გალილეაჲსასა და გარდააქციე წყალი ღუინოდ საშუებელად სარწმუნოდ ერისა შენისა.

2v /[388] … … … წინა … … …

… … … უვნებელად ცხორებასა ამათსა მოხედენ და დაიცვენ ესენი

და ჯერ-იჩინე სასუმელი ესე სასუმელად ცხორებისად ღუინოდ ნუგეშინის-ცემისად შეზავებოლად (!) სათნოებისად სასუმელად უკდავებისად (!) და მიზეზად ერთობისად, რაჲთა აღივსნენ სიხაროლითა (!) და მხიაროლებითა (!) და შუებითა და ღირს იქმნენ გჳრგჳნსა წმიდათა შენთა თანა და მიემთხუინენ აღთქუმოლთა (!) მათ ნიჭთა კეთილთა.

H-3187

რაობა:	ათანასე ჰრომთა პაპის ცხოვრება (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,5x12

Content:	The Life of Pope Atanase (Palimpsest)
Date:	XVI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14,5x12

ტექსტი

1r / აღებული იყო და სუეტი ნათლისა წარმოდგომილი იყო მას ზედა. და იხილა იგი ათანასე, პაპამან ჰრომისამან, შეძურწუნდა იგი და თქუა: დიდ არს უფლისა წყალობაჲ შენი, რომელმან მოგჳვლინე ესევითარი საკჳრველობაჲ ქუეყანასა ამას ზედა მონათა შენთათჳს.

მოუწოდა პაპამან ჰრომისამან ყოველთა კაცთა, მონაზონთა და ხუცესთა და ერისკაცთა, უგალობდეს ღმერთსა სამისა დღესა, სამსა ღამესა ვედრებითა და ცრემლითა. და მესამესა დღესა აღუდეგ და

1v / გან/უჴსენ წიგნი იგი და უპოვე მას შინა ცოდვანი კაცთანი.

უგუნურნო, ნუ იქმთ ცოდვასა, რამეთუ წმიდაჲ არს დღე წმიდაჲ კჳრიკე. უგ-ნურნო, ვითარ არა იცით, ვითარმედ წმიდაჲ არს და ცხოველი დღე კჳრიაკე. რად არა მოიქცეჳთ ცოდვათა თქუენთაგან? ხოლო გამოავლინო ლაშქარი უცხოთესლი და დაუსთხიო(!) სისხლი თქუენი და არცა ეგრეთ ირწმუნოთ, არცა ეგრეთ ისმინოთ სახარებისა ჩემისაჲ, ვითარმედ ცანი და ქუეყანაჲ წარჴდენ, ხოლო სიტყუანი ჩემნი არასადა წარჴდენ. მოვაულინო(!) სამ წელ ზამთარი.

2r / არა შეჳსმინდე თქუენსა და დაუწუა ყოველი ურჩი ბრძანებისა ჩემისაჲ წმიდისა კჳრკესა(!). არა დაცჳსათჳს ან თუ არა ისმინოთ ბრძანებაჲ ესე ჩემი და სიტყუაჲ წიგნისა ამის ჩემისა და არა წაიკითხოდეთ, მოსწყდეთ ცოდვათა შინა

[388] პირველი სამი სტრიქონი მოხეულია.

თქუენთა, ვითარ არა იცით, უგუნურნო, რომელიმე ღმერთი მოწყალე განგეშორე ცოდვათა თქუენთაგან. რასა სიტყვასა მომიგებთ მე, ცოდვილნო, დღესა ბჭობასა ჩემისასა, თუ უარ-ჰყუნეთ სწავლანი ეშმაკისანი სასჯელად თქუენ ცეცხლი უშრეტელი. შჯილნი თქუენ[ნ]ი იარებოდიან და შიმშილითა იჴოცებოდიან, ვითარცა პირუტნი(!) უმწყემსონი უფ˜ცვ

2v / უბიწოდ მშობლისა ჩემისა წმიდათა სერობინ-ქერობინთა, რომელთა უტვირთავს საყდარი ჩემი და წმიდასა იოვანეს ნათლისმცემელისა არა არს დაწერილი წიგნი ესე ქუეყანასა ზედა, არცა მოგონებული ძისა კაცისა, არამედ ბრძანებული მამისა ჩემისა ზეცათაჲსა. და ვინცა გამოჩნდეს და თქუას თუ: არა დაწერილ არს უფლისა ჩუენისა იესუს ქრისტესი, მისი და ნაწილად არს ცეცხლი უშრეტი გეჰენისაჲ და-მცა-ქცეული არს სახელი მისი და კრულიმცა არს ჯუარითა ჩემითა მაღლითა. და მოვაულინო მას ზედა მარისხენი ანგელოზი, რომელთა მისცენ

H 3188

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15,3x12,2
Content:	Chants
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	15,3x12,2

ტექსტი

1r */ სულსა მგალობელთა შენთასა.

ყოვლად ქებულნო მარტჯლნო, ტანჯვანი მრავალნი სიმჴნით მოჲთმინენით და ზეცისა კეთილთა მკჯდრად გამოსჩნდით თქუენ და მაღალთა შინა ჰპოვეთ განსუენებაჲ.

ამისთჳს გნატრის თქუენ ყოველი კრებული, მარადის დიდებულნო.

ვითარცა პირველ შობისა, ეგრეთვე შემდგომად შობისა ქალწულადვე დაიცევ, უბიწოო, და გჯშევ ჴორცითა შემოქმედი ღმერთი, რომლისა ვედრებად ნუ დასცხრები, რაჲთა ვიჴსნეთ ვნებათაგან სულიერთა და ჴორციელთა.

დღე ოთხშაბათი, წმიდისა ღმრთისმშობელისაჲ და ჯუარისაჲ.

ზეცისა განწესებო

გიხაროდენ, ღმრთისმშობელო, წინაჲსწარმეტყუელთა პირველვე მოგასწავეს მთად და კიბედ

1v / ზეცისად, მაყულად[389] (მოყულად) შეუწველად და ადგილად სიწმიდისად,

* 2v-ს მარცხენა კიდეზე გასწვრივ წარწერაა: ოთხშაბათსა მწუხრი. ღმერთო, სახელითა შენითა მაცხოვნე მე. დ. ს შენი ღმერთო, ისმინე ლოცვისა ჩემისაჲ!

2v-ს მარცხენა კიდეზე, მეორე სტრიქონის გასწვრივ მიწერილია: დიდებაჲ.

[389] მოყულად.

სულიერად, რომელსა დაემკჳდრა ღმერთი მაცხოვარი ცხორებად ყოვლისა სოფლისა.

გიხაროდენ, დამტევნელო ღმრთისა სიტყჳსოო (!), თჳნიერ ბუნებათა დედობრივთა, ქალწულო ყოვლადსანატრელო, რომელიცა შუამდგომელად გამოსჩნდი ღმრთისა და კაცთა და დამაგენ ჩუენ განდგომილნი შობითა შენითა, უსძლოო.

გიხაროდენ! გიღაღადა მთავარანგელოზმან.

გიხაროდენ, ქალწულო, რამეთუ მუცლად-იღე ყოველთა მეუფჱ.

გიხაროდენ, რომელმან უშევ სოფელსა ამხუმელი ცოდვათაჲ და განმაქარვებელი წყევისაჲ მის წინაჲსწარისაჲ.

გადიდებთ და გევედრებით დედასა ნათლისასა,

2r ნუ დასცხრ / ები ვედრებად ძისა შენისა,

ღირსო, მოსავთა შენთათჳს, ღმრთისმშობელო, რომელნი სარწმუნოებით ვითხოვთ შენ მიერ ღმრთისაგან წყალობასა და გამოჴსნასა საუკუნეთა სატანჯველთაგან.

იესუს ძირისაგან კუჱრთხი აღმოსცენდი[390],

ქალწულო წმიდაო, და მორჩი კეთილი ყოვლადნაყოფიერი გამოიღე და ყუავილი აბრამიანი, რომელმანცა სურნელ-მყვნა ჩუენ ყოველნი, თჳსნი დაბადებულნი.

წიაღთა იტჳრთე ცეცხლი ღმრთეებისაჲ, ქალწულო უხრწნელო, და მსგავსად მოყულისა შეუწველად დაიცევ და ვითარცა ჩჩჳლი სძითა შენგან იზარდებოდა, ღირსო, ანგელოზთა მეუფჱ მჴსნელი დაბადებულთაჲ.

უაღრეს ბუნებათა კაცობრივთა ღირსო 2v / ანგელოზთა მეუფჱ, მჴსნელი დაბადებულთაჲ.

უაღრეს ბუნებათა კაცობრივთა ღირსო, დაიტიე სიტყუაჲ მამისაჲ მაღლისაჲ თჳნიერ ქორწილისა, ქალწულო, და შევ ჴორცითა მაცხოვარი დაბადებულთაჲ, რომელსაცა ევედრე ცხორებად სულთა ჩუენთა.

სტიქაროონი.

ვაჲმე უბადრუკსა, რა-მე ვყო, რამეთუ სულით და ჴორციით და გონებით შევიგინე მე მწიკულითა ბრალთაჲთა და რაჲ ვქმნა უძღებმან ანუ ვითარ განვერე ცეცხლსა მას უშრეტსა და საკრველთა მათ განუჴსნელთა[391], არამედ პირველ სიკუდილისა, ღმრთისმშობელო, მითხოე მოტევებაჲ.

შენგან ჴორცშესხმულმან (!) სძ … … …

2v-ს მარცხენა კიდეზე, მეორე სტრიქონის გასწვრივ მიწერილია: დიდებაჲ.

აქვე ჰორიზონტალურად სამ სტრიქონად მიწერილია

… ლი

…რ

…ი

390 აღმოსცინდი.

391 განუჴსნეელთა.

H 3189

რაობა:	ღვთისმშობლის მიმოსვლა (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14x12

Content:	Presentation of Theotokos (Palimpsest)
Date:	XVI c
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14x12

ტექსტი

1r */ ...ს კაცი სხვისა კაცისა ჴორცისა ჭამად. ჰრქუა მიქაელ: ისმინე, ყოვლადწმიდაო, რომელთა მოაგდეს მუცელთა მათთაგან, რომელთა მისცეს ძმანი მათნი მეფეთა და მთავართა და არა შეიწყალნეს საგუემელად, მათ ჭამეს ჴორცისა კაცისა. ამისთვის აქა ესრეთ იტანჯვებიან. და ჰრქუა ყოვლადწმიდამან: ესენი ვინ არიან, რომელნი ცეცხლსა ზედა სხენან? ჰრქუა მიქაელ მთავარანგელოზმან: ესენი არიან, ყოვლადწმიდაო, რომელნი ჯუარსა პატიოსანსა აღიპყრობენ და ჰფიცვენ სიცრუვით და ტყულით(!) ძელსა პატიოსანსა და

1v / ანგელოზნი შიშით თაყუანი-სცემენ, ხოლო კაცნი ფიცვენ ტყუვილით. ამისთვის აქა იტანჯვებიან. და იხილა სხვასა ადგილსა ყოვლადწმიდამან და მატლნი ჭამდეს. ჰკითხა: ვინ არს ესენი და ანუ რაჲ არს ცოდვაჲ ამათი ? ჰრქუა მიქაელ : ესენი არიან, ყოვლადწმიდაო, რომელნი ქრთამსა და ვახშსა აღიღებენ. იხილა ყოვლადწმიდამან სხვასა ადგილსა დედაჲკაცი, მოკიდებული ორივე ძუძუთა და მჭეცნი პირისაგან მისისა გამოვიდოდიან. და ჰკითხა ყოვლადწმიდამან: რაჲ არს ცოდვაჲ ამისი? ჰრქუა მიქაელ:

2r / ცოდვაჲ ამათი. მიუგო მიქაელ: ესენი არიან, ყოვლადწმიდაო, მეძავნი, მემრუშენი, მპარავნი, მასმენელნი, ყოველთა ვინებათა(!) მოქმედნი და ცრუფიცნი, რომელნი ჭამდეს სხვასა ნაშრომსა და მთავარნი, რომელნი მთავრობენ გლახაკთა ზედა და ქრთამსა წაუღებენ და მღდელთ მგმობარნი.

თქუა ყოვლადწმიდამან: ვაჲ, ცოდვილთა და უღონოთა!

ჰრქუა მიქაელ: ჯერეთ არა გიხილვან, ყოვლადწმიდაო, უფროαსნი სატანჯველნი და

2v / წარიყვანეს მარცხენითა კერძო ყოვლადწმიდაჲ. და იყო მდინარე ცეცხლისაα და ბნელი დიდი უსაშინელესი ფისისა და იყო მას შინა სიმრავლე მამათა და დედათაα და დუღუდა(!), ვითარცა ქუაბი და იყო ტირილი ფრიადი და ღე[ლ]ვიდა, ვითარცა ზღვაჲ და ნაბერწყალი გარდამოცჳიოდა. ვერ ეძლო თქუმად: უფალო, უფალო, შეგჳიწყალენ, მსაჯულო სიმართლისაო, და სჭამდა მათ მატლი დაუძინებელი. იხილეს რაჲ ყოვლადწმიდაჲ ღმრთისმშობელი ანგელოზთა მათ, რომელი სტანჯვიდეს.....

---

* შენიშვნა: ა. ქვედა ფენა დაწერილია X საუკუნის ასომთავრულით.
ბ.აპოკრიფის სათაური აღდგენილია ხელნაწერ H-1432-ის მიხედვით.
გ. ტექსტი მცირეოდენად განსხვავდება ნაბეჭდისაგან (შდრ. ძვ. ქართ. ლიტ-რის ქრესტომათია, ტ. 1. შედგ. ს.ყუბანეიშვილის მიერ, გვ.15.).

H 3190

რაობა:	საკითხავები
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	17,4x14,5

Content:	Readings
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	17,4x14,5

ტექსტი

1r / ონდე. ხოლო იესუ მიექცა, იხილა იგი და ჰრქუა მას: გეშინინ, ასულო, სარწმუნოებამან შენმან გაცხოვნა შენ.

და განიკურნა დედაკაცი იგი მიერ ჟამითგან.

და მოვიდა იესუ სახლსა მის მთავრისასა და იხილა მუნ მგოსნები და ერი კრებული და შფოთი და ჰრქუა მათ: განეშორენით, რამეთუ არა მომკუდარ არს ეგე, არამედ სძინავს. ხოლო იგინი ეკიცხევდეს მას და [რაჟამს] გამოასხა ერი იგი, შევიდა და უპყრა ჴელი მისი და [აღად]გინა ქალი იგი.

და განჴდა ჰამბავი მისი ყოველსა მას ქუეყანასაჲ (!)

ზ კჳრიაკესა ჰრომაელ

ჴმაჲ ა გუერდი[392]

სახარებაჲ ვ[1]

პავლე ზ[1]

ძმანო, გუაქუს ჩუენ ნიჭები მადლისა მისებრ მოცემულისაჲ ჩუენდა თჳთოსახედ, გინა თუ წინაჲსწარმეტყუელებაჲ საზომისაებრ სარწმუნოებისა, გინა რომელი ჰმსახურებდეს მსახურებითა მით, გინა რომელი ასწავებდეს სწავლითა მით, გინა რომელი ნუგეშინის-სცემდეს ნუგეშინისცემითა მით, რომელი მისცემდეს უხუჱბით; რომელი

1v ზედა დაადგებოდის მოსწრაფებით, / რომელი სწყალობდეს მხიარულებით, სიყუარულითა შეუორგულებულითა განეშორენით ბოროტსა, შეეყვენით კეთილსა ძმათმოყუარებასა ურთიერთას მოწილედ მოყუარე, იყვენით პატივცემასა, ერთიერთსა უსწრობდით სწრაფსა. ნუ მცონარე ხართ, სულითა მდუღარე იყვენით, უფალსა ჰმონებდით, სასოებაჲსა გიხაროდენ, ჭირსა დაუთმობდით, ლოცვასა განკრძალულ იყუნით, საჴმარსა წმიდათასა ეზიარებოდით, სტუმრისმოყუარებაჲსა შეუდეგით, აკურთხევდით მწყევართა თქუენთა, აკურთხევდით და ნუ სწყევთ.

ვ კჳრიაკესა, სახარებაჲ მათესი

[392] ეს სამი სტრიქონი მიწერილია გვერდის მარჯვენა კიდეზე.

მას ჟამსა შინა შევიდა იესუ ნავსა და წიაღ-ჴდა და მოვიდა თჳსა ქალაქად.

მაშინ მოართუ̈ს მას განრღუ̈ული ცხედარსა ზედა მდებარე. და იხილა იესუ სარწმუნოებაჲ მისი და ჰრქუა განრღუ̈ულსა მას: ნუ გეშინინ, შვილო, მიგეტევნენ შენ ცოდვანი შენნი.

და აჰა ესერა მწ /

არ გადადის (მათეს 9-დან 20-მდე)

2r / გო იესუ და ჰრქუა მათ: არა იცით, რაჲ˜სა ითხოვთ. ძალ-გიც[ა] შესუმად სასუმელი, რომელი მე მეგულების შესუმად? ანუ ნათლისღებად, რომელი მე ნათელ-ვიღო ნათლისღებად? ხოლო მათ ჰრქუეს: ძალ-გჳც.

ჰრქუა მათ იესუ: სასუმელი სამე ჩემი სუთ და ნათლისღებაჲ, რომელი მე ნათელ-ვიღო, ნათელ-იღოთ: ხოლო დაჯდომა მარჯუენით ჩემსა და მარცხენით არა არს ჩემი მიცემად, არამედ ვიეთდა განმზადებულ არს მამისა მიერ ჩემისა.

ვითარცა ესმა ესე ათთა მათ, განრისხნეს ორთა მათ ძმათათჳს.

ხოლო იესუ მოუწოდა მათ და ჰრქუა: უწყითა, რამეთუ მთავარნი წარმართთანი უფლებენ მათ ზედა, დიდ-დიდნი ჴელმწიფებენ მათ ზედა? ხოლო თქუენ შორის არა ეგრეთ იყოს, არამედ რომელსა უნებს თქუ̈ნ შორის წინაყოფა, იყავნ იგი თქუ̈ნდა მონა.

ვითარცა ძე კაცისა არა მოვიდა, რაჲთამცა იმსახურაჲ (!), არამედ მსახურებად და მიცემად სული თჳსი საჴსრად მრავალთათჳს.

ე : ზ : ზ

ჰრომაელთა მიმართ

ძმანო, რომელსა ეძიებს ისრაჱლი, ამას ვერ მიემთხჳა, ხოლო რჩეული იგი მიემთხჳაჲ (!) და სხჲ˜ნი იგი დაბრმეს, ვითარცა წერილ არს, მოსცა მათ ღმერთმან სული მაცხოვარებისა, თუალნი, რაჲთა არა ხედვიდენ, და ყურნი, რაჲთა არა ესმოდის ვიდრე დღენდელად დღედმდე.

დავით იტყჳს: ექმენინ ტაბლა მათი მათ წინაშე საფრჴე და სანადირო მათდა მისაგებელ და საცთურ. დაუბნელდა თუალნი მათნი, რაჲთა არა ხედვიდენ, და ზურგი მათი მარადის შედრიკე.

ხოლო ამას ვიტყჳ: ნუუკუ̈ შეუბრკუმაა, რაჲთა დაეცნენ? ნუ იყოფინ, არამედ მათითა მით შეცოდებითა ცხორებაჲ წარმართთა იქმნა საშურებელად მათა. ხოლო უკუეთუ შეცოდებაჲ იგი მათი სიმდიდრე სოფლისა და ნაკლულევანებაჲ იგი მათი სიმდიდრე წარმართთაჲ, რომელ ოდენ უფროჲს სავსებაჲ იგი მათი.

ე : ვ : ზ

სახარებაჲ მ[ათესი]

მას ჟამსა შინა შევიდა … … … ტაძარსა და … … …

H 3230

რაობა:	გამოკრებილი სადღესასწაულო
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26X17

Content:	Festal Menaion
Date:	XIII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	26X17

ტექსტი

1r / რთა გუნდთა თანა მდგომარე ხართ წინაშე [ღმრთისა], ეკლესიათა სუეტნო.

ვითარცა ღმრთისა დედასა და ქალწულსა სარწმუნოებით გაქებთ და თაყუანის-გცემთ, ყოვლადწმიდაო ქალწულო ღმრთისმშობელო, და შემსგავსებულსა საქმეთასა სახელსა ღმრთივგონიერსა მიგიძღუანებთ, დედოფალო.

პირველ უჯორცოჲ სიტყუაჲ გჯშევ ჯორცითა ღმრთისა მამისა შობილი უწინარეს ჟამთა და წელთა, ღმრთისმშობელო ქალწულო, განახლებად და ცხორებად დაბადებულთა. ამისთჯს ძრწოლით გალობით გადიდებთ შენ.

ვედრებად ღმრთისა ჩუენთჯს ნუ დააცადებ, ღმრთისა დედაო, სასოო და ზღუდეო მორწმუნეთაო, რაჲთა ვედრებითა შენითა ვიჯსნეთ ჭირთაგან და ვნებათა და სალმობათა მადიდებელნი შენნი.

აღვივსენითი.

გიხაროდენ, უქორწინებელო, რომელმან გამოუთქუმელად ჰშევ ღმერთი ყოველთაჲ!

გიხაროდენ შენ, უსძლოო სძალო ზეცისაო, რომელმან იტჯრთე შემოქმედი და დამბადებელი ყოველთაჲ სიტყჯთა, რომლისათჯსცა სარწმუნოებით გიღაღადებთ, ყოვლადწმიდაო, მეოხო მარადის მაქებელთა შენთა, უფალო.

გიხაროდენ, შენ [სა]მკაულო ცათა და ქუეყანისაო, ღმრთისმშობელო ქალწულო, ყოველთა უმეტესო მორწმუნეთა ზღუდეო და შესავედრებელო [ითხოვე] ჩ …

დაცვაჲ ჩუენი საბრჯეთაგან მტერისათა, დედაო კაცთმოყუარისაო, რამეთუ შენ ხარ ნავთსაყუდელი, სასოჲ … … … და მეოხი სულთა ჩუენთაჲ.

ზეცით ქუეყანად ჯჯუარი ქრისტესი აღიღეს წმიდათა მჯნეთა მოწამეთა საჭურველად უძლეველად და ძალი ეშმაკისაჲ დაამჯუეს ახოვანთა და გჯრგჯნი ზეცისაჲ მოიგეს და ზღუდე და მფარველ გუექმნეს ჩუენთ[ჯს] მეოხებითა მამისაგან.

გიხაროდენ, ქალწულო მარიამ, რომელმან

ჰშევ ჯორცითა სიტყუაჲ დაუსაბამოჲ!

გიხაროდენ შენ, საყდარო მეუფისაო!

გიხაროდენ, სამოთხეო შუენიერო!

გიხაროდენ, ცხორებისა ვენაჯო!

გიხაროდენ, ტევანო სიწმიდისაო და წყაროო დაუწყუედელო, მეოხო მარადის მაქებელთა შენთაო!

მომიჯსენე.

შენ, ყოვლადწმოდაო ქალწულო.

ჯუარსა ზედა რაჲ აჰმაღლდი ჩუენთჳს, შენ თანა აღამაღლე, მაცხოვარ, ყოველივე კურთხეული ბუნებაჲ და დაუცხრომელად გალობით გადიდებს.

ადამის ბრალთა ჴელითწერილი ლახურითა შენითა განხეთქე, ქრისტე, და წიგნსა შინა ცხოველთასა ადამიანნი აღწერენ, კაცთმოყუარე.

1v / მობაძავ მისა იწოდენით თქუენ, რომელმან ჩუენთჳს ჯუარცუმაჲ დაითმინა, ღუაწლისა მძლენო მოწამენო, და ზიარდებისა მისისა იქმნენით.

იხილე რაჲ ჯუარსა ზედა, უსძლოო, უთესლოდ შობილი შენგან ქრისტე ღმერთი, ცრემლთა ცხელთა ნაკადულითა ადიდებდ და უგალობდ სულგრძელებასა მისსა.

დღე ხუთშაბათი წმიდათა მოციქულთაჲ.

რომელმანცა სიბ.

დიდებულ-ჰყავ, მაცხოვარ, სოფელსა შინა თავთა მათ მოციქულთა სახელები, რამეთუ ისწავნეს გამოუთქუმელნი ზეცისანი და მოსცნეს ქუეყანისათა ლხინებანი და აჩრდილნი, ხოლო ვნებათა განჰკურნებდეს, რომელი-ეგე მეთევზურთა მიერ საკჳრველთმოქმედებ და ჰურიათაგანთა მიერ ღმრთისმეტყუ֍ლებდ სიტყუათა მათ მადლისათა. აწცა მათ მიერ, მოწყალეო უფალო, მომეც ჩუენ დიდი წყალობაჲ და გუაცხოვნენ, მჴსნელო!

უჯეროთა საქმეთა მიერ ყოვლით-კერძო შეიწრებულნი შენდა მოვივლტით, ჭეშმარიტისა ღმრთისა, და მოწაფეთა მათ შენთა ჴმასა შენდა შევსწირავთ, მოძღუარ. გჳჴსნენ, რამეთუ წარვსწყმდებით. უჩინე აწცა, ჵ მეუფეო, მტერთა მათ ჩუენთა; გევედრებით, რამეთუ ჰფარავ ერსა შენსა და იჴსნი ჭირთაგან ვედრებითა დიდთა მოციქულთა შენთაჲთა და უგულებელს-ჰყოფ ცოდვათა მათთა მრავალმოწყალებითა შენითა, ყოვლადძლიერო.

კიდენი სოფლისანი მყუდროებითა აღსავსე არიან მოღუაწებითა თქუენითა, ყოვლადქებულნო მოციქულნო, რამეთუ მრავალღმრთეებისა ამბოხი და საცთური განიოტეთ და ცხორებისა ნავთსაყუდელი გჳჩინე ყოველთა. სარწმუნოებაჲ მართალი და სიყუარული შეუ[ორგულებელი], არამედ, წმიდანო, ევედრენით ქრისტესა, რაჲთა მოანიჭოს შენდობაჲ, რომელნი სარწმუნოებით აღასრულებენ დიდებულსა და წმიდასა საჴსენებელსა თქუენსა.

შენ, ყოვლადწმიდაო!

მაცხოვარ, მოციქულთა შენთა განანათლეს ყოველი სოფელი და მოაქცინეს წარმართნი საცთურთაგან, ყოვლისა მპყრობელო და ყოვლადძლიერო, დიდებაჲ შენდა!

ქადაგთა შენთა, ქრისტე, ყოველი სოფელი მოინადირეს და მოიყვანნეს მათ წარმართნი უმეცარნი აღსარებად შენდა. მათ მიერ აცხოვნენ სულნი ჩუენნი.

H 3231

რაობა:	ჟამისწირვა(I ფურცელი); II სხვა ხელნაწერიდანაა
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ. (სავარაუდოდ, გრაგნილის ფრაგმენტები)
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	I -34x21; II – 29x12

Content:	Liturgy (I folio); The send folio is from different manuscript
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios (presumably fragments of scroll)
Script:	Nuskhuri
Size:	I -34x21; II – 29x12

ტექსტი

1r */ შენითურთ აწ და მარადის და უკუნისამდე

და უკ … … …

[სა]უკუნეთასა. ამინ!

მღდელმან ჩა … … …

მკუდრეთით აღდგომილმან და ამაღლებულმან

… … … ემან ჭეშმარიტმან ღმერთმან ჩუენმან გუაკურთხენ ჩუენ ყოველნი, უბიწოსა მშობელისა მისისა მადლითა და მეოხებითა, ძლიერებითა და ცხოველ-სმყოფელისა პატიოსანისა ჯუარისაჲთა, წმიდათა უხორცოთა ზეცისა ძალთა ან-გელოზთა და მთავარანგელოზთა მიქაელისა და გაბრიელისა, წმიდათა და … … … ცხებულთა თავთა მოციქულთა პეტრეს და პა[ვლე]სითა,

წმიდათა უქრთამოთა მკურნალთა კოზმან და დამიანესთა, წმიდისა დიდებუ-ლისა წინაწარმეტყუელისა, წინამორბედისა და ნათლისმცემელისა იოვანესითა და … … … მახარებელისათა, წმიდათა დიდებულთა მოწამეთა - გიორგი, თეოდორე, დიმიტრი, პროკოპი, მერკურისითა, წმიდათა დიდებულთა მოწამეთა მეუდაბნო-ეთა, მესვეტე[თა] დაყუდებულთა,

განშორებულთა და ყოველთა წმიდათა შენთა [393]

… … … მადლითა და ვედრებითა, უფალო იესუ ქრისტე.

… … … წიე, შეიწყალე და [ა]ცხოვნენ სულნი

ჩუენნი[394] … … … … … … … … … … და კაცთმოყუარე.

მობრუნდეს მღდელი … … …

ყლდა (!), რაჲთა ღმრთისმშობელისა საყდა

… … … სიტყუითა … … … აწ მაშენებელთა შემ … … …

… … … თა მათ ყოველთავე[395] შეუნდოს ღმერთმან

… … … ელ მამათმთავარი ნიკოლოზ[396] მშ … … …

… … … დავითის ჯუარითა და კურთხევითა … … …

… … … ლებითა შენდა … … …

---

* **შენიშვნა:** მეორე გვერდზე აქვს მინაწერი განსხვავებული ხელით, მსხვილი ნუსხურით.

[393] მოხეულია.

[394] ჩუენინი.

[395] ყთვე.

[396] ნკზ.

… … … ღმრთივ გჳირგჳი … … …
… … … ის წარ(ი)მართოს … … …
… … … დედოფალი … … …
… … … ღმერთმან ლაშ … … …

1v / [397] … … … … … …
… … … … … …
… … … შენ … … …
… … … ევებ
… … … ბს … … … გალობად სა-
… … … ღმრთისმშობელსა … … … გიხაროდენ
… … … წყალობაჲ … … … შენი … … … და … … … შენისა მხ.
… … … გუაცხოვნენ ჩუენ
… … … აღძრვითა … … …
… … … ქებად … … … ისა წმიდისა ღმრთისმშ
… … … [გუა]ცხოვნენ ჩუენ
დიდებაჲ!
აწ ოხითა და მეოხ[ებითა]
… … … ღმრთისმშობელისათა, მაცხოვარ,
გუაცხოვნენ ჩუენ.
მე … … …
… … … … … …
… … … მშჳიდობით უფლისა მიმართ ვილოცოთ.
შეგუეწიენ, გუაცხოვნენ ჩ[უენ] … … …
… … … [შეგვი]წყალენ, დაგჳცევ, ღმერთო, დიდებულითა
შენითა სიბრალ[ულითა] … … … წმიდითა უხრწნე-
ლითა … … … უკრ … … … კურთხევისა დედოფლისა
ჩუენისა … … … ისა და მარადის ქალწულისა
მარიამისა, წმიდისა ღუაწლითა [წინა]მორბედისა
და ნათლისმცემელისა ეს … … … წმიდათა
… … … მომხსენებელთა … … … თჳსნი … … … რს … … …
და ყოველი ცხორებაჲ [ჩუენი] ქრისტესა,
ღმერთსა ჩუენსა … … …
რამეთუ შენ[ი] არს სიმტკიცე და შენი არს
სუფევაჲ, რომელი დიდ … … …
მღდელმან ლოცვაჲ … … … გალობისა
სულიერთა ამათ და … … … ჴმობითთა
ლოცვათა ჩუენდა მომნიჭებელო და ორთა და
… … … მთა შეთქმულთა სახელი[თა] შენითა თხოვათა
… … … თლებისა აღმთქმელო, შენ [აწ]ცა მონათა
შენთა თხოვანი უმჯობესისა მიმართ სრულ-ყვენ
აწიდელსა (!) [საუ]კუნესა მეცნიერებასა ჭეშმარი-
ტებისა შენისასა მომცემელმან. ხოლო მერმისა
ცხორებისა საუკუნოსა მომნიჭებელმან ჩუენდად

[397] პირველი 4 სტრიქონი არ იკითხება, გადარეცხილია, ფურცელი ჩამოხეულია.

… … … კნ … … … სუფევს შუენიერებაჲ
შ … … … სა შეიმოსა
უფალმან ძალი და … … … შეირტყა.
გუაცხოვნენ ჩუენ, ქრისტე უფალო, ღმრთისა
შობილო … … … ა მგალობელნი შენნი[398], უფალო,
… … … რა … … …
შეიძრას განმზადებულ, რომელმან … … …

მეორე ფრაგმენტი

1r / ყოვლადუბი … … …
ყოველთა ბა … … …
ღმერთმან … … …
დლსა, რამთუ მეფე … … …
და განაძლიერა … … …
… … … მშჳდო … … …
… … … რთა მათთა … … …
და დაგამარ … … …
ვისაცა საცნ … … …
ჩუენთა ჴელთა შინა …
იყოს ანუ … … …
და ნუ ცეცხლი[399] … … …
ყოველთავე შენდ … … …
ყოველთა სულთა ქ … … …
ით აღძრა ა … … …
და სარწმუნოება … … …
რდაცვალებულ … … …
ყოველივე შენდა … … …
და სიტყუაჲ ვით … … …
გა … … …

2 სტრიქონი მთლიანად გადარეცხილია
შენ … … … ოს ღმერთმან

1v / … … … ძალითა … … … თჳს და სარწმუნოებითა
… … … კ … … …
… … … ნაყოფითა … … …
[მ]ენავეთა, მოგზაურთა … … … გუ … … …
… … … და ცხორებისა ყოველთავე … … …
… … … რის … … …
… … … იხილვენ … … … შუჱ … … …
… … … მიმართ … … … ცოთ … … …
უფალო, ღმერთო ჩუენო, ჩუენთჳს … … …
… … … … … …

[398] შნი.
[399] ცცხლი.

4 სტრიქ. არ იკითხება.
შეგჳიწყალენ, გუა ... ...
... ... კურთხეულისა დედოფლისა ... ... სა ... ...
... ... სა წმიდათა უხო ... ... ოთა ... ...
... ... თჳსსა
... ... ჩემსა ... ...
... ... ვე დიდებაჲ ... ...
... ... მღდელმან ლოცვაჲ
კურთხევასა ... ... რებელი შ ... ...
... ... ნი ... ...
დ ... ... ნეთ ... ...
... ... შენდა ... ...
[ხე]ლსა... ... ...

H 3232

რაობა:	გამოკრებილი სადღესასწაულო
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26x19,7

Content:	Festal Menaion
Date:	XV c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	26x19,7

ტექსტი

1r / ვემატე მეძავსა მას ცოდვილსა და ... ...
წარვჰჴედ სიბოროტითა სიტყჳთ და საქმით,
რამედ ორთავე მათ სინანული მომმადლე
ვიდრე განსლვამდე ჩემდა ამიერ სოფლით,
ღმრთისა დედაო.
რ ... ... განვიბანნით საღმრთოჲ ნათელი
წ ... ... მყოფთა ქუეყანისა[თა] ... ... გამოუბრწ[ყონდა]
... ... დაბნელებული განნათ ... ... და ყოველი ბნელი ... ...
და გულისაგან განდევნე, ღმრთისა დედაო, ...
... ... რავს ღამე საძაგელი ... ... საქ ... ...
... ... და და ბნელი ბილწთა გლ ... ...
[სა]ლმპბიერად ვღაღადებ და მ ... ...
წარმიძეღუ ქრისტეს ღმრთისა ... ...
ღმობიერ იქმენ ჩემდა ... ...
... ... ლსა ზედა და დ ... ...გქს ... ...
... ... ა ცრემლი ... ...

[400]ქალწულმან ... ...
... ... ებად ... ...
... ... მივხ ... ...
... ... დედოფალო ყოვლადწმიდაო,
... ... ეს, სახიერო, ...
... ... სა ცოდვა ... ...
... ... ვნებულნი, ვითარმედ ... ... გე[401]
... ... მომიჴსენ (!) მე ... ...
... ... ნერბ ... ...
... ... ჴორც ... ...
დ ... ... ჯერ-იჩინო რ ... ...
კთა შენდობისაჲ ... ...
კურთხეულარსა
... ... ად ჩემდა უწყალოდ ... ...
... ... ვს ... ... [სა]ფრჴე[თა]... ... ...
... ...და მედგრ ... ...
... ... ყოველი და მიჴ ... ...
... ... აგი ... ...

1v / მარიტელსა შინა
სასოწარკუეთისასა
დამანთქუა უ ... ...
ამისთჳს გიღაღადებ, ღმრთისა დედაო,
მიჴსენ მისგან წყალობითა, ... ნ იჴსნენ სამნი ყრმანი ბაბილონს ცეცხლისა მისგან შემწუველისა, სახიერ,
ეგრეთვე მეცა მიჴსენ საჴუმილისაგან
აურაცხელთა მათ ცოდვათა ჩ ... ... სა,
რომელ აღვაგზნენ
ქალწულისა ოხითა[402]
... ... ლად
პოვა გონებაჲ ჩემი
მტერმან უკეთურმან, ... მომკლა სულითა,
არამედ ძალი,
საღმრთოჲ შთამაცუ, ქალწულო,
და ღ[ირს]-მყავ ძლევად
მისსა, რაჲთა მოვიღო
ბრალთა შენდობაჲ, წარწყმედული [ჩემდა].

აკურთხევდითსა.
ძლ. დაბადებულნი
და[ბადებული] ურიცხუთა ცოდვათაგან
ვერ ვიკადრებ აწ ახილვად თუალთა ზეცად,

[400] სინგურით დაწერილი არ იკითხება.
[401] მოხეულია.
[402] უხითა.

ღმრთისა დედაო,
ამისთჳს გევედრები მე,
დაცემული
ესე, შემიწყალე და [ა]აღმადგინე მე
და … … … … … …

რისხვისა მისგან, რომლისაგან ეშინის
… … … … … …
მიჴსენ, ჵ დედოფალო, რაჟამს-იგი
ჰყოფდეს … … … ჩემდა,
ჴელი აღმიპყარ
და მარცხენით თიკა … … …
… … … ნაწ … … … ნ
მიჴსენ, ყოვლადწმიდაო,
მომკუდარი ესე
ურიცხ … … … დ
… … … მეოხებითა შენითა აღმადგინე
… … … … … …
… … … ყოველთა საცთურთა,
მოშურნე … … … ა
… … … … … …
… … … სათა თანა წარმჴადე და და … … …
რამეთუ კეთილთაგან უცხო სულო ჩემდა
… … … უენიერებაჲ შენი
… … … უეარევენ … … …
… … … რომელ აღუთქუენ ღმერთსა და
… … … აწ შეურდი ქალწულსა.
[403]ადიდებდითსა (?)
… … … … … … ა
მიერ ბოროტთასა ვნებულნი
… … … ე … … …
არამედ ვესავ
მე [წყალო]ბათა
… … … ლისაჲ, სძალო, რ … … …
… … … … … …
… … … ბენ

და ფრი … … … ად
… … … ბენ შენ განმამ … … … ღმერთი
… … … და ღირს-მყვენ … … …
[გამე]ოუთქუმელ… … …
ზეცისა ძალთა და

[403] სინგურით დაწერილი არ იკითხება.

H 3247

რაობა:	თვეთა მეტყველება
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,8x12,3

Content:	Chants
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	16,8x12,3

ტექსტი

1r */ მართალმადიდებლობისა წინამძღვარო და კეთილად მასახურებისა, მოძღვარო, ყოვლისა სოფლისა მანათობო, მონაზონთა კანონო, ღმრთივსულიერო, ყოვლადბრძენო მაქსიმე, სწავლითა შენითა ყოველნი განანათლენ, ვითარცა ქანარმან სულისამან, ევედრე ქრისტესა ღმერთსა შეწყალებაჲდ სულთა ჩუენთათჳს.

კ ბ წმიდისა მოციქულისა ტიმოთესი. სიტკბოებაჲ ისწა.

კ ვ წმიდისა კლიმი ას ....რლ უფლისა. ოხათა ჴმაჲ დ

ვაზად სიწმიდისა დატევნად წამებისა და ყვავილად მაღდელობისა და ნაყოფად, ღმრთისა შეწირულად ფრიად შვენიერად მორწმუნეთა მოეც, ყოვლადწმიდაო, არამედ ვითარცა მოწამეთა თანამოწამე და მღდელთა მოძღვართა თანამოსაყდრე ევედრე ქრისტესა ღმერთსა, მამაო წმიდაო კლიმი, შეწყალებად სულთა ჩუენთათჳს.

კდ წმიდისადედისაჲ ჩუენისა ქსენისი. შენ შორის, საკვირველო.

კვ წმიდისა მამის ჩუენისა გ˜გლვის მეტყუელისა.

1v / ოხითა ჴმაჲ ა.

მაწყემსობითა ქანარი ღმრთისმეტყუელებისა შენისა რიტორთასა მაძლე ქმანა უტყვებასა, რამეთუ სიღრმესა სულისასა მეძიებელთა სიკეთეცა სიტყჳთა მიემატებისა, არამედ ევედრე ქრისტესა ღმერთსა, მამაო წმიდაო გრიგოლ, შეწყალებად სულთა.

კვ. წმიდისა ქსენფორესი(!) და შვილთა მისთა.

ღმერთო მამათა.

კზ. დღესასწაული. უქმი. ნაწილთა მოყვანებაჲ წმიდისა იოანე ოქროპირისათაჲ. ოხითა. პირისა შენისა მადლი. იბაკოჲ. ჴმაჲ ა. მახიარულ იქმნა საჲდუმლოდ წმიდაჲ ეკლესიაჲ აღმოხმასა ნაწილთასა შენთასა და ესე დაჰმარხა, ვითარცა ოქრო, მარავალფასი, ვინაჲ მაგალობელთა შენთა მიანიჭებ მადლსაჲ კურნებათასა, იოანე ოქროპირო.

---

* **შენიშვნა:** ა. ტექსტს ახასიათებს ა-მეტობა; ბ. ფრაგმენტი წარმოადგენს პალიმფსესტს (პირვანდელი ტექსტი - ნუსხური) გ. თვეთა მეტყველებიდან წარმოდგენილია თებერვლისა და მარტის საკითხავების ნაწყვეტები.

კჳ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ეფრემ ასურისა. ცრემლთა. სხუაჲ ჴმაჲ ა. სინანულისა საფუძველი და ლმობისა სახე და სულიერისა სისრულისა ხატი არს ანგელოზებრივი ცხორებაჲ შენი, ნეტარო ეფრემ. ქრისტესა ღმერთსა ევე .....

2r / პოვნა თავისა იოანე ნათლისმცემელისა. ოხითა. ჴმაჲ დ. ვითარცა საღმრთო საუნჯე, დაფარული ქუეყანასა შინა და ნათლისმცემელო, ყოველნი უკვე პოვნასა მისსა გალობითა მაცხოვარსა უგალობდით, [რომელი] აცხოვნებს სულთა ჩუენთა მეოხებითა შენითაჲ.

იბაკოჲ. ჴმაჲ ბ. წინამორბედო და მადლისა წინამეტყველო, დღეს თხემისა შენისა, ვითარცა ძღვენსა საუფლოსა მიწით გამომღებელნი კრებასა ყოვლადვე მოვიღებთ, რამეთუ, აჰა ესერა, ვითარცა კუალადცა სოფელსა შინა ჰქადაგე სინანული[თა].

კა. წმიდისა მამისა ჩუენისა ტარასისი.
კვ. წმიდისა პორფირი ღაზელისაჲ.
კზ. წმიდისა პროკოპი დეკაპოლელისაჲ.
კჳ. წმიდისა ბასილი აღმსარებელისაჲ.
თუესა მარტსა აქუს დღე ლა. დღეთაჲ აქუს ჟამი იბ, და ღამეთა ჟამი- იბ.
ა . წმიდისა ევდუკიასი.

2v/ ბ . წმიდისა მღდელმოწამისა თევდოტიასი.
გ. წმიდათაჲ ევტროპი და კალინიკესი.
დ. წმიდისა მამისა ჩუენისა ჯერასიმესი.
ე. წმიდისა მოწამისა კონონისი.
ვ. წმიდათა ორმეოცდაორთა მოწამეთაჲ.
ზ. წმიდათა მამათა ქერესოვანელთაჲ.
ჱ[1]. წმიდისა თეოფილაკტესი.
თ. დღესასწაული. უქმი. ჴსნილი. წმიდათა ორმეოცთაჲ სევასტელთა.

ოხითა. ჴმაჲ ჲ. წყლულებანი იგი, უფალო, წმიდათანი, რომელნი შენთჳს თავსისხნეს, მიხვნა აწ მეოხება...დი ჩუენთჳს და ყოველნივე სენნი ჩუენნი განკურნენ, კაცთა მოყვარე, გევედრებით!

იბაკოჲ. ჴმაჲ ბ გუერდი. ყოველივე სოფლისა მაჴედრობაჲ დაუტევეთ და ზეცათა მეუფესა შეუდეგით, ღუაწლითა შემოსილნო უფლისანო ორმეოცნო, ცეცხლი და ყინელი განავლეთ თქუენ, სანატრელნო, და ღირსებით მიიღეთ დიდებაჲ იგი ზეცითა და სიმრავლე გჳრგჳნთაჲ.

H-3261

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26x19,7

Content:	Chants
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	26x19,7

ტექსტი

1r [*]/ და შეიმკვენით გჯრგჯნთა მიერ.

ვითარცა დღე ბრწყინვალებითა ჰნათობ, რამეთუ ყოველსა ქუეყანასა ღუაწლთა თქუენთა ბრწყინვალებითა და კურნებათა დიდთა მცხინვარებითა და წყუდიადსა ვნებათასა განსდევნით სოფლით, მჴნენო მარტჯლნო.

განანათლე სული ჩემი, სძალო, დაბნელებული ცოდვათაგან, და დაჰჴსენ ბოროტთა ჩემთა ნისლი, რომელმან მზე დაბნელებულად იხილე, ჵ ღრუბელო ნათლისაო, ძისა შენისა ნეფსით ჯუარცუმასა.

დღე ხუთშაბათი. წმიდათა მოციქულთაჲ

ხისა მიერ ად.

აღყუავილნა ჯუარი ეკლესიათა შუჱნებაჲ, რომელმან გამოჲხუნა ნაყოფად წმიდანი მოციქულნი და მათ მიერ ქადაგებითა ვისწავეთ სამებისა თაყუანისცემაჲ, ერთარსებით ერთ ძალად აღვიარებთ ყოველნი და ესრეთ ვიტყჯთ: მომიჴსენე[ნ], მჴსნელო, სასუფეველსა!

ივლინენ ზღუასა ზედა კიდეთა სოფლისათა, უფალო, წმიდანი მოციქულნი, რომელთა მიერ ქადაგებითა განიდევნა საცთური იგი პირველთა უმეცრებათა ჩუენთაჲ და განათლებულნი დღეს მათ მიერ გიღაღადებთ და ესრეთ ვიტყჯთ: მომიჴსენენ, მჴსნელო, სასუფეველსა შენსა!

პირით თქუენით დიოდეს წყარონი წყალისა ცხოველისანი, რომელთა ნაყოფიერ-ყვნეს გულნი ყოველნი მორწმუნეთანი[404], რამეთუ მდინარითა მით სულისა წმიდისაჲთა მოირწყო ჯეჯლი ღმრთისმეცნიერებისაჲ და თავწარსხმულნი ქრისტესა უღაღადებენ.

დედასა შენსა, ქრისტე, რომელმან ჴორცითა უთესლოდ გჯშვა და შემდგომად შობისა ჭეშმარიტად დაადგრა ქალწულად. ამას შენდა მომართ აღვსძრავთ მეოხებად, უფალო მრავალმოწყალე, შეცოდებათა ჩუენთა შენდობაჲ მოგუანიჭე, რომელნი ვიტყჯთ: მომიჴსენენ, მჴსნელო!

მოგიცემიეს.

მნათობად ცისკიდეთა მოწაფენი შენნი წმიდანი

1v გამოაჩ[405] / ინენ, უფალო, და მცხინვარებითა ქადაგებისაჲთა განაბრწყინვე ყოველი სოფელი, მათითა მეოხებითა, ქრისტე, აცხოვნენ სულნი ჩუენნი.

ვითარცა მოსე იჴსნნა ისრაჱლნი მონებისაგან და განაპო მეწამული და მარჯუჱნითა მაღლითა დანთქა მტერი ფარაო, ეგრეთვე აქა საკჯრველებით ყოვლადბრძენთა მოციქულთა შენთა ზღუაჲ მწარე უღმრთოებისაჲ განაპეს და წარუძღუჱს ერსა შენსა შენდამი, სიტყუაო დაუსაბამო, მჴსნელო დაბადებულთაო.

ქადაგად და მნათობად სოფლისა განაბრწყინვენ, მჴსნელო, ბრძენნი მოციქულნი შენნი და რაჲთა მოჲყვანნე ყოველნი წარმართნი ცნობად შენდა, რომელნიიგი ბრწყინვალებითა მოძღუარებისაჲთა ჰნათობენ ყოველსა სოფელსა და ბნელსა

---

[*] **შენიშვნა:** 1rv-ს მარჯვენა და ქვედა მინდორზე მინაწერებია განსხვავებული მხედრულითა და ნუსხურით.

[404] მრ˜წმნეთნი.

[405] 1r-ს მარჯვენა კიდეზე გვიანდელი წარწერაა: ერთი სიტყვა დაწერილია მხედრულით: მის შემდეგ გაუგებარი წარწერაა.
ქვედა კიდეზე გვიანდელი ხელით: მნათდ. აქვე 1928 წ. გ.ლეონიძის მიერ გაკეთებული მინაწერი: ჩამოვიტანე მცხეთიდამ. გიორგი ლეონიძე.

უღმრთოებისასა იოტებენ სარწმუნოებისა მიერ მათითა ოხითა, ქრისტე ღმერთო, აცხოვნენ სულნი ჩუენნი!

მჳნეონი[406]

სტიქარონნი.

ვითარცა გუაქუს მეოხებაჲ შეწირული და ვედრებაჲ, მითუალული ღმრთისა მიმართ, ყოვლადწმიდაო, განსაცდელნი დააყუდენ და ღელვანი დაამშჳდენ სულისა ჩემისანი და მწუხარებასა შინა მყოფსა გულსა ჩემსა ნუგეშინის-ეც, სძალო, და მხიარულ-ყავ გონებაჲ ჩემი.

გევედრები, რაჲთა გიგალობდე სენ.

მუცლადღებასა მაღალსა, გამოუთქუმელსა შობასა ჰხედვიდა რაჲ ქალწული დაუკჳრდებოდა და ცრემლთა ცხელთა მდინარითა ძელსა თჳსსა ეტყოდა, ვითარმე: გაწოო სძე ყოვლისა სოფლისა მზრდელსა?/ ვითარ-მე გზრდიდე შენ, ძეო და ღმერთო ჩემო? ვითარ-მე სახელისდებაჲ სახელ-გდვა, გამოუკულეველო უფალო?

რომელნი ნავთსაყუდელსა შენსა მოვივლტით, ქალწულო[407] … … …

არ გადადის

2r / წმიდათა თანა ანგელოზთა და დიდებულთა მოციქულთა საღმრთოთა მოწამეთა და ყოველთა მრავალთა კრებულსა თანა, ღმრთისმშობელო დედოფალო, ევედრე ძესა შენსა, რაჲთა ჭირთაგან საუკუნეთა იჳსნნეს სულნი ჩუენნი, სძალო ყოვლადწმიდაო.

დღე პარასკევი. პატიოსანისა ჯუარისაჲ

ხისა მიერ ადამ შეცთომილი განვარდა სამოთხით, ხისა მიერ ჯუარითა ავაზაკი შევიდა სამოთხედ, რამეთუ მან შეურაცხ-ყო ბრძანებაჲ დამბადებელისა თჳსისაჲ. ხოლო ესე მის თანა ჯუარცუმული ღაღადებდა აღსაარებით: მომიჳსენე, მჳსნელო, სასუფეველსა შენსა!

ჴელითწერილი იგი პირველისა ცოდვისაჲ ჩუენისაჲ ჯუარსა ზედა ლახურითა განხეთქე, ქრისტე, სახარებით და მკუდრად შეირაცხე შენ. ამისთჳს დასთრგუნე მძლავრი ძლიერი და მიჳსნენ მორწმუნენი აღდგომითა შენითა; და ღაღადებენ: მომიჳსენენ, მჳსნელო, სასუფეველსა!

მოეც სასწაულად დღეს შენდამი მორწმუნეთა, უფალო, ჯუარი პატიოსანი, რომლითა დაჰჴსენ სიმაღლე მტერისაჲ და დასთრგუნე მთავარი ბნელისა და მიჳსნენ ჩუენ საცთურისაგან და მიმიძეღუ ჩუენ მუნვე პირველად ნეტარებად და გიღაღადებთ: მომიჳსენრ, მჳს.

სხუანი.

ძლ. რომელი მოხუედ

რომელმან დაითმინე
ვნებაჲ ნეფსით ჯუარსა ზედა,
ქრისტე, ღმერთო ჩუენო,
მისითა წინამძღურობითა მოგუჱც მონათა შენთა დიდი წყალობაჲ.

---

[406] მჳნეონი გვერდის მარცხენა კიდეზე სტიქარონნის გასწვრივ წერია.

[407] ქ წ … 1v-ს მარცხენა კიდეზე, ზემოთ. გვიანდელი მინაწერია ნუსხურით: რამეთუ ძალსა სიმტკიცისა შენისასა (ვ) გვედრებით, იესუ, შ …; ამავე გვერდის მარცხენა კიდეზე, ქვემოთ, მინაწერია: გევედრები.

რომელმან მოგუნიჭე (!)
საჭურველად უძლეველად
ჯუარი შენი, ქრისტე,
მის მიერ მოგუმადლე ძლევაჲ
მტერთა უხილავთაჲ და შეგჳწყალენ ჩუენ.

დაამტკიცე გონებაჲ ჩემი
ჯუარითა შენითა,
ქრისტე, ღმერთო ჩუენო,
მცნებათა შენთა ალაგსა,
რაჲთა არა მივდრკე გზასა ცოდვისასა.
ღმრთ. მოგიცემიეს

შენ, ყოვლადუბიწოსა
პალატსა მეუფისასა,
გევედრები, დიდებულო,
გონებაჲ ჩემი, ყოვლითა ცოდვითა შეგინებული, განწმიდე
და სავანედ სახარულევნად
სამებისა წმიდისა გამოაჩინე,

2v რაჲთა[408] / ძლიერებასა შენსა და რამეთუ ცხოველსა წყალობასა
ვადიდებდე ცხოვნებული
მე, უღირსი მონაჲ შენი

სტიქარონი
ძლ. მოგიცემიეს
მკუდრად გხედვიდა რაჲ მჴსნელსა
ყოვლადუბიწოჲ დედოფალი
და მომკლველად სიკუდილისა,
ვითარცა ძესა თჳსსა ნაწლევთა თჳსთა ტკივილით იტყოდა:
მიუწდომელ არს სულგრძელებაჲ
შენი, ჱ შვილო, სასურველო,
არამედ ნუ დამივიწყებ დედასა შენსა და მჴევალსა ტკივნეულსა,
არამედ მსწრაფლ ღირს-მყავ ხილვად
საწადელისა ჩემისა.
ღმრთ. რაჟამს მოწყალე.

მუცლად-იღე დამბადებელი ყოველთაჲ
საშოსა შენსა, ქალწულო,
მიმადლებულო,
რომელმან განაახლა კაცი,
დაძუჱლებული ცოდვითა,
ზაკუვითა მტერისაჲთა
და ჰშევ ღმერთი განუხრწ[ნ]ელად უბიწო

[408] 2r-ს მარჯვენა კიდეზე, ქვემოთ, ნუსხურით მიწერილია: დიდებაჲ.

და ხრწნილებისაგან გამოჲსნენ
ადამიანთა გონებაჲ, ამისთჳს
ვაქებთ და ვადიდებთ მადლთა მათ შენთა,
უსძლოო დედაო, ვედრებად ნუ დასცხრები
მისა მიმართ ცხორებად და განათლებად სულთა ჩუენთათჳს.

რაჟამს სიტყუაჲ ღმრთისაჲ დაუსაბამოჲ
იხილე შენგან შობილად,
ღმრთივსანატრელო,
მკლავთა ზედა რაჲ გეტჳრთა[409] იგი
მოწლედ ამბორს-უყოფდი მას
და ესრეთ ეტყოდე:
შვილო სასურველო, აჰა ესერა, გშევ შენ
და დედობრივ არაჲ მევნო ვნებაჲ,
არამედ ქალწულად ვჰგიე განუხრწნელად
დიდ არს დიდებაჲ, რომელი მომანიჭე,
რამეთუ, აჰა ესერა, ვითარცა სათნო-იყავ,
ტომნი და ნათესავნი კაცთანი
მნატრიან და მადიდებენ.

წარდგომაჲ.
განიპყრნა მოსე ჴელნი სიმაღლედ მიმართ ცისა
და წინაჲთვე გამოსახა ჯუარი
საღმრთოჲ, საჭურველი მორწმუნეთაჲ,
რომელსა ზედა დაამსჭულა ქრისტემან ცოდვაჲ;
ამისთჳსცა გოდებდა მტერი:
მელმის მწარედ
სული და საცნობელნი ჩემნი,
რამეთუ ძელისა ლახურითა განმსჭუალულ ვარ,
რომელ-იგი განწონილ არს[410].

S 2855

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	23,5×22,5
Content:	Four Gospels
Date:	XIII c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	23,5×22,5

[409] გეტჳთა.
[410] 2v-ს მარცხენა კიდეზე, ზემოთ იკითხება მხოლოდ ერთი ასო: რ; ქვემოთ: თჳთ.

ტექსტი

მარკოზ 1, 41

1r / … ოტელი ერთი ათორმეტთაგანი და მის თანა ერი მრავალი მახჯლებითა და წათებითა. მღდელთმოძღუართაგან და მწიგნობართა და მოხუცებულთა.

რ პ ბ - ბ ხოლო მიეცა მათა სასწაული მიმცემელსა მას მისსა და ჰრქუა მათ: რომელსა მე ამბორს-უყო, იგი არს, შეიპყართ იგი და წარიყვანეთ კრძალულად.

და მეყსეულად მოვიდა და მოუჯდა მას და ჰრქუა: რაბი, რაბი, - და ამბორს-უყო მას.

ხოლო მათ დაასხნეს მას ზედა ჴელნი და შეიპყრეს იგი.

რ პ გ - და ერთმან ვინმე წინაშემდგომელმან იჴადა მახჯლი და სცა მონასა მღდელთმოძღურისასა და წარჰკუჱთა მას ყური მისი.

რ პ დ - მიუგო იესუ და ჰრქუა მათ: ვითარცა ავაზაკსა ზედა გამოხუჱდით თქუენ მახჯლითა და წათებითა შეპყრობად ჩემდა.

დღითი დღე თქუენ თანა ვიყავ ტაძარსა შინა, გასწავებდ და არა შემიპყართ მე, არამედ რაჲთა აღესრულნენ წიგნნი.

რ პ ე - ვ მაშინ მოწაფეთა მისთა ყოველთა დაუტევეს იგი და ივლტოდეს.

რ პ ვ - ი და ერთი ვინმე ჭაბუკი მისდევდა მას და შეემოსა არდაგი შიშულივ, ხოლო სხუათა მათ ჭაბუკთა შეიპყრეს იგი და მან დაუტევა არდაგი იგი და ივლტო-და მათგან შიშუჱლი.

რ პ ზ - ა და მიიყვანეს /

ამას მოსდევს გვერდი, რომელიც სხვა ხელით არის ნაწერი:

1v / იესუ კაიფაჲს მღდელთმოძღურისა და შეკრბეს ყოველნი მღდელთმოძღუ-არნი და მწიგნობარნი და მოხუცებულნი.

რ პ ჱ -დ ხოლო პეტრე შორით მისდევდა მას, ვიდრე შინა ეზოდმდე მღდელ-თმოძღურისა და ჯდა იგი მსახურთა თანა და ტფებოდა წინაშე ნათელსა ცეცხლი-სასა.

რ პ თ - ბ ხოლო მღდელთმოძღუარნი იგი და ყოველი კრებული ეძიებდეს იესუჲსთჳს მოწამეთა, რაჲთა

რ ჳ - ვ მოკლან იგი, და არა ჰპოებდეს.

რამეთუ მრავალნი ცრუსა წამებდეს მისთჳს და სწორ არა იყვნეს წამებანი მათნი და სხუანი ვინმე აღდგეს და ცრუსა წამებდეს მისთჳს და იტყოდეს, ვითარ

2v მედ: ჩუენ / გუჱსმა მაგისგან სიტყუაჲ, ვითარმედ: მე დავარღჳო ტაძარი ესე ჴელითქმნული და მესამესა დღესა აღვაშენო სხუაჲ ჴელით უქმნელი. და არცა ესრეთ ერთ

იყვნეს წამებანი მათნი.

და აღდგა მღდელთმოძღუარი იგი შორის და ჰკითხა იესუს და ჰრქუა: არარას მიუგებ, რასა ესე შეგწამებენ შენ?

ხოლო იესუ დუმნა და არარაჲ მიუგო მათ. და მერმე ჰკითხვიდა მას მეორედ მღდელთმოძღუარი იგი და ეტყოდა; შენ ხარა ქრისტე, ძე კურთხეულისაჲ?

ხოლო იესუ მიუგო მას, ვითარმედ: მე ვარ.

რ ჟ ა - ა და ამიერითგან იხილოთ ძე კაცისაჲ მარჯუჱნით /

2r / დაე
სრულ
ა მა
რკო
ზის ს
ახა
რებაჲ
თავი
ს ლ ზ
მ ⸗ ლ
ი ათას ხუთას ოთხმოცი მეათერთმეტესა წელსა ა.
ღ ი წ
ე რ ა ზ ჭ

ბრძ თ
ანე ი
ბითა
პეტ ია
რესი ი
თა,

ხოლო იკ- იბ
ითხ
ვები იბ
ს მარ
ხვათა /

სინგურით
ესე თავები არს ლუკაჲს სახარებისაჲ
ა მღდელობისათჳს ზაქარიაჲსა დადუმებისა
ბ ხარებისათჳს ქალწულისა მარიამის ანგელოზისა მიერ
ვ მოკითხვისათჳს მარიამისა და ელისაბედისა
დ იოვანეს შობისათჳს
ე სოფლის წერისათჳს და შობისა უფლისა
ვ მწყემსთათჳს, რაჟამს ანგელოზმან ახარა შობაჲ უფლისაჲ
ჭ სჳმიონისთჳს, რაჟამს მიიქუა მკლავთა უფალი
თ ანნა წინაჲსწარმეტყუელისათჳს
ი აღმოყვანებისათჳს იესუსა ტაძრად მამა[თა] დიდთა მიერ წელი
ია წელთათჳს ტიბერის კეისრისათა იყო სიტყუაჲ უფლისაჲ იოვანესი
იბ რაჟამს ჰკითხვიდეს იოანეს, ვითარმდ: ჩუენ რაჲ ეგოთ?
იგ რაჟამს განიზრახვიდეს იოვანესთჳს, ნუუკუჭ იგი არს ქრისტე.

წელთათჳს ოცდაათთა იესუსთა და რამეთუ
ჰგონებ/დეს ძედ იოსებისა ადამისა, ხოლო არს

2v / ძე ღმრთის და ღმერთ, ყოვლისა დამბადებელ.
იდ რომლისა თანა იყო სული არაწმიდაჲ და იესუ განდევნა
იე სიდედრისათჳს სიმონისა, რომელი განკურნა იესუ
ივ რაჟამს ჰრქუა იესუ პეტრეს: ს დ ვ ბადე და შეაყენა თევზი ფრიადი
იზ კეთროვნისათჳს, რომელი ჰრქუა იესუ
იჱ განრღუჱულისათჳს, რაჟამს ჰრქუა იესუ: აღიღე ცხედა
ით რაჟამს ჰრქუა იესუ ლევი მეზუჱრესა: მომდევდი
ა რაჟამს შაბათსა ჴელი მიყვეს ჴუვილსა მოწაფეთა უფლის
კა მისთჳს, რომელსა-იგი ჴელი განჴმელ ედგა
აბ რაჟამს გამოარჩინა ათორმეტნი, რომელთა მოციქულად უწოდ
კგ მისთჳს, რაჟამს მომიჴსენე ასწავა იესუ მოწაფთა თჳს[თა]
კდ მონისათჳს ასისთავისა, რომელი განკურნა იესუ
კე მისთჳს, ოდეს-იგი აღადგინა იესუ ძე ქურივისაჲ
კვ მივლინებისათჳს იოვანესა იესუჲსა: შენ ხარა მომავა
კზ რაჟამს ჰრქუა იესუ: რაჲსა გამოხუჱდით ხილვად ლე
კჱ რაჟამს დედაკაცმან სცხო ნელსაცხებელი და გულსა ეტყოდა ფ.
კთ მარიამ მაგდანელისათჳს და მოყუასთა მისთა
ლ იგავი თესლთათჳს, რომელნი დავარდეს ქუეყანასა
ლა დედისათჳს და ძმათა იესუჲსთა ვითარ ვერ იხილეს
ლბ მისთჳს, ოდეს-იგი ეძინა იესუს ნავსა შინა
ლგ ეშმაკეულისა და ღორებისა
ლდრაჟამს აღადგინა ასული შესაკრებელთმთავრისაჲ
ლე რაჟამს ასწავა მოწაფეთა უპოვარებაჲ და რაჟამს იოვანეს ჰეროდე თავი მოჰკუჱთა
ლვ ხუთთათჳს პურთა და ორთა თევზთა
ლზ მისთჳს, რაჟამს ჰრქუა იესუ მოწაფეთა: ვინ ვჰგონიე მე ერსა ამას? და ჰრქუა პეტრე: შენ ხარ ქრისტე, ცხებული ღმრთისაჲ.

S 3280 ა

რაობა:	მათეს თავის სახარება
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25,5x17
Content:	Gospel of Mattew
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	25,5x17

ტექსტი

1r / ბელ-გეყო

და არა პატივ-სცეს მამასა თჳსსა, გინა დედასა თჳსსა, ესევითართა დაუმტკიცებელ-ჰყავთ მცნებაჲ ღმრთისაჲ მოძღურებითა თქუენითა.

ორგულნო, კეთილად წინაჲსწარმეტყუელებდა თქუენთჳს ესაია და თქუა:

მახლობელ არს ჩემდა ერი ესე პირითა მათითა [დ]ა ბაგითა მათითა პატივს-მცემს მე, ხოლო გულნი მათნი შორს განშორებულ არიან ჩემგან.

ამაოდ მმსახურებენ მე, რამეთუ ასწავებენ მოძღურებასა კაცთასა.

და მოუწოდა ერსა მას და ეტყოდა: ისმინეთ და გულისჴმა-ყავთ:

არა თუ [პ]ირით შთამავალი შეაგინებს კაცსა, არამედ პირით გამომავალი შეაგინებს კაცსა.

მაშინ მოუჴდეს იესუს მოწაფენი მისნი და ჰრქუეს მას: უწყია, რამეთუ ფარისეველთა რაჲ ესმა სიტყუაჲ იგი, დაბრკოლდეს?

ხოლო თავადმან მიუგო და ჰრქუა მათ: ყოველი ნერგი, რომელი არა დაჰნერგა მამამან ჩემმან ზეცათამან, ძირითურთ აღიფხურას.

უტევენით იგინი, რამეთუ ბრმანი არიან და წინამ[ძღუარნი] ბრმათანი, ხოლო ბრმაჲ ბრმასა თუ წინა-უძღოდის, ორ[ნივე მთხრ]ებლსა შ[თაცჳვიან].

მ[იუგ]ო პეტრე და ჰ[რქუა მას]: გამოგჳთარგ[მანე ჩუე]ნ იგავი ესე.

1v / ხოლო იესუ ჰრქუა მათ: თქუენცა უგულისჴმოვე ხართა?

და არა გიცნობიესა, რამეთუ ყოველი, რომელი შევალს პირით, მუცლად შევალს;

ხოლო გამომავალი პირით გულისაგან გამოვალს და შეაგინებს კაცსა.

რამეთუ გულისაგან გამოვალნ გულისსიტყუანი ბოროტნი, კაცისკლვანი, მრუშებანი, სიძვანი, პარვანი, ცილისწამებანი, გმობანი.

ესენი არიან, რომელნი შეაგინებენ კ[აც]სა, ხოლო უბანელითა [ჴელი]თა ჭამაჲ არ[ა] [შე]აგინებს კაცს[ა].

და [წ]არ[ვიდა მიერ იესუ] და მივი[და ადგილთ]ა მათ ტჳრო[სისა და] სიდონისათა.

[და ა]ჰა ესერა [დედაკაცი] ქანანელი გამოვიდა საზღვართა მათგან, ღაღადებდა და იტყოდა: შემიწყალე მე, უფალო, ძეო დავითისო, რამეთუ ასული ჩემი ბოროტად ეშმაკეული არს.

ხოლო იესუ არა მიუგო მას სიტყუაჲ. და მოუჴდეს მოწაფენი და ჰრქუეს: განუტევე ესე, რომელი ღაღადებს და შეგჳ[დ]გს ჩუჩნ.

ჰრქუა მათ იესუ: არა ვიდრემე მოვლინებულ ვარ, გარნა ცხოვართა მათ წარწყმედულთა სახლისა ისრაჩლისათა.

ხოლო იგი მოუჴდა და თაყუანის-სცემდა მას და ეტყოდა: უფალო, შემიწყალე მე!

ხოლო თავადმან მიუგო და ჰრქუა მას: არა კეთილ არს მოღებად პურისა შვილთაგან და და[გ]ებად ძაღლთა.

2r / ხოლო მან ჰრქუა მას: ჰჩ, უფალო, რამეთუ ძაღლნიცა ჭამედ ნაბიჭევისაგან, რომელი გარდამოცჳნ ტაბლისაგან უფალთა მათთაჲსა.

მაშინ მიუგო იესუ და ჰრქუა მას: ჵ დედაკაცო, დიდ არს სარწმუნოებაჲ ეგე შენი; გეყავნ შენ, ვითარცა გნებავს.

და განიკურნა ასული [იგი მისი] მიერ ჟ[ამითგან].

და [წარ]ვიდა მიერ იესუ და [მოვი]და ზღჳსკიდესა მას გალილიაჲსასა

და აღვიდა მთასა და დაჯდა მუნ.

და მოუჴდა მას ერი მრავალი, რომელთა ჰყვა მათ თანა მკელობლები, ბრმები, ყრუნი, ქუცნარმძრომელნი და სხუანი მრავალნი თითოსახეთაგან სენთა შეპყრობილნი და დასხნეს იგინი ფერჴთა თანა მისთა და განკურნნა იგინი.

ვიდრე უკჳრდაცა ერსა მას, ხედვიდეს რაჲ, ვითარ-იგი ყრუნი იტყოდეს, მკელობელნი ვიდოდეს და ღრეკ[ილნი] [განიკ]ურნებ[ო]დეს და ად[იდებდეს ღმერთს] ა ისრაცლისასა.

ხოლო იესუ მოუწოდა მოწაფეთა მისთა და ჰრქუა მათ: მეწყალის მე ერი ესე, რამეთუ აჰა ესერა სამი დღე არს და მელიან მე და არაჲ ა[ქუს], რაჲმცა ჭამეს და გან[ტევე]ბაჲ მათი უზმათაჲ [არა] მნებავს, ნუუ[კუე] [დაცჳვ]ენ გზასა ზ[ედა].

ჰრქუეს მას მოწაფეთა მისთა: [ვ]ინაჲ [ჩუ]ცნდა [უდაბნოსა ზე]და პუ[რი] [ესო] დენი, ვითარმცა … … …

2v / განძღა ერი ესოდენი.

ჰრქუა მათ იესუ: რაოდენი პური გაქუს?

ხოლო მათ ჰრქუეს მას: შჳდი პური და მცირედ თევზი.

და უბრძანა ერსა მას დასხდომ[აჲ] [ქუეყა]ნასა ზედა.

დ[ა] [მოიღო] შჳდი იგი პური [და თევზ]ი ჰმადლობ[და], [გან]ტეხა და მისცემდა მოწაფეთა და მოწაფენი მისცემდეს ერსა მას.

ჭამეს ყოველთა და განძღეს; და აღიღეს ნეშტი იგი ნა[მუსრე]ვი შჳდი სფ[ჳრიდი] სავსე.

ხოლო რომელთა-[იგი] ჭამეს, იყვნე[ს] [ოთხ ათას] მამან[ი], [ხოლო თჳნიერ ყ] რმებ[ისა] [და დედებისა].

[და განუტევა] [ე]რი იგი და ა[ღვიდა] იესუ ნავსა და მოვიდა საზღვართა მაგდალოჲსათა.

და მოუჴდეს მას ფარისეველნი და სადუკეველნი, გამოსცდიდეს მას და ეტყოდეს, რაჲთა სასწაული ზეც[ით] [უჩუენო]ს მათ.

ხოლო თავადმან [მიუგ]ო და ჰრქუა მათ: [შე]რაჲ-მწუხრდის, სთქ[უთ: [ყუდრო რაჲ] იყოს, რამეთუ წითს ც[აჲ].

[და გან]თიად სთქუთ: [ზამ]თარი იყოს, რამეთუ კსი[ნ]ავს მწუხარედ ცაჲ. ორგულნო[411],[პირი სა] მე ცისაჲ იცით [ცნობად], ხოლო სასწაულნი ჟამთანი ვერ გიცნობიეს გულისჴმისყოფად.

[ნა]თესავი ბოროტი და მემ[რუ]შე სასწაულსა ეძ[იებს] და სასწაული არ[ა ეცეს], გარნა სას

… … … … … …

3r / … ყოველი [შჯული] და წინაჲსწარმეტყუელნი დამოკიდებულ არიან,

შეკრებულ რაჲ იყვნეს [ფარისეველნი იგი] ..... [ჰკითხა] მათ იესუ და ჰრქუა: ვითარ ჰგონებთ თქუენ ქრისტესთჳს,ვ[ისი] ძე [არს]? ხოლო მათ ჰრქუეს: დავითისი.

ჰრქუა [მათ იესუ: ვითარ უკუცჳ] დავით სუ[ლი]თა ხადის მას უფლად და [იტყჳს:

[411] ურგულნო.

ჰ[რქუა] [უფალმან უფალსა ჩემსა: დაჯედ]

მარჯ[უენით ჩემსა, ვიდრემდის დავსხნე] მტ[ერნი შენნი ქუეშე ფერჴთა შენთა?]

[უკუეთუ დავით სულითა უფლად ხადის მას, ვითარ ძე მისი არს?]

დ[ა] [ვე]რვის [ეძლო სიტყჳსმიგებად მისა.

არცაღა ვინ იკადრა მიერ დღითგან კითხვად მისა] არ[ღარაჲ.

მ[აშინ იტყო] და [იესუ] [ე]რსა მას .....

.....

სთა დასხდეს მწიგნობარნი და ფერისეველნი.

ყოველსა უკუჱ რაოდენსა გეტყოდიან დამარხჳად, დაიმარხეთ და ყ[ავთ] [სა]ქმეთა მათთაებრ ნუ იქმთ, რამეთუ თქვიან და არა ყვიან.

რამეთუ შ[ეკრიან ტჳრთი] მძიმჱ და ძნიად სატჳრთავი

და დასდვიან მჴართა ზედა კაცთასა, ხოლო მათ [თი] თითაცა მათითა არა უნებნ შეძრვად იგი.

და ყოველსა საქმესა მათსა იქმან საჩუენებელად კაცთა, განივრცნიან საცონი მათნი და განადიდნიან ფესუნი სამოსლისა მათისანი.

უყუარან ზემოჯდომაჲ ს[ერ]სა ზ[ედა და პირვე]ლ ჯ .....

... ...

3v / [მოკით]ხვაჲ უ] ბანთა ზედა [და რაჲთა ჰხადოდიან] კაცნი: [რაბი! რაბი!]

ხოლო თქუენ ნუ იწოდებით [რაბბი], რამეთუ ერთი არს მოძღუარი თქუენი - ქრისტე, ხოლო თქუენ ყოველნი ძმანი ხართ.

და მამით ნუვის ხად[ით ქუეყანასა ზედა, რამეთუ ერთი არს მამაჲ თქუენი, რომელი არს ცათა შინა].

ნუცა გერქუმინ თქუენ [წინამძღუარ], რამეთუ [ერთი] არს წინამძღუარი თქუენი - ქრისტე.

[ხოლო უდიდესი] თქუენი იყავნ თქუენდა მსახურ.

ხოლო რომელმან [აღიმაღლოს თავ]ი თჳსი, იგი [დამდაბლდ]ეს; და რომელმან დაიმდაბლოს თავი თჳსი, იგი ამაღლდეს.

ვაჲ [თქუენ]და, მწიგნობარ[ნი]

... ...

და ფარისეველნო ორგულნო, რამეთუ [დაჰჴშავთ სასუფეველსა ცათასა წინაშე კაცთა] ... ...

... ...

... ...

ვაჲ თქუენდა ... ...

[მწირ], და რაჟამს არნ

[ხყვით] იგი ნ[აშობ] გეჰ[ე]ნიისა ორწილი [თქუენსა]

[ვაჲ] [თქუე]ნდა წინამძ

4r / და რომელი ეძიებდეს, პოოს; და რომელი ირ[ეკდეს], განეღოს.

ა. ... ... რ. არს თქ ... ... ნ გინა კაცი, რომელსა სთხოვდეს ძე თჳსი

პურსა, ნუ ქვაჲ მისცესა მას? გინა თუ თევზსა სთხოვდეს, ნუ გუჱლი მისცესა მას?

კ … … … … … … კალი

… … … … … …

… … … … … … თ რამეთუ

[ესრეთ არს] სჯული და წინაჲსწარმეტყუელ[ნი].

შევედით იწროჲსაგან ბჭისა, რამეთუ ვრცელ არს ბჭე და ფართო არს გზაჲ, რომელსა მიჰყავს წარსაწყმედელად და მრავალნი არიან, რომელნი ვლენან მას ზედა.

ვითარ-იგი იწრო არს ბჭე და საჭირველ-გზაჲ, რომელი მიიყვანებს ცხორებასა და მცირედნი [არიან, რომელნი ჰპოებენ მას]. [ეკ]რძალენით ცრუ წ[ინაჲსწარმეტყუელთა]გან, რომელნი მოვ[იდოდია]ნ თქუენდა სა /

4v / ნუუ[კუე] … … … … … …

ან ეკალთაგან ყურძენი ანუ კუროჲსთავთაგან ლეღჳ?

ესრეთ ყოველმან ხემან კეთილმან ნაყოფი კეთილი გამოიღის, ხოლო ხემან ხენეშმან ნაყოფი ხენეში გამოიღის.

ვერ ჴელ-ეწიფების ხესა კეთილსა ნაყოფისა ხენეშისა გამოღებად და არცა ხესა ხენეშსა ნაყოფისა კეთილისა ყოფად.

ყოველმან ხემან, რომელმან არა ყოს ნაყოფი კეთილი, მო[ე]კუეთოს და … … …

… … … … … … … … …

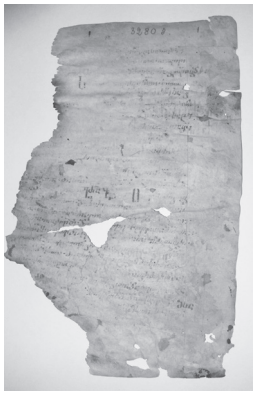
იგი სასუფეველსა ცათასა, არამედ რომელმან ყოს ნებაჲ მამისა ჩემისა ზეცათაჲსა.

მრავალთა მრქჳან მე მას დღესა შინა: უფალო, უფალო, არა სახელითა შენითა ვწინაჲსწარმეტყუელებდითა და სახელითა შენითა ეშმაკნი განვასხენით და სახელითა შენითა ძალნი მრავალნი ვქმნენი[თ]?

მას ჟ … … … … … … ენ … … … … … …

… … … … … … … … … … … … ენ

S 3280 ბ

რაობა:	თვენი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20X13,5
Content:	Menaion
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20X13,5

ტექსტი

1r / პირველი სამი სტრიქონი თითქმის არ იკითხება

…… გა სა ……
…… კი
…… და შეწყალებად
ს …… ნ … ქრისტე ღმერთი
…… სა ბ
……ნი
…… საბი
…… თა შენი
……
……
……
……
……
განძლიერდასა გ …
ღ ……
…… რ ……
……
დაა …… ვითარმედ …… ვე ქცე ……
……თ …… სა … … … …
… … … …ენ ბრ … … …
… … … …
… … ად … … …
შებმასა

და საკჯრველითა ნიშთ ……
და სიტა ……ცეცხლისა ……
მათ მიერ მიერცა მღდელნი სი ……
კირ ……სახურისანი
დ ……
მეფენი უღმრთონი
და მ ……
და სა …… თჯსი
ყოველთა შემდგომად ……
ვითარ ……ხარ …… შესხმათაჲთა ……
დბ …… ელიას
რომელმანცა სიტყუათა
და ……
განერა
და კუალად ცეცხლი
მრვე 8 ……ვას
და საკუჱრთხნი
დაწუნა წყლითა საკ …… ე ბით

1v / და ქურივი განამდიდრა
სიტყუათა მიერ
და ლოცვითა მკუდარი
განაცხოველა
და ცხოველ არას ვიდრე აქამომდე
და ევედრების
ღმერთსა სულთა ჩუენთათჳს.

სხუაჲ [ჴმაჲ]დ გუერდი
ძლ. ედემი
ფრიადი უსჯულოებაჲ კაცთა
და ღმრთისა ... რი უმრავლესი კაცთმოყუარებაჲ
და მრავალმოწყალ
იხილა რაჲ წინაჲსწარმეტყუელმან
ელია განრისხებული
... თნებოდა
ა უწყალოებისა
ნაშობთა
მოწყალისა მიმართ ჴმობდა
და იტყოდა
განრის
ურაცხმყოფელთა
შენთა ზედა უღმრთოთა
ეს .....
რთლო, არამედ ყოვლადვე ვერ მიდრკა უწყა
მწარებულთა მათ
მისთათჳს, რამეთუ მოწყალე არს
და ..... სინანულსა
და მოქცევასა, მრავალმოწყალე

სტიქარონი
ძლ. ნათელი ნათელი
გალობითა საღმრთოჲთა
ვითარცა აქებდე ...
2r / ..... ბ გ თ ა აღვსებულთ[ა] სულითა
... ... მინ მოშურნე ღმრთისა
და სიმჴნით
... ... სავსე წინაჲსწარმეტყუელებითა, არამედ აწ ... სასუენებელსა შენსა.
პირისპირ .....
..... თა საჲდუმლოჲთა
... მითხ ... ბაჲ სახელსა უფლისა საბავ ... ...
..... ვრე ღმერთო
მის მიერ და მოსრენ მღდელნი
.....
სირცხვილისნო წყალოდ ყოვლადქებულო

შურითა მით [საღმრთოა] თა, არამედ აწ მეოხ-გეყვჩნ,
რომელნი გიგალოგთ შენ ღმერთშემოსილი
ს[აჲ] დუმლოჲ უვაღრეს
გონებათა იხილე
ქუაბსა მას შინა კრებისასა
და გესმა სიტყუაჲ იგი საღმრთოჲ გამოუთქუმელი,
უფუვარი ..... მე შენ
სანატრელო ელია, მიმსგავსებელო
2v / შეჩნიერებაჲ სულისა შენისაჲ განურყ .....უბიწოდ, ყოვლადქებულო.
რომლითა მწ ..... ას ჰბაძვიდა
და ცხორებასა მას მისსა [აღი]ვსებოდა
ზეგარდამო ჰმადლო .....
მისი პირველთაგან ჯეროვნად .....
დაუწინდენ ქალწულნი ღირს ..... ქალწულის
[სი]ტყუასა ღმრთისასა,
რამეთუ სახედ შეჩეჩნ ... და ჯეროვნად
აწ თჳსისა უ ... კრინა,
ყოვლადქებულო.

ღამითგანსა
ძლ. უღმრთოთავე
ვ
... მრღუჩვაჲ
შეჩნიერებასა მას
ღმრთივბრ ..... ლისა სულისა
შენისასა არაჲ თავს-იდევ ყოვლადბრ ... სიკეთესა
საღმრთოსა
განიცდიდი, ქალწულო.

ძისა ....., რომელი-იგი
უხრწნელად იშვა ქალწულისაგან
ა ..... რასა ..... სა,
რომელსა ყოველნი უგალობდეთ
და ვითარმედ ..... ლსა შენსა.

გ გუერდი მიდ
ვითარითა-მე საკჳრველითა სიტყჳთა
ვჰნატრიდეთ დიდსა წინაჲსწარმეტყუელსა ელიას,
რომელი საბ ... ა განვე
საკჳრველ-ყო მეუფემან
და შურითა მით აღჭურა
წარგრაგნა იგი
ალმან ცეცხლისამან
და გამოზარდა სულმან
საზრდელითა უცხოჲთა,

რომელიცა წარემატა მადლითა
და სულიერითა
სიბრძნითა აღორძნდა
და იქმნა ცეცხლმგზნებარე
და წინაჲსწარმეტყუელსა …… სა
ახოვნად მამხილებელ
ვითარითა საკჳ … … ა შესხმითა
საკჳრველ-ვყო მე ელია … … ი,
რომელი სიჩჩოჲთგანვე
ადიდა დამბადებელი, რომელმან …

ნუგეშინის … … ძლო გაქუნდა, ქრისტე
მტკიცედ და … … … ვნებათა … სვანი
მოაკუდინენ მაკრ … … … გი
… …, და უგალობდი სახელსა მას
დაუმარხე უძრვ, … … … შეპვარდი
დიდის მ … … გან და სულ ……შენნი
მას მხოლოსა შეჰვედრენ
მოღუაწებითა ძ … …

ღაღადყავსა
ძლ. შ˜იევრდი
სურვილმან სულთამან აღაგზნო … მან
შენ შორის, საბაგრელო
ყოველნი სათნოებანი წარჰმართ … შინა
შენსა, ბრძენო მაკრინა
და მოძღრ ნა
დაუცხრომელად უგალობდი[თ] ……
იდე იგი შემწედ შენ [მიერ]
და … … … … …
ს … … … დაუმარხე მას განუხრწნ … … … …

დასრ˜ლი, რამეთუ ვიცჳვ მადლითა მით ღმრთისაჲთა, რომელი მოცემულ არს ჩუენდა ყოველსა მას, ვინცა იგი ღირს არს თქუენ შორის, ნუ უფროჲს ბრძნობნ უმეტეს წესისა მის, არამედ ბრძნობდინ სიწმიდეს კაცადკაცადი ვითარცა ღმერთმან, განუყო ღმერთმან საზომითა მით სწმნბისაჲთა.

მერვე კჳრიაკესა ჰრმლთჲ

ძმანო, თანა-გუაც ჩუენ მადლიერთა უძლურებათა მათ უ. სულიერთასა ტჳრთვაჲ და არა თავთა თჳსთა სათნოყოფაჲ თითოეული ჩუენი მოყუასსა სათნოეყოფვოდენ კეთილისათჳს აღსაშენებლად. და რამეთუ ქრისტეცა არა თავსა თჳსსა სათნო-ეყო, არამედ, ვითარცა წერილ არს, ყუჱდრებანი მაყუჱდრებელთა შენთანი და მეცნეს ჩემ ზედა, რამეთუ რაოდენ-იგი წინაჲსწარ დაიწერა, ჩუენდა სამოძღურებელად დაიწერა, რაჲთა მოთმინებითა მით და ნუგეშინისცემითა წიგნთაჲთა სასოებაჲ გუაქუნდეს, ხოლო ღმერთმან მოთმინებისამან და ნუგეშინისცემისამან

მოგეცინ თქუენ იგივე ზრახვად ურთიერთას ქრისტე იესუჲს მიერ უფლისა ჩუენისა, რაჲთა ერთბამად ერთითა პირითა ადიდებდეთ ღმერთსა და მამასა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესა. ამისთჳს შეიწყნარებდით ურთიერთას, ვითარცა-იგი ქრისტემან შეგიწყნარნა თქუენ სადიდებელად ღმრთისა.

ორშაბათსა ⷪზ ჰრომაელთაჲ

ძმანო, უკუეთუ ღმერთმან ბუნებითთა მათ რტოთა არა ჰრიდა, ნუუკუⷪ შენცა არა გრიდოს. აწ უკუⷪ შენცა იხილე სიტკბოებაჲ და სასტიკებაჲ ღმრთისაჲ დაცემულთა მათ ზედა სასტიკებაჲ ჩუენ ზედა სიტკბოებაჲ უკუⷪთუ ეგო სიტკბოებასა მას ზედა ურთო არა შენცა მოვეეკუⷪ თავდა /

2. სოფლისა და ნაკლულევანებაჲ იგი მათი სიმდიდრე წარმართთა რაოდენ უფროჲს სავსებაჲ იგი მძ.

პარასკევსა ლზ. ჰრმდოთაჲ

ძმანო, თქუენ გეტყჳ, წარმართთა მაგათ რაოდენ ესე ვარ მე წარმართთა მოციქულ, მსახურებაჲ ესენი ვადიდო, რაჲთა ვაშორო ჴორცთა ჩემთა და ვაცხოვნნე ვინმე მათგანნი, რამეთუ იყოთუს განვრდომაჲ იგი მათი და გება სოფელი რაოდენღა შეწყნარებაჲ მათი არა თუ ცხორებაჲ, ხოლო უკუⷪთუ დასაბამი იგი წმიდა არს ... ეცა. და უკუⷪთუ ძირი იგი წმიდა არს და რტონიცა მისნი უკუⷪთუ კულა რტოთა მათგანი ვინ-მე გარდასცჳდეს. ხოლო შენ ველური ზეთისხილი იყავ და დაემყენ მათ ზედა და თანაზიარი რომლისაჲ სიო ხისა ზეთისხილისა იქმენ ნუ იქადი რტოთა მათ, ხოლო უკუეთუ ... ად ... არა შენ ძირი გიტჳრთავს, არამე შენ ძირსა მას სთქუა უკუⷪ სადმე გარდასცჳდეს რტონი იგი რაჲთა (რომელ) მე და ი ... მყნა კეთილ იგინი ურწმუნოებითა მათითა გარდასცჳდეს, ხოლო შენ სარწმუნოებითა მათითა ნუ ჰმაღლოჲ, არამედ გეშინოენ.

შაბათსა. ზ : ლ : ჰრლთაჲ.

ძმანო, გლოცაჳ თქუენ მწულებათათჳს ღმრთისათა. წარუდგინენით ჴორცნი ეგე თქუენნი მსხუⷪრპლად ცხოველად წმიდად სათნოდ ღმრთისა მეტყუⷪლი ეგე თქუენი და ნუ თანახატ ექმნებით სოფელსა ამას, არამედ შეიცვალენით განახლებითა გონებისა თქუⷪნისაჲთა, რაჲთა განოუცადოთ თქუენ, რაჲ იგი არს ნებაჲ ღმრთისაჲ კეთილი და სათნოჲ. /

3 / ... ... ს რამეთუ შენმან რომელმან ხადოს სახლსა უფლისასა ცხონდეს, ვითარმე უკუⷪ ხადონ, რომლისა-იგი ... ... ჰრ ... ... მან. ხოლო ვითარ ჰრწმენეს რომლისაჲ არა ... ... სრულიად ქ ... ... ეს ხოლო ... ... ისმინონ თჳნიერ ქადაგებისა ანუ ვითარმე ქადაგებდენ არათუ წარავლინნენი ვითარცა წერილ არს, ვითარმედ შეⷪნიერ აენ ფერჴნი მახარებელთა მათ მშჳდ=ბისათნი, რომელნი ახარებენ კეთილსა, არამედ არა ყოველთა ისმინეს სახარებისაჲ მის, რამეთუ ესაია იტყჳს: უფალო, ვის ჰრწმენა სასმენელი ჩუⷪნი. აწ უკუⷪ სარწმუნოებისა შენისაგან არს, ხოლო სმენაჲ სიტყჳთა ღმრთისაჲთა.

სამშაბათსა ლ ზ. ჰრომაელთაჲ

ძმანო, ყოველსა ქუეყანასა განჴდა ჴმაჲ მათი და კიდეთა სოფლისათა სიტყუანი მათნი, არამედ ვიტყჳ: ნუუკუⷪ ისრაⷪლმან არა იცნა, პირველად მოსე იტყჳს:

მე გაშურვო თქუენ არა ნათესავსა მას ზედა და ნათესავითა მით უგულისჴმოჲთა განგარისხნე თქუენ.

ხოლო ესაია იკადრებს და იტყჳს: ვეპოე მათ, რომელნი მე არა მეძიებდეს და განვეცხადე მათ, რომელნი მე არა მიკითხვიდეს.

ხოლო ისრაჱლისათჳს დღესა ყოველსა განვიპყრენ ჴელნი ჩემნი ერისა მიმართ ურჩისა და მაცილობელისა ვიტყჳ უკუჱ: ნუ განიშორა ძე.ა ღმერთმან ერი თჳსი, ნუ იყოფინ. და რამეთუ მეცა ისრაიტელი ვარ თესლისაგან აბრაჰამისა, ცომისაგან ბენიამენისა, არა განიშორა ღმერთმან ერი თჳსი, რომელი-იგი წინაჲსწარ იცნა.

ოთხშაბათსა ლ ზ. ჰრომაელთაჲ

ძმანო, არა უწყითა ელიაჲსთჳს, რასა-იგი იტყჳს წიგნი, ვითარ-იგი შეემთხუჱვის ღმერთსა შესმენად

4გვ. ჱ ლ / ისადა იტყჳს: უფალო, წინაჲსწარმეტყუჱლნი შენნი მოსწ, … … მაკურთხეველნი შენნი და არღა … … ეს და მე მარტოჲ დაშთომილ ვარ და ეძიებენ სულსაცა ჩემსა, არამედ რასა ეტყჳს მას ბრძანებაჲ იგი სიტყჳსა მის დამტევებიეს თავისა ჩემისა შჳდ ათასი მამაკაცი, რომელთა არა მოუდრეკიან მუჴლნი მათნი ბაალსა, ეგრეცა უკუჱ აწ ჟამსა ამას ნეშტი რჩ … … ევით მადლითა მით იქმნა. ხოლო უკუჱთუ მადლით არღარა საქმეთაგან უკუჱთუ არა მადლი იგი არამცა შერაცხილ იყო მადლად უკუჱთუ კულა საქმეთაგან არღარა არს მერმე მადლი, ვინაჲთგან საქმე იგი არღარა არს საქმე

ხუთშაბათსა ლ ზ. ჰრომაელთაჲ

ძმანო, რომელსა ეძიებს ისრაჱლი ამას ვერ მიემთხჳა, ხოლო რჩევით იგი მიემთხჳა. და სხუანი იგი დაბრმეს, ვითარცა წერილ არს, მოსცა მათ ღმერთმან სული მწუხარებისაჲ, თუალნი, რაჲთა არა ხედვიდენ, და ყურნი, რაჲთა არა ესმოდის, ვიდრე დღენდელად დღედმდე და დავით იტყჳს: იქმენინ ტაბლაჲ მათ წინაშე საბრჴე და სანადირო მარადა მისაგებელ და საცთურ დაუბნელდენ თუალნი მათნი, რაჲთა არა ხედვიდენ და ზურგი მათი მარადის შედრიკე. ხოლო ამას ვიტყჳ: ნუუკუჱ შებრკუმაა, რაჲთა დაეცნენ, ნუ იყოფინ, არამედ მათითა მით შეცოდებითა ცხორებაჲ წარმართთაჲ იქმნა საშურებელად მათა. ხოლო უკუჱთუ შეცოდებაჲ იგი მათი სიმდიდრე სოფლისათა და ნაკლულევანებაჲ იგი მათი სიმდიდრე.

S 3477 ბ

რაობა:	სვინაქსარი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	23X16
Content:	Synaxarion
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	23X16

ტექსტი

1r / … ლნა იგინიცა … … ნა ა
ამისთჳს უკუეთუ ღმერთი ჩუენ კი
ნ არს ძჳრისმეტყუჱლ ჩუჱნდა … … ნი …
ცა თჳსსა არა ჰრიდა, არამედ ჩუენ ყოველთა
უკუჱ არა მითურთ … ყოველივე მოგუან …
ჩუენ ვინ არს მაბრალობელ რჩეულთა მათ
თა ღმერთი არს განმამართლებელ და ვინ არა
მსჯელ ქრისტე იესუ, რომელი მოკუდა, უფროჲს …
აღდგა, რომელი-იგი არს მარჯუჱნით ღმრთისა,
რომელიცა იგი … უხარის ჩუენთჳს, ვინ განმაშორნეს
ჩუენ სიყუარულსა მას ქრისტესა - ჭირმან ანუ იწროებამან, დევნამან ანუ სიყმილმან, შიშვლოებამან ანუ ურვამან, ანუ მახჳლმან, ვითარცა წერილ არს, შენთჳს მოვსწყდებით ჩუენ მარადღე და შევირაცხებით ჩუენ, ვითარცა ცხოვარნი კლვადნი, არამედ ამას ყოველსა ზედა ვსძულთ ჩუენ მის მიერ, რომელმან-იგი შემიყუარნა ჩუენ, მრწამს მე, რამეთუ არცა სიკუდილმან, არცა ცხ[ორე] ბამან, არცა ანგელოზთა, არცა მთავრობათა, არცა ჴელმწიფებათა, არცა ძალთა, არცა ამან სიყუარულმან, არცა მერმემან, არცა სიმაღლეთა, არცა სიღრმეთა, არცა [სხუამან] დაბადებულმან შემიძლოს ჩუენ განყენებად სიყუარულსა მას ღმრთისასა, რომელ არს ქრისტე იესუჲს მიერ უფლისა ჩუენისა
… ლჲ …
ღმერთი დიდებულ არს ზ რ̃ ხ ვ
განიცადე
სჳსენებელად
თუესა ფებერვალსა ბ
მიგებებაჲ უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესა
[გა]ლობაჲ ღმრთისმშობელისაჲ; [ა]დიდებს სული ჩუენი უფალსა
დ ს̃ ბ ი მოხედნასი … …, [ძ]მანო თჳნიერ ყოვლისა
ცილობისა, უმცირესი იგი ომეობესისაგან (!)
იტყვის და აქა, რომელმან მოსწყდებიან კაცნი ა … ეულსა მიქ … ებენ, ხოლო მუნ წ…

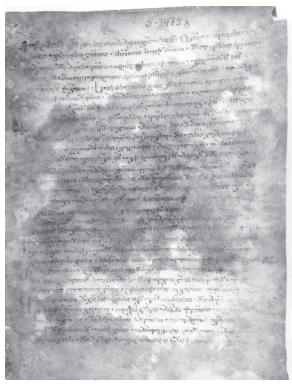
1v / … ბ …
… დოჲსი ეპისკოპოს …
…კტნბრს … ა … კე
მამა … ა გრიგოლი ღმრთისმეტყუელისაჲ … ნი
სიტყუაჲ … რბრ … ს̃ბი … სმინეთ ა ს ლ̃ მ ნ
… პოო დეკენბერსა ვ …
ალილუია [ე]კრძა[ლეთ] ერი ჩემი განიცადე
საჳსენებელად სკ … … … ა
[წმიდ]ისა ქსენეფორესი და ძეთა მისთაჲ საკითხავი
პოო ოთხშაბათსა ლ დ … … ზ … ნეშტი განგებაჲ მამათაჲ

… ა … კზ გამოყვანებაჲ წმიდისა იოანე ოქროპირისა[ჲ]
[გან]გებაჲ ყოველი პოო ნოენბერსა იბ … … … კ ჱ
ისა ეფრემისა, განგებაჲ წმიდისა ანტიონისი მოიძიე
განაცოდესა ჴსენებელად სა თუესა … კ
… ისა ეგნატის ნაწილთა აღამოყვანებაჲ
[გან]გებ … ჰყო დეკენბერსა კ. თუესა … ლ ისა
იპ … და მისთათა საკითხავი იპოო
ორშაბათსა ლ. … … … ზედა. წმიდათა მოწამეთაჲ
კჯროზ და იოვანესი … ნი საკჯრველ არს … … ხ …
… კლესა შინა … … კურთხევ[აჲ] პოო დეკენბერსა იზ.
… ლ ა. მოგებებაჲ განიცადე … ხარებდით მართა

ა [წმიდ]ისა ტჯრიფონისი ნა … … …
… … შეგესემინ,
ძმანო, ღმრთისმოყუარეთა ყოველივე განემარჯუჱბის
კეთილად, რომელნი-იგი ბრძანებით …
ნე ბულ არიან, რამეთუ რომელნი-იგი …
… მსგვსად, ხოლო წმიდისა მის ძისა თჯსისა, რაჲთა იყოს იგი პირმშო მარტჯლთა შორის ძმათა, ხოლო რომელთა-იგი უწოდა, [იგინი ცა] გამარ /

2r-v არ იკითხება

S 3479 გ

რაობა:	შესხმანი ღვთისმშობლისანი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21x16
Content:	Praises of Theotokos
Date:	XI c
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	21x16

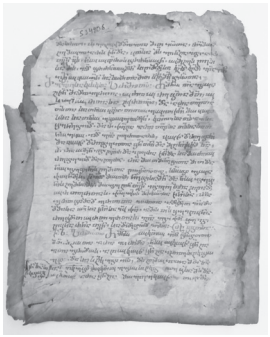
ტექსტი

1r */

* **შენიშვნა:** ფრაგმენტი წარმოადგენს დიდი ხელნაწერის კგ რვეულის ნაწილს.

S 3480 ბ

რაობა:	მარხვანი
თარიღი:	XII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22,5X18
Content:	Triodion
Date:	XII c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22,5X18

ტექსტი

1r / და სრული, რამეთუ ვიცჳ მადლითა მით ღმრთისაჲთა, რომელი მოცემულ არს ჩუენდა ყოველსა მას, ვინცა იგი არს თქუენ შორის, ნუ უფროჲს ბრძნობენ უმეტეს წესისა მის, არამედ ბრძნობდინ სიწმიდესა კაცად-კაცადი, ვითარცა ღმერთმან, განუყო ღმერთმან საზომითა მის სარწმუნოებისაჲთა.

მერვესა კჳრიაკესა ჰრომაელთაჲ.

ძმანო, თანა-გუაც ჩუენ მადლიერთა უძლურებათა მათ სულიერთასა ტჳრთვაჲ და არა თავთა თჳსთა სათნოყოფაჲ თითოეული ჩუენი მოყუასსა სათნო-ეყოფოდენ კეთილისათჳს აღსაშენებელად და რამეთუ ქრისტეცა არა თავსა თჳსსა სათნო-ეყო, არამედ, ვითარცა წერილ არს, ყუჱდრებანი მაყუჱდრებელთა შენთანი დამეცნეს ჩემ ზედა, რამეთუ რაოდენ-იგი წინაჲსწარ დაიწერა, ჩუენდა სამოძღურებელად დაიწერა, რაჲთა მოთმინებითა მით და ნუგეშინისცემითა წიგნთაჲთა სასოებაჲ გუაქუნდეს, ხოლო ღმერთმან მოთმინებისამან და ნუგეშინისცემისამან მოგეცინ თქუენ იგივე ზრახვად ურთიერთას ქრისტე იესუჲს მიერ უფლისა ჩუენისა, რაჲთა ერთბამად ერთითა პირითა ადიდებდეთ ღმერთსა და მამასა უფლისა

ჩუენისა იესუ ქრისტესა. ამისთჳს შეიწყნარებდით ურთიერთას, ვითარცა-იგი ქრისტემან შეგიწყნარნა თქუენ სადიდებელად ღმრთისა.

<u>ორშაბათსა</u> ჩ ზ <u>ჰრომაელთაჲ</u>

ძმანო, უკუეთუ ღმერთმან ბუნებითთა მათ რტოთა არა ჰრიდა, ნუუკუჱ შენცა არა გრიდოს. აწ უკუჱ შენცა იხილე სიტკბოებაჲ და სასტიკებაჲ ღმრთისაჲ დაცემულთა მათ ზედა, სასტიკებაჲ ჩუენ ზედა, სიტკბოებაჲ უკეჱთუ ეგო სიტკბოებასა მას ზედა, უკუჱთუ არა შენცა მო-ვე-ეკუჱ თ … და /

1v / სოფლისანი და ნაკლულევანებაჲ იგი მათა სიმდიდრე წარმართთა რაოდენ უფროჲს სავსებაჲ იგი მ ძ.

პარასკევსა ლ ზ. ჰრომაელთაჲ

<u>ძმანო</u>, თქუენ გეტყჳ, წარმართთა მაგათ, რაოდენ ესე ვარ მე წარმართთა მოციქულ.

მსახურებაჲ ესე ჩემი ვადიდო, რაჲთა ვაშორო ჴორცთა ჩემთა და ვაცხოვნნე ვინმე მათგანნი,

რამეთუ უკუეთუ განვრდომაჲ იგი მათი და გება სოფლისაჲ, რაოდენღა შეწყნარებაჲ მათი არა თუ ცხორებაჲ მკუდართაგან, ხოლო უკუჱთუ დასაბამი

იგი წმიდა არს … … … ეცა და უკუჱთუ ძირი

იგი წმიდა არს და რტონიცა მისნი უკუჱთუ კულა რტოთა მათგანი ვინ-მე გარდასტყდეს. ხოლო შენ ველური ზეთისხილი იყავ და დაემყენ მათ ზედა და თანაზიარ ძირისაჲ, და რომლისაჲ სიო ხისა ზეთისხილისა იქმენ, ნუ იქადი რტოთა მათ, ხოლო უკუჱთუ იქადი, არა შენ ძირი ეგე გიტჯრთავს, არამედ შენ ძირსა მას სთქუა, უკუჱ სადმე გარდასტყდეს რტონი იგი, რაჲთა მე და ი… მყნა კეთილ, იგინი ურწმუნოებითა მათითა გარდასტყდეს. ხოლო შენ სარწმუნოებითა სდგა, ნუ ჰმადლოჲ, არამედ გეშინოდენ.

შაბათსა ზ: ლ: ჰრომაელთაჲ ძმანო, გლოცავ თქუენ მწულებათათჳს ღმრთისათა. წარუდგინენით ჴორცნი ეგე თქუენნი მსხუჱრპლად ცხოველად წმიდად სათნოდ ღმრთისა მეტყუჱლი ეგე თქუენი და ნუ თანახატ ექმნებით სოფელსა ამას, არამედ შეიცვალენით განახლებითა გონებისა თქუჱნისაჲთა, რაჲთა გამოიცადოთ თქუენ, რაჲ-იგი არს ნებაჲ ღმრთისაჲ კეთილი და სათნოჲ. /

2r / … რამეთუ შენმან, რომელმან ხადოს სახლსა უფლისასა, ცხონდეს, ვითარმე უკუჱ ხადონ, რომლისა … ვ … … ჰრ …… მან . ხოლო ვითარ ჰრწმენეს, რომლისაჲ არა ისმინეს ხოლო …ვ … ისმინონ თჳნიერ ქადაგებისა ანუ ვითარმე ქადაგებდენ, არათუ წარავლინნენ, ვითარცა წერილ არს, ვითარმედ შუჱნიერ არნ ფერჴნი მახარებელთა მათ მშჳდობისანი, რომელნი ახარებენ კეთილსა, არამედ არა ყოველთა ისმინეს სახარებისაჲ მის, რამეთუ ესაია იტყჳს: უფალო, ვის ჰრწმენა სასმენელი ჩუჱნი. აწ უკუჱ სარწმუნოებაჲ სმენისაგან არს, ხოლო სმენაჲ სიტყჳთა ღმრთისაჲთა.

სამშაბათსა ზ ზ ჰრომაელთაჲ

ძმანო, ყოველსა ქუეყანასა განჴდა ჴმაჲ მათი და კიდეთა სოფლისათა სიტყუანი მათნი, არამედ ვიტყჳ: ნუუკუჱ ისრაჱლმან არა იცნა, პირველად მოსე იტყჳს: მე გაშურვო თქუენ არა ნათესავსა მას ზედა და ნათესავითა მით უგულისჴმოჲთა განგარისხნე თქუენ.

ხოლო ესაია იკადრებს და იტყჳს: ვეპოე მათ, რომელნი მე არა მეძიებდეს და განვეცხადე მათ, რომელნი მე არა მიკითხვიდეს.

ხოლო ისრაჱლისათჳს დღესა ყოველსა განვიპყრენ ჴელნი ჩემნი ერისა მიმართ ურჩისა და

მაცილობელისა ვიტყჳ: უკუჱ ნუ განიშორა-მე-ა

ღმერთმან ერი თჳსი, ნუ იყოფინ და რამეთუ მეცა ისრაიტელი ვარ თესლისაგან აბრაჰამისა, ცომისაგან ბენიამენისა, არა განიშორა ღმერთმან ერი თჳსი, რომელი-იგი წინაჲსწარ იცნა.

ოთხშაბათსა ზ. ზ. ჰრომაელთაჲ

ძმანო, არა უწყითა ელიაჲსთჳს, რასა-იგი იტყჳს წიგნი, ვითარ-იგი შეემთხუჱვის ღმერთსა შესმენად

ჱლ / ისადა იტყჳს: უფალო, წინაჲსწარმეტყუჱლნი შენნი მოსწყ … … და საკურთხეველნი შენნი და არღა … … … … ეს და მე მარტოჲ დაშთომილ ვარ და ეძიებენ სულსაცა ჩემსა, არამედ რასა ეტყჳს მას ბრძანებაჲ იგი სიტყჳსა მის, დამიტევებიეს თავისა ჩემისა შ ჳ დ ათასი მამაკაცი, რომელთა არა მოუდრეკიან მუჴლნი მათნი ბაალსა, ეგრეცა უკუჱ აწ ჟამსა ამას ნეშტი რჩ … ით მადლითა მით იქმნა, ხოლო უკუჱთუ მადლით არღარა საქმეთაგან უკუჱთუ არა მადლი იგი არამცა შე-

რაცხილ იყო მადლად, უკუჱთუ კულა საქმეთაგან, არღარა არს მერმე მადლი, ვინაჲთგან საქმე იგი არღარა არს საქმე.

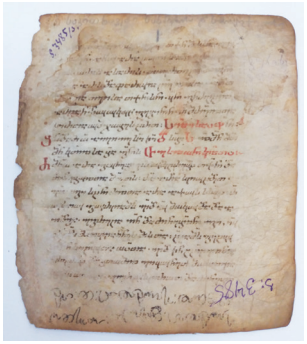
ხუთშაბათსა ზ. ზ. ჰრომაელთაჲ

ძმანო, რომელსა ეძიებს ისრაჱლი, ამას ვერ მიემთხჳა, ხოლო რჩევით იგი მიემთხჳა

და სხუანი იგი დაბრმეს, ვითარცა წერილ არს, მოსცა მათ ღმერთმან სული მწუხარებისაჲ, თუალნი, რაჲთა არა ხედვიდენ, და ყურნი, რაჲთა არა ესმოდის, ვიდრე დღენდელად დღედმდე და დავით იტყჳს: იქმენინ ტაბლაჲ მათ წინაშე საბრჴე და სანადირო მარად მისაგებელ და საცთურ, დაუბნელდენ თუალნი მათნი, რაჲთა არა ხედვიდენ და ზურგი მათი მარადის შედრიკე. ხოლო ამას ვიტყჳ: ნუუკუჱ შეუბრკუმაა, რაჲთა დაეცნენ, ნუ იყოფინ, არამედ მათითა მით შეცოდებითა ცხორებაჲ წარმართთაჲ იქმნა საშურებელად მათა. ხოლო უკუჱთუ შეცოდებაჲ იგი მათი სიმდიდრე სოფლისა და ნაკლულევანებაჲ იგი მათი სიმდიდრე

S 3485 ა

რაობა:	საკითხავები სახარებისა და სამოციქულოსი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,8X13
Content:	Readings of the Acts of the Apostles and Gospel
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	14,8X13

ტექსტი

1r / მხედრულით: საკითხავები სახარებისა და სამოციქ[ულოს]
… … … … თქუენ მ … … ს … …
… … ე ნ
ანუ არა ხ უ … ს
… ორი … ასარის … … … მათგანი
… არს დაფარულ წინაშე უფლისა, არამედ
… ა თვისა თქუენისანი,
ყოველნი განრცხილ
არიან, ნუუკუჱ გეშინინ, რამეთუ მრავალთა
სირთა უმჯობეს ხართ.

სულისაჲ ფსალმუნი
შენდამი, უფალო, აღვიღე სული ჩემი
დ (მთავრულით) ს ბ ი
სულმან მათმან კეთილსა შინა განის.

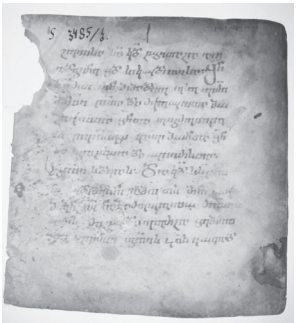
თესალონიკელთაჲ
ქმანო, არა გუნებავს უმეცრებაჲ თქუენი
დაძინებულთა მათთჳს,
რაჲთა არა სწუხდეთ,
ვითარცა იგი სხუანი, რომელთა არა აქუს სასოებაჲ,
რამეთუ უკუეთუ გურწამს, ვითარმედ, იესუ მოკუდა და აღდგა,

ეგრეცა ღმერთმან დაძინებულნი იგი
იე[სუჲს] [...] მოიყვანნ[ეს] მის თანა,
ხოლო ამას გეტყჳ [თქუე]ნ სიტყჳთა
უფლისაჲთა, ვითარმედ: ჩუენ ცხოველნი
ესე ... ... დაშთომილ ვიყუნეთ მო ... ... ა
... ... ვ ... რ ... ... როთ დაძინებულ ...

1v / თა მათ, რამეთუ ... ... უფალი ბრძანებითა და [ჴმი]
თა ანგელოზთმთავრისაჲთა და ... ... ურ ... ...
ა ღმრთისაჲთა გარდამოჴდეს ზეცით
და მკუდარნი იგი ქრისტესმიერნი აღდგენ პირ
ველად ..... ჩუენ, ცხოველნი ესე, რომელნი
დაშთომილ ვიყვნეთ, მათთანავე აღვიტაცნეთ
ღრუბლითა შემთხუჳვად უფლისა ჰაერთა ზედა და ესრეთ მარადის უფლისა თანა ვიყოფ ... ...
ლ˜ჲ
ნეტარ არიან, რომელნი გამოირჩიენ
და შეიწყნარენ და დაამკჳდრენ ეზოთა შინა შენთა.
განიცადე სულმან მათმან ს[ახარე]ბაჲ ...
ჰრქუა უფალმან მოსრულთა მისსა მიმართ ჰურიათა:
ამინ, ამინ, გეტყჳ თქუენ, რამეთუ რომელმან სიტყუანი
ჩემნი ისმინნეს და ჰრწმენეს მომავლინებული ჩემი,
აქუნდეს ცხორებაჲ საუკუნოჲ და სასჯელსა იგი არა შევიდეს, არამედ გარდაიცვალოს იგი სიკუდილისაგან ცხორებად.
ამინ, ამინ გეტყჳ თქუენ, რამეთუ მოვალს ჟამი და აწ ... ...

S 3485 ბ

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,9X12,8
Content:	Euchologion
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	13,9X12,8

ტექსტი

1r / წელსა ზედა კუალად ტბითაცა აღადგინე შემდგომად სიკუდილისა. შენ, სახიერო, რომელმან მიმადლე ესევითარი მა[დლ]ი წმიდათა და რჩეულთა მოციქულთა შენთა, ეგრეთვე, უფალო, წყალობაჲ ყავ მონათა შენთა, გლახაკთა და უღირსთა.

<u>სახელი სდვას</u>. და კუალად სასწაულნი უდიდესნი ამათთჳს, რომელნი [ჰქმ]ენ, იესუ ნაზარეველო, რომელთაჲ ... რიცხჳ და ვერცა შემძლიებელ ვართ გულისჴმისყოფად/

1v / გზათა შენთა მცირედთა მრავლისაგან და ბევრისა ვერცა არცა აღირაცხების სიმრავლე ბრძანებათა შენთაჲ, უფალო, საქმენი საკჳრველებათა შენთანი, მჴსნელო და მაცხოვარო ჩუენო იესო ქრისტე, ვითარცა განამრავლე წყალობაჲ შენი პეტრეს ზედა.

დედაკაცსა მას ზედა სისხლმომდინარისა და ასისთავისა მის ზედა, რომელსა ჴელი განჴმელი ედგა და კუალად უფერჴოსა მას ზედა [დ]ა

შობითგან ბრმასა, რომელსა აღ /

2r / შენსა დიდად ძლიერსა და გევედრებით შენ, უფალო, რაჲთა მოავლინო სული წმიდაჲ შენი ზედა ზეთსა ამას ზედა და აკურთხო იგი ყოვლითა კურთხევითა სულისა წმიდისაჲთა.

და ყავ იგი საჭურველად განმაძლიერებელ ყოველსა ზედა ბრძოლ[ა]სა ეშმაკისასა, რაჲთა განქარდენ ყოველნი საქმენი ბოროტნი მტერისანი და განდევნოს ყოველი სული ბოროტი.

ხოლო ზეთი ესე წმიდასა რაჲთა იქ...ნას საჭურველ და საკურნებელ სულისა და ჴორცთა, რაჲთა განიკურნოს/

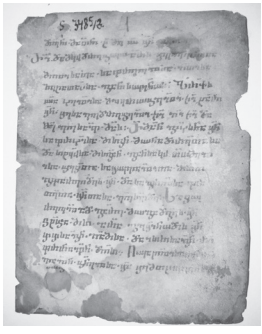
/მონაჲ შენი და განმათავისუფლად (!)
თუალთა გონებისა მისისათა.

რომელნი-ესე მსახურებისაგან წინაჲსწარმეტყუ<u>ჱ</u>ლებასა შენსა წმიდასა საცხორებელად სიმართლისა და სიმტკიცით გინა გებ[უ]ლნი მეცნიერად ღმრთეებასა შენსა

და და დაამტკიცნეს ..... დ და შეუორგულებე ... რომელი იყუნენ განსუ<u>ჱ</u>ნებულ სასუფეველსა ქრისტეს შენისასა, რამეთუ შენდა შ ... /

S 3485 გ

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15X11
Content:	Chants
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	15X11

ტექსტი

1r / დღენი მათნი. ხოლო მე, უფალო, შენ …

რომელი დამკჳდრებულ არს შეწევნითა მაღლისათა
საფარველსა
ღმრთისა ზეცათაჲსა
განისუენოს.

ჰრქუეს უფალსა: ჴელისამპყრობელი
ჩემი ხარი შენ,
შესავედრებელი
ჩემი და მე ვესავ
მას.

რამეთუ მან გიჴსნა შენ
საფრჴისა მისგან
მონადირეთასა და სიტყჳსა
მისგან
განსაკრთომელისა
ბეჭთა
საშუვალითა მისით გფარვიდეს
შენ და საგრილსა ფრთეთა
შენთასა
ვესავდე.

საჭურველად
გარე -
მოგადგეს
შენ
ჭეშმარიტება
მისი,
არა გეშინოდის შენ შიშისაგან
ღამისა
და ისრისაგან,
რომელი
ფრინავნ დღისი.

ღუაწლისა[გან], რომელი ვალნ
ბნელსა
შინა შემთხუევად
1v / და … ილსა შუადღისა.

დაეცნენ მარცხენით შენსა
ათასეულნი
და ბევრეულნი

მარჯუენით
შენსა, ხოლო შენ არა
მიგეახლენნ.

ხოლო შენ თუალითა
შენითა
ხედვიდე
და მისაგებელი ცოდვილთა
იხილო.

რამეთუ შენ უფალი ხარ,
სასო ჩემდა
და მაღალი გიყოფიეს
შესავედრებელად შენდა.

არა შევიდეს
შენდა ძჯრი და გუემაჲ,
არა მიეახლოს საყოფელთა
შენთა.

რამეთუ ანგელოზთა
მისთა
და უბრძანებიეს
შენთჯს
დაცვაჲ
შენი ყოველთა შინა გზათა შენთა.

ჴელთა
მათთა ზედა აღგიპყრან
შენ, რაჲთა არა
წარსცე ქვასა
ფერჴი
შენი.

ასპიტსა
და ვარსლისკოსსა(!) ზედა ხჯიდოდი
და დასთრგუნო
შენ ლომი და ვეშაპი.

2r / რომელმან მეცხრესა
ჟამსა ჩუენთჯს ჴ[ორც]ითა … დილისა
გემო
იხილა მ. … …
… ჴორციელებრივი
ჩუენი ცათ …

ქრისტე ღმერთო, და გუაცხოვნენ ჩუენ
(ამოგლეჯილია) … ე.

მიგეხდენ
მიგახლენ (!) ლოცვაჲ ჩუენი
… ა, უფალო, და სიტყჳთა შენითა
გა … ამიყავ მე,
მოაკუდინე
ჴორციელებრივი
ჩუენი ცთომა,
ქრისტე ღმერთო, და გუაცხოვნენ ჩუენ.

რომელმან მეცხრესა ჟამსა და დღესა სიკუდილისა
შევედინ
შენს წინაშე ვედრებაჲ
ჩემი, უფალო, და სიტყჳთა შენითა
მიჴსენ მე, მოაკუდინე
ჴორციელებრივი.

რომელმან მეცხრესა დღესა და ჟამსა ჩუენთჳს.

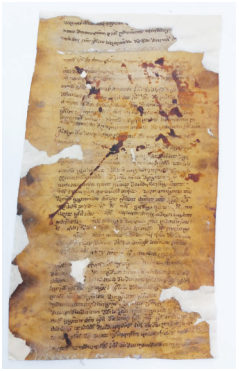
დიდებაჲ!

რომელი ჩუენთჳს იშვა
ქრისტე ქალწულისაგან, ჯუარცუმული დაითმინე,
სახიერო, რომელმან სიკუდილითა სიკუდილი
მოაკუდინე
და ა[ღდგომაჲ] მოგუმადლე,
ვითარცა ღმერთ ხარ. ნუუკუე

2v / … რომელი შექმნეს ჴელთა შენთა …
არამედ აჩ … კაცთ … მ …
… მშობელისაგან …
… და აცხოვნე მაცხო …
… განწირული.
ნუ … სრულიად სახელისა შენ …
… გან … ქარვებაჲ აღთ …
… და ნ…ა განმა …
… ბასა შენსა … ა …
… ს საყუარელისა შენისა …
მონისა შენისა და ისრაე … შენისა.
წმიდაო ღმერთო, მამაო ჩუენო.
მჴ˜ლი. ხედვიდა რაჲ ავაზაკი წინამძღუარსა ცხორებისასა ჯუარსა ზედა რაჲ მოკიდებულად, იტყოდა: უკუეთუმცა არა ღმერთი ი[ყ]ოო განჴორციელებული, ჩუენ თანა ჯუარცუმული, არამცა დაე …

S 3485 დ

რაობა:	წირვის წესი (გრაგნილი)
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 სრული და მე-2 კეფის მცირე ნაწილი;
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	30,3X17
Content:	The rule of liturgy (scroll)
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	1 full and the small part of the second one
Script:	Nuskhuri
Size:	30,3X17

ტექსტი

… დომად შენთა მოწყალებათა ჩუენთა ცოდვათათჳს და ერისა უმეცრებასა მიი …ლე, უფალო, ვედრებაჲ ჩუენი და მყვენ ჩუენ ღირსყოფად შეწირვად შენდა ვედრებათა და თხოვათა მსხუ̈ჩრპლთა უსისხლოთა ყოვლისათჳს ერისა შენისა და ჴმა-მყვენ ჩუენ, რომელნი დამსხენ მსახურებითა ამას შენ … ითა სულისა შენისასა … …სთა უბრალოდ … რ …ლებულად [შენითა] მოწამებითა ..... თა ხ˜დად შენდა ..... სა და ადგილსა ..... ნი … ჩუენი მწ[ყალობე]ლ … იყოს სიმრ … შენსა სახიერებისასა … წმიდანი, მღდელმან … ბი. რამეთუ შჳნის შენდა … დიაკონმან მერმე და ზეცით გარდამო. მარ˜მ წმიდისაჲ ამის სახიერისა ჴსნად. ჩუენდა.

… და მრავალგზის შენ შეგივრდებით

და შენ გევედრებით, სახიერ, კაცთმოყუარეო, რაჲთა მოხედვითა ჩუენ … განსწმიდნე ჩუენნი სულნი და ჴორცნი ყოვლისაგან შეგინებისა ჴორცთა და სულისა და მომეც ჩუენ უბრალოდ და დაუსჯელად წარდგომაჲ წმიდასა შენსა საკურთხეველსა. მომადლე, ღმერთო, ჩუენ თანა მლოცველთა წარმართება სარწმუნოებისა და გულისჴმისყოფისა სულიერისა მოეც მათ ყოვლადვე შიშით და სიყუარულით მსახურთა შენთა უბრალოდ დასჯილად მიღებად წმიდათა შენთა საჲდუმლოთა და ზეცის სასუფეველსა ღირსყოფად.

დიაკონმან. შეგეწიენ.

მღდელმან. აღებაჲ.

რაჲთა ძლიერებითა შენითა დაცულნი შენდა.

ჯრავინ. არს …თანა შეკ … ჴორციელთა გულისთქუმათა და გემოთა წარდგომად ანუ მიახლებად გინა მსახურებად შენდა, მეუფეო დიდებისაო, რამეთუ მსახურება შენი დიდ არს და საშინელ თჳთ ზეცისა, რომელთადაცა, არამედ რამეთუ გამოუთქუმელისათჳს და აურაცხელისა კაცთმოყუარებისა უქცეველად და უცვალებელად კაც იქმენ და მღდელთმთავრად ჩუენდა გამოუჩნდი და მსახურებრივისა და უსისხლოსა მსხუ̈ჩრპლისა მღდელმოქმედებაჲ მომანიჭე ჩუენ… ა მეუფემან ყოველთამან, რამეთუ შენ, მხოლოო უფალო ღმერთო ჩუენო, მეუფებაჲ ცათა შინა და ქუეყანასა ზედა საყდართა [და] ქერუვიმთ მჯდომარე სერაფიმითა

უფალი და მეუფე ისრაჱლისა, მხოლოო წმიდაო წმიდათა შინა ..... უჱნებელო შენ უკუნისამდე, … გე … … … …

დ კ … … … …

1v/ მსხუჱრპლსა … … ქების …

ითა მიითუალი, ხოლო ჩუენ, ცოდვილთა, ვედრებაჲ …

… ერ რე წმიდასა შენსა საკურთხეველსა და კმა-მყვენ ჩ … ვად შენდა ძღუჱნთა სულიერთა … ა ცოდვათათჳს და … სა … უმეცრებისა… … …

ჩუენ ……

ოლ˜დ შენდა … …, ჩუენ დამკჳდრებაჲ …

მადლისა შ˜ასა ვ … სა ჩუენ ზედა და წინა …

რომელთა ამათ … უჱნთა … ზედა, და ყოველსა ზედა … შენსა ვი …თ˜ე ყოველი სრულიად … … დვილად არს ნიჭი მშჳდობისა სარწმუნო წმიდისა … სულთა და ჴორცთა ჩუენ უფალი.

შენდობაჲ და მოტევებაჲ [ცოდვათა] და … ჩუენ და მშჳდობაჲ … … რბ … სა … … ნისა მშჳდობით [და] … ილით …ანორ, … …, რომელნი უჭირველნი …და [ურ] ცხუჱნილნი [ყოვლად]წმიდაჲ ღმრთისმშობელი. წმიდაჲ იოვანე ოქროპირი ყოველთა წმიდათა მომჴსენებელთა ღმერთმან … … ლო˜ნი თქუეს უწყალოებათათჳს მხოლოდშობილისა ძისა შენისა, რომლისა თანა კურთხეულ ხარ ყოვლადპატიოსანი … … ღმერთმან შენდობაჲ [ყოველთა] ნ … რა

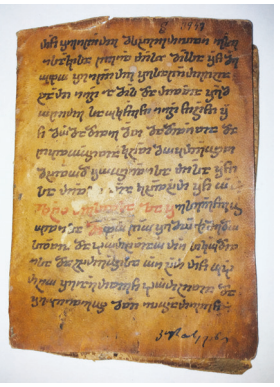
ისცა შენი თანა, დიაკონმან იყუარებოდეთ ურთიერთას. მღდელმან ამბორსუყოს წმიდასა ტრაპეზსა ნ … ჯრწამს … კუალად დგეთ კეთილად. [დიაკონ]მან: წყალობაჲ …… [შენი] … … უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი და … …

… … ა და ზიარებაჲ სულისა წმიდისა იყვის ჩუენ [ყოველთა] თანა … ნ[ა]თლისაცა … … არამედ … … ქ … ნ გალობაჲ [უფალმა]ნ … … … მრა … … შემდგომად … … რამეთუ სა … … და ბ … რომელთა … … სა … ს და მთათა … … … შენ. კურთხევად შენდა, გალობად შენდა, მდ … ბად შ… ცე[მათ]. ყოველსა ადგილსა მეუფებისა შენისასა … … გამოთარგმანებულ მ … … ნება … … მიუწდომელი მარადის ხარ, ვითარცა იგი ხარ შენ … შობილი ძე შენი და სული შენი წმიდაჲ შენ თანა

[არაა]რსისაგან არსად მომიყვანენ ჩუენ და დაცემულნი … … ა … … ან˜ნ და არა განეყენე ყოვლისა … … აღმიყვანენ ჩუენ და მოგუმადღ[ებ] ……

S 3947

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12X9
Content:	Euchologion
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12X9

ტექსტი

1r / რომელმან შევწირე მსხვერპლი ესე ისაკისა წილ, ძისა მისისა, შენ, მეუფეო, შეიწირე შესაწირავიცა ხარი იგი ამის და რომელთა შემოწირე საუკუნენი იგი ნიჭნი, შენ მომადლე მათ მადლითა და წყალობითა კაცთმოყუარებით მხოლოდშობილისა ძისა შენისა, რომელსა თანა კურთხეულ ხარ შენ, უფალო.

ლოცვაჲ თესლსა ზედა შესვენებულისა.

მეუფეო, წმიდაო, შემოქმედო სულთა და ჴორცთაო, რომელი სიკუდილისა და ცხორებისა უფალი ხარ, რომელმან უჴორცო შეაერთენ ჴორცითა და

1v შეუღლებაჲ მათი ჰბაძვენ / და კუალად-მიაქცევ ქუეყანადვე, ვინცა დაებჲდა (!), აწცა სულსა მონისა შენისასა განუსვენე წიაღთა შინა აბრამისთა, ისაკ და იოკობისათა (!) და ყოველივე ცოდვა, მის მიერ ქმნულნი სიტყვით, გინა საქმით, გინა გონებით, ვითარცა სახიერმან ღმერთმან, კაცთმოყუარემან ღმერთმან შეუნდვენ, რომელნი [ს]ახსენებელსა მათსა აღასრულებენ. მიეც მათ, უფალო, მადლი, სიმართლე, შეწევნა და ნუგეშინისცემა ქრისტეს იესუჲს მიერ, უფლისა ჩუენისა, რომლისა არს დიდებაჲ უფლისაჲ თანა მამით და სულით წმიდითურთ აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამენ.

სეკდენბერსა გ. გათენების ჟამსა კუალად კჳრისძალობის ჟამსა კხ˜ი.

ოკდონბერსა გ. …

2r /მის ყივილის ჟამსა, კუალად ბინდის ჟამსა კხ.

[ნ]ოენბერსა გ. კჳრისძლობის ჟამსა, კუალად გათენების ჟამსა.

დეკენბერსა გ. ბინდის ჟამსა, კუალად განთენების ჟამსა.

[ი]ანვარსა ბ. საღამოს ჟამსა და კუალად განთენების ჟამსა კ ხ ი.

ფებერვალსა გ. კჳრისძლობის ჟამსა, კუალად განთენების ჟამსა.

მარტსა ბ. საღამოსა ჟამსა იდ. განთენების ჟამსა.

აპრილსა გ. კჳრისძლობის ჟამსა კ.ცისკრის ჟამსა.

მაისისა ვ. ბინდისა ჟამსა, კუალად განთენების ჟამსა

იონისსა (!) ე. მზისა ჩასლვისა ჟამსა, კუალად განთენების ჟამსა ყივილისასა

ივლისსა … … …

კუალად განთენების ჟამსა

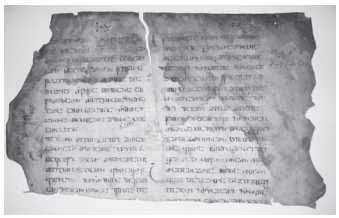
2v / აგჳსტოსა ივ მზის ჩასავლისა (!) ჟამსა ე(!) ცისკრისა ჟამსა კბი.

… აჴმრისა შეგინებულისა, უფალო, ღმერთო ჩვენო, მხოლო სახიერო და კაცთმოყუარეო, რომელი მხოლო ხარ, წმიდაჲ ხარ და წმიდათა შინა განისვები(!),

რომელმან კეთილისა მიერ მოციქულთასა პეტრეს გამოჩინებულისა, რამეთუ და ჩინებუისა(!) ამას, რომელ შეგინებულად, გინა არაწმიდაჲ შერაცხე შენ მიერ შენდობილთაგან საშუჱბელად ნუგეშინისსაცემელად, არამედ … … … ურისა და რჩეულისა პავლესა მიერ ყოველივე წმიდა და წმიდათა ჰქადაგე შენ, აწცა, მეუფეო, წოდებითა საშინე

S 5221

რაობა:	ღვთისმშობლის აპოკრიფი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	½ ფურცელი(ფურცლის ნახევარი)
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	19,5X32

Content:	Apocrypha of T heotokos
Date:	X c.
Number of folia:	½ folios (half of the folio)
Script:	Asomtavruli
Size:	19,5X32

ტექსტი

1r */ სახარებაჲ მიიღე და წინდსა
მიმჴდია არა ჰმადლობა
ღმერთსა, არამედ ორგულებ, მიიღებ ნიჭსა
და იტყჳ: ვითარ ვცნა ესე, ვითარ სცნაა,
მე ვარ გაბრიელ წინდად
ამის თჳს სახელი
სახელი ჩემი მიიღე
და თუ მცირე არს ესე
შენდა, ისმინე: პატივი
მე ვარ, რომელი ვდგა
წინაშე ღმრთისა და მეტყჳ ვითარ ვცნაო
შენ მოხუცებულ და ცოლი შენი
გარდასრულ არს დღჱთა
ამისთა ყოველთა,
ხოლო შემოქმედი იგი ჟამთაჲ უფროჲს არს შენსა.
ⷭრა დასცხრეა ღმრთისა უშიშებად
და ჟამთა დატევებად და იტყჳ: ვითარ ვცნა მე,
ვითარ სცნაა, ვითარ პ … აბრალა მისგან.

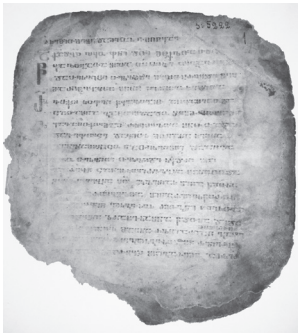
მთავრულით 2ფ. (4 გვ.) მარჯვენა
კიდეზე გაკრული მხედრულით სახარების მოთხრობანი
1v / …ოვანი, რამეთუ მოხარულ ვა[რ]
და ზეცით ა … … … აჲ
მომაქუს, არამედ რომელი-იგი …ად არს,
სახელი ზეცას წიგნთა
წოდებულ არს მესმა და მოვედ, რამეთუ

* შენიშვნა: მე-4 გვერდი ნაწერია კალიგრაფიული მთავრულით, Xს. (?), მარჯვენა კიდეზე - ახალი მხედრულით (XIX ს.) მინაწერი.

ქალაქსა ღმრთისასა აღწერილ არს, რომელი-იგი
მუცელმან არა აღმოაცენა, რამეთუ მრავალთა
შობასა მისსა უხაროდის.
შენი არს შვილი, ხოლო ნიჭი მრავალთაჲ.
შენი არს ჯეჯლი, ხოლო ნაყოფი-ზიარ.
შენ მამაჲ, ხოლო რომელი-იგი შობად არს
ყოველთა ბრწყინვალეთა, ესე ვითარ ესმა ზაქარიას,
1v მხიარულცა იქმნა და /

2r / სახიდ თჳსა სიხარული ი …
აქუნდა გულსა მისსა,
პირსა მისსა ესხნეს აღჳრნი,
ესრე იყო წინამსრბოლისა მიდგომისა
დასაბამი.
უკუეთუ შობისა ქადაგებაჲ გჳნდეს, წეს არს
ყოველთა მოჴსენებაჲ და მოძმეთაჲ და შეკრებაჲ
დღესასწაულისაჲ. მეექუსესა თუესა ნაზარეთა
მივიდა გაბრიელ, მივიდა ქალწულისა და აქუნდა
სიხარული დიდი, რომელი სახლსა შინა იტევა
და მოიკითხა პირველად საუფლოდ კაცსა მას
განიზრახვიდა, ჰრქუა*.
2v / და უფროჲს ღმერთსა ქადაგა,
ხოლო შენ უმცირჱსსა ურწმუნო იქმენ
და სიტყუასა გამომკითხა … ზეცით, რომელმან
მომავლინა მე შენდა შენთჳს.
რამეთუ გითქუამს სასწაულისა მიღებად
რამეთუ ამას ითხოვ, არა გიღირს, აწ მიიღე უხუებითა ყრმისა შობისათჳს
წინდად და იყავ
მდუმარჱ, ვიდრე სიტყუამან დაამტკიცოს საქმჱ
აწ შობისა წილ მწრაფლ სამარედ ჴმითურთ
მივედ უშვილეობითურთ შეკრვით განისწავლე
ჴმითა და მიუდეგ ჴმითა, რამეთუ აწ მას ხოლო … … ი … მ …

S 5222

რაობა:	ფსალმუნი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	5 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	15,5X15
Content:	Book of Psalms
Date:	X c.
Number of folia:	5 folios
Script:	Asomtavruli
Size:	15,5X15

* ბოლო სტრიქონი ჩამოჭრილია.

ტექსტი

*ჩემით შე შენდამი, უფალო …
აქა დიდებაჲ ჰყო ფსალმუნი დავითი მოციქულთა თი

88. 2-9

2. წყალობათა შენთა, უფალო, უკუნისამდე უგალობენ
და თესლითი თესლამდე მიუთხრობდე ჭეშმარიტებასა შენსა პირითა ჩემითა
3. რამეთუ ვთქუ: სოფელი წყალობით აღვაშენო და ცათა შინა განუმზადო ჭეშმარიტებაჲ [შენი].
4. ვყავ აღთქუმაჲ რჩეულთა შენთა თანა და ვეფუცე დავითს, მონასა ჩემსა.
5v. [გ]ანვამტკიცო ნათესავი შენი და აღვა[შენო] თესლითი თესლამდე საყდარი შენი.
6.[აღია]რებენ ცანი საკუირველებასა შენსა, უფალო, და ჭ[ეშმარი]ტებასა შენსა ეკლესიასა შინა წმიდათასა.
7. [რამეთუ ვინ ღ]რუბელთა შინა, რომელი ესწოროს
… … … ვინ ემსგავსოს ძეთაგანი ღმრთისათაჲ.
8. … … … ზრახვასა შინა წმიდათასა, დიდ ა[რს]
… … ა…ლ მას ზედა, რომელნი არიან გარემოს მისა.
9. … … … [ვ]ინ გემსგავსოს შენ? ძლიერ
[ხარ] შენ …… [ჭეშმ]არიტებაჲ შენი გარემო არს შ[ე]ნ[სა].

88. 10-18

10. შენ უფლებ წყალთა ზედა ზღჳსათა და აღძრვასა
ღელვათა მისთასა მან დაამჴუას.
11. შენ დაამდაბლენ, ვითარცა წყლულნი, ამპარტავანნი
ძლიერებითა მკლავისა შენისაჲთ განამტკიცენ შენ იგინი.
12. შენნი არიან ცანი, შენი არს ქუეყანაჲ, სოფელი
და სავსებაჲ მისი შენ დაამყარე.
13. ჩრდილოჲ და ბღუარი შენ შეჰქმენ, თაბორი
და ერმონი სახელითა შენითა იხარებდეს.
14. შენი მკლავი არს, ძლიერებით განძლიერდინ ჴელი
შენი და ამაღლდინ მარჯუენაჲ შენი.
15. სიმართლითა და განგებულებითა აღმართებულა
საყდარი შენი, წყალობაჲ და ჭეშმარიტებაჲ ვიდოდიან წინაშე შენსა.
16. ნეტარ არს ერი იგი, რომელმან იცის გალ[ობაჲ შენი,
უფალო, ნათლითა პირისა შენისაჲთ ვიდოდიან.
17. სახელითა შენითა იხარებდენ მა[რადღე],
სიმართლითა შენითა ამაღლდენ.
18. რამეთუ სიქადული ძალისა მათისა [შენ ხარ და]
ნებითა შენითა ამაღლდა რქაჲ [ჩუენი].

* დეკორი: 1r-ს და 3v-ს მინდორზე ტექსტთან ახლოს გამოსახულია ჯვარი სინგურით.

19. … უფლისა მიერ არს შეწევნაჲ წმიდისა მიერ,
ისრაჱლ, მეუფისა ჩუენისა.
20. [მ]აშინ ეტყოდე შენ შეჩუენებით ნაშობთა
შენთა ზედა და სთქუ: [დ] ავსდევ შეწევნაჲ ძლიერსა
ზედა და ავამაღლო რჩეული ერისა ჩემისაჲ.
21. [ვ]პო[ე] დავით, მონაჲ ჩემი, საცხებელი
წმიდაჲ ჩემი ვსცხე მას.
22. ჴელმან ჩემმან შეიწყნაროს იგი და
მკლავმან წმიდამან ჩემმან განამტკიცოს იგი.
23. [ა]რა ირგოს მტერმან მისგან და შვილმან
ურჩულოებისამან არაჲ ავნოს მას.
24. … ავსცნე მე წინაშე მისსა მტერნი
და მოძულენი ჩემნი დავამდაბლინე.
25. [წ]ყალობაჲ ჩემი და ჭეშმარიტებაჲ ჩემი
[მის] თანა და სახელითა მისითა ამაღლდა
რქაჲ ჩუენი.
26. … ე ზღუასა ზედა ჴელი მისი და
[მდინა]რეთა ზედა მარჯუენაჲ მისი.
27. … ს მე: მამაჲ ჩემი ხარი შენ
და ღმერთი შემწყნარებელი [ცხორებისა] ჩემისაჲ.
28. მე პირმშოდ დავადგინო იგი უფროჲს
უმაღლეს ყოველთა ქუეყანისათა.
29. უკუნისამდე დაუმარხო მას წყალობაჲ ჩემი და
აღთქუმაჲ ჩემი ვარწმუნო მას.

განვამტკიცო უკუნისამდე ნათესავი მისი და
საყდარი მისი, ვითარცა დღენი ცისანი,
და-თუ-უტეონ შვილთა მათთა შჯული ჩემი
და სამართალთ ჩემთა არა ვიდოდ[იან].
32. სიმართლენი ჩემნი თუ შეა[ბილწნენ] და მცნებანი
არა დაიმარხნენ,
ძიება-ვყო …
მათთათჳს და გუემითა ცოდვ … მ …
34. ხოლო წყალობაჲ ჩემი არა და… ვაყენო შეს …
და არცა ვეცრუო ჭეშმარიტებასა ჩემსა.
35. ჲრცა შევაგინო აღთქუმაჲ ჩემი და
აღმოჴდა ბაგით ჩემით, მე არა …
36. ერთ ვეფუცე წმიდასა ჩემსა და[ვითს],
მე არაჲ ვეცრუვე.
37. ნათესავი მისი უკუნისამდე ეგოს … … …
მისი, ვითარცა მზეჱ წინაშე ჩემსა.

მხედრულით: დავითნი 3r

88.

38. ვითარცა მთოვარე განმტკიცებული უკუნისამდე
მოწამეჳ სარწმუნოჲ ცათა შინა არს,
39. ხოლო აწ შენ განიშორე, შეურაცხ-ყავ და
განაგდე შენ ცხებული შენი.
40. აქციე აღთქუმაჲ მონისა შენისაჲ და ქუეყანასა
ზედა შეაგინე სიწმიდეჳ მისი.
41. დაარღუე ყოველი ზღუდეჳ მისი და ჰყავ
სიმტკიცე მისი შეძრწუნებული.
42. [და მიმოდაიტაცებდეს ყოველნი] თანა წარმავალთა
გზისათა და იქმნა იგი საყუედრელ გარემოჲსთ მისთა.
43. აღამაღლე მარჯუენაჲ მაჭირვებელთა მისთა ზედა და ახარე ყოველთ ზედა მტერთა მისთა.
44. გარე-მიაქციე შეწევნაჲ მახუილისა მისისაჲ და
არა შეეწია ბრძოლასა შინა.
45. დ[აჰჴსენ] სიწმიდჱ და საყდარი მისი ქუეყანა
სა ზედა დაამჴუ,
46. … ირენ დღენი ჟამთა მისთანი და [მიჰფ]ინე
მათ ზედა სირცხუილი.
47. [გან]ვრისხნე სრულიად და აღატყდეს, ვითარცა

89. 3v

10. … და უმრავლესი მათგანი შრომით და სალმობით,
რამეთუ მოვიდა ჩუენ ზედა სიმშუიდეჳ
და ჩუენ განვისწავლენით.
11.ვინ-მე უკუე ცნას ძალი,
რისხვისა შენისაჲ ანდა შიშითა შენითა გულისწყრომაჲ … შენი ვინ აღრაცხოს?
12. ესრეჳთ აუწყე მარჯუენაჲ შენი, უფალო,
მდაბალთა გულითა და სწ[ავლულთა] [სიბრძნე].
13. მოიქეც, უფალო! ვიდრემდის ნუგეშინისცემულ [იქმ]ენ.
14. აღვივსენით ჩუენ ცისკარსა წყალობითა შენითა, ვიხარებდეთ და [ვიშუებ-
დეთ]. დღესა ცხორებისა ჩუენ[ისასა].
15. მათ დღეთა წილ, რომელთა [დამამ]დაბლეს ჩუენ და წელთა მათ, რომელ-
თა ვიხილეთ [ჩუენ] ნათელი.
16. მოგუხედენ მონათა შენთა, უფალო, და [ქმნ]ულისა ჴელთა შენთასა … დე
…
17. იყავნ ნათელი უფლისა ღმრთისა ჩუენისაჲ.
საქმენი ჴელთა ჩუენთანი წარჰმარ[თენ] ჩუენ ზედა, უფალო, და ქმნული ჴელ-
თა ჩუენ …

ფს. 90

1.ქებაჲ და[ვითისი] … …
… რომელი დამკჳდრებულ ა … მაღლისაჲ
და საფარველსა ღმრთისა ზეცა[თასა განისუ]ენოს.

2. ჰრქუას უფალსა: ჴელისამპყრობელი ჩემი ხარი შენ [და]
შესა[ვედრებე]ლი ჩემი, ღმერთი ჩემი და მე ვესავ მას.
3. მან [მი]ჴსნა მე საფრჴისა მისგან მონადირეთ[ასა]
და სიტყუისა მისგან განსაკრთომელი[სა].
4. [ბეჭთ]საშ[უ]ა[ლით]ა მისითა გვარვიდეს შენ და
საგრ[ილსა] [ფ]რთეთა მისთასა ერვიდეს.
5.[ს]ა[ჭურ]ველად გარე-მოგადგეს შენ ჭეშმა[რიტებაჲ მისი].
6.[არა გეშ]ინოდის [შიშ]ისაგან ღამისა და ა …
… ნავნ დღისი.
… … … ნ ბნელსა შინა … … …
… … … [შუ]ადღესა
7.… … … შენსა ათას[ეულნი] ბევრ[ეულნი]
… … … შენ არა მოგეა … … …
… … … ვიდე შენ და მისაგ … … …
8.იხილო.

90. 5v
9. რამეთუ შენ, უფალი, ხარ [სასო ჩემდა და მაღალი
გიყო[ფიეს] შესავედრებელად [შენდა].
10. ეარა შევიდეს შენდა [ძჳ]რი და გუემაჲ და
[ა]რცა მიეახლოს საყოფელთა შენთა.
11. რამეთუ ანგელოზთა შენთ … უბრ … … … [დაც]
ვაჲ შენი და გზათა … … …
12. მკლავითა მათითა აღიპყრან … … … რაჲთა
არა წარსცე[412] ქვასა ფე … … …
13. ეს̈პიტსა და იქედნესა ზედა [ხჳდ]ოდი და
დასთრგუნო შენ [ლომი] და [ვეშაპი].
14. რამეთუ მე მესავს, ვიჴსნა[413] … … …
რამეთუ მან იცის სახე[ლი] … … …
15. ჴმა-ყოს ჩემდამო, მე … … … და მის თანა
ვიყო ჭირსა … … …
16. ჳიხსნა და ვა … იდ… … …
განვაძღო იგი … … …
ჩემი

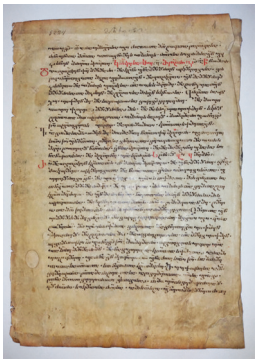
91.
1.ფსალმუნი დავითი
2. კეთილ არს აღსარებაჲ … … …
სახელსა შენსა მ[აღალო] … … …
3. მითხრობად ცისკარს … … …

[412] წასცე.
[413] ვიჴნა.

S 5224

რაობა:	მარხვანი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26,5X18,5

Content:	Triodion
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	26,5X18,5

ტექსტი

1r / … ლოებაჲ,
რამეთუ არა ემსგავსა იგი ძაღლთა მათ ცოფთა წყალობასა,
რომელნი ენითა მათითა ჰლოშნიდეს ლაზარეს,
რომლისა სიბრმისაგან გჳჴსნენ, მრავალმოწყალე.
კჳრიაკესა მე - ე
მწუხრი. ჴმაჲ ა
ძლ. წმიდანო მარ
დაჰგლახაკენ, ქრისტე, მდიდარი
და კაცნი განამდიდრენ უკუდავებისა
ბრწყინვალებითა მეცა, გემოთაგან
დაგლახაკებული,
განმამდიდრე, მჴსნელო, და ლაზარეს, გლახაკსა,
თანა ღირს-მყავ მე
და ტანჯვათაგან
მდიდრისათა მიჴსენ
და ცეცხლისა მისგან საუკუნოჲსა.

ბოროტთა საუნჯე
ვიქმენ მე
და საწუთოჲსა შუებაჲ შევიყუარე
და მოვიპოვე ქცევაჲ მდიდრისაჲ მის
და დასასჯელ ვიქმენ
საუკუნოდ ცეცხლითა მით უშრეტითა
ლაზარეს სახედ,
მომყმარი გონებაჲ ჩემი უგულებელს-ვყავ
დავრდომილი
კეთილთა საქმეთაგან.

ვითარცა ბრმასა მას
ოდესმე
მიჰმადლე ნათელი, ქრისტე, მაცხოვარ,
ეგრეთვე სული ჩემი განანათლე,

ცოდვისა ბნელითა
შეპყრობილი და ღირს-მყავ ხილვად ნათელსა
შენსა, მოწყალე,
და დამადგინე გზასა სინანულისასა
და მაცხოვნე,
ვითარცა სახიერ ხარ!

სხუანი. [ჴმაჲ] დ გუერდი
ძლ. ედემნი
რომელი დაჰგლახაკენ კაცთათჳს,
ჵ მრავალმოწყალეო,
და განამდიდრე
ბუნებაჲ მოკუდავი
უკუდავებითა და ნათლითა
შენისა ღმრთეებისაჲთა,
გევედრები შენ
დაგლახაკებული გულისთქუმათა
მიერ ბოროტთა, სათნოებითა მდიდარ-მყავ
და გლახაკისა
მის ლაზარეს თანა შემრაცხე, კაცთმოყუარეო,
და განმარინე მე
ნაწილისა მისგან მდიდრისა მის უწყალოჲსა
და სატანჯველთა მათგან,
რომელნი-იგი მიმელიან მე ცოდვათა მათ ჩემთათჳს,
რომელნი მიქმნიან წარმდებებით.

ცოდვითა განვმდიდრდი მე ბოროტად
და შუებაჲ შევიყუარე,
მშობელი იგი
ყოვლისა ცოდვისაჲ
და გულისთქუმითა ბოროტითა
დაბნელებულ ვიქმენ მწარედ
და ცეცხლისა მის
დაუშრეტელისა
თანამდებ ვიქმენ
უბადრუკი, რამეთუ გონებაჲ ჩემი,
მომყმარი,
უგულებელს-ვყავ, ვითარცა ლაზარე - მდიდარმან
და ნაბიჭევიცა
კეთილთა საქმეთაჲ არა მივეც ყოვლადვე,
გარნა შენ, მოწყალეო
უფალო, განაძღე სული ჩემი
საზრდელითა საღმრთოთა
სათნოებათაჲთა, კაცთმოყუარე!

მეექუსესა ამას შჳდეულსა მარხვათასა
აწ შემავალთა
უფლისა გალობაჲ
წინადღითი შევწიროთ ბზობისაჲ,
რამეთუ მოვალს შემუსრვად ყოვლადძლიერი
სიკუდილისა … სა.

ამისთჳსცა
1v / განვჰმზადნეთ ძლე/ვისა იგი მომასწავებელნი,
ბრწყინვალენი
რტონი სათნოებათანი, და განვიდეთ სიწმიდით
მაგებებად მისა
და ოსანასა უღაღადებდეთ, რამეთუ იგი არს
შემოქმედი ყოველთაჲ
და შემნდობელი ცოდვათა ჩუენთაჲ,
რაჲთა ღირს-მყვნეს წყალობით
შესლვად ზეცისა სასუფეველსა.

სტიქარონი. ა.
ძლ. სასწაულთა მოქ
საკჳრველ არს მჴსნელისა ჩუენისა
წყალობაჲ
და ჩუენთჳს მოღუაწებაჲ,
რამეთუ ცნობაჲ ყოფადთაჲ,
ვითარცა ყოფილთაჲ უწყოდა
და გამოგჳცხადა ჩუენ
და ლაზარეს და მდიდრისა ცხორებაჲ საანჯმნო-ყო,
აწ ორთავე მათ აღსასრული
განვიცადოთ, მორწმუნენო,
და ერთისა მის კაცთმოძულებაჲ მოვიძაგოთ ჩუენ,
ხოლო მეორისა სულგრძელებასა
და მოთმინებასა ვებაძვნეთ, რაჲთა ღირს ვიქმნეთ
წიაღთა აბრაჰამისთა და ჴმა-ვყოთ:
მართლმსაჯულო უფალო, დიდებაჲ შენდა!

ცისკრად. [ჴმაჲ]ა გუერდი
ძლ. სუფევას

ნუ დამსჯი, ქრისტე, ცეცხლსა შინა
გეჰენიისასა, ვითარცა
მდიდარი იგი ლაზარესთჳს
დაისაჯა, არამედ მომმადლე ტირილით
მვედრებელსა შენსა
კაცთმოყუარებისა შენისა
ნაკადული და შემიწყალე მე.

წარდგომაჲ. [ⴝმაჲ] გ გუერდი
ძლ. მჯდომარე

გულფიცხელობისა ლოდი გარდააგორვე
გულისაგან ჩემისა, კაცთმოყუარეო ქრისტე,
და ცოდვითა მომკუდარი
სული ჩემი აღადგინე
და ღირს-მყავ მე
ლმობიერითა გონებითა
ბაიასა
სათნოებათასა შეწირვად
შენდა ჯოჯოხეთისა
მძლისა, ყოვლად ძლიერო
მეუფჱო,
რაჲთა მივემთხჳო მე
შენ მიერ უხრწნელსა
მას ფუფუნებასა
და მოწყალებათა
შენთა დიდების-ვმეტყუელებდე
და უგალობდე
სიტკბოებათა შენთა.

მეექუსესა შჳდეულსა მარხვათასა
მოწევნულთა წინა დღესასწაულისა გალობაჲ
ბზობისაჲ მიუპყრათ ღმერთსა,
მომავალსა ჩუენთჳს ვნებად
და მჯდომარესა
კიცუსა, რაჲთა მოუდრიკოს
ⴝელმწიფებით
წარმართთა ქედი, ვითარცა მეუფჱმან
მამულსა მას უღელსა
და აწ სათნოებათა
რტონი მზა-ვყვნეთ
წინაჲთვე, მორწმუნენო,
რაჲთა აღდგომასა
წმიდასა ღირს ვიქმნეთ
განათლებული ხილვად
და მოვიღოთ ქრისტეს, ღმრთისაგან,
დიდი წყალობაჲ და შენდობაჲ ცოთვათაჲ

მეექვსე ორშაბათსა. ხუედრნი. [ⴝმაჲ]ა
ძლ. მონებისა მის
ვნებანი მოვაკუდინნეთ, ძმანო,
მარხვითა და სული განვაცხოველოთ

ლოცვითა, რაჲთა ვიხილოთ ჩუენ
ვნებაჲ ქრისტესი ღირსად
და გალობით
უგალობდეთ ღმერთსა
საკჳრველთმოქმედსა, რამეთუ დიდებულ.

უწყალოჲსა მდიდრისა, ქრისტე,
საქმეთა მივემსგავსე აწ, არამედ
გევედრები: მომაქციე მე
და ცეცხლისაგან მიჴსენ
და ლაზარეს
თანა გლ/ **(არ გადადის)**

2r / წილ
და საწუთოჲსა
საცთურითა მიმძლავრებულსა
გულისსიტყუათა ავაზაკნი დამესხნეს
და შვილებისა კუართი ბრწყინვალე მათ მიერ
განმეძარცუა
და ვძე მე
წყლულებათაგან
მათთა ფიცხელთა, ვითარცა უსულოჲ.
და მღდელმან მიხილა მე,
მოსიკუდიდ დაცემული, და
უგულებელს-მყო და არა მომხედნა
და ლევიტელმან ეგრეთვე მომიძაგა
და ვითარცა მიხილა, თანა-წარმჴდა,
ხოლო შენ, ქრისტე,
რომელი განჰკაცენ ქალწულისაგან,
გუერდით შენით გარდმოდინებულისა მის
ყოვლადდიდებულისა
სასხლისაგან და წყლისა
განჰბანენ ჩემნი
წყლულებანი ზეთითა და ღჳნითა
და განჰკურნენ იგი
მოწყალებითა შენითა
და ზეცისა კრებულთა თანა
აღმრაცხე, ვითარცა მოწყალე ხარ.

შაბათსა, ე. ხუედრნი
ღაღატყავსა [ჴმაჲ] ა გუერდი
ძლ. იჴსენ წწყ

ჴსენებაჲ
მოწამეთაჲ აღვასრულოთ
გალობაჲ,
შევწიროთ ქებით უფლისა
და საღმრთოჲთა
სიხარულითა ვიშუჱბდეთ.

მახჯლი
და ცეცხლი არაჲ ზარ-გცემდა,
წმიდანო,
რამეთუ მინდობილ იყვენით
ქრისტესა და
მძლავრ ცეცხლ-ჰყვენით.

ცხორებაჲ
მოიყიდეთ სიკუდილითა
და იშუჱბთ
ცათა შინა, მოწამენო
დიდებულნო,
წინაშე ქრისტეს, ღმრთისა.

ცხოველთა
და მკუდართა მფლობელო ქრისტე,
რომელნი
გესვიდეს და შეგევედრნეს,
განუსუენე
წმიდათა შენთა თანა.

სამებაჲ
სამხატოვნებით ვადიდოთ
ერთარსად
და ერთბუნებით ვქადაგოთ
მამაჲ და ძე
და სული ყოვლადწმიდაჲ.

რომელმან ჰშევ მაცხოვარი ყოველთაჲ,
ქალწულო,
რომელნი სარწმუნოებით
მოივლტიან
შენდა, ნუ შეურაცხ-ჰყოფ.

აკურთხევდითსა
კურთხეულ ხარ შენ, უფალო,
რომელი ჰზი ქერობინთა

და [ჰხედავ] უფსკრულთა ჴელმწიფედ
და ამაღლებულ ხარ უკუნისამდე.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო,
რომელმან მჴეცთა აღჳრ-ასხენ
და ალი ცეცხლისაჲ დაშრიტე
სადიდებელად მოწამეთა შენთა.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო,
რომელმან ახოვან-ჰყვენ, შენ[თჳს] რაჲ
იღუწიდეს მოწამენი
და ამაღლებულ ხარ უკუნისამდე.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო,
რომელმან ძლევაშემოსილ-ჰყვენ მოწამენი ღუაწლსა შინა
და ამაღლებ.

კურთხეულ ხარ შენ, უფალო,
რომელმან სიკუდილითა ცხორებად უოხჭნოდ მისცვალენ სულნი
და ამაღლებულ.

კურთხეულ ხარ, სამებაო,
რომელი სამხატოვნებად და ერთბუნებად იცნობები
და ამაღლებ.

კურთხეულ ხარ შენ, [უფალო],
რომელი იშევ უთესლოდ და მშობელი დაიცევ უხრწნელად
და ამაღლებულ ხარ.

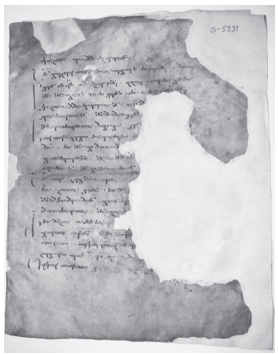
ადიდებდითსა
ძლ. შენ მხოლოსა
მარტჳლთა მწყობრნო,
წმიდანო, მოგჳსენენით,
რომელნი სურვილით შეგასხამთ და ვღაღადებთ:
ყოველნი საქმენი უფალსა უგალობდით
და უფროჲსად
ამა.

მახჳლითა რაჲ
დაიჭრებოდეს წმიდანი
ღმრთივბრწყინვალედ იხარებდეს /

S 5231

რაობა:	სადღესასწაულო
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26X20,5

Content:	Holiday Menaion
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	26X20,5

ტექსტი

კაცთა, ვითარცა მმარხველნი,
ჳმენ გეტაჳ თქ[უენ], მოუღებიეს სასყიდელი მათი,
ხოლო შენ რაჟამს იმარხვიდე
იცხე თავსა შენსა და დაიბანე პირი შენი,
რაჲთა არა უ[ჩნ]დე კაცთა მმარხველად,
არამედ მ ..... ფარულად
და მამაჲ შენი ... ...
დაფარულთა მოგაგოს შენ ... ...
ნუ იუნჯებთ საფასესა თ ... ... ზედა,
სადა-იგი მღილ ..... განრყუნის
და ცდა ..... თხრიან და ... ...
ჳრამედ იუნჯენდით თქუენ ..... სა
ცათა შინა,
სადა ..... და მჭამულმან გნრყ.....
მპარავთა
და თხარ .....
რამეთუ სადაცა არს საფ .....
გული თქუენი
სანთე ..... თუალი
უკუეთუ .....
ტებულ იყოს ყოველი -გ-
ამი ... ...
უკუეთუ თუალი მ[ენი] ..... ლტ.
1v / შენი ბნელ იყოს
უკუეთუ ნათელი იგი
შენ შორის ბნელ არს, ბნელი იგი რავდენ
მე არს .....
ვერ ჴელ-ეწიფების ორთა თუალთა მ ... ად,
ანუ ერთი იგი მოიძულოს ... ... ბი შეიყუაროს,
ანუ ერთი ს ..... [თა]ვს-იდვას

და ერთი იგი შეუ …… ვერ ⳟელ-ეწიფების ღმერთის … …
ნე …… [მა]მონაჲსა.
ⲁმის[თჳს] გე[ტყჳ] თქუენ
ნუ ჰზუნავთ სუ[ლისა] [თქუენ] ისათჳს,
რაჲ ვჭამოთ, ანუ ……
… … ნუცა ⳟორცთა თქუენთაჲ … …
ანუ არა სული უფ ……დელისა
და ⳟორცნი
… მოსილსა
… რ … [ფრინ]ველთა ცისათა,
რამეთუ …… არცა მვიან, არცა შეიკ ……
…… ეთა და მამაჲ თქუენი ზეცა
…… მათ …… არა მე უფროჲს თქუენ
…… ართა
მფრინველთა

2r / ვინმე თქუენგან[ი] ზრუნვიდე[ს]
…… ლებელ არს [ი]გი შეძინებად თჳსსა
და სამოსლის ……
რაჲსა ჰზრუნავთ ……
გან …… ადენით [შრო] –
შანნი ველისანი,
ვითარ-იგი აღორძნ … დეს
არცა შურების, არცა სთა ……
ხოლო გეტყ თქუენ, ვითარმედ: არცა …
ყოველსა მას დიდებასა მისს[ა]
ერთი ამათგანი
იგი ველისაჲ,
რომელი დ ……
თორნესა შთაეგზნეს
ღ …… მოსის
არა მე უფროჲს ……
მორწმუნენო,
ნუ უკუ ……
და იტყჳთ
რაჲ ვჭამოთ … …
ანუ რაჲ შევიმოსოთ … … … [წა]რმართნი ეძიებენ, რამეთუ იხ … … …
მან რაჲ-იგი გიჳმს, ა … … …
ხ თქუენ ეძიებდით პირველი
სა ღმრთისასა
და სიმართლესა … … … ესე ყოველი
შეგეძინოს თქუენ … … …

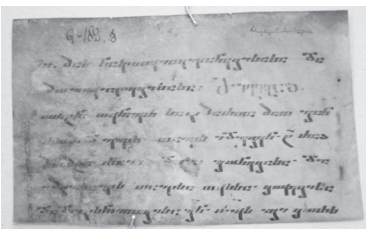
2v / (სინგურით - არ იკითხება) გ. ერნო უბიწოსა მარხ
მე-2 სტრ. სინგურით იწყება

რომელი ქეროობ … … … [ს] აიდუმლონსა ⴅ … … …
… … სინგურით ი. ყლი ⴝმაჲ გ.
ჟამსა … … … რებისა ს ვ˜ე
მცხვიბისა შენის …… დბლი ისმინე ჩემი, უფალო,
რამეთუ ტკბილ ……
ვრს … … … ულთა წმიდათა ორმეოცთასა
… … … თევდორესი ფსალმუნი ა
… … … დბლი მრწმენა მე, რომლისათჳს … … … …

კორინთელთა მიმართ
… … … ესე კეცის ჭურებითა,
რაჲთა
… … … ძლიერებაჲ იყოს ღმრთისა
…… ყოველსა შინა ვიჭირვით,
არამედ
…… ვართ
თუ წირულ
……ებაჲ გჳჩს
დევნულ
…… და დატევებულ ვართ
…… ვართ, არამედ არა წარწ
…… დს სიკუდილი იგი
იესუჲსი
……გამოცხადნეს
მარადის ჩუენ ……
სიკუდილსა მივეცენით
იესუჲს … … … ებაცა იგი იესუჲსი
მოკუდავ … … … ნა ⴝორცთა ჩუენთა
გამოცხად

Q 182 ბ

რაობა:	კითხვა-მიგება
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	9,5x15
Content:	Questions and Responses
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	9,5x15

ტექსტი

1r / სა მას ნაკლულევანებისასა და მოღუაწებისასა
მიგებაჲ
[ს]ორცნი თჳნიერ საჴმართა მათ განრომად ვერ თავს-იდებენ. ხოლო რაჲზომ-
ცა ძალ-ედ[ვა] გონებასა და ამ … ავს თავსა თჳსსა შუებისა და დაჴსნილობისაგან,
რაჟამს-იგი შორს /

არ გადადის

1v / უმაჲ იგი აღასრულის შენ ზედა და სიმტკიცე იგი მერმეთა მათ კეთილთა.
ხოლო მაშინ ჰპო (!) საუკუნოჲ იგი ცხოვრებაჲ, რაჟამს ესე ცხოვრებაჲ შეურ-
აცხ-ჰყო. და რაჟამს ამით განმზადებულითა შეხჳდე ღუაწლსა, მაშინ შეურაცხ-იყ-
ვნენ [წ]ინაშე თუალთა შენ … …

Q 182გ

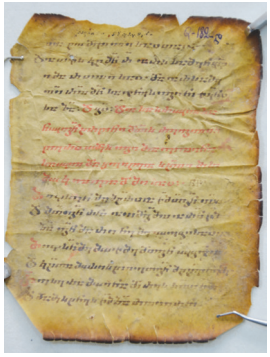

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,7x22,3
Content:	Chants
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	16,7x22,3

ტექსტი

1r */

Q 182 დ

რაობა:	დავითნი
თარიღი:	XIV- XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15,5x11,7
Content:	Psalter
Date:	XIV- XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	15,5x11,7

* შენიშვნა: ტექსტი ცუდად იკითხება

ტექსტი

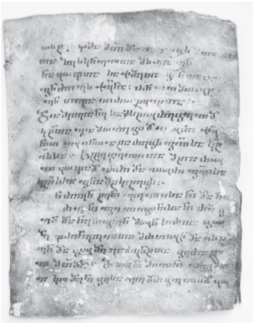
1r / თა ცოდვილისაჲთა.
და თქუას კაცმან, რამეთუ: არს სამე
ნაყოფი მართლისაჲ და არს სამე[414]
ღმერთი, რომელმან საჯნეს იგინი ქუეყანასა[415] ზედა.
დიდებაჲ და … … …
ნუ განხრწნი … … …
წერა ოდენ იგი … … …
… … … და შეიცვა სახელი მისი
ნჩ

მიჴსენ მე მტერთა ჩემთაგან, ღმერთო,
და მათგან, რომელნი აღდგომილ არიან
ჩემ ზედა. განმარინე მე … … … ებისათა … … …
მიჴსენ მე მოქმედთაგან უშჯუ[ლოებათა].

და კაცთა მოსისხლეთაგან მაცხოვნე მე.
ესერა მოინადირეს სული ჩემი
და დამესხნეს ჩემ ზედა ძლიერნი,

1v / არცა უშჯულოებაჲ ჩემი, არცა ცოდვაჲ
ჩემი, უფალო, უცოდველად ვრბიოდე
და წარვიმართე.
განიღჳძე შემთხუჩვად ჩემდა და იხილეჲ და შენ, უფალო ღმერთო
ძალთაო, ღმერთო ისრაჩლისაო,
მოიხილე მოხედვად ყოველთა წარმართთა
და ნუ შეიწყალებ ყოველთა მოქმედთა
უშჯულოვებისათაჲ (!),
მიიქცენ მწუხრი და დაყმებოდიან, ვითარცა
ძაღლი, და მოადგენ ქალაქსა მათითა.
ესერა იგინი იტყოდიან პირითა და მახჯლი ბაგეთა შინა მათთა, ვითარმედ
ვის ესმაჲ (!).

Q 186 ა

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,3x10,2
Content:	Chants
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	13,3x10,2

[414] არსამე.
[415] ქყნაჲსა.

ტექსტი

1r / ოსცეს ჴმა მათი და … ობს მთა … … …

თა ზესკნელთა მს … გან ნაყოფთა

საქმეთა შენთა … განძღეს ქუეყანა, რომელმან აღმოუცენ (!) თივა პირუტყვთა.

და მწვანე სამსახურებელად[416] კაცთა გამოღებად[417] პური ქუეყანით ღჳინო ახარებს გულსა კაცისასა.

საცხებელითა[418] მხიარულყოფად პირი და პური გულსა კაცისასა განამტკიცებს.

[გა]ნძღენ ხენი ველისანი და ნაძვნი იგი ლიბჲნისანი, რომელი შენ დანერგენ მუნ სირთა ბუდე ფრინველთა მართუ̃ჳ[419] და ისხენ და ბუდე ბარყნტთა (!) შერაცხილ მათდა.

მთანი მაღალნი … მთა კლდენი

1v შესავედრებელად ყუ /რდგელთა შექმნა მთოვარე[420] ჟამთათჳის.

მზემან ცნა ჟამი დასავლისა თჳ~ისსა, დასდევ ბნელი და იქმნა ღამე

და ბნელ[421] ვიდოდიან ყოველნი მჴეცნი მაღნარისანი[422], ლეკვნი ლომთანი, მყვირალნი ხატებჲდ და თხოვად თ[ჳ]სგან საზრდელისა მათისა აღმოუბრწყინდა მზე და შეკრბეს იგინი.

[და] სადგურსავე თჳისსა დადგიან, გამოვიდეს კაცი საქმესა თჳისა და შრომასა თჳისა მიმწუხრამდე.

ვითარ განადიდე საქმენი შენნი, უფალო, და ყოველივე სიბრძნით ჰქმენ ა … ო … ნა დაბადებულითა შენითა ეს … ზღვა

2r დიდი და ვრ / ცელი არს. მას შინა არიან ქვეწარმავალნი, რომელთა თანა არ არს რიცხვნი, მჴეცნი[423] წჳრილნი დიდთა თანა, მას ზედა ნავნი ვლენან. ვეშაპი ესე, რომელი შენ დაბჲდე სამღერელად მისსა თჳსა ჟამსა - ყოველივე შენგან ელიან მოცემად მათდა[424], საზრდელი მოსცე მათ, აღიზარდნიან იგინი.

… აღიღე რაჲ ჴელი შენი, ყოველივე შენგან ელიან; განძღენ სიტკბოებითა შენითა, ხოლო გარე-თუ-მაქცევარი შენი შეძრწუნდიან.

მოუღე სული მათი და მოაკლდიან მიწადვე თჳისად მიიქციან. გამოავლინე სული, დაბადენ იგინი, განაახლო[425] პირი ქუეყანისა.

იყავნ დიდებაჲ! [ი]ხარებდეს უფალი

2v ქმნულთა მათთჳს, / რომელი მოხედავს ქუეყანას[ა] და ყოფს მას … ბულ, რომელი შ … ა … ებს … თა და კუმოდიან.

ვა[ქე]ბდე უფალსა, ცხორებასა ჩემსა, უგალობდეთ ღმერთსა ჩემსა ვ… ვიყო

[416] სამსხურებელდ.

[417] გამოღებჲდ.

[418] სცხებელითა.

[419] მრთუ̃ჳ.

[420] მთოვრე.

[421] ბნლ.

[422] მღნარისანი (უქარაგმოდაა აქაც და სხვაგანაც).

[423] მეჴეცნი.

[424] მადთდა.

[425] გნახლო.

მე ტკ … ე … მას გალობაჲ ჩემი, ხოლო მე მარადის ვიხარებდე უფლისა მიმართ

მაღლისა … ცოდვილნი ქუეყანით და … ნუღარა … ი[პო] ებიან მას ზედა. აკურთხევს სული ჩემი, უფალო.

უგალობდით უფალსა და ხადოდით სხეულსა მისსა, მიუთხრენით წამ … მართალთა შორის საქმენი მისნი, აქებდით მას და უგალობდით მამ … … …

რაჲთა უთხრობდა ყოველსა კაც …

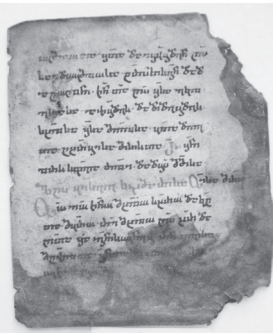
ველებ … მ … ა … ი … ბოდით … ხ … ითა

მისითა წმიდითა.

იხარებდინ გულნი მეძიებელთა.

Q 186 დ

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	XV- XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,3x9,4
Content:	Euchologion
Date:	XV- XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	11,3x9,4

ტექსტი

1r / უმლოთა შენთა და იშჯბდენ წმიდასა[426] საიდუმლოსა ტრაპეზისაგან და დაცულნი ჩუენ თანა წმიდასა[427] შენსა ეკლესიასა აქებდეს და ადიდებდეს[428] სახელსა შენსა მაღალსა ყოველთა დღეთა ცხორებისა მისისათა, რამეთუ შენი არს სუფევა, ძალი და დიდებაჲ მამისა.

ლოცვაჲ ყოვლისავე საჴმარისა.

უფლისა მიმართ.

უფალო ღმერთო ჩუენო, მხოლოო სახიერო და კაცთა მოყუარეო, რომელი მხოლო წმიდაჲ ხარ და წმიდათა შინა განისუენებ, რომელმან თავსა მოციქულთა შენ … უჩ … [429]

1v / სა არარაჲ შეგინებულად გინა არაწმიდად შერაცხოს შენ მიერ შექმნილთაგან საშჯბელად (!) და ნუგეშინისმცემელად კაცთა და ჭურისა რჩეულისა პავლეს მიერ ყოველივე წმიდაჲ წმიდათათჳს ჰქადაგე, შენ აწცა, მეუფეო ყოვლადწმიდაო, წოდებითა საშინელებისა და უხრწნელისა სახელისა შენისათა და ნიშითა პატიოსნისა ჯუარისა შენისათა აკურთხე საჴმა … თა … გნუ …[430].

[426] წ˜ჲ.

[427] წ˜ჲსა.

[428] დიდებდეს.

[429] გვერდის ქვედა ნაწილი დალაქავებულია და არაფერი არ იკითხება.

[430] ბოლო კიდე დალაქავებულია, არ იკითხება.

2r / ქუანან ჩემს ქჯეშე ერისკაცნი და ვრქუა: წარვედ! და წარვიდის და სხუასა[431] მოვიდეს და ქმნის

ესე ესმა რაჲ იჯდა, უკჯრდა და ჰრქუა ერსა მას, რომელნი მისდევდეს მას: ამენ, ამენ გეტყჯჲ (!) თქუენ. არცა ისრაჱლსა შორის ვპოვე ესეოდენი სარწმუნოებაჲ. ხოლო მე გეტყჯჲ (!) თქუენ, რამეთუ მრავალნი მზისანი აღამოსავალით (!) დასავალს მოვიდოდიან და ინა … დგ ღ~მთ … ის … ს … ლ … [432]

2v / უფლისანი განითხივნეს ბნელსა მას გარესკნელსა, რამეთუ მუნ იყო ტირილი და ღრჭენაჲ კბილთა და ჰრქუა ასისთავსა მას: წარვედი, ვითარცა გრწმენენ, გეყავნნ შენ.

და განიკურნა მონა იგი მასვე დღესა შინა. ამენ.

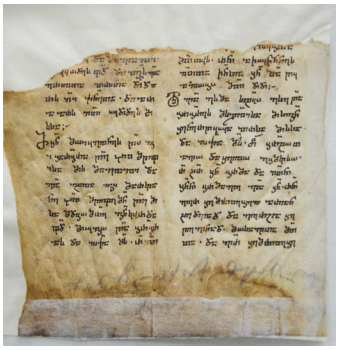
ორშაბათსა. ფსალმუნი.

რომელმან შექმნა ანგელოზნი მისნი სულჲდ მსახურნი … ჩემი, უფალო.

კრ … [433]

Q 189 ბ

რაობა:	ბარბარას წამება
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10,3x11,5
Content:	The Martyrdom of Saint Barbara
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	10,3x11,5

ტექსტი

1r */ … და მავალი … [უკ]ჯრდეს ფრიად და თქუეს, ვითარცა ერთთა პირთა დიდ არს ღმერთი ქრისტიანეთა და არა არს ღმერთი უდიდეს მისსა.

მაშინ მოუყვანეს წმიდაჲ იგი ბარბარა წინაშე ჴელმწიფისა მის მავალი და ვითარცა იხილა იგი მარკიანე ჴელმწიფემან წინაშე მისა მდგომარე, განკჯრდა ფრიად. მიუგო წმიდასა ბარბარას და ჰქუა მას, რამეთუ ღმერთ

(მორე სვეტი) …ლებ…ა მათ თქუეს, რომელნი აჩუჱნნეს ღმერთთა ჩუენთა, შენ ზედა წყალობაჲ მათი დიდი.

და ვითარცა ესმა სიტყუაჲ მსაჯულისა მისგან შენერწყუა პირსა მისსა და ჰქუა მას: ჲ, ბოროტო თავო და შვილო ეშმაკისო, რამეთუ ხარ შენ ბრმა და ღმერთნი შენნი ბრმავე, ვითარცა შენ, რომელნი ვერშემძლებელ არიან ხედვად და ვერცა შეწევნად მოსავთა მათთა და ვითარ შემძლებე

[431] სხჲსა.

[432] ბოლო ნაწილი დალაქავებულია, არ იკითხება.

[433] დალაქავებულია ბოლო ნაწილი და არაფერი არ იკითხება.

* 1r მინაწერი მხედრულით: ჩინჩალაძის მოტანილი.

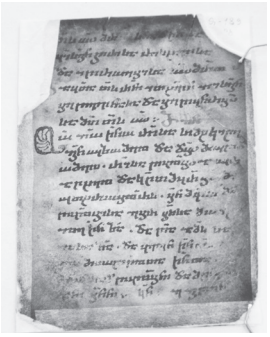
1v / ხოლო შუაღამესა ოდეს გამოუბრწყინდა მას ზედა ნათელი, ვიდრემდის განათლდა საპყრობილო იგი ბრწყინვალებითა მით და გარდამოჴდა ქრისტე ანგელოზთა მისთა თანა და აღადგინა იგი ფერჴთა მისთა ზედა და განკურნაჲ იგი გუჱმთაჲ და წყლულებათა მისთაგან და ჰქუა მას: „გიხაროდენ მოწამეო ჩემო ბარბარა, რამეთუ დღეს უხარის ცასა და ქუეყან…

(მეორე სვეტი)ნებაჲ რ… …ყო მისა და იქმს …გი უძილ სიხარულისა მ…გან რომელი მოიწია მის ზედა და ილოცვიდა იგი ფერჴთა მისთა ზედა.

და ვითარცა დაჯდა უსჯულოჲ იგი მსაჯული საყდართა ზედა ბრძანა, რაჲთა მოიყვანონ წინაშე მისსა და წარსცა ცხედარი, რაჲთა დადვან მას ზედა და მოიღონ მითა, რამეთუ ეგონა, ვითარმედ ვერ შემ...

Q 189 იგ

რაობა:	კონდაკი (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	9,7x14,5
Content:	Kontakion
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	9,7x14,5

ტექსტი

1r / ...ხელითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისაჲთაჲ დაიკლვის ტარიგი ღმრთისაჲ ძე მამისა ამხუმელი წმიდათა სოფლისათა ცხოვრებაჲდ ძის სოფლისა, ვითარცა ცხვარსა დაკლვად მიიგუარ… და ტარიგი წინაშე მრის… უჴმობილ …, რომელ არა აღარებს პირსა თჳსსა დაბლითა თჳსითა სასოებაჲ მისი მიიღოს, ხოლო ე… მისი ვინმე … აღებულ არს ქუეყნით ცხოვრება … …ორესა ზედა გეკრ… უფალო ღმერთო ჩუენო შესწ…

2v / …ბი … …მის ქალწუ… …სათა …ისამეს …ნი ზეცისა, რომელნი მოეჴსენოთ წმიდაჲ იოანე ნათლისმცემელი და ყოველნი წმიდანი ღმრთისანი ამ წმიდა მე მის დღისა მოიჴსე …ეოთხესა ზედა მოჴსენებისათჳს და განსუჱნებისა ნეტარებისათჳს და ცოდვათაჲ მიტევებისა მონისა ღმრთისაჲ.

სახელით მოიჴენოსაჲ

ღმერთმან ლოცვაჲ ესე პირველდაბადებისაჲ. უფალო ღმერთო ჩუენო, რომელმან ზეცისა პურსა საზრდელით ყოვლისა ჴორციელისა უფალი ჩუენი და ღმერთი იესუ ქრისტე მოავლინე მაცხოვრად და მჴსნელად, ქველისმოქმედად, მაკურთხევლად და ცოდვ…

2r / ღმერთს უფლისაჲ მიმართ სულთა ჩუენთა ყოვლისაგან ჭირისა, რისხვისა და იწროებისა უფლისაჲ მიმართ

და ყოველთათვის, რომელნი ითხოვეთ ღმრთისაგან შეწევნასა და შეწყნარებაჲსა მათთჳს უფალო. მაღალო.

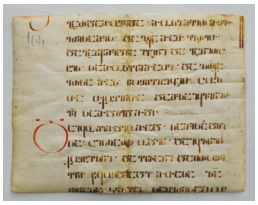
ფალო ღმერთო ჩუენო, რომლისა სიმტკიცე განუზომელ და დიდებაჲ მიუწდომელ, რომლისა წყალობაჲ აღურაცხელ და კაცთმოყუარებაჲ უთხრობელ არს. შენ, მეუფეო მოწყალებისაებრ შენისა მოიხილენ ჩუენ ზედა და წმიდა ამას საფლავსა ზედა და ყვენ ჩუენ ... მლოცველთა ჩუენთა ... წყალობანი და მოწყალებანი შენნი. კ~ნ... ეგ...

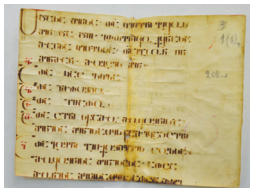
2v / ლენ გეტყვინ უფალო შენ დ... წმიდისა უხრწნელისა უფროჲსად კურთხეულისა დედოფლისა ჩუენისა, ღმრთის მშობელისაჲ და მარადის ქალწულისა მარიამის წმიდაჲსა ზეცისა ძალითა ყოველთა წმიდათა ტანა მომჴსენებელთა თავნი თვისნი ურთიერთ არს და ყოველი ცხოვრებაჲ ჩუენი ქრისტესა ღმერთსა ჩუენსა შევჰვედროჲთ მღდელმან აღსარებაჲ.

რამეთუ შუჱნის შენდა ყოველი დიდებაჲ, პატივი და თაყუანისცემაჲ მამისა და ძისა და

და თქუიან კურთხეულ არს აღსარებაჲ და კანონ. მერმე და მერმე მშვიდობით ... მაცხოვრისა ზედა გ... უფალო, ღმერთო ჩუენო, აცხოვნე ერი შნი და აკურთხე სამკვირდებელი შენი და ერსა...

Q 208 ა

რაობა:	გამოსლვათა წიგნი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	12x16,2
Content:	Fragment from the Book of Exodus
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	12x16,2

ტექსტი

1r / გარდამოვიდა მოსე მიერ მთით ერისა მის და ჰრქუა მათ ეგრეთ და განწმიდნა იგინი და განირცხეს სამოსელი მათი და ჰრქუა ერსა მას: ნუ შეეხებით ცოლთა თქუენთა და მზა იყვენით ვიდრე სამ დღედმდჱ.

და იყო შემდგომად სამისა დღისა ცისკარს ოდენ და იყვნეს ქუხილნი და ელვანი და ღრუბელი, წყუდიადი მთასა ზედა სინასა ჴმაჲ იგი საყჳრისაჲ ო ... [434]

არ გადადის

1v / დასა შენსა, რაჲთა კეთილი გეყოს შენ და დღჱგრძელ იყო ქუეყანასა მას ზედა კეთილსა, რომელი-იგი უფალმან ღმერთმან შენმან მოგცეს შენ.

არა კაც ჰკლა

არა იმრუშო

[434] სტრიქონი წაჭრილია და ზემო სტრიქონის მთავრული ასოს (?) ნაწილი ქვედა სტრიქონზეა ჩამოსული.

არა იპარო
არა ცილი სწამო მოყუსისა შენისა შენისათჳს, წამებაჲ ცილი
ი არა გული გითქუმიდეს ცოლსა მოყუსისა შენისასა, არცა მონისა მისისათჳს,

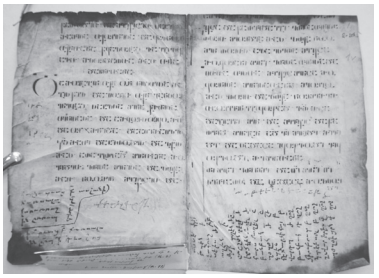
2r არცა მჴე / ვლისა მისისათჳს და არცა ჴარისა მისისათჳს და არცა კარაულისა მისისათჳს და არცა ყოვლისა საცხოვრისა მისისათჳს და არცა ყოველი რაჲ იყოს მოყუსისა შენისაჲ.

არ გადადის

2v / რიდა დიდად და შეძრწუნდა ყოველი იგი ერი ბანაკსა მას შინა.
და განიყვანა მოსჱ ერი შემთხუევად ღმრთისა ბანაკით … და წარვიდეს მთასა მას ქუჱშე სინ … … …

Q 208ბ

რაობა:	ბიბლიის საკითხავები
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	21x29
Content:	Readings of Gospel
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	21x29

ტექსტი

ბიბლიური ტექსტის ფრაგმენტები
1r / წა[რვე]დით და მოიქეცით სახლსა
მამისა თქუენისა და ყავ … … …
თქუენთა ზედა წყალობაჲ, ვითარცა-იგი
ჰყავთ მკუდართა მათ თანა
და ჩემ თანა.
და მოგაგენ თქუენ უფალმან
სიკეთისა მაგის წილ და პოვეთ თქუენ
განსუენებაჲ სახლსა შინა ქმრისა თჳსისასა.
და ამბორს-უყო მათ და უჯმნიდა
და აღიმაღლეს ჴმაჲ მათი და ტიროდეს
და ჰრქუეს მას: არა ეგრე, არამედ შენ
თანა მოვიდეთ ერისა შენისა.
და ჰრქუა მათ: ნოომენ, მიიქეცით

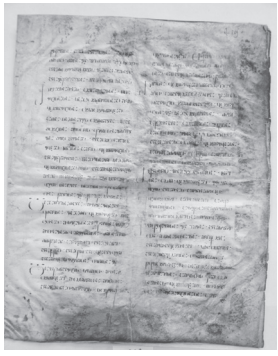
1v და /[435] აღ[436] … … …
იქცა და წარვიდა იგი ერისა თჳსისა,
ხოლო რუთ შეუდგა მას.

ჰრქუა ნოომენ რუთს: აჰა ესერა, მიიქცა მოყუასი შენი ერისა თჳსისა და ღმერთთა თჳსთა მიიქეც შენცა მოყუსისა შენისათა … მიუგო მას რუთ და ჰრქუა: ნუ შემემთხუევინ იგი ყოფად, ვითარმცა დაგიტევე შენ და მივიქეც და წარვედ შენგან, არამედ ვიდრე მიხჳდე, დე მივიდე და სადაცა იყოფვოდი, ვიყოფვოდი მე შენ თანა.
ერი შენი, ერი ჩემი და ღმერთი შენი ღმერთი ჩემი არს და სადაცა მოჰკუდე[437]

2r /[438] ეს ცხოვართა მამისა მათისა იოთორისთა მოვიდეს მწყემსნი და წარასხნეს იგინი ჯურღმულისა მისგან. აღდგა მოსე და განარინნა იგინი მწყემსთა მათგან და აღმოუვსო მათ წყალი და ასუა ცხოვარსა მათსა.
შე-რაჲ-ვიდეს იგინი რაგუელისა, მამისა მათისა, ჰრქუა მათ: რაჲსა იწრაფეთ შემოსლვად დღეს?
ხოლო მათ ჰრქუეს: კაცმან ვინმე მეგჳპტელმან განმარინნა ჩუენ მწყემსთაგან და გჳვსო ჩუენ წყალი და ასუა ცხოვართა ჩუენთა.
ხოლო მან ჰრქუა ასულთა[439] /[440]

2v / … … … … … …
მისი და ორნი ძენი მისნი და სახელი კაცისაჲ მის ელიმელექ და სახელი ცოლისა მისისაჲ - ნოემინ, და სახელი ორთა მათ ძეთა მისთაჲ - მაალონ და ქელეონ, ევფრათელნი ბეთლემით ჰურიასტანისაჲთ.
და წარვიდეს ქუეყანასა მას მოაბისასა და იყოფვოდეს მუნ. და მოკუდა ელიმელიქ, ქმარი იგი ნოომინისი და დაშთა იგი და ორნი ძენი მისნი - მაალონ და ქელეონ. და მოიყვანნეს ძეთა მისთა თავისა მათისა ცოლნი მოაბელნი, სახელი ერთისაჲ მის-ურიფა[441] … … …

Q 209

რაობა:	დოგმატიკური კრებული
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	34,5x27,5;
Content:	Dogmatic collection
Date:	X c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Asomtavruli
Size:	34,5x27,5;

[435] პირველი სტრიქონი მოჭრილია.
[436] ქვედა კიდეზე სომხური წარწერაა.
[437] ქვედა კიდეზე სომხური წარწერაა.
[438] ზედა სტრიქონი წაჭრილია (4r გვ. იკითხება).
[439] 2r-ს ქვედა კიდეზე სომხური წარწერაა.
[440] 2v-ს ზედა სტრიქონი წაჭრილია.
[441] 2v-ს ქვემო და მარჯვენა კიდეზე მინაწერებია სომხურ ენაზე.

ტექსტი

1r / ქალწულისა მითდა იშვა მისგან ძჱ ღმრთისაჲ. ძისაგან პირველი იგი კაცი დაძუელებული განახლდა და განიწმიდნა ნათსავი კაცთაჲ.

რამეთუ ხატსა მას უხილავსა ღვთაებისასა კაცობრივისაჲ მის ბუნებისა უშუერებაჲ არა საძაგელ-უჩნდა, არამედ შობისა მისთჳს ყოველივე თავს-იდვა შეხუევაჲ და უპატიოებაჲ ჩუენისა ამის ბუნებისაჲ და განწმიდა ნათესავი კაცთაჲ ბუნებისაჲ მის და მბადჳდეს მან ღთაებისაგან მხოლოდ მშობელი სახედ კაცისა ჴორცთა წმიდისაგან ქალწულისა.

და აღიზარდა მსგავსად, ვითარცა არს ბუნებაჲ კაცთაჲ, მსგავსად ხმისა მისებრ მთავარანგელოზისა ძისათაჲ ძრწიან ანგელოზნი და ცანი და ქუეყანაჲ და ყოველნი დაბადებული დამბადებელისა თჳსისაგან.

დაიჴსნების კერპთმსახურებაჲ მოსლვითა მისითა და განნათლდეს სოფელი (მეორე სვეტი) ბნელისაგან.

თქმული კელესტინე არქიებისკოპოსისაჲ ჰრომისაჲ აღდგომისათჳს ქრისტესისა. - რამეთუ ღმრთისა ბუნებაჲ ძლიერებითა მით აღდგომისაჲთა გამოჩნდების, ხოლო სიკუდილი ბუნებისაგან კაცობრივისა, რომელი აქუნდა უფალსა ღმერთსა იესუ ქრისტესა. ამისთჳს ივნო ჴორცითა და ამას ორსა ბუნებასა აღვიარებთ.

თქმული აეტოს ეპისკოპოსისაჲ ალექსანდრიელისაჲ. - რამეთუ ქრისტესთჳს მაცხოვრისა ჩუენისა ორი ბუნებაჲ გჳცნობიეს და მას აღვიარებთ.

ეპისტოლე ათანასი არქიეპისკოპოსისაჲ ალექსანდრიელისაჲ ეპიკტიტონისა მიმართ. - რომელი ქალწულისაგან იშვა და სჳიმეონ მკლავთა ზედა მიიქუა და შემდგომად ჯუარცუმისა და აღდგომისა თომაჲსგან წყლულებაჲ სამშჭუალთაჲ განეხილა, ამისთჳს ყოველნი ორსა მას ბუნებასა ღვთაებისა და კაცებისასა აღვიარებთ.

1v

თქმული ამბროსე ეპისკოპოსისაჲ მედოლიანელისა. - თქუა უფალმან, ვითრმედ დაჰჴსენით ტაძარი ესე და მესამესა დღესა აღვჰმართო თქუა, ვითარმედ: „დამჴსენით მე და მესამესა დღესა აღვდგე„, არამედ დაჰჴნეს უფალი ბუბებასა მას კაცობრივსა და განაახლებს, ხოლო თჳსი იგი ტაძარი ღმრთეებისა მისისაჲ არასადა დაჰჴსნდების.

არამედ კაცთმოყუარებითა თჳსითა არა განიშორა ბუნებაჲ იგი კაცობრივი და არს უფალი ჩუენი იესუ ქრისტჱ, ვნებული ჴორცთა მათგან კაცობრივთა, ხოლო ღმრთეებაჲ მისი უვნებელ არს და გამოუთქუმელ ძესათვს ირტყჳს, ვითარმედ: „მე ვარ პირველი და მეორჱ და არა შვიცვალო.

პირველი ღმრთეებითა, ხოლო მეორჱ კაცებითა, რომლისაგან უჩუენა მოწაფეთა წყლულებაჲ იგი გუერდისაჲ და ჭამა მათანა და პირველად აღდგომაჲ ბუნებუსაჲ მის ჩუენისაჲ აჩუენა.

(მეორე სვეტი) რაჲთა სიმტკიცჱ იგი ღმრთეებისაჲ უკუდავად და უქცეველად ეგოს. და ამას ორსა ბუნებასა ღმრთეებისა და კაცებისასა ვწამებთ.

თქმული წმიდისა აგჳსტინე არქეეპისკოპოსისაჲ ჴორცითა მოსლვისათჳს მეორედ მაცხოვრისა ჩუენისა. - ნუსადა აცილობა მას, ვითრმედ, ვითარ ანუ ვინაჲ მოვიდეს ქრისტჱ მოჴსენებულად შევერაცხენ და ჭეშმარიტად გეპყარნ სარწმუნოებაჲ იესუ ქრისტეს მიმართ, ვითარმედ აღდგა იგი მკუდრეთით და აღმაღლდა იგი ზეცად და ზის მარჯუენით მამისა.

და არათუ სიტყჳთ მოვიდეს, არამედ სადაცა იგი ამაღლდა, მასვე მთასა ზედა გარდამოჴდეს განშჯად და მკუდართა ხოლო ესრე იესუს მოსლვად იგი მისი, რამეთუ ანგელოზნი ღაღადებდენ და წამებდენ ჴმითა საშინელითა ჩემისა და გამოჩნდეს ზეცით მითვე ხატითა ჴორციელებისაჲთა, რომელითაცა ივნო.

რამეთუ მათ კაცობრივთა უჯრწნე(2r)ლისად შემოსილ იყოს და მით გამოჩნდების სიყუარული მისი ჩუენდა მომართ, ვითარმედ არა განიშორებს ბუნებასა მას კაცობრივსა.

თქმული წმიდისა ამბროსისი განკაცებისათჳს მაცხოვრისა და წვალებისათჳს აპოლინარეანთათჳს. - ვიდრე ამათ ვამხილებდით, სხუ ღუარძლი აღმოსცენდა, რომელნი იტყჳან, ვითარმედ ჴორცნი უფლისანი და ღმრთეებაერთისა ბუნებისაგნ არსო, რომელმან ჯოჯოხეთმან აღმოიბოყინა, ანუ ვითარ იკადრეს გმობად ისი, ვითარ ვხედავ ვითარმედ უძჳრეს არიან ისინი არიანეზთა მათ და მათგან განძლიერდების ურჩულოებად ესე.

არამედ, რომელმან არა აღიაროს ორივე ბუნებაჲ ამას ზედა აღსრულებად არს სიტყუაჲ იგი მაცხოვრისაჲ, ვითარმედ არა გიცნი, ვინ ხართო.

თქმული იოვანე არქეეპისკოპოსისაჲ კოსტანინე პოლისაჲ ამაღლებუსათჳს უფლისა. - ვითარცა ორნი ნუ ვინმე კაცნი ილალებიედ და აღდგის მათ შორის (მეორე სვეტი) სხუაჲ შუვამდგომელი ესრეთვე შუვამდგომელ იქმნა ჩუენთჳს უფალი მამისა მიმართ.

და ორითა ამით ბუნებითა თავს ისხნა ცოდვანი ჩუენი და იგი არს მეოხი ჩუენი მამისა მიმართ და მისთჳს ორსავე ამას ბუნებასა გამოაჩინებს.

თქმული წმიდისა კჳრილე მთავარეპისკოპოსისაჲ ალექსანდრელისაჲ. - რამეთუ კაცად სახელ-ედების ქრისტესა ბუნებისა მისგან კაცობრივისა, არამედ ღმერთი იყო ღმრთისაგან მამისა სიტყუად, ხოლო ჴორცთა მესამითა მით ქმნა მსგავს ჩუენდა და იქცეოდა ქუეყანასა ზედა და შეზავებულ იყო იგი ჩუენდამო, რამეთუ აქუნდა მას სრულებად კაცობრივი, მსგავსად სიტყჳსა მისისა და რომელთა ჰრწამს იგი აღიარებენ ორსავე ამას ბუნებასა მისსა.

ალექსანდრიელისაჲ ეპისტოლე ტიმოთე მთავარეპისკოპოსიუსაჲ ღმრთის მსახურისა მიმართ მეფისა ლეონტისა. - მივსწერ შენდა და ამას გაუწყებ, რაჲთა არა ვითარცა ჴორცთ(2v)მოყუარე დავისაჯო, არამედ რაჲთა განვერე ცეცხლისა მისგან ამისთჳს მაუწყებ შენსა მაგას ღ… მსახურებისა მეფობასა რათა ყოველივე გამოიკულეო.

რამეთუ სიყრმითგან ღმრთისმსახურებისა მეუფებაჲ გიპყრიეს და მართლმადიდებლობაჲ ქრისტეანებისაჲ, რამეთუ ქრისტემან ჴორცითა თჳსითა იხილა ვნებად სიკუდილისაჲ, ხოლო არაგანი ჰრწნეს სიკუდილისაგან ჴორცთანი მისნი, არამედ მითვე ჴორცითა აღდგა ჭეშმარიტად და რაჲთა შეუდგეთ დაუბრკოლებელად მოცემულსა და სწავლასა მოციქულთასა.

და მას მოჰსენებულთა კეთილად მოძღუართა ჩუენთასა მადლითა მაცხოვრისა ჩუენისაჲთა აღვიარებთ ერთსა სარწმუნოებასა, რაჲთა სახელითა იესუ ქრისტესითა, რომელი განკაცნა და ჰრქუა მოწაფეთა თჳსთა, ვიტარმედ: „წარვედით და მოიმოწაფენით ყოვე;ლნი წარმავალნი და ნათელსცემდეთ სახელითა მამისათა (მეორე სვეტი) და ძისათა და სულისა წმიდისათა„.

და ესრჱთ გვასწავებს და ვიცით სიმტკიცჱ და ჭეშმარიტებაჲ სამებისა წმიდისაჲ და ესრეთვე შეკრებულთა ნიკეას წმიდათა მათ მამათა ჩუენთა განაჩინეს განკაცებაჲ იგი უფლისა და მაცხოვრისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი და ესრეთვეჩუენცა გჳპყრიეს, ხოლო ვივლტი მომეძაგების აპოლინარიოსისი და ნისტორისი.

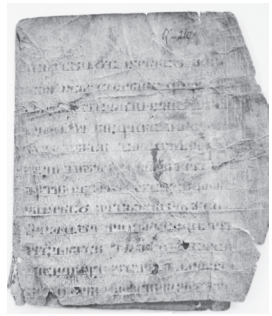
ვიცი და მრწამს, ვითარმედ წარსაწყმედელ არს მოძღურებაჲ იგი მათი, რამეთუ შესცთეს და ვერ ცნეს განკაცებად იგი მაცხოვრებაჲ.

ხოლო ვინ გგონებიეს და აღვიარებთ მხოლოდ შობილსა ძესა ღმრთეებისასა და თანაარსსა მამისა განკაცებულსა და ჴორცშესხმულსა, ჯუარცუმულსა და აღდგომილსა, რომელი მოსლვად არს, განშჯად ცხოველთა და მკუდართა.

ხოლო აწ ვევედრები შენსა მაგას ღმრთისმოყუარებასა, რაჲთა არა ქუეყანისა ესე, ხოლო მეფობაჲ დაიპყრა, არამედ ისმინე ჩემი, რაჲთა ზეცისასა გამო...

Q 210

რაობა:	დაზიანებული ფრაგმენტი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	13,8x23
Content:	Damaged Fragment
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	13,8x23

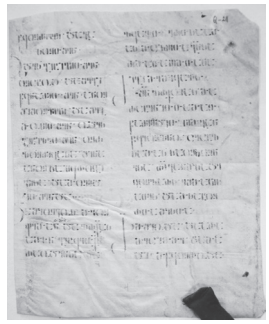

ტექსტი

შენიშვნა: ტექსტი არ იკითხება.

Q 211

რაობა:	მათეს თავის სახარება
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	16,8x20,8
Content:	Gospel of Mathew
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	16,8x20,8

ტექსტი

მათეს სახარება, თავი 23, 37-46

1r

წყურიელი და გასუთ შენ. ოდეს გიხილეთ შენ უცხოდ და შეგიწყნარეთ შენ ანუ შიშუელი და შეგმოსეთ შენ. ოდეს გიხილეთ შენ უძლურებასა შინა ანუ საპყრობილესა და მოვედით შენდა.

და მიუგოს მეუფემან მან და ჰრქუას: ამენ გეტყჳ თქუენ: რაოდენსა (მეორე სვეტი) ჰყავთ ერთსა ამას მცირეთაგანსა ძმათა ჩემთასა, იგი მე მიყავთ.

მაშინ ჰრქუას მარცხენითთა მათცა: წარვედით ჩემგან, წყეულნო, ცეცხლსა მას საუკუნესა, რომელი განმზადებულ არს ეშმაკისათჳს და მსახურთა მისთა.

რამეთუ მშიოდა და არა მეცით მე ჭამადი; მწყუროდა, და (1v) არა მასუთ მე; უცხო ვიყავ, და არა შემიწყნარეთ მე.

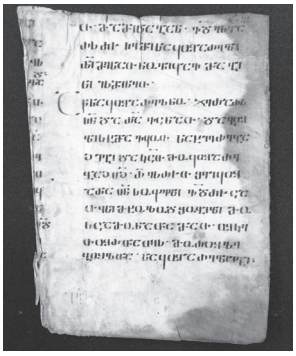
შიშუელ ვიყავ და არა შემმოსეთ მე; უძლურ ვიყავ და საპყრობილჱს, და არა მოხუედით ჩემდა.

მაშინ მიუგონ მათცა და ჰრქუან: უფალო, ოდეს გიხილეთ შენ მშიერი ანუ წყურიელი, ანუ უცხოებასა, ანუ (მეორე სვეტი) უძლურებასა, ანუ საპყრობილესა და არა გმსახურეთ შენ.

მაშინ მიუგოს მან და ჰრქუას მათ: ამენ გეტყჳ თქუენ: რაოდენსა არა უყავთ ერთსა მცირეთაგანსა, მე არა მიყავთ.

და წარვიდენ ესენი სატანჯველსა საუკუნჱსა, ხოლო მართალნი – ცხორებასა საუკუნჱსა.

Q 212

რაობა:	სწავლანი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	13x17,8
Content:	Sermons
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	13x17,8

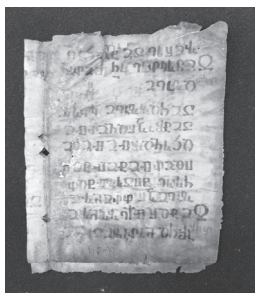
ტექსტი

1r / …თ მამისაგან, ვითარმედ ესე არს ძჱ ჩემი საყუარელი, რომელი მე სათნოვიყავ, მაგისი ისმინეთ.

აწ საყუარელთა ჯერ-არს ჩუენდა, რაჲთა ვცნათ და გულისხმა-ვყოთ სახიერებად იგი და კაცთმოყუარებაჲ ღმერთად, რამეთუ ესრჱთ შეიყუარა ღმერთმან სოფელი, ვითარმედ ძჱცა თჳსი მხოლოდშობილი მოსცა მონათა მათ უკეთურთათჳს მოსული გულთა საყუარელი იგი.

1v / … უფროჲსი მისა იყო და ყოველსა ძჱთ[ა] მისასა უფროჲს კაცთა იგი აღმასრულებელ იყო. და ვინმეცა იპოვა უფროჲს იოვანჱსა, რომელი უდაბნოსა გარე იყოფოდა და მწუჱრვალსა მდელოჲსასა ჭამდა და არცაღა მიხედვად ამისი და სამოსელი იოვანჱსსა ესწორების, რამეთუ უჩუჩო არს, რამეთუ ამისი ხატი შუენიერ და ფეროვან, ხოლო იოვანჱსი ფერი- ყჳთელ.

Q 213

რაობა:	მარკოზის თავის სახარება (პალიმფსესტი)
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	14,2x11,5
Content:	Gospel of Mark
Date:	X c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Asomtavruli
Size:	I f. 14,2x11,5; II f. 13,5x11,7

ტექსტი

1r */

მარკ. 14, 72

იწყო ტირილად.

და მუნთქუესვე ხვალისაგან ძრახვა-ყვეს მღდელთმოძღუართა მათ მოხუცებულთა თანა და მწიგნობართა და ყოვლისა კრებულისა.

და შეკრეს იესუ, წარიყვანეს და მისცეს …

1v

მარკ.

და იგი არა სმიოდა სახე მერმე ეტყოდა მას: არა სმიოდენსა ესე იტყო[დ]იან: შენ …არაჲ მიუგო და საკურველებამდე …ტესა.

ხოლო დღესასწაულად მიოტევეს ერთი პყრობილიცა [მი]თხოიან

2r

მარკ.8

ვითარცა ყვეს, მათა მიმართ, პილატე მიუგო და ჰრქუა მას: გნებავს, მიგიტეო თქუენ მეოფეჱ ჰორიათაჲ. ოწყოდა, რამეთუ შურით მიეცა მღდელთმოძღუართა.

ხოლო მღდელთმოძღუართა მათ, რომელთა მათ აღძრეს ერი იგი, რაჲთა ბარაბა მიუტეოს მათ.

2v

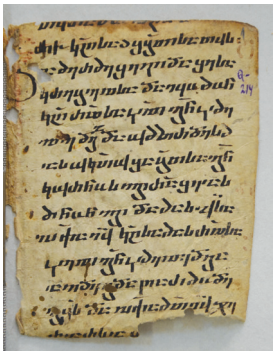
15, 14

ხ… იყვნეს მღვდელთმოძღუართაგან და იტყოდეს: ჯუარს. აცუ ეგე და პილატე ეტყოდა მათ: რაჲ ეგოდენი ძუირი ოქმნიეს და იგინი ოჴმობდეს: ჯუარს-აცუ ეგე.

ხოლო პილატე იზრახა.

Q 214

რაობა:	მარკოზის თავის სახარება
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	8,5x13,5
Content:	Gospel of Mark
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	8,5x13,5

ტექსტი

1r/[442] თჳს [არამედ უფალ არს]

ძჱ კაცისაჲ შაბათისათჳს.

მარკ. 3,1

* **შენიშვნა:** არ მიჰყვება არცერთ რედაქციას.

[442] I სტრიქონი წაჭრილია.

და მერმე შევიდა შესაკრებელსა და იყო მუნ[443] კაცი, რომელსა ჴელი განჴმელ ედგა. და უმზირდეს მას, უკუეთუ შაბათსა განკურნოს იგი, რაჲთა შეასმინონ იგი. და მას ჟამსა ჰრქუა იესუ კაცსა მას, რომელსა ჴელი განჴმელ ედგა: აღდეგ და წარმოდეგ შორის!

და ჰრქუა მათ იესუ: ჯერ-არსა[444] … … …

არ გადადის

მათე 9, 11-13

1v/ [მეზ]უერეთა და ცოდვილთა თანა ჭამს?

ჰრქუეს მოწაფეთა მისთა: რაჲსა მეზუერეთა და ცოდვილთა თანა შჭამთ და სუამთ?

და ესმა ესე იესუს და ჰრქუა მათ: არა უჴმს ცოცხალთა მკურნალი, არამედ სნეულთა. არა მოვედ წოდებად მართალთა, არამედ ცოდ[445] [ვილთა]… … … [სი]ნან[ულა]დ

მარკ. 4, 21-22

2r / ღიან ოცდაათეული და სამოცეული[446] და ასეული[447].

და ეტყოდა მათ: ნუ სანთელი მოიღიან და ჴმი[რსა] ქუჩშე შედგიან, ანუ ცხედარსა ქუეშე[448] დადგიან? ანუ არა სასანთლ[ესა] ზედა დადგიან?

რამეთუ არა არს დაფარ[ული], რომელი არა გამოცხადნეს, არცა [იყ]ოს[449] …

მარკ. 4-24, 25, 26, 27

2v / ცეს, და რომელსა არა აქუნდეს და რომელ-ღა იგი აქუნდეს, მო-ვე-ეღოს[450] მას.

და ეტყოდა მათ: ესრეთ არს

სასუფეველი ღმრთისაჲ. ვითარცა-იგი კაცმან დასთესის თესლი ქუეყანასა და დაიძინის და აღდგის ღამჱ და დღჱ და თესლი იგი აღმოსცენდის და განორძნდებინ, ვითარ-იგი მან არ[ა] [უწყინ][451].

3r / [ვა]მსგავსოთ სასუფეველი ღმრთისაჲ? ანუ რომელი იგავი მივიღოთ მისთჳს?

ვითარცა მდოგჳსა მუარცუალსა (!), რომელი დაეთესის ქუეყანასა, უმცირეს არს იგი ყოველთა თესლთა, რომელნი არიან ქუეყანასა ზედა და ოდეს დაეთესის, აღმოჴდის იგი და იქმნის[452] უფროჲს

ყოველთა მხალთა და მოიხ[უნი]ს რტონი დიდ-დიდნ[ი][453].

---

[443] მონ.

[444] მოხეულია.

[445] ბოლო სტრიქონი (თუ სტრიქონები) მოხეულია.

[446] სამოცეული.

[447] ასეოლი.

[448] ასეა.

[449] ქვედა კიდე მოხეულია.

[450] მო-ვე-იღეს.

[451] ქვედა კიდე ჩამოჭრილია.

[452] იქმნი.

[453] 3r-ს ქვედა კიდე ჩამოჭრილია.

3v / და ესენი არიან კლდოვანსა მას დათესულნი[454], რომელთა-იგი რაჟამს ისმინიან სიტყუაჲ იგი, მეყსეულად[455] სიხარულით მიიღიან. და არა უბნ[456] ძირი მათ შორის, აეამედ საწუთრო არიედ; და რაჟამს მოიწიის ჭირი, გინა დევნულებაჲ სიტყჳსა მისთჳს, მეყსეულად[457] დაჰბრ[კო]ლდიან.

[და] [რომე]ლნი ეკალთა[458].

არეულია გვერდები

ლუკა -35

4r /[459] … სიძე … [თანა] არს.

[არამედ] მოვლეან დღენი, ოდეს აღმაღლდეს მათგან სიძჱ იგი, მაშინ იმარხვიდენ მას დღესა შინა.

მარკ. 2-21, 23

არავინ სადგმელი ახალი დაადგის სამოსელსა ძუელსა; უკუეთუ არა, მოაპის მისგან ცოცხალიცა იგი ახალმან მან სიკეთისაჲ მის ძუელისაჲ მის[460]

მარკ. 2-23, 24, 25

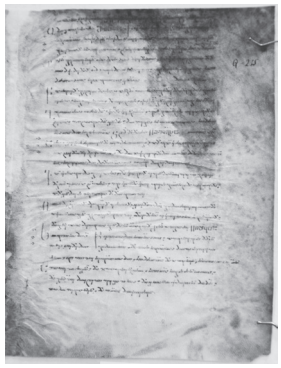
4v / [წ]არჰვიდოდა შა[ბათ]სა ყანებისა[გან] [და] [მაწა]ფეთა მისთა იწ[ყეს]

[გ]ზასა სლვად და [მუ]სრვად თავსა ჴუვილისასა.

ხოლო ფარისეველნი იგი ეტყოდეს: იხილე, რასა ზმენ მოწაფენი შენნი შაბათსა შინა, რომელი არა ჯერ-არს ყოფად!

ხოლო იესუ ჰრქუა მათ: არასადა აღმოგიკითხავსა, [რა]ჲ - ი[გი] [ყო] [დავით][461] …

Q 215

რაობა:	თვენი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19,6x14,8
Content:	Menaion
Date:	XI c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	19,6x14,8

[454] დათესოლნი.
[455] მეყსეოლად.
[456] ობნ.
[457] მეყსეოლად.
[458] 3v-ს ქვედა კიდე ჩამოჭრილია.
[459] 4r-ს ზედა კიდე ჩამოჭრილია.
[460] ჩამოჭრილია.
[461] ჩამოჭრილია.

ტექსტი

1r

უფლისასა ტკბილისა შეწე… სახ…უზეშთაეს არს.

მესმასა ძლ. ქრიისტე

… სასწაულთა საქმედ.

სჳმონ უ… გულად ნათელ-იღო. ხოლო უკუეთურებაჲ რაჟამს გიხილეს შენ სჲმარაჲსა მკჳდრთა, საკჳრველებათა დიდითა მოქმედად მიჲღეს მათ სასწაული იგი მეცნიერებაჲ საღმრთოჲთა სწავლითა შენითა … წარვედ, გეტყოდა რა ანგელოზი ღმრთისაჲ განუმზადე გზაჲ გონიერსა საჭურველსა და უთხარ ქრისტეს განკაცებისა იგი საჲდუ.

გიხილა რაჲ ღირსმან კანდაკე ნეტარო, ვითარ გულისხმა უყო … ტყთა ითხოვა შენ მიერ მოღებაჲ ნათლისღებისაჲ სიმართ… მით

ჭეშმარიტად დიდ არს.

სიხარულითა

ღამითგანსა სულითა

არაჲ შესძრწუნდი უღრთოთაგან, არამედ ჯუარსა კრა …სა ხჳდოდე, მოციქულო, და მოაქცევდი

მათ უფლისა მიმართ … სიტყჳთა მით მადლისაჲთა [ჰშევ] მოცემულსა.

ვითარცა კრავი მიჲგუარა დაკლვად ევმანუელ, იტყვს დიდებით ესაია, ხოლო არს იგი კანდაკთე ვერ გულისხმაჰყოფდა, არამედ შენ მიერ ისწავა დიდო…

ღმრთისმეტყუელად მოწაფედ ერთად შუდთა მათ გამორჩეულ დიაკონთაგან გიცი შენ … და წმიდისა ეკლესიაჲსა საფარველად და ბნელსა მყოფთა განმანათლებლად. რომელნი აღგიარე ღაღაყავს

სოფლისა ზღუაჲ.

წყლითა მით სულისაჲთა აღავსე, ვითარ მდინარე ედემით გამოსრული და პირი საწუთოჲსაჲ მოჰრწყე … აწ აღიღე სწავლითა მით სიმართლითა და აღავსენ ნათლითა. ამინ.

აღაღე პირი შენი და აღავსე, ნეტარო, სულთა სიბრძნისაჲთა და განაპე მუცელი ვეშაპისაჲ და შთანთქმულნი მის მიერ აღმოიყვანენ და ღმერთსა მიუპყრენ.

1v 2r, 2v * … … …

ადიდებდითსა

ძლ. ღმერთი შეუძლე

ჰ … … უფლისა …

… … …

უქადაგე კაცთა არს …

დიდებულო და იშუჱბ

ნათელსა მას შინა

ქრისტესა დიდებულ …

რომელმან ნათელმან მზისამან მო…

სჯული ესე

და ბრწყინვალებაჲ იგი სახარებისაჲ

* 1v 2r, 2v არ იკითხება

მოჰფინე შენ … ნათესავსა ზედა,
ხოლო …
ქალაქი ნათლითა
მეცნიერებისა ღმრთისაჲთა
აღავსე …

ჯუარცუმაჲ და სიკუდილი და აღდგომაჲ მხსნელისა
იქადაგე …

2r/
……
……
ღამითგანსა
ძლ. შენ …
შენ … …
… … …
კურთხეულარსა
ძლ. ბ …
ზღუად სათნოებათა იპოე და …
ქრისტესითა და მას მხ …
… … …
უფალო …
ცეცხლითა მარხვისაჲთა ვითარცა ბრძმედსა შინა
ს… …
ვითარცა ოქროჲ და ღაღადებდი …
კურთხეულ ხარ შენ, უფალო და …

იტჳრთე ძე საყდარსა … მამისა თანა მჯდომარე …

2v/ … … კაცებაჲ უფალმან მამათა ჩ …
… … …
ბრწყინვიდა … …
… … …
შუჱნიერებაჲ …
… შენ
… ამაოებაჲ ამის სწორ… და …
კაცმან შეცვალებითა მით შენთა … …
… შენ … ქალწულო
უგალობენ გუნდნი …
… … …
და მამადმთავართა და მოციქულთა
და [მოწამეთა] და ყოველთა მართალთა.

ადიდებდითსა
ძლ ლომისა კიდური

გსუროდ … ქრისტესა… და დამბადებლისა სიკეთისაჲ.
და მისთჳს ჯუარს-აცუ თავი შენი
სოფ … და საქმეთა და … ღმერთ იქმენ შენ ხ…
… თუალთშეუდგამსა
… … …
ჴორცთაჲ … ნეტარო, და შრომითა მით
… ქმნილ აღმაღლდი ზეცისა [ტაძრად].
… უკუდავსა ქრისტეს დიდებაჲ
ღირსად იხილე.

2v/ ა … პატივისმცემელთა შენთა,
ნეტარო წყალობაჲ გჳთხოე,
… … ქრისტესა ღმრთისა, რაჲთა აღმსარებელნი
[ჴსენებისა] შენისა ღირს-მყჳნეს ხილვად გამოუთქუ
მელსა მას [დიდებასა].

იხარებს გული ჩემი, ღირსო,
რაჟამს-იგი გიგალობდე შენ,
რამეთუ შენ ხარ [ნათელი] ჩემი,
შემწე და ნუგეშინისმცემელ
სულისა ამის ჩემისაჲ
და შენ მარადის ღირსად გადიდებთ.
სარწმუნოებით აღ.

აქებდითსა დ.
ძლ. რამეთუ ღმერთი … ზეცით
სურვილმან მან ღმრთისამან
სული შენი აღატყინა,
ღირსო [პელაგია] და მადლმან სულისამან
განგანათლა და გიჴსნა შენ მტერისაგან.

ეჰა, [სახიერებაჲ] შენ მიერ, წმიდა მოწყალეო
ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, რამეთუ რომელნი შენდა მოიქცენ,
კაცთმოყუარებით შეაწყნარებდით.

3r/*
3v / … … … …
… ქრისტესა …
ყოველნი საქმენი უფლისა.

ადიდებდითსა
ძლ. ღმერთსა …
ასჩნდი სოფელსა შინა …ის სახედ მაოტებელად

* სრულიად არ იკითხება

ბნელსა უმეცრებისასა იაკობ და მას შინა
მყოფნი აღმოიყვანნე ნათლად ძალითა ღმრთეებისაჲთა.
რომელსა ღირს იქმნა მსახურებად მისა, ნეტარო.

ქარისა მის სასტიკისა ქადაგებასა ღირს იქმნ
ცეცხლისა ენითა, ღირსო იაკობ, და მისგან გ
ანმსდიდრდი და დასწუ[ხ]ნ ეკ … სახედ
საცთურებისა ღუარძლნი და განაქარვე შენ არამური
ბნელისა ნათლითა ქრისტეს მოსლვისაჲთა.
ქრისტესა ღმერთსა, რომელსა ვადიდებთ.

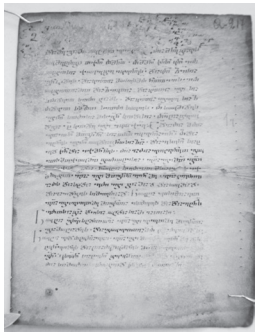
3v / ელვარებით სულისაჲთა ქრისტეს გამოჩინებაჲ
განითქუა შენ მიერ ყოველსა სოფელსა
და განანა … შენ კაცთა ვნებანი
ცნობად ღმრთეებისა მისა და წარუდგნენ
დღეს … მსხუერპლად სათნოდ.

ბაგითა მაგით სულიერითა მოჰყინე შენ
ცეცხლი სიყუარულისაჲ უმანკოთა გულსა
და განუ[ხუენ] ვნებანი მათნი ცნობად, თუალით
უხილავო, მათ კეთილთა სიმ… ქრისტეს
ღმრთისა ჩუენისაჲთა, რომელსა ვადიდებთ.
ღრუბლად სულმცირედ.

ოკდონბერსა. ი.
წმიდათა მოწამეთა ემლამპისი და ეფლამპიაჲსი.
უფალო ღაღადყავსა ჴმაჲ დ.
ძლ. მჴნეო შორის მოწამეთა
განჰბრწყინდით თქუენ მადლითა მით
სულისა ყოვლადწმიდისა და სოფლისა მ…სა მას
ახოვნად ჰბრძოდეთ და მძლე ექმნენით თქუენ ძალითა
ქრისტეს მეუფისათა და მოიღეთ ღმრთისაგან ძლევისაჲ
თქუენისაჲ გჯრგჯნი, რომელსა ევედრენით ჴსნად
ჩუენდა ყოვლისაგან ბოროტისა და რომელი სარწმუნოებით
ჴსენებასა თქუენსა ვადიდებთ.
ცეცხლითა იტანჯენით თქუენ და მახჯლითა,
ჰ მჴნენო, და მიუდრეკელად ეგენით ღმრთისაგან
და უფროჲსად აღეტყუნენით, ვითარცა რაჲ
ლამპარნი და განანათენით თქუენ გულნი.

Q 217

რაობა:	დოგმატიკურ-პოლემიკური ხასიათის
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	17,8x13,9
Content:	Dogmatic-polemical composition
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	17,8x13,9

ტექსტი

პავლეს ეპისტოლე კორინთელთა მიმართ 1, თავი 10, 1-21 (ბოლო სიტყვა 9, 27)

1r

და მე გამოუცთელ ვიყო.

არა მნებავს უმეცრებაჲ თქუენი, ძმანო, რამეთუ მამანი ჩუენნი ყოველნი ღრუბელსა ქუეშე იყვნეს და ყოველნი ზღუასა განჴდეს. და ყოველთა მოსეს მიერ ნათელ-იღეს ღრუბლითა მით და ზღჳთა და ყოველთა იგივე საზრდელ სულიერი ჭამეს და ყოველთა იგივე საზრდელ სასმისით სულიერი სუეს; რამეთუ სუმიდეს იგინი სულიერისა მისგან კლდისა, რომელიცა შეუდგა, ხოლო კლდე იგი იყო ქრისტე.

არამედ არა მრავალნი მათგანნი სათნო-იყვნა ღმერთმან, რამეთუ დაეცნეს იგინი უდაბნოსა ზედა და ესენი სახედ ჩუენდა იქმნეს, რაჲთა არა ვიყვნეთ გულის მთქუმელ ბოროტისა, ვითარცა-იგი მათ გული უთქუმიდა. ნუცა კერპთმსახურ იქნებით, ვითარცა-იგი მათგანნი ვინმე, ვითარცა წერილ არს: დასხდა ერი იგი ჭამად და სუმად და აღდგეს სიმღერად. ნუცა ვისიძავთ, ვითარცა იგი ვიეთმე მათგანთა ისიძვეს და დაეცნეს ერთსა შინა დღესა ოც და სამი ათასი.

ნუცა განვსცდით უფალსა, ვითარცა იგი ვიეთმე მათგანთა გამოცადეს და გუელთა მიერ წარწყმდეს.

ნუცა ვდრტჳნავთ, ვითარცა იგი მათგანნი ვინმე დრტჳნვიდეს და წარწყმდეს მომსრველისა მისგან. ესე ყოველნი სახენი შეემთხუეოდეს მათ; ხოლო დაიწერა სამოძღურებელად ჩუენდა, რომელთა ზედა აღ(1v)სასრული ჟამთაჲ მოიწია.

ამიერითგან, რომელი ჰგონებდეს დგომასა, ეკრძალენ, ნუუკუე დაეცეს. განსაცდელ თქუენ არა შეგემთხჳა, გარნა კაცობრივ, ხოლო სარწმუნო არს ღმერთი, რომელმან არა გიტევნეს თქუენ განცდად უფროჲს ძალისა თქუენისა, არამედ ყოს განსაცდელსა თანა გამოყვანებაჲცა, რაჲთა შეუძლოთ დათმენად.

აწ უკუე, საყუარელნო ჩემნო, ივლტოდეთ კერპთ-მსახურებისაგან. ვითარცა ბრძენთა გეტყჳ თქუენ: „განაღა იკითხავთ, რომელსა ესე გეტყჳ თქუენ?: სასუმელ ესე კურთხევისაჲ, რომელ ვაკურთხევთ, არა-მე ზიარებაჲ სისხლთა ქრისტესთაჲ არსა?

პურსა ამას, რომელსა განვსტეხთ, არა-მე ზიარებაჲ ჴორცთა ქრისტესთაჲ არ-

სა? [რამეთუ ერთ პურ და ერთ] ჰორც ჩუენ მრავალნი ესე ვართ, რამეთუ ყოველთა ერთისა მისგან პურისა მოგუაქუს. იხილეთ-ღა ისრაჱლ ჰორციელად: ანუ არა რომელნი-იგი ჭამენ შესაწირავთა მათ, ზიარ საკურთხეველისა მის არიანა?

რასა უკუე ვიტყჳ ამას, ვითარმედ კერპი იგი რაჲ არს, ანუ ნაგები რაჲ არს? არამედ ვითარმედ, რომელსა იგი უგებენ წარმართნი, ეშმაკთა უგებენ და არა ღმერთსა; ხოლო მე არა მნებავს თქუენი ეშმაკთა ზიარებაჲ.

ვერ ჴელ-გეწიფების სასუმელი უფლისაჲ სუმად და სასუმელ ეშმაკთაჲ, ვერ ჴელ-გეწიფების ტაბლასა უფლისასა ზიარებაჲ და ტაბლასა ეშმაკთასა..."

2r

პავლეს ეპისტოლე კორინთელთა მიმართ 1, თავი 14, 36-40; 15, 1-19

ანუ თქუენ მიერ სიტყუაჲ იგი ღმრთისაჲ გამოვიდა? ანუ თქუენდამდე ხოლო მიიწია? უკუეთუ ვისმე ეგონოს თავი თჳსი წანაწარმეტყუელ გინა სულიერ, უწყოდენ, რომელსა ესე მივსწერ თქუენდა, რამეთუ უფლისანი არიან მცნებანი. ხოლო უკუეთუ ვინმე უმეცარ არს, უმეცარ იყავნ.

ვინაჲცა, ძმანო ჩემნო, გშურდინ წანაწარმეტყუელებად და სიტყუად ენათა ნუ დაეყენებით. ყოველივე შუენიერად და წესიერად იქმნებოდენ.

ხოლო გაუწყებთ თქუენ, ძმანო, სახარებასა მას, რომელი გახარე თქუენ, რომელიცა მიგიღებიეს, რომელსაცა ზედა სდგათ. რომლითაცა სცხონდებით, რომელი სიტყუაჲ გახარე თქუენ, უკუეთუ გაჴსოვს, გარნა თუ ცუდად რაჲმე გრწმენა. რამეთუ მიგეც თქუენ [პირველად, რომელიცა იგი მოვიღე, რამეთუ ქრისტე მოკუდა] ცოდვათა ჩუენთათჳს, ვითარცა წერილ არს და „რამეთუ დაეფლა და რამეთუ აღდგა მესამესა დღესა, ვითარცა წერილ არს და რამეთუ ეჩუენა კეფას და მერმე ათორთმეტთა მათ და მერმე ეჩუენა უმრავლეს ხუთასისა ძმათა ერთ-გზის, რომელთაგანნი უმრავლესნი ცოცხალ არიან აქამომდე და რომელთამე შეისუენეს, მერმე ეჩუენა იაკობს და მერმე მოციქულთა ყოველთა.

უკუანაჲსკნელ ყოველთასა, ვითარცა ნარჩევსა, მეჩუენა მეცა. რამეთუ მე ვარ ნარჩევი მოციქულთაჲ, რომელი არა ვარ ღირს წოდებად მოციქულად, რამეთუ ვსდევნიდ ეკლესიათა ღრმთისათა.

2v

ხოლო მადლითა ღმრთისაჲთა ვარ, რაჲ იგი ვარ და მადლი იგი მისი, რომელი ჩემდა მომართ იყო, არა ცუდად რაჲ იყო, არამედ უმეტეს მათ ყოველთასა დავშუერ. არა მე, არამედ მადლი იგი ღმრთისაჲ, რომელი იყო ჩემ თანა. აწ უკუე გინა თუ მე, გინა თუ იგინი ესრეთ ვქადაგებთ, და ესრეთ გრწმენა თქუენ.

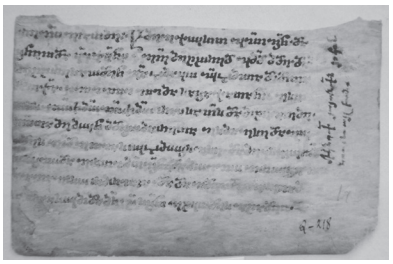
ხოლო უკუეთუ ქრისტე იქადაგების, ვითარმედ მკუდრეთით აღდგომილ არს, ვითარ იტყჳან ვინმე თქუენ შორის, ვითარმედ აღდგომაჲ მკუდართაჲ არა არს, უკუეთუ აღდგომაჲ მკუდართაჲ არა არს, არცა ქრისტე აღდგომილ არს. უკუეთუ ქრისტე არა აღდგომილ არს, ცუდად სამე არს ქადაგებაჲ ესე ჩუენი და ცუდად არს სარწმუნოებაჲ ეგე თქუენი. ვიპოვენით უკუე ცრუ მოწამეცა ღმრთისა, რამეთუ ვწამებთ ღმრთისათჳს, ვითარმედ აღადგინა ქრისტე, რომელი არა აღადგინა, უკუეთუ ნანდჳლვე მკუდარნი არა აღდგებიან, არცა ქრისტე აღდგომილ არს და უკუეთუ ქრისტე არა აღდგომილ არს, ამაო არს სარწმუნოებაჲ ეგე თქუენი; ცოდ-

ვათავე სამელა შინა თქუენთა ხართ აქამომდე და შესუენებულნიცა იგი ქრისტეს მიერ წარ-ვე-სამე-წყმდენ.

უკუეთუ ამას ხოლო ცხორებასა ვართ მოსავ ქრისტესა, უსაწყალობელეს ყოველთა კაცთასა ვართ.

Q 218

რაობა:	მარკოზის თავის სახარება
თარიღი:	XII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	9,3x14,9
Content:	Gospel of Mark
Date:	XII-XIV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	9,3x14,9

ტექსტი

1r */ მარკოზის სახარება, 15, 1-6

...მათ მოხუცებულთა თანა და მწიგნობართა და ყოველმან კრებულმან. და შეკრეს იესუ და წარიყვანეს და მისცეს იგი პილატეს. და ჰკითხა მას პილატე და ჰრქუა: „შენ ხარა მეუფე ჰურიათა? ხოლო იესუ მიუგო და ჰრქუა მას: შენ იტყჳ. და შეასმენდეს მას მღდელთმოძღუარნი იგი ფრიად. ხოლო პილატე კუალად ჰკითხა მას და ჰრქუა: „არარას მიუგებაჲ? აჰა, რაოდენსა შეგწამებენ შენ!" ხოლო იესუ არარაჲ მიუგო, ვიდრემდის უკჳრდაცა პილატეს. და რაჲ დღესასწაულ მიუტევის მათ ...

1v / მათე 27, 43-49 [გამოტოვებულია 44 მუხლი სრულად,]

...ძე ღმრთისაჲ ვარი მე. „ხოლო მეექუსით ჟამითგან დაბნელდა ყოვლი ქუეყანაჲ, ვიდრე მეცხრედ ჟამადმდე. და მეცხრესა ოდენ ჟამსა ჴმა-ყო იესუ ჴმითა დიდითა და თქუა: „ილი, ილი, ლიმა საბაქთანი ესე არს: ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო. რაჲსათჳს დამიტევე მე?" და რომელთამე მუნ მდგომარეთა ესმა ესე და იტყოდეს, ვითარმედ: „ელიას უჴმობს ესე". და მეყსეულად მირბიოდა ერთი მათგანი და მოიღო ღრუბელი და აღავსო ძმრითა და დაადგა ლერწამსა და ასუმიდა მას. ხოლო სხუანი იტყოდეს: „აცადეთ..."

Q 219

რაობა:	დაზიანებული ფრაგმენტი
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,8x15,2
Content:	Damaged Fragment
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	20,8x15,2

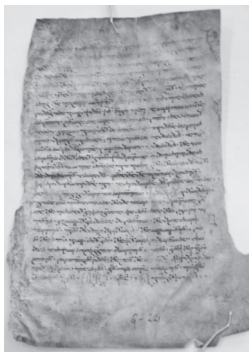

* მინაწერი სომხურად.

ტექსტი

ტექსტი გადასულია, არ იკითხება. ჩანს ორი გრაფემა - უა. მეორე გვერდზე განირჩევა რამდენიმე ხაზი კონტურების სახით.

Q 221

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XIV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,7x14,8
Content:	Chants
Date:	XIV c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	20,7x14,8

ტექსტი

1r / …დებ და მცველად ესრეთ, რამეთუ წამ… … ვითარცა …დებ და მასვე ე… … …რებ და ვიტყჳ: „უფალი ქრისტე დ… …საზღვარ სარწმუნოებისა გუ҃ქმნა ჩუენ ნიში ესე საუფლოჲ და სასწაული ცნობათა უაღრესითა, რამეთუ ჴელი რაჲ თომაჲსი შეეხო გუ҃რდსა საღმრთოსა, იქმნა საწერელ მწიგნობრისა, ჴელოვანისა ამის მიერ ა… სარწმუნოებაჲ, ვითარცა ჯუარცმული ამის მიერ და ითრივნეს მდიდრად გულნი ქრისტეს მოწაფეთა და მერვე მან…მანი პოვა, რომელსა იგი ეძებდა, დასუა მან უფალმან და მიერითგან და ასუა მას ყოველთა და დაღაცათუ მცირედ ურწმუნო იქმნა იგი, არწმუნა მან ყოველსა ს…არა.

…სა. ზეცანი დაბეჭდულ საფლავით. ნ… …ბაჲ მჯდომარე …გისათვის ღ… ათაჲსა დამალულ მოწაფეთა შენთა და ერთად შკრებილთა კარნი, რაჲ დაჴშულ იყვნეს შეხუ҃დ შორის მათსა მჴსნელ და მხიარულ ჰყვენ იგინი და მიეც მშვიდობაჲ და უჩუ҃ნენ წმიდაჲ და საღმრთოჲ გუ҃რდი შენი და უალად ურწმუნოსა თომას არქუ სიტკბოებითა: „მუვენ თუალნი შენნი და განიხილენ წყალობელნი ჩემნი და ცან და უწყოდე, ჳ, ქადაგ მოვედ მე მხოლოჲ, ვითარცა, რამეთუ რომელმან შენთჳს თავს ვისხენ ვნებანი და …დებდეს. უგალობსა. ჴმაჲ ა. უგალობდეთ …

1v / დღეს არესა საღმრთოსა, ოდეს ქრისტე საფლავით, ვითარცა მზე აღმოჴდა სამისა დღისაჲ მკუდრეთით და სიბნელე ზამთრისაჲ, განჳდა ჩუენგან ცოდვათა ჩუენთაჲ. ამას უგალობდეთ, რამეთუ დიდებულ არს. მეუფესა დღეთასა ნათლითა შემოსილსა დღესა განჩინებულსა თჳთ საუფლოსა მას მსხუერპლად ეკლესიისა პირმშოდ ერისა. სიხარულით ჩუენ აღდგომასა ქრისტესსა უგალობდეთ. ბჭენი სიკუდილისანი საფლავისა ბეჭედნი, მცხარ და მოქლონნი დაგემორჩილნეს შენ, ხოლო რაჟამს აღსდები მშჳდობაჲ მიეც სიყუარულთა მათ შენთა ქრისტე უაღრეს ყოველთა გუნებათა. უგალობდეთ.

გიხაროდენ, რაჲთა დამამტკიცე მე ქრისტე. ძუ҃ლთა მათ წილ ახალნი განხრწნილთა წილ უხრწნილნი ჯუარითა ქრისტე ჰყვენი, განგჳახლენ ცხორებანი და სლვანი ღირსებით გუასწავენ და განგჳწესენ. საფლავით დაბეჭდილით ჴორცითა

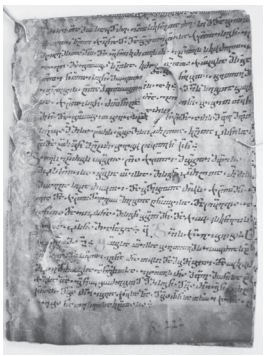
მსგავსად წერილთა აღრდეგ ღმრთეებით და კართა ჴშულთა შესლვითა არწმუნე მოწაფეთა აღდგომაჲ შენი ყოვლად ძლიერო.

ნეფსით ვნებანი ჩუენთჳს თავს ისხენ ქრისტე და ხარებად მორწმუნეთა მოწაფენი წარავლინენ, რაჲთა წამონ დიდებული აღდგომაჲ შენი ყოვლად ძლიერო.

განმინათლე განგებაჲ. მისა დიდ არს საჲდ. ნათლისა მიღებითა პირველი გემოჲს ხილვაჲ განკურნა და რაჟამს აღდგა გოლი თაფლისაჲ მიიღო მან და გუცა ჩუენცა და პირველსა მამასა ქრისტემან ღმერთმან სიტკბოებაჲ გამოუთქმელი.

იხარებდ განხილვასა მას შენსა მცორედ კაცთმოყუარე, ამისთჳსცა ურწმუნოსა თომას უჩუᲩ ნე რაჲ გუᲩრდი, შინა უქადაგა სოფელსა მესამისა დღისა აღდგომაჲ შენი ქრისტე.

Q 222

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,3x12
Content:	Chants
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	16,3x12

ტექსტი

1r / … მისა თანა მოსაყდრე პირველ საუკუნეთა, ძე სიმდაბლით …რული ზეცითა ქუეყნად დაბადებული წმიდისა ქალწულისაგან ე… მწყემსთა მათ და განჰკრთეს, რამეთუ იხილეს საკჳრველი თავი და გალობაჲ ზეცისა კრებულთაჲ ქუაბსა მას შინა ნათელი ნათლისაგან მოვლინებული ბეთლემ იშვების ცათა მფლობელი ზეშთა ბუ…ა ქალწულისაგან, ძალნი ცათანი შიშით თაყუანი…მენ და გალობით შეასხმენ წმიდა არს მეუფე მეუფეთა სიტყუაჲ მამისაჲ, წმიდა არს შობაჲ მისი ჴორცითა კაცთა ჴსნისა. წმიდა ხარ შენ მაცხოვარ, შეგჳწყალე ჩუენ!

დღეს იხარებს უბიწოჲ წმიდაჲ ქალწული, მშობელი მეუფისაჲ, მჴსნელისაჲ შობისა უფლისასა მისგან ჴორცითა, რამეთუ მის … მოეცა სიხარული დაბადებულთა, რაჟამს ქალწულმან შვა და ქალწულად ეგო ზეშთა ცნობისა და წყევაჲ ა… ანთაჲ დაჰჴსნა მისგან შობილმან და ქუესკნელს… …ა ჴსნაჲ მიანიჭა.

გ. დღეს ქრისტე იშვების. წ…მაჲ ა. შობისა უფლისასა ბეთლემს ჰურიასტ… … სოფელნიცა რაჲ თჳსი დამბადებელი დაუკჳ… მჴედრობსა ანგელოზთასა იხილეს რაჲ მეუფე მონასა ხ… ქუეყანასა ზედა განუშორებლად მამისაგან დიდებაჲ, რომელი განჴორციელებაჲ ნათესავსა კაცთაჲსა.

1v / …უნი ვარსკულავისათანამოგზაურობენ, რამეთუ ჩუენთვის …რმაჲ ახალი, პირველსაუკუნეთა ღ~ი.

…ეთლემმან განგჳღო მადლით ვიხილოთ შობა ფარულად …ღეთ მოვედით, მოვიღოთ სამოთხე ქ~ობსა შინა მო …ო ჩუენდა ძირი მოურწყველი, რომელი აღ-

მოაც…ა შენდობასა მუნ იპოა წყარო აღმოუ…ელი, რომლისა სუმად სურთ და პირველ დ~თს … ქალწულმან შვა ჩჯლი რომელმან მეყსეულად და აცხ…უურილი ადამდადთისი ამისთვის მივილტოდით ა…დ, სადა იშვა ყრმაჲ ახალი პირველსაუკუნეთა ღ~ი.

… ა. მონებისა. ქრისტეს შობასა ვადიდებდეთ ქრისტესა ზეცი… ვეგებვოდით ქრისტესა ჩუენ ქუეყნისნი ავამაღლებდეთ …ა დიდებასა და აწ სიხარულით უღაღადებდეთ ერნო, რამეთუ …სნ და ურჩებით პირველქმნული მსგავსად ღთაებისა …დებლი, ხოლო დამბადებელმან მისმან კუალად აგო პირველად ნეტ…, ვითარცა ინება ჴორცშესხმითა თჯსითა, რამეთუ დიდებულ … იხილა შემუქმედმან ხრწნილებასა შინა კაცი რ…ა …თა შექმნა ამან ცანი მოდრიკნა, გარდა…და …ისგან ჭეშმარიტად განკაცნა, რამეთუ დიდებულ არს.

…ნე ღმრთისაჲ და ძალი მისი სიტყუაჲ მამისა და ბრწყინვალებაჲ მისი …ლჲ ღმერთი ჭეშმარიტი საიდუმლოჲ ძალითგან ზეცისათა, კუალად დაგ… …შს ჩუენ ქალწულისა მუცელსა, რამეთუ დიდებულ არსო.

2r / …თაბორსა მის უფროჲს მსისთ… …რწყინვალედ ეჩუენა იგი მომცემელთა სჯულ… ჴმაჲ ყვეს კურთხეულ. იხილეს, რაჲ მოწაფეთა ქრისტე შ… თუალითა შემოსილად დაცჯვეს ზედა თჯ … ქუეყნად მიმართ ხედვიდეს და ბრწყინვალედ განათლ… …ნებულთა სამებასა აქებდეს. აკ.

ადიდებსა. შობაჲ შენი უ….

შობით ძრწოდეს მოციქულთანი, რაჲთა …ხილი სანთლისაგან მ… …ათლდეს ურთიერთ არს, ხედვიდეს და დაცჯ… ქუეყანასა თაყუანისცემდეს.

ღრუბლით გამო ჴ…მოდა ღირსთა და საღმრთომან ქუხილმა ჰბეჭდა დიდებაჲ მამისაჲ მოციქულთა მიმართ, ვითარმედ ეგე არს, ძე ჩუენი …ყუარლი მაგისი ისმინეთ.

გამოს…. გუაკურთხევდი. ნათელ… …ელბელო სიტყუაოო ნათლისა მის მამისა უშობელისო გამ…ნებელითა მით ნათლითა შინათა დღსთაბრს ზედა ნათლი იხილეთ მამაჲ ნათელი სული წმიდაჲ განმანათლებლად ყოველთა დაბადებ…

თა… გეს… იე. მიცვალებაჲ ღმრთისმშობლისაჲ. ჴმაჲ. ა.

ეჰა, დიდებული. ეჰა, დიდებული საკჯრველთაჲ წყაროჲ ცხ… …საფლავსა დაიდების და იქმნების სამარე კიბეს …თა იხარებდი ტაძარო, ღმრთისმშობლისო გესამა ნ… …ვყოთ მორწმუნენო გაბრიელ წესთ მთავრისი …ტყოდით გიხაროდენსა. ეჰა, საიდუმლო შენი ქწ… რამეთუ მაღლისა საყდრად წმიდად გამოსჩნდი და ა… … …ნით ზეცად აჰმაღლდი დიდებით დიდ არს დიდებაჲ შენი და …წყი …თა მ…

2v / თადა წერბერ… … …ულნი დიდებითა შენითა შეგვერდებიან მეფენი … რნი მთავარანგელოზთა თანა და რამეთუ პოვა შენ მიერ … დიდი წყ. მჴნეონი. დიდებულსა და ქებულსა …თა შენსა დღეს ღმრთისმსობელო ქალწულო ცანი იშჯ შენ და …თა მჴედრობანი მისა შინა იხარებენ და ყოველი ქუეყანაჲ გალ… დღესასწაულობს და გიგალობს შენ დედასა მჴსნელისასა, რომელმან …ესვი იგი იჴსნა პირველისა მის წყევისაგან.

…ნ სოფლისთა მორბიოდეს მოციქულნი საღმრთომის ძალისა …ყფითა თანა შემურონ გუშენი და სიხარულით …ღეს უჴორცოთა სიმაღლედ და ჴელითა გაბრიელისითა …დებდეს გიხაროდენ მხოლოო, რომელნიცა ქუეყნისნი ზეცისა უსხეულო…თა შეაერთენი. განწყობილნი ზეცისანი და კრებული მ…თაჲ სიხარულით

მართალთა თანა აქებდეს განსლვასა ...ა ღმრთისმშობელო და ყოვლად უბიწოო დაძინებასა შენსა შეხმი... სულიერთა გიღაღადებდთ, რომელი დღეს ქუეყნით ახჯლზე ... ლსა ყოფად ძისა შენისა თანა.

მჯდომარე. ...თა მე გლახაკითა ბაგითა ვჰნატრიდეთ ჯეროვან... ... წმიდასა ღმრთისმშობელსა უდიდებულესა მას ყოველსა ნათესავთასა და უწ...სსა ქერუბინთა ძალთასა შეუძრწოლსა საყდარსა ქრისტეს მ... ნათლისასა ტაძარსა, რომელსა შინა დაემკჯდრა მადლი მაცხოვრისა სოფლისასა, რომელი მოჰმადლებს მორწმუნეთა ერსა დიდსა ...ლობსა მოჰფენს ეკლესიათა.

წ~რგაჲ გ. ...შენსა წინა უძღოდა უთესლოდ მიდგომილებაჲ და და... ... ... საკჯრ...

3r / მიერ ერმან უსჯულომან ვერ თავს იდვა მხილებაჲ ენისა შენისა წ... მ~ორბდო იოანე დაფასდ როკვისა მისცა ქალწულსა თ... რაჲმცა დაადუმეს ენაჲ შენი ღირსო.

მესმასა. მესმა მე ვერ თავს იდვა მხილებაჲ შენი ჰეროდე წმიდაო იოანე ნათლისმცემელო ამისთჯსცა შეიჭურა სიკჯდიდ შენდა და მაშ იქმნა უფალი ...

ჰეროდე უსჯულომან ქალწულისა მიერ უბრძანა ... თავი შენი პატიოსანი ძღუნად მეძავთა ბილწთა, რომლისა მიერ მად... მოვიღებთ.

ღ~გა აღმსთობი უგუნურმან მ... როკვისა ფ~ასდ თავი შენი წმიდაო იოანე ნათლისმცემელო უფლისაო.

რაჟამს თავით შენით სისხლითა ნაწუეთნი დიოდესღა მართალ ...აობით ბილწნი იხარებდეს. ჰგონებდა ჰეროდე დადუმ... შენსა ღირსო ამისთჯს მოგაკჯდისა, არამედ უფროჲს ემხილების.

დიდება მომეცმესა. იოანე დაბადებულო ო~ხდ. აღმოუცინენ კაცთა ლოცვანი საღმრთონი, რაჟამს უქადაგე მათ კრავი იგი ღმრთისაჲ. სამკჯდ ...

იგავი საღმრთოჲსა ცხოვრებისაჲ ხარი შენ იოანე, თავი მოწამეთაჲ და დაწყებაჲ ყოველსა განშორებულთაჲ.

კურთხევა ყრმანი ებრ. მონაჲ წინსაწარვე აუწყებდა მოსლვასა უფლისასამთები... და დღეს ჯოჯოხეთისა მყოფთა უქადაგეს და თქუეს კურთხეულ.

თავი შენი წინსაწარმეტყველო სისხლითა ნაცვლად აღმოაცენებს... კურნებსა მათ, რომელნი ესრეთ ღაღადებენ: კურთხეულ ხარ ღმერთო უკუნისამდე.

აკურთხევსა შვილთა ღმერთსა მაუწყებელი შობისა შენსა პირველად მახჯლისა მიერ იქმნა დღეს და უწბილ მკუდართა ქ...ლისათა ღმრთაებრ მისლვისა შენსა მათდა ჴმაჲ სიტყჯსაჲ ...დებდა ცხოვრებასა მწუხარეთა ნათელსა ტყჯთაგან

3v / შვესდ წერილისა წინსაწარმეტველისა, არმედ განაახლა შემდგომად შვილნი თჯსნი. ახურთხევდისა. შეძრწუნდეს.

...წუნდა გუნდი ბოროტი და წინამძღუარი მათ ...სა შინაგან ქრისტეს წინა მორბედო და მეძავთა მიერ ...მუნა ჰეროდეს მოგკჯთა თავი შენი ცხადად და ... ლი რომელსაცა მორწმუნენნი ჴმითა გალობისაჲთა გალობით გადიდებენ. ...წნდა ძალი ეშმაკთაჲ და ივლტრდეს ვნებანი კაცთა მორ ...ლნი მადლისა მიერ ღმრთისა, რომელი მოგეცა შენ წყალობაჲ. ...ნერ და მხილებად მეფეთა და აწცა გევედრებით ...სტხრბი ოხასა მაქებელთა შენთათჯს.

გიხაროდენსა მოავნე. ...ყუ. ბერწისაგან მოხუცებულისა წინა მორბედად ... სა შობისა შენისა იშვა და კუალად წინსასწარ რბიოდა გამოჩინებისა ...სა ქრისტე და აწ ვნებისა შენისა წინამორბედ იქმნა მიწარ... ...ა თავი და მივიდა ქადაგებად მყოფთა ჯოჯოხეთისათა შენსა ...მისლვისა.

ღმერთი სიმდაბლისა შობისა ოხითაჲ
შობამან შენმან ღმრთისმშობელო ...სა
... იგი სანატრელი
ჯუარისა ამაღლებისაჲ
აცხოვნე უფალო ი... ...ლისაჲ
მოციქულო ქრისტე ღმერთი
თ უკვდავებასა (უკდონბერსა)
დიმიტრისი ...დიდი
თ ნოენბერსა გიორგისი (გ~ისი)
მუწამემა
იოანე ოქროპირისა
...ბისა
ტაძრად მიყვანებისაჲ
დღესასწაულთა განგებაჲ
თვესა დეკენბერსა
...ჲსა
...არგი ბ~ი
საბაჲსი
ო~დ შნაჲ მ~ო ქალწულო
...ისი
კანონად სარ
იანვარსა
ე~სა ქ~თა
...ბასა
რაჟამს იორდანეს
თუესა თებერვალე
მიგებებისა
...მადლობ
მ მარტსა ორმეოცთა
...ლულ შენი
წმიდის შობისაჲ
...დაქა
...
მოციქულთა თავნო
...

4r / [მ]წყემსი იჱრუსალიმისაჲ ქერუბინთა ზედა მჯდომარე შობა... ...ბრწენ და ქრისტე, რომელმან აღამაღლე რქაჲ ჩუენი ჩუენ ყოველსა მფ...

კუერთხი. რომელმან აუწყა იაკობს სასოებაჲ წარმა... ქრისტე იუდაჲს ნათესავისგან გამოხუე და რომელი მ... ...კისაჲ და ძლიერებაჲ მისი სამარღაისა წარმოსტჯ... და ღმრთისმეცნიერ ჰყვენი დიდებაჲ ძალსა შენსა უ....

ვითარცა პირველ შალამი იყუნეს მოგონი მიწევნულ ...ძნესა მას ვარსკულავით მრიცხუველისსა ახარე მათ, რამეთუ აღმოგჳბრწყინდი ვარსკუ... იაკობისგან ქრისტე და წარმართნი შეჰკრიბენ დიდებ....

მსგავსად საწმისისა გარდამოჰდა მუცელს… …ლისასა წყმაჲ სულისა წმიდისაჲ ქრისტე და ვითარცა ცუარი …რინ ქუეყანასა ზედა ინდოთა და თარბისა ჭალაკთა ს…თ და არაბიაით მეფეთა ძღუნი შენდა შე…

… ღმერთი ხარ. მონათა თანამ აღწერე ქრისტე კ… …ფისა ბრძანებითა და ჩუენ დამონებულნი ც… … მოგჳჰსენენ რაჟამს და ჰგლახკენი მ… … თანაშეერთებითა და ზიარებითა გან…

ესერა ქალწული მიუდგა და შვა, ვითარცა თქუა პდ… ღმერთი ძლიერ და ჴელმწიფე ძედ მოგუეცა ჩუენ დ… …ლი დაადგრა ქალწულად საუკუნოდ ამან და მაგნა ღ… ჩუენ სარწმუნოებით ვჰნატრით მას.

4v / ობლი არს ყოველთაჲ და დამბადებელი დაბადებულთაჲ …რმნი სარ.

მწყემსთა უდაბნოჲსთა ვითარცა გამო…წყინდა ნათელი განკჳრვებულნი ხედვიდეს ხოლო დიდებამან მი… ანგელოზისა მიერ ასწვა გალობაჲ მამათა.

…სა გუნდნი ესრეთ მაღლით გარდამოიტყდეს …ბით დიდებაჲ მაღალთა შინა ღმერთსა ქუეყანასა ზედა მშჳდობაჲ … ქრისტე გამოგჳბრწყინდა, რომელ იგი არს ღმერთი საუკუნეთაჲ … მისნი ესრეთ იტყოდეს განვიდეთ და ვიხილნეთ …მულნი ესე და მი-რაჲ-იწვნეს ბეთლემდ იხილ…ი ჰორცშესხმული თაყუანისცეს მშობელსა თანა და იტყჳს …ა.

აკურთხევსა. საჴუმლიბ. პირველ ძენი დავითისნი წარტყუ… იქმნეს

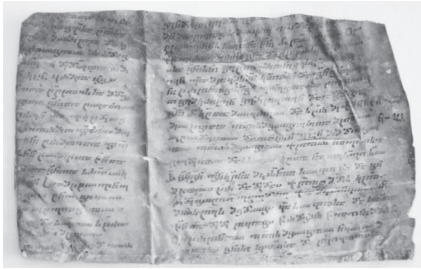
ასულთაგან შინა ბლოვნელთაჲსა, ხოლო დღეს …ვნეს მის მიერ მოგუნი ასულისა დავითისა ძღუნი …წარვიდ და ვითარ იხილეს ღმრთისმეტყუელებით ესრეთ იტყოდეს: „აკურთხე„

…ისა და ებნისა ჴმანი ოხრიდეს და შესხმისა ზედა …გნა …ხუბდა გულსა მჭილო არეთსა, ხოლო სიონისა … …რცხჳვნეს განცხრომანი ბაბილოვნელ … … შობილსა უღაღადებდეს. აკურთხე.

ნატყუენ… სი… … და ღვარი საუნჯეთა პირველთა მეფეთაჲ შობილო …რი ღო, ხოლო დღეს ვარსკულავთ მრიცხუველთა …რღუნი იგი სამეუფოი ბაბილოვნით ბეთლემსაჲ …ა მოუპყრეს და ღმერთი დებდეს. აკურთხევდით.

Q 223

რაობა:	საგალობლები
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,5x13
Content:	Chants
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12,5x13

ტექსტი

1r / მგ… თა…
რიმთი კურთხეულო დედა…
ლოო. გალობა შენდა მ…
იქმენ …ისა ცოდა…
მისთვის ვჴმობ შენ…
მომეც აზრუნებაჲ დ…
რისსა სიხარულისა მ…
ოზთა და კაცთა დედა…
თის ვთხოვ ევ…
ჴსნ ჭირთგან მოსვ…
წიდესა ძრწოლით თ…
ფალო წმიდაო და შევაჲ…
მგმობრთა წმიდისა ხ…
იგი იონა განსაცდელთ…
რებაჲ ჩუენი ისმინე ღმრთის…
და ძისა შენისა მიმართ მე…
ურვათაგან მიჴსნა…
უზეშთაეს გამოსჩ…

1v / …ელთა სიღრ
…აღ…ლებ ცასა ცათასა
…ვამან მომიცვა და შ
…საფალობელო და სრულიად გ
…სნე შენ დედუფალო მ
…ნ კურთხევა ყრმათა ბუნებაჲ
…ბითა ცოცხალისასა მდგ
…ბითა შენითა ცუარითა
…რან რაჲთა ეკხდებთ
…სიღრმით გულითა მუ
…ლნი ცრემლითა გიღ
…სნეულმან ცოდვითა ჩუენითა
…ღა შენითა სძალ ოკ
… შენ სამხტოვნე
…ბათ ცნო ბილოს
… უცვალებელო
… და სულო სახიერო
… მხოლოო
… …ად პირ

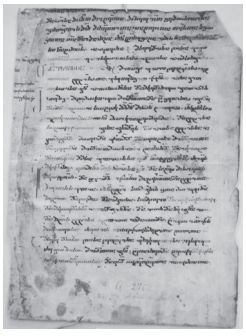
2r / შენდა შევედ… ებ…
მან მოწყალებასა მოყრე ღმრთისა და წყა …
ცხოვნენ სულნი ჩუენი, ჰ, წმიდაო ქალწულო, უფალო
ჩუენ ერთ ერნი შენი და ცხვარნი ვ …
ჲსა შენისანი შეხთომილნი ესე მ…
ენ, ვითარცა მწყემსმან კეთილმან და განბნეულ
ნი ხრწნილებისაგან ვნებათაჲსა წყალობი

თ შემკრიბენ, შემიწყალენ და შემდგომად გული
შენი, ჰ, კაცთა მოყვარეო და სახიერ მექმნენ ჩუენ
მეოხებითა ღმრთისმშობილისითა მხოლოო
უცოდველო და გუაკურთხნენ. გიხაროდენ მიმადლებუ
ლო ღმრთისმშობელო ქალწულო ნავთსა
ყუდელო და სასოო კაცთა ნათესავისაო
რამეთუ შენგან განიკურნა მჴსნელ სოფლისა და შენ
მხოლოჲ ხარ და დედაჲ ქალწული მარადის კურთხეულ
დიდებულო ეევდრე ქრისტესა ღმერთსა მჴსნელსა რაჲთა
მოსცეს მშჳდობაჲ ყოვლისა სოფლისა და სულთა
ჩუენთა დიდი წყალობაჲ წარდგომნი წიაღნი მამისნი
უხრწნელოო ღმრთისმშობელო ნ … მ
ოღისა შენისა სჯულისა და წინასწარმელთაჲსა

2v / … ამისთვის გულისჴმი
… გალობელნი შენი გადიდებთ დედად ა
ღგიარებთ შენ მართლმადიდებლობით და გან
ცრილ დაღაცათუ მშობლად და დედად ა
ღგიარებთ შენ დაბადებუ ლნი, არამედ ქალწულად
დაგმარხა ღმრთისმშობელო დამბადებელმან
ღმერთმან, რამეთუ ჰშევ ჰორცითა ქრისტე მჴსნელი
სულთა ჩუენთაჲ უვრცელეს ხარ ცათა და
უ …ლეს ქერუბინთა ყოვლად საგალობელო ღმრთი
ს მშობელო, რამეთუ ქრისტე ღმერთი ჰშევ ჰორცითა
უხრწნელად და ზეშთა ბუნებისა რომელი აც
ხოვნებს საღმრთოთა ჩუენთა. უგალობსა უფსკ
მაღალთა ზედა უზეშთაესო ცათა და ქუეყანისო ქალწ
ულლო ღმრთისმშობელო მომმადლე ცნობაჲ ს
ულიერი, რაჲთა ღირსად გალობასა შეგასხ
მიდე უძლური სულითა და ჰორცითა ვ
ერ ვიკრებ ვედრებად ღმრთჲსა
მიმართ შენდა მოვვილტი ყოვლად წმიდაო მი…
ო ვიდრე ქრისტესგან შენდობაჲ ცოდვათაჲ უფსკრუ
ლი მადლისა შენისა მომმადლე უშობელი

Q 275

რაობა:	სვინაქსარი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	23x16,5
Content:	Synaxarion
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	23x16,5

ტექსტი

1r */ ... მოკრებულნი იგლოვდეს და ტიროდეს, რომელთა თანა იყო წმიდაჲ ატტიკოს და ალექსანდრე ანტიოქელი მეყსეულად ღირსმან ამან, ვითარცა ძალისაგან განიფრთხო და თქუა ღმრთისა მიერ ათხუთმეტისა წლისა შეძინებაჲ დღეთა თჳსთაჲ, ვინაიცა ცხოვნდა რიცხჳსაებრ ზემოჴსენებულთა ამათ წელთაჲსა და უფლისაჲ მიმართ მიიცვალაჲ.

ამასვე დღესა წმიდისა მაკრინასი, დისა წმიდისა ბასილისი, ესე სიკეთითა გუამისათაჲ და შემკულებითა წესიერებისათაჲ განთქუმულ-იყო პირველითგანვე და სავსე ყოვლითა კეთილითაჲ.

ხოლო იძულებითა მშობელთა თჳსთაჲთა შეეყო ქმარსაჲ შემსგავსებულსავე თჳსსაჲ და ვიდრე არღარა შემთხუეულ იყო მისდა განვიდა იგი ცხორებისაგან და მიერიდგან დაღაცათუ მრავალნი აიძულებდეს ნეტარსა მარკინას ქორწინებაჲდ ყოვლადვე არა თავს იდვა, არამედ ყოვლისავე მსოფლიოსაჲ საქმისაგან იჯმნა და თჳსისაჲ დედისა თანა იყოფებოდა და წურთასა და კითხვაჲსა წმიდათა წერილთასა განკრძალულ იყო და ვითარცა მეორე დედაჲ მის თანა შობილთაჲ მათ ძმათა ზრდიდა, რამეთი პირმო იყო ყოველთაჲ და უხუცესი, რომელნი იყვნეს ერთობით ათ ამითურთ, ხოლო უწოდე მაკრინე სახელსა ზედა მამის დედისაჲ მისისა, რამეთუ დედასაჲ მამისა მისასა ბასილისასა მაკრინა ეწოდებოდაჲ. ამან სანატრელმან სიწმიდით და ღვთის მსახურებით აღასრულა ცხორებაჲ თჳსი მოქალაქებაჲსა შინა მონაზონ...

1v / და უფლისა მიმართ მიიცვალა მისვე ღმერთშემოსილისა გრიგოლის მიმართ მრავლითა პატივითა თჳსითა მშობელთა თანა და იმარხა, რომელმან ცხორებაჲცა ამის სანატრელისა აღწერა. ამასვე დღესა წმიდისა გრიგოლ პანიდელ ეპისკოპოსისა ახლისა აღმსარებელსაჲ.

თუესა ივლისსა. - კ ამაღლებაჲ ელია წინასწარმეტყუელისაჲ ეტლითა ცეცხლისა ესე თეზბით ქუეყნით არაბით თესლისაგან აჰრონისა და მკჳდრ იყო გალაადს.

რამეთუ თეზბი მიცემულიყო მღდელთ და ხოლო შვა-რაჲ იგი, და მან იხილა სუბაკ მამამან მისმან ხილვაჲ, რამეთუ კაცნი სპეტაკით მოსილნი მოიკითხვიდეს მას და ცეცხლისა სახუევლითა გრაგნიდეს და ალსა ცეცხლისასა აჭამებდეს. მოვიდა იჩრუსალემად და უთხრა მღდელთა და შევიდა მღდელძ-მოძღუარი ტაძრად და იკითხა და ჰრქუა მამასა ელიაჲსსა, ვითარმედ: „ნუ გეშინინ, რამეთუ იყოს მკჳდრებაჲ ბრმისაჲ მის ნათელსა შინა და სიტყუაჲ მის იყოს მკუეთარ და შჯიდეს ყოველსა მახვილითა და ცეცხლითა".

ესე არს ელია, რომელმან ცეცხლი სამგზის შთამოიყვანა ზეცით და წჳმაჲ დაიმჭირა

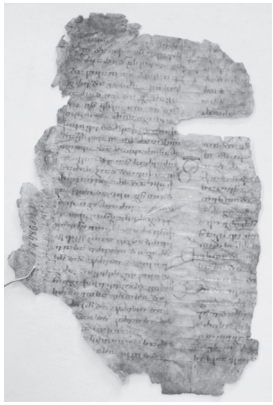
სამწელ და ექუს თუე და მკუდარნი აღადგინნა და იორდანე განაპო და ზეცას ცეცხლისა ეტლითა ამაღლდა, ხოლო იყო პირველ ქრისტეს მოსლვასა რვაას ათექუსმეტითა წლითა.

ამასვე დღსა წმიდისა წინასწარმეტყუელისა ეზეკიელისი. ესე იყო ძე ბოზისი მღდელთაგანი, ხოლო წარვიდა ტყუედ ქუეყანასა ქალდეველთასა და ფრიად უწინასწარიმეტყუელა ჰურიათა

---

* **შენიშვნა**: დასაწყისი წმიდისა მამისა ჩუენისა დიოჲსი - თვესა ივლისსა ით.

Q 486 ა

რაობა:	დაბადება
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22,9x14
Content:	Genesis
Date:	X c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22,9x14

ტექსტი

1r შესაქმე 1, 6-31

… და თქუა ღმერთმან: იყავნ სამყაროჲ შორის წყლითაჲ და წყალთა იყავნ განმყოფელ შორის წყლისა და წყლისა. და შექმნა ეგრეთ. და განაშორა ღმერთმან შორის წყლითა და რომელი იყო ქუეშე სამყაროჲსა კერძო და შორის წყალსა მათ, რომელ იგი იყო ზედა კერძო სამყაროსა მას.

და უწოდა ღმერთმან სამყაროსა ცაჲ და იხილა ღმერთმან, რამეთუ კეთილ არს და იყო მწუხრი და იყო განთიად დღჱ იგი მეორე.

და თქუა ღმერთმა შეკერბინ წყალი ქუეშე ცისა შესაკრებელსა ერთსა და გამოჩნდინ ჴმელი. და იყო ეგრეთ. და შეკრიბა წყალი ქუეშე ცისა შესაკრებელთა ერთსა და გამოჩნდა ჴმელი და უწოდა ღმერთმან ჴმელსა ქუეყანაჲ

…კრებელსა …ასა უწოდა (მეორე სვეტი)და იხილა ღმერთმან, რამეთუ კეთილ. და თქუა ღმერთმან: აღმოამორჩენ ქუეყანამან მწუანვილი თივისაჲ. მთესველი თესლისაჲ, ნათესავობისაებრ და მსგავსებისა და ხე ნაყოფიერი მყოფელი ნაყოფისა, რომლისა თესლი მისი მის თანა მსგავსებისაებრ ქუეყანასა ზედა. და იყო … და გამოი… … მწუანვილი თივისაჲ, მთესველი თესლსა ნათესავობისაებრ … მსგავსებისაებრ და ხე ნაყოფიერი, მყოფი ნაყოფისაჲ, რომლისა თესლი მისი მის თანა ნათესავობისაებრ ქუეყანასა ზედა. და იხი… ღმერთმან, რამეთუ კეთილ

და იქმნა მწუხრი და იქმნა განთიად დღე მესამე. და თქუა ღმერთმან იქმენინ მნათობნი სამყაროსა შინა ცისასა მნათობად ქუეყანისა განსაყოფელად შორის დღისა და შორის ღამისა. და იყუნედ სასწაულებად

1v

დღეებად და ჟამებად და წელიწადებად. და იყუნედ განმანათლებელად სამყაროსა ცისა, რათა ჩნდეს ქუეყანასა ზედა. და იქმნა ეგრეთ. და შექმნა ღმერთმან ორნი მნათობნი დიდნი: მნათობი დიდი მთავრობად დღისა. და მნათობი უმრწემესი - მთავრობად ღამისა. და ვარსკულავნი. და დასხნა იგინი ღმერთმან სამყაროსა ცისასა, რათა ჩნდენ ქუეყანასა ზედა. და მთავრობდენ დღესა და ღამესა და განწვალებდენ შორის ნათლისა და შორის ბნელისა. და იხილა ღმერთმან ნათელი, რამეთუ კეთილ. და იქმნა მწუხრი და იქმნა განთიად დღე იგი მეოთხე. და თქვა ღმერთმან: გამოიღედ წყალთა ქუეწარმავალები სამშჯნველთა ცხოველთაჲ და მფრინველნი ფრინვალენი ქუეყანასა ზედა ჩემისაებრ ცისა. და იქმნა ეგრეთ. და

შექმნა ღმერთმან ვეშაპნი დიდნი და ყოველი სული ცხოველთა ქუეწარმავალთაჲ, გამოიღეს წყალთა (მეორე სვეტი) ნათესაობისაებრ მათისა ყოველი მფრინველი მფრინვალენი ნათესაობისაებრ. და იხილა ღმერთმან, რამეთუ კეთილ.

იგინი და აკურთხნა იგინი ღმერთმან და თქუა: აღორძნდით და განმრავლდით. და აღავსენით წყალნი ზღჳსანი ეგე ყოველთა შინა და მფრინველნი ეგე განმრავლდეს ქუეყანასა ზედა. და იყო მწუხრი და იყო განთიად დღე იგი მეხუთე.

და თქუა ღმერთმან: გამოიღენ ქუეყანამან საშურნველთა ცხოველთად თესლად თესლა და ოთხფერჴთა და ქუეწარმავალთა და მჴეცთა ქუეყანისათა და ყოველთა პირუტყუთა და ყოველ ქუეწარმავალთა თესლად თესლადი და იყო ეგრეთ.

და შექმნა ღმერთმან მჴეცნი ქუეყანისანი თესლად თჳსთა …ებრ ნათესაობითნი და საცხოვარნი ნათესაობისაებრ მათისა და ყოველი ქუეწარმავალი ქუეყანისა ნათესაობისაებრ მათისა და იხილა ღმერთმან, რამეთუ კეთილ. და თქვა ღმერთმან: ვქმნეთ კაცი ხატებისაებრ ჩვენისა და მსგავსებისაებრ. და მთავრობდეს თევზთა ზღჳსასა და მფრინველთა ცისათა და პირუტყუთა და მჴეცთა

2r [ყოვლისა ქუეყანისა ყოველთა ქუეწარმავალთა მავალთა ქუეყანასა ზედა და] შექმნა ღმერთმან კაცი იგი ხატად ღმრთისა შექმნა იგი მამაკაცად და დედაკაცად შექმნნა იგინი. და აკურთხნა იგინი ღმერთმან ჰრქუა: აღორძნდით და განმრავლდით. და განავსეთ ქუეყანაჲ დაეუფლენით მას. და მთავრობდით თევზთა ზღჳსათა, და მფრინველთა ცისათა.

და ყოველთასა ცხოველთა და ყოველსა ქვეყანასა და ყოველთა ქუეწარმავალთა, რომელნი იგინი მავალთა ქვეყანასა ზედა. და თქვა ღმერთმან: აჰა, მიგცე თქვენ ყოველი თივაჲ სათესავი … რომელ არს … ქვეყანისა.

და ყოველი ხე, რომელსა აქუს თავსა შორის … ნაყოფნი თესლისაჲ თქუენდა იყოს საჭმელად და ყოველთა მჴეცთა … მფრინველთა ცისათა. და ყოვლისა ქუეწარმავალისა, რომელნი ვლნენ (მეორე სვეტი) ქვეყანასა ზედა, რომელსა აქუს თავსა შორის თვისსა სული სიცოცხლისა, და ყოველი თივა მწვანვილისა საჭამადად და იქმნა ეგრეთ. და იხილნა ღმერთმან ყოველნი, რაოდენნი ქმნნა, და აჰა კეთილ. ფრიად და იყო მწუხრი ღა იქმნა განთიად დღე მეექუსე.

შესაქმე, 2, 1-19

და სრულ იქმნეს ცაჲ და ქვეყანა და ყოველი სამკაული მათი. და განასრულა ღმერთმან დღესა მეექუსესა საქმენი მისნი, რომელნი ქმნნა. და დასცხრა დღესა მეშვიდესა ყოველთაგან საქმეთა მისთა, რომელნი ქმნნა.

და აკურთხა ღმერთმან დღე მეშჳდე და წმიდა-ყო იგი, რამეთუ მას შინა დასცხრა ყოველთაგან საქმეთა მისთა, რომელთა იწყო ღმერთმან ქმნად. ესე წიგნი შესაქმისა ცისა და ქვეყანისაჲ, ოდეს შეიქმნნეს დღესა მას, რომელსა შექმნნა ღმერთმან ცაჲ და ქვეყანაჲ და. ყოველი მწვანვილი ველისა პირველ ყოფად

2v

ქუეყანასა ზედა და ყოველი თივა ველისა პირველ აღმოცენებადმდე, რამეთუ არ-ღა ეწვიმა ღმერთსა ქუეყანასა ზედა და კაცი არა იყო მოქმედ ქუეყანისა. ხოლო წყარო აღ-მო-ვიდოდა ქვეყანით და რწყვიდა პირსა ყოვლისა ქვეყანისასა. და შექმნა უფალმან ღმერთმან კაცი მტუერისა მიმღებელმა ქვეყანისაგან. და შთაბერა პირსა მისსა სული სიცოცხლისაჲ და იქმნა კაცი იგი სულად ცხოველად. და დაასხა ღმერთმან სამოთხე ედემისა აღმოსავალით და დადვა მუნ კაცი იგი, რომელ შექმნა. და აღმო-ვე-აცენა ღმერთმან მერმე ქვეყანით ყოველი ხე შუენიერი

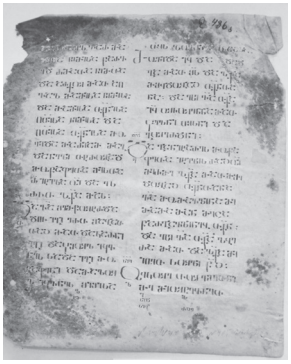
ხილვად და კეთილი საჭმელად და ხე ცხოვრებისა - შორის სამოთხესა და ხე იგი - ცნობად კეთილისა და ბოროტისა. ხოლო მდინარე (მეორე სვეტი) გამოვალს წყვად სამოთხისა, მიერ განიყოფვის ოთხად თავად. სახელი ერთისა - ფისონ. ესე არს, რომელი გარემოვლის ყოველსა ქვეყანასა ევლატისასა, მუნ, სადა-იგი არს ოქროჲ. ხოლო ოქრო მის ქვეყანისაჲ კეთილ, მუნ არს ანთრაკი და ქვაჲ იგი კაპოეტი. და სახელი მდინარისა მეორისა - გეონ. ესე გარემოვლის ყოველსა ქვეყანასა ეთიოპიისასა. და მდინარე მესამე - ტიგრისი. ესე ვალს წინაშე ასურეთსა, ხოლო მდინარე მეოთხე ევფრატი.

და მოიყვანა უფალმან ღმერთმან კაცი, რომელი დაჰბადა და დაადგინა სამოთხესა მას საშუებელისასა საქმედ მისა და დაცვად. და ამცნო უფალმან ღმერთმან ადამს და ჰრქუა: ყოვლისაგან ხისა რომელ არს სამოთხისა მას ჭამით შჭამო.

ხოლო ხისა მისგან ცნობადისა კეთილისა და ბოროტისა არა შჭამოთ მისგან, რამეთუ, რომელსა დღესა შჭამოთ სიკუდილითა მოსწყდეთ.

და თქვა ღმერთმან: არა კეთილ არს კაცისა ამის მარტოჲსა ყოფაჲ, უქმნეთ მაგას შემწე, მსგავსი მაგისი. და დაღა-ვე-ჰბადა ღმერთმან შენი ყოველი მჴეცი ველისაჲ და ყოველი მფრინველი ცისაჲ და მოიყვანნა იგინი

Q 486 ბ

რაობა:	იოანეს თავის სახარება
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	25,3x21,5
Content:	Gospel of John
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	25,3x21,5

ტექსტი

იოანეს სახარება 20, 17-27

1r / ... აღსრულ ვარ მამისა ჩემისა; წარვედ ძმათა ჩემთა და არქუ მათ: აღვალ მამისა ჩემისა და მამისა თქუენისა, ღმრთისა ჩემისა და ღმრთისა თქუენისა. მოვიდა მარიამ მაგდალენელი თხრობად მოწაფეთა მისთა, რამეთუ იხილა უფალი და ესრეთ ჰრქუა მას.

და ვითარცა შემწუხრდა დღჱ იგი ერთშაბათისაჲ მათ და კარნი იგი დაჴშულ იყვნეს, სადა-იგი მოწაფენი დამალულ იყვნეს შიშისა(მეორე სვეტი)თჳს ჰურიათაჲსა.

მოვიდა იესუ და დადგა მათ შორის და ჰრქუა: „მშჳდობაჲ თქუენ თანა" და ესე ვითარცა თქუა იესუ, უჩუენა მათ ჴელნი თჳსნი და გუერდნი.

და განიხარეს მოწაფეთა, იხილეს რაჲ უფალი. ჰრქუა მათ: „მშჳდობაჲ თქუენ თანა, ვითარცა მომავლინა მე მამამან, მეცა წარგავლინებ თქუენ„ და ესე ვითარცა თქუა, შეჰბერა მათ და ჰრქუა: „მიიღეთ სული წმიდაჲ".

უკუეთუ ვიეთნიმე მიუტევნეთ (1v) ცოდვანი, მიეტევნენ მათ; და უკუეთუ ვიეთნიმე შეიპყრნეთ, შეპყრობილ იყვნენ".

ხოლო თომა, ერთი იგი ათორმეტთაგანნი, რომელსა ჰრქუა: „მარჩბივ„, არა მათ თანა იყო, ოდეს-იგი მოვიდა იესუ.

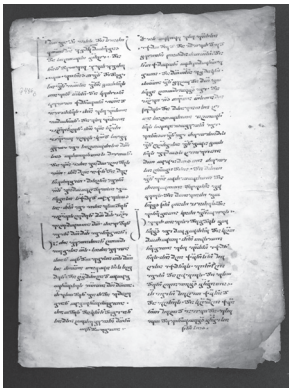
უთხრობდეს სხუანი იგი მოწაფენი, ვითარმედ: „ვიხილეთ ჩვენ უფალი„. ხოლო მან ჰრქუა მათ: „უკუეთუ არა ვიხილო ჴელთა მისთა სახჱ იგი სამშჭუალთაჲ და დავასხნე (მეორე სვეტი) თითნი ჩემნი ადგილსა მას სამშჭუალთასა და დავსდვა ჴელი ჩემი გუერდსა მისსა, არასადა მრწმენეს.

და შემდგომად რვისა დღისა კუალად იყვნეს მოწაფენი შინაგან და თომაცა მათ თანა. და შევიდა იესუ კართა დაჴშულთა და დადგა შორის და თქუა: „მშჳდობაჲ თქუენ თანა„.

მერმე ჰრქუა თომას: „მოყვენ თითნი შენნი და იხილენ ჴელნი ჩემნი და დამ...

Q 486 გ

რაობა:	ქადაგებათა კრებული
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	36,4x27,5
Content:	Collection of Preachings
Date:	X c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	36,4x27,5

ტექსტი

1r */ ხოლო ზოგადი არს და ზიარი ყოველთა ზედა ეშმაკთა მონებაჲ და საცთური ბოროტი და ნანდჳლვე ჯერ ეგრე იყო, ვინაჲთგან დიდებისაგან ღმრთისა განაშორნეს თავნი თვისნი და კერპნი ჴელით ქმნულნჳსი ღმერთად აღიარნეს, რაჲთა ესევითართა ჰმონონ და ესევითართა პატივისცენ, რაჲთა ვითარცა ნეტარი პავლე იტყჳს, კუალად „საგებელი იგი საცთურისა მათისაჲ ურთიერთას მიიღონ და ვითარცა არა გამოიცადეს ღმერთი, რაჲთამცა აქუნდა მეცნიერებით მისცნა იგინი ღმერთმან გამოუცდელსა გონებასა საქმედ უჯეროჲსა, რომელნი იგი არა ესოდენ პატისვსცემენ მათ მიერ პატივცემულთა მათ რავდენ იგინი მათ მიერ იგინებიან.

საძაგელ არიან ცთომილებისათჳს, საძგელ არიან უნდოებისათჳს მათისა, რომელთა თაყუანისცემენ და ჭეშმარიტად უუგუნურეს ღმრთაებათა მათ თანა, რამეთუ ესოდენ გარდაემატებიან უგუნურებითა, რაოდენ დაკნინებულ არიან სამსახურებელნი მათნი უნდოებითა.

(მეორე სვეტი) ამას უკუე ესევითარსა ითქმოდენ და იმღერდედ შვილნი წარმართთანი დანთქმულნი ურწმუნოებათა და მათ თანა ეშმაკნი, რომელთაგან შეხუდა მათ გონება ცთომილებაჲ იგი და პატივი ღმრთისაჲ თავთა თჳსთა მიაჩემეს და

* მინაწერი მხედრულით: „ფრანგო, რამ დაგაბრმავა, თვალ გასხენ და არა ჰხედავ" (2r).

მთავართა ხითა საცთურთა აცთუნნეს საწყალობელნი იგი, ვინაჲთგან იგი რელისა მისგან ცხორებისა განგუაშორნეს გემოჲს ხოლვითა მით უჟამოჲთა რელისა ცნობადისა და მიერითგან, ვითარცა უძლურთა და ძლეულთა დევნა გჳყევს და მთავარი გონებაჲ ჩუენი წარიპარეს და ვნებათა კარი განუღეს.

რამეთუ ვერ თავს იდებდეს ბუნებაჲ იგი მუშურნე და კაცთმოძულე, რომელნი თჳსთა ნებითა ესევითარნი იქმნეს, რაჲთამცა ქუეყანისნი ზეცისა იქმნეს ვინაჲცა იგინი დაცჳვეს და ესოდენი ცვალებაჲ ბუნებათაჲ, რამეთუ იგინი ზეცით ქუეყანად და ეცნეს და კაციმცა ქუეყანით ზეცად აღვიდა. ესე იყო დევნულებაჲ ბუნებისა ჩუენისაჲ.

1v / ამისთჳს ხატად ღმერთისა ქმნილი შეურაცხ იქმნა და ვითარცა არა გამოვიცადეთ და მარხვად მცნებისა მისისა მივეცენით თჳთ შჯულობასა საცთურისასა და ვითარცა ვსცევთით შეურაცხ ვიქმენით, რომელსა შინა ვსცეთით.

რამეთუ არა ესე ხოლო იყო ბოროტი, რომელ დაბადებულ ვიყვენით საქმეთა ზედა კეთილთა დიდებად და ქებად დამბადებელისა დამსგავსებად ღმრთისა, რაოდენ შესაძლებელ იყო და ვიქმენით სამკჳდრებელ საქმეთა ბოროტთა, არამედ უძჳრესი ესე იყო მოპოვნებაჲ უცხოთა ღმერთაჲთაჲ მოწამედ და მობაძავად ბოროტთა მათ საქმეთა, რაჲთა არა უბრალოდ ოდენ შერაცხილ იყოს ცოდვაჲ, არამედ ღვთაებადცა საგონებელ იყოს და თაყუანისცემითა მით კერპთაჲთა განმართლდებოდის, ჱ, სიღრმე იგი საცთურისაჲ მის, ჱ, წყუდიადი სიბნელისაჲ მის.

ხოლო აწ ვჰპოვეთ წყალობაჲ დამბადებლისაგან და გამო(მეორე სვეტი)ვიჴსენით საცთურისაგან ეშმაკითაჲსა და შევეწყნარენით ჭეშმარიტებასა.

არამედ არა განიხრწნა დითავე ცხილითა გინა ოქროჲთა ვიჴსნენით ამაოჲსა მისგან მამულისა სლვისა, არამედ პატიოსნითა სისხლითა, ვითარცა ტარიგისა უმანკოჲსა და უბიწოჲსა ქრისტესითა და ღირს ვოქმნენით მონებად ცხოველისა მის და ჭეშმარიტისა ღმრთისა და უზეშთაეს ყოფას ყოველთა მათ ხილულთა დაბადებულთა ჟამიერთა ამათ და შეცვალებადთა ამისთვისცა ჯერ არს ჩუენდა, რაჲთა მწოდებელისა მისებრ ჩუენისა წმიდისა ჩუენცა წმიდა ვიყვენით და გულისჴმა ვჰყოფდეთ კეთილსა და სულიერსა მას და საღმრთოსა სიბრძნესა წარვემატებოდით.

ხოლო ვითარ იყოს წარმატებაჲ იგი სულიერისა სიბრძნისაჲ, უკეთუ ჯეროვნად ვიწყოთ ჯეროვნადცა წარვემატნეთ, ხოლო ჯეროვნი დაწყებაჲ არს, ვითარ იგი სოლომონ განაწესა, რამეთუ იტყჳს დასაბამად სიბრძნისა მოიგე სიბრძნე.

2r / მამად ანუ ძედ, რამეთუ გამომავალ არს მამისაგან და ღმერთი არს დაღაცათუ უღმრთოთა მათ არა ჰრწამს, რამეთუ თჳთებაჲ შეურყეველ არს ანუ ვითარ იყოს თჳთება შე-თუ-ირყეოდის და შეიწყალებოდის.

ხოლო, რომელნი იგი უშობელობასა და შობასა ბუნებად ღმერთთა სახელით შეერთეერთებულთა იტყჳან: „ჱ, სიცოფე მათი, რაჲმე თქუან ადამისთჳს და სეითისთჳს განყვნენა ბუნებითა, რამეთუ ერთი იგი არა შობილ იყო, არამედ დაბადებულ ღმრთისა მიერ, ხოლო სეით ადამის და ევაჲსგან იშვა და ორნივე ერთ არიან ბუნებითა კაცობრივითა.

კუალადცა უკუე ვთქუა და მრავალგზის ერთ არს ღმერთი სამთა თჳთებითა და სამი იგი ერთ არს ბუნებით.

ხოლო ჯერ იყო, რაჲთა არა ზეცათანი ოდენ იყვნენ თაყუანისმცემელნი დამბადებელისანი, რაჲთა აღივსოს ყოველივე დიდებითა ღმრთისაჲთა, რამეთუ ყოველნივე ღმერთისანი არიან. ამისთჳს დაებადა კაცი ჴელიტა ღმრისჲთა ხატად მისა, ხოლო შურითა ეშმაკისაჲთა და გემოჲსცხებითა ურჩებისაჲთა (მეორე სვეტი) ექსოისა იქმნა იგი ღმერთისაგან საყუალობელად, არამედ არა სრულიად უგულებელს იქმნა სახიერისა მის მეუფისაგან.

რამეთუ იხილეთ-ა დიდი იგი საიდუმლოჲ ცხორებისა ჩუენისაჲ განახლდებიან ბუნებანი და ღმერთი კაც იქმნების და რომელი იგი მაღალ არს ცასა ცათასა აღმისავალით თჳსითა მით დიდებითა და ბრწყინვალებითა და სავალით იდიდების ჩუენისა მის უნდოებისა და სიმდაბლისა და ძე ღმრთისაჲ თავს იდებს ძედ კაცისა ყოფას და წოდებად, არათუ რაჲ იგი იყო შეცვალა, რამეთუ შეუცვალებელ არს, არმედ რაჲ იგი არა იყო, მიიღო მიუთხრობელითა მით კაცთმოყუარებითა, რაჲთა დაეტიოს ჩუენ შორის დაუტევნელი იგი და შეგუეერთოს ჩუენ შუამდგომელობითა ჴორცთაჲთა, რამეთუ საშინელებასა მას ღმრთეებისა მისისასა თავს დებად ვერ ეგებოდა ბუნებისა მისგან მიწისაგანისა მისთჳს შეუერთებელნი იგი შეერთებიან არა ხოლო თუ დაბადებულტა ღმერთი და ჴორცითა ხილულთა უხილავი ბუნებაჲ.

2v / და ჟამეულსა უჟამოჲ იგი და ზომილსა უზომოჲ და გარეშემოუწერელი, არამედ ქალწულებასაცა შეერთო შობაჲ და შეურაცხი შეერთო უზეშთაესსა მას ყოვლისა პატივისსა და ვნებულსა უვნებელი და მოკდავსა უკუდავი იგი.

რამეთუ ჰგონებდა უძლეველყოფად მომპოვნებელი იგი ბოროტისაჲ, რომელმან სასოებითა განღმთოებისაჲთა გუაცთუნნა ჩუენ ხილვითა მით ჴორცთაჲთა მოინადირარაჲთა მოუჴდეს, ვითარცა ადამსა და მიემთხჳოს ღმერთსა და ესრეთ ახალმან მან ადამ პირველი იგი აცხოვნოს და დაიჴსნას და შჯულებაჲ იგი ჴორცთაჲ, რაჟამსა იგი ჴორცითა სიკუდილი მოიკლას.

აწ უკუე დღესასწაული იგი ქრისტეს შობისაჲ აღვასრულეთ მე წინამძღუარმან დღესასწაულისამან და თქუენ ერმან მაგან უფლისამან და ყოველმან ნათესავმან მსოფლიომან და ზეცათამან ვარსკულავისა თანა ვრბიოდეთ და მოგუთა თანა თაყუანისვეცით (მეორე სვეტი) და მწყემსთა თანა განვნათლდით და ანგელოსთა თანა ვადიდებდით სჳმეონის თანა მოვიქჳთ და ანაჲს თანა უგალობდით მოხუცებულისა მის წინასწარმეტყუელისა და დიდებაჲ მისა, რომელი იგი თჳსთა თანა უცხოდ მოვიდა, რამეთუ უცხო ქმნული იგი შეიწყალა და ადიდა.

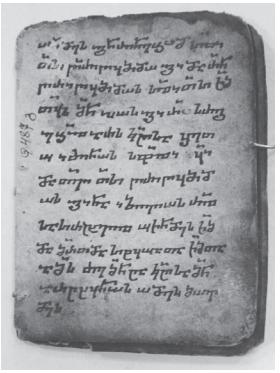
ხოლო აწ სხუაჲ საქმე ქრისტესი და სხუაჲ საიდუმლოთაჲ ვერ უძლებ სიტკბოებისა მის თავსდებად, ჰკრთების შინაგან გული ჩემი კნინღა იოვანესებრ ვახარებ ყოველთა დაღაცათუ არა წინამორბედი ვარ, არამედ მეცა უდაბნოჲთ მოსრული ქადაგებად.

ქრისტე ნათელს იღებს, თანა განვნათლდეთ, ქრისტე განიბანების, შთავჴდეთ მის თანა მდინარედ, რაჲთა მისთანაცა აღმოვჴდეთ.

ნათელს იღებს იესუ ესე ხოლო ჯერ არს ხილვად, ანუ შემდგომიცა მისი გჳჴმს გულისჴმისყოფით განცდად და თუ ვინ, ანუ ვის მიერ, ანუ ოდეს წმიდაჲ იგი და იოვანესგან და დაწყებასა...

Q 487 გ

რაობა:	საკითხავები
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,5x8,4
Content:	Lections
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	11,5x8,4

ტექსტი

1r */ ხლებულ არს სასუფეველი ცათა უძლურთა გჰკურნებდით მკუდართა აღადგინებდით კეთროვანთა განსწმენდდით ეშმაკთა, განასხენდით უსასყიდლოთ მიგიღებიეს და უსასყიდლოთ მისცემდით. ფსალმუნი ყოველივე ჩემთა სასწაული ასდებილი რამეთუ შენ უფალო შემწე. ვ კორითელთა მიმართ: ძმანო სიტყვა იგი ჯუარისა წარწყმედულთა

1v / მათ თვის სიცოფე არს, ხოლო ჩუენ ცხონებულთა ამათთვის ძალ ღმრთისა არს, რამეთუ წერილ არს წარვწყმიდო სიბრძნე იგი ბრძებნთა და მეცნიერობაჲ იგი მეცნიერთა შეურაცხ-ყოთ სადა არს ბრძენი, სადა არს მწიგნობარი სადა არს გამომეძიებელი იგი ამის სოფლისა, ანუ არა განაცოფნა ღმერთმან სიბრძნე იგი ამის სოფლისა, რამეთუ ვინაითგან

2r / ოდეს განრინებაჲდ სულისა თვისისა წარწყმიდო იგი და რომელმან წარიწყმიდოს სული თვისი ჩემთჳს, მან პოს იგი რაჲ სარგებელ არს კაცისა შე-თუ-იძინოს სოგფელი ყოველი და თავი თვისი წარიწყმიდოს გინა იზღვიოს, რომელსა სირცხვილ იჩნდეს ჩემდა მიმართ და სიტყუათა ჩემთა ამის ძე მანცა კაცისამან არცხჳნოს, ოდეს მოვიდეს

2v / დიდებითა თჳსითა მამისათა და წმიდათა ანგელოზთა გეტყვი თქუენ არიან ვინმე აქა მდგომარეთაგანნი, რომელთა არა იხილონ გემო სიკუდილისა ვიდრემდის იხილონ სასუფეველი ღმრთისა, რომელ მათსა სირცხვილ უჩნდეს ჩემდა მიმართ სიტყვათა ჩემთა ასმას, რომელმანცა კაცისა მან არცხვინოს

3r / ოდეს მოვიდეს დიდებითა თვისითა მამისათა და წმიდათა ანგელოზთა გეტყჳ თქუენ: „არიან ვინმე აქა მდგომელთაგანნი, რომელთა არა იხილონ გემო სიკუდილისა ვიდრემდის ახილონ სასუფეველი ღმრთისაჲ. ჰმობდეს მართალნი უფლისაჲ მიმართ დ~სდბელი შეგესემინ ღმრთისა ლოცვისა ჩემისა ზ ებრაელთა მიმართ ებრ ძმანო ყოველნი წმიდანი სარწ

* **მინაწერი:** ამის მწერალს ქაუზაის გურჩან… …ნინ.

3v / მუნოებითურ ოდეს მეფეთა იქმოდეს სიმართლესა მიმემთხჳნეს აღთქმასა და იყუნეს ღირსნი ლომთანი დაშრიტეს ძალი ცხოველისა განერეს პირსა მახვილისასა განძლიერდეს უძლურებისა იქმნნეს ძლიერ ბრძოლასა შინა ბანაკები აოტეს უცხოთ სულთა მოიყვანნეს დედათა აღდგომილნი მკუდარნი

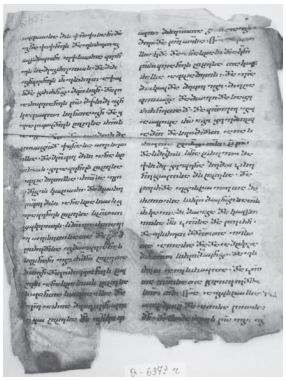
4r / წინასწარ განგიათაჲ ჩუენთჳს რაჲთა არა თჳნიერ ჩუენისა სურულ იქმნნა. ალ~ჲ მართალი, ვითარცა ფინიკი აღყვავნეს და ვითარცა ნაძუ ლიბანისაგან მრავალდენ.

სახარებაჲ ლუკასი ჰრქუა უფალმან: „ყოველმან, რომელმან აღიაროს ჩემდა მომართ წინაშე კაცთა ძემანცა კაცისა მან აღიაროს იგი წინაშე ანგელოზთა ღმრთისათა და რომელმან უვარ-მყოს

4v / ყოველივე კაცთა უვარ ქმნნეს გიცა წინაშე ანგელოზთა ღმრთისათა და ყოველმან, რომელმან თქუა სიტყუა ძისა მიმართ კაცისა მიეტოს და ოდეს შეგიყუნან თქუენსა შესაკრებელსა და წინაშე მთავართა და ჴელმწიფეთა ნუ ზრუნავთა ნურასა სიტყუა მიგოთ, რამეთუ სულმან წმინდამან გუასწაოს თქუენ მას ჟამსა შინა, რაჲთა იგი სთხოვოთ.

Q 637 ა

რაობა:	სვინაქსარი (პალიმფსესტი)
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური (ქვედა ფენა ასომთავრულით)
ზომა:	27,8x21,5
Content:	Synaxarion
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri (lower layer in Asomtavruli)
Size:	27,8x21,5

ტექსტი

ზედა შრე (თვესა აგვისტოსა იგ, წმინდა მაქსიმე აღმსარებლისაჲ)

1r / უფროჲს მის ქალაქისა და განაქიქნეს და ესრეთ გუემულნი ექსორია ყვნეს სამეგრელოს და მიერ განიყვნეს, რამეთუ ესრეთ აქუნდა ბრძნობაჲ მეფისაგან და წარიყვანეს წმიდაჲ მაქსიმე განკაფული სენთაგან და შვაწყუდიეს ციხესა, რომელს ა… და დ… …რ მახლობლად ქუეყანასა ოვსეთისასა და მოწაფე მისი ანასტასიოს შეაყენეს ციხესა აფხაზეთისასა, რომელსა ეწოდების კოტორი და მეორე მოწაფე მისი ანასტასიოს შეაყენეს ციხესა სახელით ბუკელეს საზღვართავე ოვსეთისათა და შემდგომად მცირედისა გამოიყვანნეს სეხნანი იგი ძმანი ციხეთა მათგან და წარიყვანეს ხუცესი ანასტასიოს ციხესა სუანთა სოფლისსა და ვიდრე არღა

მიწევნულ იყო ციხესა მას განკაფ(მეორე სვეტი)ული მრავალთა ჭირთაგან მივიდა წინაშე უფლისა. თუესა ივლისსაკდ. და ანასტასი დიაკონი წარიყვანეს ციხესა თაკუჱრისსა აფხაზეთს და ვითარცა მოკუდა მეფე იგი, იეცა ფლობაჲ და მოვიდა საბერძნეთად და ყოველთავე გუაუწყა, რაჲ იგი შეემთხჳა მათ და სიწმიდით აღსრულა ცხორებაჲ თჳსი, ხოლო წმიდაჲ და სამგზის სანატრელი მაქსიმე შეიყენა ზემოჴსენებულსა მას ციხესა და წერდა ეპისტოლეთა მართლისა სარწმუნოებისათჳს, რამეთუ კალამი მოიბა და კუჱთილსა მას ჴელსა დაწერნ და ესრეთ მადლითა ღმრთისაჲთა აღიარა და დაამტკიცა მართალი სარწმუნოებაჲ და ესრეთ აღესრულა დაჴელთაღმრთისათა შეჰვედრა სული თჳსი თვესა აგჳსტოსსა იგ, ოთხმეოცდაათისა წლისამან და დამარხეს წმიდაჲ იგი გ(1v)უამი მისი მონასტერსა წმიდისა არსენისსა, ხოლო კურნებანი და ძალნი მრავალნი იქნებიან საფლავსა, ვიდრე აქამომდე, ხოლო აღსრულების საჴსენებელი მისი ამასცა დღესა და კუალად იანვარსაცა კა. ოდეს იგი დაჰუჱთნეს ენანი და ჴელნი მათნი, ვითარცა განაწესეს წმიდათა მამათა მეექუსისა კრებისათა.

ამასვე დღესა წმიდათა მოწამეთა პამფილე, კაპიტონ და წმიდისა სერგის და სტეფანესი და ჴსენებაჲ ევდუკია დედოფლისაჲ.

და მსგეფსი ფერისცვალებისაჲ.

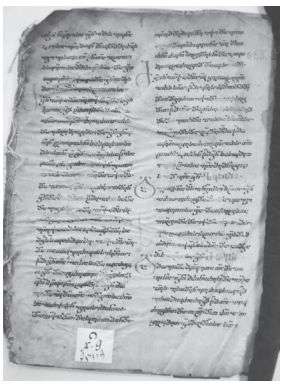
ყოველი საგალობელი დღესასწაულისაჲ ითქუას. მწუხრისა. და ცისკრად და სამხრად. და წარიგზავნოს დღესასწაულისა, ხოლო წმიდისა მაქსიმესთჳს. სამხრად წარდგომაჲ. იქადიან წმიდანი დიდებით. დასდებელი. უგალობდით უფალსა გალობ

(მეორე სვეტი) პავლე ტიმოთესი გ. შვილო ტიმოთე სარწმუნო არს სიტყუაჲ. ვიდრე სახელსა უფლისსა. ზღუ შობილსა ლგ. შჳდეულსა ალჲ თმენით დაუთმე უფალსა. სახარებაჲ ლუკასი რმი. შენ, რომელმან აღიაროს ჩემდა მო.

ვიდრე რაჲ იგი სთქუათ.

თუესა აგჳსტოსსა იდ. წინადღესა წმიდისა …ისა მიცვალებისაჲ და წმიდისა მღდელმმოწამისა მარკელესი აპამელ ეპისკოპოსისა და სამეოცდაათთა მოწაფეთა მისთაჲ, ესე იყო თევდოსის ზე მეფისა, ნათესავითკჳპრელი, სადა იგი ერისკაცობასა მთავრობდა, რამეთუ ზრუნვაჲ მისი რწმუნებულ იყო მისდა რომელთა ყოველნი განაკჳრვნა ღმრთისმსახურებითა და კეთილად დაგეგებითა საქმეთაჲ, ხოლო მისა შემდგომად იქმნა ეპისკოპოს აპამიისა, რომელ არ… ასურეთისაჲ და დიდთა

Q 637 ბ

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	5 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	23,5x18
Content:	Four Gospels
Date:	XIII c.
Number of folia:	5 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	23,5x18

ტექსტი

მათე 26-29, 30, 31, 32, 33, 34

1r/ გან ნაყოფისაგან ამის ვენაჴისა, ვიდრე მუნ დღედმდე, რაჟამს-იგი ვსუა თქუენ თანა ახალი სასუფეველსა მამისა ჩემისასა.

და გალობაჲ წართქუჱს და განვიდეს მთასა მას ზეთისხილთასა.

მაშინ ჰრქუა მათ იესუ: თქუენ ყოველნი დაბრკოლებად ხართ ჩემდა მომართ ამას ღამესა, რამეთუ წერილ არს: დავსცე მწყემსი და განიბნივნენ ცხოვარნი სამწყსოჲსა მისისანი.

ხოლო შემდგომად აღდგომისა ჩემისა წინა-წარგიძღუჱ თქუენ გალილიას.

მიუგო პეტრე და ჰრქუა მას: დაღათუ ყოველნი დაბრკოლდენ შენდა მომართ, ხოლო მე არასადა დავბრკოლდე.

ჰრქუა მას იესუ: ამენ გეტყუ შენ, რამეთუ ამას ღამესა, ვიდრე ქათმისა ჴმობადმდე სამგზის უარ-მყო მე.

მათე 26-35, 36, 37, 38, 39

ჰრქუა მას პეტრე: დაღათუ ჯერ-იყოს სიკუდილი ჩემი შენ თანა, არასადა უარგყო შენ.

და ეგრეთვე მსგავსად ყოველნი მოწაფენი იტყოდეს.

მაშინ მოვიდა იესუ მათ თანა ადგილსა, რომელსა ჰრქჳან გეთსიმანიაჲ, და ჰრქუა მათ: დასხედით მანდა, ვიდრემდე მივიდე იქი და ვილოცო.

და წარიყვანა (!) პეტრე და ორნი ძენი ზებედესნი და იწყო მწუხარებად და ურვად.

მაშინ ჰრქუა მათ იესუ: შეწუხებულ არს სული ჩემი ვიდრე სიკუდილადმდე; დაადგერით აქა და იღჳძებდით ჩემ თანა.

და წარვიდა მცირედ და დავარდა პირსა ზედა თჳსსა, ილოცვიდა და იტყოდა: მამაო ჩემო, უკუეთუ შესაძლებელ არს, თანა-წარმჴადინ ჩემგან სასუმელი ესე; ხოლო არა ვითარცა მე მნებავს, არამედ ვითარცა შენ.

ლუკაჲსი

და ეჩუჱნა მას ანგელოზი ზეცით, განაძლიერებდა მას. და იყო იგი ღუაწლსა შინა და უმეტესღა ილოცვიდა. და იქმნა ოფლი მისი, ვითარცა ცუარი სისხლისაჲ, გარდამომავალი ქუეყანასა ზედა და აღდგა მიერ ლოცვისაგან[462].

მათესი

და მოვიდა მოწაფეთა თანა და პოვნა იგინი მძინარენი და ჰრქუა პეტრეს: ესოდენ ვერ უძლე ჟამ ერთ მღჳძარებად ჩემ თანა?

იღჳძებდით და ილოცევდით, რაჲთა არა შეხჳდეთ განსაცდელსა;

1v სული / გულსმოდგინე არს, ჴოლო ჴორცნი - უძლურ.

კუალად მეორედ წარვიდა და ილოცვიდა და თქუა: მამაო ჩემო, უკუეთუ ვერ შესაძლებელ არს სასუმელი ესე თანაწარსლვად ჩემდა, რაჲთამცა არა შევსჳ, იყავნ ნებაჲ შენი.

და მოვიდა კუალად და პოვნა იგინი მძინარენი, რამეთუ იყვნეს თუალნი მათნი დამძიმებულ.

[462] ეს აბზაცი ოთხთავის არცერთ თავში არ ჩანს. სიმფონიაშიც არ იძებნება აქ მოხმობილი სიტყვები (თუმცა აწერია ლუკაჲსი).

და დაუტევნა იგინი და კუალად წარვიდა მესამედ და ილოცვიდა და მასვე სიტყუასა იტყოდა.

მაშინ მოვიდა მოწაფეთა და ჰრქუა მათ:

დაიძინეთ ამიერითგან და განისუჱნეთ. აჰა ესერა, მოახლებულ არს ჟამი და ზე კაცისაჲ მიეცეს ჴელთა ცოდვილთასა. აღდეგით, წარვედით ამიერ! აჰა ესერა, მოიწია მიმცემელი ჩემი.

და ვიდრე იგი იტყოდაღა, აჰა ესერა, იუდა, ერთი ათორმეტთაგანი, მოვიდა და მის თანა ერი მრავალი მახჳლითა და წათებითა მღდელთმოძღუართაგან და მოხუცებულთა ერისათა.

ხოლო მიმცემელსა მას მისსა მიეცა სწავლად და ჰრქუა: რომელსა მე ამბორს-უყო, იგი არს, შეიპყართ იგი!

და მეყსეულად მოუჴდა იესუს და ჰრქუა: გიხაროდენ, მოძღუარ! - და ამბორს-უყო მას.

ხოლო იესუ ჰრქუა მას: მოყუასო, რომლისათჳსცა მოსრულ ხარ?

მაშინ მოუჴდეს და დაასხნეს ჴელნი მათნი იესუს ზედა და შეიპყრეს იგი.

და, აჰა ესერა, ერთმან იესუჲსთანამან მიყო ჴელი და იჴადა მახჳლი და სცა მონასა მღდელთმოძღურისასა და წარჰკუჱთა ყური მისი.

მაშინ ჰრქუა მას იესუ: მიაქციე მახჳლი ადგილსავე თჳსსა,

რამეთუ ყოველთა, რომელთა აღიღონ (!)[463], მახჳლითა წარწყმდენ.

ანუ ჰგონებ, ვითარმედ ვერ ძალ-მიც ვედრებად მამისა ჩემისა და წარმომიდგინოს მე აწ აქა უმრავლესი ათორმეტთა გუნდთა ანგელოზთაჲ.

და ვითარ-მე აღესრულნენ წერილნი, რამეთუ ესრეთ ჯერ-არს ყოფად?

მას ჟამსა შინა ჰრქუა იესუ ერსა მას: ვითარცა ავაზაკსა ზედა

2r / გამოხუჱდით [მახჳლითა] და წათებითა შეპყრობად ჩემდა; დღითი დღე თქუენ თანა ვჯედ ტაძარსა მას შინა და გასწავებდ და არა შემიპყართ მე.

ხოლო ესე ყოველი იქმნა, რაჲთა აღესრულნენ წიგნნი წინაჲსწარმეტყუელთანი. მაშინ მოწაფეთა ყოველთა დაუტევეს იგი და ივლტოდეს.

ხოლო მათ შეიპყრეს [იესუ და] მიიყვანეს იგი კაჲა[ფაჲსა] მღდელთმოძღურისა, [სადა-იგი] [მწი]გნობარნი და მოხუცებულნი ერისანი შეკრებულ იყვნეს.

ხოლო პეტრე მისდევდა მას შორით, ვიდრე ეზოდმდე მღდელთმოძღურისა. და შევიდა შინა და დაჯდა მსახურთა თანა ხილვად აღსასრულისა.

ხოლო მღდელთმოძღუარნი იგი და მოხუცებულნი და ყოველი კრებული ეძიებდეს ცრუმოწამეთა იესუჲსთჳს, რაჲთამცა მოკლეს იგი, და არა ჰპოებდეს,

და მრავალნი მოსრულ იყვნეს ცრუმოწამენი და არა პოვნეს. ხოლო უკუანაჲსკნელ მო-ვინმე-ვიდეს ორნი და თქუჱს, ვითარმედ: ამან ესრე თქუა: ძალ-მიც დარღუჱვად ტაძარი ესე ღმრთისაჲ და მესამესა დღესა აღშენებად.

მაშინ აღდგა მღდელთმოძღუარი იგი და ჰრქუა მას: არარას მიუგება, რასაესე შეგწამებენ შენ?

ხოლო იესუ დუმნა.

მაშინ მღდელთმოძღუარმან მან ჰრქუა მას: გაფუცებ შენ ღმერთსა ცხოველსა, რაჲთა მითხრა ჩუენ, უკუეთუ შენ ხარ ქრისტე, ძე ღმრთისაჲ?

ჰრქუა მას იესუ: შენ სთქუ. ხოლო [გეტყჳ თქუენ: ა]მიერითგან ი[ხილოთ] ძე

[463] აკლია: მახჳლი.

კაცისაჲ, მჯდომარე მარჯუჳნით ძლიერებათა და მომავალი [ღრუბე]ლთა თანა ცისათა.

მაშინ მღდელთმოძღუარმან მან დაიპო სამოსელი თჳსი და თქუა, ვითარმედ: გმო(!) აწ უკუჳ რაჲსაღა გჳჭმან მოწამენი?

2v / აჰა ესერა, გესმა გმობაჲ მაგისი.

რაჲ გნებავს თქუენ?

ხოლო მათ მიუგეს და ჰრქუჳს: თანამდებ არს სიკუდილისა.

მაშინ ჰნერწყუვიდეს პირსა მისსა და ჴურთითა სცემდეს თავსა მისსა და რომელნიმე ყურიმალსა სცემდეს და ეტყოდეს: გჳწინაჲსწარმეტყუელებდ ჩუენ, ქრისტე, ვინ არს, რომელმან გცა შენ?

ხოლო პეტრე ჯდა გარეშე ეზოსა შინა, მოუჴდა მას ერთი მჴევალი და ჰრქუა მას: შენცა იყავ იესუჲს თანა, გალილეველისა.

ხოლო მან უვარ-ყო წინაშე ყოველთა და თქუა: არა ვიცი, რასა იტყჳ.

და ვითარ გამოვიდა იგი გარეშე ბჭეთა, იხილა იგი სხუამან და ჰრქუა მუნ მდგომარეთა მათ: ესეცა იყო იესუჲს თანა ნაზარეველისა.

და მერმეცა უარ-ყო პეტრე ფიცით და თქუა, ვითარმედ: არა ვიცი კაცი [იგი].

[და შემდგომად] მცირედისა მოუ[ჴდეს] მუნ მდგომარენი [იგი] პეტრეს და ჰრქუჳს მას: ჭ[ეშმარიტად] შენცა მათგანი ხარ და რამეთუ სიტყუაჲცა შენი გამოგაჩინებს შენ.

მაშინ იწყო შეჩუჳნებად და ფიცად, ვ[ითარმედ]: არა ვიცი კაცი იგი.

და მეყსეყლად ქათამმან იყი[ვლა].

და მოეჴსენა პეტრეს სიტყუაჲ იგი იესუჲსი, რომელი ჰრქუა მას, ვითარმედ: ვიდრე ქათმისა ჴმობადმდე სამ[გზის] უარ-[მყო] მე.

და გამოვიდა გარე და ტიროდა მწარე[დ].

და ვითარცა განთენა, ზრახვა-ყვეს ყოველთა მღდელთმოძღუართა და მოხუცებულთა ერისათა იესუჲსთჳს, რაჲთა მოკლან იგი. და შეკრეს იგი და მისცეს იგი პონტოელსა პილატეს, მთავარსა.

მათესი ტ˜ნბ

3r / [და ვითარცა განთენა], ზრახვა-ყვეს ყოველთა მღდელთმოძღუართა და მოხუცებულთა ერისათა იესუჲსთჳს, რაჲთა მოკლან იგი.

და მისცეს იგი პონტოელსა პილატეს, მთავარსა[464].

მაშინ ვითარცა იხილა იუდა, რომელმანცა მისცა იგი, რამეთუ დაისაჯა, შეინანა და მიაქცია ოცდაათი იგი ვეცხლი მღდელთმოძღუართა მიმართ და მოხუცებულთა და თქუა: ვცოდე, რამეთუ მიგეც სისხლი მართალი.

ხოლო მათ ჰრქუჳს მას: ჩუენდა … … … [465], შენ იხილე

და დააბნია ვეცხლი იგი ტაძარსა მას შინა და განეშორა და წარვიდა და შიშთვილ-იბა.

ხოლო მღდელთმოძღუართა მათ მოიღეს ვეცხლი იგი და თქუჳს: არა ჯერ-არს ესე დადებად

სიწმიდესა, რამეთუ სასყიდელი სისხლისაჲ არს, და ზრახვა-ყვეს და მოიყიდეს მითა აგარაკი მეკეცისაჲ საფლავად უცხოთა.

[464] 1 და 2 მუხლი მეორდება.

[465] F 9 რაჲჲ, მაგრამ აქ ეს სიტყვა არ უნდა იყოს.

ამისთჳს ეწოდა აგარაკსა მას აგარაკი სისხლისაჲ ვიდრე აქა დღედმდე.

მაშინ აღესრულა თქუმული იგი იერემია წინაჲსწარმეტყუელისაჲ, რომელსა იტყჳს: და მოვიღე ოცდაათი იგი ვეცხლი, სასყიდელი განსყიდულისაჲ მის, რომელი მოიყიდეს ძეთაგან ისრაჱლისათა და მისცეს იგი აგარაკისათჳს მეკეცისა, ვითარცა მიბრძანა მე უფალმან.

ხოლო იესუ დადგა წინაშე მთავრისა მის. და ჰკითხა მას მთავარმან მან და ჰრქუა: შენ ხარა მეფჱ ჰურიათაჲ?

ხოლო იესუ ჰრქუა მას: შენ იტყჳ.

და შესმენასა მას მღდელთმოძღუართასა და მოხუცებულთასა არარაჲ მიუგო.

მაშინ ჰრქუა მას პილატე: არა გესმისა, რაოდენსა შეგწამებენ შენ?

და არარაჲ მიუგო მაშინ არცა ერთისა

3v სიტ / ყჳსათჳს, ვიდრემდე უკჳრდა მთავარსა მას.

ხოლო დღესასწაულსა ჩუჱულ იყო მთავარი იგი და მიუტევის ერსა მას ერთი პყრობილი, რომელიცა უნებნ მათ.

ხოლო ჰყვა ვინმე მაშინ პყრობილი შესწავებული, რომელსა ერქუა ბარაბა.

და ვითარ შეკრებულ იყვნეს იგინი, ჰრქუა მათ პილატე: ვინ გნებავს ორთა ამათგანი და მიგიტეო თქუენ, ბარაბა ანუ იესუ, რომელსა ჰრქჳან ქრისტე?

რამეთუ უწყოდა, ვითარმედ შურითა მისცეს იგი.

და ვითარცა დაჯდა პილატე საყდართა ზედა, მიუვლინა მას ცოლმან მისმან და ჰრქუა მას: არარაჲ ძეს შენი და მართლისა მაგის კაცისაჲ? რამეთუ მრავალი მევნო მე დღეს ჩუჱნებით მაგისთჳს.

ხოლო მღდელთმოძღუართა მათ და მოხუცებულთა არწმუნეს ერსა მას, რაჲთა გამოითხოონ ბარაბა, ხოლო იესუ წარწყმიდონ.

[მიუგო] [მთა]ვარმან მან [და ჰრქუა მათ]: ვინ გნებავს [ორთა] [ამათ]განი და მიგიტეო თქუენ?

ხოლო მათ ჰრქუჱს: ბარაბა.

ჰრქუა მათ პილატე: რაჲ უკუჱ უყო იესუს, რომელსა ჰრქჳან ქრისტე?

ჰრქუჱს მას ყოველთა: ჯუარს-ეცჳნ!

ხოლო მთავარმან ჰრქუა მათ: რაჲ ბოროტი უქმნიეს?

ხოლო იგინი უმეტესად ღაღადებდეს და იტყოდეს: ჯუარს-ეცჳნ!

ვითარცა იხილა პილატე, რამეთუ არარას არგებს, არამედ უფროჲსღა შფოთი იქმნების, მოითხოვა წყალი და დაიბანნა ჴელნი წინაშე ერისა მის და თქუა: უბრალო ვარ მე სისხლისაგან მაგისისა, თქუენ იხილეთ.

და მიუგო ყოველმან ერმან და თქუჱს: სისხლი მაგისი ჩუენ ზედა და შვილთა ჩუენთა ზედა.

მაშინ მიუტევა მათ ბარაბა, ხოლო იესუს შოლტითა სცა და მისცა მათ, რაჲთა ჯუარს-აცუან.

მაშინ ერისაგანთა მათ მთავრისათა წარიყვა

4r/ [ნეს] [იესუ] ტაძრად და შეკ[რი]ბეს მ[ის] [ზედა] ნათესავები იგი ყოველი.

და განძარცუჱს იგი და ქლამინდი მეწამელი შეჰმოსეს მას.

და შეთხზეს გჳრგჳნი ეკალთაგან და დაადგეს თავსა [მ]ისსა და ლერწმითა

სცე[მ]დეს მარჯუჱნესა ჴელსა მი[სს]ა და მუჴლნი დაიდგ[ნე]ს მის წინაშე, ემღერდეს და ეტყოდეს: გიხაროდენ, მეფეო[466] ჰურიათაო!

და ჰნერწ[ყუვი]დეს მას და მოიღეს [ლერწამი] [და] სცემდეს [თავსა მისსა].

და ოდეს გან[კიცხეს] იგი, განძარც[უჱს] მას ქლამინდი იგი და შემოსეს მას თ[ჳისივე] [ს]ამოსელი და წარიყვანეს იგი, რაჲთა ჯუარს-აცუან.

მათე 27-32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39

ლუკა 23-39, 40

და ვითარცა გამოვიდეს იგინი [მიერ], პოეს კაცი კჳრინელი, [სა]ხელით სიმონ. ესე წარიქცეს პაჰრაკად, რაჲთა აღიღოს ჯუარი მისი და მ[ო]ვიდეს ადგილსა მას, რომელსა ჰრქჳან გოლგოთაჲ, რომელ არს თხემისა ადგილი.

და მისცეს მას ძმარი ნავღლითა აღზავებული. და გემოჲ რაჲ იხილა, არა უნდა სუმის.

და ვითარცა ჯუარს-აცუჱს იგი, განიყვეს სამოსელი მისი და განიგდეს წილი. დასხდეს მუნ და სცვიდეს მას.

და დასდვეს თავსა მისსა ზედა ბრალი, მისი დაწერილი: ესე არს იესუ, მეფჱ ჰურიათაჲ.

ლუკაჲსი[467]

მაშინ ჯუარს-აცუნეს მის თანა ორნი ავაზაკნი: ერთი მარჯუჱნით და ერთი მარცხენით.

39 ხოლო ერთი იგი ძჳრისმოქმედი ჰგმობდა მას და ეტყოდა: შენ[თუ] ხარ ქრისტე, იჴსენ თავი შენი და ჩუენცა.

40 მიუგო ერთმან მან მოყუასმან: შ[ეჰრი]სხნა მას და ეტყოდა: [არცაღ]ა გეშინის

ლუკა 23- 40, 41, 42, 43

მათე 27-39, 40, 41, 42

შენ ღმრთისა, რამეთუ მასვე სასჯელსა შინა ხარ

[რამეთუ] ჩუენ სამართლად ღირსი, რომელი ვქმენით, მო[გუჱგე]ბის, ხოლო ამან არა /

4v / რაჲ უჯეროჲ ქმნა.

და ეტყოდა იესუს: მომიჴსენე მე, უფალო, ოდეს მოხჳდე სუფევითა შენითა.

ხოლო იესუ ჰრქუა მას: ამენ გეტყჳ შენ: დღეს ჩემ თანა იყო სამოთხესა.

მათესი

ხოლო წარმავალნი იგი ჰგმობდეს მას, ყრიდეს თავთა მათთა და იტყოდეს: რომელი დაჰჴსნიდა ტაძარსა ამას და მესამესა დღესა აღაშენებდ, იჴსენ თავი თჳსი, უკუჱთუ ძე ხარ ღმრთისაჲ, გარდამოჴედ მაგიერ ჯუარით!

ეგრეთვე მღდელთმოძღუარნი იგი ემღერდეს მწიგნობართა თანა და მოხუცებულთა და ფარისეველთა და იტყოდეს:

სხუანი აცხოვნნა, თავი თჳსი [ვერ] ძალ-უც ცხოვნებად. უკუჱთუ მეფჱ ისრაჱლისაჲ არს, გარდამოჴედინ აწ მაგიერ ჯუარით და გურწმენეს იგი.

[466] მფ~ო.

[467] ლუკაჲსი - მიწერილია მთავრულად მარჯვენა კიდეზე.

მათე 27- 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51

უკუჱთუ ესვიდა ღმერთსა, იჴსნა იგი; უკუჱთუ ჰნებავს იგი, რამეთუ თქუა: ძე ღმრთისაჲ ვარი მე.

ხოლო მეექუსით ჟამით[გან] დაბნელდა [ყოველი] ქუეყანაჲ, [ვიდრე] მეცხრედ ჟამადმდე.

[და] [მე]ცხრესა ოდენ ჟამსა ყო იესუ ჴმითა დიდითა და თქუა: ილი, ილი, ლიმა საბაქთანი? ესე არს: ღმერთო, ღმერთო - ჩემო, რაჲსათჳს დამიტევე მე?

და რომელ მუნ მდგომარეთა ესმა და იტყოდეს, ვითარმედ: ელიას უჴმობს ესე.

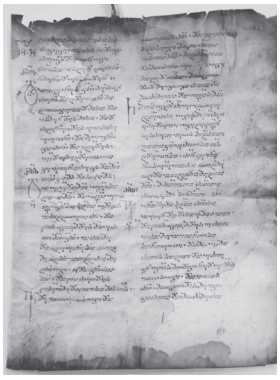
და მეყსეულად მირბიოდა ერთი მათგანი და მოიღო ღრუბელი და აღავსო ძმრითა და დაადგა ლერწამსა და ასუმიდა მას.

ხოლო სხუანი იტყოდეს: აცადეთ და ვიხილოთ, უკუჱთუ [ე]ლია მოვიდეს ჴსნად მაგისა.

ხოლო იესუ კუალად ჴმა-ყო ჴმითა დიდითა და განუტევა სული.

და აჰა კრეტსაბმელი ტაძრისაჲ მის განიპო ორად ზე[ით]გან ვიდრე ქუჱმდე და ქუჱყანაჲ.

Q 783

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25,9x19,8
Content:	Four Gospels
Date:	XIII c.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	25,9x19,8

ტექსტი

1r / [არცა ქუეყანასა], არცა სკორესა სარგებელ
არს, არამედ გარე განდვან იგი. რომელსა
ასხენ ყურნი სმენად, ესმოდენ!

და იყვნეს ყოველნი მეზუჱრენი და ცოდვილნი
მახლობელად მისა და ისმენდეს მისა
და დრტჳნვიდეს ფარისეველნი და მწიგნო
ბარნი და იტყოდეს, ვითარმედ: ესე ცოდ
ვილთა შეიწყნარებს და მათ თანა ჭამს
და სუამს.

და ეტყოდა მათ იგავსაცა ამას და ჰრქუა: ვის თქუენგანსა კაცსა ედგას ასი ცხოვარი და წარუწყმდეს მას ერთი მათგანი, არა-მე დაუტევნესა ოთხმოც და ათ-ცხრამეტნი იგი უდაბნოსა ზედა და წარვიდეს წარწყმედულისა მისთჳს.

ვიდრემდე პოვის იგი და იპოვოს რაჲ, დაისუას იგი მჴართა თჳსთა ზედა სიხარულით და მო-რაჲ-ვიდეს იგი სახედ თჳსა, მოუწოდოს მეგობართა და მოძმეთა და ჰრქუას მათ:

ჩემ თანა გიხაროდენ, რამეთუ ვპოვე ცხოვარი იგი ჩემი, წარწყმედული. გეტყჳ თქუენ: ესრეთ იყოს სიხარული ცათა შინა ერთისათჳს ცოდვილისა, რომელმან შეინანოს, ვიდრეღა არა[468] ოთხმეოც და ათცხრამეტთა მათ მართალთა, რომელთა არა უჴმს სინანული.

გინა დედაკაცსა, რომელსა აქუნდა დრაქმაჲ

ი~ ათი და წარუწყმდეს ერთი, არა-მე აღანთისა სანთელი და მოჰმართის სახლი და ეძიებნ გულსმოდგინედ, ვიდრემდის პოჲს იგი. და პოჲს რაჲ, მოუწოდოს მეგო

1v ბართა და მოძმეთა / და ჰრქუას მათ: ჩემ თანა გიხაროდენ, რამეთუ ვპოვე დრაქმაჲ, რომელი წარმიწყმდა.

გეტყჳ: ესრეთ იყოს სიხარული წინაშე ანგელოზთა ღმრთისათა ერთსა ზედა ცოდვილსა, რომელმან შეინანოს.

მერმე ეტყოდა და ჰრქუა კაცსა ვისმე

ესხნეს ორ ძე და ჰრქუა უმრწამესმან მან მამასა თჳსსა: მომეც მე, რაჲცა მხუდების, ნაწილი სამკჳდრებელისაჲ.

და განუყო მათ საცხორებელი იგი და შემდგომად არამრავალთა დღეთა შეიკრიბა[469] ყოველი უმრწამემან მან ძემან და წარვიდა შორსა სოფელსა და მუნ განაბნია ნაყოფი იგი მისი, რამეთუ ცხონდებოდა იგი არაწმიდებით.

და ვითარცა წარაგო მან ყოველივე მისი, იყო სიყმილი ძლიერი მას სოფელსა და იწყო მან მოკლებად და მივიდა და შეუდგა ერთსა მოქალაქესა მის სოფლისასა, ხოლო მან წარავლინა იგი ველად თჳსა ძოვნად ღორთა.

და გული ეტყოდა განძღებად მუცლისა რქისა მისგან, რომელსა-იგი ჭამდეს ღორნი, და არავინ სცის მას. განიზრახვიდა თავსა თჳსსა შორის და თქუა: რაოდენითა სასყიდლით დადგინებულთა მამისა ჩემისათა ჰმატს პური და მე აქა სიყმილითა წარვწყმდები.

აღვდგე და წარვიდე მამისა ჩემისა და ვჰრქუა მას: მამაო, ვცოდე ცად მიმართ და წინაშე შენსა და არღარა ღირს ვარ წოდებად ძედ შენდა, არამედ მყავ მე, ვითარცა ერთი მუშაკთაგანი.

და აღდგა და მივიდა მამისა თჳსისა. და ვიდრე შორსღა იყო, იხილა იგი მამამან

2r / მისმან / და შეეწყალა იგი.

და მირბიოდა იგი და დავარდა ქედსა ზედა მისსა და ამბორს-უყოფდა მას. და ჰრქუა მას ძემან მან: მამაო, ვცოდე ცად მიმართ და წინაშე შენსა და არღარა ვარ მე ღირს წოდებად ძედ შენდა.

ჰრქუა მამამან მისმან მონათა თჳსთა: გამოიღეთ სამოსელი პირველი და შეჰმოსეთ მას და შეაცჳთ ბეჭედი ჴელთა მისთა და ჴამლნი ფერჴთა მისთა. და მოიბით ზუარაკი იგი მსუქანი და დაკალთ და ვჭამოთ და ვიხარებდეთ.

---

[468] ვ~ეღარა.
[469] შიკრიბა.

რამეთუ ძე ესე ჩემი მომკუდარ იყო და განცოცხლდა, წარწყმედულ იყო და იპოვა. და იწყეს განცხრომად.

და იყო ძე იგი მისი უხუცესი ველსა გარე. და ვითარ მოვიდოდა და მოეახლა სახლსა მას, [ესმა][470] ჴმაჲ სიხარულისა და [განცხრომისაჲ].

და მოუწოდა ერთსა [მო]ნათაგანსა და ჰკითხვიდა, ვითარმედ: რაჲ არს ესე?

ხოლო მან ჰრქუა მას, რამეთუ: ძმაჲ შენი მოსრულ არს და მამამან შენმან[471] დაკლა ზუარაკი იგი ჭამებული, რამეთუ ცოცხლებით მოვიდა იგი.

ხოლო იგი განჰრისხნა და არა უნდა შინა შესლვად.

ხოლო მამაჲ მისი გამოვიდა და ჰლოცვიდა მას.

და მან მიუგო და ჰრქუა მამასა თჳსსა:

აჰა ესერა, ესოდენნი წელნი გმონენ შენ და არასადა მცნებასა შენსა გარდავჴედ და მე არასადა მომეც ერთი თიკანი, რაჲთამცა მეგობართა ჩემთა თანა ვიხარე.

და ოდეს ძე ესე შენი მოვიდა, რომელმან შეჭამა საცხორებელი შენი მეძავთა თანა, დაუკალ მას ზუარაკი იგი ჭამებული.

2v / ხოლო მან ჰრქუა მას: შვილო, შენ მარადის [ჩემ თანა][472] ხარ და ჩემი ყოველი შენი არს. ხოლო აწ სიხარული და მხიარულებაჲ ჯერ-არს, რამეთუ ძმაჲ ესე შენი მომკუდარ იყო და განცოცხლდა, წარწყმედული იყო და იპოვა.

და ეტყოდა მოწაფეთაცა: კაცი ვინმე იყო მდიდარი, რომელსა ესუა მნე და ესე შეასმინეს მას, ვითარმედ განაბნია ნაყოფი მისი.

და მოუწოდა და ჰრქუა მას: რაჲ არს ესე, რომელი მესმის შენთჳს? მომეც მე სიტყუაჲ სამნოჲსა შენისაჲ, რამეთუ არა ჴელ-გეწიფების ამიერითგან მონებად.

ხოლო მნემან მან თქუა გულსა თჳსსა: რაჲ ვყო, რამეთუ უფალი ჩემი მიმიღებს სამნოსა ჩემსა? საქმედ არა ძალ-მიცა თხოვად მრცხუჱნის. აწ უწყი, რაჲ ვყო, რაჲთა რაჟამს გარდამადგინებდეს მნეობისაგან, შემიწყნარონ მე სახლეულთა მათთა.

და მოუწოდა კაცად-კაცადსა თანამდებსა უფლისა თჳსისასა და ჰრქუა პირველსა მას: რაოდენი თანა-გაც უფლისა ჩემისაჲ?

და მან თქუა: ასი საწნეხელი ზეთისაჲ.

და ჰრქუა მას: მიიღე ჴელითწერილი შენი და დაჯედ ადრე და დაწერე ერგასისი.

მერმე სხუასა ჰრქუა: შენ რაოდენი თანა-გაც? ხოლო მან ჰრქუა მას„ ასი სათუელი იფქლისაჲ.

ჰრქუა მასცა: მიიღე ჴელითწერილი შენი და დაწერე ოთხმეოცი.

და აქო უფალმან მნე იგი სიცრუვისაჲ, რამეთუ გონიერად ყო, რამეთუ ძენი იგი ამის სოფლისანი უგონიერეს არიან უფროჲს ძეთა ნათლისათა ნათესავსა შორის მათსა.

და მე გეტყჳ თქუენ: ისხენით თავისა თქუენისა მეგობარნი მამონისა მისგან

[470] მოხეულია.

[471] შენ.

[472] მოხეულია.

3r / სიცრუვისაჲ, რაჲთა, რაჟამს მოაკლდეთ თქუენ ამიერ, შეგიწყნარნენ თქუენ საუკუნეთა საყოფელთა.

სარწმუნოჲ იგი მცირესა ზედა და მრავალსა ზედაცა სარწმუნო არს და რომელი მცირესა ზედა ცრუ არს, მრავალსა ზედაცა ცრუ არს. უკუეთუ სიცრუვისა ამას მამონასა სარწმუნო არა იქმნეთ, ჭეშმარიტი იგი ვინ გარწმუნოს თქუენ? და უკუეთუ სხჳსასა სარწმუნო არა იქმნეთ, თქუენ იგი ვინ მოგცეს?

არავის მონასა ჴელ-ეწიფების ორთა უფალთა მონებად, ანუ ერთი იგი მოიძულოს და ერთი იგი შეიყუაროს და ანუ ერთისაჲ თავს-იდვას და ერთი შეურაცხყოს.

ვერ ჴელ-ეწიფების ღმრთისა მონებად და[473] მამონაჲსა.

ესმოდა ესე ყოველთა ფარისეველთაცა, რამეთუ ვეცხლისმოყუარე იყვნეს და შეურაცხ-ჰყოფდეს მას.

და ეტყოდა მათ: თქუენ ხართ, რომელნი განიმართლებთ თავთა თჳსთა წინაშე კაცთა.

ხოლო ღმერთმან იცის გულნი თქუენნი, რამეთუ კაცთა შორის მაღალი საძაგელ არს წინაშე ღმრთისა.

რამეთუ სჯული და წინაჲსწარმეტყუელნი ვიდრე იოვანესამდე (!): მიერითგან სასუფეველი ღმრთისაჲ ეხარების და ყოველივე მისა მიმართ იიძულების[474].

უადვილეს არს ცისა და ქუეყანისაჲ წარსლვაჲ, ვიდრეღა სჯულისა ერთი რქაჲ დავრდომად.

ყოველმან, რომელმან განუტეოს ცოლი თჳსი და სხუაჲ შეირთოს, მან იმრუშა; და რომელმან განტევებული ქმრისაგან შეირთოს, მანცა იმრუშა.

კაცი ვინმე იყო მდიდარი და იმოსებოდა ძოწეულითა და ბისონითა და იხარებდა დღითი დღე ბრწყინვალედ.

3v გლახაკი / ვინმე იყო, რომლისა სახელი - ლაზარე, დავრდომილი წინაშე ბჭეთა მისთა და ქუჱ ძურებოდა.

და გული-ეტყოდა განძღებად ნამუსრევისაგან გარდამოცჳვნებულისა ტაბლისაგან მის მდიდრისა, არამედ ძაღლნიცა მოვიდოდეს და ლოშნიდეს წყლულსა მას მისსა.

იყო სიკუდილი გლახაკისა მის და მიიყვანა იგი ანგელოზთაგან წიაღთა აბრაჰამისთა. მოკუდა მდიდარიცა იგი და დაიფლა და ჯოჯოხეთს შინა აღიხილნა თუალნი თჳსნი. იყო რაჲ ტანჯვასა შინა და იხილა აბრაჰამი შორით და ლაზარე წიაღთა მისთა.

და მან ჴმა-ყო და თქუა: მამაო აბრაჰამ, შემიწყალე მე და მოავლინე ლაზარე, რაჲთა დააწოს მწუჱრვალი თითისა მისისაჲ წყალსა და განმიგრილოს ენაჲ ჩემი, რამეთუ ვიტანჯები მე ალითა ამით ცეცხლისაჲთა.

ხოლო აბრაჰამ ჰრქუა მას: შვილო, მოიჴსენე, რამეთუ მიიღე კეთილი შენი ცხორებასა შენსა და ლაზარე ეგრეთვე ბოროტი მსგავსად მისა. და აწ ესერა აქა ნუგეშინისცემულ არს, ხოლო შენ იტანჯები.

[473] და+და.

[474] იძულების.

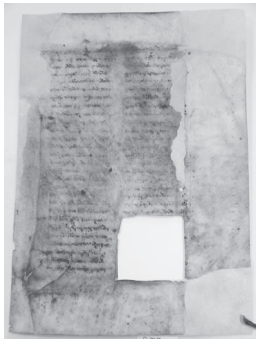
და ამას ყოველსა თანა შორის ჩუენსა და შენსა დანახეთქი დიდი დამტკიცებულ არს, რაჲთა, რომელსა უნდეს წიაღსლვად ამიერ მუნ თქუენდა, არ ჴელ-ეწიფების … არცა მაგიერ ჩუენდა წიაღმოსლვად.

ხოლო მან ჰრქუა: გლოცავ შენ, მამაო, მიავლინე ეგე სახლსა მამისა ჩემისასა, რამეთუ მისხენ ხუთნი ძმანი, რაჲთა აუწყოს მათ და არა მოვიდენ იგინიცა აქა, ადგილსა ამას სატანჯველისასა.

ჰრქუა მას აბრაჰამ: ჰქონან მოსე და წინაჲსწარმეტყუელნი … … …

Q 987

რაობა:	თომა მოციქულის წამება
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	34,4x24,7
Content:	Martyrdom of Apostle Thomas
Date:	XIII c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	34,4x24,7

ტექსტი

1r

1v / …ვნებად მოვიდა საკჳრველებათა მოციქული და ეძიებდა მცირედ ნაწილსა საწი…გან მისთა საკუ…ლად სნეულისა … და ეუწყა რაჲ ვითარმედ უჩინო ქმნულ არს გუამი მოციქული…ჲ, უბრძანა მოღე…დ მიწასაღა საფლ…ისა მისისასა, რომელი შეხებულ იყო …სე მსწრაფლ ყვ…ა დასდვა მამამან …ჲ იგი სნეულები მწოლარესა მან ზედა …ესა თჳსსა და მყის იხილა განცოცხლებულთა …დ ძალსა იგი განსწირ (მეორე სვეტი) მით სიკუდილითა უღთოებუსაჲთა.

ესერა ოდენი რაჲ იყო არა ჴუცბულ ჭეშმარიტებისაგან შემოვკრიბეთ და აღვწერეთ და შესასხმელად მოციქულისა განვაწესეთ ესევითარისა მიზეზ ჩუენდა არს სიხარულისა დღეს თომა, რომლისა მიერ ჰინდოთაცა ერნი და ბარბაროზნი ზეცად აღსლვად განსწავლულ იქმნნეს და რომელნი იგი ჴორცითა და შაღებულ იყვნეს შარავანდედთაგან მზისა ხილულისათა, ესენი განბრწყინდეს სულითა გამო-რაჲ-უბრწყინდა მათ საცნაურ იგი მზე უხილავად დაწმიდად სადიდებლად მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა ერთისა მის და განუყოფელისა ღმრთაებისა, რომელსა შუენის ყოველივე დიდებაჲ, პატივი და თაყუანისცემაჲ აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ!

2r

ნაჲ ჯეროვანთაგანისაჲ ვინაჲცა არცა ერთისა რაჲ სუმად … ლობისა, ანუ მეგობრობისა სულმოკლეობისა ბრალობად ღირს ვართ, არცა სიძულვილისათჳს განგეფოფვით შენ, კაცთმოყვარეო მეფეო, არამედ განმყვნა ჩუენ ამაომან ამან კერპთა საცთურმან და განცხადებით აღსაარებულსა წარწყმედისა მთხრობელსა

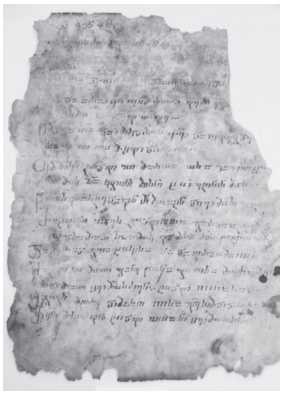
შთაბნ…ვა მან შენ მან, რომელი სწორადვე ჩუენცა შთაჭრად გუაიძულებ, რამეთუ ვიდრემდის მხოლოდ მსოფლიოჲსა მჴედრობისათჳს განვიკითხვოდეთ არარაჲს ჯეროვნისაგან დაკლებულ ვიქმნენით, გუჱწამონ ჩუენ შენცა, ვითარმედ არა ოდეს დაგუესაჯა უდებებაჲ რაჲმე, არცა უგულებელსყო(მეორე სვეტი)ფაჲ რაჲსმე ჴელთდებულისაჲ, არამედ მჴურვალე შური გუაქუნდა ამისსა მიმართ და ვითარ კუალად თითოეულსა ქრისტიანეთა შჯულისაებრ თქუენთვისცა მოწყალე ვჰყოთფდით.

ვინაჲთგან უკუჱ თჳთ მას თავსა კეთილთასა ღმრთისმსახურებასა წარკუთად ჩუენგან მნებებელ ხარ და დაჭირვებად ღმრთისა უკუანასკნელითა ამით ზღვევითა, რომლისა ვერცაღა თავსდებად შემძლებელ არს სული კეთილად მსახური. ამისთვის პატივთა და ნიჭთა სიმდიდრესა მოგუაჴსენება, ვითარ არა ვთქუათ შენთვის უსწავლელობაჲ კეთილთაჲ სამართლად თქუმითა, ხოლო რომელ ყოვლად თანა შეატყჱბ ამათ ურთიერთას და ვითარცა

2v

Q 996

რაობა:	დავითნი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19,8x14,7
Content:	Psalter
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	19,8x14,7

ტექსტი

1r */ [დასცხ]ერ რისხვისაგან [და დაუტევე გულისწყრომაჲ და ნუ ეშურები, რაჲთამცა უკეთურებდი].

[რამეთუ უკეთ]ურ][ნი] [ა]დრე მოისრნენ.

… … … და არაჲ ყო უღმრთოჲ, ვეძიებდ [ადგილსა] [მ]ისსა [და] არა ვპოვე.

ხოლო მკუდ[რ]თა დაიმკ[ჳ]დრონ ქუეყანაჲ და იშვებდე[ნ] მრავლითა მშჯიდობითა.

უმზირს ცოდვილი მართალსა და იღრჭინნის მის ზედა კბილნი მისნი,

ხოლო უფალი ეცინინ მას.

წინასწარ ხედავნ, რამეთუ მოახნ დღეჲ მისი.

მახვილი ი … … … ეს ცოდვილთა, გარდააცვეს [მშ]ულდსა მათსა მოკლვად მისა, რომელნი წრფელ არიან.

---

* შენიშვნა: 1. ჩამოტანილია ზემო სვანეთიდან. 2. ფრაგმენტი ხელით წააგავს ხელნაწერ A-1562-ს, რომელიც აგრეთვე სვანეთიდან არის ჩამოტანილი. 3. ფსალმუნის ამავე ხელნაწერის რამდენიმე ფურცელი ამჟამად ინახება კალის (ზემო სვანეთი) კვირიკესა და ივლიტას ეკლესიაში.

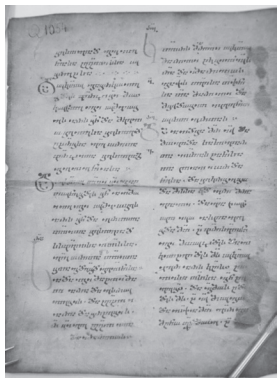
დაცემად გლახაკისა და დავრდომილისა.
მახვილი მათი განეწონა გულსა მ[ათსა]
და [მშჳ]ლდი მათი შეიმოსრენ … … … ცოდვილთასა.
შჯობნ მცირედი მართლისა, ვიდრე სიმდიდრესა … … …
რამეთუ ყოველნი მკლავნი ცოდვილთანი

1v შეიმოსრნენ /[475] … … …
სა ცოდვილნი წარწყ[მდენ], … … … [მტერნი]
[უფ]ლისანი დიდებასა ოდენ [მათსა] და
ამ[აღლე]ბასა … … …
და ვითარცა კამლინი (!) განქარ[დენ].
[ივას]ხის ცოდვილმან, არაჲ მიაგის … … … მართალსა მას ეწყალინ და მისცის.
… … … [რამეთუ] მაკორთხეველთა მისთა დაიმკჳდრონ
ქუეყანაჲ, ხოლო მწყევარნი[476] მ[ისნი] [მოისრნენ]
უფლისა მიერ სლვაჲ კაცისა[477] … … … … … …
გზაჲ მისი ენებოს ფრიად.
… … … ნის … … … მართლისა არა [განამტკიცებს]
ჴელსა, მპყრობელსა მისსა.

[ყრმ]აჲ ვიყავ, დავბერდი და არაჲ ვიხილე

Q 1054

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25,2x19,3
Content:	Four Gospels
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	25,2x19,3

ტექსტი

1r / შესლვად გეჰენიასა ცეცხლისასა უშრეტსა.
და უკუჱთუ გაბრკოლებდეს ფერჳი შენი, მოჲკუჱთე იგი. უმჯობეს არს შენდა მკელობელესა (!) შესლვად ცხორებასა, ვიდრე ორითა ფერჳითა შესლვად გეჰენიასა.
და უკუჱთუ თუალი შენი გაცთუნებდეს შენ, აღმოიღე იგი. უმჯობეს არს შენდა ერთითა თუალითა შესლვად სასუფეველსა ღმრთისასა, ვიდრე ორითა თუალითა შთაგდებად გეჰენიასა,

[475] პირველი 4 სტრიქონი გადარეცხილია, არ იკითხება.
[476] მწევარნი.
[477] გადარეცხილია.

სადა-იგი მატლი მათი არა დაესრულების და ცეცხლი არა დაშრტების, რამეთუ ყოველივე ცეცხლითა დაიმარილოს.

კეთილ არს მარილი; უკუჱთუ მარილი ტკბილ იყოს, რაჲთა დაიმარილოს?

გაქუს თავისა თქუენისა თანა მარილი

და მშჯდობით იყვენით ურთიერთას.

და აღდგა მიერ იესუ და მოვიდა საზღვართა ჰურიასტანისათა, წიაღ იორდანესა. და შეკრბებოდა მისსა კუალად ერი მრავალი, და ვითარცა ჩუჱულ იყო, ასწავებდა მათ. ხოლო ფარისეველნი იგი მოუჴდეს და ჰკითხვიდეს მას, უკუჱთუ ჯერარს კაცისაჲ ცოლისა თჳსისა განტევებაჲ. და გამოსცდიდეს მას.

ხოლო იესუ[478] მიუგო და ჰრქუა მათ: ვითარ გამეცნო თქუჱნ მოსე?

1v / ხოლო მათ / ჰრქუეს[479]: მოსე ბრძანა წიგნი განშორებისაჲ მიცემად და განტევებად.

მიუგო იესუ და ჰრქუა მათ: გულფიცხელობისა თქუენისათჳს დაწერა მოსე მცნებაჲ ეგე, ხოლო დასაბამითგან დაბადებისაჲთ მამაკაცად და დედაკაცად შექმნა იგინი ღმერთმან და თქუა:

ამისთჳს დაუტეოს კაცმან მამაჲ თჳსი და[480] დედაჲ თჳსი და შეეყოს ცოლსა თჳსსა და იყვნენ ორნივე იგი ერთჴორც; რომელნი-იგი

ღმერთმან შეაუღლნა, კაცი ნუ განაშორებნ.

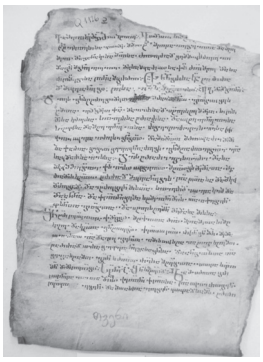
და მერმე სახლსა შინა მაგისვე სიტყჳსათჳს ჰკითხვიდეს მოწაფენი [მისნი].

ხოლო იესუ ჰრქუა მათ: უკუჱთუ განუტეოს ქმარმან ცოლი თჳსი და შეირთოს მან სხუაჲ, [მან] იმრუშა. და ცოლი თუ განვიდეს ქმრისაგან და შეეყოს სხუასა, მანცა იმრუშა.

და მოჰგურიდეს ყრმებსა, რაჲთა ჴელი დასდვას მათ. ხოლო მოწაფენი აყენებდეს მათ, რომელნი-იგი მიჰგურიდეს.

ვითარცა იხილა იესუ, შეჰრისხნა მათ და ჰრქუა: აცადეთ ყრმებსა მაგას მოსლვად ჩემდა და ნუ აყენებთ მაგათ, რამეთუ ეგევითართაჲ არს სასუფეველი ცათაჲ. ამენ გეტყჳ თქუენ, რამეთუ რომელმან [არა] შეიწყნაროს სასუფეველი ღმრთისაჲ, ვითარცა ყრმაჲ … … …

Q 1126 ა

რაობა:	თვენი
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22,2x16,6
Content:	Menaion
Date:	XIII c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22,2x16,6

[478] F 9 - თავადმან, HIK - თავადმან.

[479] გახსნილია.

[480] და + და.

ტექსტი

1r / გამვლნე, დ გუერდი, მოიხილე

გოდოლ სიმტ[481] … … … ჱტ ეკლესისა(!) იწოდე,მამაო, ხოლო მწვალებელთა დამცემელ და ბანაკისა მაღლისა ძლიერად შემმუსრველი და განმბნეველი და სამყაროჲსა ქრისტეს ძალმწე და სარწმუნოებისა წინამბრძოლ.

თუესა ნოენბერსა კა.

ტაძრად მიყვანებაჲ წმიდისა ღმრთისმშობელისაჲ.

ა~ ეჰ[ა] დიდებულნი

დღეს განსცხრებოდეთ, მორწმუნენო, გალობით შესხმითა ვადიდებდეთ ქრისტესა და ღირსად პატივ-სცემდეთ სიწმიდისა კარავსა სულიერსა ტაძარსა დაუტევნელისა სიტყჳსა დამტევნელსა, რამეთუ შეიწირვის ღმრთისა ჩჩჳლი უვაღრესი ბუნებათაჲ და მღდელთმოძღუარი დიდი ზაქარია შიშით შეიწყნარებს განმხიარულებული, ვითარცა საყდარსა ღირსსა[482].

დღეს ტაძარი იგი სულიერი და სამკჳდრებელი ქრისტეს ღმრთისაჲ, უბიწოჲ, მხოლოჲ შორის დედათა მარადის კურთხეული ტაძრად მიიყვანების[483] წმიდასა[484] წმიდათასა დამკჳდრებად და იხარებენ მის თანა სულიერად იოვაკიმ და[485] ანნა და ქალწულნი შემასხმელნი დღეს უფალსა აქებენ ფსალმუნთა გალობითა და პატივსცემენ დედასა მისსა.

შენ ხარ წინაჲსწარმეტყუელთა ქადაგებაჲ, მოციქულთა ძალ, მოწამეთა სიმტკიცე და კაცთა განახლებაჲ, ქალწულო წმიდაო, რამეთუ ჩუენ შენ მიერ, დედაო ღმერთისაო, ღმერთსა დავეგენით; ამისთჳსცა პატივ-სცემთ ტაძრად უფლისა შეყვანებასა შენსა და ანგელოზთა თანა შეგასხამთ.

გიხაროდენ, სძალო, რომლისა მეოხებითა პოვა სოფელმან დიდი წყალობაჲ.

სხუანი. ა.

ძლ. შენ სიტყუაჲ დ

ლამპრითა ბრწყინვალითა დღეს
ქალწულნი ქალწულსა
წმიდასა უპირობენ წინაჲსწარმეტყუელებენ
და მოასწავებენ ყოფადსა მას
ტაძრი[486] … … …

1v /ლოჲსა,
რომელი დიდებით ტაძრად მიიყვანების
ჩჩჳლი უბიწოჲ, ქალწული წმიდაჲ.

აღთქუმისა ყოვლადწმიდისა
ნაყოფად უბიწოდ
ღმრთისმშობელი გამოჩნდა

[481] მოხეულია.
[482] ღისსა.
[483] მიყვანების.
[484] წ~ა.
[485] და+და.
[486] მოხეულია.

ყოველთა უზეშთაესი,
უმაღლესი ცათაჲ
და სიწმიდით შეიყვანების ტაძრად ღმრთისა
აღსრულებად აღთქუმასა მას მშობელთასა
და დაცვად სულითა წმიდითა.

ზეცისა საზრდელითა
იზარდებოდე, ღირსო,
ტაძარსა მას შინა
უფლისასა უბიწოჲ
და უშევ სოფელსა
პური იგი
ცხორებისაჲ - სიტყუაჲ ღმრთისაჲ,
ზეცისა სძალო, ქალწულო, მითხოვილო
საჲდუმლოდ ღმრთისა მაღლისა.

სხუანი. დ. მჴნეონი[487]
წმიდასა მას წმიდათასა
წმიდაჲ და ყოვლადუბიწოჲ
სულისა მიერ წმიდისა დღეს დაემკჳდრების
და წმიდისა ანგელოზისა ჴელითა აღიზარდების
ტაძრად ყოვლად უბიწოდ
ღმრთისა ჩუენისა წმიდისა,
რომელმან კაცნი
წმიდა-ყვნა ამის შორის
ჴორცთშესხმითა
და ღმერთ-ყო ბუნებაჲ ჩუენი,
მოკუდავქმნილი ცთომისა მიერ.

ქალწულნი იხარებენ აწ
და ლამპრითა ბრწყინვალითა
ლამპარსა მას საცნაურსა წინა-უძღჳან დღეს
და შეიყვანე[488] შენ წმიდასა
წმიდათასა სიწმიდით
და წინაჲთვე აუწყებენ
ნათლისა
მისგან შობასა
განათლებად, რომელნი
ბნელსა შინა
და აჩრდილთა სიკუდილისათა
განწირულნი მსხდომარე იყვნეს.

სიხარული … … … თ შეიწყნარე, -
ზაქარია ღაღადებდა,

[487] ეს სიტყვა მარცხენა კიდეზე წერია.
[488] შეიყვნე.

ანნა, ყოვლადქებული, რომელისათჳს ქადაგეს
წინაჲსწარმეტყუელთა სულითა[489]
და ესე შეიწყნარე
წმიდასა[490] წმიდათასა
სიწმიდით აღზრდად მას შინა,
რაჲთა გამოჩნდეს
ყოველთა მეუფისა
საყდრად წმიდად,
საღმრთოდ ცხედრად და პალატად[491]
და ნათლით შემოსილად საყოფლად.

სხუანი
არ გადადის
2r [492]/ დიდებულო
ბრწყინვალებითა მით სულიერითა
განანათლებს ეკლესიასა ქრისტესსა
და ახარებს ყოველთა,
რომელნი ს[ურ]ვილით, ყოვლად[სა]ნატრელო სტეფანე,
გალობით ადიდებენ.

ღმრთის [მშობელო][493], მორწმუნეთა სასოო, მოწამეთა
სიმტკიცეო და მოღუაწეთა [ძალო]
და ყოველთა მართალთა სიქადულო,
გჳსნენ ჩუენ ყოველთაგან
მტერისა საბრჳეთა
და შემწე-გუჱყავ ჩუენ, რომელნი გალობით გადიდებთ.

მასვე დღესა წმიდისა მოწამისა ირინარხოჲსი
ბ~ ი~
უფალო, საჳსენებელსა
დიდთა მათ ღუაწლთა დიდისა მოწამისათა
და შრომათა[494] … … … რისათა
მოვედით, მორწმუნენო, ღირსად პატივ-ვსცემდეთ
… [მი]მართ ჳმა-ვყოთ:
მეოხებითა
შენითა ყოველთა ჭირთა … … … ნენ, სახიერ.

მშჳდობაჲ მრავალი ღმრთისა მიერ მოგ[495] … … …

[489] სი~თა
[490] წ~ა
[491] პლ~ტდ
[492] აქედან სხვა ხელია
[493] ამოხეულია
[494] მოხეულია
[495] მოხეულია

და შრომათა შენთათჳს და ღელვასა განს[496] … … …
ექმენ, ირინარხო ნეტარო,
მჴნეო მჴედარ[ო][497] … … …
მელთა შენთაო, მეოხ-გუჱყავ ჩუენ.

იღუაწა[498] შენ თანა[499] … … … თამან
და ყრმათა
საღმრთომან ბანაკმან
ა … … …[500] სა აკაკის
თანა
საცთურსა რაჲ განაქარვ … … …[501]
ირინარხო სანატრელო, მეოხო ჩუენო.

წარდგომაჲ[502] … … …
განმრავლდა საღმრთოჲ მშჯდობაჲ შენ შორის
ღმერთშემოსი … … … ხო,
რამეთუ მტერი შეჰმუსრა[503] და საცთურსა მძლე ექმენ
და მტერობაჲ დააცხრვე ღმრთისა მადლითა
და სიმტკიცითა ფრიადითა უ … … … რაჲცა მორწმუნენი გევედრებით ყოვლისა … … … ნე … … … სა … … … გან გამოიჴსნენ,
რომელნი წმიდასა[504] საჴსენებელსა შენსა სარწმუნოებით ვდღესასწაულობთ.
უგალობდითსა[505] … … …

ძლ. უკულე

საცთურთაგან
და შფოთთა … … … აჩუ … … … დ[ღე]თა დაამშჯდე
გონებაჲ ჩემი, ღმერთშემოსილო ირინარხო, რაჲთა
მშჯდობით და მყუდროებით ჴსენებასა შენსა ვაქებდეთ.

მშჯდობისა გჯრგჯნი მჴსნელისაგან,
ირინარხო, მოიხუჱნ და ქუჱყანისაგან აღჰჴედ
მშჯდობისა მიმართ … დროჲსა და ნათლისა
და ცხორებისა სამარადისოჲსა.

მდინა[რე]თა
სისხლთაჲთა საჴმილი იგი
მდევართაჲ მათ დაშრიტ …, ირინარხო ქებულო,
და მოჰრწყენ გულნი მორწმუნეთანი აღყუა

[496] მოხეულია.
[497] მოხეულია.
[498] იღ~ნა.
[499] მოხეულია.
[500] მოხეულია.
[501] მოხეულია.
[502] მოხეულია.
[503] ასეა.
[504] წ~ა.
[505] უგ~ლბს.

2v /ვებად ცხორებისა საღმრთოჲთა ტრფიალებითა.
რომელმანცა დამბადებელი [ყოველ]თაჲ

მუცლად-ი[ღე] … [გჳ]შევ, სიწმიდისა კარავო,
ღმრთივმიმადლებულო დედა …[506] თა ჩუენთა
განძჯნებული ღელვაჲ დააყუდე

განძლიერდასა. ა. …
ძლ. … … … ეინ
განჰმტკიცენ ძლიერებითა
საღმრთოჲთა … მო
და განემზადე დათმენად
სასტიკთა ტანჯვათა
უშიშად შენ, სანატრელო,
დიდებულო, უძლეველო ირინარხო.

მოგ … ნ ძალი, [რომელმან]
დარღუჱვად საცთურისა
და დაცემად ეშ … … … [507]
… … … აობით მოქადულისა
სილაღესა მას დიდსა
ამა … … … დსა ზახებასა.

დაამჴუა თავი ბოროტთაჲ
ბანაკ[508] … … … ხოვნად მოღუაწებითა
და საკრველთა და გუჱ … … …
… … … დ თავსდებითა
შეწევნითა სულისა წმიდისაჲთა
… … … ლთაჲ კიბე, იაკობ,
ქუეყანით ცად აღწევნული.

… … … ა
სამეუფოსა პალატსა
უგალობდეთ
გონებითა
… … … გული(?) ჩემი.

ძალითა საღმრთოჲთა
განძლიერებულ … … …
… … … [უბი]წოდ დაიცევ
და სჯულიერად ჰრბიოდე
და სჯუ[ლიერად] გჯრგჯნოსან იქმენ.

არაჲ თავს-იდ … … ცხორებაჲ,
არამედ, ვითარცა გონიერი,

[506] ამოხეულია.
[507] მოხეულია.
[508] მოხეულია.

საღმრთოდ ემბაზად მხოლოჲ
… … … ლი მოიღე
და მნათობად ბრწყინვალედ გამოსჩნდი.

არა დაგფარა შენ
სიღრმემან წყალთამან,
ყოვლადქებულო ქრისტეს მოწამეო,
ირინარხო ნეტარო,
ზიარო და მოწამეო ჭეშმარიტო ქრისტეს ვნებათაო.

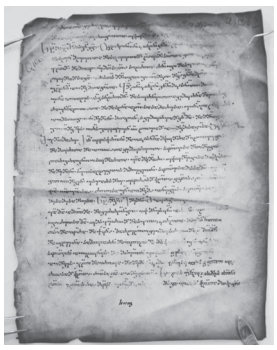
მსხუჱრპლნო და საკუჱრთხნო
ქრისტეს მჳსნელისანო,
იხუჱტებოდეთ რაჲ და ყოვლით კერძო
ცეცხლითა შეიწუჱბოდეთ,
არაჲ უარ-ჰყავთ სახელი მაცხოვარისაჲ, ღუაწლით შემოსილნო.

ქალწულად დაადგერ
შემდგომად შობისა,
ვითარცა იგი პირველ შობისა,
რამეთუ ღმერთი ჰშევ,
რომელმან მიჳსნნა ჩუენ შუამდგომელობითა შენითა, ღირსო.

ღამითგანსა
ძლ. ნათლითა
მოთმინებათა მახჯლითა
ახოვნისა მოწამისა მიერ სასიკუდინედ მოიწყლა მტერი
და ფერჴთა მისთა ქუჱშე დაეცა და შემუსრვილი
და საცინელ იქმნა და განიბასრა სირცხჯლეული.

ვითარცა [გალ]ობს მეფსალმუნე[509],
ფერჴნი შენნი დადგეს სიწრფელესა შეუბრკოლებელად ჭეშმარიტად
განშუჱნებულნი წამებისა ალაგთა მიერ.

Q 1126 ბ

რაობა:	მარხვანი
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	23x17,7
Content:	Triodion
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	23x17,7

[509] მეფნე.

ტექსტი

1r [*]/ … … რთათა
შერაცხაჲ ჯე
დ … ა
საუკუნითგან პყრობილთა
უკუჱ … … … ბაჲ
… … …

სხუაჲ ბ

ძლ. მამისაგან შობილი[510]
უხრწნელნი ჴორცნი შენნი, მაცხოვარ,
სკნ … …
დასხენ მცველთა დასაცველად,
ხოლო თავადი სულითა შთაჰჴედ ჯოჯოხეთად,
და მიჰფინე მათ საღმრთოჲ სიხარული,
რომელნი-იგი დასჯილ იყვნეს წყუდიადსა შინა;
ამისთჳს მადლობით გიღაღადებთ:
დიდებაჲ შენდა მხ˜ლ …
გუაცხოვნენ აღდგომითა შენითა.

ყოვლადწმიდანი ჴორცნი შენნი, მჴსნელო,
მოს … … … ვნა პილატეს იოსებ სანატრელმან
და სურნელითა შემურნა და წარგრაგნნა ტილოჲთა
და დასხნა ახალსა სამარესა,
ვინაჲცა ცისკარს
აღმსთობილნი დედანი
მოიწინეს შემურვად შენდა
და მადლობით გიღაღადებდეს:
ღირს-გუყუენ, უფალო, ხილვად აღდგომისა შენსა.

… … … კნ

ძლ. მჯდომარე
რომელმან უფსკრულნი დაჰჴსნნა, მკუდრად იხილვების
და მურითა და ალოჲთა შემურვილი
საფლავსა დაიდების წარგრაგნილი სუდარითა,
ვითარცა მკუდარი
უკუდავებისა მომცემელ[ი] და დედანი
ნელსაცხებლის მიმღებელნი
საფლავსა მისსა ზედა
გალობით ღაღადებენ:
ესე არს დღე
უფროჲსად კურთხეული
შაბათისაჲ წმიდისაჲ,

[*] შენიშვნა: 1r და 1v ერთმანეთისაგან განსხვავდებიან ხელით.
[510] შბი.

რომელსა ქრისტესა ღმერთსა ვითარცა რაჲ
ძილისაგან აღდგომაჲ ჰნებავს
საფლავისაგან მესამესა დღესა.

სხუაჲ . დ გუერდი

ძლ. ედემნი

მპყრობელი … … …
ჯუარსა ზედა ამაღლდა
და შეძრწუნებულ
იქმნეს ყოველნი არსნი,
იხილეს რაჲ-იგი ძელსა ზედა
უმსჯავროდ დასჯილი ჴორცითა.
მზემან ნათელი თჳსი დაიფარა
და ქუეყანაჲ
ზარტეხილი შეიმუსრვოდა, ხოლო ზღუამან დაუტევნა
საზღვარნი და ივლტოდა და კლდენი განიპნეს [და]
საფლავნი აღეხუნეს
და მრავალნი გუამნი შესუენებულნი აღდგეს,
ჯოჯოხეთი დაირღუა
და დედანი ჴმობენ:
ესე არს შაბათი უფროჲსად კურთხეული,
რომელსა შინა აღდგეს უფალი.

ზეცას განცჳბრდეს ძალნი ცათანი,
იხილეს რაჲ მეუფჱ,
ვნებად ჴორც[ითა]
1v მსგავსად კაცთა მოკუდა[511] /

1v / … … …
გუჱრდსა მას საღმრთოსა გამოჴდეს
… … …
სისხლისა და წყლისანი, რომელთა-იგი
განგუწმიდნ[ენ] ჩუენ
ვნებათაგან
სულიერთა, ვინაჲცა განწმედითა
[მივის] წრაფოთ მისსა
იოსების თანა
და გარდამო [ვჰ]ჴსნთ იგი ჯუარისაგან
და და [ვდო]თ საფლავსა,
რომელი მჯდომარე
არს საყდართა ზედა და ესრეთ ღაღად-ვყოთ:
ესე არს დღე უფლისაჲ
უფროჲსად … ნ … შაბათი.

[511] ამ გვერდის პაგინაცია (ბოლო კიდეზე): სიგ (113).

იოსებ მზის … … … შუენიერი
მივიდა [პილატ] ესსა
და მოითხოვა
გუამი იესუჲსი
და გარდამოჰჴსნა ძელისაგან
და დადვა მიწა …, რომელმან მიწით
დაჰბადა ადამი
და ქუეყანაჲ
წყალთა ზედა და ა … ნა და ზღუაჲ შექმნა
და წარგრაგნა
ტილოჲთა წმიდითა განმ … ნათლისაჲ
და სურნელებითა შეასურნელე სურნელმყოფელი დაბადებულთაჲ
და დაუძინებელთა თუალთა მისთა და ას … [ჴელ]ნი და
ამბორს-უყო და ჴმა-ყო:
დიდებაჲ ს[ულგრძელე ბასა შენსა!

უგალობდითსა. ბ გუერდი
ძლ. რომელმან დაფარა

ჵ შენდა, მაცთურო ჯოჯოხეთო, ბნელო,
რომელმან განაღე
პირი შენი შთანთქმად
ყოველთა დაბადებულთა,
ხოლო რაჟამს მოვიდა შენ ზედა
ძლიერი, დაგამჴუა შენ
და მძლავრებით წარმოგტყუენა.

იესუს მხოლო უგალობთ ყოველნი
დაფლვასა შენსა დღეს,
რამეთუ თავს-იდევ შემურვაჲ ნელსაცხებლითა
და ცხორებისათჳს ჩუენისა
ტილოსა [გა]ხუიე, რომელი ჰზი მარჯუენით მამისა.

დღეს სიკუდილისაგან სიკუდილი დაეცა
და განხრწნილი იგი
ადამ, მამა ჩუენი, ხრწნილებისაგან იჴსნა აწ
და მძლესა მას სიკუდილისასა სიხარულით
უგალობს, რომელიცა დიდებულ არს.

ვნებული იხილვა და მკუდართაებრ შერაცხა,
რომელმან ვნებანი
ჩუენნი განკურნნა და ჩუენთჳს ქალწული
მეოხ არს და ცთომასსა (!)
ევაჲსსა განსწმედს
მას მხოლო … ვ შ … …
რომელიცა დიდებულ არს.
ღმრთ. კარაო

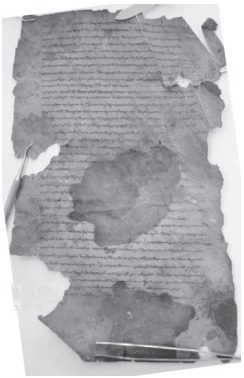
განძლიერდასა

ძლ. სამებაო წმიდ

ვითარცა კაცმან, სიკუდილი თავს-იდევ,
ყოველთა ცხორებაო,
ხოლო
ვითარცა ღმერთმან, მკუდარი
სიკუდილითა შენითა აღადგინენ[512]
და უკუდავებაჲ აღმოუცენე
ამის

Q 1126 გ

რაობა:	ლიტურგიკული ხასიათის
თარიღი:	XII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	30x17,5
Content:	Liturgic notes
Date:	XII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	30x17,5

ტექსტი

ანდრია კრიტელის საგალობლები („მარხვანი")

1r */ … … … არს დღე სასჯელისა მის დიდისაჲ, [ის] წრაფე უკუჱ … … … ა მო[გეცეს] [513]… … … წყალობაჲ. [ზღუამან დაფარნა] იგინი, დაჴდეს და … … … ინეს საღმრთოჲ … … …

პირველქმნულსა მას ადამს
გარდასლვითა მით
[საღმრთო]თა მცნებათაჲთა მივემსგავსე
და ვიხილე თავი
ჩემი განშიშულებული [ღმრთი]საგან და ზეცისა
დიდებულისა შუჱბისა
ჩემთა მათ ცოდვათა თჳს … … …
შევიყუარენ მე.

მარჯუჱნაჲ შენი,
უფალო, დიდებულ არს
ძა.

[512] აღადგინნ.

* თ. კოჭლამაზაშვილის განმარტებით, ესაა ანდრია კრიტელის დიდი კანონის I გალობა (მარხვანიდან), მუხლებში ჩაერთვის მოსეს გალობა „გამოსვლათაგან".

[513] პარიზ.5, 127 r-v, 128 r-v.

პირველსა ევაჲს წილ
მაცთურ მექმნა მე
ვნებული [ესე გულისსიტყუაჲჩემი,
რამეთუ დამიტკბო ცოდვისა იგი მწარე გემოჲ
და მცნებათა ღმრთისათა
გარდასლვაჲ შემაყუარა მე;
ამისთჳს მთავვარდი
მწჯრესა მას ცოდვისასა.

და სიმრავლითა მით დიდებისა შენისაჲთა … … …

უკუჱთუ ადამ ერთი
მცნებაჲ, უფალო,
დაუტევა და სამართლად განქარდა
საშუჱბელისა მისგან, რაჲმე ესე … … … რომელმანცა
ყოველნი მცნებანი ენნი წმიდანი შეურაცხ-ვყვენ,
არამედ შემიწყალე, მხოლოო.

მიავლინე რისხვაჲშენი და შეჭამნა იგინი ვითარცა ლერწამნი.
[მკლველსა] მას [გონებასა]
[მივემს]გავსე მე
კაენისსა და ვიქმენ მკლველ სულისა
გონებითურთ მთავრით და განვაცხოველენ ჴორცნი
და უფალ-ვყვენ სულისა
საქმეთა მიერ ბოროტთა
და აწ დაცემულ ვარ მე
მოწყლული ვნებათა მიერ.

და სულისაგან გულისწყრომისა შენისაგან ვნებული.

ჱ სულო, უბადრუკო,
რად დაუტევე
სამკაული იგი სათნოებისა
და შეიყუარე შენ [უშუჱრებაჲ] ცოდვისაჲ,
არამედ აწ მოიქეც და შეუვრდი მაცხოვარსა
რაჲთა მან [შეგ]მო[სოს] შენ
პირველი იგი დიდებაჲ

… … … ინდეს ვითარცა ზღუასა.

სიჭაბუკითგან, ქრისტჱ,
მცნებანი შენნი
შეურაცხ-ვყვენ და … … … [წარ]ვ[ლე]
… … …
[გიღა]ღადებ:

ნუ მი[მიშ]უჱბ
ცოდვასა შინა დაშთომად,
არამედ … … …
… … … [მაცხო]ვნე მე.

… … … ან ვდევნო
ვ … … … ვგუჱმო … … …

[სიმ]დიდრ… … …
… … … … … …
ხარ ნაყოფთა მათგან
სათნოებისა … … …
მამაო სახიერო,
მოჰფინე ჩემ ზედა სიმდ[იდრე]
… … … … … …

[აღა]ვსე გული ჩემი სინანული[თა]
… … … … … …
… … … … … …

… … … … … …
… … … … … …
… … … [ბას]ა სიმრავლე … … … და
… … … … … …
მჴსნელო, რომელიცა დიდებულ ხარ
… … … … … …
[შე] ჰმოსე შენ ჩემსა
… … … … … …
[სიმრავ]ლისა მისგან … … …
… … … წყალობაჲ.

დაჴდეს იგინი, ვითარცა[514] … … …
… … … … … …

… … … … … …
ჩემი ცოდვითა დაცემული მწარედ
… … … … … …
[და ნუ განმი]შორებ, არამედ მომეც
შენდობაჲ … … …
[მრავა]ლმოწყალე

ვინ-მე არს მსგავს შენდა?
… … … … … …

[514] გადარეცხილია.

… … … … … …
[ჩემდ]ა არაჲმივაქციო სირცხჳლეული,
ამისთჳს მჴურ[ვალედ] [მოვივლტი] [შენ]და, სახიერ,
და ვითარცა მეზუჱრე გიღაღადებ:
უფალო ჩემო,
მილხინე ბრალ[ეულსა]
[და მომეც წყა]ლობაჲ.

საკჳრველი დიდებითა და მოქმედი [ნიშე]ბისაჲ.

იტყჳს უფალი ძალთაჲ:
ჰ სულო ჩემო,
არაჲ მნებავს სიკუდილი ცოდვილისაჲ,
არამედ მოქცევაჲ, სინანული და ცხორებაჲ,
და შენცა მოჲქეც და ჴმა-ყავ:
მილხინე მე, ცოდვილსა,
და დრო-მეც, სინა[ნულ]ად ვპოო მე წყალობაჲ.

მიჰყავ მარჯუჱნა შენი და დაანთქნა იგინი ქუჱყანამან

…[515] … … გიღაღადებ შენ:
მომიტევენ ურიცხუნი ბრალნი ჩემნი
და ნუმცა იხილავს სული ჩემი [პირსა მისსა],
… … … სა ეშმაკთასა, არამედ მომივლინე მე
ანგელოზი წყალობით მჴსნელად
… … … … … …

უკუჱთუ სამართლ … … … შენსა
ამას, რომელ იჴსენ

… … … ლი ჩემი
მწჯრ … … …
… … … ყვანე, ქრისტჱ.

1v / … … … [ღირს]-მყავ მე უბიწოდ წარდგომად წინაშე შენსა
დღესა მას საშინელსა განსაცდელისასა

[ნუგეშინის] ეც ძალითა შენითა ბანაკსა მას სიწმიდისა შენისასა.

მზაკუვარმან მტერმან ჩემმან
[წამლეანი]თა ცოდვისა ისრითა მწარედ განმგურიმა (!),
არამედ შენ, ქრისტჱსინანულსა წამლითა
განმკურნე მე, ვითარცა ხარ ღმერთი
ყოვლადსახიერი,

[515] მოხეულია.

რაჲთა გიგალობდე შენ,
რომელიცა დიდებულ ხარ.

ესმა წარმართთა, განრისხნეს და სალმობამან
შეჲპყრნა მკჯ.

ანუ ცეცხლისა მისგან
გეპენიისა
შეჲკდიმე, სულო ჩემო ცოდვილო,
ანუ სურვილითა სასუფეველისაჲთა
მჴურვალე იქმენ და შეშინდი და ძრწოდე ღმრთისაგან
დამბადებულისა მის და მსაჯულისა მართლისა.

მაშინ ისწრაფეს ერისთავთა მათ ედომისთა და მთავართა … … …

[გო]დოლი აშენე, ჵ სულო ჩემო
ვნებათაჲ მაღალი და მტკიცე ყოვლად
გულისთქუმითა მიერ
… … … … … …

[რაჲთა] მან დ[აარღჯოს]
… … … … … …
და დაჰჴსნას სიმტკიცე მისი
და შენ მოგცეს წყალობაჲ
[და მოტევებაჲ] [ცოდვათ]აჲ.

შიშმან და ძრწოლამან.

მოვიწყალ ისრითა მით
ეშმაკისათა
და ვნებათა სამკჯდრებელ ვიქმენ
და განცხადებულად ჩანან[516] წყლულებანი ჩემნი,
არამედ შენ, მკურნალი სულთა
და ჴორცთაო, მოეც
ლხინებაჲ სულსა ჩემსა, ვითარცა მხოლოჲ მოწყალე ხარ.

დაეც მათ ზედა შიში და ძრწოლაჲ და ძლიერებითა.

განმჴნდი შენ, სულო ჩემო,
და ჴბრძოდე მტკიცედ
[გულისთქ]უმა[თა] შენთა ჴორციელთა,
ვითარცა ოდესმე ისო - ამალეკსა მას,
რაჲთა შენცა შეხჯდე ქუჱყანასა აღთქუმისასა
და განსუჱნებასა მას სასუფეველისასა.

[516] ჩნ~ანან.

ვიდრემდის გან[ჴდეს] ერი შენი, უფალო,
ვიდრემდის განჴდეს ერი ესე შენი, რომელ გა.

შემიწყალე, მოწყალე, დაბად[ებული][517]
… … … … … …
[ცო]დვანი ჩემნი, მოწყალეო,
რომელმან განგამწარე [შენ]
უფროჲს [ყოველთა] [კაცთა]
… … …
[გა]რდავჰ[ჴედ] მცნებათა შენთა [წმიდათ]ა.

… … … … … …

[ჴელსა] [ავა]ზაკ[თასა
[შთავრდომალ ვარ] მე,
რომელ არიან გულისთქუმანი ჩემნი
… … … … … …
[მოსიკუ]დილად,,
არაედ შენ [ხარ] მაცხოვარ,
მომხედენ და [განმკურნე მე].
… … … … … …

[განმზადებუ]ლსა მას და … … … სა შ … … …

… … … მან შიშუჱლი დამაგდო
… … … მე, მაცხოვარ,
ვითარცა სახიერ ხარ,
მკურნალი სულისა … … …
… … …

… … …
განჰმზადეს ჴ.

ჵ ტარიგო [ღმრთისაო]
… … …
ჩემგანცა აღიღე [ტჯრთი] ცოდვა[თა] [ჩემთაჲ],
… … …
[ცრემ]ლნი მჴურვალენი
და განმწმიდე ვ[ნებათაგან].

… … … … … …

[ნუ] [მო]მიძაგებ, ქრისტჱ,
და ნუ განმაგდებ
მე პირისა [შენისაგან], არამედ
[აღიღე ჩემგან ტჯრთი ცოდვათა ჩემ]თაჲ

[517] გადარეცხილია.

და ვითარცა სახიერ [ხარ].
[მომმადლე სინ].

რამეთუ შევიდა ფარაო ეტლებ[ითურთ]
… … … … … …

[შე]ნ შეგივრდები, ღმერთო,
გცოდე, შემინდვე,
რომელსა გნებავს ყოველთა ცხ[ორებაჲ]
[და აღიღე ჩემგან] ტჳრთი მძიმე ცოდვათაჲ
და ვითარცა სახიერ ხარ,
მომმადლე სინანული.

და მოაქცია უფალმან მათ ზედა
წყალი იგი ზღჳსაჲ [მის].

სინანულისა ჟამი
არს, მჴსნელო ჩემო,
და ცრემლით გიღაღადებ: შემიწყალე
და აღიღე ჩემგან … … …

ხოლო ძენი ისრაჱლისანი ვიდოდეს
ჴმელსა შუა ზღუასა მას.

ნეფსითნი ჩემნი, ქრისტჱ,
და უნებელნი,
ცხადნი და დაფარულნი ცოდვანი
შემინდვენ, სახიერ, და მილხინ გლახაკსა
ამას [და] ყავ ჩემ თანა
აურაცხელი წყალობაჲ
და განმანათლე, მე მოწყალე,
დაბნელებული [ცოდვითა].

დიდებაჲ მამასა და ძესა.

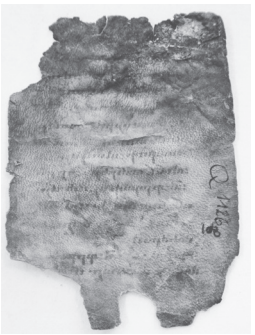
სამებაო წმიდაო,
უზეშთაესო,
ერთარსებით თაყუანის[ცემულო],
[აღიღე] ჩემგან ტჳრთი მძიმე ცოდვათა ჩემთაჲ
და ვითარცა ს[ახიერ] [ხარ].

[და] აწ და მარადის და.

ღმრთის მშობ[ელო], სასოო
[მორწ]მუნეთაო
და მეოხო ყოველთა [ცოდვილთაო],
[აღიღე] [აწ ჩემგან] [ტჳრთი ცოდვათა ჩემ[თაჲ].

Q 1126 დ

რაობა:	ლიტურგიკული ხასიათის
თარიღი:	X- XI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,5x8,5
Content:	Liturgical notes
Date:	X- XI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	11,5x8,5

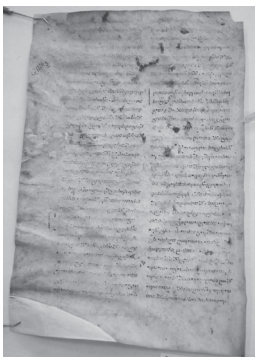
ტექსტი

1r/ ნები ... განწირა... ქ ...ე ... დესაჲ მამისა ... და ქუეყანა ... სა ...ნმე ... ... ეყანა ... გო

1v/ კლდენი ... სთქ... დოდსა ვაქებ... ...ფანის... ხსა და მა ძენიცა ათახუნა და აღდგინნა

Q 1126 ე

რაობა:	სახარების თარგმანება
თარიღი:	XII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	32,2x21,5
Content:	Commentary on the Gospel
Date:	XII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	32,2x21,5

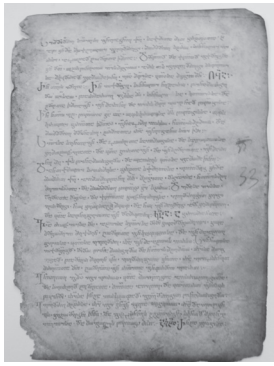
თ.კოჭლამაზაშვილის განმარტებით, შემორჩენილია ის ადგილი, სადაც იოვანე ნათლისმცემელი ეუბნება მოწაფეებს:

„მე ნათელს გცემ თქუენ წელითა სინანულად, ხოლო შემდგომად ჩემსა მოვალ,[რ–ლი პირველ ჩემსა იყო, რ–ლისა არა შემძლებელ ვარ, რაჲთა განვჴსნნე საბელნი ჯამლთა მისთანი, მან ნათელ გცეს თ–ქნ ს–ლითა წ–ითა და ცეცხლითა].

Q-1153*, იადგარი, X ს. II ნახევარი, 1ფ. 33,5x23,5, ნუსხური ეტრატი

* შენიშვნა: შეუერთდა A-190

Fr 43

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22x16

Content:	Chant
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	22x16

ტექსტი

1r */ სიმდიდრე სულიერი განვაბნიე, ქრისტე,
საქმითა მით ბოროტთაჲთა,
ხოლო აწ შენდა მოქცეული გევედრები:
მომმადლე, სახიერო,
სინანული ღირსი
აჴოცად ცოდვათა ჩემთა.

დედოფლად და ქალწულად გქადაგებდა შენ დავით,
უხრწნელო ღმრთისმშობელო,
ამისთჳს გევედრები, სასუფეველსა
მკჳდრად გამომაჩინე,
ვითარცა მეუფისა
ყოველთაჲსა მშობელმან.

ღაღატყავსა
ძლ. რომელმან თავს-იდვა
რომელმან ჰქადაგე
სინანული, ნეტარო,
წინამორბედო უფლისაო,
წარმართე გზასა მას
სინანულისასა,
კეთილისასა
და ცოდვათა ჩემთაგან
განმარინე და ღირს-მყავ პოვნად წყალობისა.

რომელმან ნათელ-ეც
წყალთა შინა უფალსა,
უფსკრულსა მას წყალობისასა,

* **შენიშვნა:** ბოლო კიდეზე ნუსხურით, დიდი ასოებით წერია: სულსა ამისა შემკაზმავსა საბასშვილსა, მახარებელსა, შეუნდოს ღმერთმან. (შ˜ნ ღ˜ნ) ამ წარწერის წინ არის ერთი ასო Ⴓ მთავრულად.

უფსკრული ბრალთა ჩემთაჲ
განაჴმე, ღირსო
ნათლისმცემელო,
და მომმადლე მდინარე
ცრემლთაჲ, რაჲთა განვიბანო სული ჩემი.

სულისა სენთაგან
და ჴორცთა სალმობისა
და საწუთოჲსა შემთხუჱვათა
და ყოველთა ჭირთაგან
და განსაცდელთა
განმარინე მე,
ქრისტეს წინამორბედო,
და უაღრეს ყოველთაჲსა გამომაჩინე.

დანთქმული სიღრმესა
ბოროტთა საქმეთასა
ვღაღადებ შენდა მომართ, ქრისტე,
აღმომიყვანე მიერ
მეოხებითა
დიდებულისა
ნათლისმცემელისაჲთა
და მომმადლე წყალობაჲ შენი, სახიერო.

დედასა ღმრთისასა,
დედათა დიდებასა
და ქალწულთა შუჱნიერებასა
ვედრებით შეგივრდები:
ნუ შეურაცხ-მყოფ
და ნუ განმაგდებ,
არამედ შემიწყალე
და ყოველთა სავნებელთაგან დამიფარე.

კურთხეულარსა
ძლ. აბრაჰამიანთა
ვითარცა ძუჱლისა და
ახლისა სჯულისა დიდი შუამდგომელი
შუამდგომელ მექმენ
ცოდვითა განკაფულსა
და განმაახლებელსა
ყოველთასა ევედრე,
რაჲთა განმაახლოს, ღირსო.

სინანულსა ჰქადაგებდ,
დიდო წინამორბედო და ნათლისმცემელო.

რომლისა მოგებად
წადიერ-მყვენ ყოველნი
ვედრებითა შენითა,
რაჲთა ვიჴსნნეთ მრავალთა მათ
ცოდვათაგან, რომლითა განფრდილ ვართ.

განჰვლე გზაჲ იგი იწროჲ
ყოველთა მოღუაწებათა აღსრულებითა
და სივრცედ ხედვათა
მაღალთა აღიწიე
და ყოვლითურთ განჰბრწყინდი,
რომლისა ჩუენცა ღირსყოფად
გევედრებით, წინამორბედო.

ევედრე მაცხოვარსა,
რომელი-იგი შენგან იშვა, უბიწოო,
რაჲთა დაივიწყნეს
შეცოდებანი ჩუენნი
და გჳჴსნნეს ცეცხლისაგან,
საუკუნოდ მტანჯველისა,
და მოგუცეს წყალობაჲ მისი.

აკურთხევდითსა
ძლ. რომელმანცა გალობისა

1v / ანგელოზთა სახითა გამოჩნდი, ღირსო,
და ჰქადაგებდ დ…ა ზრახვასა
ანგელოზსა, მამისა მიერმოსრულსა;
ამისთჳსცა [გი]გალობთ
და ქრისტესა ვაკურთხევთ აწ და უკუნისამდე.

უბრალოდ წარგეკუ̈თა თავი შენი,
რომელმან დასდევ ჴელი თავსა საღმრთოსა
და აწ გევედრებით: განმაძლიერენ ჩუენ
შემუსრვად თავსა მტერთასა
და თავისა კეთილთაჲსა
სინანულისა მოგებად.

გზანი, მიმყვანებულნი ცხორებად,
უჩუ̈ნენ, ყოველთა წინამორბედო,
რაჲთა მავალნი მას შინა მიემთხჳვნენ
ლოცვითა შენითა, ნეტარო,
საუფლოსა მას სასძლოსა
საღმრთოსა სავანესა.

რომელმან ნათელ-ეც ქრისტესა ღმერთსა,
დიდო წინამორბედო იოვანე,
ნუ დასცხრები მეოხებად მისსა მიმართ,
რაჲთა გუაცხოვნნეს ყოველნი,
რომელნი ავამაღლებთ
აწ და უკუნისამდე.

მიჴსნენ ცოდვათა ჩუენთა სიმრავლისაგან
და ალისა მისგან გეჰენიისა,
ყოვლადწმიდაო ქალწულო ღმრთისმშობელო,
რომელნი-ესე გაკურთხევთ
და უფროჲსად აგამაღლებთ უკუნისამდე.

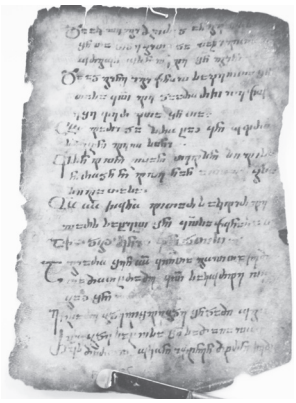
ადიდებდითსა
ძლ. შენ, რომელმან ღმერთი
ესერა ნათელი
დაუშრეტელი განანათლებს
გულსა მგალობელთა მისთასა,
ესერა მერცხალი იგი წმიდაჲ ქადაგებს
არესა ცხორებისასა ქრისტესა
წმიდაჲ ნათლისმცემელი, რომელსა ვადიდებთ.

ვითარცა სირისა
მის უკუდავისა მეგობარსა,
აწ მიგავლენთ შენ მეოხებად
მისსა მიმართ, რაჲთა მიჴსნნეს ჩუენ ცოდვათაგან
და ღირს-მყვნეს საუკუნესა მას ცხორებასა
მეოხებითა შენითა, ნათლისმცემელო.

ანგელოზთა თანა
და დიდებულთა მოციქულთა
და წმიდათა წინაჲსწარმეტყუელთა,
მარტჳლთა ნეტართა
და მამათა და მღდელთმოძღუართა
ევედრე ღმერთსა მიმთხუჱვად ჩუჱნდა, იოვანე,
კეთილთა მათ საღმრთოთა, რომელთა შინა იშუჱბ.

მერცხალო შუჱნიერო,
აიდონო პატიოსანო,
ტრედო, ფერითა ოქროანო,
და გურიტო ჴმატკბილო, უდაბნოჲსმოყუარეო,
უდაბნოჲსა მორჩო
ქრისტეს წინამორბედო,
უდაბნოქმნული ესე კეთილთაგან ნაყოფიერ-მყავ.

Fr 55

რაობა:	სადღესასწაულო
თარიღი:	-----
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19,7 x 13,7
Content:	Holiday Menaion
Date:	-------
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	19,7 x 13,7

ტექსტი

1r / დააკლე იგი მცირედ ანგელოზ[თა]
შენთა დიდებით და პატივით
[გ]ურგუნოსან-ჰყვენ შენ იგინი.

დაადგინე იგი ქნ[უ]ლ საჴელთა
შენთასა ყოველივე დაამორჩილ (ე) ქუეშე
ფერჴთა შენთა.

ცხოვარი და ზროხაჲ ყოველნი უფრო
ს[მეტნი] ველისანი

ფრინველნი ცისანი, თევზნი ზღვისანი
(რომელნი?) ვლენან ალა[გე]ბსა[518] ზღვათასა.

უფალო, უფალო ჩუენო[519], ვითარ საკჳრველ
არს სახელი შენი ყოველსა ქუეყანასა ს (!)

[520]აქა დიდებაჲ შენი ფსალმუნი დავითისი.
აგიარო შენ, უფალო, ყოვლითა გულითა[521]
ჩემითა მიუთხრა[522] მე ყოველი საკურველებაჲ
შენი.

ვიხარებდე, ვიშვებდე შენდამი, უგალობდე სახლსა
შენისა, მაღალო.
რაჟამს მიძი უკუნი (!) იქცნენ მტერნი
ჩემ … … …

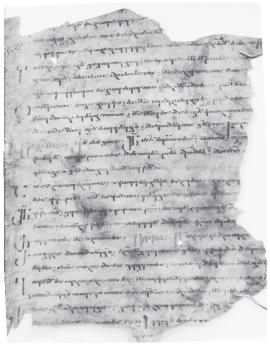
[518] გადარეცხილია.
[519] ჩუნო.
[520] სინგურით.
[521] გოლითა.
[522] მიოთხრა.

1v / [523] … … … რდენ და წარწყმდენ პირისაგან შენისა
სამართალი შ(ე)ნი მჯავრი (!) ჩემი, და
ჰჯედ საყდართა ზედა, მსაჯულო სიმართლისაო.
შეჰრისხენ შენ წარმართთა წარწყმდა უღმრთოჲ.
ჰმადლობდი უფალსა[524] უკუნისამდე მოგ[525]
სახელები მათი აჴოცე უკუნისამდე და უკუნით
მტრისა მახვილსა[526] მოაკლდა სრულიად და ქალაქნი
აღაუჴრდეს (!) -ცეს[527] თხოვაჲ
წარწყმდა საჴსენებელი მათი ღაღად[ებითა]
მათითა: უფალი ჰგიეს უკუნისამდე. შენი[528]
… … … [529]ადა სამართალსა ზედა საყდარით
… … … [530]ვად მან განსაჯა სოფელი
სიმართლით[531] ერი სიწყრფოებით (!)

იყო [უფალი] შესავედრებელ დავრდომილთათუს (!)
მიწყაჲ კეთილ ჟამისა უდენ (!) ჭირისასა
[გ] … ესვიდენ [შენ] ყოველთა, რომელთა იციან სახელი
შენი

რომელსა და … … … ენ მეძიებელნი შენი (!), უფალო,
უგალობდეთ ღმერთსა რომელ და მკ[ვ]დრებულ არს …
მიუთხრობდეთ წარმართთა შორის საქმეთა მი.
მართ, რამეთუ ძიებად იყოს შორის სისხლისა
მათისა მო … … …

Fr 56

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	I ფ. 19,5x16; II ფ. 18,8x15,6
Content:	Chant
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	I f. 19,5x16; II f. 18,8x15,6

[523] 1 სტრიქონის დასაწყისი გადაშლილია.
[524] სინგურით.
[525] სინგურით, ამ სიტყვის (მიგცეს) გაგრძ. 3 სტრიქ. შემდეგაა.
[526] მახჯლსა.
[527] -ცეს - სინგურით. არის ორი სტრიქ. წინ დაწერილი სიტყვა -მოგ-.
[528] შენი არის სინგურით და ამის გაგრძელება წინა სიტყვებია: მოგცეს თხოვაჲ შენი.
[529] გადაშლილია.
[530] გადაშლილია.
[531] სიმირთლით.

ტექსტი

1r /[532] … საჭურველი …
სრულებთ ბრძოლასა მეტრისასა
[ს]უფევასა მეოხ-გუეყვენით, ღირსნო, ჴსნად
სულთა ჩ[უენთა].

ჴორცითა განშიშულებულნი ურიდად წინა-[აღუდე]გით
თქუენ ისართა მტერისათა და მახჳლითა
სულის … … … განჰკუეთეთ საჭურველი მჴდომისაჲ.
წმიდანო … … …

ცოდვათა სიჭაბუკისა და უმეცრებისა ჩემისა[თა]
ნუ მოიჴსენებ, ღმერთო, და დღესა მას განკითხვი სა[სა] მიჰმადლე განსუენებაჲ მორწმუნეთა შენთა,
ქალწულო … … …

ღამითგანსა
ძლ. შენ, რომელმან შოა
შენ, რომელმან სოფლისა
ნათლად გა[მოა]ჩინენ
ღუაწლისა მძლენი წმიდანი მოწამენი,
მათ მიერ …
… [შენ]დობაჲ შენი მოგუმადლე ჩუენ.

არაჲ ხოლო თუ სიტყუათა
აჩუენებდეს სახესა
ჯუარცუ … …
… სასა ქრისტჱ წმიდანი,
არამედ საქმით
ვნებათა შენთა ეზიარ … … …

შენ, ქრისტჱ, რომელმან
შეჰკრიბე იფქლი [წ …]
საუნჯეთაგან მ … სათა,
სულნიცა ჩუენნი
ღირს-ყვენ მათ თანა, კაცთმოყუარე …
ძუელისა და ახლისა.

ღაღატყავსა
ძლ. ღაღატ-ყავ, მწუხა …
მოგეცა მოთმინებაჲ
სატანჯველთა შინა
ქრისტჱს მიერ, მორწმუნენო,
რომელი თჳსცა მოსაგებელსა
ღირს იქმნენით მისგ[ან].

[532] წერტილებით აღნიშნულია მოხეული ადგილები.

გუნდსა უჴორცოთასა
დაუკჳრდებოდა
იხილეს რაჲ მ[ათი]
მოთმინებაჲ ღუაწლთა მათ თქუენთაჲ, მოწამენო,
და ჩუენ [უფალმან] …

რომლისა ჴელმწიფებაჲ
გაქუს ცხოველთა და მკ[უდართა]
… ლსა … ყვენ სულნი თ[ჳსნი][533]

1v /[534] … … … [ჭ]ეშმარიტებაჲ … … …
[გ]იგალობთ რაჲთა აგამაღლოთ
… წ … ბაჲ მათი,
სარწმუნოებითა მტკ[იცითა]
შენთ [ვს], სახიერ, …
… კურთხევითა … და
… … … … … … … … …
… სთა … წინაშე და …
გ … შენ გიგალობთ …
… … … … … …
… სასა
… და გალობით …
… … … … … …
შენ გადიდებს კრ …
… შენ ხარ
… … … … … …
შენ წარ …
… … … … … … … …
და გან … …
… სახიერო

სამებასა
… … … … … …[535]
… ჴსენებულსა მ … სა
… დაბადებული …
… … … … … …
ჩუნენ და …
… … … … …
… … … … …
შენი საჭურველი
… … … … …
და … … … …
… … … … …

[533] ფურცლის ბოლო ნაწილი მოხეულია.
[534] ეს გვერდი გადარეცხილია, ცალკეული ასოების გარდა არაფერი იკითხება.
[535] სინგური გადარეცხილია.

ს შ ბ თ ნ ი … … …
უფალო ღაღატყავსა ჴმაჲ
ძლ. შენ რომელი გარ
განვიშოროთ
ყოველი უდებებაჲ … ლისაჲ
და შე … უფალსა,
რ … ჴსნეს ცოდ … … …
და განმკურნეს წყლულებათაგან
სულთა დ … … ჩუენთაჲსა,
რომელმან დიდებაჲ … …
… დ სახელ

ურჩებოთა
ჩემითა განვარდი მე
ე … ჲსაგან, კაცთმოყუარე,
მეწიენ წყალობ[აჲ] შენი
და მოჴს … … [მკ]ურნალო,
რაჲთა განათლებული ღირს ვიქ …,

შენ რომელი
ჯუარსა ზედა აჰმაღლდი
შენ ავაზაკთა … … …
მოსე ლახურითა,
ცხორების მომცემელო,
რ … წერილი იგი
ცოდვ … … … აჲ განაქარვო
მწ … … … … … …

გამობრწყინდეს
ღუაწლითა შემოსილნი
მ … … … ნი,
რომელთა განანათლეს
ქრიტეს მორწმუნენი,
რომელნი … ედებ … მთასა
მოსწრაფედ აღასრულებე[ნ]

… ა
საჴსენებელსა … … …
ვდღე … … …[536]

2r / … [მეო] ხებად ჩუენდა …
… ნისა ღ … …
წმიდანო ქრისტეს მხედარნო, რ … … …
მაცხოვრისაგან, ღირსნო მოწამენო,

[536] მოხეულია.

მეოხ-გუეყვე[ნით]
… … … სავთა თქუენთა,
რაჲთა ღირს ვიქმნეთ
სასუფეველსა.
[წმინდა]ნთა შენთა
თანა, ქრისტჱ, მიჰმადლე
შესუენებუ[ლთა]
სა მონათა შენთასა განსუენებაჲ,
სადა არა ა[რს] [არ]ცა ურვაჲ
შემაწუხებელი,
არამედ შუებაჲ და …
სამარადისოჲ
შენ სიქადულო მართლმა …

საშუებელნი [გულ]თანი, უფალო ღაღატყავსა ჴმაჲ[537]
ძლ. შენ, რომელი გარ
განვიშოროთ
ყოველი უდებებაჲ
… ლისაჲ და შეუ … უფალსა,
რ[აჲთა] [მი]ჴსნეს ცოდვ[ათაგან]
და განმკურნეს წყლულებათაგან
სულთა … ჩუენთაჲსა,
რომელნი ვადიდებთ მ … დ სახელ …

ურჩებითა
ჩემითა განვარდი მე
ე … საგან, კაცთმოყუარე,
მეწიენ წყალო[ბაჲ] შენი
და მიჴს[ენ [მკ]ურნალო,
რაჲთა განათლებული ღირს ვიქ[მნე]
… რომელი
ჯუარსა ზედა აჰმაღლდი,
შენ ავაზაკთაჲ …
მოსე ლახურითა
ცხორების მომცემელო,
რ … წერილი იგი
ცოდვ[ის]აჲ განაქარვო,
მოწყ[ალეო].

გამობრწყინდეს ღუაწლითა შემოსილნი მ … ნი,
რომელთა განანათლნეს
ქრისტეს მიერ მორწმუნენი,
რომელნი … ედებულსა მათსა
მოსწრაფედ აღსრულებად

[537] სინგურით.

… საჴსენებელსა … … …
იწდიეს … …[538]

2v / [539]… … … … … …
[მი]იცვალნეს შენდა, მჴსნელო,
… … … ისასა დააწესენ, მაცხოვარო ჩუენო,
… … … [წყალ]ე ხარ.
ღმრთ. ღმრთისმშ

უგალობდითსა
რომელმან ზღუა … … … გამოაჩინნა
წმიდანი მოწამენი ღუაწლსა მტერისასა
… … … სოფელი შეამკო,
ყოველნი უგალობდით
გალობითა ახლითა,
საღმრთოჲ ნიჭი
სისხლთა დათხჳვითა მოიგეთ,
მართლად რისხვისაგან ცოდვათა ჩუენთაჲსა
… … … … … … გე, დიდებულნო.

რაჟამს კუალად - მოხჳდე განშჯად
ცხოველთა და მკუდართაჲ,
ნუ არცხუენ მათ,
[სარ]წმუნოებით შენდა მოიცვალნეს, არამედ განუსვენე.

მესმასა
ძლ. შენ …
მძლავრნი მძჳნვა …
… [სა]ტანჯველნი საშინელნი
არაჲ ზარ-სცემდეს მო …
… ცა დაადუმებდეს
ჴმათა მათთა საღმთოთა (!) … მონი

ესვიდეს მახჳლნი
აღლესულნი უშ … ნი
თავთა ზედა მოწამეთასა,
ხოლო იგინი ჴმობდეს:
ჩუენ ქრისტეს … რთუქცეველნი.

შენ გესავთ, სამება[ო] … ნი,
ჴოეცთა შინა დამკჳდრებულნი
მოწამენი იგი ქრისტესნი
… [ქ]ადაგებდეს
უშიშითა გონებითა ძლიერად

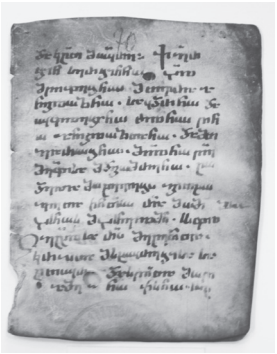
[538] მოხეულია.
[539] პირველი სტრიქონი არ იკითხება.

… ეო,
რომელთა შენდა მომართ ჰრწმენა
და სულსა … და სუროდა
წმიდათა შენთა თანა
სასუფეველსა განსუენე[ბა]

იყავ შემწე
დაიჭრნეს ასონი თქუენნი
მრავა … გუემითა, წმიდანო მოწამენო,
და სისხლი იგი წამებისაჲ
… … … სწირეთ ქრისტჱსა ჯუარცემულსა.

Fr 83

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XV- XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11x8,6
Content:	Chant
Date:	XV- XVI cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	11x8,6

ტექსტი

1r */ (70r) / და კაცთმოყუარე.

ქერ[ო]ბინ-სერ[ა]ბინნო[540], ჴელმწიფებ[ა]ნო, მთავარანგელოზნო, საყდარნო და უფლებანო, ძალნო წმიდანო ანგელოზთანო და მთავრობანო[541], მაღალნო წინაშე მეუფისა მდგომარენო, ცოდვათა მოტევებაჲ გვითხოვეთა ჩუენთჳს, რაჲთა მო-მიჴსენოს მჴსნელმან სასუფეველ[542].

უცხოსა რაჲ მ[ი]ეცენითა კერპთა მსახურებისა საცთურ[543] … … … და სიწმი-დითა, მოწამენო ქრისტესნო სახ

1v (70v) / [ე]ლითა თქუენითა მძლაფრმან მდინარემან უფსკრულსა ვეშაპი გუნდითა მისითურთა (!) სრულიად მოაშთო და ძლევაჲ შემოსილნი ანგელოზთა თანა იშუჱთა მარადის. მეოხ-გუჱყვენით ცხორებად სულთა ჩუენთა[544].

---

* შენიშვნა: XV-XVI სს-ების ძეგლია, შეცდომებით სავსე, ა-მეტობა.

[540] ამ ფრაგმენტს ახასიათებს ასოთა კლება.

[541] მთვარობანი.

[542] ამ სტრიქონის გასწვრივ, ცოტა ზემოთ იკითხება მას.

[543] ამოგლეჯილია.

[544] ახასიათებს ა-მეტობა.

დიდებაჲ[545]

სამარადისოდ ვცოდო მედგრობითა ყოვლად შეპყრობილი, ვითარცა რა (!) შეიწყალე, ქალწულო,

2r (71r) და / სინანულადა მიმიძეღუ, წმიდაო, მომეცა ლმობიერებაჲ, სძალო[546], სულსა ჩემსა ულმობელსა, სძალო ღმრთისაო, სასოო უხრწნელო მგალობელთა შენთაო, რომელნი ჴმობნ: მო.

გ შაბათსა[547]. ხისა მიერ, რომელმან პეტრეს ცრემლნი[548] და მეზუერისა[549] ტირილი შეიწირე და მეზუჱრისა სულთქუმაჲ

2v (71v) მეზუჱრისა სულთქუმაჲ წყალობითა მითუ /ალე, სახიერ, ჩუენიცა ესე თხოვაჲ და შევრდომაჲ, მოწყალე, მითუალე (!) ლოცვათა შენდობაჲ, კაცთა მოყუარე. მომმადლე[550] და მაცხოვნე მე და მიჴსნა საუკუნეთა სატანჯველთაგან.

ვითარცა ბერწობისაჲ საკრველნი განჴსნენ, წინამორბედო, და გულისაცა ჩუნისა უნაყოფებაჲ დაჴსნა, სანატრელო, და ღირს-მყვა, გამ[ო] /

3r (72r) ვიდეს და მოციქულთა მიუთხრეს აღდგომა შენი, ცხოველსმყოფელ.

დიდებაჲ.

მამასა და ძესა და სულსა წმიდასა ყოველნი მორწმუნენი ერთითა დიდებისვმეტყუელებდეთა (!) და ვადიდებთ ერთღმრთეებასა სამგუამოვნოდ შეურწყმელად დიდებითა მარტივად განუყოფლადა (!), მიუთხრობელად, რომლის (რ~ლს) მიერ ვიჴსნებით ცეცხლისაგან სატანჯველთასა.

აწ.

ოქროსა სასაკუმეველა (!) და კიდობნადა, ტაკუკად და ტაბლად ყოველთავე

3v (72v) თესლთაგან / გამორჩეული იქმენ, ღმრთისა დედაო.

ამისთჳსცა გიგალობთა, უაღრესო კაცთა ბუნებისაო, რომელმან დაიტიე ცეცხლი ღმრთისა, ქალწულო,

გიხაროდენ, საუნჯეო ცხორებისაო!

ბ შაბათსა.

ხისა მიერ.

უფროსა ყოველთა კაცთა ცოდვათა აღვივსე უბადრუკი და მეშინის[551] შენისა, თუალუხუავისა, სამსჯავროჲსაგან, რომლისაგან, სახიერ, დამიცევა (!) დაუსჯელა (!) და გევედრები, მომეცა (!) სინანული, განმბნეველად[552] ყოველთა შეცოდებათა,

4r (73r) რამეთუ სახიერ /[553] ღებად კეთილთა საქმეთა ოხითა შენითა, რაჲთა დავიმკიდრო (!) მე შუჱბაჲ სამარადისო და ვღაღადებდი.

---

[545] ეს სიტყვა მარცხენა კიდეზეა მიწერილი.

[546] საძლო.

[547] შაბათასა.

[548] ცარემლნი.

[549] მეზვისა.

[550] მომადლე.

[551] მეშინსა.

[552] განმბნელად.

[553] არ გადადის.

მომიჴსენე, მჴს[ნელო].

შემუსრვილთა ტანჯვითა და საჭმელად მჴეცთა უწყალოდ მიცემულთა მძინვარედ (!) და ზღვისა უფსკრულთა შთათხეულთა და უმსჯავროდ დასჯილთა[554] არა უარ-ყავთა

4v (73v) ღმერთი / და მავედრებელთა თქუენთა და მგალობელთა მშჯდობასა და ნათელსა მისცემთა, ნეტარნო.

აწ[555].

მამისა თანა ძისა ხოლო სულისა თანა მოსაყდრე შეიწყნარე საშოსა შენსა და შევ ზეშთა ცნობისა და სიტყჳსა განკაცებულნი ჴორცითა ცხორებად კაცთა ნათესავისა, ღირსო მარიამ, ღმრთისა სძალო, ადგილო დიდებისაო ქრისტეს ღმრთისო, მის მიმართ მეოხ-გუჱყავ, რაჲთა გუვაცხოვნენ. ს (!).

ოთხშაბათსა

ხისა (?) მიერ ჯუარსა

Fr 91 ა

რაობა:	სასულიერო შინაარსის თხზულებების ნაწყვეტი
თარიღი:	XIV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	I -14,8x 6,8; II- 14x3,8; III- 8x1,3

Content:	Fragment from the compositions of religious content
Date:	XIV cc.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	I -14,8x 6,8; II- 14x3,8; III- 8x1,3

ტექსტი

1r */ … … … დაჰბადა
… … … შენგან … … …
… … … ელი თჳსი ჟამსა კო-
… … … დნიან იგინი, ხოლო … … …
… … …რ შენი ყოველნივე განაძ -
… … … … … …

ხოლო გარე თუ მიი -
… … … ნ წუნ … … … ან მო -
… … … მან … … … მიწა დ… … …

[554] დასჯილთა + დასჯილთა.

[555] აწ მიწერილია 73 r-ს მარცხენა კიდეზე, ზემო ნაწილში.

* შენიშვნა: ხელნაწერის A 95-ის ყდის რესტავრაციის დროს ეს ფურცელი აღმოჩნდა ფორზაცად ყდაზე დაკრული.

… … … … … … ო
… … … … … … რგან
… … … … … … დიდებაჲ (?)
… … … … … …
… … … ქუეყანაჲ
… … … უნ … … … [556]

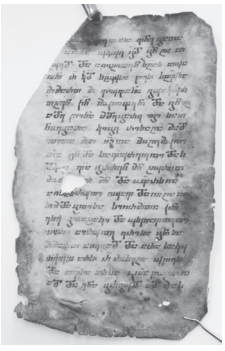
1v /[557] … … … … … …
… … … … … …
… … … ვევ … … …
ტ … … …
… … …
… … …
შენთა … … … ა … … …
და ა … … …

… … … ნე … … …
… … …
სიმყ … … …
სჲ … … …
ყოველსა (?)
… … … ჲ … … … ბ… … …
ფასი (?)
… … …
ს … … …

II გვერდი[558]

Fr 91 გ

რაობა:	ჰაგიოგრაფიულ-ჰომილეტიკური კრებული
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21x12,8

Content:	Hagiographic-Homiletic Collection
Date:	X c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	21x12,8

[556] მთელი ნახევარი (მარცხენა) მოხეულია, რაც დარჩენილია, იქაც თითქმის არაფერი იკითხება. ქვემო სტრიქონები სრულად გადაშლილია.

[557] 1v, გარდა იმისა, რომ მოხეულია, ასოებიც მთლიანად გადარეცხილ-დალაქავებულია, იკითხება აქა-იქ რამდენიმე ასო.

[558] ამ ნახევის v-ზე ქვემოთ იკითხება მხოლოდ ერთი ასო **დ**.

ტექსტი

1r */[559] … ვნებათა … ამისა უკუე შემდგომად შენცა აღ…უედ და აღიხილენ ზეცას თუალნი, რამეთუ კუალად სიტყჳსა წესი სიტყჳსა მიმართ მ[ო]ვიყვანო: გუაკურთხენ ჩუენ, მოწაფენი, და განიცადე წინამდებარე იგი სათნოებათა კიბე, რომლისაცა მადლითა მით ღმრთისაჲთა მოცემულითა შენდა საფუძველი დასდე …, ვითარცა ბრძენმან ხუროთმოძ[ღუა]რმან და უფროჲსღა აღსასრული ჰყავ, დაღაცათუ სიმდაბლისა სიღრმითა ჩუენი[560] … ესე გლახაკი და უსწავლელი პირი აიძულე ერისა შენისა მიმართ აღებად და არა საკჳრველ არს, რამეთუ მოსეცა უწესდა თავსა თჳსსა ჴმაწულილად და

1v ენაბრგუდ, არამედ მას / აჰრონ ჰყვა კეთილად [მეტ]ყუელი, ხოლო შენ, ნეტარო, არა [უწ]ყი[561] თუ რად მოხუედ წყარ[ო]დ განჴმელად და აღვსებულად მყუართაგან ეგჳპტისათა და უფროჲსად ნაკუერცხალთა ეგჳპტისათა. და ვინაჲთგან არა ჯერ-არს დატეობად სახესა და იგავსა შენისა მის აღსლვისასა აღუსრულებელად. ამისთჳს კუალად პირველსავე სიტყუასა მოვიდე, რამეთუ აღჰჴედ მთ[562]… ას წმიდასა და თუალნი ზეცად აღიხილენ და ფერჴი კიბესა ს[ათ]ნოებათასა დასდგი და აღხუედ და აჰმაღლდი ღაღადებითა და მტერთა მძლე ექმენ და მოსწყჳდენ და წინა[ჲს]წარ-უძეღუ და

2r / არს ხილვაჲ სრულისა … მშჳდობისაჲ და ქრისტე იხილე, ღმერთი იგი მშჳდობისაჲ, და მის თანა იღუაწე, ვითარცა კეთილმან მჴედარმან, მის თანა ჯუარს-ეცუ ჴორცითა ვნებათა თანა და გულისთქუმათა და იქმენ შენცა ღმრთისა მიერ ღმერთ ფარაოჲსა და ყოვლისავე წინააღმდგომისა [ძა]ლისა და ქრისტეს თანა დაიფალ და შთაჰჴედ მის თანა უფსკრულთა მათ ღმრთისმეტყუელებისათა და ნელსაცხებელი მიიღე მეგობართა … მათ სათნოებათაგან … და ესრეთ აღსდეგ, რამეთუ … აჲ … [მაყენე] ბს თითოეულად … მ …

2v / აღსდეგ ძესა … ესე იგი არს შემდგომად ძლევ … … სა მათ მძლავრთა ნაყროვნებისა და ვეცხლისმოყუარებისა და მზუაობრობისა და უფროჲსად შემდგომად განწმედისა სულისა და ჴორცთა და გონებისა გულის[თქუმი]საგან და გულისწყრომისა და გულისსიტყუათა და მთად ზეთისხილთაჲსა აღჰჴედ, რამეთუ ჯერ-არს შემოკლებაჲ, და არა გრძელად სიბრძნისმეტყუელებაჲ სიბრძნითა სავსისა მიმართ[563] და უფროჲს ჩუენ, ყოველთა მეცნიერისა, რამეთუ აღჰჴედ მთასა მას, რომლისათჳს წმიდაჲ იგი იტყოდა: მთანი მა 3r ღალნი ირემთა სულთა / … იგი და წყურილისა მის ალი დაშრიტე, წყარონი მით ცრემლთანი მიანიჭენ ძელისა მიერ, რომელ არს ჯუარცუმაჲ ჴორცთაჲ ვნებათა თანა და გულისთქუმათა; ჰ, წარმართნი იგი ბოროტნი!

---

* შენიშვნა: ხელნაწერის A 95-ის ყდის რესტავრაციის დროს ეს ფურცელები აღმოჩნდა ყდაში ჩაკრული.
91გ, რომელიც 4 ფურცელია, გაიყო - 3 ფ. სხვა ხელნაწერისაა, მე-4 კი უნდა იყოს ჰაგიოგრაფიული თხზულების ანდერძი (გამოიყო ცალკე N91ვ).

559 ლაქაა, თან გვერდის ზედა ნაწილი მარცხნივ ჩამოხეულია.

560 ლაქაა.

561 1v-ს მარჯვენა კიდე, ზემო ნაწილი ირიბად არის ჩამოჭრილი.

562 ამოჭრილია.

563 მიმარ.

ცეცხლითა ღმრთისამიერითა დასწუენ და იორდანედ მოხუედ, რამეთუ არარაჲ არს დამაყენებელ მცირედ რაჲმე სა ... მის ძუელისა დატეობ ..., რამეთუ განჰკუეთე იგი დიდად მდინარე და ქუემონი წყალნი ზღუასა მას მარი[564] ...ა და სიკუდილისასა მისცენ და სხუანი იგი წყალნი სიყუარულისანი ზემოჲთ დააგუბენ წინაშე თუალთა სულიერთა მათ ისრაელთაჲსა.

3v /[565] ... ბრძანე ა ...

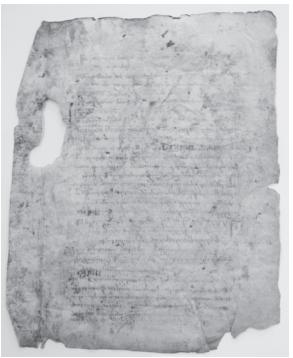
ლოდთა მოღებაჲ, გინათუ მოციქულთა რიცხჳ მათ მიერ აღაშენე, ანუთუ რ... ათა მათ ვნებათა ძლევაჲ და ოთხთა მათ დიდთა სათნოებათა მოგებაჲ მოასწავე და მკუდარი იგი და უნაყოფოჲ ზღუაჲ ზურგით დაუტევე სრულიად და იერიქოდ ქალაქად და დაჰბერე ნესტუსა ლ... ისასა შჳდისა არს ... ულისა ჟამთა საწუთ[ო]ჲსათა და დაარღჳენ ზღუდენი იგი და სძლიე ვიდრეღა შენცა შემწისა მის მიმართ უნივთოჲსა ჰღაღადებდი, ვითარმედ მტერისა მახჳლსა მოაკლდა სრულიად და ზღუდენი იგი, ვნებათა ჩემთანი დაარღჳენ ...

4r / (ტექსტის რამდენიმე სტრიქონი არ არის ამოკითხული)

4v /[566] ... ... ცა მდ ... ...
ჩუენ, ყოველთა, რამეთუ ა ... ...
არ თავსა მ ... ...
სათნოებათა ... ... სა ... ...
და შეერთებულ ხართ ... ...
უარულსა, ხოლო ... ... ყ ... ...
ლი არს, ... რომელსაჲ ... ...
დბ ... ... და სიმტკიცე აწ
და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე.

Fr 91 დ

რაობა:	ლექციონარი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25x17,4
Content:	Lectionary
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	25x17,4

[564] ამოგლეჯილია.
[565] 3v-ს ზემო ნაწილი წაჭრილია.
[566] სხვა ხელითაა, უფრო დიდი ასოებით.

ტექსტი

1r */[567] რამეთუ ... ... ღირსი ... ...
... ... სვდ
დაცემისა მის უვარისყოფისა ... ... ყ ... ...რუ
ლსა და წყალობისა მისისათჳს ... ...
[დიდა]დ დღენი ... ... რაჲთამცა
უებაი (!) სი ... ... ათ მიერო ... ...
ხოლო ვინაჲთგან [იშუეს] ... ... მას სიფიცხლ ... ... რ ... ...
... ... ერმეონმა (!) შ ... ... ცნას ... ... ბრძოლებაჲ
რაჟამს რაჲ აქუნდეს ბიწი ... ... მისი
თქუა: რ ... ... ჯი ... ... ჰრქუამს: შენდობილ
იყავნ შორის ა ... ...? ... ...
და ვერ ... ... ნის ... ... წ ... ... და კუალად ... ...
ნაი ... ... ფერჴითა მისითა ... ... ფებენ ... ... წარმ
... ...ფდ ვერ ძალ-მიც მადევნებელ ... ... ჩემდა ... ...
... ... ყოველთა უვარ-გყოს მე ... ... სა
... ... გეო და რაჲთა არა მოვიდეს იგი
... ...ობად დაისწაოს ... ... გებარ ... ...
ღ[მერთი] წმიდაჲ ... ... რი წი(ე)ნ ღერგებოდის
... ... უკა ხ ... ...ყის ცდ ჰრქუა:
მივე ... ... რე ... ... შენსა მამასა, რა არა მოგაკლდეს
სრ ... ... ესე იგი არს რაჲთა არა წარსწყმდე
და ამის ყოვლისა მიერსა რამეთუ ... ...
რაჲთა ბუნებაჲ ... ...
... ... ამ ... ... რომელმან ... ...
რა სიტყჳსმგებელი ქ ... ...
შინა ისო ... ... რ ... ... იჴსენებდეს ... ...
[მ]ოწევნულთა მათ საქმეთა და უწყოდის
ძიე ... ... ეშთ ... ... და ... ... სმ ... ...
მისსა საქმეს ... ...
... ... რ ... ...

1v /[568] ... ... და შჳდ დ... ... ...
კ... ... ... თის ... ...
... ... ლსა ... ... არა ... ... მი
სჲ ... ...
... ... ყოველსა პეტრეს ... ...
... ... ჭ ... ...
... ... შე ... ...
... ...სჲ რებულის ... ... სმენჲ დ
რამეთუ ... ... რ ... ... შენ ... ... ჯერ ... ...
... ... ჩემ ... ...

* **შენიშვნა:** ამოღებულია ხელნაწერის A 95-ის ყდიდან (რესტავრაციის დროს ეს ფურცელი აღმოჩნდა ყდაში ჩაკრული).

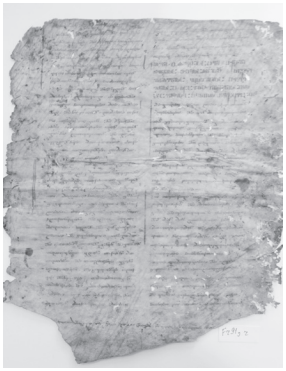
[567] ძალიან დაზიანებულია.

[568] ძალიან დაზიანებულია, ზემო ნაწილი სრულიად არ იკითხება, იკითხება მხოლოდ რამდენიმე ასო.

სს სახისა ... ... **სახარებაჲ**[569]
სული ჩემი შენთჳს
და ... ... სდ ... ... ვდ ამ
ისა უს ... ... რა ... ... სა ქუმე ყ
... ... ი ... ... თა ... ... ისრ ... ... მეძიებელმან
მიწ ... ... მად საზომსა მას ... ...
ნიყენებს ქ ... ... რ ს ... ... ესრეთ
... ... ითქუმის (!)... ... ...
მარიამის (?)... ... ... ძ ... ... ს
სახარებაჲ არღა ე ... ... ოს
ქალ ... ... ვითარმედ ... ...
ესე იგი არს, ვითარმედ ... ... რამეთუ არა
... ...დი ჟამ ... ... დე დ ... ...
... ... მისისა ეტყოდის ... ... და ... ...
... ... მეორე ... ... საჴუმილითა ღამისა
... ... გ ა რ დასრულ ... ...
სახარებაჲ ც ნუ შემნ ... ...
... ... ვნ ... ... თქუ ... ...
... ... ვინაჲთგან
ესმოდა მათ სი ... ... იგი ... ...
... ... სა მას ... ... სა პეტრეს ... ...
... ... სამგზის უარისყოფ ... ... ქა
მი ... ... მდე და ესე ... ... ურცებაჲ ... ...
... ... გულთა მათ ... ... მა ... ... უკუე

Fr 91 ე

რაობა:	მრავალთავის საკითხავი
თარიღი:	X-XI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	39x31,6
Content:	Reading of Polycephalon
Date:	X-XI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	39x31,6

ტექსტი

1r */ ხ[570] ... ...მკუდ ... ... მას ... ... დ ... ... ბ ... ...
... ... დღე ... ... და შორის ... ... ჰდა და კლდენი

[569] სინგურით.

[*] **შენიშვნა:** ხელნაწერის A 95-ის ყდის რესტავრაციის დროს ეს ფურცელი აღმოჩნდა ფორზაცად ყდაზე დაკრული.

570 ფურცელი ყუიდან არის ამოღებული, ასოები გადარეცხილია, განსაკუთრებით ზემო ნაწილში.

განსთქდეს და კრეტსაბმელი ოქროისაჲ[571]
განიპო. რაჟამს იხილო ოდეს ავაზაკი,
… … … ითა მეორესა მას ავაზაკსა რაჲ ჰრქუა
სიტყჳსა მისთჳს კეთილისა, ვითარმედ: ჩემთანავე
… … … სამოთხესა, რაჟამს …
იგი დადებად სამარესა მხ… იგი, რამეთუ
არა დაშთა იგი საფლავსა მას, არამედ
აღდგა და ნიში აღდგომისაჲ აჩინა ანგელოზთაგან და მკუდარნი საფლავისაგან
აღადგინნა ცხოველად. და გამოეცხადნეს
მრავალთა, რაჟამს იც … … …ო ითხოვდეს
ჭამადსა … … … [572] [უფლისაგან]
იხ … … … კრებაჲცა (!), ვითარ კართა ჴშულ[თა]
განუხუმელთა შევიდა, რაჟამს გესმეს ჰურიათაგან,
ვითარმედ: მოკუდა და წარწყმდა
[სახე]ლი მაცხოვრისაჲ მის, შენ ნუ შეშფოთნები
გონებითა და ნუცა რას მიუგებ, არამედ
ელეონით სტუანევდი და იხილ[ო] იგიცა
მავალი ზეცად და განხუმაჲ ცათაჲ და
შეძრვაჲ ანგელოზთაჲ და ძალნი [ღაღ]ადებდენ
საშინ[ელ]ად.
აღახუენით ბჭენი თქუენნი, მთავარნო, და
აღეხუნეს ბჭენი საუკუნენი და შევიდეს მეუფჱ
დიდებათაჲ. ამიერითგან ამას ყოველსა ზედა
მორწმნე ვიქმნეთ, ვითარცა ქრისტეს [მეუფისა]
და მეორე მოსლვასა [მისსა].

II სვეტი
[ასა][573]
[სა]სუფეველ[სა] [და] წარგადგინოს მამისა
… … … თჳსისა თანა, რომლისაჲ არს დიდებაჲ
ს … … … და … … … რ … … … … … …
აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

გ[574]
საკითხავი ორშაბათისაჲვე, თქუმული ნეტარისა
მამისა ჩუენისაჲ სტეფანე პირველისა ებისკოპოსისა
მტბევრისაჲ, სწავლაჲ სინანულისათჳს
და ლეკჳსა მისთჳს, რომელი
წყევა უფალმან.

ემსგავსე, კაცო, ხესა, კეთილად მცენარესა და
ფრიად მოწილვასა, რომელმან შეზავებულად

[571] ოქრისაჲ.
[572] არ იკითხება.
[573] II სვეტის დასაწყისია და თითქმის მთლიანად გადაშლილია.
[574] სინგურით დაწერილი საკითხავის სათაურს თავში ზემოთ აწერია გ (მთავრული, სინგური).

გამო[იღოს] ფურცელი, შუებული ყუავილი სურნელი
და ნაყოფი შუენიერი და ტკბილი, და იხარებენ
მის ზედა მოქმედნი მისნი, [ნუ][575] სწადინ ნაყოფთა
მისთაჲ ... ... და ნუ იქმნება უნაყოფო, რამეთუ
უნაყოფოთა პატ ... ... საცნაურ არს წყევ[ითა]
მოკუეთაჲ და დაწუვაჲ.

ვითარცა ლეღჳ იგი უნაყოფოჲ, რომელი
... ... წყევა ქრისტემან და მ ... ... ძირითურთ განჴმა და
ესე უწყოდა ი [ოვანე] დიდმან, მან
ცხორებისა ... ...[576] მოღუაწემან და ... მ ... წესმან ყოველთა ნაშობთამან
ფიცხელთა უნაყოფოთა მისაგებელი და
აწუევს სინანული[თ]ა ნაყოფის გამოღებასა
და იტყ[ოდის]: შინანეთ, რამეთუ მოახლებულ არს
სასუფეველი [ზ]ეცათაჲ, ... რამეთუ ყოველთა
[ნაყოფსა] თავით ... ... სი ... ...რთა
და ყოველთა შესა ... ... ვა ... ... უწ ... ...ნარესი
წინაშე ღმრთისა აღ... ... ...ევნილი ... ...[577]

1v /[578] ... ...
... ...
არამედ შენ ... ... კრბს
ინო ... ...
მი ... ... აწყ
რაჲთა ... ... სა მას
დ ... ... გ ... ... რგი ... ...
ესე ... ... ებს ... ...
... ... სინანულსა მას ... ...ნ
ნუსადა [აღჰმაღლდები] ბორ ... ... ე
ბითა და დადგრომასა შენსა ჰგონებ[დე]
... ...ა ... ... შინა და [მათისა] და
... ... რამეთუ ეშმაკიცა ჰგონებდა
თავსა [თქუენსა] უმტკიცესად ყოველთა
მთავრობათა და მისთჳს ბოროტად დაეცა
და ... ... შ~ნ ... ...არ ... ... მუნ ... ...ვებაჲ
საქმეთაჲ კეთილითა და ... ...
კიცჳ, რამეთუ დიდ არს სარწმუნოვებაჲ
აღრეული კეთილითა საქმითა, ვითარცა უფალი
იტყჳს.
უკუეთუ გაქუნდეს სარწმუნოვებაჲ, ვითარცა

[575] გადაშლილია.

[576] ამოხეულია.

[577] ამ გვერდის ქვემო კიდეზე გვიანდელი ნუსხურით შესრულებულია წარწერა (ძალიან დაზიანებული): დ ს წერაჲ მეტ... ... ...ა რომელსა ... ... მტკ ... ... თარგმანი და ეფრემ ... ... [შ]ე კრებულნი არიან (დანარჩენი მოხეულია).

[578] ეს გვერდი I-ზე მეტად არის დაზიანებული, ნაჭდევების მეტი თითქმის არაფერი ჩანს. ტექსტი ორ სვეტად.

მარცუალი მდოგჳსაჲ, ჰქ… მთასა და
იცვალოს, ხოლო არა თჳნიერ საქმისა …
რამეთუ[579] წერილ არს: მართალი სარწმუნოვებითა
ცხოვნდეს და … … … მ … … …
მართლითა თქუენითა სარწმუნოვებითა
ცხორებად, რამეთუ სი … … …[580] იგი [შემეწიე]
… … … და … … … მარხა … … … ა … … … და … … …
… … … ხ … … … ო … … …
… … …ერ … … … თა … … … [მკუდა]… … …
… … … … … …

II სვეტი

[581]… … … … … …
და ლელუთა მას [ფურცელთა]
სი … და სიმწუანე ვერ შეიწ… … …ა
ნაყოფითა, არა აქუნდა წ … … …აჲ და[ესაჯა]
და აწ სა… … …არე… … … ელმ … … … მახჳლთა მათ
… … … [საშინელთა], ჴ… … …და და უფლისა მოძღურებაჲ
და მოციქულთა ქ… … … კაცთა
ცხორებისა[თჳს] არს, რაჲთა კაცად-კაცადი
… … … რ … … …
ფჱრ ქმნეს და ნაყოფ … … … ლი გამოიღოს
და … … … გყოს და აღთქუმ … … …
იგი მა… … … ოს, ვითა პავლე იტყჳს.

რომელი თუ[ალ]მან არა იხილა
და ყურსა არა ესმა და … … …
კაცისასა … … … რი … … … განუმზადა
ღმერთმან მოყუარეთა თჳსთა, ხოლო ესე
[უწყალოდ] რომელი არავისგან შეურაცხ
იქმნების, ვითარცა იგივე პავლე იტყჳს, ვითარმედ.
კაცად-კაცადმან ჴორცთა შინა თჳსთა მოიმკო
გინათუ კეთილი ცხორებად და ანუთუ ბოროტი
წარწყმედად და ნუ განიკითხავნ კაცი მოყუასსა
თჳსსა, რამეთუ [თი]თოეულისა საქმე ცეცხლმან
გამოაჩინოს, ვინძი რაჲ იყო.

ხოლო მოძღუართა
დღესასწაულნი გამნაჩინნეს და საკჳრველებ[ათა]
ღმრთის[ათა] ჴსენება [განა]წესეს, რაჲთა მორწმუნეთა
გულნი განანა[თლო] … ნენ
დამძიმებულ … … …
… … … … … … ნქრნენ

[579] ცუდად ჩანს.

[580] არ იკითხება, ამოჭრილია.

[581] II სვეტის I სტრიქონი სრულად წაშლილია, შემდეგი ტექსტიც ძალიან ცუდად იკითხება.

Fr 91 ვ

გამოყოფილია 91 გ-დან

*... მამისაჲ და ..... ისა წმიდისაჲთა მეოხე ... ა ... სა ღმრთისმშობელისაჲთაო] ... ებითა ცხოველსმყოფელისა ... სნისა ჯუაროსაჲთა და მეოხე [ბითა] წმიდათა მისთაჲთა

ღირს ვიქმენ მე, გლახაკი და უღირსი იოვანე, აღსრულებად საქმისა [ა]მის, რომელი ჰმატდა უ[ღირსება სა] ჩემსა და დავწერე ...

ე და უაღრეს ...სამონა ... უნ ... აჲ ... [უ]მეტესი მაქუნდა ... უა ... ყოველთა წიგნთასა, რავ ... არს იგი საქმე სამო ... რომელი ამას შინა არა ... სალოცველად სულიერი ... [ჴო]რციელისა მამისა ჩე [მისა] სარგებელად ... ისა სულისა ჩემისა ... მარადის. ჩუენ ყოველთა, რამეთუ ა ... არ თ ე...ა ... სათნოებათა სა ... და შეერთებ ... ხარ ... უარულ ... ხ ... ლი არს ... რომლისაჲ არს დიდებაჲ და სიმტკიცე აწ და მარადის უკუნითი უკუნისამდე. ამინ"

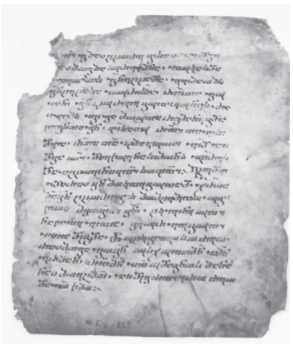
Fr 92ბ

რაობა:	პავლეს ეპისტოლე
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	x

Content:	Epistles of Paul
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	x

Fr 119

რაობა:	ჰომილეტიკური ხასიათის
თარიღი:	XIV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15,6x13

Content:	Homiletic Character
Date:	XIV c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	15,6x13

* **შენიშვნა:** ხელნაწერის A 95-ის ყდის რესტავრაციის დროს ეს ფურცლები აღმოჩნდა ყდაში ჩაკრული.

91გ, რომელიც 4 ფურცელია, გაიყო - 3 ფ. სხვა ხელნაწერისაა, ხოლო, მე-4 კი უნდა იყოს ჰაგიოგრაფიული თხზულების ანდერძი (გამოიყო ცალკე N91ვ).

ტექსტი

1r */ ღმერთი, გზაჲ ცხორებისაჲ, აღდგა ... ... აჲ მოგზაურ ექმნა, ლუკას და [კ]ლეოპას განეცხადა, ევმაოზს - განტეხასა პურისასა, რომელთა გულნი განჴურვებულ იყუნეს, რაჲჟამს-იგი გამოუთარგმანებდა წიგნთაგან ყოვლისათჳ (!), რომელი თავს-იდვა, რომელთა თანა ჴმა-ვყოთ, ვითარმედ: აღდგა უფალი და ეჩუენა სიმონს პეტრეს და აცხოვნა ყოველი სოფელი.

გხედვიდა რაჲ შენ მოკლებულად ჯუარსა ზედა შენ, ცხორების მომცემელო, უბიწოჲ მშობელი შენი, ტკივნეული ნაწლევითა, შეურვებული ღაღადებდა: ჱ უტკბილეჲსო ძეო, რაჲ მოგაგო შენ უსჯულომან ამან ერმან, რომელმან პირველ უდაბნოს მანანაჲ მოეც მათ? აღდეგ, ძლიერო ძეო და ღმერთო ჩემო!

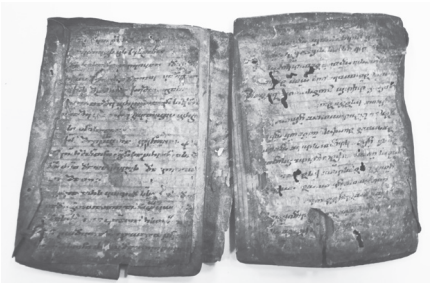
1v / რაჲთა აჩუენო ბუნებაჲ კაცობრ[ივი], ... თ, რომელი ჩუენგან მიღებად აღდგომ ..., შენისა საზრდელისა მიღებაჲ თა[ვს-იდევ] და ქადაგთა მათ შენთა წმიდათა ჴელნი და ფერჴნი შენნი უჩუენენ. ასწავე მათ და ზეცას დიდებით აჰმაღლდი და მოსლვაჲ სულისაჲ აღუთქუ[582].

ხოლო იგინი გაქებდეს და გაკურთხევდეს, ღმერთო და კაცო გამოუთქუმელო, დიდებაჲ აღდგომასა შენსა!

სიმრავლითა მოწყალებისაჲთა წიაღთაგან მამულთა, მოუკლებელად შენგან განჴორციელებულმან ქრისტემან, ღმრთისმშობელო, ჴორცითა ჯუარი დაითმინა, საფლავად შთაჴდა და მესამესა დღესა აღდგა, წყევაჲ კაცთაჲ პირველთა მშობელთაჲ, ვითარცა მოწყალემან უფალმან, შეცვალა, რომელსა ევედრე, უბიწოო.

Fr 121

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,6x9
Content:	Prayers
Date:	XVI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	13,6x9

ტექსტი

1r **/ ბისად ... ...
... ... ა მე მტარ... ... ... ჩემი და
გუნოს ქუეყანასა ზედა ... ... რბჲ ჩემი ... ...

* **შენიშვნა:** სვანური პალიმფსესტებიდან.

582 აღოთქუ.

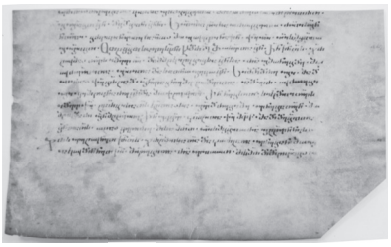
** **შენიშვნა**: ხელნაწერის ეს ორი ფურცელი დაკრულია ხის ყდის შიდა მხარეს. ხელნაწერი ჩამოტანილია სოფელ მუშკიერიდან (მულახის თემი). თვით ყდაში ჩადებულია ქაღალდზე სხვადასხვა ხელწერით შესრულებული ხელნაწერის ფრაგმენტები. ხის ყდას გარედან შემოკრული აქვს ყავისფერი ტყავი.

… … … და დაიმკჳდროს … … …
რის … შენთა ამ … … … აღ … … … დი დ … … …
ყოველთა … … … მტერთა ჩემ … … …
… … …წე, უფალო ღმერთო ჩემო, ბრძანებით[ა]
… … … მცენ შენ კრბთერისა (!) გარე მაღლად
მოიქეც, უფალო, და უფალმან განზ … … …
მესო სიმართლითა შენითა და … … … ბნათა
ჩემდამო
ყოველნი ძჳრნი ცოდვ [ილთა] ზედა … … …
… … … ე მართალსა უფალი ღმერთი მირა … … …
… … … სავს გულსა და თირკუმე[ლთა] … … …
… … … ხ … … … [ა]რს შეწევნაჲ … … …
… … … ნან წრფელნი გულითა
… … … მსაჯული … … …

II გვერდი
1v / … … …ა … … … დეთ … … …
ეძიებს შორის სისხლსა … … … [და]
და ს… … …სა და [ივიწყა] … … … დ … … …
… … … … … … რა და [და ივიწ]ყა
… … … ჩემი მტერთა ჩემთაგანი
… … … თამე ბრჭეთაგან სიკუდილისა მე, უფალო,
ქებულებაჲ ბრჭ … სი…ნისათა
ჩუენ მაცხო[ვა]რებითა შენითა ქ … … …ნ
წარმართნი განსახრწნელსა … … …ნი, რომელ
დაარწყეს და შვი… … …ი მათი.
… … … ბულ არს ყოფად სას … … … დ … … … ად
გულთაჲთა ა … … … ო ყო … … … დ
და საქმ … … …ა ჴელთა მისთა
… … … ცოდვილნი ჯოჯოხეთს … … …
[წარ]მართნი, რომელთა დაივიწყე … … …
… … … … … … … … …[583]

Fr 122

რაობა:	მარხვანი
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,4x20,2
Content:	Triodion
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	12,4x20,2

[583] ყდაშია ჩაწებებული, დალაქავებული, ალაგ-ალაგ ამოხეულია, ძნელად იკითხება.

ტექსტი

1r /[584] … … … … … …
ერთღმრთეებაო,
ყოვლისა განმგებელო,
მამაო, ძეო სულით წმიდითურთ,
გიგალობთ შენ
დაბადებულნი შენნი.

სულითა წმიდისა ღრუბელო,
რომლისაგან ნათელი
ბრწყინვალე, საღმრთოჲ მოგუეფინა ჩუენ,
ქრისტე ღმერთი,
ღმრთისმშობელო, გიგალობთ.

ოთხშაბათსავე სხუანი ხუედრ
[ჴმაჲ] გ
ძლ. მოსავთა შენ
რომელმან ჩუენთჳს
ჯუარცემაჲ თავს-იდევ, უფალო,
დამამტკიცე შეშსა შენსა,
რაჲთა გმონებდე
მჴურვალითა
გულითა და სათნო-გეყო შენ.

სიმდიდრე იგი
მადლისაჲ, ქრისტე, ბოროტად
განვაბნიე მე ცოდვითა,
არამედ ვითარ
უძღები იგი
შემიწყნარე შენდა მოქცეული.

რომელმან ნებსით
სიკუდილი თავს-იდევ, ქრისტე,
ცხორებისათჳს კაცთაჲსა
გევდრები მე,
ვნებათაგან
მომწყდარი, განმაცხოველე.

რომელმან გჳშევ
ჴორცითა ქრისტე, მეუფჱ,
მადიდებელთა შენთათჳს
ოხაჲ შეწირე
მისა მიმართ,
ღმრთისმშობელო, რაჲთა გუაცხოვნნეს.

[584] ფურცლის ⅔ (ზედა ნაწილი) მოჭრილია.

ჯუარს-ვეცუნეთ ჩუენთჳს
ჯუარცუმულსა თანა და ჴორცთა
ვნებანი მოვაკუდინნეთ ჩუენ
მოღუაწებითა,
რაჲთა ვპოოთ
მის მიერ დიდი წყალობაჲ.

1v / [585]… … … … … …
… გვა და სასჯელი, ამისთჳს
გევედრები, უფალო, მიჴსენ
დასჯისაგან, რაჲთა ვთქუა.
აკურთხევ

შენგან, ღმრთისმშობელო, სიბრძნემან
ღმრთისამან სახლი იგი ჴორცთა თჳსთაჲ იშენა,
რამეთუ შენ გამოგირჩია
საყოფელად და ვღაღადებთ:
აკურთხევ

<u>ადიდებდითსა</u>

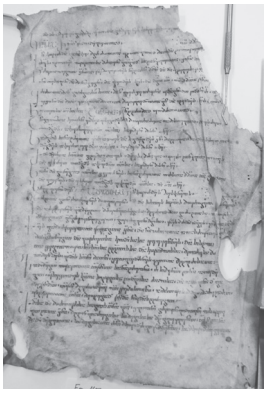
ეჰა, ახალი და ღმრთივშუჱნიერი
საკჳრველებაჲ,
რამეთუ ქალწულისა
დაკრძალული იგი ბჭე
სიბრძნით განვლო უფალმან,
უჴორცოჲ შესლვასა
და ჴორცშესხმული ღმერთი
იხილვა გამოსლვასა
და ეგო ბჭე იგი დაჴშულადვე,
რომელსა დაუცხრომელად,
ვითარცა ღმრთისმშობელ არს, ვადიდებთ.

მარხვაჲ დედაჲ არს
ყოვლისა პირველად
სათნოების[აჲ]
და მის მიერ იშვების
მადლი სიწმიდისაჲ და
ლოცვაჲ და მღჳძარებაჲ,
ესე საცნობელთა
ჩუენთა ბილწებისაგან
ვნებათაჲსა სრულიად
წმიდა-ჰყოფს ძალითა ჯუარისაჲთა
და შეწევნითა ღმრთისაჲთა,
რომელსა ვადიდებთ და თაყუანის-ვსცემთ.

[585] 1 v-ზე მარცხენა და ქვემო კიდეებზე გვიანდელი მხედრული მინაწერებია, რომლებიც არ იკითხება (გაურკვეველი ხელია); ზემო ნაწილი წაჭრილია.

რაჟამს ლახურითა
განგურიმა, მჴსნელო,
უხრწნელი გუჱრდი
შენი, ცხოველსმყოფელნი
სიწმიდისა წყარონი
მიერ აღმოაცენენ.

Fr 148

რაობა:	მარხვანი (მარტი)
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	28,7x20,3
Content:	Triodion Chant (March)
Date:	XIII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	28,7x20,3

ტექსტი

1r / და დაამჴვეს გამომცდელი და განდევნეს
სირცხუილეული … … …

კურთხეულარსა
ძლ. რომელმან ქალდეველთაჲ
განკუირდა ბანაკი
მბრძოლთა უხილავთაჲ მათდა ხილულთა პირველ მამათა
რაჟამს
იხილნეს ღუაწლისა მძლენი გალობად სატანჯველთა
შინა მს … … …

ტრფიალებითა შენითა,
ქრისტე, მოიწყლნეს ნეტარნი მამანი და დაუტევეს ქუეყ … … …
ნათესავნი და მონაგებნი
და იტყოდეს: სახიერ
და დიდებულ, უფალო
ღმერთო მამათა ჩუენთაო.

ბრძოლამან ბარბაროზთა
მან ვერ შეარყინა უდაბნოჲთ წმიდანი, რამეთუ
ა … … … ეშინოდა მათ ჴორცთა მათ
თა მოწყვედილთაგან და იტყოდეს: სახიერ,
ვჰმა … … …
ნათელსა უფლისასა.

აკურთხევდითსა

ძლ. განცხრომაჲ უღმრთოთაჲ

ანგელოზთა სწორნი ემსგავსებოდეს
მღუიძარეთა ღამისთევითა
და ესრეთ ღაღადებდეს:
აკურთხევდით ღმერთსა,
საქმენი მისნი უკუნისამდე.

სამგზის სანატრელთა ჯუარი აიღეს და მიგდევდეს შენ,
მაცხოვარსა,
და ესრეთ ღაღადებდეს:
აკურთხევდით ღმერთსა,
საქმენი მისნი უკუნისამდე.

მდიდართა სულითა გვემაჲ თავს-იდვეს,
მრავალფერი ტანჯვაჲ აღიღეს და ესრეთ ღაღადებდეს:
აკურთხევდით ღმერთსა,
საქმენი მისნი უკუნისამდე.

სულნი და გონებაჲ ღმრთისა შეწირნეს
სანატრელთა ღირსთა მამათა და ც … … … თა დაიწუნეს
და ესრეთ ღაღადებდეს: ვაკურთხევდეთ ღმერთსა
და უფალსა უკუნისამდე.

ღმრთ. ჰრცხვენოდენ.

ადიდებდითსა

ძლ. განკუირდეს ზესკნელს

ჴორცითა განიძარცუნეს მოღვაწენი
და სძლეს სოფლის მპყრობელ … … … ონეთა … … … ბისაჲ[586]

და არცხუინეს, ვითარცა მჴეცთა მძუინვარებასა
მტერთა მათ ბოროტთასა,
ამისთუის მრჩობლად განბრწყინვებული
გუირგვინი დიდებისაჲ
ქრისტეს მიერ დაიდგეს
წამებისა და მო … … …

ქრისტეს გამორჩეულთა ქვაბთა შინა
და ნაპრალთა აღასრულეს ცხო[რებაჲ]
მონაზონებით და ჴურელსა კლდისასა შეეყენნეს
და სისხლითა შებღალულნი
სულსა ცეცხლისასა და კუამლისასა
მწარესა მოითმენდეს,
ვიდრემდის სულნი მათნი
შეჰვედრნეს ჴელთა მაცხოვრისათა

[586] ზემოდან არის მიწერილი, რომლის წინ დაზიანებული ადგილია.

ვადიდებთ ღუაწლთა თქუენთა, სანატრელნო,
რამეთუ სიმჴნით წინა-აღუდეგით
უზეშთაეს კაცთა სიტყვისა ცოდვისა ძალსა
და ახოვნად გამოშჩნდით
თქუენ მტერთა წინაშე, ღმერთშემოსილნო;
ამისთუის მდგომარე ხართ
უსხეულოთა თანა,
მეოხებად ჩუენდა ნუ დასცხრებით!

მამისა და მოძღურისა საბაჲს თანა, ვითარცა
შვილნი ბრწყინვალენი ჰსუფევთ ცათა შინა
მცხინვარებასა სამებისასა, მეოხ-გვეყვენით
თქუენ თანა, მადიდებელთა
სამებისათა, რომელნი მკუიდრ ვიქმნენით
1v სამკუიდრებელთა /[587] … … … სცა თქუენთანავე ღირს ვიქმნეთ.

წინაჲსწარვე გ ქ ა … … …

უფალო, დაღაცათუ მსახურთა შენთა
დაუტევეს სოფელი ესე,
[588] … … … დ მიიწინეს
დიდებასა შენსა წმიდასა
ნაცვალად ქრისტესისა
ზეცისა … … … თა მათ მკუიდრად ღირს იქმნეს,
მათ თანა ჩუენცა
შეგუიწყალენ!

… … … თუ ბარბაროზთაგან
სისხლითა შეიბღალნეს ღირსნი
და ბნე … … … აბსა შეიყენნეს
და კუამლითა მოშთობილ იქმნნეს,
არამედ ნათე[ლს]ა მას
ზეცისა სუფევისასა
იხარებენ დღეს,
მათ თანა ჩუენცა შეგუიწყალენ!
[589] ა მარტსა კე. ხარებაჲ უფლისა ჩუენისა
იესუ ქრისტესი.
უფალო ღაღატყავსა ჴმაჲ ა
ძლ. ეჰა, საკუირველი საკუირველებათაჲ
ეჰა, დიდებული საკუირველი!
რამეთუ მაღლისა
საყდართაგან გაბრიელ
უჴორცოდ გარდამოჴდა
და ეტყვის ქალწულსა:

[587] მოხეულია.
[588] მოხეულია.
[589] სინგურით.

იხარებდ, უბიწოო, შენ მიუდგე
სულისა მიერ წმიდისა,
რამეთუ უმეტეს ხარ
შორის დედათა და მე გიღაღადეს შენ:
გიხაროდენ, მიმადლებული, უფალი შენ თანა,
რომელი მოსცემს სოფელსა
შენ მიერ დიდსა წყალობასა.

ეჰა, დიდებული საკუირველი!
რამეთუ გაბრიელ
მოივლინა დღეზით (!)
ქალაქად ნაზარეთა
და ქალწულსა მოართუა
საჲდუმლოჲ ახალი
და საშინელი ხარ … … …[590] აუწყა მას
უზეშთაეს ცნობათა
გარდამოსლვაჲ ღმრთისაჲ ჩუენდამო და … … … და[591];
გიხაროდენ, მიმადლებულო,
ღმერთი შენ თანა,
რომელი მოსცემს სოფელსა
შენ მიერ დი …

ეჰა, [საჲ][592] დუმლოჲ საკუირველი!
რამეთუ დღეს სიტყვაჲ,
თანაარსი მამისაჲ
და თანაგანმგებელ
სულისა წმიდისაჲ
სიმდაბლით ჴორცთა შესხმად
გარდამოვალს მრავლითა მოწყალებითა,
რომლისათუის გაბრიელ მთავარანგელოზი
ქალწულსა ეტყოდა:
გიხაროდენ, მიმადლებულო, უფალი შენ თანა,
რომელი მოსცემ სოფელსა
შენ მიერ დიდსა.

ეჰა, დიდებული საჲდუმლოჲ,
რამეთუ ქალწული
ქერაბინთა საყდართა მიმსგავსებულ-ჰყავ
ქუეყანასა ზედა იტუირთა მკლავთა
თუისთა დამბადებული ცათაჲ და
ქუეყანისაჲ.
მოვედით, მორწმუნენო, გაბრიელის თანა,
ვაქებდეთ და ვიტყოდით:
გიხაროდენ![593]

[590] ამოგლეჯილია.
[591] ამოგლეჯილია.
[592] ამოგლეჯილია.
[593] ამ ტროპარში არ არის გამყოფი წერტილები.

სხუანი ჴმაჲ ბ

ძლ. ანგელოზთა დღეს

სიხარულსა
ხარებაჲ ესმა სოფელსა,
რაჟამს ერწმუნა
მთავარანგელოზსა გაბრიელს
ქალწულსა უწყებაჲ
სიტყვაჲ მამისა მაღლისაჲ,
სიბრძნით დამბადებელი ყოველთაჲ,
მოაქუნდა ზეცით ჴორცთა შესხმად;
ამისთუის ვიტყვით:
კურთხეულ არს მოსლვაჲ შენი, ღმერთო!

ზეცისა ძალთა
უცნაური საჲდუმლოჲ
მოიღო მაღლით
მთავარმან უჴორცოთამან
და ეტყოდა ქალწულსა:
იხარებდ, მიმადლებულო,
დამტევნელო სიტყვისა ა … … … ო
და მიზეზო ზეცათა ჴსნისაო,
რომელნი ჴმობენ:
კურთხეულ არს მოსლვაჲ შენი, ღმერთო!

შეძრწუნდა ყოვლად -
უბიწოჲ მოკითხვასა მას
განიზრახვიდა
ესრეთ გონებასა … …

Fr 148ა

რაობა:	მარხვანი
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,5x14,5
Content:	Triodion
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	16,5x14,5

ტექსტი

1r / … … … … … …
რომელთა … … …
სძალო, გიხაროდენ … … …
გუე … … … თანა … … …

ორშაბ[ათსა] … … …
მ … … … ავაზაკნი დამესხნეს … … …
მომწყლეს სასიკუდინედ უწყალოდ
ხ … … … ობათა
შენთა მოვილტი (!) მე, ქრისტე,
გარდა … … … ე მე
და მაცხოვნე, გევედრები.

ზეცა … … …
გუნდნი დიდების-გმეტყუელებენ, ყოველთა შემოქმედო, … … …
… … … მდგომელობითა მათითა
სიმრავლენი ბოროტთა … … …
ნი უგულებელს-ყვენ
და მაცხოვნე, გევედრები … … …
კაცთმოყუარე!

ანგელოზთა გუნდსა მიმსგავს … … …
და მათ თანა აღრაცხილნო,
მარტჳლნო … … …
აღვსებულნო,
ვნებანი, უსულონო გ … … …
ჩემისანი
განდევნენით მეოხებითა
თქუენითა, დიდებულნო!

ანგელოზისა მიერ სიხარული
შეიწყნარე საშოსა
შენსა, უსძლოო ღმრთისმშობელო,
ბოროტთა საქმეთათჳს
შეწუხებული სული ჩემი
სიხარულითა აღავსე და … … …

1v / [594] … … … ო … … … ო
… … … [კა]ცთმოყუარებისა
… … … ნა მორბედ
… … … ა … … … გზა … … …
… … … ეთ … … …

[594] გვერდი ძალიან დაზიანებულია.

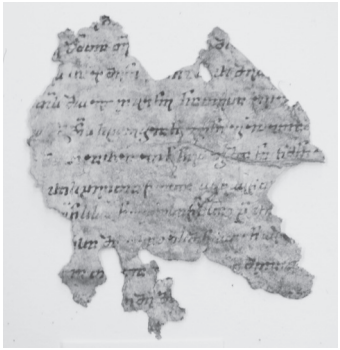
რაჲთა მხ ... ... ო
... ... რე ... ... სითა
შეცოდებათაგან განე ... ...
და ვპოვოთ ჩუენ ცხორებაჲ.

სასუ ... ... ი
სუთ, მოწამენო,
ახოვნითა სულითა ... ... ა
... ... ყოველთაგან ცოდვისათა
მეოხებათა თქუენ ... ... ა
... ... თა ყოვლადწმიდითა
მიჴსენით, ნათლით შემოსილნი,
... ... ასჳთ ღჳნოჲ ცხორებისაჲ.

მარადის ბოროტთა
... ... თაგან ვიძლევი
და მწარედ შევი ... ... ბი,
ქალწულო შეუგინებულო
და დედა ... ... მეოხებითა შენითა
ყოვლისაგან მწინკულისა ... ...
... ...
და წმიდა-მყავ, დედოფალო!

ოთხშაბათსა
ძლ. რომელი ვნებულ
ჯუარსა ზედა აღსლვითა შენითა, ქრისტე,
ეშმაკთა გუნდნი ყოველნი
შეაძრწუნე და დაკუჳთე
ბნელი სოფლისმპყრობელი,
მაცხოვარ, მრავალმოწყალე,
და იჴსენ კაცთა ნათესავი.

Fr 148 ბ

რაობა:	ლოცვა
თარიღი:	XIII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	7,5x7
Content:	Prayer
Date:	XIII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	7,5x7

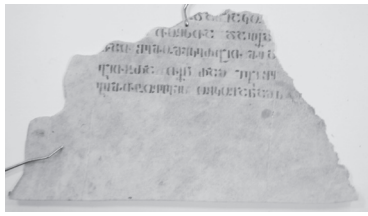
ტექსტი

1r / [595] ათა თ~ე ... ...
საქმენი ... ... რამეთუ მე ... ...
თჳს მოვიწყინე ნათესავი ... ...
მარადის სხრებიან (!) იგინი გულითა ... ...
არა იცნნეს გზანი ჩემნი ... ...
რისხვითა ჩემითა უკუჱთუ
... ... ნსს [ნა...სა] ჩემისაჲ, ხოლო რ ... ...
... ... სა მა ... ... აჲ ისმინოთ
ნუ კ ... ...
... ... ათ ... ... ა ... ... მწა ...
... ... იმე ... ... და ... ...

2v / ... ... თჳსსა ... ...
... ... ეგუ ... ... იგ ... ... არამედ
... ... მათ ... ... სიტყუა[მა]ნ სმე...სა მა ... ...
... ... გან არა შეზავა სულმან
მთასა მას ... ... შევიდეს ... ... გან ... ... ა ... ...
... ... ნ ... ... ვგ ... ...
... ... წყ ... ... [პატივითა ჩემითა] ... ...
... ... დენ ... ... [ფსალმუნსა]
... ...

Fr 150

რაობა:	დიდი სჯულის კანონი
თარიღი:	XI-XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	8,5x13,5
Content:	Major Nomocanon
Date:	XI-XII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	8,5x13,5

ტექსტი

1r */ ... ... და იაკო ... ...
... ... თუსთა და ჰრქუა
[მ]ათ შემომიკერბით მე დ[ა]

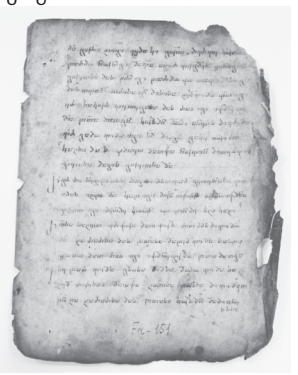
[595] გვერდი ძალიან დაზიანებული.
ეს ფრაგმენტი I და II ფრაგმენტების ნაწილი არ არის, სხვა ტექსტი უნდა იყოს, ძალიან დაზიანებულია, ხელიც განსხვავებულია. სხვადასხვა ხელნაწერის ფრაგმენტებია.
* **შენიშვნა:** ჩამოტანილია სოფელ ლაჰილიდან.

გითხრა თქუენ, რაჲ-იგი შე-
გემთხუევის უკუანაჲს ... ...

1v / ... ... უდა შენ გ ... ...
ნი შენნი ჴელნი ... ...
ბეჭთა ზედა მტერთა შენთასა
თაყუანის-გცემდენ შენ
ძენი მამისა შენი[596] ... ...

Fr 151

რაობა:	კოზმან და დამიანეს ცხოვრება
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18,4x13,8
Content:	Life of Cosma and Damian
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	18,4x13,8

ტექსტი

1r */ და ბოროტი იგი ეშმაკი გუელი მიერვე კუ... წარმო ... ნურიგა ... და ვითარცა აჭირვებდეს შინაგან გუელსა მას წმიდანი იგი, წარმოყო თავი მისი გამოსლვად პირისაგან მისისა, ხედვიდა ყოველი იგი ერი საკურველებასა მას, რაჲ-იგი იქმნებოდა წმიდათა მათგან კოზმან და დამიანჱს მიერ და ვითარ გამოვიდა იგი სრულიად მისგან, განელუიძა კაცსა მას, ჴმა-ყო და თქუა: ნუვინ მიჰყოფთ ჴელსა მაგის გუელისა ზედა,

რამე ბრძანებულ არს მაგისი მისლვად გეჰენიასა.

ვითარ ამას იტყოდა კაცი იგი, მუნთქუეს უჩინო იქმნა გუჱლი იგი.

მერმე კუალად იყო ვინმე სხუაჲ კაცი, რომელსა სახელი ერქუა მალქუზ, რომელი მარადის მივიდოდა ტაძარსა მას წმიდათასა და ხედვიდა სასწაულთა მათ, რაჲ-იგი იქმნებოდა წმიდათა მათგან.

ესე წარვიდა გზასა დიდსა და მოვიდა სახედ თუისად და ჰრქუა ცოლსა თუსსა:

მივიდეთ ჩუენცა ტაძარსა მას წმიდათასა კოზმან

1v და დამიანეჱსსა / ... ... იდა ს... ... ...სა მას ვითარ ესმა გულსმოდგინედ ... და მისა ... ისისა თანა და ვითარ მი[ვიდა] ადგილსა მას, რომელსა სახელი ჰრქჳან ფერენ ... მნ, ჰრქუა მარქუს თუსსა მას ცოლსა: [აჰა]ესერა მე წარვალ გზასა დიდსა და შეგვედრებ შენ წმიდათა ძმათა (!) კოზმანს და დამიანეს. ჯედ შენ

[596] აქ წყდება, მაგრამ ბოლო სიტყვა უნდა იყოს შენი[სანი].

დაწერილია 2 სვეტად ლამაზი მთავრულით, „დიდი სჯულისკანონი", სავარაუდოდ, XI-XII სს.

* **შენიშვნა:** „კოზმა და დამიანეს ცხოვრება" ეს ფრაგმენტი არცერთ ცნობილ რედაქციას არ ემთხვევა.

სახლსა შინა შენსა და იყავნ შენდა შორის სასწაული და ოდეს უნდეს ღმერთსა, [მოვიყვანო] შენდა და მიგიყვანო შენ, სადაცა ვიყო მე.

და ვითარ ესე ჰრქუა, წარემართა იგი გზასა მისსა და ცოლი მისი მივიდა სახედ თუსა. და ვითარ დღენი მცირედნი წარჴდეს, ცნა ეშმაკმან სასწაული იგი, რომელ ჰრქუა ქმარმან მისმან ცოლსა თუსსა, ხატი შეიმოსა ჭაბუკისა ყრმისაჲ და მოვიდა,დადგა წინაშე მისა დედაკაცისა და ჰრქუა მას: აჰა ესერა, ქმარმან შენმან მომავლინა მე შენდა მიერ ქალაქით, რაჲთა მიგიყვანო შენ მისა.

და ვითარ დედაკაცსა მას არა უნდა მისლვაჲ

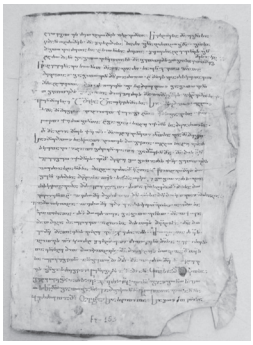
[597]2r / მსახურნი იგი
მსახურთა ჰრქუეს: წინაშე დგა[598] -
სა: უფალო, კარანმან ჰრქუა მათ[1] … …
ხარ ანუ რ … ვინ ხარ[1] …
სახელი თქუენი ანუ რომელსა[1].
კოზმან დამიანე თქუს ქა[1] …
ბიაჲსაჲ და ქრისტეანენი ვა[1] …
კარანმან თქუა: რაჲ არს[1] … …
[კო]ზმან თქუა: მე კუზმან (!)[1]… …
სა დამიანე ჰქ … … …
ნათესავით … … …
უ … … …
… … … ემთ … … …
მათ … … …
კა … … …
მი … … …
… … …
ვ … … …

2v /[599] … … … ყავთ ღმერთი თქუენი მას მოვედით
… … … უგ … … თ, რომელთა შექმნეს ყოველი
… … … [და] მიანე ი … … … აან … … მე
… … …დ ეშმაკნი ხართ და
მსგა … … … კთა ღმრთად
სახელ-სდებთ, … ი ეგენი
ჴელითა და დალეო … …
… … ვითარცა ერთი ორითა თქუს … … …
… … … სა ბრძანებასა და საშჯ … …
… … ვი ჯერებთ არცღა კა …
… … … ეგენი ვიდრემდის არა … …
… … …
… … … ღაღადებ … … …
… … … ლს … გო … …

[597] ტექსტი არ გადადის.
[598] მოხეულია (წერტილებით აღნიშნული ყველა ადგილი მოხეულია).
[599] მოხეულია.

Fr 153

რაობა:	საგალობლის ფრაგმენტი გიორგი მთაწმინდელის ანდერძით[600]
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,9x17

Content:	Fragment of chant with Giorgi the Athonite's Testament
Date:	XI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	24,9x17

ტექსტი

1r */ ხჳლებით ესრეთ იტყოდეს: აკურთხევდით.

ნესტუსა და ებნისა ჴმანი ოხრიდეს
და შესხმისა ზარი განაფრთხობდა
გულსა მგლოვარეთასა,
ხოლო სიონისა ძეთა
შეურაცხ-ყვნეს განცხრომანი ბაბილოვნელთანი
და ბეთლემს შობილსა უღაღადებდეს: აკურთხევდით.

ნატყუენავი სიონით და იავარი
საუნჯეთა პირველთა მეფეთაჲ
ბაბილოვნმან (!) წარიღო,
ხოლო დღეს ვარსკულავთმრიცხველთა მათ
ძღუენი იგი სამეუფოჲ ბაბილოვნით ბეთლემს
შობილსა მიუპყრეს და ღაღადებდეს:
აკურთხევდით საქ …

ღმრთ. გუნდი უსხე …

ადიდებდითსა

ძლ. დაუკჳრდა სა
საჲდუმლოჲ, უცხოჲ და დიდებული, ვიხილეთ,
ქუაბი ცათა ემსგავსა,
ქალწული-ქერობინთა, ხოლო ბაგაჲ
სახე იქმნი (!) სამყაროჲსა,

[600] მარხვანი (ძირითადი ნაწილი).

* **შენიშვნა:** ხელნაწერის ფრაგმენტი წვირმიდან.
მარხვანი (ძირითადი ნაწილი).

რამეთუ დაიტია დღეს ქრისტე ღმერთი,
დაუტევნელი, რომელსა ვადიდებთ.

საჲდუმლოჲ სასწაული იხილეს მოგუთა,
უცხოსახე ვარსკულავი,
ახალი, ბრწყინვალე გამოუჩნდა
და მისგან უწყებულ იქმნეს,
ვითარმედ მეფე შობილ არს, ქრისტე,
ბეთლემს ჰურიასტანისასა მაცხოვრად კაცთა.

იკითხვიდეს მოგუნი ყრმისა მეფისათჳს,
სადა უკუე შობილ არს
ვარსკჳლავისა მიერ უწყებული,
რამეთუ თაყუანისცემად
მისსა მოვიწიენით, ხოლო
ჰეროდე, მბრძოლმან ღმრთისამან, მოკლვაჲ იზრახა.

გამოჰკითხა
ჰეროდე ჟამი ვარსკულავისაჲ
აღმოსავალისათა,
რომელი მოუძღუა ბაბილოვნით,
და ჰ(რ)ქუა მათ: მეცა მაუწყეთ
ახლისა მისთჳს მეფისა,
რაჲთა მოვიდე და თაყუანის-ვსცე, ვითარცა ჯერ-არს.

მოგუთა რაჟამს
იხილეს ღმერთი ჴორცშესხმული,
ძღუენი მისა შეწირეს,
თაყუანისცემით მოიკითხეს
და მიიქცეს სოფლად თჳსსა
უწყებჳლნი ანგელოზთა მიერ
და ჰეროდე დაუტევეს განბასრებული.

ღმრთ. ბუნებანი ადამიან …

ყოველსა მუჴლსა
შეტყუებაჲ არს ჟ - ჯერ. ი˜ბ
ვინ გაჲგონოს, პოოს სხუანი გალობანი იამბიკონნი ხუთთავოანნი ბერძულად.

უგალობდითსა
ძლ. სასწაულითა
1v[601] საშოჲთ წმიდისა /ჲთა
სიტყუაჲ ღმრთისაჲ გამოჩნდა,
მსგავსად მაყულისა არაჲ შეიწუა მისგან

[601] 1v დაწერილია განსხვავებული ხელით, გვერდის ზემო ნაწილში, მარცხენა მხარეს მთავრულით მიწერილია იე.

შეზავებითა
ბუნებასა კაცთასა
და ევაჲს წყევაჲ დაჰჴსნაჲ (!)
პირველყოფილი, რომელსა ჩუენ დღეს
გალობით უგალობდეთ.

ვარსკულავმან მოგუთა
ძე მაღლისა აჩუენა,
რომელი პირველ მზისა შობილ არს ზეცას,
ქუაბსა შინა დღეს
შეკრული სახვეულითა
პოვოს ცოდვათა დაჴსნად
და სიხარულით შეწირეს ძღუენი,
ღმრთად და კაცად ქადაგეს.

ღმრთ. ვერშემძლებე

განძლიერდასა
ძლ. ღმერთო, მოხედენ
სძალმან წმიდამან უზეშთაეს გჳ[შ]ვა[602] ჩუენ,
რომლისა ხილვად ღირს იქმნეს ველსა მდგომნი
და შიშით ზარგანჴდილთა დაუკჳრდა დღეს
და გუნდი უჴორცოთა
ჴორცთშესხმულსა მას
ქრისტესა, მჴსნელსა,
მათთანავე აქებდეს.

ზეშთა მეუფე,
სიტყუაჲ დამბადებელი
მსგავ[ს][603] ჩუენდა იქმნა ქალწულისა საშოსა,
რამეთუ უსხეულო ჩუენთჳს განკაცნა,
რაჲთა ჩუენ, განდგომილნი,
დამაგნეს თავსა
თჳსსა წყალობით
თჳსნი დაბადებულნი

ღმრთ. წმიდაჲ წმიდათაჲ ქალწულ.

მესმასა
ძლ. პირველ აუწყა
მსგავს ჩუენდა იქმენ
ნე[ბ]სით[604] ღმერთი ყოველთაჲ,
რაჟამს მიიხუენ ქალწულისაგანი ჴორცნი,

[602] გჳვა.
[603] მსგავ.
[604] ნესით.

რაჲთა წმიდა-ჰყვნე გესლი სულისაგან[605] გუელისა
და მიმიძღუე ჩუენ
ცხორებისა ნათელსა,
ვითარცა ღმერთ ხარ, მჴსნელი დაბადებულთაჲ ღმერთი.

პირველ წარმართნი
დანთქმულ იყვნეს ცოდვითა,
ხოლო დღეს იჴსნნეს მტერისა საცთურთაგან
და აღიტყუელვენ ჴელთა მათთა გალობად
და უგალობენ
ქრისტესა, ღმერთსა ჩუენსა,
რომელმან იჴსნნა კერპთა მონებისაგან.

ღმრთ. ქალწული წმიდაჲ.

ღამითგანსა

ძლ. საცთურთა ბნელთა

მჴსნელმან ყოვლითურთ დაჰჴსნა მტერობაჲ იგი,
რომელი იყო შორის ღმრთისა და კაცთა,
ჴორცთა შესხმითა გამოუცდელისაგან
და აღვირი იგი მძ[ლ]ავრებისაჲ[606] შემუსრა
და ჩუენ,
მოკუდაჳნი ესე, განმაცხოველნა[607].

2r ერი / რომელი ბნელსა მკჳდრი იყო პირველ,
იხილა დღეს ნათელი უზეშთაესი,
რაჟამს მამასა მოსცა სუფევაჲ ძემან
და განდგომილნი დაამორჩილნა მადლით და მან
მოსცა ცხორებაჲ სამარადისოჲ.

ღმრთ. ცხორებისათჳს.

ღაღატყავსა

ძლ. შთაჴდა იონა

ღმრთისა სიტყუაო, მამისაგან შობილო,
უზეშთაესად დღეს მოხუედ განახლებად
დაძუელებულს[608] ა ბუნებასა კაცთასა
და რაჟამს იშევ, მეორედ დამბადენ ჩუენ
და განმკურნენი წყლულებათა ჩუენთაგან.

მოხუედ გამოჴსნად თესლით აბრამეანით,
რომელნი-ესე შთავენთქენით ცოდვასა,

[605] სლისაგან.
[606] მძავრებისაჲ.
[607] 1v ხასიათდება ორთოგრაფიული შეცდომებით.
[608] დაძუებულსა.

და აღმადგინენ დაცემულნი შობითა
ქალწულისაგან, მოჰკალ მკლველი ჩუენი
და აღმიყვანენ ზეცისა დიდებასა.

ღმერთ. სძალო წმიდაო ვე …

კურთხეულარსა

ძლ. სიყუარულითა ყოველთა მჴ

ცეცხლი, შჳდწილ
აღგზნებული, ამაღლდა
სიმაღლედ მიმართ ცისად
და მოწუნა რისხვით მსახურნი იგი
და ყრმათა არაჲ ავნო;
ეგრეთვე აქა ცეცხლმან ღმრთეებისამან დაიცვა
შეუწველად მშობელი თჳსი.

არცხჳნე[609], ქრისტე,
მტერსა ჩუენსა, ბოროტსა,
ჴორცთშესხმითა შენითა
უჴორცოსა მას, რაჟამს გიხილა
სახით გლახაკითა,
ვერ გულისჴმა-ყო, ვითარმედ
ღმრთისა სიტყუაჲ სიმდაბლით
ადამეანთა ჴსნად მოვიდეს.

ცოდვაჲ, რომელი
კაცთა აღმოაცენეს
და დაინთქნეს მას შინა
დაბადებულნი, ძლიერებითა
ღმრთეებისაჲთა იჴსნენ
და მახეთაგან მძლავრისათა განარინენ დღეს, ქრისტე,
ჴორცთშესხმითა ქალწულისაგან.

ღმრთ. ერთი ძე მხოლოჲ.

აკურთხევდითსა

ძლ. ყრმანი ბაბილონს

დაბადებულნი სენთაგან განიკურნეს,
რაჟამს ღმრთეებაჲ სიმდაბლით გარდამოჰჴედ[610],
და სიბრძნით განაგე ცხორებაჲ ჩუენი
და ბჳნებასა ჩუენსა შეჰზავე ძალი,
სად[ი]დებელი
და შენ თანა ადიდე.

შეცთომილთათჳს
მოძიებად მოხუედი

[609] არაცხჳნე.
[610] გარადამოჰჴედ.

2v მწყემსი ძლიერი დღეს[611] … / მთით ჩრდილოჲთ მაღნართაჲთ
და ბუნებაჲ კაცთაჲ განათავისუფლე
და მოჰკალ მკლველი ჩუენთჳს განკაცებითა
და ბუნებით ხარ ღმერთი დაუსაბამოჲ,

ღმრთ. შენ, უბიწოო.

ადიდებდითსა

ძლ. ჯერ-არს დ … ჩემ[612]
ღმრთისა დედაო, შენ მიერ ცუდი იქმნეს დღეს
მრავალღონენი ჩუენთჳს
მდომისა მიერ, რამეთუ სახე წარჴდა
და აწ ვიხილეთ საშოჲთ შენით ნათელი
და ჯერისაებრ
ვაქებთ შობასა შენსა.

ერი ქრისტესი
ღირს იქმნა საწადელსა,
რაჟამს იხილეს დღესასწაული ესე
და განცხოვ[ე]ლდეს[613] მეორედ შობითა დღეს
ყოვლადუბიწოსაჲთა და ცანი და ქუეყანაჲ თანამკჳდრითურთ
შობილსა ადიდებენ.

ღირსად ადიდა ძემან მშობელი თჳსი,
რამეთუ მისგან შეიმოსა[614] კაცებაჲ
და ძე მაღლისაჲ ძედ ქალწულის იწოდა,
ერთი ორითა ბუნებითა დაადგრა,
რომელსა ღირსად
მორწმუნენი ვადიდებთ.

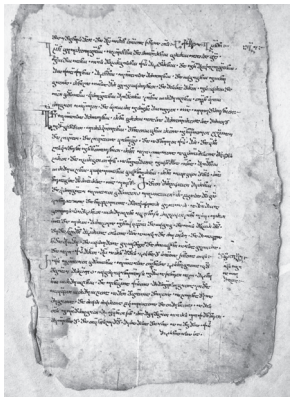
სხუანი გალობანი ამისვე დღისანი, თავედნი წმიდისა იოვანე დამასკელისა, იამბიკონნი ამას გუარსა ზედა არიან თჳნიერ რომელ მათ ყოველსა დასდებელსა ხუთითავე ზის. ხოლო მათ უმრავლესნი სხენან და ამას უფროჲსი ჭირი უნა (!) და ვინაჲთგან ამათი თარგმანაჲ (!) უღონოჲ არს ყოვლადვე შეუძლებელი, ამისთჳს მე, გლახაკმან იოვანე, ქართულად აღვწერენ ესე გალობანი დიდითა შრომითა. ლოცვა-ყავთ ღმრთისათჳს, რაჲთა უფალმან შემიწყალოს თქუენითა წმიდითა ლოცვითა. ამინ.

ხოლო თავნი ამას იტყჳან ქებითა და გალობითა, ვითარმედ წმიდითა ქრისტეს ღმრთისა ჴორციელად ზეშთა ცნობისა ბრწყინვალესა შობასა ყოველი სოფელი იხარებს და ანგელოზთა თანა წყალობათა მისთა ადიდებს და შეასხამს დღეს.

ამათვე სასწაულითათა (!) შემდგომად იტყოდეთ წყალობითა ღმრთისაჲთა, არა საწყინონია თუ თავთა გზითა ვერშეწყობილად ვის უჩნდენ, ნუუკუე …

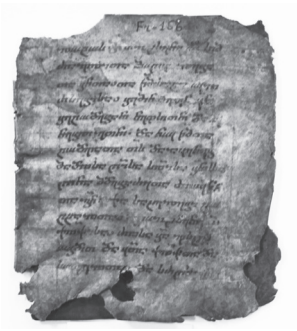
[611] მოხეულია.
[612] ლაქაა.
[613] განცხოვლდეს.
[614] შემოსა.

Fr 154

რაობა:	მარხვანი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25x16
Content:	Triodion
Date:	XI c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	25x16

Fr 156

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	------
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11x9,4
Content:	Prayers
Date:	------
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	11x9,4

ტექსტი

1r / ილოცოს

[615]მოიჴსენებდი და სიმრავლითა მოწყალებათა

შენთაჲთა ჩემისაცა ულირსებისაჲ შემინდვენ
ყოველნი შეცოდებანი - ნეფსითნი და უნებ -
ლიეთნი და ნუ ჩემთა ცოდვათათჳს
დააყენებ მადლსა წმიდისა სულისა შენისასა
წინამდებარეთა ძღუჱნთაგან.

აქა სახელები ცოცხალთაჲ
მოიჴსენე, უფალო, ქალაქისაჲ, რომელსა
შინა ვსცხ … … [616] ობდით და ყოველთა ქალაქთა

1v და სოფელთა და სარწმუნო/ებით მკჳდრთაჲ
მას შინა მოიჴსენე, უფალო, მენავეთა მოგზაურთაჲ
მშურომელთა, ტყუჱთა და ცხორებისა
მათისაჲ

[615] ხაზგასმული ასოები სინგურითაა შესრულებული.
[616] გადაშლილია.

მოიჴსენენ, უფალო, ნაყოფთმომრთუმელნი
და კეთილისმყოფელნი წმიდათა შენთა
ეკლესიათანი და მომჴსენებელნი გლახაკთანი
და … … …[617] ზედა მწყალობელნი შენნი გარდა[მო]ავლინენ
ამღბ҃ (ამაღლებაჲ)
და მომეც ჩუენ ერთითა პირითა და
ერთითა გულითა დიდებად და გალობად ყოვლად
2r პატიოსანსა და / დიდად შუ̃ენიერსა სახელსა შენსა,
მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა
მღდელმან:
და იყვნედ წყალობანი დიდისა
ღმრთისა და მაცხოვრისა ჩუენისა იესუ ქრისტესნი
თქუენ ყოველთა თანა.
ყოველმან:
და სულისაცა შენისა თანა.
დიაკონმან:
ყოველთა წმიდათა თანა მომჴსენებელთა
მერმე.
შეწირულთა ამათთჳს განწმედილთა
ძღუ̃ენთა.
რაჲთა კაცთმოყუარემან ღმერთმან და
შემწირველმან ამათმან წმიდასა და ზეშთა ცათასა

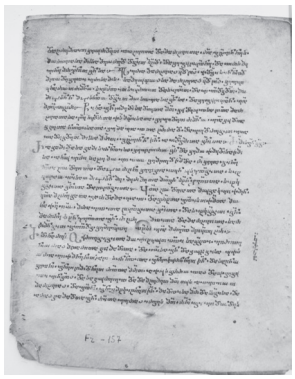
2v საცნა/ურსა საკურთხეველსა …

ნაცვალად გარდამოგჳვლინოს ჩუენ მადლი ყოვლადწმიდისა სულისაჲ ჴსნად ჩუენდა ყოვლისაგან ჭირისა. და ყოველთათჳს.

მღდელმან ლოცვაჲ

შენ შეგივრდებით ყოველსა ცხორებასა და სასოებასა ჩუენსა, მეუფეო კაცთმოყუარეო, და გხადით შენ და გევედრებით და შეგივრდებით, ღირს-მყვენ ჩუენ მოღებად ზეცისათა შენთა და წმიდათა საიდუმლოთა წმიდისა ამის და სულიერისა ტრ …

Fr 157

რაობა:	მარხვანი
თარიღი:	---
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,7x16,5
Content:	Triodion
Date:	---
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20,7x16,5

[617] ლაქაა.

ტექსტი

1r */[618] და ცრემლით შეურდეთ ლოცვითა და მარხვითა
რაჲთა გუაცხოვნნეს
მოსლვასა მისსა მეორედ დიდებით ზეცად
და შეგჳწყალნე
და ღირს-მყვნე მარჯუენით შენსა.

ესერა, მარხვაჲ ყოვლადწმიდაჲ,
ქადაგი, სინანულად მწოდებელი ერისა მის
სამეუფოჲსა, მარხვაჲ ყოვლადწმიდაჲ
შევიწყნაროთ, ძმანო,
სიხარულით, სიყვარულით და სიწმიდით
და ვღაღადებთ:
მომიჴსენენ, მჴსნელო, დიდებით მოსლვასა შენსა
და შეგჳწყალენ,
ვითარცა მოწყალე ხარ.

წინა განწმედისა დღეთა მათ
შჳდეულსა წმიდათა მარხვათასა
წინაშე საყდართა ქრისტეს მეუფისათა
შევიდეთ, ძმანო,
ვითარცა შჳდთა ბჭეთა ნათლისათა
შემავალთა ტაძრად
და ვედრებით ვღაღადებდეთ მისსა მიმართ:
გუაცხოვნენ ჩუენ
აღდგომითა შენითა

ღმერთ. მამისაგან შობ ... ...

რაბამი დასაბამი სინანულისაჲ
შევწირო შენდა, შემოქმედისა ჩემისა,
ანუ ვითარი სახე მოვიპოო შემწედ ჩემდა,
რამეთუ შევაგინე სული ცოდვითა
და ჴორცნი შევბღალენ უსჯულოებითა,
სიტყუაო ღმრთისაო, მიჴსენ მე
მერმეთა მათგან სატანჯველთა
სიტკბოებითა შენითა და წყალობითა.

ყოველთა ცოდვათა მუშაკ ვიქმენ,
ყოველთა მცნებათა გარდამავალ
და ბოროტთა გულისთქუმათა მონა, ქრისტე ღმერთო,
მრავლითა წყალობითა შენითა
და სიტკბოებით გან -

* **შენიშვნა:** ოთხივე ფურცლის მინდორზე ტექსტისვე მელნით მინაწერებია.
[618] კონვენციურად გამართული ტექსტი, შეცდომების გარეშე, კლასიკური ნუსხურით.

მარინე სატანჯველთაგან,
რამეთუ ცრემლითა და მარხვითა
სარწმუნოებით გიღაღადებ:
შემიწყალე, ვითარცა მრავალმოწყალე ხარ!

ღმრთ. მდინარე

უძღებებითა მოვიტყუთ (!) პირველი საშუებელი,
ვიძლიენით რაჲ მწარითა ჭამადითა
და ღმრთისაგან და შუჱბისა ექსორია ვიქმნენით;
აწ სინანულითა
განვიკურნნეთ ჩუენ
და საცნობელნი
განვიწმიდნეთ, რომელთა მიმართ
აქუს ბრძოლაჲ დაუგებელი ვნებათაჲ
და საჭურველ და დამცემელ, მათთჳს აღვიღოთ მარხვაჲ
და გულნი
განვიმტკიცნეთ ჩუენ
მადლისა მიერ და სასოებისა
და არაჲ ჭამადთაგან,
რომლითა ვერაჲ ირგეს მათ,
1v რომელნი-იგი ვიდოდეს[619] / მათ შინა,
რაჲთა ჩუენცა ღირს ვიქმნნეთ ჭამად კრავისა ღმრთისა
წმიდასა მას ნათლითშემოსილსა,
ღმრთივბრწყინვალესა
ღამესა უფლისა აღდგომისასა,
რომელი-იგი ჩუენთჳს დაკლულ იქმნა
და მოწაფენი თჳსნი
ღირს-ყვნა ზიარებასა,
რაჟამს დაჰჴსნიდა
ბნელსა უმეცრებისასა სერობასა მას
საჲდუმლოთასა,
განანათლებდა სოფელსა
ნათლითა აღდგომისაჲჲთა,
რომელსა აქუს დიდი წყალობაჲ.

გ.[620]

ძლ. ვითარცა იგი პირველადვე

მარხვაჲ[621] ყოვლადვე სარგებელ არს
და შემწე მომგებელთა მისთა და განმანათლებელ,
რამეთუ ვერცაღა ვნებანი
და ვერცა ეშმაკნი მძლე ექმნებიან მმარხველსა

[619] 1r-ს მარჯვენა კიდეზე მთავრულით ვერტიკალური დაქარაგმებული წარწერაა: კ˜დ ს˜ტ.
[620] მთავრულით, შავი მელნით.
[621] ამ სიტყვის გასწვრივ მარცხენა კიდეზე ვერტიკალური დაქარაგმებული წარწერაა: ˜ ბ ˜ა შეიძლება ავტორის სახელია: ბა (ბასილი!).

და კუალად მცველნი იგი
ჩუენნი, წმიდათა ანგელოზთა ძალნი,
უმჯურვალესად სცვენ ცხორებასა
მათსა, რომელნი შეიტკბობდენ მარხვასა
და განსწმედდენ თავთა თჳსთა მოღუაწებითა;
მოვედით, ერნო,
წადიერებით შევიტკბოთ მარხვაჲ!

ორშაბათსა ყველიერისასა
ხუედრნი ჴმაჲ ა
უგალობდითსა

ძლ. მონებისა მის

[622]ბრწყინავს წინა დღესასწაული
ესე მარხვისა და მოწყალებისაჲ
და ელვარე არს დასაბამი
ესე ყოვლადწმიდათა
ამათ დღეთაჲ;
მოვისწრაფოთ, ძმანო,
შესლვად მათ თანა გულსმოდგინებითა მრავლითა.

ადამ პირველქმნულსა ვებაძვე
მცნებათა გარდასლვითა და განვვარდი
სამოთხისაგან უბადრუკი,
ვინაჲცა შეგივრდები
სინანულით
და გოდებით, მჴსნელო,
მსგავსად მისსა მაცხოვანე წყალობითა შენითა.

ევაჲს დაცემითა დავეცი
და ურჩებისა ნაყოფითა მოვკუჱდ,
არამედ, რომელმან-ეგე ჩემთჳს
ნავღლისა გემოჲსხილვაჲ
ჯერ-იჩინე,
ქრისტე, მეუფეო,
შენდა მოლტოლვილსა ამას ნუ შეურაცხ-მყოფ.

დასაბამი ლმობიერებისაჲ
და სინანულისაჲ არს ბოროტთაგან
უცხოყოფაჲ და ვნებათაგან
მარხვაჲ და განშორებაჲ;
ამისთჳსცა
ბოროტთა საქმეთაჲ
ვისწრაფოთ, **ქრისტეს მორწმუნენო!**
დაბნელებული წყუდიადითა

[622] მარცხენა კიდეზე ავტორის სახელის მონოგრამაა: (ის˜ბ) იოსებ.

2r ცოდვათაჲთა შენდა მოვივლტი, / სძალო,
რომელმან უშევ დაბნელებულთა
ქრისტე, მზე სიმართლისაჲ,
განმანათლე
და მაცხოვნე, რაჲთა
გალობით გადიდებდე, წმიდაო დედოფალო.

აკურთხევდითსა

ძლ. საჴმილი შეცუ

ყოველი ცხორებაჲ ჩემი უბადრუკმან
უძღებებით განვლე უბადრუკმან,
რამეთუ ვჰმონებდი მე
მოქალაქეთა უკეთურთა;
ხოლო აწ სურვილით ვიქმენ კუალადმოქცევად
მოწყალებათა შენთა მომართ,
სახიერო,
ნუ შეურაცხ-მყოფ უღირსსა ამას,
რაჲთა ჴმითა მადლობისაჲთა გაკურთხევდე შენ.

სახე ცხორებისა ჩუენისაჲ, სახიერ,
საძაგელ არს და სავსე ცოდვითა,
ხოლო წყალობაჲ შენი -
აურაცხელ და განუზომელ;
ამისთჳს ვევედრები კაცთმოყუარებათა შენთა:
სინანულისა ჟამი მომანიჭე
და მაცხოვნე
მოსავი სიტკბოებათა შენთაჲ
და სურვილით
და წადიერად მგალობელი შენი.

კაჲნის უბადრუკსა მას ცხორებასა
სურვიელ ვიქმენ საწყალობელი
და ჭეშმარიტად მოვკალ
პატივი იგი გონებისაჲ;
და აწ ვძრწი მსჯავრისა შენისაგან, ქველისმოქმედ,
და ნუ დამსჯი მე მის თანა საუკუნოდ,
სახიერო,
არამედ ჟამი სინანულისაჲ
მომანიჭე და შემრთე ნებისმყოფელთა შენთა თანა.

ღმრთისა მიმართ სასოებაო კაცთაო,
ქალწულო ყოვლადსაგალობელო,
მიჴსენ წყუდიადისაგან
და საუკუნეთა ტანჯვათა
უწესოდ ცხორებულთათჳს
დაუნჯებულთა,
რაჲთა მადლობით ვიტყოდით: აკურთხევდით.

ადიდებდითსა

ძლ. დაუკჯრდა

მშჯდობით და
წესიერებით და სურვილით
პატიოსანი ესე
და წმიდაჲ ჟამი მარხვისაჲ შევიტკბოთ
და წადიერად შევიწყნაროთ
და ვითხოვდეთ შენდობასა ცოდვათასა,
რომელნი კაცად-კაცადმან ვქმნენით წარმდებად.

შემოსლვასა
მარხვათასა და წინაბჭესა
ნუმცა ვაგინებთ, ძმანო,
უძღებებითა და მთრვალობითა,
არამედ გულისსიტყჯთა
განწმედილითა გულსმოდგინედ შევიდეთ,
რაჲთა შრომათა ნაყოფნი მდიდრად მოვიხუნეთ.

ჟამი ესე
წინადღე არს მარხვისა შემოსლვისაჲ,
ჟამი შეწყნარებული;
2v განიფრთხვე, სულო / და დაეგე ღმერთსა,
რაჲთა სიბნელისა მის
და სამართლად განკითხვისა დაუსჯელად განვერე ჭეშმარიტებით.

მეოხებად
ჩუენთჯს ნუ დასცხრები ქრისტეს მიმართ,
ქალწულო, რაჲთა გჯსნნეს
ერნი, პატივისმცემელნი შენნი,
ძრვისა და სიყმილისა და
სრვისა და დანთქმისა და ყოველთა ძჯრთაგან,
სასოო მორწმუნეთაო, ყოვლადწმიდაო.

ორშაბათსავე სხუანი ხუჱდრნი

ძლ. სწავლითა იჴ

კრძალვაჲ ჭამადთაჲ
და მოღუაწებაჲ ჴორცთაჲ
დღეს მიიღებს დასაბამსა, მორწმუნენო,
რომელი-ესე
სურვილით შევიწყნაროთ
და ყოველივე ცოდვაჲ
შურისა და ჴდომისა თანა
მოსწრაფებით განვაგდოთ[623].

[623] 2v-ს მარცხენა კიდეზე წარწერაა: აქაჲთგან სხჯსა დედისა.

აჰა ესერა,
ჟამი შეწყნარებული,
დღე, საცხორებელი სულთაჲ, ჰ ძმანო,
ნათელი საღმრთოჲ
სიმართლისაჲ შთავიცუათ
და ცოდვათა წყუდიადი
განვაგდოთ ჩუენგან და განვიშოროთ
მარხვითა და ლოცვითა.

საყდართა ზედა
მაღალთა რაჟამს დასჯდე
განსჯად ყოვლისა ქუეყანისა, უფალო,
გევედრები შენ:
მარჯუენით შენსა ღირს-მყავ
მე, არაღირსი ესე,
და საწადელი ჴმაჲ მასმინე
კურთხევისა შენისაჲ.

შენგან შობილმან,
ღმრთისმშობელო ქალწულო,
ბუნებითნი ბუნებანი, განყოფილნი,
ერთად შეკრიბნა;
ამისთჳს ვადიდებთ ჩუენ
განკაცებასა მისსა
და ვქადაგებთ ორითა ბუნებითა
და ძრწოლით უგალობთ მას.

აკურთხევდითსა
ძლ. ყრმანი შობილ
რომელთა ესე ვიჯმენით ჭამადთაგან,
ცოდვათა იგი არმურიცა განვაგდოთ
გულთაგან ჩუენთა, ჰ ქრისტესმოყუარენო,
და სინანული წმიდაჲ შევიტკბოთ მჴურვალედ
და ვაკურთხევდეთ
ღმერთსა უკუნისამდე.

ესე არს ჟამი სინანულისაჲ, ძმანო,
ვინაჲცა ვიწყოთ მჴურვალედ და მოსწრაფედ
ქრისტეს მცნებათა, საღმრთოთა, აღსრულებად
და სათნოებით შევამკვნეთ სულნი ჩუენნი
და სინანული
ყოვლადწმიდაჲ მოვიგოთ.

სინანულითა განვწმიდნეთ ცოდვათაგან
ერთბამად, ერნო ქრისტეს განათლებულნი,
რაჲთა მეორედ მოსლვასა უფლისასა
3r ვპოოთ ჩუენ / მდიდრად მადლი და მოწყალებაჲ

მის მიერ ძრწოლაჲ
მგალობელთა მისთა დღეს.

გიხაროდენ შენ, ჵ ყოვლადსანატრელო
ქალწულო, სძალო წმიდაო, უბიწოო!
გიხაროდენ შენ, დედაო და მწევალო
უფლისაო და მფარველო სოფლისაო,
ყოვლადნათელო
მარიამ კურთხეულო!

ადიდებდითსა

ძლ. ჯერ-არს

ჵ სულო ჩემო, ესერა მოიწია,
რაჲსა უდებ ხარ? განიფრთხვე გონიერად!
ეც პური შენი მშიერთა და ილოცევდ
უფლისა მიმართ მწურვალედ დღე და ღამე,
რაჲთა გაცხოვნოს
და გიწსნას დასჯისაგან.

ვითარცა-ესე ნეშტთა მათ ჭამადთაგან
და ჴორცისაგან განყენებაჲ ვისწრაფეთ,
ეგრეთვე შური და მტერობაჲ მოყუასთაჲ
და სიძვაჲ, ტყუვილი და სიქადული
და ყოველივე
ბოროტი მოვიძაგოთ.

მომმადლე, მწსნელო
მარხვითა და ლოცვითა,
მღჳძარებითა და ჴმელსა ზედა წოლითა,
სინანულითა და მწურვალედ ტირილითა
ძლევაჲ მტერისაჲ და სათნოყოფაჲ შენი
და ცოდვათაგან
სრულიადი სივლტოლაჲ.

შენ ხარ, ქალწულო, სიმტკიცე მორწმუნეთაჲ
და სიქადული, სასოჲ და მაცხოვარი
და ქებითა შესხმისაჲთა გიგალობთ,
გუაცხოვნენ ჩუენ მონანი შენნი, დედოფალო,
რაჲთა მარადის
ძრწოლით თაყუანის-გცემდეთ.

ყველიერისა ორშაბათსა, მწუხრი უფალო ღარატყავსა ჴმაჲ ა

ძლ. შენ სიტყუაჲ

ვითარცა მომატყუ̱ჱლი (!) ზეცისა კეთილთაჲ
და ღმრთივმონიჭებული

ჟამი ესე მარხვისაჲ
ესრეთ შევიწყნაროთ
წადიერად
და წმიდა-ვყვნეთ სულნი ჩუენნი,
რაჲთა ვიქმნნეთ სადგურ სულისა წმიდისა
და ვპოოთ შენდობაჲ ცოდვათაჲ.

განვრცომილ არიან ზეც[ანი],
ბჭენი შესავალნი
ჟამსა მას მარხვისასა
და მათ მიერ ნათელი
საღმრთოჲ ღმრთივბრწყინვალე
ქრისტეს მიერ
გარდამოვალს ზეგარდამო;
3v წმიდითა / გულითა შევიწყნაროთ, ერნო,
და ვადიდებდეთ ღმრთეებასა მისსა.

ღმრთ. მამისაგან შობილ
[624]რომელნი-ესე მოვიწიენით
ასპარებსა მას ყოვლადწმიდათა მარხვათასა,
რომელნი-ესე განგჳწესნა ჩუენ ქრისტემან ღმერთმან,
იმარხნა რაჲ უდაბნოს ორმეოცნი
და ჩუენ გჳბრძანა მარხვაჲ და ლოცვაჲ მარადის,
აწ მოვედით, მორწმუნენო,
მჴურვალედ შეურდეთ უფალსა,
რაჲთა მოგჳტევნეს შეცოდებანი ჩუენნი.

უფალო, რომელმან ღირს-მყვენ მოწევნად
ნავთსადგურსა ამას ყოველთა მარხვათასა,
წარგჳმართე ჩუენ მას შინა შესლვად დაუ[ნთქმე]ლად
ღელვათაგან ამის სოფლისათა და დააცხრვენ
აღძრვანი იგი ვნებათანი,
რაჲთა სიწმიდით გმონებდეთ შენ
და ვპოოთ შენ მიერ წყალობაჲ
მოსლვასა შენსა მეორედ დიდებით ზეცად.

წინაჲსწარმეტყუელთა … … … ო
და მოწამეთა დასაბამო და მონაზონთა
კანონო და სინანულისა მქადაგებელო,
ნათლისმცემელო ქრისტეს ღმრთისაო,
წარგჳმართე სრბაჲ ჩუენი გზასა მას მარხვისასა,
რაჲთა დაუსჯელად ღირს ვიქმნნეთ
მიწევნად ცხოველსმყოფელთა მათ
ქრისტეს, ღმრთისა, ვნებათა თაყუანისცემად.

[624] 3v-ს მარცხენა კიდეზე, ზემო ნაწილში არის ერთი ასო ბ Ჲ~ (ნუსხური, ქარაგმით).

ბ გუერდი
უფალო, საჳსენებ
უფალო, აურაცხელო მოწყალებითა
და უსაზღვროო ღმრთეებითა,
რომელსა გნებავს ყოველთა კაცთა ცხორებაჲ
და სინანულითა მოქცევად შენდა,
მოგუხედენ ლოცვასა ჩუენსა
და შეგჳწყალენ ჩუენ.

უფალო, რომელმან მოგუცენ საკურნებლად
ბრალთა და ცოდვათა ჩუენთათჳს
დღენი ესე უბიწოჲსა მარხვისანი,
განმაძლიერენ სრულყოფად
მათდა სიწმიდით
ოხითა წმიდათა შენთაჲთა
და შეგჳწყალენ ჩუენ.

უფალო, ოხითა ნათლისმცემელისაჲთა
და ვედრებითა ყოვლადწმიდათა
წინაჲსწარმეტყუელთა და მღდელთმოძღუართაჲთა
ულხინე სულთა ჩუენთა,
შეცოდებულთა, რაჲთა სიწმიდით გმონებდეთ
მარხვისა ჟამსა.

დგუერდი

ძლ. არაჲ დააკლდი

ნიჭი მარხვისაჲ, ძმანო,
წადიერად შევიწყნაროთ,
რომელი-იგი ესერა მოიწია,
რაჲთა წმიდასა ქრისტეს აღდგომასა
ბრწყინვალებაჲ საღმრთოჲ
ერთბამად ვიხილოთ
4r განწმედილთა მარხვითა და ლო / ცვითა
და ზიარებითა მით,
მისითა ვიშუჱბდეთ და ვიხარებდეთ.

ედემნი
სიტყუაო ღმრთისაო, ყოვლადძლიერო,
რომელმან მამისა და
სულისა მადლითა
შეჰქმნენ ყოველნივე
ხილულნი და უხილავნი,
შენ გევედრებით, სახიერ,
სათნო-იჩინე
წყალობითა შენითა
ჟამსა ამას

ბრწყინვალესა ყოვლადწმიდათა მარხვათასა
მშჳდობითა
მყუდროჲთა სრულყოფად და დაჰჴსენ საცთური ცოდვისაჲ
და ლმობიერებაჲ
და სინანული და ცრემლნი მჴურვალენი მოგუმადლენ
ბრალთა შესანდობელად,
რაჲთა წადიერად ვიმარხვიდეთ
და ანგელოზთა თანა
უგალობდეთ სიმტკიცესა შენსა.

ღმრთ. არაჲ დააკლდი[625]

მარხვისა .....[626] ვისწრაფოთ
განწმედაჲ ცოდვათა ჩუენთაჲ
და წყალობითა ... ...[627] რებითა
გლახაკთაჲთა შესლვაჲ სასძლოსა შინა
ქრისტეს, მჴს[ნელისა],[628] იგი არს
სიძე უკუდავი სულთა განწმედილთაჲ,
რაჲთა მოვ ... ... გან
მდიდრად მშჳდობაჲ და წყალობაჲ.

ღმრთ. ვითარცა იგი პირველადვე
დრნი,
სიხარულით[629] ... ...[630] ბოთ, ერნო,
მარხვაჲ უბიწოჲ, რამეთუ, აჰა ესერა, მოიწია
სულიერთა ღუაწლთა ხარისხი
და დაუტევნეთ ახოვნად ჴორცთაგან სნებანი,
ხოლო აღვაორძინნეთ
სულიერთა მათ მადლთა სიმდიდრენი
და ვითარცა მონათა უფლისათა,
მის თანა ძჳრისხილვაჲ თავს-ვიდვათ, რაჲთა
მისთავე (!) ვიდიდნეთ, ვითარცა შვილნი ღმრთისანი
და სული წმიდაჲ
განგუანათლებდეს უკუნისამდე.

სამშაბათსა ხუჱდრნი, დ გუერდი[631]

ძლ. სასწაულად იხ

[625] ამ სტრიქონის გასწვრივ მარჯვენა კიდეზე მთავრული ასოებით ვერტიკალური წარწერაა: ბ˜მ.
[626] გადაშლილია.
[627] ამოხეულია.
[628] ამოხეულია.
[629] ამ სტრიქონის გასწვრივ მარჯვენა კიდეზე ვერტიკ. წარწერაა მთავრულით: გ ა.
[630] ამოხეულია.
[631] ამ სტრიქონის გასწვრივ, მარჯვენა კიდეზე, ნუსხურით მიწერილია ავტორის სახელი: ანტონი, აქვე, მარჯვნივ სინგურით, მთავრული მ ხ; მარცხენა კიდეზე წარწერილია ერთი ასო ქარაგმით: გ.

[632]ცანთ და გულისჴმა-ვყავთ, სახიერ,
რამეთუ შენ ხარ ღმერთი,
რომელმან
მოგუჱც ათეულად ყოვლისა
წელიწდისა წმიდანი ესე დღენი
განსაწმედელად ცოდვათაგან,
წარგჳძეღუ ნათლად მცნებათა შენთა
და აღდგომილმან ქუეყანით ზეცად მიმართ.

მოგუჱახლა და მოიწია,
ძმანო, წინაგანწმედაჲ
და წმიდაჲ
ესე შჳდეული მარხვათაჲ
შემოსლვისა მქადაგებელი;
მოვედით, ყოველთა შევიტკბოთ
ესე მჴურვალედ და ვეევედრნეთ ღმერთსა,
რაჲთა იჴსნნეს ვნებათაგან სულნი ჩუენნი.

დღე ესე მეორე წინაგანწმედისაჲ
სულთაჲსა შევიწყნაროთ
ყოველთა
4v სურვილით და წმიდა … … …[633] ვი / ქმნეთ თავნი
რაჲთა უბიწოჲთა გონებითა
ვეჩუჱნნეთ მხილველსა გულთასა
და მსგავსად მოსე ღმრთისმხილველისა,
რომელი განათლდა მარხვისა მიერ.

სარბიელი ესე მარხვისაჲ არედ ცხოველსმყოფელად
მოგუჱცა,
ვინაჲცა, ძმანო, სარწმუნოებით
შევიტკბოთ და ვიჯმნათ ჭამადთაგან
დაყენებულთა და უმეტესად
ვნებათაგან ჯმნაჲ ვისწრაფოთ ჩუენ,
რამეთუ ესე არს მარხვაჲ, სათნოჲ ღმრთისაჲ.

ბრალთა ჩემთა ტჯრთი აღიღე,
ჱ უფალო, უფალო,
და მიჴსენ
მძლავრებისაგან ვნებათაჲსა
და მომეც გონებაჲ მოქცევისაჲ
და ღირს-მყავ, რაჲთა შევსწირვიდე
შენდა ლოცვასა მჴურვალესა
და ვპოო შენ … … … შეცოდებათაჲ.

[632] წინ სინგურით მთავრული ც.
[633] ამოხეულია.

იხილეთ[634], იხილეთ, რამეთუ
მე ვარ ღმერთი, რომელი
ა[635] … … … რთებ
დაცემულთა ცოდვისა მიერ
და მჴურვალი[თა] [სინანუ]ლითა
განვამართლებ და აღვამაღლებ;
აწ [უკუ]ჱ ისწრაფეთ სინანულად
და აღრგრაცხნე რჩეულთა ჩემთა თანა.

ვცნათ და გულისჴმა-ვყოთ, უფალო,
რამეთუ შენ ხარ ღმერთი,
რომელი
დაფარულთა გამოეძიებ
და საცნაურთა და უცნაურთა
ჩემთა ხედავ და განიკითხავ;
ამისთჳს გევედრები, მაცხოვარ,
შემიწყალე, რაჟამს განმიკითხვიდე.

ვტიროდით, ვტიროდით, მორწმუნენო,
ვტიროდით და ვიმარხვიდეთ
და მსგავსად
დავითისსა დავალტობდეთ ჩუენ
ტირილითა ცხედარსა ჩუენსა,
რომელმან-იგი ცოდა ერთგზის,
ხოლო დღითი დღე არაჲ დასცხრა
გოდებათაგან და ტირილთა მწარეთა.

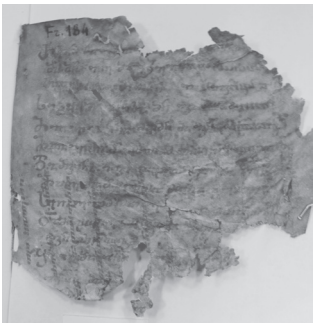
ერთღმრთეებად და ერთმთავრობად
და ერთუფლებად ვჰმონებ
წმიდასა
სამებასა, დამბადებელსა,
და ვადიდებ და თაყუანის-ვსცემ
სამწმიდასა, ერთარსებასა,
სამხატოვანსა, სამგუამოვანსა
მამასა, ძესა და სულსა წმიდასა.

უსძლოო, უქორწინებელო,
ქრისტეანეთა მფარველო
ქალწულო
[636]… … … ცოდვილთა შესავედრებელო,
შენდა მოვივლ … … …

---

[634] ამოხეულია; ამ სტრიქონის გასწვრივ მარცხენა კიდეზე მიწერილია ნუსხურით ავტორის დაქარაგმებული სახელი თ~ე (თეოდორე), მის წინ კი მთავრულით სინგურით - მ~ხ.
[635] ამოხეულია.
[636] ამოხეულია.

Fr 184 (ცალკე გამოეყო მე-5 ფურცელი Fr 184ა)

რაობა:	„ეტრატოვანი"
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 (5) ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	I ფ.-13,5x15; IIფ.-20,5x14,5; III-IVფ.ფ.-21x13,2; Vფ.-16,4x13

Content:	„ეტრატოვანი" (parchment like)
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	4 (5) folios
Script:	Nuskhuri
Size:	I f.-13,5x15; IIf.-20,5x14,5; III-IVf.f.-21x13,2; Vf.-16,4x13

ტექსტი

1r */ რ [აჲთა] ნასა ... ...[637] ...ა მ˜ს მიერმან ... ...
ვიდრე ... ...მ[638] ... ე ... ...
[კეთილის] ... ... მი ... ... ნ... ... ...
სიტყუამან ... ...ყოვლისამან გამოკულ ... ...
მ ... ... ვ ... ... რაჲთა მუშაკმან და გან ... ...

მ[თ]ავა ... რაჲთა... ... ერ ... ...
დადგინა (!) იგი უფლად (?)... ... ...
მახე ... ... ად ... ... სულისა მონაგე ... ...
სწავლად მთ ... ... ა მთ აგი.
და მოხუცე[639] ... ...
გან ... ... რ ... ... ზო
შ ... ... და ... ...
... ...გა ... ... [640]

1v /[641] ... ...ე ... ...
... ...ჰრონ რომელი (?) გამოარჩია, თავს-ისხნ[ა] თჳსისა
და სხნამ[სა] (!) შორის სიტყუანი სასწაულთა მისთანი
და ნიშანი მისნი ქუეყანასა ქამისსა.
მიულინა (!) მან ბნელი და და ბნელნი
იგინი
რამეთუ გან ... ... არეს ... , ... რომელნი

* **შენიშვნა:** ხელნაწერის ხუთივე ფრაგმენტი წარმოადგენს პალიმფსესტს, რომლის ქვედა ფენა დაწერილია ნუსხურით.

[637] მოხეულია

[638] გადაშლილია

[639] გადაშლილია

[640] ეს ფურცელი ძალიან დაზიანებულია.

[641] დასაწყისი მოხეულია

და გარდააქცია სისხ … … … მდინარენი … … …[642]
მიერ … … …[643]
მ … … …დნა …ნ მათნი
… … …ა … … …ვლჲ რმნ მათმან მყუარი
… … … … … … თაჲ მათთასა
… … … ს … … …

2r / და არა დაუთმეს … გვა … … … [644]
მათთაჲ გულმან … … …
თქმა უდაბნოსა … … …
განსცადეს ღმერთი უმჴ (უდჴ) … … …
მოსცა მათ ხოე … … …
მოუვლინა სავსე … … …
მათისა და განარისხეს … … …
და ჰრონ (!) წმიდაჲ ო … … …
განეღო ქუეყანამან დად … … …
… … … ფარ[ა] ბანა … … …
… … … ა … … … … … …
… … … იწამნ … … … უნა … … … ცოდვათა … … …
ქმნეს … … … ქ … … … ხებს ა მა … … …
ვანის … … … ბსა … … … შორის მ … … … აჲ
იცვალენ … … … როს
ოსა მის მ … … … მჭამე … … …
ე … … … ნეს დიდ-დიდნი … … …
დი … … … ვეელბჲნი
ქ … … …

2v / [645] … … … ინე … … … ბანი მისნი ზღუასა მას
მ … … …
… … … და თქუა მოსრვა … … …
… … … მცა მოსე (?) რჩეული მისი
… … … ფა მას წესსა მისსა
… … … ად გულისწყრ … … …
… … … მცა არა მოსრნაჲ (!)
… … … ლის სათქმელ
… … … ლნეს ქუეყანა იგი მ
… … … ინა მათდა (?)… … …
… … … … … …[646]

… … … ინეს იგი … … …
… … … ყოველსა მათა … … …

[642] გადაშლილია.
[643] გადაშლილია.
[644] მოხეულია.
[645] მოხეული და გადარეცხილია.
[646] რვა (8) სტრიქონის ასოები არ იკითხება.

3r / და[647] … … …
დაღ … … … ყანა მათნი
და შემუსრა ყოველივე საზღ … … …
უარისა მათისაჲ
ჰრქუა და მოუჴდა მკალი და
ბუზჳ რომლისაჲ
შეჭამა ყოველი თვა … (?) ქ … … …[648]
და … … … … … …
ქუეყანა … … … ღს … … …
გამოიყ[უა]ნნა იგინი [ო]ქროთაჲ
და ვეცხლითაჲ … … …
ნათესავსა მათსა სნეულ[სა]
იხარა ვ … … …
ლვაჲ მისი … … …
რამეთუ დაე … … … ყ … … …
იგინი (?)… … …
გრ … … …
და ცეცხლი … … …
მათ … … …

3v / … … … ნსა … … … და მათ
… … … წყრობა, რამეთუ ჴ … … …
და პურითა ზეცისათა გან … … … ღანა იგინი
სცა კლდესა და გამოიცინეს წყალნი
და [ვი]დოდეს უწყულსა (!) მდინარენი
… … … ენაჲ, სიტყუაჲ წმიდაჲ მისი
… … … … … … მონისა
… … … … … …
და გამო … … … ანა ეს … … … თჳსი სიხ
და … … … ლნი თჳსნი შუჱბად
მისც … … … ნთ სოფლები წარმ … რ ……
აშ … … … თა და … … … მკჳდრნეს,
რაჲთა დაიცვ … … … ენ სამართალნი მისნი
და … … … სნი, რომელნი მოძი … … … ონ
დ… … … ბნ … … …ნი… … …
[649]… … … მ … … … ირ
აუარებდით უფალსა
… … …ხ … … …ილ … … …რ … … … ვინ-მე იტყო

4r / დეს … … … თ[650] … … …
სასმე … … … ყვნეს ყ … … …

[647] ზემო და მარჯვენა კიდე მოხეულია, შიგადაშიგ ამოხეული, დალაქავებული.
[648] ამ სტრიქონის ზემოთ ჩამატებულია სიტყვა **მათ[ი]საჲ**
[649] ნაწერია სინგურით, გადაშლილია.
[650] ფურცელი დაზიანებულია, ამოხეულ-დაგლეჯილია, გადაფხეკილია.

ნეტარ არიან ... ... და ცი... ... ...
რთლენიჲ[651] და ყონ სიმარ ... ...
ყოველსა ჟამსა ... ...[652]
მომიჴსენენ ჩუენ, უფალო, ს ... ... თსა შენისა
და ვიხილო სასათ ... ...
ულთა შენთა (?) თანა (?)... ... ...
ვიხილოთ ჩუენ (?) სათ ... ...
რაჲთა ვიქამოდით (!) ... ნ ... ... თა
შენთა [ნა] ... ...
ვცოდეთ მა ..., ... რომელმან ... ... თანა ... ...
... ულო ... ... [ვ]ეცრო
ვენით ... ...
მამათა წმიდათა ... ... ი ... ... სხეს ... ...
არაჲ გიჴ ... ...
შინა არაჲ გჳ ... ...
[სა]კჳრველებასა შინა ... ...
არცა მას ... ...

4v / ... ... გამ
... ... ლ ... ... სლ ... ... ზღვჲსა
... ...ჲ ... ... ა ... ...
... ...ნი სახელისაჲ მისისათჳს
... ... ა გულიჴმა-ყოს ძლიე[რად]
... ...
... ... მულ
... ... ყფ
... ... უდაბნოსაჲ ზედა [653]
... ... ს ... ... მჴ ... ... ლობენ
... ... ჴსნ ... იგ
... ...
... ... [მისნი]
... ... მაჭირვ[654]
დ ... ... ე ... ... არა გა
ნერა ... ...
... ... ყისა მა[მ ღსა][655]
... ... ლობათა მისთა
ი ... ... წყეს (?) საქ ... ...
შენი მისნი.

---

[651] ბოლოში აქაც და კიდევ სხვა სიტყვებს ბოლოში აქვს ჲ

[652] ამ სტრიქონის გასწვრივ არის: **<u>თსა შენისა</u>**, ეს არის გაგრძელება ქვედა სტრიქონისა. აქვეა სხვა .....

[653] ჲ-მეტობა, ზედა 3 სტრიქ. ზევით წერია, ეს ამ ფრაგმენტს ახასიათებს

[654] ამ სიტყვის დაბოლოება ზევით უნდა იყოს, ხაზი ჩანს, მაგრამ ის ადგილი (სადაც ყვა ეწერა) ამოგლეჯილია.

[655] ამ სიტყვის ბოლოც ზევით უნდა ყოფილიყო, მაგრამ ამოგლეჯილია

Fr 184 ა

Fr-184-ს გამოეყო მეხუთე ფურცელი 184 ა

Fr 184 (ცალკე გამოეყო მე-5 ფურცელი Fr 184ა)

რაობა:	„ეტრატოვანი"
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 (5) ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	6,4x13

Content:	“parchment“
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	1 (5) folios
Script:	Nuskhuri
Size:	16,4x13

ტექსტი

1r */ … ა … დენ … … …
… … … და მოსეს ხე … … …
… … … ცა ედვაჲ მათ ა … …
უცხოთაგან სიმდიდრე … … …
და ნუ ეპოებიან მათ … … …

და ნუცა[656] შემწყნარებელ … … …
ლთა მათთა იყვნენ ნაშობ[ნი] მათნი
მოსასრველად
ნათესავსა შინა ერთსა
აიჴუნედ სახელი მისი.

აიჴუ[ნ]ედ უსჯულოებაჲ მამ … … …
მა … … … წინაშე უფლისა და ცოდვ … … …
მე … … … ათისა ნუ აიხოც … … …

იყუნ … … … წინაშე უფლისა მარადის … … …
პედ … … … ნეთ ს[ა]ჴსენ[ებე]ლი მისი

ამის წილ … … … მოიჴ … … …
… … … ფა წყალობ … … …სა … … …
… … … მან კაცი იგი … … …
… … … კ̃დ … … …

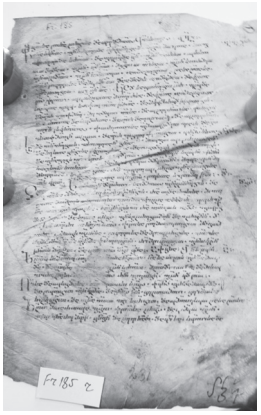
* **შენიშვნა:** ხელნაწერის ხუთივე ფრაგმენტი წარმოადგენს პალიმფსესტს, რომლის ქვედა ფენა დაწერილია ნუსხურით.

[656] **დ** სინგურით.

1v / … … … ეს, ხოლო მე
… … … გეს მე ბოროტი,
… … …ლისა წილ დადგინ … … …
[ავაზ]აკი მარჯუჱნით მის … … …
სასჯელისა მისისაგან
… … … ამოვიდენ და სჯული და
ღოცვაჲ მათი და ცოდვად
[შე]ერაცხა მათ … … …

… … … ირი … … … აყვნენ დღ … … …
… … … საგებელნი … … …
… … … ნ მიღონ და ყ… … … ენ
ღნნი … … …[მათ]ი … … …ღჲდ
… … …ი მას … … … ურივი
… … … რ[ვე]ულნი ი … … …
… … … ღი … … … ო … … …

Fr 185

რაობა:	მარხვანი
თარიღი:	---
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,9x17,7
Content:	Triodion
Date:	---
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	24,9x17,7

ტექსტი

[657]1r */ შაბათსა წინა ხარებისა დაუჯდომელთაჲ
ყოველი სასოებაჲ
[ჴმაჲ] ბ გუერდი

წინა საუკუნეთა
განზრახვისა განცხადებად გებულ მოიწია
მოგიკითხვიდა, სძალო.
და გეტყოდა შენ:
გიხაროდენ, ღირსო
უსძლოო დედაო,
გიხაროდენ,

[657] ამ გვერდის მარჯვენა ზემო ნაწილში ასომთავრულით მიწერილია: Ქ: Ქ ჯ˜რ (ჯუარ), შუა ნაწილიში -დ˜, დ˜ბჲ (დიდებაჲ), ქვემოთ: ა˜.

* **შენიშვნა:** ეს ფურცელი შეცდომით იდო სხვა ხელნაწერში S 4925-მარხვანი, თ. ბრეგაძე).

ყოვლადწმიდაო
მშობელო ღმრთისაო,
გიხაროდენ, სიღრმეო განუცდელო!
გიხაროდენ, სიმაღლეო
აღმატებულო
ცასა ცათასა
… ნ წყევისა დამჴსნელო და ადამის აღდგომაო
და კაცთა განახლებაო,
უფალი შენ თანა!

„კაცად საგონებელ ხარ„, -
ეტყოდა წმიდაჲ ქალწული
უჴორცოთა მთავარსა, -

და კაცთა აღმატებულთა
სიტყუათა ეტყჳ;
სთქუ: ღმერთი ჩემ თანა
დამკჳდრებად ჩჩჳლებრ
და ვითარ ვიქმნე
მე ადგილ ღმრთისა,
დაუტევნელისა,
ქერობინთა ძალთა და საყდართა;
და ვითარ დავიტიო მე
დაუტევნელი იგი ზესკნელთაჲ?
ქორწილისა გამოუცდელ ვარ და გულისთქუმათაგან უცხო
და ვითარ ვშვე ქალწულებით
ყრმაჲ ზესთა ბუნებისა?

სადა ღმერთმან ინებოს,
იძლევიან ბუნებ [ანი],
მიუგო უჴორცომან
და ზესთა ბუნებისა
კაცობრივისა
დაჰბადებს, დაჰმართებს (!)
და განაგებს ღმერთი
ყოველს[ა] [ესე], ყოვლადწმიდაო,
ირწმუნენ სიტყუანი
ჩემნი, სავსენი სულნელებითა
და მყის ჴმა-ყო დედოფალმან:
მეყავნ მე მსგავსად
ს[აქმეთა] შენთა,
რაჲთა ვშვე უჴორცოჲ განახლებისათჳს კაცთაჲსა
და დავიცვა უზეშთაეს
წესთა სიწმიდე ჩემი[658].
ღმრთ. ცხოველსა მას

[658] მარჯჳნივ - მთავრული დ.

საუკუნითგან დაფარული
საიდუმლოჲ განცხადნების
და ძე ღმრთისა მამისაჲ
ძე კაცის იქმნების,
რაჲთა უდარესისა
მიღებითა
მომცეს უმაღლესი;
პირველ მოიკიცხა ადამ, რამეთუ
ვერ იქმნა ღმერთ, ვითარ ეოცნა
[კაც] იქმნების ღმერთი, რაჲთა ღმერთ-ყოს ადამ,
იშუჱბდინ [სახელი] და კაცთა ბუნებაჲ,
განსცხრებოდენ და იხარებდინ
და [მთავა]რი ანგელოზთაჲ
ქალწულისა წინაშე მოწიწებით მდგომარე
ჴმობს გიხაროდენსა
წყევისა და მწუხარებისა
პირველისა დამჴსნ[ელი] და განმაქარვებელი,
რომელი მოწყალებით
განჰკაცენ ჩუენთჳს, მეუფეო,
და ყოველთა ღმერთო, დიდებაჲ შენდა!

აქებდითსა
ძლ. შენ სიტყუანი
ზეცისა სიმაღლე[თაგან]
… ირა ანგელოზი,
ნაზარეთს გარდამოჴდა
და ეტყოდა [ქალწულსა]: გიხაროდენ, სძალო.
მუცლად-იღო ადამის უპირატესი
მ… თაჲ რომელნი გიგალობენ:
გიხაროდენ, ყოვლადწმიდაო!

ღმრთისა დაუსაბამოჲსა
თანასწორი სიტყუაჲ
ქუეყანად გარდამოჴდა
და წყალობით განკაცნა
და ბუნებაჲ ჩუენი შეცთომილი,
შეიმოსა სიტკბოებით
და განაღმრთო იგი სახიერებით
და უმაღლეს-ყო ცასა ცათასა.

ზეცით მოართუა გებულ
ქალქულსა ცხორებაჲ
და ჴმა-ყო: გიხაროდენ,
შემიწყნარე, მეუფჱ,
შენგან დატევნადი

1 v / და ყოვლისა სოფლისა და / უტევნელი,
დამჴსნელი ყოველთაჲ, რომელი გიგალობენ:
გიხაროდენ, მიმადლებულო!

ენაჲ, რომელი არა იცოდა, ესმა
ღმრთისმშობელსა, რაჟამს-იგი ეტყოდა მას
ანგელოზთა მთავარი
სიტყუათა ხარებისათა,
რომლისათჳსცა
სარწმუნოებით შეიწყნარა
მოკითხვაჲ იგი

[659]და მუცლად-იღო შემოქმედი
საუკუნოჲ ღმერთი:
ამისთჳს გიღაღადებთ
სიხარულით
ჩუენცა, კაცთმოყუარეო,
რომელი განჰკაცენ
მისგან უქცეველად
და გამოუთქუმელად
მშჳდობაჲ მოჰმადლე სოფელსა
და ს˜ ცⷭ˜
მოეც დიდი წყალობაჲ.

წიგნად სიტყჳსა ღმრთისა
სულიერად სულისა მიერ
წმიდისა დაბეჭდულად
გიხილა დიდებულმან
ძალთა მთავარმან
და ჴმა-ყო: გიხაროდენ,
სძალო, საუნჯეო საღმრთოჲსა სიხარულისაო!

გიხაროდენ, ადამის
აღდგომაო, ღმრთისა დედაო!
გიხაროდენ, პალატო
ქრისტეს, მეუფისაო,
და ცეცხლისფერო
საყდარო, გიხაროდენ,
ჯოჯოხეთისა მძლავრებისა დამარღუⷭველო!

ვარდო დაუჭნობელო,
გიხაროდენ, გამომღებელო
საღმრთოჲსა ხილისაო!

[659] მარცხენა კიდეზე მინაწერებია: დ (მთავრული) ა (მთავრულით), ქებაჲ, დიდებაჲ (დ-მთავრულით), დ მთავრულით, ზღუაჲ უვალი, (ზ-მთავრულით), მგალობელ (მ- მთავრულით) 2.ზღუაჲუვალი, 3. მგალობელ.

გიხაროდენ, მშობელო
მეუფისაო!
სოფლისა ცხორებაო
და მტჯრთველო მეუფისა მის საუფლოჲსაო.

სიწმიდისა ტაძარო,
აღდგომაო დაცემულთაო,
შროშანო შეჩნიერო,
საკუმეველო სულნელო,
სულნელმყოფელო
ყოვლისა სოფლისაო,
გიხაროდენ, მიჰრონო მრავალსასყიდლისაო!

განძლიერდასა

გიხაროდენ, ტრაპეზო სულიერო
პურისა მის ცხორებისაო!
გიხაროდენ, წყაროჲსა მის
ცხოველისა საუნჯეო!
გიხაროდენ, ჴუვილისა
უთესველისა ყანაო!

დიაკეულო ზუარაკისა მის
ყოვლადუბიწოჲსა მშობელო,
გიხაროდენ შენ, ტარიგო
ცოდვათა ამხუმელისა მის
კრავისა ღმრთისა დედაო!
გიხაროდენ, ცხორებისა მიზეზო!

გიხაროდენ, ცისკარო ბრწყინვალეო,
რომელმან აღმოუბრწყინვე მზე
ნათლისა სამკჳდრებელისაჲ
და წყუდიადისა დამჴსნელო
და ძალთა მათ ბნელისათა,
სულთა ბოროტთა წარმწყმედელო.

გიხაროდენ, ბჭეო ნათლისაო
[660]… … … განვლო ღმერთმან მხოლომან
და ბჭენი ქუჩსკნელისანი … … … რ ნ ა
ძალითა საღმრთოჲთა
და ბჭენი ცხორები[სანი] გან[უხუნა],
კაცთა, დ[ედოფალო].

მესმასა
ძლ. იესუ მჯდომარე

[660] ლაქაა.

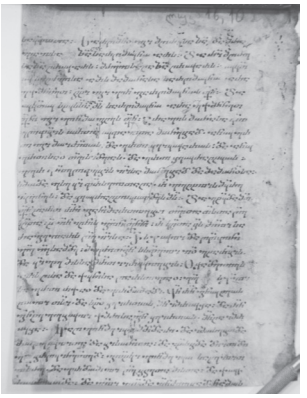
ჴმითა[661] … … … შესხმისაჲთა გალობთ
ქალწულო ს[აგალობელო],
მთაო პოხილო და
შეყოფილო ს[ულითა] წმიდითა, გიხაროდენ, სასანთლეო არა ნათელი
და ტაკუაო მანანაჲსაო, და [მატკბობელნი]
საცნობელთაო.

გიხაროდენ, ჵ დედოფალო,
სოფლისა სალხინ[ებელო]
და ქუეყანით ზეცად
ამაღლებულო კიბეო, გიხაროდენ!
ჴიდო წიაღ-მყვანებელო
სიკუდილისაგან ცხორებად
შემსხმელთა შენთაო,
ყოვლადწმიდაო.

გიხაროდენ, ცათა უმაღლესო,
ქუეყანისა შემოქმედსა
უცხოდ დამტევ

Fr 194

რაობა:	ოთხთავი (ლუკა16,10)
თარიღი:	XII ს
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	16,5 x 11,5

Content:	Four Gospels (Luke16,10)
Date:	XII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	16,5 x 11,5

ტექსტი

Fr 194
სახარება, ლუკა 169,10

1r / საყოფელთა
სარწმუნოჲ იგი მცირესა ზედა და მრავალსა ზედაცა სარწმუნო არს;
და რომელი მცირესა ზედა ცრუ არს, მრავალსაცა ზრდა ცრუ არს.
უკუეთუ სიცრუვისა ამის მამონასა სარწმუნო არა ექმნნეთ, ჭეშმარიტი იგი ვინ გარწმუნოს თქუენ?
და უკუეთუ სხჳსასა ამას სარწმუნო არა ექმნნეთ, თქუენი იგი ვინ მოგცეს თქუენ?

[661] ამოფხეკილია.

არავის მონასა ჴელ-ეწიფების ორთა უფალთა მონებად, ანუ ერთი იგი მოიძულოს და ერთი შეიყუაროს და ანუ ერთისაჲ თავს-იდვას და ერთი შეურაცხ-ყოს. ვერ ჴელ-ეწიფების ღმრთისა მონებად და მამონაჲსა.

ესმოდა ესე ყოველი ფარისეველთაცა, რამეთუ ვეცხლისმოყუარე იყვნეს და შეურაცხ-ჰყოფდეს მას.

და ეტყოდა მათ: თქუენ ხართ, რომელნი განიმართლებთ თავთა თჳსთა წინაშე კაცთა, ხოლო ღმერთმან იცნის გულნი თქუენნი, რამეთუ კაცთა შორის მაღალი საძაგელ არს წინაშე ღმრთისა.

რამეთუ სჯული და წინაჲსწარმეტყუელნი ვიდრე იოვანესამდე (!) მიერითგან სასუფეველი ღმრთისაჲ ეხარების და ყოველივე მისსა მიმართ იიძულების.

უადვილეს არს ცისა და ქუეყანისა წარსლვაჲ, ვიდრე[ღა] სჯულისა ერთი რქაჲ დავრდომად.

ყოველმან, რომელმან განუტეოს ცოლი თჳსი და სხუაჲ შეირთოს, მან იმრუშა; და რომელმან განტევებული ქმრისაგან შეირთოს, მანცა იმრუშა.

კაცი ვინმე იყო მდიდარი და იმოსებოდა ძოწეულითა და ბისონითა და იხარებდა დღითი დღედ ბრწყინვალედ. გლახაკი ვინმე იყო, სახელით ლაზარე, დავრდომილი წინაშე ბჭეთა მისთა და ქუჱ ძურებოდა.

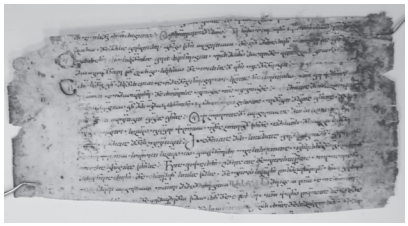
და გული-ეტყოდა განძღებად ნამუს

1v /[662]

Fr 195

რაობა:	საგალობელი ლიტურგიკული წიგნიდან
თარიღი:	---
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10,2x20,2

Content:	Chant from Liturgical Books
Date:	---
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	10,2x20,2

ტექსტი

1r * / [663] … ან … ნისა … … …
დ[იდებაჲ]

საჴლისა … … …
… ობ … … … ზედა ესე

[662] ტექსტი არ იკითხება; გვერდი ძალიან დაზიანებულია, სავარაუდოდ, ყდიდანაა ამოღებული და წებოს კვალია. ტექსტი არ იკითხება.

* **შენიშვნა:** ხელნაწერის ეს ფრაგმენტი დაკრული იყო სხვა ხელნაწერის A 506-ის ხის ყდაზე.

[663] გვერდი ძალიან დაზიანებულია: ზემო და ქვემო ნაწილები წაჭრილია, ნაწერი წებოსაგან დალაქავებული და გადაშლილია.

ღიესები[თ] … მ … ყ … აღა მით …
… … ან-ჰყოფს
და შეჰ … … …
კაცისათა და ელვარე-ჰყო[ფს]

[664]… … …
ძლ. ნათლითა
არათუმცა უფალი იყო
ჩუენ თანა, არამცავინ ჩუენ … შე[უძლე]ბელ იყო მტერისა
ბრძოლათა თავსდებად, რამეთუ რომელნი-იგი
მ[ძლ]ე ექმნებ[იან] და მიერ მოეცემის ძალი.
კბილთა მ[ათთ]ა მიერ ბოროტს … …
ნუმცა შეიპყრობის (!) სული ჩემი,
ვითარცა სირი, სიტყუაო ღმრთისაო;
ჱმე, ვერ განვერე მტერისაგან
ცოდვის … … … და უწყალობელი.

დიდებაჲ
სულისა მიერ წმიდისა
მიეცემის ყოველთა გან(ი)თავისუფლებაჲ
… … … და [წარმა]ტებაჲ
და მშჯდობაჲ და კურთხევაჲ, რამეთუ სწორად
თანამოქმედი არს მამ … … …

[665]… … …
ძლ. … ღმერთი ჩემი
რომელნი უფალსა
ესვენ მტერთა მიმართ
საზარელ არ[იან] და
… მა … რვებელ,
რამეთუ ღმრთისა მიმართ ხედვენ
და მისა მიმართ აქუს სასოებაჲ.

[666]… წ … უღმრთობად
ჴელთა მათთა არაჲ განჰმარტებს [მაცხოვარი].
რამეთუ შენ ხარ შემწე მათი ს …
და ჴელისამპყრობელი.

და … ლისა …ისა სიმტკიცე და …
რომელ … წეს … მთავრობანი თაყუანის-სცემენ
მკჯდრთა თანა ქუეყანასა …სა სულისა.

---

[664] სინგურით ნაწერი დასათაურება მთლიანად გადაშლილია.
[665] სინგურით ნაწერი გადარეცხილია.
[666] ერთი ასო, სინგურით ნაწერი გადაშლილია.

წარმდგომაჲ
ძლ. სახიერებისა
[ა]ღადგინე ძალი შემდგომად[667] …
… დიდებაჲ … ნ ჩუენ.
დ[668] ს ბ ი, რომელი … … …[669]

1v / [670]… … … … … …
აღსდგა ძლიერებითა.
ღმრთ. … … … უკულეველად ზღუაჲ
გან-რაჲ-იპყრენ ჴელნი თჳსნი
ჯუარსა ზედა სახიერო,
და მამისა შესწირე
ბუნებაჲ ჩუენი, უბიწოო,
და ჭეშმარიტად მიზიარენ ღმრთეებასა შენსა.

უბრძანე რაჲ
სიკუდილსა შეძრწუნებით,
ვითარ მონაჲ მოვიდა,
ყოველთა ცხორებაო და მი … … …
მოგუმადლე ჩუენ ცხორებაჲ
საუკუნოჲ და ღირსად ყოველნი გადიდებთ.

აღ-რაჲ-სდეგ შენ,
მკუდრეთით აღმადგინებელი
კაცთა ნათესავისაჲ
პირველშექმნილი [ჯო]ჯოხეთით აღმოიყვანე
და ძლევისა გალობასა ღმერთსა უგალობდა.

მათ პატიჟთაგან,
ღვთისმშობელო,
შენ მიერ გამოჴსნილნი
ჴმითა გალობისაჲთა
ვადიდებთ დიდებათა შენთა
და სი …ბით უგალობთ შობასა შენსა.

უქცეველად
უბიწოთა მათ სისხლთა … … … განკაცებული
სიტყუაჲ გჳშევ, ქალწულო,
განახლებად ჩუენდა; ამისთჳს
დაუცხრომე[ლად] … … … თა
ჴმითა მარადის გიგალობთ.
მადლთა მიერ
სულიერთა შემკობილმან
შეიწყნარე, ქალწულო,

[667] ჩამოჭრილია.
[668] სინგურით.
[669] ჩამოჭრილია.
[670] ამ გვერდის ზედა კიდე წაჭრილია.

სიწმიდით სიტყუაჲ ღმრთისაჲ,
შუჱნიერი იგი სიკეთითა,
განკურნებად განხრწნილისა ბუნებისა ჩუენისა.

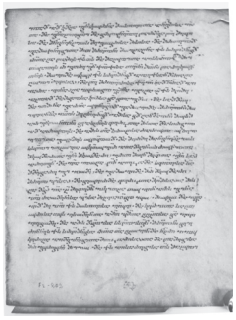
ნიავქარნი
ცოდვათა და გულისთქუმათა,
ღელვანი მძჯნვარენი
დაანთქმენ სულსა ჩემსა
და გულისსიტყუანი წარმტყუენ ვენ,
ნუ შეურაცხ-მყოფ, უბიწოო, ღმრთივმიმადლებულო.

განძლიერდასა

სამებაო წმიდაო, აღამაღლე
[671]… … … და შემოქმედო ჩემო,
რომელმან დააფუძნე
პირველ ქუეყანაჲ წყალთა ზედა და მა … … …[672]
და … შენ ხარ ძალი და სიმტკიცე ჩემი და მფ[673] … …

Fr 202

რაობა:	სადღესასწაულო (ჰაგიოგრაფიული კრებული)
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	26x20

Content:	Festal Menaion (Hagiographic Collection)
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	26x20

ტექსტი

[674]1r / ილად, არამედ კუალადცა განიკურნა მოსლვითა ანგელოზისა ღმრთისაჲთა და განახლებული და ბრწყინვალე წარდგა წინაშე მეფისა და მანგნენტიოს, მეგობრისა მისისა, და მრთელად გამოჩინებითა მით მრავალნი მოიტაცნა ქრის-

[671] წაჭრილია.
[672] წაჭრილია.
[673] ჩამოჭრილია.
[674] ჰაგიოგრაფიული კრებულის ფრაგმენტები. მთლად კარგად არ ჩანს, ვისი ცხოვრებაა და წამება, თითქოს ათანასესი.
1v-ზე იანვრის 24-ში წმ. მოწამეებით პარაკლიტონი და ვალენტონის წამება.
შემდეგ - 2r-დან სხვა ტექსტია. იგივე ხელნაწერი ჩანს, ეს არის მელეტის წამება.
აგრეთვე სტეფანე და იოვანე მოწამენი (ერთი თხზ.),სარაპიონ (ალბათ, სერაპიონ)
მერე მოდის ვისტოს და ფავსტოს, მარკელე თეოდორე, მელიტონ, სერგი, მარკელლონ.
ფელიქს, ფოტინე, თევდორე, მერკვრე, დიდიმოს.
3r-ზე კი სხვა თხზ. - პასიკრატი წმ.

ტეს სარწმუნოებად, რომელთაცა წამეს ქრისტესთჳს და მახჳლითა აღსასრული მიითუალეს, რამეთუ გარეგან ქალაქისა თავნი მათნი წარეკუჱთნეს; მოვიდა უკუჱ ქრისტეს სარწმუნოებად ალექსანდრიაცა, ცოლი მეფისაჲ, და წინაშე მძლავრისა ქრისტე ღმერთი კადნიერად აღიარა, ვინაჲცა პყრობილ იქმნა იგიცა. ხოლო ქრისტეს მოწამე ახლად დამბალსა კირსა შინა შთააგდო და სამ დღე დაითმინა, გარნა უვნებელად გამოვიდა, მრავალნი მოიყვანნა ღმრთისმეცნიერებად.

ამისა შემდგომად ცანდალნი, მუსმარგანწონილნი, შეასხნეს ფერჴთა მისთა და სირბილად აიძულეს და ამის თანა ზროხისა ძარღჳთა უზელელითა გუჱმეს უწყალოდ. და მერმე მანგნენტიოს სასწაული ითხოვა, უკუეთუ ვითარ აღადგინოს ძუჱლთა მკუდართაგანი მკუდარი ერთი მუნ მყოფთაგანი სამარეთაგან. და ვითარცა ილოცა წმიდამან, აღეჴადა საფლავსა ზედა მდებარე იგი ლოდი და გამოვიდა მიერ მკუდარი მრავალჟამისაჲ და შეუვრდა ფერჴთა მოწამისათა, მისცა დიდებაჲ ღმერთსა;

ხოლო მეფემან ჰკითხა, თუ ვინ არს, გინა პირველ რაოდენისა ჟამისა მიცვალებულ იყო.

მიუგო და ჰრქუა, ვითარმედ: მე პირველ ქრისტეს მოსლვისა ვიყავ და კერპთა საცთურისათჳს ესოდენთა ამათ ჟამთა ცეცხლსა შინა ვიწვებოდე. და ამის დიდებულისა სასწაულისაგან მრავალნი შეეძინნეს ქრისტეს სარწმუნოებასა, რომელთა თანა ცხოვნდა ნეტარი ღლჳკერიცა აღდგინებითა მით ჴარისაჲთა და წამებისა მიერ გჳოგჳნი მიიღო

1v და ქრისტეს აღსარებისათჳს მახჳლი/სა მიერ აღსასრული მიითუალა.

და კუალად ათანასე, გრძნებასა ზედა განთქუმული, უქმ იქმნა რაჲ ძლიერებითა ღმრთისაჲთა გრძნებათა მისთა, ჴელოვნებაჲ მყის მოიქცა და მსხუჱრპლად ქრისტესა შეწირა და ესრეთ მრავალნი რაჲ ცხოვნდებოდეს, შევიდა მთავარმოწამე ტაძარსა კერპთასა და უბრძანა კერპსა, რაჲთა თქუას, თუ იგი არს ღმერთი და თუ მისი ჯერ-არს თაყუანისცემაჲ.

მეყსეულად მის შორის მყოფმან ეშმაკმან ვაებით ჴმა-ყო, ვითარმედ: ქრისტე არს მხოლოჲ ღმერთი.

და ამის თანა შეიძრნეს ყოველნი იგი კერპნი და შეიმუსრნეს;

ხოლო ვერღარა თავს-იდვეს მსახურთა მათ ეშმაკისათა, არამედ შეიპყრეს წმიდაჲ იგი და წინაშე მეფისა წარადგინეს და ევედრნეს, რაჲთა ადრე ყოს მოკლვაჲ მისი. მაშინ მისცა მეფემან განჩინებაჲ მოკლვად მისა და ალექსანდრი დედოფლისა და ესრეთ წმიდასა მას თავი წარეკუჱთა. ხოლო ალექსანდრია ვითარ ილოცვიდა თჳნიერ მახჳლისა, სული თჳსი ღმერთსა შეჰვედრა.

თუესა აპ კდ[675]

წმიდათა მოწამეთა პასიკრატოჲსი და ვალენტონისი, ესენი იყვნეს დოროჲსტოლოჲთდა მჴედრობდეს გუნდსა ერთსა შინა ავლიზანის ზე ეპარხოზისა. და ვითარიგი კერპთა მიმართ შეცთომილებასა კაცთასა ხედვიდეს და ყოველთავე შეშინებულთა და დამდაბლებულთა ბრძანებასა ქუჱშე მპყრობელთასა თავნი თჳსნი ქრისტეანედ ქადაგნეს, ხოლო კერპთმსახურთა შეიპყრნეს და მთავრისა წინაშე წარადგინნეს. და ვითარ-იგი აიძულებდა ზორვად კერპთა, არა თავს-იდვეს, არამედ უფროჲსღა წმიდამან პასიკარპოს უჩუჱნეს რაჲ კერპი აპოლონისი, მიეახლა მას, შეჰნერწყუა და ჰრქუა, ვითარმედ: ესევითარი პატივი შუჱნის ღმერთთა თქუჱნთა.

[675] იანვარი და 24 - ქვემოთ!
თუესა (აპ) იანვარსა 24-სა (კდ).

2r / შეიკრნეს უკუჱ ჯაჭჯთა და შეისხნეს საპყრობილესა, ხოლო წმიდაჲ პასიკრატი მხიარულ იყო საკრველთა მათთჯს. და ვითარცა მანიაკსა ოქროჲსასა შეიტკბობდა. ჯაჭუთა მათ ზედა მდებარეთა. და ვითარცა ქრისტეს ვნებათა ორღანოსა ზედა ესრეთ მხიარულ იყო და განსცხრებოდა. და ვითარცა მეორედ წარიდგინნეს წინაშე მთავრისა, მოუჴდა წმიდასა პასიკარპოსს პაპიანე, ძმაჲ მისი, და მრავლითა ტირილითა განაზრახებდა, რაჲთა დაასხას გუნდრუკი ბომონსა ზედა და განერეს ჭირისაგან და თავსა თჯსსა სახედ დაუდებდა, რამეთუ განდგომილ იყო იგი ქრისტეანობისაგან. ხოლო წმიდამან პასიკრატო წარდევნა იგი, ვითარცა უღირსოი ნათესავობისა მისისაჲ და უვარისმყოფელი სარწმუნოებისაჲ და მიეახლა ბომონსა და განირთხა ჴელი თჯსი ცეცხლსა ზედა, რომელი ეგზებოდა მას ზედა, და მთავარსა მას ეტყოდა, ვითარმედ: ჴორცნი მოკუდავად შექმნნეს. და, აჰა ესერა, ვითარცა ხედავ, ჰმორჩილობნ ცეცხლსა და განილევიან, ხოლო სული უკუდავ არს და ხილულთა ვნებათაგან შეუძლებელ მოდრეკად. ამისთჯსცა მოუდრეკელად ჰგიეს ცხორებად საუკუნოდ, დამარხული განიკითხეს უკუჱ წმიდაჲ ვალენტიონცა და თქუა, ვითარმედ: ერთ არს განზრახვაჲ ჩუენი და ერთ - სარწმუნოებაჲ. ამისთჯსცა ორთავე ერთი განჩინებაჲ მიიღეს, რამეთუ მახჯლითა ბრძანა აღსრულებაჲ მათი, ვინაჲცა დედაჲ წმიდისა პასიკრატოჲსი მივიდა და ძესა თჯსსა წარჰგზავნიდა, განამჴნობდა დამოდრეკად ქედისა და მითუალვად მახჯლისა უბრძანებდა. ხოლო რაჟამს-იგი წარეკუჱთნეს თავნი წმიდათა ამათ, იყვნეს ჰასაკითა ნეტარი პავსიკრატო კ ბ წლისაჲ, ხოლო წმიდაჲ ვალენტიოს ლ წლისაჲ.

ამასვე დღესა წმიდისა სიმეონ

2v და იო/სი, ძმათა უფლისათა, ძეთა იოსეფისთაჲ და წმიდათა მოწამეთა ევსევი, ნეონ, ლეონტი, ლოგინოს, ქრისტეფორე, დიმიტრი, დანავ, თერინე, ნესტავ და მათთანათაჲ და ჴსენებაჲ წმიდისა ელისაბედისი.

თუჱსა აპრილსა კ ე (25)

წმიდისა მოციქულისა და მახარებლისა მარკოზისი

ყოვლადქებულმან მარკოზ ჟამთა ტიბერის კეისრისათა ქადაგა ყოველი სიტყუაჲ ღმრთისაჲ ყოველსა ეგჯპტესა და ლუბიას და მარმარიკეს და ამონიკეს და ხუთქალაქს და აღწერა სახარებაჲ ბრძანებითა პეტრე მოციქულისაჲთა და კჯრინეს ხუთქალაქისასა მიიწია და მრავალნი საკჯრველებანი აღასრულნა. და მიერ ალექსანდრიად მივიდა და კუალად ხუთქალაქად და ყოველგან სასწაულთა აღასრულებდა და ეკლესიათა შეამკობდა ჴელთდასხმითა ხუცესთაჲთა და კურთხევითა დიაკონთაჲთა და დადგინებითა ეპისკოპოსთაჲთა. უკუანაჲსკნელ კუალად ალექსანდრიედ (!) მოვიდა და იყოფოდა იგი ძმათა თანა, რომელნი პოვნა ზღჯსკიდესა და სიტყუასა ღმრთისასა. ქადაგებდა და ახარებდა, ვინაჲცა ზედა-მოუჴდეს მას მსახურნი იგი კერპთანი, რამეთუ ვერ თავს-იდვეს ხილვად ქრისტეს სარწმუნოებისა წარმართებასა. და მოაბეს საბელი და იწყეს ზიდვად მისსა, რამეთუ ეცემოდა იგი ქვათა და კლდეთა, დაიბძარნეს ჴორცნი მისნი და სისხლითა ქუჱყანაჲ შეიღება.

და ვითარ შეაყენეს საპყრობილესა, მოვიდა მისა უფალი და გამოუცხადა მას მერმისა მისთვის დიდებისა, მისთჯს განმზადებულისა.

და შემდგომად დღეთა რავდენთამე კუალად იწყეს თრევად მისა უბანთა შინა და ფოლოცთა და ვითარ-იგი ეცემოდა ფიქლითი ფიქლად, დატყოდეს ჴორცნი მისნი, მისცა ღმერთსა წმიდაჲ სული თჯსი.

ხოლო იყო სახე მოციქულისაჲ წესიერ

[676]3r / ებაჲ თითოსახისა ნივთისაგან შემზადებულსა მსგავსებასა შინა უკუჱთუ არა იძიონ ღონე რაჲმე, რომლითა უძლონ საქმეთა მელეტისთა დაბრკოლებაჲ, ვინაჲცა შევიდეს ძაღლთა და იწყეს ბრძოლად თანაწარმავალთა გზისათა. აგრძნა ესე წმიდამან მელეტი და წარიყვანნა მჴედარნი და თანაშეწევნითა ანგელოზთაჲთა ძაღლნი იგი მოსწყჳდნა, რომელთა სახე შეემოსა ეშმაკთა და შესრულ იყვნეს მათ შორის და სახენი მათნი დაფარულნი წინაშე ყოველთასა განცხადნა, რამეთუ შეცვალებულ იყვნეს მსგავსად გუჱლთა და ასპიტთა და ტაძარსა შინა კერპთასა კერპნი და გამოქანდაკებულნი ლოცვითა დამუსრნა. ცნა ესე მაქსიმე მთავარმან და წარავლინნა მჴედარნი და შეიპყრა იგი და მისთანანი და უბრძანა მათ ზორვაჲ კერპთაჲ. ხოლო მათ არა თავს-იდვეს, არამედ უკუჱ გუჱმნეს არგნებითა ფიცხლებითა მრავალჟამ და მერმე იჩხუჱპნეს გუჱრდნი მათნი და კუჱრთხებითა რკინისაჲთა მოიწყლნეს კოჭნი მათნი და დაემსჭუალნეს ფერჴნი ძელსა ზედა, ხოლო თუალნი მათნი იყვნეს მხედველ უფლისა მიმართ, ვითარღამცა ვერ აგრძნობდეს ტკივილთა მათ და კავებითა რკინისაჲთა მოწყლნეს კოჭნი მათნი, და[677] კუჱრებითა რკინისაჲთა გუჱმნეს შუბლნი მათნი, რომელთა ზედა სასწაულსა ჯუარისასა გამოსახვიდეს. სხუანიცა უკუჱ მრავალნი ტანჯვანი დაითმინნეს, რომელთა გამოუთქუმელი აქუნდა სალმობაჲ და ტანჯულსა მას სიკუდილად მიიყვანებდეს სიმწარითა, რამეთუ წმიდაჲ მელეტი ფიჭუთა ზედა დამოეკიდა და დაემსჭუალა და აღსასრული შრომათაჲ იპოვა

3v / და დასაბამი დაუსრულებელისა ქრისტეს თანადების და განსუჱნებისაჲ.

ხოლო სტეფანეს და იოვანეს თავნი წარეკუჱთნეს, ხოლო სარაპ[იო]ნ, რომელი იყო ეგჳპტით მოსრულ და სასწაულთა მიმართ [678]… სა ჰრწმენა ქრისტე და ნათელიღო და ანგელოზისა მ[იერ]ე ეპისკოპოსისაგან ჴელთდასხმულ იქმნა კალინიკე მოგჳსა თანა, რომელმან განუზავა წამალი მაკუდინებელი მოწამესა და რამეთუ მოკლვად მისა ვერ უძლო, ჰრწმენა ქრისტე და მახჳლითა წარეკუჱთნეს თავნი მათნი.

ხოლო ფისტოს და ფავსტოს და მარკელე და თეოდორე და მელიტონ და სერგი და მარკელლონ და ფელიქს და ფოტინე და თევდორ …ე[679] და მერკჳრე და დიდიმოს, რომელთაგანნი რომელნიმე კომიტნი იყვნეს და რომელნიმე - ტრიონნი და რომელნიმე - პრინგიპოსნნი, საჴუმილსა შეითხინეს და გჳრგჳნი წამებისაჲ მოიღეს, ხოლო წმიდისა მელეტის მჴედარნი - ყოველნი მახჳლითა აღესრულნეს. ხოლო სუსანა და მარკიანე და პალადია - მეუღლენი წმიდათა მოწამეთანი, ჩჩჳლებითურთ ძელითა შემუსრვილნი აღესრულნეს. და კჳრიაკეს და სხუასა, სახელით ქრისტეანეს, რომელნი იყვნნეს ფრიად ჩჩჳლნი ჰასაკითა და უსრულნი ცნობითა, ეკითხა მთავრისა მიერ, ვითარმედ: რომელი ღმერთი უფროჲს არს - ქრისტე ანუ ზევს? და ვითარცა თქუჱს, ვითარმედ: ქრისტე, - მახჳლითა წარეკუჱთნეს თავნი მათნი.

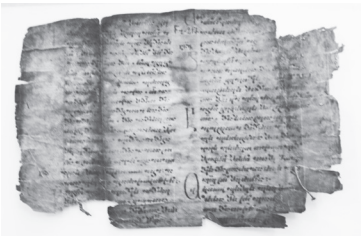
თუჱსა მაისსა კდ (24).

წმიდისა და ღმერთშემოსილისა მამისა ჩუენისა სიმეონ საკჳრველთმოქმედისაჲ, რომელი იყო დამკჳდრებულ მთასა საკჳრველსა და ბრწყინვიდა, ვითარცა მთიები, თავსა ზედა სუჱტისასა, რომლისა მამასა ეწოდებოდა იოვანე და დედასა-მართა. ხოლო იშვა იუსტიანეანე მე

[676] ეს ტექსტი აქ წყდება, 3r-ზე გრძელდება სხვა ტექსტი.
[677] და+და.
[678] ლაქაა.
[679] კარგად არ იკითხება.

Fr 217

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,9x19
Content:	Four Gospels
Date:	XII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	12,9x19

ტექსტი

მათეს სახარება, თავი 27, 57-63

[680] 57. [და ვითარცა შემწუხრდა, მოვიდა კაცი მდიდარი არიმათიაჲთ, სახელით იოსებ, რომელ იგიცა მოწაფე ყოფილ იყო იესუჲსა.] 58. ესე მოვიდა პილატესა და გამოითხოვა გუამი იესუჲსი. მაშინ პილატე უბრძანა მიცემად გუამი იგი მისი. 59. და მოიღო გუამი იგი მისი იოსებ და წარგრაგნა იგი არმენაკსა წმიდასა. 60. და დადვა იგი ახალსა მისსა საფლავსა, რომელი გამოეკუეთა კლდისაგან, და მიაგორვა ლოდი დიდი კარსა მას საფლავისასა და წარვიდა. 61. იყო მუნ მარიამ მაგდალინელი და სხუაჲ იგი მარიამ,

[და სხდეს წინაშე საფლავსა მას. 62. ხოლო ხვალისაგან, რომელ არს შემდგომად პარასკევისა, შეკრბეს მღდელთ-მოძღუარნი იგი და ფარისეველნი პილატესა 63. და ჰრქუეს: უფალო, მოვიჴსენეთ, რამეთუ მან მაცთურმან თქუა, ვიდრე ცოცხალღა იყო, ვითარმედ შემდგომად სამისა დღისა აღვდგეო].

მე-2 სვეტი

64. აწ უკუე ბრძანე დაკრძალვად საფლავი იგი, ვიდრე მესამედ დღედმდე, ნუუკუე მოვიდენ მოწაფენი მისნი და წარიპარონ იგი და უთხრან ერსა, ვითარმედ: აღდგა მკუდრეთით. და იყოს უკუანაჲსკნელი საცთური უძჯრეს პირველისა. 65. ჰრქუა მათ პილატე: გაქუს თქუენ დასი; წარვედით და დაჰკრძალეთ, ვითარცა იცით. 66. ხოლო იგინი წარვიდეს და დაჰკრძალეს საფლავი იგი და დაჰბეჭდეს ლოდსა მას დასისა თანა. (თავი 28-ე) 1. ხოლო მწუხრი შაბათთასა, რომელი განთენდებოდა ერთშაბათად, მოვიდა მარიამ მაგდალინელი და სხუაჲ იგი მარიამ ხილვად საფლავისა მის. 2. და აჰა ძრვაჲ იყო

(ეს ნაწილი აკლია) (1 v) 1-ლი სვეტი

დიდი, რამეთუ ანგელოზი უფლისაჲ გარდამოჴდა ზეცით, მოვიდა და გარდააგორვა ლოდი იგი კარისა მისგან საფლავისა და დაჯდა მას ზედა. 3. ხოლო იყო ხილვაჲ მისი, ვითარცა ელვაჲ, და სამოსელი მისი სპეტაკ, ვითარცა თოვლი.

[680] სავარაუდოდ, აქედან უნდა იწყებოდეს 1 r 1-ლი სვეტი.

[681]4. ხოლო საშინელებისაგან მისისა შეძრწუნდეს მცველნი იგი და იქმნნეს, ვითარცა მკუდარნი. 5. მიუგო ანგელოზმან მან და ჰრქუა დედათა მათ: ნუ გეშინინ თქუენ; ვიცი, რამეთუ იესუს ნაზარეველსა ჯუარ-ცუმულსა ეძიებთ. 6. არა არს აქა, რამეთუ აღდგა, ვითარცა თქუა. მოვედით და იხილეთ ადგილი, სადა დაიდვა უფალი. 7. და ადრე წარვედით და უთხართ მოწაფეთა მისთა, ვითარმედ: აღდგა მკუდრეთით და აჰა წინა-გიძღჳს თქუენ გალილეას. მუნ იხილოთ იგი. აჰა ესერა გარქუ თქუენ. 8. ხოლო იგინი გამოვიდეს ადრე მიერ საფლავით შიშითა და სიხარულითა დიდითა, მირბიოდეს თხრობად მოწაფეთა

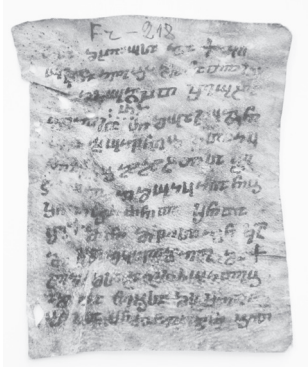
[მისთა. 9. და ვითარ-იგი მივიდოდეს თხრობად მოწაფეთა მისთა, და აჰა იესუ შეემთხჳა მათ და ჰრქუა: გიხაროდენ! ხოლო იგინი მოვიდეს და შეუვრდეს ფერჴთა მისთა და თაყუანის-სცეს მას].

[682]10. მაშინ ჰრქუა მათ იესუ: ნუ (მე-2 სვეტი) გეშინინ, წარვედით და უთხართ ძმათა ჩემთა, რაჲთა წარვიდენ გალილეას და მუნ მიხილონ მე. 11. და ესენი ვითარცა წარვიდეს, აჰა ესერა დასისა მისგანნი შევიდეს ქალაქად და უთხრეს მღდელთ-მოძღუართა მათ ყოველი ესე, რაჲცა იქმნა. 12. ხოლო იგინი შეკრბეს მოხუცებულთა თანა და ზრახვა-ყვეს, ვეცხლი დიდძალი მისცეს ერისაგანთა მათ. 13. და ჰრქუეს: ესრეთ თქუთ, ვითარმედ: მოწაფენი მისნი ღამე მოვიდეს და წარიპარეს იგი, ვიდრე ჩუენ მეძინა. 14. უკუეთუ ესმეს ესე მთავარსა მას, ჩუენ ვარწმუნოთ და თქუენ უზრუნველ-გყვნეთ.

ხოლო მათ …

Fr 218

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10,5x7,8-8,5
Content:	Prayers
Date:	XVI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	10,5x7,8-8,5

ტექსტი

1r / რსა მხოლოსა ააქუს (!)
უკუდავებაჲ და მადლსა
… … … მჴუდ ხთ შეუხებელსა, რამეთუ
რომელი მოუაკუდინი[ს] … … … ხუვნებ … თ იყ … თ … ბ
ჯოჯოხეთით ბეჭ … … …
[ა]ღმოიყვანებ შენ სიბრძნითა შენითა
შჳდ მდღ მიწისაგან კაცმა კუალად

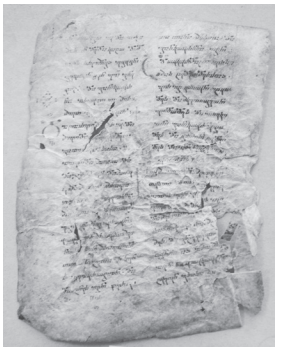
[681] გვერდის ბოლო ნაწილში ტნდ, მთავრული ასოებით (პაგინაცია).
[682]. ამ გვერდის მარცხენა კიდეზე, ზემო ნაწილში მთავრული ასოებით ტნვ (პაგინაცია).

… … … ელდვე მაქცევ მს … … … [აღ]სრულებად
და ნებსა მას შე … … … რ
ბით

1r / სახ[ი]ერო (!), შეიწყალე შენითა … … … და
განუსვენე წიაღთა შენ[ისათა] [და]
საუკუნოდ კუალად … … … სათა და ეც მას გჳრგჳნი
სიმართლისა და ნაწილი ცხორე[ბი]სა[683] დი
დებულთა რჩეულთა ყოველთასა … … …
… … … რ სათსა … … … სოფ[ე]ლსა ამას
შინა სახ… … შენისათჳს მ …

1v მდიდრად მსა /

Fr 221

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	17x10,3
Content:	Four Gospels
Date:	XI c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	17x10,3

ტექსტი

მათეს სახარება მე-15 თავი

1r / [შეაგი]ნებენ კაცსა, ხოლო უბანელითა
ჴელითა ჭამაჲ არა შეაგინებს კაცსა.

21. და წარვიდა მიერ იესუ და მივიდა
ადგილთა ტჳროსისა და სიდონიისათა.
[და] აჰა [ესერა] დედაკაცი [ქანანელი]
გამოვიდა საზღვართაგან და
იტყოდა: [შე]მიწყალე … ძეო დავითისო,
… ლი ჩემი ბოროტად ეშმაკეულ
არს.
ხოლო იესუ არაჲ მიუგო მას სიტყუაჲ
[და] მოუჴდეს მოწაფენი იქსუს და
ჰრქუეს მას:
განუტევე ესე, რომელი ღაღადებს

[683] ცხრისა.

და შეგჳდგს ჩუენ.
ჰრქუა მათ იესუ: არა ვიდრე მოვლინებულ
ვარ, გარნა ცხოვართა წარწყმედულთა
[სახლ]ისა ისრაელისათა.
ხოლო იგი მოვიდა, [თა]ყუანის-სცემდა
მას და ეტყოდა: უფალო, შემიწყალე მე!
ხოლო თავადმან მიუგო და ჰრქუალ
მას: არა კეთილ არს მოღებად პური
[შვილთაგან] და დადებად ძა[ღლ]თა.
ხოლო მან ჰრქუა: … რამეთუ
ძაღლნიცა ჭამ[ედ] ნაბიჭევისაგან,
[რომელ] გარდამოცჳვის ტაბლისაგან
უფალთა მათთაჲსა[684].

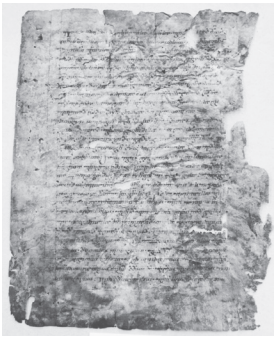
მაშინ მიუგო იესუ და ჰრქუა მას: ჵ დედაკაცი, დიდ არს სარწმუნოებაჲ ეგე შენი;
გეყავნ შენ, ვითარცა გნებავს. და განიკურნა ასული იგი მისი მიერ [ჟამით]გან.
და წარვიდა მიერ იესუ და მივიდა [ზღჳს] კიდესა გალილეაჲსასა და აღვიდა მთასა და დაჯდა მუნ

და მოუჴდა მას ერი მრავალი, [რომელთა] ჰყვანდა მათ [თანა [მკელობლები], ბრმები, ყრუნი, ქუე[წა]რ მზშრურომელნი (!) [და] სხუანი მრავალნი, თითოსახეთაგან სენთა შეპყრობილნი. და დასხნეს იგინი ფერჴთა თანა მისთა და განკურნნა იგინი.

არამედ უკჳრდაცა ერსა მას, ხედვიდეს რაჲ, ვითარ-იგი ყრუნი იტყოდეს და მკედიობელნი ვიდოდეს და ღრეკილნი განიკურნებოდეს და ბრმანი ხედვიდეს და ადიდებდეს [ღმერთსა] ისრაჱლისასა.

ხოლო იესუ მოუწოდა მოწაფეთა თჳსთა და [ჰრქუა]: [მე] წყალის ერი ეს[ე], ეამეთუ აწ ესერა [სა]მი დ[ღჱ] [არს] და მელიან [მე] [და] [არა]რაჲ აქუს, რაჲმცა [ჭა]მეს და განტევებაჲ [მათი] უზმათაჲ არა მნებავს, ნუუკუე დაცყვენ გზასა ზედა[685].

Fr 223

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	---
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22,1x17,5
Content:	Chant
Date:	---
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	22,1x17,5

[684] 1r=ზე, ქვემო კიდეზე სინგურით მ, მრ, რ; ამ ასოების ქვემოთ: მ მრ რ
რნჱ რ სავ
რნთ ოლ ⁘

[685] მარცხენა კიდეზე თითქოს ჯვრის გამოსახულება (წითელი მელნით) წინწკლოვანი, არის შავი მელნით: **ლდ**. რომლის ქვემოთ ჩანს შავი მელნით **რჲ** (წითლად).
1ვ-ს ბოლო კიდეზე მთავრული, სინგურით: **მ, მრ**, ამ ასოების ქვემოთ შავი მელნით, სადაც ასოებია არ იკითხება, **მრ**-ს ქვევით … **ვ**.

ტექსტი

1r [*]/ გიხაროდენ, მო … … …[686] თა შენთა … … … ხარებისა
და მჳსნელო!
გიხაროდენ, სოფლის[ა] განმწმედელო!
გიხაროდენ, ადამიანთა სიხარულო!
გიხაროდენ, ნუგეშინისმცემელო და შემწეო!
გიხაროდენ, მთაო წმიდაო და მვედრებელთა შენთა გოდოლო!

… … … ~ს მოწამენო,
ყოველთა [ცოდ]ვილთა წმიდა-ჰყოფთ თქუენ,
ყოველთა სნეულთა განჰკურნებთ
და აწ ევედრენით ჳსნად
მახეთაგან მტერისათა
სულთა ჩუენთათჳს, გევედრებით.
დიდებაჲ აწ … … …
გიხაროდენ, დედაო ღმრთისაო!
გიხაროდენ, შემწეო კაცთაო და მაცხოვარო!
გიხაროდენ, სასანთლეო ნათლისაო, ბრწყინვალეო!
გიხაროდენ, ლამპარო ელვისაო!
გიხაროდენ, სამოთხეო პირმეტყუელო!
გიხაროდენ საღმრთო საყდარი და კარაო!
გიხაროდენ, მდინარეო ტკბილო, მომრწყველო ცისკიდეთაო!

ორშაბათსა მომიჳსენენი[687]

[მო]მიჳსენენ ჩუენ!
სული ჩემი უძლური განკურნე, ქრისტე,
ვითარცა ხარ მკურნალი სულთა და ჴორცთაჲ
და ცრემლითა მდინარითა
განმბანე, ტკბილო,
ვითარცა ხარ მრავალმოწყალე.

ღმრთეებისა საყდართა წინაშე დგანან
საყდარნი, უფლებანი და მთავრობანი,
ქერუბინ-სერაბინნი და აქებენ მას
სხუათა მათ თანა მთავრობათა.

ქრისტეს ს … … …[688] ლითა განჳურვებულთა
შეუწველად ეგენით ცეცხლისაგან და
შესწუჱნით თქუენ ეკალნი საცთურისანი,
მარტჳლნო მჳნენო, ღუაწლისა მძლენო (მძლ~ნო).

[*] შენიშვნა: A-1459 ხელნაწერის ყდის რესტავრაციის დროს, ეს ფურცლები ჩაწებებული იყო ყდაში.

[686] ამოხეულია.

[687] ხაზგასმული სიტყვები და ასოები სინგურითაა.

[688] ამოგლეჯილია.

ესაჲა გიხილა გრაგნილად საღ[მრთო]დ,
რომელსა ზედა ღმერთმან მამამან სიტყუაჲ
თჳსი მხოლოდშობი ... ...[689] ... ... უთქუმელად დაწერა მან
და აღგუწერნა ცათა შინა[690] [დღე][691] სასწაული
შუჱნის ეკლესიასა დღესას წაულებაჲ,
შუჱნის ერსა ღმრთისასა მოქალაქობაჲ
სულიერად ბრწყინვალესა საჴსენებელსა შენსა, იოანე,
რამეთუ ჰხედევდ შენ სულითა კრავსა მას ღმრთი
1v სასა/ ე ... ... ესა და დღესასწაულსა

გლ ... ... ად დ[იდებასა], წმიდანო მოწამენო.

ბჭეო ... ...თ ... ... ღირსო ... ... ან
... ... ლნი გულისა ჩემისანი, რომელმან ... ...
... ... მან ცოდვისამან და სინანულისა ... ...
გარდამომავალნი ს ... ...ა ... ... და სკნ ... ... მის
... ... გან მიჴს ... ... ბითა შენითა, რომელი
გადიდებდე შენ.

მ ... ...თა ... ... მცა, ჵ ... ...
ღრუბელთა ზედა ... ... თა წინაძღომითა <u>ანგელოზთაჲთა</u>
და ძალთა მიერ ... ... დასასჯელად ჩემდა,
არამედ განმამართლებელად სახიერებითა, ღმერთო,
და აღმრაცხველად ჩემდა მარ...რითთა მათ ცხოვართა,
ღმერთსა ... ... რთებით უგალობთ თქუენ სამებასა,
სამწმიდითა ჴმითა დაუცხრომელად განათლებულნი
მისსა მიმართ წამისყოფითა ... ... ქუეყანასა ზედა
[უგა]ლობთ და გევედრებით, წმიდანო ანგელოზნო, გჳ-
[ჴსე]ნით ჭირთაგან და ურვეულნი ღმრთისა
მიმართ ვედრებითა თქუენითა.

რაჟამს-იგი გეგულვის, ქრისტე, საღმრთოჲთა
ნებითა განყოფაჲ ჩემი განხრწნილთა ამათ და
უბადრუკთა ჴორცთაგანი მშჳდობით ანგელოზი
ქ(რისტეს) ... ... შენისა სიტკბოებისაჲ, მომავლინე[692] ... ..., რაჲთა
წარმიძღუჱს მისლ[ვად] ... ... უფლოჲსთა ნათლისა
შენისა[თა].

ჴმასა გესლისასა გ ... ... ყოველთა
ანგელოზთათა ... ..., ვითარ პლატონ[სა]
... ... ლისა... ... ... სა ... ... თჳს ... ... სო,
გიხაროდენ, და ფი ... ...ნ ქუეყანაჲ

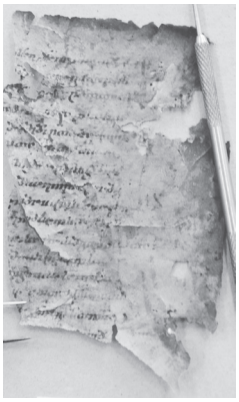
[689] ამოხეულია.
[690] ამის შემდეგ სინგურით დაწერილი სათაურია, მთლიანად გადაშლილი.
[691] სინგურით ერთი ასო, არ იკითხება.
[692] ამოგლეჯილია.

ცად [შესცვალე] ნათლისა მიერ
ვცხოვნდით … … … და ა … … … ლ … … …რება … … … დად
ღმერთსა, [არამედ], ქალწულად უბიწოდ.
აღვიმს … … … მშობლისანი
დღესასწაულ[693],

გ[იხაროდენ], ღმრთისა … ისო … !
გიხაროდენ, … რო
და … ო ცხობილო!
გიხაროდენ, დიდად

… … …რო და … … … ცხიბი ო გიხაროდენ, დიდად
… … … ო … … … უბიწოო სახიერო, გიხაროდენ,
უხრწნელო … … … ჩ ჱნ, საღმრთოო პლატო … … …
გიხაროდენ, დედაო და ქალწულო! გიხაროდენ,
… … … ო ღმრთისაო, ყოვლადწმიდაო!
გიხაროდენ, დედაო ღმრთისაო!
გიხაროდენ, სასოო მორწმუნეთაო!

არქეოგრაფიული აღწერა გაკეთებულია Fr- 223-ში
Fr 223 ა
II ფრაგმენტი

რაობა:	საგალობლის ფრაგმენტი
თარიღი:	---
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15x3
Content:	Fragment of Chant
Date:	---
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	15x3

ტექსტი

1r */ რომელმან მოწყალებითა ინ … … … [694]
მიჴსენ მეცა ს … … …

ისაკის მიერ … … …
გან გამოვიდა მჴსნ[ელი] … … …

[693] სინგურით.
* შენიშვნა: A1459 ხელნაწერის ყდის რესტავრაციის დროს ეს ფურცლები ჩაწებებული იყო ყდაში.
[694] დარჩენილია ფურცხლის ¼-ზე ნაკლები.

ვედრე, წმიდაო ქალწულო ... ...
თა შენითა

ისმინე ... ...
ღმრთისმშობელისაჲ თი ... ...
მერმეთა მათ სატან ... ...
მრავალმოწყალე ხ ... ...
სა, ყოვლადწმიდაო ქალწულო, დ ... ...
მამისა და სულისა წ[მიდისა] ... ...

იტჳრთე ღმერთი წია ... ...
ქმნაჲ და მკლავნ ... ...
შიშით დაეფა ... ...
ყრმათა ღმრთის ... ...
სო ... ...

1v / სე ... ... ლი ... [ყოვლად თუ შემდგომად] ...[695]
... ... გ ... ...
... ... ცოდვათა
... ...
მოქმედი ცათა და ქვე
... ... თა დ ... ... თ ... ...
... ... ზეც ... ... რბ ... ...
... ... მივივლ ... ...ი მშ
... ... ამიპ ... ...
... ... ცემულ სრულიად მას
... ...ი სა ... ... რ მგბ ... ...
... ... მორჩ ... ...
ბ (შ)... ... ... ს ... ...
... ...
... ... ლ ... ...
... ... დ ... ...

არქეოგრაფიული აღწერა გაკეთებულია Fr- 223-ში

Fr 223 ბ

III ფრაგმენტი

რაობა:	საგალობლის ფრაგმენტი
თარიღი:	---
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	4x15

Content:	Fragment of Chant
Date:	---
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	4x15

[695] ასოები გადაშლილია, ჩანს სხვა გვერდის ნაჭდევები.

ტექსტი

1r */ და ურიცხუთა მათ ცოდვათა ჩუენთა
ლხინებაჲ, გევედრებით
… … … ჲდა.
მარტ[ჳ]ლთა შენთა, უფალო,
დაივიწყნეს საწუთოჲსა … … …

1v /[696] სა … … … გან მოწევნ … … … ისა, ჱ ღმრთივმიმადლებულო ყოვლად
… … … დედოფალო,
შენ ხარ ზღუდე … … … ე ჩუენი და ჴელის [ამპ]ყსო … … …
… … … ურ … … …

არქეოგრაფიული აღწერა გაკეთებულია Fr- 223-ში

Fr 223 გ

IV ფრაგმენტი

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	---
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფურცელი+ სამი პატარა ფრაგმენტი
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	I ფ.-22,1x17,5; II ფრ.15x3; III ფრ.- 4x15; IV ფრ.- 12,5x7,5

Content:	Fragment of Chant
Date:	---
Number of folia:	1 folio + 3 little fragments
Script:	Nuskhuri
Size:	I f.-22,1x17,5; II fr.15x3; III fr.- 4x15; IV fr.- 12,5x7,5

შენიშვნა: A1459 ხელნაწერის ყდის რესტავრაციის დროს, ეს ფურცლები ჩაწებებული იყო ყდაში

ტექსტი

1r / [697]… … …
ბდენ შენ უკუნისამდე
სიხარულსა წარუვალსა, წმიდათათჳს
განზადებულსა, საშუჱბელსა სამოთხისასა
ზეცისა სუფევასა ღირს-ყვენ

1v / … … …
შეწევნითა შენ[ით]ა მზაკუვარებათა მათგან,

* **შენიშვნა:** A1459 ხელნაწერის ყდის რესტავრაციის დროს ეს ფურცლები ჩაწებებული იყო ყდაში.

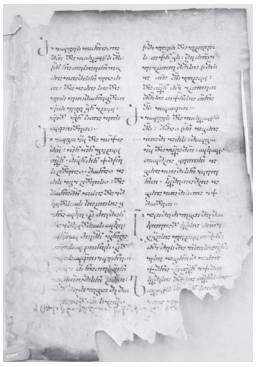
[696] პატარა ნაკუწია, v სულ გადაშლილია.

[697] გვერდის ბოლო ნაწილის 2 სტრიქონი.

ქალწულო.
მამაო, სიტკბოებისა მადინებულო, რომელმან
ჰშევ თავი სიტკბოებათაჲ, გესლითა

Fr 224

რაობა:	სახარება
თარიღი:	XII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,0x16,5
Content:	Gospel
Date:	XII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	24,0x16,5

ტექსტი

[698]სახარება იოვანესი, თავი მე-8, 33-51

1r */ მიუგეს ჰურიათა მათ და ჰრქუⷩს
მას: ჩუენ ნათესავნი აბრაჰამისნი ვართ
და არასადა ვის ვჰმონებდით, ვითარ-ეგე
შენ იტყჳ, ვითარმედ განსთავისუფლდეთ.

მიუგო იესუ და ჰრქუა მათ: ამენ,
ამენ გეტყჳ თქუენ, რამეთუ ყოველმან,
რომელმან ქმნეს ცოდვაჲ, მონაჲ
არს იგი ცოდვისაჲ და მონამან არა
დაიმკჳდროს სახლსა შინა უკუნისამდე,
ხოლო ძემან დაიმკჳდროს უკუნისამდე.
უკუეთუ ძემან განგათავისუფლნეს, ჭეშმარიტად თავისუფალ იყვნეთ.

უწყი, რამეთუ ნთესავნი აბრაჰამისნი
ხართ, არამედ მეძიებთ მე მოკლვად, რამეთუ
სიტყუაჲ ჩემი ვერ დაეტევის თქუენ შორის.
მე, რომელი ვიხილე მამისა ჩემისა თანა, მას
ვიტყჳ და თქუენ, რომელი იხილეთ მამისა
თქუენისა თანა მას ჰყოფთ.

---

[698] მისდევს ამონაშვილის გამოცემას FG - რედაქციას - გიორგისა და ურბნისის რედაქციებს. კლასიკური ტექსტის.
ვხსნით უⷩ კომპლექსს, რადგან ყველგან ასეა გახსნილი.
* **შენიშვნა:** აღმოჩნდა A-1459 ხელნაწერის ყდის რესტავრაციის დროს, ეს ფურცელი ჩაწებებული იყო ყდაში.

მიუგეს და ჰრქუჱს მას: მამაჲ ჩუენი აბრაჰამი არს.
მიუგო იესუ და ჰრქუა მათ: უკუჱთუმცა შვილნი
აბრაჰამისნი იყვენით, საქმეთამცა აბრაჰამისთა იქმოდეთ.

ხოლო აწ მეძიებთ მე მოკლვად კაცსა, რო
მელი ჭეშმარიტსა გეტყჳ თქუენ, რომელი მესმა
ღმრთისაგან: ესე აბრაჰამ არა ქმნა, ხოლო
თქუენ იქმთ საქმესა მამისა თქუენისასა.

ჰრქუჱს მას: ჩუენ სიძვითა ა[რა შობილ ვა][699]

1v / რთ, ერთი მამაჲ ვიცით-ღმერთი.
ჰრქუა მათ ესუ: უკუჱთუმცა ღმერთი მამაჲ
თქუჱნი იყო, გიყუარდიმცა მე, რამეთუ
ღმრთისაგან გამოვედ და მოსრულ ვარ,
რამეთუ
არა თავით თჳსით მოსრულ ვარ, არამედ მან მო
მავლინა მე.
რაჲსათჳს სიტყუანი ჩემნი არა იცნით? რამეთუ
ვერ ძალ-გიც სიტყუათა ჩემთა სმენად.

თქუჱნ მამისა ეშმაკისანი ხართ და გულისთქუ
მათა მამისა თქუჱნისათა გნებავს ყოფად;
რამეთუ იგი კაცისმკლველი არს დასაბამითგან
და ჭეშმარიტებასა არაჲ დაადგრა, რამეთუ ჭეშმა
რიტებაჲ [ა]რა არს მის თანა.

[ხოლო მე ჭეშმარიტს]ა[700] გეტყჳ თქუენ: რაჲსათჳს
არა გრწამს ჩემი?
რომელი ღმრთისაგან არს,
სიტყუათა ღმრთისათა ისმენს. ამისთჳს არა
ისმენთ თქუჱნ, რამეთუ არა ხართ ღმრთისაგან.

მიუგეს ჰურიათა მათ და ჰრქუჱს მას: არა
კეთილად ვთქუთა, ვითარმედ სამარიტელ ხარ
შენ და ეშმაკი არს შენ თანა?

მიუგო იესუ და ჰრქუა მათ: ჩემ თანა
ეშმაკი არა არს, არამედ პატივ-ვსცე
მამასა ჩემსა და თქუჱნ მაგინებთ მე.
ხოლო მე არა ვეძიებ დიდებასა ჩემსა;
არს, რომელი ეძიებს და სჯის.

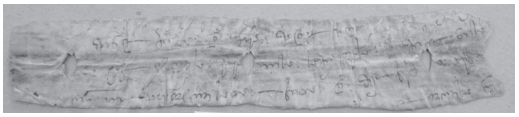
ამენ, ამენ გეტყჳ თქუჱნ: უკუჱთუ ვინმე
სიტყუაჲ ჩემი დაიმარხოს, სი

[699] მოხეულია, აღდგენილია გამოცემის მიხედვით.
[700] მოხეულია.

Fr 228

რაობა:	საბუთის ფრაგმენტი
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	მხედრული
ზომა:	20,5x3,9

Content:	Fragment of working document
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Mkhedruli
Size:	20,5x3,9

ტექსტი

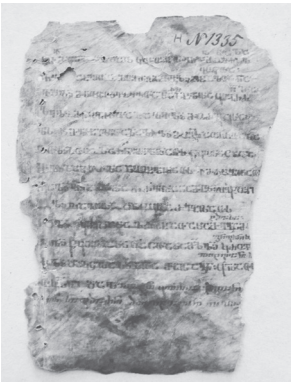
საბუთის ფრაგმენტი

1r */ მინდობითა და შუამდგომლო[ბით]ა
ცხოველისა კუ … ოსა სამეუფოსა
და მირონისა ო … … … ით და უფლისათა
[ო]ითა და მეოხებითა უხი … … …
… … … მეფოჲსა ნ … … …

Fr 229

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18x13

Content:	Prayers
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	18x13

ტექსტი

1r */ კთ[701] ლოცვაჲ მისა … … … [702]ა
ლ კანუხისაჲ (!)
ლალ მ … … … [თა] … … … ა ზედა
ლ ბ ახლისა პურისა ლგ ლჲ … ხალ … ნა
ლა მო … ეს ლ

* შენიშვნა: საბუთის ფრაგმენტი აღმოჩნდა A-290 ხელნაწერის ყუის რესტავრაციის დროს, ჩაწებებული ხელნაწერის ყუაში.

*შენიშვნა: ფრაგმენტი ამოღებულია ხელნაწერიდან H-1335, ხელნაწერში იყო ჩადებული

[701] ხაზგასმული ასოები ნაწერია სინგურით.

[702] ალბათ ლუკაჲ.

ⴍⴓ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ მსახურებელთა ზედა და
ახლისა ყურძნისა
ⴍⴒ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ მ … … … ბ თა ზედა
ⴍⴓⴓ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ მორ … … … ისაⴘ
ⴍⴚ [ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ] მ[ემტი] ეთა ზედა
ⴍⴕⴓ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ მოგზაურთა ზედა
ⴍⴚⴚ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ … თ … ა სნეულისათჳს
წყლ … … … ცა ზედა

ⴓ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ ზამთრისა … … … ხლისათჳს
… … …[703] მარხვისათჳს
ⴓⴀ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ … ⴍ … … არვიდანა
ⴓⴁ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ უწუი … … …

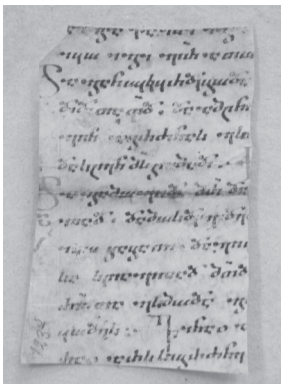
ⴓⴂ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ ჰაერისა დაწყნარებისათჳს
ⴓⴃ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ [წყ]უდასა ზრა ხათასა
ⴓⴒ ბ ამ … … … ხმასა
ⴓⴓ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ წყმ[უდ]ასა კაცთასა
ⴓⴚ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ კრუ [704]… … … განჴსნის[ა]
ⴕⴓ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ და [კა] ცისა სნეულისა თანა აბნ.
ყოვლისა თ … … … ⴍⴔⴖⴀⴀნი … … …
თ კ … ნი და ⴍⴔⴖⴀⴀნი ყოველთა ყმთანი.
… … … ნ საჴმარნი მრავალნი ჰპო … … …

ⴔ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ, რაჟამს სარეკლისა ჴმაⴘ
გესმ ე… … …
ⴔⴀ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ პურისჭამისა და ნამეტა[705] … … … ა
ⴔⴁ განგებაⴘ შესუენებულთა ზედა
ⴔⴂ საკითხავნი და სახარებანი
ფსქეფსისანი (!) ყოველნი
ⴔⴃ საცისკრონი კურიაკეთანი სახარებანი
ⴔⴒ საძიებელნი ქრონიკონისანი და
ქრონიკონი

[706] მრავალთა საჴმართ[ა] ⴍⴔⴖⴀⴀთა რიცხვი
არა მიქმნია, უკუეთუ ეძიებდე, მეტნი
ჰპოვნეთ, საყუარელნო ძმანო, ვინ იმსახურებდეთ,
ნუ დამივიწყებთ წმიდასა ⴍⴔⴖⴀⴀსა თქუენსა,
არამედ ⴍⴔⴖⴀⴀⴘ ყავთ, რაⴘთა ღმერთმან წყალობა-ყოს თქუენთჳს.
ამინ.
[დას]აბამითგან წელნი არიან ყოველნი,
ვიდრე ხ … … … ე … … … მდე
ჭ ფ ხარებითგან ვიდრე ჯუარცუმამდე
ⴍⴚ ⴓ

[703] (ქ) ერთი ასო სინგურით ნაწერი არ იკითხება.
[704] ჩამოხეულია.
[705] ამოხეულია.
[706] არის შემდეგ - ნუსხურით.

Fr 231

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XII ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	10x6
Content:	Four Gospels
Date:	XII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	10x6

ტექსტი

მარკოზის სახარება, თავი მე-5 42-43; თავი , 1-3, 6-10

1r */[707] … … …ა გა … … … ა … … … ი იგი იყო იგი ვითარ
ათო … … …

და განუკჳრდებოდა … … …
დიდითა ვფ (ფდ) და ამცნი … … …
ვინ აგრძნას ეს … … …
და სცენ მას ჭამადი[708].
და გამოვიდა მიერ და … … …
… … …ა ლად და მოსდევდე … … …
იყო შაბათი და ვპ … … …
სა სწავლად მათდ … … …
რომელთა ესმოდა გ … … …
ყოდეს
ვინაჲ ა[709] … … …
რაჲ არს სიბრძნე … … …

1v /[710] … … … … … …
… … … … … …
ზემო სოფლებსა მას
… … … … … …
… … … ტთა მათ და იწყო წა
ორ-ორისა და მისცემ … … …
… … … ლთა ზედა არაწმიდათა … … …
… … …[ა]რარაჲ მიიღონ გზა … … …

---

* **შენიშვნა:** ფრაგმენტი ამოღებულია ხელნაწერიდან A 461, იდო ხელნაწერში.

[707] გვერდის ზემო ნაწილი, მარჯვენა და ბოლო ნაწილებიც, წაჭრილია, რამდენიმე ასო იკითხება.

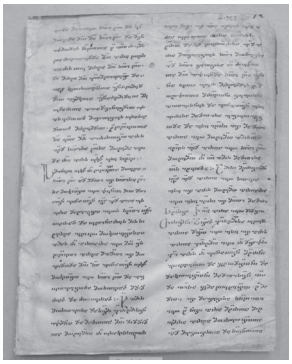
[708] გასწვრივი სინგურით: ქ (მთავრულით).

[709] ჩამოჭრილია.

[710] პირველი ორი სტრიქონი გადარეცხილია.

… … …ხი ხოლო ნუცა ვაშკა … … …
ნუცა სარტყელსა
… … … ხნენ სანდალნი და სამოსელი
ეტყოდეთ სა[ხ]ლსა მო … … …

Fr 233

რაობა:	სახარების თარგმანება
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	30,0x22,2
Content:	Commentary of Gospel
Date:	XV c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	30,0x22,2

ტექსტი

1r */ ყოდა: მიიღეთ სული წმიდაჲ და კუალად
მოვიდა მათ ზედა სული წმიდაჲ და მაშინ
იქმოდეს სასწაულთა. ხოლო პირველ,
რაჟამს წარ[ა]ვლენდა მათ, არა წერილ
არს, თუ მისცა მათ სული წმიდაჲ და
მისცა მათ ჴელმწიფებაჲ და ჲჰრქუა:
კეთროვანთა: განსწმედდით, ეშმაკთა განასხმიდეთ,
მკუდართა აღადგინებდით, უსასყიდლოდ მიგიღებიეს,
უსასყიდლოდ მისცემდით.

ხოლო წინაჲსწარმეტყუელთა ზედა ყოველთა
მიერ აღსრულებულ არს, ვითარმედ სულისა წმიდისა
მოცემა იყო და რაჲ არს უკუჱ ესე
სიტყუაჲ,

---

* რვეული ამოღებულია ხელნაწერიდან A 927,
მინაწერები მხედრულად
2r მარცხენა კიდეზე „განმანაღლებელო კესარია კაბბდუკს ქალაქისაჲ დიდჲ მღდელმთავარო ვასილი ჩვენ ყოველნი პატივ…ეც"
გვერდზე ნაწერ ორ სვეტს შორის არის წარწერა: დიდებული ჩვენო ღირსის მამისა ჩვონის (!) ღრიღორის (!) … ღოლ … ავისა … განმან … (გადღაბნილია მელანი)
3v-ზე მარჯვენა კიდეზე: ზეცით გამოჩინებულისა ქრისტეს მეუფისა მსხვერპლის შემწირველო ვარსკლაო, ყოვლადბრწყინვალეო.
2r-ზე ყუის გასწვრივ და სვეტებს შუა და 3r-ს ყუის გასწვრივ მინაწერია ღია ყავისფერი მელნით მხედრულად.

ისმინეთ უკუჱ, რამეთუ წინაჲსწარმეტყუჱლთა მოეცაჲ
სული წმიდაჲ, არამედ მადლი იგი სულისა წმიდისა
მოკლებულ იყო ქუეყანით მით დღითგან, ვინაჲთგან
თქუა, ვითარმედ: აჰა ესერა, დატევებულ იყოს
სახელი თქუენი ოჴრად და უწინარეს მის სიტყისცა (!)
ეწყო მოკლებასაჲ ამას, რამეთუ არღარა იყო მათ
შორის წინაჲსწარმეტყუელი, არცა მადლი იგი მოვიდოდა
მათ ზედა, ვინაჲთგან უკჱ (!) მოკლებულ
იყო სული წმიდაჲ და ეგულვებოდა მოსლვად მდიდრად
და ძლიერად.

ხოლო ამის მოსლვისა დასაბამი ჯუარცუმისაგან
იქმნა და მადლთა მათ დიდ-დიდთა მოცემასა, რამეთუ
უსაკჳრველეს იყო ნიჭი იგი, ვითარცა იტყჳს, ვითარმედ:
არა უწყითა, რომლისა სულისანი ხართ?
და კუალად წერილ არსა, ვითარმედ: არა მიგიღებიეს
სული მონებისა, არამედ სული შჳლებისა, რამეთუ
ძუჱლთა მათ აქუნდა სული წმიდაჲ, გარნა სხუათა
ვერ მისცემდეს. ხოლო მოციქულთა მრავალნი
ბევრნი აღავსნეს და ვინაჲთგან ესევითარისა მადლისა
ეგულვებოდა და ესევითარი იგი მადლი არღა იყო მოცემულ,
ამისთჳს იტყჳს, ვითარმედ: არღა იყო სული წმიდაჲ
მოცემულ, რამეთუ უფალი ამის მადლისათჳს იტყოდა.

ამისი მახარებელმან თქუა, ვითარმედ: არღა იყო სლვა,
ესე იგი არს მოცემულ, არღარა იყო ესევითარი იგი მაღალი მადლი.

<u>სახარებაჲ</u>
რამეთუ იესუ არა იყო დიდებულ
<u>თარგმან</u>ი.
დიდებად ჯუარცუმისა[711] უწესს,
არღა დიდებულ იყო, ესე იგი არს, არღა ჯუარცუმულ
იყო, რამეთუ დიდებაჲ ქრისტესი ჯუარი არს, რამეთუ
ვინაჲთგან მტერნი ვიყვენით და შეცოდებულნი და
დაკლებულნი მადლისაგან ღმრთისა და ღმრთისა
შემაწუხებელ, ხოლო მადლი იგი დაგებისა სასწაული
იყო, ხოლო ნიჭი არა მტერთა მიცემისა,
არცა მოძულებულთა, არამედ მეგობართა და სათნოთა,

1v / … … …[712] რაჲთამცა პირველ შეწ[ირა[713]] ჩუენთჳს
შეწიროთ იგი მსხუჱრპლი და მტერობაჲ იგი … … …[714]
დაჴსნა ჴორცითა მისითა, რაჲთამცა ვიქმნ[ე]თ

[711] ზემოდან, ი-ს ადგილზე მიწერილია ჲ.
[712] გადარეცხილია.
[713] გადარეცხილია.
[714] გადარეცხილია.

მეგობარ ღმრთისა და მერმეცა მოგუცა ნიჭი იგი
დიდი, რამეთუ უკეთუ აღთქმასა მას ზედა
აბრამისთაჲ ესე იქმნა, არამცა უფრო[ჲ]სად
[მ][715]ადლსა ამას ზედა იქმნა, რამეთუ აღუთქუა
ღმერთმან აბრამს[716] მიცემად ნათესავისა
მისისა ქუეყანა იგი და არა ღირს იქმნეს
მიღებად[717] აღთქუმისა მის უკუანასკნელნი იგი ნათესავნი მისნი და თჳსთა შრომათაგან სათნოყოფად ვერ ძალ-ედვა.

ამისთჳს შემოვიდა სარწმუნოებაჲ საქმე ადვილი,
რაჲთა მიიყუანოს მადლი იგი და არა
დავარდენ[718] აღთქუმანი იგი. და წერილ არს,
ვითარმედ: ამისთჳს სარწმუნოებისაგან რაჲთა მადლითა[719]
მტკიცე იყუნენ აღთქუმანი, ამისთჳს მადლითა[720]
ვერ შეუძლეს, რამეთუ რაჲსათჳს[721] თქუა:
რაჲ თუ მსგავსად წერილისაცა იგი წერილისა ამისთჳს,
რამეთუ განხრწნილ იყო ოცნებაჲ მათი.

სახარებაჲ
რომელნიმე იტყოდეს, ვითარმედ: ესე არს ჭეშმარიტად
წინსწარმეტყუელი. სხუანი იტყოდეს: ესე არს ქრისტე.
სხუანი იტყოდეს: არა, არამედ აცთუნებს ერსა, ნუუკუჱ
გალილეად[722] მოსლვად არს ქრისტე. არა წიგნი იტყის (!),
ვითარმედ ნათესავისაგან დავითისა და ბეთლემით [დაბასა].
და კუალად სხუანი იტყოდეს, ვითარმედ: ქრისტე
რაჟამს მოვიდეს, არავინ უწყოდის[723], თუ ვინ არს.

თარგმანი[724].
იხილეთ, ვითარ ს … … … თო სხედ, განყოფილ
იყუნეს გონებანი მათნი, ვითარცა სიმრავლისა
მის უწესოსა, რამეთუ არათუ ისმენდეს კეთილად
თქუმულთა მათ, რაჲთამცა ცნეს, რამეთუ კეთილი;
ამისთჳს უკუჱ უფალმანცა ამათ
არარაჲ მიუგო, დაღათუ იტყოდეს თუ: ნუუკუჱ
ქრისტე გალილიეა (!) მოვიდესა?

[715] სულ არ ჩანს.
[716] ჰბრამს.
[717] მიღებჲდ.
[718] დაჲ ვარდენ.
[719] მადლითჲ.
[720] მადლჲჲ.
[721] რ~ს თ~ს.
[722] გადარეცხილია.
[723] გადარეცხილია.
[724] სინგურით ნაწერი გადარეცხილია.

ხოლო ნათელნი უფიცხლესად თქუა და[725]
უშემაწუხებლესად, ვითარმედ ნაზარეთიღ შესაძლებელ
არს კეთილისა რაჲსმე ყოფად და უფროსად (!)
აქო მაცხივარმან, ვითარცა ჭეშმარიტი ისრაიტელი,
რამეთუ ამათ, რომელთა ნიკოდიმოსსცა ჰრქუეს, ვითარმედ:
გამოიძიე და იხილე, რამეთუ გალილიაჲთ წინაწარმეტყუელი
არა აღდგომილ არს, არათუ სწავლად
და ცნობად ჭეშმარიტისა თქუეს, არამედ რაჲთამცა
ოდენ განამტყუენეს ქრისტესი იგი საქმე.

ხოლო ნათანაელ ჭეშმარიტისა მოყუარე იყო
და წერილნი ყოველნივე კეთილად ესწავლნეს
და ამისთჳს იტყოდეს სიტყუასა ამას, არამედ
ესენი ამისთჳს ოდენ იყუნეს, რაჲთამცა არავინ
ჰქონებდა მისთჳს, თუ ქრისტე არს;
არა რაჲთა გამოუცხადა მათ, რამეთუ იგინი
თავისა თჳსსაცა წინა აღდგომასა იტყოდეს: და
ოდესმე თქუენ ვითარმედ ვიცით, ვინ არს და
კუალად ოდესმე ბეთლემით მოვალს.

ხოლო საცნაურ არს, ვითარმედ განსცა
და წინა-აღუდგეს და, აჰა, ვთქუათ თუ: ად
გილსა უმეცარ იყუნეს ნაზარეთს შინა აღზრდისა
მისთჳს, დაღაცათუ ესეცა შესაძლებელ არს,
რამეთუ საცნაურ იყო, ვითარმედ არა მუნ შობილ
იყო, პირველად ვთქუათ, თუ არა იცოდეს, ნუუკუჱ
ნათ

2r / ებაჲ თითოეულსა სახედ თჳსა, მაშინ მისცემს
საგზალსა ცხორებისასა და იტყჳს: ღაღადებთ
ერთად და რაჲთა კადნიერებაჲ თჳსი უჩუჱნოს,
რაჲთა აქუნდა ჭეშმარიტებისა თანა და უშიშობაჲ
და მეორედ სიმრავლისა მისთჳს ერისა შეკრებულისა
და რაჲთა გულისჴმაჲ უყოს, ვითარმედ
სულიერისა სასუმლისათჳს ეტყჳს, ამისთჳს თქუა

სახარებაჲ:
რომელსა ჰრწმენეს ჩემი, ვითარცა
თქუა წიგნმან, მდინარენი მუცლისა მისისაგან
დიოდიან წყლისა ცხელისანი.

თარგმანი.
ხოლო მუცლად ამას ადგილსა გულსა იტყჳს,
ვითარცა სხუასა ადგილსაჲ წერილი იტყჳს, ვითარმედ:

[725] დაჲ.

შური შენი შორის მუცელსა ჩემსა, არამედ
სადა თქუა წერილმან, თუ მუცლისა მისისაგან
მდინარენი დიოდიან წყლისა ცხელისანი. არასადა
უთქუამს წერილსა ესე სიტყუაჲ, არამედ გულისჴმაჲ
იყვით, თუ ვითარ არს სიტყუაჲ ესე, რამეთუ ესრეთ
ჯერ-არს წერა და კითხვა ამის სიტყჳსა, არა
თქუას რაჲ, ვითარმედ: რომელსა ჰრწმენეს ჩემი, ვითარცა
თქუა წიგნმან და ამას ადგილსა ჯერ-არს განკუჱთა
სიტყჳსა და სუჱნებაჲ, რაჲთა სიტყუაჲ ესე:
თუ მდინარენი მუცლისა მისისაგან დიოდიან,
არღარა მისვე განჩინებასა იყოს, რამეთუ ვინაჲთგან
მრავალნი იტყოდეს თუ: ესე არს, ქრისტე
ოდეს მოვიდეს, ნუუკუჱ უმრავლესნი სასწაულნი ქმნეს.

ამისთჳს ენება, რაჲთამცა აჩუჱნაჲ, ვითარმედ
სიმართლე ჯერ-არს გონებისა, რაჲთა არა სასწაულთათჳს
ოდენ, არამედ წერილთამიერცა აქუნდეს
სარწმუნოებაჲ ჩემდა მომართ. ხოლო მრავალთა
სასწაულნიცა მისნი იხილნეს და არა ჰრწმენა
და იტყოდეს, ვითარმედ: არა იტყის (!) წერილი, ვითარმედ:
ქრისტე თესლისაგან დავითისა მოვალს; ამისთჳს
წერილთა იტყოდა:

რაჲთა უჩუჱნოს, ვითარმედ არა ელტვის იგი
მათსა წამებასა და მიავლენს მათ წერილთა მიმართ, რამეთუ
პირველცა იტყოდა, ვითარმედ: გამოეძიებდით წერილთა. და
კუალად იტყის (!), ვითარმედ: წერილ არს წინაჲსწარმეტყუელთა
შორის და კუალად, ვითარმედ: იყუნენ ყოველნი
ღმრთივსწავლულ და კუალად მოსე შეგასმენსო და
აქაცა უკჱ იტყის (!), ვითარმედ: რომელსა ჰრწმენეს
ჩემდა მომართ, ვითარცა თქუა წიგნმან - ესევითარისა მისგან
გამოდიოდიან მუცლისა მისსაგან, რომელ არს გული
მდინარენი წყლისაჲ ცხელისანი, რამეთუ სიმდიდრესა
მას და უშურველობასა მის მადლისასა

2v / მოასწავებდა ვითარცა სხუასა ადგილსა[726]
იტყის (!), ვითარმედ: წყარო წყლისა მდინარისა
ცხორებად საუკუნოდ ესე იგი არს, ვითარმედ მრავალი
აქუნდეს მადლი. ხოლო სხუასა ადგილსა
ცხორებასა საუკუნესა იტყის მოქმედსა მას:
მადლი იგი სულისა წმიდისა რაჟამს გონებასა შინა
კაცისასა დაემტკიცოს, უმეტესი ყოვლისა წყაროსა
აღმოაცენებს და არა მოაკლდების, არცა დაცარიელდების
და არცა დადგების, რაჲთამცა მოუკლებელობაცა

[726] სადგილისა.

იგი მისისა მადლისა მოასწავა და მიუწთომელობაცა;
ამისთჳს წყაროდ და მდინარედ სახელ-სდვა არა
ერთად მდინარედ, არამედ მრავლად ურიცხუად და
კუალად მუნ დინებისა მყის სიმდიდრე იგი და
სივრცე მისი აჩუⷪნა. და უკეთუ გნებავს,
იხილე სიბრძნე იგი სტეფანესი, ანუ თუ
ვინა იგი პეტესი, გინათუ წინადაუდგრომე
ლობაჲ სიბრძნესა პავლესსა, ანუთუ თჳთმეტყუელისა
ამის, რომელმან თქუა ესე სახარებაჲ იოანესი. იხილე
უკეთუ გნებავს, სივრცე იგი და სიღრმე მისისაჲ მის
სიბრძნისა, ვითარ ვერძისა შემართებულ იყო
წინადადგომად მდინარეთა მათ, რომელნი მათგან
აღმოდიოდეს, რამეთუ ვერა (!) აღვსებდა ზღუასა
ბრძოლსაჲ (!) არა გულისწყრომა ერთა, არცა
ზედა აღდგომა მრავალფერთა, არცა მოსწრაფებანი
ეშმაკთანი, არცა სიკუდილნი მარადღეთანი, არამედ
ვითარცა მდინარეთაჲ ძლითა (!) დიდითა მავალთა ესრეთ წარიტაციან ყოველივე სასწაულისა
მიმართ და წარვიდიან.

სახარებაჲ
ხოლო ესე თქუა სულისა მისთჳს, რომელი მოცემად
იყო მორწმუნეთა მისთა, რამეთუ არღა იყო
სული წმიდაჲ მოცემულ.

თარგმანი
და ვითარ წინაჲსწარმეტყუელთაჲ ქადაგეს
მოსლვა, უკეთუ სული წმიდაჲ არა იყო მოცემულ,
რამეთუ მოციქულნი ეშმაკთა მათ, რომელთა მაშინ განასხმიდეს,
არღა სულისა მიერ განასხმიდეს, არამედ ჴელმწიფებითა
მით მის მიერ მიცემულითა, ვითარცა თავადი
იტყოდა, ვითარმედ: მე ბელზებელითა განვასხამ, ძენი თქუენნი
რაჲთა განასხმენ ეშმაკთა. ხოლო ესე თქუა, რაჲთა
მცა მოასწავა, ვითარმედ არა სულისა მიერ განასხმიდეს
ყოველნი უწინარეს ჯუარცუმისა, არამედ
მისმიერითა მით ჴელმწიფებითა. და რაჟამს-იგი
ეგულვებოდა წარვლინებად მათდა ქადაგებად, მაშინ ეტ … … …

3r /[727]

შეუძლოთ მუნ მისლვად იხილენით ქალწულნი
იგი ვითარ არაჲ ჴელ-ეწიფა შესლვად, სადაჲ-იგი
იყო, მართლუკუნ-იქცეს და დაშრტეს რაჲ სანთელნი
მათნი, ესე იგი არს, ვითარმედ დაუტევნა

[727] შუა ნაწილი ეტყობა, ამოვარდნილია და დაკარგული; ტექსტი არ გადადის.

იგინი მადლმან მან, რამეთუ ალი იგი, რომელი
მოგუცა ჩუენ მადლისა მიერ სულისა წმიდისა უკეთუ
გუჱნებოს, აღორძინდების და უკეთუ არა ვინებოთ,
სრულიად დაშრტების იგი. ხოლო იგი რაჲ დაშრტეს,
მერმე არა იყოს სხუაჲ ჩუენ ზედა, გარნა არმური
და ნისლი. ამისთჳსცა თქუმულ არს, ვითარმედ:
სულიმცა ნუ დაივსების.

ხოლო დაივსების, რაჟამს ზეთი არა აქუნდეს და
რაჟამს ქარისა[728] სასტიკისა ბერვა იქმნას და რაჟამს
კუალად იწროებით იყოს და ჭირით, რამეთუ
ესრეთ დაშრტების ესე ცეცხლი ზრუნვათაგან სოფლისათა
დაჲ (!) დაშრტების გულისთქუმისაგან ბოროტისა.

ხოლო არარაჲ ესრეთ დაშრტეს, ვითარ უწყალოებაჲ
და მძჳნვარებაჲ და ტაცებაჲ, რამეთუ
რომელი ზეთისა არაქონებასა თანა წყალთაცა
გრილსა და დაასხმიდეს, ვითარ შეუძლოს მან
აღნთებად სანთლისა მის? ხოლო წყალი იგი
ანგარებაჲ არს, რომელი განაგრილებს სულსა ბოროტად.
ნუუკუჱ (ასეა!) წარვიდეთ რაჲ ჩუენცა,
ამიერ, არარაჲ გუაქუნდეს სხუაჲ ჩუენთა
გარნა ნაცარი მტჳ~რი (!) და კუამლი ფრიადი,
რომელი შეგუასმენდეს[729] ჩუენ, ვითარმედ: ლამპრები
გუაქუნდა და დავშრიტეთ, რამეთუ სადა კუამლი
იყოს, საცნაურ არს, ვითარმედ ცეცხლი იყო მუნ და
დაშრტა და ნუ იყოფინ ჩუენდა სმენად ჴმისა მის
მწარისა სასმენელად, ვითარმედ ვერ გიცნა თქუენ.

ხოლო სადათ იქმნების სმენა ჴმისა მის, თუ
არა გიცნ … თქუენ, გინა ამისგან, რომელ
ვიხილოთ რაჲ გლახაკი, ესრეთ ვართ, ვითარ-მ …
არა გჳხილა და რაჟამს ჩუენ არა გჳწყალოდის
გლახაკი და მშიერი, რომელ არს ქრისტე, ქრისტემან
ვითარ შეგჳწყ[ა]ლნეს ჩუენ, რაჟამს წყალობაჲ გჳჴმდეს,
რამეთუ რომელმან შეურაცხ-ყოს ჭირვეული და არა მისცეს
თჳსისაგან, ვითარ ითხოოს მან მოღებად არათჳსი თჳსი იგი?

ამისთჳს გევედრები, ყოვლით -კერძო
ვისწრაფოთ, რაჲთა არა მოგუაკლდეს ჩუენ ზეთი,
არამედ რაჲთა შევამკუნეთ ლამპარნი ჩუენნი
და შევიდეთ მისთა უკუდავისა სასძლოსა მას
უხრწნელსა რომელსა ღირსმც[ა] ქმნილ ვართ
ყოველნივე მადლითა და კაცთმოყუარებითა უფლისა

[728] ქარისჲ.

[729] მარჯჳენა კიდე დაზიანებულია.

3v / რაჟამს ქრისტესითა, ჩუენისა[ჲთა] რომლისა მიერ და
თანა მამასა შუეჱნის დიდებაჲ სულით წმიდითურთ
აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამინ.

… ვი[730], ნა[731] სიტყუაჲ ესე უკუანასკნელსა მას დღესა
დიდისა მის დღესასწაულისასა დადგა იესუ, ღაღად-ყო,
უკეთუ ვინმე მოვიდენ ჩემდა და სუმიდენ დაჲ
რომელსა ჰრწმენეს ჩემი, ვითარცა თქუა წიგნმან,
მდინარენი მუცლისა მისისაგან დიოდან (!)
წყლისა ცხელისანი.

… ნ მოუჴდებიან ქადაგებასა მას საღმრთოსა და
ისმენდენ სარწმუნოებასა, უჴმს მათ, რაჲთა სურვილსა
მას, რომელი აქუს წყურიელთა წყლისა მიმართ
აჩუჱნებდენ, რამეთუ ესრეთ თუ იქმოდინ, მაშინ შეუძლონ
სიტყუათა მათ საღმრთოთა დამტკიცებად
გულთა შინა მათთა, რამეთუ წყურიელთა რაჟამს
წყალი მიიღონ, ფრიადითა გულისთქუმითა სუმენ
მას, ვის მათ შორის მყოფი იგი წყურიელისა
სიმჴურვალ[ე] დააცხრ[უ]ნ, ეგრეთვე რომელნი ისმენდენ,
უკეთუ წყურიელითა ფრიადით მიიღებდენ
მას, არა დაშურენ სასუმელისა ამისგან ესევითა
რისა სუმად.

რამეთუ ჯერ-არს ესე ამის ესევითარისა საქმისა
მიმართ შიმშილი და წყურვილი, ვითარცა
იტ~ყის უფალი: ნეტარ, რომლისათჳს! და
კუალად: აჰა ესერა, ამისად გულისა ღაღადებს და
იტ~ყის
სახარებაჲ: რომელსა სწყუროდის,
მოვედინ ჩემდა, სუმიდენ!

თარგმანი[732]
სიტყუაჲ ესე ვითარ არს, ვითარმედ არავის
მოვიყუანებ იძულებით და უნებლობით, არამედ
რომელსა აქუს გულსმოდგინებაჲ და შეიწვის
სურვილითა, იგი მოვედინ და ამას მოუწოდ მე;
ხოლო რაჲსათჳს თქუა მახარებელმან, თუ
უკუანაჲსკნელსა მას დღესა დიდსა, ამისთჳს, რამეთუ
იგი იყო დიდი დღესასწაული და შორის
პასექისა და მისა სხუათა მათ დღეთა შუჱ
ბასა შინა წარვლიდეს, ხოლო მაშინ ყოველნივე
შეკრბებოდეს.

[730] მარცხენა მხარეს ნაწილი ჩამოჭრილია.
[731] ნა - შავი მელნით.
[732] სინგურით.

ხოლო რომლისათჳს[733] იტყის თუ: უკანასკნელისაჲ[734]
რაჲთა სცნა, ვითარმედ ყოველსავე სიმრავლესა
ზედა ისწავებდა კადნიერებით, რამეთუ
პირველსა მას დღესასწაულსა არა მივიდა და
მიზეზი ჰრქუა ძმათა თჳსთა, თუ რაჲსათჳს
არა მოვიდა და მეორესა არავე მივიდა და მესამესა
არცა რაჲ ჰრქუა ესევითარი, რაჲთა არა
დაიჴსნას სიტყუა მისი შურებისა მის მიერ
მათისა და უსარგებლო იქმნას[735] უკანასკნელსა
მას დღესა, რაჟამს
წარსლვა ენ /[736]

4r / [737] … ი … … … გინა დვ … … …
თუ მბრძოდეთ მწარედსა ამას
ჟამსა თქუენ თანა ვართ და
არა დავცხრები[738]
განგებულებათა მათ ჩემთა თქუენდა
ქმნად და ცხორებისათჳს სულთასა სწავლას
და მერმე წარვალ მომავლინებელს ჩემისა.
ესე კმა იყო შეშინებად და შეურვებ[ა]დ მათდა
და ვითარ საჴმარ-ეყო მათ, მოასწავებს,
რამეთუ იტ~ყის

<u>სახარებაჲ</u>.
მეძიებეთ (!) მე არაჲ ოდენ არა დამივიწყოთ,
არამედ მეძიებდეთცა და ვერ მპოოთ.

<u>თარგმანი.</u>
და სადაჲთ[739] უკუჱ მოიძიეს
იგი ჰურიათა, ვითარცა იგი ლუკა იტ~ყის,
ვითარმედ გოდებდეს მისთჳს დედანი და[740] სხუანიცა
მრავალნი და მერმე რაჟამს ქალაქი მათი
ტყუჱ იქმნებოდა, არამცა აჴსენებდეს ქალაქსა
და საკჳრველებათა მათ მისთაჲ და ეძიებდესმცა
მოსლვასა მისსა.
და ესე ყოველი თქუა, რამეთუ
ენება მოზიდვად მათდა კეთილისა მიმართ, რამეთუ
სიტყუაჲ ესე თუ მცირედითა ჟამი არს და შემდგომად

[733] რ~სთ.
[734] ასე გავხსენით, რადგან ტექსტში გახსნილიც შეგვხვდა ამ ფორმით.
[735] იქმნაჲს, სადაც ჲ ზემოდან არის ჩამატებული.
[736] ტექსტი არ გადადის.
[737] I სამი სტრიქონი დალაქავებულია და ძნელად იკითხება.
[738] დავსხრები.
[739] სადთ (უქარაგმო).
[740] და+და.

წარსლვისა ძიებაჲ მისი და ვერ პოვნა,
ესე ყოველი კმა იყო დარწმუნებად და
მოქცევად მათდა, რამეთუ უკეთუმცა არაჲ
ე[გ]ულვებოდა სასურველყოფად, არამცა ირწმუნეს და

ნუუკუ ̃ და ეგრეცამცა … იქმნეს, არამედ აწ
ყოვლით-კერძო შეაშინებს მათ და შეაშფოთ[თებს],
ხოლო კუალად სიტყუაჲ ესე თუ წარმომავლინებელისა
ჩ[ებისა] [გამ]ომაჩინებელი არს, ვითარმედ
რაჲ ვნებაჲ მოიწევის … მათისა მის
მტერობისაგან, ჯერმცა მისი ნეფსით არს … ა
უკუ ̃ წინასწარ თხრობანი [მი]თხრნა ერთად,
ვითარმედ შემდგომად […]ისა[741] ყოვლისა წარსლვად
არს კუალად, ვითარმედ ვერ მოვიდენ მის მ …,
რომელი-იგი არა კაცობრივისა [ბიწ]ისა იყო
თჳსისა[742] აღსასრულისა წინასწარ ცნობაჲ, რამეთუ
იხილე[ს] დავით, რომელსა იტყის (!), ვითარმედ:
მაუწყე [მე] აღსასრული ჩემი და რიცხჳ დღეთა
ჩემთა, რაჲთა უწყოდი თუ რაჲ … მაკლს მე და
არავინ იცის [სა]ქმე ესე. ხოლო მე ვგონებ თუ
… სხურთა მათ მიმართ იყო სიტ[ყუაჲ]
[ე]სე, რომლითა ლმობიერ-ყუნა [იგინი], რაჟამს უჩუ ̃ ნა,
ვითარმედ უწყის მან [წარ]სლვასა მისსა ჟამი, ვითარმცა

4v /[743]… … … თუ მლდთ მცირედთ … … …[744] რვიდეთ.

სახარებაჲ იტყო [745]… … …
… … … ან იგი ურთიერთას ვიდრემე[746] … … … ვების
ამას წარსლვად

<u>თარგმანი.</u>
და რად-მე ეძიებენ ამას, რომელთა სუროდა
ყოვლითურთ, რაჲთა … … … განერნეს[747] მისგან და
ყოველსავე [ღო]ნესა მოიპოებდეს, რაჲთამცაჲ
[არ]ა ხედვიდეს მას, არა უჴმდა[748] … ძიებად, არამედ
რაჲთამცა თქუას თუ: გჳხარის ოდესმე ყოფად
ა … … … ეგე, არამედ მოიწყნეს (!) სიტყუათაგან
და ეძიებენ თავთა შორის თჳს[თა]
უგუნურებით.

[741] ჩამოჭრილია.
[742] თჳსისჲ.
[743] თჳსისჲ.
[744] თჳსისჲ.
[745] თჳსისჲ.
[746] მოხეულია.
[747] განაერნეს.
[748] უჴმდაჲ.

სახარებაჲ.
სადა [ნარვა]ლს ნუუკუჳ განთესილთაჲ
[წარმართთა] [არა] ეგულების [წა] რსლვად.

თარგმანი.
ხოლო რომელნი ა[რი]ან განთესილნი წარმართნი
[ეს]რეთ სახელ-სდებდეს წარმართთა
ჰურიანი, რამეთუ ყოველსა ადგილსა განთესილ
იყუნეს იგინი.

ხოლო აწ ესე [ყუ]ჳდრებაჲ მათ ზედაცა მოიწია,
რამეთუ და … … … ა ადგილსა არასადა იპოებოდა[749]
ჰურია, არამედ პალესტ[ინე]ს ოდენ. ხოლო რაჲ
არს სიტყუაჲ ესე … … … სადამე ვიყო, არა ჴელ-გეწ[იფე]ბის
თქუენ მოსლვად, რამეთუ უკეთუ … … … წარმართთა
მივიდოდა, რად [არ]ა ეთქუა თუ, ვერ ჴელ-გეწი[ფებ]ის
მოსლვად.
ხოლო მათ თქუეს: არათუ განთესილთა
მათ წარმართთა თანა ეგულების მისლვად, არა
თქუჳს თუ ცთუნებად მათდა, არამედ სწავლად მათდა.
ესრეთ ესმნეს რაჲ სიტყუანი ესე, დამშჯდა გულისწყრომა
მათი, ჰრწმენა, ხოლო თუმცა არა ერწმუნა,
არამცა ეძიებდეს, თუ რაჲ არს სიტყუაჲ ესე.

სწავლან[ი] სიმრთლისათჳს
ხოლო ესე ყოველი მათდა მიმართ ითქუა,
არამედ მეშინის, ნუუკუჳ ჩუენდამიმართცა ეთქუას
ესე ცხორებისა ამის ჩუენისათჳს, სავსისა ცოდვითა,
რამეთუ ვერ მოვიდეთ, სადა-იგი არს ბოროტთა
მათ ჩუენთათჳს, რამეთუ მოწაფეთათჳს იტყჳს,
ვითარმედ: მნებავს, სადაცა მე ვიყო, ესენიცა
იყუნენ ჩემ თანა, ხოლო ჩემთჳს მეშინის, თუ
წინააღმდგომი ითქუას.

ესე იგი არს, ვითარმედ სადა მე ვიყო,
ვერ ძალ-გიც მოსლვად, რამეთუ რაჟამს მცნებათა
მისთა წინააღმდგომსა ვიქმოდით, ვერ შეუძლოთ
მუნ წარსლვად, რამეთუ ამასცა სოფელსა მჴედარი,
რომელი განარისხებდეს მეფესა, არა ჴელ-ეწიფების
ხილვად მეუფისა, არამედ საპყრობილესა შინა არნ
და ტანჯვასა.
რაჟამს ვიტაცებდეთ და ანგარ-ვიყუნეთ და
ვავნებდეთ სხუათაჲ და უწყლო ვიყუნეთ, ვითარ
შეუ /

[749] იპოებოოდა.

Fr 284

რაობა:	სახარების საკითხავების საძიებელი
თარიღი:	XII საუკუნე
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფურცელი
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,5x9

Content:	Gospels Lectionary
Date:	XII c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	11,5x9

ტექსტი

1r/ დიდსა ორშაბათსა ცისკრად, სახარებაჲ მათესი

სიდ: მას ჟამსა შინა მო-რაჲ-ვიდოდა იესუ, იხილა ლელჳ, ვიდრე ნაყოფსა მისსა.

დიდსა ორშაბათსა მწუხრი, სახარებაჲ მათესი სმგ: მის ჟამსა შინა, ვითარცა დაჯდა თავადი მთასა ზეთისხი. ვიდრე არა წარმოჴდეს.

დიდსა სამშაბათსა ცისკრად, სახარებაჲ მათესი სკგ: მას ჟამსა შინა ზრახვა-ყვეს მღდელთ-მოძღუარ. ვიდრე მოძღურებაჲ იგი მისი.

მწუხრი, სახარებაჲ მათესი სჲ

თქუა უფალმან დღისა მისთჳს და ჟამისა, ვიდრე მიეცეს ჯუარცუმად.

დიდსა ოთხშაბათსა ცისკრად, სახარებაჲ მარკოზისი, რნვ. მას ჟამსა შინა იყო პასექი იგი, რომელ არს, ვიდრე მისცა იგი მათ.

მწუხრი, სახარებაჲ მათესი სთვ

ხოლო იყო რაჲ იესუ ბეთანიას სახლსა, ვიდრე მისცა იგი მათ.

დიდსა ხუთშაბათსა ცისკრად, სახარებაჲ მარკოზისი რ. …შინა მას ჟამსა შინა პირველსა მას დღესა უცომოებისა, ვიდრე ენებჲ იგი.

მწუხრი ჟამისწირვისა შეკრებული ყოველთა თავითგან მათესი, სოდ. ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: უწყითა, რამეთუ შემდგომად ორისა. ვიდრე დაჯდა ათორმეტთა თანა.

სახარებაჲ იოანესი, რიდ. იცოდა იესჳ, რამეთუ ყოველივე მოსცა მას მამამან.

ვიდრე უკუეთუ ჰყოფდეთ ამას.

(მეორე სვეტი) სახარებაჲ მათესი სოთ. დ… ჭამდეს იგინი, ჰრქუა მათ იესუ: ამენ, ამენ - გეტყვი ვიდრე არამედ ვითარცა შ…

სახარება… ლუკა…სი სპგ და ე… მას ანგელოზი ზეცით განაძლიერებდა.

ვიდრე აღდგა მიერ ლოცვისაგან.

სახარებაჲ მათესი სჟვ. და მოვიდა იგი მოწაფეთა თანა და პოვნა. ვიდრე პილატეს მთვარსა.

ფერჴთბანასა. სახარებაჲ იოანესი რიბ. უწინარეს დღესასწაულისა მის პასექისა, ვიდრე არა ყოველნი წხრთ

შემდგომად ფერჴთბანისა. ოდეს დაჰბანნა ფერჴნი მათნი.

ვიდრე უკუეთუ ჰყოფდეთ ამას ღმერთსა.

ღამისთევასა. სახარებაჲ იოანესი რკე. ანდერძი ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა აწ… დიდა ვიდრე თავადი და მოწაფენი.

ბ. სახარებაჲ იოანესი, რნე. მას ჟამსა შინა განვიდა იესუ მოწაფითურთ თჳსით. ვიდრე ტიროდა მწარედ.

გ. სახარებჲ მათესი ცვ. მას ჟმსა შინა მჳედართა მათ შეიპყრეს იესუ. ვიდრე ტიროდა მწარედ.

დ. სახარებჲ იოანესი როვ. მას ჟამსა შინა მოჲყვანეს იესუ კააფაჲსით(!) ტაძრად. ვიდრე რაჲთა ჯუარს-აცუან.

ე. მას ჟამსა შინა იხილა იუდა, რომელნიცა მისცა, ვიდრე აღიღოს ჯუარი …

ვ. სახარებაჲ მარკოზისი სლ. მას ჟამსა შინა სტრატიოტთა მათ შეიპყრეს, ვიდრე და გრწმენეს.

1v / … მას ჟმსა შინა მივიდეს მჳედარნი იგი ადგილსა. ვიდრე ძე ღმრთისჲ იყო ესე.

ზ. სახარებჲ ლუკაჲსი ტიზ. მას ჟამსა შინა მოჰყვანდეს იესუს თანა სხუანი ორნი ძჯრის. ვიდრე ხედვიდეს მას.

თ. სახარებჲ იოანესი სგ. მას ჟამსა შინა დგეს ჯუარსა მას თანა იესუჲსსა დედაჲ მისი. ვიდრე რომელსა-იგი უგმირეს.

ი. სახარებჲ მარკოზისი ლიზ. მას ჟამსა შინა მოვიდა იოსებ არიმათიელ შუენიერი ვიდრე დასდებდეს მას.

ია. სახარებაჲ იოანესი სვ. მას ჟამსა შინა ჰკითხა პილატეს იოსებ, რომელ იყო არიმათი. ვიდრე საფლავი იგი.

სახარებჲ მათესი ტნა. ხვალისაგან, რომელ არს შემდგომად პარასკევსა.

ვიდრე ლოდსა მას დასისა თანა.

დიდსა პარასკევსა მზისასა და სახარებაჲ გ

სამ ჟამისა სახარებჲ ღამისთ…

შუადღისასა სახარებჲ ღამის…

ცხრა ჟამისასა სახარებჲ ღამ…

მ… სახარებჲ შემოკრები… … მათესი ტილ

მას ჟამსა შინა ზრახვა-ყვეს ყოველთა … მოძღუართა, ვიდრე ერთი

მარჯუენით და ერთიმარცხენით.

… ხოლო ერთი …მოკიდებული. … ვიდრე … …ხესა მათეს…

და რაჲთა წარმავალნი იგი … … ვიდრე ძე ღმრთისჲ იყო ესე … ხოლო … რამეთუ … (მეორე სვეტი) პარასკევი იყო, რაჲთა.

ვიდრე იხილონ, რომელსა.

მათესი ცმზი … ყვნეს …ნიცა მრავალნი, რომელნი შორი…

ვიდრე სხდეს წინაშე საფლავსა მას.

დიდსა შაბათსა ცისკრად, სახარებჲ მათესი ტნა. ხვალისაგან რომელ არს შემდგომად პარასკევისა. ვიდრე დასისა თანა მეცხრე ჟამი წირვასა. სახარებაჲ მათესი ტნბ, მწუხრი შაბათისა, რომელი განთენდებოდა.

ვიდრე აღსასრულამდე სოფლისა, ამინ!

სახარებანი საცისკრონი აღდგომისანი ათერთმეტნი.

ა. სახარებჲ მათესი … მას ჟამსა შინა ხოლო ათერთმეტ …

ბ. სახარებჲ მარკოზისი ნ… და ვითარცა გარდაჴდა შაბათი იგი, ვიდრე ებრ

გ. სახარებჲ მათესი … ლდ. ხოლო აღდგა რაჲ, იყო განთიად, ვიდრე დასასრულამდე

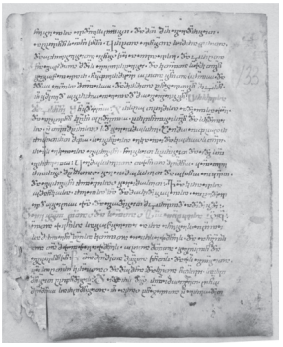
დ. სახარებჲ ლუკაჲსი ცევ. ხოლო ერთსა მას შაბათსა ვიდრე … ქრისტე …

ე. სახარებჲ ლუკაჲსი … მას ჟამსა შინა … აღდგა. ვიდრე გ…

ვ. სახარებაჲ ლუკა…სი პტმ. მას ჟმსა შინა … დგა. ვიდრე დასასრულამდე ქუეყნისა.
ზ. სახარებაჲ იოანესი სია. მას ჟამსა შინა მარიამ …. ვიდრე ესრეთ ჰრქუა.
ჱ. სახარებაჲ იოანესი სთ. ერთისა … შაბათსა მ … . ვიდრე მოწაფენი იგი.
თ. სახარებაჲ იოანესი სიგ. და ვითარცა შემწუხრდა. ვიდრე სახელითა მისითა
ი. სახარებაჲ იოანესი სით. მას ჟამსა შინა გამოუცხადა. ვიდრე … მკუდრეთით.

Fr 285

რაობა:	ოქტოიხოსის ფრაგმენტი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19,5x15,5
Content:	Fragments of Octoechos
Date:	XV c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	19,5x15,5

ტექსტი

1r */ ნებელსა ვდღესასწაულობთ
და მათ მიერ გევედრებით:
აცხოვნენ სულნი ჩუენნი!

ბოროტთა ვნებათა სიმძაფრითა
და უძღებებითა გონებაჲ ჩემი აღვავსე
და ჴორცთა ნაგუჱმითა მარადის ვიწერტები
და კეთილთა საქმეთაგან შიშუჱლ ვარ,
ნაყოფიერ-მყავ ოხითა შენითა, სძალო
და დედაო ღმრთისა მაღლისაო,
და მერმეთა ტანჯვათაგან მიჴსენ,
რამეთუ შემწედ უბრძოლელად მოგიგებ შენ.

პარასკევსა მომიჴსენენი
ძლ. შენ, ყოვლად ქალწულო
ჯუარს-ეცუ თხემისა ადგილსა, ქრისტე,
და აცხოვნენ კაცნი, უცოდველო,
ხრწნილებისაგან და სიკუდილისა,

ხოლო თავი მტერისაჲ სრულიად შეჰმუსრე.
აღმოჰფხუარ ძირითურთ, მეუფეო,
სიბოროტისა ეკალი და კუროჲსთავი,

* შენიშვნა: ამოღებულია H 943 ხელნაწერიდან.

რაჟამს ეკლისა გჳრგჳნი
ნებსით სახიერებით დაიდგ, სულგრძელო.

შემუსრვითა თქუენითა, მოწამენო,
ყოველივე ძლიერებაჲ მტერთაჲ
შეჰმუსრეთ და უჩინო-ჰყავთ
და გჳრგჳნი ძლევისაჲ შეიმოსეთ.

ვითარცა კრავსა უმანკოსა,
ძელსა ზედა დამოკიდებულსა,
ჰხედევდ, უბიწოო, ქრისტესა
და გოდებით მჴურვალედ ადიდებდი.

დღე შაბათი წმიდათაჲ და სულთაჲ

უფალო ღაღატყავსა, ჴმაჲ[750] ბ
რომელთა ქუეყანისა საშუჱბელი არა ინებეს,
ღუაწლისა მძლენი ზეცისა კეთილთა ღირს იქმნეს
და ანგელოზთა თანა მოქალაქე იქმნეს,
ოხითა მათითა
შეგჳწყალენ და გუაცხოვნენ ჩუენ.

წმიდათა მოწამეთა მეოხებითა ჩუენთჳს
და ქრისტეს გალობითა
ყოველი საცთური კერპთაჲ დადუმნა
და კაცთა ნათესავი
სარწმუნოებით ცხოვნდების.

დიდ არს დიდებაჲ, რომელი მოიგეთ,
წმიდანო მოწამენო, სარწმუნოებითა,
რამეთუ არაჲ ტანჯვითა ხოლო ერეოდეთ
1v / მტერსა,
არამედ შემდგომად სიკუდილისაცა
სულთა ბოროტთა განდევნით
და სნეულთა განჰკურნებთ,
მკურნალნო სულთა და ჴორცთანო,
მეოხ-გუეყვენით უფლისა მიმართ
შეწყალებად სულთა ჩუენთათჳს.

დიდებაჲ.
აწ

ვითარცა ოქროჲსა სასაკუმევლემან,
ცეცხლი ღმრთეებისაჲ შეიწყნარე, მიმადლებულო,

[750] ჴ - სინგურითაა, ჲ - ზემოთ არის ჩასმული.

რომელსა მარწუხითა სერაბინი შიშით
და ძნიად მიეახლა,
შენ იგი მუცლად-იღე
და უშევ სოფელსა სულნელებაჲ,
ქალწულო, ყოვლადსაგალობელო,
შეიწირე ლოცვაჲ მადიდებელთაჲ,
მორწმუნეთა მონათა შენთაჲ.

სტიქარონნი სულისანი
მიწისაგან დამბადე მე, უფალო,
და კუალად მიწადვე მიქცევაჲ გარდასლვისათჳს დამასაჯე,
დააწესე დღე განკითხვისაჲ,
რომელსა შინა დაფარულნი
თჳთოეულისა საქმეთანი
ცხადად წარმოიდგინენ წინაშე შენსა;
მაშინ შემიწყალე მე,
უცოდველო ქრისტე ღმერთო,
და ცთომათა ჩემთა შენდობაჲ მომეც
და სასუფევლისა შენისაგან ნუ განმაგდებ მე.

ვითარცა ყუავილი დაჭნების
და ვითარცა სიზმარი წარჴდების
და განიბნევის ყოველი კაცი
და კუალად ჴმა-ყოს რაჲ საყჳრმან,
ვითარცა ძრვისაგან აღდგენ მკუდარნი ყოველნი
შემთხუვად (!) შენდა, ქრისტე ღმერთო,
მაშინ, მეუფეო,
რომელნი მისცვალენ ჩუენგან,
წმიდათა შენთა საყოფელსა
დააწესენ სულნი მონათა
შენთანი, ქრისტე, სახიერო.

ჵ, ვითარი-მე ღუაწლი აქუს სულსა,
გან-რაჲ-ვიდოდის ჴორცთაგან,
ჵ მე, მაშინ ვითარ-იგი ცრემლოჲნ
და არაჲ ვინ არს მწყალობელ მისსა,
ანგელოზთა მიმართ მიხედავენ
და ურგებად ევედრებინ,
კაცთა მიმართ ჴელთა განჰმარტებენ
და არაჲ ვინ არს შემწე მისსა,
ვინაჲცა, საყუარელნო ძმანო ჩემნო,
გულისჴმა-ყავთ წუთი ესე

Fr 294

რაობა:	ფსალმუნი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	9,4x14,2

Content:	Psalms
Date:	XV c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	9,4x14,2

ტექსტი

მეთოთხმეტე კანონი, ალილუიაი, 104

1r / 39. განჰმარტა ღრუბელი საგრილა[დ მათდა და ცეცხლი მნათო]ბჲდ მათდა ღამე. 40. [ითხო]ვეს, და მოჴდა მწყერ-მარ[ხილი, და პ]ურითა ზეცისაჲთა განაძღნაჲ იგ[ინი; 41. სცა] კლდესა, და გამოეცნეს წყალნი, [და] ვიდოდეს ურწყულსა მდი-ნარე[ნი.42. რამეთუ მო]იჴსენა სიტყჳსა წმიდისა თჳსისა, [რომელ] ჰყო აბრაჰამის მიმართ მონისა თჳსისა.43. [და გა]მოიყვანა ერი თვისი სიხარულით [და] რჩეულნი მისნი შუჱბით.44. [და] მისცა მათ სოფლები წარმართთაჲ, და ნაშრომი ერთა და-იმკჳდრეს, 45.[რაითა და]იცვნენ სამართალნი მისნი [და] შჯული მისი მოიძიონ. დიდებაი

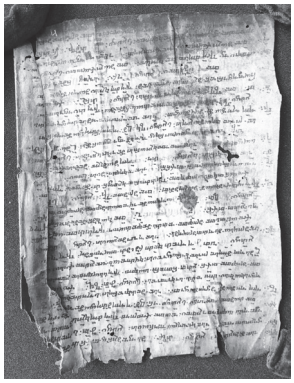
[კა]ნონი მეთხუთმეტე[იე]
ალილუია, 105

[1. აუ]ვარებდით უფალსა, რამეთუ ტკბილ არ[ს, რამეთუ] უკუნისამდე [არს წყალო]ბაჲ მისი. [2. ვინ-მე იტყოდეს ძლიერებათა უფლისათა, სასმენელ-ჰყვნეს ყოველნი ქებულებანი მისნი? 3. ნეტარ არიან, რომელთა დაიცვან სამართალი და ჰყონ სიმართლე ყოველსა ჟამსა. 4.]

1v

[მ]ომიჴსენენ ჩუენ, უფალო, სათნოებ[ითა] ერ[ისა შენისაითა და მ]ომჴედენ ჩუენ მაცხოვარებითა [შენითა. 5. რაით]ა ვიხილოთ ჩუენ სიტკბოებაჲ რჩე[ულთა შენთაი დ]ა ვიხარებდეთ ჩუენ სიხარულითა [ნათე]სავისა შენისაითაჲ, [რაით]ა ვი-ქებოდით ჩუენ სამკჳდრებელთა [შენთა თანა.] 6. ვცოდეთ მამათა ჩუენთა თანა, უშჯულ[ო] ვიქმნენით და გეცრუვენით [შენ]. 7. მამათა ჩუენთა ეგჳპტეს შინა არა [გული]ს ჴმაჲ-ყვნეს საკჳრველებანი შენნი, არცა მოიჴსენნეს მრავალნი წყალობანი შ[ენნი დ]ა განგამწარეს წიაღსლვასა [ზღჳსა] მის მეწამულისასა. 8. და იჴსნა იგინი სახელისა მისისათ[ჳს, რაითამცა] გულისჴმა-ყვეს ძლიერებაჲ [მისი; 9. და შეჰ]რისჴნა [ზღუასა] მეწამულსა

Svan 4

რაობა:	სახარების საკითხავი
თარიღი:	XV-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	17,5x13

Content:	Readings from Gospel
Date:	XV-XVII cc.
Number of folia:	1 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	17,5x13

ტექსტი

1r / ცსა თუ ვისმე ედგას. ვიდრე რომელმან შეინანოს მის.... [მო]ციქულისა და ალფესი. სახარებაჲ მ..... პბ ..... ქრისტესა თჳსთა მწ...

არა არს დაფარული , რომელი .

ვ˜ე მრავალთა უმჯობეს ხართ..... ისა მოწ[ა]მისა ეულამპიოჲსი. სახარებაჲ ლკ.... რაჲმე თქ[უა], უფალმან... რომელმან აღიაროს ჩემდამო წინაშე კაც.

ვ˜ე რაჲ-იგი სთქუათ. [წმიდ]ისა პატრიაქთა ნეკტარისი, არაკისი და სისინისი.

სახარებაჲ ..... ლბ ..... ნათელნი სოფლისანი.

ვ˜ე ერქუას სასუფეველსა ცათასა.

[წმიდ]ისა მო[წამისა ....[ანდ] რონიკესი.

სახარებაჲ .... რ˜მე. არარაჲ არს დაფარული.

ვ˜ე .... ხართ თქუენ. [წმიდ]ისა კარპოპაპილესი, ტროფიმესი.

სახარებაჲ .... ნ..... [ჰრ]ქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა. ყოვლით, რომელი გინდეს, რაჲთა გი. ვ˜ე ..... თა ˜ვ მოწამეთაჲ.

სახარებაჲ .....რლ̃ჱ. ჰრქუა უფალმან: ამას გა....იყვარებოდით. ვ˜ე მსხუ̃ჱრპლი შეწირა ღმრთისა. [წმიდ]ისა ლუკიანესი.

სახარებაჲ .....რლ̃ჱ. ამას გამცნებ თქუენ..... ვ˜ე [წმიდ]ისა ლონგინოზისი.

სახარებაჲ მ..... სკ ..... ჟამსა შინა .....

იყო ჟამი მეექუსე და ბნელი იყო ყოველსა ქუეყანასა ..... [სხდ] ძე ღმრთისაჲ იყო.

.....ისა მოსე წინასწარმეტყველისაჲ .....

მო-ვინმე-ვიდოდეს იჳსა. ვ˜ე სახელითა უფლისაჲთა.....

სახარებაჲ ლკ. რივ. .....˜ქა უფალსა, რომელმან თქუენ ..... სათნო-იყო შენ წინაშე. [წმიდ]ისა იოველისი, ამფი..... ჟამსა შინა.

[მ]ივიდა იესუ კაპერნაომდ.

ვ˜ე სასყიდელი მისი [წმიდ]ისა მოწამისა არტიმესი(!).

სახარებაჲ .....პდ. ჰრქუა უფალმან: აჰა. ...ე გა.....ნბ თქუენ.

ვ˜ე სრულიად იგი ცხონდეს ....მე....ს ჟამსა შინა.

და დადგა იესუ ად[გილსა] .... ისა აბერკისი.

სახარებაჲ ..... პთ. .....

ვ˜ე საძოარი იპოოს . ....ისა იაკობ, ძმისაჲ უფლისაჲ.

სახარებაჲ ... [მ]ას ჟამსა .... შინა იყო კაცი შესაკრებელსა ..... [ასწა}ვებდა მათ.

..... სახარებაჲ ..... რჩ .....
.....ე ძე კაც .....მოვიდეს .....

1v / ვისა დიმიტრ. სახარებაჲ ..... რლჩ. ამას გამცნებ თქუენ, რაჲთა იყ..... შეწირა ღმერთსა..... [წმიდ]ისა კაპეტოლინოჲსი.

სახარებაჲ მ˜თ . სჲჩ .

.... ვ..... გავს სასუფეველი ცათაჲ ათთა ქალწულ. ვ˜ე ძე კაცისაჲ მოჳდეს თანა რომთა პაპისაჲ.

სახარებაჲ იოანესი (ი˜ნ). ო˜დ. ევედრებოდა ვინმე, ვიდრე ვიდოდე მშვიდობით.

[წმიდ]ისა მარკიანესი სვირაკოსელი ებისკოზისაჲ(!), რომელ არს სიკილიას.

სახარებაჲ მ˜თ. ლ˜ბ. ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: თქუენ ხართ ნათელნი სოფლ[ისანი], ვ˜ე სასუფეველსა ცათასა .....

ამასვე დღესა წმიდისა ზინობიაჲსი, კჳრიაოზ პარტიაქისაჲ.

სახარებაჲ ი˜ნ . პთ. მე ვარ კარი ჩემ მიერ თუ ვინმე.

ვ˜ე ერთსამწყსო და ერთმწყემს.

წმიდისა ეპიმახოჲსი სახარებაჲ. [ვითარ]მე. ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: არა არს დაფარული.

ვ˜ე სირთა უ[მეტ]ეს ხართ თქუენ.

თუესა ნოენბერსა ა. [წმიდა]თა კოზმან და დამიანეთაჲ

სახარებაჲ. ოთ. მას ჟამსა შინა. მოუწოდა იესუ ათორმეტთა მოწაფეთა თჳსთა. ვ˜ე უსასყიდლოდ მისცემდით. [წმიდა]თა მოწამეთა.

ვ სახარებაჲ. ..... ს˜ნ.

ჰრქუა უფალმან თჳსთა მოწაფეთა: ეკრძალენით კაცთაგან, რამეთუ და გას.

ვ˜ე მოიპოვნეთ სულნი თქუენნი.

წმიდისა აკეფსიმჲსი. ალჲ.

[წმიდ]ისა ი.....კინისი სახარებაჲ. მთ რ˜ი. ყოველივე მომეცა მამისა ქ˜ა...ე სუბ..... [წმიდ]ისა ღალაკტიონისი და ეპისტიმისი სახარებაჲ ....პვ.

.....[მე] მიგაულინებ. ვ˜ე სრულიად იგი ცხონდეს. ამას ..... დღსა წმიდისა თეოდოტესი. სახარებაჲ ლკ. ოდ. ევედრებოდა ვინმე. ვ˜ე ვიდოდე მშჳიდობით. [წმიდ]ისა პავლე აღმსარებლისაჲ. სახარებაჲ ლკ. .....

რომელმან აღიაროს ჩემდამო. ვ˜ე რაჲ-იგი სთქუათ.

.....თა ლგ . ..... მელიტინის. სახარებაჲ ....

.....˜რ ˜ნა.

ჰრქუა უფალმან: ნუ გეშინიან(!) მც.....რესა

.....გ.....სამ. ვ˜ე ძე კაცისაჲ მოვიდეს.

რ.....[წმიდა]თა ანგელოზთაჲ.

სახარებაჲ. ინ. იჩჳ.

მას ჟამსა შინა. უნდა იესუსგან .....ლვაჲ გ.

ვ˜ე ძესა ზედა თჳსსა. [წმიდა]თა მოციქულთაჲ სახარებაჲ.

[წმიდა]თა მოციქულთაჲ ..... იკითხეთ.

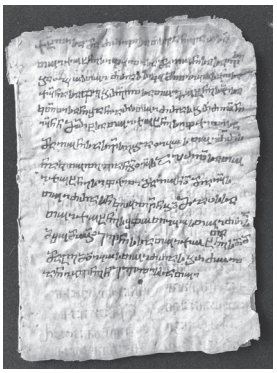
[წმიდ]ისა გიორგის (გ˜ის) ურმის .....

..... სახარებაჲ .....რმვ. რომელმან.....

.....

Svan 5

რაობა:	ფრაგმენტები-სახარების საკითხავი, საეტლო და სამთვარიო: იესოს საგალობელი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21,5x15,5

Content:	Readings of the Gospe
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	4 f.
Script:	Nuskhuri
Size:	21,5x15,5

ტექსტი

1r / ქუხილისა და ძრვისათ[ჯს]. ყინვა (რსა˜) თუ იქუხნეს, იფქლისა და ღჳნისა სავსებაჲ იყოს; თუ იძრას, სიკჳდილი იყოს ყოველსა ქუეყანასა ფებერვალსა თუ იქუხნეს, ს.....ისა კეთილისა ნიშანი არს; თუ იძრას, ბრძოლანი იყუნენ. მარტსა თუ იქუხნეს, იფქლისა და ღუნისა სავსებაჲ იყოს . თუ იძრას ნაკლულევანებაჲ იყოს.

აპრილსა თუ იქუხნეს, იფქლი და ღუნოჲ და იყოს, თუ იძრას- ნაკლულევანებაჲ.

მაჲსსა თუ იქუხნეს, შფოთი იყოს, თუ იძრას-მშუდობაჲ.

ივნისსა თუ იქუხნეს, დიდთა დაცემაჲ იყოს, თუ იძრას, ბრძოლანი იყვნენ.

ივლისსა თუ ი

1v / აქედან სხვა ტექსტია

სახარებაჲ მარკოზის თავისა. მას ჟამსა შინა. და ვითარ იგინი ამას იტყოდეს ოდენ და თავადი იესუ დადგა შორის მათსა და ჰრქუა მათ: მშჳდობაი თქუენ თანა, ხოლო იგინი შეძრწუნდეს და შეეშინა, ეგონა, ვითარმედ სული რაიმე იხილეს.

და თავადმან ჰრქუა მათ: რაჲსა შეძრწუნებულ ხართ და რაჲსათჳს გულისსიტყუანი მრავალნი მოვლენან გულთა თქუენთა. იხილენია ჴელნი ჩემნი და ფერჴნი, რამეთუ თავადი მე ვარ. ჴელი შემახეთ მე და იხილეთ, რამეთუ სულსა, ჴორც და ძუალ არა ასხენ, ვითარცა ესე მე მხედავთ, რამეთუ მასხენ.

და ესე რაჲ თქუა, უჩუენნა მათ ჴელნი და ფერჴნი მისნი. ტმა(!).

და ვიდრე იგი არა ჰრწმენა მათ სიხარულისა

2r / მისგან და საკჳრველებისა ჰრქუა მათ იესუ: გაქუს რაჲ აქა ჭამადი. ხოლო მათ მიუპყრეს მას თევზისა მწყრისა ნახევარი და თაფლისაგან გოლი.

და ჭამა წინაშე მათსა და მოიღო ნეშტი იგი და მისცა მათ და ჰრქუა: ტმბ. ესე იგი სიტყუანი არიან, რომელთა გეტყოდე: თქუენვე გიიწყავღა თქუენ თანა, ვითარმედ ი ჯერ არს აღსრულებად ყოველი წერილი შჯულსა მოსესსა და წინაწარმეტყუელთასა და ფსალმუნთა ჩემთჳს.

მაშინ განუხუნა გონებანი, მათ გულისჴმისყოფად წიგნთა და ჰრქუა მათ, რამეთუ ესრეთ ჯერ-იყო ვნებად ქრისტესა და აღდგომად მკუდრეთით მესამესა დღე-

სა და ქადაგებად სახელითა მისითა სინანული და მოტევებაჲ ცოდვათაჲ ყოველთა მიმართ წარმართთა.

იწყეთ იჱრუსალემით, რამეთუ თქუენ ხართ მოწამე ამის ყოვლისა, და, აჰა ესერა, მე

2v / სახარებაჲ მათეს თავისა

მწუხრი შაფათსა რომელი განთენებოდა ერთშაფათად, მოვიდა მარიამ მაგდანიელი და სხუაჲ იგი მარიამ ხილვად საფლავისა მის. და, აჰა, ძრვაჲ იყო დიდი, რამეთუ ანგელოზი უფლისაჲ გარდამოჴდა ზეცით და გარდააგურია ლოდი იგი კარისა მისგან საფლავისა და ჯდა მას ზედა და იყო ხილვაჲ მისი, ვითარცა..... (გადარეცხილია ზედა ფენა)

ბ

სახარებაჲ მარკვაზისა. და ვითარცა გარდაჴდა შაბბათი იგი

3r / აუარებდით უფალსა [სი]კეთით, რამეთუ უკუნისამდე არს წყალობაჲ მისი აღაუარებდით, ვითარცა ღმერთთსა..... კეთ უკჱ

არს წყალობაჲ მისი აღუვარებით უფალსა, უფალთასა, რამეთუ კეთილ, რამეთუ უკუნისამდ არს წყალობაჲ მისი..... რომელმან ქმნა საკჳრველნი დიდ-დიდნი, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ მისი, რომელმან ქმნა ცანი გულისჴმისყოფით, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაი მისი .....ა˜ლ რომელმან დაამტკიცა ქუეყანაჲ წყალთა ზედა, რამეთუ კ˜ი.

რამეთუ

3v / უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ მისი , რომელმან ქმნნა ნათელნი დიდ-დიდნი. მხოლომან, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაი მისი.

მზე მფლობელ დღისა, რამეთუ უკუნისამდჱ არს მთუარე და ვარსკლავება(!) ჴელმწიფებად ღამისა, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაი მისი.

აჰა, რომელმან დასცა ეგჳპტე პირმშოჲთურთ თჳსით, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ.

ალ. და გამოიყვანა ისრაჱლი შორის მათსა, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ

4r / .....ბაჲ მისი ა˜ლ ჴელითა მტკიცითა დამკლავითა მაღლითა, რამეთუ კეთილ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ მისი. ა˜ლ რომელმან განაპო ზღუაჲ მეწამული იორად, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ.

ა˜ლ და განიყვანნა ისრაჱლი შორის მისსა, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ მისი. ა˜ლა და შთასთხია ფარაო და ძალი მისი ზღუასა მას მეწამულსა, რამეთუ კეთილად უ.... უკუნისამდჱ, რომელმან განიყვანა ერი თჳსი უდაბნოდ, რამეთუ კეთილ, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ მისი.

აჰა, რომელმან დასცნა მეფენი დიდ-დიდნი, რამეთუ კეთილ, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ მისი.

აჰა და მოსწყჳდნა

4v / მეფენი ძლიერნი, რამეთუ კეთილ, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ მისი.

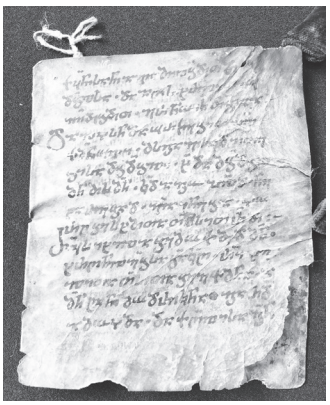
სეონ მეფემან ნ˜ჱ აღმორეველთაჲ და უგ მეფჱ ბასნისიჲ, რამეთუ კეთილი, რამეთუ უკუნისამჱ არს წყალობაჲ მისი.

ალა და მისცა ქუეყანაჲ მათი სამკჳდრებელად, რამეთუ კეთილ, რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ მისი. ალ სამკჳდრებელად ისრაჱლსა მონას ათასსა, რამეთუ სიმდაბლესა შინა ჩუენსა მომიჴსენენა (!) ჩუენ ... რამეთუ კეთილი. რამეთუ უკუნისამდჱ არს წყალობაჲ მისი. ა˜ლა. და მიჴსნენა ჩუენ.

ჩუენ მტერთა ჩუენთაგან , რამეთუ კეთილ

Svan 6

რაობა:	საგალობელი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	15,2x13
Content:	Hymns
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	15,2x13

ტექსტი

1r / ქუეყანისანი ავამაღლებდეთ
დიდებულსა და აწ სიხარულითა
უღაღადებდეთ, ერნო, რამეთუ დიდებულ ა[რ]ს.

დაჰჴსნდა ურჩებით პირველქმნულნი მსგავსად ღთეებია დაბადებულ, ხოლო დამბადებელმან მისმან კუალად-აგო პირველად ნეტარებად, ვითარცა ინება ჴორცშესხმითა თჳსითა, რამეთუ დი.

რაჟამს იხილა შემოქმედმან ხრწნილებასა შინა კაცი, რომელი ჴელითა თჳსთა შეექმნა, ამან ცანი მოდრიკნა, გარდამოჴდა და ქალწულისაგან

1v / განკაცნა, რამეთუ დიდებულ არს.

სიბრძნე ღმრთისაჲ და ძალი მისი, სიტყუაჲ მამისა და ბრწყინვალებაჲ მისი, ძე მხოლოჲ, ღმერტი ჭეშმარიტი, საიდუმლოჲ ძალთაგან ზეცისათა კუალად [და]გუბადებს ჩუენ ქალწულისა მუც[ე]ლსა, რამეთუ დიდებულ არს

დაუტევნელ(!) დაიტიე.

მოიხილესა.

მოიხილე, ცაო.

რაჟამს ჭამა ადამ ნაყოფი იგი საცნავრი(!) კეთილისა, იქმნა იგი უგუნური წარმდებებითა გარდაჰჴდა შჯულსა. ამისთჳს სიტყუაჲ ღმრთისაჲ, ვითარცა ჩჩკლი.....

2r / მამისათა და სულისა წმიდისათა და ..... ებადა ძე და სიტყუაჲ ზეცათა დაებადების, ჴორცითა არსებითა ქალწულისაგან იშვების მეორედ პირველ ჟამთა შობილი, რაჲთა ნაშობთა ადამისთა შვილი ღმრთისა უწოდოს და მაცხოვნოს ჩუენ.

ორთა მუცელთა.

კურთხეულარსა. ყრმანი.

მწყემსთა უდაბნოჲსათა ვითარცა გამოუბრწყინდა ნათელი, განკჳრევებულნი ხედვიდეს, ხოლო დიდებამან ღმრთისამან ანგელოზისა მიერ ისწავა გალობაჲ მამათა ჩუენთა, ღმერთო, კურთხეულ ხარ.

2v / ზეცისა გუნდნი ესრეთ მაღლით გამო იტყოდეს ღაღადებით: დიდებაჲ მაღალთა შინა ღმერთსა, ქუეყანასა ზედა მშჳდობაჲ, რამეთუ კაცთა შორის ქრისტე გამობრწყინდა, რომელ-იგი არს ღმერთი საუკუნეთა.

მწყემსნი ესრეთ იტყოდეს: განვიდეთ და ვიხილნეთ თქუმჳლნი ესე.

და მი-რაჲ-იწინეს ბეთლემად, იხილეს ღმერთი ჴორცშესხმული, თაყუანისცენ მშობელსა და იტყოდეს: მამათა ჩუენთა ღმერთო, კურთხეულ ხარ, შენ.

სამთჳთებ.

აკურთხევდითსა. საჴუმილი.

Svan 7

რაობა:	სახარება
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21x19
Content:	Gospel
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	21x19

ტექსტი

ᲣᲒ 1r

ხოლო თავადი შევიდა ნავსა და მიიქცა, მუნვე ევედრებოდა მას კაცი იგი, რომლისაგან ეშმაკნი, რომლისაგან ეშმაკნი განსრულ იყუნეს, რაჲთა იყუნეს მის თანა.

Ბ ხოლო თავადმან განუტევა იგი და ჰრქუა: მიიქეც სახიდ შენდა და მიუთხარ,

Ხ Ბ რაჲოდენი გიყო შენ უფალმან. და წარვიდა ყოველსა

Ი მას ქალაქებსა ქადაგებად, რაჲ-იგი ყო მისთჳს იესუ.

Ი Უ და მიქცევასა მას იესუსა მუნვე შეიწყნარა იგი ერმან მან, რამეთუ მიელოდეს მას, და აჰა ესერა მოვიდა კაცი, სახელი მისი იაროს . ესე მთავარი იყო ჰურიათაი თალისაჲ, დავარდა ფერჴთა თანა იესჳსთა ევედრებოდა, რაჲთა შევიდეს სახიდ მისა, რამეთუ ასული მარტოჲ ესვა მას, რომელი იყო ათორმეტის წლის და იგი მოკუდებოდა და მისლვასა მას მისსა ერი იგი შეკრბებოდა მისა.

და იყო დედაკაცი წყაროჲთა სისხლისაჲთა ათორმეტ წლითგან, რომელ ვერვის განეკურნა, და მოუჴდა ზურგით კერძო და შეახო ფესუსა სამოსლისა მისისა: და მეყსეულად დასცხრა წყაროჲ სისხლისა მისისაჲ თქუა იესუ: ვინ შემახო მე ვითარცა ყოველნი უვარ-ჰყოფდეს.

ჰრქუა პეტრე: მოძღუარ, ერნი გარე-მოგადგან

1 v

და შეგაიწრებენ შენ, და შენ იტყჳ: ვინ შემახო

მე? ხოლო იესუ ჰრქუა: შე-ვინმე-მახო (?), რამეთუ უცან ძალი, განსრული ჩემგან.

Ⴋ და იხილა რაჲ დედაკაცმან მან, რამეთუ არა დაეფარა, მოვიდა, ძრწოლით შეურდა მას და რომლისა ბრალისათჳს შეახო, უთხრა წინაშე ყოვლისა ერისა, ვითარ-იგი მეყსეულად განიკურნა.

ხოლო იესუ ჰრქუა: მას: ასულო, სარწმუნოებამან შენმან გაცხოვნა შენ, ხჳდოდი მშჳდობით.

და ვითარ-იგი ეტყოდა ოდენ , მო-ვინმე-ვიდა შესაკრებელისა მთავრისა მისგან და ჰრქუა მას, ვითარმედ: ასული შენი აღესრულა, რაჲსაღა აშრომებ მოძღუარსა?

ხოლო იესუს ვითარცა ესმა, ჰრქუა მას: ნუ გეშინიან(!), გარნა გრწმენინ და ცხონდეს.

და ვითარ მოვიდა სახლსა მას, არავინ უტევა შესლვად მის თანა, გარნა პეტრე, იაკობ და იოანე, მამაჲ და დედაჲ მის ყრმისაჲ, და სტიროდეს მას ყოველნი და ეტყებდეს.

ხოლო ჰრქუა მათ: ნუ სტირთ, რამეთუ არა მომკუდარ არს ყრმაჲ ეგე, არამედ სძინავს.

ხოლო იგინი ჰბასრობდეს მას და უწყოდეს, რამეთუ მომკუდარ იყო და თავადმან გამ...

2r (არ გადადის)

ნუცა შესასხმელი ფერჴთაჲ და ნუ ვის გზასა ზედა მოიკითხავთ.

ⴆⴁⴑ და რომელსა სახლსა შეხჳდეთ, პირველად თქუთ: მშჳიდობაჲ სახლსა ამას! და უკუეთუ იყოს მუნ ძე მშჳდობისაჲ, განისუენოს მის ზედა მშჳდობამან თქუენმან;

ⴆⴁⴓ უკუეთუ არა თქვენდავე მოიქცეს.

მასვე სახლსა შინა იყუენით, ჭამდით და სუემდით მათ თანა, რამეთუ ღირს არს მუშკი სასყიდლისა თჳსისა, ნუ მიხვალთ სახლითი სახლად.

ⴆⴁⴔ და რომელსა ქალაქსა შეხვიდეთ და შეგიწყნარნენ თქუენ ჭამდით წინადაგებულთა თქუენთა და განჰკურნებდით მას შინა უძლურებათა

ⴆⴁⴒ და ეტყოდეთ მათ: მოახლებულ არს სასუფეველი ღმრთისაჲ.

და რომელსა ... ქალაქსა შეხჳდეთ და არა შეგიწყნარნენ თქუენ,

ⴆⴁⴒ სასუფეველი ღმრთისაჲ.

გამო-რაჲ-ხჳდოდით უბანთა მისთა და არქუთ მათ: აჰა ესერა, მტუერი, რომელ აღგუეკრა ფერჴთა ჩუენთა ქალაქისაგან თქუენისა, განვიყარეთ თქუენ ზედა, გარნა ესემცა უწყით , რამეთუ მოახლებულ არს სასუფეველი ღმრთისაჲ.

გეტყჳ თქუენ: სოდომელთაჲ უმოლხინეს იყოს მას დღესა შინა, ვიდრე ქალაქისა მის

2v

ვაჲ შენდა, ქორაზინ, და ვაჲ შენდა, ბეთსაიდა, რამეთუ ტჳროს და სიდონს, თუმცა იქმნეს ძალნი,რომელნი იქმნეს თქუენ შორის პირველვე-მცა ძაძითა ნაცარსა ზედა მსხდომარეთა შეინანეთ, ხოლო ტჳროსი და სიდონი უმოლხინეს იყოს

დღესა მას სასჯელისასა, ვიდრე თქუენ და შენ, კაფარნაომ, ნუ ცამდე აჰმაღლდები, არამედ ვიდრე ჯოჯოხეთად შთაჰჴდე.

რომელმან თქუენი ისმინოს, ისმინა ჩემი და რომელმან თქუენ შეურაცხ-გყუნეს, მე შეურაცხ-მყოფს, და რომელმან მე შეურცხ-მყოს, შეურაცხ-ყოს მომავლინებელი ჩემი.

და მოიქცეს სამეოცდაათორმეტნი იგი სიხარულითა და იტყოდეს: უფალო, ეშმაკნიცა დაგუემორჩილებიან სახელითა შენითა.

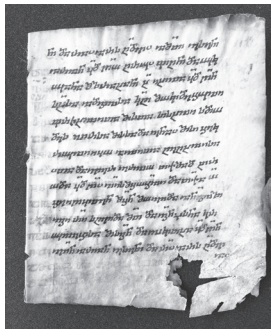
ᲓᲘᲡ (ს) ჰრქუა მათ იესუ: ხედავთა ეშმაკსა, ვითარცა ელვასა, ზეცით გარდამოვრდომილსა.

აჰა, მოგცე თქუენ ჴელმწიფებაჲ დათრგუნვად გულთა და ღრიანკალთა და ᲓᲘᲩ ყოველსა ზედა ძალსა მტერისასა და არარაჲ გეუნოს თქუენ.

ხოლო ამას ზედა ნუ გიხარიან, რამეთუ სულნი უკეთურნი დაგიმორჩილებიან თქუენ, არამედ ამას ზედა გიხაროდენ, რამეთუ სახელები თქუენი აღწერილ არს ცათა შინა მას ჟამსა შინა.

Svan 12

რაობა:	ღვთისმშობლის მიმოსვლა
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,3x12

Content:	The Journey of the Mother of God
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14,3x12

ტექსტი

1r / ...ნი და რაჲ არს ცოდვაჲ ამათი, ესენი არიან, ყოვლადწმიდაო, ცრუჲ ფიცნი და უკუნა მზრახანი.

ხოლო იხილა ყოვლადწმიდამან სხუასა ადგილსა კაცი მოკიდებული, ფრჩხილითა მისთა სისხლი სდიოდეს პირსა მისსა და ენაჲ მისი შეკრული იყო ალითა ცეცხლისაჲთა და ვერ ეძლო თქმად. ტიროდა ყოვლადწმიდაჲ ღმრთისმშობელი და თქუა: უფალო, შემიწყალენ!

მაშინ მოვიდა ანგელოზი იგი, რომელი სცვიდა მათ და განჴსნა კრულებისა მისგან და ჰკითხა ყოვლადწმიდამან: ვინ არიან და რაჲ არს ცოდვაჲ

1v / ამათი, ესენი არიან, ყოვლადწმიდაო, ეკლესიასა შემცოდებელნი. ჰრქუაჲ ყოვლადწმიდამან: ვითარცა ჰნებავნ, ეგრეცა ჰყავ მათ. და კუალად შეიპყრეს იგი მუნვე სატანჯველმან ჰრქუა მიქაელ მთავარანგელოზმან: მოვედ, ყოვლადწმიდაო, სადა-იგი მღდელი იტანჯვებიან. მოვიდა და იხილა ხუცეცნი(!) მოკიდებულნი და ცეცხლი გამოვიდოდა თხემსა მათსაჲ.

ჰრქუა ყოვლადწმიდამან: რაჲ არს ცოდვაჲ ამათი?

ჰრქუა მიქაელ ყოვლადწმიდასა: ესენი არიან ჟამისმწირველნი, რომელნი საყდ-

2r / ართა ღმრთისაჲთა წინაშე დგანან და ოდეს დაჰნაწილებდენ ჴორცსა და სისხლსა ქრისტესსა, ნაბერწყალი ქჳვე(!) სცვიოდა და საშინელი საყდარი ცათა შინა იძროდა და კუარცხიბეკი(!) ფერჴთა უფლისაჲთა ძრწოდა. ამისთჳს აქა იტ-ანჯვებიან(!).

იხილა სხუასა ადგილსა ყოვლადწმიდამან, კაცი ფრთოვანი მჴეცი ჰგუემდაჲ (!), რომელსა ედგა სამი თავი , ვითარცა ალი ცეცხლისაჲ. და ჰრქუა ყოვლადწმი-დამან: რაჲ არს ცოდვაჲ ამისი-?

ჰრქუა: ესე არს, ყოვლადწმიდაო, რომელი მთავარდიაკონი წმიდა წმიდა-თაჲსა აღმოიკითხავს და ა … ყო

… ს

2v / წესსა და სახარებისასა და ცოდვასა არა ჰრიდა.

განვიდა სხუასა ადგილსა და იხილა ყოვლადწმიდამან, რომელნი სხდეს ცეცხლსა შინა.

ჰკითხაჲ ყოვლადწმიდამან: ვინ არიან ესენი და რაჲ არს ცოდვაჲ ამათი?

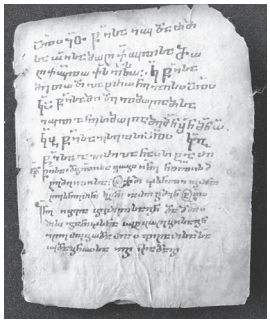
ესენი არიან, ყოვლადწმიდაო, რომელთა მოციქულთაჲ და ანგელოზთა ხატი ემოსა და იყუნეს ქუეყანასა ზედა პატრიაქად და ებისკოპოზად და იტყოდიან: გვა-კურთხენით, წმიდანო.

ხოლო წმიდათა შინა არა ვიდოდეს წმიდად, რამეთუ არა იმარხეს მეცნებაჲ(!) ღმრთისაჲ. ამისთჳს აქა [იტანჯ]ებიან.

იხილა ყოვლადწმიდამან სხუასა …

Svan 13

რაობა:	იბაკონ-იკოსნი, საგალობელთა კრებული
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,5x12,3

Content:	Collection of hymns, Ibakon-ikosni
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14,5x12,3

ტექსტი

1r / ალ~ჲ ი~თ წმიდისა იუდა, ძმისა უფლისა მოციქულისა. მოციქულო ქრის-ტეს ღმრთისაო.

კ~ წმიდისა მეთოდი პატრონელისაჲ მლჲ (?)

კა~ წმიდისა მღდელმოწამისა იულიანესი, მოწამემან შენმან, უფალო

კბ~ წმიდისა ესელსი ალ~ჲ

კგ˜ წმიდისა აღრიპანაჲსი ტარი

კდ˜ წმიდისა დიდებულისა შობაჲ იოანე ნათლისმცემლისა. უქმი ჴსნილი გრნა(!) წესნიერნი კაცნი არა ჭმენ ...

იოანე იშვა ბერწისაგან და მამაჲ მისი განიჴსნა უტყუებისაგან, იწერებოდა რაჲ ფიცარსა ზედა უდაბნოჲსა იგი ქადაგი.

1v / და იხარებდა უცხონი მას ზედა სიხარულსა ბერწი იქადოდა შობად? რამეთუ ეტჳრთა ყრმაჲ წიაღითა, სასწაულთმოქმედო უფალო, დიდებაჲ შენდა!

სხუაჲ.

წინაჲსწარმეტყუელო და ქადაგნო ქრისტეს მოსლჳისანო ღირსად, ქებად შენდა ვერშემძლებელ ვართ, არამედ სურვილით პატივ-გცემთ შენ, რამეთუ ბერწობაჲ დედისა და უტყუებაჲ მამისა დაიჴსნა პატიოსნითა შობითა განჴორციელებაჲ სიტყჳსა ღმრთისა სოფელსა ექადაგა.

იბაკოჲ.

ბერწი შობს დღეს ქრისტეს წინამორბედსა და იგი არს სავსებაჲ ყოვლისა წინასწარმეტყუელობისა, რამეთუ რომელნი წინაჲსწარმეტყუელთა თანა წინაჲსწარ

2r / ქადაგეს, ამან იორდანესა შინა ნათელ-სცა და გამოჩნდა ღმრთისა სიტყჳსა ქადაგად და წინამორბედად.

იკოსი შევასხმიდეთ აწ ჩუენ უფლისა წინამორბედსა, რომელი უშვა დღეს მღდელსა ელისაბეთ საშოჲთ მისგან ყოვლად უნაყოფოჲსა, რამეთუ ქრისტემან მხოლოდ განუღო ქუეყანაჲ უქმი და უთესლოჲ, იოანე შვა ბერწმან არაჲ თჳნიერ მამაკაცისა, ხოლო იესუ ნებითა მამისაჲთა და ფარვითა სულისა წმიდისაჲთა ქალწულმან შვა უბიწოდ და გამოჩნდა ბერწისაგან ქალწულისაგანისა წინაჲსწარმეტყუელად ქადაგად წინამორბედად.

2v / კ~ე წმიდისა ფებორონიაჲსი ტარიგი შენი.

კვ˜ წმიდისა დავით თესალონიკელისაჲ

კზ˜ღირსისა მამისა ჩუენისა სჳმიონისი

მოთმინებითა შენითა

კჱ˜ ნაწილთა აღმოყვანებაჲ კჳროს და ჰერ~თაჲ საკვირველებანი

კთ˜ წმიდათა თავთა მოციქულთა პეტრეს და პავლესი

უქუმი (!) ჴსნილი ყოველთვის

მოციქულთა თავნი, რომელმან მედილეგემან თქუენ პყრობილად, ანუ რომელსა ეკლესიასა არა ჰყავთ თქუენ მოძღურად დამასკელი

3r / იქადის შენ ზედა,

ხოლო ტრასიონი უმეტესად იქადის მის შორის შობისა შენისათჳს, რომმან სისხლი სისხლი შენი არა შიწყნარა. პეტრე, კლდეო სიმტკიცისაო; პაულე მოძღუარო წარმართთაო! ესე ორნივე ჰრომაჲთ მოვედით და შემეწიენით ჩუენ, რაჲთა ესრეთ უწოდოთ: ქრისტე ღმერთო, დიდებაჲ შენდა!

იკოსი.

წარმართე ენაჲ ჩემი, მაცხოვარ!

განურცე პირი ჩემი და აღავსე იგი დალმობიერ-ყავ გული ჩემი, რაჲთა რომელთა ვიტყოდე, შეუდგე და რომელთა უჰმოძღურიდე, პირველ უჰყოფდე , რამეთუ დიდ

3v / (არ გადადის) იგი ტქმულ არს : რომელმან ყოს და ასწიოს, ხოლო თუ ვიტყოდი რასმე და ვიქმოდი, არა შევირაცხო მრავალმჴმობელი, ვინაჲცა მომმადლე საქმედ ჯეროვანი და სიტყუად უმჯობესი მხოლო მცნობელი გულთა.

სხუაჲ იბაკოჲ.

დ˜ გიორგი(გ˜ი) ო, მაცხოვარისა ტრფიალნო, სათნო და ქადაგნო, თხემნო მოწაფეთანო და ყოველთა უპირველესნო პეტრე და პავლე, ყოვლადქებულნო, სუეტნო მტკიცენო სოფლისანო, ვითარცა ზენაჲთ მადლის შემწყნარებელთა პატივს

4r / მცემელნი ჴსენებისა თქუენისანი გუაცხოვნენით, რაჲთა უწოდებდეთ: გიხაროდენ უღლეულო საღმრთოო, ლ˜ კრებაჲ წმიდათა მოციქულთა იგივე განგებაჲ. უქმი. თუესა იულისსა აქუს დღე. ლ˜ა დღეთა აქუს ჟამი იდ და ღამეთა ჟამი ი˜ ა˜ . წმიდათა საკჳრველთმოქმედთა კოზმან და დამიანესი.

წმიდანო უქრთამნო მკურნალნო

განგებაჲ ნოენბერსა ა˜ ჰპოო. ბ˜.

დადებაჲ პატიოსნისა სამოსლისა ღმრთისშობელისაჲ.

უქმი

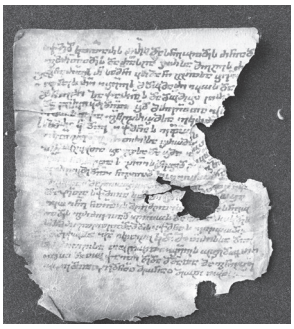
ოხ˜თჲ ღმრთისმშობელო ქალწულო, კაცთა მფარველო, სამოსელი და

4v / სარტყელი უხრწნელისა გუამისა შენისაჲ მტკიცედ ჰქონან და მცველად მოსცენ ქალაქსა შენსა, რომელი-იგი უთესლოჲსა შობისა შენისა მიერ განუხრწნელად ჰგიან მარადის, რამეთუ შენ ზედა ბუნებანი მოუძლურდეს და ჟამნიცა. ამისთჳს გევედრებით: მშჳდობაჲ სოფელსა მოანიჭე და სულთა ჩუენთა დიდი წყალობაჲ.

იბაკოჲ

სამოსელად უხრწნელებისად ყოველთა მორწმუნეთა მოანიჭე, ღმრთივმიმადლებულო, უბიწო, პატიოსანი შესამოსელი შენი, რომლითა ...

Svan 14

რაობა:	ჟამნი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,5x13
Content:	Horologion
Date:	XVI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14,5x13

ტექსტი

1r / ევფოდი დღე ყოველი იკითხე, კ მ თ˜რისსა დღე.....ლს ყოვლისა საქმისათჳს ძღვენისა შეწირვაჲ .....რთა რის˜ ვაჲ კურნებისა და ნებისა პოე..... ...ვთა კლვაჲ, ლოცვაჲ შეწირულ იყოს წინაშე და ანგელოზნი ესტუმრნეს. ყოველი საქმე ....ერი იყოს მგზრობაჲ არა კეთილ არს .... უფლისა სოდომისა და გომორისა ..... [წა]რვიდა წარწყმედილი. იპოოს .....ლდეს მკდრს(!) შფოთსა ეკრძალე.... ...დამდეს იქმნას ევ˜ფოდე ..... კითხეს კ˜ა მ.... .რისსა დღეკეთილ ... ჲ ნერგვ .... ვაჭრობაჲ .... საქმე კეთილ მგზრ..... ებაჲ.

თარგმანი რამეთუ ქ..... ზ˜ვ..... მოწაფე[თ]ა კრებად და რომელი იშვეს

ბრძ... ოს.... ფართო... ბსა შინა მზე გრძელი იყოს, რომელი სიბრძნესა დიდსა ეწი-ოს, მრ..... მავალი იყოს მათუსალა იშვა წ...ლი ფარობასა შინა იყოს, რომელი

და სნე.... სწ...თ ....თადეს სზმრ ცუდია ....ქსსა.... ჟამსა იკითხე ...კ˜ბ მ˜თრისსა 1v/ დღე ... და თავისა განცხრომისათვის სახელ .... საქმედ კეთილ არს, რამეთუ დასნეულდეს, ძნიად.... გამართლდეს და რ˜ასცა ჭირსა მიეცეს ძ..... ..... რამეთუ სამნი ყრმანი ცეცხლსა შე..... ....ნეს რომელი იშ˜ვეს, მდუმარე იყოს და ....დნიერი ზაქარიას დადუმებაჲ წრ.....

და წარწყმედილი შემდგომად მრავალთა ჟ[ამთა] .....

.....ოს აქა განცხრომასა ეკრძ.....

ს....ზ.....რი კ.....დღე იქმნას ეფო.....

..... ხვ..... თრისსა შრომ.....

პრ..... უც....ჯთა შა.....სა და ბმა....

..... თა სახელისდებად.....

წარწყმედილი ნ.....ლად .....

..... მაცილობელ .....

და .....საქმითა კ...თ....ი .....იყო იოანე ნათლისმცემელისა ..... [დ]ასნეულდეს,

გრძელად იწლოს და მოკუდეს

სიზმრ..... ადამდის იქმნას ევფოდი

იკითხე კ˜დ. მ˜თრისსა დაი..... თვისა თუ წული იშვეს, და მეექუსესა ჟამსა უბედური იყოს და თუ ქალი, დედა-მამათა მაგინებე.....ჴედ... - ჴედნაჲ მეონაჲ მეოტი ჰრქუა.

1r-ს მარცხენა ნაგლეჯი:

....კი თხ.....

.... საქმისაგ.....

.....რისათჳს .....

..... ქორწინებაჲ.....

.....ე იყო ....

....რი მგზ....

....ხვიდა.

.....ღდგე.....

....ითხე.....

....ლ.....

1v-ს მარჯვენა ნაგლეჯი:

....ნ.....

....ევფოდ.....

....ღე კეთილ.....

.....ვთას ლი.....

....უკმოიქ.....

....ეული .....

....სახიერი ....

....არ და.....

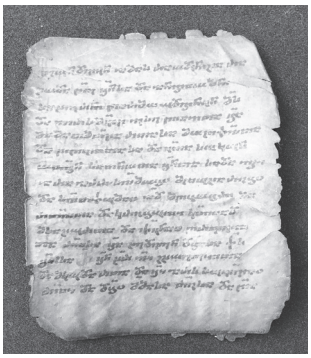
....ო ....

...ნ... ფ.....

..... სა.....

Svan 19

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13,8x11,4
Content:	Prayers
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	13,8x11,4

ტექსტი

1r / შეუნდვენ ამას რაოდენიცა რა ცოდა წინაშე შენსა და ანგელოზნი სახიერნი წარმოუდგინენ მას და ღირს-მყავ ესე წიაღთა შინა მამათმთავართასა მოციქულთა და წინასწარმეტყუელთასა და ყოველითა საუკუნოთაგან სათნოთა შენთა, სადა-იგი არა არს სალმობაჲ, მწუხარებაჲ და სულთქუმაჲ , არამედ მწყობრი მართალთა და კრებული კეთილად მსახურთა და ქუეყანაჲ წრფელთა, რომელსა შინა ხედვენ დიდებასა ქრისტეს შენისასა.

რამეთუ შენ ხარ ღმერთი ცხოველთა და მკუდართა და შენი არს სუფევაჲ, ძალი და დიდებაჲ მამასა, ძესა და წმიდასა.

1v / ლოცვაჲ ....მლსა ზედა.....

..... უფლისა მიმართ .....

..... რომელი და ...თა საწუთოსა ამას ....ებასა, ხოლო მერმისა(!) მას საუკუნესა საწერებისა შენისათჳს განუმზადებ სიწმიდისათჳს მათისა ჰაბრალა მონთა მათ წიაღთა ნათლისათა და სულებსა მართალთასა შენ უმეტესად, სახიერო ქრისტე ღმერთო, შეიწყალე სულიცა ამის მონისა შენისა სახელით შეივედრე მშჳდობით დააწესე ღმიდათა შენთა თანა, რამეთუ შენ თავადმან ჰბრძანა, ვითარმედ ესე ....ა, რომელთა არს სასუფეველი ცათა

2r / .....ს არა ცოდოს ..... შენ მხოლო ხარ უცხოჲ ყოვლისაგან ..... [ცო]დვისა და სი[მარ]თლე შენი სამართლე არს უკუნისამდე და სიტყუაჲ შენი ჭეშმარიტად, რამეთუ შენ ხარ ცხორებაჲ და განსუენებაჲ შესუენებულთა მონათა. ალჲ, ალჲ.

ჭირსა ჩემსა უფლისა მიმართ ღაღად-ყავ, ისმინე, უფალო, ალჲ, ალჲ. უფალო, იჴსენ სული ჩემი ბაგეთაგან ....რთა. ალჲ, ალჲ.

რაჲ მოგეცეს შენ, ანუ რაჲ შეგვძინეს ალჲ, ალჲ

ისარნი ძლიერისანი ლესულ არიან ..... თანა ოჴრებისათა. ალჲ, ალჲ. ..... აჲ მე, რამეთუ .....რდა მე მწ[ირ]ობაჲ ჩემი ..... დრო ს.....თა თანა ... დრ... ალჲ, ალჲ.

2v / მრავალჟამ დაიმკ.....

ჩემმან (ჩ˜მნ) მოძულეთა ...ა მშჳდობისა ..... და ზეცად ყავჲ და მამშჳდობელ. ა....

რაჟამს ვეტყოდე მათ, იგინი მიბრძოდეს(!) მე ცუდად. ალჲ, ალჲ.

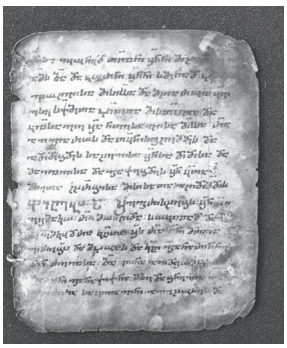
დიდებაჲ აწ და.

რამეთუ შენ ხარ ცხორებაჲ და განსუენებაჲ,

რომელთა შუებაჲ საწუთოჲსა სურვილითა შენითა დაუტევეს, უფალო, და მჴურვალედ მოღუაწებითა შეგიდგეს შენდა, მორჩილებასა შინა ცხორებაჲ არა აღასრულეს, მოქალაქობითა სათნოთა შენთა მოიცვალნეს შენ წინაშე საწუთოსა ამისგან. შენ, სახიერო, მორჩილებისა გ....განთა შემკობად ღირს-მყვენ და .....

Svan 19 ა

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,4x12
Content:	Prayers
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14,4x12

ტექსტი

1r / შენისა იყუნედ თუალნი შენნი მიხ.... ამას ზედა და ყურნი შენნი სმენად ჴმისა ლოცვისა მისისასა და მხიარულ-ყავ ესე საქმეთა ჴელთა მისთაჲთა და ყოველსავე შინა ნათესავის მისსა, რაჲთა აღგოაროს და თაყუანის-გცემდეს და ადიდებდეს სახელსა შენსა დიდისა და მაღლისა და გაქებდეს შენ ყოველთა დღეთა ცხორებისა მისისათა აწ და მარადის.

ფიცებაჲ ა. შეგრიცხებს შენ უფალი, ეშმაკო, რომელი მოვიდა სოფლად და დაემკჳდრა კაცთა შორის, რაჲთა ...ნი მძლავრებაჲ დამჴუას (დაამჴუას) და კაცი განარინნეს, რომელმან ძელსა ზედა წინააღმდგომნი(!) .....ნი განაქიქნა, მზე დაბნელა (დააბნელა), ... არა საფლავნი აღეხუნეს და

1v / .....მრავალთა შესუენებულთა წმიდათანი აღდგეს, რომელმან იგი დაჴსნა სიკუდილითა სიკუდილი და განაქარვა ჴელმწიფებაჲ სიკუდილისა, ესე იგი არს შენი, ეშმაკო.

ფიცებაჲ ბ.

გაფიცებ შენ მისსა მიმართ, რომლმან აჩუენა ძელი ცხორებისა და უბრძანა ქერობინსა მოტყინარესა და მახჳლსა იქცევისასა დაცვად შენდა მისსა მიმართ. გაფიცებ შენ, შერისხებული იქმენ და წარვედ ამისგან.

ფიცებაჲ. გ.

გაფიცებ მას, რომელი ვიდოდა ზღვასა ზედა, ვითარცა ჴმელსა, ქუეყანასა, რომელმან შერისხნა ალმურსა ქართასა, რომლისა მიხედვითა განჴმებიან უფსკრულნი და თქმითა დადნებიან მთანი, რამეთუ იგი თავადი აწ

2r / ...უელებისაებრ წმიდისა სჯ..... შენისა შემდგომად აღსრულებულისა დღეთა მათ განწმიდელთა ტაძრად მიყვანებაჲ თავს-იდევ, რომელი-იგი ბუნებით სჯულისმდებალი(!) არს მკლავთა ზედა მართლისა სჳმიონის თანა ჯერ-იჩ-

ინა, რომლისა-იგი საჲდუმლოთა სახე წინასწართქუმულისა მის მარწუხვისა(!) ნაკვერცხლისა საცნაურისა მიმსგავსებულისა გუეცნობა, რომლისა მიმსგავსებულად აწ ჩუენცა ახლისა ამის მადლისა სჯულსა აღვასრულებთ. შენვე, თავადო მეუფეო, რომელი და. ჩჳლთა ...ცა აკურთხე ყრმაჲ .....ხლით მშობელთა და მიმქმე[ლთა]

2v / ..... მისთა თანა ღირს-ყავ .....მასა მარჯუესა წყლისა ამის მიერ წმიდისა ნათლისღებითა მეორედ შობად .....შერტე ესე სამწყოსა პირმეტყუჱლთა ცხვართა შენთასა, რომელსა ზედა წოდებულ არს სახელი ქრისტეს შენსა. რამეთუ შენ ხარ განწმიდელი და განმანათლებელი ჩუენი. ქრისტე ღმერთო ჩუენო, და შენი არს სუფევაჲ, ძალი, დიდებაჲ მამასა.

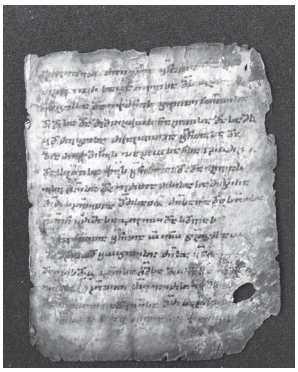
მშვიდობაჲ ყოველთა!

თავნი ჩუენნი, უფალო .....

უფალო ღმერთო ჩუანო, რომელი მეორმოცისა(!) დღესა ტაძრად აღახუედ მარიამის მიერ წმიდისა დედისა შენისა და მკლავთა ზედა მართლისაჲთა სჳმიონისათა მამაჲ ჯერ-იჩი[ნა] აორძინე მო...ცა ესე შენი

Svan 19 ბ

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,5x11,6
Content:	Prayers
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14,5x11,6

ტექსტი

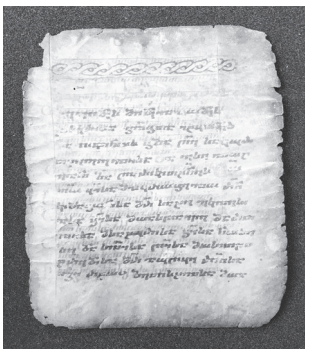
1r / სახელითა ძ.... შენითა .....ბათი. .....ბისასა და იქმნას შვილი ნათლისა დიდისა და მიმთხჳოს ნაწილსა და სამკჳდრებელსა რჩეულთა შენთასა და ზიარ ექმინეს(იქმნეს) პატიოსანსა ჯორცსა და სისხლსა ქრისტეს შენისა ..... და დაიცვას ესე ქმიდისა და ერთარსისასა სამებისა მიერ სახელითა მამისაჲთა, ძისათა და სულისა .

ღმერთმან ყრმასა ჯელი დასდვას .....ლითა შენითა, უფალო ღმერთო ჭეშმარიტებისაო. და მხოლოდშობილისა ძისა შენისა ..... დავსდებ ჯელსა ჩემსა მო[ნასა] ..... სახელით, რომელი ღირსი ..... წმიდისა მიერ სა.....

1v / .....ელა შენთაჲსა დაცვად განაშორე ამისგან ძული(!) იგი იგი საცთური და ....ვსე ესე სარწმუნოებითა და სასოებითა და სიყვარულითა, რაჲთა ცნას, რამეთუ შენ მხოლოჲ ხარ ჭესმარიტი ღმერტი და მხოლოდშობილი ძე შენი და სული

შენი წმიდაჲ და მოეც ამას წმიდათა მცნებათა შენთა სლვად სათნოებითა შენთა დაცვად, რამეთუ უკუეთუ ქმნეს ესე კაცმან, ცხონდეს ამას შინა და დაწერე ესე წიგნსა მას შინა ცხოველთაჲსა და შეაერთე ესე წმიდასა სამწყსოსა და სამკჳდრებელისა შენისა და დიდებულ იყავ ამას ზედა სახელი შენი წმიდაჲ და სიყვარული ძისა შენისა და უფლისა იესუს ქრისტეს და ცხოველისა სულისა

Svan 19 გ

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14x11,9
Content:	Prayers
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	1 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14x11,9

ტექსტი

1r / დასაწყისი სინგურით შესრულებული არ იკითხება

შევიდეს მღდელი. ოდეს ცისკრისა გალობათა იტყოდეს და ჰფინოს ბზა წინაშე საკურთხეველისა.

და ესე ლოცვანი ზედა წარიკითხეს: უფალო ღმერთო, ყოვლისა მპყრობელო, რომელმან კიდაბონისა მიერ სახე ეკლესიისა შენის. მოასწავე მართლისა მსახურისა შენისა ..... და სულისა წმიდისა მოსვლაჲ ტრედისა მიერ აუწყე, რომელსაიგი რტოჲ ზეთისხილისა

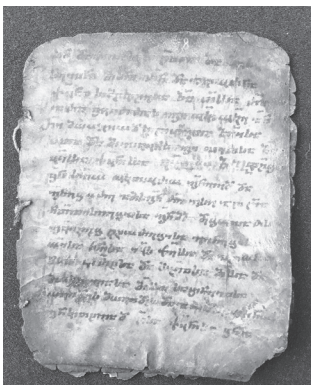
1v / მოაქუნდა პირითა მისითა. აწ იგ[ი]ვე სახე ყრმათა ებრაელთა აღასრულეს, რტოთა ბაჲასათა მიგეგებვოდეს და იტყოდეს: ოსანა მაღალთა შინა, ოსანა! ძესა დავითისსა! კურთხეულ არს მომავალი განსჯად სიმართლისა თანა მამით და სულით წმიდითურთ აწ და (+და) მარადის და უკუნითი.

ლოცვაჲ ბ. უფლისა.

უფალო ღმერთო, ყოვლისა დაბადებულისა შემოქმედო ქრისტე, რომელი დამსდაბდიდი ცხორებისათვის ჩუენისა გამო, ჴორცითა გამოსჩნდი დასჯილთა ამათ ამათთჳს , უფალო, რომელი ცეცხლისფერთა ეტლთა ზედა მჯდომარე ხარ და ჩუენთვის კარაუ

Svan 19 დ

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	3 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14,3x11,8
Content:	Prayers
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	3 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14,3x11,8

ტექსტი

1r / შენითა შეწურვილნი ..... თავთა თჳსთა განამუენებდე]ე] და და საქმეთა კეთილთა და გალობას[ა] მარადის შენდა შესწირვიდენ დიდებისათჳს სახელისა შენისა წმიდისა შენივე, მეუფეო, აწ ცა აკურთხე ყრმაჲ ესე სახელით და შემკვეთავო ამისი სამკაულითა სათნოთა შენთაჲთა და საწადელითა შუენიერებითა და პატიოსანითა, რაჲთა მცნებათა შენთა ღირსებით ვიდოდეს, ასონი თჳსნი სიწმიდით განსწავლეს და მიმთხვ...ოს საუკუნეთა შენთა ქრისტეს იესუს მიერ, უფლისა ჩუენისა, რომლისა არს დიდებაჲ მამისა და ძისა .....

1v / ლოცვაჲ

უფლისა მიმართ ვილოცოთ კ˜ს[ნ]

ღმერთო და მამაო ყოვლსა მპყრობელო, რომელმან ჴმაჲ მაღლისა წინაწარმეტყუელისა შენისა ესმას(!) მიერ წინაწარვე აღთქუმაჲ ჩუენ ქალწულისაგან შობაჲ მხოლოდშობილისა ძისა შენისა და უფლისა ჩუენისა იესჳს ქრისტესი, რომელი-იგი უკანასკნელთა დღეთა ნებითა შენითა და შეწევნითა წმიდისა სულისა შენისაჲთ ჩუენ, კაცთა, ცხორებისათჳს გამოუთქუმელთა მოწყალებისა შენითა მისგან ჩჩჳლად გამოჩინებაჲ სათნოჲ ყავ და ჩუელებისაებრ(!) წმიდისა სჯულისა შენისა შემდგომად აღსრულებისა დღეთა მათ განწმიდესაჲთა(!) წარ-რაჲ-მიყვანებაჲ სათნო იყავ და.....

2r / რომელმან ..... წმიდათა და.....

ნელნი მისნი, რომელმან დააფუძნა ქუეყანაჲ სიმტკიცესა ზედა თჳსსა, რაჲთა არა შეიძრას იგი უკუნითი უუნისამდე. ამინ.

რომელნი მოუწოდე წყალთა ზღვისაჲთა და მიჰფენს იგი პირსა ზედა ყოვლისასა ქუეყანისასა.

ფიცებაჲ ზ.

გაფიცებ შენ , სულო უკეთურო, განვედ და განეშორე ამისგან, რომელი-ესე აწ წმიდასა ნათლისღებასა განმზადებულ არს.

გაფიცებ ცხორებისა ვინებასა(!) უფლისა ჩუენისა, იესუს ქრისტესსა და პატიოსანსა ჯორცსა და მხოლოსა მისსა და მოსვლასამისსა საშინელსა. მოვიდეს, მოვიდეს და ..... განკითხვად ყოვლისა ქუეყანისა

2v / ..... შენთა ..... ტანჯვად დგა ენასა მას შინა ცეცხლისასა და მიგცეს შენ ბნელსა დაუძნებული(!), ცეცხლი დაუშრეტელი.

ლოცვაჲ. კ˜სნ.

უფლისა მიმართ ვილოცოთ. კ˜სნ . .....

უფალო საბოთო(!), ღმერთო ისრაელისაო, რომელი ჰკურნებ ყოველსა არა ..... ებასა, მოიხილე მონასა ამას შენსა ზედა და გამოიძიე და გამოიკულიე და განდევნე ამისგან ყოველი საქმე საეშმაკოჲ, შერისხ..... არაწმიდათა სულთა და განიოტენ იგინი და განწმიდე ქმნული ესე შენი და მსწრაფლი იგი შეწევნაჲ შენი აჩუენე და შემოსრე(!) ეშმაკი ფერჴთა ქუეშე მისით და მოეც ძლევაჲ მისსა .....

3r / [სალმო]ბაჲ, მწუხარებაჲ და სულთქუმაჲ უფლისა ....ა ზიარ იქმნას იგი მოკლებელსა(!) მას სიხარულსა საუკუნითგანთა წმიდათაჲსა უფლისა [თანა] იშუებდეს იგი ჴმითა დღესასწაულისაჲთა უხრისათა ანგელოზთა განწყობილსა თანა უფლისა თანა ღირს იქმნას იგი ბრწყინვალებაჲ მას სანატრელსა ყოვლადწმიდისა სამებისასა უფლისა, რაჲთა არა განთხეულ იქმნას იგი დღესა მას სიტყჳსგებისასა უფლისა, რაჲთა უცოდველად წარვიდეთ წინაშე საყდართა ქრისტესთა უფლისა მიმართ მგლოვარეთა ამათთჳს.

და მტირალთა ქრისტეს მიერ.

3v / .....

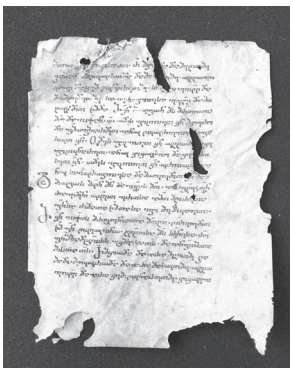
..... თჳს .....

წყალობაჲ რმრთისა და ს.....ველ ცათაჲ ვითხოოთ თავნი თჳსნი ერთიერთ.

ლოცვაჲ.

ღმერთო სულთაო და [ყოველ]თა ჴორციელთაო, რომელმან სიკჳდი[ლი] განაქარვე და ეშმაკი დასთრგუნე და ცხორებაჲ სოფელსა მოანიჭე, განას[უე]ნე(!) მონისა შენისა ადგი..... ..... ნათელ.... ადგილსა და განსასუენებელსა, სადა არა არს სალმობაჲ, მწუხარებაჲ და სულთქმაჲ და ყოველნი ცოდვანი ამას მიერ ქმნილნი საქმეთნი სიტყუეთნი და გონებითნი, ვითარცა სახიერმან და კაცთმოყუარემან ღმერთმან შეუნდვენ, რამეთუ არა არს

Svan 20

რაობა:	სახარების საკითხავი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	20,5x16
Content:	Readings from Gospel
Date:	XVI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20,5x16

ტექსტი

1r / მით... ისაჲთ რამეთუ მშ[იო]და მეცით მე ჭამად მწყუროდა და მა[სუი] მე, უცხო ვიყავ და შემიწყნარეთ მე, სნეული ვიყავ და მომხედეთ მე საპყრობილესა ვიყავ და მოხუჱდით ჩემდა.

მაშინ მიუგონ მას მრავალთა მათ და ჰრქჳან: უფალო, ოდეს გიხილეთ შენ მშიერი და გამოგზარდეთ(?) ანუ წყურიელი ..... გასუთ შენ. ოდეს გიხილეთ შენ უცხოდ .... შეგიწყნარეთ ანუ შიშუჱლი და შე[გ]მოსეთ შენ, ოდეს გიხილეთ შენ უძლუ[რ]სა ანუ საპყრობილესა და მოვედით შენდა.

და მიუგოს მეფემან მან და ჰრქუას მათ: ამინ გეტყჳ თქუენ, რავდენი უყავთ ერთსა ამათ მცირეთაგანსა ძმათა ჩემთასა, იგი მე მიყავთ.

მაშინ ჰრქუას მარცხენითა მათცა: წარვედით ჩემგან, წყეულნო, ცეცხლსა მას საუკუნესა, რომელი განმზადებულ არს ეშმაკისათჳს და ანგელოზთა მისთათს. რამეთუ მშიოდა და არა მეცით მე ჭამადი, მწყუროდა და არა მასუთ მე, უცხო ვიყავ და არა შემიწყნარეთ მე, შიშუელ ვიყავ და არა შემმოსეთ მე, უძლურ ვიყავ

და საპყრობილესა და არა მოხუედით ჩემდა.

1v / მაშინ მიუგონ .... ცა და ჰრქუან: უფალო, ოდეს გიხილეთ შენ მშიერი , ანუ წყურიელი, ანუ უცხოებასა, ანუ შიშულოებასა, ანუ უძლურებასა, ანუ საპყრობილესა და არა გმს[ახ]ურეთ შენ- ?

მაშინ მიუგოს მან და ჰრქუას მათ: .... ამინ გეტყჳ თქუენ, რაოდენი არა უყავთ ერთსა ამას მცირეთაგანსა, მე არა მიყავთ და [წა]რვიდენ ესენი სატანჯველსა საუკუნესა, ხოლო მართალნი ცხორებასა საუკუნესა.

და იყო რაჟამს დაასრულნა იესუ ყოველნი ესე სიტყუანი, ჰრქუა მოწაფეთა მისთა: უწყითა, რამეთუ შემდგომად ორისა დღისა ვნებაჲ იყოს და ძე კაცისაჲ მიეცეს ჯუარცუმად.

დიდსა ოთხშაბათსა ცისკრად. სახარებაჲ მარკოზისი რნვ

მას ჟამსა შინა იყო პასქაჲ იგი, რომელი არს ვნებაჲ და უცხომოებაჲ შემდგომად ორისა დღისა და ეძიებდეს მას მღდელთმოძღუარნი იგი და მწიგნობარნი იესუს, ვითარმცა ზაკუვით შეიპყრეს იგი და მოკლეს . ხოლო იტყოდეს: ნუ დღესასწაულსა არს , ნუუკუჱ

2r / გჳწყლ..... ვინა.....

პეტრე ჯდა გარეშე ეზოსა შ.....

რთი მჴევალი და ჰრქუა მას:.....

იესუჲს თანა გალილეველისა, ხოლო .....

წინაშე ყოველთასა და თქუა: არა ვიცი , რ.....

ვითარცა გამოვიდა იგი გარეშე შ.....

იგი სხნ

და ჰრქუა მუნ მდგო.....

სეცა იყო იესუჲს თანა ნაზარე.....

რმეცა უვარ-ყო პეტრე ფი.....

არა ვიცი კაცი იგი. და შემდგომად .....ედი.....

მუნ მდგომარენი იგი.....ეს დაჰ.....

შენცა მათგანი ხარ და რამეთუ სიტყუაჲცა შენი გამო.....ბს შენ. მაშინ იწყო შეჩუენებად და ფიცა.....

არა ვიცი კაცი იგი და მეყსეულად ქათ.....

მან იყივლა და მოევსენა პეტრეს სიტყუაჲ.....

იესუჲსი, რომელი ჰრქუა ..... ვითარმედ: ვიდრე ქათმისა ჴმ..მდე სამგზის [უვ]არ-მყო მე. და გამოვიდა

[პეტ]რე და ტიროდა მწარედ. და ვითარცა განთენა..... ზრახვა-ყვეს ყოველ-თა მღდელთმოძღვართა დ..... [მო]ხუცებულთა ერისათა იესუჲსთჳს, რაჲთა მ.....

2v / ....ეს გ.....ვანეს და

..... ნტიელსა პპილატეს, მთავარსა.

.....ა ბანისაჲ იესი..... თა .....რიბ

.....ე სასწაულისა მის პასექისა იცოდა ...ა ჟამი მისი, რაჲთა განვიდეს ამიერ ....დეს მამისა, რამეთუ შეიპყრნა თჳსნი .....სა შინა და სრულიად შეიყუარ-ნა იგინი ..... იგი იყო და ეშმაკი შესრუ..... [ი]უდაჲსსა სიმონ ისკარიო..... თეს იგი.

ესე შეჰრთე.... ვ....სცა მას მამამან. ვიდრე არა .....რდა ხართ. ჰპოო ეს-ერა ზემოჲთ.

..... [ფე]რჴთა ბანისა იოანესი თავი მეორე.

...ჟამსა შინა , ოდეს დაჰბანა ფერჴნი მათნი მო....ო სამო.

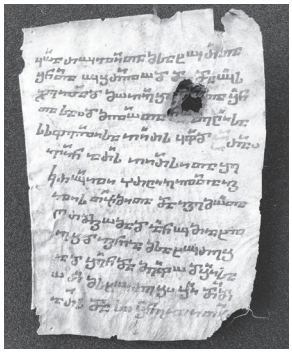
ვიდრე უკუეთუ .....დეთ ამას ...პოო .....ეცა

ხუთშაბათსა მწუხ...ერა .... ზემოით ხუთშაბათსა მწუხრ... ღამისთევა ..... სახარებაჲ იოანესი, თავი რკე. ანდერძი. სახარებაჲ ა.

.....უფალმან თჳსთა მოწაფეთა აწ იდიდა ძე კაცისაჲ.....ღმერთიცა იდიდა მის თანა, უკუეთუ ღმერთი იდიდა.....

Svan 21

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XIV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12x9
Content:	Prayers
Date:	XIV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12x9

ტექსტი

1r / ....ყოარულითა მსახურთა შენთა უბრალოდ და დაუსჯელად მოღება... თა შენთა საჲდუმლოთა..... ზეცისა სასუფეველისა ღირსყოფად.

არაჲ ვინ არს ღირსითა შეკრული ჴორციელთა გულისთქუმითა და გემოთა წარდგომად ანუ მიახლებად გინა მსახურებად შენდა, მეუფეო დიდებისაო ..... რამეთუ მსახურებაჲ შენი დიდი არს და საშინელი თ˜ს

1v / მ....რ მე ცისი ძალითა განცა, არამედ რაჲთა გამოთქუმელი(!) ..ჴს და პირი

ცხ ....სათა კაცთმოკრებისა უქცეველმდლა(!)

და უბრალოდ კაც იქმენ და მღდელთა

მთავრად ჩუენდა გამოსჩნდით მსახურებრივი ამას და უსისხლოჲსა მსხუჱრპლისა

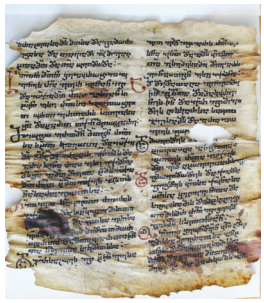
2r / მღდელი მოქმედებაჲ მომანიჭე ჩუენი ვითარცა მეფემან ყოველთამან რშნი(?)

მხოლო ღმერთო ჩუენო, ჰმეფობ ცათა შინა და ქუაყანასა ზედა, საყდართა ზედა, ქრისტე რობინთა მჯდომარე სერაბინთა უფალი და მეფე ისრაჱლისჲ მხოლო, უფალო, წმიდაო და წმიდათა შინა განსუჱნებულო, შენ უკუჱ გევედრები მხოლოსა, სახიერსა, კეთილსა

2v / მესმენელ˜სა (!) მოჲხილე ჩუენ ზედა ცოდვილსა და უჯმრსა

[მონ]ასა შენსა და განსწმიდე სული ჩემი და გული ცნობისაგან ბოროტისა და ღირს-მიჩინე მადლითა სულისა შენისა ღრმისაჲთა(!) შემოსილი მღდელობისა მადლითა წარდგომად წმიდისა ამის ტრაპეზისა შენისა და მადლი.....

13(1) კ- 4

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	28,5 x 26
Content:	Four Gospels
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	28,5 x 26

ტექსტი

ლუკა 24, 15-23

1r / … ზრახვასა მას მათსა და გამოძიბასა, და თავადი იესუ მიეახლა მათ და თანა უვიდოდა.

ხოლო თუალნი მათნი შეპყრობილ იყვნეს, რაჲთა ვერ იცნან იგი. და ჰრქუა მათ: რაჲ არიან სიტყუანი ესე, რომელთა იცილობით ურთიერთას სლვასა შინა და ხართ თქუენ მწუხარე?

მიუგო ერთმან მათგანმან, რომლისა სახელი კლეოპა, და ჰრქუა მას: შენ ხოლო მწირ ხარ იერუსალჱმს და არა სცანა, რაჲ ესე იქმნა მას შინა ამათ დღეთა? ხოლო მან ჰრქუა მათ: რომელი? ხოლო მათ ჰრქუეს: იესუსთვს ნაზარეველისა.

რომელი იყო კაცი წინაწარმეტყუელი, ძლიერი საქმითა და სიტჯთა, მისითა წინაშე ღმრთისა და ყოვლისა ერისა. ვითარ იგი მისცეს მღდელთ-მოძღუართა და მთავართა ჩუენთა სასჯელსა სიკუდილისასა.

და ჯუარს-აცუეს იგი. ხოლო ჩუენ ვესავთ, ვითარმედ იგი არს, რომელმან იჳსნა ისრაელ. და ამას ყოველსა თანა ესე მესამე დღე არს, ვინაჲთგან ესე იქმნა.

არამედ დედათაცა ვიეთმე ჩუენთაგანთა დამაკჳრვნეს ჩუენ, ვითარ იგი მივიდეს ცისკარსა საფლავსა მას და არა პოვეს გუა…

და მოვიდეს ... ხილვაჲცა ანგელოზთაჲ იხილეს, რომელთა ჰრქუეს მათ, ვითარმედ: ცხოველ არს იგი.

და გამოვიდეს და ქადაგებდეს ყოველსა ქუეყანასა უფლისა შეწევნითა და სიტყვისა მის დამტკიცებითა მის მიერ, რომელნი იგი შეუდგეს მას სასწაულნი. ამინ!

მინაწერი: უფალო, ღმერთო, შეუნდვენ ყოველნი ცოდვანი მისსა მწერალსა ანტონის და მეულღესა მისსა მარიამს და შვილთა მათთა დემეტრეს და მარკოზს. ამინ!

13(2) კ-4

რაობა:	ოთხთავი
თარიღი:	XIII-XIV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	25,6x20,4
Content:	Four Gospels
Date:	XIII-XIV cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	25,6x20,4

ტექსტი

ლუკა 22, 2-28.

1r/„...ბდეს მას მღდელთმოძღუარნი იგი და მწიგნობარნი, რაჲთამცა მოკლეს იგი, ხოლო ეშინოდა ერისა მის. და შეუჴდა ეშმაკი იუდას, რომელსა ერქუა ისკარიოტელი. და იყო იგი რიცხჳსაგან ათორმეტთაჲსა... მივიდა, ეზრახა მღდელთმოძღუართა და მწიგნობართა და ერისა წინამძღუართა, ვითარმცა იგი მისცა მათ.

ხოლო მათ განიხარეს და აღუთქუეს მას ვეცხლი მიცემად.და აღუარა მათ და ეძიებდა ჟამსა მარჯუჱსა, რაჲთა მისცეს იგი მათ თჳნიერ ერისა.

მოიწინეს დღენი იგი უცომოებისანი, ოდეს ღირდა პასქა... იგი დაკლვად. და წარავლინნა პეტრე და იოვანე და ჰრქუა მათ: წა... ...დეთ ჩ... ვჭამოთ. ხოლო მათ ჰრქუეს: სადა გნებავს, და მოგიმზადოთ? ხოლო თავადმან ჰრქუა მათ: აჰა, ეგერა, შესლვასა ოდენ თქუენსა ქალაქად შეგემთხჳოს თქუენ კაცი, რომელსა ლაგჳნი წყლითა ზეედგას; შეუდეგით მას სახლად, ვიდრეცა შევიდეს. და არქუთ სახლისა უფალსა მას.

გეტყჳს შენ მოძღუარი: სადა არს სავანე, რომელსა პასქაჲ ესე მოწაფეთა ჩემთა თანა ვჭამო? და მან გიჩუჱნოს თქუენ ქორი დაგებული დიდი; მუნ მზამიყავთ ჩუენ. და წარვიდეს და პოვეს ეგრე, ვითარცა-იგი ჰრქუა მათ, და მოუმზადეს პასქაi იგი. და ოდეს იყო ჟამი, დაჯდა, და ათორმეტნი მოციქულნი მის თანა.

და ჰრქუა მათ: გულისსიტყჳთ (1v) ...ქ... ...ა ვიდრე ვნებადმდე ჩემდა. ხოლო გეტყჳ თქუენ: არღარა ვჭამო ამიერითგან, ვიდრემდე აღესრულოს სასუფეველსა შინა ღმრთისასა. და მოიღო სასუმელი და ჰმადლობდა და თქუა: მიიღეთ და განიყავთ თავისა თქუენისა. ხოლო გეტყჳ თქუენ: ამიერითგან არღარა ვსუა ნაყოფისაგან ვენაჯისა, ვიდრემდე სასუფეველი ღმრთისაჲ მოვიდეს. და მოიღო პური, ჰმადლობდა და განტეხა და მისცა მათ და თქუა: ესე არს ჴორცი ჩემი

თქუენთჳს მიცემული, ამას ჰყოფდით მოსაჴსენებელად ჩემდა. ეგრეთვე სასუმელი შემდგომად სერობისაჲ და თქუა: ესე სასუმელი – ახალი სჯული სისხლისა ჩემისა¡ თქუენთჳს დათხეული. ხოლო, აჰა, ჴელი განმცემელისა ჩემისაჲ ჩემ თანა ტაბლასა ზედა. ძე სამე კაცისა წარვალს მსგავსად განჩინებულისა მისისა, ხოლო ვაჲ არს მის კაცისა, ვის მიერ მიეცემის იგი. ხოლო მათ იწყეს გამოძიებად ურთიერთას: ვინმე არს მათგანი, რომელსა ეგულების ესე ყოფად? და იყო ცილობაჲცა მათ შორის, ვითარმედ: ვინმე იყოს დიდ მათ შორის? ხოლო თავადმან ჰრქუა მათ: მეფენი წარმართთანი უფლებენ მათ ზედა, და რომელთა ჴელმწიფებაჲ აქუს მათ ზედა, ქველისმოქმედ ჰრქჳან. ხოლო თქუენ არა ეგრე იყვნეთ, არამედ უდიდესი იგი თქუენ შორის იყავნ მრწემ, და წინამძღუარი იგი ვითარცა მსახური. ვინ არს უფროჲსი: რომელი ინაჴით-ზის ანუ რომელი ჰმსახურებს? ანუ არა, რომელ იგი ინაჴითზის? ხოლო მე ვარ შორის თქუენსა, ვითარცა მსახური. და თქუენ ხართ, რომელნი დაადგერით“.

N 15 (კ-7)

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	17,5X13,5
Content:	Prayers
Date:	XVI-XVII c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	17,5X13,5

ტექსტი

1r/ მოგონებითნი და სიტყჳთ... და საქმითნი უფლისა ... ...ყნარებული იქმნას ს...მსა ადგილსა ნათლისა სადა იგი არა არს სალმობაჲ, მწუხარებაჲ, მას ...მაჲ უფლისა, რაჲთა ... იქნეს იგი მოუკლებელად მას სიხარულსა საუკუნითგან თანა წმიდითა უფლისა. წყალობაჲ ღმრთისაჲ და სასუფეველი მისი ვითხოოთ, თავნი თვისნი ურთიერთ არს ...ო სულთაო და ყოველთა ჴორციელთაო, რომელმან სიკუდილი განაქარვე და ეშმაკი დასთრ

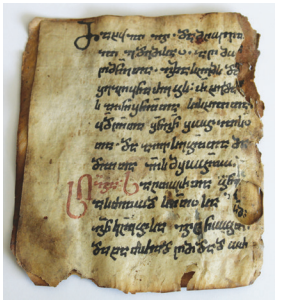
1v/ ...და ცხორებაჲ სოფლისა მო... ...ნიჭე განუსუენე სულსა მონასა შენსა ადგილსა ნათლისასა, ადგილსა განსასუენებლისასა, სადა არა არს სალმობაჲ და სულ... ...დვანი ამის მიერ, რომელნი საქმითნი და სიტყჳთნი და გონებითნი, ვითარცა სახიერმან და კაცთმოყუარემან ღმერთმან შეუდვენ, რამეთუ არა არს კაცი, რომელი ცხოვნდეს და რა ცოდს, რამეთუ შენ, მხოლოო, უცხო ყოლისა განცდასა მას მართალი შენ

2r/ ... განიუენებენ უფლისა შეგჳდვნე ყოველნი ცოდვანი ჩუენნი ნეფსითნი და უნებლიეთნი უფლისა, რაჲთა არა განთხეულ ვქმნეთ დღესა მას სიტყჳსა გებისა ჩუენისასა უფლისა, რაჲთა უცოდველად წარვდგეთ წინაშე, სადართა ქრისტესთა უფლისა წყალობაჲ, ღმრთისაჲ და სასუფეველი ცათა შენდობაჲ ცოდვათა ვითხოოთ, თავნი თვისნი ურთიერთ არს...

2v/ ქმედისა ყოველთასა კაცთმოყრისა ღმერთისა დიდებაჲ ... შენ ხარ ზღუდე ჩუენი, სახარებაჲ მასწავენ, შენი ვარ მაცხოვნე მე მშჯდობით უფლისა ...ეცთ გარდამო ...ს მოყუარისა ამის მონისა შენისა ძმისა ჩუენისა ...ა ...ლჱთ განსუჴნებისა, შეწყალებისა, ნეტარებისა და ჴსენებისა მისისათჳს უფლისა, რამეთუ უფალმან ჩუენმან დაწესე სული მისი ადგილსა ნათლისასა ...

N 481 (კ-3)

რაობა:	საგალობელნი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	14X12,5
Content:	Hymns
Date:	XVI c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	14X12,5

ტექსტი

1r / ...მაჲ მხოლოჲსა მის სულგრძელისა, რომელი ნებსით თავს ისხნა და ვნებანი თავს ისხნა, მიზეზნი იგი უვნებლობისანი და ედემისა კუალად მომატყუებელნი.

ჯუარცმაჲ ჴორცითა თავს იდევ, მეუფეო, ცხორებისათჳს კაცთა ნათესავისა, რომელნი იგი დაემონნეს ვნებათა და პირველი იგი პატივი წარწყმიდეს. დიდებაჲ შენთა წყალობათა უფსკრულსა.

მარტჳლთა მწყობარმან საღმრთომან შუენიერმან ბევრეულნი

1v/ ტერნი უხილავნი და სცნა და ბევრეულთა ანგელოზთა თანა შეერთნეს და ბევრეულთა სენთა სულთა ჩუენთასა წამისყოფითა საღმრთოჲთა განჰკურნებენ.

ბრწყინვალებითა შენგან შობილსაჲთა გონებაჲ ჩემი განაბრწყინვე, ქალწულო და განანათლე გული და სული ჩემი და წყუდიადი ცოდვისაჲ განდევნე ჩემგან და ყოველივე მცონარებისა შენით.

ღირსად ადიდა.

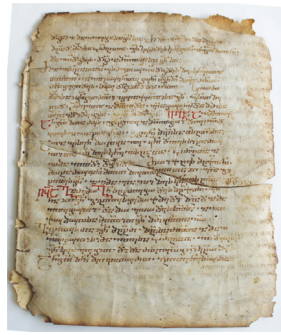
2r/ ...სა. პირველ აუწყა წინასწარმეტყუელ ... მასა წმიდასა გიღაღადებ ქალწულო, ...თ იგი გაბრიელ გიღაღადა წინაშე ...სა საყდართა მდგომარემან. გიხაროდენ, შენ, ყოვლად უბიწოო. გიხაროდენ, შენ, ღრუბელო ნათლისაო.

ზეცისა ძალთა მთავარი გარდამოჴდა და გარდამოჴდა, გახარებდა და გეტყოდა: ქალწულო, ღმერთი ჴორცშესხმით გამოვიდეს შენგან, უბიწოო და მაცხოვნენ სიტყუანი სარწმუნოებით მადიდებელნი შენნი

2v/ მახვილი იგი დამცუელ ...ით ედემისაჲ აწ მო...წმენითა გზა სცემს და შეიწყნარებს, რამეთუ ხედავს აღნუშნულთა სისხლთა ყოვლად წმიდითა შენგან შობილსაჲთა და აღვსებულთა მადლითა, ღმრთისმშობელო.

საღმრთოგანსა [სღ~გა]. საცთურთა შენსა სძლოდ საღმრთოჲსა განკაცებისა, გიცნობთ და ტაძრად წმიდად ორ...

N 487 (კ-5)

რაობა:	საგალობელნი
თარიღი:	XIV-XV სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	22X17,5
Content:	Hymns
Date:	XIV-XV cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	22X17,5

ტექსტი

1r/ დიდებაჲ ამაღლებასა შენსა, რაჟამს ამაღლდა და მეცხრე ზეცად მამისა ჴორცითა განკჳრდეს კრებულნი ანგელოზთანი ღაღადებდეს. დიდებაჲ ამაღლებასა შენსა.

რამეთუ ალნი ცათანი ესრეთ უღაღადებდეს ზესკნელთა ძალთა, აღახუენით ბჭენი თქუენნი, მთავარნო, რაჲთა შევიდეს მეუფე დიდებაჲსა და ღმერთი. სწორ მამისაჲ ბუნებით, რომელ იშვა ქალწულისაგან ქუეყნით ზეცად ჴორცითა ამაღლდა, ვითარცა შუენის და მამისა თანა იდიდების. ღამითგანსა. აღმსთუ. ანგელოზთა, რაჟამს გიხილე ამაღლებული დღე ღაღადყვეს, აღახუენით ბჭენი მეფისათჳს ცათაჲსა. აღავსენ მოწყალე ყოველნი დღეს სიხარულითა, რამეთუ ზესკნელს ცათა ჴორცითა აღმაღლდი დიდებით. მოიქცეს მოციქულნი მოხარულნი მთით ზეთისხილთაჲთ, ვითარცა გეხილეს შენ აღმავალი ზესკნელს ცათა.

ღაღადყავსა. გარემო. განსცხრებოდეს მოციქულნი, ვინაჲთგან გიხილეს შემოქმედი ზეცად ამაღლებული და მოელოდეს სულსა აღთქუმულსა მაღლით შენ მიერ ყოველთა, ღმერთო.

გიხილეს რაჲ შენ მაცხოვარ ზეცისა, რომელთა ამაღლებული სიმაღლესა ჴორცითა, ღაღადყვეს განკჳრვებით, დიდ არს წყალობაჲ შენი კაცთმოყუარე.

ანგელოზნი მოწაფითურთ იხილვნეს ურთი(1v)ერთას მზრახვალად აღმაღლებასა შენსა, რომელნი ღაღადებდეს, კუალად მოსლვად არს. განშჯად ცხოველთა და მკუდართა შენ მარადის.

კურთხეულ არსა, რომელმან იჴსნენ კურთხეულ ხარ შენ ქრისტე, რომელმან ჴსნისათჳს სოფლისა განიარე სიმდაბლით მამითა.

ღრუბლითა ნათლისაჲთა აღმაღლდი, შენ, მაცხოვარ ზეცად და აცხოვნე სოფელი ღმერთო, მამათაო ჩუენთაო. აღამაღლე მაცხოვარ. ბუნებაჲ ჩუენი შეცთომილი და წარუდგინე ღმერთსა დამბადებელსა ჩუენსა. ძმისა უჴორცოჲსა ჴორცითა აღიმაღლე ქრისტე და იდიდები თანა სულით სენით წმიდითურთ. ქალწულისაგან იშვა. აკურთხევდისა მამისაგან შობილსა. ქრისტე ცხოვრების მომცემელი, რომელი ორითა ბუნებითა ზეცად დიდებით ამაღლდა და დაჯდა მარჯუენით მამისა დღეს მღდელნი აკურთხე.

მჴსნელმან სიმდაბლით მოსლვითა დაამჴუა მძლავრი იგი მტერი და ამაღლებითა თჳსითა ადიდა დღეს ნათესავი კაცთაჲ მღდელნი აკურთხევდით ერნი უფრო, რომელმან დაბადებულნი იჴსნა კერპთა მონებისაგან და წარუდგინნა მამასა განთავისუფლებულნი ბრალთაგან. მღდელნი.

ძესა დაუ. ადიდებსა. ჰშევ, ქალწულო, მიუ.

2r/ ...ცნი წამასხენ, მე ვარ უცვალებელი.

გუერდი შენი განიხილა და ჰრწმენა, რამეთუ გიცნა თომა პირველ არაყოფილმან შე-რაჲ-ხუედ, მჴსნელო, მათ თანა მამასა ღმერთსა უგალობთა.

კუერთხეულ არსა. ხატსა მას ჰმო. ვითარცა პირველ არს პირმშოჲ დღეთაჲ საუფლოჲ. ნათლითა შემოსული, რომელსა ვიხარებთ ღირსებით. ახალი და სულიერთა შიშით მოვედით და მსგავსად მერვისა დაუსრულებელისა მის ღმრთისმეტყუელებით შევამკობდეთ ჩუენ და გალობით ვიტყოდით უფ...ად ამაღლებულო მამათა.

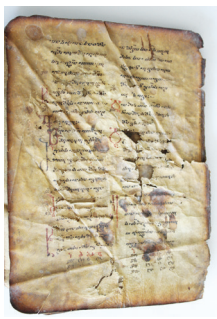
თომა, რაჲ მარჩბივმან რეცა ურწმუნოებაჲ იკადრა შესაწევნელად ჩუენ მორწმუნეთათჳს, რამეთუ დაჰჴსნა სიბნელე უმეცრებისაჲ მომავალთა ჟამთაჲ ცნობად ჭეშმარიტებისა მას გჳრგჳნი სიბრძნითა შეუთხზათ და გალობით ვიტყოდით უფროჲს დამ.

შიშით მუოჴილი თომა გუერდსა მას შენსა ცხოველსმყოფელსა სახიერ და შე-რაჲ-ახო ძრწოლით მიიღო შეწევნაჲ მრჩობილი კაცთმოყუარე ორთა ბუნებათა შენთა უცვალებელთა და სარწმუნოებითა მტკიცითა გალობით ღაღადებდა უფროსად ამაღლებულო. არა ორგულობდა აღდგომასა შენსა თომა, არცა(2v)ღა თუ უვარჰყოფდა, არამედ სურვილით ისწრაფოდა, უჩუჱნებდა ამას მაცხოვარ ჟამთა კიდათა. ამისთჳსცა ურწმუნონი მორწმუნე ყვნა და ასწავა ღაღადებად შენდა მ...უფ...

აკურთხევდისა. საჴმილსა მას. წადიერი შენსა სიხარულით ხილვასა პირველ ორგულებდა თუმა, ხოლო რაჟამს ღირს ჰყვენ შენ იგი ამას სახიერ ღმერთად და უფლად გხადოდა. ჩუენცა მის თანა გაკურთხევთ შენ უკუნისამდე. რომელმან თავს იდვა თომაჲს ურწმუნოებაჲ და სათნო იჩინა ხილვად და ჩუენებად გუერდი და თჳსნიცა გინებანი, ხოლო მან ღაღადყო საქმენი უფლისანი. შენ შემოქმედისა საუნჯე დაფარული, ღმრთისმეტყუელითა ენითა ჩუენ ყოველთა მორწმუნეთათჳს გ...ღო თომა, რომელნი ვღაღადებთ საქმენი უფლისანი შეიწყნარე. ადიდებდისა. შენ დიდებულო.

საცნაურსა ამას დღესა უფროჲსად ბრწყინვალესა ნათლითა მადლისაჲთა დიდებასა წმიდათასა ქრისტეს სასუფეველსა ჩუენ ვადიდებთ. შენმან მიწისა ნებთამან დასხმით ხილულმან გუერდმან ცოცხალმან უსხეულომან. არაჲ შეწუნა ჴელნი იგი ქრისტე ღმერთო, რომელსა ჩუენ ყოველნი გადიდებ შენ. შენი ღმრთაებით აღდგომაჲ საფლავისაგან ქრისტე ღმერთო, ვიხილეთ თუალითა, არამედ სარწმუნოებით გულითა მჴურვალითა ჩუენ გადიდებთ შენ. შენ მზისა უბრწყინ.

N 491 (კ-8)

რაობა:	ოთხთავი (ჩვაბიანის),
თარიღი:	XIIს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	21X15
Content:	Four Gospels (Chvabiani)
Date:	XII c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	20,3X14,5

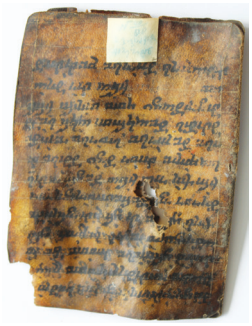
ტექსტი

იოანეს სახარება 16, 13-33; 17, 1-6

1r/ თავით თჳსით, არამედ რაოდენი-რაჲ ესმეს, იტყოდის და მომავალი იგი გითხრას თქუენ. მან მე მადიდოს, რამეთუ ჩემგან მიიღოს და გითხრას თქუენ. ყოველი, რაოდენი აქუს მამასა, ჩემი არს; და ამისთჳს გარქუ თქუენ, რამეთუ: ჩემგან მიიღოს და გითხრას თქუენ. მცირედღა, და არღარა მხედვიდეთ მე; და კუალად მცირედღა, და მიხილოთ მე, რამეთუ მე მივალ მამისა ჩემისა. ჰრქუეს უკუე მოწაფეთა მისთა ურთიერთას: რაჲ (მეორე სვეტი) არს, რომელსა-ესე მეტყჳს ჩუენ: მცირედღა, და არღარა მხედვიდეთ მე; და კუალად მცირედღა, და მიხილოთ მე, და რამეთუ მე მივალ მამისა ჩემისა? და იტყოდეს უკუე: რაჲ არს ესე „მცირედ"? არა უწყით, რასა იტყჳს. გულისჴმა-ყო იესუ, რამეთუ უნდა კითხვის, და ჰრქუა მათ: ამისთჳს გამოეძიებთა ურთიერთას, რამეთუ ვთქუ: მცირედღა, და არღარა მხედვიდეთ მე; და კუალად მცირედ, და მიხილოთ მე? ამენ, ამენ გეტყჳ თქუენ, რამეთუ (1v)სტიროდით და ჰგოდებდეთ თქუენ, ხოლო სოფელსა უხაროდის, და თქუენ სწუხდეთ, არამედ მწუხარებაჲ თქუენი სიხარულად გარდაიქცეს. დედაკაცი რაჟამს შობს, მწუხარე არნ, რამეთუ მოიწია ჟამი მისი. ხოლო რაჟამს შვის ყრმაჲ, არღარა მოეჴსენის ჭირი იგი სიხარულითა მით, რამეთუ იშვა კაცი სოფელსა შინა. ხოლო თქუენ აწ ჭირი გაქუს. და მერმე კუალად გიხილნე თქუენ, და უხაროდის გულთა თქუენთა, და სიხარული თქუენი (მეორე სვეტი) არავინ მიგიღოს თქუენგან. და მას დღესა შინა მე არარაჲ მკითხოთ. ამენ, ამენ გეტყჳ თქუენ, რამეთუ რაოდენიცა-რაჲ სთხოოთ მამასა სახელითა ჩემითა, მოგცეს თქუენ. აქამომდე არარაჲ გითხოვიეს სახელითა ჩემითა. ითხოვდით და მოიღოთ, რაჲთა სიხარული თქუენი სავსებით იყოს. ამას იგავით გეტყოდე თქუენ. ხოლო მოვალს ჟამი, ოდეს არღარა იგავით გეტყოდი თქუენ, არამედ განცხადებულად მამისა ჩემისათჳს გითხრა თქუენ. მას დღესა შინა ითხოოთ სახელითა ჩემითა, და არა გეტყჳ თქუენ, (2r) ვითარმედ: მე ვჰკითხო მამასა ჩემსა თქუენთჳს. რამეთუ თჳთ მამასა ჩემსა უყუართ თქუენ, რამეთუ თქუენ მე შემიყუარეთ და გრწმენა რამეთუ მე ღმრთისაგან გამოვედ. გამოვედ მამისაგან და მოვედ სოფლად და კუალად დაუტეობ სოფელსა და მივალ მამისა. ჰრქუეს მას მოწაფეთა მისთა: აჰა აწ განცხადებულად (მეორე სვეტი) იტყჳ და იგავსა არცა ერთსა რას იტყჳ. და აწ უწყით ჩუენ, რამეთუ ყოველივე იცი და არა გიჴმს, რაჲთა გკითხოს ვინმე. ამის გამო გურწამს, რამეთუ ღმრთისაგან გამოხუედ. მიუგო იესუ და ჰრქუა მათ: აწ სამე გრწამს? აჰა მოვალს ჟამი და მოწევნულ არს, რამეთუ განიბნინეთ კაცად-კაცადი თჳსად ადგილად და მე მარტოჲ დამიტეოთ; და არა ვარ მე მარტოჲ, არმედ მამაჲ ჩემი ჩემ თანა არს. ამას გეტყოდე თქუენ, (2v) რაჲთა ჩემ თანა მშჳდობაჲ გაქუნდეს. სოფელსა ამას ჭირი გაქუს, არამედ ნუ გეშინინ, რამეთუ მე მიძლევიეს სოფელსა. ამას იტყოდა იესუ და აღიხილნა თუალნი თჳსნი ზეცად და თქუა: მამაო, მოიწია ჟამი ჩემი, ადიდე ძე შენი, რაჲთა ძემანცა შენმან გადიდოს შენ. ვითარცა-ესე მოეც მას ჴელმწიფებაჲ ყოველთა ჴორციელთაჲ, რაჲთა ყოველი რომელი მოეც მას, მისცეს მათ ცხორებაჲ საუკუნოჲ. და (მეორე სვეტი) ესე არს ცხორებაჲ საუკუნოჲ, რაჲთა გიცოდიან შენ მხოლოჲ ჭეშმარიტი ღმერთი და რომელი მოავლინე იესუ ქრისტე. მე გადიდე შენ ქუეყანასა ზედა, საქმე აღვასრულე, რომელი მომეც მე, რაჲთა ვყო. და აწ მადიდე მე, მამაო, თავისა შენისა თანა დიდებითა მით, რომელი მაქუნდა წინაშე შენსა უწინარეს სოფლის დაბადებისა. გამოუცხადე სახელი შენი კაცთა, რომელნი მომცენ მე სოფლისა ამისგან. (3r) შენ ჩემდა. რაჲ გიქმნიეს? მიუგო იესუ და ჰრქუა მას: მეუფებაჲ ჩემი

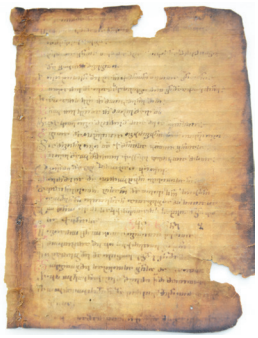
არა ამის სოფლისაგანი არს. უკუეთუმცა ამის სოფლისაგანი იყო მეუფებაჲ ჩემი, მსახურნიმცა ჩემნი იღუწიდეს ჩემთჳს, რაჲთა არამცა მივეცი ჰურიათა. ხოლო აწ მეუფებაჲ ჩემი არა არს ამიერ სოფლით. ჰრქუა მას პილატე: უკუეთუ მეუფჲ ხარ შენ? ჰრქუა მას იესუ: შენ იტყჳ, რამეთუ მეუფე ვარ მე. ამისთჳს შობილ ვარ და ამისათჳს მოვივლინე სოფ(მეორე სვეტი)ლად, რაჲთა ვწამო ჭეშმარიტი. ყოველი რომელი ჭეშმარიტებისგან იყოს, ისმინოს ჴმისა ჩემისაჲ. ჰრქუა მას პილატე: რაჲ არს ჭეშმარიტებაჲ? და ვითარცა ესე თქუა, კუალად გამოვიდა და ჰრქუა ჰურიათა მათ: მე არცა ერთსა ბრალსა ვჰპოებ ამის თანა. ხოლო არს ჩუეულებაჲ თქუენი, რაჲთა ერთი მიგიტეო თქუენ დღესასწაულსა ამას. გნებავსა, რაჲთა მიგიტევო თქუენ მეუფჱ ჰურიათაჲ? კუალად უკუე ღაღად-ყვეს ყოველთა და თქუეს: ნუ ეგე, არამედ ბარაბა. და იყო ესე (3v) ბარაბა ავაზაკი. მაშინ მოიყვანა პილატე იესუ და ტანჯა იგი. და ერისაგანთა მათ შეთხზეს გჳრგჳნი ეკალთაგან და დაადგეს თავსა მისსა და სამოსელი ძოწეული შეჰმოსეს მას. და მოვიდიან მისა და ეტყჳედ მას: გიხაროდენ, მეუფეო ჰურიათაო! და სცემდეს ყურიმალსა. გამოვიდა უკუე კუალად გარე პილატე და ჰრქუა მათ: აჰა გამოვიყვანო იგი გარე თქუენდა, რათა სცნათ, რამეთუ მის თანა არცა ერთი ბრალი (მეორე სვეტი) ვპოე. გამოვიდა იესუ გარე, და ედგა ეკლისა იგი გჳრგჳნი და ძოწეული სამოსელი. და ჰრქუა მათ პილატე: აჰა კაცი იგი! და ვითარცა იხილეს იგი მღდელთ-მოძღუართა მათ და მსახურთა, ღაღად-ყვეს და თქუეს: ჯუარს-აცუ, ჯუარს-აცუ ეგე! ჰრქუა მათ პილატე: მიიყვანეთ ეგე თქუენ და ჯუარს-აცუთ, რამეთუ მე მაგის თანა ბრალსა არარას ვჰპოებ. მიუგეს ჰურიათა და ჰრქუეს მას: ჩუენ სჯული გუაქუს და, სჯულისა ჩუენისაებრ თანა-აც სიკუდილი, რამეთუ (4r)თავი თჳსი ძედ ღმრთისა ყო. ვითარცა ესმა სიტყუაჲ ესე პილატეს, უფროჲს შეეშინა. და შევიდა კუალად მუნვე ტაძრად და ჰრქუა იესუს: ვინაჲ ხარ შენ? ხოლო იესუ სიტყუაჲ არა მიუგო მას. ჰრქუა მას პილატე: მე არას მეტყჳა? ანუ არა უწყია, რამეთუ ჴელმწიფებაჲ მაქუს ჯუარს-ცუმად შენდა და ჴელმწიფებაჲ მაქუს განტევებად შენდა? ჰრქუა მას იესუ: არა გაქუს ჴელმწიფებაჲ ჩემი არცა ერთი, უკუეთუმცა არა მოცემულ იყო შენდა ზეგარდამო. ამისათჳს მიმცე(მეორე სვეტი)მელსა ჩემსა შენდა უდიდესი ცოდვაჲ აქუს. ამის გამო პილატეს უნდა განტევებაჲ მისი, ხოლო ჰურიანი იგი ღაღადებდეს და იტყოდეს: უკუეთუ ეგე განუტეო, არა ხარ მოყუარე კეისრისაჲ, რამეთუ ყოველი, რომელი მეუფედ იტყჳნ თავსა თჳსსა, სიტყუას-უგებენ კეისარსა. ხოლო პილატეს რაჲ ესმა სიტყუაჲ ესე, გამოიყვანა იესუ გარე და დაჯდა იგი საყდართა ზედა, ადგილსა მას, რომელსა ჰრქჳან ქვაფენილ, ხოლო ებრაელებრ კაპპათა. და იყო პარასკევი (4v) პასქაჲსაჲ, და ჟამი იყო მეექვსე. ჰრქუა პილატე ჰურიათა მათ: აჰა მეუფჱ თქუენი! ხოლო იგინი ღაღადებდეს და იტყოდეს: აღიღე, აღიღე და ჯუარს-აცუ ეგე! ჰრქუა მათ პილატე: მეუფე თქუენი მე ჯუარს-ვაცუაა? მიუგეს მღდელთ-მოძღუართა მათ და ჰრქუეს: არა გჳვის ჩვენ მეუფჱ, გარნა კეისარი. მაშინ მისცა იგი მათ, რაჲთა ჯუარს-ეცუას. ხოლო მათ წარიყვანეს იესუ. და ეკიდა თჯთ ჯუარი თჳსი, და განვიდა (მეორე სვეტი) ადგილსა მას თხემისა, რომელსა ჰრქჳან ებრაელებრ გოლგოთა. და მუნ ჯუარს-აცუეს იგი, და მის თანა სხუანი ორნი ამიერ და იმიერ და შორის იესუ. და დაწერა პილატე ფიცარი და დასდვა ჯუარსა მას ზედა. და იყო წერილი ესრე: იესუ ნაზარეველი, მეუფჱ ჰურიათაჲ. ესე ფიცარი მრავალთა ჰურიათა აღმოიკითხეს, რამეთუ მახლობელ იყო ქალაქსა ადგილი იგი, სადა ჯუარს-აც

497 (კ-35)

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,5x9,5
Content:	Prayers
Date:	XVI c.
Number of folia:	2 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	12,5x9,5

495 (3) კ -10

რაობა:	ფსალმუნი
თარიღი:	XVI-XVII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	19,4x14,5
Content:	Psalms
Date:	XVI-XVII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	19,4x14,5

ტექსტი

1r კანონი 1, 8 თავი, 2-10; კანონი 2, თავი 9, მუხლი 2-5; 1v კანონი 2, თავი 9, მუხლი 6-16

პირველი და მეორე სტრიქონი გადაშლილია და რთულად იკითხება.

1r

ამაღლდა დიდად შუენიერებაჲ …
პირითა ყრმათა ჩჩჳლთა მწოვართათა და
ამტკიცე ქებაჲ
მტერთა შენთათჳს, რაჲმცა დაიჴსნა მტერი იგი
და შურისმგებელი.
რამეთუ ვიხილენ მე ცანი ქმნილნი თითთა შენთანი,
მთვარე და ვარსკულავები, რომელ შენ დააფუძნე.
რაჲ არს კაცი, რამეთუ მოიჴსენე მისი
ანუ ძე კაცისა, რამეთუ მოხედავ მას.
დააკლე იგი მცირედ რაჲმე ანგელოზთა
ნიჭითა და პატივითა გჳრგჳნოსან ჰყავ იგი
დაადგინე იგი ზედა ქმნულსა ჴელითა შენთასა
ყოველივე დაუმორჩილე ქუჱშე ფერჴთა მისთა
ცხოვარი და ზროხაჲ ყოველივე,
მერმეცა და პირუტყუნი ველისანი,

მფრინველნი ცისანი და თევზნი ზღჳსანი
რაოდენნი ვლენან ალაგებსა მას ზღუათასა.
უფალო ჩუენო, ვითარ საკჳრველ არს სახელი შენი ყოველ
სა ქუეყანასა ზედა. დიდებაჲ. კანონი ბ.
აღგიარო შენ, უფალო, ყოვლითა გულითა ჩემითა
და მიუთხრა მე ყოველი საკჳრველებაჲ შენი,
ვიხარებდე და ვიშუებდე შენდამი
და უგალობდე სახელსა შენსა, მაღალო.
რაჟამს უკუნიქცეს მტერი ჩემი მართლუკუნ,
მოუძლურდენ და წარწყმდენ პირისაგან
შენისა
რამეთუ ჰყავ სამართალი ჩემი და მშჯავრი

1v (პირველი სტრიქონი გადაშლილი, შეუძლებელია წაკითხვა)
შეჰრისხენ შენ წარმართთა და წარწყმდა უღმრთოჲ,
სახელები მათი აჰჴოცე უკუნისამდე და უკუნითი უკუნისამდე.
მტერსა მახჳლნი მოაკლდეს სრულიად
და ქალაქნი აღაოჴრენ,
წარწყმდა საჴსენებელი მათი ღაღადებით.
და უფალი ჰგიეს უკუნისამდე;
განჰმზადა სამართალსა ზედა საყდარი მისი.
და თავადმან განსაჯოს სოფელი სიმართლით
და ერნი განიკითხნეს სიწრფოებით.
ვყო უფალი შესავედრებელ დავრდომილსა,
მწე კეთილ ჟამსა ჭირისასა.
და გესვიდენ შენ ყოველნი, რომელთა იციან სახელი შენი,
რამეთუ არა დასთხიენ მეძიებელნი შენნი, უფალო.
უგალობდეთ უფალსა, რომელი დამკჳდრებულ არს სიონს,
მიუთხრენით წარმართთა შორის საქმენი მისნი.
… რომელი გამოეძიებს სისხლთა მათთა …
და არა დაივიწყა ღაღადებაჲ დავრდომილთა.
მიწყალე მე, უფალო, და იხილე სიმდაბლე ჩემი მტერთა
ჩემთაგან,
რომელმან აღმამაღლა მე ბჭეთაგან სიკუდილისათა,
… მიუთხრა მე ყოველი ქებულებაჲ შენი ბჭეთა
ასულისა სიონისათა
ვიხარებდეთ ჩუენ მაცხოვარებითა შენითა.
დაინთქნეს წარმართნი განსახრწნელსა მას,
რომელცა ქმნეს …
ბოლო სტრიქონები არ იკითება

722 კ-32 ბ

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XV-XVI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,5x8,5
Content:	Prayers
Date:	XV-XVI cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12,5x8,5

ტექსტი

ა მეტი ტექსტი ჩანს

1r

მარავალდეს ძალითთა მომაძუ
ლეს მე უსამართლოდ ძალითთა
მომაგეს მე ბოროტი კეთილის
წილ. მასმენდეს მე, რამეთუ ვსდევ
დი მე. სიმართლესა ნუ დამაგდე
ბ მე, უფალო, ღმერთო ცხორებისა ჩემისაო. ღმერთო,
ღმერთო ჩემო შენდამი სულისა ჩემისა
რაჲოდენ ჯერმე არსჰორცი ესე
ჩემი ქუეყანასა ამას შინა უდაბნოსა
უგზოსა და ურწყულსა ესრ
ეთ წმიდა შინა გეჩუჱნო შენ, რაჲთა
ვიხილო მე ძალი და დიდებაჲ შენი,
რამეთუ უმჯობეს არს წყალობ

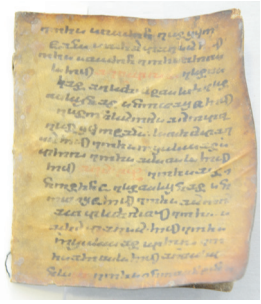
1v

ა შენი იფროჲს საცხორებლითასა
ბაგენი ჩემნი გალობით გა
ქებდენ შენ, ესრეთ გუაკურთხებდე
შენ ცხორებჲსა ჩემისა და სახლი
თა შენითა აღვაპყრენ ჴელ
ნი ჩემნი, ვითარცა ცმელითა და სი
პოხითა განძღეს სული ჩემი და
ბაგითა გალობისათა გა
ქებდეს შენ პირი ჩემი უკეთ
უმცა მოგიჴსენო შენ სარე
ცელთა ჩემთა ზედა ცისკარ
სამცა გევედრებოდე შენ,
რამეთუ შენ შემწიე მე, ყავ მე დასა
ფრეთლისა ფრთეთა შენთ
ასა, ვცხოვროდე, მიგდევდა

შენ სული ჩემი შემდგომად შენსა და მე
შემეწია მარჯვენა შენი, ხოლო
2r
…ა ცუ… … …
ჰ ჴდენ იგინი ქუ ჱსკნელითა
ქუეყანისათა, მიეცნენ იგინი ჴელი
თა მახჯლითა ნაწილად მ…
ლთ იყვნენ იგინი, ხოლო მეუფე ი
ხარებდეს ღმრთისა მიმართ თჯსისა და
იყოს ყოველი, რომელი ფიცევდეს მისს
ა, რამეთუ დაიყო პირი, რომელი იტყოდა
სიცრუ ჱსა, რამეთუ შენ შემწე მე
ყავ მე და საფარველსა ფრთ
ეთა შენთასა ვიხარებდე, მიგდე
ვდა შენ სული ჩემი შემდგომად შენთა და მე
შემეწია მარჯუენ შენ… დიდებაჲ
…წჲ ალილუიჲ, ალილუიაჲ, ალილუიჲ, დიდებაჲ
შენდა ღმერთო,… გზის უკუნისამდე, დიდებაჲ
ალილუიჲ, უფალო ღმერთო ცხორებისა ჩემისაო
დღესით ჴელ-ვყავ და ღამე
წინაშე შენსა შევ…დენ შენსა წინაშე
2v
… …რა
… …რებისა ჩემისა, რამეთუ ა
…წსო …გან ს…ა ჩ
ემი და ცხორება ჩემი ჯოჯოხეთსა შინა
მიეახლო … შევირაცხა მე
მათთა … შთა…ნან
მ…სა ვქმენ მე, ვითარცა კაცი
შეუჩვეველი მკუდართა
თანა ღ… უფ… და ვითარცა წყა
ლო… და ძინვარებისა სამა
რებასა შინა ძალთა შენი არარაჲ
მოაჴსენენ და ესენი ჴელისა
შენისაგან განეშორნეს და…
დ… მ…მესა ქუესკნე
ლსა ბნელსა შინა და აჩრდილ
სა სიკუდილისათა ჩემ ზედა
განამტკიცენ გულისწყრომა
შენ და შენი განცხრომითა შენ
ისა მოივლინონ ჩემ ზედა განმე

723 კ-16

რაობა:	კალანდა
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12x10,5

Content:	Kalanda
Date:	XVI c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12x10,5

ტექსტი

1r
მაისსა თუ იქუხნეს შფო
თი იყოს, თუ იძრას მშუ
დობაჲ იყ
ოს. ივნისსა თუ იქუ
ხნოს, შფოთი იყოს, თუ იძ
რას, ბრძოლა იყოს. ივლ
ისსა თუ იქუხნას დიდითა
დაცემა იყოს, თუ იძრას,
სიყმილი იყოს აგუსტოსს
თუ იქუხნეს სიმართლ
ე იყოს, თუ იძრას, სი
კუდილი იყოს. სეკდენ
ბერსა თუ იქუხნეს იფ
1v
…თუ ელვა იყოს
შუღლი დასწყნარდრდის.
თუ ცისარტყელი გამოსს
ჩნდეს შუღლი იყოს. ივნი
სსა თუ ელუა იყოს ორ
სულთა დედათასა სიკუდილი.
ივლისა თუ ელუა იყოს
წ…ა იყოს, თუ ცისარ
ტყელი გამოჩნდეს შუღ
ლი იყოს. აგუსტოსა თ
უ ელუა იყოს ოთფრ
ხთა ჴოცა იყოს, თუ ცი
სარტყელი გამოჩნდა
ბრძოლაჲ, შუღლი იყო
ს. თუ მნათობი დაბნელ
დის მშუდობაჲ იყოს

2r
ბი…ლობაჲ იყოს … ებ
რ…ა თუ ელუა იყ
ოს პური და ღვინო
იყოს თუ ცისარტყელ
ი იყოს ოთხფერთა
ხოცა იყოს, თუ მნათო
ბი დაბნელდეს მშჳდობ
ჲ დაიწყოს. მ…ხსა თუ
თუ ელვა იყოს პურ
ი და ღჳინო იყოს , თუ ცი
სარტყელი გამოჩნდეს,
ზროხა იხოცებოდეს.
თუ მნათობი დაბნელ
დეს ჴელმწიფესა დაკ
ლდეს… თუ ე
ლუა იყოს შუღლი იყოს
თი ცისარტყელი გამ
ჩნდეს შუღლი იყოს
2v
გამოჩნდა თვის დიდი,
უკეთუ მნათობი დაბ
ნელდეს, მშჳდობაჲ, ზაუ
იყოს. დ… ოხით
გინათუ ელვა იყოს მრ
…ლი წვიმა იყოს დედათა
ორსულთა სიკუდილი იყოს
და ბუაცა იქმნას . თუ
ცისარტყელი გამოჩნდ
ეს წვიმაჲ იყოს. თუ მნათობი
დაბნელდეს ზაური მშჳდობაჲ
იყოს … … ელ
ვა იყოს სიძვირე დამკლ
ილისა ს…რვილე იყოს. თუ
ცისარტყელი გამოჩნ
დეს კეთილი მცირედ იყოს
თუ მნათობი დაბნელდეს
3r
კაცთა გამოცდა იყოს,
ბერთა სიკუდილი იყოს
… თუ ელ
ვა იყოს სნეულევაჲ
იყოს. თუ ცისარტყე
ლი გამოჩნდეს მფრ
ინველ განრელდე
ს და სნებაჲ და ტკივილი
ცა იყოს. თუ მზე აღუ

ვარვარე დაბნელდეს
მრავალი სნებაჲ იყოს
… თუ ელ
… …ა იყოს დიდი ვინ
… მოკვდეს. თუ
…ი სარტყელი
3v
წარწმედა იყოს და თუ
დადაგეს ზამთარი იყოს მწყ
არი და ფიცხელი, ზაფხუ
ლი და არე კეთილი ნოტიო
სთველი დიდი და ნაყოფი ფრიად
თვიზთა სალმობაჲ ჩჩვილთ
ა სიკუდილი. ზედა დადგეს ზა
მთარი იყოს მძლეარე
ჴმელი ზაფხული ნო
ტიო, ნაყოფი კეთილი იყოს,
გარნა იწროებითა
იპოებოდეს ცხორ…
სიკუდილი, ხოლო სამითა
დღითა სალმობა…
ნი განმრავლდეს
4r
…ბ …
… და ქ…ვა ზღვისა
… თუ დადგეს ზამთარი
იყოს უბიწო არეკ
ლით ზაფხული ნოტი
ო იყოს ქარი კეთილად თესუ
ლი კეთილად ხილი უხეო
დ საქმნი მსწრ… იქმ
ნების მამათა ს…უმილი
იყოს ე. თუ დადგეს ზამთ
არი, იყოს ადვილი არე
…ლი ზაფხული ქარი
ანი სთველი შეზაუებჳ
ლი თაფლი და …ედ ნა…
ვი მცირედ …ერთა
4v
უწლი მცირედ … შუე
ბაჲ … თუ დადგეს ზა
მთარი იყოს ცივი, ზაფხუ
ლი არე კეთილი …რიანი
დიდნი, ჰაერნი საშინელი, ზ
ამთრისა შემოსლუა გრი
ლი, მჴეცთა სიმრავლე ნა
ყოფი დიდად თაფიზი მცირედ

ცხ… სიკ…ლი სინეულე
ბ̃ნი ზედაზე მსწრფ სიკუ
დილი გლახაკთა …ბერსა
თუ დადგეს ზამთარი, იყოს
დიდი ზაფხული წ̃მიან
დნი ზაფხულისა ზათრ
ისა ჰაერნი და ნოტიო ნაბ
ერ მცირედ სთველი დიდად
დიდითა სიკუდილი ალმ

727 კ-20

რაობა:	ლოცვანი
თარიღი:	XVI ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,5x9,5
Content:	Prayers
Date:	XVI c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nushuri
Size:	12,5x9,5

ტექსტი

1r
ლსა და ჯორცსა ქრისტეს
შენისასა და დაიცვას ესე
წმიდისა და ერთარსისა სა
მებისა …მაღლებაჲ მადიდე
ბელად შენდა მხოლოდ შო
ბილსა …ისა შენისა და ყოვლად
წმიდისა სულისა შენისა აწ
ე ანუტევ მონა შენი …
მეუფეო სიტყვისაებრ შენისა
მშვიდობით, რამეთუ იხილეს
თუალთა ჩემთა მაცხოვარებაჲ
შენი, რომელი განომზადე წინაშე პირ
სა ყოვლისა ერისა ისრაჱლისასა
1v
ამის შემდგომად სარტყელი შეიჯს
ნას და ფერთა განიჯად
ოს მონათლემან …
ჯუარი დასწეროს შბერო
პირსა, გულსა და მკერდსა
და თქუეს სახელი … შენითა
ოფალო, ღმერთო, ჭეშმარიტებისაო მხოლოდ

შობილისა ძისა შენისა
ყოვლად წმიდისა სულისა შენისათა
დავსდებ ჴელსა ჩემსა
მონასა ამას შენსა ზედა სუ
ლით, რომელი ესე ღირს იქ
მენ მოლტოლვილმან
2r
…რი იგი ვიდოდა ჴ…
ბჭეთა ზედა ზღვათასა,
შერისხნა სასტიკსა ქართ…
რომლისა მიხედავითა განჴ…
ის უფსკრული აღი…
ან მათნი იგი ვიდრე ა…
ანებს ჩემ მიერ განცო…
ედ განებოძე დაბადებული
ამის ღმრთისაგან, ნუღარა მოი…
…ვი, ნუცა დაიჰმალვის ა…
…, ნუცა რას შეჰმთხვე…
… ნუ საქმით, ნუ საბე…
… ნუ ღამით, ნუ დღისა
…ჴმსა ოდენ შუა დ…
…დას ყოვლადვე ა…
2v
…ბ… წმიდაო, რომელი საშ…
ხარ დიდებული ყოველთა შორის საქმ…
…ა და ძალთა შენთა, რომელი ეგ…
…უკლებულ ხარ და გამო…
…ლ შენ თავად, უფალო, რომელმან პ…
…წესე მომპოვნე…
…ს სიხარულსა ბორ…
…სა ეშმაკსა დასჯადი საუკ…
…ეთა მათ სატანჯველით
… წარმართაცა იგივე ხარ, უფალო, რომელი ჩუენ
… უღირსთა ამათ დაუ…
…თა მონათა შენთა უ…
…ანჯბ განყენებად ახ…
აღბეჭდულისა ამის …
3r
ქმნეთ უკუდავთა მათ კეთილთა და
შენდა დიდებაჲსა შევსწირეთ
მამისა, ძისა. ლოცვაჲ ნათლისღებად
…დებსა, რომელი ჰქმენ კაცი ხატა
დ და მსგავსად შენდა, მას ცხორებაჲ სა
მარადისოჲ, ხოლო ხოლო დაცემულ იქმნა,
რაჲთა ცოდვისა მიერ სათნო იყავ განკ
აცებითა ქრისტე შენისათა. ცხორებაჲ
სოფლისა შენ, თავადო მეუფეო,

დაბადებულიცა ესე შენი იჴსენ
მონებისაგან მტერისა და შეიწ
…ე ესე ზეცისა შენისა სასუფევე
…ა განანათლენ თვალნი
3v
…ეცო განიბანენით, გ…
ნიწმიდენით, განვედ განეშორ
ჳდ ბოროტი ესე უკვეთური
სული, დაფარული ეგე, დამალ
ული გულსა შინა ამისსა. სული საც
თორებისა, სული უკვეთურე
ბისა და ყოვლისა ანგარებისა, სულ
ი ტყუილისა ყოვლისა არაწმი
დებისა, რომელი იგი იქმნების მო
ძღუარებისაგან ეშმაკისა. ყავ
ესე ცხოვარი პირმეტყუელ სამ
წყსოსა შენისა ქრისტე, ასო პატიო
სან ეკლესისა შენისა წმიდისა
ჭურჩეულ განწმედილ ბ…
ლ ნათლისა დამკვიდ
4r
სახელისა, რომელ წმიდისა
შენისა და…ვ…ე საგ
რილსა … ვიდრე … ფრთ
ეთა შენთასა და განაშო
რე ად… …ველი
იგი კაცი საცთურებისა
და აღაუ… ესე შენდა მ
ომართ სარწმონობი
თა და სასოებითა სიყვარ
ულითა, რაჲთა ცნას, ვითარმედ შენ
მხოლო ხარ ღმერთი ჭეშმარიტი და ძე
შენი მხოლოდშობილი უ
4v
ფალი იესუ ქრისტე სულ…ნი წმიდაო მოეც
ამას რ…დ… მცნებათ
აშენ… …არ…ად სათნ
ოებათა შენთა …სე უკ
უეთუ ქმნეს კაცმან …დის
…ს შინა და წინაშე …ლიდის
წიგნსა შინა …ელთასა
და შეჰერ…ე სამწყსო
ოსა სამვედრებელისა შე
ნისა, რაჲთა იქცეოდეს სახელ
ი წმიდაჲ შენი ამის შორის და საყვა
რელისა ძისა და უფლისა ჩუენისა
იესუ ქრისტესი და ცხოველისა სულ
ისა …მისა წმიდისა და იყუნენ

730(ა) კ-1

რაობა:	კურთხევანი
თარიღი:	X-XI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	5 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	12,9x9,8
Content:	Blessings
Date:	X-XI cc.
Number of folia:	5 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	12,9x9,8

ტექსტი

ხშირად მეორდება სიტყვები და ცალკეული ფონემები სიტყვის გადატანისას ან სიტყვაში.

1r
ყრმისა ოდეს დაებადეს …ც
…სა, დღესა მეორმოცესა
…ად ჩჩ… შენ გე…
… გხედავთ …
… პირსა მისა …
…
… ყრმასა და…
…
…
…
…
…ედ ძისა …
1v
…ად მ…ხ…
ნეტარებასა რჩეულთ
ა შენთასა სოფლისა ზრახ
ვათა მისთა, რაჲთა ი…ტ
ოდეს ა… …სენ ზრახ
ვასა …ისა მტკ…
ა … რაჲთა დადგრეს
სახ… წმიდა შენი მას ზედა …ინ
…რა უარის ყოფისა შ…
ეს სტრიქონი რთულად იკითხება
წმიდაჲსა შენსა ეკლესიასა
სრულ-ყო ფ…
უნებელ… იდუმალ
თა ქრისტეს შენისათა …
… მადლითა და წყალობით
ა კაცთა მოყრებითა
2r

მხოლოდშობილსა ძისა
შენისა, რომელსათა კურთხეულ ხარ შემდგომ
ისი სახიერით და ცხველ
მყოფელით სულით შენითურთ
აწდა …
…
კაცისა ეკლესიად მ
ორმოცესა დღესა, მეუფეო,
უფალო, ყოვლისმპყრობელო მამაო,
ო… ღმრთისა და მაცხოვრისა
ჩუენისა, იესი ქრისტეი, რომელმან ყოველივე ბუ
ნებაꙋ პირმეტყუელი სიტყვ
ისა მიერ შენსა დაჰბადე ყოველივ
ე არსისაგან არსად, მოი
ყვანე შენ აწცა, მეუფეო,
2v
აცხოვნე, წმიდაꙋ ყავ მჴევ
ალი ესე შენი სახელით შ
ენით უცოდველად და უბრ
ალოდ წმიდით გამოაჩინე
იგი გესლავად წმიდა ტაძარ
სა ამას შენსა დათა აღრიცხ
ვად ქრისტეს სამწყსოს ე
რისა, რაꙋთა ვიდოდის მცნებ
ꙋთა შენითა და აღასრულე
ბდეს მცნებაꙋსა შენსა და
მამისაგან შობილი ესე ყრმ
ააკურთხე, ააღორძინე და
განაბრძვენით შენ
3r
გაომოაჩინე ესე საშოთ
დედისით, უჩვენე ა…
ხილული ესე ნათელი შენი
ღირსვე ესე, რომელ საცნაუ
რსა მისცა ნათელსა შენსა
ღირს იქმნას ჟამსა მარჯ
ვესათა აღრაცხე იგი
რჩეულსა შენსა და წმიდა სა
მწყსოს უფლისა და ღმრთისა
მაცხოვარისა ჩუენისა იესუ
ქრისტესა, რომელსათა კურთხეულხარ.
დიდებაꙋ სულით წმიდითურთ
3v
პირველი სტრიქონი გადაშლილია
…მიქვანდეს ყრმა, ღმერთო,
მამაო, ყოვლისა მპყრობელო,
რომელმან ჴმა მაღლისა წყლისა

აღმითქუა ჩუენ ქალწულისა
გან შობაꙋ მხოლოდშობილ
ისა ძისა შენისა და ღმრთისა
ჩუენისა იესუ ქრისტეს, რომელი იგი უკან
ასკნელ დღეთა ნებით
ა შენითა თანაშეწევნითა
წმიდისა სულისა შენისათა ჩუენ
ცხორებისატვის გამოუთ
4r
ქმილითა მოციქულებითა
მისგან ჩუვილად გამოჩი
ნებაꙋ სათნო იყავ და ჩვე
ულებისაებრ წმიდისა სჯ
ულისა შენისა შემდგომად აღსრულ
ებისა დღეთა მათ განწმი
დისათა ტაძრად მიყვანე
ბისა თვს-იდვა, რომელი იგი
ბუნებით სჯულისა მდებ
ელი არს მკლვითა ზედა
მართლისა სუ҃(!) მონისა თა
…ჩომა შეიწყნარე, რომლი
სა იგი საიდუმლოთა …
4v
სი…ხლე წინაწართქმულისა
ამის მართლისა ნა…ა
…სა საცნაურისა ჩუენისა
მორწმუნეთა მადლით
ა სჯულისა აღვასრუ
ლებთ შენვე, მეუფეო, რომელი და
იცვე …ულთა, აწცა …
მეუფეო აკურთხე ყრმა ესე მს
ობელთა და მიმქმელი
… მის…თა და ღირს ყავ
… ესე ჟამსა მარჯვესა
წყლისა ნათლისღები
თა მეორედ შობითა
5r
და საშინელსა მცირითა მისთა
და შებროꙋს წყალსა სამგზის
დასწეროꙋს ჯუარი თითითა დავით
ქვას მღვდელმან, ზეცაꙋ ესე
შემოსრნედ ნიშითა და სა
… წაყლითა და ჯუარისა შენისა
თა ყოველნი წინაღდგომნი
ძელნი და განაშორნენ ა
მისგან ყოველნი პურნი უჩინო
ნი კერპნი ნუმცა, ნუმცა

შთაყვებინ ნათლისმღ
ებელსა ამასთა გევ
ედრებით შენ, უფალო, ბორ
ოტი, დაბნელებული გული
სიტყვისნი და აღმშ…
ებით გონებ… შენ
… წყლ…

5v
გამოჴსნისად წყლად სიწმი
დისად გწმენად შეგინე
ბისა ჴორცთასა და სულ
თასა ჴსნად კრულება
თა მოტევებად შეც
ოდებათა განმანათ
ლებელად სულსა საშენ
ვითდ მეორედ შობის
ად შობისად მდილად
სამოსელად ჯჩრწნელ
ებისა განახლება
დ სულისა წყაროდ ცხო
რებისად, რამეთუ შენ ს…უ, უფალო,
განიბანენით, განიწმიდენით
განიშორეთ იგინი უკეთუ
… …ების …

3383 კ-39

რაობა:	ლიტურგიკული ტექსტები
თარიღი:	XIV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	13x11,5

Content:	Liturgical texts
Date:	XIV c.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	13x11,5

ტექსტი

1r
და სიმართლითა …ს …
ტყჯი შენი ჭეშმარიტი… შენ ხარ …
… და განსუენებაი …უნებ
ულთა მონისა შენი…
სხუაი იჱ… …სსა ხ…

ილ… დაბადებულთა
შორის … …
… შენთა გიხა
რ… მათ მიერ შენ …
ჴ…ანით მოქმე
დ…ა ყოველთასა …
…ა
…სლვისა მისა…
და ჯერ…
შენდა შ…
1v
ვინაჲთგან განვიცად
ეთ დიდიდსა მის შენისა სიბრ
ძნისა განგებულებაჲს
ა, რამეთუ შთანთქმენ ბნელი
და იჯ… … რომელთა
კაცთა გან… …სა
მისცემ … …ო
ნიერებასა საზ…ლი
სა ამისთჳსცა …
ღმრთისა გიღაღადებთ, რამეთუ
…რიან საქმენი ნ…
და მეფჱ განვარისხე ჭეშმარიტებასა
ზედა ცოდვითა ჩემთაჲსა, ნუ
მცა აღივსების ჩემგან
2r
მზე ეგე სიმართლისა და
მადლისა შენისა ნათლისაჲ
სამარადისოდ განგვა
ნათლებდეს ჩუენ … დღესა
შინა დ… ვადიდე
შდ… …ებელსა
დ… …ა ძლი
ე… …ნსა შენსა … ჩუენი
…ნდა ყოველივე დიდებ… …ტი
ამისა შემდგომად თქუა ჴმითა
ალილუია, ალილუია შენდა …ა
…ე სული…
ღმერთო ჩემო შენ გესავ, ნუ
…ნაბიან …ე უკუნითი … ალილუია
2v
უფალო აღმოიყვანე ჯოჯოხ
ეთით სული ჩუენი ალილუია, ალილუია
[ალილუია] ქრისტეს, რომელი სიღრმითა
… … ბრძენსა შენისა
ეს სტრიქონი გადაშლილია და ტექსტის გარჩევა შეუძლებელია
… …სულ

ეს სტრიქონი გადაშლილია და ტექსტის გარჩევა შეუძლებელია
და ……ტ…დანი …
ნა… …ბოვა…
ვარ მაცხონე მე …
… ქრისტესა მშჳდობაჲ
ო… … მიმართ ვცთ…
… …რდამო …
…ამ, რამეთუ ზედა …

3r

ეს გვერდი გადაშლილია, შესაძლებელია ცალკეული ბგერებისა და რამდენიმე სიტყვის გარჩევა. 1-6 სტრიქონი ძალიან დაზიანებულია, განირჩევა რამდენიმე ფონემა. მე-7 სტრიქონზე იკითხება ბოლო სიტყვა - „უკეთუ„, 8-10 სტრიქონზეც განირჩევა რამდენიმე ფონემა. მე-11 სტრიქონზე - ბოლო სიტყვა „თავნი„, 12-14 სტრიქონზეც განირჩევა რამდენიმე ფონემა. ბოლო, მე-15 სტრიქონზე იკითხება ორი სიტყვა შუა ნაწილში „რამეთუ შუნა„, დანარჩენის გარჩევა შუძლებელია.

3v

… განუსუ
… მონისა შენის…
ადგილსა ნათლ…
ა ადგილსაგან…
ნებე…სა …ა…
თა ა…
…ება დ…
…
საქმეთანი…
ნი და გონებ…
ვითარცა სახიერმან და… …ა
ვა ძემან ღ… …ენ
რამეთუ არა არს კაცნი, რომელნი ცხო
…ს … რამეთუ შე
მხ… ხარ უცხოჲ ყოვლისა
გან …იღე შენი

4r

გებისა ჩუენისა ღმრთისა მიმართ
წყალობაჲ ღმრთისაჲ და სასუფევე
ლი მისი ვჰთხოთ თუალ
ნი …გი უ…გრ…
ეს სტრიქონი გადაშლილია
მონა …
ე…
გ…
იგი არიან კრებ…
წმიდათანი უფალო…
წ…ნნვენ, ვითარცა მნა…
ნი, რომელნი შეევედრენ …
ყალენ სახიერო, …

ბარანი მათნი დიდებ…
სამბრ…
ე…
4v
ქრისტეს მოყვარისა ამის ძმ
ისა ჩუენისა სახელითგანუ
სუენებისა შეწყნარ
ებისა და ნეტარებისაჲ
და ჴსენებისა… თვის
ო… … ღმერთმან …
მან … მისი
ა…ადგ
… განსვენებისა
… სადა იგი მართალნი
…სვენებენ უფლისა მიმართ
…ა შეუნდვენ მას …
…დვანი მისნი ნებსითნი
…ბულთანი უფლისა მ
… ღმერთმან …ეული
… სიტყჳსა

3385 (კ -41)

რაობა:	სასულიერო შინაარსის ტექსტი
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	11,2x9,5
Content:	Religious Text
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	11,2x9,5

ტექსტი

დაზიანებული. ტექსტი არ იკითხება გადარეცხილია ნესტის გამო
ხელნაწერი გადარეცხილია, ტექსტი წაშლილი, რთულდება სტრიქონების რაოდენობის გარჩევაც კი. განირჩევა რამდენიმე ასო ან სიტყვა.

1r

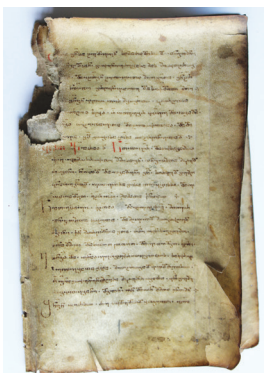
პირველი, მეორე და მესამე სტრიქონზე გადარეცხილია მთელი ტექსტი.
… … …სა და
… … მისისა მიერ …ა
… … … არამედ შვე…
… …რუ… …ს შენისა
… …თს მსახუ… … …შე …
რ… … მ…რნი დ…
…

…ე ვედრებით ს…
…ისა თჳს ცხ…ვასა …
1v
პირველი და მეორე სტრიქონი სრულად გადარეცხილია.
მესამე სტრიქონზე განირჩევა მხოლოდ სინგურით შესრულებული ასო-„კ"
მეოთხე და მეხუთე სტრიქონიც სრულად გადარეცხილია.
რ… … ზედა ს…თ მ…რ…
მეშვიდე სტრიქონზე განირჩევა მხოლოდ სინგურით შესრულებული - „ი"
შემდეგი სტრიქონები, სავარაუოდ, ექვსი სტრიქონი, სრულად გადარეცხილია
2r
…ბჲ მომანიჭე ჩუენ, ღმრთისა მეუფმან
…თა მან, რამეთუ შენ მხოლოჲ …
… …ებ ცათა შინა და ქუეყან…
… …რთა …
… მჯდომარე სერაფიმ
… …და მეფენი ისრაჱლისა … მხოლოჲ
… … ცოდვათგან გ…ნებულო
… გევედრებით მხო
… …რს და კეთილი მასმინე
ბოლო ოთხი სტრიქონი სრულად გადარეცხილია
2v
ღირს მყვენ მადლით… …
ითსა შენისა წმიდისათ… შ…
… მღდელობისა …
წარმდგომად წმიდისა …
სა შენისა მ… …
წ… და… …
რვისა შ…
… შენისა …
კ…ი ქედის… …მის …
ბოლო ოთხ სტრიქონზე ნაწილობრივ განირჩევა რამდენიმე ასოს მოხაზულობა - „ბ", „რს", „რ, წ, ე"

1v-ზე მუქი ფერის, სავარაუდოდ, შავი ფერის, მელნით არის შესრულებული მინაწერი, რომლის ამოკითხვა შეუძლებელია.

3386 კ-68

რაობა:	პარაკლიტონი
თარიღი:	XI-XII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	4 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	18,5x12,5
Content:	Parakliton
Date:	XI-XII cc.
Number of folia:	4 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	18,5x12,5

3407 კ- 136

რაობა:	სასულიერო შინაარსის ტექსტი
თარიღი:	XV ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	2 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	9,5x7,0

Content:	Religious Text
Date:	XV c.
Number of folia:	2 folios
Script:	Nuskhuri
Size:	9,5x7,0

ტექსტი

ფრაგმენტნი გადარეცხილია, რთული წასაკითხი. განირჩევა რამდენიმე სიტყვა:

1r

ჩემ

და

დამი

ს გე

1v

შეუძლებელია ტექსტის გარჩევა.

2r

შეუძლებელია ტექსტის გარჩევა.

2v განირჩევა რამდენიმე სიტვა.

…

რომელმან ჩუენ სხ…

…

…მამი ჩუენი გჳთხრ…

…ხ…ს შენსა …

…ებ

…სს… და …

მინიატურა- ნესგუნის ეკლესიაში დაცული

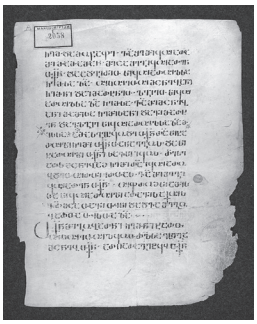
რაობა:	ჯვარცმის მინიატურა
თარიღი:	XII-XIII სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1 ფ.
დამწერლობა:	ნუსხური
ზომა:	24,1x17,8

Miniature preserved at Nesguni Church

Content:	Miniature of Crucifixion
Date:	XII-XIII cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Nuskhuri
Size:	24,1 x 17,8

A I 2058

რაობა:	იოანეს სახარება
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	31,3X25

Content:	Gospel of Johm
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	31,3X25

ტექსტი

იოანეს სახარება 15, 8-19

1r

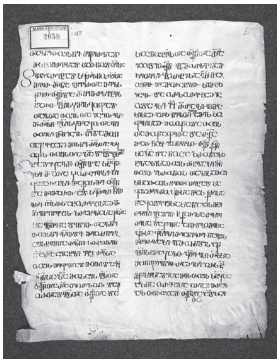
ჩემდა მოწაფე, ვითარცა შემიყუარა
მე მამამან, მეცა შეგიყუარენ
თქუენ, დაადგერით სიყუარულსა
ჩემსა ზედა, უკუეთუ მცნებანი
ჩემნი დაიმარხეთ, ჰგიეთ სიყუ
არულსა ზედა ჩემსა, ვითარცა მე მცნებ
ანი მამისა ჩემისანი დავიმარხ
ენ და ვჰგიე სიყუარულსა ზედა მ
ისსა. ამას გეტყოდე თქუენ, რაჲთა სი
ხარული თქუენი სავსე იყოს, რამეთუ ესე
არს მცნებაჲ ჩემი, რაჲთა იყუარო
ბდეთ ურთიერთას, ვითარცა მე შეგი
ყუარენ თქუენ. უფროჲს ამის
სა სიყუარული არავის აქუს,
ვითარმცა თავი თჳსი დადვა მეგო
ბართა თჳსთა ზედა.
თქუენ მეგობარნი ჩემნი ხართ,
უკუეთუ ჰყოთ, რომელსა ესე გა
მცნებ თქუენ. არღარა გეტყჳ თქუენ

1v

მონად, რამეთუ მონამან არა უწყინ, რა
სა იქმნ უფალი თქუენი, ხოლო თქუენ გარქუ მეგ
ობარ, რამეთუ ყოველი რავდენი მესმა მამისა
ჩემისაგან, გაუწყე თქუენ.
არა თქუენ გამომირჩიეთ მე, არამედ მე გამ
ოგირჩიენ თქუენ და დაგადგინენ თქუენ,
რაჲთა თქუენ წარხჳდეთ და ნაყოფი გამო
იღოთ და ნაყოფი თქუენი იყოს სავსე,
რაჲთა რაჲ იგი ჰთხოოთ მამასა სახ

ელითა ჩემითა, მოგცეს თქუენ.
ამას გამცნებ თქუენ, რაჲთა იყუარობ
დეთ ურთიერთას, უკუეთუ
სოფელი გეძულობს თქუენ. უწყ
ოდეთ, რამეთუ პირველად მე მომეძუ
ლეს, უკუეთუმცა სოფლისა
განნი იყვენით, სოფელიმცა თ
ჳსთა ყუარობდა, რამეთუ არა სოფ
ლისაგანნი ხართ თქუენ, არამედ მე გამ
ოგერჩიენ თქუენ სოფლისაგან, ა
მისთჳს სძულთ თქუენ სოფელსა.

B I 2058

რაობა:	მრავალთავი
თარიღი:	X-XI სს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	33,8X24,5
Content:	Polycephalion
Date:	X-XI cc.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	33,8X24,5

ტექსტი

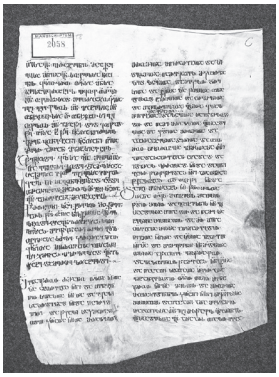
1r

თავნი თოისნი შეწერვად
მსხოერპლად სათნოდ ღმრთისა
ჭეშმარიტად, საყუარელნო, ოფლისა
მიერ, რამეთუ ვითარცა გონიერთა მივ
სწერ თქოენდა, რამეთუ შემძლებელ
ხართ გულისჴმის ყოფად
თავთა თოისთა. იცით ესე,
რამეთუ რომელმან გულისჴმა-ყოთ, თავი
თოისი, მან იცის ღმერთი და მოღ
ოაწებანი მისნი, რომელთა ჰყ
ოფს თოისთა ზედა
ცხად იყავნ თქუენდა სიყუაჲ
ესე, რამეთო არაჴორციელი სი
ყოარული მაქოს მე თქოენ
და მიმორთ, არამედ სიყოარული სოლ
იერი ღმრთის მსახორებისაჲ, რამეთუ
ღმერთი იდიდების ზრახვასა წმიდათა

სა. განმზადენით თავნი
თოისნი ვიდრემდე მეოხნი გ
ოისხენღა, რომელნი სთხოვენ
ღმერთსა, რაჲთა ცეცხლი იგი, რომელსა
თოის მიფინად მოვიდა იესუ
ქოეყანასა ზედა. მოსცეს გოლთა
თოისთა, რაჲთა შეოძლოთ დაწ
ორთად გოლთა თქოენთა და
(მეორე სვეტი)
საცნობელთა თქუენთა, რაჲთა
იცოდეთ თქუენ გამორჩევად
კეთილი ბოროტისაგან მაჯ
ოენჱ და მარცხსენეჲ სიმტკ
იცეჲ და ოძლორებაჲ იც
ოდა ესე იეს რამეთუ ძალი ეშმა
კისაჲ არს ნივთი ესე ამის სო
ფლისაჲ. მოოწოდა თოის
თა მოწაფეთა და ჰრქუა
მათ: „ნუ იონჯებთ თქუენ ქუეყანა
სა ზედა და ნოცა ზრონავთ
ხვალისათოის, რამეთუ ხვალემან
 თოით იზრონოს თავისა თოი
სისათოის ჭეშმარიტად, სა
ყოარელნო, ჟამსა მას ქარისა
დაყოდებისასა ნავის მხე
რვალი იქადენ, ხოლო ქარისა ძლიე
რისა და წინააღდგომისა
ჟამსა ყოველივე მეცნიერინავის
მხერვალი გამოჩნდის აწ
გულისხმა ყავთ, ჟამი ესე, რომელსა
მოვიწიენით, რაჲ ესე არს, ხოლო
მწლილადისა მისთოის სიტყუსა
აზნაორებისა არიან მრავ
ალ თხრობად თქუენდა, არამედ სცე თო
1v
მიზეზ ბრძენსა ობრძენეს იყოს,
გიკითხავ თქუენ შვილთა საყო
არელთა მცირითგან ვიდრე დიდ
ამდე თქუენდა უფლისა მიერ. ამინ!
ეპისტოლეჲ ანტონისი მეშჳდე.
Εβιστολη Αντονις...„Ζ"
ანტონი, სიყუარულითა ძმათა
გიკითხავ უფლისა მიერ , გიხაროდენ
არა მოვიწყინო მოჴსენებაჲ
თქუენი, ასოთა მაგათ კთო

ლიკე ეკლესიისათაჲ და ოწ
ყებაჲ თქუენი მნებავს სიყო
აროლისაჲ, რომელი მაქოს თქუენ
და მიმართ, რამეთუ არა არს ჰო
რციელი, არამედ სულიერი ღმრთისმსა
ხორებისაჲ, რამეთუ ჰორცთა ჩუენთა
სიყოარული დაომტკიცებელ
არს და დაოდგომ და შერ
ყეოლ ოცხოთაგან ქართა
და ყოველნი მოშიშნი ღმრთისანი
და რომელნი იმარხვენ მცნება
თა მისთა მონანი არიან
ღმრთისანი, ხოლო მონებაჲ იგი არა არს
მას შინა სროლება, არამედ სამ
ართალი არს, რომელი ოძღოის
(მეორე სვეტი)
შვილებად მიმართ ამისთოის
ცა წინასწარმეტყუელნი და მოციქულნი
და ყოველნი კრებულნი წმიდათანი, რომელნი
ღმრთისა მიერ გამორჩეოლ
იყვნეს დარწმონებულ იყო
მათა სამოციქულოჲ იგი ქადა
გებაჲ მამისა და ღმრთისა სახი
ერებითა კროლ იყვნეს იგი
ნი იესო ქრისტესგან, რამეთუ პავლე მოციქული
იტყოის პავლე იესო ქრისტჱს რჩეოლი
მოციქული, რაჲთა დაწერილ იგი რჩო
ლი შემწე თქუენდა იყოს კეთი
ლითა მით მონებითა, ვიდრემდე
შეოძლოთ ოფლებად ყოველთა
ვნებათა ზედა ჰორცთასა
და სროლებაჲ იგი მოვიღ
ოთ კეთილითა მით მსახო
რებითა სათმოებისაჲთა
სამოციქულოითა მით ც
ხორებითა ოკოეთო ვინმე
მახლობელ იქმნეს მოღებად
მადლისა, მაშინ რქუას მას იესო:
„არღარა გიწოდი თქუენ მონად,
არამედ გიწოდე თქუენ მეგობრად
და მამად, რამეთუ რომელი მაოწყა მე

C III 2058

რაობა:	მამათა სწავლანი
თარიღი:	X ს.
ფურცელთა რაოდენობა:	1ფ.
დამწერლობა:	ასომთავრული
ზომა:	33X24,5
Content:	Sermons of Fathers
Date:	X c.
Number of folia:	1 folio
Script:	Asomtavruli
Size:	33X24,5

ტექსტი

1r

ღმრთისაგან ჰრცხჳენისმცა ქცე
ვისა შენისაგან სოფელსა ნუ
ვის ყოვლითჳრთ თავსა შენსა
შესაპყრობელ ჰყოფ, რამეთუ რომელი
შენ უფროჲსად შეჰრაცხო ყოვლისა,
იგი გეჳფლოს შენ პატივ ეც შენ
უმჯობჱსსა, რამეთუ უმჯობჱსი გე
ოფლოს შენ იმაწე დიდ ყოფად
წინაშე ღმრთისა, ხოლო წინაშე კაცთა ჳშჳრველ
იქმენ, გონებანი კაცთანი ღმრთისა
მიერ არიან შემტკიცებჳლ.
აწ იქმოდე ყოველსა, ვითარცა შვილი ღმრთისაჲ,
ღმერთსა ევედრებოდე და, რომელსაცა
საქმესა იყო. იგი გულსა ი
პყარ, იყავ ნჳ საგონებელად, არამედ ჭე
შმარიტად მართალ, რამეთუ იჭჳ კაცთა
გან არსებასა მიიტაცებს.
ფრთხილი კაცი ქველისმოქმედ
არს წინაშე უფლისა. სიჩქჳრისაგან ვე
ლტოდე განზრახვაჲ კეთი
ლისაჲ შეიწყნარე, სძლე გულის
თქჳმასა, სძლე ჰორცთა ამათ
ყოვლითა, სიჩჩოებისა აღსასრჳ
ლი, ჯმნაჲ პირველად განიზ
რახე და მერმე ზრახევდი.
შევაიწროთ, ძმანო, თუალთა ჩუენთა
ზედა ცხორებაჲ ჩუენი და შევეყვნ
ნეთ სენაკთა ჩუენთა და იყავნ
საზრდელად ჩუენდა მცირედ
პჳრი და წყალი საჴმარად,
ოდენ ჰორცთა ჩუენთა მრავლითა
(მეორე სვეტი)

შრომითა, მღჳძარებითა და ზე
დგომითა ღამე ყოველ, მჯერვა
ლედ ლოცვითა და მჯჱლთდრე
კითა და ქვეყანასა ზედა წოლითა უსაგე
ბლოდ, ტირილითა და ცრემლითა
და შემჳსრვილითა გჳლითა, ფსალ
მჳნებითა და გალობითა და ლოცვითა საიდჳმლო
დღჱ და ღამე, მრავლითა განსაცდე
ლითა და ფრიადითა შრომთა და
აურაცხელითა ჭირითა დაუ
თმოთ სიბოროტესა ეშმაკთასა, რომელნი
არა დასცხრებიან ცხადად და
იდჳმალ ბრძოლად ჩუენდა და ჰნე
ბავს წარწყმედაჲ ჩუენი, არათჳმცა
წყალობაჲ უფლისაჲ შემწე ჩუენდა
და იგი შემრაცხს ჩუენ წმიდათა მისთა
თანა, რაჟამს მოიხილის მადლით
წმიდით მისით და გუხილნის ჩუენ გან
საცდელსა შინა დღჱ და ღამე სა
ხელისა მისისათჳს და მათ შინა
უფლებასა მისსა აღვიარებდით
ნებითა ჩუენითა და სულითა იხარებნ
ჩუენ ზედა და შემეწევინ ჩუენ მადლითა
თჳსითა. აწ უკჳე ვისწრაფოთ
და ვაჩუენოთ წამებაჲ ჩუენი ქრისტესა.
დაღაცათჳ სხუათა მიერ არა
ვიტანჯებოდით, თავით თჳსით შევა
იწროთ ჩუენ ზედა მისთჳს და შრომითა
მოვაკჳდინნეთ ჯორცნი ჩჳენნი სიყჳარულისა
მისისათჳს. დაღაცათჳ არა მოვეცნეთ
მახჳილსა, რომელმან იგი მსწაფლ განარინის
განსაცდელთაგან, არა არს თჳალთღება
1v
ღმრთისა თანა, ვითარმცა არა შემრა
ცხა მოწამეთა მისთა თანა,
რომელი არა ჰმონებდეს ნებასა
თჳსსა, იგი არს მონაზონებაჲ.
ივლტოდე, ძმაო, ბოროტთაგან
და ნუ თანაექცევი მათ, რაჲთა
არა მოიგო ჩჳელებაჲ მათი
ბოროტი და მოიკლა სული შენი
მათ თანა ცოდვასა შინა,
რამეთუ ხჱ ბუნებით სჳბუქი არს
და შთა-რაჲ-ვარდის იგი ზღ
უასა, არა დაითქის, არამედ იქცე
ვინ იგი პირსა ზედა წყლისასა,
ხოლო ოდეს გამოების მასლოდი

ქვისაჲ, გინა მძიმჱ რაჲმე,
დაითქის იგი უფსკრულთა.
ესრჱთვე არს მოყსობაჲ
ბოროტისაჲ და რომელი თანა იქც
ეოდის უკეთურთა, დაათქის
და წარწყმიდის იგი მოყუსო
ბამან მათმან. ევლყოდე უკჳე
აწ ბოროტთა მათ და მოიძჳ
ლე მოყუსობაჲ მათი, რაჲთა გა
ნერე დათქმისაგან და შეეყავ
სიყუარულით სათნოთა მათ
და ღირსთა, რაჲთა საქმეთა მათთა
მსგავსებითა და სათნოებათა
მათთა მიბაძვითა აჰმაღლდე,
ვითარცა ხჱ ზღუასა ზედა და არარაჲ
(მეორე სვეტი)
გავნოს შენ სიმძაფრემან ღე
ლვათამან, არამედ მიიწიო ნავთ
საყუდელსა მას მყუდროსა,
რომელ არს სასუფეველი ცათჲ. ხოლო ღმერთსა ჩუენსა
მადლი და დიდებაჲ აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. ამენ.
თქუა წმიდამან პიმენ, რამეთუ ვითარცა მართალი
რაჲ გამოვალს წყლისაგან
და წყალსა შინა დადნების
და წარწყმდების, ეგრეცა
კაცნი დედათაგან გამოვლენ
და დედათაგან წარწყმდე
ბიან. თქუმული წმიდისა კლემაქსისი
განგებისათჳს მამასახლისობ
ისა. თავი ლ ა.
არა საკურველ არს მოძღური
საგან, რომელმან განსწავლნის ყრმანი
გონიერნი სიბრძნესა მიუწდო
მელსა, არამედ ესე საკურველ
არს, რომელმან უგჳნურნი განაბრ
ძვნის ყრმანი, ვითარცა საცნაურ
არს ახოვნებაჲ მჭედართაჲ
და მარჯუედ ქცევაჲ, რაჟამს-იგი
ასხდიან ეტლთა მალედმო
რბედთა და აჯობიან და გან
არინნიან ცხენნი მათნი, მაშ
ინ იქნიან ყოველთაგან.
ოკუეთჳ მოცემჳლ არს შენდა
მეცნიერებაჲ ვნებათაჲ
და ხედავ ღელვათა აღძრჳ
ლთა, განაკრძალენ, რომელნი
არიან ნავსა შენსა შენ თა
ნა, უკუეთჳ არა უწყოდე

სტუმრად გრაცის უნივერსიტეტში, სპეციალური კოლექციების დეპარტამენტში (ავსტრია)

VISITING DEPARTMENT OF SPECIAL COLLECTIONS, UNIVERSITY OF GRAZ (AUSTRIA)

ნინო მეგენეიშვილი, შორენა თავაძე, თამარ აბულაძე
Nino Megeneishvili, Shorena Tavadze, Tamar Abuladze

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი ლიანა ახობაძე
Liana Akhobadze

შორენა თავაძე, ერიხ რენჰარტი, თამარ აბულაძე, ნინო მეგენეიშვილი,
Shorena Tavadze, Prof. Erich Renhart, Tamar Abuladze, Nino Megeneishvili

ბიბლიოგრაფია
Bibliography

აბულაძე 1973: აბულაძე ი., ქართული წერის ნიმუშები, პალეოგრაფიული ალბომი, თბ, 1973, გვ. 354

ახობაძე 2017: ახობაძე ლ., ძველი მეტაფრასული კრებულები, 2017

აღწერილობათა ელექტრონული ვერსიები: კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, აღწერილობათა ელექტრონული ვერსიები https://manuscript.ge/manuscript /

აღწერილობა (H) 1949: საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, H კოლექცია,

აღწერილობა (A) 1949: საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, A კოლექცია,

აღწერილობა (S) 1949: საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, S კოლექცია,

აღწერილობა (Q) 1949: საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, Q კოლექცია,

გაბიძაშვილი 2015: გაბიძაშვილი ე., ძველი ქართული ორიგინალური სასულიერო მწერლობა და თხზულებათა დარგობლივი ბიბლიოგრაფია, 2015.

გოგაშვილი 2004: გოგაშვილი დ., საწერი მასალის დამზადების ისტორია ქართულ ხელნაწერებში დაცული ცნობების მიხედვით(სადისერტაციო ნაშრომი, ხელნაწერის უფლებით), თბ., 2004.

დობორჯგინიძე 2012: დობორჯგინიძე ნ., ლინგვისტურ-ჰერმენევტიკული მეტატექსტები, პრაქტიკული გრამატიკა და ჰერმენევტიკა X-XIII საუკუნის ქართულ წყაროებში, თბ., 2012

დოლაქიძე, ჩიტუნაშვილი 2017: დოლაქიძე მ., ჩიტუნაშვილი დ., დიდი სვინაქსარი, თბ. 2017, 004; 84, 295.

დურნოვი 1907: დურნოვი ნ: ქართული ეკლესიის ბედი, 1907, https://www.tsu.ge/data/file_db/library/qartuli_eklesii_bedi.pdf; საეკლესიო უწყებები, №47, 1906, გვ.16.

თავაძე, კლდიაშვილი, ჯიქიძე 2018: თავაძე შ., კლდიაშვილი რ., ჯიქიძე ი., მელნის მორფოლოგიური და ელემენტური ანალიზი, ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, საერთაშორისო კონფერენცია ქართული ხელნაწერი მემკვიდრეობა მოხსენებათა თეზისები 28-20 ივნისი 2018წ.თბილისი.

თვალთვაძე, კვირკველია 2018: თვალთვაძე დ., კვირკველია ე. - სვანეთის მუზეუმში დაცული სახარების ტექსტის შემცველ ხელნაწერთა ფრაგმენტები, თსუ ქართული ენის ინსტიტუტის შრომები, ქართველური ენათმეცნიერება, V, თბ., 2018, გვ.41-55.

იმნაიშვილი 2001: იმნაიშვილი ვ., სინის მთიდან გრაცამდის (გრაცის ხელნაწერების ისტორია), თბ., 2001

იმნაიშვილი 2004: იმნაიშვილი ვ., უძველესი ქართული ხელნაწერები ავსტრიაში, თბ., 2004

იმნაიშვილი 1963: იმნაიშვილი ვ., საკითხავი წიგნი ძველ ქართულ ენაში, 1963, გვ. 48-52

კარანაძე 2011: კარანაძე მ., საერთაშორისო კონფერენცია „უცხოეთის ქართული მემკვიდრეობა„, მოხსენებათა თეზისები, „ადრეული ქართული ყდები გრაცში", თბილისი, 2011, გვ. 43-44.

კარანაძე 2002: კარანაძე მ., ქართული წიგნის ყდის ისტორია, თბ., 2002

კახაბრიშვილი 2016: კახაბრიშვილი ც. „მესხ მელექსეზე თქმული„, ქართული ლიტერატურის საკითხები, თბ. 2016, გვ.85-118.

კეკელიძე 1960: კეკელიძე კ., ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ.1, თბ., 1960, გვ.575; 1980, გვ. 204, 171

კოჭლამაზაშვილი 2003: კოჭლამაზაშვილი ე., ლიტურგიკული ექსიკონი (მასალები), საქ. საეკლესიო კალენდარი, თბ., 2003, გვ. 280-340

კოჭლამაზაშვილი, გიუნაშვილი 2005: კოჭლამაზაშვილი ე., გიუნაშვილი ე., შიომღვიმის ტიპიკონი, 2005, გვ.

მეგენეიშვილი, თავაძე 2022: მეგენეიშვილი ნ., თავაძე შ., ეტრატზე შესრულებული ფრაგმენტული ხელნაწერი გრაგნილების ინტერდისციპლინური კვლევის თავისებურებები, SCIENTIA - გამოწვევები და ტენდენციები ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში, მეორე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები, თბ. 2022წ.

მაჭავარიანი 2012: მაჭავარიანი ე, ქართული ხელნაწერები: დამწერლობისა და შემკულობის საკითხები, თბ., 2012

მეტრეველი 2007: მეტრეველი ელ., მესტიის მუზეუმის ხელნაწერთა აღწერილობა. ხელნაწერი. დაცულია ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში. ელ.მეტრეველის პირადი არქივის აღწერილობა. საქმე 369. თბილისი, 2007

მეტრეველი, ჭანკიევი, ხევსურიანი 1980: მეტრეველი ე., ჭანკიევი ც., ხევსურიანი ლ., უძველესი იადგარი, თბ. 1980

ოთხმეზური 2019: ოთხმეზური თ., ქართული პალიმფსესტები ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში, მრავალთავი 26, ფილოლოგიურ-ისტორიული ძიებანი 2019, გვ.535

ოთხმეზური 2011: ოთხმეზური თ., კომენტარული ჟანრი შუა საუკუნეების ქართულ მთარგმნელობით ტრადიციაში: ეფრემ მცირე და გრიგოლ ღვთისმეტყველის თხზულებათა კომენტარები, თბ., 2011

ორბელიანი 1949: სულხან-საბა ორბელიანი, „სიტყვის კონა„, თბ., 1949, გვ. 449

პალიმფსესტები 2017: ქართული პალიმფსესტები ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში. კატალოგი, ტექსტები, ალბომი. შეადგინეს ლ.ქაჯაიამ, ხ.გაფრინდაშვილმა, ც.გულედანმა, ნ.მიროტაძემ, დ.ჩიტუნაშვილმა, ი ხოსიტაშვილმა,

რაფავა, ჩიკვატია, შენგელია 2015: რაფავა მ., ჩიკვატია ნ., შენგელია დ., დოგმატიკონი, 1 ნაწილი, ანასტასი სინელი, წინამძღუვარი, 2015

რეგიონები 2015: საქართველოს რეგიონებში დაცული ქართული ხელნაწერები, (კატალოგი), 2015, გვ.277

სარჯველაძე 1975: სარჯველაძე ზ., ქართული სალიტერატურო ენის ისტორიის საკითხები, 1975, გვ. 9-10; 11; 24-25

სასულიერო მწერლობა 2016: ნარკვევები ძველი ქართული სასულიერო მწერლობის ისტორიიდან, ტ. 1,2,3 თბ. 2014, 2016

სურგულაძე 1979: სურგულაძე მ., ძველი ქართული პალეოგრაფიული ტერმინები, თბ., 1979

ფოფხაძე 2005: ფოფხაძე ნ., მინერალოგიის კურსი, თბ., 2005

ფრაგმენტების კატალოგი: Fr

ქაჯაია 2018: ქაჯაია ლ., პუნქტუაცია ქართულ ხელნაწერებში, თბ. 2018, გვ. 12

ქაჯაია 1992: ქაჯაია ნ., ბასილი კესარიელის თხზულებათა ძველი ქართული თრგმანები, თბ. 1992

ქუთათელაძე 1949: ქუთათელაძე ი., საქართველოს მაღალი მთის მუხის დანამატების შესახებ, თბილისის სამეცნიერო კვლ. ფარმაკო-ქიმიური ინსტიტუტის შრომათა კრებული. წგ.6, თბ., 1949

ქურციკიძე 2010: ქურციკიძე ც., ქართული ბიბლია, თბ., 2010

შანიძე 1976: შანიძე ა., ძველი ქართული ენის გრამატიკა, 1976

ჩხიკვაძე, კარანაძე, კეკელია, შათირიშვილი, 2018: ჩხიკვაძე ნ., კარანაძე მ., კეკელია ვ., შათირიშვილი ლ., ქართული ხელნაწერი წიგნი საზღვარგარეთ, თბ., 2018, გვ. 15, 21-22, 29, თბ., 2023

ცერაძე, ხოფერია 2016: ცერაძე თ., ხოფერია ლ., რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის აღმოსავლურ ხელნაწერთა ინსტიტუტის სასულიერო შინაარსის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, თბ., 2016.

ჭანკიევი 2019: ჭანკიევი ც., სვანური ფრაგმენტების აღწერილობა, მრავალთავი 26, თბ., 2019, გვ.538

ხაჩიძე 2022: ხაჩიძე ლ., მარხვანი: წმ. გიორგი მთაწმინდელის რედაქცია, თბ., 2022.

ჯავახიშვილი 1949: ჯავახიშვილი ი., ქართული პალეოგრაფია, თბ., 1949.

Duba 2018: Duba W., Fragments and Fragmentology, A Journal for the Study of Medieval Manuscript Fragments, 2018 https://www.fragmentology.ms/article/view/editorial/2713

Duba, Flüeler 2018: Duba W., Flüeler Ch., Fragments and Fragmentology, Editorial, Editors, Fragmentology, A Journal for the Study of Medieval Manuscript Fragments, V 1, 2018, 1-5

https://fragmentology.ms/documents/Fragmentology/1/Fragmentology_1_Editorial.pdf

E-resources: Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts, E-resources

https://manuscript.ge/manuscript/

Javakhishvili 1947: Javakhishvili Iv., Georgian Paleography, Tbilisi, 1947

Kidd 2019, 2021: Kidd P., The McCarthy Collection, Volume II: Spanish, English, Flemish & Central European Min-iatures, London: Ad Illissum 2019, 248 pp., 150+ colour illustrations, ISBN 9781912168132.Peter Kidd, The McCarthy Collection, Volume III: French Miniatures, London: Ad Illissum 2021, 336 pp., 350 colour illustrations, ISBN 9781912168187; Reviewed by Nicholas Herman, University of Pennsylvaniahermanni@upenn.eduFragmentologyIV (2021), 141–146, DOI: 10.24446/dms0

Mapp 1940: Mapp H., Описание грузинских рукописей синайского монастыря, Москва-Ленинград, 1940, გვ.127.

Megeneishvili, Tavadze 2023: Megeneishvili N., Tavadze Sh. Textological analysis of Fragmentary Manuscripts of Bibliological Content and structural research of the material (On the basis of Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts), international scientific electronic journal **"History, Archaeology, Ethnology",** 2023. http://www.sciencejournals.ge/index.php/HAE/article/view/373/331

Megeneishvili, Tavadze 2022: Megeneishvili N., Tavadze Sh., Interdisciplinary features, of the fragmentary manuscript scrolls executed on Parchment, SCIENTIA - Challenges and Tendencies in Humanity, the second international scholarly conference, Tb., 2022

Melzer, Flood, War: Libby Melzer, Flood, Fire and War: fragmentary manuscripts in The Medieval Imagination exhibition. http://www3.slv.vic.gov.au/latrobejournal/issue/latrobe-81/t1-g-t6.html

Možir 2012: Možir A., Gonzalez L ., Kralj I., Wess T. J., Rabin I., Hahn O., Strlic M. A study of degradation of historic parchment using small angle X-ray scattering, synchrotron-IR and multivariate data analysis, Published in Analytical and Bioanalytical Chemistry 402

(2012) 1559-1566.

Religious writing 2015: Essays from the history of ancient Georgian religious writing, Tb., 2015

Renhart 2013: Renhart E., Manuscript Fragments the Hidden Library, Summer School in the Stady of Historical Manuscripts, University of Zadar, Croatia, 2013, s.133-142.

Tavadze 2016: Tavadze Sh., Restoration and Conservation of the Fragment, Made on the parchment of the XVth Century (Cologne), Preservation of Coltural Heritage. Research and Restoration, II International Conference. Post Prints V International Cultural Forum, St.Petersbung, 2016, s 216-223

Tavadze 2020: Tavadze Sh., Structural Analysis of Fragmentary Manuscripts (The Case of Six Fragments Preserved in Fragmentary MSS Fund of Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts), Electronic bilingual scholarly Peer-reviewed Journal „Spekali" N14, 2020 http://www.spekali.tsu.ge/index.php/en/article/viewArticle/14/231/

Tavadze 2023: Tavadze Sh., Conservation of the Scroll Manuscripts (Parchment writing Material), Scroll Manuscripts, Tb., 2023, s.32

http://ka.georgica.ac.ge

https://artpreserve.wordpress.com/

https://www.lostmss.org.uk/project/principles-cataloguing-fragments

https://www.uib.no/en/rg/manuscript_fragments/99255/fragmentary-christian-texts-middle-ages-contents-methods-challenges